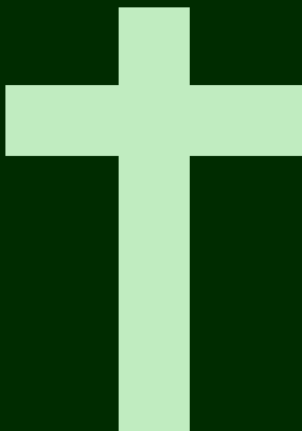

Ley saa ni nacoo
Jesucristu

New Testament in Mixtec, Southern Puebla (MX:mit:Mixtec,
Southern Puebla)

Ley saa ni nacao Jesucristu

New Testament in Mixtec, Southern Puebla (MX:mit:Mixtec, Southern Puebla)

copyright © 1978 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mixtec, Southern Puebla)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Sur de Puebla [mit], Mexico

Copyright Information

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Southern Puebla

© 1978, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
8a6c83d1-922b-5d25-99ec-4724168f3b77

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	64
SAN LUCAS	103
SAN JUAN	170
HECHOS	221
ROMANOS	283
1 CORINTIOS	310
2 CORINTIOS	335
GÁLATAS	352
EFESIOS	362
FILIPENSES	371
COLOSENSES	378
1 TESALONICENSES	384
2 TESALONICENSES	390
1 TIMOTEO	393
2 TIMOTEO	401
TITO	406
FILEMÓN	410
HEBREOS	412
SANTIAGO	432
1 PEDRO	439
2 PEDRO	447
1 JUAN	452
2 JUAN	459
3 JUAN	460
JUDAS	461
APOCALIPSIS	464

Ñà-nduá Nì Tiaa San Mateo sàhà Jesucristu

Nansa nìsa nani xii Jesucristu

¹ Ñà-yòhó nduú tutu nacání sàhà ana nduú xii Jesucristu. Iin yohòtéhè-yá nduú David, te iin yohòtéhè David mà nduú Abraham. ² Te Abraham yucán, nì ìa iin dèhe-ne nani Isaac. Te Isaac mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jacob. Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Judá, xi stná cuàhà ñani-nè. ³ Te Judá mà, nì cacu ùì dèhe-ne, iin-ne nani Fares, te inga-nè nani Zara. Te Tamar nani dihi Zara mà. Daaní, Fares ma, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Esrom. Te Esrom mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aram. ⁴ Te Aram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aminadab. Te Aminadab mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Naasón. Te Naasón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salmón. ⁵ Te Salmón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Booz. Te Rahab nani dihi Booz. Daaní, nì nandàhà Booz mà xì Rut, te iin dèhe-ne nani Obed. Daaní, Obed mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Isái. ⁶ Te Isái mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nì sanduu rey David. Daaní, David mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Salomón. Te dihi Salomón mà nduú nècuàchì ñaha nì sanduu ñahàdihí Urias antes.

⁷ Daaní, nì ìa stná iin dèhe Salomón mà nani Roboam. Te Roboam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abías. Te Abías mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Asa. ⁸ Te Asa mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josafat. Te Josafat mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Joram. Te Joram mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Uzías. ⁹ Te Uzías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jotam. Te Jotam mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Acaz. Te Acaz mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Ezequías. ¹⁰ Te Ezequías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Manasés. Te Manasés mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Amón. Te Amón mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Josías. ¹¹ Te Josías mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Jeconías, xi stná dava ga ñani-nè. Te divi tiempu yucán nì catavà tè-ñuu Babilonia nèhivì raza-ndà cuàhàn-nè presu ndè ñuu-tè.

¹² Daaní, na ndoó-né ñuu Babilonia yucán, dandu nì ìa stná iin dèhe Jeconías mà nani Salatiel. Te Salatiel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Zorobabel. ¹³ Te Zorobabel mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Abiud. Te Abiud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliaquim. Te Eliaquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Azor. ¹⁴ Te Azor mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Sadoc. Te Sadoc mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Aquim. Te Aquim mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eliud. ¹⁵ Te Eliud mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Eleazar. Te Eleazar mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani Matán. Te Matán mà, nì ìa stna iin dèhe-ne nani Jacob. ¹⁶ Te Jacob mà, nì ìa stná iin dèhe-ne nani José. Te divi José mà nduú ìi María dihi Jesucristu.

¹⁷ Ñàyùcànduá, nsidaa xii-yá yucán, ùxin cùmi nì sanduu-ne dècuèndè tiempu xi Abraham xi dècuèndè tiempu xi David. Daaní, ndoó ùxin cùmi gá-nè dècuèndè tiempu xi David xi dècuèndè quìvi cuàhàn-nè presu ñuu Babilonia. Daaní, después ndoó ùxin cùmi gá-nè dècuèndè tiempu xi Cristu.

Nansa nì tìinuù Jesucristu ñuhivì yohó

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó nì cuu na ní tìinuù Jesucristu. Sàni ndiadi tñuhu nandàhà dihi-yá María xì José. Doco tãñáha ga coo-ne xì nècuàchìmà, te nì sàcũñuhu mée xi-ne nì quida Espíritu ìì xì Dios. ¹⁹ Ñàyùcànduá, nì nacani ini José ñà-chicá vaha tãhndè tñuhu xi-ne cahan-né, doco mà cáchì vate-né, vachi nècuàchì vaha nduú-né, te có-cùní-nè cuitñuhu nèhivì María. ²⁰ Doco na

nacání ñi ini-nè quida-ne ducán, ñi sàní-nè ñi ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor nùù-né, te dohó ñi cachi ángel mà xi-né:

—Cunini-ní, José, descendencia xi David; màsà yúhí-ní nandàhà-ní xi María. Vâtùni cunduu-ne ñahàdihí-ní, vâchi mée xi-ne ñuhu-ma, mée sàhà Espiritu ñi xí Dios nduú-vé. ²¹ Te icúmí-vé tûinuù-vé, cunduu-ve iin mée tiàa, te Jesús cunani-vé, vâchi icúmí-yâ dacácu-ya ñehivi xí-yâ nùù cuàchi-ne —ñi cachi ángel.

²² Pues divi ducán ñi cuu nsidaájàn sàhà-ñá ñi cùú ndisa ñà-ndúá ñi cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní càhàn iin ana càhàn cuenta xi-ya, te ñi cachi-nè:

²³ Cunaha-nsiá, icúmí coo mée xi iin ñahà chiì nduú señorita; te nú sàni tûinuù-vé, dandu cunani-vé Emanuel, vâchi cuní cachà mà ñà-sàni quesaa Dios cutnahá-yâ xi-ndà nduá.

²⁴ Daaní, ñi nsicuihnú ini José, te nacua ñi cachi ángel mà xi-né, divi ducán ñi quida-ne, ñi nandàhà-né xi María ñà-cunduu nècuàchimà ñahàdihí-nè.

²⁵ Doco cóni ía-ne xi nècuàchimà dècuèndè ñi tûinuù mée mà. Te Jesús ñi sàcùnani-vé.

2

Nansa ñi casaà rey nchichí nùù Jesús, te ñi cahvi-néyà

¹ Tiempu xi rey Herodes ñi sandua na ní tûinuù Jesús ñuu tii Belén iá ladu Judea. Dandu ñi casaà nècuàchi nchichí ñuu Jerusalén; ladu ndé caná orá ñi quixi-ne. ² Te ñi ndàcàtnùhù-nè:

—¿Índù iá mée ñi tûinuù-xí, divi mée cunduu rey xi nècuàchi Judea? Vâchi ndé caná orá sàni xini-nsi sitnúù cachítñùhu sàhà-yá; te vichi vâxi-nsi cahvi-nsíyà —ñi cachi-nè.

³ Dandu rey Herodes, na ní xinitnùhu-tè ñà-ndúá ndàcàtnùhù nècuàchimà, ñi ndulocó-te, mii-té xi nsidaa gá stná ñehivi ñuu Jerusalén. ⁴ Ñâyùcàndúá, ñi cana-tè dùtù chicá xí-idònnù, xi stná nècuàchi dacuahá ley ñi, te ñi xicàn tñùhù-té nùù-né índù ñuu cuàhàn tûinuù Cristu. ⁵ Te ñi naxiconihí-né nùù-té, cachi-nè:

—Divi ñuu tii Belén iá ladu Judea. Vâchi ducán ñi tíaa iin nècuàchi ñi càhàn cuenta xi Dios sàhana ndé cachí-yà:

⁶ Cunaha mii-nsiá nècuàchi ñuu Belén iá ladu Judea: màdi ñuu chicá có-ndiáá nduú ndé ndoó-nsiá; còò, divi ñà-chicá ndiáá nduá nùù nsidaa ñuu nahnú ladu xi-nsiá, vâchi divi ñuu mii-nsiá icúmí tûinuù mii-yâ ana cusahnú, te icúmí-yâ cunuù-yâ ñehivi xí, divi ñehivi raza-nsiá Israel.

⁷ Daaní, ñi cana dèhé Herodes nècuàchi nchichí mà, te ñi ndàcàtnùhù váha stná-te nùù-né índù tiempu meru ñi tûi sitnúù mà. ⁸ Dandu ñi techuún-tené cùhùn-nè ñuu Belén, cachí-te xi-né:

—Cuahán-nsiá ñuu mà, te ndàcàtnùhù váha-nsiá nansa ndisa iá sàhà mée mà, dandu nacachitnùhu-nsiá xí, vâchi yùhù, cuní stnáí cùhìn cahvi stnáí-vé —ñi cachi-te.

⁹ Daaní, na ní nsihi ñi sàcùnaha nècuàchi nchichí mà nùù-té ñà-jaàn, dandu ñi quihin-ne ichi cuàhàn-nè. Te cunaha-nsiá, yucán ñi natùu tu sitnúù ñi xini-nè antes ladu xínu orá. Te ñi sàcòdònnù-sí nùù-né ñi sàà-si ñi ndòò-si diquì-xí nacua ndé iá mée mà. ¹⁰ Ñâyùcàndúá, yáha ga ñi cudii ini-nè na ní xini tu-ne sitnúù mà. ¹¹ Dandu ñi caquihvi-ne vehe, te ñi xini-nè mée mà xi dihi-vé nani María. Te ñi tutuyuhu-né ñuhù nùù-vé, te ñi cahvi-névé. Dandu ñi nacuna-ne ñà-ñùhù ñà-cuicà-né, te ñi dàcútàhvi-néyà, divi oro xi inciensu

xì tàtnà nani mirra. ¹² Doco después nì sàní-nè nì cachitnùhu Dios xì-né ñà-íá peligrú: màsà náyàha-ne ndé íá rey Herodes. Ñàyùcàndúá, inga ichì nì naquihin-ne mànuhù-né ñuu-nè.

Nansa nì xinudèhé José xì María xì mée Jesús cuàhàn-nè ñuu Egipto

¹³ Dandu, na sámànùhù nècuàchì nchichí, nì sàní stná José, nì xini-nè iin ángel nì quixi nùù Stoho-ndà Señor. Te dohó nì cachi ángel mà:

—Ndacuiin-ní, tnií-ní mée, te cundaca-nívè xì mamá xi-ve cuahán-nsià ñuu Egipto cunudèhé-nsià. Te divi ñuu mà icúmí-nsià cundoo-nsià ndé cachi sàì cachitnùhì xì-nsià. Vàchi icúmí Herodes nanducu-tévè ñà-cahni-tévè —nì cachi ángel mà.

¹⁴ Ñàyùcàndúá, mate ñuu nduá, doco nì ndacuiin José nì saca-ne mée mà xì dihi-vé, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè ñuu Egipto. ¹⁵ Te ñuu mà nì sandoo-ne dècuèndè nì xihì Herodes. Te divi ducán nì cuu sàhà-ñá nì cuú ndísá palabra yohó nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor antes na ní càhàn iin ana càhàn cuenta xi-ya: “Dècuèndè ñuu Egipto nì canì Dèhemaní ñà-ndixi-ya”.

Nansa nì dàndàcú rey Herodes ñà-cui nsidaa mée tiàa ladu ñuu Belén

¹⁶ Daaní, na ní xini Herodes cóni ndúlócò nècuàchì nchichí sàhà ñà-nduá nì cachi-te, dandu yàha ga nì xidà ini-te. Ñàyùcàndúá, nì techuún-te soldadu nì sàhàn nì casahnì xì nsidaa mée tiàa ndoó ñuu Belén xì inicutu stná ladu yucán, nsidaa luchi cuati xicá ù cuà cuàhàn tixi-xi, nì casahnì-tévè, vachì ñà-jaàn nduú tiempu nì cachi nècuàchì nchichí na ní ndàcàtnùhù Herodes nùù-né.

¹⁷ Ñàyùcàndúá, quivì jaàn nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu Jeremías sàhana na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, te dohó nì cachi-nè:

¹⁸ Tiacú tnaná cuàhà-né ladu ñuu Ramá. Sacú nècuàchì ñahà, te cána-ne, divi nècuàchì descendencia xi Raquel. Sàhà mée xi-ne sacú-né; nì mà cùì cahnde ini-nè, vachì còò cá-vè.

¹⁹ Daaní, José, íá va-ne ñuu Egipto. Dandu nì sàà quivì nì xihì rey Herodes. Te nì sàní tu José inga xichi, nì xini-nè iín iin ángel nì quixi nùù Stoho-ndà Señor, ²⁰ te cachi ángel mà xi-né:

—Ndacuiin-ní, cuaca-ní mée xì dihi-vé, te naxicocuñ-nsià ñuu Israel, vachì sàni xihì nèhivì cunì cahni xì-vé.

²¹ Ñàyùcàndúá, nì ndacuiin José, nì saca-nevè xì dihi-vé mànuhù tú-né ñuu Israel. ²² Doco nì xinitnùhu-ne sàdàndàcú dèhe Herodes mà nani Arquelao, cusáhnù-te lugar xi nsì-yua-té ladu Judea. Ñàyùcàndúá, nì yuhí-nè nùhù-nè ladu mà. Daaní, inga xichi nì sàní-nè, nì cachitnùhu Dios ñà-ndisa íá peligrú. Ñàyùcàndúá, nì yàha-ne chicá nùù-xí dècuèndè ladu Galilea, ²³ nì sàà-nè iin ñuu tii nani Nazaret, te yucán nì candòo-ne. Pues, divi ducán nì cuu sàhà ñà-nì cùù ndisa palabra nì cacachitnùhu profeta xi Dios sàhana ñà-divi ñuu Nazaret cunduu ñuu-yà, cachi nèhivì.

3

Nansa nì càhàn Juan Bautista sàhù ndé nduú yucù

¹ Daaní, después nì quixi Juan Bautista yucù íá ladu Judea. Te nì que-saha-né càhàn-nè sàhù yucán, ² cachi-nè xì nèhivì ñà-nì nàxícocuñ ini-nè sàhà cuàchi-ne, vachì sà-ítúù cuni-nè cusahnù mii-yá íá ansivi.

³ Pues divi Juan mà nduú ana nì cachitnùhu Isaías sàhà-xí na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, te nì tiaa-ne dohó:

Tiacú cáhàn fuerte ana cáhàn yucù, te cachí-nè xì-ndà ñà-nsidandoo-nda (anima-ndà) na ian nduvíi ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndáa cundua.

(Ducán nì cachi Isaías sàhana.)

⁴ Te Juan mà, dòo idì sicamellu nì sandixi-ne, te iin quísi nì cuyucun siuhma tixi-ne. Te sìca xì nuduì ñùñù yucù nduá nìsa itiacu-nè.

⁵ Daaní, cuàhà nèhivì ñuu Jerusalén xì cuàhà stná nèhivì ladu Judea, xì stná nèhivì ndoó yatni yùte Jordán, nsidaa-né nì casaà-nè nùu Juan yucán. ⁶ Te nì cuhii-né nì quida nècuàchìmà inì yùte mà na ní dátúì-ne cuàchi-ne.

⁷ Doco nì xini Juan ñà-vàxi stná cuàhà nècuàchì fariseu xì cuàhà stná nècuàchì saduceu, cuní-nè cuhii stná-nè. Ñàyùcànduá nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Mii-nsiá, na quidá còo, ducán quidá-nsiá, vaxi-nsia yohó xinúdehé-nsiá nùu castigu icúmí quixi. ¿Ana divì nì cachi xì-nsiá ñà-quida-nsia ducán?

⁸ Cunaha-nsiá, xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá icà quida-nda na naxícocuñ ndisa inì-ndà sàhà cuàchi-nda. ⁹ Nì màsà cáhàn cuadú-nsiá cachi-nsiá inì-nì mii-nsiá ñà-divì Abraham nduú yohòtéhé stná-nsiá, te ñàyùcànduá còo nì-ñàha cuu xì-nsiá. Vàchi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùu ndoó yohó, vátuni nanduu stná nahi descendencia xì Abraham, nú cuní Dios. ¹⁰ Te vichi sà-íá cuàhàn (cachi-yà índu nèhivì nihì-xì castigu), na ian cuàhàn-ndà nacàxin-nda yutnú có-cànà fruta, te nihì-nda hacha cahnde-ndànú coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivì có-quidá víi. ¹¹ Vàchi yùhù, tècuíi quidá íí mii-nsiá na cuú-nsiá arrepentir; doco nchìcùn gà vaxi ana chícà cahnù poder-xì nùu yùhù: te nì có-nàtùì (cundui nahi mozo xi-ya) ñà-chindeí quee ndisàn-yá. Doco mii-yá, tixi Espiritu Ì xì Dios icúmí-yá quida ì-yá anima-nsiá. Te na quidá ñuhu, ducán icúmí-yá quida stná-yà xì-nsiá (dandáñuhú stná-yà ñà-có-ndiáá). ¹² Te vichi sà-íá cuàhàn-yà quida-ya na ian quida-nda xì trigu, dandiachi-ndañá xì yutnú chipála dècuèndè ndiachi nsihí trigu ndoó nùu ñuhù, dandu nùnìá, chivàha-ndañá, doco mihì-ñá, coca. Te divì ducán icúmí-yá quida stná-yà (xì nèhivì ñuhivì: nèhivì xì mii-yá, càcu-ne; doco nèhivì dava ga), nicanicuahàn icúmí-nè coco-ne —nì cachi Juan.

Nansa nì cuhii Jesús

¹³ Daaní, nì quee Jesús ladu Galilea, cuàhàn-yà yùte Jordán ndé iá Juan, vachi cuní-yà quida ì nècuàchìmà-yá. ¹⁴ Doco nècuàchìmà, có-cuní-nè, vachi cachí-nè xì-yá:

—Yùhù xiñuhí cuhii' quida mii-ní, màdiá mii-ní quixi-ní nùu yùhù, (te cuhii-ní).

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ducanicoó vichì, vachi ducán xiñuhu quida-nda sàhà-ñá quida ndisa-nda nsidaa ñà-nduá ndiá icà-ndà.

Dandu nì candisá Juan, te nì quida ì-néyá.

¹⁶ Daaní, nì nsihì nì cuhii-yá, te nì quee-ya nùu tècuíi, dandu nì nuna ansivi, te nì xini-yà mànuu Espiritu Ì xì Dios vaxi-ya na iin sì-lomá, meru dìquì Jesús mànuu-ya vaxi-ya. ¹⁷ Dandu nì tiacu nì cáhàn iin ana cáhàn ansivi, cachí-yà:

—Dèhemanì nduú ana yohó, te cudii cuàhà inì sàhà-yá.

4

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, nihí Espíritu ìl Jesús nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dàná, vèchi yucán cuàhàn ñà-malu quida-sì lucha dacà-síyâ. Ñâyùcànduá, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà, ² te yucán iá-yà ùi dico quivì ndui te ñuú; te iníhí-yá, iá dòcò-yà. Ñâyùcànduá, cuàhà doco xihí-yà. ³ Dandu nì nàttuu ñà-malu, vèchi cuní-sì dacà-síyâ, te nì cachì-sì xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu cachì-ní xì yùu jaàn ñà-nì nándúá pan cuxi-ní.

⁴ Doco nì cachì-yà xì-sì:

—Còó, vèchi dohó cachí nùu tutu ì: “Màdi cuisì pan cutiacu nèhivì; còó, vèchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ì cachí Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-síyá cuàhàn-sì xi-yá ñuu ìl Jerusalén, te nì chicoo-síyá ndé ònì veheñuhu cahnú, ⁶ te nì cachì-sì xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, vèchi ducán cachí nùu tutu ì:

Ícúmí Dios dandacú-yá nùu ángel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

Te cachí stná tutu mà:

Ícúmí ángel natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquhì sàhà-ní ni-iin yùu.

⁷ Dandu nì cachí Jesús xì-sì:

—Cachí stná tutu ì: “Màsà quidá cánúú-ndá ñà-có-cùnì Stoho-ndà Señor”.

⁸ Daaní, nì saca-síyá cuàhàn-sì xi-yá ònì iin yucù ducún sàstnùhù, te nì dàcùnì-síyá nsidanicuú ñuu iá ñuhivì xì nsidaa ñà-vico iá yucán. ⁹ Dandu nì cachì-sì xi-yá:

—Yùhù dacútâhvì mii-ní nsidaa ñuu jaàn nú ni mácuñ sísì-ní nùu, te cahví-ní yùhù.

¹⁰ Doco nì cachì-yà xì-sì:

—Cuahán-ní, Satanás, vèchi dohó cachí stná nùu tutu ì: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndíá ìcà-ndá cahví-nda, te cunucuachi-nda nùu-xí”.

¹¹ Dandu nì nacoò-síyá cuàhàn-sì, te nì caquesaa ángel nì nacuahandee ini xi-yá.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xí-yá ladu Galilea

¹² Daaní, na ní xinitnùhu Jesús ndiadí Juan (Bautista) vehecàa, dandu mànuhù-yá ñuu-yà Nazaret iá ladu Galilea. ¹³ Doco cónì cuèé-yà yucán. Còó, nì quihin-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Capernaum iá yuhù mar ladu ndé cachí xì-né ladu Zabolón xì Neftalí. ¹⁴ Yucán cuàhàn-yà coo-ya sàhà ñà-nì cùu ndisa palabra nì cachitnùhu Isaías sàhana na ní càhàn-nè cuenta xi Dios, cachí-nè:

¹⁵ Ladu Zabolón xì ladu Neftalí ndé yáha ichì yatni mar, yucán sàni dàtnùu fuerte Dios ini anima nèhivì. Stná inga ladu yùte Jordán, xì inicutu stná ladu Galilea ndé ndoó nèhivì có-ináhá xí-yá, ¹⁶ pues yucán sàni dàtnùu ndiaha stná-yà anima-nè; vèchi nèhivì nsidaa lugar mà, nìsa xìca-ne ichì ñàa, te cuàhàn-nè ndañuhu dahuun-ne nì cùu, doco vichì sàni dàtnùu-yà sàxinítnùnì-nè na ian nì natùu nuu-né, nì cachì Isaías.

¹⁷ Dandu divi tiempu mà nì quesaha Jesús càhàn-yà sàhù xì nèhivì, cachí-yá:

—Naxicocuñ inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, vèchi sà-itúu tiempu cunì-nsia cusahnú mii-yá iá ansivi.

Nansa nì cana Jesús cùmì nècuàchì tavá xi siaca

¹⁸ Xìcá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yà ùi ñàni nani Simón Pedro xì Andrés, dacanà-né ñunùu xì-né mahì tècuí, vèchi nècuàchì tavá siaca nduú-né.

¹⁹ Te nì cachì-yà xì-né:

—Cunchicùn-nsià yùhù, vàchi mà cùndúú gá-nsià nècuàchì tavá xi siaca. Còò, vàchi icúmí dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nècuàchì tavá xi nèhivì (ìchì malu).

²⁰ Dandu nècuàchì mà, vichi vichi nì nacoo-ne ñunù xí-né, te cuàhàn-nè nchícùn-nèyà.

²¹ Daaní, nì sàà-yà chicí nùù-xí, te nì xini-yà inga ù ñàní nani Jacobo xì Juan; dèhe iin tiàa nani Zebedeo xínduu-ne, te ndoó-né nùù lancha xi-ne, cutnáhâ-né xì yua-né nácàhmá-nè ñunù xí-né. Te nì cana stná-yà ndùì-nè.

²² Te hora mà nì nacoo-ne yua-né nùù lancha mà, te nì tenchicùn-nèyà cuàhàn-nè.

Cuàhà gá nèhivì nì chinaha Jesús

²³ Daaní, nì xicanuu Jesús inii ladu Galilea, te nì chinaha-yà nèhivì ini iin iin veheñùhu, nì càhàn-yà xí-né ñà-ndùú razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xí Yua-nda Dios. Te nì dándúvaha stná-yà nèhivì ndohó nsidanuu clase cuèhè.

²⁴ Ñàyùcàndúá, ndè inii ladu Siria nì xitià fama-yà. Sàhà ñà-jaàn cuàhà gá nècuàchì cuhí ndacá nèhivì nì quixi nùù-yá, xínduu-ne nèhivì ndohó quidá iin cuèhè, ò iin dolor; te xínduu stná-nè ana ñuhú ñà-malu anima-xi, xì stná nèhivì xihí ihí, ò nèhivì sàni nduyutnu. Doco nsidaa-né, nì dándúvaha-yanè.

²⁵ Ñàyùcàndúá, yáha ga cuàhà nèhivì nì tenchicùn xí-yá, xínduu-ne nèhivì nì quixi ladu Decápolis, xì stná ñuu Jerusalén, xì stná ladu Judea, xì stná inga ladu yùte Jordán.

5

Ñà-ndúá nì cachi Jesús na ní nana-ya yucù, te nì càhàn-yà sàhù

¹ Dandu nì xini Jesús ndoó cuàhà gá nèhivì. Ñàyùcàndúá, nì nana-ya iin yucù, te nì sàcòo-ya yucán. Dandu nì tnàtuu nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, ² te nì quesaha-yá chináhá-yànè; te dohó nì cachi-yà xí-né:

³ —Nansicáhàn nècuàchì ndahvi inì-xi, vàchi sàni nihitáhvi-né ñuhivì ì xí mii-yá iá ansivi.

⁴ 'Nansicáhàn nècuàchì ndoó tnùnsí ini vichi, vàchi contentu icúmí-nè nàcúndoo-ne después.

⁵ 'Nansicáhàn nècuàchì nihnú mání inì-xi, vàchi ñuhivì ndutahví-nè.

⁶ 'Nansicáhàn nècuàchì yáha ga cuní quida vii, vàchi icúmí Dios chindee-yánè ñà-quida vii ndisa-ne.

⁷ 'Nansicáhàn nècuàchì tùha cundehè ndàhví xì ñànitnaha-xi, vàchi icúmí Dios cundehè ndàhví stná-yà mii-né.

⁸ 'Nansicáhàn nècuàchì iá ndoo anima-xi, vàchi icúmí-nè cuni-nè nùù Dios.

⁹ 'Nansicáhàn nècuàchì nachíndóó víi xì ñànitnaha-xi, vàchi icúmí-nè cunduu ndisa-ne dèhe Dios.

¹⁰ 'Nansicáhàn nècuàchì nú icúmí-nè ndoho-ne sàhà iin chuun vii nì quida-ne, vàchi sàni nihitáhvi-né ñuhivì ì xí Dios.

¹¹ 'Nansicáhàn stná mii-nsiá na cánahá nèhivì xí-nsiá sàhí, te ò quidá quini-ne xí-nsiá, te ò dacuidádiquí stná-nè mii-nsiá. ¹² Vàchi quivì quida-ne ducán, dandu nì cúdú inì-nsia, te cundoo-nsia contentu, vàchi iin ñà-vàha cahnú cucumi-nsiá ndè ansivi. Vàchi ducán nisa quida quini stná nèhivì sàhana xi nècuàchì nisa càhàn cuenta xi Dios.

Nahi iin cuhádi ñà-xixi-ndà, ducán nduú stná chuun quidá nèhivì xí Jesús ñuhivì yohó

¹³ Mii-nsiá, nahi chuun quidá iin, ducán quidá stná-nsiá ñuhiví yohó. Doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí nduhadi gá-ñà. Vàchi còò cá chuan, ñàyùcànduá saté uun nèhivi-ñà, te sáníhni-neà.

¹⁴ Na quidá stná orá datnúu, ducán quidá stná mii-nsiá ñuhiví yohó. Te ducán nduú stná-nsiá na iin ñuu tuí dìni iin yucù, vachi mà cúí coo dèhá` nùu nèhivi. ¹⁵ Stná iin lámpara, có-nàcúicun-ndañá ñà-coo dèhá` tixi iin icà; còò. Sácùnùu ducún-ñà sàhà-ñá cutnuà, te cutùu nùu nsidaa nèhivi quíhvi vehe. ¹⁶ Ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá: quida-nsia obra vaha sàhà-ñá cundehè nèhivi, dandu naquimanì-né Yuandiáhá-nsiá iá ansivi, vachi na ian datnúu-nsiá nùu nècuàchimà nduá.

Nansa ni cachi Jesús sàhà ley xi Moisés

¹⁷ Màsà cùcàhán-nsiá vaxi dacúxióé ley ni sàha Moisés. Mà dacúxióé ley mà, ni mà dacúxió stnáì palabra ni cachi profeta ni sacahàn cuenta xi Dios. Còò, yùhù vaxi sàhà ñà-ni cùu ndisa nsidaa ñà-nduá cachí palabra mà. ¹⁸ Te ñà-ndáá nduá cachí xi-nsiá yohó, mate nsihi ansivi xi ñuhiví, doco mà nunca ndañuhu ni-iin palabra xi ley mà, te ni-iin xaan tii xán dècuèndè cuu ndisa nsidaa ñà-nduá cachá. ¹⁹ Ñàyùcànduá, nú cò-quidá iin tiàa cumplir mate iin ley chicá tii nduá, te ducán chináhá-nè nèhivi, pues divi tiàa-ma cunduu ana chicá có-ndiáá na sàá quivì cusahnú mii-yá iá ansivi. Doco nú ni quidá ndisa-ne cumplir ñà-nduá cachí ley xi-ya, te ducán chináhá-nè ñanìtnaha-ne, dandu cunduu-ne ana chicá ndiáá na sàá quivì cusahnú-yá ñuhiví yohó. ²⁰ Vachi yùhù cachí xi-nsiá, chicá vù xiñuhu quida-nsia nùu nècuàchi ley xi veheñùhu, xi nùu stná nècuàchì fariseu, vachi nú coó, mà nunca sàà-nsiá cuni-nsiá ñuhiví ìi xí mii-yá iá ansivi.

Cundoo manì-ndà xi ñanìtnaha-nda, ni cachi Jesús

²¹ Mii-nsiá, sàni inini-nsia palabra ni cachi nècuàchì sàhana ñà-màsà cáhni stnaha-nda; doco te nú ni quida-nda ducán, dandu icúmi ndundaà sàhámà. ²² Doco yùhù cachí, mate cúisi ni cuídà ini-nsiá sàhà ñanìtnaha-nsia, doco icúmi ndundaà sàhà stnámà. Te nú ni cachí-nsiá xi ñanìtnaha-nsia neciu-nè, dandu icúmi ndundaà stná sàhàjan nùu juez chicá cusáhnú; doco nú ni cachí-nsiá xi ñanìtnaha-nsia tonto-nè, dandu cuidadu cundoo-nsia, vachi dècuèndè ñuhu andea ndiatu-xi-nsiá.

²³ Ni cachí-ndà cuàhàn iin nèhivi veheñùhu, nihí-né promesa nacuàhatahvi-né Dios lugar ndé cahvi nèhivi mii-yá. Doco te nú sàni sàà-né yucán, te ni nsinuu ini-nè iá cuàchi-ne nùu ñanìtnaha-ne, ²⁴ dandu (màsà cuàha-ne) promesa mà; yucan ni ndóa, te ni cùhùn-nè nùu ñanìtnaha-nemà, te cuicahnú stnahá ini-nè sàhà-né. Cuisi nú ducán, dandu vátùnì naxicocufin-nè veheñùhu mà ñà-cuàha-ne promesa mà.

Nansa ni cachi Jesús ñà-yàchì xiñuhu nàcùndoo vaha stnaha-nda

²⁵ Nú sàni sanicuàchi iin tiàa sàhà iin-nsia, te ndacá-te mii-nsiá cuàhàn nùu tè-nihí chuun, dandu chicá vaha nacòovàha yachì-nsiá xì-té na cuàhàn-nsiá ichì, còtò sàà-te xi-nsiá nùu juez, te dayáha juez mà-nsiá ndahá comandante ñà-cundiadi-nsiá vehecàa. ²⁶ Vachi ñà-ndáá nduá cachí xi-nsiá yohó, nú ducan ni cuu-xi-nsiá, dandu mà quée-nsiá dècuèndè nú sàni dànáá nsihí-nsiá nsidaa ñà-nduá inihíca-nsiá.

Màsà cóo-ndá xí inga nècuàchì ñahà, cachi ley xi Jesús

²⁷ Sà-ìnahá-nsiá nansa ni cachi nècuàchì sàhana ñà-màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda, ni cachi-nè. ²⁸ Doco yùhù, (màs gá) cachí

xì-nsiá vichi, vâchi nú cuisì indéhe iin tiàa iin nècuàchì ñahà, te xího-téné, dandu dava-nì queamá na ian sàni quida-tè cuàchi xi nècuàchimà, vâchi iá cuàchi ma anima-te. ²⁹ Ñâyúcàndùá, nú nduchìnúù-nsiá, cunià quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vâha tavà-nsiáñà, dacaná-nsiáñà, vâchi chicá vâha ni ndáñúhú iyuhu iin xaan xí-nsiá, te màdiá sàà inii cuerpu xi-nsia andea. ³⁰ Te ni cachi-ndà nú ndahàcuàhà-nsiá cunià quida-nsia iin cuàchi, dandu chicá vâha ni táhndèà dacaná-nsiáñà, vâchi chicá vâha ni ndáñúhú iyuhu iin xaan xí-nsiá, te màdiá sàà inii iquicúñú-nsiá andea.

Màsà caté stnàhà-ndà, cachi ley xi Jesús

³¹ Nisa cachi stná nèhivì (sànahà): “Nú cuàhàn-nsià cate stnàhà-nsiá, dandu xiñuhu cuyucun iin tutu indú itúámà”, nisa cachi-nè. ³² Doco yùhù cachí, nú ni caté iin tiàa ñahàdihí-te, te màdiá nì cáhàn-ña xi inga tiàa nduá, dandu cuàchi cundua nú ni nándàhà tú-ña, vâchi (còá disàhà-xí) cate nècuàchì primeru mà-ñá. Te iin nècuàchì nandàhà xi ñahà nì xitià mà, divi-ni nsidá cuàchi stná-nè.

Cachí ley xi Jesús, màsà nunca chinaha-nda Dios sàhà iin chuun

³³ Sà-ínahá stná-nsià nì cachi nècuàchì sànahà: “Nú ni chínahá-ndá Stoho-ndà Dios ñà-quida-nda iñàha, dandu fuerza icúmí-ndá quida ndisa-ndañá cumplir”. ³⁴ Doco yùhù cachí, màsà nunca chinaha-nsiá Dios sàhà iin chuun: ni màsà ndácùcahan-nsiá ansivi, te chinaha-nsiá mii-yá sàhà ni-iñàha, vâchi meru lugar ndé dandacú-yá nduá (te solo mii-yá dandacú-yá nùá). ³⁵ Ni màsà ndácùcahan stná-nsià quivì ñuhivì yohó, vâchi nahi lugar ndé ndetátú sàhà-yá nduá. Ni màsà ndácùcahan stná-nsià quivì ñuu Jerusalén, vâchi divi ñuu mii-yá nduá, te rey fuerte nduú stná-yà. ³⁶ Ni màsà ndácùcahan stná-nsià dìni-nsiá, vâchi có-dàndacú-nsiá sàhà dìni-nsiá ñà-chicata-nsia idi ndèhí, te ò idi cuxín, (mii-yá cachi-yà). ³⁷ Nú cuní-nsiá cachi-nsiá iin ñà-ndácuisi, dandu jaan, ò á cóo cachi-nsiá, vâchi nú más gà ni cachí-nsiá, dandu ñà-vàxi nùù ñà-malu nduá.

Màsà nàchítacùhà-ndà sàhà ñà-nduá nì quida nèhivì xi-ndà

³⁸ Sà-ínahá stná-nsià nisa cachi-nè: “Nú ni tavá nèhivì iin nduchìnúù-ndà, dandu xiñuhu quee stná iin nduchìnúù mii-né. Te ò nú iin nùhu-ndà ni tavá-né, dandu ni queé stná iin nùhu mii-né”. ³⁹ Doco yùhù cachí, màsà dúcun ndahà tnàhà-ndà xi nècuàchì quidá quíní xí-ndá. Vâchi nú ni caní-né nùù-ndà ladu cuàhà-ndà, dandu ni cuàha stná-ndà inga ladu-ndà. ⁴⁰ Te nú sanicùachì-ne sàhà-ndà, te candiáá-nè dùhnù-ndà, dandu ni cuàha stná-ndané dòò-ndà. ⁴¹ Te nú ni tnií-nèndó ñà-fuerza cunsida-nda carga xi-ne iin dava hora, dandu inga dava hora gà ni cúnsidá-ndañá. ⁴² Te nú xicàn iin nèhivì iñàha nùù-ndà, dandu ni cuàha-ndané; te nú cuní toó-né iñàha, dandu màsà cuidàhàn-ndañá nùù-né.

Ndiá icà-ndà cuu ini-ndà sàhà ana xiní ùhì xi-ndà

⁴³ Sà-ínahá stná-nsiá dohó nisa cachi nèhivì sànahà: “Icúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà nècuàchì cutnàhá vâha xi-nda, doco nèhivì xiní ùhì xi-ndà, ni cuní ùhì stná-ndané”, nisa cachi-nè. ⁴⁴ Doco yùhù cachí, xiñuhu cuu ini-ndà sàhà nèhivì xiní ùhì xi-ndà te casàhú vii-ndà xi nèhivì xicàn chihán diquì-ndà; te obra vâha ni quidá stná-ndà sàhà nèhivì có-xiñùhù xi-ndà; te nú cânahá-nè xi-ndà, te quidá quini-ne xi-ndà, dandu ni cácan tàhvi-ndà nùù Dios sàhà-né. ⁴⁵ Cunaha-nsiá, nú ni quidá-nsiá ducán, dandu cunduu ndisa-nsia dèhe Yuandiaha-nsiá iá ansivi, vâchi mii-yá, dandacú-yá ñà-xinu orá nùù nsidan-icúù nèhivì, vâha-ne ò malu-nè. Te dacuún stná-yà dàvi nùù nsidaa nèhivì, a

quidá víi-né, ò có-quidá víi-né. ⁴⁶ Vàchi nú cuisì nèhivì cuú ini xì sàhà-nsiá cuú stná inì-nsia sàhà-xí, dandu mà nihì-nsiá premiù sàhájàn. Dècuèndè nècuàchì iá cuàchi-xì nahi tè-dàchíyàhvi (ñuu-ndà yohó), quidá stná-nè ducán. ⁴⁷ Te nú cuisì tñaha-nsia cásahú xì-nsiá, pues màdì obra ndiaha nduájàn, vachi divi ducán quidá stná nèhivì có-ínahá xí Dios. ⁴⁸ Ñàyùcàndúá, xiñuhu quida vñ ndisa-nsia nacua quidá Yuandiaha-nsiá iá ansivi.

6

Ñà-ndúá nì cachi Jesús sàhà nansa quida-nda obra

¹ 'Màsà quidá-nsiá obra xi-nsia sàhà-ñá cundehè nèhivì, vachi nú sàhà ñà-jaàn nduá, dandu còò ñà-vàha nihì-nsiá sàhámà nùu Yuandiaha-nsiá iá ansivi. ² Ñàyùcàndúá, nú cuàhàn-nsiá dacútàhvi-nsiá nècuàchì ndahví, màsà cátétnùhu-nsia ñà-jaàn. Vachi ducán quidá nèhivì datiaá uun nduú nèhivì vaha, quidá váté-né obra xi-ne veheñùhu ò calle sàhà-ñá cuní-nè ndee vaha-ne nùu nèhivì. Te ñà-ndáá nduá cachí xì-nsiá yohó: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vàha nihì-né. ³⁻⁴ Doco mii-nsiá, na quidá-nsiá iin obra, quida dèhé-nsiáñà, dandu coo dèhá` nùu nèhivì. Doco nùu Yua-nda Dios, cóo, vachi indéhe-yá, te nùu mii-yá icúmí-nsiá nihì-nsiá ñà-vàha xi-nsia.

Ñà-ndúá nì cachi Jesús na ní chinaha-yàndó nansa càcàn tàhvi-ndà nùu Dios

⁵ 'Na xicàn tàhvi-nsiá nùu Dios, màsà quidá-nsiá na quidá nècuàchì datiaá uun nduú nèhivì vaha. Vachi mii-né, cudí ini-nè cuita-ne nacuatu-ne veheñùhu ò esquina sàhà-ñá cundehè nèhivì-né. Doco ñà-ndácuìsì nduá yohó cachí: cuisì ñà-cundehè nècuàchìmàné cunduu ñà-vàha xi-ne. ⁶ Doco ndohó, na xicàn tàhvi-ndà nùu Yua-nda Dios, ni nánsihvi-nda ini vehe-nda, te nacadi-ndà yehè; dandu miini-yá inini-yá na cáhàn-ndà xi-yá. Te indéhe-yá, mate nèhivì, còò, có-xiní-nè ñà-ndúá quidà-ndà. Dandísà nihì-ndà iin ñà-vàha xi-nda nùu-yá.

⁷ 'Na cáhàn-ndà xi-yá, màsà cáchì-ndà iin-ni ñàhà cuàhà xichi na quidá nècuàchì có-ínahá xí Dios, vachi mà chindéámà. Mii-né, tuxí ini-nè icúmí Dios cunini-yanè ñà-cuàhà guá cáhàn-nè, doco còò. ⁸ Ñàyùcàndúá, màsà quidá-nsiá na quidá mii-né. Vachi Yuandiaha-nsiá, mate táñàha ga cachi-nsiá xi-yá indù nde nicanicuañà. ⁹ Ñàyùcàndúá, nahi palabra yohó cachi-nsiá na xicàn tàhvi-nsiá nùu-yá:

Yua-nsí Dios iá ansivi, ni ndácùcahan tñùñuhu nèhivì quivì-ní. ¹⁰ Te yàchì ni sàá stná tiempu cusahnu-ní ñuhivì yohó, xicàn tàhvi-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-ndúá dandacu-ní, divi ducan ni quidá stná nèhivì ñuhivì yohó. ¹¹ Pan xi-nsi iin quivì iin quivì, taxi tahvi-niá nùu-nsí vichi. ¹² Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchi inihíca-nsí, nacua xicahnú stná ini nsiùhù sàhà nèhivì inihíca nùu-nsí. ¹³ Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nèhivì nsiùhù; te dacácu stná-ní nsiùhù nùu ñà-malu nicanicuañàn. Vachi cuisì mii-ní nduu-ní rey ndiaha cusáhnù dandacu inicutu, te cuisì mii-ní ndiaha-ní nicanicuañàn. Amén. (Ducán cachì-nsiá.)

¹⁴ Vachi nú ni cuicahnú inì-nsia sàhà nèhivì nì quida quini xi-nsiá, dandu stná Yuandiaha-nsiá iá ansivi, cuicahnú stná inì-yá sàhà cuàchi mii-nsiá. ¹⁵ Doco nú màsà cuicahnú inì-nsia sàhà nèhivì dava ga, dandu mà cuicahnú stná inì-yá sàhà cuàchi mii-nsiá.

Nansa quida-nda na inihî-ndà ndoó dòcò-ndà

16 'Na iníhî-nsiá ndoó dòcò-nsià, màsà dátiáâ-nsiá cuhúún ini-nsià. Vâchi ducán xíquida stná nècuàchì datiaá uun nduú nèhivì vâha, quidá cànúú-né ndoó-né tnúnsi ini sàhà-ñá cundaà ini nèhivì iníhî-né. Te ñà-ndácuisi nduá cachí xî-nsiá vichi: cuisì ñà-jaàn cunduu ñà-vâha ñihî-né. 17 Doco mii-nsiá (màsà quidá-nsiá ducán). Na iníhî-nsiá nùù Dios, quisi-nsia, te nduvii dínì-nsiá 18 sàhá màsà cundáà ini nèhivì iníhî-nsiá; cuisì Yua-nda Dios cundaà inì-xi, vâchi indêhe-yá, mate có-tùí-yá nùù nèhivì; doco indêhe-yá, te cuàhatahvì stná-yànsiá ñà-vâha xi-nsia (sàhá mà).

Ndè gloria xiñuhu càyà ñà-cuicà-ndà

19 'Màsà dácâyà-nsiá ñà-cuicà-nsiá ñuhivì yohó, vâchi icúmíâ cusiquidi-ñá, te ò nana ditnu-ñá, te ò quíhvi tècuìhnà quida cuihna xán. 20 Còó, dècuèndè gloria ni càyà-ñá, vâchi yucán mà nunca cusiquidiá, ni mà náná dítnú-ñá, ni mà quíhvi stná tècuìhnà quida cuihna xán. 21 Ducán quida-nsia, vâchi ndé quida-nda cunta íá ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuahà ini anima-ndà.

Ejemplu sàhà nduchinúù nèhivì

22 'Nduchinúù-ndà nduú ñà-tùnúù iquicúñú-ndà. Ñâyùcànduá, nú íá vâha ma, dandu vátùni cutuì nuù-ndà ñà-quida-nda nsidanicuú iñàha. 23 Doco nú cuhíá, dandu inicutu nácuìñ tnùù. Te ducán stná xî anima nèhivì, nú iin tnúú ndé xiñuhu datnúù mii-yá, dandu jndahví-nè! Vâchi tnùndoho nduá, nú ducán.

Mà cúí cundoo ùì patrón xi-nda

24 'Iin peón, mà cúí cundoo ùì patrón xi-tè, vâchi nú ducán, dandu iin-ne coo manì nùù-té, te inga-nè cundehè úhì-te. Te ò ni cachí-ndà, iin-ne cahíhì ini-te, te inga-nè mà coo vâha xi-té. Te ducán íá stná xî mii-nsiá, nú cuú inì-nsia sàhá dihùn, dandu mà cúí cunucuachi stná-nsiá nùù Dios.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

25 'Ñâyùcànduá, yùhù cachí xî-nsiá, màsà nácánì ini-nsiá sàhá vida xi-nsia nansa ñihî-nsiá ñà-cuxi-nsia coho-nsia, te cundixi-nsia. Còó, vâchi màdì cuisì ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhá-ñá cucumi-nda iin vida ndiaha; te cuerpu xi-nda, chicá ndiaá nùù sicoto ndixi-nda. 26 Cundehè-nsiá laa ndavá ansivì, có-xitù-si, ni có-chívâha-sì nùni, vâchi còò cosecha ndaníhì-si. Còò, cuisì nùù Yuandiaha-nda íá ansivì ñihî-sí ñà-itiácù-si. Pues nàhá xicà, chicá ndiaá mii-nsiá nùù quisi mà. 27 'Ñâyùcànduá, mate yâha ga ni cahní-nsiá dínì-nsiá, te nacánì ini-nsiá, uun-ni queámà, vâchi mà ñihî-nsiá cuahnu ga-nsiá ni-inga dava metro.

28 'Ni màsà nácánì stná inì-nsia sàhá ñà-nduá cundixi-nsia. Cundehè-nsiá nansa sahnú ita yucù. Có-quidáchúún-yá, ni có-quidá vâha stná-yá sicoto. 29 Doco chicá ndiaha nàhá ita mà nùù rey Salomón (nisa ìa sàna), mate yâha ga vico ni sandixi-ne. 30 Iin ita, yùcù-ni nduá (có-ndiáá ndisa); quivì vitni íá campu, te tnaa sàni ìchà, vihini quèa xitnú coca. Doco mate ducán nduá, ndiaha gá ni quidavâha Dios ita-ñá. Ñâyùcànduá, vihi gá icúmí-yâ cuàhatahvì stná-yá ndohó (ñà-nduá xiñuhu). Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndísâ-nsiá mii-yá.

31 'Pues yùhù cachí, màsà nácánì ini-nsiá, te màsà cáhì-nsiá: "¿Índù tùì ñà-cuxi-nsi coho-nsi, te cundixi-nsi?" 32 Vâchi nèhivì nsidaa raza gá ndoó ñuhivì, divi ñà-jaàn nduá nandúcú-nè. Doco mii-nsiá, íá Yuandi-aha-nsiá ansivì, te sà-ìnáhá-yâ xiñuhu nsidaájàn nùù-nsiá. 33 'Ñâyùcànduá, xiñuhu nanducu-nsiá (nansa chivâha vii-nsiá ley xi), ñuhivì ìì xí-yá, te

quida-nsia cumplir ñà-vàha cuní-yà quida-nda, dandísá ñihì stná-nsià nsi-daa gá ñà-nduá quidámáni nùù-nsiá. ³⁴ Te màsà nácání ini-nsia sàhà ñà-nduá cui yàha-nsia tnaa idá, vàchi nú sàni sàà quìvi mà, dandu (nsidaámà icúmíâ quee viá), mate ni nácání cuáhà ini-nsià. Nsiquívi iá cuáhà ñà-nduá yàha-nsia, ñàyùcànduá có-xiñhù nacani stná ini-nsià sàhà tnaa idá —ni cachi Jesús.

7

Màsà dácuídâ cuàchi stnaha-nda

¹ (Dandu ni cachi stná Jesús:)

—Màsà dácuídâ cuàchi stnahá-nsiá, dandu mà dácuídâ cuàchi stná Dios mii-nsiá. ² Vàchi nacua quidá mii-nsiá dacuídâ cuàchi stnahá-nsiá, divi ducán icúmí stná-yà quida-ya xi-nsiá. Vàchi vara chitácùhá-nsiá, divi icúmí stná-nsiá cuítacùhá-nsiá.

³ 'Iin nêhivi, ¿índù chuun (indêhe-né falta xi ñanìtnaha-ne, te xítñuhu-ne nêcuàchímà)? Vàchi ducán queámà na ian cuní-nê cundehè-né iin mihi tì iná cáá ini nduchinùù nêcuàchímà, te nduchinùù mii-né, iin yutnú cahnú nduá iná cáá. ⁴ Te nú ducán, ¿índù chuun cachí-né xi ñanìtnaha-nemà: “Nacoo-ní yùhù ni tàvi mihi tì iná cáá cucuín nduchinùù-ní”? ⁵ Nêcuàchì cachí ducán, datiaá úun-né ndiaá ndisa-ne. Vàchi dihna xiñuhu quee yutnú cahnú nduchinùù mii-né, dandu vátuni cutùì vù nùù-né ñà-tavà-né mihi tì iná cáá nduchinùù ñanìtnaha-nemà.

⁶ '(Mà váha ndatnuhu-nda xi nêhivi nansa ni ni cui sàhà) yà-ìì, còtó quida-ne xi-ndà na quidá síhina cuehé. (Uun-ni queá ñà-cachi-ndà palabra ndiaha xi nêhivi síquini mà), vàchi na quidá cochí quidá stná-né, vàchi mate sìdiqui yàha ga ndiaá ni chíndóó-ndá nùù-sí, doco cuànihni sàhà-síá.

Nansa cundiatú anima-ndâ

⁷ 'Càcàn tàhvi-nsiá, te ñihì-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vàha nùù-yá), te icúmíâ tùia. Càhàn-nsiá, te nuna yehè-yá. ⁸ Vàchi nsidaa ana xícàn tàhvi, icúmí-né ñihitáhvi ndisa-ne, te nsidaa ana nandúcú xí ñà-vàha, icúmí-né ñihì-néá; te nsidaa ana xícàn tàhvi yehè-yá, icúmí-yâ nacuna-ya nùù-né.

⁹ 'Nú ni càcàn iin dêhe-nsia pan cuxan, divi pan cuàha-nsiaña, màdi yúù.

¹⁰ Te nú cuñu siaca xícàn, pues divi cuñu quisi mà cuàha-nsiaña, màdi cóó.

¹¹ Cunaha-nsiá, mate nêhivi cuáchi nduú-nsiá, doco tûha-nsia cuàha-nsia dêhe-nsia ñà-lá vii. Ñàyùcànduá, vihi gá icúmí Yuandiaha-nsiá iá ansivi cuàha-yansiá ñà-vàha nú ni càcàn tàhvi-nsiá nùù-yá.

¹² Ñàyùcànduá, nacua cuní mii-nsiá quida nêhivi xi-nsiá, divi ducán quida stná-nsiá xi mii-né. Vàchi ñà-jaàn nduá cachí nùù nsidaa tutu nduú ley xi Dios, xi nùù stná tutu ni tiaa profeta ñisa càhàn cuenta xi-ya.

¹³ 'Quìhvi-nsia yehè cuiín sáá (gloria), vàchi xica yehè ichì cahnú cuàhàn ndé ndañuhu-nda, te cuáhà gá nêhivi quíhvi yucán. ¹⁴ Doco sitñihì yehè, te cuiín ichì cuàhàn ndé cutiacu ndiaha-nda; te sàhà-ñá nduá ichì cuiín, ñàyùcànduá sacu nêhivi ndácùhun xán.

Nansa cundaà ini-ndâ índù nêhivi càhàn ndisa cuenta xi Dios

¹⁵ 'Cuidadu cundoo-nsia xi nêhivi tñhù dananí úun càhàn cuenta xi Dios, vàchi cutu vaxi-ne (datiaá úun-né màni ini-né) nahi rii mansu, doco anima-né, cóó, nahi lobu dana, ducán iá. ¹⁶ Doco cuiisì cundehè-ndâ ñà-nduá quidá-né, dandu cundaà ini-ndâ nansa ndisa iá anima-né. Te ducání iá stná xi-né na iá xi yutnú fruta, mà cuáha yutnú iñù ni-iin si-uva, te mà cuáha stná yùcù iñù ni-iin stná síhigu. ¹⁷ Mà cúí, vàchi nsidaa yutnú vaha, puru fruta

vàha sàha-nù. Te yutnù còò chuun xi, cutu ñà-chìcuèhè sàha-nù. ¹⁸ Doco iin yutnù vàha, mà cúí cuàha-nù iin fruta chìcuèhè. Ni-iin stná yutnù còò chuun-xi, mà cuàha-nù ni-iin quisi vídì. ¹⁹ Te nsidaa yutnù có-sàha xi ñà-íá vii, icúmí-nù tãhndè-nu, te quèe-nù ñuhu coco-nù. ²⁰ Ñàyùcàndùá, na quida-nda xi iin yutnù, nacúní-ndánú sàhà fruta-nu, ducán nacúní stná-ndà nèhivì sàhà ñà-ndúá quidá-né.

Màdi nsidaa nèhivì càcu-ne, ni cachi Jesús

²¹ 'Cuàhà nèhivì cachí-nè xì: "Stoho-nsi Señor nduu-ní". Doco màdi nsidaa nècuàchì mà sàa-nè cundoo-ne ñuhivì ì xí Yuamáni íá ansivi; cuisì nèhivì quidá ndisa xi ñà-ndúá cuní-yà, divi sàa yucán. ²² Te cunaha-nsiá, na sàa quivì (xìnu tiempu), dandu icúmí cuàhà nèhivì cachí-nè xì: "Stoho-nsi Señor, sàni càhàn-nsi cuenta xi-ní, te ni ndacùcahan-nsí quivì-ní; dècuèndè ni tavà stná-nsi ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te cuàhà gá stná milagru ni quida-nsi na ní ndacùcahan-nsí quivì-ní", cachí-nè. ²³ Dandu yùhù naxiconihí nù-né, te cachi: "Tàcùnì nsiohó; cuahán-ndá iladu, vachi cuàhà ñà-chìcuèhè sàni quida-ndá".

Nansa ni nacani Jesús ejemplu sàhà ùi vehe

²⁴ Ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì iníni xí ñà-ndúá cachí, te quidá ndisa-neà cumplir, nduú-né na iin tiàa nchichí ni nanducu xi iin xaan ndé íá cavà fuerte, te yucán ni chinduhù-né vehe-ne. ²⁵ Daaní, ni quesaha ni cuun dana dàvi, te ni xìnu tēñuhu cuàhà. Dandu ni dàñà stná tàchì fuerte, te ni dùcùn nsidaámà ìcà vehe ma. Doco cóni ndúá, vachi nùù cavà fuerte indúhà.

²⁶ 'Doco cunaha-nsiá, nèhivì iníni uun xi ñà-ndúá cachí, te có-quihín casu-nè, na iin tiàa ndañuhu nduú-né, divi na iin tiàa ni quidavàha xi vehe-xi òquì ñusi-ní. ²⁷ Vachi na ní quesaha ni cuun dana dàvi, te ni dàñà stná tàchì fuerte, dandu ni xìnu tēñuhu cuàhà yucán. Te ni dùcùn nsidaámà ìcà vehe ma. Te ni ndua íá ni chàhmà dahuan —ni cachi Jesús.

²⁸ Daaní, na ní nsihi ni càhàn-yà xi nèhivì ducán, dandu ni ndulocó-nè sàhà ñà-ndúá chináhà-yà. ²⁹ Vachi na iin nèhivì tùha dandacú, ducán ni chinaha-yàné, màdi nahi modo chináhà nècuàchì ley xi veheñuhu.

8

Nansa ni dàndúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

¹ Daaní, ni nuu Jesús yucù yucán, te cuàhà gá nèhivì ni tenchicùn xì-yá. ² Te cunaha-nsiá, yucán ni nàtuu stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, te ni tutuyuhu-né ñuhù sàhà-yá, cachí-nè xì-yá:

—Señor, nú cuní-ní, vátùni dàndúvaha-ní yùhù.

³ Dandu ni chituu Jesús ndahà-yá nùù-né, te ni cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

Dandu divi hora ni cachi-yà xì-né ducán, ni ndañuhu cuèhè xi-ne. ⁴ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, màsà cáchì-ní ni-iñàha xi nèhivì. Cuisì cuahán-ní nùù dùtù dacúndèhe-nínè ìcà-ní, dandu nacuàha-ní promesa xi Dios nacua cachí ley xi Moisés sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-sàni nduvàha-ní —ni cachi-yà.

Nansa ni dàndúvaha Jesús mozo xi iin capitán ni quixi ladu Roma

⁵ Daaní, ni nasaa Jesús ñuu Capernaum, te yucán ni nàtuu iin capitán romanu, ni sacundahví-nè nùù-yá, ⁶ cachí-nè:

—Señor, iá iin mozo xi cuhí, indúhu-né cama vehi; sàni dàñà ìi cuerpu-nè, te yáha ga ndohó-né.

⁷ Dandu nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Jaàn másài dandúvahi-nè.

⁸ Te nì naxiconihí capitán mà nùu-yá, cachi-nè:

—Señor, có-nàtùu yáha-ní vehi. Cuisi dandacu-ní xì palabra xi-ní, te nduváha mozo xi. ⁹ Vàchi yùhù, ndoo stná ana dandacu-xi nùu, te mií, dandacú stnáì nùu soldadu xi. Nú ni cachí xì iin-tè: “Cuahán”, dandu cùhùn-te; te ò nú ni cachí xì ingà-te: “Naha”, dandu quixi-tè; te na cachí stnáì xì iin mozo xi: “Dohó quido”, dandu ducán quida-te —nì cachi capitán mà.

¹⁰ Nì nsihi nì inini Jesús ñà-jaàn, dandu nì ndulocó-yà, te nì cachi-yà xì nèhivi xínchicùn xì-yá:

—Cunaha-nsiá, tañáha ga cuni ni-iin nèhivi ñuu-ndà Israel yohó ndudává xí capitán yohó, vàchi cuàhà gá xiníndísá-né. ¹¹ Te cachí stnáì xì-nsiá, icúmí nataca cuàhà gá nèhivi quixi inicutu ñuhiví dècuèndè ndé xínu orá xì ndé quécáhu-ya, te nataca-nè cutnahá-né xì Abraham xì Isaac xì Jacob ñà-cundoo-ne (vicò) ñuhiví ìi xí Dios. ¹² Doco nèhivi dava ga cuàhàn cundoo ñuhiví ìi mà nì cùí, icúmí-né ndiachi-né fuera ndé iín tnúu; te yucán icúmí-né cuacu fuerte-nè, te càna nùhu-ne.

¹³ Daaní, nì cachi Jesús xì capitán mà:

—Vàtùni nùhù-ní vichi, te nacua sàni xinindisa-ní, divi ducán icúmí coo —nì cachi-yà.

Dandu divi hora yucán nì nduváha mozo xi nècuàchìmà.

Nansa nì dandúvaha Jesús dido Pedro

¹⁴ Daaní, nì sàà Jesús vehe Pedro, te yucán nì xini-yà cuhí dido-ne ñahà; indúhu-né, nàcuàha yocá-nè. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nì tnii-ya ndahà-né, te nì cuxio cuèhè mà. Dandu nì ndacuui-nè nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùu-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì nduváha cuàhà gá nèhivi nì quida Jesús

¹⁶ Daaní, nì cuñaà, te yucán nì sàà stná cuàhà gá nèhivi, ndacá-né cuàhà nècuàchì inácaá ñà-malu inì-xi. Te cuisì-ní nì càhàn-yà xì iin iin nècuàchìmà nì dándacú-yà nùu-sí, te nì quee dahuun-sì nùu-né. Te nsidaa gá stná nècuàchì cuhí nì casaà yucán, nì dandúvaha stná-yànè. ¹⁷ Ducán nì quida-ya sàhà ñà-nì cùu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu nèhivi xí Dios nani Isaías na ní cachi-né palabra yohó: “Mii-yá nì dàcúxíó-yà cuèhè xi-nda, vàchi nì nacuida-ya ñà-nduá dandoho xi-nda”.

Nansa nì cachi Jesús xì nèhivi cuní cunchicùn xì-yá

¹⁸ Na ní xini Jesús sàni tnàtuu cuàhà gá nèhivi nùu-yá, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yà ñà-nì cùhùn-nè xì-yà ndè inga ladu mar. ¹⁹ Te daa nì tnàtuu stná iin nècuàchì ley xi veheñùhu, cachí-nè xì-yá:

—Maestro, dispuestu ié cunchicùn mii-ní ndéni nì cui nì cùhùn-ní.

²⁰ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí; te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, còò ni-iin lugar ndé cunduhí cùdi.

²¹ Daaní, inga nèhivi nduú iin ana dacuahá-yá, nì cachi stná-nè xì-yá:

—Señor mío, dihna nì núhi vehi coo guè dècuèndè nú sàni ndùxin yuè (dandu cunchicùn mii-ní).

²² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còó. Cunchicùn dahuun-ní yùhù. Nècuàchì còò vida (ndiaha nùù anima-xi), divi ni cùxin xi nsii xi.

Nansa ni quida Jesús iin milagru, te ni cucuìn tàchì, te ni nàcùñuhu dadí tècuì mar

²³⁻²⁴ Daaní, ni nana Jesús lancha, mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, te cuahàn-yà xì-né nùù mar. Doco ni quesaha caná ndéé tàchì, te ni nacuahnu todò tècuì, te cuahà gá-te ni quèe stná ini lancha. Doco mii-yá, quidí naà-yá. ²⁵ Ñàyùcàndüá, ni nataka nècuàchì dacuahá-yá ndé indúhu-yá, te ni dànsicùhnu ini-nèyà, cachí-nè xì-yá:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Dacácu-ní nsiùhù, vàchi cuahàn-ndà càhà-ndà!

²⁶ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun yúhí guâ-nsiá, te có-càhvì-nsiá xì Dios?

Dandu ni ndacuiin-yà ni càhàn-yà ni sadi-yà nùù tàchì xì nùù tècuì mar mà. Te (vichi vichi) ni nàcuìn dàdí uun inicitu. ²⁷ Dandu ni candulocó nècuàchimà ni cachi-nè:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó ñà-dècuèndè tàchì xì mar iníni xì-né?

Nansa ni tavà Jesús cuahà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁸ Daaní, ni sàà Jesús inga ladu mar yucán ndé nduú ñuu Gadara. Te yucán ni caquee ù nèhivì mahì cueva ndé xì-indùxin nsii, te ni tnàtuu-ne nùù-yá. Ndúì-nè, ñuhú ñà-malu ini-nè, te dana sàstnùhù-né, mà cùì yáha ni-iin nèhivì ichì yucán ndé ndoó-né. ²⁹ Te ni càna ndee-né, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní, Dèhemaní Dios nduu-ní. ¿Ndíá cunduu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandoho-ní nsiùhù, mate tá sàà hora ndoho-nsi? —ni cachi-nè.

³⁰ Te xica yucán ndoó cuahà stná cochi xixáhan-sì. ³¹ Ñàyùcàndüá, ni sacundahví nsidaa ñà-malu mà nùù-yá, cachá:

—Nú cuahàn-ní tavà-ní nsiùhù, dandu dayáha-ní nsiùhù ini cochi cuahà yucán.

³² Dandu ni cachi-yà xán:

—Cuahàn-ndà, cachí.

Dandu ni caquee nsiha ni sàcùñuha ini cochi yucán. Ñàyùcàndüá, carrera ni canuu nsihi-sì candiaa yucán, te ni còyo-sì ndé mar ni càhà-si.

³³ Dandu tè-ndiáà xì cochi mà, yáha ga ni yùhí-te; te mànuhù-té carrera ndé nduú ñuu yucán, ni cachitnùhu-tè xì nèhivì ñuu mà ñà-ndüá ni cuu, xì sàhà stná nècuàchì nisa ñuhu ñà-malu ini-xi. ³⁴ Ñàyùcàndüá, ni caquee nsihi nèhivì ñuu mà ni casaà-nè ndé iá Jesús; te na ní xini-nèyà ni sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì quèe dahuun-ya ladu xi-ne.

9

Nansa ni dàndúvaha Jesús iin nèhivì ni dàñà ù cuerpu-xi

¹ Daaní, ni nana tu Jesús lancha, te ni yáha-ya mar mànuhù-yá inga ladu ndé nduú ñuu-yá. ² Te yucán ni tnàtuu nèhivì nsida-xi iin nècuàchì cuhí ni dàñà ù cuerpu-xi, indúhu-né camilla. Ñàyùcàndüá, na ní xini-yà ñà-cuahà guá xixinindisá nèhivì yucán mii-yá, ni cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Màsà cùhùun inì-ní, hijo, vàchi yùhù xicáhnù ini sàhà cuàchi-ní.

³ Doco cunaha-nsiá, yucán ndoó stná dava maestru xi ley xi veheñùhu, te nacání ini-nè: “¡Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-ndüá ni cachi Jesús mà!” ⁴ Doco mii-yá, ináhà-yà nansa nacání ini nècuàchimà, ñàyùcàndüá ni cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun có-nàcání ví inì-nsia? ⁵ Cachi-nsià xì: ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda (xì nècuàchì cuhí) ñà-xicáhnù inì-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xì-né ni ndácuíin-nè, te nacaca-ne? ⁶ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cuàhìn quide iñàha sàhà-ñà cundaà inì-nsià iá ndisa derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhivì.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Ndacuiin-ní, ndarihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

⁷ Dandu, nì ndacuiin nècuàchì mà, mànuhù-né vehe-ne.

⁸ Na ní xini nèhivì cuàhà itá yucán ñà-nduá nì cuu, dandu nì yùhì-nè, te nì naquimanì stná-nè Dios; vèchi nì xini-nè iá ndisa ana nì ñhítàhvi cuàhà nù-yá.

Nansa nì cana Jesús iin nècuàchì dachíyàhvi nani Mateo

⁹ Daaní, nì quee Jesús lugar yucán cuàhàn-yà. Te nì xini-yà yucán iá iin tiàa nani Mateo, iá-nè nù mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchì mà cuàhàn stná-nè xì-yá.

¹⁰ Daaní, después iá-yà iin vehe xixí-yá, te cutnáhà stná-yà xì cuàhà nècuàchì dachíyàhvi, xì cuàhà gá stná inga nèhivì cachí-nè iá cuàchi-xi; xíndoo nsidaa-né xixí-né xì-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. ¹¹ Te nì caxini nècuàchì fariseu nansa quidá-yá (xixí-yá xì nècuàchì mà), te nì càhàn-nè xì nècuàchì dacuahá-yá mà, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnáhà maestru xi-nsia xixí-né xì cuàhà tè-dachíyàhvi, xì dava ga stná nèhivì cuàchi?

¹² Doco nì tiacu Jesús ñà-cachí-nè ducán; ñàyucànduá nì cachi-yà xì-né:

—Màdì nècuàchì ndáa vàha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Còó, nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. ¹³ Ñàyucànduá, cuahán-nsià dacuahá-nsiá nansa cuní cachi Dios nù tutu ì ndé cachí-yà: “Chicá cudí inì ñà-cundehè ndahví stnahá-nsiá, te màdiá cuàha-nsia yùhù iin promesa”, cachí-yà. Vèchi yùhù, màdì nèhivì niñnú ndácuì inì-xi vèxi càhàn xí ñà-naxicocuíin inì-nè. Còó, nèhivì cuàchi vèxi nanduquí àma naxicocuíin inì-nè sàhà cuàchi-ne —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá disàhà-xí cónisá ínhí nècuàchì dacuahá Jesús na iá va-ya ñuhivì yohó

¹⁴ Dandu nì catnàtnu nècuàchì nchícùn xì Juan Bautista, te nì ndàcàtnùhù-nè nù-yá, cachí-nè:

—Nsiùhù xì stná nècuàchì fariseu, iníhí cuàhà-nsí ndoó dòcò-nsì, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó, có-íníhí-né. ¿Índù chuun?

¹⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nándàhà, ¿a cúí cundoo-ne tnùnsí inì na meru ndoó-né cutnáhà-né xì noviu? Còó. Doco vèxi iin quivì mà cóó gá noviu nù-né; dandísá tiempu yucán icúmí-nè cunihii-né cundoo dòcò-nè.

Ñà-nduá disàhà-xí icúmí ndañuhu estilu sàhana, divi sàhà estilu saa nì nacoo Jesús

¹⁶ Sicoto saa, màsà nácàhmá-ndàñá nù ñà-tùhù, vèchi nú ducán, dandu dandánsiá ndé nì nacàhmá, te chicá ndatá sicoto tuhù mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sicoto-mà cundua. ¹⁷ Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquèe nèhivì-ñá inì itni iin tuhù, vèchi nú ducán, dandu ndàtà-ñá, te cuitià

vinu, te cuchicuehe stná iin mà. Ñàyùcàndùá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà ni queá, te ducán còò ni-ñàha cuu xán, ni stná iin mà.

Nansa ni dānātiácú Jesús dēhe Jairo, te ni dāndúvaha stná-yá iin nècuàchì ñahà ndohó iin cuèhè ùxin ùi cuià

¹⁸ Na cáhàn va Jesús ducán xì nèhivì, dandu nì sàà stná iin nècuàchì dandacú, te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, cachí-nè xì-yá:

—Làcà ní quesaha xíhì nihni dēheyoquí; doco nú nì cùhùn-ní, te chitandòò-ní ndahà-ní diquá, dandu nanihitáhviá ñuhivì —nì cachi-nè.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, nì ndacuiin-yá cuàhàn-yá xì-né. Te cutnáhà stná-nè xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. ²⁰ Doco nisa là stná iin nècuàchì ñahà cuhí cuèhè nìi. Sàcuàhàn-nè ùxin ùi cuià ndohó-né ducán. Ñàyùcàndùá, nì quixi-ne ladu yàtà-yá, te nì dàcùhùn canúú-nè òinindáhà-nè nùù sicoto xi-ya. ²¹ Vàchi nihnú inì-nè: “Nú nì dúcùn ndahí mate sícotò-ni xi-ya, dandu nduvàhi”. ²² Dandu mii-yá, nì nacuico-yá yàtà-yá, te nì xini-yá nècuàchì ñahà mà, te nì cachi-yá xì-né:

—Màsà cùhúún inì-ní, hija, vachi sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu divi momentu mà nì nduvàha nècuàchimà.

²³ Daaní, nì sàà-yá vehe nècuàchì dandacu-ma, te nì xini-yá yucán ndoó cuàhà nèhivì xì stná tè-siví, sacú ndéé-né, te tnaná-né. ²⁴ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yá xì-né:

—Quee-nsia fuera, vachi ñahà chii yohó, cóni xíhì ndisa-ñà, quídi uun ni-ñà.

Doco nèhivì mà, nì sàcúndiaa uun-neyà.

²⁵ Dandu mii-yá, nì dàcùhùn-yá nsidaa-né fuera, te nì quihvi-ya ndé indúhu ñahà chii mà. Dandu nì tnii-ya ndahà-ñá, te nì dāndácòò-yàña (vachi sàni natiacù-ña). ²⁶ Daaní, inicutu ladu yucán nì xitià palabra nansa nì quida-ya milagra mà.

Nansa ni dāndúvaha Jesús ùi nècuàchì cuaá

²⁷ Na ní quee-ya lugar mà, dandu yucán nì tenchicùn stná ùi nècuàchì cuaá mii-yá, cána-ne, cachí-nè xì-yá:

—Mii-ní descendencia ùi xí David, cundehè ndahví-ní nsiùhù.

²⁸ Dandu nì yàha-ya ini vehe, te ndè yucán nì casaà stná nècuàchimà, nchicùn-nèyà. Dandu nì cachi-yá xì-né:

—¿A xinindísà ndisa-nsia ñà-vàtùni dandúvahi mii-nsiá?

—Jaan, Señor —nì cachi-nè.

²⁹ Dandu nì chituu-ya òinindáhà-yá nduchinúù-né, te nì cachi-yá:

—Nacua sàni xinindisá-nsiá, divi ducán nì coo-xi-nsiá, cachí.

³⁰ Dandu nì natùì nùù-né. Te nì chinaha-yánè, cachí-yá xì-né ñà-màsà cúnitnùhu nèhivì sàhà ñà-nduá nì quida-ya.

³¹ Doco mii-né, nì caquee-ne nì nacani-ne sàhà-yá xì nsidaa nèhivì ndoó inicutu ladu yucán.

Nansa ni nihì iin nècuàchì ihìn nì nacahàn-nè nì quida Jesús

³² Meru queé nècuàchì cuaá mà, te nì quesaa stná itnii nèhivì ndaca-xi iin nècuàchì ihìn inácáá stná iin ñà-malu inì-xi. ³³ Dandu nì tavà Jesús ñà-malu mà, te nì nihì-né nì nacahàn vii-né. Ñàyùcàndùá, nì ndulocó nèhivì, cachí-nè:

—Cò-xiní-ndà nì-iin ñà-ndiaha jaàn ñuu-ndà Israel yohó.

³⁴ Doco nècuàchì fariseu, nì cacachi-nè sàhà-yá:

—Còó. Sàhà-ñá chindéé jefe xi ñà-malu-nè, ñàyùcàndùá vātùni tavà-né dava ga ñà-malu.

Nansa cuhí ini Jesús nêhiví

³⁵ Daaní, chicá más nì xicanuu Jesús ladu yucán nì nacàhin-ya nsidaa ñuu nahnú xì ñuu cuati, dacuahá-yá nêhiví sàhàn veheñùhu iin iin ñuu, te cachitnùhu-ya razón ndiaha sàhà ñuhiví ì xí Dios. Te nì dándúvaha stná-yá nêhiví ndohó nsidanuu clase cuèhè. ³⁶ Te na ní xini-yá yáha ga cuàhà nêhiví ndoó, dandu nì cuhi gà ini-yànè, vâchi ndoó-né nahi rii còò stohò-xì.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì nêcuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndàà nduá (cuàhà nêhiví tàñáha ga cunindisá); te na iin cosecha cahnú ndaníhí-ndá nduú-né, doco sacu nêhiví nduú ana (chindéé xí-ndá) ndanchítóá. ³⁸ Ñâyücandúá, càcàn tàhvi-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-nì téchúún gá-yá nêhiví cùhùn quida xì chuun (ì xí-yá mà), vâchi na ian ndaníhí-ndá iin cosecha ndiaha nduá —nì cachi Jesús.

10

Nansa nì nacàxin Jesús ùxin ùì tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹ Dandu nì cana Jesús ùxin ùì nêcuàchì dacuahá-yá, te nì sàhatahvi-yánè ñà-tavà-né ñà-malu ñuhú ini nêhiví. Te nì nihítáhvi stná-nè dandúvaha-nè nêcuàchì cuhí ndohó nsidanuu clase cuèhè. ² Cunaha-nsiá, dohó nani ùxin ùì nêcuàchì dacuahá-yá mà: primeru iá Simón; te Pedro nani stná-nè; daaní, iá stná ñani-nè Andrés, xì stná dèhe Zebedeo nani Jacobo, xì ñani Jacobo mà nani Juan. ³ Te iá stná Felipe, xì Bartolomé, xì Tomás, xì tè-dàchíyàhvi nani Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Lebeo; te Tadeo nduú inga quìvì Lebeo mà. ⁴ Daaní, iá stná Simón nì sanduu iin nêcuàchì partidu cachi-nè nêcuàchì Canaán, te nì là stná Judas Iscariote, divi nêcuàchì nì cahin xì-yá nùù tè-xídandacú.

Nansa nì techuún Jesús nêcuàchì dacuahá-yá ñà-dacuítià-nè palabra ùì xí-yá

⁵ Pues divi ùxin ùì nêhiví yucán nì techuún Jesús (cùhùn-nè cacanuu-ne). Te dohó nì cachi-yá xì-né quida-ne:

—Màsà cùhùn-nsiá ladu ndé ndoó nêcuàchì inga raza, ni màsà cùhùn stná-nsiá ndé ndoó nêcuàchì samaritanu. ⁶ Còò, cuisì-ní ndé ndoó nêhiví raza-ndà Israel nì cùhùn-nsiá, vâchi nahi rii nì tucù xínduu-ne. ⁷ Cuahán-nsiá cachitnùhu-nsiá xì-né ñà-sà-ítúú tiempu cusahnú mii-yá iá ansivi. ⁸ Dandúvaha-nsiá nêcuàchì cuhí, te danátíacú-nsiá nêcuàchì nsì. Te nêcuàchì icúmí cuèhè xíhì cuñù-xì, dacúxió-nsiá cuèhè quini ma, te tavà-nsiá ñà-malu nùù nêhiví inacáa-si ini-xì. Te màsà quidá-nsiá cobrar nùù nêhiví, vâchi uun-nì sàni nihítáhvi stná-nsiá ñà-quida-nsiá ducán.

⁹ Ni dihùn oro, ni dihùn plata, ni dihùn yahá màsà cúnihí-nsiá cùhùn ini itni xi-nsiá. ¹⁰ Ni morral màsà cúnihí-nsiá cùhùn ichì. Cuisì-ní iin-ni dùhnù-nsiá cunihí-nsiá, xì ndisàn sà-inái-nsiá, xì stná bastón xi-nsiá. Cuisì ñà-jaàn-ní cunihí-nsiá cùhùn, vâchi iin nêhiví quidáchúún, xiñuhu cuàha nêhiví-né raya xì-ne.

¹¹ Daaní, nú sàni sàà-nsiá iin ñuu, ò iin ranchu, dandu nanducu-nsiá vehe iin nêcuàchì vâha, te iin-nì cundoo-nsiá yucán ndé cachi sàà quìvì quee-nsiá ñuu mà. ¹² Te nú sàni sàà-nsiá vehe iin nêhiví, casàhú vii-nsiá xì-né ñà-nì cundóo cuéè-nè. ¹³ Te nú nduú-né nêhiví vâha, dandisá, ducán icúmí cuu xì-né, doco nú mà vâha-ne, dandu nì cúnáhà ñà-nduá nì cachi-nsiá xì-né. ¹⁴ Te nú có-cuní-nè dayáha-ne mii-nsiá, te ò có-cuní-nè cunini-ne palabra nihí-nsiá, dandu quee-nsiá vehe ma, te ò ñuu mà, te nacatù-nsiá sàhà-nsiá ñà-nì cóyo yàcà xì lugar mà. ¹⁵ Vâchi cunaha-nsiá, chicá cuàhà castigu icúmí nêhiví ñuu

mà nihì-né na sàà quivì juiciu, te chicá menos icúmí nihì nèhivì malu ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra.

Nansa icúmí nèhivì quida quini-ne xì nècuàchì dacuahá-yá

16 'Cunaha-nsiá, dana ga nèhivì ndé techúin mii-nsiá cacanu-nsia, nahi quisi ìhì nduú-né, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi riì. Ñàyùcàndüá, xiñuhu ñà-cunchito tùha-nsia, te coo mansu stná-nsiá na iin loma. 17 Cuidadu gà cundoo-nsia sàhà nèhivì, vâchi dava-ne icúmí-nê quida-ne mii-nsiá entregar nùù tè-nihì chuun, te yucán ñàhni cuií-nsiá ini veheñuhu xi-nsia. 18 Te sàhà-ñá nchícùn-nsiá yùhù, ñàyùcàndüá icúmí-nê datnátuu-ne mii-nsiá nùù gobiernu xì nùù rey, dandu datúi-nsia nùù nècuàchì mà ñà-ndüá xiníndisá-nsiá, te cunini stná cuàhà gá nèhivì inga raza. 19 Doco na sàà-nsiá nùù tè-xidandacu-ma, màsà nácánì inì-nsia índù palabra naxiconihí-nsiá nùù-té, vâchi divi hora mà icúmí-nsiá nihitáhvi-nsiá nansa cachi-nsiá xì-té. 20 Vâchi màdì mii-nsiá cunduu ana cuàhàn càhàn; còó, mii Espíritu ì xì Yuandiaha-nsiá cuàhàn dachítñunì xì ini-nsiá nansa cachi-nsiá.

21 'Te tiempu yucán, dècuèndè tñaha nèhivì icúmí quida xi-né entregar (nùù autoridad) ñà-cui-né, mate ñánì-né, ò déhe-ne nduú nècuàchì mà. Ndé stná yuadíhì-né icúmí-né nacuni ùhì-né, te canicuàchì stnahá-né sàhà-né ñà-cui-né. Ducán icúmí-né quida-ne (quivì yucán). 22 Te mii-nsiá, sàhà-ñá ndácùcahan-nsiá yùhù, ñàyùcàndüá icúmí-nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsiá. Doco nú iin-ni ni cúníhñù vâha ini-nsia dècuèndè cachi sàà xinu tiempu, dandísá icúmí-nsiá càcu-nsia nùù Dios. 23 Te nú quidá quini nèhivì xì-nsiá iin ñuu, dandu cunudèhé-nsiá ndé inga ñuu. Vâchi cunaha-nsiá, tãñaha ga nacàhin-nsia nsidanicuú ñuu raza-ndá Israel, te sàni naxicocuñ yùhù ana nduú Tñaha Nèhivì Ñuhivì.

Nú dandohó nèhivì-ndó, dandu divi nduú nacua ni yàha stná Jesús, te xi ñá-jaàn ni cudü ini-ndà

24 'Cunaha-nsiá, màdì chicá tùha iin nècuàchì làcà dacuahá nuu iin maestru; te ò iin peón, màdì chicá ndiaá-te nùù lamú xi-té. 25 Cuisi nú sàni sàà iin nècuàchì dacuahá cunduu-ne nahi maestru xi-ne, dandu cudü ini-né sàhájàn. Stná iin peón, nú sàni sàà stná-te cunduu-té nahi lamú xi-té, dandu cudü stná ini-te sàhájàn. Doco nú cachí nèhivì sàhà iin nècuàchì sahnú ñà-ndüú-né ñà-malu Beelzebú, dandu chicá mà ùhì càhàn quini stná-né sàhà nèhivì vehe-ne.

Màsà yúhì-ndà nèhivì, ni màsà yúhì stná-ndà ñà-malu

26 Ñàyùcàndüá, màsà yúhì-nsiá nèhivì. Cunaha-nsiá, còó ni-ñàha cui coo dèhé nicanicuahàn; icumíá tùia, te icúmí nèhivì cunitñuhu stná-né sàhà-ñá. 27 Doco mii-nsiá, ñà-ndüá cachí xì-nsiá (na ndóo cuaán-nda) ndé iin tnúú, ñà-jaàn cachtñuhu-nsia inicutu ndé tuí. Te nú ni càhàn cayi xì-nsiá ñàha, dandu mii-nsiá, nana-nsia dìni vèhé, te càhàn vate ndee-nsiá ñà-ndüá ni cachi. 28 Te màsà yúhì-nsiá nèhivì cuni cahni xì-nsiá, vâchi cuisì iquicúñù-nsiá cunduu ñà-cui, doco anima-nsiá, mà cúí cahni-néà. Ñàyùcàndüá, mii-yá nduú ana xiñuhu yúhì-nsiá, vâchi icúmí ndisa-ya poder daquée-ya nèhivì nùù andea ndé ndañuhu dahuun anima-né xì stná iquicúñù-né.

29 'Sà-ñáhá-nsiá ñà-ùì chòlìhì dicó-né cùmi tuní, doco mate ducán iyuhu ndiaá-si, ni-iin-si mà sàà cui nú có-chitñunì ini Yuandiaha-nsiá Dios ducán. 30 Te divi ducán stná mii-nsiá (inúú stná-yà mii-nsiá), dècuèndè ináhá-yá

nadaa ididíni iin iin-nsia. ³¹ Ñâyùcàndüá, màsà yúhí-nsià, vâchi chicá ndiaá-nsià nùu laa cuati ma.

Màsà chídèhé-ndà ñà-nchícùn-ndà Jesucristu

³² 'Nú cachí vate nêhiví ñà-ndüü-né nêhiví xí, dandu yùhù cachí stnâi xí Yuamáni' íá ansivi ñà-divi nêhiví xí nduú stná-né. ³³ Doco nú ni chídèhé-né ñà-ndüü-né nêhiví xí, dandu yùhù stná, icúmí nacuaà stnâi mii-né nùu Yuamáni'.

Sàhà Jesús icúmí tàhndè dava nêhiví ñuhiví

³⁴ 'Màsà cúcáhan-nsià a vâxi yùhù ñuhiví yohó ñà-cucumi nêhiví paz. Còó. Mà cúndóó máni-né; icúmí-né cundoo-ne náá stnàhá-né. ³⁵ Vâchi ñà-ni quesai ñuhiví yohó, icúmí cuni ùhì iin tiàa yua-té, te cuni ùhì stná iin ñahà chii dihi-ñá, te ò iin nêcuàchì ñahà, cuni ùhì stná-né dido-ne. ³⁶ Vâchi dècuèndè tnaha-ne cuni ùhì xì-né.

³⁷ 'Doco nú chicá cuú ini iin nêhiví sàhà yua-né, ò dihi-né, te màdì yùhù, dandu có-nâtù-ne cunduu-ne nêhiví xí. Te ò nú chicá cuú ini-né sàhà dèhe-ne, te màdì yùhù, dandu có-nâtù stná-né cunduu-ne nêhiví xí. ³⁸ Te nú màsà cóó-né dispuestu cunchicùn-né yùhù mate icúmí-né cunsida stná-né cruz xi-ne (te sàà-né cui stná-né), dandu có-nâtù-ne cunduu-ne nêhiví xí. ³⁹ Nsidaa ana cuni dacácu xi vida-xi, cutu ñà-dandáñuhú-nêàmà quea. Doco nú sàhà yùhù ndañuhu vida xi-ne, dandu ñà-sàni càcu ndisa-ne ndúa.

⁴⁰ 'Nú cudíi ini nêhiví xí palabra cachí mii-nsiá, dandu davani queá na ian sàni xinindisá stná-né yùhù. Te nú sàni xinindisá-né yùhù, dandu ñà-sàni xinindisá stná-né mii-yá ana ni techuun-xí nduú stná. ⁴¹ Te nú quixi iin nêcuàchì profeta cáhan cuenta xi Dios, te cudíi ini nêhiví xí palabra cachí-né, dandu dava-ni nihitáhvi stná nêhiví mà nùu-yá na ian nduú stná-né iin profeta. Te divi ducání stná xì ndéni tiàa ni cui vâha ini-xi, nú cudíi ini nêhiví xí ñà-ndüá cachí-né, dandu davani nihitáhvi stná-né nahi nêcuàchì-mà. ⁴² Dècuèndè, stná nêhiví chicá nduú nêhiví úun, nú ni cuáha-nsianè chii tēcuii coho-ne sàhà-ñá nchícùn-né yùhù, dandu seguru nihitáhvi stná-nsià sàhámà nùu Dios —ni cachí Jesús.

11

Nansa ni naxiconihí Jesús nùu nêhiví ni techuún Juan Bautista ni quixi nùu-yá

¹ Ni nsihi ni sàcùnaha nêhiví dacuahá-yá nansa quida-ne, dandu cuàhàn mii-yá ñà-cacanu-u ya ñuu te ñuu chinaha-yà nêhiví, càhàn-yà xì-né ñà-ndüü razón ndiaha xí Dios.

² Daani, Juan, íá-né vehecàa, te ni xinitnùhu-ne ñà-ndiaha guá milagru quidá Cristu. Ñâyùcàndüá, ni techuún-né iin ùi nêhiví dacuahá-né ñà-ni cùhùn-né nùu-yá. ³ Ñâyùcàndüá, ni sàà nêcuàchì-mà ni ndàcàtnùhù-né nùu-yá, cachí-né:

—¿A ndísá mii-ní nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vâxi cundiātu-nsi?

⁴ Dandu ni cachí-yà xi nêhiví mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xí Juan sàhà ñà-ndüá iníni-nsiá, xí ñà-ndüá indéhe-nsiá yohó, ⁵ nansa cuú xi nêcuàchì cuaá, níhi-né natúinuù-né, te nêhiví xicá cuéhé, níhi stná-né nacaca vii-né; te nêhiví ni xihì cuñù-xi, níhi-né nduvàha-ne; te nêhiví dòhò, níhi-né natiacu-né; te nêhiví ni xihì, ndanchító stná-né natiácú-né; te nêhiví ndahví, níhitáhvi stná-né cunini-ne

razón ndiaha xí Dios. ⁶ Ñàyucándüa, nú cudû ini nèhivi modo xi, dandu contentu icúmí-nê cundoo-ne —ni cachi-yà.

⁷ Daaní, na sámànühù nèhivi nì quixi ma, dandu nì quesaha Jesús cáhàn-yà xì nèhivi sàhà Juan, te dohó nì cachi-yà:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuàhàn-nsià yucù cundehè-nsià Juan, ¿a cuàhàn-nsià cundehè-nsià iin nèhivi (tùha dàma dìni-xí) na iin yutnù ndóyo quidá tàchi? (Còó.) ⁸ Doco nú coó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsiá? ¿A nduú-né iin nèhivi ndixí vico? Còó, vàchi nèhivi ndixí vico, vehe rey ndoo-né.

⁹ Pues nú màdi ducán, dandu ¿nansa iá nècuàchìmà cahan-nsiá? ¿A iin profeta cáhàn cuenta xi Dios nduú-né? Pues ñà-ndáà nduá. Doco màdi cuísi profeta nduú-né, vàchi chicá más ndiaá-nè. ¹⁰ Vàchi divi nècuàchìmà nduú ana cáhàn tutu ì sàhà-xí ndé (cachi Dios palabra yohó):

Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne cáhàn-nè xì nèhivi ñà-nduú razón xi, te ducán (nsida vùl-né anima-nè), na ian nduvìi iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachi Dios nùu tutu mà.

¹¹ Te yùhù cachí xì-nsiá, nùu nsidaa nèhivi nì tùmnu-xí ñuhiví, còó inga-nè chicá nì quidá ndiaha nùu Juan Bautista. Doco cachí stnàì xì-nsiá, chicá ndiaha coo xi ana cuàhàn cuni tiempu cusáhnù mii-yá iá ansivi, mate nèhivi ùù nduú-né.

¹² Cunaha-nsiá, dècuèndè quivì nì quesaha Juan Bautista cáhàn-nè sàhù xì dècuèndè vichi, cuàhà gá nèhivi sáhandee fuerte ini-nè ñà-nìhì-né cundoo-ne ñuhiví ì xí mii-yá iá ansivi. Yàha ga sáhandee ini-nè, te vátùni sàcuàhàn cuàhà-né nìhitàhvì-né cundoo-ne yucán. ¹³ Vàchi antes cuàhà nècuàchì profeta nìsa cahan cuenta xi Dios, nì cachtitnùhu-ne (sàhà tiempu dandacú-yá). Stná ley (xi Moisés), nì cachtitnùhu stná sàhámà. Te ducán nìsa ìa ndé cachi nì quesaa Juan (Bautista). ¹⁴ Te cunaha-nsiá, divi Juan mà nduú Elías (nì cachi nècuàchì sànahà) icúmí naxicocuìn. Te nú cunì-nsiá, vátùni mànìhì inì-nsiá sàhà ñà-jaàn. ¹⁵ Nì cúninì vàha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí xì-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì cachi tu-ya:

—Cuàhìn cachi xì-nsiá nansa quidá nèhivi tiempu vichi. Cunaha-nsiá, dohó quidá-né na ian quidá ñà-cuati ndoo idádiquí ini iin ñuu, dava cána xì tnaha, cachá: “Siví-nsì, doco nsiohó, có-itàsàhá-ndá; daaní, xitò tàsi-nsì, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”. ¹⁸ Te ducán iá stná xi Juan xi yùhù, vàchi nì quixi nècuàchìmà nìsa ìa-ne yohó, cóni sáxíxí-né comida vàha, nì cóni sáxíhí stná-nè (vinu), ñàyucándüa nì cachi nèhivi sàhà-né: “(Tè-locó nduú-te), sàni cundee ñà-malu nùu-té”. ¹⁹ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, te tùha stnáì cuxi comida vàha, te xihí (vinu), doco cachí stná nèhivi xí ñà-yàha ga ndadí, te cachí stná-nè ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè iá vàha stnáì xì tè-dàchìyàhvì, xi stná nsidaa gá nèhivi cuàchi, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchìchì ndiaha nduá quidà-ndà, dandu icúmí sàà-mà cunahà claruà después.

Nansa icúmí cuu xi nèhivi ñuu cóni cùú arrepentir; icúmí-nè ndoho-ne

²⁰ Daaní, nì quesaha Jesús chináhà-yà nèhivi ñuu ndé nì quida guá-yà cuàhà milagru xi-ya, doco cóni nàxícocuìn ini-nè.

²¹ Dohó nì cachi-yà:

—¡Ndahví nècuàchì ñuu Corazín! Te ¡ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vàchi cuàhà milagru fuerte sàni xini-nè (te cóni ndúlócò-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducánì nì coó stná milagru mà ñuu Tiro ò ñuu Sidón nì cúí,

dandísá, yàchì naxicocuñini ini nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè, te nàcùndoo stná-nè mahì yàà tutnù, cunduumà seña ñà-ndisa cuhí ini-nè mii-nè sàhà cuàchi-ne. ²² Doco yùhù cachí xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí ñhì nèhivì ñuu Tiro mà xì nèhivì ñuu Sidón mà na sàà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xi ñuu Corazín xi ñuu Betsaida. ²³ Daaní, stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxí ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còò, ndè andea icúmí-nè nuu-ne. Vàchi cuàhà milagru fuerte nì quida Dios ñuu-nè (te cóni ndúlócò-nè). Doco nú ducán nì quida-ya milagru mà ñuu (malu) Sodoma, dandu iá ì ñuu mà ñuhivì yohó nì cùí. ²⁴ Doco yùhù cachí xì-nsiá, chicá iyuhu castigu icúmí ñhì nècuàchì ñuu Sodoma-mà na sàà quivì juiciu, te chicá fuerte coo castigu xi nècuàchì ñuu Capernaum —nì cachi-yà.

Nùu Jesús vátuni nàcùndoo-nda contenu

²⁵ Daaní, quivì yucán nì (naquimanì) Jesús Yua-yá Dios, cachí-yà:

—Yùhù ndenihí vahi mii-ní, Yuamáni'; mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xi ñuhivì, te palabra (ì xí-nì), sàni chitnùnì ini-ní ndòò dèhà' nùu nècuàchì nchichí, doco nùu nècuàchì (nihnú ndáhvi ini-xi) nahi ñà-cuati, sàni dàtnùu-ní sàxinítùnì-nè. ²⁶ Ducán iá, vachi ñà-jaan nduá nì chitnùnì ini mii-ní —nì cachi-yà xi Yuamáni-yá.

²⁷ Dandu nì cachi stná-yà (xì nèhivì):

—Nùu Yuamáni' sàni nihitáhvi dandacuì nùu nsidanicuú ñàhà. Te còò ni-iin nèhivì ináhà ndisa ana nduú yùhù, cuisì Yuamáni' Dios. Te mii-yá, cuisì yùhù ináhì ana ndisa nduú-yá, cuisì yùhù xi stná nèhivì cunì cundaà ini-xi sàhà-yá.

²⁸ Nahà-nsia nùí, nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuhúún ini-xi, te có-cùndéé gá ini-xi, dandu ñhì-nsiá ndòò dadí ndiaha ini-nsia quide. ²⁹ (Quida-nsia ñà-nduá cachí xì-nsiá) na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúûn-nsiá. Daaní, dacuahá stná-nsiá palabra vaha xi, vachi yùhù, màni ini, te ndahvi ini, vátuni ndòò dadí ndiaha anima-nsiá quide. ³⁰ Te mate na ian nsidá-nsiá yugu-xi quidáchúûn-nsiá nùí nduá, doco yugu ñama nduú-nu, te chuun sáhi-nsiá, ñà-mà úhì nduá.

12

Nansa nì xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè sàcàyòcò trigu quivì descansu

¹ Daaní, iin quivì descansu nì quihvi Jesús iin itu, te nì yàha-ya yucán, cutnáhá stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá. Dandu nì xihì-nè doco. Ñàyùcànduá, nì quesaha-né nì casahnù-nè sàcàyòcò nùnì trigu itá yucán, te nì saxì-neá. ² Doco nècuàchì fariseu, nì xini-nè ñà-nduá quidá nècuàchì-mà, ñàyùcànduá nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehe-ní nansa quidá nècuàchì dacuahá-ní, quidá-né iin chuun có-sàha ley xi-nda quida-nda quivì descansu.

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿A cóni càhvi-nsiá (nùu tutu ì) ndé cachá' nansa nì quida David na ní xihì stná-nè doco xi compañeru-nè? ⁴ Vachi nì quihvi-ne ini veheñùhu xi Dios, te nì xixi-ne ditá vídì ì yucán, mate ni mii-nè ni compañeru-nè, có-sàha ley mà cuxi-neá, cuisì nècuàchì dùtù. ⁵ Te ò inga casu, ¿a cóni càhvi stná-nsiá nùu ley ì nansa quidá dùtù quivì descansu, quidá-né (chuun ì) ini veheñùhu, có-chívàha ndisa-ne quivì mà, doco màdì cuáchi nduá nùu-né? ⁶ Doco yùhù cachí xì-nsiá, yohó iá ana chicá ndiaá nùu veheñùhu xi Dios.

7 (Nàhà xìcà) cumàni gá cundaà ini-nsià sàhà ñà-nduá cachí Dios nùu tutu ìi. Vàchi dohó cachí-yà: “Yùhù chicá cudí ini ñà-cundehè ndahví stnahá-nsiá, te màdi ñà-cuàha guá-nsià yùhù promesa”, cachí-yà. Nú ni sàà-nsià cundaà ini-nsià sàhájàn ni cùí, dandu mà dácuidá cuàchi-nsia nèhivì còò falta xí. 8 Cunaha-nsiá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandacú stnái sàhà nansa quida nèhivì quivì descansu —ni cachí-yà.

Nansa ni nduvàha iin tiàa ni ichi dahuun iin ndahà-xí

9 Daaní, ni quihìn Jesús ichi cuàhàn-yà veheñùhu, te ni quihvi-ya yucán. 10 Te yucán iá stná iin tiàa ni ichi dahuun iin ndahà-xí. Doco veheñùhu ma ndoó stná nèhivì cunì daquée cuàchi diquì-yá, te sàháyucànduá ni cachí-nè xì-yá:

—¿Amádi cuàchi nduá dandúvaha-nda nèhivì nú quivì descansu nduá?

11 Te ni cachí-yà xì-né:

—Ni cachí-ndà iá iin riì xí-nsiá, te sàni nacava-sì xìchi, pues ¿amádi cùhùn-nsiá tavà-nsiási xìchi ma, mate quivì descansu nduá? 12 Cunaha-nsiá chicá ndiáá iin tiàa nùu iin riì. Ñàyucànduá cundáá ini-ndà, vätùni iá ñà-quida-nda chuun viì quivì descansu.

13 Dandu ni cachí-yà xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu ni chitanini nècuàchìmà ndahà-né, te momentu mà ni nduvàha dahan nahi ñà-inga mà. 14 Ñàyucànduá, ni caquee nècuàchì fariseu yucán, ni candatnuhu-né nansa cui dandáñuhú-nèyà.

15-16 Doco ináhà-yà ñà-nduá ndatnúhú-né, ñàyucànduá ni quee-ya lugar mà cuàhàn-yà. Te ni tenchicùn stná cuàhà gá nèhivì. Te ni dándúvaha-ya nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, doco ni chinaha-yà nècuàchìmà ñà-màsà cáchí-nè xì nèhivì ana divi nduú-yá. 17 Ducán ni cachí-yà xì-né sàhà ñà-ni cùú ndisa ñà-nduá ni cachitnúhu Isaías sàhana na ní nacani-ne palabra yohó ni (cachí Dios sàhà Dèhemani-yá):

18 Ana yohó nduú ana xinúcuáchí nùí, vachi sàni nacàxin mii-yá. Cuú ini sàhà-yá, te cudí ini sàhà nansa quidá-yá. Nùu anima-yà cuàhìn caquìn Espíritu Ìi xí, dandu cachitnúhu-ya xì nèhivì nsidaa ñuu nansa iá modo ndiaha xí. 19 Mà nàá-yà xì nèhivì, ni mà cacánúú-yá calle ndàhì ndee-yá. 20 Te nèhivì (yáha ndahví) na iin ndòò cuàhàn ndañuhu, mà cùcúú dana-ya xì-né. Còó. (Mànì gá) quida-ya xì-né na ian quidá nèhivì ni mà dándàhvà xì ñà-có-tnùu vaha. Te ducán icúmí cunduu modo xi-ya dècuèndè cundee palabra vaha xi-ya, te sàà-yà cundee dahuun-ya. 21 Dècuèndè stná nèhivì inga raza, tnùndé ini xi mii stná-nè cunduu-ya, te divi quivì mii-yá icúmí-nè ndacùcahan-né.

Nansa ni dàquée cuàchi nèhivì diquì Jesús, te ni cachí-nè màdi Dios chindée xí-yà, cachí-nè

22 Daaní, ndacá-né iin tiàa inácaa ñà-malu anima-xi vaxi nùu-yá, te cuaá stná nècuàchìmà, te ihìn stná-nè. Dandu ni dándúvaha-ya nècuàchìmà, te ni ñihí-né ni nacahàn-nè, te ni natùì stná nùu-né. 23 Ñàyucànduá, ni ndulocó nèhivì cuàhà yucán, te ni ndacàtnùhù-né nùu-né, cachí-nè:

—¿A víhínì nduú Jesús (nècuàchì ndiaha) descendencia xi David (icúmí ndecunu)?

24 Doco inínì nècuàchì fariseu nansa cachí nèhivì mà, ñàyucànduá ni cachí-nè:

—Còo, vâchi ñà-malu cusáhnû nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu.

²⁵ Doco ináhá-yâ nansa nacání ini nècuàchìmà, ñâyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—Nú ni táhndè dava nècuàchì xídandacú nùu iin ñuu, te náá stnàhá-né, dandu mà cúí dandacú gà-nè nùu ñuu mà. Stná nèhivì ndoó ñuu mà, nú ni táhndè dava-ne, mà cóo gà stná ñuu mà. Te ò nèhivì ndoó iin vehe, nú náá stnàhá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gà-nè vehe ma. ²⁶ Te nú ducán nì cundúú stná nacua cachí mii-nsiá, ñà-tává stnahá ñà-malu xì Satanás, dandu ñà-sàni táhndè dava stná-si cundujàn nì cúí, mà cúí dandacú gà quisi cusáhnû mà nùu tnahá-si, nú ducán.

²⁷ Mii-nsiá, cachí-nsiá ñà-chindéé sî-Beelzebú yùhù na taví ñà-malu. Doco còo, vâchi nèhivì xí mii stná-nsiá, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu. Te ¿ana dipòdèr-xì quidá-neàmà? (Amádi poder xì Dios chindéé xì-nè.) Ñâyùcànduá, vâtùni cachí mii-né xì-nsiá ñà-cóni cächí vii-nsiá sàhí. ²⁸ Cunaha-nsiá, Espiritu ìi xí Dios nduú ana chindéé xí taví-si, ñâyùcànduá nàhà xìcà, vichi sàni sàa tiempu cuni-nsiá nansa dandacú ndiaha mii-yá.

²⁹ Ìin tiàa ndacuí, mà cúí quihvi ndevàha nèhivì vehe-tè nansa-ni nì cui ñà-tavà-né ñà-icúmí-tè. Còo, vâchi dihna icúmí-nè chicuhni-nète, dandu vâtùni quida-neàmà.

³⁰ Nsidaa ana có-íá favor xì, contra xì nduú-né. Te nsidaa ana có-chindéé xí danátáqui nèhivì xí, ducán nduá na ian taxi-né nècuàchìmà.

³¹ Ñâyùcànduá, yùhù cachí xì-nsiá, vâtùni cuicahnú ini Dios sàhà nsidanicuú cuàchi nèhivì, xì nsidanicuú modo cáhàn ùhí-nè diquì-yá; doco nú ni cáhàn ùhí-nè diquì Espiritu ìi xí-yá, dandu mà ñihí-né cuicahnú ini-yà sàhà-né. ³² Mate ni cáhàn ùhí nèhivì diquì yùhù ana nduú Tnahá Nèhivì Ñuhivì, doco vâtùni ñihí-né cuicahnú ini Dios sàhà-né. Doco nú diquì Espiritu ìi ni cáhàn ùhí-nè, dandu mà nunca sàà-yà cuicahnú ini-yà sàhà-né, ni tiempu ndoo-nda ñuhivì yohó, te ni stná tiempu cundoo-nda inga ñuhivì nicanicuahàn.

Na ian nacúní-ndà yutnú fruta, ducán nacuni stná-ndà nèhivì a vâha-ne, ò á cóo, cachí Jesús

³³ Nú ni cachí-ndà vâha iin yutnú fruta, dandu cuní cachàmà vâha stná fruta sàhà-nù. Te nú ni cachí-ndà còo chuun yutnú fruta mà, dandu cuní cachàmà ñà-còo chuun stná fruta-nu, vâchi sàhà fruta-nu cundáa ini-ndà a yutnú vâha nduú-nu, ò á cóo. ³⁴ Cunaha-nsiá, nahì anima còo, ducán iá anima mii-nsiá (nècuàchì fariseu), vâchi malu sàstnùhù-nsiá. Ñâyùcànduá, mà cùu cáhàn-nsiá ñà-íá vii. Vâchi cuisì ñà-ñuhú chitu ini anima-ndà nduá cáhàn-ndà sàhà-xí. ³⁵ Ìin nècuàchì vâha, cuàhà ñà-vâha ñuhú ini anima-nè, te ñâyùcànduá diví palabra vâha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chìcuéhè ñuhú ini anima-nè, ñâyùcànduá, ñà-chìcuéhè mà nduá cachí stná-nè. ³⁶ Te yùhù cachí xì-nsiá, na sáa quiví juiciu, dandu icúmí nsidaa nèhivì nacuàha-ne cuenta ìndù chuun nì cachi-ne nsidaa palabra chìcuéhè mà. ³⁷ Vâchi nacua nì cachí-nè yuhù-né, divi ducán icúmí ndundaà sàhà-né (nùu Dios), a cuàhàn-nè càcu-ne, te ò cuàhàn-nè ndañuhu-né —nì cachí Jesús.

Nansa nì xicàn nèhivì quida Jesús iin milagru cundehè-né, dandu cunindisá-néyà, cachí-né

³⁸ Daaní, (nì sàà) dava maestru ley xi veheñùhu, xi stná dava nècuàchì fariseu, te nì cachi-nè xi-yá:

—Maestro, cuní-nsí quida-ní iin milagru fuerte cundehè-nsí.

³⁹ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Cuisì nèhivì malu te sìquini xícàn coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí yùhù poder cahan-né. Doco mà ñíhi-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-nduá (nì xini nèhivì sàhaha) na ní cuu milagru xi Jonás, iin profeta nisa cahàn cuenta xi Dios. ⁴⁰ Vàchi na ian nì ndòo Jonás mà ìni tìxi iin siaca cahnú ùni ndui te ùni ñuú, divi ducán icúmí cuu stná xi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cunacaa stnáì tìxi ñuhù ùni ndui te ùni ñuú.

⁴¹ 'Na quivì cuu juicio, te màcuìta nsidaa nèhivì tiempu vichi (nùu Dios), dandu yucán icúmí màcuìta stná nèhivì ñuu sàhaha nani Nínive, te daquéé cuàchi-ne dìquì nèhivì tiempu vichi, vachi nèhivì ñuu mà, nì naxicocuñin ìni-nè na ní càhàn Jonás xi-né. Doco nèhivì vichi, còo, mate sání quesaa ana chicá ndiaá nùu Jonás mà. ⁴² Daaní, yucán icúmí nàcuñin stná nècuàchì ñahà reina nisa dandacú nùu ladu sur sàhaha. Te daquéé cuàchi stná-nè dìquì nèhivì tiempu vichi, vachi dècuèndè iin ñuu chicá xica ní quixi-ne ñà-cunini-ne càhàn nchichí rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa ana chicá ndiaá nùu Salomón mà, (doco có-ndùlócò nèhivì).

Nansa cuú xi iin nèhivì nú sàni naxicocuñin iin ñà-malu nì quee antes nùu-né

⁴³ 'Nú sàni quee iin ñà-malu ìni iin nèhivì, dandu xicánúu-sì yáha-sì lugar ìhi, nandúcu-sì ndé coo dadí-sì. Te nú nì cundaà ìni-sì mà cù, ⁴⁴ dandu cachi-sì: “Còo, chicá vaha nùhi ìni anima ndé nisa ìe antes, vachi vehi nduá”. Ñàyucànduá, mànuhù-sì anima nèhivì mà, doco nú nì xini-sì còo inga ana inácaá, dandu quidá-sì cuenta na ian sàni ndundoa, te nì nducutá.

⁴⁵ Ñàyucànduá, cuàhàn-sì nàcuàca-sì inga ùsà tnaha-sì chicá tùha quini, te quíhvi nsihi-sì ìni anima nècuàchìma ñà-cuñuhu-sì yucán. Sàhájàn, chicá pesadu nácoo-ne nùu antes. Te cunaha-nsiá, divi ducán icúmí cuu stná xi nèhivì malu tiempu vichi —nì cachi Jesús.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xi sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-néyà

⁴⁶ Càhàn va Jesús xi nèhivì, te yucán nì sàà dihi-yá xi stná ñani-yà. Itá-né tùvèhè, cuní-nè càhàn-nè xi-yá. ⁴⁷ Dandu nì cachitnùhu iin nèhivì xi-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhècà ìin mamá xi-ní, xi stná ñani-ní; cuní-nè càhàn-nè xi-ní.

⁴⁸ Dandu nì cachi Jesús xi nèhivì nì cachitnùhu ma:

—¿Ana divi nduú mamá xi (cahan-ní)? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

⁴⁹ Dandu nì chitanini-ya ndahà-yá, nì quida-ya señalar nsidaa nèhivì dacuahá-yá mà, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xi, ò nahi ñani. ⁵⁰ Vàchi nsidanicuú ana quidà-xi ñà-nduá cuní Yuamáni' ía ansivi, divi mii-né xínduu-ne nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnáì.

13

Ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

¹ Daaní, divi quivì yucán, nì quee Jesús vehe ma cuàhàn-yà ndé yuhù mar.

² Te yucán nì nataca cuàhà gá nèhivì nùu-yá: ñàyucànduá nì quècahnu-ya ìni iin lancha, te yucán nì sàcoo-ya. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar nì

sàcùndoo-ne. ³ Dandu ni dàcuahá-yánè cuàhà iñàha, ni nacani-ya xi-né cuàhà historia nduú nahi ejemplu. Te dohó ni cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, nisa ia iin nècuàchi xitù, te ni quee-ne cuàhàn-nè chihi-ne. ⁴ Te ni sate uun-ne tata mà. Te dava-ña ni còya nùu ichì. Dandu ni quixi laa ni saxi-siá. ⁵ Te dava stná tata mà ni còya nùu cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchi ni xitiá, vâchi có-ndòò cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní ducàn orá, dandu ni xixàn ni quida cahni, te ni ichà, vâchi cóni níhà' yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahi iñù ni còya; te na ní sahnu iñù mà, dandu ni dàdáhvia viu cuati yucán. ⁸ Doco dava stná tata mà, nùu ñuhù váha ni còya, te ni cuàha viá, ùhùn díco gá tantu ni cana, te ò dava ga-ña, ùni díco ga tantu, te ò dava gá, òcò ùxin gá tantu ni cuàha. ⁹ Ni cúnini váha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí —ni cachi Jesús.

Ñà-nduá disáhà-xi ni nacani Jesús ejemplu xi-ya

¹⁰ Daaní, ni catnàtuu nècuàchi dacuahá-yá nùu-yá, te ni cachi-nè:

—¿Índu chuun puru ejemplu nacání-ni xi nèhivi?

¹¹ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Mii-nsiá, sàni nihitáhvi-nsiá cundaà inì-nsia nansa cuni cachi palabra sàhà ñuhivi ì xi mii-yá iá ansivi, mate antes nisa ia dèhé palabra mà. Doco nèhivi dava ga, cóni nihitáhvi-né mànhì inì-nè. ¹² Vâchi nècuàchi sãñuhù (ñà-vàha) inì-xi, chicá más icúmí-nè nihitáhvi-né sàhà-ñá cucumí-né más gá. Doco nèhivi có-ñuhù ndisa (ñà-vàha) inì-xi, dècuènde iyuhu (ñà-vàha) sãñuhù inì-nè, icúmíá cuxio dahuan. ¹³ Ñâyùcánduá, puru ejemplu cáhin xi nèhivi yohó, vâchi mate indéhe cuàhà-né, doco quidámáxiní-nè; te mate iníni cuàhà stná-nè, doco có-sãnhì inì-nè na ian doho-né. ¹⁴ Ducán quidá-né, te ducán sàni cuu ndisa stná ñà-nduá ni cachitnùhu Isaías sãnaha (na ní tiaa-ne palabra yohó ni cachi Dios):

Mii-nsiá, cuàhà gá icúmí-nsiá cunini-nsia, doco mà sàà-nsià mànhì inì-nsia.

Te cuàhà gá icúmí-nsiá cundehè-nsiá, doco mà cundáa ndisa inì-nsia.

¹⁵ Vâchi nsidaa nèhivi raza-nsià yohó, quidámáxiní-nè na ian ùhì tiacú-nè. Te quidá-né na ian danácuáni-nè nùu-né. Vâchi có-cùni-nè cundehè-né (ichì yùhù), ni có-cùni stná-nè cunini-ne, ni có-cùni stná-nè mànhì inì-nè, ni có-cùni stná-nè natnahnù-nè ichì yùhù, te ducán nsida vii' anima-nè, ni cachi Dios.

¹⁶ Doco mii-nsiá, ndiaha gá iá xi-nsiá vichi, vâchi cundáa inì-nsia sàhà ñà-nduá indéhe-nsiá; sãnhì inì-nsia sàhà ñà-nduá iníni-nsiá. ¹⁷ Vâchi cunaha-nsiá, cuàhà gá nècuàchi profeta sãnaha, xi cuàhà gá más nèhivi xi Dios, nsidaa-né nisa cuni sãstnùhù-né cundehè-né ñà-ndiaha ñi sãni xininù-nsiá vichi, doco cóni nihitáhvi-né ducán. Yáha ga nisa cuni-nè cunini-ne palabra ndiaha sàni inini-nsia vichi, doco cóni nihitáhvi-né ducán.

Ñà-nduá cuni cachi ejemplu sàhà nècuàchi xitù

¹⁸ Vichi cunini váha-nsia, vâchi cuàhin quide explicar nansa cuni cachi ejemplu sàhà nècuàchi xitù-mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nú sàni xitiá ley xi ñuhivi ì xi Dios, te iníni iin nèhivi, doco có-cundáa váha inì-nè sàhà-ñá, dandu vâxi ñà-malu, te dacúxió-si palabra xi Dios iá inì anima nècuàchì-mà. Ñâyùcánduá nacua ni cuu xi tata ni còyo yuhù íchì, ducán-ní cuú xi stná nècuàchì-mà. ²⁰ Daaní, nahi tata ni còyo nùu cavà nduú nèhivi iníni xi palabra ñi, te vichi vichi cudí gá inì-nè sàhà-ñá. ²¹ Doco na ian cuú xi viu còò yohò-xí, ducán cuú stná xi-né; iyuhu gá quidándéé inì-nè. Vâchi nú sàni yáha-ne iin tnùndoho, ò nú sàni quida quini nèhivi xi-né, dandu luegu naxícócuñ inì-nè, te nacóó-né

palabra mà. ²² Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñu nduú nèhivi iníní xí palabra xi Dios, doco cuàhà gá nacánì ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó; cuàhà gá xiho-nè coo cuica-nè; ñàyùcàndüá, dandahviàmànè, te sadiàmà nuù palabra xi-ya ini-nè, mà cùù nìhìndèè palabra mà chindeá-nè. ²³ Daaní, nahi tata nì còyo nuù ñuhù vaha nduú nèhivi iníní xí palabra xi-ya, te cundàà ini-nè, te quidá ndisa-nè cumplir; quidá-nè na iin viu nì cana vii, a sea cunduu-ne nahi viu nì cana ùhùn dico tantu, te ò viu nì cana ùni dico tantu, te ò ñá-nì cana òcò ùxin tantu.

Ejemplu sàhà yùcù chicuèhè nì sahnù mahì viu trigu

²⁴ Daaní, nì nacani Jesús xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xi ñuhivì ìì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá` nacua nì cuu na ní chihi iin tiàa ñà-nduú tata vaha trigu itu-nè. ²⁵ Doco iá iin tè-xinì ùhì xì-né, te na quidì-nè, mii-né xì nsidaa compañeru-nè, dandu nì sàà tèmà nì chihi stnà-te tata yùcù chicuèhè mahì itu-nèmà, te cuàhàn-te. ²⁶ Daaní, nì xitià viu cuati ma, nì sahnua, te nì cana sicàyòcò-ñà. Dandu nì natùì stnà ñà-nduú yùcù chicuèhè mà. ²⁷ Te na ní caxinì peón nansa iá, nì sàhàn-te nì cachitnùhu-tè xì lamú xi-tè, cachí-te: “Señor, amádi tata vaha nduá nì chihi-ní itù-nímà. Te ¿indù chuun nì xitià guá yùcù chicuèhè?” ²⁸ Dandu nì cachi lamú mà xì-té: “Divi tè-xinì ùhì-xì` nì quida xán”. Dandu nì cachi peón mà xì-né: “¿A cuní-nì cùhùn-nsì tnuhu-nsì yùcù mà?” ²⁹⁻³⁰ “Còó”, cachí-nè, “Còtó tnuhu stnà-nsià viu. Chicá vaha ducánì nì coá dècuèndè nú sàni sahnù ndüà, te sà-ia ndanchito cosecha. Dandu quivì mà cuàhìn cachì xi-nsià ñà-dihna yùcù chicuèhè datacá-nsià, cunuhnià manojo, te coca. Daaní después, (tàhndè vii) trigu, te nàcòvaha nùniá”.

Ejemplu sàhà tata yutnù mostaza

³¹ Daaní, nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Ley xi ñuhivì ìì xí mii-yá iá ansivi, ducán iá` nacua nì quida iin tiàa na ní chihi-ne iin tata yutnù mostaza itu-nè. ³² Tata mà nduú tata chicá cuati iá ñuhivì, doco nú sàni sahnua, yutnù nàhnú nduú-nu, dècuèndè laa ndavá ansivi vaxi stnà quidávaha tacà-xì mahì-nù.

Ejemplu sàhà ñà-nsidátáchì xí yusàn pan, divi nduú levadura

³³ Ñuhivì ìì xí mii-yá iá ansivi, ducán nduá nahi tàtnà nsidátáchì xí yusàn pan, vachi divia nì quihin iin nècuàchi ñahà nì dàquée-ne mahì ùni maquila yusàn harina, te nì ndutachi nsihá —nì cachi Jesús.

³⁴ Nsidaa palabra jaàn nì nacani-ya xì nèhivi cuàhà yucán, vachi cuisì-ní ejemplu nì nacani-ya xì-né. ³⁵ Ñàyùcàndüá, ducán nì cuu ndisa palabra nì cachitnùhu iin profeta sàhana na ní càhàn-nè nì quida Dios, te dohó nì cachi-nè:

(Cachì Dios): cuàhà ejemplu cuàhìn nacani xì nèhivi. Cuàhìn datúì cuàhà iñaha nuù-né, cuàhà palabra nì ia dèhé dècuèndè nì sàcòo ñuhivì, nì cachi-yà.

Nansa cunì cachi ejemplu sàhà yùcù chicuèhè

³⁶ Daaní, nì ndaquindèè Jesús xì nèhivi cuàhà yucán, te nì nansihvi-ya vehe. Te nì catnàtuu nèhivi dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí nansa cunì cachi ejemplu sàhà yùcù chicuèhè iá itu mà.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì nì chihi xi tata vâha ma nduú yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. ³⁸ Te itu mà nduú ñuhivì yohó. Te tata vâha ma nduú nèhivì cusáhnù Dios nùu-xí, doco tata chicuéhè mà nduú nèhivì xí ñà-malu. ³⁹ Te tiàa nì chihi tata chicuéhè mà, divi nduú ñà-malu xiní ùhì xí. Daaní, quivì nì ndanchato cosecha mà, divi quivì xínu tiempu yohó ndúa. Te peón nì ndanihi xi cosecha mà, divi nduú ángel xi Dios. ⁴⁰ Te nacua nì cuu xi yùcù chicuéhè mà, nì sàcùnuhnià, te nì xixàn, ducán icúmí cuu stná (xì nèhivì malu) na xínu tiempu yohó. ⁴¹ Vâchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí techuín ángel xi cùhùn-nè tavà-né nsidaa ana dátúcù xi ñanìtnaha-xi, xì nsidaa gá stná ana quidà-xì ñà-có-ndiàá, te mà cùndóó gá-nè ñuhivì xi, ⁴² vâchi icúmí-nè ndiachi-né ini xitnù ndé xixìn ñuhu, te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-nè, te càna ñuhu-ne. ⁴³ Dandu icúmí sàà meru tiempu xi nèhivì ndàcuisì inì-xi; ndiaha gá icúmí coo xi-nè, na ian ndiaha gá orá, ducán ndiaha coo xi-nè quivì sàà Yua-nda Dios cusahnú-yá ñuhivì yohó. Nì cúniní vâha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachì xì-nsiá yohó.

Ejemplu sàhà òhùn òndùxin

⁴⁴ Ñuhivì ì xì mii-yá iá ansivì, ducán iá nahi òhùn cuáhà òndùxin òhè nùu iin ñuhù, te nì ndacùhun iin tiàa-ña. Ñâyùcànduá nì nachidèhé-nèa, cudí gá ini-nè. Dandu mànuhù-né nì dicò nsihí-né ñà-icúmí-nè, te nì sàhàn-nè nì xiin-ne ñuhù mà.

Ejemplu sàhà sì-diqui yáha ga ndiaá

⁴⁵ Inga ejemplu. Ducán iá ñuhivì ì xì-yá nacua nì quida iin nècuàchì dicò te nacuíin, nducú-né sì-diqui perla chicá vico cuiin-ne. ⁴⁶ Por fin nì tui iin sì-diqui chicá nsiaha. Ñâyùcànduá nì sàhàn-nè nì dicò nsihí-né ñà-icúmí-nè, te nì xiin-ne sì-diqui nsiaha ma.

Ejemplu sàhà ñunù tavá-nda siaca

⁴⁷ Inga ejemplu. Ducán iá ñuhivì ì xì mii-yá iá ansivì na iin ñunù chicáá-nè mahì mar, te quíhvi nsidanuu clase siaca inià. ⁴⁸ Dandu nú sàni chituá, tavá-nèa yuhù mar, te nácùndoo-ne nacàxin-ne siaca ma. Siaca vii, nácòvâha-sì icà sàcàté, te siaca chicuéhè, xitià-si. ⁴⁹ Te divi ducán icúmí coo stná quivì xínu tiempu yohó. Icúmí caquesaa ángel xi Dios, te nacàxin-ne nèhivì, cuaán cuita nèhivì malu, te cuaán cuita nèhivì vâha. ⁵⁰ Dandu icúmí nèhivì malu mà ndiachi-né ini xitnù ndé xixìn ñuhu, te yucán icúmí-nè cuacu fuerte-ne, te càna ñuhu-ne.

Ejemplu sàhà ñà-cuicà

⁵¹ Dandu nì ndàcàtnùhù Jesús nùu nèhivì yucán:

—¿A sàni cundaà ini-nsiá sàhà nsidaájàn?

—Jaan, Stoho-nsi Señor —nì cachi-nè.

⁵² Dandu nì cachi-yà:

—Iin nècuàchì cuàhàn chinaha xì ley ì, nú sàni dàcuàhá vâha-ne sàhà ñuhivì ì xì mii-yá iá ansivì, dandu (cuaha-ni iá, vâchi ináhá-nè ley sàhana, te ináhá stná-nè ley saa), te ducán queé stná mà na iin tiàa ndoó vâha cuáhà traste xi, vátùnì tavà-né iin ñà-saa, te tavá stná-nè iin ñà-sàhana.

Nansa nì quida nèhivì ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús yucán

⁵³ Nì nsihì nì nacani Jesús ejemplu jaàn, dandu nì quihin-ya ichi mànuhù-yá. ⁵⁴ Te na sàni nasaa-yá ñuu-yà, dandu cuàhàn-yà veheñuhu, te nì

quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì yucán. Ñàyùcàndüá, nì ndulocó nècuàchìmà, cachí-nè:

—¿Índü nì xini-ndà nì cunchichí guá nècuàchì yohó, te quidá stná-nè milagru? ⁵⁵ ¿Amádi déhe nècuàchì tùha yàcún yutnù nduú-né, te dihi-né nduú María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Simón, xì Judas? ⁵⁶ Te cùha-ne, yohó xíndoo stná-nè ndé ndoo-nda. Pues nú ducán, dandu ¿índü nì nihítáhvì guá-né quidá-né ducán?

Ñà-jaàn nduá nì cacachi nèhivì, ⁵⁷ vächì nì cuduchi ini-nè sàhà-yá. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xì Dios, nú inga ñuu nì cáhàn-nè, dandu siempre quidáñúhú nèhivì-né yucán; doco nú ñuu mii-né, ò vehe-ne, cóo, có-quidáñúhú nècuàchìmà-né —nì cachi-yà.

⁵⁸ Ñàyùcàndüá, mànicúí quida-ya milagru fuerte ñuu-yàmà, vächì có-xiníndisâ-néyà.

14

Nansa nì xihì Juan Bautista

¹ Daaní, tiempu yucán nì xinitnùhu rey Herodes ñà-cuàhà guá quidá Jesús.

² Te nì cachi-te xì nèhivì xì-te:

—Ádi nsi-Juan Bautista nduú Jesús, te sàni natiacu-nè vichi, te ñàyùcàndüá quidá-né cuàhà milagru —nì cachi-te.

³ Vächì Herodes mà nduú ana nì chicadi xì Juan vehecàa. Ducán nì quida-tè sàhà ñahàdihì ñani-te Felipe nani Herodías. ⁴ Vächì nì cachi Juan xì-té ñà-có-sàha Dios lugar coo-tè xì ñahà mà. ⁵ Ñàyùcàndüá, cuní-te cahni-téné, doco yúhì-te nèhivì ñuu-te, vächì quidá-né cuenta ñà-iin nèhivì yuhù núú Dios nduú nècuàchìmà.

⁶ Doco nì sàà quivì nì naxinu-tè cuà, te nì quida-tè vicò. Te vicò mà nì itasaha déhe Herodías mà núú nèhivì (nì casaà) yucán, te cuàhà gá nì cudii ini Herodes. ⁷ Ñàyùcàndüá, nì chinaha-té Dios dacútáhvì-téñá ndéni iñàha nì cui nì cacán-ña. ⁸ Dandu (nì sàhàn-ña) núú dihi-ñá, te nì sàcùnaha-ñá (nansa cacán-ña), te ñàyùcàndüá nì cachi-ña xì rey mà:

—Dini Juan Bautista cuní taxi-ní, cunacaà ini iin charola quixi.

⁹ Dandu nì cuhuun ini rey mà, doco sàhà-ñá sàni chinaha guá-te Dios, te sàhà stná compañeru-te ndoo indéhe yucán, ñàyùcàndüá nì dándacù-te ñà-nì cóo nacua nì xicàn ñahà chiì mà, ¹⁰ nì sàha-tè orden, te nì quendodò díni ndómà vehecàa. ¹¹ Te nihí nèhivì dinì-ndà nì nansihvi ndé iá-te, inácaa ini iin charola. Ñàyùcàndüá, nì tniì ñahà chiì mà-ñá nì sàhàn nì sàha-ñá dihi-ñá. ¹² Dandu nì quixi nècuàchì nsa dacuahá Juan nì ndanihi-ne nsiì ma nì sùxin-ne. Dandu cuàhàn-nè cachitnùhu-ne xì Jesús.

Nansa nì dàcuxì Jesús ùhùn mil tiàa

¹³ Na ní nsihi nì inini Jesús, dandu nì quècahnu-ya ini iin lancha, cuàhàn cuaán-yá inì-nu dècuèndè iin xaan ndé có-ndoo nèhivì. Doco nì xinitnùhu nèhivì cuàhàn-yà, te ñàyùcàndüá nì caquee stná-nè ñuu-nè nì tenchicùn-nèyà ñuhù íchì. ¹⁴ Sàhámà (na ní sàà-yà yucán), te nì quee-ya núú lancha mà, dandu nì xini-yà ndoo cuàhà gá nèhivì. Te nì cuhì ini-yànè; ñàyùcàndüá nì dándúvaha-ya cuàhà nècuàchì cuhì xi-ne. ¹⁵ Te na ní cuaà, dandu nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yà núú-yá, cachí-nè:

—Vichi sàcuàhàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin vehe. Ñâyùcàndùá ndaquìndèè-ní xì nèhivì nì cùhùn-nè ñuu cuati yatni cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

¹⁶ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Còò necesidad cùhùn-nè inga xaan; mii-nsiá dacuxí-nsiànè.

¹⁷ Dandu nì cachi-né:

—Cuisi ùhùn pan nihí-nsí, xì ùi siaca.

¹⁸ Te nì cachi-yà:

—Cunihi-nsiaña quixi.

¹⁹ Dandu nì dândàcú-yá nì mácùndoo nsidaa nèhivì yucán nùu yùcù cuati. Te nì tniì-ya ùhùn pan mà xì ùi siaca, te nì ndacoto ndiaá-yà diquì-xí, nì naquimani-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchì-yáña nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-néa nùu nsidaa nèhivì ndoó yucán. ²⁰ Te nsidaa-né nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Te pedazu nì ndòo ga nì chitu ùxin ùi icà. ²¹ Pues cunaha-nsiá, nsidaa nèhivì nì xixi ma, nahi ùhùn mil tiàa nì sanduu-ne, te cuaán nduú stná nècuàchì ñahà xì ñà-cuati.

Nansa nì xicandodò Jesús nùu tècuì mar

²² Vichi duha nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha te cùhùn cuèé-nè nùu-xí yàha-ne inga ladu mar, doco mii-yá, cuàhàn-yà danàcùitià-yà nèhivì cuáhà yucán. ²³ Te na sàni ndaquìndèè-yá xì nsidaa nèhivì mà, dandu nì nana cuaán-yá iin yucù nì càhàn-yà xì Yuamáni-yá Dios. Daaní, na ní cuñaà, iá mindaa-yá yucù yucán. ²⁴ Doco lancha mà, sàcuàhàn-nu dava mahi mar, te cuáhà gá sàni nacuahnu todò tècuì. Ñâyùcàndùá ndé ndiàchì nihní-nu, vachi yáha ga ndee caná tàchì ladu nùu-nú. ²⁵ Daaní, sinduhá nì sàa-yà yucán xicándódo-yá nùu tècuì. ²⁶ Doco na ní caxini-nè vaxi-ya, nì cayùhì cuàhà-né, te nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Duma nduá!

²⁷ Doco vichi vichi nì cachi-yà xì-né:

—Nacuàhandee inì-nsia, vachi yùhù nduì. Màsà yúhì-nsià.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Stoho-nsi Señor, nú divi nduu-ní, cachí-ní xì caqui nùu tècuì sài ndé vaxi-ní.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní.

Ñâyùcàndùá, nì nuu Pedro nùu lancha mà nì quesaha-né nì xicandodò stná-nè nùu tècuì cuàhàn-nè ndé vaxi Jesús. ³⁰ Doco na ní xini-nè ñà-ndee guá caná tàchì, dandu nì yúhì-nè, te nì quesaha-né cuàhàn-nè càhà-nè ini tècuì mà nì cùì. Ñâyùcàndùá, nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsi Señor, dacácu-ní yùhù!

³¹ Dandu vichi duha nì chitanini-ya ndahà-yá nì tniì-yanè, te nì cachi-yà xì-né:

—Iyuhu gá xiníndísá-ní. Chicá vaha màsà cóo-ní xì duda.

³² Dandu nì nana-ya lancha, mii-yá xì stná Pedro. Te vichi duha nì cucuiin tàchì. ³³ Te nì tnatuu nsidaa nècuàchì ñuhù ini lancha mà nì sàcùitasisi-nè nùu-yá, cachí-nè:

—¡Ndisa, Dèhemani Dios nduu-ní!

Nansa nì dândúvaha Jesús cuàhà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

³⁴ Daaní, na sàni yàha-ya xì-né mar mà, dandu nì sàa-yà ñuhù íchì iin ñuu nani Genesaret. ³⁵ Te nì nacuni nèhivì ñuu mà-yá, te nì cachitnùhu-ne xì

càhàn-nè xì inga nècuàchì có-ndùú nècuàchì vehe-ne, te ò iá-nè xì ndéni nèhivi ní cui mate tà nándàhà-né. Te divi sàhà ñà-ndùá ñuhú ini anima-ne, ñàyùcàndùá xìho stná-nè quida cuìhna-né, te cuní-nè dandahví stnahá stná-nè, ò càhàn quini-ne. ²⁰ Divi cuàchi jaàn nduá dacuidá cuàchi xì anima nèhivi, doco ñà-có-ndàhà-ndà na xixi-nda, có-dàcuidá cuàcha-ndó.

Nansa ni xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu

²¹ Dandu ni quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón.

²² Te yucán ni tnàtuu iin nècuàchì ñahà raza cananeu nùù-yá, ndáhi-nè, cachí-nè xì-yá:

—Señor, mii-ní nècuàchì descendencia xì David, cundehè ndahví-ní yùhù, vàchi yáha ga fuerte dandohó iin ñà-malu dèheyoquí.

²³ Doco Jesús, cóni nàxícóníhí-yá nùù nècuàchìmà. Dandu ni catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—(Quida-ní favor xícàn-nè), dandu taxi-nínè, vàchi ndé cuñáñá-nsí ñà-ndáhi guá-nè.

²⁴ Dandu ni cachi-yá (xì nècuàchì dacuahá-yá):

—Cuisi nùù nècuàchì raza-ndá Israel ni techuún Dios yùhù càhàn xí, vàchi nahi rii ni tùcù xínduu-ne.

²⁵ Dandu ni tnàtuu nècuàchì ñahà mà ni sàcuìin sisi-né nùù-yá, cachí-nè xì-yá:

—Chindee-ní yùhù, Señor mío.

²⁶ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—(Ùhi quide ñà-ndùá xícàn-ní, vàchi) có-ndùá ducán dacúxíó-ndá dità nùù dèhe-nda, te cuàha-nda sihina cuati.

²⁷ Doco ni cachi-nè xì-yá:

—Ñà-ndáa nduá Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sihina cuati, níhi stná-si iyuhu xèhè dità cóyo tixi mesa xì stohò-si. (Ñàyùcàndùá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁸ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Cuàhà gá xinindisá-ní. Ñàyùcàndùá, ducán ni cóo nacua xícàn-ní.

Ñàyùcàndùá, divi hora jaàn ni nduvàha dèheyoco-né.

Nansa ni nduvaha cuàhà gá nèhivi

²⁹ Dandu ni quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ichi mar de Galilea. Te na nchícùn-yà ichi mà, ni nana-ya iin yucù ni sàcòo-ya. ³⁰ Te cuàhà ga nèhivi ni natata nùù-yá yucán, ndacá-né nècuàchì cuhí xì-ne, xínduu-ne nècuàchì xicá cuèhè, xì nècuàchì cuaá, xì nècuàchì ìhìn, xì nècuàchì cuhí ndahà-xí, vàchi cuàhà gá cuèhè ndohó-né. Te ni chítànduhù-ñánè nùù-yá, te ni dándúvaha-yané. ³¹ Ñàyùcàndùá, ni ndulocó nèhivi cuàhà mà na ní xini-nè nansa ni cuu ni nacahàn nècuàchì ìhìn, te ni nduvitá ndahà nècuàchì cuhí ndahà-xí; stná nècuàchì xicá cuèhè, ni nacaca viì stná-nè, te ni natùinuù stná nècuàchì cuaá. Te nèhivi ni xini mà, cuàhà gá ni naquimani-né Dios ñà-cuàhà guá sàni chindee-yá nèhivi ñuu-nè Israel.

Nansa ni dàcùxí Jesús cùmi mil nèhivi

³² Daaní, ni cana-ya nècuàchì dacuahá-yá ñà-tnàtuu-ne nùù-yá, te ni cachi-yá xì-né:

—Cuhí inì nèhivi yohó, vàchi vichi sàcuàhàn-ndá ùni quivi ndoó-né cutnáhà-né xì-ndà yohó, te cóò cá ñà-cuxi-ne. Te có-cùni nacutià-nè nùhù-nè nú tãñáha ga cuxi-ne, vàchi vihini cuitá-nè ichi nùhù-nè.

³³ Dandu ni cacachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Doco ¿indù nihì-ndà ñà-cutiacu-nè ñà-cuàhà guá-nè? vâchi yucù nduá yohó.

³⁴ Te ni ndàcàtnùhù-yá nù-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà xì iin ùi siaca cuati —cachí-nè.

³⁵ Dandu ni dândàcú-yá ni mácúndoo vii nsidaa nèhivì mà ñuhù. ³⁶ Te ni tni-yá ùsà pan xì stná siaca ma, te ni naquimani-yá Dios sàhà-ñá, dandu ni dâcuàchì-yáñà ni sàha-yá nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, ni dasàn-néa nùu nèhivì cuàhà mà. ³⁷ Te ni xixi nsidaa-né ni ndenuu ini-nè. Dandu después ni datàcá-nè ùsà canasta ni chitu ñá-ni cuyodò gá. ³⁸ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì tiàa ni xixi ma, cùmi mil ni sanduu-ne, te cuaán nduú nècuàchì ñahà xì stná ñà-cuati. ³⁹ Daaní, ni dânácuítia-yá nèhivì mà, te ni nana tu-yá iin lancha cuàhàn-yá dècuèndè ladu ñuu Magdala.

16

Nansa ni xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹ Dandu ni quixi nècuàchì fariseu xì nècuàchì saduceu, te ni xicàn-nè ñà-ni quidá-yá iin milagru cundehè-né, te cundua seña cudî ndisa ini Dios sàhà-yá. Ducán ni xicàn-nè, áma níhîndèè-né daquée cuàchi-ne dîquì-yá. ² Doco mii-yá, ni cachi-yà xì-né:

—Nú ni cuaà, te cuahá laa ansivi, dandu cachí-nsiá: “Seña nduá ñà-icúmi cuun dàvi”. ³ Daaní, dàtnàa tu, nú color cuahá iá ansivi, te ndiaha gá itá vicò, dandu cachí-nsiá: “Vâxi dàvi vitni”. ¡Ndahví-nsiá! Dananí uun-nsia nchichí-nsiá, vâchi mate vâtùni nacuni-nsiá seña iá ansivi, doco mà cù nacuni stná-nsiá indù tiempu nduá vichi.

⁴ Nèhivì tiempu vichi, malu cuàhà-né, vâchi có-càhvì sàhnú víi gá-nè Dios, cutu milagru-ni xicàn-nè cundehè-né. Doco mà níhî-né cundehè-né milagru cuní-nè, cuisì milagru ni cuu xì Jonás sàhana —ni cachi Jesús.

Dandu ni nacooyanè cuàhàn-yà.

Nansa ni cachi Jesús xì nèhivì xí-yá ñà-ni cúndóó-né cuidadu sàhà ñà-nduá chináhá nècuàchì fariseu

⁵ Dandu ni caquee nècuàchì dacuahá-yá, cuàhàn-nè (xì-yá) inga ladu mar yucán. Doco ni nandòó-né cunihi-ne pan cùhùn. ⁶ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gà ni cúndóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchì xí pan xì nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì saduceu.

⁷ Dandu ni quesaha-né ndatnúhù-nè, cachí-nè:

—Ádi sàhà ñà-còò pan nihì-nda vâxi, ñâyùcànduá cachí-yà xì-ndà ducán.

⁸ Dandu ni cundaà ini-yá ñà-nduá ndatnúhù-nè, ñâyùcànduá ni cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, iyuhu gá xiníndisâ-nsiá. Có-xiñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñá còò pan nihí-nsiá vâxi. ⁹ Yùhù xiní tãñáha ga cundaà ini-nsia. ¿A có-nsinúú ini-nsia sàhà ùhùn pan (ni xixi) ùhùn mil tiàa, te nadaa ga icà pedazu pan ni ndòò ni datàcá-nsiá? ¹⁰ Te ¿a có-nsinúú gá stná ini-nsia sàhà ùsà pan ni xixi cùmi mil nèhivì, te nadaa ga icà pedazu pan ni ndòò stná? ¹¹ Xiñuhu cundaà ini-nsiá ñà-màdi pan ndisa cáhìn sàhà-xí na ní cachí xì-nsiá ñà-ni càquín-nsiá cuidadu sàhà ñà-nsidátáchì xí pan xì nècuàchìma.

12 Dandu ni sàà nècuàchi dacuahá-yá ni cundaà ini-nè sàhà ñà-nduá ni cachi-yà, màdi ñà-nsidátáchí xí pan ndisa nduá cáhàn-yà sàhà-xí. Còó, sàhà ley chináhà nècuàchi fariseu xi nècuàchi saduceu, divi nduá cáhàn-yà sàhà-xí.

Nansa ni cachi Pedro ñà-xiníndísâ-né Jesús ñà-ndiúú ndisa-ya Cristu ni quixi nùú Dios

13 Daaní, cuàhàn Jesús xi nècuàchi dacuahá-yá ndè ladu ñuu Cesarea de Filipo. Te ni ndàcàtnùhù-yà nùù-né, cachí-yà:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhívi, ¿índù nècuàchi nduí cachí nèhivi?

14 Te ni cachi-nè xi-yá:

—Dava-ne cachi-nè Juan Bautista nduu-ní, te dava-ne, Elías nduu-ní, cachi-nè. Daaní, dava tu-ne cachí-nè ñà-nduú-ní Jeremías, te ò inga profeta sàhana ni sacahàn cuenta xi Dios.

15 Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsiá?

16 Dandu ni cachi Simón Pedro xi-yá:

—Divi Cristu Dèhemani Dios ía nicanicuahàn nduu-ní.

17 Dandu ni cachi-yà xi-né:

—¡Nansicáhàn mii-ní, Simón dèhe Jonás! vàchi màdi nèhivi ñuhívi yohó ni dàtnúú ini xi-ní ñà-ni cundaà ini-ní ducán. Còó, divi Yuamáni' ía ansivi nduú ana ni dàtnúú xi sàxiníntùni-ní. 18 Te yùhù cachí xi mii-ní, Pedro, ñà-icúmi-ní cunduu-ní na iin cava fuerte ndé cuàha iin vehe. Te vehe-ma cundua nahi nèhivi-xí icúmi danátáqui. Te mate (ni queé) nsihi ñà-malu yehè andea (quixa), doco mà sàà cundea nùú ana xínduu tàcà nèhivi xí. 19 Vàchi cuàhàn daníhitáhvi' mii-ní (ñà-sàhà palabra cachí-ní) icúmi yàha nèhivi ndè ñuhívi ìi xí Dios, na ian cucumi-ní ndahà cáa xán. Te nú cachí-ní xi-né ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (íá Dios) ansivi. Te ò nú ni cachí-ní xi-né ñà-màdi cuàchi nduá sàni quida-ne, dandu divi cundiaa stná mà ndé ansivi —ni cachi-yà.

20 Dandu ni sàcùnaha nsidaa nècuàchi dacuahá-yà mà ñà-màsà cachí-nè xi nèhivi ñà-nduú-yà Cristu (ni quixi dìqui-xí).

Nansa ni cachitnùhu Jesús icúmi-yà cui-yà

21 Daaní, quívi yucán ni quesaha-yà cachitnùhu-ya xi nècuàchi dacuahá-yà nansa icúmi cuu xi-yà na sàà-yà ñuu Jerusalén. Icúmi-yà ndoho cuahà-yà, ni cachi-yà xi-né, vàchi ducán icúmi quida nècuàchi sahnú dandacú, xi stná dùtù xícusahnú, xi nècuàchi ley xi veheñùhu. Te nú sàni xihì-yà, dandu icúmi-yà natiacu-yà tixi ùni quívi. 22 Dandu ni tava cuaán Pedro-yà, te ni càhàn duchi ini-nè xi-yà, cachí-nè:

—Cahnú gà Dios, màsà nunca cuu xi-ní ducán.

23 Doco ni naxiconihí-yà nùù-né, cachí-yà:

—¡Cuxio-ní nùú, vàchi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní, te quidá quíni-ní xí! Cuisi chuun xi nèhivi ñuhívi yohó nduá nihnú inì-ní, màdi chuun xi Dios.

24 Dandu ni cachi-yà xi nècuàchi dacuahá-yà:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xí, xiñuhu naco-ne ñà-nduá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne cutnáhá-né xí ñà-cui stná-nè. 25 Vàchi nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi, ñà-dandáñùhú dahuun-ne mii-né nduá. Doco nú ni cui-nè sahí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne nduá. 26 Vàchi mate ni nihí iin nèhivi nsidaa ñà-íá ñuhívi, doco ni mà sàà-mà cundua ñà-vàha xi-ne nú màsà sàà stná

anima-nè càcua nù Dios. Còó. Te ò nú ni cuní stná iin nêhiví nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cúí.

²⁷ Yùhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví, icúmí naxicocuíin, cutnahá stnáì xì cuahà ángel xì. Te ndiaha gá icúmí coo tnùñuhu xí, nahi tnùñuhu xí Yuamáni'. Dandu nsidandaì sàhà nsidaa nêhiví ñuhiví, según nansa ni quida iin iin-ne. ²⁸ Te cunaha-nsiá, dava mü-nsiá nêcuàchì itá yohó, mà cúí-nsiá dècuèndè cuni-nsiá nansa coo quiví naxicocuíin yùhù ñuhiví yohó cusahnúí.

17

Nansa ni nadama Jesús müi-yá, ni natnuù nihni ndiaha-yá

¹ Daaní, na ní yàha iñù quiví, dandu ni saca Jesús Pedro xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan, cuahàn cuaán-yá xì-né ndé dìni iin yucù ducún. ² Te yucán ni nadama-ya, tucu ni nácunahà-yà ni xini nêcuàchì mà, vâchi ni natnuù nihni fuerte nù-yá nahi orá, te ni nanchiù cuxín yaa stná sicoto xi-ya nahi nduá orá. ³ Dandu nanàà ni xini stná-nè jaàn sàni ndecoyo stná nêhiví (sàhana) nani Moisés xì Elías, ndatnúhú-nê xi-yá.

⁴ Dandu ni cachi Pedro xi-yá:

—Stoho-nsì Señor, ñansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vâha quidavâha-nsi ùni siahva, nú cuní-ní; ian coo müi-ní, ingá coo Moisés, te ingá coo stná Elías.

⁵ Meru cáhàn Pedro ducán, te ni dàhvi nsidaa-né mahi iin vîcò nchií ndiaha. Dandu ni tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahi vîcò mà, cachí-yá:

—Dêhemaní nduú ana yohó, te cudí inì sàhà-yá. Ñâyùcandúá cunini-nsia ñà-nduá cachí-yá.

⁶ Daaní, na ní inini nêcuàchì dacuahá-yá palabra mà, dandu ni tutuyuhu nsidaa-né ñuhù, vâchi ni yúhí cuáá-nè. ⁷ Dandu ni tnátuu Jesús nù-né, te ni chituu-ya ndahá-yá icà-né, cachí-yá:

—Vâtùni ndacuíta-nsia; màsà yúhí gà-nsiá.

⁸ Dandu ni ndacoto-ne inicutu, te ni xini-nè, còó cá iin, ndé làcà müi Jesús ía yucán.

⁹ Daaní, ni naquihin-ya ichì mànuu-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà ni chinaha-yánè, cachí-yá xì-né:

—Màsà nácání-nsiá xì nêhiví ñà-nduá ni xini-nsiá vichi dècuèndè nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví.

¹⁰ Dandu cachí-nè xi-yá:

—Nú ducán, dandu ¿indù chuun cachí nêcuàchì ley xi veheñuhu ñà-dihna icúmí naxicocuíin Elías?

¹¹ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Ñà-ndàà nduá, dihna icúmí Elías naxicocuíin-nè, te nsidavii-né nsidaa chuun có-íá vii. ¹² Doco cunaha-nsiá, sàni quixi nêcuàchì mà, doco ni nacuaà nêhiví-né, ni quida ndevâha-ne xì nêcuàchì mà nacua cudí ini-nè. Te ducán icúmí-né dandohó stná-nè yùhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví.

¹³ Dandu ni sàà nêcuàchì dacuahá-yá ni cundaà ini-nè ñà-divi Juan Bautista cáhàn-yá sàhà-xí.

Nansa ni tavà Jesús iin ñà-malu ináccá ini iin tèchii

¹⁴ Ní nsihí ni nasaa-yá xì-né ndé ndoó cuahà nêhiví, dandu ndacá nêcuàchì mà iin tiàa ni quesaa nù-yá. Te ni sàculìn sisi tiàa ma nù-yá, ¹⁵ cachí-nè:

—Señor, cundehè ndahví sacù-ní dèhi, vâchi cuahà gá xichi xíhi íhi-te. Yáha ga ndohó-te, vâchi cuahà xichi nduá-te mahì ñuhu xì mahì tècuí. ¹⁶ Ñâyücánduá, ndaquí-te nì quixi nùu nècuàchì dachuaha-ní, doco màni cùí dandùvâha-nète.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisâ-nsiá; nì có-sâà-nsia cundaà inì-nsia. ¿Nadaa ga quivì icúmí coi xì-nsiá, te quidandee gá stná inì sâhâ-nsiá? Pues cundaca-nsiâte quixi nùí.

¹⁸ Dandu (nì saca-nète vâxi nùu-yá), te nì dândacú-yá nì sadi-yà nùu ñâ-malu mà, te nì quea cuahàn. Te nì nduvâha nchito-tè.

¹⁹ Daaní, después na ía cuaán-yá xì nècuàchì dachuahá-yá, dandu nì catnâtuu-ne nùu-yá, cachí-nè xì-yá:

—¿Índù chuun mànicùí tavà nsiùhù ñâ-malu mà?

²⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Sâhâ-ñâ iyuhu guá xiníndisâ-nsiá, ñâyücánduá mànicùí. Vâchi ñâ-ndáà nduú palabra cachí xì-nsiá yohó: nú xiníndisâ ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata cuati yutnù mostaza, dandu vâtùni dandacú-nsiá nùu yucù jaàn, te cachi-nsiá xán: “Cuxio iladu”, te seguru icúmí cuu ducán, vâchi nsidanicuú ñâha cui quida-nsia, nú xiníndisâ-nsiá. ²¹ Doco ñâ-malu tnaha quisì nîa inacaa ini tèchii ma, có-queè yáchâ, cuisì nú nì cácan tâhvi-nsiá nùu Dios, te cunihi dócô-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús inga xichi ñâ-icúmí-yâ cui-yà

²² Na ía va-ya ladu Galilea, nì cachi-yà xì nèhivì xicánúú xí-yá:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí yâhi ndahà nèhivì (malu), vâchi ía ñin tiàa cuahàn cahin xì' nùu-né. ²³ Dandu cahni-né yùhù; doco tixi ùni quivì icúmí natiacuú —nì cachi-yà.

Te nèhivì dachuahá-yá, cuahà gá nì nàcùndoo-ne tnùnsi ini sâhámâ.

Nansa nì ñihì Jesús dihùn ñâ-chiyâhvi-ya cuota xì-yà

²⁴ Daaní, na ní sâà-yà xì-né ñuu Capernaum, dandu nì tnâtuu tè-xicàn xì cuota nùu Pedro, cachí-te:

—¿A có-chiyâhvi maestru xì-nsia cuota xì-ne?

²⁵ —Jaàn —cachí Pedro.

Dandu nì quihvi-ne ini vehe (ndé ía-yà). Te dihna-ya nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—¿Nansa tuxì inì-ní, Simón? ¿Nansa quidá rey ñuhivì yohó? ¿A nùu nèhivì xì mii-té tavá-te cuota xì-tè, te ò nùu nèhivì tùcù (dandacú-te nùu-xì)?

²⁶ Dandu nì cachi Pedro:

—Divì nùu nèhivì tùcù.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nèhivì xínduu nèhivì xí rey, còò obligaciòn icúmí-né, ¿á ma ndisá? ²⁷ Doco sâhâ-ñâ có-cùnì-ndâ cuduchi ini ni-ñin nèhivì sâhâ-ndâ, ñâyücánduá cuahàn-ní mar yucù siaca, te quisì primeru ñihì-ní, nacuna-ní yuhù-sí, te tavà-ní dihùn inácaa mà. Dandu cunihi-ñâ cùhùn chiyâhvi-ní nùu nècuàchimâ, vâchi vâtùni sâà mà sâhâ ndúí-ndâ —nì cachi-yà.

1 Daaní, hora yucán nì tnàtuo nècuàchì dacuahá-yá nuù-yá, te nì ndàcàtnùhù-né:

—¿Ana chicá ndiaá nuù nsidaa nèhivì ñuhivì ì xí mii-yá íá ansivi?

2 Dandu Jesús, nì cana-ya iin tètii, te nì chicanì-yàte mahì nsidaa-né, cachì-yà xi-né:

3 —Palabra ndàcuisì nduá cachì xi-nsiá yohó; nú màsà nàxícócuìn ini-nsiá, te nàcùnihnu vù inì-nsiá na iin ñà-cuati, dandu mà sàà-nsiá ñuhivì ì xí mii-yá íá ansivi. 4 Ñàyùcàndúá, iin nèhivì, nú nihnú ndáhvì ini-nè nahi tètii yohó, pues divi-ne nduú ana chicá ndiaá ndé nduú ñuhivì ì xí Dios. 5 Te nú sàhà yùhù quidáñúhù nèhivì iin tètii nahi tàyòhó, dandu davanì queá na ian yùhù quidáñúhù-né.

6 Nú nì datúcù iin nèhivì iin ñà-cuati xiníndísá-xì, ñdahví-nè! Vàchi chicá vaha màcùndiacu iin yùù yódò dúcùn-né, te ndiachi-né mahì mar cunù sàhà-ñá màsà dátúcù gà-nè iin ñà-cuati. 7 ñdahví nèhivì ñuhivì datúcù xi ñanitnaha-xì! Vàchi mate fuerza cuàhàn tùcù dava-ne, doco yáha ga ndahví tiàa disáhà-xì tùcù-né.

8 Te ò nú sàhà ndahà-nsiá ò sàhà-nsiá xidá cuàchi-nsiá, dandu chicá vaha nì táhndèà, te dacaná-nsiáñà, vachi chicá nsiáha (sàà-nsiá nuù Dios), te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, mate sàni ndañuhu iin ndahà-nsiá, ò iin sàhà-nsiá, te màdiá coo nsihi-nsiá, te ndiachi-nsiá ndé xixìn ñuhu nicanicuahàn. 9 Te nú sàhà nduchìnúù-nsiá quidá-nsiá cuàchi, dandu chicá vaha tavà-nsiáñà dacaná-nsiá, vachi chicá nsiáha (sàà-nsiá nuù Dios) xi mindaa nduchìnúù-nsiá, te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, te màdiá xi ndúá, dandu después icúmí-nsiá ndiachi-nsiá ndé xixìn ñuhu andea.

Ejemplu sàhà rii nì tùcù

10 Màsà nunca cahìchì inì-nsiá iin ñà-cuati nahi tàyòhó, vachi cachì ndài xi-nsiá, ndè ansivi ndoó àngel (ndiaá) xán, te nicanicuahàn ndoó tùha-ne nuù Yuamáni. 11 Vachi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, nì quesai ñuhivì yohó ñà-dacácuì ana cuàhàn ndañuhu ni cuí.

12 ¿Nansa tuxì inì-nsiá quida iin tiàa nú ndoó iin cientu rii xí-né, te nì tùcù iin-sì? ¿Amádi nácóó-né 99 quisi dava ga mà yucán ndé (xixáhan-sì) yucù yucán, te cùhùn-nè nanducu-né quisi nì ndañuhu ma? 13 Te nú sàni natù-sì, dandu cudù gá ini-nè. Ndè chicá cudù ini-nè sàhà quisi yucán nuù nsidaa gá quisi cóni tùcù mà. 14 Pues ducán íá stná xi nèhivì nahi ñà-cuati yohó, có-cunì Yuandiaha-nsiá íá ansivi ndañuhu ni-iin-ne.

Nansa quida-nda nú sàni quida iin ñanitnaha-nda iin cuàchi nuù-ndà

15 Nú nì quidá iin ñanitnaha-nsiá iin cuàchi nuù iin-nsiá, dandu nècuàchì nì quida quini-ne nuù-xì, xiñuhu tavà cuaán-ñánè iladu, te ndatnuhu víi-né xi nècuàchimà. Te nú nì quihín casu nècuàchimà, dandu ñà-sàni dácácu tnahá-né nduá. 16 Doco nú có-quihín casu nècuàchimà, dandu xiñuhu cuaca-ne iin ò úi gà nèhivì sàhà ñà-cunduu-ne testigu cundaà vaha inì-xì nansa ndisa íá chuun. 17 Doco nú ni-xì ñà-jaàn có-cunì-nè, dandu nì cùhùn-nsiá nuù nsidaa nèhivì natáca càhvì xi Dios. Te nú iin-nì có-cunì-nè quihín casu-nè nsidaa nèhivì mà, dandu nì cúnáhà chuun ma, te quida-nsiá cuenta na ian nècuàchì siùmí nduú-né, te ò iin ana nì cuchicuehe dahuun anima-xì.

18 Ñà-ndáá nduá cachì xi-nsiá yohó: nú cachì-nsiá xi nèhivì ñà-nsidá cuàchi ndisa-ne, dandu cundiaa stná palabra mà ndé (íá Dios) ansivi. Stná palabra cachì-nsiá xi-né ñà-màdi cuàchi nduá sàni quida-ne, divi cundiaa stná mà ndè ansivi.

19 "Te cachí stnái xì-nsiá, mate cuísi ùi-nsià ndoó, doco nú iin-ni sàni cachi ndùu-nsiá cuàhàn-nsiá càcàn tãhvi-nsiá iñaha nùu Yuamáni' ía ansivi, dandu icúmí-yâ quida-yañã, ndéni chuun nì cui nì cùndúá. 20 Vãchi nú sàni natacan-nsiá mate úi ò ùni-nsiá iin-ni xaan, te ndácùcahan-nsiá quiví, dandu yucán icúmí coo stnái cutnahí xì-nsiá —nì cachi Jesús.

Xiñuhu cuicahnú stnahá ini-ndà sàhà-ndà; màsà quidá-ndá na ian nì quida peón cóni cùnì cuicahnú inì-xi sàhà ñanitnaha-xi

21 Dandu nì tnàtuu Pedro nùu-yá, cachi-nè:

—Stoho-nsi Señor, ¿nadaa xichi icúmí cuicahnú inì sàhà iin ñanitnaha nú nì quida-ne cuàchi nùí? ¿A ndé' ùsà xichi, ò nadaa xichi?

22 —Còó —cachí Jesús xì-né— màdi cuísi ùsà xichi, cachí. Dècuèndè (yáha ga cuàhà tantu) ñà-jaàn xiñuhu cuicahnú inì-ní sàhà-né, mate 70 tantu gá nùu ùsà xichi nì cùndúá.

23 Ñàyùcàndúá, ducán ía stná ñuhiví ìì xí mii-yá ía ansivi nacua nì cuu na ní dányàha iin rey nsidaa cuenta xì nèhiví nduú peón xì-ne. 24 Nì natavá víi-né cuenta, te nì cana-ne iin peón iníhíca cuàhà millón pesu nùu-né. 25 Doco còó nì-iñaha icúmí-tè ñà-danàà-tè. Ñàyùcàndúá, nì dandàcú rey mà ñà-nì cùyàhvi-tè, mii-té, xì ñahàdihí-te, xì dèhe-tè, xì nsidanicuú stná traste xì-tè sàhà-ñá tui dihùn danáà-tè. 26 Doco nì tutuyuhu-tè ñuhù nùu sàhà rey mà nì sacundahví-te nùu-né, cachi-te: "¡Señor! Quida sacù-ní favor xí, cundiatu tahví gá-ní yùhù, dandu danáà nsihí". 27 Ñàyùcàndúá, nì cuhi ini rey mà-tè, te nì nacoó-nète, nì dandùtù nsihí-né ñà-ndúá iníhíca-tè.

28 "Doco nì quee cuisì-tè nùu rey mà, te nì sàhàn-tè nì nanducu-tè inga peón nduú compañeru-te, vãchi iníhíca stná nècuàchimà iin ciento dihùn plata nùu-tè. Te nì tnii nihni tnuu tehe-tè ducùn-né nì cachi-te xì-né: "Danáà dahuun ñà-ndúá iníhíco nùí". 29 Dandu nì tutuyuhu stná nècuàchimà ñuhù nùu sàhà-tè nì sacundahví-nè nùu-tè, cachi-né: "Quida sacù-ní favor xí cundiatu tahví gá-ní yùhù, dandu danáà nsihí". 30 Doco còó, cóni cùnì-te. Nì sanicuàchi-tè sàhà-né nì chicadi-tené dècuèndè danáà nsihí-né ñà-ndúá iníhíca-né. 31 Doco na ní xini dava ga peón nduú compañeru-te, cuàhà gá nì cuduchi ini-né. Ñàyùcàndúá, nì sàhàn-nè nì nacani-ne xì rey mà ñà-ndúá nì quida-tè. 32 Sàhámà tucutu nì cana rey mà-tè nì cachi-né xì-té: "¡Peón malu ndùu-yó! Vãchi yùhù, nì xicahnú inì sàhù; nì dandùtù nsihí ñà-ndúá nì iníhíco, vãchi ducán nì sacundahví nùí". 33 ¿A có-ndiá ìcà stnáu cuhi inù compañeru nacua nì quide xì miun?" nì cachi rey mà. 34 Cunaha-nsiá, yáha ga nì xidá ini-né, ñàyùcàndúá nì dayáha-nète ndahà tè-dandòhò-xì nèhiví ñà-coo-tè ndahà-témà ndè cachi danáà nsihí-te.

35 'Pues ducán icúmí quida stná Yuamáni' ía ansivi xì mii-nsiá nú có-cùnì-nsiá cuicahnú ndisa ini-nsiá sàhà ñanitnaha-nsiá —nì cachi Jesús.

19

Màsà caté stnàhà-ndà

1 Daani, na ní nsihí nì cachi Jesús ducán, nì quee-ya ladu Galilea cuàhàn-yà ndè inga ladu yùte Jordán ndé nduú stná ladu Judea. 2 Te cuàhà gá stná nèhiví nì nechicùn xì-yá nì sàà stná-né yucán. Ñàyùcàndúá nì dandùvaha-ya nècuàchi cuhí xì-ne.

3 Dandu nì catnàtuu nècuàchì fariseu nùu-yá nì càhàn-nè xì-yá áma nihindèè-né daquée cuàchi-ne diqui-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—(¿Nansa cachí-ní?) ¿A vátuni cate-ndà ñahàdihí-ndà nansa nì nì cui?

4 Te nì cachi-yà xì-né:

—Ádi sàni cahvi-nsia nùu tutu ìi ndé cachá` nansa nì quidayucun Dios nèhivi primeru, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁵ Te nì cachi stná-yà ñà-jaàn nduá disàhà-xí nándàhà iin nècuàchi tiàa xì iin nècuàchi ñahà, te quecuàân-né nùu yuadìhì-né. Ñàyùcànduá, mate díin díin nì sanduu-ne antes, doco vichi na imindaa nèhivi sàni nanduu-ne. ⁶ Sàhámà có-nduú gá-né díin díin nèhivi; cóò, vachi quida-nda cuenta na ian imindaa nèhivi nduú-né. Ñàyùcànduá, nú ducán sàni dàcuàcátnàhà Dios-nè, dandu ni-iin nèhivi màsà caté stnàhà-né.

⁷ Dandu nì cachi nècuàchi fariseu xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ùndu chuun nì cachi Moisés iá permisú, vátuni cuàha-nda ñahàdìhì-ndà iin tutu cachí cuàhàn-ndà cate-ndàñá, dandu na-coo-ndañá? —nì cachi-nè.

⁸ —Còò —cachi-yà—; sàhà ñà-cò-cùní-nsiá cunini vù-nsiá, ñàyùcànduá nì sàhà Moisés permisú cate stnàhà-nsiá. Doco na ní quesaha ñuhiví, cóò, màdì ducán nisá ia. ⁹ Te yùhù cachí stnàí xì-nsiá, cuàchi ndisa nduá nú nì caté iin nècuàchi tiàa ñahàdìhì-nè, te coo-ne xì inga nècuàchi ñahà. Doco nú sàni càhàn ñahàdìhì-nè xì inga tiàa, dandu màdì cuàchi cunduu ñà-cate-nè ñahàdìhì-nè. Te nú nì nándàhà stná iin nècuàchi tiàa xì iin nècuàchi ñahà nì sate stnàhà, divini cuàchi cunduu stná mà.

¹⁰ Dandu nì cachi nècuàchi dacuahá-yá xì-yá:

—Nú ducán (ùhì) iá chuun sàhà iin ñahàdìhì-ndà, dandu chicá vaha màsà nándàhà-ndà.

¹¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, màdì nsidaa nèhivi sàà mànihì inì-xi sàhà ñà-nduá nì cachi jaàn, cuisì nèhivi sàni nihitáhvi mànihì inì-xi.

¹² 'Dava nèhivi, có-ia nsihi iquicúñu-nè, vachi ducán nì cacu-ne, ñàyùcànduá, có-nándàhà-né. Daaní, dava nèhivi, có-ia nsihi-ne sàhà-ñá ducán nì quida nèhivi xì-né. Daaní, dava stná-nè cuisì sàhà-ñá (cudì inì-nè quida-ne) chuun xi ñuhiví ìi xí Dios, ñàyùcànduá có-cùní-nè nándàhà-né. Nú nì sàà-nsiá mànihì inì-nsiá palabra yohó, vátuni, (te nú cóò, pues mà cundáa inì-nsiá).

Nansa nì chitandòó Jesús ndahà-yá dìni ñà-cuati ñà-cundiatuá

¹³ Daaní, ndacá nèhivi ñà-cuati vaxi nùu-yá ñà-chitandòó-yá ndahà-yá dìni-vé, te cacán tàhvi-yá nùu Dios sàhà-vé. Doco nècuàchi dacuahá-yá, nì sadi-nè nùu nècuàchimà. ¹⁴ Ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—Nacoo-nsia ñà-cuati nì quixá núi. Màsà cadí-nsiá nùá, vachi nsidaa ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàà ñuhiví ìi xí mii-yá iá ansivi —nì cachi-yà.

¹⁵ Dandu nì chitandòó-yá ndahà-yá dìniá, te cuàhàn-yà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁶ Daaní, nì sàà iin tèchii nùu-yá, te nì cachì-te xi-yá:

—Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachì-ní xí ìndu obra vaha quide, te nihitáhvi vida ndiaha nicanicuhàn.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—¿A ndísá (cuní-ní) càhàn-ní xì yùhù sàhà ìndu iñàha nduú ñà-vàha? Vachi cóò ni-iin nèhivi ùn vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndisa inì. Doco nú cuní-ní nihitáhvi-ní vida ndiaha, dandu chivàha-ní ñà-nduá dandacú-yá.

18 Dandu nì cachi tèmà:

—¿Índù ñà-càchí-yà icúmí chivàhi?

Te nì cachi Jesús:

—Divi ñà-màsà cáhni stnaha-nda, ni màsà cáhàn-ndà xì inga ana có-ndùú nècuàchì vehe-nda, ni màsà quídá cuíhná-ndá, ni màsà cáchí stná-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñanitnaha-nda. 19 Te ni cóo tnùñuhu xi-nda nùu yuadíhí-ndá; te nacua cuú íní-ndà sàhà mii-nda, divi ducán icúmí-ndá cuu stná ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda.

20 Dandu nì cachi tèchii ma xi-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tíí. ¿Índù iñàha cumánì gá quide?

21 Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Nú ndisa cuní-ní cunduu-ní iin ana vaha ndisa, dandu cuahán-ní dicò nsihi-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùu nècuàchì ndahví; dandísá nihitáhvi-ní cucumi-ní cuahà ñà-cuicà íá ansivi. Te quixí-ní cunichicùn stná-ní yùhù —nì cachi-yà.

22 Daaní, na ní inini-tè ñà-jaàn, dandu yáha ga nì cuhuun inì-te, vachi cuica cuahà-té. Ñàyucànduá nì quihin-tè ichì mànuhù-té.

23 Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Ñà-ndácuisi nduá cachi xì-nsiá: Ùhi sàstnùhù sàà iin tècuicà ñuhiví ì xí mii-yá íá ansivi. 24 Te ùhi gá stná dayáha-nda iin camellu nùu chìcòhò ndúhu íqui, doco ñà-chicá ùhi nduú ñà-yáha iin tècuicà ndè ñuhiví ì xí Dios —nì cachi-yà.

25 Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Pues nú ducán nduá, dandu ùhi ndisa càcu anima iin nèhiví.

26 Dandu nì indehè vaha Jesús-nè, te nì cachi-yá:

—Nèhiví ñuhiví, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vātùni, vachi nsidaa iñàha, mà ùhi quida-yañà.

27 Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-nduá icúmí-nsí, te vaxi-nsi nchícùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Señor. Ñàyucànduá, ¿índù iin ñà-vàha icúmí-nsí nihí-nsí?

28 Dandu nì cachi-yà xì nsidaa-né:

—Cunini-nsia palabra ndácuisi yohó: na sàà tiempu ndusaa nsidaa ley ñuhiví, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví, icúmí nàcòì nùu silla ndiaha xí. Te daa cunduu quivì nihitáhvi stná nsi-úxin ùi mii-nsiá, màcùndoo stná-nsiá nùu iin silla víco ma, te dandacú-nsiá nùu nsidaa descendencia xí nsi-úxin ùi dèhe Israel. 29 Daaní, nú sàhà yùhù sàni nacoo iin nèhiví iñàha, dandu iin cientu gá tantu ñà-jaàn icúmí-nè nihitáhvi-né. Mate icúmí-nè nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdihí-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xí-né sàhà yùhù, có-quidámà, vachi iin cientu gá tantu icúmí stná-nè nihitáhvi-né, te nihí stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. 30 Doco cuahà nèhiví idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí quivì yucán. Te cuahà ana nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nè nàcòdònuù-né nùu-xí.

20

Ejemplu nì nacani Jesús sàhà peón xíquidachuún xì sì-úvã

1 'Ducán íá ñuhiví ì xí mii-yá íá ansivi nacua nì quida iin lamú, naha nì quee-ne cuahàn-nè nducu-né peón caquidachuún nùu-né. 2 (Te na ní

tù-tè), dandu ni ndòo-ne ñà-chiyàhvi-ne iin dihùn plata quìvi, ñàyùcànduá ni techuún-nète ñà-cacuhùn-te quidachuún-te itu-nè. ³ Daaní, nahi càhîin ni quee tu-ne cuàhàn-nè yàhvi, te yucán ni xini-nè itá uun itnii gá tiàa. ⁴ Ñàyùcànduá ni càhàn-nè xì-té áma cùhùn stná-te quidachuún-te itu-nè, te quiyàhvi stná-te iyuhu nacua ndiá icà. Ñàyùcànduá, ni dàndáa stná-te cuàhàn-te. ⁵ Daaní, tucu tu ni quee-ne nahi càxihúì, te yucán ni nihì tú-né iin ùì gá peón; stná càhùni ni cuaà, ducán ni quida stná-nè. ⁶ Daaní, nahi càhùhùn tucu tu ni quee-ne ni xini tu-ne itá úun más gá tiàa yucán, ñàyùcànduá, ni cachi-nè xì-té: “¿Índù chuun ndui yacá itá úun-nsiá?” ⁷ Te ni cacachi-te xi-né: “Divi sahà còò iin taxi xi chuun quida-nsi”. Dandu ni cachi-nè xì-té: “Pues cuahán stná-nsiá quidachuún stná-nsiá itui, te quiyàhvi stná-nsiá nacua ndiá icà”.

⁸ Daaní, na ní cuaà dahuun, dandu ni cachi lamú mà xì tiàa dandacú nùù nsidaa peón mà: “Cana-ní nsidaa-té ni quixí-te quiyàhvi-tè; doco dihna peón ni quìhvi último ni cáyàha, dandu ducán cunchicùn tnahá-te quìhvi-tè dècuèndè stná nùù peón ni quìhvi primeru”. ⁹ Ñàyùcànduá, dihna tiàa ni caquìhvi nahi càhùhùn ni yàha, te iin iin-tè ni nihì-té iin iin dihùn plata. ¹⁰ Daaní, ni cayàha stná peón ni quìhvi naha, te chicá más cuàhàn-te nihì-té cahan-té, doco còò. Iin-ni ni canihì nsidaa-té. ¹¹ Ñàyùcànduá ni quesaha-té daquée cuàchi-tè diquì lamú mà, ¹² cachí-te xi-né: “Cuisì iin hora-ni ni caquidachuún nècuàchì último jaàn, te quida-ní cuenta na ian dava-ni ni quidachuún-né xi nsiùhù, mate ndui yacá ni quidachuún ndee-nsì nùù cahni”. ¹³ Dandu ni cachi lamú mà xì iin tiàa mahì peón mà: “Còò, amigo, màdi cuàchi nduá quidé. ¿Amádi sáni ndòo sahnu-nda ñà-quiyàhvi iin iin-nsia iin-ni dihùn plata? ¹⁴ Tnii-ní yàhvi-ní, te cuahán-nì, vachi yùhù cuní ñà-dava-ni quiyàhvi stná nècuàchì último yohó nacua quiyàhvi mii-nsiá. ¹⁵ ¿Á coo derechu xi ñà-guide xì dihùn xí nacua chítuní inì? ¿ò cumbidiá inì-ní ñà-ni guide iin ñà-vàha (sàh nècuàchimà?)”, ni cachi lamú mà). ¹⁶ Sàháyucànduá, nècuàchì chicá idónuu vichi, icúmí-nè sàa-nè natenchicùn-nè ndè cahà-xí, te nècuàchì nchicùn cahà-xí vichi, icúmí-nè sàa-nè nàcòdònùù-né nùù-xí. Vachi mate cuàhà nèhivi canà (cundoo nùù Dios), doco sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Nansa ni cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yà cui-yà

¹⁷ Daaní, meru xicá Jesús ichi mànana-ya cuàhàn-yà ñuu Jerusalén, te ni tavà cuàán-yà nsi-ùxin ùì tiàa dacuahá-yá, te ni cachi-yà xi-né:

¹⁸ —Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàa-ndà ñuu Jerusalén, te yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, icúmí yàhi ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xi veheñùhu, te icúmí-nè cachi-nè ñà-fuerza icúmí cui. ¹⁹ Dandu dayàha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuàcùndiaà-te yùhù, te cahni cuií-te yùhù, dandu chituu-tè yùhù nchica cruz, doco tìxi ùni quìvi icúmí natiacui.

Ñà-nduá ni xicàn dihi Jacobo xì Juan nùù Jesús

²⁰ Daaní, vaxi ñahàdihí Zebedeo nùù-yá, ndacá-né dèhe-ne, te ni sàcùlin sisi-nè nùù-yá, cuní-nè càcàn-nè iin favor nùù-yá. ²¹ Te ni cachi-yà xi-né:

—¿Índù iñàha cuní-ní?

Te ni cachi-nè xi-yá:

—Cuní nihitáhvi nduú dèhi yohó ñà-cundoo iin iin-tè ladu-ní quìvi sàa-ní cusahnu-ní ñuhiví, iin-tè coo ladu cuàhà-ní, te ingà-te ladu itnì-ní.

²² Dandu nì cachi-yà xì ndùì tiàa ma:

—Mii-nsiá, có-sánlhi ini-nsiá ñà-nduá xícàn tàhvi-nsiá nùì. ¿A vátùni cundee ini-nsia ndoho-nsia nacua icúmì ndohi te yàha stná-nsiá tnùndoho nacua icúmì yàhi?

—Jaan —nì cachi-nè— vátùni stná nsiùhù.

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndáa nduá, icúmì-nsiá ndoho-nsia nahi yùhù, te icúmì-nsiá yàha stná-nsiá tnùndoho nahi yùhù; doco ñà-danìhitáhvi' mii-nsiá cundoo iin iin-nsia iin iin ladúì, mà cúì, vàchi có-quidá tocar yùhù quide ñà-jaàn. Yuamánì nduú ana chítnùnì inì-xì índù nèhivi nìhitáhvi cundoo iin iin ladúì.

²⁴ Daaní, na ní xinitnùhu ùxìn gá nècuàchì dacuahá-yá, nì cuduchi gá ini-nè sàhà ù ñànì mà. ²⁵ Doco nì cana-ya nsidaa-né ni nátácá-nè nùù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Sà-ínahá-nsiá nansa xíquida tè-cùsáhnù inga ñuu, fuerte cusáhnù-te nùù nèhivi ñuù-te; vàchi nsidaa tè-nìhí chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùù nècuàchì ñuù-te. ²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Còó, vàchi nú iá ana cunì cunduu ana dandacú nùù-nsiá, dandu icúmì-nè cunduu-ne ana xinúcuáchì nùù nsidaa-nsiá. ²⁷ Vàchi nècuàchì cunì codònnù nùù-xì, icúmì-nè cunduu-ne nahi peón chindéé xì nècuàchì dava ga. ²⁸ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivì, cóni quésái ñuhivì yohó ñà-cunucuachi nèhivi nùì. Còó, sàhà-ñà cunucuachi mií nùù-né nì quesai, dandu después cuàhi vida-xi cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre.

Nansa nì natùinuù ùì nècuàchì cuaá nì quida Jesús

²⁹ Daaní, mii-yá xì compañeru-yà, nì quihin-ya ichì nì quee-ya ñuu Jericó, te nchícùn cuàhà gá stná nèhivi dava ga. ³⁰ Te yuhù ichì yucán ndoo ùì nècuàchì cuaá. Te na ní tiacu-nè cuàhàn yàha Jesús, dandu nì quesaha-né cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ùì xí David! ¡Cuihì inì-ní nsiùhù!

³¹ Dandu nèhivi cuàhà yucán, nì canàhà-nè xì nècuàchì cuaá mà:

—Màsà cána ga-nsiá —cachí-nè.

Doco nècuàchì mà, chicá ndee ní càna-ne, cachí-nè:

—¡Stoho-nsì Señor! ¡Mii-ní descendencia ùì xí David! ¡Cuihì inì-ní nsiùhù!

³² Dandu nì cucuiin-yà, te nì cana-ya nècuàchì cuaá mà nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíá nduá cunì-nsiá quide sàhà-nsiá?

³³ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cunì-nsì natùinuù-nsì.

³⁴ Ñàyùcànduá nì cuihì ini-yànè, te nì chituu-ya ndahà-yá nùù-né. Te vichì vichì nì natùinuù-né. Dandu nì tenchicùn stná-nè mii-yá cuàhàn-nè.

21

Nansa nì tii iin burru ñà-cuindànùú Jesús quìhvi-ya ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé iá iin ñuu tii nani Betfagé, yatni dìni yucú Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn cueé-nè nùù-xì. ² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá ñuu tii chicá nùù-xì. Te yucán icúmì-nsiá cunì-nsiá nuhnì iin burru xi dèhe-sì. Quisì yucán ndaxin-nsiá, cundaca-nsia quixi. ³ Te nú càhàn nèhivi xì-nsiá sàhà-sì, dandu cachi-nsiá xì-né ñà-Stoho-ndá Señor xiñuhu xì-sì, doco luegu naxicocuin-sì —nì cachi Jesús.

⁴ Cunaha-nsiá, ducán (nì cachi-yà xì-né) sàhà ñà-nì cùu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu iin nèhivì xí Dios sàhaha na ní cachi-nè palabra yohó:

⁵ Dohó cachitnùhu-nsia xì nèhivì ñuu Sión, (divi nduú ñuu Jerusalén): “Cun-dehè-nsiá, yucán vaxi rey xi-nsia, niñu ndáhvi ínì-yà, te indánuú-yá iin burru chii nduú dèhe iin quisi (sànsidá)”.

(Ducan nì cachitnùhu nècuàchì sàhaha ma.)

⁶ Daaní, nì caquihin ùi nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè chuun ma, nì caquida-ne nacua nì dándacú Jesús nùu-né. ⁷ Nì saca-ne burru mà vaxi xì dèhe-sì. Dandu nì chitándòò-né sìcoto xi-ne diquì-sí, te nì sàcùnùu-yàsi.

Nansa nì quidañuhu nèhivì Jesús na ní quihvi-ya ñuu Jerusalén, nì chitánduhù-né dòò-né ichì segùn estilu xi-ne

⁸ Daaní, dava nècuàchì cuàhà yucán, nì chitánduhù-né dòò-né ichì ndé icúmí-yá yàha-ya, te dava-ne, nì sahnde-nè ndahà yutnù nì chindoo stná-né ichì mà, (te ducán nì nducutá). ⁹ Te nèhivì idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xì, cána ndee-né, cachí-né:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Descendencia ùi xí rey David nduú-né! ¡Ndiaha gá ndenihí vaha-ndané, vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¡Ansivéhé cahnú mii-yá iá ansivi!

¹⁰ Daaní, na sàni quihvi-ya ñuu Jerusalén mà, dandu nì ndulocó gà nsidaa nèhivì ndoó yucán, cachí-né:

—¿Ana divi nduú nècuàchì yohó?

¹¹ Te nì naxiconihí nèhivì cuàhà mà:

—Jesús nani-né, te nduú-né iin nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios. Te meru ñuu-né nduú ñuu Nazaret iá ladu Galilea.

Nansa nì tavà Jesús tè-dìcò xi tè-xiñ fuera patiu veheñuhu cahnú

¹² Dandu cuàhàn-yà veheñuhu cahnú xí Dios, te nì taxi-yá nsidaa tè-dìcò xi tè-xiñ yucán, te nì ducùn nsihí-yá mesa xi tiàa damá dihùn inga ñuu, te nì ducùn stná-yá silla xi tè-dìcò loma, ¹³ cachí-yà xi nsidaa témà:

—Dohó cachí (Dios) nùu tutu ùi: “Veheñuhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivì càcàn tàhvi-né nùu”, cachí-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà —nì cachi Jesús.

Nansa nì cuduchi ini nècuàchì veheñuhu sàhà Jesús

¹⁴ Dandu nì catnàtuu cuàhà nècuàchì cuhí nùu-yá, dava-ne cuaá-nè, te dava-ne xicá cuéhè-nè; te nì dándúvaha-yanè. ¹⁵ Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñuhu, nì cuduchi ini-nè na ní xini-nè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yà. Te nì tiacu stná-nè cána ndee ñà-cuati ini veheñuhu, cachá sàhà-yá: “¡Ndiaha gá ana sahnú yohó; descendencia ùi xí rey David nduú-né!”

¹⁶ Ñàyùcándúá, nì candudana nècuàchìmà, cachí-né xì-yá:

—¿A có-ínì-nì nansa cachí ñà-cuati jaàn?

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Jaàn, inínì. Doco mii-nsiá, a táñaha ga cahvi-nsia (ndé cáhàn nèhivì xì Dios, cachí-nè palabra yohó):

Ndè stná ñà-cuati xi mée tíquin sàni dàtnúu stná-ní sàxínitnùnì-xi, te nì nihì-vé naquimanì ndiaha-vé mii-nì.

(Ducán nì cachi Jesús xì nècuàchìmà.)

¹⁷ Dandu nì nacoò-yanè, te nì quee-ya ñuu mà cuàhàn-yà ñuu tii Betania, te yucán nì quidi-yà.

Nansa nì sadi Jesús nùu nù-higu cóni càná quisi vídi-nu

¹⁸ Na ní tìnuuù, nì quih-in-ya ichì màndixi-ya ñuu cahnú, dandu nì xihì-yà doco. ¹⁹ Te nì xini-yà jaàn yatni ichì mà iín iin nù-higu. Ñàyùcànduá, nì nàtuu-ya ndé iín-nu, doco còò quisi vídì caá, cutu ndahà cuií-ni-nù iá. Ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-nú:

—Màsà nunca cana ga quisi vídì yohó.

Dandu luegu nì ìchì dahuun-nù. ²⁰ Te na ní xini nècuàchì dacuahá-yà ñà-nduá nì cuu, nì ndulocò-nè, te nì cachi-nè:

—¿Índù chuun yàchì guá nì ìchì nù-higu jaàn?

²¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndàà nduá cachi` xì-nsiá yohó; nú ni cúníndísá vaha-nsia, te có-ndòò-nsiá xì duda, dandu vátùni quida stná-nsiá milagru, doco màdì cuiis milagru na ian nì cuu xì nù-higu yohó. Còò, dècuèndè vátùni cachi stná-nsiá xì yucù jaàn ñà-nì cúxióá, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu.

²² Vàchi nú ni cúníndísá víi-nsiá, dandu nihítàhvi-nsiá nsidaa ñà-nduá nì cacán tàhvi-nsiá nùù Dios.

Nansa nì cachi tè-xidandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

²³ Daaní, nì nansihvi-ya veheñuhu cahnú, te nì quesaha-yà chináhá-yà nèhivi. Doco nì catnàtuu stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì xidandacú nùù ñuu mà, cachi-nè xì-yá:

—¿Índù nì nihì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quidà-ní? ¿Ana divi nì dandacú nùù-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù cuní stnáì ndàcàtnùhì nùù mii-nsiá, te nú ni nàxícóníhì-nsiá nùù, dandu cachtitnùhu stnáì xì-nsiá ana divi nì dandacù-xì nùù. ²⁵ Cachi-nsiá xí ana divi nì dandacù-xì nùù Juan (Bautista) ñà-quida ì-né nèhivi. ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivi ñuhiví?

Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachi-nè:

—Nú nì cachi-ndà Dios nì dandacù-xì nùù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cóni xíníndísá-nsiá nècuàchìmà, nú ducán?” ²⁶ Doco nú ni cachi-ndà ñà-divi nèhivi ùún nì cachi xì nècuàchìmà, dandu yúhì-ndà ndiá nduá quida nèhivi xì-ndà, vachi nsidaa-né quidá-né cuenta iin ana nì cànàn cuenta xi Dios nì sanduu ndisa Juan mà.

²⁷ Ñàyùcànduá, nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Cò-cùndàà ini-nsi ana divi nì dandacù-xì nùù Juan.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ni yùhù, mà cachi stnáì xì-nsiá ana divi nì dandacù-xì nùù ñà-quide ñà-nduá quidé.

Ejemplu sàhà tiàa ndoó ùi dèhe-xi

²⁸ (Dandu nì cachi Jesús xì-né:)

—¿Nansa tuxí ini-nsia (sàhà ejemplu yohó)? Nisa la iin tiàa ndoó ùi dèhe-xi. Te nì cachi-nè xì iin-tè: “Cuahán vichi duha, quidachuun itu-ndà ndé iá sì-uva xì-nda”. ²⁹ Te nì cachi dèhe-ne mà: “Còò, vachi có-càhìn cùhìn”. Doco después nì naxicocuíin ini-te, te nì sàhàn-te nì quidachuún-te. ³⁰ Dandu nì sàhàn yua ma ní cànàn tu-ne xì inga dèhe-ne, cachi-nè xì-té nacua nì cachi-nè xì tè-primeru mà (ñà-nì cùhùn-te quidachuún-te). Te nì cachi tèchii ùi mà: “Juùn, yohó cùhìn, papá”. Doco cóni sàhàn-te. ³¹ Pues, vichi cachi-nsiá xí índù tèchii ma nì quida ndisa ñà-nduá nì dandacú yua-té.

Te ni cachi nèhivi iníni má:

—Divi tè-primeru mà.

Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—(Cachí vâha-nsia.) Te palabra ndâcuisi nduá cachí xi-nsiá yohó: chicá mà ùhi càcu tè-dâchíyâhvi (cahíchi guá ini-nsiá), ò iin nècuàchi ñahà quidá ndevâha, te sâà-nè ñuhívi ì xí Dios, mientras mii-nsiá, ùhi gà càcu-nsia ducán. ³² Vâchi na ní quixi Juan Bautista cóni xiníndisâ-nsiá (na ní càhàn-nè sâhù) sâhà ichi vâha Dios. Doco tè-dâchíyâhvi, xi stná nècuàchi ñahà iá cuàchi xi, ni xinindisâ-né nècuàchimâ. Te nú sâni xini-nsiá (ni xinindisâ cuahâ nècuàchimâ), dandu çíndu chuun cóni náxícócuiln stná ini-nsiá ñà-cunindisâ-nsiá?

Ejemplu sâhà medieru malu

³³ 'Cunini-nsia, vâchi cuâhîn nacani inga ejemplu. Ni ìa iin lamú ni dânándèe nducu yohò si-uva nùù ñuhù xi-né, te ni quida-ne corra-ñà. Dandu ni quidavâha stná-nè iin pilá cahnú ndé cuñuhu ndudi quisi mà. Te ni quidavâha stná-nè iin torre ndé cundiaa peón inii itu mà. Dandu ni tatu-nè itnii medieru, te cuâhàn-nè inga ñuu xicâ. ³⁴ Daaní, na ní sâà tiempu cùchi quisi vídi mà, dandu ni techuún-nè iin ùi peón xi-ne nùhù naquihin xi fruta nùù medieru mà. ³⁵ Doco na ní canasaa nècuàchimâ yucán, ni catnii medieru mà nsidaa-né, te ni sahnì cuì-te iin-ne, inga-nè ni sahnì dahuun-tè, te inga-nè ni cani yuu-té. ³⁶ Daaní, inga tu ni techuún lamú mà más gà peón xi-ne nùhù tu, te chicá más nduú-né nùù nècuàchi ni nùhù primeru. Doco divi ni ducán ni quida quini medieru mà xi nècuàchimâ. ³⁷ Dandu último ni techuún lamú mà dèhemani-né nùhù, vâchi ádi quidañuhu-té dèhe-ne ni cahan-né. ³⁸ Doco na ní xini-te vâxi dèhe lamú mà, dandu ni candatnuhu tnahâ-te, cachí-te: “Tè-yohó nduú tè-icúmi ndutahvi (xi ñuhù yohó). Vichi cahnì-ndátè chicá vâha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù”, ni cacachí-te. ³⁹ Ñâyùcânduá, ni catnii-tè nècuàchimâ ni tavâ-ténê iladu nùù ñuhù mà, te ni casahnì-ténê.

⁴⁰ 'Pues, vichi çíndiá nduá icúmi quida stoho itu mà xi medieru mà nú sâni nasaa-nè yucán? —ni cachi Jesús.

⁴¹ Dandu nècuàchi iníni, ni cachi-nè xi-yá:

—Icúmi-nè dandáñuhú dahuun-ne tè-malu mà. Ni-iyuhu mà cúhi ini-nète. Dandu después nanducu gá-nè medieru tûha quida vii, divi nècuàchi tûha nacuâha xi-né quisi vídi tiempu iá-si.

⁴² Dandu ni cachi-yâ xi-né:

—¿A táñâha ga cahvi-nsia nùù tutu ìi ndé cachá`palabra yohó?:

Ni ìa iin cavâ, te ni cahíchi ini albañil-ñà, doco vichi sâni sâà mà ni sâcùndua yùù vicò esquina vehe. Divi Stoho-ndâ Señor nduú ana ni quida ducán, te ndulócó-nsi ñà-ndiaha guá ni quida-ya.

(Ducan nacáni nùù tutu ìi.) ⁴³ Ñâyùcânduá, yùhù cachí xi-nsiá, mà níhi gà nèhivi ñuu yohó derechu cundoo-ne ñuhívi ìi xí Dios; còó, nèhivi inga ñuu icúmi nihitâhvi xán, te mii-né, ndisa, icúmi-nè quida vii-né na iin medieru vâha tûha nacuâha vii xi cosecha. ⁴⁴ Te (cunaha-nsiá, yohó iá gà stná inga ejemplu sâhà cavâ mà): nsidaa ana caquihì sahâ-xí cavâ mà, icúmi-nè nacuehè-nè. Te nsidaa ana nacava mà diquì-xí, tàdi nchihì-nè quida —ni cachi Jesús.

⁴⁵ Te (cunaha-nsiá, yucán itá stná) dùtù xícusahnú, xi nècuàchi fariseu, te iníni stná-nè ejemplu ni nacani-ya, te ni cundaâ ini-nè, divi mii-né càhàn-yâ sâhâ-xí. ⁴⁶ Ñâyùcânduá, ni cuni-nè tnii-neyâ, doco yúhí-nè nèhivi cuahâ ndoó

yucán, vâchi ndeníhí nècuàchìmà mii-yá ñà-ndùú-yá iin ana cáhàn cuenta xi Dios.

22

Ejemplu sàhà vicò nándàhà

¹ Daaní, ni quesaha Jesús ni nacani tu-ya xi-né inga ejemplu, te dohó ni cachi-yà:

² —Dohó iá ñuhiví ìl xí Dios nacua ni quida iin rey na ní nandàhà dèhe ii-né; ni quida-ne iin vicò cahnú. ³ Te ni techuún-né peón xi-ne ñà-cacanu-u-tè cachitnùhu-tè xi nsidaa nèhivi sàni cànà. Docò cóni cùnì nècuàchìmà quixi-ne. ⁴ Ñàyùcàndüá, ni techuún rey mà más gá peón xi-ne cacanu-u-tè cachitnùhu-tè. Te dohó ni cachi-nè xi-té: “Cachì-ndá xi nèhivi cànà mà ñà-sà-íá quixi-ne vicò, vâchi sàni cuyucun comida; sàni xihì buey xi nsidaa gá quisi ndatnù. Sà-íá nsidaa ndiatüá-nè”, ni cachi rey mà. ⁵ Docò nèhivi cànà mà, cóni quihín casu-nè, ni caquee nsidaa-né cuàhàn-nè nùu chuun xi-ne. Iin-ne cuàhàn-nè nùu ítù, inga-nè cuàhàn-nè ndé iá venta xi-ne. ⁶ Te dava ga-nè ni tnii xi peón xi rey mà ni quida quini-ne xi-té, ni sahnì-néte. ⁷ Ñàyùcàndüá na ní inini rey mà, cuàhà gá ni xidà ini-nè, te ni techuún-né soldadu xi-ne ni dàndáñùhú-tè nèhivi mà, te ni sahmì-tè ñuu-nè. ⁸ Dandu ni cachi rey mà xi peón xi-ne: “Sà-íá listu vicò-xi, docò nèhivi ni cachi quixi primeru, cóni nátüi-ne nihítàhvì-né. ⁹ Ñàyùcàndüá, vichi cuahán-ndâ ndé ichì nahnú, te quida-ndá invitar nsidanicuú nèhivi ndácùhun stnaha-xi-ndá, te cachi-ndá xi-né ñà-ni quixi-né vicò xí”. ¹⁰ Ñàyùcàndüá, ni caquee peón mà inga xichi ni nacàhin-tè calle ñuu mà ni dàntácà-te nsidanicuú ana ni ndacùhun stnaha-xi-té, vâha-ne ò malu-nè, te ducán ni chitu vehe rey mà nèhivi.

¹¹ Daaní, ni quihvi rey mà ndé iá vicò, te ni xini-nè jaàn iá iin tiàa có-ndixí vicò nacua ndiá icà-ndà na ndoo-nda vicò nándàhà. ¹² Ñàyùcàndüá, ni cachi-nè xi nècuàchìmà: “Amigo, ¿índü chuun ni yàha-ní vicò yohó, te có-ndixí-ní sicoto nacua ndiá icà-ní?” Docò nècuàchìmà, mànicüi naxi-conihí-né nùu rey mà. ¹³ Dandu ni cachi rey mà xi peón xi-ne: “Chicuhni-ndâ ndahàsàhà nècuàchì jaàn, te dacana-ndánè fuera ndé iin tnúú; (ndahví-nè), vâchi yucán nduú lugar ndé yàha ga cuacu nèhivi, te càna stná nùhu-ne”, ni cachi rey mà. ¹⁴ Pues sàhà (ejemplu yohó vátuni cundaà ini-nsià) ñà-cuàhà nèhivi cànà (cundoo nùu Dios), docò sacu-nè cunduu ana nacàxin-ya.

Ñà-ndüá ni cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndâ

¹⁵ Daaní, ni caquee nècuàchì fariseu ni ndatnuhu tnahá-né nansa cui quida-ne, te dadaná-né mii-yá na cáhàn-yà (xi nèhivi). ¹⁶ Ñàyùcàndüá, ni techuún-né itnii nèhivi nchícùn xi-né nùu-yá, te cutnàhâ stná iin ùi nècuàchì partidu xi Herodes, te dohó ni cacachi-nè xi-yá:

—Maestro, ináhá-nsí nduu-ní iin nèhivi ndàcuisì inì-xi, te chináhá vii-ní nansa ndisa iá ichì váha Dios. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhivi, te ni có-yùhí stná-ní ni-iin-ne. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, cuní-nsí cachi-ní xi-nsí nansa tuxí inì-ní, ¿a vátuni sàha Dios lugar chiyàhvì-nda renta nùu rey cahnú César, á cóó?

¹⁸ Docò Jesús, sàni cundaà ini-yá có-xìcàn tnùhu sahnú ndisa-ne nùu-yá. Ñàyùcàndüá ni cachi-yá xi-né:

—(Ndahví-nsià, vâchi) dananí uun-nsia vâha guá-nsià. ¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nù? ¹⁹ Dacuní-nsià yùhù iin dihùn xí-nsià chiyàhvi-nsià sàhà rentà, cundehí.

Dandu nì sàha-neyà dihùn plata mà. ²⁰ Te na ní indehè-yáña, dandu nì cachi-yà:

—¿Ana òinùú-xí, te ana òiquívi-xí itúú icà dihùn yohó?

²¹ —Divi rey cahnú César —nì cachi-nè.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaàha-nsia César ñà-nduá icúmí-nsià cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-nduá ndiá icà-nsià cuàha-nsiayà —nì cachi Jesús.

²² Dandu nèhivi mà, nì ndulocó-nè sàhà palabra jaàn, te nì nacoò-neyà cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús íá nansa natiacu-ndá

²³ Daaní, quívi yucán nì tnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùú-yá, nì càhàn-nè xì-yá. Nècuàchì yucán, có-xiníndísà-né ñà-icúmí-ndá natiacu-ndá. Ñàyùcànduá, dohó nì cachi-nè xì-yá:

²⁴ —Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xihì iin tiàa, te còò déhe-ne nì ndóo (xì ñahàdihí-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xì ñahàcuàán nì ndóo ma, áma cóo iin déhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian déhe nsii ma nduú mée mà.

²⁵ 'Pues cunaha-ní, nì sandoo usà ñàní ñuu-ndá yohó, te nì nandàhà nècuàchì primeru, doco nì xihì-nè, te còò déhe-ne. Ñàyùcànduá, nì ndóo ñahàdihí-nè nùú ñani-nè nchícùn gà. ²⁶ Daaní, divi ducán nì cuu stná xì nècuàchì ù, nì xihì stná-nè, te còò stná déhe-ne, te nì ndóo ñahàdihí-nè nùú inga ñani nchícùn gà; te iin-nì nì quida-ne seguir ducán dècuèndè (nì xihì stná) nècuàchì usà. ²⁷ Dandu por último nì xihì stná nècuàchì ñahà. ²⁸ Ñàyùcànduá, na sàa quívi (cachi-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaa xì nècuàchì ñahà mà? vâchi antes nsì-úsà-nè nìsa la xì-ñá.

²⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Còó; có-càchì vii-nsiá, vâchi có-cùndáa inì-nsia nansa cachí tutu ì xì Dios, nì có-cùndáa stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xì-ya. ³⁰ Cunaha-nsiá, na sàa quívi natiacu nèhivi, mà nándàhà gà-nè, vâchi nahi ángel ndoó ansivi (xinúcuáchì) nùú Dios, ducán icúmí nanduu nècuàchì nsii. ³¹ Pues vichi cuàhìn càhn xì-nsiá sàhà nansa íá ndisa natiacu nsii. Ádi sàni cahvi-nsia nansa nì cachi Dios xì-nsiá palabra yohó: ³² "Yùhù nduí Dios cahvi nsì-Abraham, xì nsì-Isaac, xì nsì-Jacob", cachí-yà. (Ñàyùcànduá, itíacú ì nècuàchì nsii ma), vâchi nècuàchì sàni xihì dahuun ndisa, mà cúí cahvi gà-nè Dios; cuisì ana itíacú càhvi xì-yá ³³ —nì cachi Jesús. Te na ní inini nèhivi cuàhà mà ñà-nduá nì cachi-yà, dandu yáha ga nì ndulocó-nè.

Nansa nì cachi Jesús índù ley xì Dios nduú ley chicá ndiaá

³⁴ Dandu nì xinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-sàni cundee-yá nùú nècuàchì saduceu, mànicúí nanihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùú-yá. Ñàyùcànduá nì nataca nècuàchì fariseu mà; ³⁵ te iin-ne nduú nècuàchì ley xì veheñùhu, te nì tnàtuu-ne nùú-yá nì ndàcàtnùhù-né iñàha nùú-yá, a ver nansa naxiconihí-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

³⁶ —Maestro, nùú nsidaa ñà-nduá nì dándacú Dios nùú ley xì-ya, ¿índù-ñá chicá ndiaá?

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ícúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú voluntad xì-nda, xì nsidanicuú stná sàxínítnúní-ndà. ³⁸ Ñà-jaàn nduá chicá ndiaá dandacú-yá, te chicá chuun cahnú nduú stná. ³⁹ Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùi nì dándacú-yá, (vàchi dohó cachá): “Nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán ícúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda”. ⁴⁰ Cunaha-nsiá divi ley jaàn nduú yohò nsidanicuú ley xi Moisés xì nsidaa gá stná palabra nì cachi profeta nisa cahàn cuenta xi-ya.

¿Ana divi nduú yohòtéhè Cristu?

⁴¹ Ndoó ìi nècuàchì fariseu yucán, te nì cachi Jesús xì-né:

⁴² —¿Nansa cachí mii-nsiá sàhà ana nduú Cristu? ¿Índù descendencia nduú-yá (cahan-nsiá)?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Divi David nduú yohòtéhè-yá.

⁴³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿Índù chuun nì cachi David ñà-stoho-nè nduú-yá na ní càhàn-nè sàhà-yá tìxi poder xi Espíritu Ìi xí Dios? Vàchi dohó nì cachi nècuàchì mà nùù tutu ìi:

⁴⁴ Nì càhàn Yua-nda Dios xi Stohì, (divi Cristu), te nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndé cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xiní ùhi xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”.

⁴⁵ Cundehe-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu, doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿Índù modo cunduu stná-yá iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndàà nduá.) —nì cachi Jesús.

⁴⁶ Doco còò ni-iin nèhivì nì nánihì trùnì gá ini-nè naxiconihí-né nùù-yá ni-iin palabra. Ñàyücànduá, quivì nùù-xí cóni sàha ga-nè valor davátnáhâ-né xì-yá.

23

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà nècuàchì fariseu xì sàhà nècuàchì ley xi veheñuhu

¹ Dandu nì càhàn tu-ya xì nèhivì cuàhà yucán, xínduu-ne nècuàchì dacuahá-yá, xì stná nècuàchì iníni úun. ² Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Nècuàchì fariseu xi nècuàchì ley xi veheñuhu, iá derechu xi-ne chinaha-nè ley ìi xí Moisés. ³ Ñàyücànduá, nsidaa ñà-nduá cachí-né, chivàha-nsiañà. Doco màsà quidá-nsiá nacua quidá mii-né, còò, vàchi díin iñàha chináhâ-nè, te díin iñàha quidá-né. Nùù mii-né, mà ùhi cachi-nè xì nèhivì ñà-chivàha-ne cuàhà iñàha, doco mii-né, có-chivàha-neà. ⁴ Doco nèhivì, mà cundéé ini-nè chivàha nsihi-ne ñà-nduá cachí nècuàchì mà, vàchi na iin carga vèe nduá nùù-né, te mate ùhi cunsida-neà, doco ndacú nùù-né. Doco nècuàchì ley mà, còò; ni-iyuhu mà ndánihí-neà, ni có-dùcùn ni-iin òinindàhâ-nèà.

⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá quidá nècuàchì mà, cuisì sàhà-ñà cundehe nèhivì-né nduá. Ndahà-né te tnaa-nè nuhní itni ndé ñuhú tutu ìi, doco puru itni nahnú cuní-nè cundua (na ian vaha guá-nè). Te divi sàhà ñà-yucán nduá nsida naní stná-nè ñà-vico iá nùù sàhà sìcoto xi-ne. ⁶ Te na sàhàn-nè vicò, ò veheñuhu, dandu nandúcú-nè lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁷ Te cudú stná ini-nè ñà-cásàhù tñuñuhu nèhivì xì-né yàhvi, te cachí nèhivì xì-né maestro.

⁸ Doco mii-nsiá, màsà nándúcú-nsiâ ñà-cachi nèhivì xì-nsiá maestro, vâchi imindaa maestru icúmí-nsiâ, divi nduú yuhù Cristu, te iin-ni ñani nduú nsidaa-nsiá. ⁹ Ni màsà cáchí-nsiâ “padre” xì ni-iin nèhivì ñuhivì yohó, vâchi imindaa ana nduú yua ndisa-nsia, divi nduú mii-yá íá ansivi. ¹⁰ Ni màsà cáchí stnáh stná-nsiâ “jefe”, vâchi imindaa jefe icúmí-nsiâ, divi nduú yuhù Cristu. ¹¹ Te nècuàchì cuní cunduu ana chicá idónuu, divi icúmí cunduu ana xinúcuáchí. ¹² Vâchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmí-nê sàà-nè nducahan-ne. Doco nsidaa ana ndanihí ndáhivì xì mii-xí, divi nduú ana chicá icúmí ñihì xì tñũñuhu.

¹³ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xì veheñùhu! Te ¡ndahví stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vâchi datiaá uun-nsia vâha-nsia. Cutu estorbu quidá-nsiá nùù nèhivì cuní quihvi ñuhivì ìì xí Dios: ni có-quihvi mii-nsiá, te nèhivì cuní quihvi, sadí-nsiá nùù-né.

¹⁴ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vâha-nsia. Vâchi túha-nsia (tñii diqui uun-nsia ley, te) xidándiáá-nsiâ vehe nècuàchì ñi xihì ìì-xí, te después sácuíta-nsia nacuatú cuáhà-nsiá na ian vâha guá-nsiâ. Sáháyucándüá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nsiâ ñihì-nsiá.

¹⁵ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vâchi datiaá uun-nsia vâha-nsia. Ndè inicutu ñuhivì nacàhin-nsia, te yáha stná-nsiâ mar nducu-nsiá ana dayáha-nsia nùù religiòn xi-nsia. Te nú sàni yâha-ne, dandu sàhà (ley) xi-nsia sàà stná-nè nanduu-ne ana malu, ndè ùù tantu gà más malu nanduu-ne nùù mii-nsiá, te sáhàjàn chicá yâchì sàà-nè andea.

¹⁶ ¡Ndahví-nsiâ! vâchi mate nahi nècuàchì cuaá nduú-nsiá, doco cuní-nsiâ dacúndéhe-nsiâ nèhivì ìndù íá ichì. Vâchi cachí-nsiâ xì-né ñà-màdi obligaciòn nduá nú ni caquín-ndá compromisu, te chináhá-ndá veheñùhu. Doco ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda oro íá veheñùhu, cachí-nsiâ. ¹⁷ (¡Ndahví-nsiâ!) ¿Índù chuun có-sàà-nsiâ cundaà ini-nsiâ, te quidámáxiní-nsiâ? ¿A có-ínáhá-nsiâ ñà-chicá ndiaá veheñùhu nùù oro mà? vâchi cuisì sàhà-ñà íá ini veheñùhu, ñâyúcándüá nduá oro ìì. ¹⁸ Daaní, cachí stná-nsiâ ñà-màdi obligaciòn ndisa nduá nú ni caquín-ndá iin compromisu, te chináhá-ndá mesa ìì xí Dios. Doco ñà-nduú compromisu ndisa nduú ñà-chinaha-nda promesa íá nùù mesa mà, cachí-nsiâ. ¹⁹ Pues ¿índù chuun có-sàà-nsiâ cundaà ini-nsia, te quidámáxiní guá-nsia? ¿A có-ínáhá-nsiâ chicá ndiaá mesa ìì mà nùù nsidaa promesa? Vâchi divi sàhà mesa-mà ñihì stná promesa mà ndu-íá. ²⁰ Ñâyúcándüá, nsidaa nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-né mesa ìì, pues davani queámà na ian chináhá stná-nè promesa íá nùù mesa mà. ²¹ Daaní, stná iin nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-né veheñùhu, pues iin-ni nduú stná na ian chináhá stná-nè mii-yá íá ini veheñùhu ma. ²² Te nècuàchì saquín compromisu, te chináhá-né ansivi, davani queé stná mà na ian chináhá stná-nè silla ìì xí Dios, xì stná mii-yá íá nùù silla mà.

²³ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vâchi datiaá uun-nsia vâha-nsia, mate túha-nsia cuàha-nsia diezmu xi (yùcú cuatilúhá nahi) ndua ndòò, xì anís, xì cominu. Doco ñà-nduú ley ìì chicá ndiaá, ñi có-quihín casu-nsiâñà, mate nacáníamà sàhà nansa cunihnu ndàcuisì ini-ndá, te cundehe ndáhivì stnahá stná-ndá, xì stná ñà-cunihnu vâha ini-ndá mii-yá. Pues ñà-jaàn ndisa ndiá icà-nsiá quida-nsia cumplir, te ni có-xiñùhù nacoo stná-nsiâ diezmu mà. ²⁴ Doco nahi nècuàchì cuaá cuní

dacúndéhe xi inga nèhivì ìndù iá ichì, ducán nduú-nsiá. Mate daxíxin-nsia nsidaa ndutè xihí-nsiá sàhà-ñá màsà cócò-nsiá ni-iin quisi tì, doco iin chuun ndiaá ndisa, ni có-ndùlócò-nsiá sàhámà. Nàyùcàndùá, ducán queámà na ian sàni coco-nsiá (iin quisi cahnú) na iin camellu.

²⁵ 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñuhu, xi stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Pues nàhà xicà datiaá uun-nsia vaha-nsia, vachi dohó iá estilu xi-nsia na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, ò cuisi yàtà-ñá nacaté-ndá, doco (inià, quini iá'. Te divi ducán iá stná) anima-nsiá, chitu stná cuàchi ñà-xího-nsiá cuàhà iñàha, te quidá ndévaha-nsia. ²⁶ jNdahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! Cutu quidámáxiní-nsiá. Vachi (nú icúmí-ndá) iin pocillu ò iin còhò, amádi primeru inià ndundoo, dandu vátuni coo ndoo (inià xi) stná yàtà-ñá. (Pues ducání xiñuhu ndoo stná anima-nsiá.)

²⁷ 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñuhu, xi stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! Vachi datiaá uun-nsia vaha-nsia, doco cóò. Nahi monumentu (ndé ìndùxin nsii), ducán nduú-nsiá; vachi cuaha-ni iámà nú sàni ndanuu cuxán, doco inì-xi ñuhú chitu iguì nsí xi cuàhà ñà-siquini. ²⁸ Ducán iá stná mii-nsiá, ìndéhe nèhivì mii-nsiá na ian nèhivì vaha nduú-nsiá, doco danani uun-nsia, vachi anima-nsiá, chitúá ñà-có-ndiaá.

²⁹ 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ley xi veheñuhu, xi stná mii-nsiá nècuàchì fariseu! vachi datiaá uun-nsia vaha-nsia. Pues mii-nsiá nduú ana quidávaha monumentu nù ñaña xí nècuàchì profeta nisa cahàn cuenta xi Dios sàhana, te nsidácútú stná-nsiá lugar ndé xi-ìndùxin nsii nì sanduu nèhivì vaha. ³⁰ Dandu cachí-nsiá: “Nú ni cùndóò nsiuhù tiempu sàhana ni cuí, dandu mà cáhni-nsí nèhivì cáhàn cuenta xi Dios nacua nì quida xii-ndà”. ³¹ Pues cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn claru cachí-nsiá ñà-mii-nsiá nduú-nsiá meru descendencia xi nècuàchì nì casahni xi nèhivì xí-yá sàhana. ³² Nàyùcàndùá, nú yohótéhe-nsiá nduú nècuàchimà, dandu mà úhi quida stná-nsiá divi nacua nì quida mii-né.

³³ 'jMii-nsiá, nahi anima cóò nduú anima-nsiá, nacua xii-nsiá sàhana ma, te ducán stná mii-nsiá vichi! Cóò ni-iyuhu modo nansa càcu-nsia nùù andea, vachi icúmí-nsiá ndoho-nsia. ³⁴ Sàháyùcàndùá, icúmí techuín nèhivì càhàn xi-nsiá, divi nècuàchì profeta, xi stná nècuàchì nchichí, xi cuàhà stná maestru. Doco ináhi mii-nsiá, ñà-icúmí-nsiá quida quini-nsia xi-né. Dava-ne cahni-nsiá; te dava-ne chituu-nsia nchica cruz, te dava ga-nè cahni cuí-nsiá ini veheñuhu xi-nsia, te dava ga-nè taxi-nsiá ñuu te ñuu. ³⁵ Nàyùcàndùá, fuerza icúmí mii-nsiá nacuida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nècuàchì vaha sàni sahni nèhivì ñuhiví yohó. Dihna Abel nì xihì nùù nsidaa gá nècuàchì vaha, dandu iin-ni vaxi-nda duha dècuèndè nì xihì stná dèhe Berequías nani Zacarías, vachi divi (nèhivì nihnú inì-xi nahi) mii-nsiá nì sahni xi nècuàchimà na ñin-né mahi veheñuhu cahnú xi mesa ì ndé sahmí-né ñà-cámáni-ndà Dios. ³⁶ Nàyùcàndùá, yuhù cachí xi nsidaa mii-nsiá nèhivì tiempu vichi, fuerza icúmí-nsiá cunsida-nsia cuàchi sàhà nsidanicuú nsii ma.

Nansa nì sacu Jesús sàhà nèhivì ñuu Jerusalén

³⁷ 'jNdahví mii-nsiá nècuàchì ñuu Jerusalén! vachi tùha-nsia cahni-nsiá nècuàchì cáhàn cuenta xi Dios, vachi na techuín-yànè sàà-nè nùù-nsiá, dandu caníyúú-nsiànè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichi nì cuni danátáqui mii-nsiá nù, na ian danátáca sùun pílù xi-sì ñà-nàcùñuhu quisi mà tixi ndìxin-sí; doco cóò, cóni cùnì-nsiá. ³⁸ Nàyùcàndùá, icúmí lugar xi-nsia yohó ndoo nihnia. ³⁹ Te

cachí stnàì xì-nsiá, mà cúnì gá-nsiá yùhù ndè cachi sàà quìvì cachi-nsiá xì: “Ndiaha gá mii-ní, vàchi divì ana vàxi cuenta xi Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

24

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús icúmì cuu xi veheñùhu cahnú nìsa là ñuu Jerusalén tiempu yucán

¹ Daaní, nì quee Jesús veheñùhu cahnu-ma cuàhàn-yá. Te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá nùu-yá, cunì-nè dacunì-nèyà nansa ndáa vehe nahnú ndoó yatni yucán. ² Doco nì cachi-yà xì-né:

—¿A xiní-nsiá nsidaa vehe yohó? Yùhù cachí xì-nsiá, vàxi iin quìvì, dandu mà códotnahá gá ni-iin yùu yohó. Vàchi icúmíá caà nsihá quida nèhivì.

Ñà-nduá icúmì cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-ítúu xìnu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè yucù Olivo, te nì catnàtuu nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè xì-yá:

—Cachí-ní xì-nsi ¿índù quìvì cuu nsidaa ñà-nì cachí-ní jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsi ñà-sà-ítúu naxicocuñ-ní, te xìnu tiempu yohó?

⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándáhvì ni-iin nèhivì mii-nsiá. ⁵ Vàchi cuàhà ana icúmì quixi dananí uun-tè nduú-te yùhù, te cachi iin iin-tè xì nèhivì ñà-Cristu nduú-te. Te sàhàjàn cuàhà nèhivì nihì-té dandahví-te. ⁶ Daaní, icúmì cunitnùhu stná-nsiá iá cuàhà guerra yohó te yucán. Doco màsà yúhì-nsiá, vàchi fuerza icúmì coo ducán. Doco tãñáha ga sàà xìnu tiempu yohó cundamà: iá gá ñà-vàxi cuu. ⁷ Vàchi ñuu xì ñuu icúmíá nàà stnahá. Te cuàhà rey icúmì-tè dandacú-te ñà-coo guerra xì inga ñuu. Te icúmì coo stná tnama, te caca cuàhà stná cuèhé dana. Te yohó te yucán ñuhivì icúmì tnàa stná. ⁸ Doco ñà-jaàn làcà cuàhàn quesaha tnùndoho ndúa.

⁹ Daaní, tiempu yucán icúmì nèhivì tniì-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá. Te dava-nsia icúmì-nè cahni-né. Vàchi sàhà yùhù icúmì nsidaa nèhivì cunì ùhì-nè mii-nsiá. ¹⁰ Te cuàhà-né cuàhàn stná-nè nacuaà-né Dios. Ni mà cuñíhù gá stná-nè ñanitnaha-ne; mà úhì cahin-nè ñanitnaha-ne nùu tè-xídanacú. ¹¹ Daaní, icúmì ndecoyo cuàhà stná tètñùhù. Cuenta xi Dios càhàn-te, cachì-te, te mà úhì nihì-té dandahví-te cuàhà nèhivì. ¹² Te ñà-cuàhà guá cuàchì icúmì coo ñuhivì, ñàyúcandúa mà cúu stnahá gá ini nèhivì sàhà-né. ¹³ Doco nèhivì iin-ni cunihnu vaha inì-xi dècuèndè xìnu tiempu, icúmì-nè càcu-ne. ¹⁴ Te tiempu ma icúmì cuitià stná razón ndiaha sàhà ñuhivì ì xì Dios; ìnicutu ñuhivì icúmíá cuitià, te cunitnùhu nèhivì ndoó nsidaa ñuu. Dandísá, ñà-sànì sàà quìvì xìnu tiempu yohó cundua.

¹⁵ Sàhana nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icúmì coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quìvì cunì-nsiá sàni sàcuilìn figura mà ini lugar chicá ì, (dandu seña cundua). Te vichi xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvì-xì tutu yohó. ¹⁶ Te na sàà quìvì yucán, dandu ni cunúdhé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cùhùn-nè yucù. ¹⁷ Te nú ndoó nèhivì quetátù dìnìvèhé-xi, dandu yàchì ni nuú-né, te cunudèhé stná-nè; doco màsà (nànsihvi-ne) vehe nsiquihin-ne ñà-nduá icúmì-né. Còo. ¹⁸ Te nú ndoó-né nùu ítù, dandu màsà nándúcù-nè ni cotón-nè. ¹⁹ Te ìndahví stná nècuàchì ñahá cuhí cuàhàn tùinuù mée-xì quìvì yucán! Te ìndahví stná nècuàchì icúmì xì mée chichi! ²⁰ Te càcàn tàhvì stná-nsiá nùu Dios ñà-màsà cúvixin tiempu cunudèhé-nsiá mà, te màsà cundúu stná iin quìvì descansu. ²¹ Vàchi quìvì

yucán yáha ga icúmí nêhiví ndoho-ne. Còò gá tnùndoho chicá cahnú ni ía ndé quiví nì cuyucun ñuhiví xì ndé quiví coamá; te nì quiví después, mà sàà coo ga tnùndoho ndudava xi ñà-jaàn. ²² Te nú màsà cùndêhe ndahví Dios, te dacúxió yáchì-yà tnùndoho ma, dandu ndutu nsihí nêhiví ñuhiví nì cúí. Doco sàhà nêhiví xí-yá sàni nacàxin-ya, ñàyucànduá chicá yàhì icúmí-yà dacúxió-yà tnùndoho ma.

²³ 'Quiví yucán màsà cúníndísâ-nsiá yuhù nêhiví cachí xì-nsiá: "Cundehe-nsiá, yohó ía ana nduú Cristu", te ò nú cachí-nê: "Cundehe-nsiá, yucán ía-yà". ²⁴ Vâchi icúmí quixi cuàhà têtñùhù, te iin iin-tè cachí-te ñà-diví Cristu nduú-te. Te tiempu-mà quixi stná cuàhà ana ðananí uun cáhàn cuenta xi Dios. Ndé quida stná-te cuàhà milagru fuerte ñà-ndulocó nêhiví, áma níhì-te dandahví-te nêhiví nì nacàxin-ya cahan-té; doco mà cúí. ²⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhì xì-nsiá nsidaa ñà-nduá icúmí cuu. ²⁶ Ñàyucànduá, nú cachí nêhiví xì-nsiá: "Yucán ía-yà yucù", màsà cùhùn-nsiá yucán. Te ò nú nì cachí stná-nê: "Ini vehe yohó ía-yà", màsà cúníndísâ-nsiá. ²⁷ Vâchi na ian tása, te xiní nêhiví natnúù fuerte ndé iin ladu ansivi xi ndé inga laduá, ducán icúmí (natùí vate) stná yùhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví quiví naxicocuñ. ²⁸ (Doco nêhiví malu, ducán icúmí cuu xì-né nahi dichu cachí): "Ndé indúhu ñà-nduá nì xihì, yucán icúmí nataca stná longo".

Nansa icúmí coo quiví naxicocuñ Jesús

²⁹ Nú sàni yáha tiempu tnùndoho ma, dandu mà cúnchí gá ni orá ni yoo. Te sinsiví itándiaa ansiví, icúmí-sí còyo nihni-si nùù ñuhiví. Te sitnúù nahnú, icúmí stná-sí ndacùchí ndee-sí. ³⁰ Dandu después icúmí natùí seña ansivi (ñà-cundaà ini-nsiá sà-íá naxicocuñ) yùhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví. Dandu nêhiví nsidaa ñuu, icúmí-nê cuacu-ne na cundehe-né mànuí mahì vico xì poder cahnú xì, te ndiaha gá coo inicutu ndé mànuí. ³¹ Dandu icúmí sivi stná corneta, te techuín ángel xi cùhùn-nê inicutu ñuhiví ñà-danátácá-nè ana nduú nêhiví sàni nacàxin, mate lugar chicá xica ñuhiví nì cùndóó-né.

³² Vichi cuàhìn nacani iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà-ñá cundaà ini-nsiá. Nú sàni ndunsidi-nú, te nì quesaha naná ditù yuté-nú, dandu ñà-yucàn cùndáà ini-ndà sà-ítúú tiempu ihni. ³³ Te diví ducání stná xì ñà-nduá icúmí cuu; quiví cuni-nsiá cuú ñà-nduá sàni cachí xì-nsiá, dandu vátùni cundaà stná inì-nsiá ñà-sà-ítúú tiempu naxicocuñ nduá; sà-ítúú nihni. ³⁴ Cunaha-nsiá, mà sàà cui nsihí nêhiví itiacú vichí ðecuèndè cachí sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduá sàni cachí xì-nsiá. ³⁵ Cunaha-nsiá, icúmí sàà ansivi xi ñuhiví ndañuhá, doco palabra nì cachí yùhù, còò, mà nunca sàà ndañuhá.

³⁶⁻³⁷ 'Doco ni quiví, te ni hora naxicocuñ, ni-iin nêhiví có-ináhá-nê. Ni ángel ndoó ansivi, có-ináhá stná-nê; ni yùhù ana nduú Dêhemaní Dios, có-ináhá stnâi, cuisì Yuamání Dios ináhá. Vâchi nacua nì cuu tiempu xi Noé, ducán icúmí cuu stná na sàà meru quiví naxicocuñ yùhù ana nduú Tnaha Nêhiví Ñuhiví. ³⁸ Vâchi na táñâha ga cuun ðaví ðàhvi ñuhiví, dandu (ndoó cuéyàà nêhiví ñuhiví), xixí-né, xihí-né, nándàhà-né; te ducán nisa quida-ne ðecuèndè nì sàà quiví nì quihvi Noé ini barcu cahnú. ³⁹ Te nì coní sàà mànhì tnùnì ini nêhiví mà ðecuèndè nì quixí ðaví, te nì càhà nsihì-ne. Te diví ducán icúmí coo stná tiempu naxicocuñ yùhù. ⁴⁰ Ndé ndoó ùi nêhiví nùù itù, icúmí iin-ne cuxio-ne, te iin-ne ndòò. ⁴¹ Te ndé ndoó ùi nècuàchì ñàhà cutnâhâ nchicó, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòò.

42 Ñâyùcàndüá, cundoo tùha-nsia, vâchi có-ínáhá-nsiâ índù quìvì icúmí naxicocufin yùhù ana nduú Stoho-nsiâ Señor. 43 Doco nsinuu inì-nsia nansa quidá iin stoho vehe: nú sàni xinitnùhu-ne índù hora quixi tècuìhnà ñuú, dandu cundiatu tùha-ne; mà cuâha-ne quihvi-tè nì cùí. 44 Ñâyùcàndüá, stná mii-nsiá, nicanicuahàn cundoo tùha-nsia, vâchi iin quìvì có-nìhnú ini-nsiâ, divi quìvì jaàn icúmí naxicocufin.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xicà

45 '¿Ana tuxí inì-nsia nduú nahi peón nùù ejemplu yohó? Nì ia iin peón tùha quida vii; nicanicuahàn quidá sahnú-te. Ñâyùcàndüá, nì nihì-té chuun nùù lamú xi-tè ñà-dandacú-te nùù peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa gá peón mà quìvì xiñuhá. Dandu cuàhàn xicà lamú mà. 46 Pues nansicáhàn peón dandacu-ma nú iin-ni nì quidá víi-té ðecuèndè nsiaa lamú xi-tè. 47 Vâchi cunaha-nsiá, icúmí nècuàchimà cuàha-nète chuun chicá ndiaá ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-culcà-né. 48 Doco nú peón malu nduú-te, dandu quesaha-té nacáni chicuèhè inì-te, te cachi-te: “Còó, cucueè-va lamú xi, dandu nsiaa-nè”. 49 Dandu quesaha-té cahnì cuìi-te peón dava ga mà, te cuisì-ní ñà-cuxi-tè, coho-tè, xìnì-tè cunì-te. 50 Pues nú ducán nì quidá-te, dandu iin quìvì có-nìhnú inì-te nsiaa lamú. 51 Dandu nihì-té iin castigu cahnú sàstnùhù, te sàhámà cuacu ndee-té, te càna fuerte nùhu-tè, vâchi ducán icúmí ndoho nsidaa nèhivì dananì úún vâha inì-xi.

25

Ejemplu sàhà ùxin ñahà cuàchì nduú nahi madrina

1 'Ducán iá ley xi ñuhivì ì xí Dios na ian nì cuu xi ùxin ñahà cuàchì cuàhàn ndé cundiatuà quesaa noviu (xì novia), te iin iàn nihá lámpara xi-ñà. 2-4 Ùhùn-ña, listu-ña, nihí-ña sìquì ndutè xixin cuàhàn xì lámpara. Doco inga ùhùn-ña, cónì nácáni inia, ñâyùcàndüá còò ndúte xixin nisá nihí-ña cùhùn. 5 Daaní, sàhà-ñá nì cuee guá ana nándàhà, ñâyùcàndüá nì tnii vàhná nsì-ùxin-ña nì quida. 6 Te nahi dava ñuu, dandu nì tiacu ndáhi iin nèhivì, cachí-nè: “¡Cunaha-nsiá, sàmàndixi noviu! ¡Naha-nsiá casàhù-nsiá xi-né!” 7 Ñâyùcàndüá, nì ndacuita nsidaa ñahà cuàchì mà nì nacuiçùn-ñá lámpara xi-ñà. 8 Dandu ñahà cuàchì mà-túha nacani inì-xi, nì cachà xi ñahà cuàchì listu mà: “Taxi toó sacu-nsiá chii ndutè xixin xi-nsia nùù-nsí, vâchi meru cuàhàn ndàhvà lámpara xi-nsi”. 9 Doco nì cachi compañeru-ña ma: “Còó, vâchi vihini mà sàá-tè sàhà nsidaa-nda; chicá vâha cuahàn-nsiá cuiin-nsiáte ndé cùyàhvi-tè, dandu cucumi-nsiáte”. 10 (Ñâyùcàndüá, cuàhàn-ña cuiin-ñà.) Te na sáni yàha-ña cuàhàn-ña, dandu nì nsiaa noviu, te nì cayàha nècuàchì ndiatu-ma ndé iá vicò, te nì nandiadi yehè. 11 Daaní, después nì nsiaa tu ùhùn ñahà cuàchì nì sàhàn mà, te nì càhàn-ña yehè, cachí-ña: “¡Señor! ¡Señor! ¡Nacuna sacù-ní yehè!” 12 Doco nì naxiconihí nècuàchì nduú noviu mà, cachí-nè: “Yùhù, de plano, có-ínáhí ana nduú-nsiá”. 13 (Ducán nì cuu xi ñahà cuàchì mà. Ñâyùcàndüá cachí stnáì xì mii-nsiá:) nì cúnìhnú vâha ini-nsiâ, vâchi có-ínáhá-nsiá índù quìvì, te nì índù hora naxicocufin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

Ejemplu sàhà lamú nì dasàn tòó xì ðihùn nùù peón-xi, áma nihì-té nsida cuàhà-téá

14 'Ducán iá stná ley xi ñuhivì ì xí Dios nacua nì quida iin lamú na cuàhàn-nè quee-ne cùhùn-nè inga ñuu; nì cana-ne nsidaa peón xi-ne, te nì

dasàn tòò-né ñà-cuicà-né nùù-té. ¹⁵ Iin-tè nì nìhì ùhùn mil dihùn plata; ingà-te nì nìhì ùi mil, te inga stná-te nì nìhì iin mil-ni, según nansa tiacu ini iin iin-tè, ducán nì nìhì-té. Dandu nì quihin lamú mà ichì cuàhàn-nè.

¹⁶ "Daaní, peón nì nìhì ùhùn mil mà, nì quesaha-té nì quida-tè negociu xì dihùn mà, te nì nìhì-té nì nandua inga ùhùn mil. ¹⁷ Te ducán nì quida stná peón nì nìhì ùi mil, nì sàà nì nàcùnduu stná inga ùi mil. ¹⁸ Doco tè-nì nìhì iin mil-nì, nì sate-tè tixi ñuhù, te nì sùxin-téa. ¹⁹ Daaní, na sàni yàha caní tiempu, dandu nì nsiaa lamú mà, te nì natnii-ne cuenta ñà-cundaà ini-nè nansa nì quida iin iin peón xi-ne. ²⁰ Te nì tnàtuu peón nì nìhì ùhùn mil, nì nacuàha-tènèa xì stná inga ùhùn mil, te nì cachi-te: "Señor, ùhùn mil nì nacoò-ní nù, te vichi yohó íá gà stná inga ùhùn mil nì quide ganar". ²¹ Ñàyùcàndüá, nì cachi lamú mà xì peón mà: "Vàtùnì nì quida-ní. Peón vaha nduu-ní. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcàndüá, icúmì cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùù cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoò-nda cudii ini-ndà".

²² "Daaní, nì tnàtuu peón nì nìhì ùi mil, te nì nacuàha-tènèa xì stná inga ùi mil, te nì cachi-te: "Señor, ùi mil nì nacoò-ní nù, doco cunaha-ní, yohó íá gà stná inga ùi mil nì quide ganar". ²³ Dandu nì cachi lamú mà: "Vàtùnì nì quida stná mii-ní. Peón vaha nduú stná-ní. Sàni quida vii-ní mate chuun cuatilúhá nì sandua. Ñàyùcàndüá, icúmì cuàhi mii-ní ñà-dandacu-ní nùù cuàhà chuun nahnú. Yàha-ní yohó, cundoò-nda cudii ini-ndà".

²⁴ "Dandu nì tnàtuu stná peón nì nìhì iin mil-ni ma, te nì cachi-te xi lamú mà: "Yùhù ináhì mii-ní ñà-dana gà-ní; mà úhi quihin-ní cosecha ndé có-xitù-ní, te mà úhi quindiaà-ní iñàha mate cóni quidà-ñiá. ²⁵ Ñàyùcàndüá, nì yùhí, te nì sùxin dihùn xí-ní tixi ñuhù. Yohó íá; naquihin-ñiá". ²⁶ Dandu nì cachi lamú mà xì-té: "¡Peón malu nduu-yó! ¡Dusan-yó! Nú sà-ináhù ñà-quindiaì cosecha ndé có-xitú, te xidandiá iñàha ndé có-quidáchúin, ²⁷ pues, nú ducán, dandu ndiá icò cuàhu nècuàchì bancu dihùn xì, dandu quivì nsiaà vátùnì nìhì stnáì diquá nì cù", nì cachi lamú mà. ²⁸ Dandu (nì càhàn stná-nè) xì peón itá yucán, cachi-nè: "Quindiaa-nsiá mil dihùn jaàn nùù tè-yohó, te cuàha-nsia nècuàchì sà-icúmì ùxin mil. ²⁹ Vàchi nècuàchì sà-icúmì algu vichi, icúmì-nè nìhì gá-nè más, dandu vihi gá cucumì-né; doco ana có-icúmì vichi, icúmì cuxio nsihi nsidaa iyuhu gá ñà-icúmì-nè. ³⁰ Cunaha-nsiá, còò chuun peón yohó. Ñàyùcàndüá, dandiachi-nsiáte fuera ndé iin tnúù ndúchí, te yucán icúmì-té cuacu ndee-té, te càna fuerte stná ñuhu-tè".

Nansa coo juiciu xi nsidaa ñuu ñuhiví

³¹ "Ndiaha gá coo quivì naxicocuin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Quivì naxicocuin icúmì cutnahá stnáì xì nsidaa ángel ìi xì quixì. Dandu nàcòì nùù silla ndiaha xì (ndé cùsáhnú), ³² te (canì) nèhivì nsidanicuú ñuu ñà-nataca-nè nù. Dandu icúmì tavà cuàin nèhivì (vaha nùù nèhivì malu) na quidá pastor na nàcàxin-ne quisi xì-né, iladu ndoó rii, te inga ladu ndoó simbee. ³³ Ladu cuahí icúmì màcuíta (nèhivì vaha na ian nduú-né) rii, te ladu itnì icúmì màcuíta (nèhivì malu na ian nduú-né) simbee. ³⁴ Dandu (yùhù) ana cusáhnú, icúmì cachi xì nèhivì ladu cuahí: "Naha-nsiá, cundoò-nsia ñuhivì ìi xì Yuamánì, vachi dècùèndè tiempu nì cuyucun ñuhivì sàni chitnínì ini-yà cundiatú anima-nsiá ducán. ³⁵ Vàchi na ní xihì güè' doco, nì dàcùxì-nsiá yùhù; te na ní xihì stnáì tècuì, nì dàcútàhvi-nsiá yùhù chii-té. Daaní, na ní xicanuu ndahví stnáì, dandu nì dayáha-nsia yùhù vehe-nsia. ³⁶ Còò dùhnú, "

doco ni taxi-nsia ñà-ni sàcùndixi. Ni cuhi stnái, te ni nàcòtò-nsià yùhù. Te na ní sandiadi vehecàa, ni sàà stnà-nsià visita yucán”. ³⁷ Dandu nsidaa nêhivì vâha yucán, icúmí-nê cachi-nê xí: “Stoho-nsi Señor, (cóni cùndââ ini-nsi ni chindee-nsí mii-ní ducán). ¿Índù ni xini-nsi mii-ní ñà-xíhi-ní doco, te ni dàcúxí-nsí mii-ní, te ò xíhi-ní tècuí, te ni taxi-nsi tècuí ni xihí-ní? ³⁸ ¿Índù ni xini-nsi xicánúú ndahví-ní, te ni dàyáha-nsi mii-ní vehe? Ni-iin xichi cóni xini-nsi ñà-còò dúhnù-ní, te ni sâha-nsi mii-ní ñà-ni sàcùndixi-ní. ³⁹ Ni có-ínâhá stnâ-nsi ni cuhi-ní, ò ní sandiadi-ní, te ni sàà-nsi visita ndé iá-ní”. ⁴⁰ Dandu yùhù ana cusáhnù, icúmí cachi xí nècuàchìmâ: “Cunaha-nsiá, nahi ñani xínduu nêhivì itá yohó. Ñâyùcândüâ na cada ni quida-nsia favor sâhá iin-ne, mate nduú-né iin ana chicá cahíchi ini nêhivì, doco davani queámâ na ian ni quida stnà-nsiâ favor xí yùhù”.

⁴¹ Daaní icúmí câhân stnái xí nêhivì itá ladu itnî, te cachi xí-né: “¿Cuxio-nsia nù! Còò cá nansa càcu-nsia. Cuahán-nsiâ ndé iá ñuhu xíxin nicanicuahàn, divi lugar ni quidayucun Dios ñà-coo ñà-malu xí nsidaa ángel (malu) xi-sí.

⁴² Vâchi yùhù, na ní xihí doco, ni xidahan-nsiâ ñà-cuxi. Ni xihí stnái tècuí, te ni iyuhu-té cóni sâha-nsia yùhù cohi. ⁴³ Xicánúú ndahví stnâi, doco cóni dàyáha-nsia yùhù vehe-nsia; còò dúhnù, doco còò ni-iin sícoto ni sâha-nsia yùhù. Ni cuhi vâhi, te ni sandiadi stnái, doco cóni sââ-nsiâ nàcòtò-nsia yùhù”.

⁴⁴ Dandu nêhivì mà, icúmí-nê cachi-nê xí: “Señor, mà nunca ni xini-nsi mii-ní na xíhi-ní doco, ò xíhi-ní tècuí, ò xicánúú ndahví-ní, ò còò sícoto vâha xi-ní, ò cùhí-ní, ò ndiadi-ní. ¿Índù ni xini-ní nsiùhù ni xidahan-nsí nsidaámâ nù-ní?”

⁴⁵ Dandu yùhù, icúmí cachi xí-né: “Cunaha-nsiá, ñà-cóni chindéé-nsiâ nêhivì ndahví yohó, ñâyùcândüâ davani queámâ na ian sâni cahíchi stnâ ini-nsia yùhù”. (Ñà-jaân nduá icúmí cachi xí nècuàchi malu mà.) ⁴⁶ Ñâyùcândüâ icúmí nsidaa-né yâha-ne ndé ndoho-ne nicanicuahàn. Doco nêhivì vâha, còó. Vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-né nihítâhvi-né —ni cachi Jesús.

26

Nansa ni ndatnuhu tnahá nêhivì, nandúcu-nê nansa tnii-ne Jesús

¹ Daaní, ni nsihí ni nacani Jesús nsidaa ñà-jaân xí nècuàchi dacuahá-yá, dandu ni cachi-yâ xi-né:

²—Sâ-ínâhá-nsiâ ñà-tixi ù quivì icúmí nacava vicò pascua, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhivì, icúmí yâhi ndahâ nêhivì, te cahni-né yùhù nchica cruz.

³ Daaní, ni nataca dùtù xícusahnú, xí nècuàchi ley xi vehèñùhu, xí stnâ nècuàchi sahnú dandacú ñuu yucán, ni sàà nsidaa-né patiu vehe cahnú dùtù chicá cusáhnù nani Caifás. ⁴ Te ni ndatnuhu tnahá-né nansa tnii dèhé-né Jesús, te cahni-néyâ. ⁵ Te ni cachi stnâ-né:

—Chicá vâha màdi mahì vicò tnii-nda nècuàchìmâ, vâchi nú ducán, dandu vihini nacuidâ nêhivì.

Nansa ni sòdò iin nècuàchi ñahâ ndutè tnâmi itnu dìni Jesús

⁶ Iá-yâ vehe iin nècuàchi ñuu Betania nani Simón. Nècuàchìmâ nduú iin nêhivì ni sandoho cuèhé lepra antes. ⁷ Te yucán ni sàà stnâ iin nècuàchi ñahâ, nihí-né iin quidi iá dúcùn-xí. Yùu ni cuyucàn, te ñuhú ndutè tnâmi ndiaá sâstnùhù. Te divi ndutè mà ni sòdò-nè itnu dìni Jesús na iá-yâ xixí-yâ.

⁸ Doco na ní xini nècuàchi dacuahá-yá, ni cuduchi ini-nè, cachí-né (iin-ne xí inga-nè):

—¿Índù chuun nì sate uun-ne ndutè jaàn? ⁹ Chicá vaha dicò-néte nì cuí, dandu tui cuahà dihùn dasàn-ndà nùù nècuàchì ndahví.

¹⁰ Doco Jesús, ináhá-yà nansa cachí-nè, ñàyùcàndúá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun cánahá-nsià xì nècuàchì jaàn? Vàchi iin ñà-vaha nduá quidá-né xí. ¹¹ Vàchi nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xì-nsiá; doco yùhù, còò, sacù-ni quivì ié` xì-nsiá. ¹² Cunaha-nsiá, ñà-nì sòdò nècuàchì yohó ndutè tnàmi diní, divi sàhà-ñá cutatna cuerpu yùhù na ndúxan nduá. ¹³ Te ñà-ndáá nduá yohó cachítnùhì xì-nsiá: nsidanicuú ñuu ndé icúmí sàà razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhiví, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà ñà-vaha nì quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nèhivì ñuhivì nandòdó-né nècuàchimà.

Nansa nì saquin Judas compromisu cahin-nè Jesús nùù nècuàchì xídandacú

¹⁴ Nùù ùxin ùì compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Pues divi nècuàchimà nì sàhàn nùù dùtù xícusahnú, ¹⁵ te nì cachi-nè xì nècuàchimà:

—¿Nadaa cuàha-nsia yùhù, te quide Jesús entregar nùù-nsiá?

Dandu nì sàha dùtù mà-né òcò ùxin dihùn plata. ¹⁶ Ñàyùcàndúá, dècuèndè quivì yucán nì quesaha Judas mà nandúcú-né índù tiempu chicá mà úhì ñàyáha-ne Jesús nùù ndahà nècuàchimà.

Nansa nì cutnahá Jesús xì compañeru-yà nì xixi-ya Cena ìì

¹⁷ Daaní, nì sàà tu quivì primeru xì vicò xixí-né pan có-ndútachí. Te nì tnàtuu nèhivì dacuahá-yá nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù divi cuní-nì cùhùn-nsì quidayucun-nsì ñà-cuxi-nda comida vicò pascua?

¹⁸ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsià ini ñuu ndè vehe iin tal nèhivì, te cachi-nsià xì-né ñà-cachí maestru sà-itúú meru quivì xí-yá, ñàyùcàndúá vehe mii-nì icúmí-yá chivàha-ya vicò pascua, mii-yá xì nsidaa nècuàchì dacuahá-yá. Ducán cachi-nsià xì-né —nì cachi Jesús.

¹⁹ Ñàyùcàndúá, ducán nì quida nècuàchì dacuahá-yá nacua nì sàcùnaha-né nùù-yá, nì nsidayucun-nè comida pascua. ²⁰⁻²¹ Daaní, na ní cuaà, dandu (nì sàà stná) mii-yá yucán, te nì sàcòo-ya nùù mesa xì nsì-ùxin ùì nècuàchì dacuahá-yá. Te na iá-yá xixí-yá, dandu nì cachi-yà (xì-né):

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuahàn cahin xí.

²² Dandu nsidaa nècuàchimà, nì nàcùndoo-ne tnùnsì ini, te nì cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhíní yùhù, Señor mío?

²³ Te nì cachi-yà xì-né:

—Iin mii-nsiá nècuàchì iin-nì xixi-xi-nda nùù còhò yohó nduú ana icúmí cahin xí. ²⁴ Vàchi ñà-ndáá nduá, icúmí cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu nùù tutu ìì ñà-icúmí cui yùhù ana nduú Tnahá Nèhivì Ñuhiví. Doco tiàa cuahàn cahin xí, jndahví-nè! Chicá vaha màsà túinuù-né ñuhiví nì cùí —nì cachi-yá.

²⁵ Dandu nì càhàn Judas, divi tiàa cuahàn quida xi-yá entregar, te nì cachi-nè:

—Maestro, ¿a víhíní yùhù nduí?

Te nì cachi-yà xì-né:

—Ducán nduá nacua nì cachi-ní.

²⁶ Na meru xixi nsidaa-né, nì tñii-ya iin pan, te nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yáñà, te nì dasàn-yá nùu nècuàchì dacuahá-yá yucán, te nì cachi-yá:

—Cuxi-nsia, vèchi pan yohó, nahi iquicúñu yùhù nduá.

²⁷ Dandu nì tñii stná-yá pocillu, nì naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te nì sàha-yanè, cachí-yá:

—Nsidaa-nsiá coho-nsia chichii ndutè yòhó. ²⁸ Vèchi nahi nùu mií nduú-te. Te cunaha-nsiá, sàhà nùu' icúmí nacoì iin ichì sàà cunchicùn nèhivì, vèchi nú sàni xitìà nùu, dandu sàhàjàn icúmí ndutu cuàchi cuàhà-né. ²⁹ Te vichi, mà cóhó gué' ndutè si-uva yohó ndè cachi sàà coho saa-tùu-te xi-nsiá quivì cusahnú Yuamáni' inicutu ñuhivì yohó.

Nansa nì cachi Jesús sà-ináhá-yà icúmí Pedro nacuaà-néyà

³⁰ Daaní, na ní nsihi nì xito nsidaa-né iin alabanza, dandu nì quee-ne cuàhàn-nè xi-yá ndè yucù Olivo. ³¹ Te nì cachi-yá xi-né:

—Ñuú vichi, icúmí nsidaa-nsiá nacoò nihni-nsia yùhù; vèchi ducán cachi nùu tutu iì: “Cuàhàn dacúxióé pastor, dandu cuitià nihni riì”, cachá'. ³² Doco nùu sàni natiacuì, dandu icúmí codòñu nùu-nsiá nùhù ndè ladu Galilea.

³³ Dandu nì cachi Pedro xi-yá:

—Mate ni sàà nsidaa nèhivì nacoò nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

³⁴ Dandu nì cachi-yá xi-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-ní nacuaà-ní yùhù. Tàñáha ga coto lehe sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

³⁵ Doco nì cachi-nè xi-yá:

—Còó, mate ni cahni-nèndó, doco mà nunca sàni nacuaì' mii-ní —nì cachi-nè. Te divi ducáni nì cachi gá stná nsidaa nècuàchì dacuahá-yá.

Nansa nì sàà Jesús huerta nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvi-yá nùu Yuamáni-yá

³⁶ Dandu nì sàà-yá xi-né ndè iin xaan nani Getsemaní. Te nì cachi-yá xi-né:

—Yohó ndòo-nsia, vèchi yùhù cuahàn chicá nùu-xí càcàn tàhvi nùu Dios.

³⁷ Dandu nì saca-ya Pedro xi ùi ñàni dèhe Zebedeo, cuàhàn-yá xi-né. Te nì nàcòo cuahà-yá tñunsi ini; nì quesaha-yá yáha ga nacáni cuàhà ini-yá.

³⁸ Dandu nì cachi-yá xi-né:

—Yáha ga ié' tñunsi ini, na ian cuniá cahni dáhúán yùhù. Ñàyúcànduá, yohó ni ndóo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁹ Dandu cuàhàn-yá chicá nùu-xí, nì sàcùnduhù ndèé-yá, te nì xicàn tàhvi-yá nùu Yuamáni-yá, cachí-yá:

—Yuamáni', xicàn tàhvi nùu-ní, áma dácúxió-ní (tñundoho icúmí yàhi), vèchi nahi (ñà-ùà ñuhú iin) taza nduá nùu. Doco màdi ñà-nduá cuní yùhù ni cùnduá; còó, ñà-nduá cuní mii-ní.

⁴⁰ Dandu nì naxicocufin-yá vèxi-ya ndé nì ndòo nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yá sàquidì-nè. Ñàyúcànduá, nì cachi-yá xi Pedro:

—¿Áma cúí cunchito stná-nsiá xi yùhù siquiera iin hora-ni? ⁴¹ Cundoo tùha-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhà màsà dándáhvi ñà-malu mii-nsiá, vèchi mate iá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsiá ñà-quidandee ini-nsia.

⁴² Daaní, tucu tu cuàhàn-yá càcàn tàhvi-yá nùu Dios, te nì cachi-yá:

—Yuamáni', nú icúmí yàhi tnùndoho fuerte, te mà cúí cuxioa, dandu ducanicoó nacua cuní mii-ní.

⁴³ Dandu vaxi tu-ya (ndé ndoo nècuàchimà), te nì xini-yà tucu tu quídi-nè, vachi sádi vahná-nè. ⁴⁴ Dandu nì nacoo-yanè inga tu, te cuàhàn-yà ñà-úni, te davani nì xicàn tàhvi-yá (nahi antes). ⁴⁵ Dandu nì naxicocuñi-yà, te nì cachi-yà xi-né:

—Cùdù cuéyàà-nsià, te quetatu-nsià vichi, vachi sà-íá. Sàni sàà meru hora xi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivi, divi hora icúmí yàhi ndahà nèhivi cuáchi. ⁴⁶ Ndacuita-nsià, cùhùn-ndà, vachi sà-ítúú quesaa ana cuàhàn cahin xi'.

Nansa nì tnii-tè Jesús, te nì suhni-teyá

⁴⁷ Daaní, cáhàn ìi-yá xì nècuàchimà, te nì quesaa Judas, divi tiàa nsa cutnaha-xi ùxin iin ga nècuàchì dacuahá-yá, te ndacá stná-nè cuàhà gá tiàa xínihi xì espada xì garroti. Cuenta xi dùtù xicusahnú vaxi-tè, xì cuenta xi stná nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà. ⁴⁸ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa ana ndacá-némà ñà-coo iin seña ana tnii-tè, divi ana chítú-nè cunduu meru ana tnii cùhùn presu. ⁴⁹ Ñâyùcàndúá, nì tnàtuu Judas ndé iin Jesús, te vichi vichi nì casáhú-nè xi-yá, cachí-nè:

—¡Cuñàaváha-ní, maestro!

Te nì chítú-nè nùù-yá. ⁵⁰ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Amigo, ¿índù chuun nihi-ní vaxi yohó?

Dandu nì tnàtuu tè-dava ga mà nì tnii-tèyá nì ndòo-ya ndahà-té.

⁵¹ Dandu iin nèhivi xí-yá, nì tavà-né espada xi-ne nì cani-ne iin tiàa quidáchúùn nùù dùtù cusáhnú, nì sahnde-nè iin tùtnù-té. ⁵² Doco nì cachi-yà xi-né:

—Nachinacaà-ní espada xi-ní dòá, vachi nsidaa ana caní xì espada, divi espada icúmí-nè cui stná-nè. ⁵³ ¿A có-cùndáà ini-ní ñà-vàtùni càcàn tàhvi nùù Yuamáni', te vichi duha techuún-yá cuàhà mìl ángel chindee xí? ⁵⁴ Doco nú ni cáquín ducán, dandu mà cúí cuu ndisa ñà-ndúá nì cachitnùhu tutu ìi ñà-dúcán icúmí cuu.

⁵⁵ Daaní, nì cachi stná-yá xì nsidaa nèhivi cuàhà mà:

—A ducán nduú modo tnii-nsiá yùhù, vaxi-nsià nihi-nsiá espada xì garroti na ian tècuìhà nduí, mate nsiquívì nsa òe xì-nsiá veheñùhu cahnú dacuahí nèhivi, te cóni tnii-nsiá yùhù. ⁵⁶ Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá vichi sàhà ñà-nì cuú ndisa ñà-ndúá nì tiàa nèhivi xí Dios sánaha —nì cachi-yá.

Dandu nì nacoo nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, nì xinudèhé-nè.

Ñà-ndúá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nùù Junta Cahnú

⁵⁷ Nèhivi nì tnii xi-yá, ndacá-néyá cuàhàn nùù dùtù cusáhnú nani Caifás. Te divi vehe nècuàchimà sàni nataca stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì sahnú xídandacú nùù ñuu mà. ⁵⁸ Te Pedro, nchícùn xicà-niné mii-yá cuàhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu íá vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcòo stná-nè xì policia ndoo yucán, ndiatú-né cundaà ini-nè índù fin cucumi-yá.

⁵⁹ Daaní, dùtù xicusahnú, xì nsidaa tè-xídandacú, xì nsidaa stná nècuàchì Junta Cahnú, nì nducu-né ana daquée cuàchi diqui-yá sàhà-ñá cui-yá, mate té-tnùhù nduú-te. ⁶⁰ Doco còò iin ní túi (cunduu testigu nacua cuní-nè), mate cuàhà nèhivi nì càhàn tnùhù diqui-yá. Doco por fin nì quixi ùi-te, ⁶¹ te nì cachi-te:

—Nì cachi Jesús yohó ñà-vàtùni dacaá-né veheñùhu xi Dios, dandu tìxi ùni quivì naquidavàha saa-néa.

⁶² Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnù, te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Áma náxícónihí-ní ni-íñàha? ¿Nansa iá ñà-càchí guá nècuàchì yohó sàhà-ní?

⁶³ Doco Jesús, dadí úun nì ndòo-ya. Dandu nì cachi dùtù mà:

—Fuerza icúmí-ní chinaha-ní Dios iá nicanicuahàn, te cachi-ní xì-nsí a díví Dèhemani-yá nani Cristu nduu-ní, ò á coó.

⁶⁴ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì mà:

—Nacua nì cachi-ní, ducán nduá. Te yùhù cachí stnàí xì-nsiá, icúmí-nsiá cuni-nsiá yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì na nui quixi mahì vicò nahnú ansivi, te coi ladu cuahá mii-yá ana cahnú poder xi.

⁶⁵ Dandu dùtù cusáhnù-má, (nì xidà ini-nè), ñàyùcàndùá nì ndata canúú-nè iyuhu sicoto ndixí-nè, te nì cachi-nè xì nèhivì cuáhà mà:

—¿Cunì nècuàchì yohó ndudava-ne xì Dios! ¿Có-xiñùhù gá-ndà ni-iin testigu quixi! Vàchi vichì sàni inini-nsia ñà-quini guá nì càhàn-nè. ⁶⁶ ¿Nansa quida-nda xì-nè, cachí mii-nsiá?

Dandu nì cacachi nècuàchì Junta Cahnu-ma:

—Icúmí nècuàchì jaàn cui-nè, vèchi iá cuàchì-ne.

⁶⁷ Dandu nì caquesaha nècuàchì mà nì sivi díi-nè nùù-yá, te nì cani-neyà sicàtù, te dava ga-ne, cahmá uun nì cani-ne nùù-yá, ⁶⁸ cachí-nè xì-yá:

—¿Cachi cuàá-ní ana nì cani xi-ní, vèchi ádi Cristu (nì quixi ansivi) nduu-ní!

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁹ Te Pedro, patiu tùvèhé iá-nè. Te yucán nì tnàtuu iin ñahà chìlì, cachí-ña xi-nè:

—Amádi mii-ní nisa cutnahá stnà-ní xì Jesús de Galilea.

⁷⁰ Doco nì nacuaà-né mii-yá, inínì nsidaa nèhivì yucán, te nì cachi-nè xì ñahà chìlì mà:

—Có-ínáhi ñà-nduá cachí-ní.

⁷¹ Dandu cuàhàn-nè quee-ne yehè, doco nì xini inga ñahà chìlì-né, te nì cachà xi nèhivì dava ga itá yucán:

—Nècuàchì jaàn nisa cutnahá stnà xì Jesús de Nazaret.

⁷² Dandu tucutu nì nacuaà-neyà, nì chinaha-né Dios ñà-tàcùnì-nè Jesús, cachí-nè.

⁷³ Daaní, inga ratu gá nì tnàtuu stnà iin ùlì nèhivì itá yatni yucán, te nì cachi-nè xì Pedro:

—Ndisa, iin compañeru Jesús nduu-ní, vèchi sàhà modo càhàn-ní, ducán cundàà ini-nsì.

⁷⁴ Dandu nì cachi Pedro xì-nè:

—Yùhù chináhi Dios, có-ínáhi nècuàchì mà. Te nú tètñùhù nduì, ni daquixí-yá castigu ñiquí.

Dandu momentu mà nì xito lehe. ⁷⁵ Te ñà-yucán nì nsinuu ini-nè nansa nì cachi-yá xì-nè daa ñà-tàñàha ga coto lehe, te sàni nacuaà-neyà ùni xichì. Ñàyùcàndùá, nì quee-ne iladu patiu, iá-nè sacú cuáhà-né.

27

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Daaní, na ní tìuinuù, dandu nì càhàn dùtù xícusahnù xì tè-dàndàcú nùù ñuu mà, nì candatnuhu tnahá-né nansa quida-ne, te cui Jesús. ² Dandu nì

nachicuhni-nè ndahà-yá, te cuàhàn-nè xì-yá nùu gobernador Poncio Pilato, te yucán nì ndòo-ya ndahà témà.

Nansa nì xihì Judas

³ Daaní, Judas, divi ana nì cahin xì-yá, nì cundaà ini-nè ñà-ndisa icúmí Jesús cui-yá. Ñàyùcàndüá, nì naxicocuñin ini-nè, nì sàhàn-nè nì naxiconihí-né òcò ùxin dihùn plata nùu dùtù xícusahnú, xì nùu stná nècuàchì sahnú xídandacú, cachí-nè xì nècuàchìmà:

⁴—Cuàchi nduá nì quide, vàchi còò falta xì nècuàchì nì dàyáhi ndahà-nsiá.

Doco nì naxiconihí nècuàchìmà, cachí-nè:

—Cò-dàndòhàjàn nsiùhù; chuun xi mii-ní nduá.

⁵ Ñàyùcàndüá, nì ducùn Judas nsidaa dihùn mà pisu veheñùhu, te nì quee-ne nì dàcuáhnà-nè mii-né xì yohó.

⁶ Daaní, después nì dàtácá dùtù mà dihùn mà, te nì cachí-nè:

—Cò-sàha ley xi-nda permisú daquéé-nda dihùn yohó alcancia xi Dios, vàchi sàhà ñà-yòhó nì xihì iin nèhivì.

⁷ Ñàyùcàndüá, nì ndatnuhu tnahá-né (nansa quida-ne xì) dihùn mà, te nì xiin-ne iin ñuhù nani Itu Alfareru ñà-cundua panteón ndé cundùxin nècuàchì inga ñuu. ⁸ Ñàyùcàndüá disàhà-xí nì sàcùnani ñuhù mà Ñuhù Níi, te dècuèndè vichì ducán cachí-nè xán. ⁹ Pues divi ducán nì cuu nsidaámà sàhà ñà-nì cùu ndisa ñà-ndüá nì cachitnùhu iin nècuàchì sàhana nani Jeremías, vàchi dohó nì tiaa-ne: “Cutu ócò ùxin dihùn plata ndiaá-yá, nì cachí nècuàchì raza Israel. Dandu después nì natnii-ne dihùn mà ¹⁰ nì xiin-ne Itu Alfareru, nacua nì cachí Stoho-ndà Señor xì”.

Nansa nì cachí Jesús na iin-yá nùu gobernador Pilatu

¹¹ Pues (hora yucán sàni sàà-yà) nùu gobernador, te iin-yá nùu-té. Dandu nì ndàcàtnùhù-té nùu-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xì nècuàchì raza Judea nduu-ní, á cóó?

Dandu nì cachí-yà:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá.

¹² Dandu dùtù xícusahnú, xì nècuàchì xídandacú, nì càhàn tnùhù-né sàhà-yá, doco còò ni-ñàha nì cachí-yá. ¹³ Dandu nì cachí Pilatu xì-yá:

—¿A có-tiàcú-ní ñà-cuàhà guá càhàn tnùhù-né diquì-ní?

¹⁴ Doco mii-yá, còò ni-ñàha nì nàxícónihí-yá. Ñàyùcàndüá, nì ndulocó gobernador mà.

Nansa nì cachí stná Pilatu ñà-icúmí Jesús cui-yá

¹⁵ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha Pilatu dañà-té iin tè-ndiadi, ndéni-te nì cui ndiadi nì cacán nèhivì. ¹⁶ Te quivì yucán ndiadi iin tiaa iá cuàhà fama-xi nani Barrabás. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, na sàni nataca nèhivì cuàhà mà nùu Pilatu, dandu nì xicàn tnùhù-té nùu-né, cachí-te:

—¿Ana cuní-nsiá dañà? ¿A divi Barrabás, te ò Jesús, ana cachí nduú Cristu?

¹⁸ Ducán nì cachí-te xì-né, vàchi sà-ínahá-té ñà-cuisi sàhà envidia xì dùtù sàni yàha Jesús ndahà-té.

¹⁹ Daaní, iá ì-té nùu silla ndé nsidándàa-te chuun, te nì quesaa iin razón xi ñahàdihí-te, cachí-nè: “Màsà quídá-ní ni-ñàha xi Jesús, vàchi nècuàchì vàha nduú-né. Cunaha-ní, cuàhà gá nì sàni ñuu ndùvèhè nì quida nècuàchìmà, te nì nacani cuaá inì”, cachí razón mà.

²⁰ Doco dùtù mà xì nècuàchì xídandacú, nì chiyuhù-né nèhivì cuáhà mà ñà-nì cacán-nè dàñà Barrabás, te cui Jesús. ²¹ Ñàyùcàndúá, nì càn governador xì nsidaa nèhivì mà, cachí-te:

—Nùù ù nècuàchì yohó, ¿índù nècuàchì cuní-nsià dàñà?

Dandu nì cachi nèhivì mà:

—¡Divi Barrabás!

²² Dandu nì cachi-te xi-né:

—Pues, nú ducán, dandu ¿nansa guide xì Jesús, divi ana cachí nduú Cristu?

Te nì naxiconihí nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

²³ Dandu cachí gobernador mà:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne íá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivì cuáhà mà, cachí-nè:

—¡Ni cuí-nè nchìca cruz!

²⁴ Dandu nì xini Pilatu còò ni-ñàha níhíndè-té, cuisì quesáhá nacuídà fuerte nèhivì mà. Ñàyùcàndúá, nì xicàn-te tècuí, te nì ndaha-tè, indéhe nsidaa nèhivì mà, te nì cachi-te xi-né:

—Yùhù, mà cúnsidá cuàchi nú nì cuí nècuàchì yohó, vàchi còò ni-ñàha inihíca-né. Chuun xi mii-nsiá nduá.

²⁵ Dandu nì cachi nsidaa nèhivì mà:

—Nsiuhù xì dèhe-nsi ní cúnsidá cuàchi-nsi sàhà nècuàchì jaàn.

²⁶ Dandu nì dàñà Pilatu Barrabás mà nùù nèhivì mà, doco Jesús, còò; nì dàndacú-te ñà-nì ñáhnì cuí-yà, te después cùhùn-yà màcùtuu-ya nchìca cruz cui-yà.

Nansa nì sàcùndiaa soldadu Jesús

²⁷ Dandu soldadu xi gobernador mà, nì saca-tèyá cuàhàn-te xi-yá ve-hechuún. Te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè ndé íá-yà. ²⁸ Dandu nì tavà-té sicoto xi-ya, te nì chindixi-tèyá iin capa cuahá. ²⁹ Te nì cava stná-te iin corona iñù nì chicaa-te dìni-yá, te nì dàcùnindáha stná-teyá iin nù-iin ndahà cuahá-yà. Dandu nì sàcùita sisi-té nùù-yá, sàcùndiaa-teyá, cachí-te:

—¡Viva! Vàchi jrey xi tè-raza Judea nduu-ní (vichi)!

³⁰ Te nì casivi díi-teyá. Dandu nì ditá-te nù-iin ma ndahà-yá nì cani fuerte-te dìni-yá. ³¹ Te na ní nsihì nì sàcùndiaa-teyá ducán, dandu nì tavà-té capa mà, te nì nachindixi-tèyá sicoto xi mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

³² Na ní caquee-tè xi-yá nì ndacùhun tnahá-te xi iin tiàa ñuu Cirene nani Simón. Te divi nècuàchimà nì catnii-tè nì dàcuídá-tené cruz xi-ya cuàhàn.

³³ Dandu nì casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quìvì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùù Iquì Dìni. ³⁴ Dandu nì cunì-te dacohó-teyá vinu ia dáca tnahá xì ñà-ùà, doco na ní tuiyáá-yàñà, cónì cùnì gá-yà coho-yañà.

³⁵ Daaní, nì chituu-tèyá nchìca cruz. Te sicoto xi-ya, nì dasàn-téa según nansa nì nihì iin iin-tè na ní idàdiquí-te sàhà-ñá. Pues ducán nì quida-tè sàhà ñà-nì cùù ndisa palabra nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhana na ní cachi-nè: “Nì dasàn-té sicoto xi entre mii-té, te nì idàdiquí-te sàhà-ñá”.

³⁶ Daaní, nì sàcùndoo soldadu mà ñà-cundiaa-teyá. ³⁷ Te dìquì-xí dìni cruz xi-ya nì sàcùtuu iin ñà-càhítnùhu índù-ñá dísàhà-xí dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Ana yohó nduú Jesús, rey xi tè-raza Judea”.

³⁸ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùntandiaa stná ùi tècùihná nchìca cruz, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itní-yà. ³⁹ Te nèhivi yáha yucán, nì canàhà stná-nè xì-yá, dacuico dínì-né, cahíchi ini-nèyà, cachi-nè xì-yá:

⁴⁰ —¡Ndahví-ní! vàchi cuàhàn-ní dacaá-ní veheñùhu cahnú, te tìxi ùni quívi nsidaváha saa-níá, cachi-ní. Nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, nú ndisa Dèhemanì Dios nduu-ní, te danuu-ní mii-ní nùu cruz jaàn cundehè-nsí —nì cachi-nè.

⁴¹ Te divi-ní ducán nì sàcùndiaa stná dùtù xícusahnú, te cutnáhà stná nècuàchì ley xì veheñùhu, xì stná nècuàchì xídandacú; nsidaa-né nì sàcùndiaa stná-nè, cachi-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

⁴² —Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. Nú ndisa rey xì nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu nì danuú-né mii-né nùu cruz jaàn cundehè-ndà, dandu cunindisa-ndané.

⁴³ Dios cundéé ínì-nè, (cachi-nè): pues nú ducán nduá, dandu nì dacácu-yané vichi, nú cuní-yà, te nú ndisa Dèhemanì-yá nduú-né nacua cachi-nè —nì cachi tè-xícusahnu-ma. ⁴⁴ Te dècuèndè stná tècùihná itándiaa stná nchìca cruz yucán, nì canàhà stná-te xì-yá.

Nansa nì xihì Jesús nì dànáa-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁵ Daaní, dècuèndè càxíhúì xì ndé` càhúni nì nàcùin tnùu inicutu ñuu yucán.

⁴⁶ Te nahi càhúni nì ndàhì ndee-yá, cachi-yá:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —te dohó cuní cachàmà: ¡Dios mío, Dios mío! ¿A ñá-sàni ndóo nihni nduá yohó?

⁴⁷ Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndáhì-yà ducán, ñàyùcàndüá nì cachi-nè:

—Elías caná-né.

⁴⁸ Ñàyùcàndüá, nì dàyáa iin-tè nì quihin-tè iin ñà-ñàhmá uun nani esponja, te nì chindaxin-téa xì vinu nì xiò, nì chihi-téa òmì iin vara yutnú, te nì sàha-téyá nì sihvi-yá. ⁴⁹ Dandu nì cachi ingà-te:

—Nacoo-nínè, cundiatu-nda, áma quíxí Elías dacácu xi-né.

⁵⁰ Dandu inga xichi nì ndàhì ndee-yá, te nì xihì-yá. ⁵¹ Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú nì quedava ìì cortina cahnú sadí nihni cuarto xan; iin-nì nì ndàtá-ñá ndé òmì-xí xì ndé` tìxi-xì. Te nì tnàa stná ñuhívì, te nì ndàtá cavá nahnú. ⁵²⁻⁵³ Dècuèndè nì nuna stná cuàhà lugar ndé ìndùxin nsii. Ñàyùcàndüá na sàni natiacu-yá después, dandu nì natiacu stná cuàhà nècuàchì sàhaha nduú nèhivi xì-yá, nì caquee-ne ndé ìndùxin-ne nì caquihvi-ne ini ñuu ìì (Jerusalén), te nì ndecoyo-ne nùu cuàhà nèhivi ndoó yucán.

⁵⁴ (Cunaha-nsia, frente ndé iin cruz xì Jesús,) yucán iin stná iin capitán xì compañeru-te, xíndiaa-teyá. Te na ní caxini-te nansa nì cuu ñà-nì tnàa guá, dandu nì yùhì gá-te, cachi-te:

—Ñà-ndáa nduá, Dèhemanì Dios nì sanduu nècuàchì jaàn.

⁵⁵ Daaní, yucán itá xica stná cuàhà nècuàchì ñahà, indéhe-ne: nècuàchì ladu Galilea nduú-né, te cutnáhà-né xì-yá nì quixi ndé ñuu mà ñà-chíndee stná-nèyà. ⁵⁶ Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi Jacobo xì José, te inga-nè nduú ñahàdihí Zebedeo.

Nansa nì chinacaa José iquícúñü Jesús inì cueva

⁵⁷ Daaní, na ní cuaà quívi yucán, dandu nì sàa stná iin nècuàchì ñuu tii Arimatea nani José. Iin nècuàchì cuicà nduú-né, te nchícùn stná-nè ichì-yá.

⁵⁸ Te divi-ne nì sàhàn nùu Pilatu, nì xicàn-nè cuerpu-yá. Dandu nì cachi Pilatu

xì soldadu ñà-nì cuàha-tè nècuàchìmà iquicúñú-yà. ⁵⁹ Ñàyùcàndüá, nì sàhàn José nì naquihin-neyà, te nì chidùcún-neyà iin dahmà iá ndoo. ⁶⁰ Te sàhà ñà-làcà nì sate nèhivì xì-né iin cueva nuù cavà, ñàyùcàndüá, divi yucán nì chinacaa-nèyà. Dandu nì dátùì nihni-ne iin cavà cahnú nì sàcùndiadi yuhù cueva mà, te cuàhàn-nè. ⁶¹ Doco yucán nì ndòo María Magdalena xì inga María mà, xíndoo-ne frente lugar ndé nì ndùxin-ya.

Nansa nì dandàcú Pilatu ñà-cuita soldadu cundiaa xì sepultura xì Jesús

⁶² Daaní, nì yàha quivì mà, divi quivì nduú vigilia xì quivì descansu. Dandu meru quivì (descansu) mà nì sàhàn itnii dùtù xì iin ùì stná nècuàchì fariseu, nì tnàtuu-ne nuù Pilatu, ⁶³ nì cachi-nè xì-té:

—Señor gobernador; nsiùhù nsinúú ini-nsì nansa nì cachi (Jesús) na xicánúú ñi-né dandahví-nè nèhivì, nì cachi-nè ñà-tìxi ùni quivì icúmí-nè natiacu-nè. ⁶⁴ Ñàyùcàndüá, cuní-nsi dandacu-ní ñà-cundiaa vaha soldadu sepultura dècuèndè nì xínu quivì ùni, vàchi nú coó, vihini nataca nèhivì xì nècuàchìmà ñuú, te tavà-nané, dandu después cachi-nè xì nèhivì ñà-sàni natiacu nècuàchìmà nduá. Te nú ducán, dandu cundua iin tnùhu chicá cahnú nuù palabra nìsa cachi nècuàchìmà antes.

⁶⁵ Dandu nì cachi Pilatu xì-né:

—Vatùni iá cùhùn iin ùì soldadu, nacua xicàn-nsiá. Te cuahán stná mii-nsiá nuù sepultura, te chicadi vaha-nsiaña nacua cui quida-nsia.

⁶⁶ Ñàyùcàndüá, nì caquihin nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè ndé sepultura, te chicá fuerte nì chicadi-nè lugar mà. Te nì candòo stná itnii soldadu xíndiaa.

28

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, nì yàha quivì descansu mà. Te na sàcuàhàn tùinuù quivì primeru semana, dandu cuàhàn María Magdalena cundehè-né sepultura, te cutnàhà stná-nè xì inga María mà. ² Datùha nì quesaha tnáa fuerte, vàchi ndé ansivi nì nuu iin ángel xì Stoho-ndà Señor, nì dàcúxió-né cavà cahnú ndiadí yuhù cueva mà, te nì sàcòo-ne diquíá. ³ Tnúù nihni-ne na ian tása; te cuxín yaa sicoto xi-ne nahi yùhà. ⁴ Te soldadu ndoo ndiaá yucán, nì cayùhí cuaá-te, te nì quesaha-té quidí fuerte-te, ndé nì xihì nihni-tè. ⁵ Doco nì cachi ángel mà xì nècuàchì ñahà mà:

—Màsà yúhí-nsiá. Ináhí nandúcu-nsiá Jesús, divi ana nì xihì nchica cruz.

⁶ Doco cunaha-nsiá, còò cá-yà yohó; sàni natiacu-yà nacua nì cachitnúhu-ya antes. Naha-nsiá cundehè-nsiá lugar ndé nì sanduhù-yá. ⁷ Te cuahán-nsiá vichi duha ndé ndoo nècuàchì dacuahá-yá, te cachitnúhu-nsia xì-né ñà-sàni natiacu-yà, te icúmí-yà codonù-yà nuù-nsiá nùhù-yà ndé ladu Galilea. Yucán icúmí-nsiá cuní-nsiáyà. Pues vichi sàni cachitnúhì xì-nsiá —nì cachi ángel.

⁸ Dandu yàchì nì caquee nsihi nècuàchì ñahà mà cueva mà, te nì dàyàà-nè cuàhàn-nè cachitnúhu-ne xì nècuàchì dacuahá-yá: chíi yúhí-nè, te chíi cudí stná ini-nè. ⁹ Doco ichì ndé cuàhàn-nè yucán nì ndacùhun stnahá-né xì-yá, te nì casàhù-yà xì-né. Ñàyùcàndüá nì tutuyuhu-nè ñuhù nuù sàhà-yá, te nì tnii-ne sàhà-yá nì cahvi-neyà. ¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà yúhí-nsiá. Cuahán-nsiá ndé ndoo nèhivì xínduu nahi ñani, te cachi-nsiá xì-né ñà-nì núhù-nè ndé ladu Galilea, vàchi yucán icúmí-nè cuní-nè yùhù.

Nansa ni dândacú dùtù nùù soldadu ni sandiaa sepultura

¹¹ Daaní, na sámànuhù nècuàchì ñahà mà, dandu ni caquee stná dava soldadu ni sandiaa yucán, mànuhù stná-te ñuu Jerusalén. Te ni nacani-tè xì dùtù xícusahnú nansa ni cuu. ¹² Ñàyùcàndüá, ni nataca dùtù mà xì nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà, te ni ndatnuhu tnahá-né nansa quida-ne. Dandu ni sàha-ne soldadu mà vihi dihùn, ¹³ te ni cachi-nè xì-té:

—Dohó cachi-nsià xì nèhivì: na hora quidi naà-nsiá ñuu, dandu ni casaà nècuàchì dacuahá Jesús, ni xidacuihna-né cuerpu nsii ma, cachi-nsià. ¹⁴ Te nú ni cunítnùhu gobernador sàhà chuun yohó, dandu càhàn-nsi sàhà-nsiá nùù-té, te còò ni-ìñaha cuu xi-nsiá —ni cachi-nè.

¹⁵ Ñàyùcàndüá, ni catnii soldadu mà dihùn mà, te ni cachi-te xi nèhivì nacua ni sàcùnaha-té. Te divi sàhà ñà-jaàn nduá ducán xicá cuentu mà nùù nèhivì raza Judea dècuèndè quivì vichi.

Ñà-ndüá ni dândacú Jesús nùù nèhivì xí-yá ñà-quida-ne na sámànuhù-yá

¹⁶ Daaní, ni quihin nsi-úxin iin nècuàchì dacuahá-yá ichì cuàhàn-nè ndè iin xaan ni cachi-yá xì-né, divi nduú iin yucù iá ladu Galilea. ¹⁷ Te na ní xini-nè mii-yá ni tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá, te ni cahvi-néyà. Doco dava-ne, ndoó-né xì duda. ¹⁸ Dandu chicá ni cuyatni-ya, te ni cachi-yá xì-né:

—Yùhù ni nihitáhvì dandacuí sàhà nsidanicuú ññaha iá ñuhivì xì ansivi. ¹⁹ Ñàyùcàndüá, cuahán-nsià inicutu ññuhivì, te dacuahá-nsiá nèhivì nansa iá ichì váha, te quida iì stná-nsiànè, ndacùcahan-nsiá Yuamáni, xì stná yùhù ana nduú Dèhemaní-yá, xì stná Espíritu Ìi xí-yá. ²⁰ Te chinaha stná-nsiànè nansa quida-ne chivàha-ne nsidanicuú ñà-ndüá sàni dândacuí nùù-nsiá. Te cunaha-nsiá, nicanicuahàn icúmí cutnahí xì-nsiá ndè cachi nsihì ñuhivì.

Yohó ni nsihì historia.

N̄a-nduá N̄i Tiaa San Marcos sàhà Jesucristu

¹ N̄a-yòhó nduá quesáhá nacání razón ndiaha xí Dios sàhà Dèhemani-yá Jesucristu.

² Sàhana n̄isa cahàn Isaías cuenta xi Dios. Te n̄i tiaa stnà-nè (palabra yohó n̄i cachi-yà):

Cunaha-ní, cuàhìn techuín iin tiàa, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xì n̄èhivì ñà-nduú razón xi, te ducán (nsida v̄i-nè anima-nè), na ian nduvii iin ichì, dandu después yàha stnà mii-ní (Cristu).

³ Tiacú càhàn fuerte ana càhàn sàhù yucù, te (cachí-nè xì n̄èhivì ñà-nsida v̄i-nè anima-nè) na ian nduví ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, nandua ichì ndàá ndé quixi-ya.

(Ducán cachí tutu mà.)

⁴ N̄àyucànduá, n̄i quixi nècuàchimà. Juan Bautista nani-né, te yucù n̄i càhàn-nè sàhù xì n̄èhivì, n̄i cachitnùhu-ne nansa xiñuhu quida-ne ñà-naxicocuñ inì-nè sàhà-ñá cuicahnú inì Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhì-né. ⁵ N̄àyucànduá cuàhà n̄èhivì ñuu Jerusalén xì nsidaa gá stnà n̄èhivì ladu Judea, n̄i casaà-nè nùu Juan mà, n̄i dàtú-ne cuàchi-ne nùu Dios, te n̄i cuhì stnà-nè nùu yùte Jordán n̄i quida nècuàchimà.

⁶ Dòò idì sì-camellu n̄i sandixi nècuàchimà. Te iin quisi nduú siuhma tixi-ne. Te sica xì ndudi ñuñu yucù nduá n̄isa itiacu-nè. ⁷ Te n̄i càhàn-nè xì n̄èhivì, cachí-nè:

—Nú sàni yàha yùhù, dandu v̄axi mii-yá ana chicá icúmí poder cahnú nù. Nì có-nàtù (cundui n̄i mozo xi-ya) ndaxin correa ndisàn-yá. ⁸ Yùhù, tècuì quidá f̄ mii-nsiá. Doco mii-yá, còó; tixi Espiritu Ì xí Dios icúmí-yá quida Ì-yànsiá.

Nansa n̄i cuhì Jesús

⁹ Quivì yucán n̄i quee-ya ñuu Nazaret iá Galilea, te n̄i quida Ì Juan-yà nùu yùte Jordán. ¹⁰ Te na n̄i quee-ya nùu tècuì mà, dandu n̄i xini-yà n̄i nuna ansivi, te n̄i nuu Espiritu Ì xí Dios diquì-yá na iin loma. ¹¹ Te n̄i tiacu càhàn iin ana càhàn ansivi, cachí-yà:

—Mii-ní, Dèhemani' nduu-ní, te cudí cuàhà inì sàhà-ní.

Nansa n̄i cuni ñà-malu dacà-sí Jesús

¹² Daaní, n̄i nsihì n̄i cuhì-yá, dandu vichi vichi nihí Espiritu Ì xí Dios-yà n̄i sàhàn ñà-coo-ya yucù dānā. ¹³ Te yucán n̄isa Ìa-ya ù dico quivì ndé ndoó quisi yucù. Te n̄i sàà Satanás, n̄i cuni-sì dacà-siyá, (doco màncùí). Daaní, después n̄i casaà stnà ángel xi Dios n̄i chindee-néyà.

Nansa n̄i quesaha Jesús quidá-yá chuun Ì ladu Galilea

¹⁴ Daaní, na n̄i sàcundiadi Juan Bautista vehecàa, dandu mànhù Jesús ladu Galilea. Te n̄i quesaha-yá càhàn-yà xì n̄èhivì inicutu ñà-nduú razón ndiaha sàhà ñuhivì Ì xí Dios. ¹⁵ Te dohó n̄i cachi-yà xi-né:

—Sàni sàà hora, sà-itúu tiempu cusahnú Dios ñuhivì yohó. N̄àyucànduá naxicocuñ inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, te cunindisá-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí-yá.

Nansa n̄i cana Jesús cùmi nècuàchì tavá siaca

16 Xicá Jesús yuhù mar iá Galilea, te nì xini-yà Simón xì ñani-nè Andrés, dacaná-né ñunù xí-né mahì tècuí, vâchi nècuàchì tavá siaca xínduu-ne. 17 Te nì cachì-yà xí-né:

—Cunchicùn-nsià yùhù, vâchi mà cúndúú gá-nsià nècuàchì tavá xi siaca; yùhù icúmì dacuahí mii-nsiá ñà-cunduu-nsià nècuàchì tavá xi nèhivì (nùù ichì malu).

18 Dandu nècuàchìmà, vichi vichi nì nacoò-ne ñunù xí-né yucán, te nì tenchicùn-nè mii-yà cuàhàn.

19 Dandu nì sàà-yà chicá nùù-xí, te nì xini tu-ya ùi dèhe iin tiàa nani Zebedeo, Jacobo nani iin-ne, te Juan nani ñani-nè, ndoó-né nùù lancha xi-ne, nácàhmá-nè ñunù xí-né. 20 Te nì cana stná-yà ndùù-nè. Ñâyùcàndüá nì nacoò-ne yua-né ini lancha mà xi tètátú, te nì catenchicùn stná-neyà cuàhàn.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu iná cáá ini iin tiàa

21 Dandu nì casaà-nè xí-yá iin ñuu nani Capernaum. Te na ní sàà quivì descansu, dandu cuàhàn-yà veheñùhu, te nì dàcuàhá-yá nèhivì yucán. 22 Te nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndüá dàcuàhá-yánè, vâchi nì chinaha-yà nahi ana cusáhnù, màdiá nahi nècuàchì ley xi veheñùhu. 23 Daaní, ini veheñùhu ma iá stná iin tiàa iná cáá iin ñà-malu inì-xì. Te nì ndàhì-nè, cachì-nè:

24 —Jesús de Nazaret, ¿ndiá cunduu-ní nsiùhù? ¿A váxi-ní dandáñùhú-ní nsiùhù? Yùhù ináhì mii-ní: ana ì nì quixi nùù Dios ndùù-ní —cachá`.

25 Doco Jesús, ndee ní dandácú-yá nùá, cachì-yà:

—¡Màsà cáhàn, te quee cuahán! ¡Nacoò tiàa jaàn!

26 Dandu ñà-malu mà, nì dàquidí fuerteà nècuàchìmà, te nì ndàhì ndeá, dandu nì quea cuàhàn. 27 Ñâyùcàndüá, nsidaa nèhivì yucán, nì ndulocó sàstnùhù-nè sàhá yucán, te nì ndacàtnùhù tnàhá-né nùù-né, cachì-nè:

—¿Ndiá nduá cuú jaàn? ¿Índü ley saa nduá? Vâchi na iin nècuàchì cusáhnù, ducán cáhàn nècuàchì jaàn. Mà ùhì dandácú-né nùù ñà-malu, te iníniá-nè.

28 Dandu nì xitià fama xi-ya inicutu ladu Galilea yucán.

Nansa nì dandúvaha Jesús dido Simón Pedro

29 Daaní, na sání caquee nsidaa-né veheñùhu yucán, dandu cuàhàn-yà xì Jacobo xì ñani-nè Juan, nì yàha-ne vehe Simón xì Andrés. 30 Te yucán indúhu dido Simón, nècuàchì ñahà, quidá yócò xí-né. Te vichi vichi nì cachitnùhu nèhivì vehe ma xi-yá sàhà nècuàchì cuhí mà. 31 Ñâyùcàndüá, nì tnàtuu-ya ndé indúhu-né, te nì tnii-ya ndahà-né, nì dandácòo-yanè. Dandu vichi duha nì cuxio cuèhè yócò mà-né, te nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùù-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dandúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchì cuhí

32 Daaní, nì quècahnu orá, te nì cuñaà. Dandu nì casaca nèhivì nsidaa nècuàchì cuhí xi-ne, xì stná nècuàchì iná cáá ñà-malu inì-xì nì quixi nùù-yá. 33 Te nsidaa-né, nì nataca chitu-né yehè vehe ndé íá-yà. 34 Te nì dandúvaha-ya nsidaa nècuàchì cuhí mà, nsidanuu cuèhè quidá-xí-né. Te nì tavá stná-yà cuàhà ñà-malu. Doco conì sáha-ya càhàn gà-sì, vâchi ináhà-sì ana nduú-yá.

Nansa nì càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

35 Daaní, itnúú gá dàtnàà nì ndacòo-ya, nì quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì, te yucán nì xìcàn tàhvì-yá nùù Yuamáni-yá. 36 Daaní, después, nì caquee stná Simón xì compañeru-nè cuàhàn-nè nanducu-neyà. 37 Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachì-nè xí-yá:

—Cunaha-ní, nsidaa nêhivì, nanducu-né mii-ní.

³⁸ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Nì cùhùn-ndà ndè ñuu chicá nùù-xí, cachitnùhu stnàì xì nêhivì yucán ñà-ndúú ndudu ì, vâchi divi chuun jaân vâxi —nì cachi-yà.

³⁹ Ñâyùcândüá, ducán nì xicanuu-ya inicutu ladu Galilea yucán, nì cachitnùhu-ya ndudu ì xí-yá xì nêhivì nsidaa veheñùhu yucán, te nì tavà stná-yà ñà-malu ñuhú ini nêhivì.

Nansa nì dândúvaha Jesús iin tiàa icúmí cuèhè lepra

⁴⁰ Dandu nì sàà stná iin tiàa icúmí cuèhè lepra, nì tnàtuu-ne nùù-yá, nì sàcuìn sisi-né nùù-yá xicàn tàhvi-né nùù-yá, cachi-nè:

—Nú cuní-ní, vâtùni dândúvaha-ní yùhù.

⁴¹ Dandu nì cuhi ini Jesús nècuàchìmà, te nì chituu-ya ndahà-yá nùù-né, cachi-yà xì-né:

—Juùn. Vichi duha ni ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

⁴² Dandu na momentu nì cachi-yà ducán nì quee cuèhè quidà-xì-né, te nì nduvàha-ne. ⁴³ Dandu na cuahán-yà techuún-yánè nùhù-né, dandu cuahà gá nì chinaha-yánè, cachi-yà xì-né:

⁴⁴ —Cunaha-ní, màsà cächì-ní nì-ìñàha xì nêhivì. Cuisi cuahán-ní nùù dùtù ñà-cundehè-né icà-ní (ñà-sàni nduvàha-ní), te nacuàha-ní promesa xì Dios, vâchi ducán cachí ley xì Moisés, dandu vâtùni cundaà ini nêhivì ñà-sàni nduvàha-ní nduá —nì cachi-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchìmà, nì quee-ne nì quesaha-né nacání-né xì cuahà nêhivì, te sàhàmà nì xitià cuento inicutu. Ñâyùcândüá mànicúí gá quìhvi vate Jesús ini nì-iin ñuu. Puru campu xicánúú-yá. Doco nsidanicuú xaan nì caquee nêhivì nì nataca-nè nùù-yá.

2

Nansa nì dândúvaha Jesús iin tiàa nì dāñā ñi cuerpu xi

¹ Nì yàha itnii quivì, dandu mànuhù Jesús ñuu Capernaum. Te nì xinitnùhu nêhivì iá-yà vehe. ² Ñâyùcândüá luegu nì nataca cuahà-né, nì có-nuná gá índu cundoo-ne, nì siquiera nùù yehè. Te nì cāhàn-yà xì-né ñà-ndúú palabra xi-ya. ³ Dandu yucán nì sàà stná itnii gá nêhivì, cùmi-né nsidà-xì iin nècuàchì cuhí nì dāñā ñi cuerpu xi. ⁴ Doco ñà-cuahà guá nêhivì ndoó yucán, mànicúí quìhvi-nè dècuèndè ndé iá-yà. Ñâyùcândüá nì nana-ne ñinivèhé nì nacani-nè iyuhu ñiní meru ndé indéhe ndáà iá-yà ini vehe. Te na sàni nacuna-nemà, dandu nì dānùú-né nècuàchì cuhí xi-ne nùù camilla. ⁵ Ñâyùcândüá, na ní xini-yà ñà-cuahà guá xixinindisá-néyà, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí:

—Hijo, xicáhnú ini sàhà cuàchi-ní.

⁶ Doco yucán ndoó stná itnii nècuàchì nduú nècuàchì ley xi veheñùhu, te nì nacani ini-nè: ⁷ “¿Índù chuun cāhàn Jesús ducán? ¡Mà ndóo ini Dios sàhà ñà-ndúá cachí-nè! Vâchi còo inga ana cui cuicahnú ini-xì sàhà-ndà, cuisì mii-yá”. ⁸ Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-ndúá nacání guá ini nècuàchìmà. Ñâyùcândüá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun nacání ini-nsia ducán? ⁹ ¿Índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñá-cachi uun-nda xì nècuàchì cuhí yohó ñà-xicáhnú ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñá-cachi-ndà xì-né nì ndacúíin-nè ndanihi-ne camilla xi-ne, te nacaca-ne? ¹⁰ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nêhivì Ñuhivì, cuàhìn

quide iñàha ñà-cundaà inì-nsia ñà-ndisa icúmí derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivì ñuhivì.

Dandu nì cachì-yà xì nècuàchi cuhí mà:

¹¹ —Mii-ní cachí xí, ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

¹² Dandu nì ndacuiin nècuàchi cuhí mà, te vichi vichi nì ndanihi-ne camilla xi-ne, nì quee-ne, mànhù-né vehe-ne, indéhe nsidaa nèhivì yucán. Ñàyucàndúá nsidaa-né, nì ndulocó-nè, te nì ndenihi vaha-ne Dios, cachí-nè:

—Ni-iin xichi, có-xìní-ndà cuu (ndiaha guá) nahi ñà-yòhò.

Nansa nì cana Jesús iin tè-dàchíyàhvi nani Leví

¹³ Daaní, nì quee-ya inga xichi cuàhàn-yà dècuèndè mar. Te nì nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá, te nì dàcuàhà-yánè. ¹⁴ Dandu nì yaha-ya (inga xaan), te nì xini-yà iin dèhe Alfeo nani Leví, iá-nè nùù mesa ndé dachíyàhvi-ne. Te nì cachi-yà xì-né:

—Nahà-ní, cunchicùn-ní yùhù.

Dandu nì ndacuiin nècuàchì mà cuàhàn stná-nè xì-yá.

¹⁵ Daaní, después dohó nì cuu na ní ìa-ya vehe Leví mà. Iá-yà xixí-yá, te ndoó stná cuàhà nècuàchi dachíyàhvi, xì cuàhà gá más nècuàchi cachí-nè iá cuàchi-xì, xixí-nè xì Jesús xì nècuàchi dacuahá-yá, vachi cuàhà gá nèhivì nchícùn xì-yá. ¹⁶ Te nècuàchi ley xì veheñùhu, xì stná nècuàchi fariseu, nì xini-nè nansa quidá-yá xixí-yá xì nèhivì mà. Ñàyucàndúá nì cachi-nè xì nècuàchi dacuahá-yá:

—¿Índù chuun cutnáhà maestru xi-nsia xixí-nè xì cuàhà tè-dachíyàhvi, xì dava gá stná nèhivì cuáchi?

¹⁷ Na ní tiacu Jesús cachí-nè ducán, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màdi nècuàchi ndáa vaha xiñuhu xì ana quidatatna xi-né. Nècuàchi cuhí xiñuhu xì ana quidatatna xi-né. Te divi ducání stná yùhù, màdi nèhivì niñnú ndacuisì inì-xì vaxì càhàn xí. Còó, nèhivì cuáchi vaxì nanduquí, áma naxicocuiin ini-nè sàhà cuáchi-ne.

Ndíà òsàhà-xí cónisá ínhíi dócò nècuàchi dacuahá Jesús na iá ìi-yá ñuhivì yohó

¹⁸ Daaní, iin xichi na iníhíi nècuàchi dacuahá Juan Bautista xì stná nècuàchi fariseu, dandu nì tnàtuu itni nèhivì nùù Jesús, te nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá cachí-nè:

—¿Índù chuun iníhíi dócò nècuàchi dacuahá Juan xì stná nècuàchi xídacuahá ley xì tè-fariseu, doco nècuàchi dacuahá mii-ní, cóó?

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nècuàchi ndoó vicò nándàhà, ¿a vátùni iá ñà-cunihii-né na hora ndoó-né cutnáhà-né xì noviu? Còó, vachi na ndoó-né xì noviu, mà cúí cunihii dócò-nè. ²⁰ Doco vaxì iin quivì, dandu mà cóó gá noviu nùù-né, dandísá, tiempu yucán icúmí-nè cunihii dócò-nè.

Ndíà òsàhà-xí sàni dàma estilu sàhana, te estilu saa nduá nì nacoó Jesús

²¹ Sicoto saa, màsà nàcàhmá-ndàñá nùù ñà-tùhú. Vachi nú ducán, dandu dandánsiá ndé nì nàcàhmá, te chicá icúmí ndàtà sicoto tuhú mà. Dandu ñà-sàni ndàtà dahuun sicoto-mà cundua. ²² Stná vinu, nú vinu saa nduá, mà dáquèe stná nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vachi nú ducán, ndàtà-ñá, vachi cahnsiá quida vinu saa ma, te cuitià-ñá, te cuchicuehe stná iin mà. Ñàyucàndúá, nú vinu saa nduá, dandu ini itni iin saa covàha.

Nansa ni xitnùhu nèhivì nècuàchì dacuahá-yá na ní sàhnù-nè sicàyòcò trigu quivì descansu

²³ Iin quivì descansu ni sandua, te yáha Jesús nùu iin itu ndé iá trigu, te cutnáhâ stná-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nacua yáha-ne ducán sàhnù-nè sicàyòcò trigu mà saxì-né. ²⁴ Ñâyùcàndüá, ni cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Cundehè-ní nansa quidá nècuàchì dacuahe-ní, quidá-né iin chuun có-sáha ley xì-nda quida-nda quivì descansu.

²⁵⁻²⁶ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—¿A cóni cãhví-nsiá (nùu tutu ì) ndé nacáníá nansa ni quida David sãnaha na xicánúú ndahví-nè xì compañeru-nè tiempu xì jefe xì dùtù nani Abiatar, te xihì-nè doco? Nì quihvi-ne ìni veheñùhu xì Dios, te nì xixi-ne dità vidi ì, mate cóò permisú cuxi-neà, cuisì-ní dùtù iá permisú cuxi xì ñá-yúcán. Doco David, ndé stná compañeru-nè ni sãha-ne, ni caxixi stná nècuàchì mà.

²⁷ Dandu ni cachi stná-yá xì nèhivì yucán:

—Sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xì nèhivì, ñâyùcàndüá ni sàcòo iin quivì descansu, màdiá ni cùyúcùn nèhivì sàhà-ñá (chicá nducahnú) quivì mà.

²⁸ Ñâyùcàndüá, yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivì quivì mà.

3

Nansa ni nduvàha iin tiàa ni ìchì dahuun iin ndahà-xí

¹ Dandu cuàhàn Jesús veheñùhu. Te na sání quihvi-ya yucán, (ni xini-yà) jaàn iá iin tiàa ni ìchì dahuun iin ndahà-xí. ² Doco ndoó stná nècuàchì fariseu yucán, indéhe vaha-neyà, àma dándüvaha-ya nècuàchì cuhì-mà cahan-né, te ducán nihindèè-né daquée cuàchi-ne diquì-ya sàhà ñà-ndüá quivì descansu.

³ Dandu ni cachi-yá xì tiàa cuhì ndahà-xì mà:

—Ndacuiin-ní, cuiin-ní dava mahì nèhivì yohò.

⁴ Dandu ni cãhàn-yá xì nèhivì nánì xì-yá yucán, cachì-yá:

—¿Nansa ndiá ìcà-ndá quida-nda quivì descansu? ¿Amádi chicá iá vaha quida-nda ñà-iá vù, te màdiá ñà-có-ndiáá? ¿Amádi chicá iá vaha dacácu-nda nèhivì quivì mà, te màdiá cahnì stnáhà-ndá?

Doco nècuàchì yucán, cóò ni-ñàha ni náxícónihì-né nùu-yá. ⁵ Ñâyùcàndüá, ni xiconúu-yá nùu nsidaa-né, te ni cuduchi ìni-yá sàhà-né, vachi caxin sàstnùhù ànima-nè. Dandu ni cachi-yá xì tiàa ma:

—Chitanini-ní ndahà-ní.

Dandu ni chitanini nècuàchì mà ndahà-né, te ni nduvàha dahuan.

⁶ Ñâyùcàndüá ni caquee nècuàchì fariseu mà ni cãhàn-nè xì nècuàchì partidu herodianu, ni ndatnuhu-né nansa cui dandáñùhù-nèyà.

Nansa ni nataca cuàhà nèhivì nùu mar

⁷⁻⁸ Daaní, cuàhàn-yá xì nècuàchì dacuahá-yá nùu mar, te cuàhà sàstnùhù nèhivì ladu Galilea ni catenchicùn stná xì-yá. Te na ní xitiá cuentu ñà-ndiaha guá quidá-yá, dandu más nèhivì ni ndecocho: nècuàchì ñuu Jerusalén, xì más gá nèhivì ladu Judea xì stná nèhivì ladu Idumea, xì nèhivì ladu duha yùte Jordán, xì nèhivì ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón, nsidaa-né vaxi-ne ndé iá-yá.

⁹ Ñâyùcàndüá, ni cachi-yá xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-cundiatu tùha-ne xì iin lancha ndé coo-ya sàhá màsà ndútnúú guá-yá mahì nèhivì cuàhà mà.

¹⁰ Vachi cuàhà-né ni dándüvaha-ya, ñâyùcàndüá nsidaa nècuàchì cuhì, ni

nachitu-né nùù-yá, cuní-nè dacácùhun-ne ndahà-né ìcà-yá, te nduvàha-ne.

¹¹ Stná ñà-malu, na ní xinià-yà, nì sàcùitasisiá nùù-yá, cachá':

—Dèhemani Dios nduu-ní.

¹² Doco mii-yá, vihi gá cuàhà nì dandacú ndee-yá nùà ñà-màsà cáchà ana divi nduú-yá.

Nansa ni nacàxin Jesús ùxin ùi tiàa ñà-cunduu-ne apóstol xi-ya

¹³ Dandu nì nana-ya yucù, te nì cana-ya nècuàchì tuxí-yá ñà-nì cáquixí-né nùù-yá. ¹⁴ Te nì nacàxin-ya ùxin ùi-nè ñà-cunduu-ne nèhivì cutnahá xi-yá cacanu, dandu después techuún stná-yànè cùhùn-nè càhàn-nè xì nèhivì palabra xi-ya. ¹⁵ Te nì sàhatahvi-yànè ñà-dandúvaha-ne nècuàchì cuhí, te tavà stná-nè ñà-malu ñuhú anima nèhivì. ¹⁶ Te divi nècuàchì yohó xínduu nècuàchì nì nacàxin-ya: iin-ne nani Simón, te divi-ne nì dānāni stná-yà Pedro; ¹⁷ daaní, iá stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì ñani-nè Juan, ndúì nècuàchì mǎ nì dānāni stná-yà Boanerges, te cuní cachāmà na cáhàn dàvì cáhàn-nè. ¹⁸ Daaní iá stná Andrés, xì Felipe, xì Bartolomé, xì Mateo, xì Tomás, xì dèhe Alfeo nani Jacobo, xì stná Tadeo, xì Simón nì sanduu partidu cachí-nè nècuàchì Canaán; ¹⁹ te nì iá stná Judas Iscariote, divi nècuàchì icúmì cahin xi-yá.

Daaní, nì yàha-ya xì compañeru-yà ini iin vehe. ²⁰ Te yucán nì nataca cuàhà gá tu nèhivì nùù-yá. Ñàyùcàndüá, cóni cúsáá gá-yà cuxi-ya, nì mii-yá nì nècuàchì dacuahá-yá. ²¹ Dandu nècuàchì xínduu nèhivì vehe-ya, nì xinitnúhu-ne nansa cachí nèhivì sàhà-yá ñà-sàni ndañuhu sàxínitnúni-yá, cachí-nè. Ñàyùcàndüá, cuàhàn-nè ndé iá-yà ñà-cuní-nè cundaca-neyà nùhù.

Nansa ni dàquée cuàchi nèhivì diqui Jesús, ñà-malu chindéé xí-yá, cachí-nè

²² Daaní, nècuàchì ley xi veheñuhu, nì caquee-ne ñuu Jerusalén, nì casaà-nè ndé iá-yà, te nì càhàn cuàchi-ne diqui-yá, cachí-nè xì nèhivì:

—Nècuàchì jaàn, icúmì-nè ñà-malu nani Beelzebú ini-nè, divi quisi cusáhnù. Ñàyùcàndüá, vātùni tavá-né dava ga ñà-malu anima nèhivì, vāchi quisi mà chindéé xí-nè —nì cachi-ne.

²³ Ñàyùcàndüá nì cana Jesús nèhivì, te nì nacani-ya historia nduú ejemplu, cachí-yà xì-né:

—Ñà-malu, ¿nansa cui tavà stnahá nsidaa mián? Mà cúí. ²⁴ Vāchi ducán iá xán na iá xì nèhivì dandacú nùù iin ñuu, nú nì táhndè dava-ne, te náá stnahá-né, dandu mà cúí dandacú gá-nè nùù ñuu mà. ²⁵ Te nèhivì ndoó iin vehe, nú xini ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè. ²⁶ Stná ñà-malu xi Satanás, nú nì táhndè dava, te cuní ùhì stnahá, dandu mà cuéa, te yāchi nsiha, nú ducán.

²⁷ Vehe iin tiàa ndacuí, mà cúí quihvi ndevàha nèhivì, te tavà-né ñà-icúmì-tè. Còó, vāchi dihna icúmì-nè chichuhni-nète, dandu vātùni quida-ne ducán.

²⁸ Ñà-ndáa ndúá cachí xì-nsiá, mate nadaa ga cuàchi nèhivì iá nùù Dios, te ò nadaa ga xichi cáhàn ùhí-nè diqui-yá, vātùni cuicahnú ini-yà sàhà-né.

²⁹ Doco nú nì cáhàn ùhí-nè diqui Espiritu lì xí Dios, dandísá, mà cúí cuicahnú ini-yà, sàhà-né, vāchi nicanicuhàn icúmì-nè cunsida-ne cuàchi ma.

³⁰ Ducán nì cachi-yà xì nèhivì yucán sàhà nècuàchì cáhàn trùhù diqui-yá, vāchi cachí-nè ñà-ínacáá iin ñà-malu ini-yá.

Ñà-ndúá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-neyà

³¹ Daaní, nì sàà stná dihi-yá xì ñani-yà tùvèhé, te nì techuún-né iin razón caná-néyà. ³² Ñàyùcànduá, nèhivì ndoo nùù-yá, nì cachi-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhé cà' iin dihi-ní xì stná ñani-ní, caná-né mii-ní.

³³ Dandu nì cachi-yà xì nèhivì mà:

—¿Ana divi nduú mamá xì cahan-nsiá? Te ò ¿ana divi xínduu ñani?

³⁴ Dandu nì xiconúù-yá nì indehè-yá nsidaa nèhivì ndoo nùù-yá, te nì cachi-yà:

—Divi nècuàchì yohó xínduu nahi mamá xì, ò nahi ñani. ³⁵ Vàchi nsidanicuú ana quidà-xì ñà-nduá cuní Dios, divi xínduu nahi ñani, nahi cùhe, te nahi dihi stnáí.

4

Iin ejemplu sàhà iin nècuàchì xitú

¹ Daaní, inga xichi nì quesaha Jesús dacuahá-yá nèhivì nùù mar. Te yucán nì nataca cuàhà gá-nè nùù-yá. Ñàyùcànduá, nì nana-ya iin lancha iin yuhù mar mà, te nì sàcòo-ya inì-nu. Te nèhivì cuàhà mà, yuhù mar mà nì sàcúndoo-ne. ² Dandu nì dàcuahá-yánè cuàhà iñàha, nì nacani-ya xì-né cuàhà historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

³ —Cunini-nsia. Nìsa ìa iin nècuàchì xitú, nì quee-ne cuàhàn-ne chihi-ne.

⁴ Te nì sate uun-ne tata mà. Te dava-ña, nì còya nùù ichì. Dandu nì quixi laa, nì saxì-siá. ⁵ Te dava stná mà, nì còya nùù cavà ndé còò cuàhà ñuhù. Te yàchì nì xitià, vachi có-ndòò cucún ñuhù yucán. ⁶ Doco na ní dùcàn orá, nì ìchà, vachi cóni níhì yohá. ⁷ Daaní, dava stná tata mà, mahì iñù nì còya. Te na ní sahnù iñù mà, dandu nì dàdáhvia viu cuati ma, ñàyùcànduá cóni cuàha. ⁸ Daaní, dava stná tata mà, nì còya nùù ñuhù vaha, te nì xitià, nì sahnua, te nì cuàha; dava-ña, òcò ùxin gà tantu nì cuàha; te dava-ña, ùni dico gà tantu, te dava-ña, ùhùn dico gà tantu nì cuàha.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nì cúniní vaha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí.

Ñà-nduá disàhà-xì nì nacani Jesús ejemplu, divi sàhà màsà cùndàà ini nècuàchì cahìchì inì-xì

¹⁰ Na ní ndòò mii Jesús xì ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá xì stná nècuàchì ndoo yatni, dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhà ejemplu mà. ¹¹ Ñàyùcànduá, dohó nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, sàni nihitáhvi-nsiá cundaà inì-nsia nansa iá ñuhivì ì xì Dios, mate nìsa ìa dèhè palabra sàhàmà antes. Doco nècuàchì dava ga, còò. Puru ejemplu icúmí nacani xì-né. ¹² Ducán iá sàhà-ñá màsà cúnítnùhu-ne, mate indèhe-né, te màsà cùndàà inì-nè, mate iníní-né. Pues ducán icúmí cuu xì-né sàhà-ñá màsà ndédúmá inì-nè, te cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchì xitú

¹³ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—¿A ñá-cò-cùndàà inì-nsia sàhà ejemplu jaàn nduá? Pues nú coó, dandu ¿nansa cui cundaà stná inì-nsia sàhà nsidaa ejemplu dava ga?

¹⁴ Pues cunaha-nsia, na ian quidà nècuàchì nì dàndiàchì uun xì tata mà, ducán quidà stná nècuàchì chihì xì Palabra xì Dios ini anima nèhivì. ¹⁵ Tata nì còyo nùù ichì mà nduú nahi nèhivì iníní xì palabra xì Dios, doco yàchì vaxì ñà-malu dacúxió-si palabra nì ndòò ini anima-nè mà. ¹⁶ Daaní, nahi tata nì còyo nùù cavà nduú nèhivì iníní xì palabra ì, te luego cudí inì-nè

sàhà-ñá. ¹⁷ Doco na ian cùu xì viú còò yohò-xí, ducán cuú stná xì-né. Iyuhu gá quidándéé ini-nè nchícùn vii-né. Daaní, nú ni yáha-ne iin trùndoho, ò nú quidáquíní nèhivì xì-né ñà-nchícùn-nè palabra xi-ya, dandu luegu naxícócuïn ini-nè, te nacóó-néa.

¹⁸ Daaní, nahi tata nì còyo mahì iñù nduú nèhivì iníní xí palabra ìi, ¹⁹ doco cuàhà gá nacaní ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhivì yohó. Te cudí stná ini-nè dacáyà-nè ñà-cuicà-né, vâchi xího sàstnùhù-né cucumi-né cuàhà iñàha. Ñâyùcán nduá sadí xì núu palabra xi Dios ñà-mà cùì ñihindéa chindeá-nè. ²⁰ Daaní, nahi tata nì còyo núu ñuhù vâha nduú nèhivì iníní xí palabra ìi, te xiníndísà-néa. Ñâyùcàndüá, queámà ñà-ndüú-né na iin viú nì cana vii, a sea nduú-né nahi viú nì cana òcò ùxin tantu, te ò ñà-nì cana ùnì dico tantu, te ò ñà-nì cana ùhùn dico tantu.

In ejemplu sàhà iin lámpara

²¹ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Nú xícàn-ndà quixi iin lámpara, dandu mà chícání dèhé-ndañá tixi iin canasta, ò tixi iin cama. Còò, cuiin vateá iin xaan ndé cutnuá inicutu. ²² Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nì ìa dèhé, icumiá tui vateá. Te nsidaa ñà-ndüá quidá dèhé nèhivì, icumiá natui clarüa. ²³ Nì cúníní vâha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

²⁴ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Cunini vâha-nsia na sâha xi-nsiá (ichì váha). Vâchi divi vara chitácuhá-nsiá icumí stná mii-nsiá nacuitacuhá-nsiá. Doco nú iníní vâha-nsia, dandu chicá ñihitâhvi-nsiá cundaà vâha ini-nsia. ²⁵ Vâchi nècuàchì sãñühù (ñà-vâha) ini-xi, chicá más icumí-nè ñihitâhvi-né; doco nèhivì có-ñühù ndisa (ñà-vâha) ini-xi, ndè iyuhu (ñà-vâha) ñuhù ini-nè, icumiá cuxio nsia.

In ejemplu sàhà tata sahnú nama

²⁶ Dandu nì cachi stná Jesús:

—Na historia yohó, ducán iá stná ñuhivì ìi xí Dios. Nì chihi iin tiàa tata mahì itù-te. ²⁷ Na túinuù, dandu ndácòo-tè (nácòtò-teá); daaní sãñaà quidí-te. Doco tata mà, xitià te sahnúa, mate có-cùndáà ini-te índù modo sahnúa. ²⁸ Vâchi iin itu, miá cuàha. Dihna viú xitià, dandu después caná sicâyòcò-ñà, te nachitu nùnìá. ²⁹ Te nú sàni sisa vâha, dandu yâchì icumí ndanchito cosecha, vâchi sà-íá.

Ejemplu sàhà tata yutnú mostaza

³⁰ Dandu nì cachi stná Jesús:

—¿Índù iñàha cui cachi sàhà-ñá cundaà vâha ini-nsia nansa iá ñuhivì ìi xí Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani sàhà ñà-cundaà ini-nsia nansa iá tiempu mà? ³¹⁻³² Pues, cunaha-nsiá, nahi tata yutnú mostaza, ducán iá tiempu mà. Vâchi tata mà, mate tata chicá cuati iá ñuhivì nduá, doco nú sàni chihi-ndañá, dandu sahnúa. Queé nahnú ndahà-nú, te vihi gá nducáhnüá núu nsidaa gá ñà-tâtá. Dècuèndè laa ndavá ansivi vâxi sâcùitândòò casì mahì ndahà-nú —nì cachi-yà.

³³ Cunaha-nsiá, cuàhà gá ejemplu nahi ñà-jaàn nì nacani-ya xì nèhivì na dacuahá-yànè, según nansa nì sàà-nè cundaà ini-nè. ³⁴ Puru historia nduú nahi ejemplu nì nacani-ya xì-né, doco na ní ndòo mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì dátui nsihì-ya sàhámà núu-né.

Nansa nì dàcúcuïn Jesús tàchì, te nì nàcũñuhu dadí tècuì mar

³⁵ Na ní cuñãà quivì yucán, nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Cùhùn-ndà yàha-nda ladu mar.

³⁶ Dandu ni dānācuítia compañeru-yà nēhivì cuàhà mà. Te mii-yá, nacua iá-yà ini lancha, ducán ni saca-neyà cuàhàn-nè yàha-ne mar. Te cuàhàn stnà iin ù gà lancha ndoó stnà yucán. ³⁷ Doco después ni dàña iin tàchi dānā, te ni nacuahnu todò tècuí, ni xīnu-tè ndè ini lancha mà, sàdaaní chitu-nú. ³⁸ Doco mii-yá, indúhu-yá quídì-yà cahà-nú, ihí almohada òni-yá. Dandu ni dānsícuìhnu ini-nèyà, cachì-nè xī-yá:

—¡Ay! ¡Maestro! ¿A có-ndùlócò-ní ñà-vihini cui-ndà?

³⁹ Dandu ni ndacuiin-yà, ni càhàn-yà ni sadi-yà nùù tàchi mà, te ni cachì-yà xì tècuí mar:

—Ihí-ní ni coó, te ni ndúdádí.

Dandu luegu ni cucuìin tàchi, te ni nàcùñuhu dadí tècuí.

⁴⁰ Dandu ni cachì-yà xì nècuàchì yucán:

—¿Índù chuun yúhí guâ-nsiá? ¿A có-càhví-nsiá xì Dios?

⁴¹ Dandu ni yúhí sàstnùhù nècuàchìmà, te ni cachì-nè iin-ne xì inga-nè (sàhà-yá):

—¿Índù clase nēhivì nduú nècuàchì yohó, te dècuèndè tàchi xì mar iníni xí-nè?

5

Nansa ni tavà Jesús ñà-malu ñuhú ini iin nècuàchì ñuu Gadara

¹ Daaní, ni sàà-nè xī-yá inga ladu mar nùù ñuu nècuàchì Gadareno. ² Te na ní quee-ya nùù lancha, luegu ni ndacùhun tnahá-yá xì iin tiàa ñuhú ñà-malu inì-xì, vāxi-ne dècuèndè mahì cueva ndé xī-indùxin nsii. ³ Vāchi de por sí, yucán iá dahuun-ne. Te còò ni-iin cui chicuhni xī-né, mate cadena ni cùndúá. ⁴ Cuàhà xichi ni sàcùnuhni-nè xì manilla càa, xì stnà cadena. Doco siempre sahné-nè, te dacuachì stnà-nè manilla mà. Còò ni-iin cui nsida viì xì sàxínitnùní-nè. ⁵ Nicanicuahàn ndui te ñuu ndáhi loco-nè, xicánúú-né yucù xì mahì cueva mà, danácuèhè-nè mii-né xì yùù. ⁶ Doco na ní xini xicà-né Jesús, ni dàyáà-nè ni sàà-nè nùù-yá, te ni sàcuìin sisi-né nùù-yá, ⁷ ndáhi ndee-né quidá ñà-malu, te ni cachì-nè:

—Jesús, ¿ndiá cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhi mii-ní), Dèhemanì Dios iá òiquì-xì ansivi nduu-ní. Sàhà Dios sacúndáhvì nùù-ní, ¡màsà dándóhó-ní yùhù!

⁸ Pues ducán ni cachì nècuàchìmà, vāchi làcà ni cachì-yà xì-ñá:

—¡Cuxio yohó ñà-malu nùù tiàa yohó!

⁹ Dandu ni ndacàtnùhù stnà-yà nùá:

—¿Nansa nanu?

Te ni cachà:

—Ejército naní, vāchi cuàhà nduú-nsí.

¹⁰ Dandu cuàhà gà ni sacundahví tiàa ma nùù-yá ñà-màsà téchúún-yañà cùhàn inga ñuu. ¹¹ Te yatni yucù yucán ni sandoo cuàhà cochi, xixáhan-sì.

¹² Ñàyúcandúá, ni sacundahvíà nùù-yá, cachá:

—Dayáha-ní nsiùhù ni cùhùn-nsi màcùñuhu-nsi ini cochi yucán.

¹³ Dandu ni dāndáà-yañà. Ñàyúcandúá ni caquea nùù tiàa ma cuàhàn, ni sàcùñuha ini cochi yucán. Nahí ù mil ni sanduu-sì. Daaní, carrera ni nuu nsidaa-sí candiaa yucán, te ni còyo-sì ini mar ni càhà-sì.

¹⁴ Daaní, tè-xíndiaa xì cochi mà, ni yùhí-te; carrera mànuhù-té ni ca-chitnùhu-tè xì nècuàchì ini ñuu mà xì stnà nècuàchì ndoó rancho. Dandu

nèhivi ndoó yucán, vaxi-ne cundehè-né ñà-nduá ni cuu. ¹⁵ Ni quesaa nsi-daa-né ndé iá-yá, te ni caxini-nè nècuàchi nisa ñuhu cuàhà ñà-malu ini-xi, iá-nè, ndixí-né sicoto, sàni nàcòo nsihi sàxinifitnùni-nè. Dandu nèhivi yucán, ni cayúhi-nè. ¹⁶ Te nècuàchi ni caxini nansa ni cuu, ni nacani-ne xi nsidaa nèhivi mà sàhà cochi xi sàhà stná tiàa ma. ¹⁷ Dandu nèhivi cuàhà mà, ni quesaha-né ni sacundahví-nè nùu-yá ñà-ni queé dahuun-ya ñuu-nè.

¹⁸ Daani, na sàni nana tu-ya lancha yucán, dandu ni càhàn nècuàchi nisa ñuhu ñà-malu ini-xi, ni xicàn-nè áma cui cutnahá stná-né xi-yá cùhùn. ¹⁹ Doco cóni sàha-ya cùhùn-nè:

—Còo —cachí-yà—, xuhun-ní vehe-ni, te cachitnùhu-ní xi tnaha-ní ñà-cuàhà guá ni quida Stohò-ní Dios xi-ní, te ni cuhi ini-yá mii-ní.

²⁰ Ñàyücànduá, ni quee tiàa ma cuàhàn-nè inicutu ladu mà nani Decápolis, ni cachitnùhu-ne ñà-ndiaha guá ni quida Jesús xi-né. Te nsidaa nèhivi yucán, ni ndulocó-nè.

Nansa ni dånátíacú Jesús dèhe Jairo, te ni dåndúvaha stná-yá iin nècuàchi ñahà

²¹ Dandu ni nayàha-ya ini lancha cuàhàn-yá inga ladu mar. Te yucán yuhù mar mà ni nataca cuàhà sàstnùhù nèhivi nùu-yá. ²² Dandu yucán ni sàà stná iin nècuàchi cusáhnù nùu iin veheñùhu, Jairo nani-né. Te ni tnàtuu-ne nùu-yá, ni tutuyuhu-né ñuhù nùu sàhà-yá, ²³ te ni sacundahví cuàhà-né nùu-yá, cachí-nè:

—Meru cucáhví dèheyoquí. Cùhùn-ndà, chindàndòò-ní ndahà-ní dìqui-ñá sàhà-ñá nduvàha-ñà, te màsà cú-ñà.

²⁴ Ñàyücànduá, cuàhàn-yá xi-né. Te cuàhà gá stná nèhivi cutnáhà xí-yá nchícùn stná-nè cuàhàn, dècuèndè tnuu cuàhàn-nè xi-yá ñà-cuàhà guá-nè.

²⁵ Te cunaha-nsiá, mahi nèhivi mà cuàhàn stná iin nècuàchi ñahà cuhí. Ùxin ùi cuià sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nù. ²⁶ Te cuàhà gá sàni ndoho-ne ni quida nècuàchi quidátátná, doco cóni níhi nècuàchimà chindee-ñánè. Còo, chicá ni quida yaa cuèhè xi-ne, dècuèndè sàni dånshí-né dihùn xí-né sàhà. ²⁷ Doco na ni xinifitnùhu-ne sàhà Jesús, ni quixi-ne ladu yàtà-yá mahi nèhivi cuàhà mà, te ni dácùhùn ndahà-né nùu sicoto xi-ya, ²⁸ vachi ni nacani ini-nè: “Nú ni dúcùn ndahí mate sicoto-ni xi-ya, vátuni nduvàhi”. ²⁹ Te (ñà-ndáa nduá), luego ni cucuñ nù-né, te ni cuu ini-nè sàni nduvàha-ne cuèhè dana ma. ³⁰ Daani, momentu mà ni cundaà stná ini-yá sàni dåndúvaha iin nèhivi xi poder xi-ya. Ñàyücànduá, ni naxicocuñ duma-yá yàtà-xí mahi nèhivi cuàhà mà, te ni cachi-yá:

—¿Ana divi ni dúcùn ndahà-xí icà sicoto xí?

³¹ Dandu nècuàchi dacuahá-yá, ni cachi-nè xi-yá:

—¿A có-xini-ní ñà-cuàhà guá nèhivi ndoó yohó, te yáha ga tnuu cuàhàn-ndà? Te nú ducán, dandu ¿indú chuun cachí-ní: “¿Ana ni dúcùn ndahà-xí icà sicoto xí?”?

³² Dandu ni xiconúu-yá ni indehè-yá, áma nátui nècuàchi ni quida mà. ³³ Te nècuàchi ñahà mà, ndé quidí cuisí-né ñà-yúhi-nè, vachi ináhà-nè ñà-nduá ni cuu xi ini-nè. Dandu ni tnàtuu-ne, ni sàcuñ sisi-né nùu-yá, te ni cachi ndàà-nè xi-yá nsidaa ñà-nduá ni cuu xi-né. ³⁴ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-ni xinindisa-ní. Vátuni nùhù-ní contentu vichi. Iin-ni ni cúxío cuèhè dana nisa quida xi-ní.

³⁵ Na meru cachí-yá ducán, dandu ni caquesaa nèhivi vaxi vehe presidente xi veheñùhu ma, te ni cacachi-nè xi nècuàchimà:

—Sàni xihí dèhe yoco-ní. Có-xiñhù cuàhachuñ gá-ní maestru.

³⁶ Doco Jesús, cóni ndúlócô-yà sàhà ñà-nduà nì cachi-nè, cuisì-ní nì cachi-yà xì presidente mà:

—Màsà yúhí-ní. Cuisì cunihnu vaha inì-ní.

³⁷ Dandu nì cachi-yà ñà-màsà cútnáhâ gá nèhivi xì-yá, cuisì-ní Pedro, xì Jacobo, xì ñani Jacobo nani Juan. ³⁸ Te nì sàà-yà xì-né ndé vehe presidente mà, te nì xini-yà ndoó chitu nèhivi, yáha ga quidácuahà-né, sacú ndee-né, te cána fuerte-né. ³⁹ Dandu nì nsihvi-ya vehe, te nì cachi-yà:

—¿Índù chuun cána guá-nsia, te sacú guá-nsià? vâchi cóni xíhi ñahà chii yohó. Quídì uun ni-ñà.

⁴⁰ Doco nècuàchimà, nì sàcùndiaa uun-neyà. Ñàyùcànduà, nì tavà nsihí-yáné fuera, te nì saca-ya yuadíhâ xì nècuàchì cutnáhâ xí-yâ, nì yàha-ne ndé indúhu ñahà chii ma. ⁴¹ Dandu nì tnií-ya ndahâ-ñá, cachí-yà:

—Talita cumi —te cuní cachàmà dàhàn ñuu yucán: Yohó cachí xí, ndacuiin xá.

⁴² Dandu vichi vichi nì ndacuiin-ñà nì nacacanu-ñà, vâchi nahi ùxin ùi cuià xicá-ñà. Te nècuàchì cutnáhâ xí-yâ, nì candulocó sàstnùhù-né sàhà ñà-nduà nì cuu. ⁴³ Doco mii-yá, nì chinaha-yáné ñà-màsà cachí-nè xì nèhivi ñà-nduà nì xini-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né nì dácúxí-nèña.

6

Ñà-nduà nì quida nèhivi ñuu Nazaret na ní nùhù Jesús ñuu-yà mà

¹ Dandu nì quee Jesús yucán mànuhù-yá ñuu-yà, te nhicùn stná nècuàchì dacuahá-yá, ndacá tnáhâ-né xì-yá cuàhàn. ² Te na ní sàà quivì descansu ñuu yucán, nì sàhàn-yà veheñùhu, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivi. Te na ní inini-ne ñà-nduà nì cachi-yà, nì ndulocó-nè, cachí-nè:

—¿Índù nì xini-ndà nì nihítàhvi guá nècuàchì yohó? Te ¿índù nì xini-ndà nì cunchichí guá-nè? ¿Te nansa iá stná milagru quidá-né? ³ Vâchi iin ana tùha yácun yutnù nduú-né. Te dihi-né nani María, te ñani-nè nduú Jacobo, xì José, xì Judas, xì Simón. Te ñahàcúha-ne, ¿a có-ndóo stná-né yohó ndé ndòò-ndà?

Ducání nì cachi-nè ñà-nì cuduchi inì-nè sàhà-yá. ⁴ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Iin ana cáhàn cuenta xi Dios, nú inga ñuu nì cáhàn-nè, dandu siempre quidáñúhú nèhivi ñuu mà-né, doco nèhivi ñuu mii-né, ò tnahane, ò nèhivi vehe-ne, cóò, có-quidáñúhú-ñáné —nì cachi-yà.

⁵ Ñàyùcànduà, mànicuí quida-ya milagru ñuu-yà mà, cuisì iin ùi nècuàchì kuhí, nì chitàndóo-yá ndahâ-yá dìquì-né, te nì nduvàha-ne. ⁶ Te nì ndulocó-yá ñà-có-cuní nècuàchì ñuu mà cunindisá-né.

Nansa nì techuín Jesús nècuàchì dacuahá-yá ñà-dacútià-nè palabra ìi

Dandu nì nacàhin-ya vuelta cuàhâ ñuu cuati, nì dàcuahá-yá nècuàchì ñuu yucán. ⁷ Dandu nì cana-ya ùxin ùi nècuàchì dàcuahá-yá, te nì dándàcú-yá ñà-cutnàhá ùi ùi-nè cùhùn. Te nì sàhatahvi-yáné ñà-tavá-né ñà-malu. ⁸ Te nì cachi stná-yá xì-né ñà-còò ni-íñàha cunihi-ne cùhùn ichì mà, cuisì-ní bastón xì-ne; cóò morral, cóò pan, cóò dìhùn cunihi-ne inì siuhmatixi-ne, ⁹ te ndisàn uun nì cúnái-né. Te cuisì imindaa dùhnù cundixi-ne cùhùn. ¹⁰ Te nì cachi stná-yá xì-né:

—Nú cuàhàn-nsià cundoo-nsia iin vehe, dandu iin-ni cundoo-nsia yucán ndé cachi sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ¹¹ Te nú có-cuní nèhivi quihin casú-nè cunini-ne, dandu quee-nsia ñuu-nemà, te catù-nsiá sàhà-nsiá ñà-còyo yacá ñuu mà. Vâchi ñà-jaàn cunduu testigu dìquì-né quivì coo juicio xi-ne. Te

yùhù cachî xî-nsiá, na sáà quivì ndàcàn Dios cuenta sàhà cuàchi, dandu chicá cuàhà castigu icúmí nècuàchimà nìhì-né nùù nècuàchì (malu) nì sandoo ñuu Sodomá xì ñuu Gomorra sàhaha.

¹² Dandu nècuàchì dacuahá-yá mà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndiá icà-né naxicocufin ini-nè sàhà cuàchi-ne. ¹³ Te nì tavà stná-nè cuàhà ñà-malu ñuu ñuu ini nèhivì, te nì saquin stná-nè seña xì aceite ònì cuàhà nècuàchì cuhì, te nì dándúvaha-ñané.

Nansa nì xihì Juan Bautista

¹⁴ Ñà-cuàhà guá nì xitiá fama xì Jesús, ñàyùcànduá, nì xinitnùhu stná rey nani Herodes. Te sàhámà nì cachì tèmà:

—Sàni natiacu Juan Bautista, te ñàyùcànduá quidá-né milagru.

¹⁵ Ducán nì cachì tèmà. Doco dava ga nèhivì, nì cacachi-nè sàhà-yá ñà-divi Elías nìsa là sàhaha nduú-yá. Te dava ga-nè, nì cachì-nè ñà-iin nècuàchì càhàn cuenta xì Dios nduú-yá, nahi nècuàchì profeta sàhaha.

¹⁶ Doco Herodes mà, dohó nì cachì-te na ní xinitnùhu-tè sàhà-yá:

—Còó, divi Juan nduú-né, vàchi sàni natiacu-nè, mate ní quendodò ònì-nè nì guide.

¹⁷ Ducán nì cachì tèmà, vàchi antes nì chicadi-te Juan, nì dándàcú-te nùù soldadu xi-tè, te nì tniì tèmànè. Ñàyùcànduá nì sàcùnuhni-nè cadena, te nì sàcùndiadi-nè vehecà. Pues nsidaa ñà-jaàn nì quida Herodes mà sàhà-ñà cuní-te ndòò vaha-tè nùù iin ñahà nani Herodías. Vàchi sàni nandàhà-té xí-ñà mate ñahàdihì ñani-te Felipe nduú-ña. ¹⁸ Ñàyùcànduá nì cachì Juan xi-té:

—Cò-sàha Dios lugar coo-ní xì ñahàdihì ñani-ní.

¹⁹ Pues divi sàhà ñà-jaàn nì xini ùhì Herodías mà Juan, te cuní-ña cahni-ñané, doco mànicú. ²⁰ Vàchi Herodes mà, ináhà-tè Juan ñà-nduú-nè iin nècuàchì nihnú ndáa ini-xi, te ì stná ini-nè. Ñàyùcànduá, yúhì-tené. Te divi sàhàjàn nì xidahan stná-te nècuàchimà nùù ñahà mà. Te cudí stná ini-te cunini-tè ñà-nduá cachì nècuàchimà, mate cóni sàà-te cundaà vaha ini-te.

²¹ Doco nì sàà iin quivì nì cuu ofrecer nansa dandáñuhú ñahà mànè, vàchi nì naxinu rey mà cuà, te nì quida-tè iin vicò cahni nì casaà cuàhà tè-cúsáhnú ñuu mà, xì cuàhà stná comandante capitán, xì stná cuàhà tècuicà ndoó ladu Galilea yucán. ²² Dandu nì quihvi dèheyoco Herodías mà ndé iá vicò, te nì itasaha sàstnùhù-ñá, nì dàcúdiì ini-ña rey mà xì stná tè-xinduu visita xi-tè.

Ñàyùcànduá, nì cachì-te xi-ñá:

—Ndéni iñaha nì cui cunú, càcùn-ñá nùì, te nìhùn-ñá.

²³ Te nì chinaha-té Dios ñà-ndéni iñaha nì cui nì càcàn-ña, cuàhà-tèñá, mate nì cùnduá iin davatahvi ñuu ndé cusáhnú-te, cuàhà-tèñá. ²⁴ Ñàyùcànduá nì quee-ñà cuàhàn-ña ndàcàtnùhù-ñá nùù dihi-ñá:

—¿Ndíà nduá càquìn?

Te nì cachì dihi-ñá:

—Dinì Juan Bautista càcùn —nì cacha.

²⁵ Ñàyùcànduá, yàchì nì nansìhvi ñahà chii mà ndé iá rey mà, te nì xicàn-ña, cachì-ña:

—Dinì Juan Bautista taxi-ní luegu, cunacaà ini iin charola cahni —cachá.

²⁶ Dandu rey mà, cuàhà gá nì cuhuun ini-te, doco sàhà-ñá sàni dándàà-te, te sàhà stná visita ndoó yucán, ñàyùcànduá có-cuní-te dama-tè ñà-nduá nì cachì-te xi-ñá. ²⁷ Sàhàjàn vichi vichi nì techuún-te iin tè-cùhùn cahni xì Juan, te cunihì tèmà ònì-nè ndixi. ²⁸ Ñàyùcànduá, nì sàhàn tèmà vehecà, nì

quendodò-té dìni-né, te nihí-teá ini iin charola nì nansihvi nì sàha-tè ñahà chii mà, dandu mii-ñá, nì sàha-ñà dihi-ñá.

²⁹ Daaní, na ní caxinitnùhu nècuàchì nìsa dacuahá Juan, dandu nì casahàn itnii-né nì naquihin-ne iquicúñú nsì ma nì sùxin-ne nì chicao-nèà ndé nduú cueva xi nsì.

Nansa nì dàcuxí Jesús ùhùn mil nèhivi

³⁰ Daaní, nì cansiaa nècuàchì nì techuún Jesús cacanu, te nì canataca-nè nùu-yá, nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-ndúá nì quida-ne xì ñá-ndúá nì chihaha-nè. ³¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Naha-nsià cùhùn cuaán-nda iin xaan ndé có-ndòó nèhivi, quetatu chii-nsiá.

Ducán nì cachi-yà, vèchi nì có-cùsáá gá-nè cuxi-ne, ñà-cuahà guá nèhivi queé nsihvi nùu-né. ³² Ñàyùcàndúá nì nana-ya xì-né ini iin lancha ñà-cùhùn cuaán-yá xì-né iin xaan ndé còò iin. ³³ Doco nì xini nèhivi cuahàn-yà, te cuahà-né nì nacuni-nèya, ñàyùcàndúá nì caquee-ne nsidaa ñuu nì dàyáa-nè, te dihna-ne nì sàa-nè nùu-yá. ³⁴ Ñàyùcàndúá, na ní quee-ya nùu lancha mà, nì xini-yà cuahà gá-nè ndoó, te nì cuhi ini-yànè, vèchi nahi rii còò stohò-xi, ducán nduú-né. Ñàyùcàndúá, nì dàcuahá-yànè cuahà iñaha.

³⁵ Daaní, na ní cuaà nì catnàtuu nèhivi siempre nchícùn xì-yá nùu-yá, cachi-nè:

—Vichi sàcuahàn nì cuaà, te lugar yohó, còò ni-iin vehe. ³⁶ Ñàyùcàndúá, ndaquindèè-ní xì nèhivi yohó ñà-nì cuitià-nè cùhùn-nè ndè rancho ò ñuu cuati ndoó yatni, te cuiin-ne ñà-cutiacu-nè, vèchi còò ñá-cuxi-ne lugar yohó.

³⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachi-nè xì-yá:

—¿A cùhùn-nsi xì ùi cientu dihùn plata, te cuiin-nsi pan dacuxí-nsinè?

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Nadaa pan icúmí-nsiá? Cuahán-nsià cundehè-nsiá.

Ñàyùcàndúá, (nì ndàcàtnùhù-né), te na ní cundaà ini-nè, nì cachi-nè:

—Ùhàn, xì ùi siaca.

³⁹ Dandu nì dàndàcú-yá nì mácùndoo nsidaa nèhivi mà, cuaán cuaán iin iin grupu-nè nùu yùcù cuí. ⁴⁰ Te ducán nì quida-ne nì sàcùndoo yucùn-né, cientu cientu-ne, te dava cientu dava cientu-nè nùu iin grupu-nè. ⁴¹ Dandu nì tii-ya ùhùn pan mà xì ùi siaca ma, nì ndacoto ndiaá-yà diquì-xí, te nì naquimani-yá Dios sàha-ñá. Dandu nì dàcuàchí-yá pan mà nì sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, nì dasàn-neá nùu nèhivi cuahà mà; daaní, divi-ni ducán nì quida stná-yá xì ùi siaca, nì dàcuàchì stná-yási nùu-né. ⁴² Te nì xixi nsidaa-né nì ndenuu ini-nè. ⁴³ Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò gá, pedazu siaca xì stná pedazu pan, te nì chitu ùxin ùi icà-ñá. ⁴⁴ Te cunaha-nsiá, ùhùn mil tiàa nì sanduu nèhivi nì xixi xi pan mà.

Nansa nì xica ndodò Jesús nùu tècuí mar

⁴⁵ Daaní, vichi duha nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì mácùñuhu-ne ini lancha, te codò nùu cueé-nè nùu-yá cùhùn-nè inga ladu mar dècuèndè ñuu Betsaida. Doco mii-yá, cuahàn-yà danácutià-yà nèhivi cuahà mà. ⁴⁶ Te nì nsihi nì ndaquindèè-yá xì-né, dandu nì nana-ya iin yucù nì xicàn tàhvi-yá nùu Dios.

⁴⁷ Daaní, na ní cuñaà, xicá ìi lancha mà mahi mar. Doco mii-yá, mindaa-yá iá-yà ñuhù íchí. ⁴⁸ Dandu nì xini xicà-yánè ñà-ùhì gá dacacá-nènu xi yutnú iá nahi pala, vâchi caná tàchì ladu nùù-né. Ñâyùcàndúá, sinduhá nì sàà-yà nùù-né, xicándódo-yá nùù tècuíi mar, te nihnú ini-yà yàha-ya iin ladu. ⁴⁹ Doco na ní caxini-nè nansa xicá-yá nùù tècuíi ducán, dandu nì càna ndee-né, vâchi duma nduá càhàn-né. ⁵⁰ Vâchi nsidaa-né, nì xini-nèyà, te nì ndulocó-né, yúhì cuahà-né. Doco nì càhàn-yà xi-né, cachí-yà:

—Nacuàhandee ini-nsia, vâchi yùhù ndui; màsà yúhì-nsià.

⁵¹ Dandu nì quècahnu-ya ini lancha ndé ndoó-né, te nì cucuiin tàchì mà. Ñâyùcàndúá, cuahà sàstnùhù nì ndulocó gà-né. ⁵² Vâchi cóni sáníhì váha ini-né sàhà milagru nì nducuahà pan mà, vâchi ùhì mànihì ini-né.

Nansa nì dàndúvâha Jesús cuahà nècuàchì cuhí ñuu Genesaret

⁵³ Daaní, na sání yàha-ya xi-né mar mà, dandu nì sàà-yà ñuhù íchí iin ñuu nani Genesaret. ⁵⁴ Te na ní quecoyo-ne xi-yá nùù barcu mà, dandu vichi vichi nì nacuni nèhivi ñuu mà-yá. ⁵⁵ Ñâyùcàndúá, nì cadayáa-nè cuahàn-nè inicutu ladu yucán, nì sàquìhin-ne nècuàchì cuhí xi-ne, te níhì-né nècuàchì mà vâxi nùù-yá itánduhù-né nùù camilla. Te ndéni nì cui nì xinitnùhu-ne iá-yà, divi yucán nì sàà-né xi nècuàchì mà. ⁵⁶ Te na yàha-ya ñuu cuatí, ò ñuu nahnú, te ò iin ranchu, o ndéni nì cui, yucán nì cachitánduhù-né nècuàchì cuhí xi-ne íchì, te nì xicàn-né ñà-siquiera nùù sàhà sicutu xi-ya nì dúcùn ndahà nècuàchì cuhí mà. Te nsidaa ana nì dúcùn ndahà-xí ducán, nì nduvâha-ne.

7

Ñà-ndúá dacuidá cuàchì ndisa xi anima-ndá

¹ Daaní, ñuu Jerusalén nì caquee dava nècuàchì fariseu xi stná nècuàchì ley xi veheñuhu vâxi-ne, nì quesaa-nè nùù Jesús. ² Te nì caxini-nè nansa quidá nècuàchì dacuahá-yá, xixí-né comida xi-ne, te cóni ndahá-né. Ñâyùcàndúá, nì caxitnùhu-ne nècuàchì mà. Vâchi modo jaàn nduhí ndahà-ndá (càhàn-né). ³ Vâchi nècuàchì fariseu mà, xi nsidaa gá nècuàchì raza Judea, nú màsà ndáhá-né, mà cúxí-né, vâchi ducán iá estilu xi xii-né chivâha-ne. ⁴ Te nú nì sàhàn-nè yàhvi, dècuèndè ndaha-ne, dandu cuxi-ne. Te cuahà sàstnùhù gá estilu icúmí-né chivâha-ne, vâchi icúmí-né nacate stná-nè taza, quidi, yoo, càa, cama. ⁵ Ñâyùcàndúá, nècuàchì fariseu mà, xi stná nècuàchì ley xi veheñuhu, nì xicàn tñuhù-né nùù Jesús, cachí-né:

—Nècuàchì dacuahá-ní, ¿índù chuun có-nchícùn-né estilu xi xii-ndá? vâchi có-nduhí ndahà-né na xixí-né.

⁶ Dandu nì cachí-yà xi-né:

—Ñà-ndáà nduá nì cachitnùhu Isaiás sàhà mii-nsiá sàhana, vâchi danani uun-nsia vâha-nsia. Pues ñà-yohó nduá nì cachí Dios, te nì tiaa Isaiás yucán: Nèhivi yohó, cuisi-ní yuhù-né quidáñuhù-né yuhù, màdi ini anima-né, vâchi xica ié cahan-né. ⁷ Cahví-né yuhù tuxí-né, doco có-ndiáá, vâchi nèhivi ùùn nduú ana nì quidavâha xi ley chináhá-nè nèhivi, cachí Dios.

⁸ Vâchi mii-nsiá, mà ùhì nacóo nihni-nsia ñà-ndúá nì dàndácú Dios, doco ñà-ndúú ley xi nèhivi ùùn, ñà-jaàn ndisa quidá-nsiá cumplir. Costumbre xi-nsia nduú ñà-nacáté-nsiá quidi, xi taza, te cuahà gá costumbre icúmí stná-nsiá nahi ñà-jaàn.

⁹ Dandu nì cachí gà-yà xi-né:

—Mii-nsiá, tuxí inì-nsia vátùni nacoo-nsia ñà-nduá nì dándacú Dios, te cuiis estilu xì mii-nsiá chivàha-nsia. ¹⁰ (Cundehè-nsiá casu yohó): sàhana nì cachi Moisés ñà-ìcúmí coo tñũñuhu xi-nda nuù yuadíhí-ndá, te nú nì cáhàn ùhí iin nèhivì dìquì iin yuadíhí-nê, dandu icúmí-nê cui-nê. (Ducán nì cachi Dios.) ¹¹ Doco tucu cachi mii-nsiá, vâchi cachi-nsiá vátùni cachi iin nèhivì xì yuadíhí (ndahví-nê): “Mà cúí chindeí mii-nsiá xì ñà-nduá icúmí, vâchi sàni cachi sàhà nsidaámà ñà-nduá dihùn ì; vâchi sàni cachi: Corbán nduá, te cuní cachàmà, dihùn xì Dios nduá”. ¹² Te nú ducán nì cachi nècuàchìmà, dandu có-sàha ga-nsiá chindee gá-nè yuadíhí-nê (xì dihùn mà). ¹³ Ñàyùcànduá, sàhà estilu xi-nsiamà, iladu sàni ndòo ley ì mà, te cuiis estilu nì ndòo nuù-nsiá chivàha-nsia. Te cuàhà gá estilu tnahà ñà-yùcán icúmí stná-nsiá —nì cachi Jesús.

¹⁴ Dandu nì cana-ya nèhivì cuàhà mà ñà-tnàtuu-ne nuù-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini nsidaa-nsiá, te cundaà vâha inì-nsia: ¹⁵ mà cúnsídá cuàchi ni-iin nèhivì sàhà ñà-nduá xixí-né. Còò. Ñà-nìhnú ini anima-nè, te quidá-néa, divi ñà-jaàn nduá dacuidá cuàchi xì anima-nè. ¹⁶ Ni cúníni vâha nsidaa-nsiá.

¹⁷ Dandu nì yàha-ya inì vehe, te nì ndòo nèhivì cuàhà mà tùvèhé. Dandu nì ndàcàtnùhù nècuàchì dacuahá-yá nuù-yá ndiá nduá cuní cachi ejemplu mà.

¹⁸ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-sànihì stná ini mii-nsiá? Cunaha-nsiá, ñà-íá fuera iguicúñú-ndà, nú nì queá yuhù-ndà, mà cúí dacuidá cuàcha-ndó nuù Dios. ¹⁹ Vâchi màdi ini anima-ndà quíhvia. Còò, tìxi-nda cuàhàn, dandu después queá.

Ducán nì cachi-yà sàhà-ñà cundaà ini-ndà comida vii nduú nsidaa clase ñà-cutiacu-ndà, màdi cuàchi nduá cuxi-ndañá.

²⁰ Dandu nì cachi stná-yà:

—Ñà-nduá nihnú ini nèhivì, te queá anima-nè, divi nduá dacuidá cuàchi xì-né. ²¹ Vâchi anima nèhivì ñuhú cuàchi-ne, te sàhà ñà-ñùhámà ini-nè, ñà-yùcànduá quidá stná-nè cuàhà ñà-có-ndiáa; vâchi nacání quini ini-nè, te ò cáhàn-nè xì nècuàchì cóni nándàhà xì-né, te ò dava-ne, uun-ni ndoó-né xì ndé ni nèhivì ní cui; te dava-ne, sahní stnahá-né, ²² ò xidá cuíhà-nè; te xího stná-nè ñà-ìcúmí ñanitnahà-ne; quini quidá stná-nè xì ñanitnahà-ne, te dandahví stnahá stná-nè; tùha quini stná-nè, te có-cùcáhàn nuù-né; te cuàhà-né, cúmbidia stnahá stná ini-nè, te cáhàn quini-ne dìquì ñanitnahà-ne; cuadú stná-nè, te nacání ndévàha ini-nè. ²³ Pues ducán quidá-né, vâchi ñuhú nsidaájàn ini anima-nè, te na quidá-néa, dandu dacuidá cuàcha-nè —nì cachi-yà.

Nansa ni xinindisá iin nècuàchì ñahà inga ñuu icúmí xì inga religión

²⁴ Dandu nì quee Jesús ladu yucán cuàhàn-yà ladu ñuu Tiro xì ñuu Sidón. Te yucán nì sàà-yà visita iin vehe, doco có-cuní-yà cundaà ini nèhivì ñà-íá-yà yucán; doco mànicúì coo dèhé-yà. ²⁵⁻²⁶ Vâchi vichi vichi nì xinitnùhu iin nècuàchì ñahà inácaa iin ñà-malu ini dèheyoco-xí. Iin nècuàchì inga ñuu nduú-né, iin ñuu nani Sirofenicia. Te na ní sàà-nè ndé íá-yà, nì sàcuiln sisi-né nuù-yá, nì sacundahví-nè nuù-yá áma táva-yá ñà-malu anima dèhe-ne.

²⁷ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Dihna icúmí cutahví dèhe (ñuu nsiùhù, dandu después nèhivì inga ñuu), vâchi ducán íá na ian xixí ñà-cuati. Dihna cuxi mii-vé, te ndenuu ini-vè, dandu después cuxi silhina cuati. Vâchi mà vâha cuxio dità-vé, te cuxi-siá.

²⁸ Doco nì cachi tu nècuàchìmà xì-yá:

—Ñà-ndáa nduá, Señor. Doco cunaha-ní, dècuèndè stná sìhina xicánúú tìxi mesa, níhì stná-si iyuhu xèhè ditá cóyo ndé xixí dèhe-nda. (Ñàyùcànduá, chindee sacu stná-ní yùhù.)

²⁹ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Vàtùni cachí-ní. Ñàyùcànduá, xuhun-ní vehe-ní, vèchi sàni quee ñà-malu nùù dèhe-ní.

³⁰ Daaní, mànuhù nècuàchìmà vehe-ne, te ni xini-nè indúhu víi dèhe-ne cama, vèchi sàni cuxio ñà-malu nisa dandoho-xi-ñá.

Nansa ni nduvàha iin nècuàchì dòhò, te ihin stná-nè

³¹ Dandu ni quee Jesús ñuu Tiro mà, ni yàha-ya ñuu Sidón, xì stná ladu Decápolis, te ni nasaa-yà mar íá Galilea. ³² Te nèhivì yucán, ni saca-ne iin nècuàchì dòhò có-càhàn vii stná, te ni casaà-nè nùù-yá, ni sacundahví-nè ñà-ni chindánuú-yá ndahà-yá dìni nècuàchìmà, te nduvàha-ne. ³³ Dandu ni tavá cuaàn-yá nècuàchìmà, te ni dàquìhvi-ya dìnindàhá-yá ini tùtù-né. Te ni dàcóyo-ya tédìi-yá dìnindàhá-yá ni chituu-ya nùù yáá-nè. ³⁴ Dandu ni ndacoto ndiaá-yá dìquì-xí, te ni sàcàn ini-yà, cachí-yà xì tiàa ma dàhàn ñuu mà:

—¡Efata! —ñà-nduá cuní cachà: Ni nuná tùtù-ní.

³⁵ Dandu ni nuna tùtù-né, te ni nduvàha stná yáá-nè, vátùni càhàn vii-né.

³⁶ Te ni cachi-yà xì nsidaa nèhivì ndoó yucán ñà-màsà cachí-nè ni-íñàha xi nèhivì, doco entre más cachí-yà xì-né ducán, vihì gá cuàhà ni sate tñuhu-ne sàhà-yá. ³⁷ Te yáha ga ni ndulocó nsidaa nèhivì, cachí-né:

—Vii gá quidá-yá nsidanicuú íñàha. Dècuèndè tédòhò natiácú quidá-yá, xì stná tè-ihìn dānācāhān-yà.

8

Nansa ni dàcùixi Jesús cùmi mil nèhivì

¹ Quivì yucán ni nataca tu cuàhà sàstnùhù nèhivì, doco còò ni-íñàha cuxi-ne. Ñàyùcànduá, ni cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá, te ni cachi-yà xì-né:

² —Yùhù cuhì ini nèhivì yohó, vèchi sàcuàhàn-ndà ùni quivì ndoó-né cutnáhà-né xì-ndà yohó, te còò cá ñà-cuxi-ne. ³ Te nú ni dānācūtiē-nè nùhù-nè vehe-ne, vihini cuitá-nè ichì, vèchi có-xixí-né, te xica ní caquixi dava-ne.

⁴ Dandu ni naxiconihí nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá:

—Doco jíndù nihì-ndà ñà-dacuxi-ndané? vèchi yucù nduá yohó.

⁵ Dandu ni xicàn tñùhù-yá nùù-né:

—¿Nadaa pan nihí-nsiá?

—Ûsà-ñà íá —ni cachi-nè.

⁶ Dandu ni dāndācū-yá ni mácūndoo vii nsidaa nèhivì mà ñuhù. Te ni tñii-ya ùsà pan mà, ni naquimani-yá Dios sàhà, te ni dàcuàchí-yáñà. Dandu ni sàha-ya nècuàchì dacuahá-yá, te mii-né, ni dasàn-nèà nùù nèhivì cuàhà mà. ⁷ Te ni ía stná iin ùi siaca cuati; ñàyùcànduá ni naquimani stná-yá Dios sàhà-sí, te ni cachi-yà xì nècuàchìmà ñà-dasàn stná-nèsi nùù nèhivì. ⁸ Dandu nèhivì cuàhà mà, ni caxixi nsidaa-né, te ni ndenuu ini-nè. Te después, ni dātācā-nè ñà-nduá ni cuyodò gá, te ni chitu ùsà canasta-ñà. ⁹ Te nèhivì ni caxixi ma, nahi cùmi mil ni sanduu-ne. Daaní, na sáni dānācūtiā-yá nsidaa nèhivì mà, ¹⁰ dandu ni nana tu-ya iin lancha xì nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ndè ladu ñuu Dalmanuta.

Nansa ni xicàn nècuàchì fariseu ñà-quida Jesús iin milagru cundehè-né

¹¹ Daaní, ni casaà nècuàchi fariseu nùu-yá, te ni quesaha-né cuàà-nè xì-yá, dasaá-nèyà xicàn-nè ñà-quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né. ¹² Dandu ni sàcàn cuàhà ini-yà, te ni cachì-yà xì-né:

—Mii-nsiá xì dava ga nècuàchi ñuu yohó, ¿Indu chuun xicàn guá-nsiá quide iin milagru cundehè-nsiá? Yùhù cachì xì-nsiá, mà sàà coo ni-iin milagru cundehè-nsiá.

¹³ Dandu ni nacoo uun-yanè, ni ndècahnu-ya ini lancha inga xichi, te ni quihin-ya ichi cuàhàn-ya inga ladu mar.

Nansa ni dànsínúú ini Jesús nècuàchi dacuahá-yá milagru sàhà pan ñà-màsà nácání gá ini-nè sàhà nansa nihi-né ñà-cutiacu-nè

¹⁴ Cunaha-nsiá, sàni nandòdó nècuàchi dacuahá-yá cunihi ga-nè pan cùhùn ini lancha mà. Cuisi iin-nia nihi-né cuàhàn. ¹⁵ Dandu ni cachì-yà xì-né:

—Cundehè-nsiá, cuidadu gá ni cúndóó-nsiá sàhà tàtnà nsidátáchí xí pan xi nècuàchi fariseu xi stná Herodes.

¹⁶ Dandu ni quesaha-né ni ndatnuhu-né, cachì-né:

—Ádi ñá-còò pan nihi-nda vaxi, ñàyùcàndùá cachì-yà xì-ndà ducán —cachì-nè.

¹⁷ Sàhájàn na ní cundaà ini-yà ñà-ndùá ndatnúhú-nè, dandu ni cachì-yà xì-né:

—Cò-xiñùhù ndatnuhu-nsiá sàhà-ñá còò pan nihi-nsiá vaxi. ¿A có-nsinúú ini-nsia (ñà-ndùá ni xini-nsiá)? Yùhù xiní tãñáha ga cundaà ini-nsia. ¿Na cueé guá sánihì ini-nsia! ¹⁸ Iá nduchìnúú-nsiá, ñàyùcàndùá xiñuhu cundehè-nsiá. Te iá stná tùtnù-nsiá; xiñuhu cunini-nsia. ¿A có-nsinúú ini-nsia nansa ni cuu daa? ¹⁹ Na ní dasín ùhùn pan, te ni xixi ùhùn mìl tiàa, ¿nadaa ga icà pedazu pan ni ndòò ni dàtácá-nsiá?

—Ùxìn ùà —cachì-nè.

²⁰ Dandu ni cachì tu-ya:

—Na ní dasín ùsà pan ni caxixi cùmì mìl nèhivì, ¿nadaa icà pedazu pan ni dàtácá-nsiá?

—Ùsà —cachì-nè.

²¹ Dandu ni cachì tu-ya xì-né:

—¿A tãñáha ga mànihì ini-nsia?

Nansa ni dàndúvaha Jesús iin nècuàchi cuaá ñuu Betsaida

²² Dandu ni sàà-yà xì-né ñuu Betsaida, te nèhivì ndoó yucán, ndacá-né iin nècuàchi cuaá ni quesaa nùu-yá, sacúndáhvi-nè ñà-nò chítúú-yá ndahà-yá nùu-né, te ni ndúvaha-ne. ²³ Ñàyùcàndùá, ni tni-ya ndahà nècuàchimà, te ni tavà-yànè fuera ñuu tii ma. Dandu ni dàcùchì-yá tèdií-yá nduchìnúú-né, te ni chítuu-ya ndahà-yá ndé cuhí nùu-né. Dandu ni ndacàtnùhù-yá nùu-né, a sáni natùinuù-né, á coó. ²⁴ Dandu ni ndacoto-ne, te ni cachì-né:

—Vàtùni indéhi nèhivì, xicánúú-né, doco na iá yutnù, ducán ndáa-ne.

²⁵ Dandu, ni nachituu-ya ndahà-yá nduchìnúú-né, te ni indehè nsíí-né. Te momentu yucán ni nduvaha nduchìnúú-né, te ni natùj nina. ²⁶ Dandu ni cachì-yà xì nècuàchimà ñà-ni nùhù-nè vehe-ne, doco màsà yáha-ne ñuu tii ma, ni màsà cachì-nè xì nèhivì ndoó yucán.

Nansa ni cachì Pedro ñà-xiníndísá-né divi Cristu nduú Jesús

²⁷ Daaní, cuàhàn-yà xì nècuàchi dacuahá-yá ndè ñuu cuati ndoó yatni ñuu Cesarea de Filipino. Te na cuàhàn-nè ichi, dandu ni xicàn tnùhù-yá nùu-né, cachì-yà:

—¿Ana nduú yùhù, cachí nèhivì?

²⁸ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachí-nè Elías nduu-ní, te dava ga-nè cachí-nè ñà-ndùù-ní nahi profeta sàhana.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduí cachí-nsià?

Dandu nì cachi Pedro:

—Divi Cristu (nì quixi diquì-xì) nduu-ní.

³⁰ Dandu nì sàcùnaha nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mà ñà-màsà cachí-nè xì nèhivì dava ga ni-iin palabra mà.

Nansa ni cachitnùhu Jesús icúmí-yà cui-yà

³¹ Dandu nì dàtúi-ya nùù-né nansa icúmí cuu xi-yá después. Nì cachi-yà xì-né ñà-mii-yá ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí-yà ndoho cuahà-yá. Vàchi tè-sàhnù xidandacú, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-nè cahíchì ini-nèyà, dandu (càcàn-nè) cahni nèhivì-yá. Doco tixi ùnì quivì icúmí-yà natiacu-yà, ³² nì cachi-yà, cáhàn vate-yá xì-né ducán. Ñàyùcàndúá, nì tavà cuaán Pedro-yà, nì cachi-nè xì-yá ñà-màsà cachí-yà ducán. ³³ Doco nì nacuico-yá ladu yàtà-yá, nì indehè-yá dava ga nècuàchì dacuahá-yá, te nì càhàn duchì ini-yà xì Pedro, cachí-yà:

—Cuxio-ní nùì, vachi nahi ñà-malu Satanás nduu-ní. Có-nihnú vaha inì-ní Dios. Cuisi chuun xi nèhivì ñuhiví nihnú inì-ní.

³⁴ Dandu nì cana-ya nècuàchì dacuahá-yá xì dava ga nèhivì ndoo yucán, te nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xì, xiñuhu naco-ne ñà-ndúá cuní inì-ni mii-né quida-ne, te cunchicùn-nè yùhù, quida-ne cuenta na ian nsidá stná-nè cruz xi-ne ñà-cui stná-nè xì. ³⁵ Vachi nú cuní iin nèhivì dacácu-ne vida xi-ne, cutu ñà-dandáñuhú-néamà cundua. Doco nú nì cui-nè sàhà yùhù ò sàhà razón ndiaha xì, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne nduá. ³⁶ Vachi mate nì nihí iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhiví, doco nì mà sàà-mà cundua ñà-vàha xì-ne nú màsà sàà stná anima-nè càcua nùù Dios. Còó, mà cúí. ³⁷ Te ò nú nì cuní stná iin nèhivì nacuiin-ne anima-nè, còó, mà cúí. ³⁸ Vachi nèhivì tiempu vichi, nacóó-né Dios, te xidá cuàchi-ne. Ñàyùcàndúá, iin nècuàchì iá mahì nèhivì malu ndoo vichi, te cucáhàn nùù-né yàha-ne ladu xi, te ò cucáhàn nùù-né cunini-ne palabra xi, ndahví-nè, vachi nú ducán, dandu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí stnáì nacuaì mii-né quivì naxicocuñ. Vachi icúmí naxicocuñ ñuhiví yohó, cutnahí xì ángel ì-xì quixi, te ndiaha gá icúmí nanchií quida Yuamáni.

9

¹ Dandu nì cachi stná-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisi nduá yohó cachitnùhi xì-nsiá, ñà-dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, antes cui-nsiá icúmí-nsiá cuni-nsiá cusahnú fuerte Dios xì poder xi-ya —nì cachi-yà.

Nansa ni nadama Jesús mii-yá ni natnuù nihni ndiaha-yá

² Daaní, nì yàha iñù quivì, dandu nì saca-ya Pedro, xì Jacobo, xì Juan, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè dìni iin yucù ducún, te yucán nì nadama-ya mii-yá; tucu nì nàcùnàhà-yà nì xini nècuàchìmà. ³ Nì nducuxín yaa sìcoto xi-ya, te nì nanchií yéhà. Na cuxín yaa ñà-ndúú yùhà (dìni yucù), ducán nì nducuxán. Còò ni-iin nèhivì ñuhiví cui nsida cuxín xán ducán. ⁴ Daaní,

yucán nì ndecoyo stná nèhivì (sàhaha) nani Elías xì Moisés, ndatnúhú-nê xì-yá.

⁵ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Maestro, inansicáhàn-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quida vaha-nsi ùni siahva, ian coo mii-ní, te inga coo Moisés yohó, te inga coo stná Elías yohó —nì cachi-nè.

⁶ Doco ñà-yáha guá yúhì nsidaa-né, ñàyùcàndùá nì cóni cúndáa ini Pedro nansa cachi-nè. ⁷ Daaní, nì nuu iin vico yucán, te nì dàhvi nsidaa-né vico mà. Dandu nì tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn mahiá, cachí-yá:

—Dèhemaní nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-nduá cachí-yá.

⁸ Daaní, nì ndacoto nècuàchì dacuahá-yá, doco na iin cachí còò cá iin nì xini-nè, ndé làcà mii-yá iá yucán.

⁹ Daaní, nì naquihin-ya ichì mànua-ya xì-né yucù yucán. Te ichì mà nì dándácú-yá nùè-né, cachí-yá:

—Màsà nacání-nsiá xì nèhivì ñà-nduá nì xini-nsia dècuèndé nú sàni natiacu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

¹⁰ Ñàyùcàndùá, nì chivaha nècuàchì mà chuun jaàn ini anima-nè, doco nacání cuáhà ini-nè nansa coo ñà-natiacu-yá. ¹¹ Dandu nì xicàn tñhù-né nùè-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cachí nècuàchì ley xì veheñùhu ñà-dihna icúmí Elías naxicocuñ-nè?

¹² Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Ñà-ndáa nduá, dihna icúmí Elías naxicocuñ-nè, te nsida vii-né nsidaa chuun có-íá vii. Doco ¿nansa cachí stná tutu ì sàhà yùhù? Pues nacáníamà nansa icúmí ndohi xì nansa icúmí nèhivì cahíchì ini-nè yùhù. ¹³ Doco cunaha-nsiá, sàni quixi Elías mà. Doco nèhivì, nì quida ndevàha-ne xì nècuàchì mà nacua nì cudì ini-nè, vàchi ducán sàni cachitnùhu tutu ì.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tèchii

¹⁴ Dandu nì nasaa-yá xì compañeru-yá ndé nì ndòo dava ga nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì xini-yá ndoó cuáhà nèhivì sàni nataca nùè nècuàchì mà. Te ndoó stná nècuàchì ley xì veheñùhu, náà tnahá-né xì nèhivì xí-yá mà. ¹⁵ Te na ní xini nèhivì cuáhà mà mii-yá, luegu nì ndulocò nsidaa-né, te nì cadayáa-nè vaxi-ne, nì casáhù-nè xì-yá. ¹⁶ Dandu nì ndacàtnùhù-yá nùè-né:

—¿Ndíá ndatnúhù guá-nsiá xì nècuàchì yohó?

¹⁷ Dandu nì cáhàn iin ana iin mahì nèhivì cuáhà mà, cachí-nè:

—Maestro, yohó ndaquí dèhi vaxi nùè-ní, vàchi inácaa iin ñà-malu ini-te, te sadiá nùè-té, mà cùì cáhàn-te. ¹⁸ Te ndéni nì cui iá-te, vaxa sahní ihá-te, ducán-te, dandu queé chihñù yùhù-té, saxíndiaa tnahá nùhu-té, te nduyutnú thehe-té. Te sàni xicàn tàhví nùè nècuàchì dacuaha-ní ñà-tavà-néa, doco mànicúì.

¹⁹ Dandu nì cachi Jesús:

—Mii-nsiá, mà túha-nsia cunindisá-nsiá. ¿Nadaa ga quivì icúmí coi xì-nsiá, te quidandee gá stná ini sàhà-nsiá? Pues cundaca-nsiàte quixi nùì.

²⁰ Dandu nì saca-ne tèchii ma vaxi nùè-yá. Doco na ní xini ñà-malu mà mii-yá, luegu nì sahní ihá-te, ñàyùcàndùá nì sàcasàn-té, natúì nihní-te, te caná chihñù yùhù-té. ²¹ Dandu nì xicàn tñhù-yá nùè yua-té, cachí-yá:

—¿Nadaa tiempu sàcuàhàn-ndá ndohó-te ducán?

Dandu cachí yua-té:

—Ndè tii-té. ²² Te cuahà xichi nduá-te mahi ñuhu quidá ñà-malu. Ndè stná ini yùte sácasan-té, vâchi cuniâ cahniá-te. Ñâyùcandúá, nú vâtùni chindee-ní nsiùhù, dandu cundehè ndahví-ní nsiùhù, te quida mani-ní xi-nsí.

²³ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Cuisi cuniâ cunindisa-ní, te vâtùni. Vâchi iin nècuàchì xiníndísâ, vâtùni nihitáhvi-né nsidaa ñà-vàha xicán-nè.

²⁴ Dandu luegu ni sacu yua-té, te ni càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Yùhù, xiníndísê vichi; te nú cô-sâi cunindísá vâhi, dandu chindee-ní yùhù ñà-ní cúníndísâ gué`.

²⁵ Dandu ni xini Jesús ñà-vihi gá cuahà nèhivi natácá. Ñâyùcandúá, ni dândácú-yá ni sadi-yà nùù ñà-malu mà, cachí-yà:

—Yohó ñà-malu quidá quini xi téchii yohó ñà-mà cùì càhàn-te, te có-tiácú-te, nacoò dahuun-tè, te màsà nâxícócuñ gò nansihvu ini-te.

²⁶ Dandu yáha ga ndee ní ndàhìà, ni dândácúchá`-te, te ni quea cuahàn. Doco nahi ana ni xihì ni ndòo-tè. Ñâyùcandúá, cuahà nèhivi ni cachi-nè:

—Sàni xihì dahuun-tè.

²⁷ Doco ni tnii-ya ndahà-té ni ditá-yà, te ni dândácúñ-yàte.

²⁸ Daaní, ni quihvi cuaán-yá xi nècuàchì dacuahá-yá ini iin vehe, te yucán ni xicán tnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun mànicúì tavá nsiùhù ñà-malu mà (nùù-te)?

²⁹ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Mànicúì, vâchi ñà-malu tnaha quisi mà, có-queá nansa ni ni cui, cuisì nú ni càcán tàhvi-nsiá nùù Dios, te cunihì stná-nsiá cundoo dòcò-nsiá.

Nansa ni cachtñùhu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yâ cui-yâ

³⁰ Dandu ndacá-yá nècuàchì dacuahá-yá cuahàn-yá xi-né ndè ladu Galilea. Doco cuahàn dehé-yá, vâchi có-cuní-yá cundaà ini nèhivi índù xicánúú-yá.

³¹ Te tiempu mà chináhá stná-yá nècuàchì dacuahá-yá mà (sàhà nansa icúmí-yâ cui-yâ), te dohó ni cachi-yá xi-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, icúmí yâhi ndahà nèhivi (malu), vâchi iá iin tiàa icúmí quida xí entregar ñà-cahni nèhivi yùhù; doco tixi ùni quívi icúmí natiacùì.

³² Pues divi nduá ni cachi-yá, doco cóni sàa nècuàchì mà mànihì ini-nè ñà-nduá cuní cachàmà. Te yúhí stná-nè ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhà-ñá.

Nansa ni cachi Jesús ana chicá ndiaá

³³ Dandu ni sàa-yá xi-né ndè ñuu Capernaum. Te na iá-yá ini iin vehe yucán, dandu ni xicán tnùhù-yá nùù-né, cachí-yá:

—¿Ndiá nduá ndàcàtnùhù tnahá guâ-nsiá ichi vâxi-nda?

³⁴ Doco dadí úun ni ndòo-ne, vâchi ichì mà ni cuàà-nè ndàcàtnùhù tnahá-né índù nècuàchì chicá ndiaá. ³⁵ Ñâyùcandúá, ni sàcòo-ya, te ni cana-ya nsi-úxin ùi-nè, te ni cachi-yá xi-né:

—Íin ana cuní cunduu ana chicá ndiaá, xiñuhu cunihnu ini-nè nduú-né ana chicá có-dândácú, te cunucuachi stná-nè nùù nsidaa nècuàchì dava ga.

³⁶ Dandu ni cana-ya iin tètii ni chicaní-ya mahi nsidaa-né, te ni numi nihni-yàte, cachí-yá xi-né:

³⁷ —Nú sàhà yùhù quidáñúhú nèhivi iin tètii nahi tè-yohó, dandu davani queá na ian yùhù quidáñúhú-nè. Te nú yùhù quidáñúhú-nè, dandu iin-ni quee stná ñà-quidáñúhú stná-nè ana ni techuun-xí vâxi.

Nècuàchì có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda íá-nè

³⁸ Dandu nì cachi Juan xì-yá:

—Maestro, nì xini-nsi iin tiàa tavá xì ñà-malu nùù nèhivì, te ndácùcahan-nè quivì mii-ní. Doco có-ndúù-nè iin ana cutnáhá xì-ndá xicánúú. Ñàyùcandúá, nì sadi-nsi nùù-nè ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

³⁹ Doco nì cachi Jesús xì-né:

—Còó, màsà cádí-nsiá nùù-né, vèchi iin nècuàchì ndácùcahan xi quivì, te quidá-nè milagru ducán, ùhì càhàn quini stná-nè diquí. ⁴⁰ Vèchi nsidaa ana có-xìní ùhì xì-ndà, favor xi-nda íá-nè. ⁴¹ Te nú ináhá nèhivì ndúù-nsiá nèhivì xí, te sàhá mà quidá víi-né xì-nsiá, dandu seguru icúmí-nè ñihì-né ñà-vàha xì-ne nùù Dios, mate iyuhu tècuíi-ni nduá nì sàha-nensiá nì xihì-nsiá.

Cuidadu cundoo-nda ñà-màsà quidá-ndá cuàchi

⁴² Dandu nì cachi tu Jesús:

—Iin ñà-cuati xiníndísá-xí, nú nì dátùcù nèhivì-ñá, dandu ñndahví-nè! Vèchi chicá vaha màcùndiacu iin yùù yòdò ducùn-né, te ndiachi-nè mahì mar sàhá-ñá màsà dátùcù gá-nè ñà-cuati. ⁴³ Te nú sàhá ndahà-nsiá xidá cuàchi-nsiá, dandu chicá vaha ni táhndèa. Vèchi chicá nsiaha (sàà-nsiá nùù Dios) xì iin-ni ndahà-nsiá, te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, te màdiá coo ndúù, te ndiachi-nsiá andea, vèchi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁴ Te sicùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-sì, te ñuhu yucán, mà sàá ndàhvà. ⁴⁵ Te nú sàhá sàhá-nsiá xidá cuàchi-nsiá, dandu chicá vaha ni táhndè stná, vèchi chicá nsiaha (sàà-nsiá nùù Dios) xì iin-ni sàhá-nsiá, te cutiacu-nsiá nicanicuahàn, te màdiá coo ndúù, te ndiachi-nsiá andea, vèchi yucán, mà cúí ndàhvà ñuhu. ⁴⁶ Te sicùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-sì, te ñuhu yucán, mà sàá ndàhvà. ⁴⁷ Te nú sàhá nduchínúù-nsiá xidá cuàchi-nsiá, dandu chicá vaha ni tavá-nsiáñá. Vèchi chicá nsiaha sàà-nsiá xì imindaa nùù-nsiá, te màdiá coo ndúù, te ndiachi-nsiá andea. ⁴⁸ Vèchi sicùdì ñuhú yucán, mà nunca cuì-sì, te ñuhu yucán, mà sàá ndàhvà.

⁴⁹ Nsidanicuú nèhivì, icúmí-nè (yàha-ne tnùndoho) na ian nsù yadi-né yoho te yucán; (doco bien xi-ne cunduumà, na ian nduhádi comida) ñà-quéa iin. ⁵⁰ Vaha ga iin, vèchi nsidá ádiá ñà-xixi-ndá; doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí gá nduhadiá. Te na ian quidá iin (íá vaha), ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xì anima-nsiá, te cundoo màni stná-nsiá.

10

Màsà cáte stnàhá-ndà xì nècuàchì vehe-nda

¹ Dandu nì quee Jesús ñuhu yucán, cuàhàn-yà ladu Judea, divi iin ladu Judea íá ndè inga ladu yùte Jordán. Te yucán nì nataca tu cuàhá gá nèhivì nùù-yá. Te nì quesaha-yá dacuahá-yánè nacua quidá-yá siempre. ² Te yucán nì casaà stná nècuàchì fariseu, te nì càhàn-nè xì-yá áma níhíndèè-né coo nansa daquée cuàchi-ne diquí-yá. Te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—¿A vátùni íá ñà-cate stnàhá-ndà xì ñahàdihì-ndà?

³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíá nduá nì dandàcú Moisés quida-nsiá?

⁴ Te nì cacachi nècuàchì yucán:

—Nì sàha Moisés lugar ñà-cuyucun iin tutu nùù juez, dandu vátùni cate stnàhá-ndà.

⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, cuisì sàhà ñà-cò-cùnì-nsià cunini vii-nsiá, ñàyùcàndùá nì tiaa Moisés ley jaàn. ⁶ Doco na ní sàcòo ñuhiví, còó. Vàchi na ní quidayucun Dios ñuhiví, dandu nì quidayucun stná-yà nèhivi, iin-ne nì sàcùnduu tiàa, te inga-nè ñahà. ⁷ Ñà-jaàn nduá disáhà-xí nándahà iin nècuàchi tiàa xi iin nècuàchi ñahà, te quecuâân-né nùu yuadíhí-nè. ⁸ Ñàyùcàndùá, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco na imindaa nèhivi sàni nanduu-ne vitni. Te sàhàma, có-ndúú gá-nè diín diín nèhivi; quida-nda cuenta na ian iin-ni nèhivi nduú-nè. ⁹ Ñàyùcàndùá, nú ducán sàni dàcuàcá stnahá Dios-nè, dandu ni-iin nèhivi màsà cátè stnahá-né —nì cachi Jesús.

¹⁰ Daaní, na sàni nansihvi-ya ini vehe, dandu nì ndacàtnùhù gá nècuàchi dacuahá-yà nùu-yà sàhà chuun jaàn. ¹¹ Te nì cachi-yà xì-nè:

—Nú nì caté iin tiàa ñahàdihí-nè, te coo-ne xì inga nècuàchi ñahà, dandu cuàchi ndisa nduá nùu Dios, te cuàchi nduú stná nùu ñahàdihí-nè primeru. ¹² Stná nècuàchi ñahà, nú ni caté-nè ì-né, te nandàhà tú-né xì inga tiàa, cuàchi nduú stná.

Nansa nì chitandòó Jesús ndahà-yà dìni ñà-cuati sàhà-ñà cundiatú anima-ve

¹³ Daaní, ndacá nèhivi ñà-cuati xì-né vaxi nùu-yà ñà-chitandòó-yà ndahà-yà dìniá. Doco nècuàchi dacuahá-yà, nì sadi-nè nùu nècuàchimà.

¹⁴ Te na ní xini-yà ñà-nduá quidá-né, nì cuduchi ini-yà, cachi-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati nì quixá nùú. Màsà cadí-nsià nùá, vachi ana nihnú inì-xi nahi ñà-cuati, divi cunduu ana sàà ñuhiví ì xí Dios. ¹⁵ Te yùhù cachí xì-nsiá, nú màsà cóó (vítà ini nèhivi) nahi ñà-cuati, te ducán quihvi-ne ichì ñuhiví ì xí mií-yà, dandu mà nunca sàà-nè yucán —nì cachi-yà.

¹⁶ Dandu nì numi nihni-yaña, nì chitandòó-yà ndahà-yà dìniá, te nì xicàn tàhvi-yà ñà-ndiaha nùu Dios sàhà-ñà.

Nansa nì cachi Jesús xì iin tèchii cuica

¹⁷ Daaní, na lácà nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yà, dandu nì xini-yà yucán vaxi iin tèchii carrera. Te na ní quesàa-te nùu-yà, nì sàcuìn sisi-té, cachí-te:

—Maestro, vaha ndisa-ní. Cachì-ní xì ndiá nduá quide, te nihitáhví vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá disáhà-xí cachí-ní xì: “Mii-ní vaha-ní”? Vachi còò ni-iin nèhivi ùun vaha ndisa, cuisì nú nduí Dios, dandu vaha ndise. ¹⁹ Pues vichi, ináhà-ní nansa nì dándacú-yà quida-nda: màsà cáhni stnaha-nda, nì màsà cáhàn-ndà xí inga ana có-nduú nècuàchi vehe-nda, te màsà quidá cuihna-nda, nì màsà cachi-ndà ni-iin tnùhu sàhà ñanitnaha-nda; te màsà dándáhví stnahà-ndà. Te icúmí stná-ndà quidañuhu-nda yuadíhí-ndá.

²⁰ Dandu nì cachi tu tèmà xì-yà:

—Maestro, nsidaájàn sàni chivàhià dècuèndè na tíí.

²¹ Dandu màni màni nì indehè-yáte, vachi cuú ini-yà sàhà-té, te nì cachi-yà:

—Cumání gá inga iñaha quida-ní. Dicò nsihí-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùu nècuàchi ndahví, dandísà, nihitáhví-ní sàà-ní ansivi, te yucán cucum ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Dandu quixi stná-ní, cunchicùn-ní yùhù; te dispuestu coo-ní cuè-ní sàhí, mate ni cuí-ní nchica cruz.

²² Doco tèchii ma, na ní inini-tè ñà-nduá nì cachi-yà, nì ndulocó-te, te nì cuhuun cuahà ini-te, vachi yáha ga cuicà-té. Ñàyùcàndùá, nì quihin-tè ichì cuàhàn-te.

²³ Dandu Jesús, nì xiconuù-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—¡Na ùhì guá sàà iin tècuàcà ndè ñuhiví ìì xí Dios!

²⁴ Doco na ní inini nècuàchìmà, yáha ga nì ndulocó-nè. Ñàyúcànduá, inga xichi nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Hijos, na ùhì guá ñihítàhvi iin nècuàchì càhvi xì ñà-cuècà-xí yáha-ne ñuhiví ìì xí Dios. ²⁵ Ñà-ndàà nduá, ùhì dayáha-nda iin camellu nùù chichòhò nduhù ìquì; doco chicá ùhì yáha iin tècuàcà ndè ñuhiví ìì xí Dios.

²⁶ Na ní inini nècuàchì dacuahá-yá ñà-jaàn, dandu yáha ga nì ndulocó-nè, te nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Pues nú ducán, ¿nansa cui càcu anima iin nèhiví?

²⁷ Dandu nì indehè váha-yanè, te nì cachi-yà:

—Nèhiví ñuhiví, mà cúí quida-neàmà. Doco Dios, vátùni, vàchi nsidaa iñàha, mà ùhì quida-yañà.

²⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo-nsi nsidaa ñà-ìcúmí-nsí, te vàxi-nsi nchícùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Senór.

²⁹⁻³⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù cachí xì-nsiá, nú sàhà yùhù icúmí iin nèhiví nacoo-ne iñàha, dandu iin cientu gà tantu icúmí-nè ñihítàhvi-né. Mate icúmí-nè nacoo-ne vehe-ne, ò ñani-nè, ò cúha-ne, ò yua-né, ò dihi-né, ò ñahàdihí-nè, ò déhe-ne, ò ñuhù xí-né sàhà yùhù, ò sàhà razón ndiaha, có-quidá, vàchi iin cientu gà tantu ñà-jaàn ñihítàhvi-né mientras iá-nè ñuhiví yohó, mate icúmí-nè ndoho stná-nè quida nèhiví ñuhiví. Doco na sàà-nè inga ñuhiví vàxi xì-nda, dandu ñihì stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ³¹ Doco cuàhà nèhiví idónuu vichi, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè cahà-xí quivì yucán; te cuàhà ana nchícùn cahà-xí vichi, icúmí-nè sàà-nè nàcòdònùù-né.

Nansa nì cachi tu Jesús inga xichi ñà-ìcúmí-yá cui-yà

³² Daaní, ndacá Jesús nècuàchì dacuahá-yá cuàhàn-yà xì-né ichì mànana ndè ñuu Jerusalén, te idónuu-yá nùù-né. Doco mii-né, yáha ga nacání ini-nè, te yúhí-nè. Dandu nì tavà cuàán-yá nsi-úxin ùì-nè, te nì nacani-ya xì-né ñà-nduá sà-ìtúú cuu xì-yá, ³³ cachí-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, icúmí-ndá sàà-ndà ñuu Jerusalén. Te yùhù ana nduú Tnaha Nèhiví Ñuhiví, icúmí yàhì ndahà dùtù xícusahnú yucán, xì ndahà stná nècuàchì ley xì veheñùhu. Te icúmí nècuàchìmà cachi-nè ñà-fuerza icúmí cui. Dandu dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza. ³⁴ Te mii-té, cuàcúndiaà-te yùhù, te cahni cui-te yùhù; te sivi dii-te núf, dandu después cahni-té yùhù. Doco tíxi ùni quivì icúmí natiacuú —nì cachi-yà.

Ñà-nduá nì xicàn Jacobo xì Juan nùù Jesús

³⁵ Daaní, nì tnàtuu dèhe Zebedeo nani Jacobo xì Juan nùù-yá, cachí-nè xì-yá: —Maestro, cuní-nsi quidamani-ní xì-nsí iin favor ñà-nduá xicàn-nsi.

³⁶ Dandu nì cachi-yà:

—¿Índù iñàha cuní-nsià quide?

³⁷ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Na sàà tiempu ndiaha na cusáhnú-ní, cuàha-ní lugar ñà-cundoo iin iin-nsi iin iin ladu-ní; iin-nsi coo ladu cuàhá-ní, te inga-nsi coo ladu ìtní-ní.

³⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, có-sánhì ini-nsiá ñà-nduá xicàn tàhvì-nsiá nùí. ¿A vátùni cundee ini-nsiá ndoho-nsia nacua icúmí ndohi, te yàha stná-nsiá tnùndoho nacua icúmí yàhi?

³⁹ —Jaan —nì cachi-nè—, vátùni stná nsiùhù.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ndisa, icúmí-nsiá ndoho-nsia nahi yùhù; te icúmí stná-nsiá yàha-nsia tnùndoho nahi yùhù. ⁴⁰ Doco ñà-danìhitàhvì mii-nsiá cundoo iin iin-nsia iin iin ladúí, mà cúí, vàchi có-quidá yùhù tocar quide ñà-jaàn. Nècuàchì nihitáhvì cundoo ladúí, cuiisì nèhivì señaladu cunduu-ne, vàchi divi sàhà mii-né icúmí lugar mà cuyucàn.

⁴¹ Daaní, na ní xinitnùhu ùxin gà nècuàchì dacuahá-yá, dandu nì cuduchi gá ini-nè sàhà Jacobo xì Juan mà. ⁴² Doco Jesús, nì cana-ya nsidaa-né ñà-nì nátácá-nè nùu-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Ináhá-nsiá sàhà tè-cùsàhnù inga ñuu, xínduu-tè autoridad cahan nèhivì, te fuerte cusàhnù-te nùu-né. Vàchi nsidaa tè-nihí chuun ñuu yucán, ndee dandacú-te nùu nèhivì yucán. ⁴³ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá ducán. Còó, vàchi nú íá ana cuní cunduu ana dandacú nùu-nsiá, dandu icúmí-nè cunduu-ne ana xinúcuàchí nùu nsidaa-nsiá. ⁴⁴ Vàchi nècuàchì cuní codònuù nùu-nsiá, icúmí-nè cunduu-ne nahi peón chindéé xí nèhivì dava ga. ⁴⁵ Dècuèndè stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cóni quésái ñuhivì yohó ñà-cunucuachi nèhivì nùí. Còó, sàhà-ñá cunucuachi mií nùu-né nì quesai, dandu después cuàhi vida xi cuì cuenta xi-ne, te ducán nàcùndoo cuàhà-né libre —nì cachi-yà.

Nansa nì quida Jesús milagru, te nì natùinuù iin nècuàchì cuaá nani Bartimeo

⁴⁶ Daaní, nì sàà-yà xì compañeru-yà iin ñuu nani Jericó. Te na xicá-yá ichì queé-yá ñuu mà, dandu nchícùn stná cuàhà gá nèhivì. Te yuhù ichí yucán íá iin nècuàchì cuaá xicàn caridad. Bartimeo nani-né, vàchi dehe Timeo nduú-né. ⁴⁷ Te nì tiacu-nè sà-cùyátní Jesús de Nazaret. Ñàyùcànduá nì quesaha-né ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xí David! ¡Cuhì inì-ní yùhù!

⁴⁸ Doco cuàhà nèhivì cuàhàn yucán, nì canàhà-nè xì nècuàchimà:

—Màsà ndàhì gà-ní —cachí-nè.

Doco nècuàchì cuaá mà, chícá ndee ní ndàhì-nè, cachí-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xí David! ¡Cuhì inì-ní yùhù!

⁴⁹ Dandu nì cucuiin-yà, te nì cachi-yà xì compañeru-yà:

—Cana-nsianè nì quixí-né.

Dandu nì cana-ne nècuàchì cuaá mà, cachí-nè xì nècuàchimà:

—Màsà cùhúún inì-ní; ndacuiin-ní, vàchi caná-yá mii-ní.

⁵⁰ Ñàyùcànduá, nì tavà-né dòò-né, nì dàndiàchì-né iladú. Te yàchì nì ndacuiin-nè cuàhàn-nè ndé íá-yà. ⁵¹ Dandu nì xicàn trùhù-yà nùu-né, cachí-yà:

—¿Ndíà nduá cuní-ní quide?

Te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuní natùinuí, maestro.

⁵² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán cuéyàà-ní, vàchi sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní.

Dandu luegu nì natùinuù-né, te nì tenchicùn stná-nèyà ichì cuàhàn-yà.

11

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì sàà-yà xì-né yatni ñuu Jerusalén ndé nduú ñuu cuati nani Betfagé xì Betania, yatni dìni yucù Olivo. Dandu nì càhàn-yà xì ùi nècuàchì dacuahá-yà ñà-cùhùn cuèé-nè nùu-xí. ² Te dohò nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá ñuu tii chicá nùu-xí; te yucán icúmí-nsiá cuni-nsiá ndé iín iin burru nuhní. Quisi tãñáha ga cuida nduú-si. Quisi yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsiási quixí. ³ Te nú ndácátnùhù nèhivi nùu-nsiá índu chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsiá xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xíñuhu xì-sí, doco luegu naxicocuíñ-si —nì cachi-yà.

⁴ Daaní, luegu nì quihin ùi nècuàchì mà ichì cuahàn-nè, te nì xini-nè yucán iín burru nì cachi-yà, nuhní-si yuhù ichí yatni yehè iin vehe. Ñàyùcánduá nì ndaxin-nési. ⁵ Doco dava nècuàchì itá yucán, nì cachi-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru jaàn?

⁶ Dandu nì naxiconihí nècuàchì mà nacua nì cachi-yà xì-né. Dandu nì sàha nèhivi mà permisú ñà-cundaca-nési cùhùn. ⁷ Ñàyùcánduá luegu nì saca-nési cuahàn-nè ndé iá-yà, te nì chitándòó-né sìcoto xi-ne diquì-sí. Dandu nì sàcùnù-yási. ⁸ Te cuahà nècuàchì yucán, nì chitánduhù-né dòò-né ichì nacua cuahàn yàha-ya. Te dava-ne, nì sahn-de-nè ndahà yutnù nì chindoo stná-nè ichì. ⁹ Te nèhivi idónuu, xì stná nècuàchì nchícùn cahà-xí, cánandee-né, cachi-nè:

—¡Viva ana sahnú yohó! ¡Ndiaha gá ndeníhí vàha-ndané, vàchi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¹⁰ Ndiaha gá coo, vàchi vaxi-ne cunduu-ne rey, cusahnú-né na ian nisa cusahnú xii-ndà David. ¡Ansivéhé mii-yá iá ansivi! —nì cachi-nè.

¹¹ Cunaha-nsiá, ducán nì sàà Jesús ñuu Jerusalén. Dandu cuahàn-yà veheñùhu cahnú, te nì xini-yà nansa iá nsidaa iñáha yucán. Dandu nì quee-ya ñuu mà cuahàn-yà xì úxin ùi compañeru-yà ndè ñuu tii Betania, vàchi sàni cuaà.

Nansa nì sadi Jesús nùu nù-higu cóni càná quisi vídi-nu

¹² Dandu dàtnàà inga quivi nì quee-ya xì-né ñuu Betania mà vaxi-ya. Te xíhi-yà doco. ¹³ Te nì xini xicà-yá iín iin yutnù nani nù-higu, te iá ndahà cuií-nu. Ñàyùcánduá, cuahàn-yà cundehè-yá a có-càá sì-higu caxi-yá. Doco na ní tnàtuu-ya nì xini-yá micuísí ndahà-nú iá. Còò quisi vídi, vàchi tãñáha ga sàà tiempu cana-si. ¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì yutnù mà:

—Màsà nunca cana ga quisi vídi-yó caxi nèhivi.

Te nì inini stná nècuàchì dacuahá-yà nì cachi-yà ducán.

Nansa nì tavà Jesús tè-dicó xi tè-xiín fuera patiu veheñùhu

¹⁵ Nì nsihi ñà-yucán, dandu nì sàà-yà xì nècuàchì mà ñuu Jerusalén. Dandu cuahàn-yà veheñùhu cahnú, te nì taxi nsihi-yá tè-dicó xi tè-xiín yucán. Nì naxiconihí-yá mesa xi tiàa dama-xi dihùn inga ñuu, te nì ducùn stná-yá silla xi tè-dicó xi loma. ¹⁶ Te cóni sàha stná-yá lugar nacuíco ni-iin nèhivi carga xi-ne yàha-ne patiu veheñùhu cahnu-ma. ¹⁷ Te nì càhàn fuerte-yà xì nèhivi yucán, cachi-yà:

—Dohò cachi Dios nùu tutu ì: “Veheñùhu xi cunduu iin vehe ndé nataca nèhivi vaxi nsidanicuú ñuu càcàn tàhvi-né nùu”, cachi-yà. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuahà tècuìhnà.

¹⁸ Doco dùtù xicusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, iníni stná-nè ñà-nduá nì cachi-yà. Te vichi yúhí-nèyà, vàchi ináhà-né ndulócò nsidaa nèhivi sàhà

ñà-nduà dacuahá-yá. Ñâyùcànduà nì quesaha-né nandúcú-nê nansa cui cahni-néyà.

¹⁹ Daaní, na ní cusinsiquin, dandu nì quee-ya ñuu mà mànuhù-yá (ñuu tii Betania).

Nansa nì ichi dahuun nù-higu mà

²⁰ Daaní, dàtnàà inga quivì vâxi tu-ya xì nècuàchì dacuahá-yá, te nì nayàha-ne xì-yá (ndé iin yutnù mà), te nì xini-nè sàni ichi dahuun-nù ndè yohò-nú. ²¹ Dandu nì nsinuu ini Pedro, te nì cachi-nè xì-yá:

—Cundehè-ní, Maestro, yutnù nì càhàn xì-ní, te nì sadì-ní nùù-xí icu, jsàni ichi-nu!

²² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Xíñuhu cunindisá vâha-nsia Dios. ²³ Vâchi palabra seguru nduá cachí xì-nsiá yohò: nsidaa nèhivì có-íá xì duda, dècuèndè vâtùni dandacú stnà-nè nùù yucú jaàn ñà-cuxioa, te quècahnua ini mar, te divi ducán ndisa icúmí cuu, nú nihnú ndisa ini-nè cuu nacua nì cachi-nè. ²⁴ Ñâyùcànduà, yùhù cachí xì-nsiá, nsidaa iñàha nì cãcàn tàhvi-nsiá nùù Dios, nú xiníndisá-nsiá ñà-sà-íá ñà-nduà nì xicàn-nsiá, dandu nihì-nsiáñà. ²⁵ Doco dava xichì xicàn tàhvi-nsiá nùù-yá, te xiní ùhì-nsiá iin ñanitnaha-nsia. Nú ducán nduá, dandu dihna icúmí-nsiá cuicahnú stnahá ini-nsiá, dandu vâtùni cuicahnú stná ini Yuandiahá-nsiá íá ansivi sàhà cuàchi-nsia. ²⁶ Vâchi nú có-xicahnú ini-nsiá sàhà ñanitnaha-nsia, dandu mà cuicahnú stná ini mii-yá sàhà cuàchi-nsia.

Nansa nì cachi tè-xídandacú còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

²⁷ Daaní, nì sàà tu-ya xì-né ñuu Jerusalén. Te na xicánúú-yá ini veheñuhu cahnú yucán, dandu yucán nì casaà stnà dùtù xícusahnú, xì nècuàchì ley xì veheñuhu, xì stnà nècuàchì xídandacú nùù ñuu mà, nì tnàtuu-ne nùù-yá,

²⁸ cachí-nè:

—¿Índù nì nihì-ní derechu quida-ní ñà-nduá quidà-ní? ¿Ana divi nì dandacú nùù-ní ñà-quida-ní ducán?

²⁹ Te nì cachi-yá xì-né:

—Yùhù cuní stnàì ndàcàtnùhí nùù mii-nsiá, te nú ni náxícónihí-nsiá nùù, dandu cachitnùhu stnàì xì-nsiá ana divi nì dandacú-xì nùù. ³⁰ Cachi-nsiá xì ana divi nì dandacú-xì nùù Juan (Bautista) ñà-quida ì-né nèhivì. ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhivì? Naxiconihí-nsiá nùù.

³¹ Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsidaa ní mii-nè, cachí-nè:

—Nú nì cachí-ndà Dios nì dandacú-xì nùù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà ¿índù chuun cóni xiníndisá-ndá nècuàchìmà? ³² Te nú nì cachí-ndà divi nèhivì úun nì cachi xì-né, (dandu ni mà quée víi stná mà).

Ducán nì cacachi nècuàchìmà, vâchi yúhì-nè ndiá nduá cachi nèhivì xì-né, vâchi nsidaa nèhivì, quidá-né cuenta iin nècuàchì yuhù nùù Dios nì sanduu Juan. ³³ Ñâyùcànduà, nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Cò-cundàà ini-nsi ana divi nì dandacú-xì nùù Juan.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nì yùhù, mà cáchì stnàì xì-nsiá ana divi nì dandacú-xì nùù ñà-quide ñà-nduá quidé.

12

Ejemplu sàhà medieru malu

¹ Daaní, nì quesaha Jesús nacání-yá xì-né puru ejemplu. Te dohó nì cachi-yá xì-né:

—Nì ìa iin lamú, nì dānāndèe-ne nducu yòhò sì-uva nùù ñuhù xí-né. Te nì quida-ne corra-ñà, xì stnà iin pila cahnú ndé cuñuhu ndudi quisi mà; te nì quidavàha stnà-nè iin torre ndé cundiaa peón inií itu-nè. Dandu nì tatu-nè itnii medieru, te cuàhàn-nè inga ñuu xicà. ² Daaní, na sàni sàà tiempu cùchi quisi vídì mà, dandu nì techuún-né iin peón xi-ne nùhù naquihin chii fruta mà nùù medieru xi-ne. ³ Doco na ní sàà peón mà, nì catnii medieru mà-né, nì sahnì cuí-tené, te nì taxi-téné, còò nì-ìñàha nihi-né nì nāsáá. ⁴ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón xi-ne, doco divi-ni nì cacani yuu-téné, ndé nì dānācuèhè-te òdini-né, te nì canàhá-te xi-né. ⁵ Daaní, tucutu nì techuún lamú mà inga peón nùù-té. Doco tēmà, nì sahnì dahuun-téné. Dandu cuàhà gá xichi nì techuún lamú mà más gá peón nùù-té. Doco divi ducán-ní nì cuu, vāchi dava-ne nì sahnì cuí-tené, te dava ga-nè nì sahnì dahuun-té.

⁶ Ndé làcà mindaa dèhemaní lamú mà ndóo ga. Ñàyúcāndúá último nì techuún stnà-nè dèhe-ne cuàhàn, vāchi ádi quidañuhu-té dèhe-ne, nì cahàn-né. ⁷ Doco medieru mà, nì candatnuhu tnahá-te, cachí-te: “Tè-yòhò nduú tè-icúmí ndutahví xì nsidaa ñuhù yohó. Vichi cahni-ndátè chicá vāha, dandu mii-nda nanduu-nda stohà”, nì cachi-te. ⁸ Ñàyúcāndúá nì catnii-té dèhe lamú mà, nì sahnì-téné, te nì dācānā-te nsii ma yàtà corra.

⁹ 'Pues vichi, ¿ndiá nduá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà? Icúmí-nè nùhù-nè yucán, te cahni nsihí-nè, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xí-né.

¹⁰ Dandu nì cachi gá-yà xì nèhivì mà:

—A táñàha ga cahvi-nsia nùù tutu ìi xí Dios ndé cachá` palabra yohó:

Nì ìa iin cavà, te nì cahíchì inií albañil-ñà. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcūndua yùù vico esquina vehe. ¹¹ Divi Stoho-ndà Señor nduú ana nì quida ducán. Te ndulócò-ndà ñà-ndiaha guá nì quida-ya.

(Ducán nacání nùù tutu ìi, nì cachi Jesús.)

¹² Daaní, nècuàchì xicusahnú sàhà religión ñuu mà, nì cundaà ini-nè divi mii-né cāhàn-yà sàhà-xí na ní nacani-ya ejemplu mà. Ñàyúcāndúá, nì cuni-nè tñii-neyà, te chicadi-nèyà. Doco ñà-yúhí-nè nèhivì cuàhà yucán, ñàyúcāndúá, nì naco-neyà, cuàhàn-nè.

Nansa nì cachi Jesús sàhà renta xi ñuu-ndà

¹³ Dandu nì techuún-né iin ùì nècuàchì fariseu quixi xi iin ùì nècuàchì partidu xi rey Herodes, cuní-nè dadaná-nèyà na cāhàn-yà. ¹⁴ Ñàyúcāndúá, nì tñatuu-ne nùù-yá, cachí-nè xi-yá:

—Maestro, ináhá-nsí mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xi nduu-ní. Có-quihín casu-ní nansa cachí nèhivì, nì có-yúhí stnà-ní ni-iin nèhivì, vāchi chináhá víi-ní ñà-nduú ichi vāha Dios. Cachi-ní xi-nsí: ¿A vátuni sáha Dios luga ñà-chiyàhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á coó? ¿A ndiá ìcà-ndà chiyàhvi-nda, á coó?

¹⁵ Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà có-xicān tñuhù sahnú ndisa-ne nùù-yá; ñàyúcāndúá, nì cachi-yà:

—¿Índu chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùù? Cunihì-nsia iin dñhùn quixi, cundehiá nansa íá.

¹⁶ Dandu na ní quesaa dñhùn plata mà, nì indehè-yáñà, te nì cachi-yà xi-né: —¿Bueno, ana dñuú-xí, te ana dñuívì-xí itúú ìcà dñhùn yohó?

Te nì cachi-nè:

—Divi rey cahnú César.

17 Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuaaha-nsia César ñà-nduá icúmí-nsiá cuàha-nsiáte, te cuàha stná-nsiá Dios ñà-nduá ndiá icà-nsiá cuàha-nsiayá —ni cachi-yà.

Dandu nêhivi iníni, ni ndulocó-nè ñà-nchìchí guâ ni naxiconihí-yá nùu nècuàchimà.

Nansa ni cachi Jesús ía nansa natiacu-ndá

18 Dandu ni catnàtuu itnii nècuàchì saduceu nùu-yá ni càhàn-nè xi-yá. Nècuàchì yucán, có-xiníndísá-né icúmí natiacu nsìi. Ñàyùcànduá, dohó ni cachi-nè xi-yá:

19 —Maestro, ñà-yohó nduá ni tiaa Moisés quida-nda: “Nú sàni xihì iin tiàa, te còò déhe-ne ni ndóo xi ñahàdihí-nè, dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-né xi ñahà mà, áma cóo iin déhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian déhe nsii-ma cunduu méé mà”. 20 Cunaha-ní, ni sandoo usà ñani. Te nècuàchì chicí sahnú, ni nandàhà-né xi iin nècuàchì ñahà, doco ni xihì-nè, te còò déhe-ne. 21 Dandu ñani-nè chicí nchìcùn gà, ni nandàhà stná-nè xi ñahà cuaán ma, doco ni xihì stná nècuàchì úi mà, te còò stná déhe-ne. Te divi ducán ni cuu stná xi nècuàchì únì. 22 Dècuèndè ni sàa nsi-úsà-nè ni nandàhà iin iin-ne xi ñahà mà, (te iin iin-ne ni xihì-nè), doco còò ni-iin déhe-ne ni ía (xi ñahà mà). Daaní, último ni xihì stná nècuàchimà. 23 Ñàyùcànduá, na sàa quivì (cachí-nsiá) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaaca xi nècuàchì ñahà mà? vâchi antes nsi-úsà-nè nisa ía xi-ñá —ni cachi-nè.

24 Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Còó, có-cachí vii-nsiá, vâchi có-cundáa inì-nsia nansa cachí tutu ìi xí Dios, ni có-cundáa stná inì-nsia ñà-càhnù-guá poder xi-ya. 25 Cunaha-nsiá, na sàa quivì natiacu nêhivi, mà nándàhà gà-nè, vâchi nahi ángel ndoó ansivi icúmí-nè nanduu-ne. 26 Te vichi cuàhìn càhìn xi-nsiá sàhà nansa ía ñà-natiacu nsii. Ádi sáni cahvi-nsia nùu tutu ni tiaa Moisés ndé cachá' sàhà yutnù tii (xíxìn), te ía Dios mahi-nú, te ni cachi-yà xi Moisés: “Yùhù nduí Dios cahvi nsi-Abraham, xi nsi-Isaac, xi nsi-Jacob”, cachí-yà. 27 (Ñàyùcànduá, itiacú ìi nècuàchì sàhana ma), vâchi nècuàchì ní xihì dahuun ndisa, mà cufí cahvi-né Dios, cuiis nêhivi itiacú càhvì xi-yá. Ñàyùcànduá, ni-iyuhu có-íá vii ñà-nduá cachí mii-nsiá —ni cachi Jesús.

Nansa ni cachi Jesús índù ley xi Dios chicí ndiaá

28 Daaní, iin nècuàchì ley xi veheñuhu, ni inini-ne nansa ni ndatnuhu stnahá-né, te ni cundaa ini-nè yáha ga ni naxiconihí víi Jesús nùu nècuàchì yucán. Ñàyùcànduá, chicí ni tnàtuu-ne, te ni ndacàtnùhù-nè nùu-yá, cachí-nè:

—Nùu nsidaa ñà-nduá ni dándacú Dios, ¿índù ñà-chicí ndiaá?

29 Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Ñà-dándacú Dios chicí ndiaá nduá yohó: “Cunini vâha-nsia, nêhivi Israel, vâchi Stoho-ndà Dios, imindaa-yá. 30 Te icúmí-ndá cuu ini-ndá sàhà-yá xi nsidanicuú anima-ndà, xi nsidanicuú voluntad xi-nda, xi nsidanicuú sàxínítnùnì-ndà, te nsidanicuú stná valor xi-nda”. Ñà-jaàn nduá dandacú Dios chicí ndiaá chivâha nêhivi. 31 Daaní, nacua cachí ley primeru mà, ducán cachí stná ley ùi dándacú-yá: “Nacua cuú ini-ndá sàhà mii-nda, ducán icúmí stná-ndá cuu ini-ndá sàhà ñanitnaha-nda”. Còò cá ñà-ni dándacú Dios chicí ndiaá nùu ùi ñà-jaàn.

32 Dandu ni cachi nècuàchì ley xi veheñuhu ma:

—Cachí vâha ndisa-ní, maestro; ñà-ndáa nduá, vâchi imindaa Dios íá, còò cá ana nduú Dios, cuiși mii-yá. ³³ Te icúmí-ndá cuu ini-ndà sâhà-yá xî nsidanicuú anima-ndà, xî nsidanicuú sâxînítnùnî-ndà, xî nsidaa voluntad xi-nda, xî nsidaa stná valor xi-nda; te icúmí stná-ndà cuu ini-ndà sâhà ñanítaha-nda nacua cuú ini-ndà sâhà mii-nda. Vâchi ñà-jaàn chicá ndiaá nùù nsidanicuú promesa cuâha-ndayá, a sea nduá iin quisi coco nùù-yá; te ò ndéni promesa nì cuií —nì cachi-nè.

³⁴ Dandu Jesús, nì xini-yà nì naxiconihí víi nècuàchì mà nùù-yá; ñâyùcànduá nì cachi-yà xî-nè:

—Làcà iyuhu-ni cumáni, te sàà-ní cunduu-ní iin nèhivì ñuhivì ù xí Dios.

Daaní, (na ní nsihì nì cachi-yà ñà-jaàn), dandu ni-iin nèhivì, cóni sâha ndee gá ini-nè dadavátnâhâ-né xî-yá.

Ana divi nduú yohòtêhè Cristu

³⁵ Daaní, iin quivì íá-yà veheñùhu cahnú, dacuahá-yá nèhivì, te nì cachi-yà xî-nè:

—Cachí nècuàchì ley xî veheñùhu: “Descendencia xî xîi-ndà David nduú Cristu”. Ducán cachí nècuàchì mà, doco ¿índüví cuní cachàmà? ³⁶ Vâchi divi xîi-ndà David nì tiaa stná-nè sâhà Cristu tixi poder xî Espíritu ù xí Dios, te dohò nì cachi-nè:

Nì càhàn Yua-nda Dios xî Stohì (divi Cristu), nì cachi-yà: “Yohó coo-ní ladu cuâhí ndè cachi sâà cundeí nùù nsidaa tè-xinì ùhì xî-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, nì cachi Dios.

³⁷ Cundehe-nsiá, nì cachi David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿índü modo cui cunduu stná-yà iin descendencia xî-ne? (Doco ñà-ndáa nduá) —nì cachi Jesús.

Te nsidaa nèhivì cuâhà yucán, cudî ini-nè xî ñà-nduá cachí-yà.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sâhà nècuàchì ley xî veheñùhu ñà-có-quidá-né cumplir; cachí-yà

³⁸ Dandu nì dàcuâhá gá-yà nèhivì, cachí-yà:

—Còtò quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xî veheñùhu. Vâchi ñà-dii xî-né nduá cacanu-ne cundixi-ne sìcoto quihín vico, te casâhù tñùñuhu nsidaa nèhivì xî-né yâhvi. ³⁹ Te na sâhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-nè lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁰ Te tûha stná-nè (tnii diquí-né ley, te) xidándiáá stná-nè vehe nècuàchì nì xihì ù-xí, dandu después sâcuíta-ne nacuatú cuâhâ-né na ian ndisa guá vâha-ne. Sâhâyùcànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè nihì-né —nì cachi Jesús.

Nansa nì nacuni Jesús cuâhà gá ndiaá promesa tii nì sâha ñahàcuâán ndahví

⁴¹ Iin xichi íá-yà veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancía xî Dios, te indêhe-yá nèhivì daqué-ne dihùn ini alcancía mà. Tècuicà, cuâhà gá dihùn nì dàqué-tè.

⁴² Dandu nì quixi stná iin nècuàchì ñahà ndahví nì xihì ù-xí; te nì dàqué-ne ùì dihùn cuàtì ndiaá nahi ùxin centavu. ⁴³ Ñâyùcànduá, nì cana Jesús nècuàchì dacuahá-yá nataca-nè nùù-yá, te nì cachi-yà xî-nè:

—Cunaha-nsiá, chicá más nduá nì sâha nècuàchì viuda ndahví yohó nùù ñà-nì sâha nsidaa gá nèhivì yucán. ⁴⁴ Vâchi nsidaa gá-nè, cuiși ñà-cùyódo nùù-né nduá nì sâha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco nì sâha-ne nsidanicuú dihùn sâhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

13

Ñà-nduá nì cachitnùhu Jesús cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

¹ Daaní, na ní quee-ya veheñùhu cahnú, dandu nì cachi iin nècuàchì dacuahá-yá xì-yá:

—Cundehè-ní, Maestro. ¡Na vico guá iá yùù nahnú nì cuàha veheñùhu yohó, te na cuaha guá ndáa stná vehe yohó!

² Doco nì naxiconihí Jesús nùù-né:

—¿A xini-nsià vehe nahnú yohó? Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì, dandu ni mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó, vachi icumíá caà nsihá quida nèhivì.

Ñà-nduá icumí cuu ñà-cundaà ini-ndà sà-itúù xinu tiempu yohó

³ Daaní, cuàhàn cuaán-yá xì-né ndè yucù Olivo iá frente veheñùhu cahnú, te yucán nì sàcòo-ya. Te na ndoó-né xì-yá yucán, dandu nì càhàn ùnì-nè xì-yá, divi Pedro, xì Jacobo, xì Juan, nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachì-nè:

⁴—Cachi-ní xì-nsí indù quivì cuu nsidaa ñà-nì cachi-ní jaàn. ¿Indù milagru coo ñà-cundaà ini-nsí ñà-sà-itúù quivì cuu nsidaájàn?

⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà dándáhvì ni-iin nèhivì mii-nsiá. ⁶ Vachi cuàhà ana icumí quixi danani úún-né nduú-né yùhù, te cachi iin iin-ne xì nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te sàhájàn cuàhà nèhivì nihì-né dandahví-nè.

⁷ Doco mii-nsiá, na cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra yoho te yucán, màsà yúhí-nsiá, vachi fuerza icumí coo ducán. Doco tãñáha ga xinu tiempu yohó nduájàn, iá gá ñà-vaxi cuu. ⁸ Daaní, ñuu xì ñuu, icumíá nàa stnahá. Vachi cuàhà rey, icumí-tè dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. Te icumí tñaa stná yoho te yucán ñuhivì, te coo stná tnama. Doco ñà-làcà cuàhàn quesaha tñundoho cunduumà.

⁹ Doco mii-nsiá, cundoo tùha-nsia, vachi icumí nèhivì tñii-ne mii-nsiá cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Te icumí-nsiá ñàhni cuii-nsiá ini veheñùhu. Te sàhà-ñá càhvi-nsiá yùhù, ñàyùcànduá, icumí-nè datnátuu stná-nè mii-nsiá nùù gobernador xì nùù rey (ñà-càhàn tñùhù-né dìquì-nsiá). Dandu ñà-jaàn cunduu tiempu vaha cachi vate-nsiá ñà-nduá xiníndísá-nsiá cunini-temà. ¹⁰ Te dècuèndè inicutu ñuhivì icumí cultià stná razón ndiaha xí Dios, dandu después xinu (tiempu yohó). ¹¹ Doco icumí nèhivì canicuàchì-ne sàhà-nsiá, te cundaca-nensià cùhùn nùù tè-xícusahnú. Doco màsà nácánì ini-nsiá ni-iyuhu indù palabra naxiconihí-nsiá nùù-té. Còo, cuiisì nacua dachitnùnì ini Dios mii-nsiá hora yucán, divi cachi-nsiá xì-té. Vachi màdì mii-nsiá cunduu ana càhàn; còo, divi Espíritu Ìì xí Dios icumí dacàhàn xì-nsiá.

¹² Doco dava nèhivì, dècuèndè ñani-nè icumí-nè cahin-nè nùù autoridad ñà-cui nècuàchì-mà. Te dava stná-nè, dècuèndè dèhe-ne cahin stná-nè ñà-cuiá. Te dava stná-nè, dècuèndè yuadìhì-nè cuni ùhì-nè, te canicuàchì stnahá-nè ñà-cui-nè. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà yùhù icumí nsidaa nèhivì cuni ùhì-nènsiá. Doco nù iin-nì cunihnu vaha ini-nsia dècuèndè sàa xinu tiempu, dandu càcu-nsia nùù Dios.

¹⁴ Sànahà nì cachitnùhu Daniel iin palabra xi Dios sàhà nansa icumí coo iin figura dana có-xiñùhù dahuun-ya. Cunaha-nsiá, quivì cuni-nsiá sàni sàcuiin figura mà iin xaan ndé còò permisù cuian, (dandu seña cundua). Te vichì xiñuhu cundaà ini nsidaa ana càhvi-xì tutu yohó. Pues na sàa quivì yucán, dandu ni cunúdhé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó cùhùn-nè yucù. ¹⁵ Te nú dìnìvèhé ndoó-né (quetátú-nè), dandu (yàchì ni nuú-né

cunudèhé stná-nè), doco màsà nànsìhvi ga-nè vehe nsiquihin-ne ñà-nduà icúmí-nè. ¹⁶ Te nú ndoó-né nùù itú, dandu màsà nándúcú-né ni cotón-nè. ¹⁷ Te ñdahví nècuàchì ñahà cuhì cuàhàn tùinuù mèe-xi quivì yucán! Te ñdahví stná nècuàchì icúmí xí mèe chichì! ¹⁸ Te càcàn tàhvi stná-nsià nùù Dios ñà-màsà cùvixin na sàà tiempu cunudèhé-nsià mà. ¹⁹ Vàchi yáha ga icúmí nèhivì ndoho-ne quivì yucán. Còò cá tnùndoho chicá cahnú ni ía ndé quivì ni cuyucun ñuhivì xì ndé quivì coamà. Ni quivì después, mà sàà gà coo tnùndoho ndudava xán. ²⁰ Te nú màsà cùndéhe ñdahví Dios, dacúxió yàchì-yà tnùndoho ma, dandu ndùtù nsihì nèhivì ñuhivì ni cùí. Doco sàhà nèhivì sàni nacàxin-ya, ñàyucànduà sàni chitnùní ini-yà ñà-chicá yàchì dacúxió-yà tnùndoho.

²¹ 'Quivì yucán màsà cúníndisâ-nsià yuhù nèhivì cachì xì-nsià: "Cun-dehè-nsià, yohó ía ana nduú Cristu", te ò: "Yucán ía-yà". ²² Vàchi icúmí quixi cuàhà tètñhù, te iin iin-tè cachì-te ñà-divi Cristu nduú-te. Te icúmí quixi cuàhà stná ana danani úun càhàn cuenta xi Dios. Ndé quida stná-te cuàhà milagru sàhà-ñá ndulocó nèhivì, áma níhi stná-te dandahví-te nèhivì ni nacàxin-ya cahan-té, doco mà cùí. ²³ Ñàyucànduà, mii-nsià, cundoo tùha-nsià, vachi sàni cachitnùhi xì-nsià nsidaa ñà-nduà icúmí cuu.

Nansa icúmí cuu quivì naxicocuñ Jesús

²⁴ 'Nú sàni yàha tiempu tnùndoho quivì yucán, dandu mà cúnchíí gá ni orá ni yoo. ²⁵ Te sìnsvì itándiáá ansivì, icúmí-sí còyo nihni-sì nùù ñuhivì. Te sitnùù nahnú, icúmí stná-sì ndacùchì ndee-sí. ²⁶ Dandu natùì yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, cundehè nèhivì ñuhivì yuhù sàmànui mahì vicò xi poder cahnú xí. Te ndiaha gá coo inicutu ndé mànuì. ²⁷ Dandu luegu icúmí techuín ángel xi cùhùn-nè inicutu ñuhivì ñà-danátácá-nè ana nduú nèhivì sàni nacàxin, mate ndoó-né iin xaan ndé vihi gá xica ñuhivì xì ansivì, doco icúmí-nè nataca-nè quixi-ne quida ángel xi.

²⁸ 'Vichi cuàhìn nacani xì-nsià iin ejemplu sàhà nù-higu sàhà ñà-cundaà ini-nsià iñàha. Nú sàni ndunsidi-nú ni quesaha naná ditù yuté-nu, dandu ñà-yùcàn cundáà ini-ndà sà-itúú tiempu ihni. ²⁹ Pues ducání stná xì mii-nsià; quivì cuni-nsià cuú ñà-nduà sàni cachì xì-nsià, dandu vátùnì cundaà stná ini-nsià ñà-sàni cuyatni tiempu naxicocuñ nduá; sà-itúú nihni. ³⁰ Te mà sàà cui nsihi nèhivì itiacú vichì dècuèndè cachi sàni cuu ndisa nsidaa ñà-nduà sàni cachì xì-nsià vichi. ³¹ Cunaha-nsià, icúmí sàà ansivì xì ñuhivì ndañuhá, doco palabra xì, còò, mà nunca sàà ndañuhá.

³² 'Doco ni quivì, te ni hora naxicocuñ, ni-iin nèhivì có-ínahá-nè, ni ángel ndoó ansivì, có-ínahá stná-nè. Ni stná yuhù ana nduú Dèhemanì Dios, có-ínahá stnâ; cuisì Yuamánì nduú ana inahá.

³³ 'Ñàyucànduà, cundoo tùha-nsià, te cunihnu vaha ini-nsià, vachi có-ínahá-nsià índù hora divi cuu nsidaájàn. ³⁴ Ducán ía na ian quidá iin lamú na cuyúcùn-nè cùhùn xicà-né, dandacú-né nùù mozo xi-ne sàhà biene xi-ne. Iin iin mozo mà, nihí-te chuun quida-tè. Te mozo ndiaá yehè, ndacú nùù stná-te ñà-cundiaa tùha-tè yucán. ³⁵ Pues divi ducán stná mii-nsià, xiñuhu cundoo tùha-nsià, vachi có-ínahá-nsià índù hora divi naxicocuñ yuhù ana nduú Lamú xi-nsià, sea cuñaà, ò dava ñùu, ò sinduhá cundua, te ò naha. ³⁶ Vachi nanàá icúmí naxicocuñ, ñàyucànduà còtó (nandòdó-nsià ñà-jaàn), te na ian quidì-nsià cundua. ³⁷ Ñàyucànduà, yuhù cachì xì-nsià nacua cachì xì nsidaa nèhivì xí, ni cùndóò tùha-nsià —ni cachi Jesús.

14

Nansa ni ndatnuhu tnahá nêhivi ñà-nàndúcu-nê nansa tnii-ne Jesús

¹ Daaní, cumání gá ùi quìvi cunduu vicò pascua xi stná vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te dùtù xícusahnú, xi nècuàchì ley xi veheñùhu, ni nanducu-né nansa tnii dehé-né Jesús ñà-cui-yà. ² Doco ni cachi-nè:

—Còó, màdi mahì vicò (quida-nda ducán), vâchi te nú còó, vihini nacuidà nêhivi.

Nansa ni sòdò iin nècuàchì ñahà ndutè tnàmi itnu dìni Jesús

³ Iá-yà vehe iin nècuàchì ñuu Betania nani Simón, iin nêhivi ni sandoho cuèhè lepra antes. Te iá-yà xixí-yá, te yucán ni sàà stná iin nècuàchì ñahà, nihí-né iin quidi iá dùcùn-xí. Yùù ni cuyucàn mà, te ñuhá ndutè tnàmi finu nani nardo; te ndiaá sàstnùhù-té. Dandu ni sàhnù nècuàchimà dùcùn quidi ma ni sòdò-nète itnu dìni-yá. ⁴ Doco dava nècuàchì xixí yucán, ni cuduchi gá ini-nè, cachí-nè iin-ne xi inga-nè:

—¿Índù chuun ni sate uun-ne ndutè jaàn, te ndiaá guá-te? ⁵ Chicá vâha dicò-nète ni cuí, te mà úhi quee iin ùni cientu dihùn plata dasàn-ndà nùù nècuàchì ndahví.

Ducán cachí-nè, cánahá-nè xi nècuàchimà.

⁶ Doco ni cachi Jesús xi nêhivi mà:

—Nacoo-nsia nècuàchì jaàn. ¿Índù chuun cánahá-nsiá xi-né? Vâchi iin ñà-vâha nduá sàni quida-ne xí. ⁷ Vâchi nècuàchì ndahví, nicanicuahàn ndoó-né xi-nsiá, te mà úhi chindee-nsiánè nú cahan-nsiá. Doco yùhù, còó, sacù-ni quivi ié' xi-nsiá. ⁸ Ñâyücànduá, nècuàchì ñahà yohó, ñà-nduá sàà-né quida-ne, divi nduá sàni quida-ne sâhí, na ian sàni quidatatna-né cuerpu xi sàhà-ñá cundùxan, ducán nduá. ⁹ Te yùhù cachítnùhi xi-nsiá, nsidanicuú ñuu ndé sàà razón ndiaha xí Dios inicutu ñuhívi, yucán icúmí sàà stná palabra sàhà ñà-vâha ni quida nècuàchì ñahà yohó, te ducán mà nunca sàà nêhivi nandódó-né nècuàchimà.

Nansa ni saquin Judas compromisu cahin-né Jesús nùù nècuàchì xídandacú

¹⁰ Nùù ùxin ùi compañeru Jesús, iin-ne nani Judas Iscariote. Nècuàchì yohó, ni sàhàn-nè nùù dùtù xícusahnú, ni ndatnuhu-né xi nècuàchimà ñà-cahin-nèyà. ¹¹ Te ni cacudii ini nècuàchimà na ní cundaà ini-nè. Te ni saquin-nè compromisu chiyâhvi-ne. Ñâyücànduá, ni quesaha Judas mà nandúcu-né índù modo dayâha-neyà ndahà nècuàchì yucán.

Nansa ni cutnahá Jesús xi compañeru-yà ni xixi-ya Cena ìi

¹² Daaní, ni sàà tu quivi primeru xi vicò xixí-né pan có-ndùtáchí. Te quivi yucán xíhi stná lelù nduú promesa siempre sâha-ne vicò pascua mà. Ñâyücànduá, ni cachi nècuàchì dacuahá-yá xi-yá:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsi quidayucun-nsi ñà-cuxi-ní comida vicò pascua?

¹³ Dandu ni dândacú-yá nùù ùi compañeru-yà, cachí-yà:

—Cuahán-nsià ini ñuu. Te yucán icúmí-nsiá ndacùhun tnahá-nsiá xi iin tiàa idádócó xi iin yoo tècuí. Nècuàchì yucán cunchicùn-nsià cùhùn. ¹⁴ Te divi vehe ndé quìhvi-ne, yucán càhàn-nsiá xi nècuàchì divéhé-ximá, cachi-nsiá xi-né ñà-dòhó cachí maestro: ¿Índù iá cuarto cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xi nècuàchì dacuahá-yá? ¹⁵ Dandu icúmí nècuàchimà dacuní-né

mii-nsiá indú iá iin vehe cahnú pisu diquí-xí ndé sà-íá nsidaa ñà-nduá xiñuhu. Yucán quidayucun-nsiá ñà-cudini-nda.

¹⁶ Dandu ni quihin ùi nècuàchimà ichi cuàhàn-nè. Te ni sàà-nè ini ñuu mà, te nacua ni cachi-yà, ducán ndisa ni cuu. Ñàyucànduá divi yucán ni quidayucun-nè comida pascua.

¹⁷ Daaní, na ní cuñaà, dandu ni sàà stná-yà xì nsi-úxin ùi nècuàchi dacuahá-yá. ¹⁸ Te na ndoo-né xixí-né, dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xí. Te yohó iá-né xixí-né xì-ndà.

¹⁹ Dandu ni nàcùndoo nsidaa nècuàchimà tnúnsi ini, te ni cachi iin iin-ne xì-yá:

—¿A víhíni yùhù?

—¿Te ò yùhù? —cachí inga-nè.

²⁰ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Nùu nsi-úxin ùi-nsiá, iin-nsia cuàhàn cahin xí, mate iin-ni xixí-né xì-ndà, te tavá stná-nè pan nùu cazuela yohó. ²¹ Ñà-ndàà nduá, icúmí cuu ndisa ñà-nduá' ni cachitnùhu nùu tutu ìi ñà-icúmí cui yùhù ana nduu Tnaha Nèhivi Ñuhivi. Doco tiàa cuàhàn cahin xí, ¡ndahví-nè! Chicá vaha màsà túinuù-né ñuhivi ni cùí —ni cachi-yá.

²² Na meru xixí nsidaa-né, ni tnii-ya iin pan, te ni naquimanì-yá Dios sàhà-ñá, te ni dàcuàchí-yáñá, ni dasàn-yá nùu nècuàchi dacuahá-yá mà, cachí-yá:

—Tnii iin iin-nsia pan yohó, vàchi nahi iquicúñú yùhù nduá.

²³ Dandu ni tnii stná-yà pocillu, ni naquimanì stná-yá Dios sàhà ñà-ñùhú, te ni sàha-ya ni caxihi nsidaa-né. ²⁴ Dandu ni cachi-yá:

—Ndutè si-uva yohó, nahi niú nduú-te, vàchi divi sàhà nií icúmí nacoì iin ichi sàà cunchicùn nèhivi nú sàni xitià-ñà sàhà cuàhà-né. ²⁵ Doco cunaha-nsiá, mà cóhó gué' ndutè si-uva yohó dècuèndè cachi sàà nacocho saa tui-te quivi sàà cusahnú Dios inicutu ñuhivi yohó.

Nansa ni cachi Jesús xi Pedro ñà-ínáhá-yá icúmí-né nacuaà-néyá

²⁶ Daaní, ni xito nsidaa-né alabanza, te ni quee-ne cuàhàn-nè xì-yá ndé yucù Olivo. ²⁷ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Ñuú vichi icúmí nsidaa-nsiá nacoò nihni-nsia yùhù, vàchi ducán cachi tutu ìi: “Cuàhàn dacúxióé pastor, dandu icúmí riì cuitià nihni-sì”, cachá.

²⁸ Doco nú sàni natiacui, dandu icúmí codònuì nùu-nsiá cùhùn ndé ladu Galilea.

²⁹ Dandu ni cachi Pedro xì-yá:

—Mate ni sàà nsidaa nèhivi nacoò nihni-ne mii-ní, doco yùhù, còó, mà nunca.

³⁰ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Cunaha-ní, divi ñuú vichi icúmí-ní nacuaà-ní yùhù. Tàñáha ga coto lehe ùi xichi sinduhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

³¹ Doco Pedro, yáha ga ndee ní càhàn-nè, cachí-nè:

—Còó. Mate ni cahní-nèndó, doco mà nunca sàì nacuaì mii-ní —ni cachi-nè.

Te divi ducánì ni cachi gà stná nsidaa nècuàchi dacuahá-yá mà.

Nansa ni sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te ni xicàn tàhvi-yá nùu Yuamáni-yá

³² Dandu ni sàà-yá xì-né iin xaan nani Getsemaní. Te ni cachi-yá xì-né:

—Mii-nsiá, yohó ndòo-nsia. Te yùhù, cùhìn chicá nùù-xí càcàn tàhvi nùù Dios.

³³ Dandu nì saca-ya Pedro xì Jacobo xì Juan, cuàhàn-yà xì-né. Te nì sàcòo-ya na ian yúhí-yà, te nì quesaha-yá yáha ga nacáni cuàhà ini-yà. ³⁴ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yáha ga ié' tnùnsi ini, na ian cuniá cahnì dahuan yùhù. Ñàyùcàndúá, yohó nì ndòo-nsia, te cunchito tùha-nsia.

³⁵ Dandu cuàhàn-yà chicá nùù-xí, te nì sàcùnduhù ndéé-yá nì xìcàn tàhvi-yá nùù Dios, áma cui cuxio tnùndoho icúmí-yá yàha-ya. ³⁶ Te dohó nì cachi-yà:

—Yuamáni', nsidaa iñàha vátùni quida-ní. Ñàyùcàndúá, xìcàn tàhvi nùù-ní áma cuxió tnùndoho icúmí yàhi, vàchi na iin (ñà-ùà ñuhú iin) taza nduá nùù, te ùhì cohiá. Doco màdi ñà-ndúá cunì yùhù nì cùndúá, cuisì ñà-ndúá cunì mii-ní.

³⁷ Dandu vaxi tu-ya ndé nì ndòo nècuàchì dacuahá-yá, te nì xini-yà xíquidì-nè. Ñàyùcàndúá, nì cachi-yà xì Pedro:

—Simón, ¿ìndù chuun quidì-ní? ¿Áma cui cunchito-ní ducán iin hora ní? ³⁸ Cundoo tùha-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios sàhá màsà dándáhvì ñà-malu mii-nsiá, vàchi mate iá voluntad xi-nsia, doco iyuhu gá valor icúmí cuerpu-nsiá ñà-quidandee ìni-nsia.

³⁹ Dandu nì sàhàn-yà inga xichì, te divi ducán-ní nì cachi tu-ya xì Yua-yá Dios. ⁴⁰ Dandu vaxi tu-ya, te nì xini-yà tucutu quidì-nè, vàchi sádi vahná-nè. Nì có-nàníhì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-yá. ⁴¹ Dandu tucu tu nì sàhàn-yà ñà-ùni, te nì nsiaa tu-ya nùù-né, cachí-yà:

—Cùdù cuéyàà-nsiá, te quetatu-nsiá vichì, vàchi sà-íá, sàni sàà hora xi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, divi hora icúmí yàhi ndahà nèhivì cuáchi.

⁴² Ndacuita-nsia, cùhùn-ndà, vàchi sà-itúú quesaa ana nì cahin xì'.

Nansa nì tniì nèhivì Jesús, te nì suhni-nèyà

⁴³ Daaní, na cáhàn ìi-yá xì nècuàchì mà, dandu nì quesaa Judas, divi iin nècuàchì nùù ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá. Te ndacá stná-nè cuàhà gá tiàa xínihi xi espada xì garroti. Cuenta xi dùtù xícusahnù vaxi-tè, xì cuenta xi stná nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì xidandacù nùù ñuu mà. ⁴⁴ Te sàni ndatnuhu Judas xì nsidaa tiàa xícutnahá xi-né ñà-coo iin seña ana tniì-tè. Divi ana chítù-nè cunduu meru ana tniì cùhùn presu.

⁴⁵ Dandu na sàni quesaa-nè, dandu vichì vichì nì tnàtuu-ne nùù Jesús, cachí-nè:

—¡Maestro, maestro!

Dandu nì chítù-nè nùù-yá.

⁴⁶ Dandu compañeru-nè mà, nì tniì-tè Jesús, nì ndòo-ya ndahá-tè. ⁴⁷ Doco iin nèhivì xí-yá, nì tavà-né espada xi-ne, nì canì-ne iin tiàa quidáchúùn nùù dùtù cusáhnù, nì sahnde-nè iin tùtù-té. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì nsidaa nèhivì cuàhà mà:

—A ducán nduú modo tnií-nsiá yùhù, vaxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti ñà-tniì-nsia yùhù, na ian təcuihnà nduí, ⁴⁹ mate nsìquívì nìsa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnù dacuahí nèhivì, doco cóni tnií-nsiá yùhù. Doco cunaha-nsiá, dohó quidá-nsiá xì' vichì sàhà-ñá cuu ndisa ñà-ndúá cachí nùù tutu ìi —nì cachi Jesús.

⁵⁰ Dandu nì nacoo nihni nsidaa nècuàchì dacuahá-yá mii-yá, nì xin-udéhé-nè.

Iin tècheii nì xitudèhé stná

⁵¹ Daaní, nchícùn stná iin tècheii ndixi-xi iin dahmà. Te nì tñii stná-te.
⁵² Doco nì ndòo sicoto xi-tè, te nì xinu-tè cuàhàn-te iá chaa-te.

Ñà-nduá nì cachi Jesús na ní sàà-yà nuù Junta Cahnú

⁵³ Daaní, ndacá tiàa ma-yá nì sàà dècuèndè ndé iá dùtù chicá cusáhnù. Te yucán sàni nataca nsidaa gá dùtù xícusahnú, xi stná nècuàchi sahnú xídandacú nuù ñuu mà, xi stná nècuàchi ley xi veheñuhu. ⁵⁴ Te Pedro, nchícùn xicá ní-né mii-yá cuàhàn-nè. Te nì yàha stná-nè patiu xi vehe dùtù cusáhnúmá, te nì sàcòo stná-nè xì policia ndoó nadàa nuù ñuhu.

⁵⁵ Daaní, dùtù xícusahnú, xi nsidaa Junta Cahnúmá, nì nducu-né ana daquéé cuàchi diquì Jesús, (te cundua iin cuàchi pesadu) sàhà-ñá cui-yà. Doco còò iin nì túi càhàn ducán. ⁵⁶ Váchi cuàhà tètñuhù nì càhàn tñuhù diquì-yá, doco cóni ndúdává ñà-nduá nì cachi iin iin-tè. ⁵⁷ Váchi dava-tè, nì ndacuita-tè nì càhàn tñuhù-té diquì-yá, cachí-te:

⁵⁸ —Nècuàchi yohó, nì inini-nsi nì cachi-nè cuàhàn-nè dacaá-né veheñuhu nì quidavàha nèhivi (ñuu-ndá). Dandu tixi ùni quivì cuàhàn-nè quidavàha saa-né inga-ñà, doco màdi xi ndahà nèhivi cuyucàn, cachí-nè —nì cachi tètñuhù mà.

⁵⁹ Doco nì ñà-jaàn, cóni ndúdává xí ñà-nduá nì cachi ingà-te.

⁶⁰ Dandu nì ndacuiin dùtù cusáhnù, cachí-nè xi-yá:

—¿Ama naxícónihí-ní ni-iñàha? ¿Nansa iá ñà-càchí guá nècuàchi yohó sàhà-ní?

⁶¹ Doco mii-yá, dadí uun iín-yá; còò ni-iñàha ni cachí-yà. Dandu tucutu nì càhàn dùtù mà, cachí-nè:

—¿A divi Cristu Dèhemani Yua-nda Dios ndùù-ní càhàn-ní?

⁶² Dandu nì cachi-yá xi nècuàchimá:

—Jaan, divi ndúí. Te icúmí-nsià cuni-nsià yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivì na naxicocuñin, ié` ladu cuahá mii-yá cahnú poder-xi mànuì mahì vícò cahnú ansivi.

⁶³ Dandu dùtù cusáhnú mà, (nì xidà ini-nè, ñàyucànduá) nì ndata canúú-nè iyuhu sicoto ndixí-né, te nì cachi-nè xi nèhivi cuàhà mà:

—¿Có-xiñuhù gá-ndà ni-iin ana quixi cunduu testigu! ⁶⁴ Váchi vichi sàni inini-nsia ñà-quini guá nì càhàn nècuàchi yohó. ¿Nansa quida-nda xi-né, cachí mii-nsiá?

Dandu nsidaa-né, nì cachi-nè ñà-icúmí-yá cui-yà.

⁶⁵ Dandu nì caquesaha dava tiàa ma nì sivi dii-teyá, te nì chidàhvi stná-te nuù-yá, sahní cuii-teyá xi sìcátú, cachí-te:

—¿Cachi cuàá-ní ana nì cani xi-ní!

Daaní, stná policia yucán, ndee ní cani-ne nuù-yá.

Nansa nì quida Pedro nì nacuaà-né Jesús

⁶⁶ Doco Pedro, tixi-xi iá-nè patiu. Dandu nì quixi iin ñahà chii quidáchuùn vehe dùtù mà. ⁶⁷ Te na ní xinia Pedro iín-né nadàá stná-nè nuù ñuhu, dandu nì indehè váha-ñà nuù-né, te nì cacha xi-né:

—¿Amádi mii-ní nisa cutnahá stná-ní xi Jesús de Nazaret?

⁶⁸ Doco nì nacuaà-né mii-yá, cachí-nè:

—Còò, tàcùní nècuàchimá, nì có-cundáa ini ñà-nduá cachú.

Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè corredor yucán. Te daa ní xito iin lehe. ⁶⁹ Te ñahà chii mà, nì indehè tú-ñané, te nì cachi-ña xi nècuàchi itá yucán:

—Compañeru Jesús nduú stná nècuàchi jaàn.

⁷⁰ Doco divi-ni nì nacuaà tú Pedro-yà.

Daaní, tixi inga ratu gà, tucutu nì càhàn nècuàchì itá yucán xì-né, cachí-nè:
—Ndisa, iin compañeru nècuàchìma nduu-ní, vèchi nècuàchì ladu Galilea
nduu-ní, te nacua càhàn nèhivì ladu yucán, ducán càhàn stná-ní.

⁷¹ Dandu nì cachí-nè:

—Nú tètñhù nduí, nì quixí castigu xì nùù Dios. Yùhù, chináhí Dios, tàcùnì
nècuàchì cachí-nsiàmà.

⁷² Dandu momentu yucán nì xito lehe ñà-ùì; te nì nsinuu ini Pedro nansa
nì cachí Jesús xì-né daa, ñà-tañáha ga coto lehe ùì xichi, te ùì xichi sàni
nacuaà-né mii-yá. Pues divi palabra mà (ní nsinuu ini-nè), te na ní nacani
ini-nè sàhámà, nì quesaha-né nì sacu-ne.

15

Nansa nì dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Na ní tìnuuù, dandu nì ndatnuhu dùtù xícusahnú xì tè-cùsáhnú nùù
ñuu mà, xì stná nècuàchì ley xi veheñuhu, xì nsidaa gá stná Junta Cahnú.
Ñàyùcàndüà, nì nacuhni-nè ndahà Jesús, cuàhàn-nè xì-yá nùù gobernador
nani Pilatu, te yucán nì ndòò-ya ndahà témà. ² Dandu nì xicàn tñhù-tè
nùù-yá, cachí-te:

—¿A ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á coó?

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá —cachí-yà.

³ Dandu dùtù xícusahnú, cuàhà ní càhàn tñhù-né sàhà-yá. ⁴ Dandu nì
ndàcàtñhù Pilatu nùù-yá inga xichi, cachí-te:

—¿Áma nàxícónihí-ní sàhà ñà-cuàhà guá càhàn-nè dìquì-ní?

⁵ Doco Jesús, còò ni-ìñàha ni nàxícónihí-yá. Ñàyùcàndüà, nì ndulocó Pilatu.

Nansa nì cachí stná Pilatu icúmi Jesús cui-yà

⁶ Cunaha-nsiá, cada nacává vicò pascua mà, tùha gobernador mà dañá-té
iin tè-ndiadí, ndéni-te nì cui ndiadí cudú ini nèhivì cuàhà. ⁷ Te quivì yucán
ndoó itnii tiàa vehecàa. Vèchi nì casahàn-te revolución dìquì gobiernu, te nì
sahnì stnáhà-te. Te iin témà nani Barrabás. ⁸ Ñàyùcàndüà nì caquixi tu nèhivì
cuàhà mà nì quesaha-né nì xicàn-nè nùù Pilatu ñà-nì quidá tú-te ñà-nduú
costumbre xi-tè cada vicò mà. ⁹ Te nì naxícónihí-te nùù-né, cachí-te:

—¿A vátuni dañí Jesús yohó, divi nècuàchì cachí nduú rey xi nècuàchì
raza-nsiá Judea?

¹⁰ Ducán nì cachí-te xi-né, vèchi ináhà-té ñà-sàhà mbidiá xi dùtù xícusahnú,
ñàyùcàndüà nì dàyáha-ne Jesús ndahà-té. ¹¹ Doco dùtù mà, nì chiyuhù-nè
nèhivì cuàhà mà ñà-nì cécàn-nè dañá Barrabás mà, te màdiá Jesús. ¹² Dandu
nì càhàn tu Pilatu xì nèhivì mà, cachí-te:

—¿Ndiá nduá cuní-nsiá quide xì nècuàchì yohó? Vèchi rey xi mii-nsiá
nècuàchì raza Judea nduú-né, cachí-nsiá.

¹³ Dandu ndee ní càna nsidaa nèhivì yucán, cachí-nè:

—¡Ní cui-nè nchica cruz!

¹⁴ Dandu nì cachí tu Pilatu:

—¿Índù chuun cui-nè ñà-còò falta xi-ne iá?

Doco chicá ndee ní càna nèhivì mà, cachí-nè:

—¡Ní cui-nè nchica cruz!

¹⁵ Te sàhà ñà-cuní Pilatu ndòò vaha-tè xì nèhivì mà, ñàyùcàndüà nì dañá-te
Barrabás. Te nì dándàcú-te ñàhni cuií Jesús xì chirrión. Dandu nì dándàcú
stná-te nùù soldadu xi-tè ñà-cundaca-temáyá cùhùn chituu-tèyá nchica cruz.

¹⁶ Doco primeru, nì casaca-tèyá ndè patiu vehechuún, te nì cana-tè nsidaa compañeru-te ñà-tnàtuu-tè. ¹⁷ Dandu nì chindixi-tèyá iin sicoto moradu. Te nì cavà-té iin corona iñù nì chicaà-te òni-yá. ¹⁸ Dandu nì sàcùndiaà-teyá, cána-tè, cachí-te:

—¡Viva! ¡Ádi rey xi tè-raza Judea nduu-ní!

¹⁹ Te nì caní fuerte-te òni-yá xì iin nù-yòò. Dandu nì casivi òni-teyá, te nì sàcùntasi-té nùù-yá, na ian quidáñhú-tèyá. ²⁰ Daaní, na ní nsihí nì sàcùndiaà-teyá ducán, dandu nì tavà-té sicoto moradu mà, te nì nachindixi-tèyá sicoto xì mii-yá. Dandu nì saca-tèyá cuàhàn-te ñà-chituu-tèyá nchìca cruz.

Nansa nì chituu-tè Jesús nchìca cruz

²¹ Ichi yucán nì ndacùhun tnahá-te xì iin tiàa nani Simón, màndixi-ne nì sàhàn-nè nùù itú. Iin nècuàchì ñuu Cirene nduú-né, te yua Alejandro xì Rufo nduú stná-nè. Te divi nècuàchimà nì tniì soldadu, te nì dàcuídá-tené cruz xì Jesús cuàhàn-nè.

²² Dandu nì casaà-te xi-yá iin xaan nani Gólgota. Quivì jaàn cachí dàhàn yucán, Nùù Iquidini. ²³ Dandu nì cuni-te dacohó-teyá vinu dáca xì iin dùsa tatna nani mirra, doco cóni cùnì-yá. ²⁴ Daaní, nì chituu-tèyá nchìca cruz. Te nì dasàn-té sicoto xi-yá segùn nansa nì nihì iin iin-tè na ní idiquì-te sàhà-ñá.

²⁵ Nahi cà-ñin dàtnàà nduá nì chituu-tèyá nchìca cruz mà. ²⁶ Te yucán nì cachituu stná-te iin ñà-càchitnùhu índù-ñá òni-sàhà-xì dandohó-teyá. Te dohó cachá: “Rey xi tè-raza Judea”.

²⁷ Cunaha-nsiá, yucán nì sàcùntundiaa stná ùi tècuìhnà nchìca cruz, iin-tè ladu cuàhá-yà, te ingà-te ladu itní-yá. ²⁸ Te ducán nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu tutu ìi ndé cachá: “Nì quida nèhivì cuenta na ian tiàa malu nduú-yá”.

²⁹ Dandu nèhivì yáha yucán, nì canàhá-nè xi-yá, dacuico òni-né, cahìchì ini-nèyà, te ndacótó dana-ne nùù-yá, cachí-nè:

—¡Ndahví-ní! ¡Cuàhàn-ní dacao-ní veheñùhu cahnú, te tixi ùni quivì naquidavàha saa-ní inga-ñà cahan-ní! ³⁰ Pues nú ducán fuerte guá-ní, dandu dacácu-ní mii-ní. Danuu-ní mii-ní nùù cruz cundehè-nsí —nì cachi-nè.

³¹ Ndè stná dùtù xicusahnú, xì nècuàchì ley xi veheñùhu, divi-ni ducán nì sàcùndiaa stná-nèyà, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—Nècuàchì jaàn, nìsa dacácu-ne nècuàchì dava ga, doco mà cùì dacácu-ne mii-né. ³² Doco nú ndisa Cristu rey xi nècuàchì raza-ndà Israel nduú-né, dandu nì dánúù-né mii-né nùù cruz jaàn cundehè-ndà, dandísá cunindisa-ndané.

Ducán nì cachi-nè. Te òni-cuèndè stná tiàa itándiáá stná nchìca cruz yucán, nì canàhá stná-te xi-yá.

Nansa nì xihì Jesús, nì dànáà-yá sàhà cuàchì-nda

³³ Daaní, càxihúì xì ndé càhúni, nì nàcuìln tnuù inicutu ñuhivì. ³⁴ Dandu càhúni nì ndàhì ndee-yá, cachí-yá:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? —te dohó cunì cachàmà: Dios mío, Dios mío, ¿a ñá-sàni ndòo nihni nduá yohó?

³⁵ Te dava nècuàchì itá yucán, nì tiacu-nè ndàhì-yá ducán, ñàyùcànduá nì cachi-nè:

—Cunini-nsia, caná-né Elías.

³⁶ Dandu ni dáyáá iin-tè ni quihin-tè iin ñà-ñāhmá uun nani esponja, te ni chindaxin-téa xi vinu ni xiò, ni chihi-téa ñini iin vara yutnù, te ni sàha-téyá ni sihví-yá, cachí-te:

—Vichi nacoo-ndané cundiatu-nda, áma quíxí Elías nanihi xi-né.

³⁷ Dandu ni ndàhi ndee-yá, te ni xihí-yà.

³⁸ Daaní, yucán ini veheñùhu cahnú (ñuu mà) ni quedava ìì cortina cahnú (sadi niñni cuarto xan). Iin-ni ni ndàtà-ñá ndé ñini-xi xi ndé tixi-xi. ³⁹ Te iin iin capitán nùù-yá, te ni xini-te nansa ni ndàhi-yà, te ni xihí-yà. Ñàyùcàndùá ni cachí-te:

—Ñà-ndáa nduá, Dèhemani Dios ni sanduu nècuàchi yohó.

⁴⁰ Daaní, yucán itá xica stná itnii nècuàchi ñahà, indéhe stná-nè (nansa cuú). Iin-ne nduú María Magdalena, te inga-nè nduú María dihi José xi Jacobo chíi. Te inga-nè nduú Salomé. ⁴¹ Nècuàchi ladu Galilea xínduu nsidaa nècuàchímà, te na ní xicanuu-ya ladu yucán, ni cutnahá stná-nè xi-yá ni chindee-néyá. Te vichi itá xica-né, (indéhe-ne), cutnahá-né xi cuàhà gá stná nècuàchi ñahà ni quixi stná xi-yá ndé ñuu Jerusalén.

Nansa ni ndùxin Jesús ini cueva

⁴² Te sàdaaní quècahnu orá quiví yucán. Te quiví mà nduú stná quiví icúmí-nè nsidayucun-nè sàhà quiví descansu cunduu inga quiví mà.

⁴³ Ñàyùcàndùá ni sàà stná iin nècuàchi ñuu tii Arimatea nani José, ni xicàn-nè cuerpu xi Jesús. Iin nècuàchi dandacú nùù Junta Cahnú nduú-né, te niñnú stná ini-nè sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó. Divi-ne ni sàhàn nùù Pilatu; cóni yúhí-nè, ni xicàn-nè cuerpu xi-ya. ⁴⁴ Te ni ndulocó-te, a ndísá yàchì gá sàni xihí-yà, á coó. Ñàyùcàndùá, ni cana-tè iin capitán, ni xicàn tñuhù-té nùù témà a ndísá sàni xihí-yà, á coó.

⁴⁵ —Jaan —ni cachí capitán mà.

Ñàyùcàndùá, ni sàha Pilatu lugar naquihin José mà cuerpu xi-ya.

⁴⁶ Sàháyùcàndùá, ni xiin nècuàchímà iin dahmà finu, te niñí-néa cuàhàn ni nanihi-ne cuerpu xi-ya, ni chidúcùn-néyá, te ni chinacaa-néyá ini cueva xi nsii sàni càan canúú lca cavá. Dandu ni dàtùú-né iin cavá cahnú yuhù cueva mà ni sàcùndiadiá. ⁴⁷ Te María Magdalena, xi María dihi José, ni caxini stná-nè lugar ndé ni sàcùnacaa-yà.

16

Nansa ni natiacu Jesús

¹ Daaní, na sáni cuñàà quiví descansu, dandu ni sàhàn María Magdalena, xi Salomé, xi María dihi Jacobo, ni xiin-ne tàtnà tñàmì ñà-cunihi-ne cùhùn dacuchí-né cuerpu xi Jesús. ² Dandu naha quiví primeru semana ni quihin-ne ichi cuàhàn-nè cueva ndé iá-yà. Te ni xinu orá. ³ Te cachí-nè, iin-ne xi inga-nè:

—¿Ana chindee xi-nda dacúxíó xí cavá cahnú ndiadí yuhù cueva mà?

⁴ Doco ni candacoto-ne, te ni xini-nè sàni cuxio cavá mà, mate cahnú sàstñuhá. ⁵ Dandu ni quíhví-ne ini cueva mà, te ni xini-nè iá iin ana nduú na iin nècuàchi chíi, iá-nè ladu cuàhá cueva mà, ndixí-né iin sicoto quihín cuxín yaa. Ñàyùcàndùá ni candulocó gá nècuàchi ñahà mà. ⁶ Doco ni càhàn nècuàchi iá yucán, cachí-nè xi nècuàchímà:

—Màsá yúhí-nsiá; Jesús de Nazaret nandúcú-nsiá, divi ana ni xihí nchica cruz. Doco cunaha-nsiá, sàni natiacu-yà. Còò cá-yà yohó. Cundehe-nsiá

lugar ndé ni sanduhù-yá. ⁷ Ñàyùcàndùá, cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Pedro xì nècuàchì dava ga nisa dacuahá-yá, te cachi-nsià xì-né ñà-icúmí-yá codònù-yá nùù-nsià nùhù-yá ladu Galilea. Yucán icúmí-nsià cunì-nsiayá, vàchi ducán ni cachi-yá xì-nsià —ni cachi ángel.

⁸ Daaní, ni caquee nècuàchì mà cueva mà, ni dàyáà-nè cuàhàn-nè. Vàchi ni quesaha-né quidí-né, te ndulócò gà-nè. Doco sàhà ñà-ni yùhì guá-nè, cóni càchì-nè ni-ñàhà xì nèhivì.

Nansa ni xini María Magdalena Jesús

⁹ Ducán ni natiacu Jesús naha quivì primeru semana. Te María Magdalena nduú nècuàchì primeru ni ndecunu-ya nùù-xì. Nècuàchì mà, usà ñà-malu ni sañuhu ini-nè antes, doco ni tavà-yá nsidaámà anima-nè. ¹⁰ Pues divi nècuàchì mà ni xini xì-yá primeru, dandu ni sàhàn-nè ni cachitnùhu-ne xì compañeru-yá, divi nècuàchì nisa xicanuu xì-yá antes. Vàchi ndoó-né tnùnsì ini, te sacú-né. ¹¹ Dandu ni nacani María mà xì-né ñà-sàni natiacu-yá, te ni ndecunu-ya nùù-né. Doco cóni xìnindísà nècuàchì mà.

Nansa ni ndecunu Jesús nùù ùi nècuàchì dacuahá-yá

¹² Daaní, después cuàhàn ùi nèhivì xì-yá nùù campu, te yucán ni ndecunu tu-ya nùù-né, doco tucu ni nàcùnahà-yá. ¹³ Dandu ni naxicocuíñ nècuàchì mà ni cachitnùhu-ne xì compañeru-nè. Doco cóni xìnindísà stná nècuàchì dava ga mà yuhù-né.

Ñà-nduá ni dándacú Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá quida-ne nú sàmànùhù-yá

¹⁴ Chicá después ni ndecunu tu-ya ni natùì-ya nùù nsihúxin iin nècuàchì dacuahá-yá na meru ndoó-né xixí-né. Te ni càhàn duchì ini-yá xì-né sàhà ñà-caxin guá anima-nè, vàchi cóni xìnindísà-né yuhù nècuàchì ni xini xì-yá primeru ñà-sàni natiacu-yá. ¹⁵ Dandu ni cachi-yá xì-né:

—Cuahán-nsià inicutu ñuhivì, te cachitnùhu vate-nsià razón ndiaha xì ñà-cunini nsidanicuú nèhivì. ¹⁶ Nècuàchì cunindisa-xán, te cuhì-né, icúmí-né càcu-ne nùù Dios. Doco nècuàchì mà cùnindísà-xán, nicanicuahàn icúmí-né cunsida-ne cuàchì-ne. ¹⁷ Te nú sàni xinindísà nèhivì, dandu icúmí stná-nè quida-ne milagru. Sàhà yùhù icúmí-né tavà-né ñà-malu ñuhù anima nèhivì, te càhàn stná-nè dàhàn sàà. ¹⁸ Te nú ni tnií-né iin còò dàná, te ò nú ni cohó-né ndutè dàná, dandu còò ni-ñàhà cuu xì-né. Te icúmí stná-nè chitandóó-né ndahà-né dìni nècuàchì cuhì, te nduvàhà nècuàchì mà —ni cachi-yá.

Nansa mànùhù Jesús ansivi cuàhàn-yá

¹⁹ Daaní, na ní nsihì ni càhàn-yá xì nècuàchì dacuahá-yá ducán, dandu mànana cuisì-yá ansivi cuàhàn-yá, te ni sàcòo-ya ladu cuàhà Dios. ²⁰ Dandu nècuàchì mà, ni caquihìn-ne ichì cuàhàn-nè, ni cachitnùhu vate-né inicutu ñà-nduú razón ndiaha xì-yá. Te Stoho-ndà Señor, ni chindee stná-yànè ni sàhà-ya milagru ñà-cucumì-nda seguru divi palabra ndàcuisì nduá cachì-nè. Yohó ni nsihì historia.

Nà-nduá Nì Tiaa San Lucas sàhà Jesucristu

Nansa ni nacani ini San Lucas ni tiaa-ne tutu yohó ñà-cahvi iin amigo xi-ne nani Teófilo

¹⁻² Cuàhà nèhivì sàni quida lucha tiaa-ne iin tutu ndé nachutnahá ví-né historia nacání xí ñà-nduá nì xini nèhivì xí-nsí nì cuu, nì tiaa-ne nacua nì cachitnúhu nècuàchi nì xininùu mà, vâchi ináhá nècuàchìmà nansa nì cuu dècuèndè quivì primeru, dandu nì dàcuítia stná-nè palabra mà, te ducán nì xinitnúhu stná nsiùhù. ³⁻⁴ Ñàyücànduá, stná yùhù nì nacani stná ini tiaa iin tutu ñà-nàcání víi xi-ní sàhà nsidaa ñà-nduá nì ia. Vâchi yùhù, sàni sài nì cundaà vâha ini sàhà nsidaa chuun yohó dècuèndè quivì primeru na ní quesaha-ñá. (Ñàyücànduá, tiaa tutu yohó) nùu mii-ní don Teófilo, sàhà-ñá vâtuni cundaà vâha ini-ní divi ñà-ndáa nduá sàni nacani nèhivì xi-ní sàhà-ñá.

Nansa ni cachitnúhu iin ángel ñà-icúmí tùinuù Juan Bautista ñuhivì

⁵ Tiempu dandacú rey Herodes nùu ñuu Judea nì sandua, te ñuu yucán nìsa là stná iin dùtù nani Zacarías. Turnu nì saquidachuun-né chuun xi dùtù. Te mii-né xi dùtù compañeru-nè, nsidaa-né nani-né turnu xi Abías. Te ñahàdihí-nè nani Elisabet. Descendencia xi dùtù Aarón sàhana xínduu ndùu nècuàchìmà. ⁶ Te nihnú ndàcuisi ini-nè Yua-nda Dios; chívâha ndisa-ne nsidaa ñà-nduá dandacú-yá, nsidaa ñà-nduá cachí-yá. ⁷ Doco coò dèhe-ne, vâchi por sí, coò mèé xi Elisabet, te vichi ndùu-nè sàni sahnú cuahà-né.

⁸⁻⁹ Daaní, iin quivì nì sàà nì quida tocar Zacarías mà turnu xi-ne ñà-quida-ne chuun xi dùtù nùu Dios. Te estilu nìsa icumi dùtù mà nduá ñà-quidá-né iin sorteu (índu chuun divi quida cada iin iin-ne). Te Zacarías nì quida tocar ñà-quihvi-ne veheñùhu cahnú ñà-chiñùhmá-nè inciensu. ¹⁰ Te nsidaa nèhivì dava ga sàhàn veheñùhu yucán, ndoó-né tùvèhé nacuatú-né na hora chíñùhmá dùtù mà inciensu. ¹¹ Dandu ini veheñùhu ma nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndà Señor, te nì xini Zacarías-nè, iin-né ladu cuahá mesa ndiaha ndé sàhmì-xi inciensu. ¹² Te nì yuhí Zacarías mà, yáha ga nacání ini-nè. ¹³ Dandu nì càhàn ángel mà xi-né, cachí-nè:

—Màsà yúhí-ní, Zacarías, vâchi cunaha-ní, sàni tiacu Dios ñà-nduá nì xicàn tàhvi-ní nùu-yá; ñàyücànduá, cuahàn coo iin dèhe-ní, vâchi cuahàn coo iin mèé xi nècuàchi vehe-ní Elisabet; mèé tiaa cunduu-ve, te Juan dactúnání-nsiávè.

¹⁴ Cuahà gá icúmí-nsiá cudii ini-nsia, te naquimani stná-nsiá mii-yá; te cuahà gá stná nèhivì icúmí cudii ini-xi na quesaa-vè. ¹⁵ Te na cuahnu-ve, icúmí-vè nihí-vè iin chuun cahnú nùu Yua-nda Dios. Te ni vinu te ni ndutè ìhni, mà nunca sàà-nè coho-ne ndutè mà. Mate táñâha ga tùinuù-né ñuhiví, doco sàchitu anima-nè Espiritu ìi xí Dios. ¹⁶ Te sàhà palabra cachí-nè icúmí cuahà nècuàchi raza-ní Israel naxicocuiin ini-nè, te natenchicùn-nè Stoho-ndà Dios.

¹⁷ Dihna dèhe-ní icúmí codonùu quesaa, dandu mii-yá. Icúmí-nè quida-ne nacua nìsa quida Elías sàhana, iin-ni cunihnu ini-nè Dios nacua nìsa quida nècuàchi yucán, te iin-ni chindee stná Dios-nè. Te icúmí-nè càhàn stná-nè xi ana xínduu nècuàchi sahnú ñuu-ní, dandu nsinuu ini nècuàchìmà dèhe-ne, te nàcúndoo vii nsidaa-né. Te càhàn stná dèhe-ní xi cuahà nèhivì có-ndulócó xi Dios sàhà-ñá nihí nècuàchìmà nàcùnihnu vâha stná ini-nè, dandu nsidavii-nè anima-nè, te cundoo tùha-ne na quesaa Stoho-ndà Señor —nì cachí ángel mà.

¹⁸ Dandu nì cachí Zacarías xi ángel:

—¿Índù iin milagru coo sàhà-ñá cundaà ndisa ini ñà-ndàà nduá cachí-ní? Vàchi yùhù, sàsàhnù cuáhí, te ducán stná ñahàdihí, sàsàhnù stná-nè.

¹⁹ Te nì cachí ángel mà:

—Yùhù nduí Gabriel, te nùù Dios iin tùhe nicanicuahàn. Te divi-ya nì techuún-yá yùhù vaxi cachitnùhi xì-ní ñà-nduá sàni cachí xì-ní. ²⁰ Doco vichi icúmí-ní nduhihin-ní, mà cúí gá càhàn-ní ni-iin palabra dècuèndè quìvi cuu ndisa ñà-nduá nì cachí xì-ní, vachi có-xinindisá-ní. Doco seguru icúmí cuu ñà-nduá nì cachí xì-ní —nì cachí ángel.

²¹ Daaní, nècuàchì xíndiatu tùvèhèmà, nacání gá ini-nè, ¿índù chuun nì cueue guá Zacarías ini veheñùhu? ²² Dandu nì quee nècuàchìmà, doco mà cùù gá càhàn-nè. Ñàyùcànduá, nì cundaà ini nèhivì mà sàni dàcùnì Dios nècuàchìmà iñàha na iá-nè veheñùhu, vachi sàni nduhihin-né, te vichi cuisì-ní ndahà-né cuú quidá-né seña.

Nansa nì cuu ndisa ñà-nduá nì cachitnùhu ángel

²³ Daaní, después nì cueue Zacarías nì ìa-ne ñuu yucán dècuèndè nì xinu quìvi xinúcuáchì-nè yucán, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né vehe-ne. ²⁴⁻²⁵ Te nì yàha iin tiempu, dandu nì cundaà ini-nè sàñùhú mée xi ñahàdihí-nè Elisabet. Ñàyùcànduá, ùhùn yòò nì ndòo Elisabet mà vehe-ne, cudí ini-nè, cachí-nè: “(Ansivéhé) Dios, sàni chindee-yá yùhù, vachi ináhá-yá sácundiaa nèhivì yùhù; ñàyùcànduá nì indehè ndahví-yá yùhù, te vichi mà cáhichì gá ini-nè yùhù”.

Nansa nì cachitnùhu iin ángel icúmí tùinuù Jesús ñuhivì

²⁶ Daaní, nì sàà iñù yòò, te nì techuún Dios ángel Gabriel mà inga xichi vaxi-ne iin ñuu tii nani Nazaret iá ladu Galilea, ²⁷ vaxi-ne cachitnùhu-ne xì iin nècuàchì ñahà chùù nani María. Señorita nduú nècuàchìmà; te sàni ndiadi tnùhu xi-ne ñà-cuàhàn-nè nandàhà-né xì iin tiàa nani José, iin nècuàchì descendencia xi rey David. ²⁸ Te nì sàà ángel mà ndé iá María mà, nì yàha-ne ini vehe, te nì cachí-nè:

—Cuaàvaha-ní. Cunaha-ní, sàni nihì cuáhà-ní gracia nùù Stoho-ndà Dios, te cutnàhà-yá xì-ní. Chicá ndiaha sàni nihítàhvi-ní nùù nsidanicuú gá nècuàchì ñahà.

²⁹ Dandu María, indéhe-né ángel mà, te nì ndulocó-nè: ¿índù chuun cásàhù nècuàchìmà xì-né ducán? càhàn-né. ³⁰ Dandu cachí ángel mà:

—Màsà yúhí-ní, María, vachi ndiaha gá sàni nihítàhvi-ní nùù Dios ñà-quida-ya gracia sàhà-ní. ³¹ Cunaha-ní, icúmí coo iin mée xi-ní, tùinuù-ve ñuhivì; mée tiàa cunduu-ve, te Jesús cunani-ve quida-ní. ³² Cahnú chuun icúmí-yá nihì-yá, vachi Dèhemanì Stoho-ndà Dios iá ansivi cunduu-ya. Te chuun cucumi-yá nùù Yuamánì-yá cunduu ñà-dandacú-yá nacua nisa dandacú yohòtèhè-yá David. ³³ Te nicanicuahàn icúmí-yá cusahnú-yá nùù nsidaa nèhivì raza-ní Israel, te mà nunca sàà iin quìvi mà dándacú gá-yà.

³⁴ Dandu nì cachí María xì ángel mà:

—Doco ¿índù modo cuu xí ducán, como tàyoó ì yúhù?

³⁵ Dandu nì cachí tu ángel mà xì-né:

—Fuerte icúmí quixi Espíritu Ìì xí Dios ini anima-ní xì poder ì xí-yá; vachi iin milagru cundua quida Yua-nda Dios iá ansivi. Ñàyùcànduá, ì sástnùhù icúmí coo mée xi-ní, vachi Dèhemanì Dios cunduu-ve. ³⁶⁻³⁷ Cunaha-ní, tñaha stná-ní Elisabet, cuàhàn coo stná iin mée xi-ne, mate sàsàhnù cuáhà-né. Te vichi sàcuàhàn-ndà iñù yòò ñuhú mée xi-ne, mate antes nisa cachí nèhivì mà

cúí coo ni-iin ðehe-ne. Ducán nì nihítàhvì-né nùù Dios, vàchi mà úhì quida-ya nsidanicuú iñàha.

³⁸ Dandu nì cachi María:

—Còó, vátùni; yùhù icúmí quide ñà-nduá cachí mii-yá. Vátùni nì quidá-yá xí nacua cachí-ní —nì cachi-nè.

Dandu nì quee ángel mà cuàhàn-nè.

Nansa ni cachi María na ní sàhàn-nè visita vehe Elisabet

³⁹⁻⁴⁰ Quivì yucán nì quihin María ichì cuàhàn ndee-né iin ñuu iá ladu Judea ndé iá puru yucù cuàchì. Te na ní sàà-nè ñuu yucán, nì sàhàn-nè vehe Zacarias, nì casàhù-nè xì Elisabet. ⁴¹ Na ní tiacu nècuàchìmà casàhù María xì-né, dandu nì cundaà ini-nè nì ndacùchí fuerte mée xi-ne tixi-ne. Dandu fuerte nì quixi Espíritu Ìì xí Dios ini anima-nè. ⁴² Te ndee ní càhàn-nè, cachí-nè xì María:

—Ndiaha gá sàni quida Yua-nda Dios xì mii-ní nùù nsidaa gá nècuàchì ñàhà, te ndiaha gá coo stná mée xi-ní.

⁴³ Mii-ní, dihi Stoho-ndà Señor nduu-ní, doco vichi sàni quesaa-ní ndé ié', mate có-nàtùì (quixi-ní vehi). ⁴⁴ Vàchi cunaha-ní, na ní tiacu casàhù-ní xí, dandu nì ndacùchí fuerte mée-xi tixi ñà-cùdú guá ini-vè. ⁴⁵ Vàchi, ndiaha gá sàni cundiatú anima-ní, ñà-nì xinindisa-ní; te vichi seguru icúmí cuu ndisa razón xì Dios nì inini-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi María:

Yùhù, cuàhà gá naquímànì Stoho-ndà Señor vichi, ⁴⁷ te cuàhà gá cudú ini animè sàhà-yá, divi mii-yá nì dàcácu xí. ⁴⁸ Vàchi sàni xinimànì-yá yùhù, mate nècuàchì ndahví nduí. Ináhí, ðècuèndè vichi xì ndé nicanicuahàn icúmí nèhivì cundaà ini-nè ndiaha gá nì quida Dios xí.

⁴⁹ Fuerte sàstnùhù-yá, te cuàhà gá obra sàni quida-ya xí; ì ndisa-ya sàni cundaà ini. ⁵⁰ Nicanicuahàn icúmí-yá cundehe ndahví-yá nèhivì càhvì xì-yá. ⁵¹⁻⁵² Te ndiaha gá obra nahnú quidá-yá, ñàyùcànduá nsidaa nècuàchì cuadú, sàni cundee dahuun-ya nùù-né, xì nsidaa stná tè-xidandacú, sàni dàcúxió stná-yàte nùù chuun xi-tè, te nì chidònnù-yá nècuàchì ndahví. ⁵³ Stná nècuàchì xíhì guá doco, sàni sàha-yanè ñà-vàha xi-ne, te nì ndòò vaha ini-nè. Doco nècuàchì cuicà, còò ni-iñàha ni níhì-né nùù-yá, te cuàhàn-nè. ⁵⁴⁻⁵⁵ Sàhaha nì càhàn-yá xì xii-ndà Abraham, te nì quida-ya comprometer ñà-nicanicuahàn icúmí-yá chindee-yá mii-né xì descendencia xi-ne. Ñàyùcànduá, vichi sàni quida-yañà-mà cumplir, sàni chindee-yá raza-ndà Israel, vàchi cóni nándodó-yá ñà-nduá nì cachi-yá daa, nì cachi María.

⁵⁶ Daaní, ùni yòò nìsa ìa ga nècuàchìmà xì Elisabet, dandu mànuhù-né vehe-ne.

Nansa ni cuu quivì nì tùinuù Juan Bautista ñuhivì

⁵⁷ Daaní, nì sàà quivì quesaa mée xi Elisabet, te nì tùinuù-vé, mée tiàa nduú-vé. ⁵⁸ Te nsidaa vecinu xi-ne, xì nsidaa stná tnaha-ne, nì xinitnùhu-ne nansa nì indehè ndahví Stoho-ndà Señor nècuàchìmà. Ñàyùcànduá, nì cudú gá ini nsidaa-né. ⁵⁹ Te na ní xìnu ùnà quivì, nì casaà nsidaa nèhivì mà (vehe Elisabet), vàchi cuàhàn màcùtuu seña xì Dios icà-vé; te cunì nèhivì mà dacúnani-nèvé Zacarias, nacua nani yua-vé. ⁶⁰ Doco nì cachi dihi-vé:

—Còó, Juan cunduu quivì-vé.

⁶¹ Te nì cacachi nècuàchìmà:

—¿Ìndù chuun? vàchi còò ni-iin tnaha-nda nani Juan.

⁶² Dandu ni caquida nècuàchìmà seña ni ndàcàtnùhù-né nùu yua-vé, a ver nansa cuní-mii-né cunani-vé. ⁶³ Ñàyùcàndùá, ni xicàn nècuàchìmà iin tabla tii ni tiaa-ne ñà-Juan cunduu quiví-vé. Dandu nsidaa nècuàchì yucán, ni candulocó-nè. ⁶⁴ Te divi momentu mà ni quesaha ni nacahàn fuerte Zacarías, vátùni ni nacahàn vii-né vichi. Te ni ndenihi vaha-ne Dios. ⁶⁵ Daaní, nsidaa nèhivì ndoó yucù ladu Judea mà, ni ndatnuhu cuahà-né sàhà ñà-ndùá ni cuu ma. ⁶⁶ Te nsidaa ana ni xinitnùhu sàhà-ñá, ni chivàha nsihì-neà ini anima-nè, cachi-nè:

—¿Índù iin clase nèhivì cunduu mée yohó?

Ducán ni cachi-nè, vàchi cuahà gá ni chindee Dios-vè.

Ñà-ndùá ni cachi Zacarías na ní càhàn ndiaha-né ni cachitnùhu-ne nansa cuahàn quida dèhe-ne Juan

⁶⁷ Daaní, yua-vé Zacarías, fuerte ni quixi Espiritu ìl xí Dios ini anima-nè, te ndiaha gá ni càhàn-nè ni quida-ya, cachi-nè:

⁶⁸ Cuahà gá naquímànì-ndà Stoho-ndà Dios, divi mii-yá ana càhvi nsidaa raza-ndà Israel, vàchi sàni indehè ndàhvì-yà ndohó nècuàchì nduú nèhivì xí-yá, te sàni dàcácu-yàndó. ⁶⁹ Sàni techuún-yá iin ana chicá fuerte dacácu xi-nda, divi iin descendencia xi nèhivì xí-yá nani David. ⁷⁰ Vàchi dècuèndè chicá sàhana sàni quida-ya comprometer ñà-quixi ana dacácu xi-nda, vàchi ducán ni cachi-yá xì nèhivì xí-yá (sàhana), te ni cachitnùhu nècuàchì ìl mà ⁷¹ ñà-ìcúmí-yá dacácu-yàndó nùu nsidaa ana xiní ùhì xi-ndà, xì nùu stná ana dava ga có-xiñùhù xi-ndà, ⁷² te cundehe ndàhvì-yá nsidaa yohótèhè-ndà. Mà nándodó-yá tratu ìl ni saquin-yá xì xii-ndà. ⁷³⁻⁷⁵ Vàchi fuerte ni càhàn-yá ñà-seguru quida-ya ñà-ndùá ni cachi-yá xì xii-ndà Abraham, icúmí-yá cuidahan-yándó nùu ndahà nsidaa tè-xiní ùhì xi-ndà, te mà yúhì gá-ndà. Dandu vátùni cunucuachi víi-nda nùu-yá nicanicuahàn, cunduu-nda nèhivì ìl xí-yá, nèhivì nihnú ndàcuisi inì-xi. ⁷⁶ Te miun xu, icúmú cunduu ana càhàn sàhà Yua-nda Dios íá diquì-xí ansivi, vàchi dihna miun icúmú càhùn xì nèhivì sàhà-ñá natenchicùn-nè ichi vaha, dandu na quivì quesaa Stoho-ndà Señor, sàndó tùha-ne. ⁷⁷ Vàchi icúmú cachitnùhu xì nèhivì xí-yá nansa cui càcu anima-nè, te nandutu cuàchi-ne. ⁷⁸ Vàchi vichì, sàni cuhi ini Dios ndohó. Ndè diquì-xí ansivi ni quee-ya ni quesaa-yá ñà-datnúú-yá sàxinítùnì-ndà, ⁷⁹ xì stná sàxinítùnì nèhivì có-sàà cundaa inì-xi, divi nèhivì sà-ìtúú ndañuhu anima-xi. Te vichì vátùni cundaca-yándó iin ichi víi ndé cundoo vii-ndà nùu-yá, te cudii gá ini-ndà, ni cachi Zacarías.

⁸⁰ Daaní, ni sahnu mée Juan mà, te ni sàcòo fuerte anima-nè. Te iin-ni ni ìa-ne yucù dècuèndè ni sàà quivì ni quesaha-né cacanu-ne càhàn-nè sàhù sàhà mii-yá xì nèhivì raza-nè Israel.

2

Nansa ni cuu quivì ni tùmuù Jesús ñuhivì

¹ Daaní, quivì yucán ni dàndacù tè-cúsáhnù César Augusto ñà-ìcúmí nandihvi nsidaa nèhivì cusáhnù-te nùu-xí. ² Ñà-yucán ni sanduu censu primeru ni quida-tè na tiempu dandacù Cirenio nùu ladu Siria. ³ Ñàyùcàndùá, nsidanicuú nèhivì, mànuhù-né ñuu-nè ñà-nayàha-ne nùu lista, ⁴ xì stná José, ni quee stná-nè ñuu Nazaret íá ladu Galilea mànuhù-né ladu Judea ndé nduú

ñuu-nè nani Belén, vâchi descendencia xi David nduú stná-nè, ñâyùcànduá, mànuhù-né ñuu tii ma ndé ñisa ia David sàhana, ⁵ cuàhàn-nè dayáha-ne quivi-né nùu lista mà. Te cutnáhâ stná-nè xi María nècuàchi cuàhàn nandàhâ xi-né, te ñuhú meé xi nècuàchìmà. ⁶ Daaní, ndoo ì-né ñuu yucán, te nì sàa quivi tùinuù meé mà. ⁷ Ñâyùcànduá, yucán nì quesaa-ve ñuhiví; meé nuu xí-né nduú-ve, te nì chidúcùn-nève sicoto ndahví, te nì chinduhù-nève ini iin canoa, vâchi có-sàa gà vehe ndé quidi nècuàchi xicá ichi.

Nansa nì ndecunu ángel ndé ndoo nècuàchi xíndiaa xi rii

⁸ Cunaha-ní, yatni ñuu yucán ndoo stná nèhiví quidi ndiaá xi rii xí. ⁹ Te na iín cachí nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndâ Señor, nì sàcùin-nè nùu nècuàchìmà, te ndiaha gá nì natnuù inicutu ndé ndoo-né nì quida Stoho-ndâ Señor. Ñâyùcànduá, nì cayúhí cuaá-nè. ¹⁰ Dandu nì cachi ángel mà xi-nè:

—Màsà yúhí-nsiá, vâchi cunaha-nsiá, yohó vâxi nihí iin razón vâha cunini-nsiá, iin razón cudí ini nsidaa nèhiví ñuhiví nduá. ¹¹ Vâchi vichi ndé ñuu xii-nsiá David sàni tùinuù iin ana dacácu xi-nsiá, divi Stoho-ndâ Cristu. ¹² Te na sàa-nsiá yucán, icúmí-nsiá cuni-nsiáyâ, idádúcùn-yá sicoto, indúhu-yá ini iin canoa. Ñâ-jaàn cunduu seña cundaà vâha ini-nsiá divi ñâ-ndáa nduá cachí xi-nsiá —nì cachi ángel.

¹³ Daaní, na iín cachí nì ndecoyo cuàhâ gá ángel nì caquixi ansivi, cutnáhâ-né xi ángel nì quesaa primeru mà. Te ndeníhí vâha nsidaa-né Dios, cachí-nè:

¹⁴ Diquí-xí ansivi ni queé cuàhâ tñũuhu xí Yua-nda Dios, te ñuhiví yohó ni cúdóó vîi nsidaa nèhiví cudí ini-yâ sàhâ-xí.

¹⁵ Daaní, nì ndanchito nsidaa ángel mà mànuhù-né gloria. Dandu nì cachi nècuàchi xíndiaa xi rii mà:

—Cúhùn-ndâ vichi duha ñuu tii Belén, cundehè-ndâ ñâ-nduá nì cuu nì cachitñuhu Stoho-ndâ Señor xi-ndâ.

¹⁶ Ñâyùcànduá, ndee ní quihin-ne ichi cuàhàn-nè, te nì casaà-nè yucán, nì xini-nè yucán ía María xi José xi stná meé, indúhu-ve ini canoa. ¹⁷ Dandu nì nsihi nì xini-nè meé mà, dandu nì cachitñuhu-ne xi nèhiví ñâ-nduá nì cachi ángel xi-né sàhâ-ve. ¹⁸ Te nsidaa nèhiví nì inini xi ñâ-nduá nacání pastor mà, nì ndulocó-nè. ¹⁹ Te María, cóni nándódó stná-nè ñâ-nduá nì cachi ángel xi-né, iin-ni nacání ini-nè sàhámà. ²⁰ Daaní, nì caquihin pastor mà ichi mànuhù-né, ndeníhí vâha-ne Dios, naquímání cuàhâ-né mii-yâ sàhâ nsidaa ñâ-nduá nì xinitñuhu-ne, xi ñâ-nduá nì xini-nè, vâchi nacua nì cachitñuhu ángel mà xi-né, divi ducán ni cuu.

Nansa nì quida José xi María na ní quida-ne Jesús presentar nùu Yua-nda Dios ini veheñuhu cahnú

²¹ Na ní yàha ùnà quivi, dandu nì sàcùtuu seña xi Dios ìcà meé Jesús mà, te nì nihí stná-yâ quivi-yá; nì sàcùnani-yá Jesús, vâchi ñâ-jaàn cunduu quivi-yá nì cachi ángel na tãñáha ga nacùhun ndiaha-yá tixi dihi-yá. ²² Daaní, nì yàha quivi cuhí quihmi María, vâchi nì quida-ne cumplir nacua ía ley xi Moisés sàhâ nadaa quivi coo quihmi-né. Dandu mii-né xi José, nihí-nève cuàhàn ñuu Jerusalén ñâ-chitanini-neve nùu Yua-nda Dios, ²³ vâchi dohó cachí tutu ñi nduú ley xi Dios: “Tíaa primeru quesaa ñuhiví, nsidaa-ve cunduu-ve meé ndiaha xí Dios”. ²⁴ Te cachí stná ley mà ñâ-icúmí-nè cuàha-ne ùi lungu, te nú coó, ùi loma cuachi. Ñâyùcànduá, nì sàhàn-nè nì sàha stná-nè quisi mà ñâ-cui-si cunduu-si promesa nùu Dios.

²⁵ Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán ñsa ìa iin tiàa nani Simeón. Nècuàchi nihnú ndàcuisi ini xì Dios nduú stná-nè, vàchi cahvi víi-néyà, te nihnú vaha ini-nè ñà-quixi ana cuàhàn chindee xì raza-nè Israel, te icúmí stná-nè Espiritu ìì xí-yá. ²⁶ Te divi Espiritu ìì mà sàni cachitnùhu-ya xì-né antes ñà-mà cúí-nè dècuèndè cachi cuninùù-né ana nduú Cristu nì quixi nùù Stoho-ndà Señor.

²⁷ Ñàyùcàndüá, quivì yucán nì càhàn Espiritu ìì xì-né, te nì sàà-nè veheñùhu cahnú na meru quíhvi stná yuadíhí-vè nihí-névè vaxi quida-ne nacua cachí ley ìì. ²⁸ Dandu nècuàchi sàhnù-mà, nì sàcùnindiaa-nèvé, te nì naquimanì-né Dios, cachí-nè:

²⁹⁻³⁰ Sà-íá vichi, Señor mío, vátùni nacua-ca-ní yùhù vichi, vàchi contentu ié', vàchi nacua nì cachí-ní xí', divi ducán nì cuu ndisa, sàni xinì ana nì techuun-ní ñà-dacácu xì-nsí. ³¹ Mii-ní, nì chitnùni ini-ní quesaa-yà, dandu nihì nèhivì nsidanicuú ñuu cundaà ini-nè nansa cui càcu anima-nè quida-ya. ³² Vàchi icúmí-yà datnùù-yà sàxinítnùni nsidaa nèhivì mà; te divi ducání stná nècuàchi raza-nsí Israel, cuàhà gá tñùñúhú ndiaha icúmí-nsí nihì-nsí sàhà-yá, nì cachi Simeón.

³³ Ñàyùcàndüá, cuàhà gá nì ndulocó José xì María sàhà ñà-ndüá nì cachi nècuàchìmà sàhà mée mà. ³⁴ Dandu nì xicàn tàhvi Simeón gracia xì Dios sàhà yuadíhí-vè, te nì cachi stná-nè xì dihi-vé:

—Cunaha-ní, sàhà mée yohó icúmí cundiatú anima cuàhà gá nècuàchi ñuu-ndà Israel. Doco dava ga stná-nè, quixi tñùndoho cahnú diquì-né, según nansa indéhe-nè mii-yá nduú mée yohó. Te icúmí-yà cachitnùhu-ya sàhà ichì Yua-nda Dios, doco cuàhà stná nèhivì cahíchi ini xì-yá. ³⁵ Te sàhámà icúmí cundaà ini-xì ñà-ndüá nihnú ini-nè ini anima-nè. Daaní, mii-ní, icúmí stná-ní (cuni-ní tñùndoho), na ian xída iin càa anima-ní —nì cachi Simeón.

³⁶⁻³⁷ Daaní, yucán ñsa ìa stná iin nècuàchi ñahà nani Ana, te sàni nihitáhvi-né càhàn-nè cuenta xì Dios. Dèhe iin tiàa nani Fanuel nduú-né, te Aser nani yohótèhè-né. Sàsàhnù cuàhà-né vichi. Nì nandàhà-né na chii-né, te usà cuià nì ìa-ne xì ìì-né, dandu nì xihì nècuàchìmà. Te vichi sàcuàhàn-ndà 84 cuià ìá mii-né. Te có-queé-né veheñùhu cahnú, vàchi ndui te ñuú ìá-nè yucán, xinúcuáchi-nè nùù Dios, iníhù-né, te xicàn tàhvi-né nùù-yá.

³⁸ Ñàyùcàndüá, divi momentu mà nì tñàtuu nècuàchìmà (ndé iin María xì José), te nì naquimanì stná-nè Dios (sàhà mée Jesús), dandu nì quesaha-né nì càhàn-nè xì nèhivì ñuu Jerusalén sàhà-vé, nì cachitnùhu-ne xì nèhivì xíndiatu ñà-quesaa mii-yá quida-xi obra, te càcu-nda.

³⁹ Daaní, José xì María, nì nsihì nì quida-ne nsidaa ñà-ndüá dandacú ley xì Dios, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né ladu Galilea, nì nasaa-nè ñuu-nè Nazaret ndé ndoó-né. ⁴⁰ Te mée nduú mii-yá, nì sahnu-ya, nì cufuerté anima-yà, te chicá nì cunchichí-yà, cuàhà gá gracia xì Dios icúmí-yà.

Nansa nì quida Jesús na chii-yá, te nì sàhàn-yà iin vicò ñuu Jerusalén

⁴¹ Cunaha-ní, cuià cuià nì sasahàn yuadíhí-yà ñuu Jerusalén quivì nacává vicò pascua. ⁴² (Te nì cuu iin xichi) na sàxicá-yá ùxìn ùì cuià, dandu cuàhàn tu-ya xì-né vicò ñuu mà, vàchi ñà-jaàn nì sanduu estilu xì-ne. ⁴³ Daaní, nì nsihì vicò mà, te nì naquihin-ne ichì mànuhù-né; doco nì ndòo Jesús ñuu Jerusalén mà, te cóni xìní José xì María, ⁴⁴ vàchi ádi vaxi-ya cutnàhà-yá xì nèhivì dava ga càhàn-né. Ñàyùcàndüá, iin quivì sàxicá-né mànuhù-né, dandu nì quesaha-né xicánúú-né nandúcú-nèyà, ndàcàtnùhù-né nùù tnaha-ne xì stná amigo xì-ne.

⁴⁵⁻⁴⁶ Doco còo, cóni nátui-ya. Ñàyücàndüá, nì naxicocufin-nè ñuu Jerusalén, áma ndácùhun-neyà càhàn-né. Te tixi ùni quivi nì natui-ya, veheñuhu cahnú iá-yà, dava mahi maestru xi ley ì, ininí-yá ñà-ndüá cachí nècuàchimà, te ndácàtnùhù stná-yà nùu-né. ⁴⁷ Te nsidaa ana ininí má, nì ndulocó-nè ñà-nchichí guá-yà, te naxicónihî nchichí-yà nùu-né. ⁴⁸ Te na ní xini José xì María iá-yà yucán, dandu nì ndulocó-nè, te nì cachi dihi-yá:

—Hijo, ¿índu chuun nì quido xi-nsí ducán? vâchi yùhù xi yuo, cuàhà gá nì xicanuu-nsi nandúcú-nsî yohó, nacání cuàhà ini-nsi.

⁴⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còo, có-ndüá fuerza nanducu-nsiá yùhù, vâchi xiñuhu ñà-cundaà inì-nsia iá chuun nì nihí nùu Yua mií, te icúmî quideá.

⁵⁰ Doco José xì María, cóni sánihî ini-nè ñà-ndüá nì cachi-yà xì-né. ⁵¹⁻⁵² Dandu nì nacuaa-neyà mànuhù-né xì-yá ñuu Nazaret. Te nsidaa ñà-ndüá nì cuu ma, nì chivàha María-ñà ini anima-nè. Te mii-yá, nisa inini-ya nsidaa ñà-ndüá nì cachi yuadíhî-yá. Te chicá nì cunchichí-yà, te chicá nì sahnu-ya, te nicanicuaàn ndeé vâha-ya nùu Dios, te nsidaa stná nèhivì, nì cudii stná ini-nè sàhà-yá.

3

Nansa nì quida Juan Bautista nì càhàn-nè sàhù yucù

¹ Daaní, nì yàha tiempu, te nì sàà sàhùn cuàì cusáhnû rey cahnú Tiberio. Mismo cuàì yucán dandacú stná Poncio Pilatu nùu ladu Judea, nduú-te gobernador. Te ladu Galilea dandacú rey Herodes. Te ñani-te Felipe dandacú ndé nduú ladu Iturea xì ladu Traconite. Daaní, ndé ladu Abilinia dandacú iin gobernador nani Lisaniás. ² Te dùtù chicá xicusahnú xínduu Anás xì Caifás. Te divi tiempu yucán nì quesaha Dios datnúu-yà ini sàxinítnùnì Juan (Bautista) ndé iá-nè yucù. ³ Ñàyücàndüá nì quee-ne cuàhàn-nè inicutu ladu yatni yùte Jordán, te yucán nì càhàn-nè sàhù xì nèhivì ñà-icúmî-nè cuu-ne arrepentir sàhà ñà-cuicahnú ini Dios sàhà cuàchi-ne, dandu cuhii-né. ⁴ Vâchi ducán cachí stná nùu tutu ì nì tiaa profeta Isaías, divi nècuàchì nì sacahàn cuenta xì Dios; dohó nì tiaa-ne:

Tiacú càhàn fuerte ana càhàn yucù, te cachí-nè xì-ndà ñà-nsida vii-ndà (anima-ndà) na ian nduvii ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor, te ichì ndáà cundua. ⁵ Te ducán iá stná na ian cuàhàn chítu stná nsidaa yui, te ndundaà stná nsidaa yucù, xì nsidaa lùnsì, xì nsidaa stná ichì càv, icúmî ndundaà, te ndé iá ichì chicuèhè, nduvii stná yucán. (Ducán icúmî nduvii stná anima nèhivì), ⁶ dandu nsidanicuú-né, icúmî-nè sàà-nè cuni-nè nansa sàhatahvi Dios salvación xi-ya.

(Ducán nì cachtnúhu tiaa ma nùu libru mà.) ⁷ Ñàyücàndüá nì caquee cuàhà nèhivì inii ladu yucán, cuàhàn-nè nùu Juan, vâchi cuní-nè cuhii stná-nè. Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Mii-nsiá, na quidá còo, ducán quidá-nsiá, vâxi-nsia yohó xinúdhé-nsiá nùu castigu cahnú icúmî quixi. ¿Ana divi nì cachi xi-nsiá quida-nsia ducán?

⁸ Pues, ñà-ndüá xiñuhu nduá quida ndisa-nsia cumplir nacua ndiá icà-ndà nú sàni cuu ndisa-nda arrepentir. Ni màsà càchi-nsia: “Divi Abraham nduú yohòtèhè-ndà, còo ni-ñàha cuu xi-nda”. Vâchi cunaha-nsiá, dècuèndè stná yùu ndoó yohó, vátuni nanduu stná nahi nèhivì raza-ndà Abraham nú cuní mii-yá. ⁹ Te vichi sà-iá cuàhàn cachi-yà índu nèhivì nihì xì castigu, te ducán iá

na ian nácàxin-nda yutnù có-càná fruta, te sà-ìníndáhá-ndá hacha tàhndè-nu coco-nù. Pues ducán icúmí cuu stná xì nèhivì có-quidá víi —nì cachi Juan.

¹⁰ Dandu nì cachi nèhivì cuàhà yucán:

—Nú ducán iá, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida-nsi, maestro?

¹¹ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nú ndoó nècuàchì còò dùhnu-xí, dandu nì dácùtâhvi-ndàné ian, nú icúmí-ndá ùià. Te nècuàchì xíhì doco, nì dácúxí stná-ndàné nú iá ñà-cutiacu-ndà.

¹² Daaní, yucán nì casaà stná nècuàchì dachiyàhvi, te nì cuhii stná-nè. Dandu nì xicàn tñùhù stná-nè nùù Juan, cachì-nè:

—Te nsiùhù, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida stná-nsi, maestro?

¹³ Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Nacua cachì ley, divi ducán dachiyàhvi-nsia nèhivì, màdiá chicá más.

¹⁴ Daaní, stná soldadu, nì caxicàn tñùhù stná-nè nùù nècuàchimà, cachì-nè:

—Nsiùhù, ¿nansa ndiá ìcà-nsí quida stná-nsi?

Dandu nì cachi Juan:

—Màsà dáyùhì-nsià nì-iin nèhivì, te tava-nsià dihùn nùù-né; nì màsà quídáyúcùn uun stná-nsià tñùhu. Te cundoo stná-nsià conforme xì ñà-nduà quíyàhvi-nsia —nì cachi Juan.

¹⁵ Ñâyùcàndüá, nsidaa nèhivì, nacání ini-nè sàhà Juan mà, a Cristu (icúmí quixi nùù Dios) nduu-né cahan-né. ¹⁶ Dandù nì càhàn Juan xì nsidaa nèhivì yucán, cachì-nè:

—Yùhù, tècuíi quidá ìí mii-nsiá, doco nchícùn gà vaxi mii-yá ana chicá cahnú poder xì nùù yùhù. Nì có-nâtùì cundui iin mozo xi-ya ñà-tavi ndisàn-yá. Te icúmí-yâ quida ìi-yá anima-nsià tìxi Espíritu ìì xí Dios, te na ian quidá ñuhu, ducán quida stná-yà xì-nsiá (dandáñùhù stná-yà ñà-có-ndiáá). ¹⁷ Vâchi vichi sà-íá cuàhàn-yà quida-ya na quida-nda xì trigu, yutnù chipála dandiachi-ndañá, dècuèndè ndiachì nsihí trigu ndoó ñuhù, dandu chivàha-nda nùni mà, doco mihì-ñá, icúmíá coca. Pues ducan icúmí stná-yà quida-ya (xì nèhivì, nèhivì xì mii-yá dacacu-ya, doco nèhivì dava ga), còò, nicanicuahàn icúmí-né coco-ne.

¹⁸ Ducán nì cachi Juan na ní càhàn-nè sàhù, te cuàhà gà stná ñà-vàha nì cachì-nè xì nèhivì yucán, áma nânsidá vù-né modo xi-ne. ¹⁹ Daaní, rey Herodes, nì càhàn stná Juan mà xì-té sàhà cuñada xì-tè nani Herodías, vâchi iá-te xì ñahà mà, te ñahàdihí ñani-te Felipe nduu-ña. Te nì càhàn stná-nè xì-té sàhà nsidaa gà ñà-có-íá víi quidá-te. ²⁰ Doco tèmà, chicá más nì quida chicuèhè-te, dècuèndè nì sadi stná-te Juan vehecàa.

Nansa nì quida ìi Juan Jesús na táñaha ga cundiadi-nè

²¹ Na ní nsihi nì cuhii nsidaa nèhivì dava ga, dandu nì cuhii stná Jesús. Te ìin-yá yucán xicàn tàhvi-yá, dandu ní nuna ansivi, ²² te nì nuu Espíritu ìì xí Dios diquì-yá; na iá loma, ducán iá-yà mànuu-ya. Te nì tiacu stná tàchì Dios càhàn-yà ansivi, cachì-yà (xì Jesús):

—Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní. Te cudíi cuàhà inì sàhà-ní.

Ana xinduu yohòtèhè Jesucristu

²³ Cunaha-ní, xicá Jesús nahi òcò ùxìn cuà na ní quesaha-yá (quidá-yá chuun ndiaha xí-yá), te tuxí ini nèhivì dèhe José nduu-yá. Te iin tiàa nani Elí nì sanduu velú xi-ya.

²⁴ Te yua Elí mà ní sanduu Matat; te yua Matat nì sanduu Leví; te yua Leví nì sanduu Melqui; te yua Melqui nì sanduu Jana; te yua Jana nì sanduu inga José; ²⁵ te yua José mà ní sanduu Matatías; te yua Matatías nì sanduu Amós; te yua Amós nì sanduu Nahum; te yua Nahum nì sanduu Esli; te yua Esli nì sanduu Nagai; ²⁶ te yua Nagai nì sanduu Maat; te yua Maat nì sanduu inga Matatías; te yua Matatías mà ní sanduu Semei; te yua Semei nì sanduu inga José; te yua José mà ní sanduu Judá; ²⁷ te yua Judá nì sanduu Joana; te yua Joana nì sanduu Resa; te yua Resa nì sanduu Zorobabel; te yua Zorobabel nì sanduu Salatiel; te yua Salatiel nì sanduu Neri; ²⁸ te yua Neri nì sanduu inga Melqui; te yua Melqui mà ní sanduu Adi; te yua Adi nì sanduu Cosam; te yua Cosam nì sanduu Elmodam; te yua Elmodam nì sanduu Er; ²⁹ te yua Er nì sanduu Josué; te yua Josué nì sanduu Eliezer; te yua Eliezer nì sanduu Jorim; te yua Jorim nì sanduu inga Matat; ³⁰ te yua Matat mà ní sanduu inga Leví; te yua Leví mà ní sanduu Simeón; te yua Simeón nì sanduu inga Judá; te yua inga Judá mà ní sanduu inga José; te yua inga José mà ní sanduu Jonán; te yua Jonán nì sanduu Eliaquim; ³¹ te yua Eliaquim nì sanduu Melea; te yua Melea nì sanduu Mainán; te yua Mainán nì sanduu Matata; te yua Matata nì sanduu Natán; ³² te yua Natán nì sanduu David; te yua David nì sanduu Isaí; te yua Isaí nì sanduu Obed; te yua Obed nì sanduu Booz; te yua Booz nì sanduu Salmón; te yua Salmón nì sanduu Naasón; ³³ te yua Naasón nì sanduu Aminadab; te yua Aminadab nì sanduu Aram; te yua Aram nì sanduu Esrom; te yua Esrom nì sanduu Fares; te yua Fares nì sanduu inga Judá; ³⁴ te yua Judá mà ní sanduu Jacob; te yua Jacob nì sanduu Isaac; te yua Isaac nì sanduu Abraham; te yua Abraham nì sanduu Taré; te yua Taré nì sanduu Nacor; ³⁵ te yua Nacor nì sanduu Serug; te yua Serug nì sanduu Ragau; te yua Ragau nì sanduu Peleg; te yua Peleg nì sanduu Heber; te yua Heber nì sanduu Sala; ³⁶ te yua Sala nì sanduu Cainán; te yua Cainán nì sanduu Arfaxad; te yua Arfaxad nì sanduu Sem; te yua Sem nì sanduu Noé; te yua Noé nì sanduu Lamec; ³⁷ te yua Lamec nì sanduu Matusalén; te yua Matusalén nì sanduu Enoc; te yua Enoc nì sanduu Jared; te yua Jared nì sanduu Mahalaleel; te yua Mahalaleel nì sanduu inga Cainán; ³⁸ te yua Cainan mà ní sanduu Enós; te yua Enós nì sanduu Set; te yua Set nì sanduu Adán; te yua Adán nduú Dios.

4

Nansa nì cuni ñà-malu dacà-sí Jesús ñà-quida-ya iin cuàchi

¹ Daaní, (nì nsihì nì cuhii Jesús) nì quee-ya ladu yùte Jordán, chitu anima-ya Espíritu Ì xí Dios. Dandu nihí Espíritu Ì mà-yá nì sàhàn ñà-coo-ya yucù dāná. ² Ùì dico quivì nìsa ìa-ya yucán, te nì cuni ñà-malu dacà-siyá, (doco cóni cùndéé-sí). Te inii tiempu mà nì ìa dòcò-yà.

Daaní, na ní yàha quivì mà, dandú nì xihì-yà doco. ³ Te nì cachi ñà-malu xi-yá:

—Nú ndisa Dèhemani Dios nduu-ní, dandu cachì-ní xì yùu yohó nì nándúá pan cuxi-ní.

⁴ Dandú nì cachi Jesús xi-sí:

—Còó, vàchi dohó cachì nùu tutu ì: “Màdi cuisì pan cutiacu nèhivi; còó, vàchi xiñuhu cucumi stná-nè nsidaa palabra ì cachì Dios”.

⁵ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá dìni iin yucù ducún, te nì dàcùnì-siyá nsidanicuú ñuu ìá ñuhiví; iin ratu tii, te sàni dàcùnì-siyá nsidaámá.

⁶ Dandu cachí-si xi-yá:

—Vàtùni dacútâhvi' mii-ní nsidaa ñuu yucán ñà-dandacu-ní nùá, te ñhì stná-ní nsidaa ñà-vico icúmíá, vâchi ndahí sà-íá nsidaájàn, te dandacuí nùá, te anà-ni nì cui cudî ini dacútâhvi' ñà-dandacu-né nùá. ⁷ Ñâyùcànduá nú nì mácuìin sîsî-ní nùí, te cahvi-ní yùhù, dandu dacútâhvi' mii-ní nsidaájàn.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xi-sí:

—Còó, vâchi dohó cachí nùu tutu ì: “Cuisì mii Stoho-ndà Dios ndiá ìcà-ndà cahvi-nda, te cunucuachi-nda nùu-xí”.

⁹ Daaní, nì saca-siyá cuàhàn-si xi-yá ndè ñuu Jerusalén. Yucán nì chicoo-siyá ndè ñni veheñùhu cahnú, te nì cachi-si xi-yá:

—Nú ndisa Dêhemanì Dios nduu-ní, dandu dandiachi-ní mii-ní, ¹⁰ vâchi ducán cachí nùu tutu ì: Icúmí Dios dandacú-yá nùu ángel xi-ya ñà-cundiaa-nè mii-ní.

¹¹ Te cachí stná tutu mà:

Icúmí ángel mà natnii ndahà-né mii-ní ñà-màsà máquihì sahà-ní ni-iin yùu.

¹² Dandu nì cachi Jesús xi-sí:

—Cachí stná tutu ì: “Màsà quidá canúú-ndá ñà-có-cùní Stoho-ndà Señor”.

¹³ Dandu na ní nsihì ñà-nì cuni-si dacà-siyá, dandu nì nacoo chii-siyá cuàhàn-si.

Nansa nì quesaha Jesús quidá-yá chuun ndiaha xí-yá ladu Galilea

¹⁴ Daaní, mànuhù-yá ladu Galilea, chitu-yá poder xi Espíritu ì xi Dios. Te nì xinítùhu nèhivì sàhà-yá inicutu ladu yucán. ¹⁵ Te nì xicanuu-ya nì nacàhin-ya nsidaa veheñùhu ñuu ladu yucán, dacuahá-yá nèhivì. Te nsidaa-né, nì ndenihi vâha-neyà.

Nansa nì quida nèhivì na ní nùhù Jesús ñuu-yà Nazaret

¹⁶⁻¹⁷ Dandu nì nasaa-yá ñuu Nazaret ndé nì sahnù-ya. Te na ní sàà quivì descansu, dandu nì sàhàn-yá veheñùhu yucán, vâchi ducán nduú estilu xi-ya. Te nì ndacuiin-yá ini veheñùhu ma cuàhàn-yá cahvi-ya (tutu ì) cunini nèhivì mà. Te nì sàha iin nèhivì-yá tutu nì tiaa profeta Isaías nì sacahàn cuenta xi Dios sàhana. Dandu nì nacuna-ya tutu mà nì nanducu-yá iin lugar, te dohó cachí ndé nì ndacùhun-ya:

¹⁸ Fuerte inacáá Espíritu ì xi Dios ini animè, vâchi sàni sàha-ya yùhù chuun ì cachitnùhì ñà-vàha ndiaha xi nècuàchì ndahví, daaní, vâxi stnáì ñà-càhìn xì ana xíndoo tnùnsí ini, dandu cahnde ini-nè sàhámà. Te vâxi stnáì cachitnùhì xì ana có-ndóó libre ñà-vàtùni caquee-ne libre quide; te nècuàchì cuaá, vâtùni natùì stná nùu-né quide, xì nècuàchì yáha tnùndoho, vâtùni càcu ndisa-ne nùámà quide. ¹⁹ Te vâxi stnáì cachí xi nsidaa nèhivì (ñà-vitni nduú) meru tiempu nàcùndoo vâha-ne xì Stoho-ndà Señor.

²⁰ Daaní, nì nacadi Jesús tutu mà, te nì naxiconihí-yáñà nùu tiàa xinúcuáchí yucán. Dandu nì sàcòo-ya, te nsidaa nèhivì ndoó veheñùhu yucán, indéhe vâha-neyà. ²¹ Dandu nì cachi-yá xì nsidaa-né:

—Vichì na meru nì inini-nsia palabra nì cahvi nùu-nsiá jaàn, ñà-sàni cuu ndisa nduá, (te quidè nacua cachá’).

²² Te nsidaa nèhivì yucán, nì ndenihi vâha-neyà, te nì ndulocó-nè, vâchi yáha ga ndiaha cáhàn-yá. Doco cachí stná-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Amádi dèhe José nduú nècuàchì yohó?

²³ Dandu nì cachi-yá xi-né:

—Ádi cuáhàn-nsià cachi-nsià xí nacua cachí dichu: “Nú cuhí-ní, te nduu-ní doctor, dandu ¿indú chuun có-dándúvaha-ní mii-ní?” Váchi sàni xinitnúhu-nsia nansa nì quide milagru ñuu Capernaum, ñàyùcàndúá ádi cuáhàn-nsià cachi-nsià xí ñà-xiñhù quida stnái milagru mà ñuu-ndà yohó nacua nì quide yucán.

²⁴ Dandu nì cachi tu-ya:

—Ñà-ndáa nduá, ni-iin tiàa nì nihì chuun cáhàn cuenta xi Dios, có-quidáñhúhú nècuàchi ñuu-nè mii-né. ²⁵ Doco cunini-nsia palabra ndàcuisi yohó: na ní sanduu tiempu xi Elías sánaha, te cóni cùun dàvi ùni cuìa dava, dandu fuerte nì quixi tnama inicutu ñuu-ndà Israel yohó, te ndóo cuàhà nècuàchi ñahà nì xihì ì-xí ladu xi-nda, ²⁶⁻²⁷ doco ni-iin-ne cóni ndohitáhvi-né sàa Elías vehe-ne. Còo, iin nècuàchi cuaán inga ñuu nani Sarepta yatni ñuu Sidón, divi nì nihitáhvi sàa nècuàchima vehe-xi. Daaní, stnái tiempu xi profeta Eliseo, mate ndoó cuàhà ana cuhí cuèhè lepra ñuu-ndà Israel yohó, doco ni-iin-ne cóni dándúvaha Eliseo-nè, cuisì iin nècuàchi inga ñuu Siria nani Naamán —nì cachi Jesús.

²⁸ Daaní, nsidaa nèhivi ndoó veheñhuhu yucán, yáha ga nì caxidà ini-nè ñà-nì cachi-yà ducán. ²⁹ Ñàyùcàndúá, nì ndacuìta nsihi-ne, nì tavà-néyà iladu ñuu mà. Te sàhà-ñá dìni yucú indúhá, ñàyùcàndúá nihí-néyà nì casaà ndé íá tahvi, cuáhàn-nè dandiachi-néyà nì cùí. ³⁰ Doco nì yàha uun-ya mahì nsidaa-né cuáhàn-yà.

Nansa nì tavà Jesús iin ñà-malu inácaa ini iin tiàa

³¹ Dandú nì sàa-yà ñuu Capernaum íá ladu Galilea, te yucán nì dàcuahá-yà nèhivi sáhàn veheñhuhu quivì descansu. ³² Te nècuàchima, nì ndulocó-nè sàhà ñà-ndúá dacuahá-yànè, vachi chináhá-yà nahi ana cusáhnú.

³³ Te mahì nèhivi ndoó ini veheñhuhu yucán nisa la iin tiàa inácaa iin ñà-malu anima-xi. Te fuerte nì ndàhì ndee-né, ³⁴ cachí-nè:

—¡Nacoo-ní nsiùhù! ¿Ndíá cunduu-ní nsiùhù, Jesús de Nazaret? ¿A váxi-ní dandáñhúhú-ní nsiùhù nduá? ¡Yùhù ináhí mii-ní! ¡Ana ì nì quixi nùu Dios nduu-ní!

³⁵ Dandu ní sadi Jesús nùá, cachí-yà:

—¡Màsà cáhùn, te quee cuahán! ¡Nacoo tiàa yohó!

Dandu indéhe nsidaa nèhivi yucán, te nì nacasan tiàa ma nì quida ñà-malu, te nì quee-sì cuáhàn-si, cóni dánacuèhè-siné. ³⁶ Ñàyùcàndúá nì ndulocó sàstnùhù nèhivi ndoó yucán, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¡Yáha ga fuerte palabra xi nècuàchi yohó! Váchi na dandacú iin ana nì nihì chuun cahnú, ducán dandacú-né nùu ñà-malu, te fuerza queá cuàhàn.

³⁷ Ñàyùcàndúá, nì xitià razón sàhà-yá inicutu ladu yucán.

Nansa nì dándúvaha Jesús dido Simón Pedro

³⁸ Daaní, na sàni quee-ya veheñhuhu yucán, dandu cuáhàn-yà vehe Simón. Te yucán indúhu dido-ne ñahà; cuhí vaha-ne, fuerte quidá yòcò xi-né. Dandu nì sacundahví nèhivi yucán ñà-nì quidá-yá favor chindee-yá nècuàchima.

³⁹ Ñàyùcàndúá nì nacahnù ndee-ya ladu dìni-né, te nì dándacú-yá nùu yòcò mà ñà-nì cúcuíàn luegu. Te divi ducán nì cuu. Vichi vichi nì ndacuiin nècuàchima nì quesaha-né nì xinucuachi-né nùu mii-yá xì compañeru-yà.

Nansa nì dándúvaha Jesús cuàhà gá nècuàchi cuhí

⁴⁰ Daaní, na ní quècahnu orá, dandu nì casaca cuàhà nèhivi nècuàchi cuhí xi-ne, nihí-né nècuàchima nì sàa nùu-yá, nsidanuu cuèhè ndohó-né,

ñàyùcàndüá nì chitándòò-yá ndahà-yá dìni iin iin-ne, te ducán nì canduvàha-ne. ⁴¹ Nùù cuàhà nècuàchì cuhí nì caquee stná ñà-malu, cána-sì, cachí-sì xì-yá:

—Dèhemani Dios nduu-ní.

Dandu nì sadi-yà nùù-sí, cóni sáha-ya càhàn gà-sì, vàchi ináhá-sí Cristu nì quixi nùù Dios nduú-yá.

Nansa nì càhàn Jesús sàhù inicutu ladu Galilea

⁴² Daaní, na ní tùinuù (inga quivì), nì quee cuaán-yá cuàhàn-yà iin xaan ndé còò nèhivì. Te nandúcú nèhivì-yá nì casaà-nè ndé iá-yà, te nì xicàn-nè ñà-màsà nácóó-yànè, te cùhùn-yà. ⁴³ Doco nì cachì-yà xì-né:

—Ndè cuàhà stná inga ñuu icúmí cùhìn cachitnùhi xì nèhivì razón ndiaha sàhà ñuuhivì ì xì Dios, vàchi sàhà chuun jaàn nì techuún Yuamání yùhù vaxì —nì cachì-yà.

⁴⁴ Ñàyùcàndüá, ducán nì xicanuu-ya ladu Galilea nì nacàhin-ya iin iin veheñuhu, te nì càhàn-yà sàhù (xì nèhivì xínataca yucán).

5

Nansa nì cuu iin milagru nì tavà nèhivì xì Jesús cuàhà siaca

¹ Iin xichi nì nataca cuàhà sàstnùhù nèhivì (nùù-yá), te yáha ga ndutnúú-yá quidá-né, vàchi cuní-nè cunini-ne palabra xì Dios. Yuhù mar de Genesaret iin-yá; ² te nì xini-yà yucán itá ùì lancha (mahì tècuìì mà), doco sàni caquee stohò-nu, nacaté-né ñunù xì-né, vàchi tè-tàvá siaca xínduu-ne. ³ Ñàyùcàndüá, nì nana-ya nì quècahu stná-yà ini iin lancha yucán, Simón nani stohò-nu. Dandu nì càhàn-yà xì nècuàchì mà áma dácùxí cá tii gá-nènu cùhùn mahì tècuìì, te ducán nì quida-ne. Dandu nì sàcòo-ya ini lancha mà, te nì quesaha-yá nì dàcuàhá-yá nèhivì cuàhá mà.

⁴ Daaní, nì nsihì nì dàcuàhá-yànè, dandu nì cachì-yà xì Simón:

—Vichì dacaca-ní lancha xì-ní dècuèndè ndé chicá cunú ñuhú tècuìì, te danuú-nsiá ñunù xì-nsiá, te tni-nsiá siaca.

⁵ Doco nì cachì Simón xì-yá:

—Niùyacá sàni quidachuún-nsí, te còò ni-iin-sì nì níhì-nsí, Maestro. Doco vichì vátùni danuú tú-nsí ñunù xì-nsí nacua cachí-ní.

⁶ Daaní, na ní dānūú tú-né ñunù xì-né, nì tui cuàhà siaca, dècuèndè nì quesaha ndátá ñunù xì-né ñà-cuàhà guá-sì. ⁷ Ñàyùcàndüá nì quida-ne seña nùù compañeru-nè ndoó inga lancha ñà-nì ntátuu stná nècuàchì mà chindee stná-nè. Doco na ní caquesaa-nè, nì chitu ndúì lancha mà puru siaca, sàmérù càhà-nu ni cuí. ⁸ Na ní xini Simón Pedro nì cuu ducán, dandu nì sàcuììn sisi-né nùù-yá, cachì-nè:

—Nacoo-ní yùhù, por favor, vàchi iin nèhivì cuáchi nduí, Señor mío —nì cachì-nè. ⁹ Vàchi mii-né xì nsidaa nècuàchì cutnàhá xì-nè, yáha ga nì ndu-locó-nè sàhà ñà-cuàhà guá siaca nì catavà-né. ¹⁰ Te ducán stná dèhe Zebedeo nani Jacobo xì Juan, cuàhà gá nì ndulocó stná-nè, vàchi iin-ni compañeru xínduu-ne xì Simón nùù chuun xi-ne. Dandu nì cachì Jesús xì Simón:

—Màsà yúhì-ní, vàchi quivì nùù-xì màdì gá siaca tavà-ní; nèhivì icúmí-ní tavà-ní ñà-quee-ne (ichì malu).

¹¹ Ñàyùcàndüá, nì dàntátuu-ne lancha xì-ne nùù ñuhù íchì, te nsidaa-né nì nacoo ì-nè ñà-ndüá icúmí-nè, te nì tenchicùn-nè mii-yá.

Nansa nì cuu nì dāndüvāha Jesús iin nèhivì ndoho-xì cuèhè lepra

¹² Daaní, nì cuu iin xichi iá-yà iin ñuu, te yucán iá stná iin tiàa ndoho-xi cuèhè lepra. Te nècuàchìmà, nì xini-nè yucán iin Jesús, ñàyùcàndùá nì sàcùuìn sisi-né nùu-yà nì tutuyuhu-né nùu sàhà-yà, te nì xicàn tàhvi-né nùu-yà, cachí-nè:

—Señor mío, nú cuní-ní, vátùni dandúvaha-ní yùhù.

¹³ Dandu nì dàcùhùn Jesús ndahà-yà ònì-né, te nì cachi-yà:

—Juùn. Vichi duha nì ndúvaha-ní, cachí xì-ní.

Dandu na momentu nì cachi-yà ducán, nì quee cuèhè quida-xi-né.

¹⁴ Dandú nì sàcùnaha-né nùu-yà ñà-màsà cachí-nè xì nèhivi, cuisì-ní nì cùhùn-nè nùu dùtù dacuní-nè nècuàchìmà icà-né (ñà-sàni nduvàha-ne), dandu nacuaàha-ne promesa nùu Dios, vachi ducán cachí ley xi Moisés, te ducán cundaà stná ini nèhivi ñà-sàni nduvàha-ne.

¹⁵ Doco còo, vihi gá más nì xitià palabra sàhà-yà, te cuahà gá nèhivi nì nachitu nùu-yà, cuní-nè cunini-ne càhàn-yà, te cuní stná-nè nduvàha-ne sàhà cuèhè quida-xi-né. ¹⁶ Doco mii-ya, nisa quecuaán-yà iladu ndé còo nèhivi, te yucán nì xicàn tàhvi-yà.

Nansa nì dandúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà ò cuerpu xi

¹⁷ Daaní, iin quivì iá-yà dacuahá-yà nèhivi. Te yucán ndoó stná nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu; nduú-né nèhivi nì caquixi cuahà ñuu ladu Galilea, xì stná ñuu cuachi ladu Judea xì stná ñuu Jerusalén. Te fuerte nì chindee Dios nì dandúvaha Jesús cuahà nèhivi. ¹⁸ Daaní, yucán nì casaà gá stná itnii nèhivi nsida-xi iin camilla indúhu iin nècuàchì nì dàñà ò cuerpu-xi. Te nandúcú nècuàchìmà nansa dayáha-ne nècuàchì cuhí xi-ne ini vehe, te chinduhù-né nècuàchìmà nùu-yà. ¹⁹ Doco cóni níhì-né nansa quida-ne ducán ñà-chitu guá nèhivi ndoó. Ñàyùcàndùá, nì canana-ne ònìvèhé, nì nacani-nè teja, te nì dànùú-né camilla mà dècuèndè ndé iin Jesús mahi nèhivi mà. ²⁰ Te na ní xini-yà ñà-cuahà guá xíxinindisá nècuàchìmà mii-yà, dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Mii-ní nècuàchì tiàa jaàn, xicáhnù inì sàhà cuàchi-ní.

²¹ Dandu nècuàchì ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchì fariseu, nì quesaha-né nacání ini-nè, te cachí-nè entre mii-né: “¿Índù chuun cachí guá tè-yòhó ducán? Mà ndóo ini Dios sàhà palabra cachí-te, vachi còo inga ana cui cuicahnú inì-xi sàhà-ndà, cuisì Dios”.

²²⁻²³ Doco Jesús, nì cundaà ini anima-yà ñà-nduá nacání guá ini cada iin iin nècuàchìmà, ñàyùcàndùá nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun nacání ini-nsià ducán? Vichi cachi-nsià xì índù milagru nduú ñà-chicá ùhì quida-nda: a ñà-cachi uun-nda xì nècuàchì cuhí ñà-xicáhnù ini-ndà sàhà cuàchi-ne, te ò ñà-cachi-ndà xì-né nì ndácuín-nè, te nacaca-ne. ²⁴ Pues yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, cuahin quide iñàha ñà-cundaà ini-nsià ñà-ìcúmí ndise derechu cuicahnú inì sàhà cuàchi nèhivi ñuhiví.

Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì cuhí mà:

—Vichi cachí xì-ní, ndacuiin-ní ndanihi-ní camilla xi-ní, te xuhun-ní vehe-ní.

²⁵ Vichi vichi nì ndacuiin nècuàchì cuhí mà, indéhe nsidaa nèhivi yucán; te nì ndanihi-ne camilla xi-ne, mànuhù-né vehe-ne ndenihí vaha-ne Dios.

²⁶ Dandu yáha ga nì ndulocó nsidaa nèhivi mà, te nì ndenihí vaha stná-né mii-yà, te yúhì stná-nè, cachí-nè:

—Mà cándisá ini-ndà ñà-nduá nì xini-ndà vichi.

Nansa ni cana Jesús iin nècuàchì dachiyàhvi nani Mateo Levi ñà-cunchicùn-nè mii-yá

²⁷ Daaní, ni quee-ya cuàhàn-yà, te ni xini-yà iin nècuàchì dachiyàhvi renta nani Leví, iá-nè lugar ndé naquíhín-né renta. Te ni cachi-yà xi-né:

—Nahà-ní cunchicùn-ní yùhù.

²⁸ Dandu ni ndacuiin-nè ni nacoos nsihi-ne nsidaámà, te cuàhàn stná-nè xi-yá.

²⁹ Daaní, después ni quida-ne iin vicò cahnú vehe-ne ñà-cañúhu-né Jesús. Te yucán ni casaà stná cuàhà nècuàchì dachiyàhvi, xi cuàhà stná nèhivì ùún, te ndoó nsidaa-né (xixí-né) yucán. ³⁰ Doco nècuàchì ley xi veheñúhu xi stná nècuàchì fariseu, ni xitnúhu-ne nècuàchì dacuahá-yá, cachí-nè:

—¿Índù chuun cutnáhá-nsiá xi nècuàchì dachiyàhvi jaàn xi stná dava ga nècuàchì cuáchi, te ndoó-nsiá xixí tàcá-nsiá xi-né?

³¹ Dandu ni naxiconihí Jesús nùu nècuàchimà, cachí-yá:

—Màdì nècuàchì ndáa vaha xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. Còó; divi nècuàchì cuhí xiñuhu xi ana quidatatna xi-né. ³² Yùhù, màdì nèhivì nihnú ndàcuisì ini-xi vaxi càhàn xí. Còó; nèhivì cuáchi vaxi nanduquí, áma naxicoúfin ini-nè sàhà cuáchi-ne.

Ndià disàhà-xí cónisà ínhî nècuàchì dacuahá Jesús na iá ù-yá ñuhiví yohó

³³ Daaní, ni cachi nèhivì xi-yá:

—Nècuàchì dacuahá Juan xi stná nècuàchì xidacuahá tè-fariseu, xí-inihî nsidaa-né ndoó dòcò-nè, te nacuatú cuáhà-né, doco nècuàchì dacuahá mii-ní, còó. Có-nàcòó-né ñà-ítíacú-nè.

³⁴ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Nècuàchì ndoó vicò nandàhà, ¿a cúí cunihî-né cundoo dòcò-nè nú ndoó-né cutnáhá-né xi noviu? Còó. ³⁵ Doco vaxi iin quivì mà cóó gá noviu nùu-né, dandisá, tiempu yucán icúmí-nè cunihî-né cundoo dòcò-nè.

Iin ejemplu ni nacani Jesús sàhà-ñá cundaà ini-ndà ùhì dàcàstnáhá ley saa xi estilu sànahà

³⁶ Dandu ni nacani stná-yà xi-né inga ejemplu, cachí-yá:

—Sìcoto saa, mà ndátá-ndáñá quee iin pedazu tii ñà-nacàhmá-ndà ñà-tùhú. Nú pedacán ni quida-nda, ñà-sàni ndàtà sìcoto saa nduá, te ni mà ndúdává stná pedazu saa ma xi sìcoto tùhú, vachi náhà-ñá. ³⁷ Stná vinu, nú vinu saa nduá, dandu mà dáquèe nèhivì-ñá ini itni iin tuhú, vachi nú ducán, cahnsiá quida vinu saa ma, te ndàtà-ñá, dandu cuítà vinu mà, te cuchicuèhè stná itni iin mà. ³⁸ Nàyùcànduá, nú vinu saa nduá, dandu itni iin sàà chívàhà nèhivì-ñá, te còò ni-ñàhà cuu xán, te ni stná itni mà. ³⁹ Iin tiàa tùha coho vinu tuhú, có-cunì-te vinu saa, vachi cachí-te: “Ñà-tùhú chicá vaha”.

6

Nansa ni xitnúhu nèhivì Jesús iin quivì descansu

¹ Daaní, iin quivì descansu ni yàhà Jesús mahì iin itu. Te ni quesaha nècuàchì dacuahá-yá sáhnú-nè sicàyòcò trigu mà, te dacóyo-ne nuniá ini ndahá-né, te saxí-neá. ² Doco ni cacachi nècuàchì fariseu xi-yá:

—¿Índù chuun quidá-nsiá iin chuun có-sàhà ley xi-nda quida-nda quivì descansu?

³ Dandu ni naxiconihí Jesús nùu-né, cachí-yá:

—¿A cóni càhvi-nsiá (nùù tutu ìì) ndé cachá` nansa nì quida David sàhaha quìvì nì xihì cuàhà-né doco, mii-né xì stná compañeru-nè? ⁴ Ndé ini veheñùhu xì Dios nì quihvi-ne, nì tniì-ne dità vídì ìì iá nùù Dios, te nì xixi-neà, dècuèndè compañeru-nè nì sàha stná-nè, mate còò permisú cuxi-nda dità mà, cuisì dùtù xixi xì ñà-yúcán.

⁵ Te nì cachi stná-yà xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandacú stnáì sàhà nansa quida nèhivì quìvì descansu.

Nansa nì nduvàha iin nèhivì nì ìchì iin ndahà-xì

⁶ Daaní, inga quìvì descansu nì quihvi-ya ini veheñùhu, te nì dàcuàhà-yà nèhivì; te yucán iá stná iin tiàa sàni ìchì ndahà cuàhà-xì. ⁷ Te yucán xíndoo stná nècuàchì fariseu xì stná nècuàchì ley xì veheñùhu, xínàni-nè mii-yá, a cuàhàn-yà dandúvaha-ya tiàa ma, mate quìvì descansu nduá, vàchi nú ducán, dandu nihì ndèè-né daquée cuàchi-ne dìquì-yá cahan-né. ⁸ Doco mii-yá, ináhà-yá nansa nacánì ini-nè. Ñàyucàndúá, nì cachi-yà xì tiàa nì ìchì iin ndahà-ximà:

—Ndacuiin-ní, cuiin-ní mahì nèhivì yohó.

Te ducán nì quida nècuàchimà.

⁹ Dandu nì cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Yùhù cuní cachi-nsiá xí` nansa ndiá icà-ndà quida-nda quìvì descansu. ¿Amádi chicá iá vaha quida-nda ñà-íá víì, te màdiá ñà-có-íá vaha? ¿Amádi chicá nsiha dacácu-nda nèhivì quìvì mà, te màdiá cahni stnáhà-ndá?

¹⁰ Dandu nì xiconú-yá nùù nsidaa-né, te nì cachi-yà xì tiàa ma:

Chitanini-ní ndahà-nì.

Te ducán nì quida-ne, te nì nduvàha dahuan. ¹¹ Dandu nècuàchì nì xitnùhu yucán, yáha ga nì caxidá ini-nè, te nì candatnuhu-né índù modo cadì-nè nùù Jesús.

Nansa nani ùxin ùì nèhivì nì cana Jesús ñà-dacuahá-yánè

¹² Daaní, quìvì yucán nì quecuaán-yá cuàhàn-yà yucù, te niüyacà nì ìa-ya yucán cáhàn-yà xì Dios. ¹³ Na nì tuiuu nì cana-ya nèhivì dacuahá-yá, te nì nacàxin-ya ùxin ùì-nè; nècuàchì apóstol cucumi chuun nùù-yá cunduu-ne nì cachi-yà xì-né. ¹⁴ Iin nècuàchimà nani Simón, doco Pedro nì dàcúnánì-yânè; daaní, inga-nè nani Andrés, divi ñani Pedro; te iá stná Jacobo, xì Juan, xì Felipe, xì Bartolomé, ¹⁵ xì Mateo, xì Tomás, xì Jacobo nduú dèhe Alfeo, xì stná inga Simón. El Celador cachí stná-nè xì Simón mà. ¹⁶ Daaní, iá stná ñani Jacobo nani Judas, xì stná Judas Iscariote, divi tiàa icúmí cahin xì-yá.

Nansa nì chinaha Jesús cuàhà nèhivì; te nì dandúvaha stná-yà nècuàchì cuhí xì-ne

¹⁷ Daaní, nì nuu-ya dècuèndè iin xaan ndé chicá ndàà, te nì nataca nsidaa nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, mii-né xì cuàhà gá stná nèhivì, xínduu-ne nèhivì ladu Judea, xì nèhivì ñuu Jerusalén, xì nèhivì ñuu Tiro xì ñuu Sidón ndoó yuhù mar. Pues nsidaa nèhivì mà, nì casaà-nè yucán, cuní-nè cunini-ne càhàn-yà, te cuní stná-nè nduvàha nècuàchì cuhí xì-ne. ¹⁸ Stná nèhivì xíndoho quidá ñà-malu, nì canduvàha stná nsidaa-né nì quida-ya. ¹⁹ Te nsidaa nèhivì cuàhà mà, cuní-nè ducùn ndahà-né icà-yá, te nduvàha-ne, vàchi fuerte iá milagru xì-ya, vàtùni dandúvaha nsihi-yanè.

Nansa quida-nda, te cundoo-nda contentu ñuhivì

²⁰ Daaní, nì indehè-yá nsidaa nèhivì xínchicùn xì-yá ndoó yucán, te nì cachi-yà:

—Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì ndahví, vàchi sàni nihitáhvi-nsiá ñuhivì ì xí Dios.

²¹ 'Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì xihì doco vichi, vàchi icúmí-nsiá sàa-nsiá ndenuu inì-nsiá.

'Nansicáhán mii-nsiá nècuàchì sacú, (te ndoó-nsiá tnùnsí ini) vichi, vàchi icúmí-nsiá sàa-nsiá cudíi cuàhà inì-nsiá.

²² 'Nansicáhán stná-nsiá na cahíchi ini nèhivì-nsiá, te nacóo dahuun-ne mii-nsiá, te ò cànàhá-nè daquéè cuàchi-ne diquí-nsiá sàhà yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. ²³ Quivì cuu xi-nsiá ducán, dandu contentu ni cundóo-nsiá, te cudíi ini-nsiá, vàchi iin ñà-vàha cahnú cucumi-nsiá ndè gloria. Te nú quidá quini nèhivì xi-nsiá vichi, dandu nsinuu ini-nsiá ñà-divi ducán nìsa quida stná xì-né xì nècuàchì nìsa cahàn cuenta xi Dios sàhana.

²⁴ 'Doco mii-nsiá nècuàchì cuicà, ñdahví-nsiá! vàchi mate iin vida vaha icúmí-nsiá vichi, doco después mà ñuhì gá-nsiá ni-ñàha.

²⁵ 'Te ñdahví stná mii-nsiá nècuàchì xixí tnaha guá vichi! vàchi icúmí sàa iin quivì tnaha inì-nsiá. Te mii-nsiá nècuàchì cudíi guá inì-xi sàhà vida-xi vichi, icúmí-nsiá cundoo-nsiá tnùnsí ini, te cuhuun ga inì-nsiá.

²⁶ 'Te ñdahví stná mii-nsiá nú ndeníhì vaha nsidanicuú nèhivì mii-nsiá! vàchi divi ducán nìsa quida stná yohòtéhè nèhivì vichi, nìsa ndeníhì vaha stná nsidaa-né tètñùhù cachí cahàn cuenta xi Dios.

Ndiá icà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà

²⁷ 'Yùhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì iníni vichi, xiñuhu-ñá cuu inì-nsiá sàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsiá, te obra vaha quida stná-nsiá sàhà ana cahíchi ini xì-nsiá. ²⁸ Te càhàn vii stná-nsiá xì nèhivì xicàn chihán diquí-nsiá; te càcàn tàhvi stná-nsiá nùu Dios sàhà nèhivì quidá quini xì-nsiá. ²⁹ Te nú ni caní iin tiàa iin ladu nùu-nsiá, dandu danácuicó stná-nsiá inga ladu nùu-nsiá; te nú candiáa iin tiàa sacú ndixí-nsiá, te cuní stná-te candiáa-tè dùhñu-nsiá, dandu màsà cuidáhàn-nsiáñà nùu-té. ³⁰ Nsidaa ana xicàn iñàha nùu-nsiá, cuàha-nsiá nècuàchimà, te nú ni candiáa-né iñàha xi-nsiá, màsà nándacàn gá-nsiáñà. ³¹ Nacua cuní mii-nsiá quida nèhivì xì-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá xì-né.

³² 'Vàchi nú cuisì nèhivì cuú inì-xi sàhà-ndà cuú stná ini-ndà sàhà-xí, dandu mà cuàha Dios premiu sàhájàn, vàchi ducán quidá stná ndéni nèhivì cuàchi nì cui, cuú ini-né sàhà nècuàchì cuú inì-xi sàhà mii-né. ³³ Te nú cuisì quida-nda obra xì nèhivì quidá stná obra xì-ndà, dandu mà cuàha Dios premiu sàhájàn, vàchi divi ducán xiquida stná ndéni nècuàchì cuàchi nì cui. ³⁴ Te nú cuisì sàha too-nda dihùn nùu nèhivì ndiatu-nda danáa xì nùu-ndà, dandu mà cuàha Dios premiu sàhájàn, vachi ndé stná nèhivì cuàchi, ducán xiquida stná-né, sàha too stnahá stná-né dihùn, te naquihín tú-néa. ³⁵ Ñàyucandúa, (cachí xì-nsiá), xiñuhu-ñá cuu ini-nsiá sàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsiá, te quida stná-nsiá obra xì-né, te cuàha too stná-nsiànè iñàha, te màsà cúníhñu ini-nsiá naquihín-nsiá dihùn mà, dandu cahnú coo premiu xi-nsiá, te cunduu ndisa-nsiá dèhe Yua-nda Dios iá diquí-xí ansivì, vàchi mii-yá, quidá stná-yà favor xì nèhivì mà túha naquimaní xì-yá, xì stná nèhivì malu. ³⁶ Ñàyucandúa, nacua cuhí ini Yuandiaha-nsiá nsidaa nèhivì, divi ducán ndiá icà stná mii-nsiá quida-nsiá, cui stná ini-nsiá nsidaa nèhivì.

³⁷ 'Màsà dáciuidá cuàchi tnahá-nsiá, dandú mà dáciuidá cuàchi stná Dios mii-nsiá. Màsà dáquéè cuàchi stnahá-nsiá diquí-nsiá, dandu mà dáquéè cuàchi

stná Dios diquì mii-nsiá. Te cuicahnú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, dandu cuicahnú stná ini mii-yá sàhà-nsiá.

³⁸ Nú dacútàhvì stnahá-nsiá iñàha, dandu icúmí stná-nsiá nihítàhvì-nsiá (nùù mii-yá), te ñà-nduá cuàha-yansiá cundua na ian xiin-nda nùni, te itácùha víi medida mà, ndè quidíníhni-teá ñà-queè tnuà, te sádi vaha-teá, dècuèndè chiyódo gá stná-teá nùù-ndà. Pues, ducán iá stná na nihítàhvì-nsiá nùù mii-yá. Vàchi divi vara chitácùhá-nsiá icúmí stná-nsiá nacuitacùhá-nsiá.

³⁹ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Nècuàchì cuaá, ¿a vátùni dacúndéhe stnahá-né ichì? ¿Amádi dácôyo nihni stnahá-né ini xìchì?

⁴⁰ Cunaha-nsiá, ni-iin tiàa làcà dàcuàhà nùù iin maestru, màdiá chicá ndiaá-nè nùù maestru xi-ne mà. Còo. Doco nú sàni nsihì nì cutùha vaha-ne, dandísá, nahi maestru-mà cunduu stná-nè.

⁴¹ Màsà (cuítñuhu tnahá-nsiá), vachi nú jaan, dandu queámà na ian nandúcú iin tiàa iin xèhè tii inácaa nduchinúù ñanìtnaha-ne. Doco ini nduchinúù mii-né inácaa stná iin ñà-chicá cahnú na iin sì-nduhú yutnú, te có-quihín casu-nè. ⁴² Màsà (cuítñuhu tnahá-nsiá, cachí), vachi ducán queámà na ian cachí iin-nsiá xì iin ñanìtnaha-nsiá: “Nacoo-ní yùhù taví xèhè tii inácaa dacúcuíñ nduchinúù-ní”. Doco nècuàchì cachí ducán, dananí uun-ne ndiaá ndisa-ne, vachi inácaa stná iin ñà-cahnú nduchinúù mii-né, te có-quihín casu-nè. Dihna xiñuhu tavà-né ñà-jaàn nùù mii-né, dandu vátùni cutùí víi nùù-nè ñà-tavà-nè xèhè tii inácaa nduchinúù ñanìtnaha-nemà.

Nansa nacuni-ndà ana nduú nèhivì vaha, te ana nduú nèhivì malu

⁴³ Nú iá vaha iin yutnú fruta, mà cuàha-nù fruta chicuèhè. Te iin yutnú iá cuèhè-xi, mà cuàha stná-nu fruta vaha. ⁴⁴ Vachi sàhà fruta-numa cundáa ini-ndà, a yutnu vaha nduú-nu, ò á coó. Na iin yutnú iñù, de por sí, có-caná sì-higu nùù-nú. Stná sì-uva, mà cuídá-ndá quisi mà nùù iin nducu yòhò iñù. ⁴⁵ (Te ducán iá stná xì mii-nsiá.) Iin nècuàchì vaha, cuàhà ñà-vaha ñuhú ini anima-nè; te ñàyücàndüá, divi palabra vaha ma nduá cachí-nè. Doco iin nècuàchì malu, cuàhà ñà-chicuèhè ñuhú ini anima-nè, ñàyücàndüá ñà-chicuèhè nduá cachí stná-nè. Vachi ñà-ñuhú chitu ini anima-ndà, divi nduá cáhàn-ndà sàhà-xí.

Ejemplu sàhà ùi vehe

⁴⁶ ‘Mii-nsiá, “Stoho-nsì Señor” cachí-nsiá xí, doco ¿índù chuun có-càhvì-nsiá ñà-nduá cachí xì-nsiá?

⁴⁷⁻⁴⁸ Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá sàhà nèhivì quíhvì ichì yùhù, te iníní víi-né palabra xì, quidá-néà cumplir. Nècuàchì xíquida ducán, queámà na ian nì quida iin tiàa na ní quidayucun-nè vehe-ne, cunú nì sate-ne ndè nì natùì cavà, dandu nì chicao-nè cimientu xan. Daaní, después nì quixi tèñuhu cuàhà, nì xìnu-tè nì dùcùn-te ndè icà vehe ma, doco cóni nduá, vachi nùù cavà indúhá.

⁴⁹ Doco nèhivì iníní uun xi ñà-nduá cachí, te có-quihín casu-nè sàhà-ñà, ducán cuu stná xì-né na ian nì quida inga tiàa, nì quidayucun-nè vehe-ne nùù ñuhú ùún, còo cimientu xan. Dandu nì xìnu stná tèñuhu nì dùcùn-te ndè icà vehe ma, te vichi vichi nì ndua iá; nì chàhmà dahuan —nì cachi Jesús.

7

Nansa nì dándüvaha Jesús iin tiàa quidáchüün nùù iin capitán

¹ Daaní, nì nsihì nì cáhàn-yà nì inini nsidaa nèhivì yucán, dandu cuàhàn-yà ñuu Capernaum. ² Te yucan iá iin tiàa nduú capitán dandacú, te icúmí-né iin

mozo màni cuàhà nùù-né, doco sàni quicuehè nècuàchìmà, meru cucáhví-nè. ³ Ñàyùcàndüá, na ní xinitnùhu capitán mà sàhà-yá, dandu nì cana-ne it-nii nècuàchì sahnú dandacú nùù nècuàchì raza Judea, te nì techuún-né nècuàchìmà ñà-cùhùn-né cuacundahví-né nùù-yá ñà-quixi-ya dandúvaha-ya mozo mà. ⁴ Ñàyùcàndüá, nì casaà nècuàchì sàhnùmà nùù-yá, te nì casacundahví-né nùù-yá, cachí-né:

—Quida sacù-ní favor xì capitán mà, vàchi vaha ndisa ini-nè. ⁵ Cuú ini-nè sàhà nèhivi raza-ndà. Te nì chindee stná-nè nì cuyucun iin veheñùhu xì-nsi.

⁶ Daaní, nì sacatnahá-yá xì nècuàchìmà cuàhàn-yà. Te na sá-itúú-yá sàà-yà vehe capitán mà, dandu vaxi iin ùi amigo xi-ne, nihí-né razón xì nècuàchìmà vaxi nùù-yá, te dohó cachá:

—Señor mio, màsà dándôhò gà-ní mii-ní sàhì, vàchi có-nâtùì yàha-ní vehi.

⁷ Nì có-nâtùì stnáì tnatùì ndé iá mii-ní. Cuisì icúmí-ní cachí-ní, dandu nduvàha mozo xi. ⁸ (Ináhì), vàchi iá inga nèhivi dandacú nùù yùhù, te yùhù dandacú stnáì nùù tè-xínduu soldadu xì; te nú cachí xì iin-tè: “¡Cuahán!” dandu cùhùn-te; te ò nú cachí xì ingà-te: “¡Naha!” dandu quidá stná-teá; te ò nú cachí xì mozo xi: “Dohó quido”, dandu quidá stná-teá. Ducán cachí razón xì capitán mà.

⁹ Na ní nsihi nì inini Jesús razón mà, dandu nì ndulocó-yà sàhà nècuàchìmà, te nì nacuíco-yá yàtà-yá nì indehè-yá nècuàchì nchícùn mà, te nì cachí-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, có-ximí ni-iin nèhivi raza-ndà Israel xiníndísà vaha guá nahi capitán yohó.

¹⁰ Dandu amigo xì capitán mà, mànuhù-né vehe nècuàchìmà, te nì xini-nè sàni nduvàha mozo cuhí mà.

Nansa nì dãnatiácú Jesús dèhe iin nècuàchì cuaán

¹¹ Daaní, nì yàha iin tiempu, te cuàhàn-yà inga ñuu nani Naín, te cuàhà nècuàchì dacuahá-yá xínchicùn xì-yá, te cuàhà stná nèhivi dava ga. ¹² Te sá-itúú-yá sàà-yà yehè cahnú ndé quíhvi-nda ñuu mà, te nì xini-yà yucán vaxi nèhivi xínsida xì iin nsiì. Vaxi stná dihi nsiì ma, cutnáhà-né xì cuàhà nèhivi. Sàni xihì stná ìl nècuàchì ñahà mà, te mindaa dèhe-ne nduú nsiì cuàhàn cundùxin vichì. ¹³ Doco na ní xini Stoho-ndà Señor nècuàchìmà, nì cuhì ini-yànè, te nì cachí-yà xì-né:

—Màsà cuácú gà-ní.

¹⁴ Dandu nì tnatuu-ya nùù caja mà, te nì chituu-ya òndìndáhà-yà icà-nú. Ñàyùcàndüá, nì cucuíta tiàa xínsida xì-nú. Dandu nì cachí-yà xì nsiì ma:

—Ndacuíin-ní, cachí xì-ní, xu.

¹⁵ Dandu nsiì ma, nì ndacúo-ne nì quesaha-né nì nacahàn-nè. Dandu nì cachi Jesús xì dihi-né:

—Yohó iá dèhe-ní.

¹⁶ Dandu nì cayuhí nsidaa nèhivi mà, te nì candenihì vaha-ne Dios, cachí-nè:

—Vichi ndisa, yohó sàni ndecunu ana vaxi càhàn razón ndiaha xí Dios, te cuàhà sàstnùhù ñà-ndüá quidá-yá.

Te dava ga-nè xícatchi stná-nè:

—Sàni indehè ndahví Dios ndohó tè-nduú nèhivi xí-yá.

¹⁷ Ñàyùcàndüá, nì xitiá palabra sàhà Jesús inicutu ladu Judea yucán, xì inicutu stná ñuu chicá xica.

Nansa ni naxiconihí Jesús nùu nèhivì ni techuún Juan Bautista ni quixi nùu-yá

¹⁸ Daaní, nècuàchì dacuahá Juan, ni nacani-ne xì nècuàchìmà nsidaa ñà-nduá quidá Jesús. ¹⁹ Ñàyùcànduá, ni cana Juan mà ùi tiàa dacuahá-né, te ni techuún-né nècuàchìmà ñà-cùhùn-nè nùu-yá ndàcàtnùhù-né nùu-yá a ndísa mii-yá nduú ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-ne. ²⁰ Ñàyùcànduá, cuahàn nècuàchìmà ndé iá-yà, te ni cachi-nè xì-yà:

—Juan Bautista ni techuun-xi-nsí vaxi-nsí yohó ñà-ndàcàtnùhù-nsí nùu-ní, ¿a divi mii-ni nduú ndisa ana ndiaha icúmí quesaa, te ò inga ana vaxi cundiatu-nsí?

²¹ Daaní, divi hora xíndoo nècuàchìmà yucán ni dándúvaha-ya cuahà nècuàchì cuhí. Te ni nduvàha stná cuahà nècuàchì ñuhú ñà-malu inì-xi, xì cuahà stná nècuàchì cuahà ni dānātū-ya nùu-xí. ²² Dandu ni cachi-yà xì tiàa ni caquesaa mà:

—Cuahán-nsià cachitnùhu-nsia xì Juan sàhà ñà-nduá ni xini-nsia yohó, xì ñà-nduá ni inini-nsia, te cachi-nsià xi-né nansa ni cuu ni natùinuù nècuàchì cuahà, te ni nacaca stná nècuàchì xicácuéhé, te ni nduvàha stná nècuàchì ndohó cuèhé lepra, te ni ñihì stná nècuàchì dòhò ni natiacu tùtnù-né; stná nèhivì ni xihì, ni natiacu stná-nè. Te nècuàchì ndahví, sàni ñihítàhvì stná-nè cunini-ne razón ndiaha xí Dios. ²³ Ñàyùcànduá, nú cudí inì nèhivì modo xi, dandu contentu ni cúndoo-né —ni cachi-yà.

²⁴ Daaní, na sàmànùhù nèhivì ni caquixi nùu Juan mà, dandu ni càhàn-yà xì nèhivì cuahà ndoo yucán; dohó ni cachi-yà xi-né sàhà Juan:

—Na ní caquee-nsia ñuu-nsià cuahàn-nsià yucù cundehe-nsià Juan, ¿a cuahàn-nsià cundehe-nsià iin nèhivì (tùha dāma ñini-xí) na iin yutnù ndóyo quidá tàchì? (Còó.) ²⁵ Te nú coó, dandu ¿nansa iá-nè cahan-nsiá? ¿A iin nèhivì ndixí vico nduú-né cahan-nsiá? Còó, vachi nèhivì ndixí vico, te xíndoo-ne vicò nsiquiví, puru vehe rey xíndoo-ne. ²⁶ Pues nú màdi ducán, dandu ¿nansa iá nècuàchì cuahàn-nsià cundehe-nsiá? ¿A iin profeta càhàn cuenta xì Dios nduú-né? Pues jaan. Doco màdi cuiisí profeta nduú-né, chicá más ndiaá-nè, ²⁷ vachi divi nècuàchìmà càhàn tutu ùi sàhà-xí ndé cachí Dios:

Cuahìn techuún iin tiàa cùhùn, te dihna-ne yàha-ne càhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú razón xi, te ducán nsida vù nècuàchìmà anima-nè, na ian nduvii iin ichì, dandu después yàha stná mii-ní (Cristu), cachí Dios nùu tutu ùi mà.

²⁸ Te yùhù, cachí xi-nsiá, nùu nsidaa nèhivì ni tùinuù ñuhiví, còò inga profeta chicá ni quida ndiaha nùu Juan Bautista. Còò ana inga ndudává xí-né. Doco cachí stnáì xi-nsiá, chicá ndiaha coo xi ana cuahàn cuni tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó, mate nèhivì ùún nduú-né —ni cachi Jesús.

²⁹ Daaní, nècuàchì dachíyàhvì, xì nsidaa stná nèhivì, ni naquimanì-né Dios sàhà ñà-nduá ni cachi-yà, vachi cuahà-né sàni quida ùi Juan-né. ³⁰ Doco nècuàchì fariseu xì nècuàchì ley xi veheñuhu, ni cahíhì ini-nè palabra ni cachi Dios sàhà-né, vachi cóni sàha-ne cuhii-né quida Juan. ³¹⁻³² Daaní, ni cachi tu Stoho-ndà Señor:

—Cuahìn cachí xi-nsiá nansa quidá nèhivì tiempu vichi. Dohó quidá-né na quidá ñà-cuati ndoo idáidiquí inì iin ñuu, dava caná xi tnaha, cachá: “Siví-nsí, doco nsiohó, có-ításáhà-ndá; daaní, xitó tásì-nsí, doco nsiohó, có-sàcù-ndá”. ³³ (Te ducán iá sàhà Juan Bautista xì yùhù), vachi ni quixi Juan mà, nisa ña-ne yohó, cóni sáxixí-né comida vaha, ni cóni sáxihí stná-né (vinu); ñàyùcànduá, ni cachi-nsia sàhà-né: “(Tè-loco nduú-te), ádi sàni cundee ñà-malu nùu-té”.

³⁴ Daaní, nì quesaa stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñhùvì, te tùha stnáì cuxi comida vaha, te xihí stnáì (vinu), doco cachí-nsiá sàhí ñà-yáha ga ndadí, te cachí stná-nsiá ñà-tùhe coho cuahí, dècuèndè iá vaha stnáì xì nècuàchì dachiyàhvi, xì stná nsidaa gá nèhivì cuáchi, cachí-nsiá. ³⁵ Doco cunaha-nsiá, nú ndisa ñà-nchichí ndiaha nduá quidè, te xiní stná inga ana quidá stná ducán, dandu quidáñúhú stná-nè yùhù.

Nansa nì quida Jesús na iá-yà vehe iin nècuàchì fariseu nani Simón

³⁶ Daaní, nì cànà-yá cùhùn-yà vehe iin nècuàchì fariseu ñà-cutnahá-yá xì-né cuxi-ne xì-yá. (Ñàyùcànduá, cuahàn-yà yucán), te nì yaha-ya ini vehe nì sàcòo-ya. ³⁷ Te ñuu yucán iá iin nècuàchì ñahà có-quidá sahnú. Te nì xinitnúhu nècuàchimà sà-cuàhàn Jesús vehe nècuàchì fariseu-mà cuxi-ya. Ñàyùcànduá nì tñii-ne iin quidì tii nì cuyucun yùù finu nani alabastro; ñuhú tàtnà tñàmì quidì ma, ³⁸ te nihí-nèa cuahàn ndé iá-yà. Te nì sàcuìn-nè yàtà-yá yatni nùù sàhà-yá, te sacú cuahà-né. Te ndutènùù-némà nì dándàxín-né sàhà-yá, dandu nì nsida ichí-nèa xì ididíni-né. Nì tutuyuhu stná-nè sàhà-yá, te nì dácánúù-né ñà-tñami ma icà sàhà-yá. ³⁹ Doco nècuàchì fariseu nì cana xi-yá mà, inì-nì mii-né nì nacani ini-nè, cachí-nè: “Nú ndisa iin nèhivì vaxi cuenta xi Dios nduú Jesús, dandu mà úhi cundaà ini-nè sàhà nècuàchì ñahà tñii xi (sàhà-né) ñà-nduú nècuàchimà iin nèhivì cuáchi”. Ducán nì nacani ini nècuàchì fariseu mà. ⁴⁰ Doco Jesús, nì cachi-yà xì-né:

—Iá ñà-nduá cuní cachi xì-ní, Simón.

—Juùn, Maestro, cachi-ní xí —nì cachi Simón mà.

⁴¹ Dandu nì cachi-yà:

—Nì sandoo ùi tiàa, te nduì-nè, xí-inihica-né dihùn nùù inga iin tiàa. Iin nècuàchimà, iníhíca-nè ùhùn cientu pesu, te inga-nè, cutu ùi dico ùxin pesu iníhíca-nè. ⁴² Doco ni-iin-ne, còò ni-ñàha icúmí-nè ñà-danáa-né. Ñàyùcànduá, tiàa iníhíca-nè nùù-ximà, nì dándùtù-né cuenta xi nduì nècuàchimà. Ñàyùcànduá, vichi cachi-ní xí, ¿indù tiàa ma chicá cuahàn cuu inì-xi sàhà nècuàchimà cahan-ní?

⁴³ Dandu nì cachi Simón mà:

—Yùhù tuxí inì, nècuàchì chicá nì sanihica cuahà mà, divi cunduu ana chicá cuú inì-xi sàhà nècuàchimà.

Dandu cachí Jesús xì-né:

—Sàni cachi vaha-ní.

⁴⁴ Dandu nì ndacoto-ya yàtà-yá ndé iá nècuàchì ñahà mà, te nì cachi-yà xì Simón mà:

—¿A xiní-nì nècuàchì ñahà yohó? Na ní quesai, te nì quìhvi vehe-ní, còò tècuí nì chindánuu-ní ñà-ndoo sàhí; doco nècuàchì yohó, ndutènùù-né nì dándàxín-né sàhí, te nì nsida ichí-nèa xì ididíni-né. ⁴⁵ Te mii-ní, cóni tütúyúhú-ní yùhù na ní casàhú-ní xí, doco nècuàchì yohó, dècuèndè hora nì quesai, có-nàcòó-né ñà-tütúyúhú-nè sàhí. ⁴⁶ Te mii-ní, cóni (quidáñúhú-ní yùhù) ñà-dácánúù-ní aceite ònì. Doco nècuàchì yohó, tàtnà tñàmì sàni dácánúù-nè sàhí. ⁴⁷ Ñàyùcànduá, mate cuahà cuàchi-ne iá, doco ñà-sàni nihí-né perdón sàhà mà nduá, (nàhà xicà), vachi cuahà gá cuú ini-nè (sàhí). Doco nú iyuhu cuàchi iá sàni nihí nèhivì perdón sàhà-xí, dandu chicá iyuhu cuú ini-nè (sàhí).

⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì ñahà mà:

—Sàni xicahnú inì sàhà cuàchi-ní.

49 Doco nèhivi dava ga ndoó xixí xi-yá yucán, nì nacani ini-nè, cachí-nè (entre mii-né):

—¡Cò-nduá ducán cachi Jesús ñà-jaàn, vàchi mà cúí cuicahnú ini-nè sàhà cuàchi-nda!

50 Doco Jesús, nì cachi-yà xì nècuàchi ñahà mà:

—Sàni càcu-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vàtùni cùhùn-ní, te contentu ni coo-ní.

8

Nansa nani itnii nècuàchi ñahà nì chindee xi Jesús

1 Daaní, nì quihin-ya ichì cuàhàn-ya nì nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, càhàn-ya sàhù, cachítñuhu-ya xì nèhivi ñà-nduú razón ndiaha sàhà ñuhiví ì xí Dios. Te cutnáhà stná-yà xì nsi-úxin ù nècuàchi dacuahá-yá, 2 xì dava stná nècuàchi ñahà nì dánduvàha-ya. Dava-ne, nisa ñuhu ñà-malu ini-nè, te dava ga-nè, cuèhè nì sandoho-ne, doco nì dánduvàha-ya nsidaa-né. Iin nècuàchi ñahà mà nani María Magdalena. Ûsà ñà-malu nì tavà-yá nuù-né. 3 Te inga-nè nani Juana, ñahàdihí Chuza, iin nècuàchi dandacú nuù biene xi rey Herodes. Te inga nècuàchi ñahà mà nani Susana, te cuàhà gá stná nècuàchi ñahà dava ga cutnáhà xí-yà cuàhàn-nè, chindéé-nèyà, te quidá stná-nè cooperar.

Ejemplu sàhà iin nècuàchi xitú

4 Daaní, nì quesaa cuàhà nèhivi nì caquixi iin iin ñuu, nì nataca-nè nuù-yá. Te nì càhàn-ya xì-né, nì nacani-ya xì-né iin historia nduú ejemplu. Te dohó nì cachi-yà:

5 —Nì ia iin tiàa, te cuàhàn-nè chihi-ne. Te nì sate uun-ne tata mà. Ducán nì quida-ne, te dava-ña nì còya mahì ichì. Te yucán nì sànihni nèhivi-ñá; stná laa ndavá ansivi, nì saxi-siá. 6 Te dava stná tata mà, nì còya nuù cavà. Te yucán nì xitìa, doco nì ichà, vàchi còò ndèhì. 7 Te dava stná tata mà, nì còya mahì iñù, te iin-nì nì sahnua xì-ñá mà. Doco nì dàdáviamà-ñá. 8 Doco dava stná tata mà, nuù ñuhù vàha nì còya, te nì xitià viiá; ndé ùhùn dico tantu nì cana —nì cachi Jesús.

Dandu fuerte nì cachi-yà:

—¡Ni cúniní vàha nsidaa-nsiá ñà-nduá cachí!

Ñà-nduá disáhà-xí nì nacani Jesús cuàhà ejemplu

9 Después nì xicàn trùhù nècuàchi dacuahá-yá nuù-yá, cachí-nè:

—¿Ndíà nduá cuní cachi ejemplu nì nacani-ní mà?

10 Dandu nì cachi-yà:

—Sàni sàhatahvi Dios mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá sàhà ñuhiví ì xí-yá, mate antes nisa ia dèhámà. Doco nècuàchi dava ga, còó. Puru ejemplu nacání xì-né sàhà-ñá màsà cúnitñuhu-ne, mate indéhe-né, te màsà cundáà ini-nè, mate iníní-né.

Ñà-nduá cuní cachi ejemplu sàhà nècuàchi xitú

11 Cunaha-nsiá, ñà-yòhó nduá cuní cachi ejemplu mà: Tata mà nduú nahi Palabra xi Dios. 12 Te tata nì còyo mahì ichì mà nduú nahi nèhivi iníní palabra (xi-ya), dandu vàxi ñà-malu, te dacúxió-si palabra mà ini anima-nè sàhà màsà cúnindísá-né, te càcu anima-nè. 13 Daaní, tata nì còyo nuù cavà mà nduú nèhivi iníní xí palabra ì, te luegu cudí ini-né sàhámà. Doco nahi viu còò yohò-xí nduú-né, iin ratu tii xinindísá-né, dandu na yàha-ne trùndoho, luegu nacóó-né palabra mà. 14 Daaní, tata nì còyo mahì iñù mà nduú nèhivi iníní xí palabra xi-ya, doco cuàhà gá nacání ini-nè sàhà vida xi-ne ñuhiví yohó;

cuú cuàhà ini-nè sàhà biene xi-ne, te cuàhà gá diversión có-íá vii nandúcu-nê. Ñâyúcàndúá, ducán queá xi-né na ian nì cuu xi viiu mà, nì dàhvia nì quida iñù, vâchi có-sâà-nè quida-ne ñà-vàha nacua cuní Dios. ¹⁵ Daaní, tata nì còyo nùù ñuhù vâha nduú nêhivi niñnú ndâcuisi ini-xi; vâha anima-nè, iníní-né palabra vâha ma, te quidá ndisa-neà cumplir, iin-ni nchícùn-nèà, te sàhámà nduú-né nahi viiu nì cana vii.

Ejemplu sàhà ñuhu itnúu

¹⁶ Nú sàni nacahmi-nda iin lámpara, mà chícání-ndáñâ tìxi iin cazuela, ò tíxi iin cama. Còó, icúmíá cuian ndé ducún ñà-cutnuà nùù nêhivi yáha ini vehe. ¹⁷ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-íá dèhé, icúmíá tùi vateá. Vâchi nsidaa ñà-nduá quidádèhé nêhivi, icúmíá natùì claruá, te cunitnúhu nêhivi sàhà-ñà.

¹⁸ Cunini vâha-nsia na sáha xi-nsiá ichì váha, vâchi nêcuàchì ñuhú (ñà-vâha) inì-xi, chicá más icúmí-nè niñtáhvì-né; doco nêhivi có-ñuhú ndisa (ñà-vâha) inì-xi, mate tuxí ini-nè íá iyuhá, doco nsidaájàn, icúmíá cuxio nsiha.

Ñà-nduá nì cachi Jesús sàhà dihi-yá xì sàhà ñani-yà na ní casaà-nè caná-nyéá

¹⁹ Daaní, nì sàà dihi-yá xì ñani-yà, doco mànicúì quihvi-ne ndé íá-yà sàhà-ñà cuàhà guá nêhivi ndoó yucán. ²⁰ Dandu nì cachi nêhivi xì-yá:

—Cunaha-ní, tùvèhé cà íin dihi-ní xì stná ñani-ní; cuní-nè càhàn-nè xì-ní.

²¹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nsidaa ana iníní xì Palabra xi Dios, te quidá ndisa-neà, divi-ne nduú nahi dihi, nahi ñani, te nahi cùhe.

Nansa nì quida Jesús nì cucuiìn tàchì, te nì nacuñuhu dadí tècuìì mar

²² Iin quivi nì nana-ya ini iin lancha, mii-yá xì nêcuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yà xì-né:

—Cùhùn-ndà yàha-nda inga ladu mar.

Ñâyúcàndúá, nì quihin lancha mà ichì cuàhàn-nu. ²³ Te na xicá-nu cuàhàn-nu mahì mar, dandu nì quidí-yà. Daaní, nì quesaha nì cana iin tàchì fuerte vâxi ndè ñuhù íchì, te nì quesaha cuàhàn chítu lancha mà tècuìì, yáha ga íá peligrú xì nsidaa-né. ²⁴ Dandu nì catnatuu-ne ndé indúhu-yá quidí-yà, te nì dândácò-neyá, cachí-nè xì-yá:

—¡Maestro! ¡Maestro! ¡Cuàhàn-ndà càhà-ndà!

Ñâyúcàndúá, nì ndacuiin-yà nì càhàn-yà nì sadi-yà nùù tàchì mà xì nùù ñà-nâcuáhnú tódo tècuìì. Dandu nì cucuiìn ìì nsidaámà, nì nâcuììn dadí uun. ²⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—¿Índù chuun có-nìhnú vâha ndisa inì-nsia Dios?

Ñâyúcàndúá, nì yuhí-nè, te nì ndulocó-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè sàhà-yá:

—¿Índù clase tiàa nduú ana yohó? Vâchi ndè tàchì xì ndè stná mar dandacú-né nùù-xí, te iníníá-nè.

Nansa nì tavá Jesús cuàhà ñà-malu ñuhú ini iin tiàa ñuu Gadara

²⁶ Daaní, cuàhàn lancha mà, te nì sàà-nu ndè ñuu nêcuàchì gadarenu. Frente ladu Galilea indúhu ñuu mà. ²⁷ Te nì nuu Jesús lancha mà nùù ñuhù íchì. Dandu yucán vâxi iin tiàa ñuu mà, ñuhú cuàhà ñà-malu anima-nè. Sâcàní tiempu ñuhá anima-nè. Có-ndìxí-né sìcoto, nì còò stná vehe-ne, cuisì mahì cueva ndé xì-indùxin nsii íá-nè. ²⁸ Doco na ní xini-nè Jesús, nì ndàhì ndee-né nì sâcuììn sisi-né nùù-yá, te fuerte nì cachi-nè xì-yá:

—Jesús, ¿ndià cunduu-ní yùhù? (Yùhù ináhi), Dèhemanì mii-yá dandacú ndé chicá ansivi nduu-ní. Sacúndahví nùù-ní ¡màsà dándóhó-ní yùhù!

²⁹ Ducán nì cachi nècuàchi-mà, vàchi sàcàchí Jesús xì ñà-malu mà ñà-nì quèá ini-nè. Vàchi antes cuàhà xichi nì dándóhà-nè, ñàyùcàndüá nì sàcùnuhni-nè xì cadena xì stná manilla càa, te ducán nìsa ìa-ne, ndiàá nèhivì-né. Doco siempre sahdé uun-ne ñà-nùhni-nè, te xinúdhé-nè yucú sáhàn-nè quidá ñà-malu mà.

³⁰ Dandu Jesús, nì xicàn tnùhù-yá nùá, cachí-yà:

—¿Nansa nanu?

Te nì cachà:

—Ejército nani —cachá, vàchi cuàhà sàstnùhù ñà-malu ñuhú anima-nè.

³¹ Te nì sacundahvíà nùù-yá ñà-màsà dándácú-yá cùhàn cuñuha yavi cunú sàstnùhù. ³² Te yatni yucán iá iin yucú ndé ndoó cuàhà cochi xixáhan-sì. Ñàyùcàndüá, nì xicàn tàhviá nùù-yá áma cuáha-ya permisú cùhàn caquihvia ini cochi yucán. Te nì sàha-ya permisú. ³³ Dandu nì canacoyo nsidaa-ña ini tiàa ma cuàhàn, te nì caquihvia ini cochi mà. Dandu nsidaa quisi mà, (nì culocó-si); carrera nì canuu-sì candiàa mà nì còyo-sì mar, te nì càhà-sì.

³⁴ Daaní, tè-xíndiàa xì cochi mà, na ní caxini-te nì cuu ducán, dandu carrera mànuhù-té nì nacani-tè xì nèhivì ñuu yucán xì stná nèhivì rancho. ³⁵ Dandu ní caquee nsidaa-né vaxi-ne cundaà ini-nè ndià nduá nì cuu. Te nì casaà-nè ndé iá Jesús, nì xini-nè, yucán iá tiàa nì caquee ñà-malu anima-xì, iá-nè nùù-yá, sàndixí-nè sícoto vichi. Sàni nàcòo nsihí sàxínitnùni-nè. Ñàyùcàndüá, yáha ga nì cayúhì nèhivì mà. ³⁶ Dandu tiàa nì caxini nansa nì cuu nì dándúvaha-ya tiàa ma, nì nacani-ne xì nèhivì nì caquesaa mà. ³⁷ Dandu nsidaa nècuàchì ladu Gadara mà, nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì quèé-yá nùù ladu mà, vàchi yúhì cuaá-nè. Ñàyùcàndüá, nì nana tu-ya lancha ñà-cùhùn-yá. ³⁸ Dandu tiàa nì caquee ñà-malu nùù-ximà, nì sacundahví-nè nùù-yá cuní-nè cutnahá-né xì-yá cùhùn. Doco nì techuún-yànè nùhù-nè, cachí-yá:

³⁹ —Xuhun-ní vehe-ní, te nacani nchihì-ní nsidaa favor nì quida Dios xì-ní —nì cachi-yá.

Ñàyùcàndüá, mànuhù nècuàchimà ñuu-nè yucán, te inii ní xicanuu-ne nacani-né xì nèhivì nansa (nì nduvàha-ne) nì quida Jesús.

Nansa nì dándúvaha Jesús dèhe Jairo, te nì dándúvaha stná-yà iin nècuàchì ñahà

⁴⁰ Daaní, na ní nasaa-yá, nì cacudiì ini nèhivì ndoó yucán, vàchi xíndiatu nsidaa-né ñà-nsiàa-yá. ⁴¹ Daaní, nì sàà iin nècuàchì nani Jairo nùù-yá; iin nècuàchì cusáhnú nùù iin veheñuhu nduú-né. Te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-cùhùn-yá vehe-ne. ⁴² Vàchi mindaa dèheyoco-né iá, nahi ùxin ùi cuà xicá-ña, doco vichi sàcúcàhvi-ña. Ñàyùcàndüá nì quihin Jesús ichì cuàhàn-yá. Doco cuàhà stná nèhivì cutnahá xì-yá, dècuèdè yáha ga tnuu cuàhàn-nè xì-yá ñà-cuàhà guá-nè.

⁴³ Te mahì nèhivì mà cuàhàn stná iin nècuàchì ñahà, ùxin ùi cuà sàcuàhàn-nè ndohó-né cuèhè nùì, te sàni nsihì dihùn xì-né cuàhàn nùù cuàhà nècuàchì nì quidatatna xì-né, doco nì-iin nècuàchimà, cóni ñhi-né dándúvaha-ñané. ⁴⁴ Te vichi divi ñahà mà nì quixi ladu yàtà Jesús, nì dàcùhùn-nè ndahà-né nùù icà sícoto xì-ya. Te hora nchito ma nì cucuiìn nì-né.

⁴⁵ Dandu ní cachi Jesús:

—¿Ana divi nì ducùn ndahà-xì yùhù?

—Ni-iin-nsi —cachí nsidaa-né.

Te Pedro xì compañeru-nè, nì cachi-nè xì-yá:

—Yáha ga ndutnúú, Maestro; tnuu ga vaxi-nda mahì nèhivì. ¿Índù chuun ndácàtnùhù-ní ana nì ducùn ndahà-xì icà sicoto xì-ní?

⁴⁶ Doco nì cachi-yà:

—Ináhí iá ana nì quida xì ducán, vächì nì cundaà inì nì quide iin milagru.

⁴⁷ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì cundaà stná ini-nè ñà-sà-ináhá Jesús ñà-ndúá nì quida-ne. Ñàyùcàndúá, vaxi-ne, ndé quidí cuisì-né nì sàcùin sisi-né nùù-yá. Te itá nsidaa nèhivì yucán, iníní-né, te nì nacani nècuàchì mà xì-yá Índù ñà-dìsáhà-xì nì dácàcùhun-ne ndahà-né icà-yá, te nì nduvàha-ne vichì duha. ⁴⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Hija, sàni nduvàha-ní ñà-nì xinindisa-ní. Vátùni nùhù-ní vichì, te contentu nì coo-ní.

⁴⁹ Na meru cachi-yà ducan, dandu nì quesaa iin tiàa nì quixi vehe presidente xì veheñùhu ma, te nì càhàn-te xì nècuàchì mà, cachì-te:

—Sàni xihì dèheyoco-ní. Có-xiñùhù cuàhachuún gà-ní Maestro.

⁵⁰ Doco nì tiacu Jesús ñà-ndúá nì cachi-te, ñàyùcàndúá nì cachi-yà xì nècuàchì dándàcù-mà:

—Màsà yúhì-ní. Cuisì cunihnu vaha inì-ní, te càcu-ñà.

⁵¹ Daaní, (nì sàà-yà xì-né), te nì quihvi-ya xì-né ini vehe. Doco cóni sáha-ya quihvi inga nèhivì (ndé indúhu nsii ma), cuisì Pedro xì Jacobo xì Juan xì stná yuadíhí-ñà. ⁵² Vächì ndoó cuàhà nèhivì, te sacú ndee-né, cána-ne ñà-sàni xihì-ñà. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Màsà cuácú-nsiá, vächì cóni xihì-ñà; quidì uun ni-ñà.

⁵³ Dandu nècuàchì mà, nì sàcùndiaa-nèyà, vächì ináhà-nè ñà-sàni xihì-ñà nduá. ⁵⁴ Doco mii-yá, nì cachi-yà nì cáquéé nsihi-ne fuera. Dandu nì tniì-yà ndahà-ñà, te nì càhàn fuerte-yà, cachì-yà:

—¡Ndacuiin xá!

⁵⁵ Daaní, nì nsiaa tu espíritu xì-ñà, te yàchì nì ndacuiin-ñà. Te nì dándàcù-yá daquixì-né ñà-cutiacù-ñà. ⁵⁶ Te yuadíhí-ñà, yáha ga nì ndulocó-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né ñà-màsà nácání-né xì ni-iin nèhivì.

9

Nansa nì techuún Jesús ùxin ùi nèhivì dacuahá-yá ñà-dacuitià-nè palabra ìi

¹ Daaní, nì cana Jesús ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá, te nì sàhatahvi-yáné ñà-vátùni tavà-né nsidanuu clase ñà-malu ñuhú ini nèhivì, te vátùni dándúvaha stná-nè nèhivì kuhí. ² Te nì sàcùnaha-né ñà-cùhùn-nè cachitnùhu-ne xì nèhivì palabra sàhà ñuhivì ìi xì Dios, te dándúvaha stná-nè nècuàchì kuhí. ³ Dohó nì cachi-yà xì-né:

—Ni-iñàha màsà cúnihí-nsiá cùhùn, nì bastón, nì morral, nì dìtà, nì dìhùn, nì inga dùhnù-nsiá ñà-nadama-nsia màsà cúnihí-nsiá cùhùn. ⁴ Te nú nì sàà-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsia, iin-ni cundoo-nsia yucán dècuèndè cachì sàà quivì quee-nsia ñuu mà. ⁵ Doco nú có-cùní nèhivì dayáha-ne mii-nsiá, dandu quee-nsia yucán, te nì nì nacatù-nsiá sàhà-nsiá còyo yàcá ñuu mà, cundumà seña cóni quidá víi nècuàchì mà (xì-nsiá) —nì cachi-yà.

⁶ Daaní, nècuàchì dacuahá-yàmà, nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì nacàhin-ne cuàhà ñuu cuati nì càhàn-nè xì nèhivì nansa iá razón vaha xì Dios, te nì dándúvaha stná-nè nècuàchì kuhí nsidanicuú lugar.

Nansa nì nacani cuàhà ini rey Herodes

⁷ Daaní, rey Herodes, nì xinitnùhu-tè ñà-cuàhà guá milagru quidá-yá, te nì ndulocó-te, vàchi cachí dava nèhivi ñà-sàni natiacu Juan (Bautista) nduájàn.

⁸ Doco dava ga-nè, nì cachi-nè divi Elías sàni ndecunu, te ò iin nècuàchi yuhù nùu Dios sàni natiacu.

⁹ Doco Herodes, (nì ndulocó-te), te nì cachi-te:

—Yùhù nì sàhi orden tãhndè dìni Juan (Bautista). Doco inga nècuàchi cãhàn guá nèhivi sàhà-ximà, ¿ana divi nduú-né, te cuàhà guá ñà-quidà stnà-nè? —nì cachi-te. Ñàyùcandüá cuní-te cundehè-té Jesús.

Nansa nì dácútiácú Jesús cuàhà mil nèhivi

¹⁰ Daaní, sãmàndixi nsidaa nècuàchi dacuahá-yá nì cansiaa-nè, te nì nacani-ne xì-yá nsidaa ñà-ndüá nì quida-ne ndé nì sàhàn-nè. Dandu nì nacuaa-ya nsidaa-né cuàhàn cuaán-yá xì-né iin xaan yatni ñuu Betsaida ndé còò nèhivi. ¹¹ Doco cuàhà nèhivi nì tenchicùn xì-yá, vàchi nì xinitnùhu-ne cuàhàn-yà. Ñàyùcandüá, nì casahú-yá xì-né, te nì cãhàn-yá xì-né sàhà ichi dandacú Yua-nda Dios. Te nì dándúvaha stnà-yá nècuàchi cuhí xì-ne.

¹² Dandu nì cuaà quivì yucán. Te ùxin ùi nècuàchi dacuahá-yá, nì tnàtuu-ne nùu-yá, cachí-nè xì-yá:

—Ndaqindèè-ní xì nèhivi, dandu cùhùn-nè ñuu cuati, te ò ranchu yatni, te nìhì-né ndé cuxi-ne, te cùdù-nè, vàchi yohó ndé ndoo-nda, còò vehe.

¹³ Doco nì cachi-yá xì-né:

—Mii-nsiá dacuxí-nsiánè.

Te nì cachi-nè:

—Cuisi ùhùn pan nihí-nsí, xì ùi siaca. ¿A cuní-ní cùhùn-nsi cuiin-nsi ñà-cuxi nsidaa nècuàchi yohó? —nì cachi-nè. ¹⁴ Vàchi nècuàchi tiàa ndoo yucán, ùhùn mil nduú nsidaa-né.

Dandu nì cachi-yá xì nècuàchi dacuahá-yá:

—Cachi-nsiá xì nèhivi ñà-nì mácúndoo-ne ñuhù, iin iin grupu-nè ùi dico ùxin, ùi dico ùxin nì cùndúú-né.

¹⁵ Ñàyùcandüá, ducán nì caquida nècuàchi dacuahá-yá, nì cãhàn-nè xì nèhivi, te nì sácúndoo nsihi-ne. ¹⁶ Dandu nì tnii-ya ùhùn pan mà xì ùi siaca ma, te nì ndacoto ndiaá-yá dìqui-xí, nì naquimaní-yá Dios sàhámà. Dandu nì dácuaquí-yáña, te nì sàha-ya nècuàchi dacuahá-yá, te nì dasàn-néa nùu nèhivi. ¹⁷ Te nsidaa-né, nì xixi-ne nì ndenuu ini-nè. Dandu nì chivàha-ne ñà-nì cuyodò, te nì chitu ùxin ùi icà pedazu pan mà.

Nansa nì cachi Pedro ñà-xiníndísá-né ñà-divi Cristu dacácu xi-nda nduú Jesús

¹⁸ Daaní, nì ìa iin xichi nì quecuaán-yá xì nècuàchi dacuahá-yá, te nì xicàn tãhvi-yá nùu Dios. Dandu después nì ndàcàtnùhù-yá nùu nècuàchimà, cachí-yà:

—¿Ana nduú yuhù, cachí nèhivi?

¹⁹ Te nì cachi-nè xì-yá:

—Dava-ne cachí-nè ñà-Juan Bautista nduu-ní. Te dava-ne cachí-nè Elías nduu-ní. Te dava ga-nè cachí-nè iin nècuàchi profeta sàhana nduu-ní, te sàni natiacù-ní vichi cahan-né.

²⁰ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Doco mii-nsiá, ¿ana nduú, cachí-nsià?

Dandu nì cachi Pedro xì-yá:

—Divi Cristu nì quixi nùu Dios nduu-ní.

21 Dandu ni dàndàcù-yá nùù-né ñà-màsà nácání-né xì nèhivì nduú-yá Cristu.

Nansa ni cachitnùhu Jesús icúmí-yâ cui-yâ

22 Dandu ni cachi stná-yâ xì-né:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, cuàhà gá icúmí ndohi. Vâchi tè-sàhnú xídandacù, xì stná dùtù xícusahnú, xì stná nècuàchì ley xi veheñùhu, nsidaa-né icúmí-né cahíchi ini-né yùhù, dandu cacahni nèhivì yùhù. Doco tixi ùni quivì icúmí natiacuì.

23 Te ni cachi stná-yâ xì nsidaa-né;

—Nsidaa ana cuní cunchicùn xí, xiñuhu nacoo-ne ñà-nduá cuní ini-ni mii-né quida-ne, te nsiquívì quida-ne cuenta na ian nsidá stná-né cruz xi-ne cutnáhâ-né xí (ñà-cui stná-né). 24 Vâchi nsidaa ana cuní dacácu xi vida xi vichì, ñà-dàndáñùhú-né mii-né nduá. Doco nú ni cui-né sàhí, dandu ñà-sàni càcu ndisa vida xi-ne cundua. 25 Vâchi nú ni níhì iin nèhivì nsidaa ñà-íá ñuhiví, ni ñà-jaàn, mà cùndúá iin bien xi-ne nú màsà sáa ànima-né cundiatú stná, te càcua. 26 Iin nèhivì, nú cucáhán nùù-né coo-ne ladu xi, o nú cucáhán nùù-né cunini-ne palabra xi, (ndahví-né), vâchi icúmí stnáì nacuai mii-né quivì naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Te ndiaha gá coo quivì mà sàhà yùhù, xì sàhà Yuamánì, xì sàhà àngel ìi cacutnahá xí quixi. 27 Doco ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá, dava mii-nsiá nècuàchì itá yohó, tañáha ga cui-nsiá, te cuni-nsiá nansa íá ñuhivì ìi xí Dios —ni cachi-yâ.

Nansa ni nadama Jesús mii-yâ ni natnuù nihni ndiaha-yâ

28 Daaní, ni nsihi ni cachi-yâ ducán, dandu ni yàha nahi ùnà gá quivì, te ni saca-ya Pedro xì Juan, xì Jacobo, cuàhàn-yâ xì-né iin yucù ndé cuàhàn-yâ càhàn-yâ xì Dios. 29 (Daaní, na ía-yâ yucán) xícán tàhvi-yâ nùù Dios, dandu ní xini nècuàchimà tucu ni nàcunahà-yâ. Ni nducuxín yaa sicoto xi-ya, te tnúù nihni ndiaha-ñá. 30-31 Dandu ni xini stná-né, yucán ni canatùì stná ùi nècuàchì (sàna) iin-ne nani Moisés, te inga-né nani Elías. Te itá stná ndómà ndatnùhú-ndá xí-yâ. Te tnúù nihni stná-ndà, càhàn-ndà xì-yâ sàhà nansa icúmí-yâ cui-yâ ñuu Jerusalén. 32 Te Pedro xì compañeru-né, sádi gá vahná-né. Doco na ní nsiacuñnú vii ini-né, dandu ni caxini-né ndiaha gá tnúù nihni-ya, te mimí ni caxini-né itá stná ùi ndósahnù-mà. 33 Daaní, na meru cuàhàn cuxica-nda, dandu ní cachi Pedro xi-yâ:

—¡Maestro, nansicáhán-ndá ndoo-nda yohó! Chicá vaha quidavàha-nsi ùni siahva, ian coo mii-ní, inga stná coo Moisés yohó, te ingà coo stná Elías yohó.

Ducán ni cachi Pedro, vâchi cóni cùndáa ini-né nansa cachí-né. 34 Daaní, sà-càhàn-né xì-yâ ducán, dandu ni nuu iin vico, te ni dàhvi nsidaa-né mahiá. Te ni cayùhì cuaà-né na ní xini-né ni cuu ducán. 35 Dandu ni tiacu-né càhàn iin ana càhàn mahì vico mà, te dohó cachí-yâ:

—Dèhemaní nduú ana yohó. Cunini-nsia ñà-nduá cachí-yâ.

36 Daaní, ni ndacoto nècuàchì dacuahá-yámà, te ni xini-né ndé cuisì mindaa mii-yâ ía yucán. Doco después còò ni-íñàha ni cachí-né xì ni-iin nèhivì sàhà nsidaa ñà-nduá ni xini-né yucán.

Nansa ni tavà Jesús iin ñà-malu ináccá nùù iin tèchii

37 Daaní, inga quivì ni nuu-ya xì-né yucù mà vâxi-ya. Dandu ni ndacùhun stnahá-yâ xì cuáhà nèhivì sàni nataca. 38 Te iin nècuàchimà ni càhàn-né xì-yâ, sacúndahví fuerte-né nùù-yâ, cachí-né:

—Maestro, sacúndáhvî nùu-ní, cundehè ndahví-ní tèchii xí, vâchi min-
daa-té nduú dèhi. ³⁹ Cunaha-ní, iin ñà-malu dandoho-xi-té, dandáhià-te, te
xíhi ihí-te quidá, queé chihîñû yuhù-té: quini ga quidá xi-té, có-cuníá na-
coà-te. ⁴⁰ Ñâyùcándüá nì sacundahví nùu nècuàchi dacuahá-ní ñà-tavà-néà,
doco mànicüí.

⁴¹ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Ndahví-nsià, vâchi mà túha-nsia cunindisá-nsiá, nì có-sâà-nsià cundaa
inì-nsia. ¿Nadaa ga quivî icúmî coo guè xi-nsiá, te quidandee gá stná inì
sàhà-nsiá? Pues cundaca-ní dèhe-ní quixi —nì cachi-yà.

⁴² Daaní, sàvâxi-ne xi-té, te nì ducùn ñà-malu-te ñuhù ní sahnì ihá-te.
Ñâyùcándüá, nì sadi-yà nùá, te nì dándúvaha-yàte. Dandu nì quida-yàte
entregar nùu yua-té. ⁴³ Te nsidaa nèhivî ndoo yucán, nì ndulocó cuàhà-né
ñà-ndiaha guá nì quida Dios.

Daaní, na ndulócó guá-nè sàhà nsidaa obra nì quida-ya, dandu nì cachi-yà
xi nècuàchi dacuahá-yá:

⁴⁴ —Cunini vâha-nsia palabra cuàhîn cachi xi-nsiá. Yùhù ana nduú Tnaha
Nèhivî Ñuhivî, icúmî yàhi coi ndahà nèhivî (malu), vâchi iá iin tiàa cuàhàn
quida xí entregar —nì cachi-yà.

⁴⁵ Doco nècuàchimà, cóni cúndáa ini-nè ñà-ndüá nì cachi-yà, vâchi nì ìa
dèhé chuun ma nùu-né; ñâyùcándüá, cóni sánihî ini-nè. Te yúhî stná-nè
ndàcàtnùhù-né nùu-yá sàhámà.

Nansa nì cachi Jesús ana chicá ndiaá

⁴⁶ Daaní, nì quesaha-né nì cuàà-nè ndàcàtnùhù stnahá-né nùu-né ana
chicá ndiaá. ⁴⁷ Dandu nì cundaa ini-yà nansa xínacani ini-nè, te ñâyùcándüá
nì nacuaça-ya iin tètii nì chicani-yàte iladú-yà, ⁴⁸ te nì cachi-yà xi nècuàchìmà:

—Nú sàhà yùhù quidáñúhú iin nèhivî tètii yohó, dandu dava-ni queá na
ian yùhù quidáñúhú-nè. Te nú yùhù quidáñúhú-nè, dandu iin-ni queá
ñà-quidáñúhú stná-nè ana nì techuun-xí vâxi. Vâchi nècuàchi chicá ñihnú
ndáhvî inì-xi, divi nduú ana chicá ndiaá ndisa.

Nècuàchi có-xinî ùhî xi-ndà, favor xi-nda iá-nè

⁴⁹ Dandu nì cachi Juan xi-yá:

—Maestro, nì xini-nsi iin tiàa tavá xi ñà-malu nùu nèhivî, te quivî
mii-ní ndácùcahan-né. Doco có-ndüü-né iin ana cutnáhá xí-ndá xicánúü.
Ñâyùcándüá, nì sadi-nsi nùu-né ñà-màsà quidá gá-nè ducán.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Cóó, màsà cádí-nsià nùu-né, vâchi nsidaa ana có-xinî ùhî xi-ndà, favor
xi-nda iá-nè.

Nansa nì cachi Jesús na ní cuni Jacobo xi Juan càcàn-nè quixi castigu nùu ana cóni quidáñúhú xí-yá

⁵¹ Daaní, na sá-itúú tiempu nana-ya ansivi nùhù-yà, dandu nì quihin-ya
ichì cuàhàn-yà ñuu Jerusalén, iin-ni nihnú ini-yà sàà-yà yucán. ⁵² Te nì
techuún-yá itnii tiàa codònuù nùu-yá ñà-cachitnùhu-ne icúmî-yá yàha-ya ichì
yucán. Ñâyùcándüá, nì casaá tiàa mà iin ñuu tii nècuàchi raza samaritanu,
cuàhàn-nè nanducu-né ndé coo-ya nì cùí. ⁵³ Doco nècuàchi ñuu mà, nì loho
cóni cándisâ-né coo chii-yá ñuu-nè, vâchi sàni xinitnùhu-ne ñà-ichì Jerusalén
ndüá cuàhàn-yà. ⁵⁴ Ñâyùcándüá, ùi nècuàchi dacuahá-yá nani Jacobo xi Juan,
na ní tiacu-nè ñà-dúcán nì cachi nècuàchi ñuu mà, dandu nì cachi-nè xi-yá:

—Stoho-nsì Señor, ɔa có-cùní-ní dandacú-nsí còyo ñuhu ansivi, te coco nsihì nèhivì ñuu yohó, vèchi ducán nì quida stná Elías sàhana?

⁵⁵ Doco nì dà-íhí Jesús nècuàchì mà, cachì-yà:

—Mii-nsiá, có-cùndàá inì-nsia nansa ndiá icà-nsiá cunihnu vaha inì-nsia.

⁵⁶ Vèchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, ɔíndù divi chuun nì quesai ñuhivì yohó? Pues divi sàhà ñà-dacá cui nèhivì, te màdiá dandáñúhì-nè —nì cachì-yà. Dandu cuàhàn-yà xì-né inga ñuu chicá nù-xì.

Ñà-nduá nì cachì Jesús xì nèhivì cunì cunchicùn xì-yá

⁵⁷ Daaní, na xicá-yá xì-né ichì, nì càhàn iin tiàa xì-yá, cachì-nè:

—Yùhù, dispuestu ié` cunchicùn mii-ní ndéni nì cui nì cùhùn-ní, Señor mío.

⁵⁸ Dandu nì cachì Jesús xì-né:

—Lusu, iá nchihò-sí, te laa ndavá ansivi, iá stná tacà-si; doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, còò ni-iin lugar ndé cunduhì cùdi.

⁵⁹ Daaní, nì cachì-yà xì inga nèhivì:

—Cunchicùn-ní yùhù.

Te nì cachì nècuàchì mà:

—Señor mío, ñíhna nì núhì ñà-coo chii gué` vehi dècuèndè (nì cui) yué, te nì ndùxin-ne.

⁶⁰ Dandu nì cachì Jesús xì-né:

—Nècuàchì có-íá vida anima-xi, divi nì cúxin xi nsì-xi. Doco mii-ní, cuahán-ní cachitnùhu-ní razón sàhà ñuhivì ì xí Dios.

⁶¹ Dandu inga nèhivì, nì cachì-nè xì-yá:

—Yùhù, cunchicùn mii-ní, Señor mío. Doco ñíhna nì núhì (coo chii) ndaquindéi xì nèhivì vehi.

⁶² Dandu nì cachì Jesús xì-né:

—Ìn nèhivì sà-itnì-xì yàtà, nú cuisì yàtà-né indéhe-né, dandu mà quéé víámà. Te ducán iá stná xì iin nèhivì (mà iin-ni nihnú ini xì yùhù), mà cùì sàà-nè cunduu-ne nèhivì xì ñuhivì ì xí Dios.

10

Nansa nì techuún Stoho-ndà Señor 70 nèhivì xì-yá ñà-cùhùn-nè càhàn-nè palabra xì-ya

¹ Daaní, na ní nsihì nì cuu ducán, dandu nì nacàxin Stoho-ndà Señor ùnì dico ùxin (70) tiàa, te nì techuún-yànè cùhùn-nè ùi ùi-nè codonùu-né nùu-yá nacàhin-ne nsidaa ñuu xì nsidaa xaan ndé icúmí-yá yaha stná-yà.

² Ñàyùcànduá, nì cachì-yà xì-né:

—Ñà-ndàá nduá, cuàhà nèhivì (tàñáha ga cunindisá). Te na iin cosecha cahnú ndanihi-nda nduú-né, doco sacu nèhivì nduú ana (chindéé xì-ndá) ndanchitò. Ñàyùcànduá, càcàn tàhvi-nsiá nùù Lamú dandacú sàhà chuun yohó ñà-nì téchùun gá-yà nèhivì cùhùn quida xi chuun (ìi xì-yá), vèchi na ian ndanchitò iin cosecha ndiaha nduá.

³ Vátùnì cùhùn-nsiá vichì. Yùhù techuún mii-nsiá cùhùn-nsiá cacanu-nsia mahì nèhivì ñàná, cunduu-nsia nahi lelù xicánúú mahì lobu. ⁴ Doco màsà cúnihì-nsiá nì-iin itnì cuñuhu ñíhùn, nì stná morral xì-nsia, nì inga ndisàn-nsiá. Te nì-iin nèhivì màsà càsàhú xì-nsiá ichì. ⁵ Te nú sàni sàà-nsiá iin vehe ndé cundoo-nsia, dandu cachì-nsiá xì stoho vehe ma: “Nì cundóó mánì mii-nsiá nèhivì vehe yohó”. ⁶ Dandu nú ndisa ndoó nèhivì tùha cundoo ndiaha vehe ma, dandu vátùnì. Doco nú cóó, nì cúnahá ñà-nduá nì cachì-nsiá.

7 'Cuisi iin-ni vehe cundoo-nsia, te cuxi-nsia te coho-nsia ñà-nduá sáha nècuàchì divéhé-xímá mii-nsiá. Vàchi nsidaa ana quidáchúun, xiñuhu cuàha xi-né iin algu. Màdi vehe yohó vehe yucán cundoo-nsia, còo; iin-ni ni cúndoo-nsiá cuisì iin-ni vehe. 8 Te nú ni sàà-nsiá iin ñuu, te candisá nèhivi cundoo-nsia yucán, dandu ñà-nduá sáha-nensiá, divi ñà-jaàn nduá cuxi-nsia. 9 Te dandúvaha stná-nsiá nècuàchì cuhí ndoo yucán, te dohó cachi-nsiá xì nèhivi yucán: "Vichi sàni quesaa razón sàhà ñuhivì ìì xí Dios ndé ndoo-nsiá", cachi-nsiá. 10 Doco nú ni sàà-nsiá iin ñuu, te có-xiníndisá nèhivi yucán mii-nsiá, dandu màcuita-nsia mahì ichì cahnú ñuu mà, te cachi-nsia xì-né: 11 "Dècuèndè yácá ñuu-nsiá nì tñi sàhà-nsí, icúmí-nsí catù váha-nsiñà còya, (vàchi ndahví gà modo xi-nsia). Doco cunaha váha-nsia, yohó ndé ndoo-nsiá sàni quesaa stná razón sàhà ñuhivì ìì xí Dios (mate cóni ndúlócô-nsiá)". Ducán cachi-nsiá (xì nèhivi ñuu mà). 12 Te yùhù cachí xì-nsiá na sàà quivì juiciu, dandu chicá cuàhà castigu icúmí nèhivi ñuu mà nihì-né nùù nèhivi (malu) ñuu Sodoma.

13 'Ndahví nèhivi ñuu Corazín! ¡Ndahví stná nècuàchì ñuu Betsaida! Vàchi cuàhà milagru fuerte nì xini-né, (te cóni ndúlócô-nè). Doco cunaha-nsiá, nú ducani ni coó stná milagru mà ñuu Tiro, ò ñuu Sidón nì cùì, dandisá, yàchì naxicocuñ inì nècuàchì ñuu mà sàhà cuàchi-ne, te nàcùndixi ndahví-nè nàcùndoo-ne mahì yàà tutnù, (te cunduumà seña ñà-ndisa cuhì ini-nè mii-né sàhà cuàchi-ne). 14 Te quivì cuu juiciu, chicá iyuhu castigu icúmí nihì nèhivi ñuu Tiro mà, xì nèhivi ñuu Sidón mà, te chicá fuerte coo castigu xi ñuu Corazín xì ñuu Betsaida mà. 15 Stná nècuàchì ñuu Capernaum, mate tuxì ini-nè nana ducún-nè ndè gloria, doco còo, ndè andea icúmí-nè nuu-ne.

16 'Cunaha-nsiá, nú ni quihín casu nèhivi sàhà ñà-nduá cachí mii-nsiá, dandu iin-ni queàmà na ian quihín casu stná-nè yùhù. Te nú ni cáhichì ini-nè mii-nsiá, icúmí quee stná mà na ian cahíchi stná ini-nè yùhù. Te nú yùhù nì cáhichì ini-nè, dandu iin-ni quee stná mà na ian sàni cahíchi stná ini-nè mii-yá ana díchúun-xí vaxì.

Ñà-nduá nì cachi Jesús xì 70 nèhivi nì dācūtiá xì palabra xi-yá

17 Daaní, nì naxicocuñ ùnì dico ùxin (70) nècuàchì dacuahá-yá, te cudí ini-nè, cachí-nè xì-yá:

—Cunaha-ní, Stoho-nsí Señor, dècuèndè stná ñà-malu nì cundee-nsí nùù-xì ñà-nì ndacùcahan-nsí quivì-ní.

18 Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Nì xini stnái ñà-malu cusáhnù, nì quea ndè gloria vàxan, nì nacava na ian nì tàsa. 19 Cunaha-nsiá, vichi sàni dānīhitáhvi stnái mii-nsiá ñà-nù nì cuānihni-nsia còo ò siduhma, dandu (còo ni-ñàha cuu xi-nsiá); te vātūni cundee stná-nsiá nùù nsidaa ñà-malu, mate yáha ga xinì ùhìandó, te yáha ga nacúndéá, doco còo ni-ñàha cuu xi-nsiá. 20 Xiñuhu cudii ini-nsiá vichi, doco màdi sàhà-ñà vātūni nì cundee-nsiá nùù ñà-malu. Còo, cuiá xiñuhu cudii ini-nsia sàhà ñà-sàni sàcūtiandiaa quivì-nsiá nùù (tutu iá) ansivi.

Ñà-nduá disáhà-xì nì cudii ini Jesús na ní nsiaa nècuàchì dacuahá-yá

21 Divi hora yucán nì cudii ini Jesús nì quida Espíritu ìì xí Dios, te nì cachi-yá (xì Yuamánì-yá):

—Ndeníhì vāhi mii-ní, Yuamánì Dios; vāchi mii-ní nduu-ní Stoho ansivi xì ñuhivì. (Te palabra ìì xì-ní), sàni chitnùnì inì-ní ndòo dèhá' nùù nècuàchì nchichì; doco nùù nècuàchì nihnú ndahvi ini-xì nahi ñà-cuati, sàni dàtnúù-ní

sàxìnítnùní-nè. Ducán iá, vâchi ñâ-jaàn nduá nì chitnùní inì-ní quida-ní, te nì cudii inì-ní coo ducán —nì cachi-yà xì Yuamáni-yá.

²² Dandu nì cachi stná-yá:

—Nùù Yuamáni sàni ñihítáhví dandacuí nùù nsidanicuú iñàha; te còò nì-iin nèhivi ináhà ana nduú yùhù, cuisì mii-yá; te cuisì yùhù ináhà stnái mii-yá, cuisì yùhù xì stná nèhivi cuní cundaà inì-xi sàhà-yá —nì cachi-yá.

²³ Dandu nì nacuico-yá nùù nècuàchì dacuahá-yá, te nì cachi-yá xì-né:

—Nansicáhán mii-nsiá, vâchi ndiaha gá iá ñâ-nduá sàni xinínùù-nsiá.

²⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà profeta sàna, xì cuàhà stná rey, nisa cuni-nè cundehè-né ñâ-nduá sàni xini mii-nsiá, doco cóni ñihítáhvì-né cuni-nè. Te nisa cuni stná-nè cunini-ne ñâ-nduá sàni inini mii-nsiá, doco cóni sàà-nè ñihítáhvì-né cunini-ne.

Nècuàchì samaritanu vâha inì-xi

²⁵ Daaní, nì ndacuiin iin nècuàchì ley xi veheñùhu, cuní-nè cundaà ini-nè nansa naxiconihí Jesús nùù-né. Te dohó nì cachi-nè xi-yá:

—Maestro, ¿ndiá nduá quide, te ñihítáhví vida ndiaha nicanicuahàn?

²⁶ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—¿Nansa cachí tutu nduú ley xi Dios? Sàni cahvi-niá. Pues ¿nansa cachá?

²⁷ Dandu nì cachi nècuàchimà:

—Dohó cachá: “Ícúmí-ndá cuu ini-ndà sàhà Stoho-ndà Dios xì nsidanicuú anima-ndà, xì nsidanicuú ini-ndà, xì nsidanicuú valor xi-nda, xì nsidanicuú stná sàxìnítnùní-ndà. Te nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda, ducán ícúmí stná-ndà cuu ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda”.

²⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cachí vâha-ní. Ducán quida-ní, dandu ñihì-ní vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁹ Doco nècuàchimà, có-cuní-nè cachi nèhivi xì-né tonto iá-nè, ñâyúcandúá, nì cachi-nè xi-yá:

—Doco ¿índù clase nèhivi cachí xi-ndà nduú ñanìtnaha-nda?

³⁰ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—(Cunini-ní historia.) Nisa ia iin tiàa ñuu Jerusalén, te nì quee-ne cuàhàn-nè inga ñuu nani Jericó. Doco (ichì mà) nì ndacùhun tnahá-né xì itnii tècuìhnà. Te nì sadi-te nùù-né, nì xidacuihna-té nsidaa sicoto xi-ne, nì sahnì cuií-tené, grave nì dânúcuèhè-tené, te cuàhàn-te. ³¹ Daaní, nì cuu nì yâha iin dùtù ichì mà. Te nì xini-nè indúhu nècuàchì nì nacuehè mà, doco iladú nì yâha-ne.

³² Daaní, yucán nì yâha stná iin tiàa levita (quidáchúñ veheñùhu), te nì xini stná-nè nècuàchimà. Te divini iladú nì yâha stná-nè. ³³ Daaní, ichì yucán nì yâha stná iin nècuàchì ñuu Samaria, te na ní sàà-nè ndé indúhu nècuàchimà, nì xini-nè nècuàchimà, te nì cuhi ini-ñané. ³⁴ Nì tnâtuu-ne nì quidatna-né ndé nì nacuehè xì nècuàchimà, nì dàquée-ne aceite xì vinu, te nì chidúcún-nè. Dandu nì chindànùù-ñané quisi ndacá-né. te cuàhàn-nè xì nècuàchimà dècuèndè iin vehe ndé quetátù nècuàchì xicá ichì caní. Yucán nì ia-ne nì sandiaa-nè nècuàchimà. ³⁵ Dandu inga quivi na ní quihin-ne ichì cuàhàn-nè, nì tavâ-né ùi dihùn, nì sâha-ne nècuàchì divéhé-ximá, cachí-nè: “Cundiaa sacú-ní nècuàchì ndahví yohó, te nú chicá cuàhà cuàhàn-ní quida-ní gastu, dandu ícúmí danáí na náyahí”, nì cachi-nè. ³⁶ Pues, vichi cachí-ní xì: nùù nsì-úni tiàa (nì yâha yucán), ¿índù nècuàchì meru nì sanduu ndisa ñanìtnaha nècuàchì nì ndacùhun tnahá xì tècuìhnà mà cahan-ní? —nì cachi Jesús.

³⁷ Dandu nì cachi nècuàchì ley xi veheñùhu ma:

—Pues, divi tiàa nì indehè ndahví xì nècuàchimà.

Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Pues, cuahán-nî, te divi ducán quida stná mii-ní.

Nansa ni cachi Jesús xi ùi cùhì nani Marta xi María

³⁸ Daaní, ni yàha-ya xi compañeru-yà ndé chicá nùu-xí ndé iá iin ñuu tii. Te yucán iá iin nècuàchì ñahà nani Marta, te divi-ne ni quida xi-yá invitar ñà-coo-ya vehe. ³⁹ Te yucán iá stná iin cùhì nècuàchìmà nani María. Te María mà, cudû ini-nè coo-ne ñuhù núú Jesús cunini-ne ñà-nduá cachí-yá. ⁴⁰ Doco Marta, cuàhà gá chuun yuhùnùhú icúmí-nê, te ndé cutóntô-nè sàhà chuun ma. Ñàyùcànduá, vaxi-ne ndé iá-yà, cachí-nè xi-yá:

—Señor mío, ¿a có-dándóhà mii-ní ñà-sàni nacoo cùhì yùhù quidachuún mindái. Cachi-ní xi-né ñà-nì chindéé stná-nè yùhù.

⁴¹ Doco ni cachi-yà xi-né:

—¡Ndahví-nî, Marta! Cuàhà gá nacáni inì-ní. Cuàhà gá chuun sahní-ní mii-ní sàhà-xí. ⁴² Doco cuisì imindaa chuun nduú ñà-íá ndisa necesidad quida-nda. Te divi chuun vaha ma nduá cudû ini María quida-ne vichi, te yùhù, mà cuáhi cuxio chuun vaha ma nùu-né.

11

Nansa quida-nda nú cuní-ndà càcàn tàhvi-ndà nùu Yua-nda Dios

¹ Daaní, ni cuu iin xichi iá-yà iin xaan xícàn tàhvi-yá nùu Dios. Te ni nsihi ni càhàn-yà xi Dios ducán, dandu ni cachi iin nècuàchì dacuahá-yá:

—Señor mío, dacuaha-ní nsiùhù càcàn tàhvi stná-nsi nacua nisa dacuahá Juan (Bautista) ana nchícùn xi mii-né.

² Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Na xícàn tàhvi-nsiá nùu Dios, dohó cachì-nsia:

Yua-nsí Dios iá ansivi, ni ndácùcahan tnùñuhu nèhivì quivì-ní; te yàchì ni sáa stná tiempu cusahnu-ní ñuhivì yohó, xícàn tàhvi-nsí. Te nacua quidá ana ndoó ansivi ñà-nduá dandacu-ní, divi ducán ni quidá stná nèhivì ñuhivì yohó. ³ Pan xi-nsi iin quivì, iin quivì taxi tahvi-ñà nùu-nsí.

⁴ Te cuicahnú inì-ní sàhà cuàchi iníhíca-nsí, vachi nsiùhù, xicáhnú stná inì-nsi sàhà nsidaa ana iníhíca nùu-nsí. Te chindee-ní nsiùhù ñà-màsà dáca nèhivì nsiùhù, te dacácu stná-ní nsiùhù nùu ñà-malu nicanicuahàn. (Amén.)

⁵ Te ni cachi stná-yà xi-né:

—Ni cachí-ndà nú iá iin amigo xi-nda, te dava ñuu sáa-ndà vehe-ne, te cachí-ndà xi-né: “Amigo, taxi ica-ní ùni pan núi, ⁶ vachi sàni quesaa iin amigo xi vehi, ichì caní ni quixi-ne. Te còò ni-ñàhà cuàhi-nè cuxi-ne”. ⁷ Dandu amigo xi-nda ini vehe ma, vihini tiacu-nè, te cachí-nè xi-ndà: “Còó, màsà dáñaná-ní yùhù, vachi ndiadí vaha yehí, te itánduhù-nsí xi dèhe-nsi. Mà cùì ndácòì cuàhi mii-ní ñà-nduá xícàn-ní”, cachí-nè vihini. ⁸ Cunaha-nsiá, mate amigo xi-nda nduú-né, doco ni sàhà ñà-jaàn mà cándísá-né ndacòo-ne cuàhà-nèndó ñà-nduá xiñuhu-nda. Còó, doco sàhà-ñà ni cunaha iin-nda càhàn-ndà yehè-né, ñàyùcànduá icúmí-né ndacòo-ne cuàhà-nèndó iñàhà. ⁹ Te yùhù cachí stnáì xi-nsiá, càcàn tàhvi-nsiá, te nihitáhvi-nsiá. Nanducu-nsiá (ñà-vaha nùu-yá), te túa. Càhàn-nsiá (yehè-yá), te nuna. ¹⁰ Vachi nsidaa ana xícàn tàhvi, icúmí-né nihitáhvi ndisa-neà; te nsidaa ana nandúcu xí ñà-vaha, icúmí tui ndisamà nùu-né; te nsidaa ana xícàn tàhvi nùu yehè-yá, icúmí-yá nacuna-yañà nùu-né.

¹¹ Nú ni càcàn iin dèhe-nsia iin pan cuxi-tè, amádi pan cuàhà-nsiàte, te màdì iin yùu. Te nú cuñu siaca xícàn-te, màdì iin còò cuàhà-nsiàte. ¹² Te ò nú nsiù

xicàn-te caxì-té, màdi iin sìduhma cuàha-nsiàte. Còó. ¹³ Mii-nsiá, mate nèhivì cuáchi nduú-nsiá, doco tùha-nsia cuàha-nsia dèhe-nsia ñà-lá vii. Ñàyùcànduá Yuamáni-ndà iá ansivi, chicá icúmí-yá cuàhatahvi-yá mii-nsiá Espíritu ìi xí-yá nú ni cacán tàhvi-nsiá nù-yá.

Nansa ni dàquée cuáchi nèhivì dìquì Jesús, có-quidá víi-yá, cachí-nè

¹⁴ Daaní, iin xichi ni cuu ni tavà-yá iin ñà-malu ihìn (ní nsida ihìn xi) iin nèhivì. Daaní, ni nsihì ni queamá, dandu vátùni ni nacahàn nècuàchìmá. Te ni ndulocó nèhivì cuáhà ndoó yucán. ¹⁵ Doco dava-ne, ni (xitnúhu-ne), cachí-nè:

—Ñà-malu cusáhnù nani Beelzebú, divi nduú ana chindéé, te ducán tavá Jesús ñà-malu —ni cachí-nè.

¹⁶ Te dava ga stná nèhivì yucán, ni xicàn-nè quida-ya iin milagru xi Dios cundehè-né, a ndísá cui quida-yaña, á coó, cahan-né. ¹⁷ Doco mii-yá, ináhá-yá ñà-nduá nacání ini-nè. Ñàyùcànduá, ni cachí-yá xì-nè:

—Nècuàchì xídandacú nùu iin ñuu, nú ni táhndé dava-ne, te náá stnahá-né, dandu còó gá modo cadandacú gá-nè nùu ñuu mà; te nèhivì ndoó iin vehe, nú xiní ùhì stnahá-né, dandu mà cúí cundoo tàcá gá-nè vehe ma. ¹⁸ Te ñà-malu Satanás, nú ni cuní ùhì-si tnahá-sì, dandu mà cúí gá dandacú-sì nùu quisi dava ga mà. Ducán cachí, vachi cachí mii-nsiá sáhi ñà-chindéé si-Beelzebú yùhù, te ducán taví ñà-malu. Doco còó, ¹⁹ vachi stná nèhivì xí mii-nsiá, tùha stná-nè tavà-né ñà-malu, te ¿ana dipódèr-xi quidá-neámá? (Amádi poder xi Dios chindéé xì-nè), ñàyùcànduá, vátùni cachí mii-né xì-nsiá ñà-cóni cachí vii-nsiá sàhá yùhù. ²⁰ Doco Dios nduú ana chindéé xí taví-si, ñàyùcànduá náhá xicà ñà-vichì sàni sàà tiempu cunì-nsia nansa dandacú ndiaha Dios.

²¹ 'Ìin tiàa ndacui, nú nihí-te iin càa dana, te ndiaá-te vehe-tè, dandu còó ni-ìñàha cuu xi ñà-ìcúmí-té. ²² Doco nú ni quésáa iin ndósàhnú chicá fuerte, te cundee ndómá nùu-té, dandu dandiachi nsihì-nda arma nihí-te, divi arma tuxí-te cuáhàn chindee xì-té ni cúí. Daaní, icúmí ndósàhnùmá nihì-ndà nsidaa ñà-ìcúmí-témá, te quida-nda xán nacua cudìi ini-ndà.

²³ 'Nsidaa ana có-lá favor xi, contra-xi nduú-né; te nsidaa ana có-chindéé xí danátàquì (nèhivì xí), ducán queámá na ian tàxì-né nècuàchìmá.

Nansa cuu xi iin nèhivì nú sàni naxicocuñ iin ñà-malu ni quee nùu-né antes, doco cóni quìhvi ndisa-ne ichì Dios

²⁴ 'Nú sàni quee ñà-malu nùu ini iin nèhivì, dandu xicánúu-si, yáha-sì lugar ichí, nandúcú-sì ndé coo dadí-si; te nú ni cundáa inì-si mà cùí, dandu cachí-si: “Còó, chicá vaha nùhì ini nèhivì ndé nisa ìe antes, vachi vehi nduá”. ²⁵ Ñàyùcànduá, mànuhù-sí anima nèhivì mà, te quidá-si cuenta na ian sàni ndundoa, te ni nducutá. ²⁶ Ñàyùcànduá, cuáhàn-si nácuàca-sì inga ùsà tnahá-sì chicá tùha quini, te caquìhvi nsihì-sì ini anima nècuàchìmá ñà-cuñuhu-si yucán. Sáhàjàn chicá pesadu nàcòo tiàa ma nùu antes.

Nansa nihì-ndà cucumi-nda iin anima ndiaha

²⁷ Na cáhàn-yá ñà-jaàn xì nèhivì cuáhà mà, dandu ni cachí iin nècuàchì ñàhá xì-yá:

—Nansicáhàn nècuàchì ni dàtúinuù xì-ní ñuhivì, te ni dàchichì-né mii-ní.

²⁸ Dandu ni cachí-yá xì-nè:

—Jaàn. Doco chicá vaha cachí-nda nansicáhàn nèhivì iníní xí Palabra ìi xí Dios, te quidá ndisa-neà cumplir.

Nansa ni cachì Jesús na ní xicàn nèhivì quida-ya iin milagru cundehè-né

²⁹ Daaní, chicá nì nachitu nèhivì cuàhà nùù-yá. Te nì càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Nèhivì tiempu vichì, malu-nè. Xìcàn-nè coo iin milagru cundehè-né, a ndísá icúmí poder cahan-né. Doco mà níhì-né cundehè-né inga milagru, cuisì ñà-ndúá (nì xini nèhivì sàhana) na ní cuu iin milagru xì Jonás, iin nècuàchì nìsa cahàn cuenta xi Dios. ³⁰ Vàchi milagru xi Jonás mà, ñà-yúcán nì sanduu iin seña nùù nèhivì ñuu Nínive. Doco divi ducán icúmí cuu xi stná yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, icúmí cuu stná iin milagru xì, te cunduu stná mà iin seña nùù nèhivì tiempu vichì. ³¹ Na quivì cuu juiciu, te màcuíta nsidaa nèhivì tiempu vichì (nùù Dios), dandu yucán icúmí nàcuìlìn stná iin nècuàchì ñahà nì sanduu reina dandacú nùù ladu sur sàhana. Te daquée cuàchi-ne dìquì nèhivì tiempu vichì, vachi dècuèndè iin ñuu chicá xica nì quixi-ne ñà-cunini-ne càhàn nchichí guá rey Salomón. Doco cunaha-nsiá, vichi sàni quesaa inga ana chicá nchichí nùù Salomón mà, doco (cò-ndúlócò nèhivì). ³² Te quivì coo juiciu mà, yucán màcuíta stná nèhivì ñuu sàhana nani Nínive, te daquée cuàchi stná-nè dìquì nèhivì tiempu vichì, vachi nèhivì yucán, nì naxicocuìlìn ini-nè sàhà cuàchi-ne na ní càhàn Jonás xì-né. Doco nèhivì tiempu vichì, cò, cò-nàxícocuìlìn ini-nè mate sàni quesaa ana chicá ndiaha nùù Jonás mà.

Nansa ndiá icà-ndà cundiaa-ndà anima-ndà sàhà-ñá vátùni datnúù Dios sàxínítnùnì-ndà

³³ Iin lámpara, cò-nàcuìcun-ndañá sàhà-ñá cuiin dèhà; ni mà cuián tixi iin icà; cò, icúmíá cuian ndé ducún, dandu cutnuà cutùì nùù nèhivì yáha ini vehe. ³⁴ Nduchínúù-ndà nduú ñà-tùinúù iquicúñú-ndà. Ñàyúcàndúá, nú iá vaha ma, dandu vátùni cutùì nuù-ndà ñà-quida-nda nsidanicuú iñàha. Doco nú cuhí nduchínúù-ndà, dandu nàcuìtnùù nuù-ndà. ³⁵ Te ducán stná xi anima-ndà. Ñàyúcàndúá, cuidadu cundoo-nsiá, còtó cuiin tnuu ini anima-nsiá ndé cuàhàn datnúù mii-yá nì cùí. ³⁶ Doco nú ndisa, inicutu sàxínítnùnì-nsiá datnúù-yà, dandu mà cóo ni-iin lugar ndé iin tnuú, vachi cunduumà na ian nchí ndiaha inicutu sàxínítnùnì-nsiá, te quee stná mà na ian tnuú fuerte iin lámpara nùù-ndà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-cò-quadá vii nècuàchì fariseu, te cò-quadá vii stná nècuàchì ley xi veheñùhu

³⁷ Daaní, na ní nsihì nì càhàn-yà, dandu nì quida iin nècuàchì fariseu mii-yá invitar cùhùn-yà cuxi-ya xì-né. Ñàyúcàndúá cuàhàn-yà, te nì yaha-ya ini vehe nècuàchìmà, te nì sàcòo-ya. ³⁸ Doco nècuàchìmà, nì ndulocò-nè ñà-cónì ndáhá-yá nacua nduú estilu xi-ne na cuàhàn-nè cuxi-ne. ³⁹ Dandu nì cachi Stoho-ndà Señor xì nècuàchìmà:

—(Ndahví estilu chívaha) mii-nsiá nècuàchì fariseu, vachi ducán queamá na ian nacaté-ndá iin pocillu, ò iin còhò, te cuisì yàtà-ñá ndoó, doco (iniá, quini iá'. Pues ducán iá stná) ini anima mii-nsiá, vachi sàni xida cuàchi-nsiá ñà-xího guá-nsiá cuàhà iñàha, te nihnú quini ini-nsiá. ⁴⁰ ¡Ndahví-nsiá! vachi mà túha-nsiá cundaà inì-nsiá. ¿A có-ináhá-nsiá ñà-iin-nì mii-yá nì quida vaha xi stná anima-nsiá, màdiá cuisì iquicúñú-nsiá? ⁴¹ Doco nú nihnú vaha inì-nsiá, te cutùha-nsiá dacútàhvì stnahá-nsiá, dandu vátùni cundaà inì-nsiá iá vii nsidaa ñà-ndúá (nì quidayucun Dios).

⁴² ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! vachi mate túha ndisa-nsiá cuàha-nsiá diezmu, (iá gà ndé có-quadá vii-nsiá). Mate sàha-nsiá diezmu xi yùcù cuatiluha caxì-ndà nahi ndua ndòò, ò yùcù cuati nani ruda, doco nú nduá

(iin chuun cahnú), có-ndùlócô-nsià sàhámà, vâchi có-nìhnú ndâcuisì ini-nsià, nì mà túha stná-nsià cuu ini-nsià sàhà Dios. Pues divi ñà-jaàn ndisa ndiá là-nsiá quida-nsia cumplir, te nì có-xiñhù nacoo stná-nsià diezmu mà.

⁴³ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì fariseu! vâchi na sàhàn-nsià veheñùhu, cuisì lugar ndé cundoo vii-nsiá nandúcu-nsiá; te na sàhàn-nsià yàhvi, cuní stná-nsià casàhù tñùñuhu cuàhà nèhivì xì-nsiá.

⁴⁴ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xì veheñùhu, xì mii stná-nsià nècuàchì fariseu! Datiaá uun-nsia vâha-nsia. Vâchi na iin yavi xì nsiì, ducán iá mii-nsiá, te ò na iin ñaña có-nâhà gà, te vihini cuànihni nèhivì nùà ñà-có-sâha-ne cuenta nduá yavi. Ducán iá stná mii-nsiá.

⁴⁵ Dandu iin maestru xi ley ì mà, nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, nú ducán cachí-ní sàhà nècuàchì mà, dandu queámà na ian diquì stná nsiùhù càhàn-ní.

⁴⁶ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì mà:

—¡Ndahví stná mii-nsiá nècuàchì ley xì veheñùhu! vâchi túha-nsia quidayu-cun-nsià cuàhà ley ñà-chivàha nèhivì, mate mà cundéé ini-nè quida-neà. Doco mii-nsiá, có-dúcùn nì-iin dìndàhá-nsiáña.

⁴⁷ ¡Ndahví-nsiá! vâchi túha-nsia quidavàha-nsia monumentu nùù ñaña xì nècuàchì nisa càhàn cuenta xì Dios sànahà, doco divi xì-nsiá nduú ana nì sahnì xì nècuàchì mà. ⁴⁸ Ñàyücàndüá, ducán queá na ian cudí ini-nsia sàhà cuàchi nì quida xì-nsiámà, vâchi dihna mii-né nì sahnì xì nècuàchì mà, dandu vichì (daxínu mii-nsiá chuun xì-ne), quidavàha-nsia monumentu xì nsiì mà.

⁴⁹ Ñàyücàndüá, dohó cachí Dios ñà-nchichí guá-yà: “Cuàhà profeta icúmí techuín, te càhàn-nè xì nèhivì ñà-ndüù razón xì. Te cuàhà stná nècuàchì apóstol icúmí techuín nùù-né. Doco nèhivì malu mà, cahni-nè nèhivì xì, te nú cóó, siquiera taxi-né nècuàchì mà”, cachí Dios. ⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, icúmí nèhivì tiempu vichì cunsida-ne cuàchi sàhà nsidaa profeta nì casahnì nèhivì dècuèndè tiempu nì cuàha ñuhivì. ⁵¹ Ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá, icúmí nèhivì tiempu vichì cunsida-ne cuàchi sàhà nsidaa profeta nì xihì mà dècuèndè tiempu nì xihì Abel xì dècuèndè tiempu nì xihì stná Zacarías, divi Zacarías nì sahnì-nè mahì veheñùhu cahnú xì mesa ì ndé sahmí-né ñà-càmàni-ndà Dios.

⁵² ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchì ley xì veheñùhu! vâchi ducán iá na ian dandacú-nsiá sàhà (vehe ndé dacuahá) nèhivì cundaà ini-nè (sàhà Dios), doco nì chidèhé-nsià ndahàcáa nuna yehè vehe ma. Nì cóni quihvi mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá sàhà-yá, te nì sadi stná-nsià nùù nèhivì cuní quihvi dacuahá —nì cachi Jesús.

⁵³ Daaní, nì nsihi nì cachi-yà nsidaájàn, dandu nì xidà ini nècuàchì ley xì veheñùhu ma, xì stná nècuàchì fariseu, te nì caquesaha-né nì càhàn ndee-né xì-yá, cuní-nè càhàn-yà, te cachi-yà sàhà cuàhà iñàha, ⁵⁴ áma cáhí-yà iñàha ñà-cui daquée cuàchi-ne diquì-yá.

12

Icúmí cundaà ini-xì sàhà nsidaa nèhivì danani úún nduú nèhivì vâha

¹ Vichì sàni nataca chitu cuàhà mil nèhivì, dècuèndè sànihni tnahá-né. Dandu nì càhàn Jesús xì nèhivì mà. Primeru nì càhàn-yà xì nècuàchì dacuahá-yá, cachí-yà:

—Cuidadu cundoo-nsia, còtó quida-nsia na quidá nècuàchì fariseu. Vâchi nacua (còò permisú cuichuún-nsiá) levadura (vicò xì-nsiá), divi ducán còò stná permisú quida-nsia na quidá nècuàchì mà, danani úún-né nduú-né

nèhivì váha. ² Cunaha-nsiá còò ni-ĩñàha coo dèhé nicanicuahàn. Icúmíá tũia, te cunitnũhu nèhivì sàhá. ³ Dècuèndè stná ñà-nduá nì cachi nèhivì na ndoó dèhé-nè ndé iin tnúú, icúmí palabra mà natũi vate stná ndé nchíí orá. Te mate caya ni càhàn iin tiàa sàhá tùtnũ compañeru-nè ndé ndoó-né vehe chicá ndiadi, doco icúmí palabra mà (cuitiá), vächi nana ducún nèhivì, te cachitnũhu ndee-né nsidaamá.

Chicá vaha yuhí-nda mii-yá dandacú sàhá vida xi-nda inga ñuhiví

⁴ 'Amigos, cachí' xi-nsiá: màsà yuhí-nsiá ana cui cahni xì cuiisì iquicúñũ-nsiá; còò, vächi nú sàni xihì-nsiá, dandu còò cá ni-ĩñàha cui quida ga-nè. ⁵ Doco yuhù cachí' xi-nsiá ana ndiá ìcà-nsiá yuhí-nsiá. Xiñuhu yuhí ndisa-nsiá mii-yá ana icúmí derechu dandiachi xi anima-nsiá andea nú sàni xihì-nsiá. Mii-yá, ndisa xiñuhu yuhí-nsiá.

⁶ 'Sàhá cuiisì ùi tuni dicó-né ùhùn chòlìhì. Doco ni-iin quisì mà, có-nândòdó Dios-si. ⁷ Dècuèndè inahá stná-yà nadaa ididini itá dìni iin iin nèhivì. Ñàyucànduá, màsà nácánì ini-nsiá, vächi chicá ndiaá-nsiá nùù iin chòlìhì tìi, te ò núú cuàhá stná-si.

⁸ 'Yuhù cachí' xi-nsiá, nú cachí vate iin nèhivì ñà-nduú-né nèhivì xí, dandu yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, icúmí stnáì cachi nùù ángel xi Dios ñà-divi nèhivì xí nduú stná nècuàchìmà. ⁹ Doco nú ni chídhé-nè ñà-nduú-né nèhivì xí, dandu yuhù stná, icúmí nacuaá stnáì mii-né nùù ángel xi Dios.

¹⁰ 'Mate ni càhàn ùhì iin nèhivì dìquì yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, doco vátũni nihì-né cuicahnú ini Dios sàhá-nè. Doco nú dìquì Espiritu Ìi sàni càhàn ùhì-nè, dandu mà nunca sàa-yà cuicahnú ini-yà sàhá nècuàchìmà.

¹¹ 'Daaní, nú ni dátñatuu nèhivì mii-nsiá nùù nècuàchì dandacú nùù veheñuhu, ò núú juez, te ò nùù tè-nihí chuun, màsà nácánì ini-nsiá nansa naxiconihí-nsiá nùù-té, ¹² vächi momentu yucán icúmí Espiritu Ìi xí Dios chindee-yá mii-nsiá ñà-cundaà ini-nsiá ìndù-ñà chicá ndiaha cachi-nsiá —nì cachi Jesús.

Cuàhá peligru ndacá ñà-cunduu-nda nècuàchì cuicá

¹³ Daaní, iin tiàa iin mahì nèhivì cuàhá yucán, nì cachi-nè xì Jesús:

—Maestro, càhàn-ní xì ñani ñà-nì cándísá-né dacuachí-né interés nì ndu-tahvì-nsí (nùù yua-nsí).

¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchìmà:

—Senór, còò chuun ni nihí' cundui juez nsidandà sàhá chuun xi mii-nsiá, ni có-nduú stnáì iin ana dacuachì-xi biene xi-nsiá.

¹⁵ Te nì cachi stná-yà xì nèhivì cuàhá mà:

—Cuidadu cundoo-nsiá, màdì xihò-nsiá cuàhá ìñàha, vächi mate ni coó cuàhá gá biene xi-nda, có-cùní cachàmà ñà-sàni nihì ndisa-nda vida ndiaha. Còò.

¹⁶ Dandu nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachí-yà:

—Nisa la iin tècuicá; te iin cosecha cahnú nì cuàha itù-te. ¹⁷ Ñàyucànduá, nì nacani inì-te, cachí-te: “¿Nansa quide? Vächi có-cuàhá gá ndé covàha cosecha xì”. ¹⁸ Dandu nì cachi-te: “Chicá vaha dohó quide; cuàhìn duquín vehe cuachi yohó, te quidavàha saí vehe chicá nahnú sàhá-ñà vátũni sàà nàcòvaha cosecha xì, xì nsidaa gá stná ñà-cuiqué. ¹⁹ Dandu cachi inì-ni mií: Vichi sà-íá cuàhá ìñàha íá vaha. Vátũni sàà ñà-jaàn cutiacui cuàhá culá; vátũni quetatui vichi, vächi íá ñà-cuxi, te cohi. Contentu cuàhìn coi”, nì cachi-te. ²⁰ Doco nì càhàn Dios xì-té, cachí-yà: “¡Loco íó! vächi ñuú vichi icúmí naquihin animo,

dandu nsidaa biene sàni chivàhu, ¿ana ndòo xán?”, nì cachi-yà. ²¹ Te ducán icúmí coo xì nèhivì dacáyà xì cuàhà ñà-cuicà sàhà mii-xí, te nú còò ni-iñàha nduú ñà-cuicà ndisa-ne nùò Dios —nì cachi Jesús.

Nansa ndiaá Dios nècuàchì xínduu dèhe-ya

²² Daaní, después nì cachi stná-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Yùhù, cachì xì-nsiá, màsà nácánì ini-nsià sàhà vida xi-nsia nansa ñihì-nsiá ñà-cutiacu-nsià, nì sàhà cuerpu xi-nsia, nansa tui ñà-cundixi-nsia. Còò, ²³ vàchi màdi cuiisì ñà-cuxi-nda nduá xiñuhu sàhà-ñá cucumi ndisa-nda vida ndiaha; te cuerpu xi-nda ¿amádi chicá ndiaámà nùò sìcoto ndixi-ndà? ²⁴ Cundehè-nsiá càlù, có-xitú-sì, có-ndàníhì-sì cosecha xi-sì, nì còò vehe icúmí-sì, nì còò stná ni-iin lugar ndé chivàha-sì iñàha; doco Dios, dacútiácú-yàsi. Te mii-nsiá, ¿amádi chicá ndiaá-nsià nùò laa mà? ²⁵ Cunaha-nsiá, mate yáha ga sahní-nsiá òni-nsiá, te nacánì ini-nsia, uun-ni nduámà, mà ñihì-nsiá cuahnu ga-nsià ni-iin dava metro. ²⁶ Ñàyùcàndüá, nú mà cùì quida-nsia chuun tii jaàn, dandu chicá vaha màsà càhni gá-nsià òni-nsiá sàhà chuun dava ga.

²⁷ 'Cundehè-nsiá nansa sahnú ita nani lirio; có-quadáchuún-yá, nì có-quadávaha stná-yà sìcoto, doco chicá ndiaha ita mà nùò rey Salomón (nisa ìa sàhana), mate yáha ga vico nì sandixi-ne. ²⁸ Iin ita, yùcù-ni nduá, (có-ndiaá ndisa); quìvi vitni iá' campu, te tnaa sàni ichà, vihini quèa xitnù coca. Mate ducán nduá, doco ndiaha gá nì quidavàha Dios ita mà. Ñàyùcàndüá, vihi gá icúmí-yà cuàhahvì stná-yà ndohó iin ñà-cundixi-nda. Doco mii-nsiá, iyuhu gá xiníndisá-nsiá Dios.

²⁹ Màsà cacánú-nsiá cahni-nsiá òni-nsiá nansa tui ñà-cuxi-nsia, coho-nsia. ³⁰ Vàchi nsidaa nèhivì ndoó ñuhivì, divi ñà-jaàn nduá nandúcu-nè. Doco ndohó, iá Yuamáni-ndà Dios, te ináhá-yá xiñuhu nsidaámà nùò-ndà.

³¹ Ñàyùcàndüá, dihna xiñuhu nanducu-nsiá nansa chivàha vii-nsiá ley xi ñuhivì ìi xí-yá, dandisá ñihì stná-nsià nsidaa ñà-ndüá cumáni gá nùò-nsiá.

Ndè Gloria xiñuhu dacáyà-ndà ñà-cuicà-ndà

³² 'Mii-nsiá, nahi rii-xí nduú-nsiá, te cachì xì-nsiá, màsà yúhì-nsià, mate mà tui-nsiá, vàchi sàni chitnùnì ini Yuandiaha-nsiá ñà-cundiatú anima-nsià ndè ñuhivì ìi xí-yá.

³³ 'Dicò-nsiá biene xi-nsia, te dacútàhvì-nsiá nècuàchì ndahví. Dandu queámà na ian sàni chivàha-nsia ñà-cuicà-nsiá ndè gloria. Te queé stná na ian iá vaha mà ini iin itni mà sàà tèhì, vàchi ndè gloria yucán, mà sàà ndañuhá, vàchi mà quíhín tècuìhna-ñá, nì mà cúsíquidí stná. ³⁴ Vàchi ndé quida-nda cuenta iá vaha ñà-cuicà-ndà, divi lugar yucán cuàhàn-ndà cunihnu cuàhà ini anima-ndà —nì cachi Jesús.

Ndiá icà-ndà cundoo tùha-nda, vàchi sà-ítuú-yá naxicocuñ-yá

³⁵⁻³⁶ Dandu nì cachi-yà:

—Cundoo tùha-nsia na ian quidá peón xíndiatu na nsiáá lamú xi-tè na cuàhàn nècuàchì mà vicò nandàhà; nacuícun-té lámpara, te yáha ga ndiatú-te. Daaní, nú sàni nsiaa nècuàchì mà, te nì càhàn-nè yehè, dandu vichi vichi cuàhàn-te nacuna-tè nùò-nè. ³⁷ Nansicáhàn-tè nú ndiatú tùha-tè na nsiaa-nè, vàchi seguru icúmí-nè quidayucun-nè, te dayáha-ne peón mà ndé cundoo-tè cuxi-tè. ³⁸ Te nú ndè dava ñùu, ò ndé' sinduhá nì nsiaá lamú mà, te xíndiatu ìi peón mà, pues nansicáhàn-tè nì sandiatu-tè.

³⁹ '(Inga ejemplu), nú ináhá-ndá ndévi hora quixi təcuihnà quihvi-tè vehe-nda, dandu cundiatu tùha-nda, mà cuáha-nda quihvi-tè. ⁴⁰ Divi ducán stná mii-nsiá, cundoo tùha stná-nsiá, vächi iin quivi có-nìhnú ini-nsia naxic-ocuiñ yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhivi —nì cachi-yà.

Ejemplu sàhà peón xíndiaa xì vehe lamú cuàhàn xicà

⁴¹ Dandu nì cachi Pedro xì-yà:

—Señor mío, ¿a nì nacani-ní ejemplu jaàn ñà-cutùha miini nsiùhù, te ò cuní stná-ní quihin casu nsidaa nèhivi dava ga?

⁴² Dandu nì cachi Stoho-ndá Señor xì-né:

—¿Ana tuxí ini-nsiá nduú nahi peón nù ejemplu yohó? Nì ia iin peón; tùha-tè quida vii-té, quidá sahnú-te. Te nì nìhi-té chuun nù lamú xi-tè ñà-dandacú-te nù peón dava ga, te dasàn stná-te ñà-cutiacu nsidaa nècuàchimà quivi cuiñuhá. Daaní, cuàhàn lamú mà. ⁴³ Pues nansicáhàn peón nì ndòo dandacu-ma nú iin-ni quidá víi-té dècuèndè nsiaa tu lamú xi-tè. ⁴⁴ Cunaha-nsiá, icúmí nècuàchimà cuàha-ne peón mà chuun ñà-dandacú-te sàhà nsidanicuú ñà-cuicà-né. ⁴⁵ Doco nú nacání chicuèhé ini peón mà, te cachi-te: “Cucuee va lamú xi, dandu nsiaa-nè”, te quesáhá-tè cahnì cuii-te peón dava ga mà, tiàa-ne te ñahà-né, te cuisì-ní ñà-cuxi-tè, te coho-tè cucahan-té, te cutnáhà stná-te xi tè-xíni xihí-te. ⁴⁶ Pues nú quidá-te ducán, dandu icúmí lamú xi-tè nsiaa-nè iin quivi có-nìhnú ini-te, cundua iin tiempu có-ináhá-tè, dandísá nìhi-té iin castigu cahnú sàstnùhù, iin-ni ndoho-tè ñà-nduá icúmí ndoho nsidaa gá ana có-xiníndísá xì-yà.

⁴⁷ 'In peón, nú ináhá vâha-tè ñà-nduá cuní lamú xi-tè quida-tè, te có-quidá-teá, có-íníni-te ñà-nduá cachi-né, dandu cuàhà gá icúmí-tè ñàhni-tè. ⁴⁸ Doco nú có-cundáa vâha ini peón mà, te quidá-te iin falta, dandu chicá iyuhu ñàhni-te. Vächi ducán queá na ian nacóo-ndá cuàhà ñà-icúmí-ndá nù ndahà inga nèhivi (ñà-cundiaa-nèà). Pues nú ducán, dandu cuàhà stná iñaha icúmí-ndá naquihin-nda nù nècuàchimà. Vächi nú ni ndóo cuàhà iñaha ndahà iin nèhivi, dandu divi-ni ducán cuàhà iñaha icúmí stná-ndá nandacàn-ndá nù-né.

Mà ndóo ini dava nèhivi sàhà ichi Jesús; mà ùhi tàhndè dava-ne sàhà

⁴⁹ 'Cunaha-nsiá, yùhù vâxi cundui nahi ñuhu quiñuhu ñuhivi, (vächi sàhà yùhù icúmí nèhivi tàhndè dava-ne). Te ja sácú vâha ñà-sàni quiñuhu ñuhu mà ni cundúá! ⁵⁰ Vächi iá iin tnùndoho icúmí yâhi, te cuàhà gá nacání ini ndé cachi sàà hora yâhamà. ⁵¹ ¿A tuxí ini-nsia vâxi ñuhivi yohó ñà-cucumi nèhivi paz? Còo, vächi sàhà yùhù icúmí tàhndè dava nsidaa-né. ⁵² Ndè vichi xi ndé quivi nù-xí icúmí tàhndè dava-ne. Por ejemplu, nú iá iin vehe, te ndóo ùhùn nèhivi, ùni-nè cuni ùhi xì nècuàchi ùi mà. Te nú coó, ùi-nè cuni ùhi xì nècuàchi ùni mà. ⁵³ Te ò iin tiàa, cuàhàn-nè cuni ùhi-nè dèhe-ne, te nú coó, dèhe-ne cuàhàn cuni ùhi xì mii-né; te ò iin nècuàchi ñahà, cuni ùhi-nè dèheyoco-né; ò nú coó, dèheyoco-nemà cuni ùhi xì mii-né; te ò dido iin nècuàchi ñahà cuni ùhi xì sànu-ne; ò nú coó, sànu-nemà cuni ùhi xì mii-né.

Ndiá icà-ndà nacuni-ndá índüvi tiempu nuná ñuhivi, te sáhatahvi Dios gracia xì-ya, vächi icúmí tiempu mà nsiha

⁵⁴ Dandu nì cachi-yà xì nèhivi cuàhà ndóo yucán:

—Mii-nsiá (nècuàchi ñuhu yohó), nú nì xini-nsia itá vècò ladu quécahnu orá, dandu cachi-nsiá: “Vâxi dàvi”, te ducán iá. ⁵⁵ Te nú caná tàchi ladu sur, dandu cachi-nsiá: “Cuàhàn coo ihni”, te divi ducán coo. ⁵⁶ ¡Ndahví-nsiá! Danani

uun-nsia nchichí ndisa-nsia, vâchi mate túha-nsia nacuni-nsiâ seña iá ñuhiví xî ansiví, doco ¿indù chuun mà cùì nacuni stná-nsiâ indù tiempu nduá vichi? ⁵⁷ Cò-chindéé sàxínítnùni-nsiâ mii-nsiâ sàhà-ñá cui mànihí inì-nsiâ indù chuun nduá chuun vâha.

⁵⁸ Nú sàni sanicuàchi iin tiâa sàhà iin-nsia, te ndacá-tensió cuàhàn nùù tè-nihí chuun, dandu chicá vâha nanducu-nsiâ ñà-nacahan stnahá-nsiâ Dios sàhà-nsiâ na meru xicá-nsiâ ichi cuàhàn-nsiâ, te màdiâ cundaca-tensió sàa nùù juez, vâchi juez mà, dayáha-tensió ndahá comandante xi-tè, te chicadi temà-nsiâ vehecâa. ⁵⁹ Te ñà-ndáa nduá cachí xi-nsiâ, nú ni cuu-xi-nsiâ ducán, dandu mà queé gá-nsiâ dècuèndè nú sàni dânáa nsihí-nsiâ nsidanicuú ñà-nduá nihicá-nsiâ —ni cachi Jesús.

13

Chuun cahnú nduú ñà-cuu-nda arrepentir sàhà cuàchi-nda

¹ Daaní, tiempu yucán ni cachitnùhu nèhiví xî-yá nansa ni cuu xi nècuàchi ladu Galilea, ni dândacú Pilatu, te ni sahní soldadu-nè na meru sáhatahvi-nè quisi nduú promesa xi-ne nùù Dios; meru xíhi quisi mà, te ni sahní-téné.

² Dandu ni naxiconihí-yá nùù nècuàchi ni nacani ma, te dohó ni cachi-yà:

—Nècuàchi Galilea mà, ¿a tuxí ini-nsiâ ñà-chicá ni sanduu-ne nèhiví cuàchi nùù nsidaa nècuàchi ñuu-nè, te sàhámà ni xíhi-nè ducán? ³ Còó, cachí, vâchi diví ducán ndañuhu stná mii-nsiâ nú màsà cúu-nsiâ arrepentir sàhà cuàchi-nsiâ. ⁴ Te ináhá stná-nsiâ nansa ni cuu yatni Siloé yucán na ní ndua iin torre, te ni chàhmà sàhùn ùni nèhiví. Pues ¿a tuxí ini-nsiâ chicá nisa ìa cuàchi nècuàchimà nùù nsidaa gá nèhiví ñuu-nè Jerusalén? ⁵ Còó, cachí; vâchi dècuèndè mii stná-nsiâ, diví ducání icúmí stná-nsiâ ndañuhu-nsiâ nú màsà náxicócuñ inì-nsiâ sàhà cuàchi-nsiâ.

Ejemplu sàhà yutnú cóni cuàha quisi vídi-xi

⁶ Dandu ni nacani-ya ejemplu yohó:

—Nisa ìa iin tiâa icúmí xí iin ñuhù íá ñà-tàtá, te yucán iin stná iin nù-higu. Te ni sàà tiâa ma iin xichí yucán, cuàhàn-nè cuida-ne fruta-nu ni cuí, doco còò ni-iin sìhigu-nu ni ndácùhun-ne. ⁷ Ñâyùcànduá, ni cachi-nè xî tendiáa xî yutnú tatá mà: “Cunaha-ní, sàcuàhàn ùni cuà quixí indéhi, áma níhí sìhigu yutnú yohó cahín, doco còò-sí. Ni táhndè-nu chicá vâha; cò-cùní cuiin uun gà-nu yohó”. ⁸ Doco peón mà, ni cachi-te: “Senór, nacoo gà-nínu dècuèndè inga cuà, vâchi cuní dadayí ñuhù sàhà-nú, te daquéi majada, ⁹ áma cuàha-nùsì; te nú coó, dandísá, tãhndè-nu”, ni cachi peón mà.

Nansa ni quida Jesús iin quivi descansu, ni dánduvâha-ya iin nècuàchi ñahà xicá todo

¹⁰ Daaní, iin quivi sábadu ía-yá iin veheñuhu dacuahá-yá nèhiví. ¹¹ Te yucán ni quihvi stná iin nècuàchi ñahà, sàhùn ùni cuà dandohó iin ñà-malu-nè, ni cuitá yaa-ne quidá-sí, ñâyùcànduá xicá todo-ne, mà cùì nácuñ ndàa-nè. ¹² Doco na ní xini Jesús-nè, ni cana-yanè ñà-tñatuu-ne. Dandu ní cachi-yá xî-né:

—Mii-ní nècuàchi ñahà jaàn, sàni quee cuèhè malu quidá quini xi-ní.

¹³ Dandu ni chitandòó-yá ndahà-yá ñni-né. Te vichi vichi ni ndundaà cuerpu xi-ne, te ni ñihí-né ni nácuñ ndàa-nè. Ñâyùcànduá, cuàhà gá ni naquimani-né Dios. ¹⁴ Doco nècuàchi dandacú nùù veheñuhu yucán, ni cuduchi ini-nè, vâchi quivi descansu nduá na ní dánduvâha-ya nècuàchimà. Ñâyùcànduá, ni cachi nècuàchi dandacu-ma xi nsidaa nèhiví yucán:

—Ĩñù quivì ùùn iá quidachuun-nda; ñàyùcàndùá, quivì jaàn quixi-nsia nduvàha-nsia, màdiá quivì descansu.

¹⁵ Dandu ni naxiconihí Stoho-ndá Señor nuù nècuàchìmà, cachí-yà:

—¡Ndahví-ní! ¡Cachí uun-ní vàha-ní! vàchi nsidaa-nsiá, cada quivì descansu ndàxìn-nsiá buey xi-nsia, ò burru xi-nsia, te sáhàn-nsia xì-sí ñà-coho-sì tècuíi. ¹⁶ Te nècuàchì ñàhà yohó, descendencia xi xii-ndá Abraham nduú stná-nè, ñàyùcàndùá, amádi ndiá icà stná-nè dàña stná-nè nuù cuèhè itnii xì-nè, mate quivì descansu nduá, vàchi sàcuàhàn-ndá sàhùn ùni cuìà nuhní iquicúñú-nè quidá ñà-malu —ni cachi-yà.

¹⁷ Daaní, nsidaa nècuàchì xini ùhi xì-yá, ni nducahan-ne; doco nèhivì cuáhà mà, ni cudii ini-nè sàhà nsidaa obra ndiaha quidá-yá.

Iin ejemplu ni nacani Jesús ñà-cundaà ini-ndá nansa coo tiempu na xítia palabra xi-ya

¹⁸ Daaní, ni cachi gà-yà xì-né:

—¿Índù iñàha cui cachì sàhà-ñá cundaà vii ini-nsia nansa iá ñuhivì ìi xí Dios? ¿Índù ejemplu cui nacani xì-nsiá, te sàà-nsià cundaà ini-nsià nansa iá tiempu mà? ¹⁹ Pues cunaha-nsiá, nahi tata yutnù mostaza, ducán iá tiempu mà, na ian ni cuu na ní chihì iin tiàa tata mà itu-nè, te ni sahnua; iin yutnù cahnú ni nanduu-nù. Dècuèndè laa ndavá ansivì, vaxi stná-sì quidávàha-sì tacà-sì mahì-nù.

Ejemplu sàhà tàtnà nsidátáchì xí yusàn pan, divi nduú levadura

²⁰ Daaní, tucutu ni cachi-yà:

—¿Índù ejemplu cui nacani xì-nsiá sàhà ñuhivì ìi xí Dios? ²¹ Na iin tàtnà nsidátáchì xí yusàn pan, ducán nduá, vàchi divia ni quihin iin nècuàchì ñàhà ni dàquée-ne mahì ùni maquila yusàn harina, te ni ndutachi nsihá —ni cachi Jesús.

Yehè Sìtnhì

²² Daaní, na xicá-yá ichi Jerusalén, ni nacàhin-ya ñuu nahnú te ñuu cuati, dacuahá-yá nèhivì ndoó yucán. ²³ Te ni cachi iin nèhivì mà xì-yá:

—Señor mío, ¿a iyuhu nèhivì cunduu nècuàchì càcu anima-xi?

Dandu ni cachi-yà xì nsidaa nèhivì mà:

²⁴ —Quida-nsia lucha fuerte quihvi-nsia yehè sìtnhì gloria, vàchi ñà-yòhò cachí xì-nsiá: nuù nsidaa nèhivì cucuni quihvi yucán, cuáhà-né, mà ñhì-né yàha-ne. ²⁵ Vàchi quida-nda cuenta na ian iá iin vehe, te cuní-nsiá quihvi-nsia, doco sàni nacadi nècuàchì divéhé-xímá yehè-né. Ñàyùcàndùá sàà-nsiá, te càhàn-nsiá yehè, cachí-nsiá: “Stoho-nsì Señor, nacuna sacù-ní nuù-nsí”. Dandu nècuàchìmà, icúmí-nè cachi-nè: “Còó, tàcuní mii-nsiá, (ni có-ínáhi) índù ni quixi-nsia”. ²⁶ Dandu mii-nsiá, cuáhàn-nsiá cachi-nsiá: “Nsiuhù, nisa cutnahá-nsi xì-ní ni sandoo-nda nisa xixi-nda nisa xihì-nda (tècuíi); te mii-ní, nisa dacuahá-ní nèhivì ñuu-nsi, calle ñuu-nsi”. ²⁷ Dandu nècuàchì sahnú yucán, icúmí-nè cachi-nè: “Yùhù cachí xì-nsiá, tàcuní mii-nsiá, ni có-ínáhi índù ni quixi-nsia. Ñàyùcàndùá, cuahán-nsiá iladu, vàchi nècuàchì chicuèhè xínduu-nsia”, cachi nècuàchì sahnua-ma. ²⁸ Pues (ducán stná mii-nsiá), icúmí-nsiá cuni-nsiá na yàha xii-ndá Abraham ndè ñuhivì ìi xí Dios, mii-né xì stná Isaac, xì Jacobo, xì nsidaa stná nècuàchì profeta nisa càhàn cuenta xi-ya sàhana. Nsidaa-né icúmí-nè màcúndoo-ne nuù Dios ñuhivì ìi xì-yá. Doco mii-nsiá, còó; fuera icúmí-nsiá ndòo-nsia. Dandu yàha ga cuáhàn-nsia

cuacu-nsia, ndé càna nùhu-nsia (ñà-ndòhò guâ-nsià). ²⁹ Vàchi nsidanicuú ladu icúmí quee nêhivì sàà-nè ñuhivì ìì xí-yá, cunduu-ne nêhivì vâxi ladu caná hora, xì nêhivì ladu quécahnu stná, xì nêhivì ladu norté, xì nêhivì ladu sur, nsidaa-né icúmí-nê casaà-nè màcúndoo-ne (ndé iá vicò) ñuhivì ìì xí-yá. ³⁰ Vâchi nêhivì nchícùn cahá-xí vichi, icúmí-nè sàà-nè nâcòdò nùu-né nùu-xí (quívì yucán), te nêcuàchì idónuu vichì, icúmí-nè sàà-nè natenchicùn-nè ndé cahá-xí.

Nansa ni sacu Jesús sàhà nêhivì ñuu Jerusalén

³¹ Divi quívì yucán nì casaà dava nêcuàchì fariseu nùu-yá, te nì cachi-nè xì-yá:

—Cuahán-ní quecuaán-ní yohó, vâchi cuní Herodes cahni-té mii-ní.

³² Dandu nì cachi-yà xì nêcuàchimà:

—Cuahán-nsià, te dohó cachi-nsià xì tè-icúmí guá maña mà: “Cunaha-ní, vichì xì tnaa cuàhìn taví ñà-malu ñuhú anima nêhivì, te dandúvaha stnáì nêcuàchì cuhí, dandu quívì ùnì cuàhìn dansihí chuun xì”. ³³ Doco sà-lá ñà-caqui vichì, te tnaa, te idá, vâchi ndé ñuu Jerusalén nduú lugar ndé tûha ndisa nêhivì cahni-né iin ana cáhàn cuenta xì Dios.

³⁴ ‘Ndahví mii-nsiá nêcuàchì ñuu Jerusalén! vâchi tûha-nsia cahni-nsiá nêcuàchì cáhàn palabra xì Dios, vâchi na techúún-yanè sàà-nè nùu-nsiá dandu caniyúú-nsiânè ñà-cui-nè. Na cuahà guá xichì nì cunì danátáquì mii-nsiá nùì na ian danátácá sùun pilu xì-sì ñà-nâcúñuhu quisì mà tixi ndixì-sí; doco còò, cónì cunì-nsiá. ³⁵ Ñâyùcandúá icúmí lugar xì-nsia yohó ndòò nihnia. Te cachi stnáì xì-nsiá, mà cuní gâ-nsiá yùhù ndé cachi sàà quívì cachi-nsiá xì: “Ndiaha gá mii-ní, vâchi divi ana vâxi cuenta xì Stoho-ndà Señor nduu-ní”.

14

Nansa ni dandúvaha Jesús iin nêcuàchì ndohó cuèhè cuiun

¹⁻² Daaní, iin quívì descansu cuàhàn-yà vehe iin nêcuàchì idónuu nùu nêcuàchì fariseu, cuàhàn-yà cuxi-ya yucán. Te vehe nêcuàchimà iá stná iin nêcuàchì cuhí cuèhè cuiun, te iin-né nùu-yá. Ñâyùcandúá, dava ga nêcuàchì fariseu ndoó yucán, indéhe váha-neyà, nansa quida-ya. ³ Ñâyùcandúá, nì cachi-yà xì nêcuàchì fariseu mà xì stná nêcuàchì ley xì veheñuhu ndoó yucán:

—¿A sáha ley ìì xì-ndà dandúvaha-nda nêhivì nú quívì descansu nduá? (Cachi-nsiá xì’.)

⁴ Doco nêcuàchimà, dadí úún nì ndòo-ne. Ñâyùcandúá, nì tnii-ya ndahà nêcuàchì cuhí mà, te nì dandúvaha-yanè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Vâtùni cùhùn-ní vichì.

⁵ Dandu nì cachi stná-yà xì nêcuàchì ndoó yucán:

—Nú iá iin burru, ò iin buey xì-nsia, te nì nacava-sì ini iin xichì, ¿áma cùhùn-nsiá carrera tavà-nsiási, mate quívì descansu nduá? —nì cachi-yà.

⁶ Te mii-né, màncúì nanihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùu-yá.

Mà váha ndanihi-nda mii-nda nduu-nda ana chicá ndiaá

⁷ Daaní, nì xini Jesús nansa quidá nêcuàchì nì quesaa vicò mà, nandúcu-nè lugar cundoo-ne ndé chicá quee tnùñuhu xì-né. Ñâyùcandúá, nì nacani-ya xì-né iin ejemplu, cachi-yà:

⁸ —Nú càná iin nêhivì cùhùn-nè iin vicò nandàhà, màsà cóó-né ndé nduú lugar chicá iá tnùñuhu-xí, vâchi vihini sàà stná inga ana chicá quidáñuhú nêcuàchì divéhé-xí. ⁹ Nú ducán, dandu icúmí nêcuàchì divéhé-ximá tnàtuu-ne

ndé iá nècuàchì nì sàà primeru mà, te cachi-nè xì nècuàchìmà: “Cuxio-ní, te ni coó nècuàchì sahnú yohó lugar xi-ní”. Dandu nècuàchìmà, ndacuiin-nè, te cùhùn-nè coo-ne inga lugar ndé cahà-xí, te ndòo cahan-ne. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú cánà-ndà cùhùn-ndà iin vicò, dandu nanducu-nda lugar chicá cahà-xí coo-nda, dandu na tnátuu nècuàchì divéhé-xímá, icúmí-nè cachi-nè xi-ndà: “Amigo, nahà-ní, coo-ní ndé nduú lugar chicá iá tnùñuhu-xí”. Pues nú nì quidá-né ducán, dandu chicá quee tnùñuhu xi-nda nùò nècuàchì cutnáhá xí-ndá ndoo-nda xixi-nda yucán. ¹¹ Vàchi nsidaa ana datiaá chicá ndiaá, icúmí-nè sàà-nè ndòo cahan-ne. Doco nsidaa ana ndaníhí ndahví xì miì-xí, divi nduú ana chicá icúmí nihì xì tnùñuhu —nì cachi Jesús.

¹² Daaní, nì cahàn-yà xì nècuàchì nì cana xi-yá ñà-cuxi-yà, cachi-yà xi-né:

—Nú cuahàn-ní quidá-ní iin vicò vehe-ní, dàtnàà ò sàcuaà, dandu màsà cáná-ní amigo xi-ní, ò ñani-ní, ò tnahà-ní, ò nècuàchì cuicà ndoó yatni, còtó cana stná-nè miì-ní vehe-ne, te ducán danáà-né favor nì quidá-ní. ¹³ Còó, vachi nú cuní-ní quidá-ní iin vicò, dandu cana-ní nècuàchì ndahví, xì nècuàchì nì nacuéhè, xì nècuàchì xicá cuéhè, xì nècuàchì cuaá; ¹⁴ dandu ndiaha gá coo xi-ní, vachi nsidaa nècuàchì yucán, mà cúí danáà-né nùò-ní. Daaní (ndé inga vida) na natiacú-ní xì nsidaa gá nèhivì nihnú ndàcuisi inì-xì, icúmí-ní nihì-ní ñà-vaha xi-ní sàhámà —nì cachi Jesús.

Jemplu sàhà vicò cahnú

¹⁵ Daaní, iin nècuàchì cutnáhá xí-yá na xixí-yá yucán, nì tiacu-nè ñà-nduá nì cachi-yà, te nì cachi-nè xi-yá:

—Ndiaha gá coo tiempu cundoo-nda ñuhivì ì xí Dios, te cuxi-nda pan yucán.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchìmà:

—Nísa là iin tiàa nì quidá iin vicò cahnú. Cuahà gá nèhivì nì cana-ne.

¹⁷ Dandu nì hora cuahàn-nè cacuxi-ne, nì techuún-né iin peón xi-ne (ñà-caca-tè) cachitnùhu-tè xì nsidaa nècuàchì nì cánà mà ñà-sà-iá hora yaha-ne, vachi sà-lá listu nsidaa.

¹⁸ Doco iin-ni nì cacachi nsidaa-né ñà-nì cuicáhnú ini nècuàchì quidá-xì vicò mà sàhà-né. Nècuàchì primeru, nì cachi-nè: “Còó, làcà nì xiin iin ñuhù xí, te icúmí cùhìn cundehiá. Nì cuicáhnú ini-nè sàhí”, cachi-nè.

¹⁹ Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: “Còó, vachi làcà nì xiin ùhùn yunta buey, te icúmí cùhìn cundaá ini sàhà-sí, a quidá víi-sí, á coó. Nì cuicáhnú ini nècuàchìmà sàhí”, nì cachi tiàa ma. ²⁰ Daaní, inga-nè, nì cachi-nè: “Còó, vachi làcà nì nandáhi, te ñàyùcànduá, mà cúí cùhìn”.

²¹ Ñàyùcànduá, mànuhù peón mà, te nì nacani-tè xì lamú xi-tè nansa nì cacachi iin iin nèhivì mà. Ñàyùcànduá, nì xidà ini nècuàchìmà, te nì cachi-nè xì peón mà: “Cuahàn-ní vichí duha cacanuu-ní inii calle ñuu-ndà yohó, calle nahnú te calle cuati, te danátacà-ní nècuàchì ndahví, nècuàchì nì nacuéhè, xì stná nècuàchì xicá cuéhè, xì nècuàchì cuaá ñà-nì quixí-né vicò xí”.

²² Ñàyùcànduá, (ducán nì quidá peón mà); dandu nì cachi-te: “Sànì quide ñà-nduá nì cachi-ní xí, señor, te vátùni cundoo más gá nèhivì”. ²³ Dandu nì cachi tu lamú mà xì peón mà: “Vichi cuahàn tu-ní nsidaa ichì xì nsidaa callejón, te datnátuu-ní nèhivì sàhà-ñá chitu vehi nèhivì. ²⁴ Vachi ñà-yohó cachí xi-nsiá, ni-iin nèhivì nì quide invitar daa, mà ñhi-né ni-iyuhu ñà-cuxi-ne vehi”.

Nansa nì cachi Jesús xi-ndà ñà-iin-ni nì nácánì ini-ndà cunchicùn-ndáyá

²⁵ Cunaha-ní, cuàhà gá nêhivî xínchicùn xî-yá cuàhàn stná-nè. Nâyùcànduà nî naxicocuñn-yà yàtà-yá, te nî cachi-yà xî-nè:

²⁶ —Nú vâxi iin nêhivî nuí, te cuní-nè cunchicùn-nè yùhù, dandu (màsà ndúlócô gà-nè ñà-nduà cachí) yua-né, ò dihi-né, ò dèhe-ne, ò ñani-nè, ò cùha-ne, mate (nî cá-cútúxî ini nêcuàchìmà) sàni xini ùhî tñaha-nemà mii-né. Nî màsà cúú gá stná ini-nè sàhà vida xi-ne, vâchi nú coó, mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin ana nchícùn xî. ²⁷ Te xiñuhu stná (ñà-coo-ne dispuestu cui-nè sàhî), quida-ne cuenta na ian nsidá-né iin cruz cuàhàn-nè cui-nè. Vâchi nú có-nìhnú ini-nè ducán, te có-nchícùn stná-nè yùhù ducán, dandu mà cúí sàà-nè cunduu-ne iin nêhivî xî. ²⁸ Vâchi nú cuní-ndà quidavàha-nda iin vehe ducún, amádi dihna coo-nda quida-nda cuenta xi-nda a vátùni sàà dihùn xî-ndà, ²⁹ còtò mà cúí daxínu-ndañá, cuisî cimientu xan daquésáhá-ndá, te sà-íá nî. Dandu nêcuàchî indéhe, cuàhàn-nè cuàcùndiaa-nèndó, ³⁰ cachi-nè: “Cuàhàn tè-jaàn quidavàha-tè iin vehe nî cúí, doco cóni nîhî-té daxínu-teá”, cachi-nè (cuàcùndiaa-nèndó). ³¹ Daaní, stná iin rey, nú cuní-te cùhùn-te guerra nàà tñahá-te xî inga rey vâxi xî soldadu-xî, amádi dihna coo-tè nacani vâha ini-te, a vátùni sàà ùxin mil soldadu xi-tè ñà-cundee-té nuù òcò mil soldadu xî inga rey mà, á coó. ³² Te nú mà sàà soldadu xi-tè, dandu na táñàha ga cuyatni inga rey mà, dandu techuún-te nêhivî xî-te cùhùn-nè ndatnuhu-né xî tèmà nansa nsihi pleitu xi-tè. ³³ Te ducán stná mii-nsiá, xiñuhu nandòdó-nsiá nsidanicuú iñàha icúmí-nsiá, vâchi nú coó, dandu mà cúí sàà-nsià cunduu-nsia ana nchícùn xî’.

Ejemplu nacání sàhà iin nî cuchicuehe, te ducán stná ndohó, màdî cuchicuehe anima-ndà

³⁴ Vâha ga iin, (vâchi nsidá ádiá ñà-xìxì-ndà); doco nú sàni ndañuhu ñà-ádi xán, dandu mà cúí gá ndu-adi gá. ³⁵ Vâchi còò cá chuan, mà cùnduá ñuhu chihi-nda, nî mà vâha daquéé stná-ndà nuù itu-ndà. Chicá vâha cate-ndañá. Nî cúniní vâha nsidaa-nsiá palabra jaàn.

15

Ejemplu nacání sàhà riî nî tùcù

¹ Daaní, nî catnàtuu cuàhà tè-dàchíyàhvi, xî cuàhà gá stná nêhivî iá cuàchi-xî, vâchi cuní-nè cunini-ne ñà-nduà cachí-yà. ² Dandu nêcuàchî fariseu, xî stná nêcuàchî ley xi veheñuhu, nî xitnùhu-neyà, cachí-nè:

—Nêcuàchî jaàn, cudîi ini-nè cutnahá-né xî nêcuàchî cuàchi; dècuèndè xixî tãcá stná-nè xî nêcuàchìmà.

³ Dandu nî nacani-ya xî-né iin ejemplu, te dohó nî cachi-yà:

⁴ —Nú ndoó iin cientu riî xî-ndà, te nî quecuáan iin-sî ¿ndiá nduá quida-nda? ¿Amádi nacoó-nda 99 quisi dava ga mà iin yodò, te cùhùn-ndà nanducu-nda inga quisi mà ndè cachi nanihî-ndásí? ⁵ Daaní, nú sàni ndacùhun-ndasí, cudîi ini-ndà ⁶ mànuhù-ndà vehe-nda idádócó-ndà quisi mà. Dandu cana-nda amigo xi-nda xî stná nêcuàchî ndoó yatni, te cachí-ndà xî-né: “¡Nahà-nsia cundoo-nda cudîi ini-ndà, vâchi sàni natù riî xî nî ndañuhu nî cúí!”

⁷ Te yùhù cachí stnáí xî-nsiá, nú nî sàà iin nêhivî iá cuàchi xi cuu-ne arrepentir, dandu yáha ga xícudîi ini ana ndoó gloria. Ndè chicá cudîi ini-nè sàhà nêcuàchìmà nuù 99 nêhivî nihnú vâha ini-xî, vâchi mii-né, có-xiñùhù gá cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dihùn nî ndañuhu, te nî natùia

⁸ Te ò (inga ejemplu. Ni cachí-ndà iá) iin nècuàchì ñahà icúmí xí ùxìn dihùn plata. Pues nú ni ndáñhúhú ian, amádi nacuicùn-né iin isi, te nasihvi-né vehe-ne ñà-nanducu-néà ndè cachi natùia. ⁹ Daaní, nú sàni nanihi-néà, dandu cana-ne amigo xi-ne xì stná nècuàchì ñahà xíndoo yatni, te cachi-nè xì nècuàchì-mà: “Naha-nsià cundoo-nda cudüi ini-ndà, vâchi sàni natüi dihùn xí ni ndañuhu ni cù”, cachí-né. ¹⁰ Te cachí stnáì xì-nsià, ducán cudüi stná ini nsidaa ángel xi Dios nú ni sàà iin nècuàchì iá cuàchi-xi cuu-ne arrepentir.

Ejemplu nacání sàhà dèhe ni sàhàn xicà

¹¹ Dandu ni cachi stná-yà:

—Nisa la iin tiàa ndoó ùi dèhe-xi. ¹² Te ni cachi tèchicá chii xi yua-té: “Papá, taxi-ní ñà-ndùú tàhvi ñihì-nsi nùù-ní”. Ñàyùcàndüá, ni sàha-ne iin iin-tè ñà-ndùú tàhvi-té. ¹³ Cóni yáha cuàhà quivì, te ni dàtácà tèchicá chii ma nsidaa ñà-icúmí-té, te cuàhàn xicà-té inga ñuu. Yucán ni quida ndevàha-tè gastu dihùn xí-te, ni quihvi-tè cuàhà viciu. ¹⁴ Daaní, na nísihi dihùn mà, ni quixi fuerte tnama ñuu yucán, te ni quesaha-té ni ndundahví-te. ¹⁵ Ñàyùcàndüá, cuàhàn-te nùù iin lamú ñuu yucán, te ni ñihì-té chuun nùù nècuàchì-mà, ni techuún-nète cuàhàn-te campu dacáxâhan-tè cochi. ¹⁶ (Ñàyùcàndüá, yucán iá-te campu mà), dècuèndè nchichi yùcù saxí cochi-mà cahan stná-te caxi-té, doco còò ni-iin nèhivi sàha xi-té ni-íñàha. ¹⁷ Dandu ni nàcùnihu sahnú ini-te, te ni cachì-te: “Cuàhà gá peón ndoó vehe yué, te iá cuàhà ñà-cutiacu-né, dècuèndè cuyódo gá-ñà nùù-né. Doco yùhù, yohó ié ndè cuní cù quidá doco. ¹⁸ Chicá vâha naquihin ichi nùhì ndé iá papá xi, te cachi xi-né: Papá, nsidá cuàchi nùù Dios, te nsidá cuàchi stnáì nùù mii-ní. ¹⁹ Ni mà natüi cunduu guè nahi dèhe-ní; nahi peón xi-ní cundui quida-ní cuenta”. Ducán nacání ini-te entre mii-té. ²⁰ Ñàyùcàndüá, ni naquihin-tè ichi mànuhù-té ndé iá yua-té.

Te xica fi vâxi-tè ndé iá nècuàchì-mà, te ni xini-nète. Dandu ni cuhi ini-nète, te ni dàyáà-nè cuàhàn-nè ni numi ñihni-nète. Ni tutuyuhu tnahá-né nùù-né. ²¹ Dandu ni cachi dèhe-nemà xi-né: “Papá, nsidá cuàchi nùù mii-yá iá ansivi, te nsidá cuàchi stnáì nùù mii-ní. Mà natüi cunduu guè nahi dèhe-ní”, ni cachì-te. ²² Doco yua-té, ni cachi-nè xì peón xi-ne: “Tavà-nsià sicoto chicá finu, te chindixi-nsiàte; te ni cúnacáá stná iin anillu ñinndàhá-te; ni nácúan stná-te iin ndisàn. ²³ Te cundaca stná-nsia chelù ndatnú quixi cui-si quida-nda vicò. ²⁴ Vâchi sàni xihì dèhi yohó cahín, doco vichi (sàni nsiaà-te) na iin tiàa ni natiacu. Sàni ndañuhu-té ni cuí, doco vichi sàni natüi-té”, ni cachi yua-té. Te nsidaa nècuàchì ndoó yucán, ni quesaha-né ni quida cahnú-né vicò mà.

²⁵ Daaní, dèhe sahnú nècuàchì-mà, iá-te nùù itú. Te ni naquihin-tè ichi màndixi-tè. Te na ní cuyatni-tè vehe, ni tiacú-te quidándáà nèhivi, te itásáhá stná-nè. ²⁶ Ñàyùcàndüá, ni cana-tè iin peón; ni xicàn tñuhù-tè nùù nècuàchì-mà, cachì-te: “¿Ndíá ndüá cùu-guá vehi?” ²⁷ Dandu ni cachi peón mà xi-té: “Sàni nsiaa ñani-ní, ñàyùcàndüá ni cachi yua-ní ñà-ni càhni-nsí chelù ndatnú, vâchi sàni natüi dèhe-ne, te còò ni-íñàha ni cuu xi-té”. ²⁸ Ñàyùcàndüá, ni xidá ini ñani sàhnümà, có-cùni-te nansihvi-tè vehe. Dandu ni quee yua-té ni càhàn vii-né xi-té. ²⁹ Doco ni cachì-te xi-né: “Cunaha-ní, sàcàni cuà ié nùù-ní quidáchúin, te iníni nsidanicuú ñà-ndüá cachí-ní xì; doco tàñáha ga dacútâhvi-ní yùhù ni-iin litú quida stnáì vicò xi amigo xi. ³⁰ Doco vichi sàhà ñà-ni nsiaa tè-ndùù dèhe-ní yohó, (ñàyùcàndüá quidá-ní iin vicò cahnú), dècuèndè ni xihì stná chelù ndatnú xi-nda sàhà-té, mate nduú-te iin ana ni quida uun gastu xi biene xi-ní sàhà ñahà xi-te”, ni cachi dèhe sahnuma.

³¹ Dandu nì cachi yua-té: “Yohó, dèhi nduú stnáú. Siempre ió xí. Te nsidaa ñà-nduú biene xi, stoho stná' nduú stnáú. ³² Doco vitni ndiá ìcà-ndà quida-nda vicò, te cudii ini-ndà, vâchi tè-ñanù yohó, nì xihì-te cahín, doco vichi yohó iá-te na ian nì natiacù-te; sàni ndañuhu dahuun-tè nì cahín, doco còó, sàni nsiaà-te vichi”.

16

Ejemplu nacání sàhà mayordomu cóni quidá ví

¹ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Iin nècuàchì cuicà, nì ìa iin mayordomu xi-ne, te nì cachitnùhu nèhivì xì-né: “Cò-quidá ví mayordomu xi-ní xì biene xi-ní”. ² Ñàyùcànduá, nì cana-ne temà, cachì-nè xì-té: “¿Nansa iá ñà-nduá quidà-ní? vâchi cãhàn trùhù nèhivì sàhà-ní nú. Pues vichi icúmì-ní quida nsihì-ní entregar cuenta xi-ní nú, vâchi cuàhìn taví mii-ní nùu chuun xi-ní ñà-nduú-ní mayordomu”, nì cachì-nè. ³ Ñàyùcànduá, nì quesaha-témà nacání ini-te, cachì-te ini-ni mii-té: “¿Nansa quide vichi? vâchi cuàhàn lamú xi dacúxió-né yùhù nùu chuun xi. Ndahví, vâchi còò valor xì quidachuún xì pala. Vihini càcàn stnáì caridad, doco cucáhàn nú. ⁴ ¡Á! Vichi sàni cundaà ini nansa quide, te cundoo ana cuàha lugar coi vehe-xi na quei nùu chuun xi”, nì cachì-te. ⁵ Ñàyùcànduá, nì cana-tè iin iin nèhivì inihíca nùu lamú xi-tè. Te nì ndàcàtrùhù-té nùu nècuàchì primeru mà: “¿Nadaa inihíca-ní nùu lamú xi?” ⁶ Te nì cachi nècuàchì mà: “Iin ciento tonel aceite inihíquè”. Dandu nì cachi mayordomu mà: “Tnii-ní cuenta xi-ní, coo-ní yohó, te yàchì natiaa-ní cuenta xi-ní ñà-cundua cuisì ùi dico ùxin (50) tonel vichi”. ⁷ Dandu nì cachi-te xi inga-nè: “Te mii-ní, ¿nadaa inihíca-ní?” Te nì cachi nècuàchì mà: “Iin ciento carga nùni trigu inihíquè”. Dandu nì cachì-te: “Tnii-ní cuenta xi-ní, te natiaa-ní cùmì dicò (80) carga-ní”. ⁸ Daaní, lamú xi-tè, nì cundaà ini-nè ñà-nduá quidá-te. Ñàyùcànduá, nì cachì-nè xì-té sàhà-ñá cóni quidá ví-té: “¡Na nchichí guá nì quida-ní!” nì cachì-nè. Vâchi cunaha-nsiá, nèhivì nihnú ini-xi cuisì ñuhiví yohó, chicá cuehé-nè nùu chuun xi-ne entre nsidaa mii-né, te chicá mà cuehé nèhivì datnúú Dios sàxinítrnì-xi.

⁹ Te yùhù cachì xì-nsiá: mate dava-tè, có-quidá ví-té xì dihùn xí-te, doco mii-nsiá, xiñuhu cuichuún ví-nsiá ñà-cuicà-nsiá sàhà-ñá naquimanì nèhivì-nsiá, dandu na quívi nsihì dihùn xí-nsiá mà, vátùni cuàha Dios sàà-nsiá nùu-yá vehe ndiaha-yá nicanicuahàn.

¹⁰ Nú sàni nihì iin nèhivì iin chuun tii, te quidá ví-néa, dandu ñà-jaèn cundaà ini-ndà vátùni quida víi stná-nè iin chuun chicá cahnú. Te ò nú có-quidá ví-nè chuun tii ma, dandu nì mà quidá víi stná-nè iin chuun cahnú.

¹¹ Ñàyùcànduá, nú icúmì-ndà ñà-cuicà ñuhiví cuàchi yohó, te có-quidá ví-nda xán, dandu còò iin cuàha xi-nda ñà-nduú ñà-cuicà ndiaha ndisa. ¹² Te nú có-quidá ví-nda chuun ñà-cundiaa-ndà biene xi inga ñanitnaha-nda, dandu còò iin cuàha xi-nda ñà-cunduu biene xi mii-nda.

¹³ Iin tè-quidáchúùn, mà cúí coo ùi patrón xì-tè, vâchi nú ducán, dandu icúmì-té cuni ùhì-te iin-ne, te inga-nè cuu ini-tè sàhà-xí. Te ò nì cachì-ndà, iin-ne coo vâha xi-té, te inga-nè cahichì ini-te. Te ducán stná mii-nsiá, nú cúí ini-nsiá sàhà dihùn, dandu mà cúí cunucuachi stná-nsiá nùu Dios —nì cachi Jesús.

14 Daaní, nècuàchì fariseu, itá stná-nè yucán, iníní-né nsidaa ñà-nduá cachí-yà, te nì sàcúndiaa-nèyà, vàchi cuàhà gá cuú ini-nè sàhà dìhùn.

15 Ñàyúcànduá, nì cachi-yà xì-né:

—Mii-nsiá, nùù nèhivi cuní-nsiá ndee vaha-nsia, na ian nì cúnduú-nsiá nèhivi váha guá. Doco Dios, ináhá-yá ñà-ñuhú ini anima-nsiá. Vàchi ñà-nduá chicá xího nècuàchì ñuhivi yohó, có-nátùia nùù mii-yá, vàchi ñà-chicá có-íá vaha nduá nùù-yá.

Iin palabra nì cachi Jesús sàhà ley xi Moisés xi sàhà ñuhivi ì xi Dios

16 Inii tiempu antes quesaa Juan (Bautista) nì sandiaa ley (xi Moisés) xi stná palabra nì cachi profeta nìsa cahàn cuenta xi Dios. Doco tiempu xi Juan vaxi duha nì quesaha xitiá cuenta sàhà ñuhivi ì xi Dios, te vichi nsidaa nèhivi, quidá-né lucha sàà-nè ñuhivi ì mà.

17 Doco ley (sàhana) ma, nicanicuahàn cundua iin ley vaha; vàchi ni-iin seña tii xí iin letra xan, mà nunca sàà ndañuhá. Chicá mà ùhi ndañuhu ansivi xi ñuhivi, doco ley mà, nicanicuahàn coa.

Nansa nì cachi Jesús ñà-mà váha cate tnàhà-ndà

18 Nú nì caté stnahá iin tiàa xi ñahàdihí-nè, te coo-ne xi inga nècuàchì ñahà, cuàchi ndisa cundua. Te nú nì nándahà stná iin nècuàchì tiàa xi iin nècuàchì ñahà ní sate stnahá, divini cuàchi cunduu stná mà.

Nansa nì cuu xi iin tècuicà xi stná iin nècuàchì ndahví nani Lázaro

19 Nisa ìa iin tècuicà, ndixí-te sicoto cuxín finu, xi cuàhà gá sicoto chicá vii. Te nsiquívi nisa quida-tè vicò cahnú vehe-tè. 20 Te nisa ìa stná iin nècuàchì satú nani Lázaro, indúhu-né yehè cahnú tècuicà mà, te itándiaa chitu nsìhi ùhi icà-né. 21 Te cuní-nè ñihí-né pedazu cuati comida cóyo nùù mesa xi tècuicà mà cuxi-ne. Dècuèndè stná sikhina, vaxi-sì ndé íá-nè, te nacuahá yàá-sì nsìhi ùhi icà-némà. 22 Daaní, nì sàà quívi nì xihí-nè, te nì caquixi ángel nì nacuaça-ne anima nècuàchimà cuàhàn-nè ndé íá xii-ndà Abraham. Daaní, después nì xihí stná tècuicà mà, te nì ndùxin-tè. 23 Dandu (nì sàà-te) ndé ndoó anima nècuàchì xínduu nsii. Te yucán nì quesaha-té ndohò cuàhà-té. Dandu nì ndacoto-tè nì xini xicà-té yucán ía Abraham, te yatni uun ía stná Lázaro. 24 Ñàyúcànduá, nì ndàhi ndee-té, cachí-te: “¡Abraham! ¡Xii-nsí nduu-ní! Cundehe ndahví-ní yùhù; techuun-ní Lázaro quixi-ne dandaxín-né dìndàhà-nè tècuí, te danchíco-ne yáf, vàchi yáha ga ndohí íé mahí ñuhu yohó”. 25 Doco nì cachi Abraham: “Nsinuu iní-ní, hijo, vàchi na nisa itiacù-ní ñuhivi, váha vida nisa icumí-ní. Doco Lázaro yohó, cóo; yáha ga ndahví nisa yáha-ne. Doco vichi sàni ñihítahví-né cudii cuàhà ini-nè, mientras mii-ní, icumí-ní ndoho-ní. 26 Te ía stná inga iñàha, vàchi mahí nsìhù yohó xi mii-nsiá jaàn ía iin yui cahnú cunú sàstnùhù. Ñàyúcànduá, mate nì cùcàhàn-nsí yáha-nsi ndé íá-ní, doco mà cú; te stná mii-nsiá, mà cú yáha stná-nsiá ndé ndoó nsìhù yohó”. 27 Dandu nì cachi tèmà: “Pues, nú ma cú, dandu sacúndahví nùù-ní, tío Abraham; techuún sacù-ní Lázaro nùhù-nè vehe papá xi. 28 Vàchi yucán ndoó ùhùn ñani, te cuní cahàn Lázaro xi-té ñà-màsà quíxi stná-te lugar yohó ndé ndòhò guá-nsi”. 29 Dandu ní cachi Abraham xi-té: “Sà-icúmí-té libru ì nì tiaa Moisés, xi stná libru nì tiaa nècuàchì profeta. Nì cúnini-te ñà-nduá cachí nùù tutu mà”. 30 Dandu nì cachi-te: “Còo, tío Abraham, vàchi nú nì nátiácú iin nsii, te sàà-nè cahàn-nè xi-té, dandísá, icúmí-té cuu-tè arrepentir”. 31 Doco nì cachi Abraham xi-té: “Nú có-cuní-te

cunini-tè ñà-nduá nì cachi Moisés, te ni ñà-nduá nì cachi profeta, dandu mà sàà-te naxicocuñ inì-te mate ni nátiácú iin nsii (càhàn xì-té)”.

17

Cuàhà gá ni coo-nda cuidadu, còtò quida-nda iin cuàchi

¹ Dandu nì cachi Jesús xì nècuàchi dachuahá-yá:

—Ñà-ndáà nduá, icúmí dava nèhivi tùcù-nè ichì có-ndiáá quida ñanìtnaha-ne. Doco ndahví nècuàchi datúcù tnhà-ximà. ² Vàchi chicá vaha ni mácùndiacu iin yùù yódò dùcùn-né, te ndiachi-né mahì mar sàhà-ñá màsà dátúcù-nè ni-iin ñà-cuati yohó. ³ Ñàyùcànduá, cuidadu cundoo-nsia sàhà ñà-nduá quidá-nsiá.

‘Nú quidá iin ñanìtnaha-nsia cuàchi nùù-nsiá, dandu càhàn-nsiá xì-né sàhàmà. Te nú ni náxícocuñ inì-nè sàhà ñà-nduá nì quida-ne, dandu cuicahnú inì-nsia sàhà-né. ⁴ Mate usà xichi iin quivì ni quidá-né iin cuàchi nùù-nsiá, có-quidá, vachi nú cada iin iin xichi vaxì-ne cachí-né ñà-cùù-né arreppitir, dandu icúmí-nsiá cuicahnú inì-nsia sàhà-né —nì cachi Jesús.

Vàtùni quida stná-ndà milagru nú nihnú vaha ini-ndà mii-yá

⁵ Dandu nècuàchi nì nihì chuun nùù Stoho-ndà Señor, nì xicàn tàhvì-né nùù-yá, cachí-né:

—Chindee-ní nsiùhù ñà-nì sàà-nsi cunindisá víi gá-nsi.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuati lihngu tata yutnú nani nù-mostaza. Te ñà-yòhó cachí xì-nsiá: nú xiníndisá ndisa-nsia, mate (iyuhu nduá) nahi tata mà, dandu dècuèndè vātùni dandacú-nsiá nùù yutnú nahi yutnú fruta jaàn ñà-nì ndánchítò-nu yohó, te cùhùn-nu ndiachi-nú mahì mar, dandu seguru ducán icúmí coo.

Ejemplu sàhà peón quidáchuùn nùù-ndà

⁷ ‘Nì cachí-ndà iá iin peón xì-nda, te quidachuùn saín-te nùù-ndà. Te vihini xitù-te, o ndiáa-te quisi xì-nda. Doco nú nì nsiaà-te vehe, ¿a cachí-ndà xì-té ñà-nì cùhùn-te cudamá-te? ⁸ Còó, dohó cuàhàn-ndà cachí-ndà xì-té: “Quidayucùn-ní ñà-cudamí, dandu nsidavii-ní mii-ní, te taxi-ní ñà-cuxi, te cohi. Doco mii-ní, dècuèndè después icúmí-ní cuxi-ní”, cachí-ndà xì-té. ⁹ Pues, ¿a náquímànì-ndà peón mà nú sàni quida-tè nsidaa ñà-nduá nì ndacu nùù-té? Ádi coó. ¹⁰ Pues divi ducán stná xì mii-nsiá, vachi nú sàni nsihi nì quida-nsia nsidaa ñà-nduá nì ndacu nùù-nsiá, dandu icúmí-nsiá, cachí-nsiá: “Còò ni-ìhàhà ni quidá-nsi, cuiis ñà-nduá ndiá icà-nsi nì quida-nsi”, —nì cachi Jesús.

Nansa nì dánduvàha Jesús ùxìn tiàa ndohó cuèhè lepra

¹¹ Nchícùn Jesús ichì Jerusalén cuàhàn, te nì yàha-ya ladu Galilea xì stná ladu Samaria. ¹² Te na ní sàà-yà iin ñuu tii nì xini-yà yucán vaxì ùxìn tiàa ndohó cuèhè lepra. Ità xica-né, ¹³ cána ndee-né, cachí-né:

—¡Stoho-nsì Jesús! ¡Cundehè ndahví-ní nsiùhù!

¹⁴ Daaní, na ní xini Jesús nècuàchimà, nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá dacuní-nsiá dùtù icà-nsiá.

Ñàyùcànduá nì caquihin-ne ichì cuàhàn-nè. Te meru xicá-né ichì mà, dandu nì nduvàha nsidaa-né. ¹⁵ Te iin-ne, na ní xini-nè sàni nduvàha-ne, nì naxicocuñ-nè, nì ndenihi vaha cuahà-né Dios, ndee càhàn-nè. ¹⁶ Te nì sàcuñ sisi-né nùù-yá, naquímànì-néyà. Te nduú-né iin nècuàchi ñuu Samaria.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Amádi ùxin tiàa nì nduvàha? Doco 9 nècuàchì dava ga mà, còò-né nì nàxícocuñ. ¹⁸ Cuisì mindaa nècuàchì tùcù yohó nì naxicocuñ naquímání xì Dios.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà xì tiàa nì naxicocuñ mà:

—Ndacuiñ-ní xuhun-ní vehe-ní. Vâtùni nì xinindisa-ní, te ñàyùcàndüá nì nìhì-ní nì nduvàha-ní.

Nansa icúmí cuu quìvì naxicocuñ Jesús ñà-cusahnú-yá nùù ñuhiví yohó

²⁰ Daaní, nì ndàcàtnhùhù nècuàchì fariseu nùù-yá índù tiempu sàà quìvì cusahnú Dios ñuhiví yohó. Te nì cachi-yà xì-né:

—Màdiá nduchìnúù-nsiá cuni-nsiá ñuhiví ì xí Dios. ²¹ Mà cùndüámà ñà-cachitnúhu nèhivì xì-nsiá, cachi-nè yohó iá ñuhiví ì mà, te ò yucán iá'. Còò, vâchi yohó mahì mii-nsiá iá ñuhiví ì mà.

²² Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vâxi iin tiempu na yáha ga cuni-nsiá cundua tiempu ndiaha (naxicocuñ) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, doco tãñáha ga sàà cundua tiempu mà.

²³ Te nú cachí nèhivì xì-nsiá ñà-yohó sàni naxicocuñ, te ò yucán ié', màsà cùhùn-nsiá xì-né, màsà cùnhícùn-nsiànè. ²⁴ Vâchi na ian tása, te natnúú fuerte inicutu ansivi ndè iin ladu xì ndè inga ladu, ducán icúmí cuu stná xì yùhù na sàà quìvì xí, (te cundehè nsidaa nèhivì yùhù). ²⁵ Doco antes, cuàhà ñàha icúmí ndohi; vâchi icúmí nèhivì tiempu vichi cahíchi ini-nè yùhù. ²⁶ Te nacua nì cuu tiempu xì Noé sàhana, ducán icúmí cuu stná na sàà meru quìvì xí yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví. ²⁷ Vâchi tiempu xì Noé mà nisa (ndoo cuéyàà nèhivì ñuhiví), xixí-né, xihí-né, te nándàhà-né. Te ducán nisa quida-ne dècuèndè nì sàà quìvì nì quìhvi Noé barcu cahnú, dandu nì quixi dàvì nì sahnì xì nsidaa nèhivì mà. ²⁸ Daaní, ducán stná nèhivì ñuu Sodoma tiempu xì Lot sàhana, xixí-né, xihí-né, xiín-né, te dicó-né; xitù stná-nè, te quidávàha stná-nè vehe; ²⁹ doco divi quìvì nì quee Lot ñuu mà, dandu ndè ansivi nì còyo ñuhu xì tãtnà cuaán sahan quini, te nì caxihì nsidaa nèhivì ñuu mà. ³⁰ Ducán icúmí cuu stná na quìvì naxicocuñ, te cuni nèhivì yùhù.

³¹ Quìvì mà, nú ndoo nèhivì ònivèhé-né (quetátú-nè), te ini vehe ñuhú ñà-icúmí-nè, dandu màsà ndúlócò-nè sàhámà. Cuisì-nì nì cùnù dèhé-nè chicá vâha. Te ò nú ndoo-né nùù itú, dandu màsà nàxícocuñ-nè vehe-ne. ³² Màsà nándòdó-nsiá nansa nì cuu xì ñahàdihí Lot. ³³ Nsidaa ana cunì dacácu xì vida-xi, cutu-ñà dandáñuhú-nèàmà quea; doco nsidaa ana có-dàcácu xì vida xì, divi cunduu nècuàchì càcu.

³⁴ Yùhù cachí xì-nsiá, na sàà ñuu naxicocuñ, dandu ndé quídì ùì nèhivì, icúmí cuxio iin-ne, te iin-ne ndòo. ³⁵ Te ndé ndoo ùì nècuàchì ñàhà cutnáhà nchicó, iin-ne icúmí cuxio, te inga-nè ndòo. ³⁶ Te ndé ndoo stná ùì tiàa nùù itú, iin-ne cuxio, te inga-nè ndòo.

³⁷ Dandu nì ndàcàtnhùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Stoho-nsi Señor, ¿índù cuàhàn cuu ñà-jaàn?

Te nì cachi-yà:

—Cunaha-nsiá, (ducán iá nahi dichu cachí): “Ndé indúhu ñà-nì xihì, yucán icúmí nataca stná longo”.

18

Ejemplu nacání sàhà iin nècuàchì ndahví nì sàhàn nùù iin juez cuehé

¹ Dandu nì nacani Jesús xì-né iin ejemplu ñà-cundaà ini-nè ñà-iin-ni icúmí-ndá càcàn tàhvi-ndà nùù Dios, te màdiá cuhuun ini-ndà. ² Dohó nì cachi-yà:

—Nisa ìa iin juez iin ñuu; doco ni cóni sácáhví-tê Dios, ni stná nèhivì. ³ Te divi ñuu yucán nisa ìa stná iin nècuàchì ñahà nì xihì ìi-xì. Te sáhàn nècuàchì mà nùù juez mà, cachi-nè: “Nsidandaà-ní chuun xi, vèchi ìá iin nècuàchì xini ùhì xì”.

⁴⁻⁵ Doco cóni cùnì-te. Daaní, después nì nacani inì-te, cachi-te inì-ni mii-té: “Yáha ga sáhachuún ñahàcuáán yohó yùhù. Ñàyùcàndùá mate có-càhvì Dios, ni có-càhvì stnáì ni-iin nèhivì, doco cuàhìn nsidandaì chuun xi nècuàchì yohó, vèchi cuñáñi ñà-tutoo quixi-guá-nè nùù”.

⁶ Dandu nì cachi Stoho-ndá Señor:

—Cundehè-nsiá nansa nì cachi juez mà, mate malu-nè, (doco icúmí-nè chindee-né nècuàchì mà). ⁷⁻⁸ Ñàyùcàndùá, Dios, ¿áma nsidandaà stná-yà sàhà nèhivì nì nacàxin-ya nú ndui te ñuu xicàn tàhvi-né, te sacúndáhvì-nè nùù-yá? Te ¿a caní tiempu cueé-yà, te sàà quivì nsidandaà-yà ducán? Còó, yàchì icúmí-yà nachitacuhá-yà sàhà-né, cachi xì-nsiá. Doco quivì naxicocuñin yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, ¿a ndísá cunindisá cuàhà nèhivì yùhù cahan-nsiá? —nì cachi Jesús.

Ejemplu nacani sàhà iin nècuàchì fariseu cuadú, xì sàhà stná iin nècuàchì dachiyàhvi nì naxicocuñin inì-xì

⁹ Daaní, nì nacani-ya iin ejemplu sàhà nèhivì ndanìhì vaha guá xì mii-xì, te cachi-chì ini-nè nècuàchì dava ga. Dohó nì cachi-yà:

¹⁰ —Ûì tiàa, cuàhàn-nè veheñuhu cahnù ñà-càcàntàhvi-né nùù Dios. Iin-ne nduú nècuàchì fariseu, te inga-nè nduú nècuàchì dachiyàhvi. ¹¹ Te nècuàchì fariseu mà, nì sàcuñin-nè yucán, te nì naquimanì-né Dios sàhà mii-né, cachi-nè: “Ansivéhé-nì Yua-nsí Dios, vèchi yùhù, có-quidá ndevàhì nacua quidá nècuàchì dava ga mà, te có-quidá cuìhna stnáì ni-ìñàha, vèchi có-quidè ni-iin ñà-có-ndiá ìqué quide, có-càhìn xì inga nècuàchì ñahà, ni có-quidá stnáì na quidá tè-dàchiyàhvi jaàn. ¹² Còó; nùù cada unà quivì inìhí ìá dòquì ù quivì, te nùù cada ùxin pesu quidè ganar, chivàha cuain ìan ñà-cunduu diezmu xan”, nì cachi nècuàchì mà.

¹³ Doco nècuàchì dachiyàhvi ma, xica ìin-né, cucàhàn nùù-né ndacoto-ne ansivì. Ñàyùcàndùá, ìin-ne, canì-né nchìca-ne (ñà-cuù guá-nè sentir sàhà cuàchì-ne), te cachi-nè: “Yua-nsí Dios, cundehè ndahví-nì yùhù, vèchi nècuàchì cuàchì nduì”, nì cachi-nè, ¹⁴ dandu mànuhù-né. Ñàyùcàndùá, yùhù cachi xì-nsiá, divi nècuàchì yucán nduú ana nì ndee vaha ndisa nùù Dios, te màdiá nècuàchì primeru mà. Vèchi nsidaa ana datiaá uun nduú nèhivì vaha guá, icúmí-nè nducahan-ne; te nsidaa ana ndanìhì ndahví xì mii-xì, chicá icúmí-nè nihì-né trñùhu.

Nansa nì cachi Jesús ñà-màsà cádí-ndà nùù ñà-cuati ñà-cunchicuàn mii-yá

¹⁵ Daaní, ndacá nèhivì ñà-cuati xì-né vaxì nùù-yá ñà-chitandóó-yá ndahà-yá ñini-vé. Doco na ní caxini nècuàchì dacuahá-yá, nì sadi-nè nùù nècuàchì mà. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, nì cana Jesús ñà-cuati ma ni ntátua, te nì cachi-yà:

—Nacoo-nsia ñà-cuati nì quixá nùù. Màsà cádí-nsiá nùá, vèchi cuiisì nècuàchì nihnú inì-xì nahi miá cunduu ana sàà ñuhivì ìi xì Dios. ¹⁷ Ñà-ndáa nduá cachi xì-nsiá, nú ni cóó (vità inì) nèhivì nahi ñà-cuati, dandu nihì-né quihvi-ne ñuhivì ìi xì-yá, doco nú cóó, mà sàà-nè yucán —nì cachi-yà.

Nansa ni cachi Jesús xi iin tèchei cuica

18 Daaní, ni càhàn iin tè-nihí chuun, ni xicàn trùhù-té nùù-yá, cachí-te:

—Maestro, mii-ní vaha ndisa-ní. Cachi-ní xí ndiá quide, te nihitáhvi vinda ndiaha nicanicuahàn.

19 Dandu ni cachi Jesús xi-té:

—¿Ndiá disáhà-xí cachí-ní xí: “Mii-ní vaha-ní”? Vàchi còò ni-iin nèhivi ùùn vaha ndisa, cuisi nú nduí Dios, dandu vaha ndisa inì. 20 Pues vichi, sà-ináhà-ní nansa ni dandacú-yá ñà-màsà càhàn-ndà xi inga ana có-nduú nècuàchì vehe-nda; te màsà càhni stnaha-nda, ni màsà quidá cuíhñá-ndá, ni màsà cachí-ndà iin trùhu sàhà ñanìtnaha-nda, te ni coó stnà trùñuhu xi-nda nùu yuadíhí-ndá.

21 Dandu ni cachi tu-tè xi-yá:

—Cunaha-ní, nsidaájàn sàni chivàhi dècuèndè na tií.

22 Na ní inini Jesús ñà-nduá ni cachi-te, dandu ni cachi-yà:

—Cumání gá inga iñàha quida-ní. Dicò nsihì-ní ñà-nduá icúmí-ní, te dasàn-ní dihùn mà nùu nècuàchì ndahví; dandísá nihitáhvi-ní sàà-ní ansivi, te yucán cucumì ndisa-ní cuàhà ñà-cuicà. Te quixi-ní cunchicùn stnà-ní yùhù —ni cachi-yà.

23 Doco tèmà, na ní inini-tè ni cachi-yà ducán, dandu yáha ga ni cuhuun inì-te, vachi cuica cuáhà-té. 24 Te na ní xini Jesús ñà-ni cuhuun guá inì-te, dandu ni cachi-yà:

—¡Na uhi guá sàà iin tècuicà ñuhiví ìì xí Dios! 25 ùhì gá stnà dayáha-nda iin camellu nùu chicòhò ndúhu iqui; doco chicá ùhì yáha iin tècuicà ndè ñuhiví ìì xí Dios.

26 Dandu nècuàchì xí-inini yucán, ni cachi-nè:

—Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cui càcu anima iin nèhivi?

27 Dandu ni cachi-yà:

—Ñà-nduá có-sàà nèhivi quida-ne, vètuni quida Dios-ñà.

28 Dandu ni cachi Pedro xi-yá:

—Nsiùhù, sàni nacoo ì-nsí nsidaa ñà-nduá icúmí-nsí, te vaxi-nsi nchícùn-nsi mii-ní, Stoho-nsi Señor.

29 Dandu ni cachi-yà xi nsidaa-né:

—Ñà-ndàà nduá cachí xi-nsiá yohó, nú nchícùn iin nèhivi ñuhiví ìì xí Dios, te sàhámà icúmí-nè nacoo-ne iñàha, (màsà ndulócò-nè), mate ni nácóó-nè vehe-ne, ò yuadíhí-nè, ò ñani-nè, ò cùha-ne, ò ñahàdihí-nè, ò dèhe-ne, (có-quidámà), 30 vachi después yáha ga cuàhà gá más icúmí-nè nihitáhvi-né vida xi-ne ñuhiví yoho. Daaní, na sàà-nè inga ñuhiví vaxi xi-nda, dandu nihitáhvi stnà-nè vida ndiaha nicanicuahàn.

Nansa ni cachi tu Jesús inga xichi ñà-icúmí-yà cui-yà, dandu natiacu-yà

31 Daaní, ni tavà cuaán-yá ùxin ùi nècuàchì dacuahá-yá, te ni cachi-yà xi-né:

—Cunaha-nsiá, ichi ñuu Jerusalén nchícùn-ndà vichi, te ñuu yucán icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá ni tiaa nèhivi xí Dios sánaha sàhà yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví. 32 Vachi icúmí nèhivi dayáha-ne yùhù ndahà tè-inga raza ñà-cuacúndiaà-te yùhù, te canàhà stnà-te xí. Te icúmí stnà-te sivi dií-te nùí, te cahni cuií-te yùhù. 33 Dandu después cahni-té yùhù. Doco tixi ùni quivì icúmí natiacuí —ni cachi-yà.

34 Doco nècuàchì dacuahá-yá, cóni cúndàà ini-nè sàhámà. Cóni sàà-nè mànihì ini-nè, vachi nahi palabra dèhè ni sandua nùu-né.

Nansa ni quida Jesús milagru ñuu Jericó, ni dantàti-u-yà nùu iin nècuàchì cuaá

³⁵ Yatni iá-yà ñuu Jericó vâxi-ya, te yuhù íchî yucán iá iin nècuàchì cuaá xicàn xì caridad. ³⁶ Te na ní tiacu-nè yáha cuàhà nèhivì, dandu nì ndacàtnùhù-né ndiá nduá cuú. ³⁷ Te nì cachi nèhivì ñà-divi Jesús de Nazaret cuàhàn yáha.

³⁸ Ñâyùcàndüá, nì ndàhì-nè, cachì-nè:

—¡Jesús! ¡Mii-ní descendencia ì xí David! ¡Cuhì inì-ní yùhù!

³⁹ Doco nèhivì idónuu (nùù nèhivì cuàhà mà), nì canáhà-nè xì nècuàchì cuaá mà, nì cadì-nè yuhù-né cachì nècuàchìmà xì-né. Doco mii-né, chicá ndee ní ndàhì-nè, cachì-nè:

—¡Mii-ní descendencia ì xí David, cuhì inì-ní yùhù!

⁴⁰ Dandu nì cucuiin Jesús, nì dándacú-yá ñà-nì cündacá nèhivì nècuàchìmà quixì. Te na ní tnàtuu-ne, nì xicàn tnùhù-yá nùù-né, ⁴¹ cachì-yá:

—¿Ndiá nduá cunì-ní guide?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, cuní natùinuí.

⁴² Dandu nì cachi-yá xì-né:

—¡Nì ndúvâha nduchìnuù-ní, cachì xì-ní! Vâchi ñà-sàni xinindisa-ní, ñâyùcàndüá sàni nduvâha-ní.

⁴³ Dandu luegu nì natùinuù-né, te nì tenchicùn stná-nèyà, naquímànì-né Dios. Te nsidaa nèhivì nì xini ñà-ndüá nì cuu, nì ndenihi ndiaha stná-nèyà sàhámà.

19

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo, te nì nanduu-ne iin nèhivì xí Jesús

¹ Na ní sàà-yà ñuu Jericó, nì yàha uun-ya inii ñuu mà. ² Te cunaha-nsiá, ñuu mà iá stná iin nècuàchì cuicà nani Zaqueo. Te chuun xì nècuàchìmà nduá dandacú-né nùù dava ga tè-dàchíyàhvi. ³ Te cunì stná-nè cundehè-né Jesús ana nduú-yá. Doco mànciú ñà-cuàhà guá nèhivì itá yucán, vâchi iin nècuàchì cuisì nduú-né. ⁴ Ñâyùcàndüá, nì dáyáà-nè chicá nùù-xí, te nì nana-ne dòcò iin yutnú fruta tnuu, vâchi yucán icúmí Jesús yàha-ya. ⁵ Dandu na ní sàà-yà lugar mà, nì ndacoto-ya dìqui-xí, te nì xini-yá nècuàchìmà, dandu nì cachi-yá xì-né:

—Zaqueo, dansíhi-ní nuu-ní, vâchi vichi icúmí sàì vehe-ní.

⁶ Ñâyùcàndüá, vichi vichi nì nuu yàchì nècuàchìmà, te ndacá-nèyà mànuhù vehe-nè, cudí inì-nè. ⁷ Doco nèhivì cuàhà mà, na ní xini-nè cuàhàn-yá xì nècuàchìmà, dandu nì xitnùhu-neyà, índù chuun cuàhàn-yá vehe iin nècuàchì iá cuàhà cuàchi-xì, nì cachi-nè.

⁸ Daaní, (na iá-yà vehe Zaqueo mà), nì ndacuiin nècuàchìmà, cachì-nè xì-yá: —Señor mío, ñà-nduú davatahvi biene xì cuàhìn dasín nùù nèhivì ndahví. Te nècuàchì nì dándahví nì quihin dihùn-xí, cùmi tantu ga cuàhìn nacuàhi-nè.

⁹ Dandu nì cachi Jesús (xì nèhivì yucán):

—Vichi sà-íá salvación xì nècuàchì divéhé-xí yohó, vâchi nacua nì quida yohótèhè-ndà Abraham, ducán nì quida stná-nè, (te sàhámà nì càcu-ne), ¹⁰ vâchi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, nì quesai ñuhiví yohó ñà-nanduquí ana nì tucù inga ichì, te dacácuì anima-nè —nì cachi-yá.

Ejemplu nacánì sàhà ùxin dihùn oro

¹¹ Daaní, nsidaa nèhivì yucán, ndoó-né inínì-né ñà-ndüá cachì-yá. Dandu nì nacani tu-ya xì-né inga ejemplu, vâchi sà-ítuú-yá sàà-yà ñuu Jerusalén, te

tuxi ini-nè ñà-mà cuéé gà, te sàà tiempu ndiaha cusahnú Dios (ñuhiví yohó).

¹² Ñâyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Nisa ia iin dèhe rey, cuní-nè cùhùn xicà-né inga ñuu ñà-nihì stná-nè chuun dandacú stná-nè, dandu después ndixi-ne (cusahnú-né). ¹³ Ñâyùcàndùá, (na táñaha ga quihìn-ne ichì, dandu) nì cana-ne ùxìn peón xì-ne, te nì sàha-ne iin iin-tè iin iin dihùn oro, te nì cachi-nè xì-té: “Inii tiempu dècuèndè quivì naxicocuñin icúmí-nsiá quida-nsia lucha nducuahà dihùn yohó”, (nì cachi-nè xì-té, dandu cuàhàn-nè). ¹⁴ Doco nècuàchì ñuu-nè, sàhà-ñá có-xiñùhù-né nècuàchìmà, ñâyùcàndùá, nì techuún-né itnii nèhivì xì-né nihi-xi razón cuàhàn, te dohó cachí razón mà: “Có-cuní-nsi cusahnú nècuàchì jaàn nù-nsí”, cachá. ¹⁵ Doco nècuàchìmà, vátuni nì nihi-né chuun cusahnú-né, te nì naxicocuñin-nè ñuu-nè mà. Dandu nì dandacú-né càna nsidaa peón nì sàha-nè iin iin dihùn mà, vachi cuní-nè cundaà ini-nè nadaa nì nandua. ¹⁶ Dandu nì tnàtuu tè-primeru, cachí-te: “Señor, imindaa dihùn oro nì taxi-ní, doco vichi sàni nandua ùxìn dihùn”. ¹⁷ Dandu nì cachi nècuàchìmà xì-té: “¡Vátuni ía! Peón vaha nduu-ní. Ñâyùcàndùá icúmí-ní dandacu-ní nù ùxìn ñuu nahnú, vachi vù gá nì quida-ní xì iin chuun tii”. ¹⁸ Dandu nì tnàtuu peón ù, cachí-te: “Señor, nì taxi-ní imindaa dihùn oro, doco vichi sàni nandua ùhùn”. ¹⁹ Ñâyùcàndùá, nì cachi-nè xì témà: “Mii-ní, icúmí-ní dandacu-ní nù ùhùn ñuu nahnú”. ²⁰ Dandu nì tnàtuu inga peón, cachí-te: “Señor, yohó naquihìn-ní dihùn xì-ní, vachi nì chivàhià nù ùxìn sicoto. ²¹ Vachi yúhí mii-ní. Ináhí nansa ía-ní, dana-ní, dècuèndè tùha stná-ní candiaà-ní iñaha mate cóni quidáchúun-ní, te tùha stná-ní quihìn-ní cosecha ndé cóni xitù-ní”. ²² Dandu nì cachi nècuàchì dandacú-mà xì peón mà: “¡Peón malu nduu-yó! Ináhú dana yùhù, te candiaí iñaha ndé cóni quidáchúin, te ndaníhí cosecha ndé cóni xitú. ²³ Te nù ináhú ducán quidé, dandu ÿindù chuun cóni dàcùhùn dihùn xì nù ùxìn vehe ndé quidachuún-né xán, dandu na quívì nsiá, vátuni nìhì stnáí diquíá nì cuí?” ²⁴ Dandu nì cachi-nè xì peón itá yatni ma: “Candiaà-nsia dihùn nù tè-yohó, te cuàha-nsia nècuàchì icúmí ùxìn dihùn oro jaàn”. ²⁵ Dandu nì cacachi peón mà xì-né: “Doco Señor, sà-icúmí nècuàchìmà ùxìn-ñà vitni”. ²⁶ Doco nì cachi nècuàchì cusahnú-má: “Cunaha-nsiá, ana sà-icúmí algu vichi, icúmí-nè nihi gá-nè más, te ana icúmí cuisì iyuhu iñaha, icúmí cuxio nsidaa ñà-ndúá icúmí-nè. ²⁷ Doco nèhivì xini ùhì xí, te có-cuní-nè cusahnú nù-né, cundaca-nsiané quixi nù, te cahni-nsiáné yohó”, nì cachi rey mà.

Nansa nì cuu na ní sàà Jesús ñuu Jerusalén

²⁸ Daaní, nì nsihi nì nacani-ya ejemplu mà, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-ya Jerusalén, idónuu-yá nù ùxìn compañeru-ya cuàhàn-ya. ²⁹ Te sà-itú-yá sàà-ya ñuu cuati Betfagé xì Betania, frente yucú Olivo. Dandu nì càhàn-ya xì ù nècuàchì dacuahá-yá ñà-nì cùhùn cueé-nè chicá nù-xí. ³⁰ Te dohó nì cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá ñuu tii yatni yucán. Te na sàà-nsiá yucán, dandu icúmí-nsiá cuní-nsiá ndé nuhni iin burru chií. Burru táñaha ga cuida nduú-si. Quisì yucán ndaxin-nsiá cundaca-nsia quixi. ³¹ Te nù ndàcàtnùhù nèhivì nù-nsiá indù chuun ndaxin-nsiási, dandu cachi-nsiá xì-né ñà-Stoho-ndà Señor xiñuhu xì-sí —nì cachi-yà.

³² Dandu luegu nì caquihin ù nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè chuun ma, te nì xini-nè ñà-divi nacua nì cachi-yà xì-né, ducán ndisa nì ia. ³³ Te na meru ndaxin-nési, dandu nì càhàn stohò-si xì-né, cachí-nè:

—¿Índù chuun ndaxin-nsiá burru yohó?

³⁴ Dandu nì cachi-nè:

—Stoho-ndà Señor xiñuhu xi-sí.

³⁵ Dandu ni saca-nési cuàhàn-nè ndé iá-yà; te nì chindàndòò-né sìcoto xi-ne diqui-sí, te nì sàcùnù-yási ³⁶ nì quihin-ya ichi cuàhàn-yà (ñuu Jerusalén). Te ichi yucán ndé yàha-ya nì chitanduhù nèhivi dòò-né. ³⁷ Te na sá-itúú-yá nacat-aca-ya yucù Olivo yucán, dandu nsidaa nèhivi nchícùn xi-yá, nì quesaha-né cána fuerte-ne, naquímáni-né Dios sàhà ñà-cuàhà guá milagru nì quida-ya nì xini-nè; ³⁸ te palabra yohó nduá nì cachi-nè:

—¡Ndiaha gá rey yohó vaxi cuenta xi Stoho-ndà Señor! ¡Ndiaha gá iá paz ansivi! ¡Ndiaha gá quidá mii-yá iá diqui-xí! —nì cachi-nè.

³⁹ Dandu dava nècuàchi fariseu cuàhàn mahi nèhivi cuàhà mà, nì cachi-nè: —Maestro, càhàn-ní xì nèhivi xí-ní (ñà-màsà cáhí-nè ducán).

⁴⁰ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Cunaha-nsiá, nú nì cúdáfí nècuàchi cána guá yohó, dandu fuerza icúmí cána stná nsidaa yùù ndoó yohó.

⁴¹ Daaní, nì sàà-yà yatni ñuu Jerusalén. Te nì indehè-yá ñuu cahnu-ma. Te nì sacu-ya sàhà nèhivi ndoó yucán, ⁴² cachí-yà:

—¡Ndahví-nsià! Vàchi meru quivì vaha xi-nsia nduá vitni. ¡A sácú vaha nú nì sàà-nsià cundaà inì-nsia nansa coo ndisa paz ñuu-nsia ni cui! Doco cóni cúndáà inì-nsia. Ñàyúcànduá, vichi sàni ndòò dèhámà nuù-nsiá, te mà níhi gá-nsià cundaà inì-nsia. ⁴³ Cunaha-nsiá, vaxi iin quivì caquixi contra xi-nsia, te natnahà-te ñuu-nsià, dandu caquidavàhà-tè nama orilla ñuu-nsia ñà-cadí-te nuù-nsià. Dandu nàà stnahá-te xi-nsiá nsidanicuú ladu. ⁴⁴ Te dacaá nsihi-tè vehe-nsia, te cahni nsihi stná-te mii-nsiá. Mà ndóo ga ni-iin yùù idótnahá víi yohó. Nsidaájàn icúmí cuu xi-nsiá sàhà ñà-cóni nácúní-nsià ana dacácu xi-nsiá ni cui.

Nansa nì tavá Jesús tè-dicó xì tè-xiín fuera patiu veheñùhu

⁴⁵ Daaní, cuàhàn-yà veheñùhu cahnú, te nì taxi nsihi-yá tè-dicó xì tè-xiín ndoó yucán, ⁴⁶ cachí-yà xi-té:

—Dohó cachí Dios nuù tutu ì: “Veheñùhu xi, icúmíá cundua iin vehe ndé natáca nèhivi càcàn tàhvi núí”. Doco sàhà mii-nsiá sàni nandua na iin lugar ndé ndoó cuàhà tècuìhnà —nì cachi-yà.

⁴⁷ Daaní, nsiquívì sàhàn-yà veheñùhu cahnu-ma, te dacuahá-yá nèhivi. Doco dùtù xícusahnú, xì nècuàchi ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchi níhi chuun ñuu mà, nandúcú-né nansa cui dandáñúhú-nèyà. ⁴⁸ Doco mànicuí níhi-né nansa quida-neà, vaxi nsidaa nèhivi cuàhà mà, iníni vaha-ne ñà-nduá dacuahá-yá.

20

Nansa nì cachi tè-xíandacú ñà-còò derechu xi Jesús quida-ya ñà-nduá quidá-yá

¹ Daaní, nì cuu iin quivì mà iá-yà dacuahá-yá nèhivi veheñùhu cahnu-ma. Te na meru càhàn-yà razón vaha xi Dios, dandu nì casaà stná dùtù xícusahnú, cutnàhà-né xì nècuàchi ley xi veheñùhu, xì stná nècuàchi xíandacú nuù ñuu mà, ² cachí-nè xi-yá:

—Cachí-ní xì-nsí índù nì níhi-ní derechu quida-ní ñà-nduá quida-guá-ní. ¿Ana divi nì dándacú núú-ní ñà-quida-ní ducán?

³ Dandu nì cachi-yà xi-né:

—Yùhù ndácàtnùhù stnàì nùù mii-nsiá iñàha, te cachi-nsiá xí. ⁴ ¿Ana divi nì dándàcù-xì nùù Juan Bautista ñà-quida ì-né nèhivì? ¿A Dios nì cachi xì-né, te ò nèhivì ñuhivì?

⁵ Dandu nècuàchìmà, nì candatnuhu tnahá nsidaa-ní mii-né, cachì-nè:

—¿Ndíà cachi-ndà? Vàchi nú nì cachi-ndà divi Dios nì dándàcù-xì nùù Juan, dandu cachi Jesús xì-ndà: “¿Índù chuun cóni xíníndísá-nsiá nècuàchìmà, nú ducán?” ⁶ Doco nú nì cachì-ndà divi nèhivì ùún nì cachi xì nècuàchìmà, dandu cahñi nèhivì-ndó xì yùù, vachi nsidaa-né ndeníhí-né Juan mà ñà-nì sanduu ndísa-ne iin ana nìsa cahàn cuenta xì Dios —nì cachì-nè.

⁷ Ñàyùcàndüá, nì naxiconihí-né nùù Jesús ñà-có-cùndàá ini-nè ana divi (nì dándàcù-xì nùù Juan mà).

⁸ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ni yùhù, mà cáhí stnàì xì-nsiá ana divi nì dándàcù-xì nùù quide ñà-ndüá quidé.

Ejemplu sàhà medieru malu

⁹ Dandu nì nacani-ya xì nèhivì iin ejemplu, te dohó nì cachi-yà:

—Nìsa la iin lamú, te nì dándàndèe-ne nducu yòhò sì-úvà nùù ñuhù xì-né. Dandu nì tatu-nè itnii medieru cundiaa xán, te cuàhàn xìcà-né caní tiempu.

¹⁰ Daaní, después, na sàni sàà tiempu cùchi quisi vídì mà, dandu nì techuún-né iin peón xì-ne nùhù naquihìn xì chii fruta mà nùù medieru mà. Doco na ní sàà peón mà, nì casahnì culí-tené, te nì taxi-téné, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá. ¹¹ Daaní, inga tu nì techuún lamú mà inga peón. Doco medieru mà, tucutu nì casahnì culí-tené, nì quida quini-tè xì-né, te nì taxi tú-tené, còò ni-iñàha nihí-né nì násáá tu. ¹² Daaní, ñà-úni nì techuún tu lamú mà inga nèhivì, doco divini ducán nì cuu xì-né, dècùendè nì dándàcùhè tèmà-né, te fuerza nì tavà-téné nùù ñuhù ndé iá ñà-tàt mà.

¹³ Ñàyùcàndüá, nì cachi lamú mà: “¿Ndíà quide vichi? Ádi chicá vaha techuín dèhemaní nùhù-te, vachi vihini quidañuhu-té dèhi”, cachì-nè. ¹⁴ Doco medieru mà, na ní xini-te vaxi dèhe lamú xì-tè, dandu nì candatnuhu tnahá-te, cachì-te: “Tè-yòhó nduú tè-icúmí ndutahvì xì ñuhù yohó. Vichi cahñi-ndàtè chicá vaha, dandu mii-nda nanduu-nda stoho ñuhù yohó”, nì cacachì-te. ¹⁵ Ñàyùcàndüá, nì tavà-té nècuàchìmà iladu nùù ñuhù mà, te nì casahnì-téné.

‘Pues vichi, ¿ndíà ndüá icúmí lamú mà quida-ne xì medieru mà?’

¹⁶ Icúmí-nè nùhù-nè cahñi nsihí-nè, dandu nanducu saa-né inga ana quidachuún ñuhù xì-né —nì cachi-yà.

Dandu nì cachi nèhivì xì-inini ma:

—¡Ay! ¡Ndíaha ini Dios, màsà cúu ducán!

¹⁷ Dandu nì indehè-yànè, te nì cachi-yà:

—Nacua cachì nùù tutu ì xì Dios, ñà-jaàn ndüá icúmí cuu, vachi dohó cachá:

Nì la iin cavà nì cahíchi ini albañil. Doco vichi sàni sàà mà nì sàcùndua yùù vico esquina vehe.

¹⁸ Te nsidaa ana caquihì sàhà-xì cavà mà, icúmí-nè nacuéhè-nè. Te nsidaa ana nacava cavà mà dìquì-xì, tàdì nchìhì-nè quida-mà —nì cachi Jesús.

Nansa nì cachi Jesús sàhà renta xì ñuu-ndà

¹⁹ Dandu dùtù xì-cusahnú, xì nècuàchì ley xì veheñuhu ma, nì cuni-nè tnii-neyà hora mà, vachi nì cundaa ini-nè ñà-sàhà mii-né nì nacani-ya ejemplu mà, doco mànicùì tnii-neyà, vachi yúhì-nè nèhivì cuàhà mà.

20 Ñâyùcàndùá, nì techuún-né nèhivì cùhùn quida maña, datiaá uun-ne nduú-né nèhivì vâha, te cunini vâha-ne nansa cachí-yà, áma níhindèè-né càhàn tñùhu-ne sàhà ñà-ndùá cachí-yà, te ducán tñii-neyà dayáha-neyà ndahà gobernador. 21 Ñâyùcàndùá, cuàhàn nècuàchimà nùù-yá, te nì ndàcàtnùhù-né, cachí-nè:

—Maestro, ináhá-nsì mii-ní, ana ndàà cuisì inì-xì nduu-ní, te cuisì ñà-íá vii dacuaha-ní nèhivì. Ni có-yúhì stná-ní ni-iin nèhivì; cóò, vâchi chináhá ví-ní ñà-ndùú ichì váha Dios. 22 Ñâyùcàndùá, cuní-nsì cachí-ní xì-nsì, ¿a vátùni sáha Dios lugar ñà-chiyáhvi-nda renta nùù rey cahnú César, á cóó?

23 Doco Jesús, sàni cundaà ini-yà ñà-có-xicàn tñùhù sahnú ndisa-ne nùù-yá nduá. Ñâyùcàndùá, nì cachí-yà xì-né;

—¿Índù chuun cuní-nsià quida-nsia maña nùí? 24 Dacuní-nsià yùhù iin dihùn cundehí. Bueno, vichi cachí-nsia xí ana òinùù-xí, te ana diquívì-xí itúú icà dihùn yohó.

Te nì cachí-nè:

—Divi rey cahnú César.

25 Dandu nì cachí-yà xì-né:

—Nú ducán nduá, dandu nacuàha-nsia César ñà-ndùá icúmí-nsià cuàha-nsiàte, te cuàha stná-nsià Dios ñà-ndùá ndiá icà-nsià cuàha-nsiayà —nì cachí-yà.

26 Ñâyùcàndùá, (nì cundaà ini nèhivì nì ndàcàtnùhù mà) ñà-mà cùì dadaná-neyà na càhàn-yà nùù nèhivì cuàhà mà. Ñâyùcàndùá, nì ndulocó-nè, te dadí uun nì candòo-ne.

Nansa nì cachi Jesús íá nansa natiacu-ndà

27 Daaní, nì casaà itnii nècuàchì saduceu nùù-yá. Te nècuàchimà, có-xiníndisá-né ñà-icúmí-ndá natiacu-ndà. Ñâyùcàndùá, nì xicàn tñùhù-né nùù-yá, 28 cachí-nè:

—Maestro, ñà-yòhó nduá nì tiaa Moisés quida-nda: nú sàni xihì iin tiàa, doco cóò dèhe-ne nì ndóo (xì ñahàdihí-nè), dandu icúmí ñani nsii ma nandàhà-nè xì ñahàcuàán mà áma cóó iin dèhe-ne; dandu quida-nda cuenta na ian dèhe nsii ma nduú mée mà. 29 Pues cunaha-ní, nì sandoo ùsà ñàní. Te nècuàchì chicá sahnù-ma, nì nandàhà-né xì iin nècuàchì ñahà, doco nì xihì-nè, te cóò dèhe-ne. 30 Dandu ñani-nè chicá nchícùn gà mà, nì nandàhà stná-nè xì nècuàchimà, doco nì xihì stná nècuàchì ùì mà, te cóò stná dèhe-ne. 31 Daaní, nì nandàhà nècuàchì ùì xì ñahà mà, doco nì xihì stná-nè; te divi ducán nì cuu xì nsì-úsà ñàní mà; doco divini, cóò ni-iin dèhe nsidaa-né. 32 Daaní, último nì xihì stná nècuàchì ñahà. 33 Ñâyùcàndùá, na sáá quívì (cachí-nsià) natiacu nsii, ¿índù tiàa ma nacuaca xì nècuàchì ñahà mà ñà-nsì-úsà-nè nìsa la xì-ñá? —nì cachí-nè.

34 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndàá nduá, tùha nèhivì ñuhiví yohó nandàhà-né. 35 Doco nèhivì natùì natiacu cundoo inga ñuhiví, mà nandàhà gà-nè. 36 Ni mà cúí gà-nè, vâchi cuàhàn-nè ndudava-ne xì ángel, cunduu-ne dèhe ndisa Dios, vâchi ñà-sàni natiacu-nè sandua. 37 Doco sàhà chuun ñà-natiacu-ndà, claru nì cachí Moisés sàhana sàhà ñà-jaàn na ní nacani-ne sàhà yutnú tii (xìxìn); nì cachí-nè ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú Dios càhvi nsi-Abraham, xì nsi-Isaac, xì nsi-Jacob. 38 (Ñâyùcàndùá, itiácú ìì nsii ma), vâchi nècuàchì nì xihì dahuun ndisa, mà cúí cahví-né Dios; cóò, cuisì nèhivì itiácú càhvi xi-yá. Vâchi nùù mii-yá, itiácú nsidaa ana nduú nèhivì —nì cachi Jesús.

³⁹ Dandu ni naxiconihí dava nècuàchì ley xi veheñùhu, cachí-nè:

—Vàtùni cachí-ní, Maestro

⁴⁰ Daaní, ni nsihì ni càhàn-yà xì-né ducán, còò gá iin ni sáhandee inì-xi ndàcàtnùhù gá xì nùù-yá sàhà ni-ìñàha.

¿Ana òivi nduú yohòtéhè Cristu?

⁴¹ Dandu ni cachì Jesùs xì nèhivì cuàhà mà:

—Cachì nèhivì, yohòtéhè xì-ndà David cunduu (rey ndiaha nani) Cristu. Doco ¿nansa iájàn? ⁴²⁻⁴³ Vàchi mii David mà, ni tiaa-ne nùù libru ìi nani Salmos, te dohò ni cachì-nè:

Ni càhàn Yua-nda Dios xì Stohi (òivi Cristu), ni cachì-yà: “Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachì sàà cundeí nùù nsidaa ana xini ùhì xì-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”, ni cachì Dios.

⁴⁴ Cundehe-nsiá, ni cachì David ñà-Stoho-nè nduú Cristu. Doco nú ducán nduú-yá, dandu ¿ìndù modo cunduu stná-yà iin descendencia xi-ne? (Doco ñà-ndáa nduá.) —ni cachì Jesùs.

Ñà-nduá ni cachì Jesùs sàhà nècuàchì ley xi veheñùhu, ñà-cò-quidá-né cumplir; cachì-yà

⁴⁵ Daaní, ni cachì-yà palabra yohó xì nècuàchì dacuahá-yá, iníni nsidaa nèhivì yucán:

⁴⁶ —Còtó quida-nsia na xíquida nècuàchì ley xi veheñùhu, vàchi ñà-dii xí-né nduá cacanuu-ne cundixi-ne sicoto quihín vico, te casàhú tnùñuhu nèhivì xì-né yàhvi. Te na sàhàn-nè veheñùhu, ò ndoó-né iin vicò, dandu nandúcú-né lugar ndé chicá ndiaha cundoo-ne. ⁴⁷ Te tùha stná-nè (tnii diqui-né ley, te) xidándiáá-nè vehe nècuàchì ni xihì ìi-xí, dandu después sácuita-ne nacuatú cuàhà-né na ian ndisa vaha guá-nè. Sàháyucànduá, iin castigu chicá fuerte icúmí-nè ñhì-né —ni cachì Jesùs.

21

Nansa ni nacuni Jesùs cuàhà gá ndiáa promesa tii ni sàha nècuàchì ñahà ndahví

¹ Iá-yà veheñùhu cahnú, te ni ndacoto-ya ni xini-yà daquéé tècuicà promesa xi-tè ini alcancia xi Dios. ² Te ni xini stná-yà iá iin nècuàchì ñahà ndahví ni xihì ìi-xí, te ni dàquéé-ne ùi ñà-ùhùn centavu. ³ Dandu ni cachì-yà:

—Ñà-ndáa nduá cachí xi-nsiá, chicá más nduá ni sàha ñahà ndahví jaàn nùù ñà-ni sàha nsidaa gá nèhivì yucán. ⁴ Vàchi nsidaa gá-nè, cuisì ñà-cùyódo nùù-né nduá ni sàha-ne. Doco nècuàchì ñahà yohó, mate ndahví dahuun-ne, doco ni sàha-ne nsidanicuú dihùn sàhà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè.

Ñà-nduá ni cachitnùhu Jesùs icúmí cuu xi veheñùhu cahnú iá ñuu Jerusalén tiempu xi-ya

⁵ Daaní, ni quesaha dava-ne ni càhàn-nè sàhà veheñùhu cahnú, na cuaha guá iá yùù nahnú ni cuyucàn, te na cuaha guá iá promesa ni sàhatahvi nèhivì ni nducutá, cachí-nè. Ñàyucànduá ni cachì-yà xì-nè:

⁶ —Cunaha-nsiá, vàxi iin quivì icúmí nèhivì ducùn-né nsidaa ñà-nduá indéhe-nsiá yohó, ni mà códotnahá gá ni-iin yùù yohó.

Ñà-nduá cuàhàn cuu quivì vàxi xi-nda

⁷ Dandu ni ndàcàtnùhù-né nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿índù quìvì cuu ñà-nduà nì cachì-ní jaàn? ¿Índù milagru coo ñà-cundaà ini-nsì sà-itúú quìvì mà?

⁸ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—Cuidadu cundoo-nsia màsà dándáhvì ni-iin nèhivì-nsiá. Vàchi cuàhà ana icúmí quixi danani uun nduú-né yùhù, te cachì iin iin-ne xì nèhivì ñà-Cristu nduú-né. Te ò cachì-né: “Vichi ndisa sàni sàà quìvì (xí-yá)”. Doco mii-nsiá, màsà cúnchícùn-nsiá nècuàchimà. ⁹ Te nú cunitnùhu-nsia iá cuàhà guerra, ò iá revolución, màsà yúhì-nsiá, vàchi fuerza icúmí cuu ducán primeru. Doco tàñáha ga nsìhi tiempu yohó nduámà, iá gà ñà-vàxi cuu.

¹⁰ Dandu nì cachì stná-yà xì-né:

—Cunaha-nsiá, ñuu xì ñuu icúmíà nàá stnahá. Te cuàhà rey, icúmí-tè dandacú-te coo guerra xì inga ñuu. ¹¹ Te icúmí tnàa fuerte, te quixi stná tnama yohó te yucán, te coo cuàhà stná cuèhè cuàhà ñuu; te ndè ansivi icúmí coo cuàhà seña nahnú dayúhì xì nèhivì.

¹² 'Doco na tàñáha ga cuu nsidaájàn, dandu icúmí nèhivì tnii-ne mii-nsiá, te quida quini-ne xì-nsiá, cundaca-ne mii-nsiá cùhùn nùù tè-xidandacú veheñùhu, te chicadi stná-nè mii-nsiá vehecàa. Te icúmí stná-nè datnátuu-ne mii-nsiá nùù rey xì nùù gobernador (ñà-daquée cuàchi-ne diquì-nsiá). Nsidaájàn icúmí-né quida-ne xì-nsiá sàhà ñà-nchícùn-nsiá yùhù. ¹³ Dandu cundua quìvì quida tocar mii-nsiá datú stná-nsiá nùù nsidaa-né ñà-nduà xiníndísà-nsiá. ¹⁴ Doco iin-ni cunihnu ini-nsiá; màsà nácánì ini-nsiá nansa nachutnahá víi-nsiá palabra naxiconihí-nsiá nùù nècuàchì gobiernu mà, ¹⁵ vàchi mií, icúmí chindeí sàxinítunì-nsiá ñà-vàtunì càhàn nchichí-nsiá, te naxiconihí víi-nsiá nùù-né. Te mii-né, ni mà nánihì tnùnì ini-nè nansa naxiconihí-né nùù-nsiá. Còò, mà níhì-né nacahnù-nè mii-nsiá.

¹⁶ 'Daaní, ndè stná yuadíhì-nsiá, ò ñani-nsiá, ò tnaha ga-nsiá, ò amigo xi-nsia, icúmí-nè cahin stná-nè mii-nsiá nùù tè-xidandacuma; te dava-nsia icúmí-nè càcàn-nè ñà-cui-nsiá. ¹⁷ Te sàhà yùhù icúmí nsidaa nèhivì cunì ùhì-nè mii-nsiá. ¹⁸ Doco mà sàà-nsiá ndañuhu-nsiá (nùù); ni-iin ididínì-nsiá mà ndañúhù. ¹⁹ Te nú iin-ni ni cúníndísà-nsiá, dandu nìhì-nsiá cutiacu ndisa anima-nsiá.

²⁰ 'Doco quìvì cunì-nsiá inicutu sàni natnaha soldadu ñuu Jerusalén yohó, dandu ñà-jaàn cundaà ini-nsia sà-itúú quìvì cuàhàn-te dandáñúhù-tè ñuu yohó. ²¹ Ñàyùcandúà, na sàà quìvì mà, ni cunúdehé nsidaa nèhivì ndoó ladu Judea yohó, te cundoo dehé-nè yucú. Te nècuàchì ndoó ini ñuu yohó, ni cáquée-né fuera, te nècuàchì ndoó fuera, màsà nánshivi ga-nè ñuu. ²² Vàchi quìvì yucán cunduu quìvì nìhì (cuàhà nèhivì) castigu, te cuu ndisa nsidaa ñà-nduà nì cachitnùhu tutu ìì xí Dios sàna. ²³ ¡Ndahví nècuàchì ñahà kuhí cuàhàn tùinuù mée-xì! Te ¡ndahví stná nècuàchì icúmí xí mée chichì! Vàchi quìvì yucán cuàhà gà tnùndoho icúmí coo inicutu ñuu yohó; cuàhà castigu icúmí nèhivì yohó nìhì-né. ²⁴ Te cuàhà gà-nè cui nùù guerra, te cuàhà gà stná-nè cundaca-tè fuerza cùhùn ñuu xìcà (ñà-quividachuún-né). Te icúmí nècuàchì inga raza dandacú-né nùù ñuu Jerusalén yohó deçuèndè nsìhi tiempu iá permisú quida-ne ducán.

Nansa icúmí cuu quìvì naxicocuñ Jesús

²⁵ 'Quìvì yucán icúmí coo cuàhà seña nùù orá, xì nùù yoo, xì stná nùù sìtnúú; te yáha ga icúmí ndulocó nèhivì ñuhivì yohó, te nacani cuaá ini-nè na tiácú-nè ñà-fuerte guá cahá ndee tècuí mar; te nacuhnú ducún-te. ²⁶ Deçuèndè cuñaà-né ñà-yúhì guá-nè ndoó-né ndiatú-né cuu ñà-nduà cuàhàn cuu ñuhivì.

Ndè stná sìtnúù nahnú itándiaa ansivi, icúmí-sí ndacùchí ndee-sí. ²⁷ Dandu natùi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, cundehè nèhivi yùhù sàmànui mahì vicò nahnú. Cahnú poder cucumí, te yáha ga ndiaha coo inicutu ndé ié. ²⁸ Daaní, quivì quesaha cuu nsidaájàn, dandu contentu ni cúndóó-nsiá; ndacoto ndiaá-nsiá dìquì-xí, vächì sà-ìtúú hora càcu-nsia —nì cachi-yà.

²⁹ Dandu ni nacani-ya xì-né inga ejemplu, te dohò nì cachi-yà:

—Cundehè-nsiá nù-higuera jaàn, ò ndéni yutnù ní cui; ³⁰ nú indèhe-nda sàni ndunsidi-nú, dandu ñà-yùcán cundaà ini-ndà sà-ìtúú tiempu ihni. ³¹ Pues ducán stná mii-nsiá, quivì cuni-nsiá cuú ñà-ndúá sàni cachi xì-nsiá, dandu vätùni cundaà inì-nsia ñà-sà-ìtúú tiempu cusahnú Dios ñuhiví nduá.

³² Ñà-ndáa nduá cachi, mà sáa cui nsihi nèhivi itíacú vichi dècuèndè cachi sàni cuu ndisa nsidaa ñà-ndúá sàni cachi xì-nsiá vichi. ³³ Cunaha-nsiá, icúmí sáa ansivi xì ñuhiví ndañuhá, doco palabra cachi yùhù, cóo, mà nunca sáa ndañuhá.

³⁴ Cuidadu cundoo-nsia, còtó nandòó-nsiá ichì váha, vächì nú quidá cuáhà-nsiá vicò, te xíni-nsia, te ò nacání cuáhà ini-nsia sàhà vida xì-nsia ñuhiví yohò, pues vihini nandòó-nsiá ichì mà, dandu nanàá sàa quivì coo tnùndoho, te có-nìhnú ini-nsia. ³⁵ Vächì na ian (nanàá tnù iin quisi ini) iin trampa, ducán icúmí quixi tnùndoho dìquì nèhivi inicutu ñuhiví. ³⁶ Ñàyùcàndúá, cunihnu tùha inì-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nicanicuahàn sàhà-ñá vätùni càcu-nsia nùù nsidaa tnùndoho vaxi ma, te nihitáhvi-nsiá natùi-nsia màcúndoo-nsia nùù yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví —nì cachi Jesús.

³⁷ Quivì yucán, veheñùhu cahnú iá-yà ndui, dacuahá-yá nèhivi, te ñuú nùhù-yà (iin ñuu tii iá) Yucù Olivo. ³⁸ Dandu nsiquivì dàtnàá vaxi tu-ya veheñùhu. Ñàyùcàndúá, nèhivi cuáhà mà, naha vaxi stná-nè veheñùhu, vächì cuní-nè cunini-ne nansa cachi-yà.

22

Nansa ni ndatnuhu tnahá nèhivi nandúcu-nè nansa tni-ne Jesús

¹⁻² Vicò pascua nisa nani iin vicò nisa xixi-ne pan có-ndütáchí. Te sà-ìtúú vicò mà vaxan, te ni ndatnuhu tnahá dùtù xícusahnú xì nècuàchì ley xì veheñùhu, nandúcu-nè nansa nihì-né cahni-né Jesús, vächì yúhí-nè (cunitnùhu) nèhivi cuáhà sàhámà.

³ Daaní, nì quìhvi ñà-malu ini anima iin tiàa dacuahá Jesús nani Judas Iscariote. ⁴ Ñàyùcàndúá, nì sàhàn-nè nùù dùtù xícusahnú. Te nì càhàn-nè xì nècuàchìmà, xì stná tè-xídandacú nùù policia, nì ndatnuhu-né xì nècuàchìmà nansa cui quida-ne, te dayáha-ne mii-yá ndahà nècuàchìmà. ⁵ Te nècuàchìmà, nì cacudii ini-nè, te nì ndòo sahnú-né chiyàhvi-ne. ⁶ Ñàyùcàndúá nì cachi Judas vätùni iámà, te nì quesaha-né nì nanducu-né nansa nihì-né dayáha-neyá ndahà nècuàchìmà, doco ni cúndúá na có-ndòò cuáhà nèhivi indèhe.

Nansa ni cutnahá Jesús xì compañeru-yà ni xixi-ya Cena ìi

⁷ Daaní, nì sàa vicò xixi-né pan có-ndütáchí, te quivì yucán xíhì stná iin lelù nduú promesa siempre sàha-ne vicò pascua mà. ⁸ Ñàyùcàndúá nì techuún Jesús Pedro xì Juan, cachi-yà xì-né:

—Cuahán-nsiá quidayucun-nsiá ndé cuxi-nda vicò pascua.

⁹ Te nì cachi-nè xì-yá:

—¿Índù divi cuní-ní cùhùn-nsi quidayucun-nsi?

¹⁰ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Na sàa-nsiá ñuu mà, icúmí-nsiá ndacùhun tnahá-nsiá xì iin tiàa idádocó xì iin yoo tècuí. Divi nècuàchìmà cunchicùn-nsiá cùhùn dècuèndè vehe ndé quihvi-ne. ¹¹ Dandu càhàn-nsiá xì nècuàchì divéhé-xí má cachi-nsiá xì-né ñà-dòhó cachi maestru xì-né: “¿ndévi íá vehe cahnú ndé cuxi-ya comida pascua xì nècuàchì dacuahá-yá?” ¹² Dandu nècuàchì divéhé-xí má, icúmí-né dacuní-nè mii-nsiá índù íá iin vehe cahnú pisu diquì-xí ndé sà-ità ví yutnù. Yucán nsidayucun-nsiá ñà-cudiní-ndà.

¹³ Dandu nì caquihin nècuàchìmà ichì cuàhàn-nè. Te nacua nì cachi-yà xì-né, ducán ndisa nì cuu. Ñàyùcàndüá yucán nì quidayucun-nè comida pascua.

¹⁴ Daaní, na ní sàà hora mà, dandu nì sàà-yà yucán, te nì sàcò-ya xì nsi-úxin ù nècuàchì nì nihì chuun nù-yá.

¹⁵ Te nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù, ñuhú cuísi ini cutnahí xì-nsiá cuxi-nda vicò pascua yohó, dandu después icúmí ndohì. ¹⁶ Vàchi cachí xì-nsiá, mà cúxí guè comida vicò pascua ndé cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó; vàchi vicò yohó, ejemplu ndüá, doco na sàà quivì cusahnú-yá, dandu cunduamà ñà-sàni cuu ndisa ñà-ndüá cuní cachi vicò yohó —nì cachi-yà.

¹⁷ Dandu nì tnii-ya pocillu, te nì naquimaní-yá Dios (sàhà ndutè sì-úvã ñuhu-ma), te nì cachi-yà:

—Tnii-nsiá pocillu yohó, te coho nsidaa-nsiá chichí-tê. ¹⁸ Vàchi cachí xì-nsiá, mà cóhó guè ndutè sì-úvã ndé cachi sàà tiempu cusahnú Dios ñuhiví yohó.

¹⁹ Dandu nì tnii stná-yà iin pan, nì naquimaní-yá Dios sàhá, te nì dàcuàchí-yáñà; dandu nì dasàn-yáñà nù nsidaa-né, te nì cachi-yà xì-né:

—Pan yohó, nahi iquicúñüi nduá, vàchi cuàhin cuàhatahvì vida xì (cuì) sàhã nsidaa-nsiá. (Cuxi-nsiá vichi, dandu después), nacua nì quida-nda vichi, ducán quida stná-nsiá (quivì nù-xí) sàhã-ñã nsinuu ini-nsiá yùhù —nì cachi-yà.

²⁰ Daaní, divini ducán nì quida stná-yà xì pocillu mà: na ní nsihi nì xixi-ne, dandu (nì tnii-yañà), te nì cachi-yà:

—Ñà-ñuhú pocillu yohó nduú seña xì ichì saa nacó cunchicùn nèhivì, vàchi nahi ní nduá, te icúmí nì cuitiã sàhã-ñã nihítahvì ndiaha-nsiá.

²¹⁻²² Doco cunaha-nsiá, tiàa cuàhàn cahin xì yùhù ana nduú Tnahã Nèhivì Ñuhivì, íá-nè yohó xixí tàcá-ndã xì-né nù mesa yohó. Te mate ñà-ndãã nduá, icúmí cuì, vàchi ducán nì chitnùnì ini Dios, doco tiàa cuàhàn cahin xì, ¡ndahví-nè! —nì cachi Jesús.

²³ Ñàyùcàndüá, nì quesaha nèhivì ndoó yucán nì xicàn tnùhù stnahá-né nù-né ana nduú tiàa cuàhàn quida ducán cahan-né.

Nansa nì cuàà nècuàchì dacuahá-yá, iin iin-ne cuní-nè cunduu-ne ana chicá ndiaá

²⁴ Nì cuàà stná-nè sàhã-ñã ana cunduu nècuàchì chicá ndiaá. ²⁵ Ñàyùcàndüá, nì cachi-yà xì-né:

—Tè-cùsàhnú inga ñuu, fuerte cusàhnú-te nù nèhivì ñuu-te. Yua ñuu dandacú ví cachí tè-xícusahnua sàhã mii-té. ²⁶ Doco mii-nsiá, màsà quidá-nsiá na quidá tè-yucán. Vàchi nsidaa ana nihì chuun dandacú nù-nsiá, icúmí-né cunihnu (ndahví ini-nè) na iin nèhivì chicá chii; vàchi iin nècuàchì chicá idónuu, xiñuhu cunduu-ne nahi ana xinúcuáchí. ²⁷ Vàchi nì cachí-ndã íá iin

lamú iá xixí, te iá stná iin nècuàchì xinúcuáchí (nùu chuun yuhùnùhú), pues ¿ana chicá idónuu cahan-nsiá? ¿Amádi lamú mà nduú ana chicá idónuu? Doco cundehè-nsiá yùhù, nansa quidé xì mii-nsiá: na ian quidá iin peón xinúcuáchí, ducán nduú modo xi quidé xì-nsiá.

²⁸ Mii-nsiá nduú nècuàchì iin-ní sàni tenchicùn xí', te nì yàha stná-nsiá nsi-daa tñùndoho nì yàhi. ²⁹ Ñàyùcàndüá, nacua nì sàha Yué yùhù chuun cusahnú, ducán nihitáhvi stná mii-nsiá quide, nìhi stná-nsiá chuun dandacú-nsiá. ³⁰ Vàchi na sàà quìvi cusahnúí, dandu icúmí stná mii-nsiá cutnahá-nsiá xí' cundoo-nda cuxi-nda nùu mesa xi, te nihitáhvi stná-nsiá cundoo iin iin-nsiá silla ndiaha, dandacú-nsiá nùu ùxin ùi ñuu-ndà ndé cundoo nèhivi raza-nda Israel.

Nansa nì cachi Jesús xì Pedro ñà-ìnáhá-yà icúmí-nè nacuaà-néyà

³¹ Dandu nì cachi Stoho-nda Señor xì Simón (Pedro):

—¡Ay, Simón! Nì xicàn ñà-malu permisu quida ndevàha-sì xì anima-ní na ian quidà-nda na dandiáchí-nda nùni. ³² Doco yùhù, nì xicàn tàhvi sàhá-ní ñà-màsà nándòdó-ní yùhù, Simón. Dandu mii-ní, quìvi sàni sàà-ní naxicocuñ inì-ní, dandu nacuaàhandee inì-ní ñanitnaha-ní.

³³ Dandu nì cachi Simón xì-yá:

—Señor mío, iin-ní ié' dispuestu cunchicuñ mii-ní mate ni chícádí-nèndó, te ò ni cahní-nèndó.

³⁴ Doco nì cachi-yà xì-né:

—Cachí xì-ní, Pedro: ñuu vichi na táñàha ga coto lehe sindùhá, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

Nansa nì cachi Jesús na sá-ítúú hora tñii nèhivi-yá

³⁵ Dandu nì cachi stná-yà xì nsidaa-né:

—Na ní techuín mii-nsiá nì xicanuu-nsiá daa, nì dándacuí nùu-nsiá ñà-ní ndóo cartera xi-nsiá, xì stná morral xi-nsiá, te nì màsà cúnihí stná-nsiá inga ndisàn-nsiá cùhùn. Pues, (vichi cachi-nsiá xí'), ¿a ní quidamaní iñàha nùu-nsiá quìvi yucán?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Còó.

³⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues, tucu iá vichi, vàchi xiñuhu-ñá cunihi-nsiá cartera xi-nsiá na cùhùn-nsiá, te cunihi stná-nsiá morral xi-nsiá cùhùn. Te nècuàchì có-icúmí espada, chicá vaha ni dicó-né dùhnù-né, te cuiin-ne ian. ³⁷ Vàchi dohó cachá sàhí nùu tutu ì: “Nì quida nèhivi cuenta na ian nduú-yá iin tiàa malu”. Ñàyùcàndüá, yùhù cachí (xì-nsiá), fuerza icúmí cuu ducán xí, vàchi nsidaa ñà-ndüá cachá sàhí, icúmíá cuu ndisa.

³⁸ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Stoho-nsi Señor, cundehè-ní yohó: Ùi espada nihí-nsí.

Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¡Daaní xì palabra jaàn!

Nansa nì sàhàn Jesús huertu nani Getsemaní, te nì xicàn tàhvi-yà nùu Yuamáni-yá Dios

³⁹ Daaní, nì quee-ya vehe, te nacua nduú estilu xi-yà cuàhàn-yà Yucù Olivo, te nchícùn stná nècuàchì dacuahá-yá. ⁴⁰ Te na ní sàà-yà lugar cuní-yà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhá-ñá màsà dándáhvi ñà-malu mii-nsiá.

41 Dandu ni cuxica tii-yá chicá nùu-xí, nacua sáa dacana-nda iin yùu. Te yucán ni sàcuìn sisi-yá ni xicàn tàhvi-yá nùu Dios, 42 cachí-yà:

—Yuamání, xicàn tàhvi nùu-ní. Nú cuní-ní, dandu dacúxíó-ní tnùndoho icúmí yàhi, vâchi nahi (ñà-ùà ñuhú iin) taza, ducán nduá nùí. Doco màdì ñà-nduá cuní yùhù ni cundúá; còò, ñà-nduá cuní mii-ní —ni cachí-yà.

43 Dandu ni ndecunu iin ángel ni quixi ansivi, te ni chindee-né mii-yá ñà-nihì gá-yà valor xi-ya. 44 Vâchi yáha ga nacání ini-yà. Ñâyùcànduá chicá fuerte ni càhàn-yà xì Dios. Te ni cana cuàhà tètñì-yá, doco tètñì mà, na ian còyo gota nahnú nìi, ducán ni còyo-tè ñuhù.

45 Daaní, ni ndacuiin-yà vâxi-ya ndé itánduhù nècuàchì dacuahá-yá, te ni xini-yà xíquidi-nè ñà-cuàhà guá ndoó-né tnùnsí ini. 46 Ñâyùcànduá, ni cachí-yà xì-né:

—¿A ñà-sàni quidi-nsia nduá? Chicá vâha ndacuita-nsia, te càcàn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhà màsà dándàhvì ñà-malu mii-nsiá.

Nansa ni tñii nèhivì Jesús, te ni suhni-nèyà

47 Na càhàn ìi-yá xì nècuàchì mà, dandu ni quesaa cuàhà nèhivì. Te iin tiàa ni sanchicùn xì-yá nduú ana ndàcà-xì-né vâxi, divi Judas, vâchi iin ana nisa cutnahá xì nsi-ùxìn iin ga nècuàchì dacuahá-yá nduú-né. Te divi-ne ni tnàtuu-ne nùu-yá, ni chitú-nè nùu-yá. 48 Dandu ni cachí-yà xì-né:

—Judas, ñà-nì chitú-ní nùí, ¿a ducán nduú modo càhìn-ní yùhù ana nduú Tnahà Nèhivì Ñuhiví?

49 Dandu compañeru-yà, ni cundaà ini-nè nansa cuàhàn cuu, ñâyùcànduá ni cachí-nè xì-yà:

—Stoho-nsì Señor, ¿a cání-nsí mii-né xì espada vichì?

50 Dandu iin compañeru-yà, ni caní-ne espada xi-ne iin tiàa quidáchúün nùu dùtù cusáhnù, te ni tàhndé tùtnù-té ladu cuahá-te. 51 Doco ni cachí-yà:

—¡Daaní xì ñà-jaàn!

Te ni chituu-ya dìnndàhà-yà tùtnù témà, te ni nduvàha dahuan. 52 Dandu ni càhàn-yà xì nsidaa nèhivì ni caquesaa tñii xì-yá, divi dùtù xícusahnú, xì tè-dàndàcú xíndiaa veheñùhu, xì dava ga stná nècuàchì nihí chuun, te ni cachí-yà xì nsidaa-né:

—A ducán nduú modo (tñii-nsiá yùhù), vâxi-nsia nihí-nsiá espada xì garroti na ian tècuìhnà nduí, 53 mate nsiquívì nisa ìe xì-nsiá veheñùhu cahnú, te cónì tñii-nsiá yùhù. Doco vichì, meru tiempo xi mii-nsiá nduá, divi tiempo quida quini guá mii-sí dandacú nùu ichì ñáa.

Nansa ni nacuaà Pedro Jesús

54 Dandu ni tñii-tèyá ni saca-tèyá cuàhàn-te ndé ini vehe dùtù cusáhnù. Te Pedro, nchícùn xica ní-né mii-yá cuàhàn-nè, (te ni yàha stná-nè) ini patiu vehe ma. 55 Dandu nèhivì ndoó yucán, ni xicùn-né iin ñuhu mahì patiu mà, te ni sàcùndoo-ne; te ni sàcòò stná Pedro mahì nsidaa-né. 56 Doco iin ñahà chùì quidáchúün yucán, ni xini-ña Pedro na iá stná-né ndé tnùu ñuhu mà, te ni indèhè váha-ñàné, cachí-ña:

—Nècuàchì yohó, compañeru Jesús nduú stná-nè.

57 Doco Pedro, ni nacuaà-nèyà, cachí-nè:

—Yùhù, có-ínáhi Jesús, señorita.

58 Daaní, después, indèhe stná inga nèhivì-né, te ni cachí-nè:

—¿Amádi iin nèhivì xí Jesús nduú stná mii-ní?

Doco ni cachí Pedro:

—Còó, mà ndísá, señor.

⁵⁹ Daaní, ni yàha inga hora, te fuerte ni cachi inga nèhivi (xi compañeru-nè):

—Ñà-ndáa nduá, nècuàchì yohó nduú iin nèhivi ni cutnahá stná xi Jesús, vachi nècuàchì ladu Galilea nduú stná-nè.

⁶⁰ Doco Pedro, ni cachi-nè:

—Señor, ni có-cundáa ini ñà-nduá cáhàn-ní sàhà-xí.

Te cáhàn ìi Pedro palabra mà, te momentu mà ni xito lehe. ⁶¹ Dandu Stoho-ndà Señor, ni nacuíco-yá yàtà-yá, ni ndacoto-yanè. Te sàhà ñà-yúcán nduá ni nsinuu ini-nè nansa ni cachi-yá xi-né daa ñà-tañáha ga coto lehe, te ùni xichi sàni nacuaa-néyá. ⁶² Ñàyücànduá, ni quee-ya iladu patiu mà ni sacuaah-né.

Nansa ni quida quini policia xi Jesús, te ni sàcùndiaà-teyá

⁶³ Daaní, tiàa xindaca xi-yá, ni sàcùndiaà-teyá, te ni cani-tèyá. ⁶⁴ Ni chidàhvi-tè nùu-yá, te ni cani-tèyá, cachí-te xi-yá:

—¡Cachi cuáa-ní ana ni cani xi-ní!

⁶⁵ Te cuàhà gá stná iñàha ni cacachì-te ni cahíchì uun ini-teyá.

Ñà-nduá ni cachi Jesús na ní sàà-yà nùu Junta Cahnú

⁶⁶ Daaní, na ní tùinuù, ni nataca nsidaa nècuàchì nduú Junta Cahnú; ni càna nècuàchì sahnú dandacú nùu ñuu yucán, xi stná dùtù xícusahnú, xi stná nècuàchì ley xi veheñuhu. Dandu ni dàtnátuu-ne Jesús nùu nsidaa-né, te ni cachi-nè xi-yá:

⁶⁷ —Nú divi Cristu ndiaha nduu-ní, dandu cachi ndàa-ní xi-nsí.

Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Nú ni cachí xi-nsiá, mà nunca cunindisá-nsiá. ⁶⁸ Te ò nú ni ndàcàtnùhì nùu mii-nsiá iñàha, ni mà nàxícónihí stná-nsiá nùu, te ni mà dàñá-nsiá yùhù.

⁶⁹ Doco yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhívi, dècuèndè vichi cuàhàn duha icúmí coi ndahà cuahá mii-yá ana chicá cusáhnù, divi Dios.

⁷⁰ Ñàyücànduá, nsidaa nècuàchì Junta mà, ni xicàn trùhù-né nùu-yá, cachi-nè:

—¿A ndísá Dèhemanì Dios nduu-ní cahan-ní?

—Jaan —cachi-yá— nacua ni cachi-nsiá, divi ducán nduá.

⁷¹ Ñàyücànduá, ni cachi nèhivi Junta mà:

—Có-xiñhù gá-ndà ni-iin testigu quixi, vachi divi mii-né sàni cachi-nèa, te ni inini-nda —ni cachi-nè.

23

Nansa ni dàyáha-ne Jesús ndahà gobernador Pilatu

¹ Dandu nsidaa nècuàchì Junta yucán, ni ndaculta-ne, ni saca-neya cuàhàn-nè xi-yá nùu Pilatu. ² Te cuàhà ni cáhàn trùhu-ne sàhà-yá nùu témà, cachi-nè:

—Nècuàchì yohó, sàni xini-nsi, dacá-né dìni nèhivi ñuu-nsi yohó, vachi cachí-nè mà váha chiyàhvi-nsi renta xi naciòn nùu rey cahnú César, vachi cachí-nè mii-né nduú-né rey Cristu.

³ Dandu ni ndàcàtnùhù Pilatu nùu-yá, cachí-te:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, á cóó?

Dandu cachí Jesús:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá.

⁴ Dandu ni cachi Pilatu xi dùtù xícusahnú, xi stná nèhivi cuàhà yucán:

—Sàni cáhìn xi nècuàchì yohó, te còò ni-iin falta ni quidá-né tuxí.

⁵ Doco nècuàchì càhàn tnùhu sàhà-yá mà, vihi gá dana nì càhàn-nè, cachí-nè: —Nècuàchì yohó, cuàhà nèhivì raza-nsì dacuahá-né, te danácuìdà-nè nècuàchìmà dècuèndè ladu Galilea xì ndé` stná ladu yohó, nsidanicuú ladu ndé ndoó-nsì —nì cacachi-nè.

⁶ Na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì ndacàtnùhù-té, ¿a nècuàchì Galilea nduú Jesús, á cóo? ⁷ Te divi (ñà-ndáa nduá). Ñàyùcàndüá, nì cundaà inì-te ñà-divi rey Herodes nduú ana ndiá icà nsidandaà sàhà chuun ma. Sàháyucàndüá, nì dàyáha-tèyá ndahà rey mà, vèchi iá stná temà ñuu Jerusalén quivì yucán. ⁸ Daaní, na ní xini rey mà-yá, nì cudii gá inì-te, vèchi sàcàní tiempu cuní-te cundehè-tèyá. Vèchi cuàhà gá ñà-ndüá cachí nèhivì sàhà-yá, te cuní stná-te cundehè-té quida-ya iin milagru. ⁹ Ñàyùcàndüá, cuàhà ní ndacàtnùhù-té nùu-yá, doco cóò ni-ñàha nì nàxícónihí-yá nùu-té. ¹⁰ Te yucán nì casaà stná dùtù xicusahnú, xì nècuàchì ley xì veheñùhu, nì sàcuíta stná-nè, te yáha ga dana nì càhàn tnùhu-ne diquì-yá. ¹¹ Doco Herodes xì soldadu xì-tè, cuisì-nì nì dàvadiquì uun-tèyá, te nì sàcùndiaà-teyá. Dandu nì chindixi-tèyá sìcoto vico, te nì dānùhù-teyá nùu Pilatu. ¹² Te cunaha-ní, divi quivì yucán nì nàcòovàha stnahá Herodes xì Pilatu, vèchi nisa xini ùhì stnahá-te.

Nansa nì cachi stná Pilatu icúmi Jesús cui-yà

¹³ Dandu Pilatu, nì nacana-tè dùtù xicusahnú, xì nsidaa tè-nihí chuun, xì nsidaa gá nèhivì. Te nì nsihì nì catnàtuu nsidaa-né nùu-té, ¹⁴ dandu nì cachi-te xi-né:

—Ndacá-nsiá nècuàchì yohó vèxi, vèchi cahan-nsiá dacá-né dìni nèhivì ñuu-nsia yohó. Doco sàni xicàn tnùhù váhi nùu-né indéhe nsidaa-nsiá, te sàni cundaà inì, cóò ni-iin cuàchi-ne nacua cachí-nsiá. ¹⁵ Daaní, después nì dàyáhi-nè ndahà Herodes, te nì sàhàn stná-nsia nùu nècuàchìmà, doco ni mii stná-nè, cóni cèchì stná-nè sàhà ñà-cui Jesús, vèchi cóò ni-ñàha inihíca-nè. ¹⁶ Ñàyùcàndüá, cuàhin dandacuú ñàhni cui-nè, dandu dàñà-né.

¹⁷ (Ducán nì cachi Pilatu), vèchi fuerza icúmi-té dañà-té iin nècuàchì ndiadí cada nacává vicò mà. ¹⁸ Doco nèhivì cuàhà itá yucán, iin-ni cána fuerte sàstnùhù-né, cachí-nè:

—¡Ni cui Jesús! ¡Barrabás ni dàñà cuní-nsì! —nì cachi-nè, ¹⁹ vèchi Barrabás mà nduú iin tiàa nì quida revolucìon ñuu yucán, te nì sahnì stnahá-te, ñàyùcàndüá, ndiadí-te vehèca.

²⁰ Daaní, tucutu nì càhàn Pilatu xì nèhivì cuàhà mà, fuerte nì càhàn-te, vèchi dispuestu iá-te dañà-té Jesús. ²¹ Doco nèhivì mà, tucutu cána ndee-né, cachí-nè:

—¡Ni cui Jesús nchica cruz! ¡Ni cui-nè, cuní-nsì!

²² Dandu ñà-ùni nì càhàn-te xi-né, cachí-te:

—¿Índu chuun cui-nè ñà-còò ni-iin falta xi-ne iá? Sàni ndacàtnùhí nùu-né, te cóò ni-ñàha disàhà-xí cui-nè. Ñàyùcàndüá, icúmi-nè ñàhni cui ni-ne, te dàñà-né —nì cachi-te.

²³⁻²⁴ Doco nèhivì cuàhà yucán xì stná dùtù cutnàhà xí-nè, vihi gá fuerte nì càna ndee-né, xicàn-nè ñà-cui Jesús nchica cruz. Te ñà-fuerte guá nì càna-ne, sàhámà nì cundee-né (nì dàxínù ini-nè Pilatu) ñà-quida-tè nacua nì cuni mii-né. ²⁵ Ñàyùcàndüá, nì dañà-té Barrabás nùu-né, vèchi divi-tè nì xicàn-nè dàñà, màte iin ana nì quida revolucìon nduú-te, te nì sahnì stnahá-te, ñàyùcàndüá nì sàcùndiadí-te. Doco Jesús, cóò. Nì dàyáha Pilatu mii-yá (ndahà soldadu) ñà-quida temà xi-yá ñà-ndüá nì xicàn nèhivì cuàhà mà.

Nansa ni chituu-tè Jesús nchica cruz

²⁶ Dandu ni saca-tèyá cuahàn-te xi-yá. Te ichi yucán ni xini-te vaxi iin nècuàchì ñuu Cirene nani Simón, màndixi-ne ni sàhàn-nè nùù itú. Te divi nècuàchì mà ní tnii soldadu, te ni dàcuidá-tené cruz xi-ya; ñàyùcàndüá, nsidá-né cruz cuahàn-nè nchicùn-nèyà.

²⁷ Cunaha-ní, cuahà gá nècuàchì ñahà nchicùn stná xi-yá cuahàn, te cuahà stná nèhivì dava ga. Te nècuàchì ñahà mà, yáha ga xísacu-ne, ndoo-né tnùnsi ini sàhà-yá. ²⁸ Dandu ni nacuico-yá yàtà-yá, cachí-yá xi-né:

—Cunini vaha mii-nsiá nècuàchì ñahà ñuu Jerusalén. Màsà cuácú-nsiá sàhà yùhù. Chicá vaha ni cuacú-nsiá sàhà mii-nsiá xi sàhà dèhe-nsia.

²⁹ Vachi vaxi iin tiempu (ùhì) quivi nùù-xí, dandu icúmí nèhivì cachì-nè: Nansicáhàn nèhivì còò mèè-xi. Chicá nsiha màsà cáci ni-iin dèhe-nda ni cuí, te màsà cúcúmí-ndá ni-iin mèè dachichi-nda chicá vaha”. ³⁰ Te icúmí stná-nè cachì-nè: “¡A sácú vaha ni caá yucú ò lúnsi diqui-nda, te dàhvi dahuun-nda!” cachì-nè. ³¹ Vachi (ducán iá nahi ejemplu sàhà tutnú): nú dècuèndè yutnú vida cunì nèhivì (cahmi-ne), dandu vihi gá mà úhì coco stná tutnú ichí. (Te ducán stná yùhù: nú dècuèndè yùhù cunì nèhivì dandohó-né, dandu vihi gá màs icúmí nèhivì malu ndoho stná-nè) —ni cachì-yá.

³² Cunaha-nsiá, ndacá stná soldadu mà ù tiàa ni quida falta, cutnáhà stná-te xi-yá cuahàn ndé cui stná-te. ³³ Dandu ni casaà nsidaa-né iin xaan ndé cachì-nè Nùù Iqui Dinì. Te yucán ni chituu soldadu mà-yá nchica cruz, mii-yá xi stná ù tèn-ni quida cuàchi ma, iin-tè ladu cuahá-yà, te ingà-te ladu itní-yá. ³⁴ Dandu ni cachì-yá:

—Padre mío, cuicahnú inì-ní sàhà nèhivì yohó, vachi có-ínahá-nè ñà-ndüá quidá-né.

Daaní, tè-xínduu soldadu mà, ni dasàn-té sicoto xi-ya según ni nihì iin iin-tè na ní idàdiquí-te sàhà-ñá. ³⁵ Te indéhe vaha nsidaa nèhivì cuahà mà. Te itá stná nècuàchì nihì chuun, sácúndiaa-nèyà, cachì-nè:

—Nècuàchì yohó, nisa dacácu-ne nècuàchì dava ga; pues vichi xiñuhu dacácu stná-nè mii-né, nú ndisa Dios ni techuun-xi-né vaxi, te nú mii-yá nani Cristu nduú-né cahan-né —ni cachì-nè.

³⁶ Daaní, stná soldadu mà, ni sácúndiaa stná-teyá, ni catnàtuu-tè nùù-yá chitániní-te vinu ia ñà-coho-ya, ³⁷ cachì-te:

—Nú ndisa rey xi nècuàchì raza Judea nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní —cachì-te.

³⁸ Te itúú stná iñaha ònì cruz ndé itándiaa palabra dàhàn griegu, xi dàhàn latín, xi stná dàhàn hebreu, te dohó cachá: “Ana yohó nduú rey xi tè-raza Judea”.

³⁹ Daaní, ni càhàn stná iin tè-itúú stná nchica cruz yucán, divi iin tè-ni quida falta mà; te ni canàhá stná-te xi-yá, cachì-te:

—Nú ndisa rey Cristu nduu-ní, dandu dacácu-ní mii-ní, te dacácu stná-ní nsiùhù.

⁴⁰ Doco inga tè-itúú stná yucán, ni càhàn duchi inì-te xi compañeru-tema, cachì-te:

—¿A có-yùhì stná-ní Dios ñà-iin-ni castigu sàni nihì nsidaa-nda? ⁴¹ Te ndohó, ndiá icà-ndá ndoho-nda, vachi iá ndisa cuàchi-nda, ñàyùcàndüá iá castigu xi-nda. Doco Jesús yohó, còò; còò ni-iñaha inihíca-yá.

⁴² Dandu ni cachì-te xi Jesús:

—Nsinuu inì-ní yùhù na quivi naxicocufin-ní cusahnu-ní ñuhivì yohó.

⁴³ Dandu ni cachì-yá xi-tè:

—Ñà-ndáà nduá cachí xì-ní, quìvì vichi icúmí-ní cutnaha-ní xí cundoo-nda ñuhìvì ndiaha xí Dios —nì cachi-yà.

Nansa ni xihì Jesús ni dànaà-yá sàhà cuàchi-nda

⁴⁴⁻⁴⁵ Daaní, nahi càxíhúì nì dàhvi orá, te nì nàcuùin tnùù inicutu ñuhìvì, te iin-nì nì ndóo ducán dècuèndè càhúni nì cuaà. Te inì veheñùhu cahnú nì quedava cortina cahnú (sadí nihni cuarto yucán). ⁴⁶ Dandu Jesús, fuerte nì ndáh ndee-yá, cachí-yá:

—Padre mío, nùù ndahà mii-ní quidé entregar animè —nì cachi-yà. Dandu nì xihì-yà.

⁴⁷ Daaní, capitán (iín yucán), nì xini-te nsidaa ñà-nduá nì cuu, te nì ndenihì vaha-tè Dios, cachí-te:

—Ñà-ndáà nduá, nèhivì ndàcuìsì inì-xì nì sanduu nècuàchi yohó.

⁴⁸ Te nsidaa gá nèhivì nì sàà yucán, nì xini-nè nansa nì cuu, dandu nì naquihin-ne ichì mànuhù-né vehe-ne, caní ndáha-né nchìca-ne. ⁴⁹ Te yucán ndoó stná cuàhà nècuàchi ñahà nì quixi ñuu Galilea cutnáhà-né xì-yá nì quesaa ñuu Jerusalén. Te mii-né xì stná nècuàchi dava ga ináhà xì-yà, xica itá-né, indèhe váha-ne ñà-nduá nì cuu.

Nansa ni ndùxin Jesús ini cueva

⁵⁰⁻⁵¹ Daaní, (ñuu mà) nìsa là stná iin tiàa nani José. Iin nècuàchi vaha nduú-né, vachi ndàcuìsì inì-nè. Te meru ñuu-nè nduú iin ñuu tii nani Arimatea ndé ndoó puru nècuàchi raza-nè Judea. Iin nècuàchi Junta Cahnú nduú stná-nè, doco mii-né, cóni ndóo inì-nè xì ñà-nduá nì dándacú compañoeru-nè ñà-cuì Jesús, vachi nihnú inì-nè (Dios, te xiníndisá-né) ñà-icúmí-yá cusahnú-yá ñuhìvì yohó. ⁵² Pues divi nècuàchì mà nì sàhàn nùù Pilatu, nì xicàn-nè iquicúñú Jesús. ⁵³ Dandu nì sàhàn-nè nì nanihi-neyà, nì chidúcùn-nèyà iin dahmà, te nì chinacaa-nèyà inì cueva xì nsì nì sate nèhivì nùù cavà. Te cueva mà, ni-iin nsì tàñáha ga cundùxin inià. ⁵⁴ Cunaha-ní, quivì yucán nì sanduu víspera xì vicò pascua, te sà-ítuú cunduu stná quivì descansu. ⁵⁵ Ñàyucánduá, nècuàchi ñahà nì quixi Galilea mà, nì catenhicùn stná-nè nì sàhàn ndé nì sàcùndùxin-ya, te nì xini-nè lugar mà, xì nansa nì sàcùnacaa cuerpu-yà. ⁵⁶ Dandu mànuhù-né, nì quidayucun-nè tàtnà tnàmì xì pomada sahán tnami. Daaní, quivì descansu mà nì quetatu-nè nacua cachí ley (xi-ne).

24

Nansa ni natiacu Jesús

¹ Naha va quivì primeru semana nì quihin nècuàchi ñahà mà ichì cuàhàn-nè ndé nì ndùxin-ya, nihí-né tàtnà tnàmì nì quidayucun-nè, te cutnáhà stná-nè xì itnii gá nècuàchi ñahà. Te na ní casaà-nè yucán ² nì xini-nè sàni cuxio cavà cahnú nì sandiadi yuhù cueva mà. ³ Dandu nì caquihvi-ne inì-xì, doco còò cá Stoho-ndà Jesús nì xiní-nè. ⁴ Ñàyucánduá, cuàhà gá nì ndulocó-nè. Dandu nì xini-nè yatni uun yucán nì sàcuìta ùù ana ndixín sìcoto cuxín yéhè. ⁵ Te nì cayuhì cuaà-nè, te nì nàcùnihni ndee-ne. Dandu nì cachi ángel mà xì-né:

—Còò necesidad nanducu-nsiá mii-yá yohó ndé nduú lugar xì nsì, vachi sà-itiácú-yà. ⁶ Còò cá-yà yohó, vachi sàni natiacu-yà. ¿A có-nsinúù inì-nsia ñà-nduá nì cachi-yà na iá va-ya xì-nsiá ladu Galilea? ⁷ Vachi dohó nì cachi-yà: “Yuhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhìvì, icúmí yàhi ndahà tè-malu, dandu cachituu-tè yuhù nchìca cruz; doco tixi ùni quivì icúmí natiacui”, nì cachi-yà.

⁸ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì nsinuu ini-nè ñà-dùcán ndisa nì cachi-yà xì-né daa. ⁹ Dandu nì caquee-ne cueva mà mànuhù-né ndé ndoo-né, te nì nacani-ne nsidaámà xì ùxin iin nèhivì xì-yá, xì stná nècuàchì dava ga.

¹⁰ Cunaha-ní, nècuàchì ñahà mànuhù cachitnùhu xì nèhivì mà nduú María Magdalena, xì Juana, xì María dihi Jacobo, xì itnii gá stná nècuàchì ñahà dava ga. ¹¹ Doco nècuàchì tiàa (nì inini ma), nì tuxi ini-nè ádi cuentu uun nduá nì nacani nècuàchì ñahà mà. Ñàyùcànduá, cóni xìnindísâ-né.

¹² Doco Pedro, después nì ndacuiin-nè nì dàyáâ-nè cuàhàn-nè sepultura mà. Te (na ní sàâ-nè) nì xito nihni-ne inia nì xini-nè mii dahmà nì ndòo itánduhù iladú. Dandu mànuhù-né vehe-ne, nacání cuàhà ini-nè ndià nduá nì cuu cahan-né.

Nansa nì ndecunu Jesús nuù ùi nèhivì xicá ichi ñuu tii Emaús

¹³ Daaní, divi quivì yucán cuàhàn ùi nèhivì xì-yá ichi ñuu Emaús. Nahi ùi hora nduá caca-nda ndè ñuu Jerusalén xì ndé' ñuu tii yucán. ¹⁴ Te ùi nècuàchì mà, ndatnúhú-nè cuàhàn-nè, cáhàn-nè sàhà nsidaa ñà-nduá làcà ní cuu. ¹⁵ Te meru ndatnúhú-nè ducán, te nì cuyatni Jesús vaxi-ya; nì tnàtuu-ya nì sacatnahá-yá xì-né cuàhàn. ¹⁶ Doco cóni nácóó-yá mii-né nacuni-nèyà.

¹⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíà nduá ndatnúhú guá-nsià cuàhàn-nsià, te ndoo-nsià tnùnsí ini?

¹⁸ Dandu nì naxiconihí iin nècuàchì mà nani Cleofas, nì cachi-nè xì-yá:

—Nsidaa gá nèhivì ndoo ñuu Jerusalén, ináhà-nè ñà-nduá nì cuu yucán quivì vichi. Ádi cuisì mii-ní nduú ana tàcùnítñuhu sàhámà.

¹⁹ Dandu nì cachi-yà:

—¿Ndíà nduá nì cuu yucán?

Te nì cachi-nè:

—Càhàn-nsi sàhà Jesús de Nazaret, vàchi cunaha-ní, iin ana cáhàn ndisa cuenta xi Dios nì sanduu-ya. Cuàhà milagru fuerte nì quida-ya, te cuàhà palabra ndiaha nì chinaha-yà. Chuun ndiaha xí Dios nìsa quida-ya nì cundaà ini nsidaa nèhivì ñuu-ndà. ²⁰ Doco dùtù xícusahnú, xì stná tè-nihí chuun ga, nì dàyáha-neyà ndahà ana nì sahnì xì-yá, te nì chítuu-tèyá nchica cruz. ²¹ Doco cunaha-ní, mii-yá nduú ana cuàhàn dacácu xi ñuu-ndà Israel nì cahan-nsí. Te vichi sàcuàhàn-ndà ùni quivì nì cuu xì-yá ducán. ²²⁻²³ Te quivì vichi nì sàà itnii nècuàchì ñahà iin-nì xìnindísâ stná xì-yá, te nì ndulocó-nsi nì quida-ne, vàchi naha nì sàhàn-nè sepultura (xì-ya), te cóò gá iquicúñú-yà nì xini-nè, cachi-nè. Te nì ndecoyo stná ángel nuù-né, te cachi ángel mà sàni natiacu-yà. ²⁴ Daaní, nì sàhàn stná dava compañeru-nsi sepultura mà, te nacua nì nacani nècuàchì ñahà mà, divi ducán nì xini stná-nè ñà-còò gá iquicúñú-yà yucán.

²⁵ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì mà:

—¡Ndahví-nsià! Mà túha-nsia mànihì ini-nsia; cueé sàstnùhù-nsià cunindísâ-nsià nsidaa ñà-nduá nì tiàa nècuàchì nì càhàn cuenta xi Dios sàna. ²⁶ Vàchi (claru nì cachitnùhu-ne sàhà) ana nduú Cristu, xì nansa icúmí-yà ndoho-ya, dandu después nanihì-yá tnùñuhu ndiaha xì-yá —nì cachi-yà.

²⁷ Dandu nì quesaha-yá nì dàtúí-ya nuù-né nansa cachí tutu ùi sàhà mii-yá, divi tutu nì tiàa Moisés, xì stná tutu nì tiàa nsidaa gá nècuàchì profeta.

²⁸ Doco vichi, sà-itúú sàâ-nè xì-yá ñuu tii ndé cuàhàn-nè. Dandu nì cundaà ini-nè cuní-yà cùhùn-yà chicá nuù-xí. ²⁹ Ñàyùcànduá, nì sacundahví-nè nuù-yá, cachi-nè:

—Yohó ndòo-ní, chicá vaha, vàchi sàni cuaà, te cuàhàn cuñaà.

Dandu ni yàha nsidaa-né ini iin vehe ñà-cutnahá chii gá-yà xi-né. ³⁰ Te ni sàcòo-ya nuù iin mesa ñà-cuxi-ya xi-né. Te ni tnii-ya pan, ni naquimani-yá Dios sàhá, te ni dàcuàchí-yáñà; dandu ni dasàn-yáñà nuù-né. ³¹ Te momentu jaàn ni ñihí-né ni nacuni-nèyà ana nduú-yá. Doco na íin cachí ni ndañuhu-yá nuù-né. ³² Dandu ni cachi-nè iin-ne xi inga-nè:

—¡Na ndiaha guá nihnú ini-ndà na ní càhàn-yá xi-ndà vàxi-nda ichì mà, te ni dàtúi-ya nuù-ndà nansa cuní cachi tutu ì!

³³ Dandu vichi duha ni ndacuíta-ne mànuhù-né ñuu Jerusalén, ni nasaa-nè vehe ndé sàni nataca ùxin iin nècuàchì dacuahá-yá xi stná compañeru gá-nè.

³⁴ Te nsidaa nècuàchimà, ni cachitnùhu-ne xi nècuàchì làcà ni cansiaa mà, cachi-nè:

—Ñà-ndáa nduá, sàni natiacu Stoho-ndà Señor, vàchi sàni xini Simón-yà.

³⁵ Dandu nècuàchì ni cansiaa mà, ni nacani stná-nè xi nècuàchì yucán nansa ni cuu xi-né na cuàhàn-nè ichì yucán, te después ni nacuni-nèyà na ní dàcuàchí-yá pan (cuàhàn-nè cuxi-ne).

Nansa ni ndecunu Jesús nuù ùxin iin nèhivi dacuahá-yá

³⁶ Daaní, nacání vá nècuàchimà ñà-jaàn, te nanàà ni sàcuìn Jesús dava mahì-xí. Te ni cachi-yà xi-né:

—¡Ni ndóo vàha ini nsidaa-nsiá!

³⁷ Doco mii-né, ni cayúhí cuaá-nè; yáha ga ni ndulocó-nè, vàchi ádi duma nduá ni cahan-né. ³⁸ Ñàyucànduá, ni cachi-yà xi-né:

—¿Índú chuun yúhí guá-nsiá? ¿Índú chuun nacání guá ini-nsia?

³⁹ Cundehè-nsiá ndahí xi sàhí, dandu cundaà ini-nsia divi yùhù nduí. Tnii ndahà-nsiá yùhù, te cundaà ini-nsia màdi ihna nduí, vàchi ihna, còò iquicúñuá, doco yùhù, iá iquicúñuú sà-índéhe-nsiá ⁴⁰ —ni cachi-yà.

Dandu ni dàcuní-yànè ndahà-yá, xi sàhà-yá. ⁴¹ Doco có-xiníndísá ndisa-ne ñà-cuàhà guá cudí ini-nè, te ndulócò-nè. Ñàyucànduá, ni cachi-yà xi-né:

—¿Á coo iyuhu ñà-cuxi-nda yohó?

⁴² Dandu ni sàha-neyà iyuhu cuñu siaca ni chòhò, xi stná iin dahnde ñùñù.

⁴³ Ñàyucànduá, ni tnii-yáñà ni xixi-ya ni sandehè nsidaa-né.

⁴⁴ Dandu, ni cachi-yà xi-né:

—Ñà-yòhó nduá ni cachi xi-nsiá na nisa íe xi-nsiá antes, te ni cachi xi-nsiá ñà-fuerza icúmí cuu ndisa nsidaa ñà-nduá cachá sàhí nuù ley xi Moisés xi nuù tutu nduú alabanza, xi nuù stná tutu ni tiaa nècuàchì profeta; nsidaámà, fuerza ni cuu ndisa, —ni cachi-yà.

⁴⁵ Dandu ni dàtúi-ya nuù nsidaa-né nansa cuní cachi tutu ì, te ni sàa-nè ni cundaà ini-nè ni quida-ya. ⁴⁶ Dandu ni cachi stná-yà xi-né:

—Nacua ni cachi xi-nsiá, ducán nisa ía destinadu cuu xi (yùhù ana nduú) Cristu, vàchi ducán ni cachitnùhu tutu ì ñà-icúmí ndohi, te cui, dandu tíxi ùni quiví natiacu. ⁴⁷ Te ni cachitnùhu stná tutu mà ñà-después cuitiá razón ndiaha ma inicutu ñuhiví, vàchi icúmí-nsiá cùhùn-nsiá càhàn-nsiá sàhí xi nsidaa nèhivi ñà-ndiá ícà-né naxicocuín ini-nè sàhà cuàchi-ne, dandu cuicahnú ini xi sàhà-né. Te ñuu primeru ndé càhàn-nsiá razón mà nduú ñuu Jerusalén yohó. ⁴⁸ Te vichi sàni xini-nsia nsidaa ñà-nduá ni cuu (tiempu vichi), ñàyucànduá testigu xinduu-nsia. ⁴⁹ Cunaha-nsiá, sàni quida Yuamáni comprometer quixi iin ana (chindee) xi-nsiá. Te yùhù cuàhìn techuín yàmà quixi coo-ya ini anima-nsiá. Ñàyucànduá, yohó ni cúndóo-nsiá ñuu Jerusalén decuèndè cachi sàni cundiatú-nsiá ndudu ì vàxi ansivi —ni cachi-yà.

Nansa mànuhù Jesús gloria

⁵⁰ Daaní, nì saca-yanè cuàhàn-yà xì-né (fuera) ñuu Jerusalén dècuèndè ñuu tii Betania. Dandu nì chitanini ducún-yà ndahà-yá, te nì xicàn-yà nì quidá Dios gracia sàhà nsidaa-né. ⁵¹ Te meru xicàn tàhvi-yá nùù Dios ducán, dandu nì ndanchito-ya mànana-ya mànuhù-yá gloria. ⁵² Ñàyùcàndùá nì sàcuíta sisi nsidaa-né nì naquimani ndiaha-néyà. Dandu nì quihin tu-ne ichi mànuhù-né ñuu Jerusalén, cudfi gá ini-nè. ⁵³ Te nsiquívi nisa sahàn-nè veheñuhu cahnú, ndoó-né ndeníhí vaha cuahà-né Dios, te naquímáni stná-nèyà. Sà-ìá.

Ñà-ndüá Nî Tiaa San Juan sàhà Jesucristu

Jesús nduú ana datúi nansa íá Dios, vâchi nî nanduu-ya nêhivî

¹ Na táyô ñuhivî, sà-íá mii-yá ana datúi nansa nihnú ini Dios. Nùu Yua-nda Dios íá-yà, te mii stná-yà nduú stná-yà Dios. ² Te divi-ya íá nùu Yua-nda Dios na táyô ñuhivî. ³ Mii-yá nî quidayucun-yà nsidanicuú iñàha íá ñuhivî. Te nú màsà cóo-yá, ni-iñàha mà cóo stná ñuhivî. ⁴ Sàhà mii-yá xí-itiacu nsidaa ana itiacú. Te sàhà ñà-itiacú ndiaha-yá, ñà-jaàn sàni sàà-yà datnúu ini-yà nêhivî ñuhivî. ⁵ Cunaha-nsiá, ichì ñáa nduá ñuhivî yohó, doco iin-ni datnúu ndiaha-yá ini anima-ndà; te nsidaa ñà-íá ichì ñáa ma, cóni cùí cundeá nùu-yá.

⁶ Nîsa ía iin tiàa nî nihî chuun nùu Dios; Juan nani-né. ⁷ Te nî quixi-ne nî cachi-nè ñà-ndácuisi xî nêhivî nansa íá mii-yá ana datnúu xî sàxinítñuní-ndà sàhà-ñá vátuni cunindisá nsidaa-néyà. ⁸ Màdi Juan yucán nî sándúú ana datnúu ndiaha xi ini-ndà, cóo; cuisî nî quixi-ne ñà-cachitñuhu uun-ne nansa íá mii-yá quidà-xî ñà-jaàn, ⁹ vâchi ndisa sàvâxi mii-yá ana datnúu ndiaha xi ini anima nsidaa nêhivî, te mà dándáhvî-yàndó.

¹⁰ Nî ìa-ya ñuhivî, divi ñuhivî nî quidayucun-yà, doco cóni nácúni nêhivî-yá. ¹¹ Stoho ñuhivî nduú-yá, te nî quixi-ya yohó, doco nêhivî ñuhivî xi-ya, nî cahíchì ini-néyà. ¹² Doco nsidaa ana nî dàyáha xi-yá ini anima-xi, nî nihítáhvî-né cunduu-ne dèhe ndisa-ya, te divi nduú nsidaa ndohó nècuàchì xiníndisá-xí-yà, te ndácùcahan xi quivì-yá. ¹³ Te ¿nansa nî nihî-ndà nî sàcùnduu ndisa-nda dèhe-ya? Pues màdi sàhà-ñá nduu-nda descendencia xi iin nêhivî (chica ndiaá), nî màdi sàhà yua-nda, nî sàhà stná ñà-dúcán cuní iin nêhivî coo. Cóo, sàhà cuisî-ña ducán cuní Dios.

¹⁴ Ndé ñuhivî yohó nî quixi mii-yá ana datúi nansa íá Dios, te nî nduvàha-ya iin nêhivî íá igucúññ-xí. Te nîsa ía chii-yá yohó ndé ndoo-nda. Te nîsiuhù, nî xini-nsì ñà-ndiaha guá íá-yà. Ndiaha gá-yà, cachí, vâchi mindaa Dêhemani Yua-nda Dios nduú-yá, te chitu-yá gracia xî stná palabra ndácuisi.

Ñà-ndüá nî cachi Juan Bautista sàhà Jesús

¹⁵ Daaní, nî càhàn Juan mà sàhà Jesús, nî ndàhî-nè, cachí-nè (xî nêhivî):

—Divi mii-yá nduú ana disáhà-xí nî càhìn xî-nsiá daa, te nî cachi, dihna yàha yuhù, dandu después vâxi mii-yá ana chicá ndiaá núu, vâchi na táyô yuhù, sà-íá mii-yá.

¹⁶ Chitu-yá cuàhà gá ñà-ndiaha ì ñuhù ini-yà, ñàyùcàndúá nùu mii-yá sàni nihítáhvî stná-ndà cuàhà ñà-jaàn, cuàhà sàstnùhù gracia. ¹⁷ Vâchi ley sàhana nduá nî datúi Moisés antes, doco vichì sàni datúi-ya ñà-ndúú gracia ndiaha xí-yá xî stná palabra ndácuisi xí-yá. ¹⁸ Còo ni-iin nêhivî nî xini xî Yua-nda Dios ni-iin xichi. Doco mindaa Dêhemani-yá íá nùu-yá, sàni datúi yà-yucán nansa íá Yuamáni-yá sàhà-ñá cundaà ini-ndà.

Ñà-ndüá nî cachi Juan Bautista sàhà mii-né

¹⁹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoo ñuu Jerusalén, nî techuún-né iin ùi dùtù xi-ne nùu Juan, te cutnáhà stná-nè xî dava nècuàchì (xinúcuáchì veheñuhu nani) Levíta. Te nî xicàn tñuhù-né nùu nècuàchimà ana divi nduú-né.

20 Ñâyùcàndüá, ñà-yòhó ndüá nì cachi Juan; cóni càchí-nè á coó; nì cachi ndàà-nè:

—Yùhù, có-ndùí mii-yá nani Cristu.

21 Dandu nì cacachi nècuàchìmà:

—(Pues nú coó), ¿ana divi nduu-ní? ¿A nsì-Elías nduu-ní?

Te nì cachi Juan:

—Còó.

Te nì cacachi tu nècuàchìmà:

—Entonces, ¿a divi nduu-ní mii-yá ana icúmí quixi canúú càhàn cuenta xi Dios?

—Còó —cachí Juan.

22 Ñâyùcàndüá, nì cachi nècuàchìmà:

—Pues, ¿ana divi nduu-ní? vàchi icúmí-nsí cachitnùhu-nsi xì nèhivì nì catechuun-xi-nsí vaxi-nsi. ¿Ndíá cachí-ní sàhà mii-ní?

23 Dandu nì cachi Juan:

—Yùhù nduí ana càhàn fuerte sàhù yucù, (te cachí xì nèhivì ñà-nsidavii-né anima-nè) na ian ndundaà iin ichì ndé yàha Stoho-ndà Señor nacua nì cachitnùhu Isaiás sàhana na ní càhàn-nè cuenta xi Dios —nì cachi Juan.

24 Cunaha-nsiá, nècuàchì nì casaà nùù Juan mà, nècuàchì fariseu xinduu-ne.

25 Dandu nì xicàn tnùhù gá-nè, cachí-nè:

—Vichi, ¿índù chuun quidá ì-ní nèhivì nú có-ndùù-ní mii-yá nani Cristu, te có-ndùù stná-ní nsì-Elías, te nì có-ndùù stná-ní mii-yá icúmí quixi càhàn cuenta xi Dios?

26 Dandu nì cachi Juan xì-né:

—Yùhù, ndisa, quidá ì' nèhivì xì tècuí. Doco mahì mii-nsiá iá iin ana có-nàcúni-nsiá. 27 Te mii-yá, nchicùn gá vaxi-ya nùí, te chicá ndiaá stná-yá nùí. Nì mà nátùí (cundui iin mozo xi-ya) ñà-tavà xì ndisàn-yá —nì cachi Juan.

28 Cunaha-nsiá, ndé iá ñuu tii Betábara ladu duha yùte Jordán, yucán nì cuu nsidaa ñà-yòhó.

Nì quixi Jesús ñuhivì yohó ñà-cui-yà na ian xihì iin lelù nduú promesa

29 Daaní, nì yàha inga quivì, dandu nì xini Juan vaxi Jesús, te nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaàn vaxi mii-yá ana nduú nahi Lelù ì nì sàhatahvi Dios (ñà-cui-yà) dacúxió-yá cuàchi nèhivì ñuhivì. 30 Sàhà mii-yá nì càhìn daa na ní cachi: nchicùn gá vaxi-ya nùí, vàchi na táyô yùhù ñuhivì, sà-íá-yà, vàchi nicanicuahàn iá-yà. 31 Te cóni nácúni mii-yá antes, doco sàhà-ñá cundaà ini raza-ndà Israel ana divi nduú-yá, sàhájàn nì nihí chuun quida ì' nèhivì xì tècuí —nì cachi Juan.

32 Daaní, nì cachi tu-ne inga palabra yohó:

—Yùhù, nì xini nì nuu Espíritu ì xí Dios; nahi loma nàhà-yà mànuu-ya ansivi nì sàcòo-ya dìni Jesús, te nì ndòo-ya yucán. 33 Yùhù, cóni nácúni mii-yá antes. Doco na ní sàha Yua-nda Dios yùhù chuun quida ì' nèhivì, dandu nì cachi stná-yá xí: “Na cúnì-ní nuu Espíritu ì màcòo-ya dìni iin (ana cuhí), dandu ñà-jaàn cundaà inì-ní divi nduú mii-yá cuàhàn nsida ì xì anima nèhivì tixi Espíritu ì”. 34 Ñâyùcàndüá, yùhù, sàni xini, te datúí nùù-nsiá ñà-divi Dèhemani Dios nduú Jesús —nì cachi Juan.

Nècuàchì primeru nì catenhicùn xì Jesús

35 Daaní, nì yàha inga quivì, te yucán iin Juan, cutnàhâ-né xì ùì tiàa dacuahá-né. 36 Te nì xini-nè yatni yàha Jesús, ñâyùcàndüá nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, jaèn cuàhàn mii-yá ana nduú Lelú Ì vaxi nùú Dios.

³⁷ Te ùi tiàa dacuaha-ma, nì tiacu-nè nì càhàn Juan ducán, te nì tenchicùn-nè Jesús cuàhàn-nè. ³⁸ Dandu nì ndacoto-ya, te nì xini-yà xinchicùn nècuàchmà. Ñàyùcàndúá nì cachi-yà xì-né:

—¿Ndíá nduá nandúcú-nsiá?

Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù íá-ní?

³⁹ —Nahà-nsia, cundehè-nsiá —nì cachi-yà xì-né.

Ñàyùcàndúá, cuàhàn-nè xì-yá, te nì xini-nè índù íá-yà. Te nì ndòo-ne xì-yá sàcuàà yucán, vachi nahi càcúmi nì cuàà nduá.

⁴⁰⁻⁴¹ Ìin tiàa nani Andrés nduú ìin ana nì ìini na ní càhàn Juan daa, te nì tenchicùn stná-nè Jesús. Dandu vichi duha nì sàhàn stná-nè nì nanducu-né ñani-nè nani Simón Pedro, te nì cachi-nè xì nècuàchmà:

—Sàni ndacùhun stnahá-nsí xì mii-yá nduú Mesías.

Quìvì Mesías nì cachi Andrés dàhàn mii-né, vachi cuní cachàmà Cristu (nì quìxi diquì-xì).

⁴² Dandu nì saca-ne ñani-nè nì casaà-nè ndé íá-yà. Te na ní xini-yà Simón mà, dandu nì cachi-yà xì-né:

—Dèhe Jonás nduu-ní, te nani-ní Simón, doco yùhù cuàhìn cachi xì-ní Cefas —nì cachi-yà. Te quìvì Cefas mà, Pedro cuní cachà.

Nansa nì cana Jesús ìin tiàa nani Felipe xì inga-nè nani Natanael

⁴³ Daaní, nì yàha inga quìvì, te cuní Jesús nùhù-yà ladu Galilea. Te nì ndacùhun tnahá-yá xì ìin tiàa nani Felipe, te nì cachi-yà xì-né:

—Cunchicùn-ní yùhù nùhù-ndà.

⁴⁴ Cunaha-nsiá, ñuu Felipe mà nduú ñuu Betsaida, divi ñuu Andrés xì Pedro.

⁴⁵ Ñàyùcàndúá nì nanducu Felipe ìin tiàa nani Natanael, te nì cachi-nè xì nècuàchmà:

—Cunaha-ní, sàni ndacùhun tnahá-nsí xì mii-yá nì tiaa Moisés sàhà-xì nùú ley ìi, te divi sàhà stná-yà nì tiaa stná cuàhà profeta nì càhàn cuenta xì Dios sàhana. Jesús de Nazaret nani-yá, te yua-yá nani José.

⁴⁶ Dandu nì cachi Natanael:

—¿A ndíásá? ¿A íá ìin nèhivì vaha ñuu Nazaret?

Dandu nì cachi Felipe:

—Nahà-ní cundehè-ní.

(Dandu cuàhàn-nè xì nècuàchmà.)

⁴⁷ Te na ní xini Jesús vaxi Natanael, dandu nì cachi-yà sàhà-né:

—Yohó vaxi ìin tiàa quidá ndisa nacua ndíá icà quida nècuàchì raza-ndà Israel, te ni-iyuhu mà túha-ne dandahví-nè.

⁴⁸ Dandu nì cachi Natanael xì-yá:

—¿Nansa ináhá-ní yùhù?

Te nì cachi Jesús xì-né:

—Na táñaha ga cana Felipe mii-ní, te íá-ní sàhà ìin nù-higu, dandu nì xinitù mii-ní.

⁴⁹ Dandu nì cachi Natanael xì-yá:

—Dèhemani Dios nduu-ní, Maestro, divi rey icúmí cusáhnù nùú ñuu-ndà Israel nduu-ní.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Mà úhi guá nì xinindisa-ní na ní cachi nì xinitù mii-ní sàhà yutnù yucán. Cunaha-ní, icúmí-ní cuní-ní milagru chicá ndiaha. ⁵¹ Ñà-ndácuisi nduá cachí

xì-ní, icúmí-ní cunì-ní nuna ansivi, dandu quecoyo ángel xi Dios mànana mànuu cucuu-ne diquì-xí ndé iín yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì.

2

Nansa ni quida Jesús milagru iin vicò nandàhà ni ìa ñuu Caná

¹ Daaní, quivì ùnì nì ìa iin vicò nandàhà ñuu tii Caná iá ladu Galilea. Te yucán nì sàà stná dihi Jesús. ² Te nì cànà stná mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. ³ Te nì cuu nì nsihi tècuí vidi si-uva coho-ne. Ñàyùcàndüá, nì càhàn dihi-yá xì-yá, cachí-nè:

—Sàni nsihi tècuí vidi si-uva.

⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Chicá vaha nacoò-ní ñà-jaàn nùù yùhù, vachi tàñáha ga sàà meru hora xi.

⁵ Dandu nì càhàn dihi-yá xì tiàa xinúcuáchì yucán, cachí-nè:

—Quida-nsia nacua cachí dèhi xì-nsiá.

⁶ Cunaha-nsiá, yucán itá iñù barril yùù, iin ian vátùnì cuñuhu cùmì ò ùhùn yoo tècuí. Tècuí mà xichúùn nècuàchì raza Judea ñà-nsidandoo-ne mii-né según estilu nduú ley xi-ne. ⁷ Te nì cachi Jesús xì tiàa yucán:

—Dachitu-nsiá barril jaàn tècuí.

Ñàyùcàndüá, ducán nì caquida-tè, dècuèndè yuhá nì chitu. ⁸ Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Vichi chitacuhá-nsiá chii-té cunihi-nsia cùhùn nùù nècuàchì iín sáhnù nùù vicò.

Ñàyùcàndüá, ducán nì caquida-tè. ⁹ Te nì xihì nècuàchìmà iyuhu tècuí mà, doco sàni nanduu-tè tècuí vidi si-uva. Te cónì sáha-ne cuenta índù nì quixi ndutè mà, doco tè-xinúcuáchì nì catavà xì-té, ináhá-tè. Daaní, na ní cundaà ini-nè nansa xihì ndutè mà, dandu nì cana-ne noviu nándàhà, ¹⁰ te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Nsidaa nèhivì, na sáha-ne tècuí vidi si-uva coho-nda, dihna sáha-ne ndutè chicá vaha, dandu nú sàni xihì cuahà-ndaté, dandu tavá-né ndutè chicá ndahví. Doco mii-ní, còò, làcà vichi nì tavà-ní ndutè chicá finu —nì cachi-nè.

¹¹ Ñà-jaàn nduú milagru primeru nì quida Jesús. Te ñuu Caná iá ladu Galilea nduú lugar ndé nì quida-yañà. Ducán nduú nì dàcùnì-yà nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá, te nì xinindisá stná nècuàchì dacuahá-yá mii-yá.

¹² Daaní, nì sàhàn Jesús ñuu Capernaum, mii-yá xì dihi-yá xì ñani-yà, xì stná nècuàchì dacuahá-yá. Te yucán nì cuee-yà iin ù quivì.

Nansa ni tavà Jesús nèhivì dicó ini patiu veheñuhu cahnú

¹³ Dandu nì quihin tu-ya ichì cuahàn-yà ñuu cahnú Jerusalén, vachi sà-ítúú vicò pascua, iin vicò nsidácáhnù nècuàchì raza Judea yucán. ¹⁴ (Ñàyùcàndüá, nì sàà-yà ñuu mà), te nì xini-yà yucán yehè veheñuhu cahnú itá nèhivì dicó; dicó-né buey, dicó-né riì, dicó-né loma, te ndoó stná nèhivì nadámá tnahá xi dihùn (vàxi inga ñuu). ¹⁵ Dandu nì cava-yà itnii yohò nì quidayucun-yà iin chirrión, te nì taxi nsihí-yánè yehè veheñùhuma, mii-né xì riì xì-né xì stná buey xi-ne. Te nì dandiàchì-yà dihùn damá-né, te nì ducùn nsihí-yá mesa xi-ne. ¹⁶ Te nì cachi stná-yà xì nècuàchì dicó xi loma mà:

—¡Tavà-nsiá quisi yohó fuera! vachi màdì yàhvi nduú vehe ì Yuamáni' —nì cachi-yà.

¹⁷ Dandu nì nsinuu ini nècuàchì dacuahá-yá nansa cachí nùù tutu ìì ndé cachá: “Yáha ga cuàhà nacání ìni sàhà veheñùhu ìì xí-ní ñà-màsà dándãñùhú nèhivì ñà-ìì icúmíá”.

¹⁸ Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì cachì-nè xì-yá:

—Quida-ní ìin milagru cunduu seña ñà-cundaà ini-nsi a icúmí-ní derechu quida-ní ñà-ndúá nì quida-ní, á coó.

¹⁹ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—Vàtùni. Ducùn-nsiá veheñùhu yohó, te tixi ùni quivì nsida saí-ñà.

²⁰ Dandu nì cachì nècuàchì yucán:

—Ûi dico ìñu cuià nì quidachuún nèhivì nì dàxínu-ne veheñùhu yohó. Te mii-ní, ¿a ndísá daxínu-niá tixi ùni quivì? —nì cachì-nè.

²¹ Doco màdi veheñùhu ndisa nduá càhàn-yà sàhà-xí; còò, vàchi ejemplu-ni nduámá; divi cuerpu mii-yá càhàn-yà sàhà-xí. ²² Ñàyúcàndúá, después, na quivì sàni natiacu-yà, dandu nì nsinuu ini nècuàchì nchícùn xì-yá ñà-dúcán nì cachì-yà xì-né daa, te nì sàà-nè nì xinindisá-né ñà-ndúá cachì nùù tutu ìì, te nì xinindisá stná-nè ñà-ndúá nì cachì mii-yá daa.

Ináhá Jesús nansa ía anima nsidanicuú nèhivì

²³ Cuàhà nèhivì nì xinindisa-xi-yá na ní xini-nè milagru nì quida-ya na ía-yà ñuu Jerusalén quivì vicò pascua ma. ²⁴ Doco mii-yá, cóni icúmí-yá nècuàchimà seguru, vàchi ináhá-yá ñà-ñùhú ini anima nsidanicuú-né. ²⁵ Còò necesidad icúmí-yá cachì ìin nèhivì xì-yá nansa ía anima ñanitnaha-ne, vàchi ináhá-yá nsidaa ñà-ndúá ñuhú ini anima nèhivì.

3

Nansa nì càhàn ìin tiàa nani Nicodemo xì Jesús

¹ Nisa ìa ìin nècuàchì fariseu nani Nicodemo. ìin nècuàchì xídandacú nùù ladu Judea mà nduú stná-nè. ² Te divi-ne nì sàhàn ndé ía Jesús ìin sàñaà, te nì cachì-nè xì-yá:

—Maestro, ináhá-nsì divi mandu xi Dios vaxi-ní, vàchi nú màsà chindéé Dios, dandu ni-ìin nèhivì, mà níhi-né quida-ne milagru nacua quidá mii-ní.

³ Dandu nì cachì Jesús xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó cachì xì-ní: nú màsà nácacú sáá nèhivì, dandu mà cúí sàà-nè cuni-nè ñuhivì ìì xí Dios.

⁴ Dandu nì cachì Nicodemo xì-yá:

—¿Nansa cui nacacu-nda nú sàni sahnu-nda? ¿A cúí nàcũñuhu saa-nda ini dihimáni-ndà, te nacacu-nda?

⁵ Dandu nì cachì Jesús xì-né:

—Ñà-ndàcuisì nduú palabra yohó cachì xì-ní: nú màsà nácacú sáá ìin nèhivì quida tècuíì xì stná Espíritu ìì, dandu mà níhi-né yàha-ne ñuhivì ìì ndé cusáhnú Dios. ⁶ Vàchi nú sàni cacu-nda nùù yuadíhí-ndá, dandu iquicũñú icúmí-ndá. Doco nú sàni cacu anima-ndà quida Espíritu ìì xí Dios, dandu espíritu (saa) cucumi stná-ndá. ⁷ Màsà ndúlócò-ní ñà-nì cachì xì-ní icúmí-ní nacacu saa-ní. ⁸ Vàchi ducán quidá stná tàchì, caná te caná yohó yucán, doco có-ináhá-nsiá ìndù lugar vaxa, ni ìndù lugar cuàhàn. Ducán ía stná xì anima nsidaa nèhivì nì nacacu nì quida Espíritu ìì.

⁹ Dandu nì cachì Nicodemo xì-yá:

—Pues, ¿ìndù modo cunduu nsidaa ñà-càchì-ní jaàn?

¹⁰ Dandu nì cachì Jesús xì-né:

—Iin maestru ñuu-ndà Israel nduu-ní, te có-sânihì inì-ní sàhájàn nacua ndiá icà-ní. ¹¹ Ñà-ndácuisi nduá yohó cachî xî-ní: ñà-nduá ináhá-nsí, divi ñà-jaàn cachí-nsí xî-nsiá. Te datúí stná-nsi nùù-nsiá ñà-nduá sàni xini-nsi, doco có-xiníndisâ-nsiá. ¹² Mate cuisì sàhà ñà-íá ñuhiví yohó-ní nduá cáhin xî-nsiá, doco có-xiníndisâ-nsiá; ñàyücànduá, ùhì cunindisá stná-nsiá nú ni cáhin xî-nsiá sàhà gloria (xi Dios).

¹³ Ñi-iin nêhivi tãñáha ga nana-ne gloria. Doco yùhù ana nduú Tnaha Nêhivi Ñuhiví, ansivi nduú vehi, te ni nui ni quesai (ñuhiví yohó). ¹⁴ Te nacua ni quida Moisés (sànaha) na nisa ìa-ne yucù, ni chituu ducún-nè iin còò (càa), pues ducán stná yùhù, icúmí nêhivi chituu ducún stná-nè yùhù. ¹⁵ Dandu nsidaa nêhivi cunindisa-xí, mà nunca sàà-nè ndañuhu-né; còò, nicanicuahàn cutiacu-nè.

¹⁶ Vâchi ñà-cuàhà guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà nêhivi ñuhiví, ni sàhatahví-yá mindaa Dêhemaní-yá (ñà-cui-yà), dandu nsidaa nêhivi xiníndisá-xí-yá, mà sàà-nè ndañuhu-né, còò, nicanicuahàn icúmí-nè cutiacu-nè. ¹⁷ Vâchi màdi sàhà-ñá dandohó-yá nêhivi cuáchi nduá disáhà-xí ni ndacu nuú Dêhemaní-yá quixi-ya ñuhiví yohó, còò; divi sàhà-ñá càcu-ne nduá.

¹⁸ Nú xiníndisâ iin nêhivi Dêhemaní Dios, dandu ñà-sàni càcu-ne nùù castigu sàhà cuàchi-ne nduá; doco nêhivi có-xiníndisâ, sà-íá vâxi castigu xi-ne nùù-yá, vâchi có-xiníndisâ-né ñà-nduá cachí mindaa Dêhemaní-yá. ¹⁹ Te çndiá nduú meru ñà-disáhà-xí vâxi castigu mà diquì-né? Divi sàhà-ñá sàni quesaa palabra ndácuisi ñuhiví yohó ñà-datnúá sàxinítnùnì nêhivi, doco chicá ni cudíi ini-nè caca-ne ichi ñáa, màdi ichi ndé datnúú Dios, vâchi quini íá ñà-nduá quidá-né. ²⁰ Te nsidaa nècuàchimà, có-cùnì dahuun-ne cunini-ne palabra datnúú xì sàxinítnùnì-nè, ni có-tnâtuu stná-nè ndé cáhàn xì palabra mà sàhà-ñá màsà túi ñà-quini guá quidá-né. ²¹ Doco iin nêhivi quidá víi nacua cachí palabra ndácuisi, cudíi ini-nè tnâtuu-ne ndé íá palabra datnúú xì sàxinítnùnì-nè, vâchi cuní-nè cundaà ini nsidaa nêhivi ñà-quidá víi-nè nchícùn-nè ichi Dios —ni cachí Jesús.

Ñà-nduá ni cachi gà Juan Bautista sàhà Jesús

²² Daani, ni quihin tu Jesús ichi cuàhàn-yà ladu Judea, mii-yá xì nècuàchì xínchicùn xì-yá. Te yucán ni ndòò chii-yá xì-né, dandu ni cuhii nêhivi cuàhà gá ni sàà yucán. ²³ Stná Juan Bautista, yucán quidá ìi stná-nè nùù iin xaan nani Enón yatni lugar nani Salim, vâchi ñuhí cuàhà tècuíi yucán. Ñàyücànduá, divi lugar mà sàhàn cuàhà nêhivi ñà-cuhii-né, ²⁴ vâchi tãñáha ga cundiadi Juan.

²⁵ Tiempu mà ni cuu ni quesaha ni cuàà nêhivi nchícùn xì Juan xì itnii gá nècuàchì raza-nè Judea, vâchi tucu tucu cachí iin iin-ne sàhà modo nduhii-ndà. ²⁶ Dandu nsidaa-né ni quixi-ne nùù Juan ni cacachi-nè xì nècuàchimà:

—Maestro, ináhá-ní ana nisa ìa xi-ní ladu duha yùte Jordán, te ni càhàn-ní sàhà-né, ndiaha gá-nè ni cachì-ní; pues vichi mii stná-nè quidá ìi stná-nè nêhivi, te cuàhà gá nêhivi sàhàn nùù-né.

²⁷ Dandu ni cachí Juan xì-né:

—Ni-iin nêhivi, mà cúí ñhì-né iin chuun ndiaha nú màsà cuáha Dios-nè. ²⁸ Ináhá-nsiá nansa ni cachí: “Yùhù, có-nduú (rey ndiaha nani) Cristu, cuisì iin ana ni techuún Dios nduú, te dihna vâxi nùù mii-yá”. ²⁹ Cunaha-nsiá, na íá vicò nandàhà, íá iin noviu, te íá stná novia cutnàhà xì-nè. Doco íá stná padrinu iladú, iníni-né, te cudíi ini-nè na cáhàn noviu. Pues, ducán íá stná

yùhù, nahi padrinu nduí, te yáha ga cudí inì sàhà mii-yá. ³⁰ Mii-yá, cueé-ni cueé-ni chicá icúmí-yá nihì gá-yá tñùñuhu xí-yá, doco yùhù, còo. Cueé-ni cueé-ni icúmí nèhivi nandòdó-né yùhù.

Jesús nduú ana nì nuu ansivi

³¹ Mii-yá, dècuèndè diquì-xí nì quee-ya, ñàyùcànduá chicá ndiaá-yá nùù nsi-daa-nda. Iin nèhivi ñuhiví yohó, nèhivi úun nduú-né, te cuisì sàhà ñuhiví yohó cáhàn-nè. Doco mii-yá, ansivi nì quixi-ya, te chicá ndiaá-yá. ³² Te ñà-nduá sàni xini-yá, xì ñà-nduá nì inini-ya, ñà-jaàn nduá cachí-yá xì nèhivi, doco có-xiníndísá-né ñà-nduá cachí-yá. ³³ Doco nú xiníndísá iin nèhivi-yá, dandu náhà claru sàni cundaà ini nècuàchìmà ñà-mii palabra ndàcuisì nduá cachí Dios. ³⁴ Vàchi Jesús, mandu xi (Yua-nda) Dios vaxi-ya, te divi palabra ndiaha xí Yuamáni-yá cáhàn-yá, vachi màdi iyuhu-ní Espíritu Ìi sàni níhitáhvi-yá, còo. Sàni nihì nsihí-yá Espíritu Ìi. ³⁵ Te cuú ini Yuamáni-yá sàhà-yá. Ndahà-yá sàni dàyáha Yuamáni-yá nsidanicuú iñàha.

³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ana xiníndísá-xí Dèhemanì Dios, nicanicuahàn cumi-né vida ndiaha. Doco nèhivi có-xiníndísá, mà-níhi-né vida ndiaha ma. Còo, iin castigu cahnú icúmí-né nihì-né nùù-yá, te sà-ítuá vaxan.

4

Nansa nì yàha iin nècuàchì ñahà ñuu Samaria ladu xi Jesús

¹⁻² Quivì yucán nì nducuahà gá nèhivi nchícùn xì Jesús. Te nì cuhì stná-nè. Doco màdi mii Jesús nì quidá Ìi xì-né, cuisì nècuàchì dacuahá-yá nì quida Ìi xì-né. Dècuèndè más gá nèhivi xí-yá nì cuhì nùù nèhivi nì quida Ìi Juan Bautista. Dandu nì xinitnùhu stná nècuàchì fariseu ñà-cuahà guá nèhivi nchícùn xì-yá. Ñàyùcànduá, na ní cundaà ini-yá ñà-sà-ináhà nècuàchìmà ñà-jaàn, ³ dandu nì quee-ya ladu Judea mànuhù-yá ladu Galilea, (mii-yá xì nècuàchì dacuahá-yá).

⁴ Te ichì mà icúmí-yá yàha-ya ladu Samaria. ⁵ Te xicá-yá nì nasaa-yá yatni iin ñuu tii nani Sicar. Te divi yucán nduú stná ñuhù ndé nisa itnii José sàhana, vachi ñuhù nì ndutahvi-né nùù yua-né Jacob nduá. ⁶ Te yucán iá stná pozo nisa xichuún Jacob mà sàhana. Pues divi yuhù pozo mà nì sàcòo chii-yá, vachi caní ichì nì xica-ya, te xávi-yá. Nahi càxihúu nduá, ⁷⁻⁸ te sàcuahàn nsidaa nècuàchì dacuahá-yá ñuu mà ñà-cuiin-ne ñà-cutiacu-nè. Dandu (nùù pozo mà) nì tnàtuu stná iin nècuàchì ñahà ladu Samaria mà ñà-tavà-né tècuí. Te nì cachí-yá xì-né:

—Taxi tahvi-ní iyuhu tècuí cohi.

⁹ Te nì cachì nècuàchìmà xì-yá:

—Doco mii-ní, iin nècuàchì raza Judea nduu-ní. ¿Índù chuun xicàn-ní tècuí coho-ní nùù yùhù? vachi nsidaa nècuàchì ñuù-ní, indéhe ùhì-nè nsiùhù tè-nduú nècuàchì Samaria yohó.

¹⁰ Dandu nì cachì Jesús xì-né:

—Ndahví-ní, vachi có-cundáa inì-ní nansa quidá Dios, dacútáhvi-yá tñumani xí-yá nùù nèhivi; nì có-ináhà stná-ní ana divi nduú yùhù ana xicàn xì tècuí nùù-ní. Vachi nùù nì cundáa inì-ní, dandu càcàn tàhvi-ní nùù, te dacútáhvi mii-ní tècuí cutiacu ndiaha-ní.

¹¹ Dandu nì cachì-nè xì-yá:

—Señor, còo ni-iñàha nihì-ní tavà-ní tècuí yohó, vachi cunú ñuhú-te. ¿Nansa cui tavà-ní tècuí cutiacu ndiahi? ¹² Cunaha-ní, pozo yohó nduú ndé nisa xihì

xii-ndà Jacob, mii-né xì nsidaa dèhe-ne xì quisì xí-né, dandu nì nacoo-neà nùu nsiùhù. ¿Te mii-ní, a chicá ndiaá-ní nùu xii-ndà mà cahan-ní?

¹³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nú nì cohó nèhivì tècuìi pozo yohó, dandu tucutu icúmí-nê cui-nè tècuìi después. ¹⁴ Doco nú nì cohó-né tècuìi dacútâhvi yùhù-nè, dandu mà nunca cui gà-nète nicanicuahàn. Vâchi ducán quea na ian ñuhù tècuìi ini-nè, te ndéa ndiaha-té dècuèndè ñihátâhvi-né vida ndiaha nicanicuahàn.

¹⁵ Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Señor, taxi-ní tècuìi mà cohi ñà-màsà cúí guè tècuìi, te màsà quíxí guè yohó taví-te.

¹⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-ní cana-ní ì-ní quixi-nsia.

¹⁷ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Còò ì yùhù.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndáa nduá cachí-ní còò ì-ní, ¹⁸ vâchi ùhùn xichi sàni nandàhà-ní, te nì sate tnahá-nsiá. Te tiàa íá xì-ní vichi, màdi ì-ní nduú-né. Ñà-jaàn ndisa nì cachi ndàa-ní.

¹⁹ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Vichi sàni cundaà ini, na ìin nèhivì cáhàn cuenta xi Dios nduu-ní, señor. ²⁰ Doco estilu xi xii-nsí nduá cahvi-nsí Dios òni yucù jaàn; doco mii-nsiá, còò. Ñuu-nsiá Jerusalén nduú lugar ndé ndiá ìcà-ndà cahvi-nda Dios, cachí mii-nsiá.

²¹ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Señora, cunindisa-ní yùhù: vâxi ìin quivì, dandu màdi cuisì òni yucù jaàn, nì màdi cuisì ñuu Jerusalén cùhùn-nsiá cahvi-nsiá Yua-nda Dios. ²² Mii-nsiá, có-ínhá ndisá-nsiá ana divi cahvi-nsiá. Doco nsiùhù, ináhá vâha-nsi ana cahvi-nsí, vâchi cuisì nsiùhù tè-nduú nècuàchì raza Judea icúmí xí palabra nansa càcu anima nèhivì. ²³ Cunaha-ní, vâxi ìin quivì, dandu nèhivì cuní cahvi ndisa xi Dios, inì-ni anima-nè icúmí-nè cahvi-néyà, te cahvi stná-néyà nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá, vâchi ducán cuní-yá quida-ne na cahvi-néyà. Te vichi sàni sàà stná quivì quida-ne ducán. ²⁴ Vâchi mii espíritu ndiaha nduú Dios. Ñâyücàndúá, nú cuàhàn-ndà cahvi-ndayá, dandu ini-ni anima-ndà icúmí-ndá cahvi-ndayá; te icúmí-ndá cahvi stná-ndàyá cuisì nacua cachí palabra ndàcuisì xí-yá —nì cachi Jesús.

²⁵ Dandu nì cachi nècuàchì ñahà mà:

—Yùhù ináhí quixi mii-yá ana nduú Mesías, divi mii-yá nani Cristu. Te nú sàni quesaa-yà, dandu cachitnùhu-ya xì nèhivì nsidaa ñà-nduú ñà-ndáa.

²⁶ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù ana cáhàn xì-ní vichi, divi nduú mii-yá.

²⁷ Daaní, cáhàn va-ya xì nècuàchì yucán, te nì cansiaa tu nècuàchì dacuahá-yá. Te nì ndulocó-nè, cóni cùndáa ini-nè ìndù chuun ndatnúhù-yá xì nècuàchì ñahà mà. Doco cóni xicàn tnùhù-né nùu-yá ìndù chuun cáhàn-yá xì-né, nì cóni ndácàtnùhù-né nùu-yá ìndù palabra cachí-yá xì-né. ²⁸ Dandu nècuàchì ñahà mà, nì nacoo-ne yoo xi-ne mànuhù-né ini ñuu mà, te nì càhàn-nè xì nèhivì, cachí-nè:

²⁹ —Naha-nsiá cùhùn-ndà cundehè-nsiá ìin tiàa íá yucán, vâchi nì nacani-ne xì nsidaa ñà-nduá nì quide vida xi. ¿Amádi mii-yá nduú Cristu (ndiatu-nda)?

³⁰ Ñâyùcàndüá, nì ndecoyo cuàhà nèhivì ñuu yucán vaxi-ne ndé iá Jesús,
³¹ vächì iá ì-yá xì nècuàchì dacuahá-yá. Te nì sacundahví nècuàchì
 dàcuàhà-yá mà nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, cuxi-ní iyuhu.

³² Doco nì cachi-yà xì-né:

—Sà-ìcúmí ñà-cutiacuì mate có-cùndáá inì-nsia índü ñàhà nduá.

³³ Dandu nì ndatnuhu nècuàchì dacuahá-yá iin-ne xì inga-nè, cachí-nè:

—¿A vihi-nì nì quixi iin nèhivì nihí xì ñà-ndüá cuxi-ya cahan-nsiá?

³⁴ Ñâyùcàndüá nì cachi-yà xì-né:

—Còó. Ñà-itiácú yùhù nduú ñà-quide cumplir nacua nì cachi mii-yá nì
 techuun-xí vaxi. Cuní dansihí chuun ndiaha nì sàha-ya yùhù. Te ñà-jaàn
 nduá itiácú. ³⁵⁻³⁶ (Ináhi) cachí-nsiá cumáni gá cùmì yòò, dandu ndan-
 chito cosecha. Doco yùhù cachí xì-nsiá, cundehe-nsiá (nadaa nèhivì ndóó
 ñuhiví), vächì nahi cosecha xínduu stná-nè, te sà-ía ndanchitoo. Te na quidá
 nèhivì chuun ndiaha xí cosecha mà, pues ñà-nihì ñanitnaha-ne vida ndiaha
 nicanicuañàn nduá. Dandu después, icúmí-nè nihì-né ñà-vàha xi-ne, te cudü
 gá ini-nè, mii-né xì stná nèhivì nì chihi stná xì (palabra primeru). ³⁷ Te
 ñà-jaàn nduú nahi dichu cachí: “Díin nèhivì chihí, te díin nèhivì ndanihí
 xí cosecha”. ³⁸ Yùhù nì techuín mii-nsiá ñà-quida-nsia iin chuun (ndiaha
 ñà-chindee-nsiá nèhivì nihì-né vida ndiaha, na ian) ndanihi-nsia cosecha.
 Doco màdi mii-nsiá nduú ana nì dàquésáhá xí chuun ma; còó, díin nèhivì
 nduú ana nì caquidachuún primeru, dandu después nì quihvi stná mii-nsiá
 —nì cachi Jesús.

³⁹ Cunaha-nsiá, cuàhà nèhivì ñuu tii ladu Samaria mà nì xinindisa-xi-yá,
 vächì nì xinindisá-né palabra nì cachi nècuàchì ñahà mà ñà-nì nacani-ya
 xì-né nsidaa ñà-ndüá nì quida-ne vida xi-ne. ⁴⁰ Ñâyùcàndüá na ní quesaa
 nsidaa-né ndé iá-yá, dandu nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-nì còó chii gá-yá
 ñuu-nè; te sàhájàn nì ìa ga-yá ùì gá quivì. ⁴¹ Dandu cuàhà gá stná nèhivì
 nì xinindisa-xi-yá, vächì nì inini-ne nì cànàn mii-yá. ⁴² Ñâyùcàndüá, nì
 cacachi-nè xì nècuàchì ñahà mà:

—Vichi màdi cuisì sàhà ñà-ndüá nì cachi-nì nì xìnindisá-nsí; còó, vächì vichi
 sàni inini stná-nsi mii-yá na cànàn-yá palabra xi-ya, ñâyùcàndüá sàni cundaà
 ini-nsi ñà-divi mii-yá nduú ana dacácu xì nèhivì ñuhiví; meru Cristu nduú-yá
 —nì cachi-nè.

Nansa nì dàndúvaha Jesús dehe iin nècuàchì dandacú

⁴³ Daaní, nì nsihì nì ìa Jesús ñuu yucán ùì quivì, dandu nì naquihin-ya ichi
 mànuhù-yá ladu Galilea. ⁴⁴ Te mii-yá nduú ana nì cachi ñà-có-quidáñuhú
 nèhivì iin tiàa cànàn cuenta xi Dios nú nduú-né iin nècuàchì ñuu-nè. ⁴⁵ Daaní,
 na ní nasaa-yá ladu Galilea mà, nì cudü ìni nècuàchì ladu yucán sàhà-yá,
 vächì nì sàhàn stná-nè ñuu Jerusalén quivì nì ìa vicò, te nì xini stná-nè nsidaa
 milagru nì quida-ya yucán.

⁴⁶ Daaní, nì nasaa stná-yá ñuu tii Caná iá ladu mà, divi ñuu ndé nì quida-ya
 milagru xì tècuì uun nì nanduu-tè ndutè vídi si-uva. Te yucán nì quesaa
 stná iin nèhivì xí gobiernu nì quixi ñuu Capernaum, vächì iá iin dehe-ne
 cuhí. ⁴⁷ Te nì xinitnùhu-ne sàni nsiaa tu Jesús nì sàhàn-yá ladu Judea.
 Ñâyùcàndüá vaxi-ne nchícùn-nèyà, te nì sacundahví-nè nùù-yá áma cùhùn-yá
 xì-né ñuu-nè, te dàndúvaha-ya dehe-ne, vächì sàcùcàhvì-te. ⁴⁸ Doco nì cachi
 Jesús xì-né:

—Mii-nsiá, nú màsà quidé iin milagru fuerte cundehè-nsiá, mà sàà-nsià cunindisá-nsiá.

⁴⁹ Doco nì cachi nècuàchìmà xì-yá:

—Señor, cúhùn-ndà vehi por favor, còtó cui dèhi.

⁵⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Vàtùni nùhù-ní, vàchi cuàhàn nduvàha dèhe-ní.

Dandu nì xinindisá nècuàchìmà palabra nì cachi-yà xì-né, ñàyùcàndùá mànuhù-né vehe-ne. ⁵¹ Te na sá-itúú-né nasaa-nè, nì ndacùhun tnahá-né xì itnii peón xì-ne nihi-xi razón vaxi, te nì cachi-te:

—Sàcuàhàn nduvàha dèhe-ní.

⁵² Dandu nì xicàn trùhù-né índù hora nì quesaha nì nchico cuèhè. Te nì cachi-te:

—Icu, nahi càhiin nì nchico ini-vè.

⁵³ Ñàyùcàndùá, nì cundaà ini-nè, divi hora nì càhàn-nè xì Jesús nì sandu-amà, divi hora nì cachi-yà xì-né ñà-cuàhàn nduvàha dèhe-ne. Ñàyùcàndùá, nì xinindisá-néyà, mii-né xì nsidaa stná nèhivi vehe-ne.

⁵⁴ Cunaha-nsiá, milagru yohó nduú milagru ùi nì quida-ya na ní nasaa-yà ladu Galilea nì sàhàn-yà ñuu Judea.

5

Nansa nì dándúvaha Jesús iin tiàa nì dàñà tnahá ùi iquicúñù-xì

¹ Daani, quivi yucán nacává iin vicò xí nècuàchì raza Judea, ñàyùcàndùá, nì quihin tu-ya ichì cuàhàn-yà ñuu Jerusalén. ² Te ini ñuu mà iá iin pila cahnú tècuíí. Te yucán itánduhù stná ùhùn vehe nahi corredor. Te lugar mà, Betesda naniá, te yatni iá mà ndé iá iin yehè ñuu mà nani Yehè Rii. ³ Pues divi vehe mà itánduhù cuàhà nècuàchì cuhí, nècuàchì cuaá, nècuàchì xicá cuèhè, nècuàchì yáha ga nì ichì, xíndiatu nsidaa-né ndacùchí tècuíí mà. ⁴ Vàchi (cachi-nè) cada yáha iin tiempu, dandu nuú iin ángel xì Dios dandácùchí xì-té. Dandu nèhivi primeru quihvi mahi-té, icúmí-né nduvàha-ne nùù cuèhè quida xì-né, ndéni cuèhè nì cui nì cundúá, icumíá cuxioa. ⁵ Te yucán iá stná iin tiàa indúhu yuhù tècuíí mà, 38 cuiá icúmí-né cuèhè quida xì-né. ⁶ Dandu, nì xini Jesús jaàn indúhu-né, te ináhá stná-yà ñà-caní cuà iá-nè xì cuèhè mà, ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Mii-ní, ¿a cuní-ní nduvàha-ní?

⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor, còò iin chindee xí na hora ndacùchí tècuíí, te quihvi stnáì mahi-té. Vàchi na meru sái, dihna inga-nè nì sàà-nè nùí, te nuú-né ndé ñuhú tècuíí.

⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ndacuiin-ní, ndanihi-ní camilla xì-ní, te caca-ní.

⁹ Dandu vichi vichi nì nduvàha nècuàchìmà nì ndanihi-ne camilla xì-ne, nì nacaca-ne cuàhàn-nè. Te quivi yucán, quivi descansu nduá. ¹⁰ Ñàyùcàndùá, nì cachi dava nècuàchì ñuu mà xì nècuàchì nì nduvàha mà:

—Quivi descansu nduá vichi. Còò ley xì-nda cunsida-ní camilla xì-ní.

¹¹ Dandu nì cachi tiàa ma xì-né:

—Nècuàchì nì dándúvaha xí, nì cachi-nè xì: “Ndanihi-ní camilla xì-ní, te caca-ní”.

¹² Dandu nì ndacàtrùhù nèhivi mà nùù tiàa mà, cachi-nè:

—¿Ana divi nì cachi xì-ní ducán?

¹³ Doco nècuàchìmà, có-ináhá-nè nansa nani ana nì dándúvaha xì-né, vàchi sàcuàhàn Jesús, te cuàhà gá nèhivi ndoó lugar yucán.

¹⁴ Daaní, después nì ndacùhun tnahá-yá xì-né na xicánúú-né patiu veheñùhu, te nì cachi-yá xì-né:

—Vichi sàni nduvàha-ní. Màsà nàxícócuñin-ní quida-ní cuàchi, còtò quixi iin tnùndoho chicá fuerte diqui-ní.

¹⁵ Dandu tiàa ma, nì sàhàn-nè nì cachitnùhu-ne xì nècuàchi raza-nèmà ñà-divi Jesús nduú ana nì dándúvaha xì-né. ¹⁶ Ñàyùcànduá nì caxini ùhi nècuàchi yucán mii-yá, te nì quesaha-né ndatnúhú-né nansa cahni-néyá ñà-nì quida-ya milagru mà iin quivì descansu. ¹⁷ Dandu nì cachi-yá xì nsidaa nècuàchi yucán:

—Yuamáni, iin-ni quidáchúün-yá nsiquivì, ñàyùcànduá ducán quidá stná yùhù.

¹⁸ Ñàyùcànduá chicá más nì cuni nècuàchi ladu Judea mà cahni-néyá, vàchi màdi cuisì-ní có-chívaha vii-yá quivì descansu (cahan-né), sino que nì cachi stná-yá Dios nduú Yua-yá, te ducán ndudává stnahá-yá xì mii Dios.

Nansa icúmi Jesús derechu dandacú-yá

¹⁹ Dandu nì naxiconihí-yá nùù nècuàchimà, cachi-yà:

—Cunini-nsia palabra yohó cachí. Mii mà cúí quide ni-ñàha, cuisì ñà-nduá sàni xinì quidá stná Yuamáni Dios, vàchi nacua quidá mii-yá, divi ducán icúmi quida stná. ²⁰ Cunaha-nsiá, cuú ini-yá sàhi, te nsidaa obra ndiaha quidá mii-yá, ñà-jaàn dacuní stná-yá yùhù quide. Te vichi sàni xini-nsià iin ùi milagru, doco cuàhà obra chicá ndiaha icúmi-yá dacuní-yá yùhù, dandu más gà icúmi-nsià ndulocó-nsià. ²¹ Vàchi nacua danátíacú-yá nècuàchi nsiì, te nacuaàha-yanè vida, divi ducán quidá stná yùhù. Ñàyùcànduá, vátuni danátíacú stná ndéni nèhivì ní cui cudí inì. ²² Te có-nsidándàa-yá sàhà cuàchi nèhivì, vàchi ndahà yùhù sàni dàyàha-ya chuun jaàn. ²³ Ducán, dandu quidañuhu stná nèhivì yùhù nacua quidañúhú-né mii-yá. Vàchi nú màsà quidañúhú-né yùhù ana nduú Dèhemani-yá, dandu queámà na ian có-quidañúhú stná-né mii-yá ana nì techuun-xí vaxi.

²⁴ Ñà-ndácuisi nduá cachí xì-nsiá: nú iníni iin nèhivì ñà-nduá cachí, te xiníndisà-né mii-yá nì techuun-xí vaxi, dandu cutiacu-nè nicanicuahàn. Mà sàa-nè cuni-nè juiciu, vàchi sàni yàha-ne ndahà mii-yá ana sàha xì vida ndiaha. Mà cóó gà-nè ladu ndé xíhi anima-nè. ²⁵ Ñà-ndàa nduá yohó cachí xì-nsiá: vaxi iin tiempu, dandu icúmi yùhù ana nduú Dèhemani Dios ndàhi fuertí, te canì nsidaa nècuàchi sàni xihì, dandu nsidaa ana cunini xí, ñihì-né vida ndiaha. Te cunaha-nsiá, vichi nduú stná tiempu mà.

²⁶ Yuamáni, nicanicuahàn ñuhú vida saín ini-yá. Te sàni chitnùni stná ini-yá ñà-nicanicuahàn cucumi stná yùhù vida saín mà, vàchi Dèhemani-yá nduú. ²⁷ Te sàni sàha stná-yá yùhù chuun nsidandá sàhà cuàchi nèhivì, vàchi tnaha nèhivì ñuhiví nduú stná. ²⁸ Te có-nduá ñà-ndulocó-nsià sàhà palabra jaàn, vàchi vaxi iin quivì, dandu nsidaa ana ñuhú tíxi ñuhù, icúmi-né tiacu-nè na canì mii-né. ²⁹ Dandu quecoyo nsihì-ne. Nècuàchi nisa quida vii, ñihì-né natiacu-nè sàhà ñà-cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn. Doco nècuàchi conì quidá vii, cuisì natiacu-nè sàhà ñà-ñihì-né castigu sàhà cuàchi-ne.

Nansa nì cachi Jesús ñà-mandu xi Yuamáni-yá nì quesaa-yá ñuhivì yohó

³⁰ 'Cuenta xì mii, mà cúí quide ni-ñàha. Cuisì nacua nì sàcùnahì, divi ducán nsidándái sàhà cuàchi nèhivì. Te nú nsidándái sàhà-né ducán, dandu meru nacua ndiá icà cundua, vàchi divi Yuamáni nduú ana nì techuun-xí nì

quesai ñuhiví, te ñà-nduá cuní mii-yá coo, divi nduá quidé, màdiá nandúquí ñà-quide ñà-cuní mií.

³¹ Nú cuisí yùhù nì cundúú ana cachítñuhu xi-nsiá sàhà ana nduí, dandu mà có-ndiáá mà. ³² Doco iá inga ñèhiví cachítñuhu sàhí, te ináhí cachí ndàà-nè. ³³ Pues divi nduú Juan (Bautista). Te nì techuún-nsiá compañeru-nsiá ndacàtnùhù-né nùù nècuàchìmà, te ñà-ndáá nduu palabra nì naxiconihí-né. ³⁴ Doco yùhù, còò necesidad icúmí càhàn iin ñèhiví ùún sàhí. Te ñà-nduá cachí xì-nsiá, ñà-jaàn cachí sàhà-ñá ñihì-nsiá càcu anima-nsiá. ³⁵ Iin ratu tii nì cudii inì-nsia sàhà ñà-nduá quidá Juan (Bautista), vèchi iin ana datnúú xì sàxinítnúní-nsiá (sàhà ichi Dios) nì sanduu ndisa-ne. ³⁶ Doco iá inga ñàhà chicá fuerte nùù palabra nì cachí Juan sàhí. Vèchi cuàhà chuun ndiaha nì sàhatahvi Yuamání yùhù ñà-quide, te divi sàhà chuun ndiaha ma vátùni cundaà inì-nsia ñà-divi mandu xi mii-yá vèxi. ³⁷ Daaní, stná mii-yá sàni dātúí-ya ana divi nduú yùhù. Doco mii-nsiá, tàcuní-nsiá nansa càhàn-yà; te tàcuní stná-nsiá nansa indéhe-yá. ³⁸ Nì có-ñihnú stná inì-nsia ñà-nduá cachí-yà, vèchi có-xiníndisá-nsiá yùhù ana vèxi cuenta xi-ya.

³⁹ Cuàhà gá dacuahá stná-nsiá tutu ìì, vèchi ducán ñihì-nsiá vida ndiaha nicanicuàhàn, cachí-nsiá. Doco cunaha-nsiá, divi sàhà yùhù càhàn stná tutu ìì mà. ⁴⁰ Doco có-cuní-nsiá cunindisá-nsiá yùhù, te ñihì-nsiá vida ndiaha.

⁴¹ Yùhù, có-xicánúí nandúquí nansa quidañuhu ñèhiví yùhù. ⁴² Doco ináhí nansa ñihnú ini mii-nsiá; ináhí có-cúú ini-nsiá sàhà Dios.

⁴³ Mate cuenta xi Yuamání vèxi, có-xiníndisá-nsiá yùhù. Doco nú nì quixí inga ana càhàn cuisí sàhà mii-xí, dandu divi cuàhàn-nsiá cunindisá-nsiá.

⁴⁴ Tùha-nsia nanducu-nsiá quidañuhu ñèhiví mii-nsiá, doco ñà-ndee vèha-nsia nùù ana nduú mindaa Dios, còó, có-nandúcú-nsiá ñà-jaàn. Ñàyücànduá, sadiàmà nùù-nsiá ñà-mà cùì cunindisá-nsiá yùhù.

⁴⁵ Màsà túxí ini-nsia yùhù cuàhàn daquée cuàchi diquí-nsiá nùù Yua-nda Dios. Còó, diín nduú ana icúmí canicuàchi sàhà-nsiá, divi nduú Moisés, mate tuxí ini-nsiá ley xi nècuàchìmà nduá cuàhàn dacácu xi-nsiá. ⁴⁶ Vèchi nú nì xinindisá-nsiá ñà-nduá nì tiaa Moisés nì cùì, dandu cunindisá stná-nsiá yùhù, vèchi divi sàhà yùhù nì tiaa nècuàchìmà. ⁴⁷ Doco nú có-xiníndisá-nsiá palabra nì tiaa-nemà, dandu mà sàà stná-nsiá cunindisá-nsiá ñà-nduá cachí yùhù —nì cachí Jesús.

6

Nansa nì dàcùxí Jesús ùhùn mil tiàa

¹ Daaní, nì quihín tu-ya ichi cuàhàn-yà inga ladu tècuí cuàhà nani mar de Galilea. Te mar de Tiberio nani stná mà. ² Te cutnàhà stná-yà xì cuàhà gá ñèhiví, vèchi sàni xini-nè nansa nì quida-ya milagru nì dándùvèha-ya cuàhà nècuàchì cuhí. ³ Dandu nì nana-ya iin yucú yucán, te nì sàcòo-ya, mii-yá xì stná nècuàchì dacuahá-yá. ⁴ Te quiví yucán nduú quiví sà-itúú nacava vicò pascua, iin vicò cahnú xì nècuàchì raza Judea. ⁵ Te nì indehè-yá, nì xini-ya ñà-cuàhà guá ñèhiví vèxi nùù-yá, ñàyücànduá, nì cachí-yà xì Felipe:

—¿Índù cui cùhùn-ndà cuiin-nda ñà-cutiacu nsidaa ñèhiví yohó cahan-ní?

⁶ Ducán nì cachí-yà xì nècuàchìmà, doco sà-ináhá-yà nansa cuàhàn-yà quida-ya; nì cachí uun-ya xì-né a ver nansa cachí-nè. ⁷ Ñàyücànduá, nì cachí-nè xì-yá:

—Còó, ni mà sáà ùi cientu dihùn plata ñà-cuiin-nda pan cuxi-ne, vâchi ni ñà-jaàn mà sáà ñihì iin iin-ne iyuhu iyuhá —ni cachi-nè.

⁸ Dandu ni càhàn iin nècuàchì dacuahá-yá nani Andrés, divi ñani Simón Pedro, te ni cachi-nè xi-yá:

⁹ —Yohó iá iin tèchii ñihì-xi ùhùn pan tnuu xi ùi siaca cuati. Doco iyuhu nduajàn; mà sáà cuxi nsidaa nèhivì ñà-cuàhà guá-nè.

¹⁰ Dandu ni cachi Jesús:

—Càhàn-nsiá xi nèhivì ni mácùndoo-ne ñuhù.

Ñàyùcàndüá ni sàcùndoo nsidaa nèhivì nùù yùcù cuií, vâchi iá cuàhà yùcù yucán. Te cunaha-nsiá, cuiisì nècuàchì xínduu tiàa, ùhùn mil ni sanduu-ne.

¹¹ Dandu ni tñii-ya nsi-ùhùn pan mà, ni naquimani-yá Dios sàhà-ñá, te ni dasàn-yáñà nùù nècuàchì dacuahá-yá. Dandu mii-né, ni dàcuàchí-néa ni sàha-ne nèhivì ndóó yucán. Te divi ducán ni quida stná-nè xi siaca. Te nsidaa nèhivì, ni ñihì-né nacua cudî ini-nè cuxi-ne. ¹² Daaní, na sání chitu tixi nsidaa-né, dandu ni cachi-yá xi nècuàchì dacuahá-yá:

—Datacá-nsiá ñà-ni cusobrâ sàhá màsà ndáñúhú ni-iyuhá.

¹³ Ñàyùcàndüá, ni dàtácá-nè ñà-ni ndòo ma na ní nsihi ni xixi nsidaa-né. Te nùù ùhùn pan mà ni cuyodó gá ùxin ùi ìcà sicàté chitu pedazu-ñà.

¹⁴ Dandu ni cundaà ini nèhivì yucán iin milagru nduá ni quida-ya, ñàyùcàndüá ni cachi-nè:

—Ñà-ndáá nduá, Jesús yohó nduú ana xíndiatu-nda quesaa ñuhiví, divi nècuàchì icúmí càhàn cuenta xi Dios.

¹⁵ Doco Jesús, ináhá-yâ nansa xínihnu ini-nè quida-ne, divi ñà-cùnì-nè tñii-neyà fuerza, te cunduu-ya rey dandacú nùù-né. Ñàyùcàndüá, ni quecuaán-yá inga xichi, cuàhàn mindaa-yá ndé nduú yucù.

Nansa ni xicandodò Jesús nùù tècuí mar

¹⁶ Daaní, ni cuaà quivì yucán, te ni nuu nècuàchì dacuahá-yá dècuèndè yuhù tècuí cuàhà mà. ¹⁷ Ni sàcùñuhu-ne ini lancha, te ni quihin-ne ichì cuàhàn-nè inga ladu mar tii ma, cunì-nè cùhùn-nè ñuu Capernaum. Te ni cuñaà, te tãñáha ga quesaa Jesús. ¹⁸ Dandu ni quesaha caná fuerte tàchì, ñàyùcàndüá, ducún ni nacuahnu todò tècuí. ¹⁹ Te ña sàcuàhàn-nè ini lancha mà nahi ùhùn ò ññù kilómetro, dandu ni xini-nè jaàn vâxi-ya, xicándódo-yá nùù tècuí, te sà-itúú-yá quesaa-yá ndé cuàhàn lancha. Doco mii-né, ni yuhí-nè. ²⁰ Dandu ni cachi-yá xi-né:

—Yùhù nduí; màsà yúhí-nsiá.

²¹ Ñàyùcàndüá, ni dàyáha-neyà ini lancha, cudî ini-nè. Te vichi vichi na iin cachí sàni sàà lancha mà dècuèndè ñuu ndé nchícùn-nè cuàhàn-nè.

Nansa ni yàha stná nèhivì mar nandúcu-né Jesús, te ni cachi-yá xi-né nansa sáhatahvi-yá vida ndiaha

²² Daaní, inga quivì, te ni nataca cuàhà tú nèhivì yuhù mar (ndé ni quee lancha), te ináhá-nè imindaa-nú nisa ìa yucán, te vichi cuàhàn nsihi nècuàchì dacuahá-yá ini-nu. Doco ináhá stná-nè ñà-có-cùtnáhá-yá xi nècuàchì mà cuàhàn, vâchi micuísì-né cuàhàn-nè. ²³ Doco después ni quesaa-nu ndé ndóó nèhivì cuàhà mà, divi lugar ndé ni caxixi-ne pan na ní naquimani-yá sàhà-ñá. ²⁴⁻²⁵ Ñàyùcàndüá, na ní cundaà ini nèhivì yucán, ni còò-yá, te ni còò stná nècuàchì dacuahá-yá, dandu ni quècoyo stná-nè ini lancha, ni quihin-ne ichì

cuàhàn-nè mahì mar; te nì casaà stnà-nè ñuu Capernaum, nandúcu-nêyà inga ladu mar mà. Te na ní ndacùhun-neyà, nì cachi-nè xì-yá:

—Maestro, ¿índù hora nì quesaa-ní yohó?

²⁶ Te nì cachi-yà xì-né:

—Cunini-nsia palabra yohó: yùhù ináhí índù chuun nandúcu-nsiá yùhù. Màdi sàhà ñà-nì xini-nsiá milagru nduá; cóo. Sàhà ñà-nì xixi vaha-nsia, te nì chitu ùxi-nsia nduá. ²⁷ Doco màsà nácánì inì-nsia sàhà nansa nihì-nsiá ñà-cutiacu-nsiá ñuhiví yohó, vachi sacù-nì tiempu cundiaà mà. Chicá nsiha nanducu-nsiá ñà-ndiaha ì cutiacù-nsia nicanicuahàn. Te divi ñà-jaàn nduá sáhatahvì yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví, vachi nùu Yua-nda Dios sàni nìhìtáhvì ñà-quide chuun ì xì-yá.

²⁸ Dandu nì cachi nèhivì mà xì-yá:

—Cachì-ní xì-nsí nansa quida-nsi sàhà-ñá cundua obra vaha nacua cuní Dios quida-nda.

²⁹ Dandu cachí-yà xì-né:

—Ñà-cunindisá-nsiá yùhù ana nì techuún-yá nì quesaa, divi ñà-jaàn nduú chuun vaha cuní Dios quida-nsia.

³⁰ Dandu cachí-nè xì-yá:

—Pues nú ducán, dandu ¿índù seña quida-ní cundehè-nsí, te cunindisá-nsí? ¿Índù milagru quida-ní? ³¹ Vachi xì-ndà, na ní saxìca-ne yucú dānā, nisa cōyo ñà-ndiaha nani maná nisa xixi-ne, vachi ducán cachí nùu tutu ì: “Nùu ansivi nì dācōyo Yua-nda Dios pan nisa xixi-ne”.

³² Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ñà-ndácuisì nduá cachí xì-nsiá: pan nì nihì xì-nsiá nùu Moisés sàhana ma, cónì sándúu ndisa pan ndiaha vaxì ansivi. Cóo. Yuamání nduú ana sáhatahvì xì pan ndisa ndiaha ma. ³³ Vachi pan sáhatahvì mii-yá nduú yùhù ana nì techuún-yá nì quixì ndè gloria sàhà ñà-cutiacu nèhivì ñuhivì.

³⁴ Ñàyùcàndúá, nì cachi nèhivì yucán:

—Señor, nicanicuahàn taxi tahvì-ní nsiùhù pan mà cuxi-nsi.

³⁵ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Yùhù nduí nahi pan xi-nsia cuxi-nsia nsiquívì, te cutiacu-nsiá. Vachi nsidaa ana sàà cunindisa-xì, (ndiaha gá cundiatú anima-nè), na ian mà nunca cui-nè doco, te ni mà nunca cui stnà-nè tècuí. ³⁶ Doco nacua nì cachì xì-nsiá, sàni xini-nsiá nansa quidé, te có-xiníndisá-nsiá. ³⁷ Doco sàni chitnùnì inì Yuamání ñà-cundoò ana nduú nèhivì xì, te nsidanicuù nècuàchì mà, icúmì-nè (sàà-nè cunchicùn-nè yùhù). Te mà nunca taxi ni-iin ana cuní ntàtuu nù. ³⁸ Vachi divi sàhà-ñá quide ñà-nduá cuní mii-yá nì techuun-xì, ñàyùcàndúá nì quei gloria nì quesà. Mà vaxì quide ñà-nduá cuní mií. ³⁹ Te ¿ndiá nduá cuní mii-yá nì techuun-xì? Pues, cuní-yá (ñà-iin-ni cundoo vii) nsidaa nèhivì nì sáhatahvì-yá yùhù; có-cuní-yá ndañuhu ni-iin-ne. Dandu na sàà xinu tiempu, icúmì-nè natiacu nsihi-ne quide. ⁴⁰ Ñàyùcàndúá, ndéni nèhivì nì cunítnùhu sàhà yùhù ana nduú Dèhemani-yá, te cunindisá-nè yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn cucumi-né, vachi ducán nì chitnùnì inì Yuamání. Dandu quívì xinu tiempu, icúmì-nè natiacu-nè quide —nì cachi Jesús.

⁴¹ Ñàyùcàndúá, nì cuàà nècuàchì raza-yá Judea sàhà-yá ñà-nì cachi-yá nduú-yá pan ndiaha nì quixì gloria. ⁴² Te dohó nì cachi-nè, iin-ne xì inga-nè:

—Amádi dèhe José nduú Jesús yohó. Ináhà-ndá ana nduú yuadìhì-nè. ¿Índù chuun cachì-nè ndè gloria nì quixì-ne?

43 Ñâyùcàndüá, nì cachi Jesús xì nècuàchì yucán:

—¿Índü chuun cuáa-nsiá ducán? 44 Mà níhì ni-iin nèhivì nàcùnihnu ini-nè yùhù nú cónì nihítáhvi-né ducán nùu Yuamáni' nì techuun-xí; doco nú nì nihítáhvi-né ducán, dandu na quívi xinu tiempu, icúmí danátíacuí-nè. 45 Sàna ha nì tiaa nècuàchì profeta nùu tutu ìl, te dohó nì cachi-nè: “Cunaha-nsiá, icúmí Dios chinaha-yà nsidaa-nè”, nì cachi-nè. Ñâyùcàndüá, nsidaa nèhivì iníni xí Yua-nda Dios, te cundaà vaha ini-nè, divi nduú nècuàchì icúmí cunchícùn xì yùhù.

46 'Còò ni-iin ni xiní xì Yua-nda Dios. Cuisì mindaa ana nì quixi nùu-yá nì xininùu xì-yá, (divi yùhù). 47 Ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá, nsidaa ana xiníndísá-xí yùhù, vida ndiaha nicanicuahàn sàni nihítáhvi-né. 48 Yùhù nduí nahi pan (cuxi nèhivì), te cutiacu-nè nicanicuahàn. 49 Xì-nsiá nisa xica yucù dانا, nisa xixi-ne nùni ansivi nani maná, doco nì xihì nsihi-ne. 50 Doco pan cáhàn yùhù sàhà-xí, còò. Nùu gloria nì quea vaxan, te nú sàni xixi iin nèhivì-ñá, dandu mà cúí gà-nè. 51 Pues cunaha-nsiá, yùhù nduí pan mà. Nùu gloria nì nui vaxi, te nú nì cunchícùn iin nèhivì yùhù, dandu nicanicuahàn cutiacu-nè, (na ian) sàni xixi-ne yùhù, te ducán cutiacu-nè. Te ¿índü iñàha cundua cuàhi ñà-cunduu nahi pan mà? Pues divi cuerpu xi cunduu pan mà, vachi icúmí cuàhi vida xi cuenta xi nèhivì ñuhivì sàhà-ñá nihì-né cutiacu-nè —nì cachi Jesús.

52 Ñâyùcàndüá, nì quesaha nècuàchì raza-yà Judea mà cuáa-nè entre mii-né, cachí-nè:

—¿Índü modo cuàha nècuàchì yohó iquicúñú-nè ñà-caxi-ndàñá?

53 Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisì nduá cachí xì-nsiá yohó: nú màsà cáxi-nsiá cuñu yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, te nú màsà còhó-nsiá níi, dandu còò vida ndiaha nùu-nsiá. 54 Nsidaa ana saxi xi cuñui, te xihí-né níi, vida ndiaha nicanicuahàn icúmí-nè, te icúmí-nè natiacu-nè na xinu tiempu. 55 Vachi cuñui, ñà-cutiacu-ndà nduá, te níi, ñà-coho-nda nduú stná. 56 Nsidaa ana saxi xi cuñui, te xihí-né níi, sàni ndèe anima-nè ini anima yùhù, te iá stná ini anima mii-né.

57 'Yùhù itiacuí sàhà mii-yá ana nì techuun-xí vaxi, divi sàhà Yua-nda Dios iá nicanicuahàn. Te divi ducáni stná xì nsidaa ana saxi xi yùhù, sàhà yùhù cutiacu-nè. 58 Pues, ducán nduú pan nì quixi gloria. Doco tucu iá pan nisa xixi xì-nsiá sàna ha, vachi siempre nì xihì-nè. Cunaha-nsiá, nsidaa ana xixi-xì pan cachí xì-nsiá vichi, nicanicuahàn cutiacu-nè.

59 Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús na iá-yà veheñuhu ñuu Capernaum dacuahá-yà nèhivì.

Sàhà palabra xi Jesús nihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn

60 Na sàni inini nècuàchì dacuahá-yà ñà-ndüá nì cachi-yà, dandu nì cachi dava-ne:

—Ùhì cunindisa-nda ñà-jaàn. Mà cándísá nèhivì palabra jaàn.

61 Doco Jesús, ducáni ináhá-yà nansa xicachi-nè cáhàn ndiaa-nèyà ducán. Ñâyùcàndüá, nì cachi-yà xì-né:

—¿A có-ndòo ini-nsiá sàhà ñà-ndüá nì cachi? 62 Pues nú cóo, (dandu ¿nansa cachí gà-nsiá sàhà) yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì na cuni-nsiá yùhù mànaní ansivi nùhì? 63 Cunaha-nsiá, cuisì sàhà anima-ndà nihì-ndà cutiacu ndiaha-nda, màdi sàhà iquicúñú-ndà, vachi còò ni-iñàha nihì-ndà nùájàn.

Cuisi palabra sàni cachi xì-nsiá nduá dacútiácú xì anima-nsiá. ⁶⁴ Doco ináhá mii-nsiá ñà-dava-nsia có-xiníndísá ndisa-nsia —nì cachi-yà.

Vàchi dècuèndè antes sà-ináhá-yà ana xínduu nèhivì có-xiníndísá, te ináhá stná-yà índù tiàa cuàhàn cahin xì-yá. ⁶⁵ Ñàyùcànduá, nì cachi-yà xì nsidaa-né: —Nacua nì cachi xì-nsiá daa, ducán nduá: mà cúí cunchicùn iin nèhivì yùhù nù màsà níhítáhvi-né ducán nù Yuamání.

⁶⁶ Daaní, divì quivì yucán nì quecuáan cuàhà nècuàchè dacuahá-yá, nì naxicocufin ini-nè, cóni cútnáhá gá-nè xì-yá cacanu-ne. ⁶⁷ Ñàyùcànduá nì càhàn-yà xì ùxin ùi nècuàchè dacuahá-yá (còni quecuáan):

—Mii-nsiá, ¿a nacoo stná-nsiá yùhù?

⁶⁸ Dandu nì cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, còo inga gá ana cùhùn-nsi nùù-xí, vàchi cuisì sàhà palabra xì mii-ní níhítáhvi-nsi vida ndiaha nicanicuahàn. ⁶⁹ Te xiníndísá-nsí mii-ní ñà-ndùù-ní Cristu, divì Dèhemanì mii-yá iá nicanicuahàn. Ináhá vâha-nsi ñà-jaàn.

⁷⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Ùxin ùi mii-nsiá sàni nacàxin, doco iin-nsia nduú nahi ñà-malu.

⁷¹ Pues divì palabra mà nì cachi-yà sàhà dèhe Simón, nècuàchè nani Judas Iscariote, vàchi divì-ne nduú tiàa cuàhàn cahin xì-yá, te nduú stná-nè iin nècuàchè dacuahá.

7

Ñà-nduá nì cachi ñani Jesús xì-yá ñà-có-xiníndísá-né mii-yá

¹ Daaní, después, cuisì ladu Galilea nì quesaha xicánúú Jesús. Có-cùnì gá-yà cacanu-yà ladu Judea, vàchi nècuàchè raza-yà ndoo ladu mà, cuní-nè cahni-néyà. ² Doco vichì sà-itúú iin vicò nsidácáhnù-né ladu Judea, divì vicò ndoo-né siahva. ³ Ñàyùcànduá, nì càhàn ñani Jesús xì-yá, cachí-né:

—Vichì chicá vâha quee-ní ladu yohó cuahán-ní ladu Judea, dandu cuni nsidaa nècuàchè dacuahá-ní mii-ní, te cundehè stná-nè milagru quida-ní.

⁴ Vàchi nú cuní-ndà cuitià fama xì-nda nùù nèhivì, dandu mà quidá dèhé-ndà ñà-nduá quida-nda. Ñàyùcànduá, nú cuàhà guá ñà-nduá quida-ní, dandu quida vate-nià cundehè nsidaa nèhivì —nì cachi-nè xì-yá, ⁵ vàchi cunaha-nsiá, nì ñani-yà có-xiníndísá-xí-yá.

⁶ Ñàyùcànduá, nì cachi Jesús xì-né:

—Tãñáha ga sàa quivì xí. Doco mii-nsiá, ndéni tiempu nì cui, vátuni quida-nsia ñà-nduá cudú inì-nsia. ⁷ Te mà cuní ùhì nèhivì ñuhivì mii-nsiá. Doco yùhù, xiní ùhì-nè yùhù, vàchi cachí xì-né chuun quini nduá quidá-né.

⁸ Cuahán-nsiá vicò mà; vàchi yùhù, tãñáha ga cùhin, vàchi tásàa quivì xí.

⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi-yà xì-né, te nì ndoo ì-yá ladu Galilea yucán.

Nansa nì quida Jesús na ní sàhàn-yà vicò ndoo-né siahva

¹⁰ Daaní, nì nsihì nì caquihin ñani-yà ichì, dandu nì quihin stná-yà ichì cuàhàn-yà vicò mà. Doco cuàhàn dèhé-yà, mà cuàhàn vate-yá. ¹¹ Te yucán ndé iá vicò mà nì nanducu nècuàchè ladu Judea mii-yá, cachí-nè:

—¿Índù iá Jesús?

¹² Te cuàhà gá nì ndatnuhu stná-nè sàhà-yá. Vâha ga-yà, cachí dava-ne, doco dava ga-nè, còo, mà vâha-yà, vàchi dandahví uun-ya nèhivì, cachí-nè.

¹³ Doco ni-iin nèhivì, cóni càhàn vate-né sàhà-yá, vàchi yúhí-nè nècuàchè ladu Judea mà.

14 Daaní, sàni cudava vicò, dandu nì sàà-yà yehè veheñùhu cahnú, te nì quesaha-yá dacuahá-yá nèhivì ndoó yucán. 15 Ñàyùcàndüá, nì ndulocó nècuàchì ñuu mà, cachí-nè:

—¡Na nchichí guà cãhàn nècuàchì yohó, te cóni xicá-né escuela (xi-nda)!

16 Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Cunaha-nsiá, màdì ònì yùhù tavi ñà-ndüá dacuahí nèhivì. Vãchi divi mii-yá nì techuun-xí vãxi nduú ana nì chitnùnì inì-xi nansa coo ñà-ndüá chináhi. 17 Te ndéni nèhivì nì cui, nú iá voluntad xi-ne quida ndisa-ne ñà-ndüá cuní Dios, vátùni sàà-nè cundaà ini-nè sàhà palabra chináhi, a divi ònì mií queá, te ò Dios chindéé xí. 18 Vãchi nú inì-nì mii-nda chitnùnì ini-ndà òndü palabra chinaha-ndà, dandu náhà claru cuisì cuní-ndà tavà-ndà tñùñuhu xí mii-nda. Doco nú nandúcú-ndà nansa quee tñùñuhu xí ana nì techuun-xi-nda vãxi, dandu vátùni cundaà inì-xi, ñà-ndáà nduá cachí-ndà, màdiá dandahví-ndà nèhivì nduá.

19 'Moisés nì sàha xi-nsiá ley sàhana. Doco ni-iin-nsia có-quidá ndisa-nsia ñà-ndüá cachí ley mà. ¿Índü chuun cuní-nsiá cahnì-nsiá yùhù?

20 Dandu nì cachi nèhivì cuáhà yucán:

—Ndisa sàni culocó-ní nì quida ñà-malu. ¿Ana cuní cahnì xi-ní cahan-ní?

21 Dandu nì cachi Jesús xi-né:

—Sàni ndulocó nsidaa-nsiá sàhà imindaa milagru nì quide. 22 (Ináhà-ndá), sàhana nì saquín Moisés iin ley ñà-màcòo seña xi Dios icà-ndà. Doco màdì mii Moisés nduú ana nì chitnùnì inì-xi ñà-coo estilu mà, vãchi xii-ndà chicá antes nduú ana nì dàquésáhá xân. Ñàyùcàndüá, ducan quida-nda vichì, mate iin quivì descansu nduá, doco fuerza màcòo seña mà icà iin mée. 23 Cundehè-nsiá, dècuèndè stná iin quivì descansu saquín stná-nsiá seña mà icà-vé, (danácuèhè-nsiávè) sàhà ñà-cuní-nsiá chivàha vii-nsiá ley mà. Te yùhù, divi stná quivì descansu mà nì sandua na ní dándúvahi iin tiàa, te nì ndòo vaha-ne; doco sàhàjàn xidà inì-nsia. ¿Nansa ndujàn? 24 (Yùhù cachí xi-nsiá), màsà cuítñùhu ndevàha-nsia nacua tuxí uun ini-nsiá. Nú cuáhàn-nsiá cãhàn tñùhù-nsiá sàhà iin nèhivì, dandu ñà-ndácuisi xiñùhu cundua cachi-nsiá —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús xi nèhivì tuxí inì-xi nduú-yá iin nèhivì ñuhivì yohó

25 Ñàyùcàndüá, dava nècuàchì ñuu Jerusalén yucán, nì cachi-nè iin-ne xi inga-nè:

—¿Amádi nècuàchì jaàn nduú tiàa cuní-nè cahnì-né? 26 Doco cundehè-nsiá, jaàn iin-né mahì nèhivì, chináhà-nè, te cóá cachí nècuàchì cuní dandáñúhù xí-nè. ¿A vihi-ni sàni nacuni tè-xidandacú nù-ndà ñà-divi Cristu (nì quixi nù Dios) nduú-né? 27 Doco nsiùhù, cóó, vãchi sà-ináhà-nsí òndü nì quixi nècuàchì jaàn. Vãchi na quivì quixi mii-yá ana nduú ndisa Cristu, mà cundáà inì-xi òndü nì quixi-ya —nì cachi-nè.

28 Ñàyùcàndüá, ndee ní cãhàn Jesús xi nèhivì dacuahá-yá yehè veheñùhu, cachí-yà:

—¿A ináhà-nsiá yùhù (tuxí inì-nsia)? ¿A ndisa ináhà-nsiá ndévi nì quixi? Pues yùhù, màdiá inì-ni mií nì ndácù inì quixi; cóó. Iá ana nì techuun-xí vãxi, te vátùni cahví-nda xi-yá. Doco mii-nsiá, có-ináhà-nsiâyà. 29 Yùhù, ndisa, ináhi mii-yá, vãchi divi-ya nduú ana nì techuun-xí, te ñàyùcàndüá nù mii-yá nì quixi —nì cachi Jesús.

³⁰ Ñâyùcàndúá, nì nanducu nècuàchì mà nansa tnii-neyà, doco cóni níhì-né quida-neà, vàchi tàñáha ga sàà quìvì cuu xi-yá ducán. ³¹ Doco cunaha-nsiá, cuàhà gá nèhivì itá yucán nì xiníndisá stná-nè mii-yá, te nì cachi-nè:

—Cuàhà gá milagru quidá Jesús yohó. Ádi có-xiñùhù gá cundehè gá-ndà milagru sàhà-ñá cundaà ini-ndà divi rey ndiaha nì quixi nùù Dios nduú-yá.

Nansa nì quixi policia cuenta xi nècuàchì fariseu ñà-catnii-tè Jesús

³² Dandu nì caxinitnùhu nècuàchì fariseu ñà-ndúá cachí nèhivì sàhà-yá. Ñâyùcàndúá, mii-né xì dùtù xícusahnú, nì càhàn-nè xì policia ñà-cùhùn-te catnii-tèyá.

³³ Dandu nì càhàn-yà xì nèhivì inga xichi, cachí-yà:

—Sacù-nì tiempu coo guè xi-nsiá yohó, dandu icúmì nùhì nùù ana nì techuun-xí vaxi. ³⁴ Te mate nì nándúcú-nsiá yùhù, doco mà ndacùhun-nsia yùhù, vàchi ndé cùhìn, mà cúí sàà-nsiá.

³⁵ Dandu nècuàchì raza-yà Judea yucán, nì ndatnuhu-né entre mii-né, cachí-nè:

—¿Índù cùhùn nècuàchì yohó, te (cachí-nè) mà cúí ndacùhun-ndané? ¿A cùhùn xicà-né ñuu griegu ndé ndoó stná nècuàchì raza-ndà, te dacuahá-né nècuàchì griegu mà? ³⁶ Có-sànihì ini-ndà ñà-cachí-nè ñà-mà cúí ndacùhun-ndané, mate nì nándúcú-ndánè, te mà cúí sàà stná-ndà lugar ndé cùhùn-nè —nì cachi nèhivì mà.

Na ian queé fuerte tēñuhu iin yùte limpiu, ducán fuerte icúmì Dios cuàhatahvì-yá vida ndiaha xí-yá ini anima-ndà

³⁷ Daaní, nì sàà quìvì nì xinu vicò mà, divi quìvì chicá nducáhnù. Dandu nì ndacuiin Jesús mahì nèhivì, te nì càhàn ndee-yá, cachí-yà xì-né:

—Nú iá ana xihì tècuí, dandu nì quixí-né nùí, te coho vàha-ne. ³⁸ Vàchi nú xiníndisá iin nèhivì xí, ducán queá nùù-né na ian caná fuerte tècuí ini anima-nè, te xitià-te, nduú-te nahi tècuí coho-nda cutiacu-ndà nicanicuahàn, divi nacua cachitnùhu nùù tutu ì —nì cachi-yá.

³⁹ Doco tècuí nì cachi-yà mà nduú (ejemplu, vàchi cunaha-nsiá), Espíritu ì nduú tècuí mà, te nsidaa ana xiníndisá-xí-yá, icúmì-nè nihitáhvì-né Espíritu ì mà. Doco tàñáha ga cuàhatahvì Dios Yà-ì mà, vàchi tàñáha ga nanihì Jesús tnùñuhu ndiaha xí-yá.

Nansa nì ndatnuhu nèhivì cuàhà sàhà Jesús

⁴⁰ Daaní, na ní inini dava nècuàchì itá yucán ñà-ndúá nì cachi-yà, dandu nì cachi-nè:

—Ndisa, nècuàchì ndiatu-nda quesaa càhàn cuenta xi Dios nduú ana yohó.

⁴¹ Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Divi rey ndiaha Cristu nduú nècuàchì yohó.

Doco dava ga-nè, nì cachi-nè:

—¿A tuxí ini-nsia rey ndiaha Cristu cunduu iin nècuàchì nì quixi ladu Galilea (nahi Jesús)? ⁴² Amádi cachitnùhu tutu ì sàhà rey mà ñà-divi yohòtèhé-yá nduú David, te ñuu nècuàchì mà nani Belén cunduu ñuu-yà, cachá.

⁴³ Ñâyùcàndúá, nì tàhndè dava nèhivì sàhà-yá. ⁴⁴ Te mate cuní dava-ne tnii-neyà, doco nì-iin-ne có-sàhandee ini-nè quida-neà.

Nansa nì cachi nècuàchì xidandacú ñà-có-càndisá-né Jesús

45 Daaní, na sámànùhù tè-xínduu policia ndé ndoó dùtù xícusahnú xì nècuàchì fariseu, te nì cachi nècuàchìmà xì-té:

—¿Índù chuun cóni sándácá-nsiá Jesús quixi?

46 Te nì naxiconihí policia, cachi-te:

—Còò inga ana cáhàn ndiaha guá na cáhàn nècuàchì yucán.

47 Dandu nì cachi nècuàchì fariseu mà:

—¿A ndé' stná mii-nsiá sàni dándàhví Jesús? 48 Cundehè-nsiá nsiùhù tè-xídandacú, ¿a sàni xinindisá-nsi? Còò, ni-iin-nsi. Te ¿ò dává gá nècuàchì fariseu? Còò. Ni-iin-ne, có-xiníndisá-né. 49 Doco dava ga nèhivì ndahví yucán, nì có-ináhá-né nansa cachí ley ìì, sàháyùcàndùá icúmí-né nihì-né castigu xi-ne —nì cachi nècuàchìmà.

50 Cunaha-nsiá, yucán iá stná Nicodemo, divi nècuàchì nì sàhàn nùù Jesús daa, vàchi iin nècuàchì xídandacú nduú stná-né. Te vichì nì cáhàn stná-né xì nsidaa compañeru-nemà, cachí-né:

51 —(Ñàni), ndéni nèhivì ní cui, nú cuní-ndà nsidandaà-ndà sàhà-né, dihna icúmí-ndà cunini-nda nansa cachí mii-né, dandisá, vátùni cundaà ini-ndà sàhà chuun xi-ne. Amádi ñà-jaàn nduú stná ley xi-nda.

52 Doco nì naxiconihí compañeru-nemà cachí-né:

—¿A ndé' stná mii-ní nduú stná-ní iin nècuàchì ladu Galilea? Nanducu váha-ní (nùù tutu ìì), dandu cundaà ini-ní, còò ni-iin nècuàchì cáhàn cuenta xí Dios quixi ladu Galilea —nì cachí-né.

53 Dandu nsidaa-né nì nacuitià-né mànuhù-né vehe-ne.

8

Ñà-ndùá nì cachi Jesús xì iin nècuàchì ñahà cóni quidá víi

1 Daaní, nì quee Jesús cuàhàn-yà yucú Olivo. 2 Dandu inga quivì na ní tùinuù, vàxi tu-ya veheñùhu cahnú. Te nì nataca cuàhà gá nèhivì nùù-yá; te nì sàcòo-ya nì chinaha-yànè. 3 Dandu yucán nì sàà stná itnii maestru ináhà ley sàhana, xì stná dava nècuàchì fariseu, xíndaca-ne iin nècuàchì ñahà nì sàà, te nì chicanì-ne nècuàchìmà nùù-yá, vàchi ñahà mà, nì cáhàn-né xì iin nècuàchì có-nduú nècuàchì vehe-ne. 4 Ñàyùcàndùá nì cacachi nècuàchì tiàa ma xi-yá:

—Maestro, nì tnii-nsi ñahà yohó na quidá-né iin cuàchi. 5 Te cachí ley xi Moisés ñà-icúmí-né cui-né xì yùù nú quidá-né ducán. Doco mii-ní, ¿nansa cachí-ní quida-nda?

6 Ducán nì cachi nècuàchìmà, ama cachí-yà iin ñà-có-ndiá là-yá cahan-né, te ducán nihíndèè-né daquée cuàchi-ne dìquì-yá. Doco mii-yá, nì nàcòo ndee ni-ya, tiaá-yà nùù ñuhù xì ñiníndahá-yà. 7 Dandu chicá cuàhà nì ndàcàtnùhù-né nùù-yá, ñàyùcàndùá, nì nàcòo ndaà-yà, te nì cachi-yà xì-né:

—Nú iá ndisa iin-nsia còò ni-iin falta-xi, dandu divi nì cundúú primeru caniyuu-xi nècuàchì yohó.

8 Dandu ingà tu nì nàcòo ndee-ya, tiaá tú-yá nùù ñuhù. 9-10 Doco nsidaa nècuàchì itá yucán, ináhá-né iá stná cuàchi-ne. Ñàyùcàndùá, dihna nècuàchì chicá sahnú nì caquee cuàhàn, dandu después nì caquee stná iin iin nècuàchì dava ga mà cuàhàn-né, ndé mii Jesús nì ndòò, xì stná nècuàchì ñahà mà. Dandu nì nàcòo ndaà-yà, te nì xini-yà ndèlà mindaa nècuàchìmà iin. Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Señora, ¿a sàcuàhàn nsidaa nèhivì daquée cuàchi dìquì-ní? ¿Á coo cá ana cunì cahnì xì-ní?

11 Dandu nì cachi nècuàchìmà:

—Còo, Señor; còo cá iin.

Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Pues nì yùhù, có-cùnì stnái cuì-ní. Cuahán-ní, te màsà nàxícócuiln-ní quida gà-ní cuàchi ma —nì cachi-yà.

Jesús nduú ana datnúù xì sàxínítnùnì nèhivì ñuhivì

¹² Daaní, nì càhàn gà Jesús xì nèhivì yucán, cachí-yà:

—Yùhù nduú ana datnúù xì sàxínítnùnì nèhivì ñuhivì. Ñàyùcànduá, nsidaa ana nchícùn xí, icúmì cutnuù ndiaha nùù ichì nchícùn-nè, te ducán nìhitáhvi stná-nè vùndiaha, vàchi mà nuncia cunduamà ichì ñáa.

¹³ Dandu nì cachi nècuàchì fariseu xì-yá:

—Còo, mà ndisá, vàchi cuisì mii-ní ndeníhí vaha-ní mii-ní.

¹⁴ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Mate mii cáhìn sàhà-xí, doco vátùnì cundiaa mà, vàchi ináhi índù nì quei vaxi, te ináhi índù icúmì nùhì. Doco mii-nsiá, có-ínahá-nsiá índù nì quei vaxi, nì có-ínahá stná-nsiá índù icúmì nùhì. ¹⁵ Indéhe uun-nsia nansa quidá nèhivì, te ñà-jaàn cachí-nsiá sàhà-né, a quidá víi-né, ò á cóo. Doco yùhù, có-càchí nú quidá víi-né, ò á cóo. ¹⁶ Doco nú ndisa indéhi sàhà-né, dandu ñà-ndácuisi nduámà, vàchi màdì cuisì yùhù nduú ana cachí ducán, vàchi cutnáhà stná Yuamání xí, divi mii-yá ana nì techuun-xí vaxi. ¹⁷ Cachí ley xì-nsia: xì ùù testigu vátùnì cunindisa-nda ñà-ndáá nduá cachí-nè. ¹⁸ Pues, cunaha-nsiá, yùhù nduú iin ana càhàn favor xi. Daaní, iá stná mii-yá nì techuun-xí, divi Yuamání, te càhàn stná-yà favor xi.

¹⁹ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—¿Índù iá yua-ní?

Te nì cachí-yà xì-né:

—Mii-nsiá, nì có-ínahá-nsiá yùhù, nì có-ínahá stná-nsiá Yuamání. Vàchi nú nì cúnahá ndisa-nsia yùhù nì cuì, dandu ñà-jaàn nìhì stná-nsiá cunaha stná-nsiá mii-yá.

²⁰ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús na ní dàcuahá-yá nèhivì ndoó yehè veheñùhu cahnú yatni ndé itá alcancia xi Dios. Doco còo iin nì tniì-xi-yá, vàchi tàñaha ga sàà quivì cuu xi-yá ducán.

Nansa nì cachi Jesús icúmí-yà cùhùn xicà-yá, te mà cúí cunchicùn stná nèhivì có-xíníndisá

²¹ Daaní, nì cachi tu Jesús xì nècuàchì yucán:

—Yùhù icúmì cùhùn xiqué, te mii-nsiá, icúmì-nsiá nanducu-nsiá yùhù, doco na quivì cui-nsiá, icúmì-nsiá cui-nsiá xì cuàchi-nsia. Te lugar ndé cùhìn, mà cúí cùhùn stná-nsiá.

²² Ñàyùcànduá, nì cachi nècuàchì raza-yà Judea mà entre mii-né:

—¿A vihini cahnì nècuàchì jaàn mii-né, ñàyùcànduá nì cachi-nè lugar ndé cùhùn-nè mà cúí sàà stná-ndá?

²³ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Nèhivì ñuhivì yohó xínduu-nsia, doco yùhù, dìquì-xí ansivi nì quixi, có-nduú nèhivì ñuhivì yohó. ²⁴ Ñàyùcànduá nì cachí xì-nsiá daa ñà-icúmì-nsiá cui-nsiá xì cuàchi-nsia. Vàchi nú có-xíníndisá-nsiá yùhù ñà-nduú ana nì cachí xì-nsiá, dandu quivì cui-nsiá cunsida ì-nsiá cuàchi-nsia.

²⁵ Ñàyùcànduá, nì cachi-nè xì-yá:

—Pues, mii-ní ¿ana divi nduu-ní?

Te nì cachí-yà xì-né:

—Ndè primeru sàni cachì xì-nsiá ana nduí. ²⁶ Te cuàhà gá icúmí guê' cundehí, te cachì sàhà-nsiá. Cunaha-nsiá, palabra ndàcuisi nduá cachí mii-yá ana díchúún-xí vâxi. Nùù mii-yá nì sàcùnahí cachì nsidaa ñà-nduá cachí xì mii-nsiá nèhivì ñuhivì yohó —nì cachì Jesús.

²⁷ Doco nèhivì yucán, cóni sánihì ini-nè ñà-divi Yua-nda Dios cáhàn-yà sàhà-xí. ²⁸ Ñâyùcànduá nì cachì tu-ya xì-né:

—Nú sàni sàà-nsiá nì chituu ducún-nsiá yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì, dandu cundaà ini-nsiá ñà-divi yùhù nduí ana cachí xì-nsiá, te màdì ònì míí chítùnùí inì quide ñà-nduá quidé. Cuisì quidé ñà-nduá nì dandàcú Yuamání' nùí, te divi ñà-jaàn nduá cachí xì-nsiá. ²⁹ Cunaha-nsiá, divi Yuamání' nì techuun-xí vâxi, te nicanicuahàn iá-yà cutnáhà stná-yà xì'; mà nunca nacóó-yà yùhù, vâchi nicanicuahàn quidé ñà-nduá cudú ini-yà.

³⁰ Ducán nì cachì Jesús, te sàhà palabra jaàn nì sàà nì xinindisá cuàhà gá nèhivì-yá.

Ndoó nèhivì iníni xí Dios, te ndoó nèhivì iníni xí cuàchi

³¹ Daaní, nì cáhàn Jesús xì nèhivì xiníndisá-xí-yâ, cachí-yâ:

—Nú iin-ñi cunindisá vâha-nsia, dandu conduu ndisa-nsia nèhivì xí, ³² te sàà stná-nsiá mànhì inì-nsiá ñà-nduú palabra ndàcuisi. Te divi sàhà palabra mà icúmí-nsiá caquee-nsia libre.

³³ Dandu nì cachì nèhivì xì-yá:

—Nsidaa-nsí, yohòtéhè-nsí nduú Abraham, te ni-iin xichi cóni ía ni-iin lamú dandacu-xí nùù-nsí. Ñâyùcànduá, ñíndù chuun cachí-ní ñà-icúmí-nsí quee-nsi libre?

³⁴ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—Palabra ndàcuisi nduá yohó cachí xì-nsiá: nsidaa ana tùha quida xì cuàchi, divi cuàchi ma nduá dandàcù-xì nùù-né vida xì-ne, na ian peón xì cuàchi ma nduú-né. ³⁵ Te iin peón, màdì nicanicuahàn coo-tè vehe lamú xì-tè. Tucu ía xì dèhe iin lamú, nicanicuahàn icúmí-nè coo-ne nùù nècuàchìmà. ³⁶ Ñâyùcànduá, nú sàni dácácu Dèhemaní (Dios) mii-nsiá, te sàni quee-nsia libre, dandisá, libre dahuun icúmí-nsiâ cundoo-nsia. ³⁷ Yùhù ináhí Abraham nduú yohòtéhè-nsiá. Doco vichi cuní-nsiá cahni-nsiá yùhù, vâchi có-ndòo ini-nsia xì ñà-nduá cachí xì-nsiá. ³⁸ Cuisì ñà-nduá sàni xini nùù Yuamání' nduá cachí xì-nsiá, te ducán stná mii-nsiá, ñà-nduá nì inini-nsia nùù yua-nsiá, divi nduá quidá stná-nsiá.

³⁹⁻⁴⁰ Dandu nì cacachi nècuàchìmà xì-yá:

—Nsiùhù, Abraham nì sanduu primeru yua-nsí.

Te nì cachì Jesús xì-né:

—Nú ndisa Abraham ni cundúú yohòtéhè-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiá quida vù-nsiá nacua nisa quida nècuàchìmà sàhaha. Doco vichi cuní-nsiá cahni-nsiá yùhù, mate palabra ndàcuisi nduá cachí xì-nsiá, te nduú stná mà palabra nì inini nùù Dios. Cunaha-nsiá ni-iin xichi cóni cuní Abraham quida-ne nacua cuní mii-nsiá quida-nsia xí'. ⁴¹ Doco mii-nsiá, nacua quidá yua-nsiá, divi ducán quidá stná-nsiá.

Dandu nì cachì nèhivì mà xì-yá:

—Nsiùhù, có-ndùú-nsí dèhe ndahví. Míndaa Yua-nsí ía, te divi nduú Dios.

⁴² Dandu nì cachì-yà xì-né:

—Nú Dios ni cundúú yua-nsiá nì cùí, dandu icúmí-nsiâ cuu ini-nsiá sàhí, vâchi nùù mii-yá nì quei vâxi. Màdì yùhù nì nácání míí inì quixi, cóo.

Divi mii-yá nì techuun-xí vâxi. ⁴³ Te ¿índù chuun mà cùi mànhì inì-nsia ñà-nduá cachí xì-nsiá? Pues divi sàhà-ñá mà cúndéé inì-nsia cunindisá-nsiá palabra xí. ⁴⁴ Vâchi divi ñà-malu nduú yua-nsiá, te nacua cudí inì quisi mà quida quini-sì, divi ducán stná mii-nsiá, cudí stná inì-nsia quida-nsia ducán. Dècuèndè tiempu chicá antes cudí inì-si dachní stnahá-si ñèhivì. Mà nunca tûha-si quida-si ni-ñàha nduú ñà-ndáa, vâchi còò ni-iin palabra vâha niñnú inì-si. Te na cáhàn tñùhù-sí, (màsà ndúlócò-ndà), vâchi ducání tñuhu inì anima-si. Tñuhu-sí, te yua ñà-tñùhù nduú-si. ⁴⁵ Te yùhù, sàhà-ñá cachí xì-nsiá ñà-nduú ñà-ndácuisì, ñâyùcànduá có-xìníndisá-nsiá yùhù. ⁴⁶ Te nú íá cuâchi ni quide cahan-nsiá, dandu ¿índù chuun có-cáchì claru-nsiáñá? Doco te nú ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá yùhù. ⁴⁷ Nsidaa ana nduú ñèhivì xí Dios, cudí inì-nè cunini-ne palabra vâxi nuú-yá. Doco sàhà-ñá có-nduú-nsiá ñèhivì xí-yá, ñâyùcànduá có-íní-nsiá palabra xi-ya —nì cachi Jesús.

Sà-ía Jesús na táyô ñèhivì sàhana

⁴⁸ Dandu nì cáhàn tu ñèhivì raza-yà Judea xí-yá, cachí-nè:

—Ádi ñá-ndáa nduá cachí-nsì, iin nècuâchì samaritanu (siquini) nduu-ní, te ía stná iin ñà-malu anima-ní.

⁴⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Còò ñà-malu animè. (Na cáhàn xì-nsiá), cuisì cuní quee tñùñuhu xí Yuamáni. Doco mii-nsiá, cahíchi inì-nsia yùhù. ⁵⁰ Có-nàndúquí nansa tavà ñèhivì tñùñuhu xí míí, vâchi íá iin ana quida-xi ñà-jaàn, te mii-yá nduú stná ana icúmí nsidandaá við sàhà nsidaa chuun. ⁵¹ Palabra ndácuisì nduá cachí xì-nsiá yohó: nú nì chívàha iin ñèhivì ñà-nduá chináhi, dandu mà nunca sàà-nè cui-nè nicanicuahàn.

⁵² Dandu nì cachi nècuâchì raza-yà Judea yucán:

—Vichi sàni cundaà ndisa inì-nsi íá ñà-malu anima-ní, vâchi sàhana nì xhì Abraham yucán, te nì xhì stná nsidaa profeta ñisa cahan cuenta xí Dios. Doco mii-ní cachí-ní mà nunca sàà cui ñèhivì chívàha xí ñà-nduá cachí-ní. ⁵³ ¿A tuxí inì-ní chicá ndiaá-ní nuú xii-ndà Abraham? Vâchi còò gá ndómà, xí stná profeta ñisa cahan cuenta xí Dios, sàni caxihì nsihì-ne. ¿Ana divi nduu-ní cahan-ní?

⁵⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nú míí nì cachí ñà-chicá ndiaí, dandu, mà cúndiáa mà. Vâchi divi Yuamáni nduú ana icúmí tavà xí tñùñuhu xí yùhù, mate mii-yá nduú ana cáhvi stná-nsiá, cachí-nsiá. ⁵⁵ Doco mii-nsiá, có-ínáhá-nsiâyá; cuisì yùhù, ndisa, ináhí-yá. Te nú nì cachí có-ínáhí-yá, dandu cunduu stnáì tē-tñùhù nahi mii-nsiá. Doco yùhù, ináhí mii-yá, te chívàhi ñà-nduá cachí-yá. ⁵⁶ Xii-ndà Abraham mà, nì cudí inì-nè ñà-nìhitáhvi-né cuni-nè tiempu (quesà ñuhiví yohó). Ñâyùcànduá, contentu nì ndòo-ne na ní cuu ndisa ñà-jaàn.

⁵⁷ Dandu nì cachi ñèhivì mà xí-yá:

—¡Mii-ní, nì có-xìcà-ní ùì dico ùxin cuià, te ináhá-nì Abraham cahan-ní!

⁵⁸ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cunaha-nsiá, táyóo Abraham, doco yùhù sà-íé.

⁵⁹ Ñâyùcànduá nì datácà nècuâchì mà yùù cuahàn-nè cahni-néyá nì cùí, doco nì quee dehé-yá veheñuhu ma nì chindaà-yá mahi-né cuahàn-yá.

9

Nansa ni dàndùvaha Jesús iin nècuàchì cuaá dècuèndè quivì ni cacu-ne

¹ Dandu ni yàha Jesús chicá nùù-xí, te ni xini-yà yucán iá iin nècuàchì cuaá, dècuèndè ni cacu-ne cuaá-nè. ² Te ni xicàn trùhù nècuàchì dacuahá-yá nùù-yá, cachí-nè:

—Maestro, ¿ana cuàchi-xi nduá, te cuaá nècuàchì yohó ni cacu-ne? ¿A yuadíhí-nè iá cuàchi-xi, ò mii-né?

³ Dandu ni cachi Jesús xi-né:

—Ni còò cuàchi ni quidá nècuàchì yohó, ni stná yuadíhí-nè. Cunaha-nsiá, sàhà-ñá ni sàà nèhivì cundaà ini-nè ñà-ndiaha guá quidá Dios, ñàyùcàndùá ni cuu xi nècuàchì yohó ducán. ⁴ Yùhù, na iá va quivì, icúmì quide obra ndiaha ni sàcùnahí nùù mii-yá ana ni techuun-xí vaxi; vachi (vaxi iin tiempu ùhì) nàcuiln trùù, dandu mà cúí gá quida ni-iin nèhivì chuun xi mii-yá. ⁵ Yùhù, na iá ve ñuhivì yohó, chuun xi nduá datnúi sàxìnítnùní nèhivì.

⁶ Dandu ni nsihi ni cachi-yà ducán, ni dácóyo-ya tètí-yà ñuhù, te ni quidavàha-ya iyuhu ndèhì ni dácánúú-yá nùù nècuàchì cuaá mà. ⁷ Te ni cachi-yà xi-né:

—Vichi cuahán-ní quisi-ní ndé ñuhù tècuìi pila nani Siloé.

Pues cunaha-nsiá, quivì Siloé mà cuní cachá` dàhàn ñuu yucán ñà-sàni techuún nèhivì-ndó. Ñàyùcàndùá, ni sàhàn tiàa ma ni quisi-ne, te na mándixi-ne sàtùínúù-né. ⁸ Dandu nsidaa nècuàchì ndoó yatni ndé iá-nè, xi stná dava ga nècuàchì ináhá xí-nè antes cuaá-nè, ni cachi-nè:

—¿Amádi nècuàchì tiàa jaàn nduú ana nisa la xicàn xi caridad?

⁹ Te dava-ne, cachí-nè:

—Divi nduú-né.

Te dava ga-nè, cachí-nè:

—Còó, cuisì na indéhe nècuàchì cuaá mà, ducán indéhe stná nècuàchì yohó.

Doco nècuàchì ni sanduu nècuàchì cuaá mà, ni cachi-nè:

—Divi nduí.

¹⁰ Dandu ni cacachi nècuàchì yucán xi nècuàchìmà:

—¿Nansa ni cuu ni natùinuù-ní?

¹¹ Te ni cachi nècuàchìmà:

—Iin tiàa nani Jesús, ni quidavàha-ne iyuhu ndèhì ni dácánúú-né nùí, te ni cachi-nè xí: “Cuahán-ní ndè pila Siloé, te quisi-ní”. Ñàyùcàndùá, ducán ni quide, te ni natùinuú.

¹² Dandu ni cachi nèhivì mà xi-né:

—Pues vichi, ¿índù iá tiàa ma?

Te ni cachi nècuàchìmà:

—Có-cùndáa inì.

¹³ Dandu nèhivì yucán, ndacá-né nècuàchìmà cuahàn nùù nècuàchì fariseu.

¹⁴ Vachi cunaha-nsiá, quivì descansu nduá na ní quidavàha Jesús ndèhì ni dànatùí-ya nùù nècuàchìmà. ¹⁵ Ñàyùcàndùá, ni xicàn trùhù stná nècuàchì fariseu nùù nècuàchìmà nansa ni cuu ni natùinuù-né. Dandu ni cachi-nè:

—Ni quidavàha nècuàchìmà ndèhì, te ni dácánúú-nè nùí; dandu ni sàhìn ni quisi, te vichi duha ni natùinuú.

¹⁶ Dandu dava nècuàchì fariseu mà, ni cacachi-nè:

—Tiàa ni quida ducan xi nècuàchì yohó, có-lá-nè ladu xi Dios, vachi có-chívàha-ne quivì descansu.

Doco dava ga nècuàchìmà, ni cacachi-nè:

—Còo, vàchi nú nècuàchì cuàchi ni cùndúú nècuàchìmà, dandu mà cúí quida-ne iin milagru nahi ñà-yòhó.

Ñàyùcànduá, ni tàhndè dava nècuàchì fariseu mà. ¹⁷ Dandu ni cachi tu-ne xì tiàa ni sanduu nècuàchì cuaá mà:

—Te mii-ní tu, ¿nansa cachí-ní sàhà nècuàchìmà ñà-sàni dānátùì-ne nùù-ní? Dandu ni cachi nècuàchìmà:

—Iin profeta cāhàn cuenta xi Dios nduú-né.

¹⁸ Doco nècuàchì xídandacú nùù tē-raza Judea, cóni xìnínísá-né ñà-cuáá ndisa nècuàchìmà na ní cacu-ne. Ñàyùcànduá, ni cana-ne yuadíhì nècuàchìmà, ¹⁹ te ni xicān tñùhù-né nùù nècuàchì sahnuma, cachí-nè:

—¿A dēhe-nsia nduú nècuàchì yohó, te a ndísá cuaá-nè na ní cacu-ne, cachí-nsiá? Te nù ducán, ¿nansa ni cuu ni natùinuù-né vichi?

²⁰ Dandu ni cachi yuadíhì nècuàchìmà:

—Ináhá-nsí dēhe-nsi nduú tē-yòhó, te ñà-ndáá nduá cuaá-te na ní cacu-tē.

²¹ Doco có-cùndáá ini-nsi nansa ni cuu ni natùinuù-té, ni có-ináhá stná-nsi ana nduú nècuàchì ni dāndúvaha xi-té. Cunaha-nsiá, tē-sāhnú sànduú-te; nùù mii-té ndācātñùhù-nsiá. Vātùni nacani-tē nansa ni cuu xi-té.

²² Ñà-jaàn nduá ni cachi yuadíhì nècuàchìmà, vāchi yúhí-nè nècuàchì dava ga raza-nè Judea, vāchi sàni ndatnuhu vāha nècuàchì (dandacú) sàhà nsidaa ana cachi vate sàhà Jesús ñà-nduú-yá Cristu (ni quixi nùù Dios); te vichi sàni tavà-né orden ñà-mà cóo gá permisú cùhùn nècuàchìmà veheñùhu.

²³ Ñàyùcànduá, ni cachi yuadíhì tiàa ma ñà-sāsāhnú dēhe-nemà, chicá vāha ndācātñùhù xi nùù mii-né.

²⁴ Daaní, ni cana tu nècuàchì dandacu-ma tiàa ni nduvāha ma ñà-tñātuu-ne, te ni cachi-nè xi nècuàchìmà:

—Tavà-ní tñùñuhu xí Dios; vāchi nsiùhù, ináhá-nsí nècuàchì cuàchi nduú nècuàchì ni cāhàn xi-ní.

²⁵ Dandu ni cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Yùhù, có-cùndáá inì, a nècuàchì cuàchi nduú-né, á cóo. Cuisi imindaa iñaha ináhí: divi ñà-antes nisa la cuaá dahuu, doco vichi sàni natùinuú'.

²⁶ Dandu ni cachi nècuàchìmà:

—¿Nansa ni quida-ne xi-ní? ¿Ndíá nduá ni quida-ne, te ni nanihi-ní vista xi-ní?

²⁷ Dandu ni cachi tiàa ma xi-né:

—Pues sàni cachi xi-nsiá nsidaámà, te có-xìnínísá-nsiá. ¿Índù chuun cuní-nsiá nacani guè xi-nsiá ingà tu? ¿A cuní stná-nsiá yāha-nsia ladu xi Jesús?

²⁸ Dandu ni quesaha nècuàchìmà cānhá-nè, cachí-nè:

—Mii-ní, ladu xi nècuàchìmà iá-ní, doco nsiùhù, ladu xi (xì-ndà) Moisés iá-nsi. ²⁹ Ináhá-nsí ni cāhàn Dios xi Moisés, doco nècuàchì jaàn, ni có-ináhá-nsí índù ladu ni quixi-ne.

³⁰ Dandu ni cachi tiàa ma xi nsidaa-né:

—Pues ndiaha mánì nduájàn. Ni có-ináhá-ndá índù ni quixi-ne, doco sàni dāndúvaha-ne nduchinú'. ³¹ Pues ináhá-ndá ñà-có-iními Dios na xicān tãhvi iin nèhivi có-quidá víi. Doco nú nihnú vāha ini-ndāyá, te quida-nda ñà-nduá cachí-yà, dandu quihín casu-yà na xicān tãhvi-ndà nùù-yá. ³² Te ni dēcuèndè sàhana có-xinítñùhu-nda coo ana dānátùì xi nùù iin nèhivi cuaá dēcuèndè quivi ni cacu-ne. ³³ Ñàyùcànduá, sàni cundaà inì, ladu xi Dios iá Jesús, vāchi nú cóo, mà cúí quida-ya ni-iin milagru.

³⁴ Dandu ni cachi nsidaa nècuàchìmà xi tiàa ma:

—Mii-ní, dècuèndè nì quesàà-ní ñuhìvì sà-lá cuàhà cuàchi-ní, te ¿a tuxí inì-ní cuàhàn-ní chinahà-ní nsiùhù?

Ducán nì cachi-nè, te nì taxi-né nècuàchìmà tùvèhé.

³⁵ Dandu nì xinitnùhu Jesús nansa nì cuu xi nècuàchìmà ñà-nì taxi-ñáné. Ñàyùcàndüá, na ní ndacùhun stnahá-yá xì-né, nì cachi-yá xì-né:

—¿A xiníndísá-ní mii-yá ana nduú Dèhemani Dios?

³⁶ Dandu nì cachi nècuàchìmà xì-yá:

—Señor, cachi-ní xí ana divi nduú-yá, dandu cunindisé.

³⁷ Te nì cachi Jesús xì-né:

—Sàni xinì-ní mii-yá, vàchi divi nduú yùhù ana cáhàn xì-ní vichi.

³⁸ Dandu nì cachi tiàa ma:

—Yùhù xiníndísé, Señor mío.

Te nì cahvi-néyà.

³⁹ Dandu nì cachi-yá:

—¿Índü chuun nì quesà ñuhìvì yohó? Divi sàhà-ñá cunahà claru ana quidá víi ndisa; dandu nèhìvì cuaá ini anima-xi, vátùni ñihì-né (cundaà ini-nè, na ian ni) natùinuù-né. Doco nèhìvì tuxí inì-xi sàcúndáà vaha inì-xi, mii-né nduú ana icúmí cuaá anima-xi, (mà cúndáà gà ini-nè) —nì cachi-yá.

⁴⁰ Doco dava nècuàchi fariseu cutnáhà xí-yá yucán, nì inini-ne ñà-ndüá nì cachi-yá, te nì cacachi-nè xì-yá:

—Te nsiùhù tu, ¿a cuaá stná ini anima-nsi cahan-ní?

⁴¹ Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Nú sàni nacuni-nsià cuaá ini anima-nsià nì cùí, dandu mà cóó gá cuàchi-nsià; doco vichi cachi-nsià (ñà-cúndáà vaha ini-nsià), te claru ináhà-nsià nsidaa iñaha. Ñàyùcàndüá, iá ìì cuàchi-nsià.

10

Nansa nì nacani Jesús iin ejemplu sàhà rii

¹ Palabra ndàcuisì nduá yohó: nú quíhvi dèhé nèhìvì ìcà corra ndé có-nduú yehè, dandu ináhà-ndá nècuàchì vaxi quidacuihna xi rii xì-ndà nduú-né.

² Doco nècuàchì quíhvi yehè corra, cóó, nècuàchì diríi-xí nduú-né. ³ Te iá stná peón xi-ne ndiaá xì yehè mà. Te cuisì nùù nècuàchì diríi-xí nacúná-te. Te na cáhàn nècuàchìmà xì rii xì-né, nacúni-siné. Te caná-nèsi quívi iin iin-si, dandu queé-si xi-né. ⁴⁻⁵ Te na tavá-nèsi ducán, dandu sàcòdònùù-né nùù-sí cuàhàn-nè; te vivíi-ni xínchicùn-siné, vàchi ináhà-sí tàchi stohò-si. Doco inga nèhìvì tùcù, cóó, mà cúnchicùn-siné. Xinúdhé-si nùù-né, vàchi có-nacúni-si tàchi nèhìvì tùcù.

⁶ Ñà-jaàn nduú iin ejemplu nì nacani Jesús xì nèhìvì yucán, doco cóni cúndáà ini-nè ndiá nduá cuní cachàmà.

Pastor ndiaha nduú Jesús

⁷ Dandu nì cáhàn tu Jesús xì nèhìvì yucán, cachi-yá:

—Palabra ndàcuisì nduá yohó: na iin yehè ndé quíhvi rii, ducán nduú yùhù.

⁸ Nsidaa ana nì quixi antes, tècuihnà xínduù-tè, te cutu cuní-te quidacuihna-té rii xí. Doco nèhìvì nduú nahi rii xí, cóni ndúlócò-nè. ⁹ Te (nacua nì cachi) ñà-nahi yehè nduí, ñàyùcàndüá, sàhà yùhù vátùni quíhvi nèhìvì, te ñihì-né salvación xi-ne, dandu después cucumi-né vida ndiaha xì-né, na iin rii sáhàn ndé iá cuàhà pastu, dandu màndixi tu-si corra-si.

¹⁰ 'Iin tècuihnà, cutu quixí-te ñà-quidacuihna-té ñà-ndüá icúmí-ndá, te ò cahni-téndo, te ò quida quini-tè xì-ndà. Doco yùhù, cóó, sàhà ñà-cui nihitáhvi

nèhivì cutiacu ndiaha-né nicanicuahàn, ñàyùcàndùá nì quesàì (ñuuhivì yohó).
 11 Yùhù nduú ndise pastor vaha. Te sáhi vida xi sàhà-ñá nihì nèhivì nduú nahi riì xí cutiacu-nè. 12 Doco dava tè-ndiáá xì riì, peón-ni nduú-te, te mà úhi nacoo-tèsí, vachi có-nduú ndisa-tè pastor xi-sì; có-nduú-te meru stohò-si. Ñàyùcàndùá nú nì xini-te vaxi nsivòhù, dandu nacóó nihni-tèsí, te xinúdhé-te; dandu tnií quisi mà-sí, te xitiá nihni nsihi-sì. 13 Te ¿índù chuun xinúdhé têmà? Pues divi sàhà-ñá nduú-te peón-ni, te có-ndulócò-te sàhà-sí.

14 "Doco yùhù, pastor vaha ndisa nduú, te ináhá vahi nèhivì xí. Te mii-né, ináhá stná-nè yùhù. 15 Na ináhá Yuamání yùhù, ducán ináhá stnáì mii-yá. Te yùhù, vida xi sáhi sàhà-ñá càcu nèhivì xí, vachi nahi riì xí xínduu-ne. 16 Te ndoó gá más nèhivì nduú nahi riì xí. Te mate díin xaan ndoó-né vichi, doco icúmí cùhìn cundaqui-nè ndixi; dandu cunchicùn-nè yùhù, te iin-ni nacuatnahá-né xì nsidaa gá ana nduú riì xí; te mindaa yùhù cundiaì-nè.

17 Yùhù icúmí cuàhi vida xi, te nú sàni nsihi nì cuu ducán, dandu icúmí naquihin tuiá. Sahájàn cuú ini Yuamání sàhí. 18 Cunaha-nsiá, còò ni-iin cui quindiaa xì vida xi. Voluntad xi mií cuàhiá. Vátùni cuàhiá, te vátùni danátiácú mií, vachi ducán nì nihitáhví nùù Yuamání; divi ducán nì cachi-yá xí —nì cachi Jesús.

19 Daaní, nècuàchì ladu Judea mà, nì tãhndè dava-ne sàhà ñà-nduá nì cachi-yá. 20 Cuàhà-né nì (cáhiçi ini-nèyà), cachi-nè:

—Iin ñà-malu inácáá ini tè-jaàn. Tè-loco nduú-te. ¿Índù chuun ndulócò-nsiá sàhà-té?

21 Doco dava ga-nè nì cachi-nè:

—Còò, màdi iin nècuàchì inácáá ñà-malu nduú nècuàchì cáhàn ducán. ¿A tuxí ini-nsiá cui dandúvaha ñà-malu iin nècuàchì cuáá?

Nansa nì cuni tu nècuàchì raza Judea cahni-né Jesús

22-23 Daaní, nì sàà quivì nducahnú ñà-nì xinu veheñùhu cahnú. Tiempu vixin nì sandua, te íá tu Jesús ñuu Jerusalén, xicánúú-yá patiu veheñùhu ma ndé nani Portal de Salomón. 24 Te yucán nì sàà stná itniì nècuàchì raza-yá Judea, cachi-nè xi-yá:

—¿Nadaa ga tiempu cuàhàn-ní chidèhé gà-ní ana nduu-ní? Nú ndisa mii-yá nani Cristu nduu-ní, cachi ndàà-ní xi-nsí.

25 Dandu nì cachi Jesús:

—Sàni cachi xi-nsiá, doco có-xiníndisâ-nsiá. Nì ndacùcahín quivì Yuamání, te nì quide cuàhà milagru. Xi ñà-jaàn vátùni cundaà ini-nsiá ana divi nduú.

26 Doco mii-nsiá, có-xiníndisâ-nsiá, vachi có-nduú-nsiá ana nduú riì xí, nacua nì cachi xi-nsiá. 27 Vachi nèhivì nduú nahi riì xí, iníní-né na cáhìn xi-né. Te ináhí-nè, te nhicùn-nè yùhù. 28 Te sáhi-nè vida ndiaha nicanicuahàn, te mà nunca sàà ndañuhu anima-nè, ni còò iin tavà xi-né nùù ndahí. 29 Vachi nùù Yuamání nì nihí nèhivì nduú nahi riì xí, te còò cá ana chicá fuerte nùù mii-yá; còò iin cui dandáñuhú-xí-nè nùù ndahà-yá. 30 Te yùhù xi Yuamání, iin-ni xínduu-nsi —nì cachi Jesús.

31 Ñàyùcàndùá, nècuàchì raza-yá yucán, nì dàtácá tu-ne yùù ñà-caniyuu-nèyà, te cahni-nèyà. 32 Dandu nì cachi-yá xi-né:

—Cuàhà gá obra vaha sàni quide nì xini-nsiá. Te nsidaa obra mà nduá nì nihitáhví nùù Yuamání. Pues ¿índù obra xi (có-ndiáá), te sàhàmà cuní-nsiá cahni-nsiá yùhù?

33 Dandu nì cachi nècuàchì mà xi-yá:

—Còò, màdi sàhà ñà-nì quidà-ní obra cuní-nsì cahni-nsí mii-ní; còò. Sàhà ñà-nì cachi-ní iin cuàchi, ñàyùcànduá ndiá ìcà-nsí caniyuu-nsí mii-ní, vàchi cuní-ní ndudava-ní xì Dios, te nèhivì ùún nduu-ní.

³⁴ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Pues, ¿nansa divì cachi nùù tutu nduú ley xi-nsia? Dohó cachá: “Nahi dios xínduu-nsia, cachí”. ³⁵ Pues, ducán cachá sàhà nèhivì sàhana ma, mate cuisì nèhivì ùún nì inini razón xì Dios nduú-né, doco nahi dios nduú-né, cachá, te ináhà-ndá, siempre ñà-ndácuisi nduá cachí tutu ì. ³⁶ Doco yùhù, mate ní ñihí iin chuun ì nùù Yuamáni, te nì techuún-yá yùhù nì quesai ñuhivì yohó, doco cachí-nsiá iin cuàchi nduá ñà-cachí nduì Dèhemani-yá. ³⁷ Cuisì cundehe-nsiá obra quidé, te nù có-nduá nahi obra quidá stná Yuamáni, dandu màsà cúnindisá-nsiá yùhù. ³⁸ Doco nú dava-nì iá obra quidé xì obra quidá stná mii-yá, dandu xiñuhu cunindisá-nsiá. Te mate có-xinindisá-nsiá yùhù, doco siquiera cunindisá-nsiá milagru quidé, dandu vátuni sàà-nsiá cundaà ini-nsiá, te cunindisá stná-nsiá ñuhú saín vida xì Yuamáni animè, te ñuhú saín stná vida xì yùhù ini mii-yá —nì cachi Jesús.

³⁹ Dandu nsidaa nècuàchi yucán, tucutu nì cunì-nè tniì-neyà, doco nì càcu-ya nùù-né.

⁴⁰ Daaní, inga xichi cuàhàn-yà inga ladu yùte Jordán ndé lugar ndé nì saquida ì Juan (Bautista) nèhivì. Te nì cuee chii-yá yucán. ⁴¹ Ñàyùcànduá, cuàhà nèhivì nì casaà stná nùù-yá yucán, vàchi dohó cachí-nè:

—Còò milagru nisá quidá Juan (Bautista), doco nsidaa ñà-nduá nì cachitnùhu-ne sàhà Jesús, divì ñà-ndáà nduá, (sàni xini-nsi) —nì cachi nècuàchimà.

⁴² Te tiempu iá-yà lugar yucán nì xinindisá cuàhà nèhivì mii-yá.

11

Nansa nì xihì Lázaro, te nì natiacu-nè

¹⁻² Daaní, después nì quicuehè iin nècuàchì ñuu tii Betania nani Lázaro. Te divì ñuu yucán ndoó stná ùì cùha-ne, iin-ne nani María, te inga-nè nani Marta. Te María mà nduú nècuàchì (nì sàà nùù Jesús después), te nì dàcùchì-né tàtnà tñàmì sàhà-yá, dandu nì nsida ìchì-nèà xì ididíni-né. ³ Pues divì cùha Lázaro mà nduú ana nì catechuún iin razón nùù Jesús, cachí-nè xì-yá:

—Stoho-nsì Señor, cuhí vaha nècuàchì màni guá nùù-ní.

⁴ Ñàyùcànduá, (nì sàà razón mà ndé iá-yà); doco na ní tiacu-yà palabra mà, dandu nì cachi-yà:

—Cuèhè jaàn, có-nduá cuèhè ñà-cui-ndà, cuisì iin cuèhè ñà-naquimani cuàhà-ndà Dios nduá, te quee cuàhà stná tññuhu xì Dèhemani-yá —nì cachi-yà.

⁵ Cunaha-nsiá, màni cuàhà Marta xì cùhì-nè xì cùha-ne nùù-yá. ⁶ Doco na ní xinitnùhu-ya cuhí nècuàchimà, nì cuee chii gá-yà ùì quivì lugar yucán.

⁷ Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dacuahá-yá:

—Vichi cùhùn tu-nda ladu Judea.

⁸ Te nì cacachi nècuàchimà xì-yá:

—Maestro, ¿a cuní tu-ní cùhùn-ní yucán? vàchi nècuàchì ladu mà, cuàhàn-nè cahni-né mii-ní xì yùù nì cùì, te tàyáha cuàhà quivì.

⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ùxin ùì hora nchií orá nùù-ndà, ñàyùcànduá mà úhì cacanu-nda ndui, te mà càquihì sàhà-ndà, vàchi tñùù nùù-ndà ñuhivì yohó. Te ducán iá stná xì

nsidaa ana datnúù ndiaha (Dios) anima-xi, (mà yúhî-nè). ¹⁰ Doco tucu iá nú xica-nda ñuú, mà úhi nàcasàn-ndà. Te divi ducán iá stná xì nèhivì có-datnúù Dios ini anima-xi.

¹¹ Na ní nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì cachi gà-yà xì-né:

—Quídi amigo xi-nda Lázaro. Ñàyúcandúá, cùhin dansicuihnu ini-nè.

¹² Dandu nì cachi nècuàchì dacuahá-yá:

—Vàtùni Stoho-ndà Señor, vachi nú quídi uun-ne vichi, ádi vátùni nduvàha-ne.

¹³ Ducán nì cachi-nè, vachi tuxí ini-nè cáhàn-yà sàhà ñà-quídi-ndà na quetátú-ndà; doco cóò, sàhà ñà-xìhì-ndà cáhàn-yà. ¹⁴ Ñàyúcandúá, chicá claru nì cáhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Cunaha-nsiá, sàni xihì Lázaro. ¹⁵ Te mate có-ìé` xì-né (na ní xihì-nè), doco vátùni, vachi chindeámà ñà-sàà-nsiá cunindisá ndisa-nsia. Pues vichì cùhùn-ndà ndé iá nsii ma —nì cachi-yà.

¹⁶ Te yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yá nani Tomás. Cuatí cachí nèhivì xì-né. Te vichì nì cachi-nè xì nsidaa gá compañeru-nè:

—Cùhùn stná-ndà xì-yá, te cui-ndà.

¹⁷ Daaní, (nì quihin nsidaa-né ichì cuáhàn-nè xì-yá), te nì sàà-nè ñuu tii Betania ndé iá nsii ma, te nì xinitnúhu-ne sàcuàhàn-ndà cùmì quivì inácaá-ndà cueva ndé índùxin-nda. ¹⁸ Cunaha-nsiá, yatni iá stná ñuu cahnú Jerusalén ndé nduú ñuu tii ma, nahi dava hora caca-nda, ¹⁹ (te yucán ndoó cuáhà) nècuàchì raza Judea. Ñàyúcandúá, nì casaà stná cuáhà nècuàchimà ndé iá Marta xì María, cuní-nè nacuahandee ini-nè nècuàchimà sàhà nsi-cùha-ne.

²⁰ Daaní, na ní xinitnúhu Marta sàni quesaa Jesús, dandu cuáhàn-nè nànhicùn-nèyà. Doco María, nì ndòo-ne vehe. ²¹ Te na ní sàà Marta ndé iin-yá, dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nú ni ía-ní yohó nì cúi, dandu mà cúi cùhe. ²² Doco yùhù ináhí, nsidaa ñà-nduá ni cécàn tàhvi-ní nùù Dios vichi, seguru cuàhatahvi-yá mii-ní.

²³ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Icúmí cùha-ní natiacu-nè.

²⁴ Dandu nì cachi Marta xì-yá:

—Yùhù ináhí, icúmí-nè natiacu-nè na sàà xìnu tiempu, te natiacu nsidaa nèhivì.

²⁵ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduú ana danátíacú xì nèhivì, te sáhatahvi stnáì vida ndiaha. Ana càhvi xì, mate sàni xihì-nè, doco icúmí-nè natiacu-nè. ²⁶ Te nsidaa ana itíacú, te xiníndisá-né yùhù, mà nunca sàà-nè cui ndisa-ne. ¿A xiníndisá-ní ñà-jaàn?

²⁷ Dandu nì cachi-nè xì-yá:

—Jaan, Señor mío; yùhù xiníndisé ñà-mii-ní nduu-ní Cristu Dèhemanì Dios, te ndé inga ñuhivì nì quee-ní nì quesaa-ní.

²⁸ Ducán nì cachi-nè, dandu mànuhù-né vehe-ne, te nì cana dèhé-nè cùhì-nè, cachí-nè xì nècuàchimà:

—Sàni quesaa maestru Jesús, te caná-yá mii-ní.

²⁹ Ñàyúcandúá, na ní tiacu María ñà-jaàn, dandu luegu nì ndacuiin-nè cuáhàn-nè ndé iá-yà, ³⁰ vachi tàñáha ga sàà-yà meru ini ñuu mà, iá va-ya ndé nì ndacùhun tnahá-yá xì Marta. ³¹ Daaní, nècuàchì raza Judea ndoó nacuahandee xi ini María vehe-ne, nì xini-nè na ní ndacuiin yàchì nècuàchimà cuáhàn-nè, ñàyúcandúá, nì tenchicùn stná-nè cuáhàn-nè, cachí-né:

—Ádi cuáhàn nècuàchì jaàn ndé índùxin nsii ñà-coo-ne cuacu-ne.

32 Dandu ni sàà María ndé iá Jesús. Te ni sàcùin sísì-né nùù-yá, cachí-nè:
—Señor mío, nú ni ía-ní yohó ni cúí, dandu mà cúí cùhe.

33 Daaní, na ní xini Jesús sacú María, te sacú stná nèhivi cutnáhâ xí-nê, dandu ni sàcàn fuerte ini-yà, te ni cutàsì ini-yà. 34 Dandu ni cachi-yà xì nèhivi yucán:

—¿Índù índùxin nsii?
Te ni cachi-nè xì-yá:

—Cùhùn-ndà cundehè-ní, Stoho-nsi Señor.

35 Dandu ni sacú stná-yà. 36 Te sàháyùcàndüá ni cacachi nècuàchì raza-yà (ni quixi Jerusalén):

—Cundehè-nsiá na cuahà guá cuú ini-yà sàhà nsii ma.

37 Doco dava nèhivi yucán, ni (xitnùhu-ne), cachí-nè:

—Dècuèndè iin nècuàchì cuaá ni dànatùì Jesús yohó nùù-xí. ¿Índù chuun mànicùí dandúvaha-ne nècuàchì nsii yohó sàhà ñà-màsà cúí-nè ni cúí? —ni cachi-nè.

38 Daaní, cuàhàn-yà xì-né te ni sàà nsidaa-né dècuèndè ndé índùxin nsii ma. Cueva nduá, te ndiadí iin cavà cahnú yehá. Te mii-yá, sàcàn ndee ini-yà ni sàà-yà. 39 Dandu ni cachi-yà xì nèhivi yucán:

—Ditá-nsià cavà jaàn.

Doco ni càhàn Marta, cùha nsì-Lázaro, cachí-nè:

—Señor mío, sàcuàhàn-ndà cùmì quìvì vichì; ádi sàsàhàn quini nsii jaàn.

40 Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Sànì cachi xì-ní cuisì xiñuhu cunindisá vaha-ní, dandu cunì-ní ñà-ndiaha guá quidá Dios.

41 Ñàyùcàndüá, ni ditá nèhivi mà cavà ndiadí yehè cueva mà. Dandu ni ndacoto ndiaá-yà dìqui-xí, te ni cachi-yà:

—Ansivéhè-ní, Yuamáni, vachi ni inini-ní ñà-ndüá ni xicàn tàhví nùù-ní.

42 Te ináhí, ducani iníní-ní yùhù na xicàn tàhví nùù-ní, doco ducán cachí xì-ní vichì sàhà-ñá ni cúniní nèhivi itá yohó, te cunindisá-né mii-ní ñà-ndüù-ní ana ni techuun-xí vaxì 43 —ni cachi-yà.

Dandu ni ndàhì ndee-yá, cachí-yà:

—¡Lázaro! ¡Quee-ní, nahà-ní!

44 Dandu ni natiacu nècuàchì nsii ma ni quee-ne cueva, idáducún fi-né sìcoto. Te nuhní stná ndahásàhà-né, te nùù-né, idàhvi stná iin sìcoto. Dandu ni dàndacú-yá nùù nèhivi itá yucán, cachí-yà:

—Nacani-nsiànè, te ni cacá-né —ni cachi-yà.

Nansa ni ndatnuhu tnahá nèhivi ñà-tnii-ne Jesús, te cahni-néyà

45 Ñàyùcàndüá, cuàhà nècuàchì raza Judea yucán, ni xinindisá stná-néyà na ní xini-nè nansa ni quida-ya. Divi nèhivi ni sàhàn vehe María nàcòtò xì nècuàchì mà xínduu-ne. 46 Doco dava ga nèhivi yucán, mànuhù-né, te ni cachitnùhu-ne xì nècuàchì fariseu nansa ni quida-ya. 47 Ñàyùcàndüá, ni nataca nècuàchì mà xì dùtù xícusahnú, te ni ndatnuhu tnahá-né, cachí-nè:

—¿Ndíà quida-nda? vachi cuàhà gá milagru quidá Jesús. 48 Te nú ni nácóó uun-ndané, dandu icúmi nsidaa nèhivi cunindisá-né nècuàchì mà. Te nú ducán, dandu caquixi tè-romanu, dacaá-te veheñùhu xì-nda, te dandutu stná-te nsidaa-nda ñuu-ndá yohó —ni cachi-nè.

49 Dandu ni càhàn iin tiàa nani Caifás, divi nècuàchì nduú dùtù cusáhnù cuàà yucán. Te dohó ni cachi-nè:

—Mii-nsiá, có-cùndáá ini-nsiá. ⁵⁰ Có-sânihì inì-nsia ñà-nùù ndohó chicá vaha quea nú ni cuí imindaa nêhivi sàhà ñuu-ndá yohó, te màdiá ndañuhu nsidaa-nda —ni cachi-nê.

⁵¹ Doco Caifás mà, màdi inì-ni mii-né ni chitnùní inì-nè cachi-nè ducán; còó, vâchi sàhà-ñá nduú-né dùtù cusáhnù cuiá yucán, ñâyùcàndúá Dios ni dàchitnùní inì-yànè cachi-nè ducán sàhà Jesús ñà-ìcùmí-yâ cui-yâ sàhà nêhivi ñuu-yâ. ⁵² Te màdi cuiá sàhà nêhivi ñuu-yâ. Còó, vâchi icùmí stná-yâ cundaca-ya nsidaa nêhivi nduú dèhe ndisa Dios, te danátácá-yànè ñà-cundoo-ne iin-ni cahnú-ní, mate vichi xíndoo-ne inicutu ñuhívi.

⁵³ Cunaha-nsiá, ndè quívi yucán ni quesaha tè-xídandacú ñuu mà ndatnuhu stnahá-te nansa quida-tè ñà-cahni-téyâ.

⁵⁴ Ñâyùcàndúá, cóni xícanuu vate gá-yâ mahi nêhivi raza-yâ yucán, còó. Ni quee-ya cuàhàn-yâ inga ñuu nani Efraín, iin ñuu indúhu yatni ndé nduú puru yucù. Te yucán ni ìa chíi-yâ xì nècuàchì dacuahá-yâ.

⁵⁵ Daaní, quívi yucán sà-ítúú nacava iin vicò nani vicò pascua, nduámâ iin vicò siempre nsidácáhnù nècuàchì raza Judea yucán. Ñâyùcàndúá, cuàhà nêhivi ni quee ñuu cuatí vâxi ñuu Jerusalén sàhà ñà-nduhii-né antes sàa vicò mà. ⁵⁶ Te itá nècuàchimâ veheñùhu cahnú ndatnúhú-nê, ndácàtnùhù stnahá-né nùù-né a quixi stná Jesús vicò mà, á coó, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—¿Nansa tuxí inì-nsia? ¿A quixi-ne, á coó? Ádi mà quíxí-né cahan-nsí.

⁵⁷ Cunaha-nsiá, sàni quee iin orden nùù dùtù xícusahnù, xì nùù nècuàchì fariseu, cachí-nè xì nsidaa nêhivi ñà-ìcùmí-nè cachitnùhu-ne índù iá-yâ, nù ináhá-né, sàhà-ñá cùhùn nècuàchimâ tnií-neyâ.

12

Nansa ni quida iin nècuàchì ñahà, ni dàcùchí-né sàhà Jesús xì tàtnà tñamí

¹ Daaní, cumání gá ìñù quívi cunduu vicò pascua, dandu ni sàa Jesús ñuu tii Betania, divi ñuu ndé iá nècuàchì ni dànatíacú-yâ nani Lázaro. ² Te ñuu mà ni quida stná nêhivi iin vicò tii sàhà-ñá cundoo-ne cuxi-ne xì-yâ. Te vicò mà ni chindee stná Marta, ni quida-ne chuun yuhùnùhú. Te iá stná Lázaro yucán mahi nêhivi cutnáhá xí-yâ xixí-yâ. ³ Daaní, ni sàa stná María yucán, nihí-né dava litro ñà-tñami nani nardo, finu cuàhà-té, te yàhvi gà-te. Te ni dàcùchí-nète sàhà-yâ, dandu ni nacuaaha-nète xì ididíni-né. Te inicutu vehe ni nacutu dico tñami-té. ⁴ Doco yucán iá stná iin nècuàchì dacuahá-yâ nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, te nduú stná-nè tiàa icùmí dicò xì-yâ después. Te dohó ni cachi-nè:

⁵ —¿Índù chuun cóni cùyàhvi ñà-tñami jaàn chicá vaha ni cuí? Vâchi vátùni tui ùni cientu ñhùn plata sàhà ñà-jaàn, te dasàn-ndañá nùù nècuàchì ndahví.

⁶ Ducán ni cachi nècuàchimâ, doco màdi ndisa nècuàchì ndahví cuhí inì-nè; (mii-né cuhí inì-nè), vâchi iin nècuàchì cuhna nduú-né. Te ndahà-né iá itni ñhùn xì nsidaa nècuàchimâ, te tùha stná-nè cuida cuhna-né ñhùn ñuhuma.

⁷ Ñâyùcàndúá, ni cachi Jesús xì-né:

—Nacoo-ní nècuàchì ñahà yohó, vâchi sàhà-ñá sà-ítúú quívi cundúxin, ñâyùcàndúá ni chivàha-ne ñà-tñami yohó, te vichi ni xichuún-néa. ⁸ Nècuàchì ndahví, nicanicuaàn doó-né yohó, doco yùhù, còó, sacù-ni quívi ié' xì-nsiá —ni cachi-yâ.

Nansa ni ndatnuhu tnahá nêhivi ñà-cahni stná-né Lázaro

⁹ Daaní, cuàhà gá stná nècuàchì raza Judea, nì sàà stná-nè ñuu tii Betania mà na ní xinitnúhu-ne yucán iá-yà. Doco màdi cuisì mii-yá cuní-nè cundehè-né, cóò. Stná Lázaro cuní-nè cundehè-né, vàchi sàni natiacu nècuàchìmà. ¹⁰ Ñàyùcàndüá, dècuèndè stná nècuàchìmà cuní stná dùtù xícusahnú cahni-né, te sàhámà nì quesaha-né ndatnúhú tnahá-né (nansa quida-ne). ¹¹ Vàchi sàhà Lázaro cuàhà nèhivì ladu Judea mà cuní-nè yàha-ne ladu xi Jesús ñà-cunindisá stná-nèyà.

Nansa nì sàà Jesús ñuu Jerusalén

¹² Daaní, nì yàha inga quivì. Te nèhivì cuàhà sàni quesaa ñuu Jerusalén chivàha xi vicò mà, nì xinitnúhu-ne ñà-ìcúmí Jesús quesaa stná-yà. ¹³ Ñàyùcàndüá, nì sahnde-nè ndahà nù-ñùù, te nihí-nènu nì quee-ne cuàhàn-nè dècuèndè ndé vaxi-ya, cána ndee nsidaa-né, cachí-nè:

—¡Viva! ¡Ndiaha gá nècuàchì yohó, vàchi cuenta xi Stoho-ndà Señor vaxi-ne! ¡Ndiaha gá-nè, vàchi cuàhàn-nè cusahnú-né nù ñuu-ndà Israel!

¹⁴ Dandu nì tui iin burru chii, te nì sàcùnù-yá yàtà-sí. Ducán nì quida-ya, vàchi dohó cachí nù tutu ì:

¹⁵ Mii-nsiá nèhivì ñuu Sión yohó, màsà yúhì-nsiá, vàchi icúmí quesaa mii-yá ana cusahnú nù-nsiá, cuindànù-yá iin burru chii —cachí tutu mà.

¹⁶ Doco nècuàchì dacuahá-yá, có-ínáhá-né ñà-sàhà mii-yá cachí tutu ì ducán. Cuisì dècuèndè después na sàni nanihì-yá tñùñuhu ndiaha xí-yá, dandu nì nsinuu ini-nè, ndisa, ducán cachí tutu mà, te divi ducán nì chindee stná-nèyà, (te nì quida ndisa-ya) nsidaámà.

¹⁷⁻¹⁸ Pues vichì sàni ndecoyo cuàhà nèhivì (ñuu mà) nánchìcùn xì-yá, vàchi sàni xinitnúhu-ne sàhà milagru cahnú nì quida-ya na ní cana-ya Lázaro nì quee-ne sepultura nì natiacu-nè. Vàchi nèhivì nì xini xì milagru mà, sàni dàcuítia-nè cuentu inicutu.

¹⁹ Daaní nì xini nècuàchì fariseu ñà-cuàhà guá nèhivì nì ndecoyo, te nì ndatnuhu tnahá-né entre mii-né, cachí-nè:

—¡jaàn xiní-nsiá nì-iyuhu có-quidà-ndà ganar! Cundehè-nsiá, nsidanicuú nèhivì nchícùn xi Jesús vichì.

Nansa nì quixi nècuàchì raza Grecia nandú-cú-nè Jesús

²⁰ Daaní, vicò mà nì sàà stná itnii nècuàchì ñuu Grecia ñà-cahvi-né Dios vicò mà. ²¹ Te nì tnatuu-ne nù Felipe, iin nècuàchì ñuu Betsaida iá ladu Galilea, te nì cachí-nè xì nècuàchìmà:

—Señor, cuní-nsì càhàn-nsì xi Jesús.

²² Dandu nì sàhàn Felipe nì cachitnúhu-ne xì Andrés, dandu ndù-nè cuàhàn-nè nù mii-yá, te nì cachi-nè xì-yá sàhà nècuàchì ñuu Grecia mà.

²³ Dandu nì naxiconihí-yá nù-né, cachí-yá:

—Vichì sàni sàà quivì nanihì tñùñuhu ndiaha xí, divi yùhù ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. ²⁴ Cunini-nsia palabra ndàcuisì yohó: nú (cuhì ini-ndà) iin nùni, te sàhámà có-chihì-ndañá, dandu imindaa nùni cundua nicanicuahàn. Doco nú sàni chihì-ndañá, dandisá icúmíá nducuahá'. ²⁵ Pues ducán iá stná xì vida xì nèhivì. Nú cuhì gá ini-nè vida xi-ne ñuhivì yohó, dandu icúmíá ndañuhu dahuan. Doco nú có-cuhì ini-nèà, dandu nicanicuahàn cucumi-né vida ndiaha. ²⁶ Te nú nduú ndisa-ne iin ana xinúcuáchì nù, dandu nì cunchícùn-nè yùhù, te ndéni nì cui nì sá, yucán icúmí sàà stná nècuàchìmà cutnahá-né xì. Te nsidaa ana xinúcuáchì nù, icúmí Yuamáni' quidañuhu-yánè.

²⁷ Vichi yáha ga nacání cuáhà inì. Doco ¿a cuáhìn càquìn nùu Yuamání' ñà-nì dácácu-ya yùhù nùu ñà-nduá icúmí cuu xí vichi? Còo, vàchi divi sàhà ñà-nì cùu-xí' ducán nduá nì quesai ñuhiví. ²⁸ Te vichi dohó cachí' xí Yuamání': "Tavà-ní tñùñuhu xí-ní cundehè nèhivì".

Dandu nì tiacu tàchi ana càhàn ansivi, cachí-yà:

—Sàni taví tñùñuhu xí, doco más gà-ñà icúmí quee nùu nèhivì quivì nùu-xí.

²⁹ Ñàyùcànduá, nèhivì itá yucán, na ní tiacu-nè tàchi-yá, nì cachi-nè:

—Dàvì ní càhàn.

Te dava ga-nè nì cachi-nè:

—Ádi ángel nì càhàn xí Jesús.

³⁰ Dandu nì cachi-yá xí-né:

—Màdi sàhà yùhù nì càhàn Dios ndè ansivi nì tiacu-nsiá; sàhà mii-nsiá nduá nì càhàn-yá. ³¹ Cunaha-nsiá, sà-ítúú ndundaà sàhà nsidaa ñà-có-ndiáá ñuhiví yohó. Te vichi icúmí Dios tavà-yá quisi dandacú nùu ñuhiví yohó. ³² Daaní, nú sàni chituu ducún nèhivì yùhù, dandu icúmí danátàquì cuáhà nèhivì nùu.

³³ Palabra mà nì cachi-yá nahi ejemplu sàhà-ñá cundaà ini-ndà índù modo icúmí nèhivì cahni-néyà (nchìca cruz). ³⁴ Dandu nì cachi nèhivì cuáhà mà xí-yá:

—Nsiùhù, sàni inini-nsi nì cahvi-ne nùu ley ì ndé cachá': "Nicanicuahàn icúmí coo mii-yá nani Cristu". Doco mii-ní, cachí-ní ñà-icúmí nèhivì dananá ducún-nè mii-ní, (te cui-ní). Te cachí stná-ní ñà-nduù-ní Tnaha Nèhivì Ñuhiví. Pucs ¿nansa iá (chuun quidá) iin ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhiví?

³⁵ Dandu nì cachi Jesús xí-né:

—Iyuhu nduú tiempu cuáhàn cutnuù ndiaha luz (xí Dios) mahi-nsiá. Ñàyùcànduá, nacua datnúu ndiaha-yá nùu-nsiá, ducán quida ndisa-nsia cumplir vichi, vàchi (vaxi iin quivì) vihini cuxio nsidaamá, te ndé cuisì ichi ñáa ndòo nùu-nsiá. Cunaha-nsiá, nú nì cacá iin nèhivì ichi ñáa, mà có-cundáa tñùni ini-nè índù nùu-xí sàà-nè. ³⁶ Doco vichi nduú meru hora datnúu ndiaha-yá luz (xi-ya) nùu-nsiá, ñàyùcànduá cunindisá-nsiá sàhà-ñá sàà-nsiá cunduu-nsia dèhe mii-yá ana datnúu ndiaha xi-nsiá —nì cachi-yá.

Dandu nì quecuaán-yá iin xaan ndé mà ndácùhun nècuàchì mà-yá.

Nansa nì cahíchi ini nècuàchì ñuu Jesús mii-yá

³⁷ Mate cuáhà milagru nahnú nì quida-ya nì xini nèhivì, doco cóni sàà-nè cunindisá-néyà. ³⁸⁻³⁹ Te ducán nì cuu ndisa ñà-nduá nì tiaa profeta sàhana nani Isaías, vàchi dohó nì cachitnùhu ndómà:

Stoho-nsi Señor, sacu nèhivì nì xinindisá ñà-nduá nì cachi-nsi xí-né, mate cuáhà gà sàni quida-ní milagru fuerte, nì cachi ndómà.

Ñàyùcànduá, mànicúí gá cunindisá nèhivì (raza-yá), vàchi dohó nì tiaa stná Isaías mà (ñà-nduá nì cachi Dios) sàhà-né:

⁴⁰ Sàni dàcuái anima-nè, te quidámáxinì-nè quidé. Ñàyùcànduá, có-cùni-nè cundehè-nè ichi yùhù, nì có-cùni stná-nè mànihì ini-nè, nì có-cùni stná-nè natnahnù-nè (ichi váha), te ducán nsida vii' anima-nè, nì cachi-yá.

⁴¹ Ñà-jaàn nduá nì tiaa Isaías sàhana na ní xini ndómà seña xí Dios ñà-ndiaha ga cuáhàn quida Jesús, te nì cachitnùhu-nda sàháma.

⁴² Doco cunaha-nsiá, cuáhà gà stná nèhivì raza-yá nì xinindisá stná-néyà, dècuèndè stná cuáhà nècuàchì dandacú. Doco cóni càchí vate-né ñà-jaàn, vàchi nì yùhí-nè (cuidà ini) nècuàchì fariseu-nè, te mà cóó gá permisù cùhùn-nè

veheñuhu. ⁴³ Vàchi chicá nì cudìi ini-nè ndee vaha-ne nùu nèhivì ñuhivì, te màdi nùu Dios.

Nansa icúmí palabra nì cachi Jesús nsidandaà sàhà cuàchi nèhivì ñuhivì

⁴⁴ Daaní, nì ndàhi ndee Jesús, cachì-yà:

—Nú xiníndisà nèhivì yùhù, màdi cuisì yùhù xiníndisà-né; còo. Stná mii-yá ana nì techuun-xí vaxi xiníndisà stná-né. ⁴⁵ Te nú indéhe-né yùhù, dandu indéhe stná-né ana nì techuun-xí vaxi. ⁴⁶ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá datnúi nùu nèhivì ichì cùhùn-né, ñàyùcàndüá nì quesai ñuhivì yohó, dandu nsidaa ana xiníndisà xí, mà cáca gá-né ichì ñáa. ⁴⁷⁻⁴⁸ Te nú cundáa ini iin nèhivì ñà-ndüá cachì, te có-chivàha-neà, dandu icúmí ndundaà sàhà cuàchi-ne, te nihì-né castigu. Doco màdi yùhù icúmí nsidandaà xì sàhà-né. Còo, vachi màdi sàhà-ñá dandohì nèhivì nì quesai ñuhivì yohó. Còo; sàhà-ñá càcu-ne nì quesai. Divi palabra sàni cachì icúmí nsidandaà sàhà cuàchi nèhivì cahíchi ini-xì, te có-càndisà-né ñà-ndüá cachì. Icúmí palabra mà cachà nansa nihì-né castigu na sàa xìnu tiempu.

⁴⁹ 'Nsidaa ñà-ndüá sàni cachì xì-nsiá, màdi òni míi nì quèa; còo, divi Yuamáni' ndüú ana nì sàcùnàhì nùu-xì; divi mii-yá nì cachì-yà xì ñà-ndüá cunì-yà cachì xì-nsiá. ⁵⁰ Te ináhi, nú ni cúníndisà-nsiá ñà-ndüá dandacú-yá, dandu vida ndiaha cucumi-nsiá nicanicuahàn. Ñàyùcàndüá, nacua sàni cachì-yà xì, divi ñà-jaàn ndüá cachì xì-nsiá —nì cachì Jesús.

13

Nansa nì nacate Jesús sàhà nècuàchi dacuahá-yá

¹ Daaní, nì sàa vigilia vicò pascua, te ináhi Jesús sà-ìtúú stná quivì icúmí-yá quee-ya ñuhivì yohó nùhù-yà ndé iá Yuamáni-yá. Te cunaha-nsiá, cuú cuáhà ini-yà sàhà nèhivì xí-yá ndoo ñuhivì yohó, ñàyùcàndüá nì (quida-ya iñàha ñà-cundaà ini-ndà) yáha ga cuú cuáhà ini-yà sàhà-ndà. ² (Vàchi divi ñuú vigilia mà) iá-yà cudíni-yà xì (nèhivì xí-yá). Doco iin nècuàchimà nani Judas Iscariote, divi dèhe Simón, sànihnú ini-né cahin-nèya (nùu tè-xidandacú), vachi ducán nì dānácánì ini ñà-malu-né quida-ne. ³ Te mii-yá, ináhi stná-yà sàni chitnùnì ini Yuamáni-yá ñà-dandacú-yà nùu nsidanicuú iñàha, te ináhi stná-yà ñà-nùu Yuamáni-yà nì quixi-ya, te después nùhù-yà. ⁴ Ñàyùcàndüá, nì nacooyà ñà-xixí-yá, te nì ndacuiin-yà, nì tavà-yà dùhnù quihín-yà, te nì chichuni nihni-ya iin sicutó canì tixi-ya. ⁵ Daaní, nì tñii-ya iin tina, te nì dàchitù-yáñá tècuú, dandu nì quesaha-yà nacatè-yá sàhà nècuàchi dacuahá-yá, te después nì nsida lchí-yáñá xì sicutó cani-ma.

⁶ Te na ní sàa-yà ndé iá Simón Pedro, dandu nì cachì-nè xì-yá:

—¿A ndisa cunì-nì nacate-nì sàhì, Señor mío?

⁷ Te nì cachì-yà xì-né:

—Vichi có-sànihì inì-ní índù iñàha ndüá cuàhin quide xì-ní, doco vaxi iin quivì, dandu sàa-ní cundaà vaha inì-ní.

⁸ Dandu nì cachì-nè xì-yá:

—¡Còo! ¡Mà nunca cuàhi nacate-nì sàhì!

Te nì cachì tu-ya xì-né:

—Nú màsà nácátì sàhà-ní, mà cúí cunduu-ní nèhivì xí.

⁹ Te nì cachì tu-ne xì-yá:

—Señor mío, nú ducán ndüá, dandu nacate stná-ní ndahì xì òni, te màdià cuisì sàhì.

¹⁰ Dandu nì cachì-yà xì-né:

—Cunaha-ní, nú làcà nì xichi iin nèhivì, còò necesidad cuchi tu-ne, vèchi sà-ia ndoo inicutu icà-né, cuiisì sàhà-né (cúdi), te ñà-jaàn xiñuhu ndoo. Te ducán iá stná xì mii-nsiá vichi, sàni ndoo vaha dahuun anima-nsiá. Doco màdi nsidaa-nsiá iá ndoo-nsia.

¹¹ Ducán nì cachi-yà, vèchi ináhà-yà ana cuàhàn dicò xì-yà, ñàyùcàndüá nì cachi-yà: “Màdi nsidaa-nsiá iá ndoo-nsia”.

¹² Daaní, nì nsihi nì nacate-ya sàhà-né, dandu nì nàcùndixi-ya dùhnù quihín-yà, te nì sàcòo-ya. Te nì cachi-yà xì-né:

—¿A cundáa inì-nsia índu chuun nì quide xì-nsiá ducán? ¹³ Pues Maestro cachi-nsiá xì, te Stoho-nsi Señor cachi stná-nsiá xì. Te vátuni iámà, vèchi divi nduí. ¹⁴ Doco cunaha-nsiá, mate maestru xi-nsia nduí, te stoho-nsiá nduí, doco nì nacati sàhà-nsiá. Ñàyùcàndüá, stná mii-nsiá ndiá icà-nsiá nacate stnahá stná-nsiá sàhà-nsiá. ¹⁵ Vèchi nacua nì quide xì mii-nsiá, divi ducán xiñuhu quida stná-nsiá. ¹⁶ Ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá yohó: màsà cútúxí inì iin peón ñà-chicá ndiaá-te nùù lamú xì-tè. Stná iin tè-nihì-xì iin razón, màsà cútúxí inì-te ñà-chicá ndiaá-te nùù ana nì techuun-xì-té xì razón mà. ¹⁷ Ñàyùcàndüá, nú sàni cundáa vaha inì-nsia ñà-ndáa nduá sàni cachì xì-nsiá, te quidá ndisa-nsia cumplir, dandu ndiaha gá cundoo-nsia.

¹⁸ “Doco có-càhin sàhà nsidaa-nsiá. Yùhù ináhí índu nèhivì sàni nacàxin. Te nacua nì cachitnùhu nùù tutu ì, ducán ndisa sàni cuu xí, vèchi dohó cachá: “Ín tiàa cutnàhà xí na xixí, divi nduú ana sàni nanduu ana xiní ùhì xì”.” ¹⁹ Yùhù, tàñáha ga yàhi tuundoho icúmi cuu xí, doco sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà-ñá, dandu na sàa cuu ducán, icúmi-nsiá cunindisá-nsiá ñà-divi yùhù nduú mii-yà. ²⁰ Ñà-ndácuisì nduá yohó cachí xì-nsiá: nú xiníndisá nèhivì iin ana nì techuín, dandu queámà na ian sàni xinindisá stná-nè yùhù. Te nú ducán xiníndisá-nè yùhù, dandu cuní cachàmà xiníndisá stná-nè mii-yà nì techuun-xí vaxì ²¹ —nì cachi-yà.

Nansa nì cachi Jesús ñà-divi Judas icúmi quida xì-yà entregar

Dandu nì quesaha-yà cuhúun cuáhà ini-yà, te nì cachitnùhu-ya xì nèhivì xí-yà yucán:

—Cunaha-nsiá, iá iin-nsia cuàhàn cahin xì.

²² Ñàyùcàndüá nì quesaha nsidaa nècuàchìmà indèhe stnahá-né nùù-né, nacáni ini-nè ana divi càhàn-yà sàhà-xì cahan-né. ²³ Te yatni uun diin-yà iá iin nècuàchì màni guá nùù-yà. ²⁴ Ñàyùcàndüá, nì quida Pedro iin seña nùù nècuàchìmà ñà-nì ndacàtnùhù-né nùù-yà ana divi càhàn-yà sàhà-xì. ²⁵ Dandu nècuàchìmà, chicá nì cuyatni-ne nùù-yà, te nì cachi-nè xì-yà:

—Señor mío, ¿ana divi nduú tiàa cachí-ní?

²⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Cuàhìn dandaxín iyuhu pan, te ana cuàhi, divi nècuàchì jaàn nduú-né.

Dandu nì dândaxín-yà pan mà, te nì sàha-ya Judas Iscariote, divi dèhe Simón. ²⁷ Te na ní tniì nècuàchìmà pan mà, dandu nì quihvi ñà-malu Satanás ini anima-nè. Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ñà-ndüá cuàhàn-ní quida-ní, yàchì quida-niá.

²⁸ Doco nèhivì dava ga cutnàhà xì-yà yucán, cóni cundáa ini-nè índu chuun nì cachi-yà palabra mà xì nècuàchìmà. ²⁹ Dava-ne, nì tuxi ini-nè nì cachi-yà ducán sàhà ñà-nduú nècuàchìmà ana ndiáa xì dihùn xí nsidaa-né, te ádi iá iñàha cùhùn-nè cuiin-nè ñà-nducahnú vicò, te ò cùhùn-nè dasàn-né dihùn nùù nècuàchì ndahví cahan-né, (doco còó). ³⁰ Daaní, na ní nsihi nì tniì Judas mà pan mà, dandu vichi vichi nì quee-ne cuàhàn-nè; te ñuú nduá.

Ñà-ndiúu palabra saa ni dandacú Jesús nùu-ndà

³¹ Na sácuaàhàn Judas, dandu ni cachi Jesús:

—Yùhù ana nduú Tnaha Nèhivi Ñuhiví, vichi sàni nìhi ndise tñũñuhu xí, te sàhà stná yùhù icúmí quee ga stná tñũñuhu xí (Yuamání) Dios. ³² Ñàyùcàndüá, nú sàhà yùhù chicá coo tñũñuhu xí-yá, dandu stná yùhù nìhi gá stnài más tñũñuhu quida-ya; te yàchi icúmí-yá quida-ya ducán. ³³ Hijos, làcà iyuhu-ní coo guè xì-nsiá yohó. Vàchi nacua ni cachi xì nècuàchi raza-ndà Judea daa, ñà-jaàn nduá cachi stnài xì mii-nsiá vichi, icúmí-nsiá nanducu-nsiá yùhù, doco lugar ndé cùhìn mà-cuí sàà-nsiá. ³⁴ Te vichi dandacuí iin ley saa chivàha-nsiá, divi ñà-cuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, ñà-jaàn nduá dandacuí; nacua cuú cuàhà inì sàhà mii-nsiá, divi ducán xiñuhu cuu stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá. ³⁵ Vàchi nú ni cuú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, dandu sàhàjàn vätùni cundaà ini nsidaa nèhivi ñà-divi nèhivi xí yùhù nduú-nsiá.

Nansa ni cachitnùhu Jesús ñà-icúmí Pedro nacuaà-néyá

³⁶ Dandu ni cachi Simón Pedro xì-yá:

—Señor mío, ¿índüví cùhùn-ní?

Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Vichi mà cúí cutnaha-ní xí cùhùn índü icúmí cùhìn. Doco después, dandu icúmí stná-ní sàà-ní yucán.

³⁷ Dandu ni cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿índü chuun mà cúí cutnahá stnài xì-ní cùhùn vichi? Vàchi cunaha-ní, dispuestu ié` cuì sàhà-ní.

³⁸ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—¿A ndisa dispuestu iá-ní cuì-ní sàhí cahan-ní? Yùhù cachí xì-ní, te ñà-ndàà nduá, tãñáha ga coto lehe, te sàni nacuaà-ní yùhù ùni xichi.

14*Ñà-ndüá ni cachi Jesús xì nèhivi xì-yá ñà-mii-yá nduú-yá ichi sàà-ndà nùu Yua-nda Dios*

¹ Màsà nácání gá ini-nsiá; cuisì cunihnu ini-nsiá Dios, te cunihnu stná ini-nsiá yùhù. ² Inì vehe cahnú Yuamání` iá cuàhà gá lugar ndé cundoo-nda. Te nú màdi ñà-ndàà nduájàn, dandu sàni cachi xì-nsiá nì cúí. Doco icúmí codònú nùu-nsiá cùhìn sàhà ñà-quida vii` ndé cundoo stná-nsiá xí. ³ Daaní, na nsihi quideàmà, dandu icúmí naxicocuin nàcuàqui mii-nsiá nùhù-ndà sàhà-ñà cutnaha-nda cundoo-nda yucán. ⁴ Te lugar yucán, sàcùndàà inì-nsiá índü iá`, te sàcùndàà stná inì-nsiá índü ichi sàà yucán.

⁵ Dandu ni cachi Tomás xì-yá:

—Señor mío, có-ináhá-nsi ichi mà, vachi có-cùndàà ini-nsi índü cùhùn-ní.

⁶ Dandu ni cachi Jesús xì-né:

—Yùhù nduí ichi mà, te nduú stnài ñà-ndácuisì, te nduú stnài ana (sáha xi) vida ndiaha. Nú màdi sàhà yùhù, còò íin sàà nùu Yuamání. ⁷ Doco nú ináhá-nsiá yùhù, dandu ináhá stná-nsiá mii-yá. Ñàyùcàndüá, vichi sàni xini-nsiàyà, te sà-ináhá stná-nsiàyà.

⁸ Dandu ni cachi Felipe xì-yá:

—Señor mío, cuní-nsi cundehè-nsí Yua-nda Dios, dandu ndòò vaha ini-nsi.

⁹ Dandu ni cachi-yà xì-né:

—Sàcuàhà gá tiempu ié` cutnàhí xì-nsiá, te ¿a tãñáha ga nacunì-ní yùhù, Felipe? Cunaha-ní, nú sàni xini-nsiá yùhù, dandu ñà-sàni xini stná-nsiá Yuamání` nduá, te còò cá necesidad cachi-ní ñà-cuní-nsiá cundehè-nsiàyà.

10 Ádi sá-xiníndísá-nî ñà-ñùhú saín vida xi ini Yuamáni', te ñuhú stná vida xi-ya ini yùhù. (Pues divi ducán nduá, te sàhámà) nsidaa ñà-nduá cachí xì-nsiá, màdiá inì-ni mií ndacú inà, vàchi ini animé iá Yuamáni', te divi-ya nduú ana quidá-xì obra ndiaha xí-yá (xiní-nsiá). 11 Cunindísá-nsiá ñà-ñùhú vida xi ini mii-yá, te iá stna vida xi-ya ini yùhù. Te nú có-xiníndísá-nsiá mate sàni cachi xì-nsiá ducán, doco siquiera cunindísá-nsiá ñà-sàni xini-nsiá milagru ndiaha nì quide. 12 Ñà-ndáa nduá cachí xì-nsiá yohó: nú xiníndísá ndisa iin nèhivi yùhù, dandu vátùni quida stná-nè milagru nahi ñà-nduá quidé. Dècuèndè milagru chicá fuerte vátùni quida stná-nè, vàchi icúmí nùhì ndé iá Yuamáni'. 13 Te nsidaa ñà-nduá nì cacán tàhvi-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quiví, icúmí quideà, dandu chicá más nihi Yuamáni' tñùñuhu xí-yá sàhà yùhù ana nduú Dèhemani-yá. 14 Ndéni iñàha nì cui nì cacán tàhvi-nsiá, te ndacùcahan-nsiá quiví, quideà.

Nansa nì quida Jesús comprometer techuún-yá Espíritu Ìi xí-yá quixi

15 'Nú cuú ndisa ini-nsiá sàhí, dandu icúmí-nsiá chivàha-nsia ñà-nduá dandacuí nùù-nsiá. 16 Icúmí cacán tàhvi stnáì nùù Yuamáni', dandu techuún-yá inga ana quixi chindee xi-nsiá, te Yà-ìcúmí quixi ma, nicanicuahàn icúmí-yá coo-ya cutnahá-yá xì-nsiá. 17 Divi Espíritu Ìi xí Dios nduú-yá, te cuisì ñà-ndacuisì cachí-yá. Nèhivi dava ga ñuhiví yohó, mà cúí nihi-né Yà-ì mà, vàchi có-tùí-yá nùù-né, te nì có-ínahá stná-nèyà. Doco mii-nsiá, sà-ínahá-nsiâyà, vàchi sà-íà-yá cutnàhá-yá xì-nsiá, te después, icúmí-yá yàha-ya ini anima-nsiá coo-ya nicanicuahàn. 18 Yùhù, mà cuáhi ndòo perchì-nsiá, vàchi icúmí naxicocuññ ñà-coi xì-nsiá.

19 'Làcà sacu tiempu, dandu mà cúni gá nèhivi ñuhiví yùhù. Doco mii-nsiá, jaan. Vátùni cuni-nsiá yùhù. Iin-ni itiácuí, te sàhà ñà-itiácuí, ñàyùcànduá iin-ni cutiacu stná mii-nsiá. 20 Na sàà quiví yucán, dandu cundaà vaha ini-nsia ñà-iin-ni nduú xì Yuamáni', te cundaà stná ini-nsia ñà-sà-íà stná mii-nsiá ini animé, te yùhù, ini anima mii-nsiá iá stnáì.

21 'Ana ináhá xí ñà-nduá dandacuí, te quidá-néa cumplir, divi nècuàchìma nduú ana cuú ndisa inì-xi sàhí. Daaní, nú cuú ini-nè sàhí, icúmí Yuamáni' cuu stná ini-yá sàhà-né, te stná yùhù, cuu stná inì sàhà mii-né, te datú nansa nduú modo xi nùù-né.

22 Daaní, nì càhàn Judas xì-yá, (doco inga Judas), màdi Judas Iscariote, te dohó nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, ¿Índu chuun cuisì nùù nsiùhù icúmí-ní datú-ní nansa nduú modo xi-ní? ¿Índu chuun mà quidá-ní ducán xì dava ga nèhivi ñuhiví?

23 Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Nèhivi cuú ini-xi sàhí, tùha-ne chivàha-ne ñà-nduá cachí xì-né. Dandu Yuamáni', icúmí stná-yá cuu ini-yá sàhà-né, te sàà-nsi nùù-né ñà-cundoò-nsi ini anima iin iin-ne. 24 Doco nècuàchì có-cùú inì-xi sàhí, có-chivàha-ne ñà-nduá cachí. Te ñà-nduá cachí xì-nsiá, màdi inì-ni mií ndacú inì cachi ñà-jaàn. Còò, Yuamáni' nduú ana chítùnì inì-xi ñà-nduá cachí xì-nsiá.

25 'Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn sàni cachi xì-nsiá mientras iá ve xì-nsiá yohó. 26 Doco iá inga ana cuàhàn chindee xi-nsiá, divi nduú Espíritu Ìi icúmí Yuamáni' techuún quixi cuenta xi. Te Yà-ì mà, icúmí-yá chinaha-yá mii-nsiá nsidaa iñàha, te dansínúú ini-yá mii-nsiá nsidaa ñà-nduá sàni cachi xì-nsiá.

27 'Mate cùhìn, doco sàhà yùhù vátùni nduú-nsia contentu, divi nacua ié contentu, ducán sáhatahvi stnáì mii-nsiá ñà-cundoò stná-nsià contentu. Mà quidé na quidá nèhivi ñuhiví yohó, diin modo ndoó ñi-né. Còò, màsà nácáni

ini-nsià sàhà ni-ìñàha, ni màsà yúhí-nsià. ²⁸ Vichi sàni inini-nsia nì cachì ñà-ìcúmí nùhù xiqué, dandu naxicocuñ. Te nú ni cuú vaha ini-nsià sàhí nì cuí, dandísá cudíi gá ini-nsia ñà-nì cachì icúmí nùhì ndé iá Yuamáni', vachi chicá dandacú mii-yá. ²⁹ Cunaha-nsiá, sàni cachitnùhì xì-nsiá palabra yohó sàhà ñà-nduá cuàhàn cuu después, dandu quivì cuu ndisa nacua sàni cachì xì-nsiá, vátuni cunindísá ví-gá-nsiá.

³⁰ 'Pues vichi, mà cáhàn cuàhà gué' xì-nsiá, vachi sà-vàxi mii-sí dandacu-xi nùù nèhivì ñuhivì yohó, te còò ni-ìñàha nduú-si xi yùhù. ³¹ Doco ñà-nduá cuàhìn quide, cuàhìn quideà sàhà ñà-cundaà ini nèhivì ñuhivì ñà-cuú ndisa ini sàhà Yuamáni', te cuní quidandise ñà-nduá nì dandacú-yá nùí. Ñàyucànduá, ndacuíta-nsia cùhùn-ndà.

15

Ejemplu sàhà nducuyòhò sì-uva

¹ Ñà-ndàá nduá, ducán ié' xì nèhivì-xí na ian nducuyòhò ndèè nduí. (Te mii-né, nahi rama-nu nduú-né.) Te Yuamáni', nahi nècuàchì ndiaá xì-nú nduú-yá. ² Vachi nsidaa ndahà nducuyòhò, nu có-càná quisi vídià, tànhdèà. Te nú cuàha-sì nùù ndahà-nú, dandu tànhdè ndodò iin ian ndundoa sàhà-ñà chicá más quisi vídi cana. Ducán nduú modo quidá stná Yuamáni' xì nsidaa nèhivì nihnú vaha ini xí'. ³ Ñàyucànduá, stná mii-nsiá, sàni ndundoo stná anima-nsiá ñà-sàni càhìn xì-nsiá palabra ndiaha. ⁴ Te vichi, iin-ni ni cúníhnú vaha ini-nsiá yùhù, dandu icúmí coo stná vida-xi ini anima-nsiá, vachi ducán iá' na iin ndahà nducuyòhò, nú có-ítúú gá' ìcà nducuyòhò ndèè mà, dandu mà cuàha ga quisi vídi. Te ducán iá stná xì mii-nsiá, nú có-nìhnú vaha ga ini-nsia yùhù, dandu mà cúí quida ga-nsiá ni-iin ñà-vàha.

⁵ Ñàyucànduá, yùhù nduí nahi nducuyòhò ndèè mà, te mii-nsiá nduú-nsiá nahi rama-nu. Nú iin-ni nihnú vaha ini-nsiá yùhù, te iá stná vida xi ini anima-nsiá, dandu vátuni quida stná-nsiá cuàhà gá ñà-vàha. Doco nú màsà chindéi mii-nsiá, mà cúí quida-nsia ni-ìñàha. ⁶ Doco ini nèhivì, nú có-cuní-nè cunihnu ini-nè yùhù, dandu ducán cuu xi-né na iin ndahà yutnù sàni tànhdè, vachi díta-nèà iladu ñà-ìchà, te nú sàni ìchà, dandu danátácá-nèà quèa ñuhu coca.

⁷ 'Doco nú ndisa, nihnú vaha ini-nsiá yùhù, te iin-ni nsinúú ini-nsiá ñà-nduá cachí xì-nsiá, dandísá, vátuni càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios ndéni ìñàha nì cuí, te nìhì-nsiáñà. ⁸ Te nú cuàhà gá ñà-vàha nìhì-nsiá quida-nsia, dandu chicá más tnùñuhu xí Yuamáni' quee, te sàà stná-nsiá cunduu ndisa-nsia nèhivì nchícùn víi xí'.

⁹ 'Cunaha-nsiá, divi nacua cuú ini Yuamáni' sàhí, divi ducán cuú stná ini sàhà mii-nsiá. Ñàyucànduá, iin-ni ni cundóò mání-nsiá nùí. ¹⁰ Cunaha-nsiá, nú ni chivàha-nsia ñà-nduá dandacuí, dandísá, iin-ni cundoo maní-nsiá nùí. Vachi yùhù, chivàha stnáì ñà-nduá cachí Yuamáni', ñàyucànduá màni gué' nùù-yá.

¹¹ 'Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xì-nsiá sàhà-ñà nì cudíi stná ini-nsiá nacua cudíi ini yùhù, vachi cuní cundoo-nsia contentu nicanicuàhàn. ¹² Ñà-yòhò nduá dandacuí nùù-nsiá, ñà-nì cuú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, nacua quidá yùhù xì mii-nsiá, ducán cuní quida stná-nsiá.

¹³ 'Nú ni cuí iin nèhivì sàhà iin ana iá vaha xi-né, dandu cundaà ini-ndà, yáha ga cuú ndisa ini-nè sàhà nècuàchìmà. ¹⁴ Pues cunaha-nsiá, nècuàchì kíndoo vaha-xí nduú stná-nsiá nú ni quidá ndisa-nsia ñà-nduá dandacuí.

15 'Vichi mà cächí guè xì-nsiá ñà-ndüü-nsiá ana xinúcuáchí uun nù; còó, amigo-xi cachí' xì-nsiá, vächi iin ana xinúcuáchí uun nù lamú-xi, có-cundáa ini-nè nansa nacáni ini lamú mà quida-ne. Doco yùhù, claru sàni cachí xì-nsiá nsidaa ñà-ndüá nì cachi Yuamáni' xí, ñàyücàndüá, nàhà xicà, amigo-xi sàndüü-nsiá.

16 'Cunaha-nsiá, màdi mii-nsiá nì nacàxin-nsiá yùhù. Còó, yùhù nì nacàxin mii-nsiá, te nì chitnùni ini ñà-cùhùn-nsiá, quida-nsiá cuàhà ñà-vàha. Te obra quida-nsiamà, mà ndútâ. Dandu nsidaa ñà-ndüá nì cacán tàhvi-nsiá nù Yuamáni', te ndácùcahan-nsiá quiví, seguru nihì-nsiáña.

17 'Ñà-yòhó nduá dandacuí nù-nsiá, ñà-nì cuú stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá.

Nansa nì cachitnùhu Jesús ñà-mà cuñúhù dava nèhivì ñuhivì ndohó tè-ndüü nèhivì xí-yá, vächi nì cóni xìñùhù stná-nè mii-yá

18 'Na xiní-nsiá xiní ùhì nèhivì ñuhivì mii-nsiá, dandu xiñuhu nsinuu ini-nsiá ñà-dihna yùhù nì xiní ùhì stná-nè. 19 Doco nú iin-nì nì cúnfhnú stná ini-nsiá na nihnú ini mii-né, dandísá cuu ini-nè sàhà-nsiá nì cùí. Doco yùhù, sàni nacàxin mii-nsiá nù nsidaa-né, te ñàyücàndüá xiní ùhì-nènsiá, vächi có-nihnú gá ini-nsiá nahi mii-né. 20 Doco xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nì cachi xì-nsiá daa, ñà-màsà cútúxí ini iin peón ñà-chicá ndiaá-te nù lamú xi-tè. Vächi nú sàni quida quini nèhivì xì yùhù, dandu stná mii-nsiá icúmí-nè quida quini xi-né. Te nú nì chivàha-ne ñà-ndüá nì cachi yùhù nì cùí, dandísá chivàha stná-nè ñà-ndüá cachi mii-nsiá. 21 Cunaha-nsiá, ducán icúmí nèhivì cuni ùhì-nè mii-nsiá sàhà-ñà nduú-nsiá nèhivì xí, te sàhà stná ñà-có-ínahá-nè mii-yá ana nì techuun-xí vaxi.

22 'Nú màsà quésái ñuhivì yohó càhìn xì-né, dandu mà cúnsideá cuàchi-ne nì cùí. Doco vichi có-nànihi gá ini-nè nansa cachi-nè sàhà cuàchi nì quida-ne. 23 Nú có-xiñùhù nèhivì yùhù, dandu nàhà claru ñà-có-xiñùhù stná-nè Yuamáni' nduú stná. 24 Cuàhà milagru sàni quide nì xiní-nè. Mate ndoó gá nèhivì nì quida ga stná milagru, doco có-ndüdávamá xì ñà-ndüá sàni quida yùhù. Te nú màsà quédé milagru mà, dandu mà cúnsideá cuàchi stná-nè nì cùí. Doco vichi sàni xiní-nè yùhù xì stná Yuamáni', te ñàyücàndüá xiní ùhì-nè yùhù xì stná mii-yá. 25 Doco ducán nì quida-ne sàhà-ñà nì cuú ndisa ñà-ndüá cachí nù tutu ì xì-né ndé cachá: "Nì xiní ùhì-nè yùhù, mate cò nì-ínàhà disàhà-xí nduá".

26 'Cunaha-nsiá, nú sàni nasai nù Yuamáni', dandu icúmí techuín mii-yá ana nduú Espíritu ì ñà-quixi-ya chindee-yá mii-nsiá. Te mii-yá, puru ñà-ndácuisi nihnú ini-yá. Nù Yuamáni' icúmí-yá quee-ya quixi-ya ñà-datnùu ini-yá mii-nsiá sàhí. 27 Dandu icúmí stná-nsiá càhàn-nsiá xì nèhivì sàhí, vächi ndè quiví primeru xicánúu-nsiá xí.

16

1 'Cuàhà gá sàni càhìn xì-nsiá sàhà-ñà màsà nàxicócuñ ini-nsiá. 2 Vächi nèhivì dava ga, icúmí-nè taxi-né mii-nsiá nù veheñùhu xi-ne. Te vaxi stná iin tiempu na cutuxi ini-nè ñà-cùdñi gá ini Dios nú nì cahní-né mii-nsiá. 3 Doco sàhà-ñà có-ínahá-nè Yuamáni', te nì có-ínahá stná-nè yùhù, ñàyücàndüá icúmí-nè quida-ne ducán. 4 Doco vichi sàni cachitnùhì xì-nsiá sàhà nsidaajàn, te sàhámà quiví cuu xì-nsiá ducán, vätùni nsinuu ini-nsiá ñà-divi ducán nì cachi xì-nsiá.

Chuun ndiaha icúmí Espíritu ì xí Dios quida-yá

'Cóni càchítñùhi xì-nsiá palabra yohó antes, vächi yohó ié' cutnáhi xì-nsiá. ⁵ Doco vichi icúmí nùhi nùù mii-yá ana nì techuun-xí vàxi. Te ni-iin-nsia có-ndàcàtnùhù-nsiá nùù índù cùhin. ⁶ Doco ñà-ni cachi xì-nsiá ñà-nduá nì cachi, ñàyùcànduá yáha ga ndoó-nsiá tnùnsí ini vichi. ⁷ Doco cunaha-nsiá, ñà-ndáá nduá, chicá ndiaha icúmí quea nùù-nsiá nú sàcuàhìn, vächi nú mäsà cùhin, dandu mà quíxi mii-yá ana icúmí chindee xì-nsiá. Doco nú sàcuàhìn, dandu icúmí techuín mii-yá quixi-ya. ⁸ Te nú sàni quesaa-yà, dandu dacúndáà ini-yà nèhivì ñuhivì sàhà cuàchi-ne, xì sàhà stná ichì váha, xì sàhà stná nansa icúmí ndundaà sàhà-né. ⁹ Claru icúmí-yà dacúndáà ini-yà nècuàchímà ñà-íá ndisa cuàchi-ne ñà-có-xìníndísà-né yùhù. ¹⁰ Te icúmí-yà cachi stná-yà xì-né nansa íá ichì váha, vächi yùhù, mànuhì' nùù Yuamánì' (íá ansivi), te mà cúnì gá-né yùhù. ¹¹ Daaní, icúmí-yà cachi stná-yà xì-né nansa icúmí ndundaà sàhà-né, vächi cunaha-nsiá, sàni cachi Dios sàhà ñà-malu dandacú ñuhivì yohó ñà-icúmí-sí cunsida-sì cuàchi-sì nicanicuahàn.

¹² 'Cuàhà gá iñàha cumáni gá cachi xì-nsiá, doco vichi mà cúí, vächi tãñàha ga cui mànihì ini-nsia. ¹³ Doco después icúmí quesaa Espiritu Ì, te mii-yà, puru ñà-ndàcuisì nihnú ini-yà. Te icúmí-yà chindee stná-yà mii-nsiá sàhà-ñà vätùni cundaà ini-nsiá nsidaa ñà-nduù ndisa palabra ndàcuisì. Vächi màdi ini-ni mii-yà ndacu ini-yà ñà-nduá cuàhàn-yà cachi-yà. Còò, vächi cachi-yà ñà-nduá iníni-yà cachi' (Yuamánì'). Te icúmí-yà cachtñùhu stná-yà xì-nsiá nansa icúmí coo quivì vàxi xi-nda. ¹⁴ Te tavà gá stná-yà más tnùñuhu xí; vächi nùù yùhù icúmí-yà nihì-yà ñà-ndiaha ì xí, te datnúù-yà sàxìnitnùni-nsiá. ¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá icúmí Yuamánì', divi stoho stná nduú. Ñàyùcànduá cachì' xì-nsiá ñà-icúmí Espiritu Ì mà nihì-yà nsidaa ñà-nduù ñà-ndiaha ì xí, dandu datnúù stná-yà sàxìnitnùni mii-nsiá.

Ícúmí nèhivì xí Jesús cuhuun ini-nè iin tiempu tii, doco yàchì icúmí-nè ndudii ini-nè inga tu na natiacu-yà, nì cachi-yà

¹⁶ 'Làcà sacu tiempu, dandu mà cúnì gá-nsiá yùhù. Vächi mànuhì' nùù Yuamánì'. Doco sacù-ni quivì cunduamà, te cuni tu-nsia yùhù —nì cachi-yà.

¹⁷ Ñàyùcànduá, nì ndàcàtnùhù tnahá dava nècuàchì dacuahá-yà-mà nùù-né, cachì-né:

—Ndíá nduá cunì cachi-yà ñà-sacu gá tiempu, te mà cúnì gá-ndàyá, te inga sacu quivì, dandu sà-cuni tu-ndayá, nì cachi-yà; te cachì stná-yà mànuhù-yà nùù Yuamánì-yà. ¹⁸ Pues ¿ndíá nduá cunì cachi palabra nì cachi-yà mà ñà-sacu gá tiempu coo ga-yà yohó? Có-cùndáà ini-ndà nansa cunì cachi ñà-jaàn —nì cachi-né.

¹⁹ Daaní, Jesús, ñà-sà-ínáhá-yà cunì-nè ndàcàtnùhù-né nùù-yà sàhámà, ñàyùcànduá nì cachi-yà xì-né:

—¿A cunì-nsiá ndàcàtnùhù-nsiá nùù sàhà ñà-nduá nì cachi xì-nsiá ñà-làcà iyuhu tiempu, te mà cúnì gá-nsiá yùhù, te inga sacu quivì, dandu sa-cuni tu-nsia yùhù? ²⁰ Ñà-yohó cachítñùhi xì-nsiá: icúmí-nsiá cuacu-nsia, te cundoo-nsia tnùnsí ini (iin tiempu tii), doco nèhivì dava ga ndoó ñuhivì, còò. Ícúmí-nè cudii ini-nè. Doco mii-nsiá, mate ducán ni cùndóó-nsiá tnùnsí ini, doco después icúmí cuxio nsidaámà nùù-nsiá, te ndudii tii ini-nsiá.

²¹ Iin nècuàchì ñàhà, nú sàni sàà hora tñinuù méé xì-ne ñuhivì, dandu yáha ga cuhúun ini-nè, vächi sàni sàà quivì ndoho-ne quidamà. Doco nú sàni tñinuù-vé, dandu nándodó-né sàhà dolor, vächi cudíi gá ini-nè ñà-sàni quesaa inga luchì tii. ²² Te ducán icúmí coo stná xì mii-nsiá. Mate cuàhà gá cuhúun

inì-nsia vichi, doco yùhù icúmí cuni tui mii-nsiá después, dandu cuàhà gá ndudiù tú ini-nsià. Te ni-iin nêhivi, mà cúí cadì-nè nùù ñà-jaàn.

Nansa icúmí Jesús cundee-yá

²³ Quiví yucán, mà ndacàtnùhù gá-nsià ni-ìñàha nùí, vâchi cuisì icúmí-nsiá ndacùcahan-nsiá quiví na xícàn tàhvi-nsiá nùù Yuamáni', dandu nìhì-nsiá nsidaa ñà-nduá xícàn-nsià. Palabra ndacuisì nduájàn. ²⁴ Tañáha ga ndacùcahan-nsiá quiví na xícàn tàhvi-nsiá ìñàha. Doco vichi nì cacán tàhvi-nsiá ducán, te nìhì-nsiáñà, dandu chicá cudii ini-nsià.

²⁵ Ndè vichi cuisì puru ejemplu-nì nduá nì nacani xì-nsiá. Doco vâxi iin quiví, dandu mà nácání gué' ejemplu xì-nsiá, vâchi claru icúmí cachì xì-nsiá sàhà Yuamáni'. ²⁶ Daaní, tiempu yucán màdi yùhù cacán gué nùù-yá sàhà-nsiá, cachí. Còó, cuisì quiví yùhù icúmí-nsiá ndacùcahan-nsiá (na cacán tàhvi-nsiá). ²⁷ Vâchi cuú ini-yá sàhà-nsiá sàhà-ñá cuú stná ini-nsiá sàhí, te xiníndísá stná-nsiá ñà-nùù mii-yá nì quixi. ²⁸ Vâchi (ñà-ndáa nduá), nùù mii-yá nì quixi nì quesai ñuhiví yohó; te vichi icúmí nacoi ñuhiví yohó, te nùhì nùù-yá.

²⁹ Dandu nì cachì nècuàchè dacuahá-yá xì-yá:

—Vichi ndisa, claru cáhàn-ní. Màdi ejemplu uun nduá cachí-ní vichi.

³⁰ Vitni sàni sàà-nsi nì cundaà ini-nsi ñà-ìnhá-há-ní nsidanicuú ìñàha. Te mate tañáha ga ndacàtnùhù-nsí nùù-ní sàhà ìñàha, (doco vâtùni cachì-ní xì-nsí). Ñâyùcànduá vichi xiníndísá vâha-nsi, ñà-ndáa nduá, nùù Yua-nda Dios nì quixi-ní.

³¹ Dandu nì cachì Jesús xì-né:

—¿A ndísá xiníndísá vâha-nsia vichi? ³² Cunaha-nsiá, vâxi iin tiempu, dandu cuitài nihni-nsia vehe-nsia, te làcà mindaí nacoò-nsia. Te vichi sàni sàà stná tiempu mà. Doco màdi ndisa ndòò mií; còó, vâchi cutnâhâ stnâi xì Yuamáni'. ³³ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì xì-nsiá sàhà-ñá nì cúndóó-nsiá contentu ñà-nìhnú vâha ini-nsiá yùhù. Te mate quídá quíní nêhivi xì-nsiá na ndòò ì-nsiá ñuhiví yohó, doco màsá cùhúun ini-nsiá sàhájàn, vâchi yùhù, sàni cundeí nùù nêhivi malu ñuhiví yohó.

17

Nansa nì xicàn tàhvi Jesús sàhà nêhivi xí-yá

¹ Na ní nsihì nì cachì Jesús nsidaájàn, dandu nì ndacoto ndiaá-yá ansivi, te nì cachì-yá xì Yuamáni-yá:

—Cáhìn xì-ní Yuamáni'. Vichi ndisa, sàni sàà hora. Te yùhù ana nduú Dêhemani-ní, xíquèn ñà-nì tàvâ-ní tnùñuhu xí nùù nêhivi ñuhiví, dandu vâtùni quee stná tnùñuhu xí mii-ní quide. ² Vâchi sàni chitnùní inì-ní ñà-ndahà yùhù cundoo nsidanicuú nêhivi. Dandu nêhivi nì chitnùní ini-ní cunduu nêhivi xí, nìhì-né vida ndiaha nicanicuahàn nùí. ³ Te ¿jndù modo nìhì-né vida ndiaha ma? Cuisì sàhà ñà-cunaha-né mii-ní xì stná yùhù Jesucristu, vâchi mii-ní, ñà-ndacuisì mindaa Dios nduu-ní, te yùhù nduí ana nì techuun-ní vâxi ñuhiví.

⁴ Vichi sàni dàxinui chuun nì dândacù-ní nùí quide, te sàhà ñà-jaàn sàni quee cuàhà tnùñuhu xí-ní. ⁵ Ñâyùcànduá, vichi xíquèn nùù mii-ní Yuamáni' ñà-coi cutnâhí xì-ní, te ducán quee más gá tnùñuhu xí; xíquèn ñà-coi nùù-ní xì tnùñuhu xí nacua nìsa ìe antes na táyôo ñuhiví.

⁶ Mii-ní, nì nacàxin-ní dava nêhivi ñuhiví yohó, te nì chitnùní inì-ní ñà-cunduu-ne nêhivi xí. Te yùhù, sàni dàtúí nùù-né nansa iá-ní. Nêhivi xí

mii-ní nì sanduu-ne, dandu nì chitnùnì inì-ní ñà-cunduu-ne nèhivì xí yùhù. Te vichi sàni chivàha-ne palabra xi-ní. ⁷ Te sàni cundaà stná ini-nè sàhà nsidaa iñàha nì sàhatahvì-ní yùhù, sà-ínáhá-né ñà-nùù mii-ní nì nihí-ñà. ⁸ Te palabra ndiaha nì cachì-ní xí, sàni cachi stnái-ñà xì-né, te mii-né, cudú inì-nè xì palabra mà, te cundaà vaha ini-nè ñà-nùù mii-ní nì quei vaxì, vachi xiníndisá-né ñà-divi mii-ní nì techuun-xí nì quesai ñuhivì.

⁹ Vichi xícàn tàhvì nùù-ní sàhà-né, màdì sàhà dava ga nèhivì ñuhivì, còó, cuisì sàhà nèhivì nì chitnùnì inì-ní cunduu nèhivì xí; vachi nèhivì xí mii-ní xínduu stná-nè. ¹⁰ Nsidaa nèhivì-xí, nèhivì xí mii-ní nduú stná-nè. Te nèhivì xí mii-ní, nèhivì xí yùhù nduú stná-nè, te sàhà mii-né sàni quee más gà tnùñuhu xí.

¹¹ 'Pues vichi, mà cóó gué ñuhivì yohó. Icúmì nasai nùù mii-ní ana nduu Yua Í Ndiahí. Doco nèhivì nì sàhatahvì-ní yùhù, yohó icúmì-né candòo-ne. Ñàyücandúá, sàhà poder xi-ní cundiaà-ní nsidaa-né sàhà-ñá iin-ni cunduu nsidaa-né nahi mii-ní xì yùhù, iin-ni xínduu-nda. ¹² Na íá ve xì-né ñuhivì yohó, nì sandiaí-nè xì poder xì-ní. Te nsidaa ana nì dayáha-ní nùù, iin-ni ndiaá vahi-nè, cóni ndáñúhú ni-iin-ne, cuisì imindaa tè-de por sí icúmì ndañuhu, vachi ducán icúmì coo sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-ndúá cachí nùù tutu ì sàhà-té.

¹³ 'Te vichi sàmãnasai nùù-ní. Doco ñà-yohó nduá cachí na íá ve ñuhivì yohó sàhà-ñá nì cundóó nèhivì-xí contentu nacua íá stná yùhù contentu. ¹⁴ Sàni cachitnùhi xì-né palabra xi-ní. Doco nèhivì dava ga, xiní ùhì-ñané sàhà ñà-có-nìhnú gá ini-nè nahi nècuàchimà. Te ducán stná yùhù, có-nìhnú stná inì nahi nèhivì ñuhivì. ¹⁵ Te có-xíquèn ñà-tavà-nínè ñuhivì yohó. Cuisì xíquèn-ñà cundiaà-nínè ñà-màsà dáca ñà-malu-nè. ¹⁶ Yuhu, có-nìhnú inì nahi nèhivì ñuhivì yohó, ñàyücandúá, stná nèhivì-xí, có-nìhnú gà stná ini-nè nahi nècuàchì dava ga mà.

¹⁷ 'Daaní, xícàn tàhvì stnái ñà-nì chínáhà-nínè ñà-nduú palabra ndàcuisì, te ducán sàà-nè cunduu-ne nèhivì nìhnú ì inì-xi. Te palabra sàni cachì-ní, divi ñà-jaan nduú ñà-ndàcuisì. ¹⁸ Nacua nì techuun-ní yùhù nì quesai ñuhivì yohó, ducán quidá stnái, techuún mii-né ñà-cùhùn-nè (càhàn-nè xì) nèhivì ñuhivì. ¹⁹ Te sàhà ñà-vàha xì mii-né íé` dispuestu quide nsidaa chuun ì (íá gà quide), dandu vátùni sàà stná-nè cunihnu ì inì-nè nú sàni chivàha-ne ñà-nduú palabra ndàcuisì.

²⁰ 'Doco màdì cuisì sàhà nèhivì yohó xícàn tàhvì. Còó, vachi icúmì mii-né càhàn stná-nè xì nèhivì dava ga, dandu cunindisá stná nècuàchimà yùhù. Ñàyücandúá, sàhà nècuàchì yucán xícàn tàhvì stnái.

²¹ 'Daaní, xícàn tàhvì ñà-nahi iin-ni nèhivì nì cundúú nsidaa nècuàchimà, te iin-ni nì cundúú stná anima mii-né xì anima ndohó, nahi mii-ní xì yùhù, iin-ni xínduu-nda: íá-ní ini animè, te yùhù, íá stnái ini anima mii-ní. Ñàyücandúá xícàn tàhvì ñà-iin-ni anima nì cùcúmì nsidaa-né, dandu vátùni cunindisá nèhivì ñuhivì ñà-divi mii-ní nì techuun-xí nì quesai ñuhivì. ²² Te nacua nì chitnùnì inì-ní ñà-coo tnùñuhu xí yùhù, ducán sàni nihítàhvì stná mii-né cucumi-né tnùñuhu ma, dandu iin-ni cahnú cunduu nsidaa-né, nahi iin-ni xínduu stná ndohó. ²³ Mii-ní, íá-ní ini animè, te yùhù, ini anima mii-né coi; dandu iin-ni cahnú cunduu ndisa nsidaa-né xì ndohó. Te ducán icúmì nèhivì dava ga ñuhivì cundaà stná ini-nè ñà-divi mii-ni nì techuun-xí vaxì, te cundaà stná ini-nè ñà-cùú stná inì-ní sàhà nèhivì-xí nacua cuú inì-ní sàhà yùhù.

²⁴ Mii-ní nduu-ní Yuamáni', te nì chitnùni inì-ní cundoo ana cunduu nèhivi xí. Ñàyucàndüá, yùhù cuní sàà stná nsidaa nècuàchimà cundoo-ne ndé cuàhìn coi sàhà-ñá iin-ni cutnahá-né xí', te cundehè-né nansa iá tñùñuhu ndiaha ni sàhatahvi-ní yùhù, vàchi ndé antes na táyôo ñuhiví, iin-ni cuú inì-ní sàhí. ²⁵ Mii-ní, ndàcuisi nihnú inì-ní. Doco nèhivi ñuhiví, tàcùnì-nè mii-ní. Doco yùhù, ndisa, ináhi mii-ní. Te nèhivi cutnahá xí yohó, sàni cundaà stná ini-nè ñà-divi mii-ní nì techuun-xí. ²⁶ Te yùhù, sàni dátú nùù-né nansa iá-ní nacua cuàhìn quide quivi nùù-xí. Ducán dandu nihì-né cuu stnahá stná ini-nè sàhà-né nacua cuú ini mii-ní sàhà yùhù. Te ducán nihì stná yùhù coi ini anima nsidaa-né —nì cachi Jesús.

18

Nansa ni tñii-tè Jesús

¹ Nì nsihì nì cachi-yà ducán, dandu nì quee-ya cuàhàn-yà nì yàha-ya inga ladu yui Cedrón, cutnahá-yá xí nècuàchì dacuahá-yá. Te nì yàha-ya xì-né mahì iin huertu iá yucán. ² Doco tiàa cuàhàn cahin xì-yá, divi Judas, ináhá stná-nè índü iá huertu mà, vàchi cuàhà xichi sàhàn-yà xí nècuàchì dacuahá-yá yucán. ³ Ñàyucàndüá, nì saca nècuàchimà itnii soldadu, te nì nihì stná-nè itnii policia nùù dùtù xicusahnú xí nùù stná tè-xínduu fariseu, te cuàhàn-nè xí nsidaa tèmà ndé nduú huertu mà. Te nsidaa-té, iníndáhá-té lámpara xí nù-ñùhú xixin, xí stná càa dana nduú arma xì-tè. ⁴ Daaní, Jesús, como ináhá-yà nsidaa ñà-ndüá cuàhàn cuu xì-yá, nì quee-ya nì sànhicùn-yà tèmà, te nì cachi-yà xì-tè:

—¿Ana divi nandúcú-nsiá?

⁵ Te nì cachi-te xì-yá:

—Divi Jesús de Nazaret.

Dandu nì cachi-yà xì-té:

—Yùhù nduí.

Te yucán iin stná Judas, cutnahá-né xí nsidaa tèmà. Te divi Judas mà nduú ana nì dicò xì-yá. ⁶ Daaní, na ní nsihì nì cachi-yà: “Yùhù nduí”, dandu yàchì nì naxiconihí duma candüá-te. ⁷ Dandu inga xichi nì cachi-yà xì-tè:

—¿Ana divi nandúcú-nsiá?

Te nì cacachì-te:

—Divi Jesús de Nazaret.

⁸ Dandu nì cachi-yà:

—Sàni cachi xì-nsiá, yùhù nduí. Ñàyucàndüá, nú yùhù nchícùn-nsiá, nacoò-nsia nèhivi xí yohó ni nùhù-nè.

⁹ Ducán nì cachi-yà xì-té sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-ndüá nì cachi-yà ñà-còò nì-iin nèhivi xì-yá nì ndánùhú, ni-iin nèhivi nì chitnùni ini Dios cunduu nèhivi xì-yá, cóni ndáñùhú-nè. ¹⁰ Daaní, nì tavà Simón Pedro espada xì-ne, te nì cani-ne iin mozo xí dùtù cusáhnú, nì sahnde ì-né tùtñù nècuàchimà ladu cuahá-nè. Te Malco nani mozo mà. ¹¹ Doco nì cachi Jesús xì Pedro:

—Nachinacaà-ní espada xì-ní, vàchi yùhù, icúmí yàhi ñà-ndüá nì chitnùni ini Yuamáni' cuu xí.

Nansa ndacá-te Jesús nì sàà nùù dùtù cusáhnú

¹² Dandu capitán yucán, xí soldadu xì-tè, xí stná policia yucán, nì catnii-tèyá nì chichuhni-teyá. ¹³ Te nì saca-tèyá cuàhàn-te xì-yá nùù nècuàchì nani Anás, vàchi dido dùtù cusáhnú cuià yucán nduú-né. Te Caifás nani dùtù

cusahnu-ma. ¹⁴ Te divi-ne nduú ana ni càhàn xì nècuàchì raza-nè Judea daa na ní cachi-nè ñà-xiñhùhù cui iin tiàa sàhà nsidaa nèhivì ñuu-nèmà.

Nansa ni nacuaà Pedro Jesús

¹⁵ Daaní, chicá cahà-xí ndé cuàhàn Jesús vaxi stná Simón Pedro xì inga stná nècuàchì dacuahá-yá. Te compañeru-nèmà, ináhá-nè dùtù cusáhnù. Ñàyùcàndùá, na ní dàyáha soldadu-yà ini patiu vehe dùtù mà, dandu ni quìhvi stná inga-nèmà. ¹⁶ Doco Pedro, ni ndòo-ne nùù yehè patiu-ni ma. Ñàyùcàndùá, vaxi tu compañeru-nè ináhá xí dùtù mà, te ni càhàn-nè xì ñahà chiì ndiaá yehè mà áma dàyáha stná-ña Pedro. ¹⁷ Dandu ni cachi-ña xì Pedro:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní iin nècuàchì nchícùn xì Jesús?

Te ni cachi-nè:

—Còó.

¹⁸ Daaní, divi yucán itá stná mozo (xì dùtù mà) xì stná policía. Te ni xicùn-té iin ñuhu tnuù ñà-nadaà-té, vachi cúvixin ga. Te yucán ni tnatuu stná Pedro, iin-nè nadaà stná-nè.

Nansa ni ndàcàtnùhù dùtù cusáhnù nùù Jesús sàhà ñà-nduá quidá-yá

¹⁹ Daaní, dùtù cusáhnù, ni ndàcàtnùhù-né nùù-yá sàhà nèhivì dacuahá-yá xì sàhà stná palabra chináhá-yànè. ²⁰ Ñàyùcàndùá, ni cachi-yá xì-né:

—Yùhù, vate ní càhìn xì nsidaa nèhivì ini veheñùhu cuachi, te ini stná veheñùhu cahnú ndé siempre natácá nèhivì raza-ndà Judea. Divi yucán nduú lugar ndé siempre nìsa dacuahí nèhivì. Còó ni-iñàha ni chináhá dèhí. ²¹ Chicá vaha màsà ndàcàtnùhù-ní nùù mii; nùù nèhivì ní inini xì ñà-nduá ni cachi chicá vaha, vachi mii-né ináhá-nè ñà-nduá ni cachi.

²² Daaní, yatni ndé iin Jesús iin stná iin policía, te na ní cachi Jesús ducán, dandu ni canì-tè nùù-yá, cachì-te:

—¿Índù chuun càhàn-ní xì dùtù ìi ducán?

²³ Dandu ni cachi Jesús xì-té:

—Nú cóni càhàn vii' tuxi-ní, dandu cachì-ní xì índù palabra cóni càchì vii'. Doco nú còó ni-iñàha ni càhàn quini, dandu có-icúmí-ní canì-ní yùhù.

Nansa ni nacuaà Pedro Jesús ùi gà xichi

²⁴ Dandu ni dàyáha Anás mà-yá cuàhàn-yà ndahà dùtù cusáhnù nani Caifás. Te nuhní tnuu-ya cuàhàn-yà.

²⁵ Doco Simón Pedro, iin stná-nè nadaà-né. Dandu nèhivì itá yucán, ni ndàcàtnùhù-né nùù nècuàchìmà, cachì-nè:

—¿Amádi mii stná-ní nduu-ní nèhivì xì Jesús?

Dandu ni nacuaà nècuàchìmà mii-yá, cachì-nè:

—Còó, màdi yùhù.

²⁶ Daaní, ni càhàn inga mozo xì dùtù yucán, divi tnaha tiàa ni tàhndè tùtnù-xí; te ni cachì-te xì Pedro:

—¿Amádi mii-ní nì xini íá xì Jesús huertu yucán?

²⁷ Doco inga tu ni cachi-nè:

—Còó.

Daaní, divi momentu mà ni xito lehe.

Nansa ni dàyáha-tè Jesús nùù Pilatu

²⁸ Daaní, ni saca-tèyá ni caquee-tè xì-yá nùù Caifás, cuàhàn-te xì-yá ndé vehe gobernador, te yucán ni dàyáha-tèyá ini vehe. Iin vaa gá nduá. Doco tè-xínduu raza Judea mà, cóni cá-quìhvi-tè vehe yucán, vachi nú ni quìhvi-tè, dandu mà cóó ndoo ga-nè (nacula cachì ley xì-ne), te mà cóó gá permisú

cuxi-tè ñà-nduá xixí-te na nduá vicò pascua mà. ²⁹ Dandu Pilatu, ni quee-tè fuera vâxi-tè ndé itá ana ni casaà mà, te ni cachi-te:

—¿Ndíá nduá ni quida tiàa yohó, te sanícuàchi-nsia sàhà-né?

³⁰ Dandu ni cacachi-te xi Pilatu:

—Nú ni cúndúú-né iin nècuàchi cóni quidá cuàchi ni cuí, dandísá, mà cúndacá-nsinë quixi nùù-ní.

³¹ Dandu ni cachi Pilatu:

—Cundaca-nsianè cuahán, te mii-nsiá nsidandaà-nsià sàhà-né nacua cachí ley xi mii-nsiá.

Doco ni cacachi tè-raza Judea mà:

—Ley (xi mii-nsiá), có-sáha ñà-cahni-nsí iin ana iá falta xi.

³² Ducán ni cacachi-te sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-nduá ni cachitnùhu Jesús na ní cachi-yà nansa icúmí-yâ cui-yâ. ³³ Daaní, ni nansihvi Pilatu vehe-tè, te ni cana-tè Jesús, ni cachi-te xi-yá:

—Mii-ní, ¿a ndísá rey xi nècuàchi raza Judea nduu-ní cahan-ní?

³⁴ Dandu ni cachi Jesús xi-té:

—¿A mii-ní ni nacani iní-ní ndàcàtnùhù-ní nùì ducán, te ò inga nèhivì ni cachi xi-ní ducán?

³⁵ Dandu ni cachi Pilatu xi-yá:

—Yùhù, có-ndùì iin tè-raza-ní Judea. Divi nècuàchi ñuù-ní xi dùtù xícusahnú nduú ana ni dàyáha xi-ní ndahí. ¿Índù cuàchi ni quida-ní?

³⁶ Dandu ni cachi Jesús xi-té:

—Cunaha-ní, ñuu ndé cusáhnúí, có-nduá ñuhiví yohó, vâchi nú ñuhiví yohó ni cúndúá, dandísá icúmí nèhiví-xí cuidahan-né yùhù nùù ana xiní ùhì xí sàhà-ñá màsà yáhi ndahá nècuàchi raza Judea ni cuí. Doco ñuu ndé cusáhnúí, tucu iá, mà ndúdává xí ñuhiví yohó.

³⁷ Ñàyucànduá, ni cachi tu Pilatu xi-yá:

—¿Sù nduú stná-ní iin rey cusáhnú?

Dandu ni cachi Jesús xi-té:

—Nacua cachí-ní, divi ducán nduá, divi rey nduí. Te divi sàhà-ñá cachitnùhi xi nèhiví ñà-nduú palabra ndàcuisì, ñàyucànduá ni quesai ñuhiví yohó. Te vichi nsidaa ana cudí ini xi palabra ndàcuisì mà, divi nduú stná ana cudí ini xi ñà-nduá cachí.

³⁸ Dandu ni cachi Pilatu xi-yá:

—¿Índù ñà-ndisa nduú palabra ndàcuisì?

Nansa ni dàndàa Pilatu ñà-cui Jesús

Daaní, ni nsihì ni cachi Pilatu ducán, dandu ni quee-tè inga xichi ni càhàn-te xi tè-xínduu raza Judea, cachí-te xi tèmà:

—Sàni càhin xi nècuàchi yohó, te còò ni-iin falta ndàcùhin-nè. ³⁹ Doco estilu xi-nsia nduá ñà-dàñà iin tè-ndiadi cada nacává vicò pascua yohó. Ñàyucànduá, vichi ¿a cuní-nsià dàñà nècuàchi yohó cachí nduú rey xi tè-raza-nsià Judea?

⁴⁰ Daaní, tucu tu ni càna fuerte nsidaa-témà, cachí-te:

—Còó, màdì nècuàchi jaàn cuní-nsi dàñà. Barrabás chicá vâha ni dáñà —ni cacachi-te.

Doco cunaha-nsiá, iin tècuihnà nduú Barrabás mà.

19

1 Daaní, nì dándàcú Pilatu nùù soldadu, te nì tavà-téyâ iladú, nì sahnì cuí-teyá xì iin chirrión. 2 Dandu nì quidavàha-tè iin sicàtè iñù, te nì chinacaà-teá dìni-yá. Te nì chindixi stná-teyá iin capa moradu. 3 Dandu nì catnàtuu-tè nùù-yá, (nì sàcündiàà-teyá), cachí-te:

—¡Tùinuùváha-ní, señor! ¡Vichi ndisa, sàni sàcünduu-ní rey xi tè-raza Judea!
Dandu nì cacani-tè nùù-yá.

4 Daaní, tucutu nì quee Pilatu nùù nèhivi ndiatú yucán, cachí-te xi-né:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn taví Jesús cundehè-nsiá, te cundaà inì-nsia ñà-còò ni-iin falta xi-ne nì ndàcùhin.

5 Nàyucándúá, nì quee Jesús (vehe ma), ñuhú dìni-yá sicàtè iñù mà, te ndixí stná-yà capa moradu mà. Dandu nì cachi Pilatu xi nsidaa nèhivi ndoó yucán:
—Cundehè-nsiánè, yohó iin-né.

6 Daaní, dùtù xícusahnú, xì stná policia, na ní xini-nèyà, dandu nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Nchica cruz nì cuí nècuàchì jaàn! ¡Cahnì-nínè!

Dandu nì cachi Pilatu xi nsidaa-né:

—Mii-nsiá cundaca-nsianè cùhùn, te cahnì-nsiánè, doco yùhù, còò, vàchi còò cuàchi-ne ni ndàcùhin.

7 Dandu nì cacachi nècuàchì raza Judea mà:

—Nsiùhù, icúmí-nsi iin ley, te según cachí ley mà icúmí nècuàchì jaàn cui-nè sàhà ñà-nì cachi-nè nduú-né Dèhemani Dios.

8 Dandu Pilatu, na ní inini-tè ñà-nì cacachi nècuàchì mà ducán, chicá nì yùhì-te, 9 te nì nansihvi-tè ini vehe cahnú-te nì càhàn tu-tè xì-yá, cachí-te:

—¿Índù ndisa nì quixi mii-ní?

Doco Jesús, cóni càhàn gà-yá.

10 Dandu cachí tu Pilatu xì-yá:

—¿Índù chuun có-càhàn-ní xì? ¿A có-ínahá-ní ñà-yùhù icúmí poder: vátùni cahnì mii-ní, te ò vátùni dacácuí mii-ní?

11 Dandu nì cachi-yá xì-té:

—Nì còò ni-iyuhu poder cucumi-ní nú màsà chítnùnì ini mii-yá iá ansivi ducán. Sàhámà tiàa nì dándàcú quixi nùù-ní, chicá nsidá cuàchi-tè (nùù mii-ní) —nì cachi-yá.

12 Daaní, dècuèndè hora yucán nì nanducu Pilatu nansa dañà-téyá, doco chicá fuerte nì càna nsidaa tè-raza Judea mà, cachí-te:

—Nú ni dañà-ní Jesús jaàn, dandu náhà claru có-ndùù-ní amigo ndisa xi rey cahnú César. Vàchi nsidaa ana cachí nduú stná rey, xini ùhì stná-nè rey cahnú César.

13 Daaní, na ní inini Pilatu ñà-jaàn, dandu nì tavà tú-teyá inga xichi, te nì sàcòò-tè silla ndé siempre iá-te nsidándáà-te chuun. Te silla mà, iin-nu diquì yùù chipála itánduhù ñuhù, te Gabata nani lugar mà dàhàn hebreu. 14 Te sàni cahnì quivi yucán, divi quivi nduú vigilia vicò pascua mà, dandu nì càhàn-te xì nsidaa nèhivi yucán, cachí-te:

—Cundehè-nsiá, yohó iin nècuàchì nduú rey xi-nsia.

15 Doco ndee ní càna nsidaa nèhivi mà:

—¡Còò! ¡Ni cui-nè cuní-nsì! ¡Cahnì-nínè! ¡Ni màcùtuu-ne nchica cruz!

Dandu cachí Pilatu xi nsidaa-né:

—¿A ndisá cuní-nsiá cui rey xi-nsia nchica cruz?

Te nì cacachi dùtù xícusahnuma:

—Cuisì imindaa rey xi-nsi iá, divi nduú César.

16 Ñàyùcàndúá, nì candisá Pilatu ñà-ndúá xícàn nècuàchìmà; nì dándàcú-te nì cuí Jesús nchìca cruz. Dandu nì saca soldadu-yà cuàhàn-te xi-yá.

Nansa nì sàcùtuu Jesús nchìca cruz

17 Daaní, nì sàcùnsida-ya cruz xi-ya cuàhàn-yà, te nì sàà-yà nùù iin xaan nani lunsí Calvariu. Te Gólgota nani stná lugar yucán nùù dàhàn hebreu. 18 Te yucán nì cachituu-tèyá nchìca cruz, mii-yá xì inga ùì stná tiàa, iin iin-tè iin iin ladu-yà, te mii-yá mahì-xí.

19 Daaní, nì dándàcú stná Pilatu ñà-nì mácùtuu dìni cruz xi-ya iin ñà-càchì: “Jesús de Nazaret, rey xi tè-raza Judea”, 20 Dandu nì cahvi cuàhà nècuàchì ñuu mà nansa cachá, vàchì lugar ndé nì chituu-tèyá nchìca cruz, yatni uun ñuu mà nduá. Te ùni dàhàn nì tiàa palabra mà: dàhàn hebreu, xì dàhàn griegu, xì dàhàn latín. 21 Dandu dùtù xícusahnu-ma, nì càhàn-nè xì Pilatu, cachì-nè:

—Màsà cáchì palabra mà “Rey xi tè-raza Judea”. Còó, chicá vàha tiàa-ní ñà-nì cachi uun-ne nduú-né rey xi nèhivì raza-nsì.

22 Dandu nì cachi Pilatu xì nècuàchì yucán:

—Còó. Ñà-ndúá sàni tiàa, ducanicoá

23 Daaní, nì nsihì nì chituu soldadu-yà nchìca cruz, dandu nì dàcuàchì-te sìcoto xi-ya nùù nsicúmi-té. Chii chiá nì nihì iin iin-tè. Doco cuaán nduú dùhnù quihín-yà, vàchì iin-nì cahnú nì cuàha; còò ni-iin xaan xi-ña ndé nì nsícu. 24 Ñàyùcàndúá, nì cacachi soldadu mà:

—Màsà dácúachì-ndáñà. Chicá vàha cuidàdiquí-ndà suerte sàhà-ñá cundaà ini-ndà ana nihì xán.

Pues ducán nì cuu sàhà-ñá ni cuú ndisa ñà-ndúá nì cachitnùhu nùù tutu ìì ndé cachì palabra yohó: “Nì cadasàn-té sìcoto xi entre mii-té, te nì idàdiquí-te suerte, a ver índù-té nihì xì ñà-ndúá ndixí”. Ñàyùcàndúá, ducán nì caquida soldadu mà.

25 Daaní, sàhà cruz xi-ya iin stná dihi-yá xì cùhì-nè nani stná María, divi ñahàdihì Cleofas; te yucán iin stná María Magdalena. 26 Te nì xini-yà dihi-yá, te nì xini stná-yà yucán iin stná iin nècuàchì dacuahá-yá cuú cuàhà ini-yà sàhà-xí. Ñàyùcàndúá, nì cachi-yà xì dihi-yá:

—Cundehe-ní mamá, jaàn iin dèhe-ní.

27 Dandu nì cachi-yà xì nècuàchì dàcuàhàmà:

—Cundehe-ní, jaàn iin mamá xi-ní.

Te divi hora yucán nì nàcùndiaa nècuàchì mà dihi-yá.

Nansa nì xihì Jesús

28 Daaní, ináhà-yà ñà-sàni cuu ndisa nsidaa ñà-ndúá nì cachi tutu ìì, ñàyùcàndúá, nì cachi-yà:

—Xihì tècuí.

29 Te yatni uun yucán iin iin quidi chitu vinu nì xiò. Ñàyùcàndúá, nì quihin soldadu iin ñà-ñàhmá nani esponja, nì chihi-tèá dìni iin vara nù-hisopo. Dandu nì chindaxin-tèá vinu mà, te nì dàcùhùn-teá nùù yuhù-yá 30 nì sihvi-yá chiá. Dandu nì cachi-yà:

—Vichì ndisa sà-íá.

Te nì nàcùndee dìni-yá, te nì xihì-yà.

Nansa nì dàquhvi iin soldadu lanza xi-tè diin tìxi Jesús

31 Dandu nècuàchì raza Judea, cóni cùnì-nè ndòò nsidaa nsì ma nchìca cruz, vàchì vigilia xi quivì descansu nduá. Te divi quivì descansu mà nì nacava stná iin vicò cahnú xí-né. Ñàyùcàndúá, nì ca-xicàn-nè favor nùù

Pilatu ñà-nì cátnáhnù iquì naní sàhà iin iin ana itándiaa nchìca cruz (sàhà ñà-nì cùì yàchì-nè), dandu cuxio-ne nùù cruz. ³² Ñàyùcàndüá, nì casaà tu soldadu (ndé itá cruz), te nì casahnù-te iquisáhà iin tiàa itúú nchìca cruz iin ladu Jesús, dandu después ingà-te. ³³ Doco na ní tnàtuu-tè ndé itúú mii-yá, nì cundaà inì-te sàni xihì-yà; ñàyùcàndüá, cóni sáhnù gà-te iquisáhà-yá.

³⁴ Doco iin soldadu mà, nì dàquìhvi-tè lanza xi-tè diin tixì-yá, te nì dàñà nùù-yá xì tècuií. ³⁵ Yuhù nì xini nsidaájàn, teayùcàndüá nacání xi-nsiá sàhá. Te ñà-ndácuisi nduá cachí. Yuhù ináhi, te cachitnùhu ndai xi-nsiá sàhà-ñá nì cúnindisá stná-nsiá. ³⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nì cuu xi-yá sàhà-ñá nì cuú ndisa nacua nì cachitnùhu nùù tutu ì ndé cachá: “Ni-iin iquì-yá mà-tnáhnù”. ³⁷ Daaní, cachí stná inga xaan nùù tutu mà, ndé cachá: “Icúmi nèhivì cuni-nè mii-yá ana nì dàquìhvi-tè (càa) icà-xí”.

Nansa nì ndùxin Jesús ini iin cueva

³⁸ Daaní, nì nsiamà, dandu nì sàhàn iin tiàa nani José nùù Pilatu. Iin nècuàchì ñuu Arimatea nduú nècuàchimà, te nduú stná-nè iin nèhivì xì Jesús, doco chidèhé-nè, vèchi yúhì-nè tè-dava ga raza-nè Judea. Pues divi mii-né nì sàhàn nì xicàn permisù nùù Pilatu nanihi-ne iquicúñù-yá. Te juùn nì cachi Pilatu. Ñàyùcàndüá, nì sàhàn-nè nì nanihi-ne iquicúñù-yá. ³⁹ Daaní, nì sàà stná Nicodemo yucán, divi nècuàchì nì sàhàn ñuu visita ndé iá-yá. Te vichi nihì-né ñà-tnami nani mirra nì sàà, te dácà stnahá stná mà xì inga ñà-tnami nani áloe. Nsidaájàn cùvèa nahi òcò ùxin kilo. ⁴⁰ Ñàyùcàndüá, José xì Nicodemo mà, nì nanihi-ne iquicúñù-yá nùù cruz, te nì chidúcùn-neyà sìcoto finu cuxín, te nì dàquée stná-nè ñà-tnami ma, vèchi ducán nduú estilu xi nèhivì raza Judea na sácùndùxin-ne. ⁴¹ Cunaha-nsiá, yatni ndé nì sa-ituu Jesús nchìca cruz, yucán itá stná itnii yutnù tātá. Te mahì yutnù mà iá stná iin cueva làcà ní sate, doco tãñáha ga cundùxin ni-iin nsi-ña. ⁴² Te sàhà-ñá sà-itúú quivì descansu xi nècuàchì ñuu mà, ñàyùcàndüá, ini cueva yucán-nì nì chindùxin-neyà, vèchi yatni nduá.

20

Nansa nì natiacu Jesús

¹ Daaní, quivì primeru semana, (divi quivì domingu) vèxi María Magdalena cueva ndé ìndùxin Jesús. Naha nduá, te iin tnuu va nduá. Dandu nì xini-nè, sàni cuxio cavà cahnú ndiadí yuhù cueva. ² Ñàyùcàndüá, nì dàyáà-nè cuàhàn-nè ndé iá Simón Pedro xì inga nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùù-yá, te nì cachi-nè xì nècuàchimà:

—Sàni tavà-té Stoho-ndà Señor ndé nì sácùndùxin-ya. Te có-cundáa ini-nsi ìndù cuàhàn-te xi-yá.

³ Ñàyùcàndüá, nì quee Pedro xì compañeru-nè, cuàhàn stná-nè cueva yucán. ⁴ Te cutnáhà-né nì dàyáà-nè cuàhàn-nè, doco chicá ndee ní dàyáà compañeru Pedro mà, teayùcàndüá, dihna nècuàchimà nì sàà-nè nùù cueva. ⁵ Te nì nacàhnu ndee-ne nì xito nihni-ne ini cueva, te nì xini-nè ndé sìcoto xi-ya itánduhù, doco cóni quìhvi-ne inì-xi. ⁶ Daani, nchícùn Simón Pedro nì sàà stná-nè, doco mii-né ndisa, nì quìhvi-ne inì-xi, te nì xini stná-nè itánduhù sìcoto xi-ya, ⁷ xì stná pañuelu nìsa idáhvi nùù-yá, doco có-ìndúhá xì sìcoto dava ga; iladú ìndúhá, te sàni natnahnù viá. ⁸ Dandu nì quìhvi stná compañeru Pedro nì sàà primeru, te nì xini stná-nè nansa iámà, te nì xinindisá-né. ⁹ Doco

ni mii-né ni stná Pedro, tàñáha ga cundaà ini-nè nansa cachí nùu tutu ì ndé cachí icúmí-yà natiacu-yà. ¹⁰ Daaní, ndúi-nè mànuhù-né vehe-ne.

Nansa ni ndecunu Jesús nùu María Magdalena

¹¹ Doco yucán ndé iá cueva mà (ni sàà) stná María. Te vichi iín-né fuera sacú-né. Te ni nacàhnu ndee-ne, ni xito nihni stná-nè ini cueva. ¹² Te yucán ni xini-nè ndoó ù àngel xi Dios lugar ndé nisa induhù Jesús, iin-ne ndé ni sanduu òni-yà, te inga-nè ndé ni sanduu sàhà-yà. ¹³ Te ni cachi àngel mà xi María:

—Señorita, ¿índù chuun sacú-ní?

Dandu cachí-nè xi nècuàchimà:

—Vàchi sànihí-te Stoho-nsì Señor cuàhàn, te có-cùndàà inì índù cuàhàn-te xi-yà.

¹⁴ Dandu ni ndecoto María ladu yàtà-né, te ni xini-nè yucán iín mii-yà, doco cóni nácuní-nèyà nduú-yà Jesús. ¹⁵ Te ni cachi-yà xi-né:

—Señorita, ¿índù chuun sacú-ní? ¿Ana divi nandúcú-ní?

Doco María, ni tuxi ini-nè ádi té-ndiáa yutnú tàtà iá yucán nduú ana cáhàn; ñàyùcàndúà ni cachi-nè:

—Señor, nú mii-ní ni tavà-níyà, dandu cachi sacú-ní xí índù ni sànihi-níyà, te cùhìn naquihìn-yà.

¹⁶ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—¡María!

Dandu ni naxicocuñin-nè ladu yàtà-né, te ni cachi-nè dàhàn mii-né:

—¡Raboni! —ñà-ndúà cuní cachà Maestro.

¹⁷ Dandu ni cachi-yà xi-né:

—Màsà dúcùn ndahà-ní yùhù, vàchi tàñáha ga nani nùu Yuamání. Còó. Cuahán-ní, cachitnùhu-ní xi nèhivi xí, vàchi nahi ñani xínduu-ne. Te cachí-ní xi-né ñà-icúmí nani nùhì nùu Yuamání. Te cunaha-nsiá, Yuamánì mii-nsiá nduú stná-yà. Te ana càhvi yùhù nduú-yà, nacua nduú stná-yà ana càhvi mii-nsiá —ni cachi Jesús.

¹⁸ Ñàyùcàndúà, ni sàhàn María Magdalena mà ni cachitnùhu-ne xi dava ga nècuàchì dacuahá-yà, ni nacani-ne nansa ni xini-nè Stoho-ndà Señor, te dohó te dohó ni cachi-yà xi-né.

Nansa ni ndecunu Jesús nùu nècuàchì dacuahá-yà

¹⁹ Daaní, na ní cuñàa quivì domingu mà ni nataca nsidaa nècuàchì dacuahá-yà. Te ni nacadi vaha-ne yehè, vàchi yúhí-nè nèhivi dava ga raza-nè Judea. Dandu (na iin cachí) ni sàcuñ Jesús dava mahí-né, te ni cachi-yà xi-né:

—Contentu ni cundóó-nsiá.

²⁰ Na ní nsihì ni cachi-yà ducán, dandu ni dàcuní-yànè ndahà-yà xi diin tixi-yà. Ñàyùcàndúà, cuàhà gá ni cudii ini-nè ñà-sàni xini-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yà. ²¹ Dandu inga xichi ni cachi-yà xi-né:

—Contentu ni cundóó-nsiá. Nacua ni techuún Yuamání yùhù ni quesai, ducán techúún stnáì mii-nsiá cùhùn-nsiá.

²² Daaní, ni sivi tàchì-yà nùu nsidaa-né, te ni cachi-yà:

—¡Ni nándèe Espíritu Ìì ini anima-nsiá, cachí! ²³ Nú ni cuicáhnù inì-nsiá sàhà cuàchì nèhivi, dandu ñà-sàni ndutu ndisa-ña cundua; te nú màsà cuicáhnù inì-nsiá sàhà-né, dandu iá ì cuàchì-ne —ni cachi-yà.

Nansa ni sàà Tomás ni xinindisá-né ñà-ni natiacu Jesús

²⁴ Doco nùù ùxìn ùì nècuàchì dacuahá-yá, iin-ne cóni ía-ne xì compañeru-nè na ní ndecunu Jesús nùù-né. Divi Tomás nduú nècuàchimà, te Cuatí cachí stná nèhivì xì-né. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nì cachi compañeru-nè xì-né:

—Cunaha-ní, ¡sàni xini-nsi Stoho-ndà Señor!

Doco mii-né, nì cachi-nè:

—Dècuèndè cundehí yantà ndahá-yá ndé nì ìhi clavu, te daquìhvi dìnìndàhí ndé nì xida mà, te daquìhvi stná ndahí ndé (nì nacuehè) diin tixì-yá, te nú coó, mà cúníndísê —nì cachi-nè.

²⁶ Daaní, na ní xinu inga ùnà quivì, nì nataca tu nècuàchì dacuahá-yá ini vehe. Doco daa ndisa íá stná Tomás xì nècuàchì ndòò-mà. Te ndiadí vaha tu yehè. Te nì sàà Jesús inga xichi nì sàcuìin-yà mahì-né, te nì cachi-yà:

—Contentu nì cundóó-nsiá.

²⁷ Dandu nì cachi-yà xì Tomás:

—Yohó daquìhvi-ní dìnìndàhá-nì, te cundehè-ní ndahí; dandu daquìhvi-ní ndahá-ní diin tixí. Te cunindisá vaha-ní. Màsà cáchì gà-ní có-xiníndísá-nì.

²⁸ Dandu nì cachi Tomás xì-yá:

—Stohì Señor nduu-ní, vàchi Dios nduu-ní.

²⁹ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Tomás, sàhà-ñá nì xininùù-ní yùhù, ñàyùcàndùá nì xinindisa-ní. Vihì gá ndiaha cundua nú nì cúníndísâ-nsiá mate tãñáha ga cuninùù-nsiá yùhù —nì cachi-yà.

Ñà-nduá disáhà-xì nì tiaa Juan tutu yohó

³⁰ Cunaha-nsiá, cuahà gá stná milagru nì quida Jesús nì indehè nècuàchì dacuahá-yá, doco cóni tiàá nsiha nùù tutu yohó. ³¹ Doco ñà-nduá cachí nùù tutu yohó, nì tiaa-ña sàhà-ñá nì sàà-nsiá cunindisá-nsiá divi Cristu Dèhemanì Dios nduú Jesús. Vàchi nú sàni xinindisá-nsiá ñà-jaàn, te ndácùchan-nsiá quivì-yá, dandu vida ndiaha sàni nìhì stná-nsiá.

21

Nansa nì ndecunu Jesús nùù ùsà nècuàchì dacuahá-yá

¹ Daaní, nì nsihajàn, dandu nì ndecunu tu Jesús nùù nècuàchì dacuahá-yá na ndoó-né iin xaan yuhù mar nani mar Tiberias. Cuàhìn nacani xì-nsiá nansa nì cuu na ní ndecunu-ya nùù-né yucán. ² Cunaha-nsiá, cutnáhâ Simón Pedro xì Tomás nècuàchì nani Cuatí, te cutnáhâ stná Natanael nècuàchì diñúù-xì nani Caná íá ladu Galilea. Te ndoó stná (ùì) dèhe Zebedeo, xì stná inga ùì nècuàchì dacuahá-yá. ³ Te nì cachi Simón Pedro xì nsidaa-né:

—Cuàhìn taví siaca.

Dandu nì cachi compañeru-nè:

—Nì cúhùn nsidaa-nda.

Ñàyùcàndùá, nì sàcũñuhu nsidaa-né ini iin lancha cuàhàn-nè; doco ni-iin siaca cóni nìhì-né niù yacà. ⁴ Daaní, na sàcuàhàn nì tũinuù, yucán nì sàà stná Jesús, íin-yá yuhù mar (yatni ndé ndoó-né) mà. Doco cóni nácúnì-nèyà.

⁵ Ñàyùcàndùá, nì cachi-yà xì-né:

—Hijos, ¿a sàni nìhì-nsiá ñà-caxì-ndà?

—Còó, còò ni-iin-sì —nì cachi nècuàchimà.

⁶ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Ladu cuahá lancha, jaàn dacaná-nsiá ñunù xì-nsiá, dandu nìhì-nsiási —nì cachi-yà.

Dandu ducán nì quida-ne, te nì mà cùì gá tavà-né ñunù xí-né ñà-chitu guá' cuahà siaca nì nìhì-né. ⁷ Dandu iin nècuàchì dacuahá-yá, divi nècuàchì màni guá nùu-yá, nì cachi-nè xì Pedro:

—¡Divi Stoho-ndà Señor nduú Yà-yòhó!

Nì nsihi nì inini Simón Pedro ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu nì nàcùndixi-ne sacù-nè, vèchi cuiì sìcoto inì-xì ndixí-né. Dandu nì ndàvà-nè mahì tècuiì cuahàn-nè. ⁸ Te después cuahàn stná dava ga nècuàchì dacuaaha-ma, doco ini lancha cuahàn-nè, vèchi yatni iín-nu nùu ñuhù íchì, nahì 100 metro. Te cahà-nú itácáá ñunù chitu siaca. ⁹ Dandu nì nuu nècuàchì yucán ñuhù íchì, te nì xini-nè yucán ndoó tnùù sàxìxìn, te sà-itándoo stná siaca chòhò. Te íá stná pan. ¹⁰ Dandu nì cachi Jesús xì-né:

—Cuahán-nsià quihin-nsia itni siaca nì tavà-nsià.

¹¹ Ñàyucànduá, nì nana tu Simón Pedro lancha, te nì dìtá-nè ñunù mà nì naxìnuu ndè nùu ñuhù íchì. Chitu dini ñunù mà siaca, vèchi ñuhù 153 siaca nahnú. Mate cuahà gá-sì ñuhù, doco cóni sáchì ñunù mà. ¹² Dandu nì cachi Jesús xì nsidaa-né:

—Naha-nsià, cadì inì-nsia.

Te nì-iin nècuàchì dacuaaha-ma, cóni sáha ndee ini-nè ndàcàtnùhù-né nùu-yá ana nduú-yá, vèchi ináhá-nè divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ¹³ Dandu nì tnàtuu Jesús nì tniì-ya pan, te nì dasàn-yáñà nùu-né. Te nì dasàn stná-yá siaca (nì chòhò mà) nùu-né.

¹⁴ Ñà-jaàn nì sanduu ùni xichi nì ndecunu Jesús nùu nècuàchì dacuahá-yá na sàni natiacu-yá. ¹⁵ Daaní, na ní nsihi nì sadi ini nsidaa-né, dandu nì cachi-yá xì Simón Pedro:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñà-ndâà chicá cuú ndisa inì-ní sàhí nùu nècuàchì dava ga yohó?

—Jaan, Señor mío. Sà-ináhá-ní cuú inì sàhà-ní —nì cachi-nè.

Dandu cachí tu-ya xì-né:

—Nú ndisa, dandu cundiaà-ní nèhivì xí na ian ndiaá pastor lelù xì-né.

¹⁶ Daaní, ñà-ùì nì cachi-yá xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a cuú ndisa inì-ní sàhí?

Te nì cachi tu-ne xì-yá:

—Jaan, Señor mío. Sà-ináhá-ní cuú inì sàhà-ní.

Dandu cachí Jesús xì-né:

—Dacúndéhe-ní (nèhivì-xí ichì váha), na ian ndiaá-ndà rii.

¹⁷ Daaní, ñà-ùni nì cachi tu-ya xì-né:

—Simón, dèhe Jonás, ¿a ñà-ndâà nduá, cuú ndisa inì-ní sàhí?

Pues vichi nì cuhuun ini-nè ñà-sà-ùni xichi ndàcàtnùhù-yá a ndisá cuú ini-nè sàhà-yá, á coó. Ñàyucànduá nì cachi-nè xì-yá:

—Señor mío, nsidanicuú iñàha ináhá-ní. Ñàyucànduá, ináhá stná-ní, yuhù cuú ndisa inì sàhà-ní.

Dandu nì cachi-yá xì-né:

—Pues nú ducán, dandu cundiaà-ní nèhivì xí, na ian ndiaá-ndà rii xì-ndà.

¹⁸ Cunaha-ní, ñà-ndâà nduá cuahìn cachitnùhi xì-ní yohó: na cuachi-ní, (nìsà nàcùndixi-ní sìcoto xì-ní), nì sansidatnuu-ní cinturón xì-ní, te cuahàn-ní ndéni nì cui cudí inì-ní. Doco nú sàni sahnu-ní, dandu icúmí-ní ndanihi-ní ndahá-ní, te inga-nè icúmí-nè nsidatnuu-ne cinturón xì-ní, te cunihi-ne mii-ní cùhùn ndé có-cudí inì-ní cùhùn-ní.

¹⁹ Ñà-jaàn nduá nì cachi Jesús cachitnùhu-ya nansa quida nèhivì xì Pedro na quiví cui-nè, te ducán chicá quee tnùñuhu xí Dios.

Nansa icúmí cuu xi Juan

Daaní, nì nsihi nì cachi-yà ñà-jaàn, dandu nì cachi tu-ya xì Pedro:

—Cunchicùn-ní yùhù.

²⁰ Daaní, nì nacuico Pedro yàtà-né, te nì xini-nè nchícùn stná nècuàchì dacuahá cuú guá ini-yà sàhà-xí. Te divi nècuàchìmà nduú nècuàchì nì ìa yatni diìn Jesús na ní sandoo-ne nì xixi-ne xì-yá daa, te nì xicàn tnùhù-né nùù-yá nì cachi-nè: “Señor mío, ¿ana divi nduú tiàa icúmí cahin xì-ní?” ²¹ Pues, divi nècuàchìmà nì xini Pedro nchícùn vaxi, te nì cachi-nè xì-yá:

—Te nècuàchì jaàn tú, ¿nansa icúmí cuu xi-né, Señor mío?

²² Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Pues nú cudîi inì cutiacu-nè ndè cachi sàà quivì naxicocuñin, doco mii-ní, màsà nácání inì-ní sahájàn. (Chuun xi-ní nduá) ñà-cunchicùn-ní yùhù —nì cachi-yà.

²³ Ñàyùcàndùá, nì xitià cuentu nùù nèhivì xì-yá, ñà-mà nunca cui nècuàchì dacuahama, cachí cuentu. Doco cóni cachi-yà mà cúí-nè. Còò, cuisì ní cachi-yà nú cuní-yà cutiacu-nè ndè cachi sàà quivì naxicocuñin-yà, màsà nácání ínì Pedro sàhámà.

²⁴ Cunaha-ní, divi nècuàchìmà nduú yùhù, te divi yùhù nì tiaa nsidaa palabra yohó. Te ñà-ndácuisì nduá cachí, vachi ináhí cachí ndài xì-nsiá.

²⁵ Cunaha-nsiá, cuàhà gá stná iñàha iá nì quida Jesús (ñuhivì yohó). Doco nú cuní-ndà tiaa nsihi-nda nsidaámà, dandu cuàhà sàstnùhù libru cundua. Te mà cuàhà-ñà nì inicutu ñuhivì, cachí yùhù. Sà-ìá.

Chuun Nsiha Nì Caquida Nècuàchì Nì Nìhì Chuun Ìì nùù Jesús

Nansa nì quida Jesús comprometer icúmí quixi Espíritu Ìì xí Dios

¹⁻² Cásàhùì xì mii-ní señor Teófilo. Cunaha-ní, tutu nì tiai primeru, nacáníamà sàhà ñà-nduá nì quida Jesús xì ñà-nduá nì chinaha-yà ndè quìvì nì quesaha-yá xì ndé quìvì nì nana-ya mànuhù-yá ansivi. Doco na táñàha ga nùhù-yà, dandu nì càhàn-yà xì apóstol ana nì sàhatahvì-yá chuun xi-ya; sàhà poder xi Espíritu Ìì xí Dios nì càhàn-yà xì-né nì dàndàcù-yá nùù-né nansa quida-ne. ³ Vàchi antes, na ní nsihi nì ndoho-ya, te nì xihì-yà, dandu vivu nì ndecunu-ya, te nì xini-nèyà ñà-sàni natiacu-yà, ùì dico quìvì nì ndòò ga-yà ñuhìvì, te cuàhà xichi nì ndecunu-ya nùù-né, te cuàhà gá stná ñà-nduá nì quida-ya sàhà-ñá cundaà ndisa ini-nè divi nduú-yá. Te nì càhàn stná-yà xì-né sàhà chuun xi ñuhìvì Ìì xí Dios.

⁴ Daaní, na iá va-ya xì-né, nì cachi-yà xì-né ñà-màsà quéeé yáchi-nè ñuu Jerusalén:

—Còó —cachi-yà— yohó cundiatu-nsia dècuèndè nìhitàhvì-nsiá cuu xi-nsiá nacua sàni quida Yuamánì comprometer, divi ñà-nduá nì cachi stnàì xì-nsiá antes. ⁵ Vàchi ñà-ndáá nduá, tècuìf nìsa quida ìì Juan nèhivì. Doco mii-nsiá, tixi Espíritu Ìì xí Dios icúmí anima-nsiá nduhìà tixi sacu quìvì —nì cachi-yà.

Nansa mànana Jesús mànuhù-yá gloria

⁶ Daaní, nì nataca tu nsidaa nècuàchì dacuahá-yà-mà nùù-yá, te nì xicàn tnùhù-né, cachi-nè:

—Stoho-nsi Señor, ¿a vichi nacání inì-ní quee libre ñuu-ndà Israel quida-ní?

⁷ Dandu nì cachi-yà xì-né:

—Có-sàhatahvì Dios mii-nsiá ñà-cunaha-nsiá Ìndù iin quìvì, ò Ìndù iin tiempu cuu ìñàha. Còó, vachi cuisì Yuamánì iá ansivi chítnùní inì-xi sàhà nsidaájàn. ⁸ Doco mii-nsiá, icúmí-nsiá nìhitàhvì-nsiá quìvì quixi fuerte Espíritu Ìì ini anima-nsiá, dandu inicutu icúmí-nsiá càhàn-nsiá sàhì. Primeru ñuu Jerusalén yohó càhàn-nsiá, te ducán stná inii ladu Judea, xì stná ndè ladu Samaria xì dècuèndè stná inicutu ñuhìvì ⁹ —nì cachi-yà.

Daaní, indéhe-né nì ndanchito-ya mànana cuisì-yá ansivi, te nì dàhvi-ya nùù-né mahì iin vicò mànuhù-yá. ¹⁰ Te na indéhe váha-ne ansivi ndé mànana-ya, dandu yucán ndé itá-né nì sàculta stná ùì ana ndixín cuxín. ¹¹ Te nì cachi nècuàchìmà xì nècuàchì xì-indehè mà:

—Mii-nsiá nècuàchì ñuu Galilea, có-nduá cundehè gá-nsiá ansivi, vachi divi Jesús nì xini-nsiá mànuhù yucán, icúmí-yá naxicocuñin-yà. Vàchi nacua iá-yà mànana-ya mànuhù-yá, divi ducán icúmí-yá naxicocuñin-yà nuu-ya.

Nansa nì quee Matías nombradu cundehè-né chuun xi Judas

¹²⁻¹³ Dandu nsidaa nècuàchì apóstol mà, nì nuu-ne yucù Olivo yucán, mànuhù-né ñuu Jerusalén, vachi yatni iá ñuu mà nùù yucù yucán, nahi dava hora caca-nda. Te na ní nasaa-nè, nì yàha-ne ndé iin vehe idótnahá, nì canana-ne diquì-xí ndé ndoó-né. Te nèhivì ndoó yucán, dohó nani-né: Pedro, xì Jacobo, xì Juan, stná Andrés, xì Felipe, xì Tomás, xì Bartolomé, xì Mateo, xì stná dèhe Alfeo nani stná Jacobo, xì stná Simón Zelote, xì ñani Jacobo mà

nani Judas. ¹⁴ Nsidaa nècuàchìmà, iin-ni nihnú ini-nè, te iin-ni xícàn tàhvì-né nùù Dios, mii-né xì stná ñani Jesús, xì dihi-yá María, xì más gà stná nècuàchì ñahà.

¹⁵⁻¹⁶ Daaní, quivì yucán nì nataka nsidaa nèhivì nchícùn ichì-yá. Na iin cientu òcò xínduu-ne. Te nì ndacuiin Pedro mahì nsidaa-né, cachí-nè:

—Ñàni, sàhana nì chindee Espíritu Ìi xí Dios xii-ndà David, te nì tiaa-ne nì cachitnùhu-ne sàhà Judas, divì tiàa nì sacatnahá xì nècuàchì nì tniì xì Jesús. Te ducán nì cuu, vâchi ñà-ndúá nì cachi Dios sàhana ma, fuerza nì cuu ndisa-ña. ¹⁷ Vâchi Judas mà, nisa cutnahá-né xì-ndà, iin-ni chuun nisa quida-nda xi-né antes. ¹⁸ Doco nì quida-ne iin cuàchi, nì tniì-ne dihùn, te sàhà dihùn mà nì xiin-ne iin ñuhù. Dandu nì nacava candéé-nê yucán, nì cahnsi ìi-né nì quecoyo ìi sisi-nè. ¹⁹ Te nsidaa nèhivì ñuu Jerusalén yohó, nì xinitnùhu stná-nè sàhámà. Ñâyùcàndúá nì sàcùnani ñuhù mà Acéldama, te cuní cachi quivì mà: “Iin ñuhù ndé nì xitià nì”. ²⁰ Vâchi ducán nì cachitnùhu libru ndé itándiaa alabanza ìi ndé cachá: “Ni ndóo nihni vehe-ne. Màsà cundóó gá nèhivì yucán”. Te cachí stná tutu mà: “Ni ndóo chuun xi-ne nùù inga nèhivì”.

²¹⁻²² Ñâyùcàndúá, xiñuhu nanducu-nda inga tiàa chindee tñaha-xi-nda cachitnùhu-nda xì nèhivì ñà-sàni natiacu Stoho-ndá Jesús. Doco icúmí-né cunduu-ne iin ana sàni cutnahá xi-nda inii tiempu nisa xicanuu-ya mahì-ndá dècuèndè tiempu nisa quida ìi Juan xì ndé quivì nì nana-ya ansivì cuàhàn-yà —nì cachi Pedro.

²³ Ñâyùcàndúá, nì catavà-né ùi nèhivì. Iin-ne nani José Barsabás, te Justo nduú inga quivì-né. Daaní, inga nèmà nani Matías. ²⁴⁻²⁵ Dandu nì xícàn tàhvì nsidaa-né nùù Dios, cachí-nè:

—Stoho-nsì Señor, ináhà-ní nansa iá anima nsidaa nèhivì. Ñâyùcàndúá, nùù ùi tiàa yohó cuàha-ní nsiùhù iin seña índù nècuàchì cundehè chuun xi-ní cuenta xi Judas, vâchi nècuàchìmà, sàhà cuàchi-ne, ñâyùcàndúá nì ndòo chuun xi-ne, te cuàhàn-nè ndé nì nchihò ini-nè cùhùn-nè —nì cachi-nè.

²⁶ Dandu nì caquida-ne iin sorteu, te nècuàchì nani Matías mà nì quee nombradu ñà-cutnahá stná-nè xì ùxin iin ga nècuàchì apóstol.

2

Nansa nì nuu Espíritu Ìi xí Dios

¹ Daaní, meru quivì nducáhnù vicò Pentecostés, dandu iin-ni xaan nì nataka nsihì nècuàchì nchícùn ichì mii-yá. ² Ndoó-né, te nanáá nì tiacu-nè ndé diquì-xí ansivi na ian cahá fuerte guá tàchì, te nì tiacu inii ini vehe ndé ndoó-né. ³ Dandu nì xini-nè nchíi ñuhu cuati nahi yàá-ndà, te nì xitià nihnia, iin ian nì ndòo dìni iin iin nèhivì yucán. ⁴ Te nsidaa-né, nì chitu anima-nè Espíritu Ìi xí Dios, te nì quesaha-né cáhàn-nè dàhàn sàà según nansa nì dàtnúù Espíritu Ìi sàxinítnùnì iin iin-ne.

⁵ Cunaha-ní, ñuu Jerusalén yucán ndoó cuàhà nècuàchì raza Judea nì caquee nùù nsidaa ñuu inicutu ñuhivì. Nèhivì càhvì víi xì Dios nduú-né. ⁶ Te na ní tiacu-nè cáhàn guá nèhivì yucán, dandu nì nataka cuàhà-né, te yáha ga nì ndulocó-nè, vâchi iníní-né cáhàn nècuàchìmà dàhàn cada iin iin ñuu nècuàchì nì nataka iníní má. ⁷ Ñâyùcàndúá, nì ndulocó nsidaa-né, nacání ini-nè, cachí-nè iin-ne xì inga-nè:

—Amádi puru nècuàchì ñuu Galilea xínduu nècuàchì cáhàn guá yohó. ⁸ Doco vichì iníní-ndá cáhàn-nè dàhàn nì sahnú cada iin iin ndohó. ¿Nansa cui

quida-neàmà? ⁹ Vàchi mii-nda, cuàhà ñuu nì quixi-nda: ñuu Partia, xì ñuu Media, xì ñuu Elam, xì ñuu Mesopotamia, xì ladu Judea yohó, xì ñuu Capadocia, xì ñuu Ponto, xì ladu Asia, ¹⁰ xì ladu Frigia, xì ladu Panfilia, xì ñuu Egipto, xì stná ladu Africa iá nùù-xí ñuu Cirene, te yohó ndoó stná nècuàchì Roma, nduú-né nècuàchì raza Judea, te nduú stná-nè nècuàchì nì yàha ndè religiòn xì raza mà. ¹¹ Daaní, ndoó stná nècuàchì ñuu Creta, xì stná nècuàchì ladu Arabia. Doco nsidaa-nda iníní-ndá cáhàn nècuàchì yohó dàhàn iin iin-nda, ndeníhí vàha-ne Dios sàhà obra ndiaha quidá-yá —nì cacachi-nè.

¹² Ñàyùcàndùá nsidaa nècuàchì iníní yucán, nì ndulocó cuàhà-né, nacání cuàhà inì-nè, ndácàtnùhù tnàhá-né nùù-né, cachì-nè:

—¿Ndía nduá cuní cachì ñà-yòhó?

¹³ Doco dava ga nèhivì, nì sàcùndiaa uun-ne, cachì-nè:

—Ádi xíni nsidaa nècuàchì jaàn nì quida vinu fuerte —cachì-nè.

Ñà-nduá nì cachi Pedro xì nèhivì cuàhà

¹⁴ Dandu Pedro, iin-né cutnáhá-né xì ùxin iin nècuàchì icúmí stná chuun nùù Jesús, te ndee nì cáhàn-nè xì nsidaa nècuàchì sàni nataca yucán, cachì-nè:

—Mii-nsiá tèt-ndùù ñanitnaha raza-ndà Judea, xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ndoó ñuu Jerusalén yohó, cunini-nsia cuàhìn cáhìn. ¹⁵ Xini-nsi tuxí inì-nsia, doco còò. Có-nduá ñà-xíni-nsi, vàchi làcà ní cahin vitni. ¹⁶ Còò, ñà-nduá cáhàn nècuàchì yohó, divi nduú ñà-nduá nì cachi Joel sàhana na ní cachitnùhu-ne iin razón ndiaha xí Dios. ¹⁷ Te dohó cachì-yà, nì cachi Joel mà:

Quivì xínu tiempu, cuàhà icúmí cuàhatahví' nsidaa nèhivì Espíritu Ìì xí. Ndè dèhe ii-nsiá xì dèhe yoco-nsiá, icúmíá cáhàn ñà-nduú razón ndiaha xí. Te tiàa cuachi, icúmí dacuní nùù-nè cuàhà ñà-ndiaha; xì stná nècuàchì sahnù, icúmí quixi stná sàni nùù-nè. ¹⁸ Te quivì yucán, cuàhà icúmí cuàhatahví' nècuàchì xinúcuáchí nùù, tiàa-ne te ñàhá-né, cuàhà gá icúmí-nè nihitáhvi-né Espíritu Ìì xí, dandu cáhàn-nè ñà-nduú razón xi. ¹⁹ Te diquì-xí ansivi icúmí cuu cuàhà stná milagru fuerte quide, xì stná ñuhivì yohó, icúmí stná-nsià cuni-nsià milagru ndiaha xí. Vàchi icúmí cucuu nì, te cucuu ñuhu, te cucuu ñùhmà nahi ñùhmànsivì. ²⁰ Doco dihna icúmí ndàhvà orá, xì stná yoo, icúmí-sí nducuahá-si nahi nì, dandu sàà quivì xí yùhù ana nduú Stoho-nsià Señor. ²¹ Te nsidaa ana ndacùcahan xì quivì, icúmí-nè càcu-ne, nì cachi-yà.

²² 'Nsidaa-nsiá nècuàchì ñanitnaha raza Israel, cunini vàha-nsia ñà-nduá cuàhìn cachì: nì quixi Jesús de Nazaret nì xicanuu-ya mahì nsidaa-nda, te ndiaha gá nì quida-ya nacua cuní Yua-nda Dios, vàchi sàhà poder ndiaha xí Dios nì quida-ya cuàhà milagru fuerte, cuàhà milagru ndiaha. Ináhà vàha-nsia sàhà ñà-jaàn. ²³ Doco Dios, nì chitnùnì ini-yà ñà-tnii-nsia Jesús, te coo-ya ndahà-nsiá. Te divi ducán nì cuu, vàchi ináhà Dios nansa cuàhàn cuu xì (Dèhemani-yá) Jesús. Ñàyùcàndùá, nì tnii-nsiayà, te nì sahnì-nsiáyà, vàchi iin-nì nì ndatnùhu-nsiá xì tiàa malu, te nì cachituu-tèyá nchica cruz. ²⁴ Doco nì dånátíacú Yua-nda Dios-yà, nì tavà-ñiáyà nùù tnùndoho ñà-nì xihì-yà, vàchi có-nduá ducán ndòo-ya tìxi ñuhù. ²⁵ Te divi ducán nduá nì cachitnùhu stná David sàhana sàhà-yá, vàchi dohó nì cachi-nè:

Dios nì quide cuenta cutnáhá-xí nicanicuahàn, vàchi yatni iá-yà ladu cuahí' sàhà-ñá màsà dáyùhì nèhivì yùhù, te quidi yùhù. ²⁶ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì cudii ini anímè, te nì naquimaní (mii-yá), vàchi mate ni ndúxin iqicuífñù, doco ináhà iá tnùndé ini xi. ²⁷ Vàchi dohó sàni cachì xì Dios:

“Ináhi, mà nácóó-ní anímè ñà-ndòà ndé ndoó vaha anima nècuàchì nsii; cóò, yùhù tè-nduú dèhemani-ní, mà cuáha-ní tnani iquicúñú ñuhù. ²⁸ Sàhà mii-ní sàni sàni nì cundaà inì nansa iá ichì cutiacu ndiahi; icúmí-ní dacúdí inì-ní yùhù, vachi seguru icúmí naxicocuñ cundehi nùù-ní”, nì cachi David.

²⁹ Doco ináhá-ndá nì sàà xii-ndàmà nì xihì-nè, ñáni, dandu nì ndùxin-ne, (ináhá-ndá), vachi ñuu yohó nduú ndé índùxin-ne, te ndé vichi nàhà lugar mà. ³⁰ Doco iin ana tùha cachíñùhu razón xi Dios nì sanduu stná nècuàchìmà, ñàyùcànduá ináhá stná-nè ñà-sàni quida Dios comprometer ñà-divi Cristu cunduu iin descendencia xi-ne, te seguru cusahnú stná-yà nacua nisa cusahnú mii-né. ³¹ Ñàyùcànduá, nì dácùnì Dios-nè iñàha, te nì xini-nè nansa cuàhàn cuu xi Cristu ñà-icúmí-yà natiacu-yà, mà ndóo anima-yà ndé ndoó vaha anima nsii, nì mà tnánì stná iquicúñú-yà ñuhù. ³² Te divi ducán nì cuu, nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. Ináhá-nsí, vachi testigu nduú-nsí. ³³ Dandu después dècuèndè gloria mànana ducún-yà nì quida ndahà cuáhà Yua-nda Dios, te divi nduú ana nì quida comprometer cuàhatahvi stná-yà Espíritu Ì xí-yá. Ñàyùcànduá sàni dàquixí fuerte Jesús Espíritu Ì, te ñà-jaàn nduá disáhà-xí cuú ñà-nduá xini-nsiá te iníni-nsiá vichi.

³⁴ Doco nsí-David (sànahà ma), tàñáha ga nana ducún-nè ndé ansivi; cóò, vachi palabra yohó nduá nì cachi-nè:

Nì cachi Dios xi Stoho yùhù: “Yohó coo-ní ladu cuàhí ³⁵ ndé cachi sàà cundeí nùù nsidaa ana xini ùhì xí-ní, dandu cusahnú fuerte-ní nùù-né”.

³⁶ Ñàyùcànduá, mii-nsiá xì dava ga stná nècuàchì Israel, nì cúnáhà vaha-nsia ñà-yohó: mate nchica cruz nì chituu-nsia Jesús, doco nì chitnùni inì Dios ñà-divi mii-yá cunduu Stoho-ndà, te cunduu stná-yà rey ndiaha Cristu —nì cachi Pedro.

³⁷ Daaní, nì nsihi nì inini nèhivi cuáhà mà ñà-jaàn, nì nàcùndoo-ne tnùnsí inì. Cuáhà gá nì nacani ini-nè, te nì cachi-nè xì Pedro xì dava ga nècuàchì apóstol:

—¿Nansa chicá vaha quida-nsi vichi, ñáni?

³⁸ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—Icúmí iin iin-nsia naxicocuñ inì-nsia sàhà cuàchi-nsia, te cuhii-nsiá, ndacùcahan-nsiá quívi Jesucristu sàha ñà-dúcán ndoo cuàchi anima-nsiá, te nihitáhvi-nsiá nandèe Espíritu Ì xí-yá anima-nsiá; ³⁹ vachi sàni quida Stoho-ndà Dios comprometer ñà-icúmí-ndá nihitáhvi-ndà Espíritu Ì xí-yá nù nì cúníndísá-ndá na caná-yandó. Vátuni nihitáhvi-ndá, mii-nda, xì stná dèhe-nda, xì stná anà-nì nì cuí mate xica gá xindoo-ne.

⁴⁰ Ducán nì cachi Pedro xì nsidaa nècuàchìmà, vachi cuáhà gá nì càhàn-nè nì dàtúì-ne ichì-yá nùù nècuàchìmà; te dohó nì cachi stná-nè:

—Nèhivi tiempu vichi, icúmí-nè ndañuhu-né, vachi malu-nè. Ñàyùcànduá, nacoò-nsianè, te càcu-nsia —nì cachi Pedro.

⁴¹ Daaní, cuáhà gá nècuàchì yucán, nì cudii ini-nè palabra nì inini-ne mà; nahi ùni mil nèhivi nduú-né, te nì yàha-ne ladu xi nècuàchì xiníndísá. Te divi quívi yucán nì cuhii nsidanicuú-né. ⁴² Daaní, iin-nì nì quesaha-né nchícùn-nè palabra dacuahá nècuàchì apóstol. Màni mánì ndoó-né, xixí tàcá-nè, te iin-nì xicán tàhvi stná-nè nùù Dios.

Nansa nisa quida nècuàchì primeru cahvi xi Jesús

⁴³ Daaní, nsidaa nèhivi dava ga, yáha ga nì ndulocó-nè, vachi (nì chindee Dios) nècuàchì apóstol, te nì caquida-ne cuáhà milagru fuerte, cuáhà milagru

ndiaha. ⁴⁴ Te nsidaa nècuàchì xiníndísâ xí-yâ, iin-ni nihnú ini-nè, te nsidaa ñà-nduá icúmí-nè, nìsa xichuún tàcá-nèa. ⁴⁵ Te nú iá iin ñuhù xí-né, ò inga iñàha xi-ne, nì dicò-néa, nì tùi dihùn, te nì dasàn-né dihùn mà según iá necesidad nùu iin iin-ne. ⁴⁶ Te nsiquívi nìsa nataca-nè veheñuhu cahnú, te vehe vehe iin iin-ne nìsa xixi tàcá stná-nè, cudíi ini-nè, te ndóo vaha ini-nè, ⁴⁷ te ndeníhí vaha stná-nè Dios. Te nsidaa nèhivi dava ga, cudíi stná ini-nè sàhà nècuàchì xiníndísámá, te quidáñúhú stná-nè nècuàchì mà. Te quívi quívi más gà nèhivi nì càna nùu Stoho-ndà Jesús ñà-càcu anima-nè, te nì nacuaastnahá stná-nè xì nèhivi xí-yá.

3

Nansa ni nduvàha iin tiàa mà cùì caca

¹ Iin quívi cutnáhá Pedro xì Juan cuàhàn-nè veheñuhu cahnú. Càhúni nì cuaà cuàhàn-nè yucán, vachi divi hora yucán nìsa xicàn tàhvi nèhivi nùu Dios. ² Te iin yehè cahnú veheñuhu ma nìsa nani Yehè Ndiaha. Te nsiquívi nìsa saà nèhivi yehè mà nsidá-né iin tiàa mà cùì caca. De por sí ducán nì tùinuù-né ñuhívi. Ñàyùcànduá, yucán nìsa chicoo nècuàchì mà-né sàhà-ñá càcàn-nè caridad nùu nècuàchì quíhvi yehè mà. ³ Pues vichi nì xini-nè Pedro xì Juan ñà-cuàhàn-nè quíhvi stná-nè, te sàhámà nì xicàn-nè iin caridad nùu nècuàchì mà. ⁴ Ñàyùcànduá nì candacoto nècuàchì mà ndé iá-nè, te nì cachi Pedro xì-nè:

—Cundehè-ní yohó.

⁵ Dandu nì ndacoto-ne nùu Pedro xì Juan, cuàhàn-nè nihì-né iñàha cahàn-né. ⁶ Doco nì cachi Pedro xì-nè:

—Nì còò plata nihí, te nì còò stná oro. Doco ñà-nduá sái quide. Ndácùcahín quívi Jesucristu de Nazaret, te cachí xì-ní ndacuiin-ní caca-ní.

⁷ Dandu nì tni-ne ndahàcuahá tiàa ma, nì ndacani-ne nècuàchì mà. Te vichi duha nì ndufuertè sàhà-né, ⁸ yàchì nì ndanchito-ne, nì ndacuiin-nè, te luegu nì quesaha-né xicá-né; nì quíhvi stná-nè veheñuhu, cutnáhá-né xì Pedro xì Juan, nandávà nihni-ne, xicánúú-né naquímànì cuàhà-né Dios. ⁹ Te nsidaa nècuàchì itá yucán, nì xini-nè xicánúú nècuàchì mà, ndeníhí vaha-ne Dios, ¹⁰ te nì nacuni-nè nècuàchì mà ñà-nduú-né tiàa nìsa ìa Yehè Ndiaha veheñuhu cahnú xicàn caridad. Ñàyùcànduá, cuàhà gà nì ndulocó nèhivi mà, nacánì ini-nè sàhà ñà-nduá nì cuu xì tiàa ma, te nì nduvàha-ne.

Nansa ni càhàn Pedro sàhù na iá-nè Portal de Salomón

¹¹ Lugar yucán nduú corredor nani Portal de Salomón. Te tiàa nì nduvàha ma, itníí ndáha stnahá vaha-ne xì Pedro xì Juan. Dandu nsidaa nèhivi veheñuhu yucán, nì nataca-nè ndé iá Pedro xì Juan, yáha ga ndulócò-nè. ¹² Ñàyùcànduá na ní xini Pedro natàcà-guá nèhivi, dandu nì càhàn-nè xì nsidaa-né, cachí-nè:

—Nècuàchì ñuu-ndà Israel, ¿índù chuun ndulócò-nsià sàhà ñà-yòhó? ¿Índù chuun indéhe vaha-nsia nsiùhù na ian nsiùhù nì dándúvaha xì nècuàchì yohó cahan-nsiá? Còò, màdì sàhà fuerza xì nsiùhù nì nihí nècuàchì yohó caca-ne, te nì màdì sàhà ñà-ìì guá stná-nsi. Còò.

¹³⁻¹⁴ Xìi-ndà Abraham, xì Isaac, xì Jacob, nsidaa-né nìsa cahvi-né Dios ndiaha xi-nda, te divi mii-yá nduú ana nì chitnúni ini-xi ñà-cucumi Dèhemani-yá Jesús tñùñuhu ndiaha xí-yá. Doco mii-nsiá, nì dàyáha-nsiayà ndahà Pilatu, te nì nacuaà-nsiáyà na ní cuni tèmà daña-téyà. Ana ìì ndisa nduú-yá, te ndàà cuisì ini-yá, doco (còni ndulócò-nsià), iin tè-sàhmí nì xicàn-nsià dàña. ¹⁵ Dandu

nì sahnì-nsiáyà, mate divi sàhà mii-yá itiacú-ndà. Doco (Yua-nda) Dios, nì dānātiacú-yà Jesús. Ináhá-nsí, vāchi testigu nduú-nsí. ¹⁶ Te cunaha-nsiá, divi sàhà ñà-nihnú vāha ini-nsi mii-yá, te ndácùcahan-nsí quivi-yá, ñàyùcāndüá nì ndufuertè tiāa yohó. Indéhe-nsiánè, ináhá-nsiānè. Náhà xicà sàni nduvāha vāha-ne ñà-nì xinindisá stná-nè mii-yá.

¹⁷ Te vichi sàni sànihì ini ñà-cóni cundāa ini-nsia nduá, ñáni. Stná nècuàchi cusáhnú nùu ñuu-ndà, nì cóni cundāa stná ini-nè, ñàyùcāndüá nì quida-nsia ducán. ¹⁸ Doco ñà-ndüá nì cachitnùhu Dios sàhana, divi ñà-jaàn nduá nì cuu ndisa nì quida-ya. Vāchi ñà-icúmí Cristu ndoho-ya, divi nduá nisa cachi nsidaa nècuàchi profeta sàhana. Te ducán nì cuu ndisa. ¹⁹ Ñàyùcāndüá, naxicocufin ini-nsia sàhà cuàchi-nsia vichi, te natenchicun-nsiá ichì mii-yá sàhà-ñà ndutu cuàchi-nsia, dandu quixi tiempu cundoo ndiaha-nsiá quida-ya, ²⁰ te techuún-yá Jesucristu ndixi-ya, vāchi divi-ya nduú ana nì chitnúnì ini Dios cunduu rey ndiaha xi-nda. ²¹ Doco vichi iá-yá gloria, te yucán icúmí-yá coo-ya ndè cachi sàa tiempu nsida vii-yá nsidaa ifàha. Vāchi ducán nì cachitnùhu nèhivì xí Dios sàhana na ní cāhàn-nè nì quida-ya. ²² Vāchi ñà-ndácuisì nduá nì cachitnùhu Moisés xì xii-ndà sàhana na ní cachi-nè palabra yohó: “Icúmí Stoho-ndà Dios nacàxin-ya iin descendencia xi-nda cunduu ana cāhàn cuenta xi-ya. Te divi nacua nì quida yuhù, ducán icúmí quida stná ana quixi ma. Dandu mii-nsiá, icúmí-nsiá cunini-nsia nsidaa ñà-ndüá cachi-yá xi-nsiá. ²³ Te nú nì coó iin nècuàchi có-cùnì cunini xi-yá, dandu icúmí nècuàchimà ndañuhu-nè ñuu-nè”, nì cachi Moisés.

²⁴ ‘Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchi sàhana nisa cāhàn cuenta xi-ya, ini dēcuèndè tiempu nisa cāhàn Samuel te vāxi duha, nsidaa-nè nì cāhàn-nè sàhà tiempu vitni. ²⁵ Te vichi, mii-nda nduu-nda dèhe nècuàchi nisa cāhàn razón mà. Ñàyùcāndüá icúmí-ndá nihitáhvi-ndà ñà-ndiaha ñi nì quida Dios comprometer xì xii-ndà na ní saquin-yá tratu xì Abraham, te nì cachi-yá palabra yohó: “Sàhà iin descendencia xi-ní icúmí quixi ñà-ndiaha ñi cundiatú anima nsidanicuú nèhivì ñuhivì”, nì cachi-yá.

²⁶ Ñàyùcāndüá, dihna ndohó nècuàchi (ñuu yohó) nì nihitáhvi-ndà, vāchi divi chuun jaàn ní sàhatahvi Dios Dèhemani-yá (Jesús), nì quixi-ya ndè ndoo-nda ñà-cundiatú anima nsidaa-nda nú nì nāxícocufin ini-ndà, te naco-nda ichì malu nchícun-nda —nì cachi Pedro.

4

Ñà-ndüá nì cuu na ní cānà Pedro xì Juan nùu Junta Cahnú

¹ Daaní, na meru cāhàn-nè xì nèhivì yucán, dandu nì caquesaa nècuàchi nduú dùtù ndé itá-nè, cutnāhā nècuàchimà xì comandante ndiaá veheñuhu cahnu-ma, te cutnāhā stná-nè xì nècuàchi saduceu, ² có-ndôo ini-nè ñà-chināhā Pedro xì Juan sàhà nansa natiacu-ndà quida Jesús. ³ Ñàyùcāndüá, nì trui-ne nècuàchimà nì chicadi-ñānè vehecāa, te sàhà ñà-sàni cuaá, ñàyùcāndüá nì candòo-ne yucán ndè inga quivi. ⁴ Doco nècuàchi nì inini nì cāhàn Pedro xì Juan palabra xì Dios, cuāhā-nè nì xinindisá-nè, ndè ùhùn mil sàni nanduu nècuàchi tiāa xinindisá.

⁵ Daaní, inga quivi nì nataca nècuàchi cusáhnú, xì nècuàchi sahnú nchichí, xì nècuàchi ley xì veheñuhu, nsidaa-nè nì nataca-nè ⁶ ñuu Jerusalén yucán. Te nì sàa stná dùtù cusáhnú nani Anás, xì stná Caifás, xì Juan, xì Alejandro, xì nsidaa dava ga tnaha dùtù cusáhnúmá. ⁷ Dandu nì tavà-nè Pedro xì Juan

ñà-cundaca tnahá-né quixi, te ni sàcùita nècuàchì mà dava mahì-xí. Dandu ni candacàtnùhù nècuàchì Junta mà nùù-né, cachì-nè:

—¿Ana òvalor-xi ni càhàn-nsià sàhà-xí ni quida-nsia ñà-nduá ni quida-nsia? ¿Ana òiquívi-xí ni ndacùcahan-nsiá?

⁸ Dandu fuerte ni quixi Espíritu òi xí Dios ini anima Pedro, te ni naxi-conihí-né nùù nècuàchì mà, cachì-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì xícusahnú ñuu-ndà yohó, xì mii stná-nsiá nècuàchì sahnú nchìhí raza-ndà Israel, cunini vaha-nsia. ⁹ Vichi xicàn tnùhù-nsiá nùù-nsí nansa ni quida-nsi iin obra xì nècuàchì ndahví yohó, nansa ni nduvàha-ne. ¹⁰ Pues ni cúnahá mii-nsiá xì nsidaa stná nècuàchì Israel ñà-divi Jesucristu de Nazaret nduú ana òiquívi-xí ni ndacùcahan-nsí, te ni nduvàha-ne. Te yohó iin stná-nè dava mahì-nsiá, indéhe-nsiánè. Te mate ní chituu-nsia Jesucristu nchica cruz, te ni xihí-yà, doco ni natiacu-yà ni quida Yua-nda Dios. ¹¹ Te mate ní cahíhì íní-nsiàyà, doco vichi sàni cuu xi-yà na ian ni cuu xi iin cavà ni cahíhì ini albañil, te después ni sàà ni sàcùndua yùù vòcò indúhu esquina vehe. ¹² Te còò inga gà ana sàha xì salvación, cuisì mii-yá. Vàchi inicutu ñuhiví còò inga gà ana òiquívi-xí ndacùcahan-nda, te càcu-nda nùù-xí. Còò inga gà ana ni techuún Dios ñuhiví yohó ñà-dacàcu xi-nda, cuisì mii-yá —ni cachi Pedro.

¹³ Dandu nècuàchì dandacuma, ni xini-nè, có-yúhí Pedro càhàn-nè, te có-yúhí stná Juan. Te ni có-nduú stná ñà-ni dàcuàhá cuàhà-né, còò, vachi cóni xica cuahà-né escuela. Ñàyùcànduá, na ní quida nècuàchì Junta mà cuenta ducán, ni ndulocó-nè, te ni cundaà ini-nè, divi Jesús nisa cutnahá xì nècuàchì mà. ¹⁴ Te tiàa ni nduvàha ma, yucán iin stná-nè xì nècuàchì mà. Ñàyùcànduá, mà ni cùì nihindèè nècuàchì Junta mà canicuàchì-ne sàhà Pedro xì Juan. ¹⁵ Ñàyùcànduá, ni dàndacú-né ni cáquéè nècuàchì mà iladu, te ni ndatnuhu nsidaa-ní mii-né, ¹⁶ cachì-nè:

—¿Nansa quida-nda xì nècuàchì caá? Vàchi iin milagru cahnú ndisa nduá ni quida-ne, ináhá nsidaa nèhivi ñuu-ndà Jerusalén yohó, te ùhì cachi-nsi nduá tnùhu. ¹⁷ Doco sàhà-ñá màsà cuítia gà palabra yohó, chicá vaha dayúhí-ndànè ñà-màsà càhàn gà-nè sàhà Jesús xì ni-iin nèhivi —ni cachi-nè.

¹⁸ Dandu ni cana-ne Pedro xì Juan, te fuerte ni chinaha-né nècuàchì mà ñà-màsà càhàn gà-nè xì nèhivi sàhà Jesús, ni màsà dàcuàhá gà-nè ni-iin nèhivi sàhà-yá. ¹⁹ Doco Pedro xì Juan, ni cachi-nè:

—¿Índù ñà-tùxí ini mii-nsiá, a chicá vaha cunini-nsi ñà-nduá cachì mii-nsiá, te ò ñà-nduá cachì Dios? ²⁰ Pues cunaha-nsiá, có-nduá ducán cuhìhìn-nsí. Vàchi ndiá icà-nsí càhàn-nsi xì nèhivi ñà-nduá sàni xininùù-nsí xì ñà-nduá sàni tiacu tùtnù-nsí —ni cachi-nè.

²¹ Dandu nècuàchì mà, chicá ni càhàn dana-ne xì Pedro xì Juan, dandu después ni dañà-ñanè, vachi cóni túi ni-iin falta ñà-ndoho-ne. Te yúhí stná nècuàchì dandacu-ma ñà-vihini nacuidà nèhivi cuàhá ñuu-nè, vachi nsidaa nècuàchì mà, naquímánì-né Dios sàhà ñà-nduá ni cuu. ²² Vàchi tiàa ni nduvàha sàhà milagru mà, sàni yàha-ne ùi dico cuià xicá-né.

Nansa ni xicàn tàhvi nèhivi xí Dios nùù-yá, cuní-nè nacuidàhande ini-yànè

²³ Daaní, na ní quee Pedro xì Juan libre, dandu mànuhù-né ndé ndoò compañeru-nè, te ni cachitnùhu-ne nsidaa ñà-nduá ni cachi dùtù xícusahnú, xì ñà-nduá ni cachi nècuàchì sahnú xídandacú. ²⁴ Te ni nsihì ni cachitnùhu-ne, dandu nsidaa-né, iin-ni ni xicàn tàhvi-né nùù Dios, cachì-nè:

—Stoho-nsi Señor, na mii-ní nduu-ní Dios; cuisì mii-ní nduú ana nì quidavàha xì ansivi, ñuhù íchî, mar, xì nsidaa stná iñàha iá inicutu ñuhiví xì ansivi. ²⁵ Te mii-ní nduú ana nì dácáhàn xì iin nècuàchì sàhana cahvi xì-ní, divi xii-nsí David, te dohó nì cachi nècuàchìmà:

Nèhiví ñuhiví, ¿indù chuun cuadú guâ-nè, te cànàhà guâ-nè dìquì Dios?

¿Indù chuun nacání guâ ini cuahà raza nèhiví quida-ne ñà-có-ndiàá?

²⁶ Vàchi cuahà rey xícusahnú ñuhiví yohó, nì sàcuíta listu-te xì dava ga tè-xidandacú; nì nataca nsidaa-té ñà-cuni ùhì-te Yua-nda Dios xì Dèhemani-yá Cristu, nì cachi David.

²⁷ Te divi ñà-ndàà nduá, vâchi ducán nì cuu, divi ñuu yohó nì nataca rey Herodes, xì Poncio Pilatu, xì stná nècuàchì ñuu Israel yohó, xì stná cuahà nèhiví inga nación, vâchi cuní-nè quida quini-ne xì Dèhemani-ní Jesús, mate divi-ya nduú ana nì chitnùnì inì-ní cusahnú. ²⁸ Doco na ní quida nècuàchìmà ducán, cuisì ñà-nduá nì nacani inì-ní dihna nì sandua, te nì sàha-ní lugar nì quida-ne ducán; vâchi mii-ní, nì chitnùnì inì-ní coo ducán, ²⁹ Stoho-nsi Señor. Te vichi (xícàn tàhvi-nsí) ñà-cunini-ní ñà-nduá cachí nècuàchìmà, ndee gá cáhàn-nè, cuní-nè dayúhí-nè nsiùhù. Doco nacuahandee inì-ní nsiùhù nècuàchì cahvi xì-ní, te ducán vâtuni cachtinùhu-nsi palabra ì xì-ní, te mà yúhí-nsi. ³⁰ Xícàn tàhvi-nsí nùu-ní ñà-nì dándùvaha-ní nècuàchì cuhí sàhà poder ì xì-ní. Te nsiùhù, icúmí-nsí ndacùcahan-nsí Dèhe ndiaha-ní Jesús, dandu mii-ní quida-ní nsidaa clase milagru (cundehè nèhiví) —nì cacachi nècuàchìmà.

³¹ Daaní, nì nsihi nì xicàn tàhvi-né nùu Dios ducán, dandu nì ndacùchí vehe ndé ndoo-né, te fuerte nì quixi Espiritu Ì xí-yá ini anima nsidaa-né, te ndee nì cáhàn-nè palabra ì xí-yá, cóni yúhí-nè.

Nansa nisa quida nècuàchì xiníndísá, iin-ni cahnú nisa ìa biene xì nsidaa-né

³² Cunaha-ní, iin-ni sàxíniñtùnì nisa icumi nsidanicuú nècuàchì xiníndísá. Còò ni-iñàha nísá xidáhàn-nè nùu ñanitnaha-ne, vâchi iin-ni cahnú-ní nisa ìa nsidaa ñà-nduá icúmí-nè. ³³ Te poder cahnú xí Dios, cuahà gá nì chindeá nècuàchì apóstol, vâchi fuerte nì cáhàn-nè sàhù sàhà nansa nì xininùu-né Stoho-ndà Jesús na sàni natiacu-yà. Te cuahà stná gracia xì-ya iá nùu nsidaa nèhiví xí-yá. ³⁴⁻³⁵ Ñâyùcànduá, cóni quidámànì ni-iñàha nùu ni-iin-ne, vâchi nècuàchì nisa ìa ñuhù-xí, ò vehe-xí, nì dicò-néà, te nihí-né dihùn mà nì sàhàn nì nacoo-neà nùu nècuàchì apóstol, dandu mii-né, nì dasàn-neà nùu nèhiví icúmí necesidad. ³⁶ Te iin nècuàchì nì dicò mà nani José; doco Bernabé nisa cachi nècuàchì apóstol xì-né, vâchi quiví mà, iin ana nàcuahandee inì xì-ndà cuní cachàmà. Ñuu Chipre nduú ñuu-nè, te Leví nduú yohòtèhè-né. ³⁷ Pues divi-ne nisa icumi stná xì iin ñuhù, te nì dicò-neà. Dandu nihí-né dihùn yàhvia nì sàhàn nì sàha-ne nècuàchì apóstol, te nì ndòa ndahà nècuàchìmà.

5

Nansa nì quida Ananías xì Safira, nì xida cuàchi-ne

¹ Daaní, nisa ìa iin tiàa nani Ananías xì ñahàdihí-nè Safira, te nì dicò stná-nè iin ñuhù. ² Doco nì chivàha cuaán-né chii dihùn sàhámà. Dandu dihùn nì cusobrâ mà nduá nì tniì nècuàchì tiàa ma, te nihí-neà nì sàhàn nì sàha-ne nècuàchì apóstol, (na ìan ìa nsiha). Te ináhà stná ñahàdihí-nè nansa nì quida-ne. ³ Doco Pedro, nì cachi-nè:

—Ananías, ¿indù chuun nì sàha-ní nì dacà ñà-malu dìni-ní? Dècuèndè cuní-nì dandahví stná-ní Espiritu Ì xí Dios, vâchi nì chidèhé-nì sàhà ñuhù

mà. ⁴ ¿Amádi ñuhù xí mii-ní nì sandua daa, te vátùni quida-ní disponer sàhá? Daaní, na sání dicò-níá, ¿amádi díhùn xí mii-ní nì sanduu stná? ¿Índù chuun nì nacani quini inì-ní, te nì quida-ní dohó? Cunaha-ní, màdi nuù nēhivì nì càhàn tnùhù-ní. Còò, nuù Dios nì càhàn tnùhù-ní —nì cachi Pedro.

⁵ Daaní, na ní nsihì nì inini Ananías ducán, dandu nì natnahnù-nè, te nì xihì-nè. Te nsidaa ana nì xinìtnùhu ma, nì yuhí cuaá-nè. ⁶ Dandu nì caquixi tiàa cuachi gá, nì chidùcùn-te nsii ma, te nì xida-tèndó cuàhàn-ndà cundùxin-nda.

⁷ Daaní, na ní yàha ùni hora, nì quesaa stná ñahàdihí ndómà, doco tàñáha ga cunitnùhu-ne nansa nì cuu. ⁸ Dandu nì ndàcàtnùhù Pedro nuù-né, cachì-nè: —Cachì-ní xí, ¿a ndísá tantu dohó nì dicò-nsiá ñuhù xí-nsiá?

Te cachì nècuàchìmà:

—Jaan, divi ducán nì sandua.

⁹ Dandu nì cachi Pedro xì-né:

—¿Índù chuun nì ndatnùhu ndúì-nsiá quida-nsia ducán, a ndísá cuidà inì Espíritu Ì xí Stoho-ndà Señor, cahan-nsiá? Cunaha-ní, tiacú sàni nsiaa ana nì casahàn nì sùxin xì ì-ní, te vichì icúmí-tè cunsida stná-te mii-ní cùhùn —nì cachi Pedro.

¹⁰ Te vichì duha nì natnahnù stná nècuàchìmà nuù sàhà Pedro, te nì xihì-nè. Te na ní nansihvi tècuachima, sàni xihì-nè nì xini-te, ñàyùcànduá, nì tavà stná-te nsi ma nì sàhàn-te nì sùxin stná-te ndómà divi ndé nì sàcùndùxin nsi-ì-ndà. ¹¹ Ñàyùcànduá, cuàhà gá nì yuhí nsidaa nècuàchì xiníndísá ichì-yá, mii-né xì nsidaa stná nècuàchì dava ga nì xinìtnùhu ma.

Nansa nì cuu cuàhà milagru ndiaha

¹² Daaní, nècuàchì apóstol, ndiaha gá nì caquida-ne cuàhà milagru nì indehè nēhivì. Te nsidaa nècuàchì xiníndísámá, nsiquívì nisa nataca-nè nuù Portal de Salomón (iá yehè veheñùhu). Te iin-ní sàxinítnùnì nisa icumi nsidaa-né. ¹³ Doco nēhivì dava ga, ni-iin-ne cónì sáhandee inì-nè cutnahá-né xì nècuàchì natácà mà, mate ndenihí vaha cuahà-né nècuàchìmà. ¹⁴ Te nì sàà nì xiníndísá cuàhà gá nēhivì, tiàa te ñahà-né, nì xiníndísá-né Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Dècuèndè nisa tavà stná nēhivì nècuàchì cuhí xì-ne, nì chitánduhù-né nècuàchìmà yuhù ichì, dava-ne nuù cama, te dava-ne nuù yuì, ndiatú-né yàha Pedro, áma dúcùn-nè casi nècuàchìmà, te nduvàha-ne. ¹⁶ Stná ñuu cuati ndóo yatni nì caquee cuàhà stná nēhivì vaxi ñuu Jerusalén ndacá-né cuàhà nècuàchì ndohó quidá cuèhè, xì stná nècuàchì dandohó ñà-malu. Te nsidaa-né, nì nduvàha-ne.

Nansa nì catnii-ne nsidaa nècuàchì apóstol

¹⁷ Dandu dùtù xicusahnu-ma, yàha ga nì cumbidia inì-nè, mii-né xì compañeru-nè tè-nduú nècuàchì saduceu. ¹⁸ Ñàyùcànduá, nì tnii-ne nècuàchì icúmí chuun nuù Jesús, te nì chicadi-nè nècuàchìmà vehecàa. ¹⁹ Doco iin ángel xì Stoho-ndà Señor, ñuu nì sàà-nè vehecàa yucán, te nì nacuna-ne yehè nì tavà-né nècuàchìmà, te nì cachi-nè:

²⁰ —Cuahàn-nsiá cuita-nsia veheñùhu cahnú, te nacani-nsia xì nēhivì nansa nìhitàhvi-né cutiacu ndiaha anima-nè.

²¹ Ducán nì dandàcú-né nuù nècuàchìmà quida-ne. Ñàyùcànduá, na ní tùinuù, dandu nì quihvi-ne veheñùhu cahnú, te nì quesaha-né dacuahá-né nēhivì.

Daaní, dùtù cusáhnú, xì compañeru-nè, nì cana-ne nècuàchì Junta ñà-nataca nsidaa-né, te quixi stná nsidaa nècuàchì sahnú nchichí ñuu Israel yucán. Dandu nì techuún-né policia cuàhàn-te vehecàa ñà-cundaca-tè

nècuàchì ndiadí quixi. ²² Doco na ní casaà-te yucán, còò cá iin ni ndácùhun-tè. Ñâyùcàndüá, nì naxicocuñin-te nì cachitnùhu-tè, ²³ cachí-te:

—Ñã-ndáá nduá, ndiadí vaha yehè vehecàa ma, te itá stná soldadu ndiaá xán, doco na ní nacuna-nsi, còò cá nècuàchì ndiadí mà.

²⁴ Dandu dùtù cusáhnù, xì comandante ndiaá vehèñùhu, xì stná dùtù nihi gá chuun nahnù, nì ndulocó-nè na ní xinitnùhu-ne ducán. ¿Índü fin cucumi chuun yohó? cahan-né. ²⁵ Daaní, divi momentu mà nì quesaa inga tiàa nì cachitnùhu xi-né:

—Cunaha-nsiá, nècuàchì nì chicadi-nsiá vehecàa, yucán sàndóó-né vehèñùhu cahnù, dacuahá-né nèhivì —nì cachì-te.

²⁶ Dandu comandante mà, cuàhàn-te xì policía xi-tè, te vivì-ni nì saca-tè nècuàchimà vaxi-ne, vachi yúhi-te nèhivì cuáhà mà ñã-vihini cacani yuu-néte cahan-té. ²⁷ Ñâyùcàndüá, ndacá-te nècuàchimà nì quesaa, te nì sàcuita-ne nùu nsidaa nècuàchì Junta mà. Dandu nì cachi dùtù cusáhnù:

²⁸ —¿Amádi sàni dándacù-nsi nùu-nsiá ñã-màsà chináhà gá-nsiá nèhivì sàhà Jesús? Doco vichi, nsidanicuú lugar ñuu yohó sàni càhàn-nsiá sàhù ñã-ndüü dàñhùhù xi-nsiá, te cuní-nsiá ñã-nsiùhù nacuida-nsi cuàchi sàhà nècuàchì nì xihì mà.

²⁹ Dandu Pedro xì dava ga nècuàchì apóstol, nì naxiconihí-né nùu nècuàchimà, cachí-nè:

—Nsiùhù, icúmí-nsi cunchicùn-nsi ñã-nduá cachí Dios, te màdi ñã-nduá cachí nèhivì úun. ³⁰ Mii-nsiá nì chituu-nsiá Jesús nchica cruz. Doco mate modo ducán nì sahnì-nsiáyà, doco vichi sàni natiacu-yà nì quida Dios, divi mindaa Dios nìsa cahvi xii-ndà. ³¹ Te vichi sàni saquin-yà Jesús ndahà cuáhà-yà ñã-cunduu-yà ana cusáhnù, te cunduu stná-yà ana dacácu xi-nda. Te ducán nì cuu sàhà-ñã nì cuu-nda arrepentir, nsidaa ndohó nècuàchì ñuu Israel yohó, te ducán nihi-yà nansa cuicahnù ini-yà sàhà cuàchi-nda. ³² Te nsiùhù, testigu xínduu-nsi, vachi nì xinìnù-nsi ducán nì cuu. Te testigu nduú stná Espíritu Ìì xí-yá ñuhú ini anima-nsi, vachi nsidaa ana cunini xi-yá, nihitáhvi-né ndèe Espíritu Ìì xí-yá ini anima-nè quida-ya —nì cachi Pedro.

³³ Doco nècuàchì dandacu-ma, na ní inini-ne ñã-jaàn, yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì quesaha-né nì ndatnuhu tnahá-né nansa dandáñhùhù-nè nècuàchimà. ³⁴ Doco nùu nèhivì Junta mà, iá iin maestru nani Gamaliel, iin nècuàchì fariseu chináhà xì ley xi Dios. Nècuàchì vaha nduú-né cachí nsidaa nècuàchì ñuu yucán. Te divi-ne nì ndacuiin-nè nì dándacù-né quee cuaan chi nècuàchì apóstol mà. ³⁵ Dandu nì cachi-nè xì nsidaa compañeru-nè yucán:

—Nsidaa mii-nsiá nècuàchì raza-ndà Israel, cuidadu ni cundóó-ndà sàhà ñã-nduá quida-nda xi nècuàchì càá. ³⁶ Vachi ¿a có-nsínuu ini-nsiá nansa nì cuu tiempu na ní ìa iin tiàa nani Teudas? Tè-càhnù ícà-xí nduú-te nìsa cachì-te. Te nahi cümü cientu nèhivì nì quihvi tnahá xi-té nì sanchicùn-nète. Doco por fin nì sahnì nèhivì-té, te nì xitiá nihi nsidaa nècuàchì nchicùn xi-té, te ducán nì nsihi chuun ma. ³⁷ Daaní, después nì yáha inga casu na tiempu nì cuu-nda empadronar. Iin tiàa ladu Galilea nani Judas, nì nihi-té nì dáyáha-tè cuáhà nèhivì ladu xi-tè. Doco nì xihì stná-te, te nì xitiá nihi stná nsidaa nèhivì nì chiyuhù-té. ³⁸ Ñâyùcàndüá, yùhù cachí xi-nsiá vichi, nì cúnahá nècuàchì sàni tñii-nda jaàn. Chicá vaha nacoo-ndané, vachi nú inì-nì mii-nè nì nacani ini-nè quida-ne ñã-nduá quidá-né, dandu icúmí-né ndòo uan. ³⁹ Doco nú Dios nì dándacù-xì nùu-né, dandu mà nunca nihi-ndà cadi-ndà nùu-né, te cachí, còtò Dios nàá stnàhà-xi-ndà —nì cachi Gamaliel mà.

⁴⁰ Dandu nsidaa compañeru nècuàchimà, ni dàjuùn-nè nècuàchimà, te ni cana-ne nècuàchi apóstol ni nansihvi tu-ne. Dandu ni sahnì cuií-nè nècuàchimà, te ni chinaha-ñáné ñà-màsà cáhàn gà-nè xì nèhivì sàhà Jesús. Dandu ni daña Junta Cahnu-mané, ⁴¹ te ni caquee-ne libre, cudí ini-nè ñà-ni natù stná-nè ndoho-ne sàhà chuun xì mii-yá. ⁴² Daaní, nsiquívi vehe vehe nisa xicanuu-ne dacuahá-né nèhivì. Sáhàn stná-nè veheñùhu cahnú, te chináhá stná-nè nèhivì yucán, cáhàn-nè sàhù sàhà Jesucristu, ni-iyuhu cóni nácóó-néamà.

6

Nansa ni cuu nombrar usà tiàa dasàn ñà-cutiacu nècuàchi ndahví

¹ Quívì yucán vihi gá ni nducuahà nècuàchi nchícùn ichì mii-yá; dava-ne cáhàn-nè dàhàn hebreu, te dava ga-nè cáhàn-nè dàhàn griegu. Dandu ni quesaha nècuàchi griegu mà ni xitnùhu-ne compañeru-nè cáhàn hebreu, vachi ñahàcuáán xí-icumi nècuàchi griegu mà, có-nìhì váha-ne ñà-cutiacu-nè na dásàn-ñà quívì quívì. ² Ñàyúcándúá ni cana nsi-úxin ùi apóstol nsidaa nècuàchi xiníndisá, te ni cachi-nè xì nècuàchimà:

—Nsiùhù, có-ndúá ñà-nacoo nihni-nsi chuun xi palabra xi Dios, te canuu-nsi dásàn-nsí ñà-cutiacu nèhivì. ³ Ñàyúcándúá, mii-nsiá nanducu-nsiá usà tiàa nchichí dandacú sàhà chuun yohó, ñáni. Nècuàchi tnùñuhu ni cùndúú-né, te ni cóo chitu stná anima-nè Espíritu Ìi xí Dios. ⁴ Doco nsiùhù, iin-ni cuáhàn-nsi quida-nsi seguir càcàn tàhvi-nsí nùù-yá, te dacuahá-nsi nèhivì palabra xi-ya —ni cachi-nè.

⁵ Daaní, nsidaa nèhivì mà, ni cudíi ini-nè ñà-ndúá ni cachi nècuàchi apóstol mà. Ñàyúcándúá, ni caquee nombradu usà tiàa. Iin-ne nani Esteban. Iin nècuàchi nihnú váha ini-xi nduú-né, te chitu stná anima-nè Espíritu Ìi xí Dios. Te ni caquee stná nombradu nècuàchi nchícùn yohó: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Parmenas, xì Nicolás. Nècuàchi inga raza ni quixi ñuu Antioquía nduú Nicolás mà, doco ni yàha-ne religión xì nècuàchi raza Judea. ⁶ Daa-ní, nsidaa nèhivì mà, ni saca-ne nècuàchi nombradu mà nùù nècuàchi apóstol; dandu apóstol mà, ni xicàn tàhvi-né nùù Dios, te ni chindóó-né ndahà-né òni nècuàchimà.

⁷ Daaní, después, chicá más ni cucuahà palabra xi Dios, vachi cuahà gà nèhivì ñuu Jerusalén ni sàà ni xinindisá, te cuahà gá stná nècuàchi dùtù ni sàà-nè ni xinindisá stná-nè palabra mà.

Nansa ni tniè Esteban

⁸ Daaní, ni xicanuu Esteban mahì nèhivì, te ni quida-ne cuahà milagru ndiaha, vachi cuahà gá icúmí-né gracia xi Dios, te fuerte iá palabra cachí-nè. ⁹ Doco dava nèhivì, ni quesaha-né nàá tnahá-né xì nècuàchimà. Nèhivì sáhàn veheñùhu nani Veheñùhu xì Nèhivì Libre xínduu-ne, te ni caquixi-ne inga ñuu, divi ñuu Cirene, xì ñuu Alejandría, xì ladu Cilicia, xì ladu Asia. ¹⁰ Doco mànicúì nihíndèè-né màcòdònnùù-né nùù Esteban, vachi chindéé Espíritu Ìi xí Dios-nè cáhàn nchichí-nè. ¹¹ Ñàyúcándúá, nècuàchi nàá xì-némà, ni nducu-né iin ùi tètñhù, te ni chiyàhvi-nète ñà-cáhàn tnùhù-té dìquì Esteban. Sàhà ñà-jaàn, dohó ni cachi tèmà:

—Ni inini-nsi ni cachi quini Esteban dìquì (yua-nda) Moisés xì dìquì stná Dios.

¹² Ñâyùcàndüá, ducán nì nihì nècuàchì malu mà nì dãnácüidà-nè nèhivì ñuu mà, mii-né xì stná nècuàchì sahnú dandacú, xì stná nècuàchì ley xì veheñùhu, te nì quida cuahà-né sàhà Esteban; yàchì nì sàà-nè ndé iá nècuàchìmà, te nì tniì-ñané, te ndacá-ñánè nì casaà nuù nècuàchì Junta. ¹³ Yucán nì cana-ne tètñùhù mà nì tñatuu-tè, te nì sanicuàchì-tè sàhà Esteban, cachí-te:

—De por sí, tùha quini tè-jaàn, vàchì quini càhàn-te dìquì veheñùhù ì xì-ndà, xì dìquì stná ley ì xì-ndà. ¹⁴ Te nì inini stná-nsì nì cachi-te ñà-ìcúmì quixi Jesús de Nazaret, te dacaá-né veheñùhu xi-nda. Dandu fuerza icúmì dâma estilu xi-nda, divì estilu nì nacoo xii-ndà Moisés —nì cachi tèmà.

¹⁵ Dandu nsidaa nèhivì ndoó Junta mà, nì indehè-né nuù Esteban, te nì xini-nè, na indéhe ángel indéhe nècuàchìmà vichi.

7

Ñà-ndüá nì cachi Esteban na ní càhàn-nè sàhà mii-né

¹ Dandu dùtù cusáhnù, nì cachi-nè xì Esteban:

—¿A divì ñà-ndáà ndüá (xìcachi nècuàchì jaàn), á cóó?

² Dandu nì naxiconihí Esteban, cachí-nè:

—Mii-nsiá, nècuàchì sahnú nchichí, cunini chii-nsiá, ñáni, vàchì (cuàhìn nacani) nansa nì quida Dios ndiaha xi-nda sàhana dècuèndè na iá ì xii-ndà Abraham ñuu nani Mesopotamia. Tãñáha ga nadàma-ne ndè ñuu Harán, dandu nì dácùnì Dios-nè mii-yá, ³ te dohó nì cachi-yà xì-né: “Nacoo-ní ñuù-ní yohó, te nacoo-ní tñaha-ní, quihin-ní ichì cuahàn-nì inga ñuu icúmì dacuní mii-ní”. ⁴ Ñâyùcàndüá, nì quee-ne ladu Caldea yucán, te nì sàà-nè ñuu Harán. Te ñuu mà nì ndòo-ne dècuèndè nì xihì yua-né. Dandu inga xichi nì càhàn tu Dios xi-né, ñâyùcàndüá nì quihin-ne ichì nì quesaa-nè ñuu yohó ndé ndoo-nda vichi. ⁵ Doco cónì sàha-yanè ni-iin ñuhù cunduo ñuhù xì mii-né, nì siquiera iin ñuhù tìi. Doco nì cachi-yà xì-né ñà-después cuàhàn-yà dacutáhvi-yánè inii ñuu yohó, te cucumi-néá, mii-né xì dèhe-ne. Ducán nì cachi-yà xì-né, mate táyôo ni-iin dèhe-ne. ⁶ Te nì cachi stná-yà ñà-ìcúmì descendencia xi-ne sàà-nè cundoo-ne inga ñuu xicà ndé cuichuún uun-nì nècuàchìmà-né, nì cachi-yà; te cuahà icúmì-nè ndoho-ne quida nècuàchìmà, te cùmì cientu cuiá cundua. ⁷ Doco dohó nì cachi stná-yà (xi Abraham mà): “Después icúmì dandohó stnáì nèhivì cuichuun-xi tñaha-ní ñuu xicà mà, dandu caquee-ne libre, ndixi-ne cahvi-né yùhù lugar yohó”, nì cachi-yà. ⁸ Dandu nì quida stná-yà iin tratu xi Abraham, nì cachi-yà ñà-ìcúmì tãhndè iin seña icà nsidaa dèhe ii-né. Ñâyùcàndüá, na ní tñinuù dèhe ii-né nani Isaac, dandu tixi unà quivì nì sàcùnihì seña icà-vé. Daanì dèhe Isaac mà nani Jacob, nì sàcutuu stná seña mà icà-vé. Te divi-ni ducán nì quida stná Jacob mà xì nsihúxin ùi dèhe ii-né, divì nècuàchì nduú xii-ndà. ⁹ Te xii-ndà mà, nì cumbidia ini-nè sàhà ñani chii-né nani José. Te ñâyùcàndüá nì dicò-né nècuàchìmà nuù nèhivì cuàhàn ñuu Egipto. Doco Dios, nì cutnahá stná-yà xì nècuàchìmà iá-nè ñuu yucán, ¹⁰ nì dáyáha-yanè nuù nsidaa tñundoho nì xini-nè. Dandu nì cunchichí-nè nì quida-yà, te nì ndòo manì-né nuù rey Faraón ñuu Egipto yucán, vàchì mii-yà nì chindee-yánè. Te nì quida rey mà nombrar José ñà-cunduo-ne nècuàchì cu-ù nuù-té ñuu mà, dècuèndè nì cachi-te ñà-dandacú stná-nè nuù nsidaa nècuàchì quidachuún vehe-tè.

¹¹ Daanì, nì quixi iin tñama inicutu ñuu mà, xì stná inii ñuu Canaán; iin tñundoho cahnú nì sandua. Te xii-ndàmà, có-nìhì gá-nè ñà-cutiacu-nè.

¹² Dandu nì xinitnùhu yua-né Jacob ñà-íá trigu ndè ñuu Egipto. Ñâyùcàndüá,

nì techuún-né dèhe-ne cuàhàn-nè ñuu mà. Te primeru viaji nì sanduamà. ¹³ Daaní, viaji ùi nduá na ní dátúí José mii-né nuù ñani-nemà. Dandu nì cundaà ini rey Faraón índu raza nèhivi nduu José. ¹⁴ Te nì dàquixí stná José iin razón ñà-cùhùn stná yua-né Jacob xì nsidaa stná tñaha-ne. Te nsidaa nsidaa-né ùni dico sàhùn (75) nduú-né. ¹⁵ Ñàyücànduá, nì sàà Jacob ñuu Egipto mà, te yucán nì ndòo-ne dècuèndè nì xihì-nè, mii-né xì nsidaa stná dèhe-ne. ¹⁶ Doco después nì natavà xii-ndà iquì nsli ma, te nihí-nèa màndixi-ne ñuu-nè yohó dècuèndè ndè iá ñuu tii Siquem, te yucán nì ndùxan ini iin cueva, divi cueva nì xiin xii-ndà Abraham nuù dèhe iin tiàa nani Hamor.

¹⁷ Daaní, nì cuyatni tiempu cuu ndisa ñà-nduá nì cachi Dios na ní càhàn-yà xì Abraham daa. Te yáha ga nì nducuahà descendencia xi nècuàchì mà ndoó ñuu Egipto yucán; cuàhà sàstnùhù nì nanduu-ne. ¹⁸ Dandu nì quìhvi inga rey dandacù nuù ñuu yucán. Te rey mà, cóni cùndàà inì-te nansa (nì chindee) José antes. ¹⁹ Ñàyücànduá, nì dàndàhvì-te xii-ndà mà, nì quida quini-tè xì-né, nì dàndàcù-te nuù-né ñà-nacoo nihni-ne mée cuati xí-né sàhà-ñá cui-vè. ²⁰ Te divi tiempu mà nì tùinuù Moisés ñuhiví, te cudì ini Dios sàhà-vé. Cutu únì yòò nì ia-ve xì yuadífí-vè, ²¹ Te nì sàà hora icúmí-nè nacoo nihni-nevè, doco (nì càcu-ve), vàchi nì ndacùhun iin dèheyoco rey mà-vé. Te nì dàcuàhnù-ñavé na iin dèhe-ñà. ²² Dandu después nì dàcuahà vaha-ne nsidaa palabra nchichí ñuu Egipto yucán. Nì cutùha vaha-ne càhàn-nè sàhù, te nì ia stná fama-nè sàhà chuun nahnú nisa quida-ne.

²³ Daaní, na cuàhàn-nè xinu-ne ùi dico cuià, nì nacani ini-nè nuhù-nè nàcòtò-nè tñaha-ne, divi nècuàchì xínduu (descendencia xi xii-né) Israel. ²⁴ Te yucán nì xini-nè iin tè-Egipto dandohó-te iin tñaha-ne. Ñàyücànduá, nì nacuidahan-né nècuàchì mà nuù tèmà, te nì nachitacùhà-nè sàhà tñaha-nemà, nì sahnì-né tèmà. ²⁵ Vàchi nì tuxi ini-nè cuàhàn nsidaa tñaha-ne cundaà ini-nè ñà-sàhà mii-né icúmí Dios dacácu-ya nsidanicuú-né. Doco cóò, cóni cùndàà ini nècuàchì mà.

²⁶ Daaní, inga quìvì-mà tucu tu xicánúú-né yucán, te nì xini-nè itá ùi tñaha-ne náà stnahá. Ñàyücànduá, nì cuni-nè nachindovìl-né nècuàchì mà, te nì cachi-nè xì nècuàchì mà: “Señores, ¿índu chuun caní stnahá-nsiá? ¿Amádi iin-ní ñani xínduu-nda?” ²⁷ Dandu tiàa caní stnahama, nì chindaha níhni-te Moisés, cachi-te: “¿Ana nì cachi xì-ní ñà-dàndàcù-ní nuù-nsí? Cóò, cóò permisú nsidandaà-ní chuun xi nsíuhù. ²⁸ ¿A cuní-ní cahni stná-ní yùhù nacua nì sahnì-ní tè-Egipto icu?” nì cachi-te. ²⁹ Dandu na ní inini Moisés ñà-jaàn, nì xinudèhé-nè cuàhàn-nè ñuu Madián. Te yucán nì ndòo-ne, te nì sàcùndoo stná ùi dèhe ii-né.

³⁰ Daaní, nì yàha ùi dico cuià iá-nè yucán, dandu iin quìvì xicánúú-né icà yucù nani Sinaí, te nì xini-nè xixìn iin yutnú tìi. Te mahi ñuhu mà nì natù iin ángel. ³¹ Ñàyücànduá, nì ndulocó-nè sàhà ñà-nduá nì xini-nè. Te na ní cuyatni-ne ña-cuàhàn-nè cundehè váha-ne, dandu nì tiacu-nè càhàn Stoho-ndà Dios xì-né, cachi-yà: ³² “Yùhù ndúí Dios. Cuisi yùhù nisa cahvi xii-ní Abraham, xi Isaac xi Jacob”, nì cachi-yà. Ñàyücànduá, nì quesaha Moisés quidí-né, te yúhí-nè cundehè gá-nè. ³³ Dandu nì cachi tu Stoho-ndà Señor xì-né: “Tavà-ní ndisàn-ní, vàchi ñuhù ndé iin-ní yohó, ñuhù ìi nduá. ³⁴ Cunaha-ní, sàni xini nansa ndohó nèhivi-xí ndoó ñuu Egipto. Sàni tiacui xítñana-ne, te ndoho-guá-nè. Ñàyücànduá, sàni nui yohó ñà-vàxi nacuaquì-nè

caquee-ne ñuu mà. Pues vichi cùhùn-ndà, vàchi cuàhìn techuín mii-ní nùhù-ní ñuu Egipto”, nì cachi Dios.

³⁵ Ñàyùcàndüá, divi Moisés nduú ana nì techuún-yá nùhù dandacu-xi nùù tñaha-nda, te dacácu-ne nècuàchìmà, vàchi divi ducán nì ndacu nuù-né nùù mii-yá nì tùì mahì yutnú tì mà, te indéhe-yá nahi ángel. Pues divi-ne nduú ana nì cahíhì inì tñaha-nda daa na ní cachi-nè: “¿Ana nì cachi xì-ní dandacu-ní nùù-nsí? Còò permisú nsidandaà-ní chuun xì-nsí”. ³⁶ Doco divi Moisés mà nduú ana nì tavà xì nècuàchìmà ñuu Egipto yucán, te nì quida stná-nè cuàhà milagru fuerte ñuu mà, cuàhà milagru ndiaha. Dandu nùù Mar Cuahá, yucán nì cuu ga más milagru fuerte. Te inii ùù dico cuà nì cuu ga stná milagru nùù yucù dānā (ndé nì xicanuu-ne).

³⁷ Dandu después nì cachtñùhu Moisés inga palabra xì xii-ndà nècuàchì Israel mà, te dohó nì cachi-nè: “Vàxi iin quivì na icúmí Stoho-ndà Dios cuàha-ya iin tñaha-nda chuun ndiaha càhàn cuenta xi-ya ñuu-ndà. Te nacua quidá yùhù, ducán icúmí quida stná ana icúmí quixi ma. Te icúmí-nsià cahvi-nsià ñà-ndüá cachi-yá”, nì cachi Moisés.

³⁸ (Ináhá-nsià), divi Moisés nduú ana nìsa ìa yucù dānā yucán, cutnāhā-né xì nèhivi cuàhà nduú xii-ndà mà, te cutnāhā stná-nè xì mii-yá nì càhàn xì-né yucù Sinaí mà, divi mii-yá indéhe nahi ángel. Te (ináhá-nsià, divi nùù mii-yá) nì nhì stná-nè palabra xi vida ndiaha icúmí-ndá chivàha-nda.

³⁹ Doco xii-ndà mà, còò, cóni cùnì-nè cunini-ne Moisés. Nì cahíhì ini-nè nècuàchìmà, vàchi cuisì cunì-nè nùhù dahuun-ne ñuu Egipto. ⁴⁰ Te nì cacachi stná-nè xì Aarón: “Quidayucùn-ní iin ñà-cunduu stoho-ndà cundaca-nda codonùù nùù-ndà, vàchi sàcuàhàn Moisés, te cutu nì tavà úùn-nèndò ñuu Egipto, te vichi có-cundāà ini-nsi ndià nì cuu xì-né”, nì cachi nècuàchìmà. ⁴¹ Te divi quivì yucán nì quidavàha-ne iin chelù. Dandu nì sahnì stná-nè quisi cunduu promesa nùù chelù mà, te cudíi gá ini-nè, vàchi sàni quidavàha-ne (iin ñà-cahvi-né). ⁴² Ñàyùcàndüá, nì naxicocufin inì Dios sàhà-né, te nì nacoò uun-yanè ñà-quida-ne ñà-nduú gustu xi-ne cahvi-né orá, xì yoo, xì sitnúù. Ináhá-ndá nì cuu ducán, vàchi dohó cachi-yá nùù libru nì tìaa profeta sàhana ndé cachi-yá:

¿Nsiohó nècuàchì Israel, ùù dico cuà nì xica-ndá yucù, te nì sàha-ndá yùhù ofrenda xi promesa, divi quisi nì sahnì-ndá sàhì? Doco ¿a ndisá nì cahvi ndisa-ndá yùhù na ní quida-ndá ducán? ⁴³ Còò, mà ndisá; yùù yócò (nduá nìsa cahvi-ndá, vàchi divia) nìsa nihi-ndá xicánúù, divi yùù yócò nani Moloc inácáá ini vèha, xì stná stohò-ndá nani Renfán nàhà nahi sitnúù cahnù. Vàchi figura-ñà mà nì quidayucùn-ndá, te nì cahvi-ndá. Pues (divi sàhà nsidaámà) icúmí taxi xiqué nsiohó ndé nùù-xì ñuu Babilonia, nì cachi Dios.

⁴⁴ (Dandu nì cachi gá stná Esteban palabra yohó):

—Na ní sandoo xii-ndà mà yucù, nìsa icumi-né iin vehe sicoto ndé nìsa cahvi-né Dios. Vàchi nì dāndācū-yá nùù Moisés ñà-quidavàha-ne vehe ìì mà, te ndudava xì ñà-ndüá nì dācūnì-yānè antes. Ñàyùcàndüá, nì cuyucun vehe ma. ⁴⁵ Daaní, después nì ndòà nùù dèhe xii-ndà mà. Te nècuàchìmà, nsidá-néà nì quesaa-nè xì Josué ladu nación yohó ndé nì sandoo nèhivi cuàhà inga raza. Doco nì cacuxio nèhivi mà nùù ñuu-nè yohó, te nì nandua ñuu xii-ndà, vàchi nì chindee Dios xii-ndāmà ní taxi-né nècuàchìmà. Ñàyùcàndüá, ñuu yohó nì ndòò vehe ìì mà inii tiempu dēcuēndē tiempu xi David. ⁴⁶ Te David mà, nì xini màni Dios-nè. Ñàyùcàndüá, nì xicān tǎhvi-né nùù-yá, àma cuàha-ya

lugar quidayucun-nè iin veheñùhu cahnú xí-yá, vâchi divi-ya nduú ana cahvi nsidaa descendencia xi xii-né Jacob. ⁴⁷ Doco (mâdi mii-né, sino que dêhe-ne) Salomón nduú ana nì nihitâhvi nì quidayucun xi veheñùhu cahnu-ma.

⁴⁸ Doco cunaha-nsiá, cahnú Dios icúmí-ndá, mâdi cuisì veheñùhu ñuhivì yohó íá-yá. Còó, vâchi ducán nì cachi stná iin nècuàchì nì càhàn cuenta xi-ya sàhaha, nì tiaa-ne palabra yohó ndé cachí-yá:

⁴⁹ Na iin silla cahnú ndé ié' dandacuì, ducán nduú ansivi. Te nahi bancu tii ndé quetátù sàhì, ducán nduú ñuhivì. Nâyùcàndùá, mà sàà nèhivì quidavàha-ne iin vehe cahnú ndé coi, vâchi mâdi iin xaan-ni ié' quetátù.

⁵⁰ Còó, yùhù nduì ana nì quida vâha xi ansivi xi ñuhivì; nsidaa ñá-jaàn nì quidavàhì xì ndahí, nì cachi Dios.

⁵¹ (Dandu nì cachi gà Esteban):

—Ndisa, ndee íní mii-nsiá. Cò-nìhnú inì-nsia Dios, vâchi nahi tè-siùmí xínduu-nsia, ñâyùcàndùá mà túha-nsia cunini-nsia. De por sí, xinì ùhi-nsia Espíritu Ìi xí Dios; vâchi divi nacua nisa quida xii-ndá sàhaha, ducán quidá stná mii-nsiá vichì. ⁵² Vâchi nècuàchì yucán, quini ga nì quida-ne xi nsidaa nècuàchì nisa càhàn cuenta xi Dios, nì sahnì-né nècuàchimà, mate nduú nècuàchimà ana nì cachitnúhu ñà-icúmí quixi mii-yá ana ndàà cuisì inì-xi. (Daaní, na ní quesaa-yà), divi mii-nsiá nì cahin xì-yá, te nì sahnì-nsiáyá. ⁵³ De por sí, cò-cùnì dahuun-nsia chivàha-nsia ley xi Dios, mate àngel ndiaha nì sàha xi-nda ley mà. ⁵⁴ —Ducán nì cachi Esteban xi nèhivì yucán.

Nansa nì sahnì nèhivì Esteban xi yùù

Dandu nèhivì iníni má, yáha ga nì caxidà ini-nè, nì saxìndiáá stnahá nùhu-ne. ⁵⁵ Doco Esteban, chitu anima-nè Espíritu Ìi xí Dios. Dandu nì indehè-nè diquì-xì ansivi, te nì xini-nè trùù ndiaha ndé íá Yua-nda Dios, te yucán íin Jesús ladu cuahá-yá. ⁵⁶ Dandu nì cachi-nè:

—Cundehè-nsiá, nuná ansivi indéhí, te yucán ladu cuahá Yua-nda Dios íin mii-yá ana nduú Tnaha Ndiaha Nèhivì Ñuhivì.

⁵⁷ Doco nèhivì yucán, ndee cána dana-ne, te sadí ndahà-né tùtnù-né, cuàhàn nsidaa-né carrera ndé íá nècuàchimà. ⁵⁸ Nì tavà-ñànè ñuu mà ñà-cahnì-ñànè xì yùù. Te tiàa nì càhàn trùhù sàhà-né, nì tavà-né dùhnù-né, nì ndòà nùù iin tiàa chii nani Saulo. ⁵⁹ Dandu nì quesaha-né nì cani-ne cuàhà yùù diquì nècuàchimà ñà-cui-nè. Doco mii-né, nì ndacùcahan-né Jesús, cachí-nè:

—Stoho-nsi Jesús, jsà-íá natnii-ní anímè!

⁶⁰ Dandu nì sàcùin sisi-né, te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—Stoho-nsi Señor, xicàn tâhvi nùù-ní ñà-màsà quihín cuenta-ní sàhà cuàchì quidá nèhivì yohó xì.

Te na ní nsihì nì cachi-nè ducán, dandu nì ndàhvà-ne ñuhivì, na ian nì quidì-nè.

8

Nansa nì sanchicùn Saulo nèhivì cahvi xi Jesús ñà-dandohó-né nècuàchimà

¹ Te Saulo mà, cudíi stná ini-nè ñà-nì xihì Esteban ducán. Daaní, divi quivì yucán nì quesaha nì cucuahà gá sàhà nècuàchì nchicùn ichi Jesús. Nì quesaha nèhivì dava ga dandohó-né nsidaa nèhivì xí-yá ndoó ñuu Jerusalén. Nâyùcàndùá, nì xinudèhé nècuàchimà, cuàhàn-nè inicutu ladu Judea xi ladu Samaria. Doco nècuàchì apóstol, còó, cóni xítia-nè.

² Daani, (nì nsihi nì sahnì nèhivì Esteban), dandu nì casaà dava nècuàchi nihnú vaha ini xì Dios, nì (nsiquihin-ne ndómà), te nì sùxin-nèndó. Te cuàhà gá nì casacu-ne sàhà-ndà.

³ Doco Saulo, yáha ga nì quida quini-ne xì nsidaa nècuàchi nchícùn ichì Jesús, vachi vehe vehe nì xicanuu-ne, nì quihvi-ne nì tavà-né nècuàchìmà, tiàa-ne te ñahà-né, te ñuhú-né nècuàchìmà nì sàhàn nì chicadì vaha-ne.

Nansa nì xitià nihni razón ndiaha ndé' ladu ñuu Samaria

⁴ Doco nècuàchi nì xitià mà, inicutu nì sàhàn-nè nì dàcuítia-nè razón ndiaha xì Dios. ⁵ Iin nècuàchìmà nani Felipe, te divi-ne nì sàhàn iin ñuu iá ladu Samaria. Te yucán nì càhàn-nè sàhù sàhà Cristu. ⁶ Te nì nataca cuàhà nèhivì ñuu mà, nì inini vaha nsidaa-né ñà-nduá nì cachi Felipe, vachi nì xini stná-nè milagru nì quida nècuàchìmà, ⁷ vachi nì dàndúvaha stná-nè cuàhà nèhivì ñuhú ñà-malu inì-xi. Caná fuertéa nì caquea ini-nè. Te nì nduvaha stná cuàhà nècuàchi nì dàña ñi cuerpu xi, xì cuàhà gá stná nècuàchi xicá cuéhè. ⁸ Ñàyùcànduá, nì cudíi sàstnùhù ini nècuàchi ñuu mà. ⁹ Doco yucán iá stná iin tiàa nani Simón. Sà-lá cuà ñà-ia-te ñuu mà. Tètàtnà tàdí nduú-te, te dandahví uun-tè nèhivì ladu yucán, vachi cachí-te xi-né ñà-chuun cahnú nduá nì nihitáhvi-té. ¹⁰ Ñàyùcànduá, nsidaa nèhivì ñuu mà, xinindisá-né yuhù-té, nècuàchi ndahví te nècuàchi cuicà, nsidaa-né tuxí ini-nè ndudu ndiaha xì Dios icúmí-té. ¹¹ Ñàyùcànduá, cahvi váha-nète, vachi caní tiempo dandahví-tené xì tàtnà xí-te. ¹² Doco na ní sàà Felipe yucán, te nì dàtúi-ne razón ndiaha sàhà ñuhivì ñi xì Dios xì sàhà ichi Jesucristu, dandu nì xinindisá cuàhà nècuàchìmà, te nì cuhii stná-nè, tiàa-ne te ñahà-né. ¹³ Dècuèndè stná Simón mà, nì xinindisá stná-te, te nì cuhii stná-te. Dandu iin-ni nì tenchicùn stná-te Felipe, ndulócò cuàhà-té, vachi nì xini-te cuú cuàhà milagru ndiaha, cuàhà milagru fuerte.

¹⁴ Daani, nècuàchi apóstol ndoó ñuu Jerusalén, nì xinitnùhu-ne ñà-nduá nì cuu ladu Samaria yucán, ñà-sàni xinindisá cuàhà stná nècuàchi ladu yucán ñà-nduú palabra ñi xì Dios. Ñàyùcànduá, nì techuún-né compañeru-nè Pedro xì Juan ¹⁵ ñà-cùhùn-nè ñuu mà, te càcàn tàhvi-né nùù Dios sàhà-ñá nandèe stná Espíritu ñi xì-yá ini anima nsidaa nècuàchi yucán. ¹⁶ Vachi tàñáha ga nihitáhvi nècuàchìmà Espíritu ñi, cuisì-ñá nì cuhii-né na ní xinindisá-né Stoho-ndà Jesús. ¹⁷ Ñàyùcànduá, nì sàà Pedro xì Juan yucán, te nì chitandóò-né ndahà-né ñini nècuàchìmà, te nì nandèe Espíritu ñi xì Dios ini anima-nè.

¹⁸ Doco Simón ma, na ní xini-te nansa nì nihitáhvi nècuàchìmà Espíritu ñi xì Dios ñà-nì sàcuitandoò ndahà apóstol ñini-né, dandu nì cahìn-te ñihùn nùù nècuàchìmà, ¹⁹ cachí-te:

—Cuàhatahvi stná-nsià yuhù ndudu ñi mà, vachi cuní stnài chitandóí ndahí ñini nèhivì, te nihì stná-nè Espíritu ñi xì Dios —nì cachí-te.

²⁰ Doco nì cachi Pedro xi-té:

—Nì sàà-ní ndañuhu dahuun-ní xì ñihùn xí-ní ñà-tùxí inì-ní vátùni cuyàhvi tàhvi ndiaha-nda nùù Dios. ²¹ Có-nduá ducán cucuu-ní xì chuun yohó, vachi anima chicuéhè icúmí-ní nùù mii-yá. ²² Te vichi xiñuhu cuu-nì arrepentir sàhà cuàchi nì quida-ní, te càcàn tàhvi-ní nùù-yá, áma cuicáhnù inì-yá sàhà-ní ñà-nì nacani quini guá inì-ní. ²³ Vachi sàni cundaà inì, cuàhà gá cúmbidia inì-ní, te ñuhú ñni-ní, vachi sadí cuàchi-ní nùù-ní —nì cachi Pedro.

²⁴ Dandu nì cachi Simón mà:

—Càcàn tàhvi-nsiá nùù Stoho-ndà Señor sàhì ñà-màsà cúú xí ni-ìñàha nacua nì cachi-nsià jaàn.

²⁵ Daaní, Pedro xì Juan, chicá nì càhàn gà-nè (xì nècuàchì ñuu mà) palabra ì xí-yá sàhà ichì ndiaha Stoho-ndà Señor.

Dandu mànuhù cuéyàà-nè ñuu Jerusalén, nì yàha-ne cuàhà ñuu cuati ndé ndoó nècuàchì samaritanu, te yucán nì càhàn stnà-nè xì nèhivì mà ñà-ndúù razón ndiaha xí mii-yá.

Nansa nì xinindisá iin nècuàchì ñuu Etiopía

²⁶ Dandu nì quixi iin ángel xì Stoho-ndà Señor, nì càhàn-nè xì Felipe, cachì-nè:

—Quihin-ní ichì cuahán-ní ladu sur ndé cachi sàà-ní ichì cuahàn ñuu Jerusalén xì ñuu Gaza; te ichì yucán, yucù nduá.

²⁷⁻²⁸ Ñàyùcàndúá, nì quihin nècuàchì mà ichì cuahàn-nè. Te cunaha-ní, yucán yáha stnà iin tìaa ñuu Etiopía. Iin nècuàchì eunuco nduú-né, te chuun cahnú nihí-né nùù Cándace, divi ñahà dandacú nùù ñuu Etiopía yucán, vàchi ana ndiaá xì ñà-cuicà ñahà mà nduú-né. Te vichi sàmànuhù-né ñà-nì sàhàn-nè ñuu Jerusalén nì cahvi-né Dios. Te xicá-né carreta xi-ne, cahví-né tutu ì nì tìaa profeta nani Isaiás. ²⁹ Dandu Espiritu ì xí Dios, nì càhàn-yà xì Felipe, cachì-yà:

—Cuahán ndé cuahàn carreta yucán, cutnahu xì nècuàchì mà cùhùn.

³⁰ Ñàyùcàndúá nì òyáá Felipe nì sànihì-né carreta mà, te nì tiacu-né cahví nècuàchì mà tutu nì tìaa Isaiás. Ñàyùcàndúá, nì xicán tñùhù-né nùù nècuàchì mà:

—¿A sànihì inì-ní ñà-ndúá cahvi-ní, á cóó?

³¹ Dandu nì cachi nècuàchì mà:

—Còó, mà cúí, vàchi còò iin cachi xí nansa cuní cachà sàhà-ñá ducán mànhì inì.

Dandu nì sàcùndàhvi nècuàchì mà nùù Felipe ñà-nì nàná stnà-nè nùù carreta, te cutnahá-né cundoo-ne mà.

³² Te tutu ì cahví nècuàchì mà, dohó cachì meru ndé cahví-né:

Na ian ndaca-nda iin riì cuahàn-si ndé cui-sì, ducán nì saca stnà-te ndómà cuahàn ndé cui-nda, te divi na ian cuhíhín iin riì tì na dátê-sì, ducán nì quida stnà ndómà, cóni càhàn-nda. ³³ Doco nèhivì, nì cahíchì inì-nèndó. Ndahví nì quida-ne, nì dàtnátuu-nèndó nùù juez, te nì dàcuidá cuàchi uun-nèndó, mate còò cuàchi-nda, dandu nì sahnì-nèndó. Te vichi mà cóó gà ni-iin descendencia xi-nda cahan nèhivì, (cachì tutu mà).

³⁴ Dandu nì cachi nècuàchì mà xì Felipe:

—Quida sacù-ní favor, cachì-ní xí; ¿índù nèhivì càhàn tutu yohó sàhà-xí? Isaiás nì tìaa xán, doco ¿a divi mii-né càhàn sàhà-xì, te ò sàhà inga-nè?

³⁵ Dandu nì quesaha Felipe nì nacani-ne ñà-ndúá cuní cachi palabra meru ndé cahví nècuàchì mà, te nì cachitnùhu nsihì-ne nansa iá ichì Jesús.

³⁶ Daaní, nì casaà-nè iin xaan ndé ñuhú tècuí. Te nì cachi tìaa mà:

—Cundehè-ní, yucán ñuhú tècuí. ¿A iá ñà-cùmàni quide? vàchi cuní cuhí stnàí vichi.

³⁷ Dandu nì cachi Felipe:

—Nú ndisa, iin-ni nihnú vàha inì-ní, vátùni.

Dandu cachì nècuàchì mà:

—Yùhù xiníndisè Dèhemanì Dios nduú Jesús.

³⁸ Ñàyùcàndúá, nì dándacú nècuàchì mà ñà-cucuiin carreta xi-ne, te ndúì-nè nì nuu-ne cuahàn-nè ndé ñuhú tècuí mà. Te nì quida ì Felipe nècuàchì mà.

³⁹ Dandu ni caquee-ne nùù tècuí mà mànana-ne. Te na iin cachí ni ndiachi Felipe ni quida Espíritu Ìí xí Stoho-ndà Señor cuàhàn-nè, ni ndañuhu-né nùù vista xi inga nècuàchìmà. Ñàyucàndüá ni quihin tu nècuàchìmà ichi mànùhù-né, cudüí gá stná ini-nè. ⁴⁰ Daaní, Felipe, ndé ñuu Azoto ni natüi-ne, te ñuu ñuu ni yàha-ne, dacuitià-nè razón ndiaha xí Dios dècuèndè ni sàà-nè ñuu Cesarea.

9

Nansa ni quihvi Saulo ichi Jesús

¹ Daaní, Saulo, iin-ni xidá sàstnùhù ini-nè sàhà nècuàchì nchícùn ichi Stoho-ndà Señor. Dana cáhàn-nè, cuàhàn-nè cahni nsihí-né nècuàchìmà, cachí-nè. Ñàyucàndüá ni sàhàn-nè nùù dùtù cusáhnü, ² ni xicàn-nè tutu cunihi-nè cùhùn ñuu Damasco (cahvi nècuàchì dandacú) nùù veheñuhu xi nèhivi raza-nè yucan sàhà-ñá ducán nihí-né permisú nanducu-né nèhivi nchícùn ichi Jesús, te màcùnuhni nècuàchìmà quixi-ne presu ñuu Jerusalén, tiàa o ñáha ni cundúú-né. ³ Ñàyucàndüá, ni quihin Saulo ichi cuàhàn-nè ñuu Damasco mà. Te sà-itúú-né sàà-nè ñuu mà, dandu na iin cachí ndé dìquì-xí ansivi ni tnùù fuerte iin luz. ⁴ Te ni sàcasàn-né ñuhù ni quidamà, te ni tiacu-nè cáhàn iin ana cáhàn cachí xì-nè:

—¡Saulo, Saulo! ¿Índü chuun nchícùn-ní yùhù quida quini-ní xí?

⁵ Dandu ni cachi Saulo:

—¿Ana nduu-ní, Señor mío?

Te ni cachi tu-ya:

—Yùhù nduí Jesús, divi ana dandoho-ní. Doco mii-ní quidá quini-ní xí mii-ní, na ian quidá quisi caní sàhà nùù garrocha —ni cachi-yà.

⁶ Dandu Saulo, ndé quidí cuisì-né ñà-yúhí guà-nè, te ni cachi-nè:

—¿Ndía nduá cuní-ní quide, Señor mío?

Dandu cachí tu Stoho-ndà Señor xì-né:

—Ndacuiin-ní, cuahán-ní ñuu Damasco, te yucán ndacu nuè-ní nansa quida-ní —ni cachi-yà.

⁷ Doco tiàa xícutnaha-xi-né cuàhàn ichi mà, ni yúhí cuaá-te, vächì ni inini-tè iá ana ni cáhàn, doco còò iin tuí. ⁸ Dandu ni ndacuiin Saulo, te ni nacuna-ne nduchinúú-né, doco màncüí gá cundehè-né, (vächì sàni cuaá nduchinúú-né). Ñàyucàndüá íditá ndahà tnahá-né ni sàà-nè ñuu Damasco. ⁹ Te yucán ni ia-ne ùni quivi, có-túnúú-né, có-xixí-né, ni có-xihí stná-nè tècuí.

¹⁰ Te ñuu mà iá stná iin nècuàchì nchícùn xí Stoho-ndà Jesús nani Ananías. Te ni dàcüní Jesús-nè mii-yá, cachí-yà xì-né:

—¡Ananías!

Te ni naxiconihí-né nuè-yá, cachí-nè:

—Yohó ié', Señor mío.

¹¹ Dandu ni cachi Stoho-ndà Señor xì-né:

—Quihin-ní ichi cuahán-ní calle nani Calle Ndàa, te yucán nanducu-ní iin tiàa nani Saulo. Iin nècuàchì ñuu Tarso nduú-né, te iá-nè vehe iin nèhivi nani Judas. Te vichì iá-nè xicàn tàhvi-né nùú. ¹² Te quivi vitni ni xini-nè iin seña na ian sání-nè, te ni xini-nè mii-ní ni quihvi-ní ndé iá-nè, te ni chitándòò-ní ndahà-ní dìni-né, te ni nihí-né ni natùinuú-né.

¹³ Doco ni cachi Ananías mà:

—Señor mío, cuàhà nèhivi sàni cachi-nè xí nansa quidá nècuàchìmà, ñà-cuàhà guá sàni dándòhó-né nèhivi xí-ní ndoó ñuu Jerusalén. ¹⁴ Te vichì

yohó sàni quesaa stná-nè nihí-né orden nùù dùtù xícusahnú ñà-tnii-ne nsidaa ana ndácùcahan xi quìvì-ní.

¹⁵ Doco ni cachi Stoho-ndà Señor xi-né:

—Cuahán-ní, vâchi sàni nacàxin nècuàchìmà sàhà ñà-quida stná-nè chuun xi, cùhùn-nè càhàn-nè sàhù sàhí nùù nèhivì ndoó cuahà inga ñuu, xi nùù stná tè-xídandacù yucán, xi nùù stná nècuàchì Israel. ¹⁶ Te icúmí cachitnùhu stnáì xi-né ñà-cuahà guá icúmí-né ndoho-ne sàhí —ni cachi Jesús.

¹⁷ Ñàyùcàndüá, ni quee Ananías mà cuahàn-nè vehe yucán, te ni yàha-ne ndé iá Saulo, ni chitándoo-né ndahà-né òni nècuàchìmà, cachi-né:

—Ñáni Saulo, ichì vâxi-ní ni xini-ní Stoho-ndà Jesús. Pues divi-ya ni techuun-xí vâxi ndé iá-ní ñà-natùinuù-ní, te chitu stná anima-ní Espiritu Ì xí-yá— ni cachi Ananías.

¹⁸ Daaní, vichi duha ni còyo ñà-sadí nihni nduchinùù Saulo, nahi chididà òni ni sandua, te ni natùì dahuun nduchinùù-né. Dandu ni ndacuiin-né, te ni cùhù-né. ¹⁹ Te na ní nacuxi-ne, dandu ni ndundee ini-né. Te divi ñuu Damasco mà ni ndòo-ne itnii gá quìvì, nisa ìa-ne xi nèhivì xí Jesús ndoó yucán.

Nansa ni càhàn Saulo palabra xi Dios ñuu Damasco

²⁰ Daaní, vichi duha ni sàhàn-nè iin iin veheñùhu xi nècuàchì raza-nè Judea, ni càhàn-nè sàhù sàhà Jesús ñà-divi Dèhemani Dios nduú-yá. ²¹ Ñàyùcàndüá, cuahà gá ni ndulocó nsidaa ana iníni ni càhàn-né, te ni ndacàtnùhù tnahá-né nùù-né, cachi-né:

—¿Amádi nècuàchì yohó nduú tiàa nisa ìa ñuu Jerusalén nisa dandáñùhù guá xi nèhivì ndácùcahan xi quìvì Jesús? Te ¿acóni quésáá stná-né ñuu-ndà yohó ñà-tnii-ne nècuàchìmà, te cundaca-ñané presu nùhù ñuu Jerusalén ñà-cundoo-ne ndahà dùtù xícusahnú? —Ducán ni cachi nèhivì mà.

²² Doco Saulo, chicá ndee ní càhàn-né xi nècuàchì raza-nè Judea ñuu Damasco mà, te nècuàchìmà, cóni nánihì tñuní gá ini-né nansa naxiconihí-né, vâchi claru ni dátúì Saulo sàhà Jesús, ñà-divi rey ndiaha xí raza-nè nduú-yá.

Nansa ni càcu Saulo nùù nèhivì raza-nè Judea

²³⁻²⁴ Daaní, ni yàha caní quìvì, dandu ni nataca dava tè-raza Judea mà, te iin-ni ni candatnùhu-té ñà-cahni-té Saulo. Ñàyùcàndüá, ndui te ñuu ndiatú-té yehè nahnú ñuu mà, áma níhì-té cahni-ténê. Doco ni xinitnùhu-ne nansa cuní tèmà quida-tè xi-né. ²⁵ Ñàyùcàndüá, ñuu ni saca nèhivì xí Jesús-né, cuahàn-nè òiquì nama ndiadí nùù ñuu mà, te yucán ni òanùù-ñáné yàtà nama mà, inácáá-né ini iin ìcà sicàtê. ²⁶ Dandu mànuhù-né ñuu Jerusalén.

Ñà-ndüá ni quida Saulo na ní nasaa-né ñuu Jerusalén

Ñuu yucán ni cuni-né nacuatnahá-né xi dava ga nèhivì xí Jesús, doco nsidaa nècuàchìmà, ni yùhí-né, vâchi có-xiníndisâ-né ñà-ndàà ndüá nchícùn ndisa Saulo ichì mii-yá. ²⁷ Ñàyùcàndüá, ni saca Bernabé nècuàchìmà, te ndacá tnahá-né ni sàà nùù nècuàchì apóstol, ni nacani-ne xi nècuàchìmà nansa ni cuu na ní xini Saulo Stoho-ndà Señor, te ni càhàn-yà xi-né. Te ni nacani stná-né nansa ni quida Saulo ñuu Damasco, ni càhàn vate cuahà-né sàhà Jesús ñuu yucán. ²⁸ Ñàyùcàndüá, yucán ni ndòo Saulo ñuu Jerusalén, xicánúú-né xi nèhivì xí Jesús. ²⁹ Te cuahà gá ni càhàn-né sàhà-yá, cóni yùhí-né. Dècùèndè stná nècuàchì raza-né càhàn òahàn òahàn griegu ni càhàn stná xi-né, cuahà gá ni ndatnùhu-né xi nècuàchìmà. Doco nècuàchìmà, cuisì xícuni-né cahni-ñánê. ³⁰ Doco dava nèhivì cahvi stná xi Jesús, ni xinitnùhu-ne sàhà peligrú mà.

Ñàyùcàndüá, nì saca-ne Saulo mà cuàhàn-nè ndé ñuu Cesarea, dandu mànuhù nècuàchìmà ñuu Tarso.

³¹ Daaní, inicutu ladu Judea mà, xì ladu Samaria, xì stná ladu Galilea, nì ndudadí uun; vátùni nataca cuéyàà nèhivì xí Jesús. Ñàyùcàndüá nì nacuahandee gá ini-nè, te chicá nì cahvi víi-né Stoho-ndà Señor, vàchi nì chindee stná Espíritu Ìi xí-yá mii-né, te sàhámà chicá nì nducuahà-nè.

Nansa nì nduvàha iin tiàa nani Eneas

³² Daaní, xicánúú Pedro visita inicutu ladu yucán, te nì sàà-nè iin ñuu tii nani Lida ñà-coo-ne visita xì nèhivì xí Jesús ndoó yucán. ³³ Te ñuu mà nì xini-nè iá iin tiàa nani Eneas; ùnà cuìà indúhu-né cama, vàchi sàni dàñà ìi cuerpu xi-ne. ³⁴ Ñàyùcàndüá, nì cachi Pedro xì-né:

—Cunaha-ní, Eneas: momentu yohó cuàhàn Jesucristu dandúvaha-ya mii-ní. Ñàyùcàndüá ndacuiin-ní, nsida víi-ní cama xi-ní.

Dandu momentu mà nì ndacuiin-nè. ³⁵ Te (nì xicanuu-ne) ñuu Lida mà, xì stná yodó nani Sarón, te nì xini nèhivì-né. Ñàyùcàndüá cuàhà nècuàchìmà nì tenchicùn stná-nè ichì Stoho-ndà Señor.

Nansa nì natiacu iin nècuàchì ñahà nani Dorcas

³⁶ Daaní, tiempu yucán nisa ia iin nèhivì xí Jesús ñuu Jope nani Tabita. Te Dorcas nduú quivì-né dàhàn griegu. Te cuàhà gá obra nisa quida-ne; cuàhà gá nisa chindee-né nècuàchì ndahví. ³⁷ Doco quivì yucán nì quicuehè-nè, te nì xihì-nè. Ñàyùcàndüá, nì dàcùchì nèhivì nsii ma tècuì, te nì chinduhù-néndo iin cuarto dìquì-xí pisu ùi. ³⁸ Dandu nèhivì xí Jesús (ndoó ñuu mà), nì xinitnùhu-ne ñà-yatni uun iá Pedro ñuu Lida. Ñàyùcàndüá, nì techuún-né ùi tiàa nì sàhàn nì sacundahví xì nùù nècuàchìmà ñà-quixi-ne vichi duha.

³⁹ Ñàyùcàndüá, nì quihin Pedro ichì vaxi-ne cutnàhà-né xì tiàa ma, te nì caquesaa-nè vehe nsii ma. Dandu nì saca nèhivì mà-né nì nana-ne ndé vehe dìquì-xí. Te yucán nì tnàtuu nsidaa nècuàchì ñahà cuàán, itá-né sacú-né, dacunì-nè Pedro vestidu-nè xì dùhnù-né, vàchi na nisa itiacu nsi-Dorcas mà, nì sansicu-nda sicoto xì nècuàchìmà. ⁴⁰ Dandu nì cachi Pedro xì nsidaa nèhivì mà ñà-nì cáquée-né fuera. Te na sàni caquee-ne, dandu nì sàcuìin sisi Pedro, nì xicàn tàhvì-né nùù Dios. Te nì nacuíco-né, nì indehè-né ndé indúhu nsii ma, te nì cachi-nè xì ndómà:

—Ndacuiin-ní, Tabita.

Dandu nì nacuna nècuàchìmà nduchinúù-né, te na ní xini-nè Pedro, nì ndacòo-ne. ⁴¹ Te nì chitanini Pedro ndahà-né nì ndacani-ne nècuàchìmà. Daaní, nì cana-ne nsidaa nècuàchì dava ga ñà-nansihvi-ne, divi ñahàcuàán mà, xi dava ga stná nèhivì xí Jesús. Te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Yohó iá Tabita xi-nsia; sàni natiacu-nè.

⁴² Ñàyùcàndüá, nì xìtià cuentu mà inicutu ñuu Jope nansa nì cuu xi nsii ma, te cuàhà gá nèhivì nì xinindisa-xi Stoho-ndà Señor. ⁴³ Dandu después, caní quivì nì ndòo ga Pedro ñuu mà, iá-nè vehe iin tiàa nani Simón, iin nècuàchì tùha dacáhi iin.

10

Nansa nì sàcùnaha iin soldadu nani Cornelio ñà-cana-ne Pedro quixi-ne vehe-ne

¹ Ñuu Cesarea nì sandoo cuàhà soldadu. “Tè-italiano” nisa cachi nèhivì ñuu mà xì soldadu ndoó yucán. Te iin capitán xi soldadu mà nani Cornelio.

² Mii-ne xì nsidaa stná nèhivì ndoó vehe-ne, xínduu-ne nèhivì tnùñuhu cahvi

ndisa xi Dios, te chívaha ndisa-ne tnũñuhu xí-yá. Te dasán stná-nè cuàhà dihùn ñà-chindee xi nècuàchì ndahví, te nacuatú cuàhà stná-nè. ³ Te nì cuu iin quivi nahi càhùnì nì cuaà nì dàcùnì Dios-nè tuí ndáí vaxi iin àngel quihvi-ne vehe ndé iá-nè-mà, te nì cachi àngel mà xì-né:

—¡Cornelio!

⁴ Dandu nì indehè váha-ne àngel ma, te yúhí cuàhà-né; dandu nì cachi-nè:

—¿Ndíà iá, señor?

Te nì cachi àngel mà xì-né:

—Sàni inini Dios ñà-nduá xícàn tàhvi-ní nùu-yá, te sàni natùì stná obra xi-ní nùu-yá. ⁵ Ñàyucànduá, vichi duha techuun-ní nèhivi cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro quixi-ne. ⁶ Cunaha-ní, iá-nè vehe iin nècuàchì cacáhi xì iin quisi, te yuhù mar indúhu vehe nècuàchìmà. Pues divi Pedro mà icúmì cachi xì-ní nansa ndíà icà-ní quida-ní —nì cachi àngel mà, ⁷ te cuàhàn-nè.

Daaní, luegu nì cana Cornelio ùi mozo xi-ne tnàtuu-ne, te nì cana stná-nè iin soldadu xinúcuáchí nùu-né, vachi iin nècuàchì cahvi ví xi Dios nduú stná nècuàchìmà. ⁸ Dandu nì nacani nsihi-ne xi nècuàchìmà nansa nì cuu, te nì techuún-ñané cùhùn-nè ñuu Jope.

⁹ Daaní, nahi càxihúì inga quivi na sá-ítúú-né casaà-nè ñuu mà, dandu divi hora mà nì nana Pedro ònivèhé ndé iá-nè, cuàhàn-nè càcàn tàhvi-nè nùu Dios. ¹⁰ Dandu nì quesaha-né nì xihì cuàhà-né doco, te cunì-nè cuxi-ne. Ñàyucànduá, cuàhàn cuyucun ñà-cudamà-nè. Doco na tãñaha ga coo listuàmà, dandu nì dàcùnì Dios-nè iin seña na ian sání-nè. ¹¹ Nì xini-nè nì nuna ansivi, te yucán iá iin sicoto na iin dahmà càcùhun nsi-cúmì punta-ñà diquì-xí, mànuu dècuèndè ndé iá-nè. ¹² Te nì xini-nè ini dahmà mà ñuhú nsidanuu clase quisi; quisi nahnú, quisi cuàti, xì quisi nduú laa. ¹³ Dandu nì tiacu-nè càhàn iin ana càhàn xì-né, cachí-yà:

—Ndacuiin-ní cahni-ní quisi jaàn caxì-ní, Pedro.

¹⁴ Doco nì cachi Pedro:

—Cóo, Señor mío, mà túhe caxí ñà-quini. Mà túhe caxí ñà-có-ndíà ìqué caxí.

¹⁵ Dandu cachí tu ana càhàn xì-némà:

—Màsà càchì-ní quini iá-si, vachi Dios nduú yuhù, te sàni cachi, iá vii quisi jaàn —nì cachi-yà.

¹⁶ Ùni xichi nì càhàn-yà ducán, dandu nì nana dahmà mà ansivi mànuhá.

¹⁷ Ñàyucànduá, cuàhà gá nì nacani ini Pedro; ¿ndíà nduá cunì cachàmà? cahan-né. Te divi hora daa sàni caquesaa tiàa nì techuún Cornelio, itá-nè yehè, vachi sàni ndàcàtnùhù-nè nùu nècuàchì ñuu mà ndévi iá vehe Simón mà.

¹⁸ Ñàyucànduá, meru càhàn-nè yehè, xícàn tnùhù-né a divi vehe ma iá Simón Pedro, á cóo.

¹⁹ Daaní, Pedro, iá-nè nacání vá ini-nè (ndíà cunì cachi) ñà-nduá nì dàcùnì Dios-nè, te nì cachi Espíritu ìì xì-né:

—Cunaha-ní, sàni quesaa ùni tiàa cunì càhàn xì-ní. ²⁰ Ndacuiin-ní, nuu-ní, te cuahàn-ní xì-né. Màsà nácání inì-ní, vachi yuhù nduú ana nì cana xi-né.

²¹ Ñàyucànduá, nì nuu Pedro dècuèndè ndé itá tiàa vaxi nùu Cornelio mà, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Amádi yuhù cunì-nsià càhàn xì-nsià. ¿Índù iin chuun nihí-nsià vaxi?

²² Dandu nì cacachi nècuàchìmà:

—Nùu capitán Cornelio vaxi-nsi. Nècuàchì ndàa cuisì inì-xi nduú nècuàchìmà. Chívaha vii-né tnũñuhu xí Dios, te cuú ini nsidaa nècuàchì raza-ní

Judea sàhà-né. Te iin àngel ì xí Dios nì cachi xì-né ñà-nì càná-né mii-ní cùhùn-ní vehe-ne càhàn-ní xì-né cunini-ne —nì cacachi tiàa ma.

²³ Dandu nì dáyáha Pedro tiàa ma ini vehe-ne, te yucán nì caquidi nècuàchìmà iin ñuu. Dandu inga quivì nì naquihín nè ichì ndacá tnáhá-né xì Pedro mànuhù. Te iin ù nècuàchì ñuu Jope cahvi stná xì Dios, cutnáhá stná-né xì Pedro cuàhàn. ²⁴ Dandu quivì ù nì casaà-né ñuu Cesarea. Te yucán ndiatú Cornelio vehe-ne, mii-né xì tnaha-ne, xì nsidaa stná nècuàchì chicá cutnáhá vaha xì-né, vachi sàni cana-ne nècuàchìmà ñà-quixi-ne vehe-ne. ²⁵ Dandu nì sàa Pedro meru vehe ma, te nì quee Cornelio, nì casàhù-né xì nècuàchìmà, nì sàcuìn sisi-né nì cahvi-né nècuàchìmà. ²⁶ Doco Pedro, nì ndacani-ne nècuàchìmà, cachí-né:

—Ndacuiin-ní, vachi na tiàa nduú mii-ní, ducán tiàa nduú yuhù.

²⁷ Dandu nì quesaha-né ndatnúhù-né xì nècuàchìmà, te ducán nì cayàha-ne ini vehe, te nì xini Pedro cuàhà gá nèhivi sàni nataca ndòò-mà. ²⁸ Dandu nì cachi-né xì nsidaa nècuàchìmà:

—Mii-nsiá, sà-ináhá-nsiá nansa iá ley xì nsiuhù tè-nduú raza Judea, ñà-có-sàha ley xì-nsi nacuatnahá-nsí xì nèhivi inga ñuu (nahi mii-nsiá). Ni còò stná permisú yàha-nsi vehe-ne. Doco vichi sàni sàni nì cundaà ini nì quida Dios ñà-mà vaha cachi-ndá xì nèhivi inga ñuu ñà-có-xiñhù Dios-né, te ò nècuàchì siquini nduú-né. Còó. ²⁹ Ñàyùcàndüá, na ní cana-nsia yuhù quixi, cóni càhí á coó. Vichi duha nì quihin ichì vaxi. Ñàyùcàndüá, cuní cundaà ini ndià ndüá disáhà-xí nì cana-nsia yuhù.

³⁰ Dandu nì cachi Cornelio:

—Cunaha-ní, sàcuàhàn-ndá cùmi quivì, divi hora yohó nahi càhùni nì cuaa nì sandua. Te inihíí iá dòquí, te xicàn tàhví nùu Dios. Dandu yucán nì ndecunu iin tiàa nì xini, ndiaha gá nchií sicoto xi-ne. ³¹ Te nì cachi-né xì: “Cornelio, sàni tiacu Dios xicàn tàhvi-ní nùu-yá, te sàni natùì stná obra xi-ní nùu-yá. ³² Ñàyùcàndüá, techuun-ní nèhivi cùhùn ñuu Jope, te cana-ní iin tiàa nani Simón Pedro; iá-né vehe inga Simón, iin nècuàchì dacáhi xì iin. Yuhù mar nduú vehe-ne. Te nú sàni quesaa-né yohó, dandu icúmi-né càhàn-né xì-ní”. ³³ Ñàyùcàndüá, vichi vichi nì dásái razón ñà-quixi-ní. Te vátuni nì quida-ní nì quesaa-ní. Te vichi, yohó ndoó nsidaa-nsí nùu Dios ndiatú-nsí cunini-nsi nsidaa ñà-ndüá sàni cachi Dios xì-ní —nì cachi Cornelio.

Ñà-ndüá nì cachi Pedro na iá-né vehe Cornelio

³⁴ Dandu nì càhàn Pedro xì nsidaa nècuàchìmà, cachí-né:

—Vichi sàni cundaà ini, ñà-ndáà ndüá, có-càhíchi ini Dios ni-iin nèhivi. ³⁵ Vachi có-quidá mà, nú cuisi cahvi víi iin nèhivi mii-yá, te quidá víi-né, dandu icúmi-né ndee vaha-ne nùu-yá, mate nèhivi ndéni ñuu nì cui nì cündüú-né. ³⁶⁻³⁷ Te mii-nsiá, sà-ináhá-nsiá ñà-ndüá nì cachitnùhu Dios xì raza-nsi Israel, nì dàquésáá-yà iin razón ndiaha nansa nàcùndoo vaha-nda nùu-yá quida Jesucristu. Te Jesucristu, Stoho nsidanicuú nèhivi ñuhiví nduú-yá.

Pues ináhá vaha-nsia ñà-ndüá nì cuu, ñà-dihna Juan nì quixi nì càhàn xì nèhivi, te nì quida ì stná-né nècuàchìmà. Daaní, ndè ñuu Galilea nì quesaha chuun xì Jesús de Nazaret, te dècuèndè inicutu ladu Judea nì xitiá stná palabra sàhà chuun ma. ³⁸ Te ináhá stná-nsiá nansa nì quida-ya, nì nihì fuerte-yà Espiritu ì xí Dios. Ñàyùcàndüá, nì xicanuu-ya nì quida-ya milagru ndiaha, nì dándúvaha-ya nsidaa ana ndohó quidá ñà-malu, vachi Yuamáni-yá Dios iá xì-yá. ³⁹ Te nsiuhù, testigu xínduu-nsi, vachi nì xininùu-nsí nsidaa ñà-ndüá nì quida-ya ladu Judea xì stná ñuu Jerusalén. Dandu nì sahnì

nèhivì-yá. Nchìca cruz nì chituu-neyà. ⁴⁰⁻⁴¹ Doco tìxi ùnì quivì nì natiacu-yà nì quida Yua-yá Dios. Dandu cuàhà xichi nì ndecunu-ya nùu nèhivì, doco màdi nùu nsidaa-né. Còó, cuisì nùu nsiùhù nècuàchi nì chitnùnì ini Dios ndecunu-ya nùu-xí, vàchi divi nsiùhù nì nacàxin-ya cunduu ana cuninùu xì-yá na ní natiacu-yà, dècuèndè nì cutnahá stnà-yà xì-nsì nì xixi-nsì (nùu mesa). ⁴² Dandu nì sàcùnaha-nsì nùu-yá ñà-dacuftià-nsì palabra sàhà-yá nùu nèhivì, cachi-nsì xì-né ñà-divi mii-yá nì chitnùnì ini Dios nsidandaà sàhà cuàchi nsidanicuù nèhivì, nèhivì itiacú, xì nèhivì sàni xihì. ⁴³ Te cunaha-nsiá, divi sàhà mii-yá nì cachitnùhu stnà nsidaa nècuàchi nìsa cahàn cuenta xì Dios sàhana, nì cachi-nè ñà-sàhà mii-yá vàtùnì ndoo cuàchi nsidaa ana cunindisa-xì-yá, te ndacùcahan xì quivì-yá —nì cachi Pedro.

Nansa nì ndèe Espiritu Ìi xí Dios ini anima nèhivì inga raza ndoo vehe Cornelio

⁴⁴ Daaní, meru càhàn Pedro, dandu fuerte nì quixi Espiritu Ìi xí Dios ini anima nsidaa nècuàchi (inga raza) iníni má. ⁴⁵⁻⁴⁶ Te nì quesaha ní càhàn-nè dàhàn sàà, ndeníhì vàha-ne Dios. Ñàyùcàndüá nì ndulocò nècuàchi raza Judea nì quixi xì Pedro, vàchi nì xini-nè dècuèndè stnà nècuàchi inga raza sàni nihitáhvi Espiritu Ìi xí Dios. ⁴⁷ Ñàyùcàndüá nì cachi Pedro xì nècuàchi raza-nè xiníndísá-má:

—Sàni xini-nsiá nansa nì nihitáhvi stnà nècuàchi yohó cucumi-né Espiritu Ìi xí Dios nahi nsiùhù. Ádi còó iin cuní cadi xì nùu-né ñà-cuhii-nè vichi.

⁴⁸ Dandu nì cachi Pedro xì compañeru-nè mà ñà-nì ndacùcahan-né quivì Jesucristu, te quida ì-nè nècuàchi sàà mà. Ñàyùcàndüá, na ní nsihì nì cuhii nsidaa nècuàchìmà, dandu nì sacundahví-nè nùu Pedro ñà-nì còó chii gá-nè iin ùi gá quivì xì-nè.

11

Ñà-ndüá nì cachi Pedro na ní càhà-né nùu nècuàchi xiníndísá ndoo ñuu Jerusalén

¹ Daaní, nì xitiá cuentu nansa nì cuu nì xiníndísá stnà nècuàchi inga raza mà. Dècuèndè stnà ladu Judea nì sàà razón mà, te ñàyùcàndüá nì xinitnùhu stnà nècuàchi apóstol xì dava ga nècuàchi xiníndísá. ² Sàhájàn na ní nasaa tu Pedro ñuu Jerusalén, dandu nì tnàtuu cuàhà nècuàchi raza-nè nùu-né, te nì quesaha-né xitnùhu-ñané, ³ cachì-nè:

—¿Índü chuun nì quihitnaha-ní xì nècuàchi có-nchícùn ley xì-nda, te nì yàha-ní vehe-ne nì xixi-nsiá?

⁴ Dandu nì nacani nsihì Pedro xì nècuàchìmà nansa nì cuu, te dohó nì cachi-nè:

⁵ —Ñuu Jope ié' xicàn tàhvi nùu Dios, te nì dàcùnì-yà yùhù iñàha. Nì xini iin ñà-ndüú nahi dahmà cahnú cécùhun nsi-cúmì punta-ñà dìquì-xí, te ndè ansivi nì nua vaxan ndé ié'. ⁶ Indéhe váhi, te nacáni ini, ¿ndiá ndüá ñuhuma? Te yucán ñuhú nsidanuu clase quisi: quisi nahnú, quisi yùcù, quisi cuàti, xì stnà laa. ⁷ Dandu nì tiacuù càhàn iin ana càhàn, cachì-yà xì: “Ndacuiin-ní cahnì-nísi caxì-ní, Pedro”. ⁸ Doco nì cachi xì-yá: “Còó, Señor mío, mà túhe caxí nì-iin ñà-quini, nì-iin ñà-có-ndiá ìqué caxí”. ⁹ Dandu, inga xichi nì càhàn-yà ansivi, cachì-yà xì: “Màsà cáhì-ní quini iá-si, vàchi Dios ndüú yùhù, te sàni cachì, iá vii-sí”, nì cachi-yà. ¹⁰ Ùnì xichi nì càhàn-yà xì ducán, dandu nì nana dahmà xì quisi mà mànuhá ansivi. ¹¹ Daaní, divi hora yucán sàni quesaa ùnì

tiàa, itá-né tùvèhé ndé ié. Ndé ñuu Cesarea nì quixi-ne nandú-cú-né yùhù. ¹² Dandu nì cachi Espíritu Ì xí: “Cuahán-ní, cutnaha-ní xì nècuàchìmà cùhùn, doco màdí cachi-ní a ndísá, á cóó”. Dandu ní saqui ìñù compañerù ìin-nì cahvi stná xì Jesús, divi nècuàchì itá yohó, te ndacá tnahá-nsí cuahàn-nsí (ñuu yucán. Te na ní sàà-nsí), nì quihvi-nsí ini vehe tiàa nì cana xí. ¹³ Dandu nì nacani-ne xì-nsí nansa nì cuu nì xini-nè ìin ìin àngel xì Dios ini vehe-ne, te nì cachi àngel mà xì-né: “Techuun-ní tiàa cùhùn ñuu Joje cana-ní Simón Pedro quixi-ne, ¹⁴ vâchi icúmí Pedro mà cachitnùhu-ne xì-ní ìin razón ndiaha nansa càcu anima-ní nùù Dios, mii-ní xì nsidaa stná nèhivì vehe-ní”, nì cachi àngel mà. ¹⁵ Daaní, làcà ní quesahí càhin xì nèhivì ndoó yucán, te fuerte nì quixi Espíritu Ì xí Dios diquì-né, nacua nì quida-ya xì ndohó daa. ¹⁶ Dandu ní nsinuu inì nansa nì cachitnùhu Stoho-ndà Señor xì-ndà na ní cachi-yà: “Ñà-ndáa nduá, tècuì ìisa quida ìi Juan nèhivì, doco mii-nsíá, tìxi Espíritu Ì xí Dios icúmí-nsiá nduhì-nsiá”, nì cachi-yà. ¹⁷ Pues divi ducán ndisa nì cuu stná xì nècuàchì inga raza mà, nì nihítàhvi stná-né Espíritu Ì xí Dios nacua nì nihítàhvi ndohó na ní xinindisa-nda Stoho-ndà Jesucristu. Ñàyùcànduá, (nì cundaà inì), divi Dios nduú ana nì quida xì ñà-jaàn, te sàhámà nì nacani inì chicá vâha màsà càdì nùù-yá —nì cachi Pedro.

¹⁸ Dandu na ní nsihì nì inini nècuàchì Jerusalén mà palabra jaàn, dandu nì ndòò vâha ini-nè, te nì naquimanì-né Dios, cachi-né:

—Pues ñà-ndáa nduá, dècuèndè stná nècuàchì inga raza sàni nihítàhvi ñà-cuu-ne arrepentir sàhà cuàchi-ne, te ducán cundiatú-né vida ndiaha nicanicuahàn —nì cachi-né.

Nansa nì xinindísá stná nèhivì ñuu Antioquía

¹⁹ Cunaha-ní, divi tiempu nì casahnì nèhivì Esteban nì quesaha stná-nè quida quini-ne xì nsidaa gá nèhivì xí Jesús. Ñàyùcànduá, cuahà nècuàchìmà nì xitìá nihni cuahàn cuahà ñuu. Dècuèndè stná ñuu Fenecia nì casaà dava-ne, xì ndé stná ñuu Chipre, xì ñuu Antioquía. Te yucán nì càhàn stná-nè palabra xì Dios, doco xì cuisì nècuàchì raza-nè Judea. ²⁰ Daaní, dava nècuàchì ñuu Chipre xì dava stná nècuàchì ladu Cirene, nì casaà stná-nè ñuu Antioquía mà, te mii-né, ndisa, nì càhàn-nè xì nèhivì ñuu mà có-nduú raza Judea, nì cachitnùhu-ne ñà-nduú razón ndiaha sàhà Stoho-ndà Jesucristu. ²¹ Te cuahà gá nì chindee-yánè, vâchi cuahà nècuàchì ñuu mà nì xinindísá, te nì tenchicùn stná-nè ichì-yá.

²² Daaní, nì xinitnùhu stná nèhivì xí Jesús ndoó ñuu Jerusalén nsidaájàn. Ñàyùcànduá, nì techuún-né Bernabé cuahàn-nè Antioquía. ²³ Te na ní sàà-nè yucán, yáha ga nì cudì ìni-nè na ní xini-nè ñà-cuahà guá gracia sàni sàhatahvi Dios nèhivì yucán. Ñàyùcànduá, nì càhàn-nè xì nècuàchìmà ñà-siempre Stoho-ndà Señor nì cahvi xì-né. ²⁴ Vâchi Bernabé mà, vâha ndisa ini-nè, vâchi chitu anima-nè Espíritu Ì xí Dios, te xinindísá fuerte-nèyà. Te cuahà gá stná nèhivì ñuu mà nì tenchicùn xì ichì-yá.

²⁵ Dandu nì quihìn Bernabé mà ichì cuahàn-nè ñuu Tarso nandú-cú-né Saulo. Te na ní ndacùhùn tnahá-né, nì nacuatnahá-né màndixi-ne ñuu Antioquía. ²⁶ Daaní, inii ìin cuiá totoo nì nataca-nè xì cuahà nèhivì xí Jesús, nì dàcuahá tnahá-né. Te cunaha-ní, divi ñuu Antioquía mà nduú ndé nì quesaha nèhivì cachì-nè cristianu xì nècuàchì nchìcùn ichì Jesús.

²⁷⁻²⁸ Daaní, quivì yucán nì casaà stná itnii nècuàchì profeta ñuu mà. Ñuu Jerusalén nì quixi-ne. Te ìin-ne nani Agabo; te divi nècuàchìmà nì sàcùin-nè

mahì nèhivì natácá mà, te nì dàcàhàn Espíritu ìlì xí Dios-nè, nì cachitnùhu-ne ñà-vàxi tnama inicutu ñuhiví. Te ñà-ndáa nduá, vàchi ducán nì cuu ndisa tiempu xi rey cahnú nani Claudio. ²⁹ Ñàyùcàndùá, (na ní tiacu) nèhivì (ña-vàxi tnama), dandu nì nacani ini-nè chicá vaha chindee-nè nècuàchì hermanu (ndahví) ndoó ladu Judea, vätùni cuàha iin iin-ne iyuhu según ñà-nduá sàa-nè cuàha-ne. ³⁰ Ñàyùcàndùá, nì nacuatnahá dihùn, te nì quida-neà entregar nuù ndahà Bernabé xì Saulo. Dandu nècuàchì mà, nihí-nèà nì sàa (ladu Judea), te nì ndòa ndahà nècuàchì sahnú idónuu.

12

Nansa nì xihì Jacobo, te nì tniì stná Pedro

¹ Daaní, divi tiempu yucán nì dándacú rey Herodes tniì dava nècuàchì natácá cahvi xi Jesús, ñà-dandohó-tené. ² Te iin nècuàchì nì ndoho ma nduú ñani Juan nani Jacobo, vàchi nì dándacú rey mà, te nì sahní-té nècuàchì mà xi espada. ³ Dandu nì xini rey mà cudí ini nècuàchì ñuu mà ñà-nì xihì ndómà, ñàyùcàndùá nì nacani ini-te chicá vaha tniì stná-te Pedro. Meru quivì iá vicò xixí-né pan có-ndütáchí nì sanduamà. ⁴ Ñàyùcàndùá nì tniì stná Pedro, te nì sàcündiadi-nè, nì ndòo-ne ndahà soldadu, cùmi cùmi-té nì sandiaa xi-né, te cùmi turnu iá nsiquivì. Te rey mà, cuisì ndiatú-te yàha inga vicò, divi vicò pascua, dandu tavà-té nècuàchì mà ñà-cundehe nèhivì-né, (te cui-nè). ⁵ Ñàyùcàndùá, yucán iá Pedro, ndiadí-nè vehecàa. Doco nècuàchì natácá cahvi xi Jesús, cuàhà gá nì xicàn tàhvi-né nuù Dios sàhà nècuàchì mà.

Nansa nì quee Pedro vehecàa nì quida Dios

⁶ Daaní, nì sàa iin ñuu antes quivì cuàhàn rey mà tavà-té Pedro cundehe nèhivì-né. Te indúhu-né ini vehecàa ma, quidì naà-né. Te itánduhù stná soldadu iin iin ladu-nè, itnì-te cadena nuhní-nè, te xí-ita stná soldadu ndiaá yehè. ⁷ Dandu na iin cachí yucán nì ndecunu iin ángel xi Stoho-ndá Señor, te nì natnuù iin luz ini vehecàa ma. Te nì tuxìn ndáha ángel mà diìn tixì Pedro, nì dándacò-ñané, te nì cachi-nè:

—Ndacuiin-ní vichi duha.

Daaní, cadena nuhní ndahà Pedro, nì dàñàtnàhá miá. ⁸ Te nì cachi tu ángel:

—Nacuhni-ní siuhmatixi-ní, te nacuaiin-ní ndisàn-ní.

Te na ní nsihì nì quida Pedro ducán, dandu nì cachi tu ángel mà xi-né:

—Cundixi-ní dòo-ní, te chunchicùn-ní yùhù cùhùn-ndá.

⁹ Ñàyùcàndùá, nì tenchicùn Pedro ángel mà cuàhàn-nè, doco cóni cundáa ini-nè a ndísá ñà-ndáa nduá cuú xi-né, á coó, vàchi na ian sání-nè quidá Dios nduá cahan-né. ¹⁰ Dandu nì cayàha-ne ndé iin iin soldadu ndiaá, te después nì yàha stná-nè nuù ingà-te, dandu nì sàa-nè ndé yehè cáa cahnú quee-nda calle ñuu mà. Te nì nuna miá, dandu nì caquee-ne fuera cuàhàn-nè. Te nì sàa-nè ndé nacáhdé-nè inga calle, te yucán nì nacoó ángel mà-né cuàhàn-nè.

¹¹ Dandu nì sàa Pedro nì cundaá vaha ini-nè, te nì cachi-nè:

—Vichi sàni cundaá ini, ñà-ndáa nduá, nì techuún Stoho-ndá Señor ángel xi-ya, nì sàa-nè nì tavà-né yùhù ndahà Herodes. Te vitni còò gá iñàha cuu xí nacua nì cuni tè-raza Judea cuu xí.

¹² Daaní, na ní nsihì nì nacani ini-nè sàhámà, dandu cuàhàn-nè vehe María nduú dihi Juan Marcos. Te yucán ndoó cuàhà nèhivì sàni nataca, xicàn tàhvi-né nuù Dios. ¹³ Dandu nì dàcàsàn Pedro tranca mà, cásàhú-nè. Te nì quee iin ñàhà chii nani Rode vaxi-ña cunini-ña ana càhàn. ¹⁴ Te nì nacuni-ña tàchì Pedro. Doco ñà-cuàhà guá cudí ini-ña, cóni nácúná-ña yehè;

nì dàyáà-ña nì nansihvià vehe, nì cachitnùha xì nèhivì mà ñà-divi Pedro nduú nècuàchì cáhàn yehè mà. ¹⁵ Doco nèhivì yucán, cóni xiníndísá-né, ñàyùcàndùá nì cachi-nè xì-ñá:

—Ádi sání culocú.

Doco mii-ñá, iin-ni cachí-ña divi ñà-ndáà nduá.

—Còò —cachí-nè—, ádi ángel (ndiaá) xì-né nduú ana cáhàn.

¹⁶ Doco iníni-né casan yehè, cásáhú ì Pedro. Ñàyùcàndùá nì (caquee-ne nì) nacuna-ne yehè, te nì xini-nè jdivi Pedro nduú-né! Ñàyùcàndùá nì ndulocó sàstnùhù-né. ¹⁷ Dandu nì cuu ndahà Pedro ñà-nì cúnini nècuàchimà ñà-nduá cuàhàn-nè cachi-nè, te nì nacani-ne nansa nì nihi-né nì quee-ne vehecàa ma nì quida Stoho-ndà Señor. Te nì cachi stná-nè xì nècuàchimà (nì cùhùn-nè) cachitnùhu stná-nè xì Jacobo xì dava ga compañeru-nè xiníndísá. Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè inga xaan.

¹⁸ Daaní, na ní tùinuú quivì yucán, cuàhà gá nì ndulocó soldadu, ¿índù cuàhàn Pedro? cahan-té. ¹⁹ Te rey Herodes, nì dándacú-te ñà-nanducù-né cuàhà xaan. Doco cóni nátuu-ne. Ñàyùcàndùá, nì sanicuàchi rey mà sàhà soldadu mà, te nì sahnì-ñátê. Dandu nì quee rey mà ladu Judea cuàhàn-te ñuu Cesarea, te yucán nì ndòo-tè.

Nansa nì xihì rey Herodes

²⁰ Cunaha-ní, xiní ùhì rey mà nèhivì ñuu Tiro xì nèhivì ñuu Sidón. Doco mii-né, cuní-nè nàcúndoo vaha-ne xì-té, vachi ndè ñuu-te quixí ñà-itiácú-nè ñuu-nè mà. Ñàyùcàndùá, nì nihi-né nì nàcúndoo vaha-ne xì iin ana xinúcuáchi nù-té vehe-tè, divi iin tiàa nani Blasto. Dandu iin-ni nì ndatnuhu nsidaa-né, te nì catnàtuu-ne nùu rey mà tixi Blasto mà, (áma níhi-né nàcúndoo vaha-ne xì-té). ²¹ Te nì saquín-te iin quivì (quixí tu nsidaa-né). Ñàyùcàndùá, divi quivì mà nì sàcòo-tè silla cahnú xí-te, ndixí-te sìcoto vii xí-te, te nì càhàn-te sàhù xì nsidaa nècuàchimà. ²² Dandu yáha ga nì càna fuerte-nè, cachí-nè:

—¡Màdi nèhivì úun cáhàn! ¡iin dios nduú ana cáhàn! —cachí-nè, càna-ne.

²³ Dandu vichì duha nì dúcùn rey mà iin castigu nì quida ángel xì Stoho-ndà Señor, vachi cóni tàvá-te tnùñuhu xí-yá. Ñàyùcàndùá, nì saxì sìndacu inì-te, te nì xihì-te.

²⁴ Doco razón ndiaha xí Stoho-ndà Señor, chicá nì xitià inicutu, te chicá cuàhà nèhivì nì tenchicùn xì palabra mà.

²⁵ Daaní, na ní nsihi nì xinu chuun nì quida Bernabé xì Saulo ñuu Jerusalén yucán, dandu nì saca-ne Juan Marcos, te ndacá stnahá-né nì quee-ne ñuu mà mànùhù-né.

13

Nansa nì quihín Bernabé xì Saulo iin ichì caní cuàhàn-nè chuun xì Jesús

¹ Ñuu Antioquía mà nì sandoo cuàhà nècuàchì natácá cahvi xì-yá. Te dava-ne nduú nècuàchì chináhá, te dava-ne nduú profeta cachitnùhu razón xì Dios. Te nècuàchì chicá xiquida ducán nì sanduu Bernabé, xì Simón el Negro, xì stná Lucio nì quixí ñuu Cirene, xì stná Saulo, xì stná Manaén, iin nècuàchì dava-ni nì sahnù xì gobernador Herodes.

² Daaní, nì cuu iin quivì na cahvi nsidaa-né Stoho-ndà Señor, te iníhù stná-nè nùu-yá ndoó dòcò-nè, dandu nì cachi Espiritu Ì xì-né:

—Cunaha-nsiá, cuaán cunduu chuun xi Bernabé xi Saulo vichi, vâchi sâni nacâxin mii-né. Ñâyücândüá, naco-nsianè ni cùhùn-nè quida-ne inga chuun xi —ni cachi-yâ.

³ Ñâyücândüá chicá ni inihii-né, te ni xicàn tâhvi stná-nè nùu-yá. Dandu ni chitândóo-né ndahâ-né dìni Bernabé xi Saulo (ñâ-cunduajàn seña ñâ-sâni nihi nècuàchimâ chuun ndiaha). Dandu ni ndaquindèè-né xi nècuàchimâ cuahân-nè.

Nansa ni quida Bernabé xi Saulo na ní sàà-nè ñuu Chipre

⁴ Ñâyücândüá, ni quihin nècuàchimâ ichi cuahân-nè, vâchi sâni techuún Espíritu Ìi-né cùhùn-nè. Te ni sàà-nè ñuu Seleucia. Te yucán ni nana-ne iin barcu cuahân-nè ndè iin ñuu cahnú nani Chipre. ⁵ Te meru ñuu ndé ni nuu-ne barcu mà nani Salamina. Dandu cuahân-nè veheñuhu xi nècuàchì raza-nè Judea iá yucán, te ni câhân-nè palabra xi Dios. Te cutnáhá stná Juan xi-né, xinúcuáchì nècuàchimâ nùu-né. ⁶⁻⁸ Dandu ni nacâhin-ne inii ñuu mà dècuèndè ni sàà-nè inga orilla mar ndé iá ñuu Pafos. Te yucán ni ndacùhun tnahá-né xi iin tètâtnâ nani Barjesús. Te Elimas nani stná-te, vâchi ducán cachí-nè xi tètâtnâ dâhân yucán. Iin tè-raza Judea nduú stná-te, te câhân-te razón xi Dios, cachí-te, doco dandahví uun-tè. Pues divi-tè iá nùu iin nècuàchì nchichí cusáhnú ladu yucán nani Sergio Paulo. Te nècuàchimâ, ni cana-ne Bernabé xi Saulo, vâchi cuní-nè cunini-ne palabra xi Dios. Doco tètâtnâ mà, ni câhân-te diqui Bernabé xi Saulo, daquínñuhu-tè nùu nècuàchì cusáhnú-má ñâ-màsâ cúníndisâ stná-nè ichi Jesús. ⁹ Dandu Saulo, ò ni câchí stná-ndâ Pablo, fuerte ni quixi Espíritu Ìi xí Dios ini anima-nè, ñâyücândüá ni indehè váha-ne tètâtnâ mà, ¹⁰ cachí-nè xi-té:

—Ndahví-ní, vâchi dandahví uun-ní nèhivi ñâ-cuàhâ gá maña quida-ní, te ni-iin ñâ-vâha có-cùú ini-ní sâhâ-xí, vâchi dèhe ñâ-malu nduu-ní. ¿Índù chuun tûha guá-ní datúcù-ní nèhivi ñâ-màsâ cunchícùn-nè ichi ndâcuisi Stoho-ndâ Señor? ¹¹ Doco cunaha-ní, sâhâ-ñâ quida-ní ducán, ñâyücândüá icúmí-ní nihi-ní iin castigu xi Dios vichi. Icúmí-ní cuaà dahuun-ní iin ratu; ni nduà orá mà cútùu ga nùu-ní —ni cachi Pablo.

Dandu vichi duha ni cuaà nùu témâ, te ni nâcuìin tnùu dahuan. Ñâyücândüá, ni quee-tè cuahân-te nanducu-té ana cuditá xi-té cacanuú. ¹² Te na ní xini nècuàchì cusáhnú-má ñâ-ndüá ni cuu, dandu ni xinindisâ stná-nè palabra xi Dios, vâchi ni ndulocó-nè sâhâ ñâ-ndüá chináhâ Pablo sâhâ Stoho-ndâ Señor.

Ñâ-ndüá ni quida Pablo xi Bernabé na ní sàà-nè ñuu Antioquía iá ladu Pisidia

¹³ Dandu Pablo xi compañeru-nè, ni nana-ne iin barcu, te ni yâha-ne mar, ni sàà-nè ñuu Perga iá ladu Panfilia. Te yucán ni naco Juan-nè mànuhù-nè Jerusalén. ¹⁴ Dandu nècuàchimâ, ni quee-ne ñuu Perga mà ni sàà-nè ndè ñuu Antioquía iá ladu Pisidia. Te quivì descansu cuahân-nè visita veheñuhu xi nècuàchì raza-nè Judea, te ni sâcúndoo-ne yucán. ¹⁵ Dandu ni cahvi nècuàchì xicusáhnú veheñuhu ma tutu nduú ley xi Dios, xi stná tutu ì ni tiaa nècuàchì profeta sâhâ. Dandu ni techuún-né razón nùu Pablo xi Bernabé, cachí-nè:

—Nú iá iin conseju váha cuàha-nsia nsiùhù, vâtùni câhân-nsiâ vichi, ñâni.

¹⁶ Dandu ni ndacuiin Pablo, te ni dânáhâ ndahâ-né ñâ-ní cúndóó dádí nsidaa-né, te ni cachi-nè:

—Mii-nsiá nècuàchì raza xi Israel, xì nsidaa gá mii-nsiá nècuàchì cahvi stná xì Dios, cunini vâha-nsia. ¹⁷ Divi Yua-nda Dios nduú ana cãhvi nsidaa nèhivì raza-ndà, vâchi sãnaha nì nacãxin-ya xii-ndà ñà-cunduu-ne nèhivì xi-yá. Te na ndoó xícá ñi-né ñuu Egipto, dandu ndiaha gá nì chindee-yánè, nì quida-ya cuahà milagru nahnú, te nì tavà nsihì-yánè nuú ñuu mà nì caquee-ne libre. ¹⁸ Daaní, ùi dico cuià nì xicanuu-ne yucú dàná. Te mate ndahví modo xi-ne, doco nì quidandee ini-yà sãhà-né inii cuià mà. ¹⁹ Daaní, después na ní sàà-nè ladu Canaán, dandu nì dándáñúhú ñi-yá nèhivì ndoó ùsà ñuu nahnú yucán, te nì sãhatahvi-yánè ñuu mà.

²⁰ 'Daaní, nì yàha 450 cuià, te inii tiempu yucán puru juez nìsa dandacu-xi nuú xii-ndà mà, vâchi ducán nì cachi mii-yá. Te ducán nìsa là dècuèndè tiempu nì quesaha Samuel cãhàn-nè cuenta xi-ya. ²¹ Dandu nì xicán xii-ndàmà coo iin rey dandacú nuú-né, (te màdì gá juez). Ñâyücàndüà, nì cachi Dios ñà-iin tiàa nani Saúl cunduu rey xi-ne, iin descendencia xi xii-nda Benjamín, te yua-né nì sanani Cis. Pues divi nècuàchimà nì dándacú ùi dico cuià nuú ñuu-ndà.

²² 'Daaní, después nì dácúxíó Dios nècuàchimà, te nì sãha-ya David chuun dandacuma, vâchi dohó nì cachi-yà sãhà-né: “Sànì xini, vâha ga modo xi dèhe Isaí nani David, te cudíi gá inì sãhà-né. (Vâchi inãhì) icúmì-né quida-ne cumplir nsidaa ñà-ndüà cuní coo”, nì cachi Dios. ²³ Dandu nì quida stná-yà comprometer ñà-cunduu iin descendencia ndiaha xì nècuàchimà ana dacácu xi raza-ndà Israel. Ñâyücàndüà, cunaha-nsiá, divi Jesús nduú ana ndiaha ma nì chitnùnì inì Dios dacácu xi-nda. ²⁴ Doco na tãñãha ga quesaha Jesús (cãhàn-yà palabra xi-ya), dandu dihna Juan nì quixi nì cãhàn sãhù xì nsidaa nècuàchì raza-ndà Israel sãhà-ñá nì cuú-né arrepentir, te cuhii-né. ²⁵ Dandu después na sádaa-ní nsihì vida xi Juan ñuhivì yohó, dandu nì cãhàn-né xì nèhivì, cachi-nè: “¿Ana nduú yùhù, cahan-nsiá? Pues cunaha-nsiá, màdì mii-yá nduí. Doco después na sáni yãhi, dandísá vaxi ana nduú mii-yá. Vâchi yùhù, nì có-nãtùì cundui mozo xi-ya ñà-taví ndisàn-yá”, nì cachi Juan.

²⁶ 'Nì cúninì vâha nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú descendencia xi xii-ndà Abraham, xì nsidaa stná mii-nsiá nècuàchì dava ga cahvi stná xì Dios, vâchi nuú mii-nsiá sãvãxi razón yohó nansa cãcu anima-ndà, ñãni. ²⁷ Vâchi nècuàchì ndoó ñuu Jerusalén, xì stná tè-xícusahnú nuú-né yucán, cóni cúndãà ini-nè ana nduú Jesús, nì cóni cúndãà stná ini-nè ñà-ndüà cuní cachi tutu ñi, mate divi nduá cahví-né cada quivì descansu, te divi nduú stná tutu ndé nì cachitnùhu profeta sãnaha ñà-icúmì nèhivì cahnì-néyà. Te divi ducán ndisa nì cuu, vâchi tè-xícusahnú ñuu-ndàmà, nì dàyãha-tèyã ndahà nèhivì cahnì xi-yá. ²⁸ Mate còò nì-iiin falta xi-ya, doco nì xicàn-te nuú Pilatu ñà-cui-yà.

²⁹ Ñâyücàndüà, divi ducán nì cuu nacua nì cachitnùhu tutu ñi icúmì cuu xi-yá, nì dándòhó-teyá, (te nì xihì-yà). Dandu nì nanihi nèhivì cuerpu xi-ya nuú cruz, te nì chinduhù-néyà ini cueva. ³⁰ Doco después nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. ³¹ Te cuahà xichi nì ndecunu-ya nuú nècuàchì ladu Galilea nì quixi xi-yá ndè ñuu Jerusalén. Caní quivì nì ndecunu-ya ducán, te nèhivì nì xini xi-yá, testigu xínduu-ne, nacánì-né xì nèhivì sãhà-yá.

³²⁻³³ Ñâyücàndüà, nsiùhù, cachitnùhu-nsi xì-nsiá iin razón ndiaha, vâchi nacua nì quida Dios xi xii-ndà comprometer ñà-icúmì-yà danãtiácü-yà Jesús, pues divi ducán sãni quida ndisa-ya vichi tiempu xi ndohó nècuàchì nduú descendencia xi xii-ndà mà. Vâchi dohó cachi Dios nuú alabanza ñi, divi alabanza ùi ndé cachi-yà: “Mii-ní, Dèhemaní nduu-ní. Sà-itiácü-ní vichi nì

quide”. ³⁴ Daaní, iá gà más ñà-nduá nì cachi Dios sàhà-ñá cundaà ini-ndà cuàhàn-yà danátíacú-yà Jesús, te mà cúí gà-yà, ni mà téhì cuerpu xi-ya, vàchi dohó nì cachi stná Yuamáni-yá xì-yá: “Nacua nì cachi xì David ñà-seguru icúmì cundehe ndahví mii-né, pues divi ducán icúmì quida stnáì xì mii-ní”, nì cachi-yà sàhana.

³⁵ Ñâyùcànduá, nùù inga alabanza ì iá ndé nì càhàn David xì Dios, te dohó nì cachi-né: “Mà cuàha-ní téhì ana ì xì-ní ini yavi”. ³⁶ Pues (inaha-nda), ñà-ndàà nduá, nì quida vii David mà xì nèhivì ñuu-ndà tiempu xi-ne, nacua nì cachi Dios xì-né, doco nì xihì-né, te nì ndùxin-ne ndé nì ndùxin xii-né, dandu nì tnàni iquicúñù-nè ñuhù. ³⁷ Doco Jesús, cóó. Cóni tnàni iquicúñù-yà, vàchi nì natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios.

³⁸ Ñâyùcànduá, ni cúnahá nsidaa-nsiá ñà-divi sàhà Jesús vátuni ndutu cuàchi-nda, ñàni. ³⁹ Mate tíxi ley sahnú xí Moisés cóo nansa ndoo ndisa cuàchi-nda, doco vichi nú nì cúnindísá-ndá Jesús, dandísá, vátuni, vàchi nsidaa ana xinindísá xí-yá, seguru ndoo nsihi cuàchi-ne. ⁴⁰ Ñâyùcànduá, cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà cúú xì-nsiá nacua nì cachi nècuàchì sàhana ndé nì cachi-né:

⁴¹ Cundehe váha-nsia, mii-nsiá tè-càhìchì ini-xi, vàchi cuàhin quide iin mi-lagru cahnú tiempu xi-nsia. Doco mà cúnindísá-nsiá, mate claru nì cachitnùhu nèhivì xì-nsiá, te sàhàmà cuisì icúmì-nsiá ndulocó cuàhà-nsiá, te sàà-nsiá ndañuhu dahuun-nsia.

Ducán nì cachi Dios —cachí Pablo.

Nansa nì càhàn Pablo xì cuàhà gà más nèhivì ñuu Antioquia iá ladu Pisidia

⁴² Daaní, na ní quee-ne xì compañeru-nè veheñuhu ma, dandu nì sa-cundahví nèhivì cuàhà mà nùù-né àma nácánì gà-né xì nècuàchì mà palabra yucán inga quivì descansu. ⁴³ Ñâyùcànduá, na ní nsihi nì nacuitià nsidaa nècuàchì mà veheñuhu ma, dandu nì tenchicùn cuàhà-né Pablo xì Bernabé, xínduu-ne nècuàchì raza Judea, te xínduu stná-nè nècuàchì inga raza nì yàha ndè religión Judea mà ñà-cahvi stná-nè Dios. Dandu Pablo xì Bernabé, nì càhàn-nè xì nsidaa nècuàchì mà ñà-iin-ni nì cúnchicùn-nè ichì-yá ndé nihì ndisa-nda gracia.

⁴⁴ Daaní, nì yàha ùnà quivì, dandu nì nataka tu nèhivì, te làcà iyuhu-né nì cumanì cunduu nsidanicuú nèhivì ñuu mà nì nataka ñà-cunini-ne palabra ì xì Dios. ⁴⁵ Doco dava nècuàchì raza Judea mà, na ní xini-nè ñà-cuàhà guá nècuàchì inga raza sàni nataka, dandu nì cumbidia ini-nè, te nì càhàn ùhì-nè diqui ñà-nduá nì cachi Pablo; quini ga nì càhàn-nè sàhà (palabra ì mà). ⁴⁶ Doco Pablo xì Bernabé, cóni yúhì-nè; nì naxiconihì-né nùù nècuàchì mà, cachì-né:

—Primeru mii-nsiá nì nihitáhvi-nsiá cunini-nsia palabra ì xì Dios, doco vichi sàni cahìchì ini-nsia palabra mà, na ian có-cunì-nsiá natùì-nsia cucumi-nsiá vida ndiaha nicanicuahàn. Ñâyùcànduá icúmì-nsì càhàn-nsì razón mà xì nèhivì inga raza yohó. ⁴⁷ Vàchi ducán nì sàcùnaha-nsì nùù Stoho-ndà Dios quida-nsi, vàchi dohó nì cachi-yà (xì Jesús):

Sàni sàhì mii-ní chuun ñà-danátñùù-ní ini anima nèhivì nsidanicuú raza.

Sàhà mii-ní icúmì càcu anima nèhivì ndoó dècuèndè ñuu chicá xica ñuhivì, nì cachi Dios.

Ducán nì cachi Pablo. ⁴⁸ Te na ní nsihi nì inini nsidaa nècuàchì inga raza mà, dandu yàha ga nì cudii ini-nè; palabra vàha ndisa nduá yohó, nì cachi-nè. Dandu nì xinindísá cuàhà nèhivì mà palabra xi-ya, divi nècuàchì nì chitnùnì

ini Dios cundiatú anima-xi cutiacu nicanicuahàn. ⁴⁹ Te ducán ni xitià palabra xi Stoho-ndà Jesús inicutu ladu yucán. ⁵⁰ Doco nècuàchi raza Judea (cò-xiníndísámá), ni dàquítñuhu-ne nuù ñahà cuicà sàhàn veheñuhu ma, xi nuù stná nècuàchi idónuu nuù ñuu mà, te ni nihì-né ni ndulocó nsidaa nècuàchimà ni quida-ne. Ñàyùcàndüá, ni cucuahà sàhà Pablo xi Bernabé, dècùendè fuerza ni catavà-ñané ñuu mà cuahàn-nè. ⁵¹ Dandu ni catù-né sàhà-né ñà-ni cóyo yàcà ni trìa ñuu mà, te (seña nduámà ñà-ìcúmí nècuàchi ñuu-mà cunsida-ne cuàchi-ne). Daaní, ni quihin Pablo xi Bernabé ichi cuahàn-nè inga ñuu nani ñuu Iconio. ⁵² Doco nècuàchi xiníndísá ni candòo ñuu Antioquia mà, cuahà gá ni cudí ini-nè (sàhà fe xi-ne), te ni chitu stná anima-nè Espíritu Ì xi Dios.

14

Ñà-ndüá ni caquida Pablo xi Bernabé ñuu Iconio

¹ Daaní, ni sàa Pablo xi Bernabé ñuu Iconio, te ni quihvi-ne veheñuhu xi nècuàchi raza-nè Judea ni càhàn-nè sàhù. Ñàyùcàndüá, cuahà nèhivi raza-nè ndoó yucán ni xiníndísá stná-nè, xi cuahà stná nècuàchi raza ñuu mà. ² Doco dava nècuàchi raza Judea cóni xiníndísámá, ni dacà-né dìni nècuàchi ñuu-nè mà. Ñàyùcàndüá, cóni cùu gá ini nècuàchi ñuu mà sàhà compañeru-nè xiníndísá. ³ Doco Pablo xi Bernabé, caní quivì ni sandoo-ne yucán, te cuahà gá ni càhàn vate-né xi nèhivi; cóni yúhì-nè, vàchi ni cundee ini-nè Stoho-ndà Señor sàhà gracia xi-ya. Te mii-yá, ni chindee-yané, te ni quida-ne milagru ndiaha sàhà-ñà cundaà ini nèhivi divi ñà-ndáa nduú palabra chináhà-nè mà. ⁴ Doco ni tàhndè dava nècuàchi ñuu mà. Dava-ne ni ndòo-ne ladu xi nècuàchi raza Judea, te dava-ne ni ndòo-ne ladu xi nècuàchi apóstol. ⁵ Dandu ni nacuatnahá nècuàchi raza Judea mà xi dava ga nècuàchi ñuu mà, xi stná tè-xídanacú, te vaxi nsidaa-né carrera ñà-cùnì-nè quida quini-ne xi Pablo xi Bernabé, cunì-nè cahni-né nècuàchimà xi yùu. ⁶⁻⁷ Doco nècuàchimà, ni xinitñuhu-ne ñà-vàxi nsidaa nèhivi mà, te ni xinudèhé-nè cuahàn-nè ladu Licaonia ndé iá ñuu Lистра xi ñuu Derbe xi ranchu cuati xí ñuu mà. Te inicutu ma ní nacàhin-ne ni càhàn-nè xi nèhivi ñà-ndüá razón ndiaha.

Nansa ni caquida nèhivi siùmí ñuu Lистра, ni cani yuu-né Pablo ñà-cui nècuàchimà

⁸ Cunaha-nsiá, ñuu Lистра mà nisa la iin tiàa cuhí sàhà-xí, vàchi ducán ni quesaa-nè ñuhiví. Te sàhámà nicanicuahàn iá-nè; mà cùl caca-ne. ⁹ Doco (iin quivì) na càhàn Pablo, dandu ni inini stná nècuàchi mà. Te na ní indehè váha Pablo-nè, ni cundaà ini-nè xiníndísá vaha nècuàchimà, te sàhámà mà úhi nduvàha-ne. ¹⁰ Ñàyùcàndüá, ni càhàn ndee Pablo xi-né, cachí-nè:

—Ndacuiin-ní, cuiin ndaa-ní.

Dandu vichi duha ni ndacuiin nècuàchimà, te ni quesaha-né xicánúú-né.

¹¹ Te na ní xini nèhivi cuahà yucán ñà-ndüá ni quida Pablo, ni càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Adi stoho-ndà xínduu nècuàchi yohó, te ni nuu-ne ñuhiví yohó ni nanduu-ne tiàa! —ni cachi nècuàchimà, càhàn-nè dàhàn mii-né ladu Licaonia yucán.

¹² (Cunaha-nsiá, iin stoho nècuàchi siùmí mà nduú yùu yócò nani) Júpiter, ñàyùcàndüá ducán ni cachi-nè xi Bernabé. (Te inga stoho-nè nani Mercurio.) Ñàyùcàndüá, divi ducán ni cachi-nè xi Pablo, vàchi chicá càhàn Pablo nuù Bernabé. ¹³ Te ñuu mà nisa la stná iin tiàa dacuxi-xi Júpiter mà ndé iá vèha orilla ñuu mà. Ñàyùcàndüá, vèha cuahàn tèmà xi cuahà nèhivi, te

ndacá stná-te idunsiquí nì nducutu xi ita, cuàhàn-te cahni-tésí cunduu-sì promesa nùu Pablo xi Bernabé nì cùí. ¹⁴ Doco na ní xinitnùhu nècuàchìmà sàhàjàn, dandu nì dàcuàchí-né orilla sicoto xi-ne (ñà-nì cuduchi guá ini-nè), te nì dáyáa-nè nì quìhvi-ne mahì nèhivì cuàhà yucán, te nì càna ndee-né xi nècuàchìmà, cachi-nè:

¹⁵ —¡Ay, señores! Màsà quidá-nsiá xi-nsí ducán, vàchi iin-ni xínduu stná-nsì nèhivì ùún nahi mii-nsiá. Te divi vàxi-nsi cachitnùhu-nsi xi-nsiá ñà-ndiá icà-nsiá nacoo-nsia yùu yócò yohó, vàchi còò ni-ñàha quidá, te cunchicùn-nsiá Dios íá nicanicuahàn, vàchi cuisì mii-yá nì quidavàha xi ansivi xi ñuhù íchí, xi mar, xi nsidaa gá ñà-íá ñuhiví. ¹⁶ Te tiempu nì yàha xi-nda nì sàha-ya nèhivì lugar cundoo-ne ñuhiví modo xi mii-né, ¹⁷ mate siempre sàha-yándó ñà-cundaà ini-ndà nansa íá-yà, vàchi màni gá quidá-yá xi-ndà, dacuún-yá dàvì sàhà-ñà cana ñà-cuxi-nda, te ndenuu ini-ndà, dandu cudii cuàhà ini-ndà —nì cachi Pablo.

¹⁸ Doco mate ducán nì cachi-nè xi nèhivì cuàhà mà, ùhì nì sadi-nè nùu nècuàchìmà ñà-màsà cáhni-né idunsiquí-mà cunduu-sì promesa nùu-né.

¹⁹ Daaní, dava nècuàchì raza Judea ndoó ñuu Antioquía xi ñuu Iconio, nì quixi stná-nè ñuu Listra mà, te nì dàquínùhu-ne nùu nèhivì ñuu mà. Ñàyúcandüá, nì cacani yuu nècuàchìmà Pablo, nì sahnì-ñáné nì cahan-né. Dandu ñuhù nihni-ne nècuàchìmà cuàhàn-nè iladu ñuu mà, te yucán nì nacoo-ñané. ²⁰ Doco después na sàni nataca nècuàchì xiníndisá ndé indúhu-né, dandu nì ndacuiin-nè mànuhù-né ñuu mà inga tu. Daaní, inga quivì cutnàhà-né xi Bernabé nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè chicá nùu-xí ndé ñuu Derbe. ²¹ Te yucán nì càhàn stná-nè xi nèhivì ñà-ndüü razón ndiaha xí Dios. Ñàyúcandüá, cuàhà nècuàchìmà nì xiníndisá stná, te nì dàcuàhà-né palabra xi-ya.

Daaní, nì quihin tu Pablo xi Bernabé ichì mànuhù-né, nì nayàha-ne ñuu Listra xi ñuu Iconio, te nì nasaa-nè ñuu Antioquía. ²² Te iin iin ñuu ndé nì nayàha-nemà nì nacuahandee ini-nè nèhivì xiníndisá, cachi-nè xi nècuàchìmà ñà-iin-ni nì cúníndisá vaha-ne, te quidandee stná ini-nè, vàchi cuàhà vida icúmí yàha nsidaa nèhivì cuní sàà ñuhiví ìì xí Dios. ²³ Te iin iin ñuu mà nì quida stná-nè nombrar iin ùi nècuàchì sahnú cunduu ana codònuu nùu nèhivì xí Jesús ndoó yucán. Te na ní cuu nècuàchìmà nombrar nì xicàn tàhvi cuàhà-nè nùu Dios, te nì inihii stná-nè. Dandu Pablo xi Bernabé, nì cachi-nè xi nsidaa nècuàchì xiníndisá-má:

—Yohó nì ndóo-nsia ndahà Stoho-ndà Señor, vàchi divi-ya nduú ana sàxiníndisá-nsiá vichi —nì cachi-nè.

Nansa mànuhù Pablo xi Bernabé ñuu Antioquía ía ladu Siria

²⁴ Daaní, nì nayàha-ne ladu Pisidia, xi ladu Panfilia, ²⁵ te nì nasaa-nè ndé ñuu Perge. Te na ndoó-né yucán nì càhàn stná-nè xi nèhivì ñà-ndüü razón ndiaha xí Dios. Dandu nì yàha-ne chicá nì ùi dècuèndé ñuu Atalia; ²⁶ te yucán nì quècoyo-ne iin barcu, nì yàha-ne mar, mànuhù-né ñuu Antioquía, vàchi divi yucán nduú ñuu ndé nì cachi nèhivì xi-né ñà-nì cùhùn-ne chuun xi Dios, te nì cùcúmí-né cuàhà gracia xi-ya. Te vichi ndisa, sàni xínu vùì chuun xi-ne mà.

²⁷ Daaní, ñuu Antioquía mà nì dànatácá nahaná-né xi nsidaa nècuàchì xiníndisá, te nì nacani nsihi-ne xi nècuàchìmà nansa nì chindee Dios-nè, te nì sàhatahvi-yá nì xiníndisá stná nècuàchì ñuu xicà. ²⁸ Dandu caní quivì nì ndòo Pablo xi Bernabé ñuu Antioquía mà, cutnàhà-né xi dava ga nècuàchì nhicùn ichì-yá.

15

Ñà-nduà nì ndatnuhu nêhivì xí Jesús na ní nataca-nè ñuu Jerusalén

¹ Daaní, ñuu Antioquía yucán nì casaà stná dava nècuàchì ñuu Judea. Te nì quesaha-né dacuahá-né nêhivì xiníndísá, te dohó nì cachi-nè:

—Fuerza màcòo seña xí Dios icà-nsiá, vâchi nú coó, còo salvación xi-nsia, vâchi ñà-jaàn nduú estilu nì nacoo xii-ndà Moisés.

² Dandu Pablo xí Bernabé, cuàhà gá nì cuàà-nè xì nècuàchìmà, te nì cucahnú chuun ma. Ñâyùcànduá, ndúu-nè nì caquee-ne nombradu xì itnií gá nêhivì ñà-cùhùn-nè ñuu Jerusalén nataca-nè xì nècuàchì apóstol xì stná nècuàchì sahnú idónuu yucán, te ndatnuhu víi nsidaa-né sàhà chuun ma.

³ Ñâyùcànduá, nêhivì xí Jesús ñuu Antioquía yucán, nì sàndaca ichi tnahá-né, te cuàhàn nècuàchì nombradu mà. Nì yàha-ne ñuu Fenicia, xì ñuu Samaria, te yucán nì càhàn stná-nè xì nêhivì xí Jesús, nì nacani-ne nansa nì quìhvi cuàhà nècuàchì ñuu xicà ichi mii-yá. Ñâyùcànduá, cuàhà gá nì cudii ini nècuàchì iníni má.

⁴ Daaní, na ní sàà nècuàchì nombradu mà ñuu Jerusalén, dandu nì casàhú stnahá-né xì nècuàchì apóstol xì nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nêhivì xí Jesús. Te nì nacani-ne nsidaa ñà-nduà nì quida-ne, xì nansa nì chindee Dios-nè sàhà chuun nì sàhàn-nè. ⁵ Doco dava nècuàchì fariseu xiníndísá stná ichi-yá, nì ndacuíta-ne, te nì cachi-nè:

—Nsidaa tiàa inga raza mà, xiñuhu màcùtuu stná seña xí Dios icà-né, te màcùnaha stná-nè ñà-nì chivàha-ne ley sànhaha xí Moisés —nì cachi-nè.

⁶ Ñâyùcànduá, nì nataca cànúu nsidaa nècuàchì apóstol, xì nsidaa gá stná nècuàchì sahnú idónuu, te nì ndatnuhu-né sàhà chuun ma. ⁷ Cuàhà gá nì càhàn-nè; dandu nì ndacuiin Pedro, te nì cachi-nè:

—Sà-ínahá-nsiá nansa nì quida Dios sàcuàhàn-ndà itnií cuà, ñàni. Nùù tàcá-ndà nì cachi-yá ñà-yùhù cunduu ana càhàn xì nècuàchì inga raza sàhà-ñà cunini stná-ne razón ndiaha xí-yá, te cunindísá-né. ⁸ Te sàhà ñà-ínahá-yá nansa ía anima nsidanicuú nêhivì, ñâyùcànduá nì quida-ya xì nècuàchìmà nacua nì quida stná-yá xì ndohó daa, nì sàhatahvi stná-yànè Espiritu lì. Dandu nì cundaà ini-ndà, stná nècuàchìmà sàni ndee vaha nùù-yá.

⁹ Te sàhà-ñà iin-ni ndeníhí vaha-ya ndohó xì stná mii-né, ñâyùcànduá nì nsida ndoo stná-yá cuàchi anima-nè na ní xinindísá-né. ¹⁰ Doco vichi çíndú chuun có-ndóo ini-nsiá xì ñà-nduà nì quida Dios, te cachi-nsiá xì nècuàchì inga raza mà ñà-fuerza chivàha stná-nè estilu sànhaha ma, vâchi nahì yugu vèe nduá? Nì mii-nda, te nì xii-ndà, cóni cundéé ini-ndà chivàha-ndañá. ¹¹ Còo, (nì mà cácu stná-ndà sàhà ley mà), vâchi xiníndísá-ndá ñà-sàhà cuiisí gracia xí Stoho-ndà Jesucristu icúmi càcu anima-ndà, te divi ducán stná xì nècuàchì inga raza mà, sàhà cuiisí gracia xi-ya càcu stná-nè —nì cachi Pedro.

¹² Daaní, dadí uun nì nàcúndoo nêhivì cuàhà mà, dandu nì nacani stná Bernabé xì Pablo ñà-ndiaha guá nì quida Dios na ní xicanuu-ne mahì nêhivì inga raza, te nì chindee-yànè nì quida-ya cuàhà milagru ndiaha yucán, cuàhà milagru fuerte. ¹³ Daaní, nì nsihì nì cacahàn nècuàchìmà, dandu nì càhàn stná Jacobo, cachí-nè:

—Cunini vaha-nsiá ñà-nduá cuàhàn cachì, ñàni. ¹⁴ Sàni nacani Simón (Pedro) xi-ndà nansa nì quida Dios (sà-íá tiempu), nì indehè ndahví-yá nècuàchì inga raza, te nì quesaha-yá nì nacàxin stná-yànè ñà-cunduu stná-nè nêhivì xí-yá. ¹⁵ Te divi ducán cachí stná libru nì tìaa nècuàchì profeta sànhaha, vâchi dohó cachí iin tutu mà:

16 (Cáhàn Dios, cachí-yà): “Ícúmí naxicocuñin después, te nachindee saa-túí nècuàchì descendencia xì David, vächì cuàhà tnùndoho sàni yàha-ne; doco ndiaha màni ícúmí-nè nàcùndovì-nè quide. Na ian nduyucun saa iin vehe sàni chàhmà, ducán ícúmí raza David mà nanihítàhvì sàà-nè quide. 17 Te nú ducán, dandu nsidaa stná nècuàchì raza dava ga inga ñuu, ícúmí stná-nè nanducu-nè yùhù ana nduú Stoho ñuuhívì, vächì nèhivì-xì xínduu stná-nè”.

18 “Ducán nì cachi Stoho-ndà Señor, vächì dècuèndè chicá sàna sàni cachtñuhu-ya ñà-dúcán ícúmí cuu.

19 Ñàyùcàndüá, yùhù cachí xì-nsiá sàhà nècuàchì inga raza sàni caquìhvì ichì Dios: chicá vàha màsà cuáhachuún gá-ndànè xì ley sàna ma. 20 Chicá vàha tiaa-nda iin tutu dacùhùn-ndà nuù-nè, te cachi-ndà xì-nè ñà-mà vàha caxì-nda comida nì sàcùndoo nuù yùù yòcò, vächì sàni ndòo quinia. Nì màsà cáhàn-ndà xì nì-iin nèhivì cóni nándàhà xì-ndà. Nì màsà caxì-nda cuñu quisi dacuáhnà uun nèhivì. Te màsà cúxì stná-ndà nù. 21 (Cuisi ñà-jaàn-ní xiñuhu chivàha-ne), vächì ley xì Moisés mà, dècuèndè sàna ndoó cuàhà tiaa iin iin ñuu chináhà xán, te cada quivì descansu cahví-nèà ndé natácá-nè veheñuhu —nì cachi Jacobo.

22-23 Daaní, chicá nì ndatnuhu nècuàchì apóstol, xì nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nèhivì xì Jesús, te nì nacàxin-ne ù nècuàchì idónuu mà ñà-cutnahá-nè xì Pablo xì Bernabé cùhùn-nè ñuu Antioquía, cunihi-ne carta-mà cùhùn. Te nècuàchì nì caquee nombradu mà, iin-ne nani Judas Barsabás, te inga-nè nani Silas. Te dohó cachí tutu mà: “Nsiùhù tè-ícúmí chuun nuù Jesús, xì stná nècuàchì sahnú idónuu, xì nsidaa gá stná nèhivì xì mii-yá, cásàhù-nsì xì mii-nsiá nècuàchì ñani-nsì inga raza ndoó ñuu Antioquía xì ladu Siria xì ladu Cilicia. 24 Cunaha-nsiá, sàni xinitñuhu-nsì nì sàhàn dava compañeru-nsì yucán ndé ndoó-nsiá, te nì dānācānī ini-nè mii-nsiá ñà-nì cachi-nè ñà-fuerza màcòo seña xì Dios ícà-nsiá, te fuerza chivàha stná-nsiá ley sàna, nì cachi-nè. Ñàyùcàndüá nì ndulocó-nsiá nì quida-ne. Doco màdi nuù nsiùhù nì ndàcú nuù-nè ñà-dàcuàhà-nè ducán, còo. 25 Sàhà ñà-jaàn ndüá iin-nì nì ndatnuhu vàha nsidaa-nsì, te nì cachi-nsì chicá vàha nacàxin-nsì iin ù nèhivì cutnahá xì ñani màni-ndà Bernabé xì Pablo sàà ndé ndoó-nsiá. 26 Vächì sà-ináhà-nsiá nècuàchì mà, (ñà-cuàhà guá vida) sàni yàha-ne sàhà Stoho-ndà Jesucristu, dècuèndè cuàhàn-nè cui-nè nì cù. 27 Pues divi-ne sàni techuún-nsì, te cutnàhà stná-nè xì Judas xì Silas casaà ndé ndoó-nsiá ñà-cachtñuhu nsidaa-nè nansa iá ñà-ndüá nì ndatnuhu-nsì. 28 Vächì cachi Espíritu Ì xì Dios, te cachí stná nsiùhù, chicá vàha màsà dāndācū-nsì ñà-chivàha-nsiá cuàhà iñàha, cuisì iin ù ley nduá chicá xiñuhu, divi ñà-yòhò: 29 ñà-màsà caxì-nda ñà-ndüá nì sàcùndoo nuù yùù yòcò, te màsà cúxì-ndà nù; nì màsà caxì-nda cuñu quisi nì sàhnà uun; te nì-iin nèhivì, màsà cáhàn-nè xì ana cóni nándàhà xì-nè. Cunaha-nsiá, nú nì chivàha ndisa-nsiá ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida vii-nsiá cundua. Nì cúcuéè nì-nsiá”. Ducán cachí tutu mà.

30 Ñàyùcàndüá, nì techuún nècuàchì Jerusalén mà nsidaa nècuàchì nombradu mà cuàhàn-nè ñuu Antioquía. Te na ní casaà-nè yucán, nì dānācānī tnahá-nè xì nsidaa nècuàchì xiníndísá-xí-yá, te nì quida-ne entregar tutu mà. 31 Te na ní nsihi nì cahvi nècuàchì mà tutu mà, dandu cuàhà gá nì cudì ini-nè, vächì cuàhà gá nì chindee razón mà mii-nè. 32 Dandu, Judas xì Silas, nì cáhàn stná-nè nì nacuahandee ini-nè nsidaa nèhivì xì Jesús ndoó yucán,

vàchi nduú stná-nè profeta cachitnùhu razón xi Dios. Ñàyùcàndúà chicá ni sàà nècuàchimà ni sàcùnihu vâha ndisa ini-nè mii-yá.

³³ Daaní, yucán ni candòo Judas xi Silas itnii gá quivì, dandu ni ndaquindèè stnahá-né, te ni naquimanì vâha stnahá-né, cuàhàn-nè quihin-ne ichi nùhù-nè. ³⁴⁻³⁵ Doco Silas, ni nacani ini-nè ñà-ndòo chii gá-nè yucán. Stná Pablo xi Bernabé, ni candòo stná-nè yucán. Ñàyùcàndúà, mii-né xi cuàhà gá stná-nè, iin-ni ni chinaha stnahá-né ñà-nduú palabra xi Stoho-ndà Señor, te ni càhàn-nè xi nèhivì ñà-nduú razón ndiaha nansa càcu-ne.

Nansa ni quihin Pablo ichi cuàhàn-nè ñà-ùì cacanu-ne xi Palabra xi Dios

³⁶ Daaní, ni yaha chii tiempu, dandu ni cachi tu Pablo xi Bernabé:

—Cùhùn tu-nda naxicocuíñ-ndà nsidaa ñuu ndé ni sàhàn-ndà ni càhàn-ndà palabra xi Stoho-ndà Señor, te nàcòtò-ndà ñanitnaha-nda cahvi xi-yá ñuu yucán sàhà ñà-cundaà ini-ndà nansa nihí-né cuàhàn —ni cachi Pablo.

³⁷ Doco Bernabé, ni nacani ini-nè cundaca stnahá stná-nè xi Juan Marcos cùhùn. ³⁸ Doco Pablo, cóni cùnì-nè, vâchi tuxí ini-nè, mà vâha cundaca-ne nècuàchimà cùhùn, vâchi na ní sàhàn-nè ñuu Panfilia daa, ni nacoo nihni nècuàchimà-né màndixi-ne, cóni sàhàn gá-nè chii gá nùù-xí quida-ne chuun ma. ³⁹ Ñàyùcàndúà, ni cuàà Pablo xi Bernabé sàhà chuun ma; mànciù cundoo-ne de acuerdo; dècuèndè ni sàà-nè ni tàhndè dava-ne. Sàhámà ni saca Bernabé Marcos mà, ni canana-ne barcu cuàhàn-nè ñuu Chipre. ⁴⁰ Daaní Pablo, ni saca-ne Silas ñà-cutnahá-né cùhùn. Dandu nècuàchi hermanu ndoó yucán, ni xicàn tàhvi-né nùù Dios sàhà nècuàchimà ñà-ni chindéé gracia xi-ya mii-né ichi cùhùn-nè. Ñàyùcàndúà, ni quihin-ne ichi cuàhàn-nè, ⁴¹ ni nacàhin-ne ladu Siria xi ladu Cilicia, te iin iin ñuu ladu yucán ni càhàn-nè xi nèhivì cahvi xi Jesús ni nacuaàhandee ini-nè nècuàchimà.

16

Nansa ni quesaha Timoteo xicánúú-né cutnahá-né xi Pablo xi Silas

¹ Daaní, ni nasaà Pablo xi Silas ñuu Derbe xi ñuu Listra. Te yucán iá iin nècuàchi chii nchícùn stná ichi Jesús nani Timoteo. Dèhe iin nècuàchi ñahà raza Judea nduú-né. Te cahvi stná dihi-némà mii-yá. Doco yua-né, iin nècuàchi raza griegu nduú-né. ² Te Timoteo mà, quidá víi ndisa-ne, cachi nsidaa nèhivì xí Dios ñuu Listra xi ñuu Iconio yucán. ³ Pues divi nècuàchimà cuní Pablo cutnahá stná xi-né cùhùn. Ñàyùcàndúà, ni saca-ne nècuàchimà ni chicoo-ne seña xi raza-nè Judea icà-né sàhà màsà cùdúchí ini nècuàchi raza-nè ndoó ladu yucán, vâchi nsidaa nècuàchimà, ináhà-nè ñà-iin nèhivì raza griegu nduú yua Timoteo mà. ⁴ Daaní, Pablo xi compañeru-nè mà, ni quihin-ne ichi cuàhàn-nè, te ñuu ñuu ni nacàhin-ne, ni càhàn-nè xi nèhivì xí Jesús, ni cachitnùhu-ne ñà-ndúà icúmì-nè chivàha-ne nacua ni sàcùnaha-né nùù nècuàchi apóstol xi dava ga nècuàchi sahnú ñuu Jerusalén. ⁵ Ñàyùcàndúà, ni nacuaàhandee ini nsidaa nècuàchi cahvi xi Jesús ndoó nsidaa ñuu mà, te quivì quivì ni nducuahà gá stná-nè.

Nansa ni dàcuní Dios Pablo seña xi-ya, te ni xini-nè iín iin nècuàchi ladu Macedonia cana-xi-né

⁶ Daaní, Pablo xi compañeru-nè, ni dàndàcú Espíritu ìì xí Dios nùù-né ñà-màsà cùhùn-nè xi razón ndiaha ndè ladu Asia. Ñàyùcàndúà, ni yàha-ne ndè chicá nùù-xí cuàhàn-nè, te ni nacàhin-ne ladu Frigia xi ladu Galacia. ⁷ Dandu ni sàà-nè raya ladu Misia, te yucán ni cunì-nè nàcahnde-nè

sàa-nè ndè ladu Bitinia. Doco cóni sáha Espíritu ìi xí Jesús quida-ne ducán. ⁸ Ñâyùcàndüá, nì yàha ndaà-nè inii ladu Misia, te nì sàa-nè dècuèndè ñuu Troas. ⁹ Dandu ñuú nì dàcúní Dios Pablo iin seña, nì xini-nè ndè ladu Macedonia, te yucán iin iin tiàa ñuu mà, cachí-nè: “Nahà-ní ladu Macedonia yohó, te chindee-ní nsiùhù”, cachí-nè. ¹⁰ Daaní, ñà-nì sání Pablo ducán, ñâyùcàndüá vichi duha nì nsidayucun-nè ñà-cùhùn-nè yucán, mii-né xì compañeru-nè xì stá yùhù, vàchi sání cundaà ini-nsi, Dios nduú ana techúún-xì-nsí cùhùn-nsi cachitnùhu-nsi xì nèhivì ladu mà ñà-nduú razón ndiaha xí-yá.

Nansa nì tàvà Dios Pablo xì Silas vehecàa íá ñuu Filipos

¹¹ Daaní, nì nana-nsi iin barcu ñuu Troas mà, te nì quihin-nù ichi cuàhàn-nu ñà-yàha-nù mar. Te nì yàha ndaà-nsi dècuèndè ñuu Samotracia, dandu inga quivì nì sàa-nsi ñuu Neápolis. Yucán nì nuu-nsi barcu mà, ¹² te cuàhàn-nsi chicá nùù-xì dècuèndè ñuu Filipos. Te divi ñuu mà nduú ndé ía chuun chicá nahnú ladu Macedonia yucán, te ndoó cuàhà stá nècuàchì Roma yucán. Pues divi ñuu yucán nì sàa-nsi nì sandoo chii-nsí itnii quivì.

¹³ Daaní, na ní sàa iin quivì descansu, dandu nì quee-nsi ñuu mà cuàhàn-nsi yuhù yúte ndé siempre natácá itnii nèhivì xícàn tàhvi nùù Dios. Ñâyùcàndüá, nì sàa-nsi yucán, nì sàcùndoo-nsi, te nì càhàn-nsi palabra xì Dios nì inini nècuàchì ñahà nì casaà stá yucán. ¹⁴ Te iin nècuàchìmà nani Lidia. Ñuu Tiatira nduú ñuu-nè, te chuun quidá-né nduá dicó-né sicoto finu moradu. Te cahvi stá-nè Dios. Ñâyùcàndüá na ní càhàn Pablo palabra ìi, ndiaha gá nì chindee Dios-nè ñà-nì inini vaha-ne ini anima-nè, te nì xinindisá stá-nè palabra mà. ¹⁵ Dandu nì cuhii stá-nè, mii-né xì nèhivi vehe-ne. Te después nì càhàn-nè xì-nsí nì sacundahví-nè nùù-nsí, cachí-nè:

—Nú sání cundaà ini-nsia ñà-iin nècuàchì nihnú vaha ndisa ini xì Jesús nduú, dandu yàha-nsia vehi cundoo chii-nsiá —nì cachí-nè.

Te vátùni nì cundee-né nì candisá-nsí cundoo-nsi yucán.

¹⁶ Daaní, iin quivì cuàhàn-nsi ndé xícàn tàhvi-nsí nùù Dios, dandu nì ndacùhun tnahá-nsí xì iin ñahà chii inácaa iin ñà-malu ini-xi, te sàhà ñà-malu-mà tùha-ñà cachí-ña suerte xi-nda. Ñâyùcàndüá, tiàa xídandacu-xi sàhà-ñá, vihi dihùn níhi-té ñà-tùha-ñà cachí-ña suerte xì nèhivi. ¹⁷ Pues divi ñahà chii mà nì quesaha-ñá nì tenchicùn-ña nsiùhù, ndàhi-ña palabra (sàhà-nsí), cachí-ña:

—Tiàa yohó, nècuàchì xinúcuáchì nùù mii-yá dandacú ndé chicá ansivi xínduu-ne, te cachitnùhu-ne xì-ndà nansa ía ichi ndé càcu anima-ndà —nì cachí-ña.

¹⁸ Pues nsiquívì nì quida-ñà ducán, dècuèndè màni cundéé gá ini Pablo. Ñâyùcàndüá, nì nacuíco-né yàtà-né nì càhàn-nè xì ñà-malu ía ini-ña, cachí-nè:

—Ndácùcáhìn quivì Jesucristu, te dandacú nùù yohó nì yúxin-yó ini ñahà chii jaàn, te cuàhàn.

Dandu vichi duha nì quee ñà-malu cuàhàn.

¹⁹ Doco tiàa xínduu patrón xi-ñà, nì cundaà ini-te ñà-mà níhi gá-te dihùn sàhà-ñá. Ñâyùcàndüá, nì catnii-tè Pablo xì Silas, te nì ditá-tené cuàhàn-te xi-né dècuèndè ini-xi ndé ndoó nècuàchì dandacú. ²⁰ Te yucán nì dàtnátuu-téné nùù nècuàchì nsidándàà sàhà chuun, te nì cachí-te xi nècuàchìmà:

—Tiàa yohó, tè-raza Judea xínduu-tè, te cuàhà gá quidá tóntó-te nècuàchì ñuu-ndà. ²¹ Díin estilu chinàhà-te, mate có-sàha ley xi-nda candisá-nda estilu mà. Còò permisú chivàha-ndañá, vàchi nècuàchì romanu nduu-nda.

²² Dandu nèhivì cuáhà itá yatni yucán, nì xidà stná ini-nè, ñàyùcànduá nì dàndàcú juez mà ñà-tavà-té sicoto xi ndù-nè, te canì-tèné xi vara. ²³ Te na ní nsihì nì sahnì cuì-tené xi vara, dandu nì dàquécoyo-tèné vehecàa, te nì chinaha-té nècuàchi ndiáá yucán ñà-nì cúndiádí vaha nècuàchìmà. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì dàyáha-ne nècuàchìmà ndè chicá inì-xi vehecàa ma, te nì dàquécoyo-ne sàhà nècuàchìmà mahì iin yutnú cahnú.

²⁵ Daaní, nahi dava ñuu ndoo-né (vehecàa ma) xicàn tàhvi-né nùu Dios, te nacuatú-né alabanza xi-ya. Te iníni stná tè-xíndiadi gà mà. ²⁶ Dandu nanáa nì tnàa fuerte sàstnùhù, te nì ndòyo nihni inii vehecàa ma, dècuèndè cimientu xan nì xichí stná. Ñàyùcànduá nì nuna nsihì yehè, te nì dàñà tnahá nsihì cadena nuhnì tè-ndiádí mà. ²⁷ Dandu nì nsicuihnú ini nècuàchi ndiáá mà, te nì xini-nè nuná yehè vehecàa. Ñàyùcànduá nì tavà-né espada xi-ne, cuàhàn-nè cahnì-nè mii-né nì cuí, vachi nì tuxi ini-nè sàni caquee nsihì tè-ndiádí mà. ²⁸ Doco nì ndàhì ndee Pablo, cachì-nè:

—¡Màsà quídá quínì-ní xi mí-ní, vachi ndoo nsihì-nsi!

²⁹ Dandu nècuàchìmà, nì xicàn-nè ñà-tnùu nùu-né, te nì quihvi-ne ndè ini vehecàa ma, ndé quídí cuisi-né, te nì sàcuiln sisi-né nùu Pablo xi nùu Silas.

³⁰ Dandu nì tavà-ñánè fuera, te nì cachi-nè:

—Señores, cachi-nsiá xí, ¿ndiá nduá quide, te càcu animè?

³¹ Dandu nì naxiconihí Pablo xi Silas nùu-né, cachì-nè:

—Cuisì cunindisa-ní Stoho-ndà Jesucristu, te càcu-ní xi stná nèhivì vehe-ní.

³² Dandu nì càhàn-nè xi nècuàchìmà ñà-nduú palabra xi Stoho-ndà Señor, te nì inini vaha-ne, mii-né, xi nsidaa stná nèhivì vehe-ne. ³³ Daaní, divi hora ñuu mà nì saca-ñanè cuàhàn-nè xi nècuàchìmà nì nacate-ne mandù icà nècuàchìmà ndé nì ducùn. Daaní, vichi duha nì cuhii-né xi stná nèhivì vehe-ne. ³⁴ Dandu nì saca-ñané nì nana-ne nì nansihvi-ne vehe-ne, nì sàha-ñané ñà-nì xixi-ne, cudí ini-nè, vachi sàni xinindisá-né Dios vichi. Te cudí stná ini nsidaa nèhivì ndoo vehe-nemà.

³⁵ Daaní, na ní tuiinuè inga quivì, dandu nì techuún juez itnii policia cuàhàn-te cachitnùhù-tè ñà-vàtùnì dàñà Pablo xi Silas. ³⁶ Ñàyùcànduá, nècuàchi ndiáá xi vehecàa ma, ducán nì cachitnùhù-ne xi Pablo, cachì-nè:

—Sàni dàndàcú juez dàñà-nsiá: sà-íá caquee-nsia libre, cachì-nè. Ñàyùcànduá, màsà nácánì gà inì-nsia, vachi vātùnì quee-nsia cùhùn-nsiá —nì cachì-nè.

³⁷ Doco Pablo, nì cachi-nè xi policia yucán:

—Nsiùhù, nècuàchi romanu nduú stná-nsi. Doco nì ñàhni cuí-nsi nùu nsidaa nèhivì, te nì còò stná justicia nì ía sàhà-nsí na ní sàcundiadi-nsi yohó. Sàháyùcànduá, mà cándisá-nsí quee dèhé-nsi. Cunì-nsi nì cáquixí mii juez tavà-né nsiùhù —nì cachì Pablo.

³⁸ Dandu nì sàhàn policia mà nì cachitnùhù-tè xi juez ñà-nduá nì cachì Pablo. Ñàyùcànduá, nì yuhì nècuàchìmà na ní cundaà ini-nè nècuàchi romanu nduú stná Pablo xi Silas, (te ía stná derechu xi-ne). ³⁹ Dandu nì quixi juez mà, te viví-nì nì càhàn-nè xi nècuàchìmà, nì tavà-ñánè, te nì sacundahví-nè nùu nècuàchìmà ñà-nì quèé-né ñuu mà. ⁴⁰ Ñàyùcànduá, na sàni quee-ne vehecàa ma, dandu cuàhàn-nè vehe Lidia, nì nàcòtò-nè nsidaa nèhivì iin-ni cahvi xi Jesús, nì nacuahandee ini-nè nècuàchìmà. Dandu nì quihín-ne ichì cuàhàn-nè.

17

Nansa nì cucuahà sàhà Pablo ñuu Tesalónica

¹ Daaní, ni yàha-ne ñuu Anfípolis xì ñuu Apolonia, te ni sàà-nè ñuu Tesalónica. Te yucán iá iin veheñuhu xì nècuàchì raza-nè Judea. ²⁻³ Te Pablo, de por sí sàhàn-nè visita veheñuhu xì nècuàchìmà (na sàà-nè iin iin ñuu). Ñàyùcàndüá ùni semana cada quivi descansu ni sàhàn-nè veheñuhu yucán, ni càhàn-nè sàhù xì nècuàchì ndatáca yucán, nacání-né xì nècuàchìmà nansa cachítnuhu tutu ì sàhà rey ndiaha ndiatú-né ndé cachá ñà-icúmi rey mà ndofo-ya, dandu después natiacu-yà. Ducání ni dàcuahá-né nècuàchìmà, nacání-né sàhà Jesús ñà-divi mii-yá nduú rey ndiaha ma. ⁴ Ñàyùcàndüá, ni xinindisá dava nècuàchìmà, te ni tenchicùn stná-nè Pablo xì Silas. Cuàhà-né xínduu nècuàchì raza griegu ináhá stná iá Dios, te cuàhà stná-nè nduú nècuàchì ñahà xí-idònnù ladu yucán. ⁵ Doco dava tè-raza Judea yucán, cóni xínindisá-te palabra mà, vachi ni cacumbidia ini-te sàhà Pablo. Ñàyùcàndüá, ni saca-tè itnii tiàa tùha quini xicánúu xíxín, te ni nacana gà-te nèhivi cuàhà, te ni quida cuahà-té sàhà Pablo ñuu yucán; ni sàà-te ndè vehe Jasón, ni caquìhvi-tè fuerza ini vehe-ne, nandúcu-té Pablo xì Silas, vachi cuní-te tava-téné fuerza, te quida-téné entregar ndahà nèhivi cuàhà mà. ⁶ Doco cóni ndacùhun-téné. Ñàyùcàndüá, ni tava-té Jasón xì iin ùi gà stná nècuàchì xinindisá-xí-yà. Te ñuhú ñíhni-tené ni sàà-te nùù tè-xícusahnú nùù ñuu mà, cána fuerte nsidaa-té, cachí-te:

—Ndé stná ñuu-ndá yohó sàni quesaa nècuàchì quidá tóntó xì nèhivi inicutu ñuhívi. ⁷ Te Jasón yohó, ni dàyáha stná-nè nècuàchìmà ini vehe-ne, mate ni-iin nècuàchìmà có-ndúlócò-nè sàhà ñà-ndüá dandacú rey cahnú César xi-nda, vachi cachí-nè iá inga rey chicá cusáhnú nani Jesús.

⁸ Ducan ni cachí temà xì nècuàchì ñuu mà. Ñàyùcàndüá cuàhà gá ni ndulocó tè-xícusahnu-ma sàhà palabra mà, ⁹ te ni dandacú-te ñà-fuerza ni dàquìhvi Jasón xì compañeru-nè dihùn nduú fianza, dandu ni cadañà-né.

Ñà-ndüá ni quida Pablo xì Silas ñuu Berea

¹⁰ Daaní, nèhivi xí Jesús ndoó yucán, ñuu ni tava déhè-nè Pablo xì Silas ni sàndaca ichi-ñané ñà-cùhùn-nè ñuu Berea. Te na ní casaà-nè yucán, ni sàhàn stná-nè veheñuhu xì nècuàchì raza Judea. ¹¹ Te nèhivi veheñuhu yucán, chicá ni nacani vii ini-nè nùù nècuàchì ñuu Tesalónica, vachi xì nsidaa voluntad xi-ne ni inini vaha-ne palabra ìi xí Dios. Nsiquívi ni nanducu váha-ne nùù tutu ìi ñà-cuní-nè cundaà ini-nè a ndísá ñà-ndáa nduá cachí Pablo, á cóo. ¹² Ñàyùcàndüá, cuàhà nècuàchì raza Judea ni xinindisá, te cuàhà stná nècuàchì ñahà raza griegu xí-idònnù, xì cuàhà stná nècuàchì tiàa ñuu mà.

¹³ Doco tè-raza Judea ndoó ñuu Tesalónica, ni xinitnuhu-tè ñà-ndè stná ñuu Berea dacuítia Pablo razón ndiaha xí Dios. Ñàyùcàndüá, ni sàà stná-te ñuu Berea mà, te ni dacá stná-te ñini nèhivi ñuu mà, ni dàncuáidà-tené (sàhà Pablo). ¹⁴ Ñàyùcàndüá, nècuàchì cahvi xì Jesús, vichi vichi ni dàyáha-ne nècuàchìmà cuàhàn-nè ndé yuhù mar. Doco Silas xì Timoteo, cóni quèé-né ñuu mà.

¹⁵ Daaní, nècuàchì ndaca-xi Pablo cuàhàn, cutnáhà-né ni sàà ndè ñuu Atenas. Dandu na cuàhàn-nè naquihin-ne ichi mànuhù-né, ni sàcunaha-né cachi-nè xì Silas xì Timoteo ñà-luegu ni quixí stná nècuàchìmà ndé iá Pablo.

Ñà-ndüá ni cachi Pablo na ní càhàn-nè xì nècuàchì xícusahnú ñuu Atenas

¹⁶⁻¹⁷ Daaní, ndiatú Pablo quesaa compañeru-nè ñuu Atenas yucán, te ni xini-nè itá chitu figura cahvi nèhivi ñuu mà. Te ni cuduchi cuàhà ini-nè sàhàmà, ñàyùcàndüá, itnii xichi ni sàhàn-nè veheñuhu xì nècuàchì raza-nè

Judea yucán, te nì càhàn-nè xì nècuàchìmà, xì stnà nècuàchì inga raza sàhàn yucán. Te nsiquívi nìsa sahàn stnà-nè yàhvi, nì càhàn-nè xì nsidaa nècuàchì ndácùhun tnahà-xi-né. ¹⁸ Te dava tiàa nchìcùn ley xì tè-epicúreo, xì dava stnà tè-ley estoico, nì ndacùhun stnahá-te xi-né, te nì xicàn tnùhù stnahá-te nùù-né. Ñàyùcàndùá cachí dava-tè xì compañeru-te:

—¿Ndíá nduá cachí guá tè-jaàn xi-ndá?

Te nì cachi dava gà-te:

—Ádi stoho nècuàchì inga ñuu càhàn-te sàhà-xí.

Ducán nì cachi-te, vachi iníni-te càhàn Pablo sàhà Jesús, xì sàhà nansa natiacu-ndà. ¹⁹ Dandu nì saca-tè Pablo, cuàhàn-te xi-né iin xaan nani Areópago ndé natácá tè-xicusahnú nùù ñuu mà. Te yucán nì ndàcàtnùhù témà nùù-né, cachí-te:

—¿Nansa iá dàñhùhù sàà dacuaha-guá-ní nèhivì? ²⁰ Vachi sàni xinitnùhu-nsi càhàn-ní sàhà iñàha tàcùnì-nsì, te ñàyùcàndùá cunì-nsì cundaà ini-nsì sàhà ñà-nduá càhàn guá-ní jaàn —nì cachi-te. ²¹ Vachi nsidaa nècuàchì ñuu Atenas yucán, xì stnà nècuàchì inga ñuu ndoó yucán, chicá cudì ini-nè cunitnùhu-ne, te ò cachi-nè sàhà iin ñà-saa.

²² Ñàyùcàndùá, nì sàcùnì Pablo nùù nècuàchì sàni nataca lugar nani Areópago mà, te nì cachi-nè:

—Mii-nsià nècuàchì ñuu Atenas yohó, sàni cundaà inì, cuàhà gá cahvi-nsià stoho-nsià. ²³ Vachi na xicánú yohó nì xini itá cuàhà ñà-nduá cahvi-nsià; te nì xini stnà yucán iin iin altar ndé itándiaa palabra yohó: “Dohó quidáñhùhù-ndá iin Dios tàcùnì-ndá”, cachá. Pues cunaha-nsià, mate có-ináhá-nsià Dios mà, te quidáñhùhù-nsiàya, doco yùhù cuàhìn cachitnùhì xi-nsià sàhà-yá.

²⁴ Mii-yá nduú ana dandacu-xi nùù ansivi xì sàhà ñuhivì, vachi mii-yá nì quidayucun xán xì nsidaa stnà ñà-íá núá. Ñàyùcàndùá, có-xiñhùhù-yá quidayucun nèhivì ni-iin vehe ndé coo-ya. ²⁵ Vachi itiácú mii-yá; còò ni-iin ana dacútiácú xì-yá, vachi còò ni-iñàha quidámànì nùù-yá; còò. Mii-yá taxi-yá vida xi-nda, tàchì-ndà, xì nsidaa iñàha. ²⁶ Te iin-ni yohòtéhè-ndá nì quidayucun-yàndó, ñàyùcàndùá vichi xíndoo-nda inicutu ñuhivì, te cuàhà raza nduu-nda. Te mii-yá nduú ana nì chitnùnì ini-xì indù tiempu cundoo iin iin raza ñuhivì, xì indùvì nùù-xì cunduu iin iin ñuu cada raza, ²⁷ áma nanducu-né mii-yá, te cunitnàhá-né xi-yá na ian nandúcú ndáha cuaá-nèya. Doco, cunaha-nsià, yatni uun iá-yá ndé ndoó iin iin-nda. ²⁸ Vachi sàhà mii-yá itiácú-ndá; divi sàhà mii-yá xicánúú-ndá, te ndoo-nda ñuhivì. Te dava stnà tè-tùha nachutnahá palabra ñuu-nsià yohó, sàni cachi-te: “Divi mii-yá nduú yohòtéhè-ndá”. ²⁹ Ñàyùcàndùá, nú ndisa, descendencia xi Dios nduu-nda, dandu màsà cútúxí ini-ndá Dios nduú iin figura nì nacani ini nèhivì, te nì quidavàha-neà xì oro ò plata ò yùù. ³⁰ Cunaha-nsià, tiempu nì yàha xi-nda, cóni itní Dios cuenta sàhà modo xi nèhivì, vachi cónìsà cúndáà ini-né. Doco vichi, nùù nsidanicuú nèhivì inicutu ñuhivì dandacú-yá ñà-naxicocuiìn ini-ndá sàhà cuàchi-nda. ³¹ Vachi sàni saquin-yá iin quivì cuàhàn-yá ndàcàn-yá cuenta sàhà cuàchi nèhivì ñuhivì, te nìhì-né nacua ndiá icà. Te sàni cachí stnà-yá ana cunduu juez nsidandaà cuenta xi-ya; divi nduú iin ana (nì xihì, tè) nì natiacu nì quida-ya. Pues sàhámà vátùnì cucumi ndisa-nda seguru ñà-ícumí coo ndisa juiciu —nì cachi Pablo.

³² Daaní, na ní inini nècuàchìmà ñà-càchì Pablo iá nansa natiacu-ndà, dandu nì sàcùndiaa uun-ñané. Doco dava-ne, còò; dohó nì cachi-nè:

—Nsiùhù, cunì-nsì cunini ga-nsì càhàn-ní xi-nsì inga quivì sàhà chuun jaàn.

³³ Dandu ni quee Pablo cuàhàn-nè. ³⁴ Doco dava tiàa ni inini ma, ni xinindisá-né, te ni tenchicùn-nè nècuàchìmà. Iin-ne nduú iin juez quidáchúûn lugar nani Areópago mà, te quivi-né nduú Dionisio. Te inga-nè nduú iin ñahà nani Dámaris; te ndoó gà stná iin ù ana ni xinindisá.

18

Ñà-nduá ni quida Pablo ñuu Corinto

¹ Ni nsihi (ni càhàn Pablo xi nècuàchìmà), dandu ni quee-ne ñuu Atenas cuàhàn-nè ñuu Corinto. ² Te yucán ni ndacùhun tnahá-né xi iin nècuàchì raza-nè Judea nani Aquila. Mii-né xi ñahàdihí-nè Priscila, xinduu-ne nècuàchì iin ñuu iá ladu Ponto, doco vichi làcà ní quixi-ne ñuu Roma iá ladu Italia, vachi ni dándacú rey cahnú Claudio ñà-fuerza caquee nsihi nèhivi raza Judea ñuu mà cùhùn-nè. Ñàyucànduá, ñuu Corinto yucán sàni caquesaa nècuàchìmà. Dandu ni sàa stná Pablo visita vehe-ne, ³ te yucán ni ndòo-ne cutnáhà-né xi nècuàchìmà quidáchúûn-né, vachi iin-ni oficiu icúmí nsidaa-né, divi ñà-quidavàha-ne vehe sicoto ndee. ⁴ Te cada iin iin quivì descansu sáhàn-nè veheñùhu xi nècuàchì raza-nè, te ni càhàn Pablo xi nèhivi yucán, vachi cuní-nè cunindisá stná nècuàchìmà, a sea nduú-né nècuàchì raza-nè, te ò nèhivi inga raza.

⁵ Daaní, ni quee Silas xi Timoteo ladu Macedonia, ni quesaa-nè ndé iá Pablo. Dandu Pablo, ndé cuisì chuun càhàn-nè palabra xi Dios ni quesaha-né quidá-né, te cuàhà gá ni dàcuahá-né nècuàchì raza-nè yucán, cachí-nè ñà-divi rey ndiaha nani Cristu nduú Jesús. ⁶ Doco nècuàchì yucán, ni caquesaha-né ni cahíchi ini-nè palabra mà, te ni càhàn ùhí-nè diquí. Ñàyucànduá, ni naquidi Pablo sicoto xi-ne, (te seña nduámà ñà-cuàhàn-nè nacoo dahuun-ne nècuàchìmà). Te ni cachi-nè:

—Yùhù, mà cúnssíá cuàchi nú ni sàa anima-nsiá ndañuhá. Mii-nsiá cunsida cuàchi-nsiá sàhà-nsiá. Ñàyucànduá, vichi, nèhivi inga raza icúmí-nsí càhàn xi-nsí —ni cachi-nè.

⁷ Dandu ni quee-ne veheñùhu ma cuàhàn-nè vehe iin tiàa nani Justo. Iin nècuàchì nihnú vaha stná ini xi Dios nduú nècuàchìmà, te yatni initnáhà stná vehe-ne xi veheñùhu yucán. ⁸ Doco ni là iin nècuàchì inúù xi veheñùhu ma nani Crispo, te ni xinindisá stná nècuàchìmà ichì Jesús, mii-né xi nsidaa nèhivi vehe-ne. Daaní, cuàhà gá stná nècuàchì ñuu mà, ni inini stná-nè palabra xi-ya, te ni xinindisá stná-né, dandu ni cuhù-né.

⁹ Daaní, iin ñuu ni dásaní Dios Pablo ni cachi-yà xi-né:

—Màsà yúhí-ní, te màsà cú-íhín-ní xi ni-iin nèhivi. Iin-ni quida-ní seguir càhàn-ní xi-né. ¹⁰ Vachi yùhù ié' cutnáhì xi-ní, te còò iin quida quini xi-ní, vachi cuàhà nèhivi ñuu yohó icúmí cunduu nèhivi xí —ni cachi-yà.

¹¹ Ñàyucànduá, iin cuàhà dani ni là Pablo ñuu yucán, ni dàcuahá-né nèhivi ndoó yucán ñà-nduú dàñùhù xi Dios.

¹² Daaní, ladu Acaya yucán iá stná iin tè-dándacú nani Galión. Te tiempu xi-tè ni nataca cuàhà tè-raza Judea, ni catnii-tè Pablo, ni saca-tèné cuàhàn-tè xi-né nuù tè-dándacù-mà, sanícuàchi-tè sàhà-né, ¹³ cachí-te:

—Tiàa yohó, diín nduú modo chináhà-nè cahvi-nda Dios, vachi cunaha-ní, có-sàha ley xi-nda cahvi-nda Dios nacua cachí mii-né.

¹⁴ Dandu meru cuàhàn càhàn stná Pablo ni cù, te ni cachi Galión mà:

—Mii-nsiá tè-raza Judea, nú ndisa quidá quini tiàa yohó, te ò iin falta cahnú nduá ni quida-ne ni cù, dandisá, vátuni candisé ñà-sàncuàchi-nsiá sàhà-né

nùí. ¹⁵ Doco còò, vâchi cuisì sàhà dàñùhù xi mii-nsiá cáhàn-nsiá, xi sàhà stná nècuàchì nchichí xi-nsia, xi sàhà stná ley xi mii-nsiá. Ñâyùcànduá, mii-nsiá cundehè-nsiá sàhà chuun yohó, vâchi yùhù, mà nsídándái-ñã —nì cachi-te.

¹⁶ Dandu nì dándàcú-te cuxio nsihi-ne nùù-té.

¹⁷ Daaní, dava nècuàchì raza griegu ñuu mà, nì catnii-ne iin nècuàchì cusáhnù nùù veheñùhu xi nècuàchì raza Judea mà. Sóstenes nani nècuàchìmà, te nì sahnì cuí-ñané nùù Galión mà. Doco cóni ndúlócò-te.

Nansa nì naxicocuíñ Pablo ndè ñuu Antioquía, dandu nì quihin tu-ne ichi inga xichi cuàhàn-nè chuun xi Jesús

¹⁸ Daaní, cuàhà gá quivì nì ìa Pablo ñuu yucán. Dandu nì ndaquindèè-né xi nècuàchì hermanu ndoó ñuu mà, te cuàhàn-nè ñuu Cencrea. Te yucán nì daté tehe-né, vâchi seña (nì sanduamà) ñã-sàni saquin-nè iin compromisu nùù Dios. Daaní, ñã-cùnì-nè nùhù-nè ladu Siria, ñâyùcànduá, nì nana-ne iin barcu, mii-né xi Aquila xi ñahàdihí nècuàchìmà nani Priscila, te nsidaa-né cuàhàn-nè barcu mà ¹⁹ nì sàà-nè ñuu Éfeso, vâchi divi ñuu yucán icúmí ndòò Priscila xi Aquila. Dandu nì sàhàn (nsidaa-né) veheñùhu xi nècuàchì raza-nè ñuu mà, te nì càhàn Pablo xi nèhivì natácá yucán. ²⁰ Te nècuàchìmà, nì cuni-nè cucuee chii gá Pablo xi-né inga ratu gá. Doco cóni cándisâ-né, ²¹ vâchi nì cachi-nè:

—Icúmí nùhì ñuu Jerusalén ñã-coi yucán quivì nacava vicò sà-ítúú. Doco primeru Dios icúmí naxicocuíñ yohó inga xichi —nì cachi-nè, dandu nì ndaquindèè-né xi nècuàchìmà. Te nì nana tu-ne iin barcu íá ñuu mà cuàhàn-nè. ²² Dandu nì sàà barcu mà ñuu Cesarea, (te yucán nì nuu-ne), mànuhù-né ñuu Jerusalén, nì casáhù-nè xi nèhivì jí Jesús ndoó yucán, dandu nì quee tu-ne cuàhàn-nè ñuu Antioquía. ²³ Te yucán nìsa ìa-ne iin ratu, dandu nì quihin tu-ne ichi cuàhàn-nè ladu Galacia xi ladu Frigia. Te ñuu ñuu nì nacàhin-ne nì càhàn-nè xi nècuàchì nchícùn ichi Jesús, nì nacuahandee ini-nè nècuàchìmà.

Ñã-nduá nì cuu na ní sàà Apolos ñuu Éfeso, te nì càhàn-nè palabra ì xi Dios

²⁴ Daaní, ñuu Éfeso mà nì sàà stná iin nècuàchì raza Judea nani Apolos. Alejandría nduú meru ñuu-nè, te tùha vâha-ne càhàn-nè sàhù. Te ináhá váha stná-nè nansa nacání tutu ì, ²⁵ vâchi cuàhà gá sàni dàcuàhá-né ichi Stoho-ndà Dios. Te dìì gá stná ini-nè càhàn-nè sàhù. Ñâyùcànduá, claru chináhá-nè sàhà ichì-yá. Doco cuisì ley xi Juan Bautista nduá ináhá-nè. ²⁶ Pues divi nècuàchìmà nì quesaha-né càhàn ndee-né xi nèhivì sàhàn veheñùhu xi raza-nè ñuu Éfeso mà. Te nì inini stná Priscila xi Aquila. Ñâyùcànduá nì tavà cuáán-ñané nì nacani vii-né xi nècuàchìmà nansa meru íá ichi Dios. ²⁷ Daaní, después, nì cuni nècuàchìmà yàha-ne nùù-xí ndé nduú ladu Acaya. Te nsidaa hermanu (ñuu Éfeso mà), nì cachi-nè:

—Ndiaha gá nú nì cùhùn-ní yucán.

Te nì tiaa stná-nè iin tutu cùhùn nuu nèhivì jí Jesús ndoó ladu Acaya mà ñã-cundua nùù nècuàchìmà. Daaní, después na sání sàà nècuàchìmà yucán, cuàhà gá nì nacuahandee ini-nè nsidaa nèhivì sàni nihitáhvi cunindisá ichì-yá. ²⁸ Vâchi nì càhàn stná-nè xi cuàhà tè-raza-nè Judea, nì cahvi-ne libru ì ininí-te, te ducán claru nì quida-ne comprobar ana nduú Jesús, ñã-divi rey ndiaha nani Cristu nduú-yá, te ducán nì cundee-né nùù témà, ininí nsidaa nèhivì.

19

Ñà-nduá nì quida Pablo na ní ia-ne ñuu Éfeso

¹ Daaní, na iá ì Apolos ñuu Corinto, dandu nì quihin Pablo ichì nínu, nì yàha-ne ladu yucù mà, te nì sàà-nè ñuu Éfeso. Yucán nì ndacùhun tnahá-né xì itnii nècuàchì dacuahá ichì Dios. ² Te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Na ní xinindisá-nsiá palabra xì Dios, ¿a ní nihitáhvi stná-nsiá cucumi-nsiá Espíritu ì xí-yá?

—Còó —cachí nècuàchìmà— tàñáha ga cundaà ini-nsì a ñá-íá Espíritu ì, ò ñá-còò-yá.

³ Dandu nì cachi Pablo xì-né:

—¿Ana dìquívì-xí nì ndacùcahan-né na ní cuhii-nsiá?

—Dàñùhù xì Juan Bautista nduá nì cuhii-nsí —nì cachi nècuàchìmà.

⁴ Dandu nì cachi Pablo:

—Ñà-ndáà nduá, nìsa quida iì Juan mà nèhivì na ní cuu-ne arrepentir. Doco nì cachi stná-nè ñà-después icúmi quixi ana cunihnu vaha ndisa ini-ndà, divi nduú Jesucristu.

⁵ Ñàyùcànduá, na ní cundaà ini nècuàchìmà nansa cachí Pablo, dandu nì canduhii sàà-né, doco vichi quívì Stoho-ndà Jesús nì ndacùcahan-né. ⁶ Dandu nì chitandóo Pablo ndahà-né dìni nècuàchìmà, te nì quixi fuerte Espíritu ì xì Dios ini anima nsidaa-né, te nì dácáhàn-yànè dáhàn sàà, te nì càhàn stná-nè razón ndiaha nì quixi nùù Dios. ⁷ Te nsidaa nèhivì mà, ùxin ù tiàa nduú-né.

⁸ Dandu ùni yòò nì ia ga Pablo ñuu mà, sáhàn-nè veheñùhu xì nècuàchì raza-nè, te càhàn-nè xì nèhivì yucán, nacaní-nè nansa iá ichì ndé dándàcù Dios, te dacáhàn-nè nècuàchìmà ñà-nì cúnchícùn vù-nè ichì-yá. ⁹ Doco dava-ne, cóni cúdì ini-nè ley mà; cóni cùnì-nè cunindisá-néà, ñàyùcànduá, quini ga nì càhàn-nè xì nèhivì dìquì ichì-yá. Sàhà ñà-jaàn nì naco Pablo nècuàchìmà, te nì tavà cuàán-né nsidaa nècuàchì nchícùn ichì-yá cuàhàn-nè vehe iin tiàa nani Tiranno ndé nduú escuela. Te divi lugar mà nì dàcuahá-nè nècuàchìmà nsiquívì. ¹⁰ Te ù cuìà nì chinaha-nè nèhivì ducán. Ñàyùcànduá, nsidanicuú nèhivì ndóo ladu Asia yucán, nì xinitnùhu-ne nansa iá razón ndiaha xì Stoho-ndà Jesús, nècuàchì raza Judea, xì stná nècuàchì dava ga, nsidaa-nè nì xinitnùhu-ne. ¹¹ Te cuàhà gá milagru fuerte nì sàhatahvi Dios nì quida Pablo. ¹² Dècuèndè pañuelu xi-ne, ò ndé sícoto itándiaa ìcà-né sáhàn nùù nècuàchì cuhì, te ndúvaha-ne, te yúxin stná ñà-malu ñuhù ini-nè.

¹³⁻¹⁴ Doco yucán nì sandoo stná dava tè-raza Judea xicánúú tavá xì ñà-malu. Ùsà ñàni dèhe iin dùtù cusáhnù nani Esceva nduú-te. Te nì quesaha-té xicánúú-tè ndácùcahan stná-te quívì Jesús tavá-te ñà-malu. Te dōhó cachí-te xán: “Yùhù ndácùcahn quívì Jesús, divi ana càhàn Pablo sàhà-xí, te dandacuú nùù-ndá ñà-quee-ndá, te cuahán-ndâ”, cachí-te. ¹⁵ Doco (iin xichi) na ní quida-tè ducán, dandu nì naxiconihí ñà-malu nùù-té, cachá:

—Yùhù ináhí Jesús, te ináhá stnáì ana nduú Pablo. Doco nsiohó, còò cuenta quihín nsiohó —cachá.

¹⁶ Dandu tiàa inacáá-ñà anima-xi, nì ndàvà-te nì ndàvè ndàhà tnahá-te xì témà, te nì cundee-té nùù nsi-úsà témà, dècuèndè nì dànácùèhè stná-te témà, te nì dàndiàchì ì-té sícoto xi temà. Ñàyùcànduá, nì canacoyo nsihì-tè vehe ma cuàhàn-te. ¹⁷ Ñà-jaàn nduá nì cuu, te nì xinitnùhu stná nsidaa nèhivì ñuu Éfeso yucán, nècuàchì raza Judea, xì stná nècuàchì dava ga. Ñàyùcànduá, yàha ga nì yùhì-nè, te chicá nì ndenihí vaha stná-nè Stoho-ndà Jesús. ¹⁸ Te cuàhà gá stná

nècuàchì xìníndísá-xí-yá, nì quixi-ne nì nàhmà vate-né, nì dātúí-ne falta nì quida-ne. ¹⁹ Te cuàhà nècuàchì nì sanduu nècuàchì tàtnà, nì catnii-ne tutu itúí ndé itándiaa ñà-tàtnà xí-né vaxi-ne, te nì sahmi nsihi-neà nùù nsidaa nèhivi. Te nì tavà stná-nè cuenta nadaa xíndiaa nsidaa tutu ma, te nì cundaà ini-nè nahi ùi dico ùxin mil (50,000) dihùn plata ndiaá'. ²⁰ Ducán fuerte nì chindee Stoho-ndà Señor nì xitià nihni palabra xi-ya, te nì cucuahà-ñá.

²¹ Daaní, na ní nsihi nì cuu ducan, dandu nì nacani ini Pablo cùhùn tu-ne ladu Macedonia xì ladu Acaya, dandu nùhù-nè ñuu Jerusalén. Te nì cachi stná-nè:

—Nú sàni ìa chíí ñuu Jerusalén yucán, dandu xiñuhu cùhùn stnáí ñuu Roma.

²² Dandu nì càhàn-nè xì ùi nècuàchì xinúcuáchí nùù-né nani Timoteo xì Erasto, te nì techuún-né nècuàchimà ñà-màcòdònnù-né. Ñàyùcàndüá, nì quee nècuàchimà cuàhàn-nè ladu Macedonia, doco Pablo, nì ndòo chíi gá-nè nì ìa-ne ladu Asia.

Nansa nì cuu cuahà sàhà ichi Jesús ñuu Éfeso

²³ Quívi yucán yáha ga nì cuu cuahà sàhà ichi-yá. ²⁴ Tin tiàa nani Demetrio nì dàquésáhà xân. Chuun xi nècuàchimà nduú ñà-quadachuún-né xì plata, quidávàha-ne vehe cuati tñaha vehe cahnú yùù yócò Diana (iá ñuu yucán). Te divi sàhà Demetrio mà cuàhà gá chuun nisa nihì maestru quidáchuún stná xì plata mà. ²⁵ Ñàyùcàndüá iin quívi nì cana Demetrio mà nsidaa maestru mà xì dava ga stná tiàa tùha quidachuún nahi oficiu xi stná mà, te nì cachi-nè xì nsidaa-té:

—Mii-nsiá, sà-ínahá-nsiá ñà-sàhà chuun xi-nda yohó icúmí-ndá ñà-cuicà-ndá, ñánì. ²⁶ Doco sàni xini-nsia, te ò sáni xinitnùhu-nsia nansa quidá iin tiàa nani Pablo, càhàn-nè xì nèhivi, cachí-nè ñà-màdi dios ndisa nduú ñà-quidáyúcùn ndahà nèhivi ñuhiví, cachí-nè, te ducán sàni dacá-né cuàhà nèhivi ñuu-ndá yohó, xì cuàhà stná nèhivi, inicutu ladu Asia yohó. ²⁷ Ñàyùcàndüá, vihini sàà stná nèhivi cahíchi ini-nèndó sàhà chuun quida-nda. Te màdi cuisi ñà-jaàn, vachi vihini sàà stná-nè cahíchi ini-nè veheñuhu xi dios xi-nda Diana, te dandáñuhú stná-nè tñùñuhu xí-ña, mate mii-ñá nduú ana cahvi nsidanicuú nèhivi ladu Asia yohó, xì nsidaa stná nèhivi inicutu ñuhiví. —Ducán nì cachi Demetrio mà.

²⁸ Ñàyùcàndüá, na ní nsihi nì inini nècuàchimà ñà-jaàn, dandu yáha ga nì caxidà ini-nè, te nì càna ndee-né, cachí-nè:

—¡Ndiaha gá stoho-ndá Diana iá ñuu Éfeso yohó!

²⁹ Ñàyùcàndüá, nì candulocó nèhivi inicutu ñuu mà, te cuàhà gá nì cuu cuahà sàhámà dècuèndè nì tñii-ne ùi compañeru Pablo nani Gayo xì Aristarco. Nècuàchì ladu Macedonia cutnàhá xi Pablo nì quixi-ne ichi nduú nècuàchimà. Dandu nsidaa nèhivi cuàhà yucán, ñuhú-né nècuàchimà carrera cuàhàn-nè, nì caquihvi-ne ini lugar cahnú ndé natáca nèhivi ñuu mà. ³⁰ Te Pablo, nì cuni stná-nè quihvi-ne càhàn-nè xì nèhivi mà, doco compañeru-nè nchícùn stná xì ichi Jesús, cóni sáha-ne lugar. ³¹ Te dava stná tè-xidandacú ladu Asia mà, ndoó vaha stná-te xi Pablo, ñàyùcàndüá nì dásáa-te iin razón nùù-né, sacúndáhví-te ñà-màsà quíhvi-ne lugar yucán. (Sàhà ñà-jaàn nduá cóni quíhvi-ne.)

³² Doco ini lugar mà, iin-ni càna ndee nèhivi cuàhà mà, mate tucu tucu xicachi iin iin-ne, te ñà-yáha guá sàni nacuidá nsidaa-né, ñàyùcàndüá chicá cuàhà-né nì cóni sáha tñuní ini-nè índù chuun nì nataca-nè yucán.

³³ Daaní, dava tè-raza Judea, nì chindaha-té iin tñaha-tè nani Alejandro ñà-ni mácuñ-nè nùù nsidaa nèhivi cuàhà mà. Te nì ndàhì dava nèhivi mà xì

Alejandro mà ñà-nì cáhàn-nè xì nsidaa-né. Ñàyùcàndúá, nì dánhà ndahà-né áma mácúndoo dadí nècuàchìmà, vèchi cuní-nè cáhàn-nè sàhà mii-né xì sàhà compaÑeru-nè nì cùí. ³⁴ Doco nèhivì cuáhà mà, na ní xinitnúhu-ne ñà-iin nècuàchì raza Judea nduú nècuàchìmà, dandu iin-nì nì càna ndee nsidaa-né, cachì-nè:

— ¡Ndiaha gá stoho-ndà Diana iá ñuu Éfeso yohó! — cachì-nè. Te iin-nì nì càna fuerte nsidaa-né ducán nahi ùi hora.

³⁵ Daaní, por fin nì nihì tè-nduú secretariu ñuu mà nì nachindoo dadí-te nèhivì cuáhà mà. Dandu nì cachì-te xì-né:

— Mii-nsiá nècuàchì ñuu-ndà Éfeso yohó, ¿amadí sà-ináhà-nsiá ñà-nsidanicuú nèhivì sàni xinitnúhu nansa quida-nda ñuu yohó, ndiaá-ndà vehe stoho cahnu-nda, divi mii-ñá ní quee ndè ansivi nì nacava-ñà ndé yohó? ³⁶ Pues (ináhà-nè), te mà cùí cachì-nè có-nduá ñà-ndáa. Ñàyùcàndúá, ndiá icà-nsiá cundoo sahnú-nsiá, te màdiá quida cuahà-nsiá ducán. ³⁷ Vèchi nècuàchì nì tnií-nsia ndacá-nsiá vèxi yohó, cóni quidá quini-ne xì veheñuhu xi-nda, nì cóni cáhàn quini-ne dìquì dios xi-nda. ³⁸ Ñàyùcàndúá, nú cuní Demetrio xì compaÑeru-nè canicuàchi-ne sàhà iin nèhivì, dandu nì cùhùn-nè nù juez ndoo ñuu yohó, te yucán nì canicuàchi stnahá-né sàhà-né. ³⁹ Te nú iá gá chuon xi-nsia vichi, dandu xiñuhu nataca-ndà ndatnuhu víi-nda ñà-nduú ichì ley. ⁴⁰ Vèchi vichi sàndòò-ndà tíxi peligrú canicuàchi gobiernu sàhà nsidaa-nda, vèchi vihini cutuxi ini-nè ñà-cuàhàn-ndà daquésáhà-ndá iin revolución nduá, te mà nánñi tñuní gá ini-nda nansa cachì-ndà xi-né ndiá dìsàhà-xí nì cuu cuahà guá vichi.

⁴¹ Ducán nì cachì tè-nduú secretariu mà, dandu nì dánhàcúitià nsihi-tè nèhivì mà.

20

Nansa nì sàhàn Pablo ladu Macedonia xì ladu Grecia

¹ Daaní, na ní nsihì nì cuu cuahà mà, dandu nì cana Pablo nsidaa nèhivì xì Jesús ndoo yucán, te nì nacuahandee ini-nè nècuàchìmà. Dandu nì ndaquindèe stnahá-né, te nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè ladu Macedonia. ² Te yucán nì nacàhin-ne cuàhà ñuu, te nì cáhàn cuàhà-né xì nècuàchì hermanu ndoo yucán sàhà-ñá chicá nì cúníñnú vaha ini-nè mii-yá. Dandu nì quee-ne cuàhàn-nè chicá nù-xí ndè ladu Grecia. ³⁻⁴ Te yucán nì la-ne ùni yòò.

Doco na meru cuàhàn-nè quihin-ne barcu nùhùn-nè ladu Siria nì cùí, dandu nì xinitnúhu-ne ñà-sàni ndatnuhu tè-raza Judea, cuní-te cahni-ténè. Ñàyùcàndúá, nì naxicocuñin ini-nè, nì quihin-ne ichì cuàhàn-nè nayàha-ne ladu Macedonia, dandu nùhùn-nè ladu Asia. Te ichì mà cutnàhà stnà-nè xì iin nècuàchì ñuu Berea nani Sópater, xì stnà ùi nècuàchì ñuu Tesalónica nani Aristarco xì Segundo. Te cuàhàn stnà iin nècuàchì ñuu Derbe nani Gayo, xì stnà Timoteo, xì stnà ùi nècuàchì ladu Asia nani Tíquico xì Trófimo. ⁵ Pues nsidaa compaÑeru Pablo mà, idónuu-né nì sàà-nè ñuu Troas. Te yucán nì cucuítà-ne ndiatú-né sàà stnà Pablo xì yùhù. ⁶ Daaní nsiùhù tu, na sàni yàha vicó xixí-né pan có-ndùtáchí, dandu nì nana-nsi barcu ñuu Filipos. Te ùhùn quivì nì xica-nù mar dècuèndè nì sàà-nu ñuu Troas. Yucán nì nacuatnahá-nsí xì nècuàchì cuàhàn cueé mà. Te ùsà quivì nì cuee-nsi nì sandoo-nsi yucán.

Nansa nì natiacu iin tèchii ñuu Troas na ní nacava-tè nùu iin vehe idótnahá

⁷ Quivì primeru semana nì nataca nsidaa nècuàchì nchícùn ichì Jesús, te nì cudini-né. Dandu nì cáhàn Pablo xi-né ñà-nduú palabra xi Dios, dècuèndè

dava ñuu ni cãhàn-nè, vãchi dãtnàà inga quivì icúmí-nê quihin tu-ne ichi. ⁸ Te cuahã ñuhu tnúu nihni ndé ndoó-nsí cuarto diqui-xi mà. ⁹ Te nùu iin ventana xan ma iá stná iin tèchii nani Eutico. Doco sãdì vãhnã-te ñã-ni cucaní guã hora cãhàn Pablo. Sãhã ñã-yucán ni quidì naà-té, te ni naxiconihí-te ni nacava-tè dècuèndè pisu ùni. (Ñãyùcãndüá, ni nuu nèhivì mà) ni ndanihi-nète, doco sãni xihì-te. ¹⁰ Dandu ni nuu stná Pablo ndé indúhu-té, te ni numi nihni-nète, te ni cachi-nè:

—Màsà yúhí-nsiã, vãchi itiacù-te.

¹¹ Dandu ni nana tu nsidaa-né, te ni caxixi-ne. Te caní tiempu ni ndatnuhu gá Pablo xi-né dècuèndè ni tùinuù, dandu ní quihin Pablo ichi cuahàn-nè.

¹² Doco tèchii ma, ndacá nèhivì mà-té mànuhù, vãchi sãni natiacù-te, te ñãyùcãndüá ni cudíi gá ini nsidaa-né.

Nansa ni yãha Pablo ndè ñuu Mileto

¹³ Daaní, nsiuhù, ni sãcòdònù-nsí nùu Pablo, ni quihin-nsi barcu cuahàn-nsi ñuu Asón, vãchi sãni ndatnuhu sahnú-nsí xi Pablo ñã-nacuaca-nsinè yucán, vãchi cuní-nè cacasahã-né cùhùn-nè ichi mà.

¹⁴ Sãhãyùcãndüá, ñuu Asón mà ni nacuatnahã-nsí xi-né. Dandu divi barcu mà ni sãhàn ndàa-nsi chicá nùu-xí ndè ñuu Mitilene. ¹⁵⁻¹⁶ Daaní, inga quivì ni quihin tu barcu mà ichi cuahàn-nu xi-nsí ndè yatni ñuu Quío. Dandu inga quivì ni sãa-nsi ladu Samos, te después ni sãa stná-nsi ñuu Trogilio. Yucán ni quetatu chii-nsí. Dandu inga quivì ni yãha uun-nsi ñuu Éfeso, ni sãa-nsi ñuu Mileto. Vãchi ducán ni nacani ini Pablo quida-nsi ñã-có-cuní-nè cucuee-nè ladu Asia mà, vãchi yãha ga cuní-nè nasaa-nè ñuu Jerusalén antes nacava vicò Pentecostés.

Ñã-ndüá ni cachi Pablo xi nècuàchi inúu chuun xi Jesús ñuu Éfeso

¹⁷ Daaní, na ndoó-nsí ñuu Mileto, dandu ni techuún Pablo iin razón cuahàn ñuu Éfeso, caná-né nècuàchi sahnú inúu chuun xi Jesús ñã-quixi-ne. ¹⁸ Te na ní caquesaa-nè, dandu ni cachi Pablo xi-né:

—Mii-nsiã, sã-ináhã-nsiã modo xi, nansa quidè dècuèndè quivì primeru ni quesai ladu Asia yohó; te ináhã stná-nsiã nansa nisa quide inicutu tiempu nisa ìe cutnãhì xi-nsiã, ¹⁹ xinúcuáchì nùu Stoho-ndã Señor. Vãchi cónisã ìa cuadú. Dècuèndè nisa sacu stná cuahã xichi sãhã-nsiã. Te cuahã gá vida ni yãhi ni quida tè-raza Judea na ní candatnuhu-té ñã-dandãñuhú-té yùhù.

²⁰ Te ináhã stná-nsiã ñã-cóni chidèhí ni-ñãhã cunduu ñã-vãha xi anima-nsiã. Còò, vãchi nsidaãmã ni cachitnùhi xi-nsiã. Cuahã gá ni chinãhì mii-nsiã na ní nataca-ndã iin-ni xaan, te na xicánúu stnáì dacuahí-nsiã dècuèndè vehe-nsiã. ²¹ Nsidanicuù nèhivì ni cãhàn xí, a ducán xinduu-ne nècuàchi raza Judea, te ò nècuàchi inga raza, doco claru ni cachi xi-né ñã-ndiã ìcã-né cuu-ne arrepentir nùu Yua-nda Dios, te cunihnu vãha ini-nè Stoho-ndã Jesucristu.

²² 'Pues vichi, yãha ga dansíhi animè ñã-nùhù-tui ñuu Jerusalén, mate có-cundãã inì nansa cuu xí yucán. ²³ Cuisì ináhì ñã-yòhó: cada sãì iin ñuu, dandu cachí Espiritu ìi xí Dios ini animè ñã-icúmí cundiadi, te ò ndohi yucán.

²⁴ Doco có-nacãni inì sãhãmã, vãchi có-ndülócò gde sãhã vida xi, mate ni cahñi-te yùhù. Cuisi cuní daxinu vii chuun icúmí, dandu cudíi ini. Vãchi cuní quide cumplir chuun ni ñihí nùu Stoho-ndã Jesús ñã-cãhìn xi nèhivì ñã-ndüú razón ndiaha sãhã gracia xi Dios.

²⁵ 'Cunaha-nsiã, mahì mii-nsiã ni xicanui cãhìn palabra sãhã ñuhivì ìi xí Dios. Doco vichi, ináhì mà cúnistnãhã gã-ndã. ²⁶ Ñãyùcãndüá, dohó cachí

xì-nsiá vichi: nú ni sàà ndañuhu anima iin-nsia, yùhù mà cùnsídá cuàchi guè,
²⁷ vàchi sàni dàcuàhí mii-nsiá nsidaa ñà-nduà ni cachi Dios quida-nda, cóni
 chidéhf ni-iyuhu razón mà. ²⁸ Sàháyucànduà, cundiaa vaha-nsia mii-nsiá,
 te cundiaa vaha stná-nsià nsidaa gá nèhivì xí Dios, vàchi nahi iá chuun
 ndiaá-ndà riì, ducán iá stná chuun icúmí-nsià nùù Espiritu Ìì xí Dios.
 Ñàyucànduà, cunuù víi-nsiá nèhivì xí-yá, vàchi xì nùù-yá sàni dānāà-yá sàhà
 nsidaa-nda sàhà ñà-cunduu-nda nèhivì xí-yá.

²⁹ Yùhù ináhi, nú sàcuàhìn, dandu icúmí ndecoyo tiāa dana cuni dacà
 xì dìni-nsiá. Na quidá quisi ìhi, có-dàcàcu-sì riì, ducán quida stná
 nècuàchì mà xì-nsiá. ³⁰ Te nùù nsidaa stná mii-nsiá icúmí dava nèhivì quesaha
 stná-nè chináhá stnahá-né iin ñà-tnùhù áma cùncícùn stná-nsià ichì mii-né.
³¹ Ñàyucànduà, cuàhà gá cundoò tùha-nsia, te nsinuu inì-nsià nansa ni quide,
 vàchi ùni cuà ni ìe xì-nsiá, te nicanicuàhàn nisa chinahì mii-nsiá; ndui te ñuu
 nisa cahìn xì-nsiá, ndè nisa sacu stná sàhà-nsiá.

³² 'Pues vichi ni ndóo-nsia xì Dios, te ni cundiaá-yànsià, ñāni. Te ni
 cùncícùn-nsià palabra sàhà gracia xi-ya, vàchi nú ni cundéhe-nsiá palabra
 mà, dandu sàà-nsià cunindisá víi-nsiá, te ducán cundiatú stná anima-nsià
 ñà-vaha ndiaha xí-yá, te ñihitáhvi stná-nsià cutnahá-nsiá xì nsidaa gá ana
 sàni ndoo anima-xi ni quida-ya.

³³ Yùhù, ni-iin biene xi ni-iin nèhivì cóni xíhoé, ni plata xi-ne, ni oro xi-ne,
 ni sìcoto xi-ne. ³⁴ Còó, vàchi ináhá-nsià, xì ndahì nisa quidachuìn, te ducán
 nisa tùi ñà-nduà nisa itiacu-nsì. ³⁵ Sàni xini-nsià nsidaa ñà-nduà nisa quide, te
 sàhámà vātùni cundaà inì-nsia ndiá icà nsidaa-nda quidachuun-nda, dandu
 ñihì-ndà nansa chindee stná-ndà ana iá necesidad xì. Te xiñuhu nsinuu stná
 inì-nsia palabra ni cachi Stoho-ndà Jesús na ní cachi-yá: "Chicá cundiatú
 anima-ndà ñà-dacútáhvi-ndà iñàha, te màdiá cutahvi mii-ndañá".

³⁶ Daaní, ni nsihi ni cachi Pablo ñà-jaàn, dandu ni sàcuítasisi nsidaa-né, te
 ni xicàn tàhvi Pablo nùù Dios. ³⁷ Dandu cuàhà gá ni casacu nsidaa-né, te ni
 numi nihni stnahá-né, te ni tutuyuhu stnahá-né nùù-né, ³⁸ vàchi yáha ga ni
 nàcùndoo nsidaa-né tnùnsi inì ñà-ni cachi Pablo mà cúnì stnahá gá-né. Dandu
 ni sàndaca ichi-ñānē dècuèndè nùù barcu.

21

Nansa mànuhù Pablo ñuu Jerusalén

¹ Ni nsihi ni ndaquindèè-nsí xì nèhivì yucán, dandu ni quihin barcu mà
 ichì cuàhàn-nu. Primeru ni yàha ndaà-nu ndè ñuu Cos. Dandu inga quivì
 ni sàà-nsì ñuu Rodas, te después ni sàà-nsì ñuu Pátara. ² Yucán ni xini-nsi
 iin barcu icúmí cùhùn ladu Fenicia. Ñàyucànduà, yutnú yucán ni nana-nsi
 cuàhàn-nsi. ³ Te na ní xini xicà-nsì ñuu cahnú mahi mar nani Chipre, dandu
 ni yàha-nsi iin ladu, te ladu itnì-nsì ni ndòò ñuu mà. Dandu ni sàà-nsi ladu
 Siria. Meru ñuu ndé ni sàà barcu mà nùù ñuhù nani ñuu Tiro, te divi lugar
 mà cuàhàn nuu carga xi-nù. ⁴ Te yucán ni ndacùhun tnahá stná-nsi xì nèhivì
 xí Jesús; ñàyucànduà, usà quivì ni sandoo-nsi xì-né mà. Dandu ni dàcàhàn
 Espiritu Ìì xí Dios dava nècuàchì mà, te ni cachi-né xì Pablo ñà-màsà cùhùn-né
 ñuu Jerusalén. ⁵⁻⁶ Docu na ní nsihi usà quivì mà, dandu ni quihin tu-nsi ichì
 cuàhàn-nsi, te ni sàndaca ichi nsidaa nècuàchì mà nsùhù, tiāa xì ñahà xì stná
 dèhe-ne, nsidaa-nsì ni sàhàn-nsi orilla ñuu mà dècuèndè yuhù mar. Te yucán
 ni sàcuítasisi-nsì ni xicàn tàhvi-nsì nùù Dios, dandu ni ndaquindèè tnahá-nsì,

te nì numi nihni stnahá-nsí. Dandu nì nana nsiùhù barcu mà, te mànuhù nècuàchìmà vehe-ne.

⁷ Daaní, nì quee barcu mà ñuu Tiro, te nì xica-nù mahi mar ndè ñuu Tolemaida. Yucán nì nuu-nsi, te nì casahú-nsi xì nècuàchì hermanu ñuu mà. Te iin quivì-ní nì cuee-nsi yucán. ⁸ Dandu inga quivì nì quihìn tu-nsi ichì cuàhàn-nsi, Pablo xì nsiùhù nècuàchì cutnàhá xì-né, te nì sàà-nsi ñuu Cesarea. Te yucán cuàhàn-nsi vehe Felipe cundoo-nsi. Te Felipe mà nduú iin nècuàchì nùù usà tiàa (nisa dasàn xì ración), doco vichì xicánúú stná-nè cáhàn-nè xì nèhivì ñà-nduú palabra sàhà Jesús. ⁹ Te cùmi dèhe yoco-né ndoó xínduu señorita, te sàni nihitáhvi stná nscúmiá cachitnùha razón xi Dios. ¹⁰ Pues divi vehe nècuàchìmà nì sandoo-nsi itnii quivì. Dandu yucán nì sàà stná iin tiàa nì quixi ladu Judea nani Agabo. Te tùha stná-nè cachitnùhu-ne razón xi Dios. ¹¹ Te nì ntàtuu-ne nùù-nsí, nì ndaxin-né siuhmatixi Pablo, dandu nì suhni-nèà sàhà-né xì ndahà-né, te nì cachi-nè:

—Dohó cachitnùhu Espíritu ìi xí Dios: “Tiàa dìsiúhmátixi-xi yohó, icúmi stná-nè cunuhni-nè quida tè-raza Judea ñuu Jerusalén, dandu yàha-ne ndahà tè-inga ñuu”.

¹² Ñàyucànduá, na ní cachi-nè ducán, dandu nsiùhù xì stná nècuàchì ñuu Cesarea mà, nì sacundahví-nsi nùù Pablo ñà-màsà cùhùn-nè ñuu Jerusalén. ¹³ Doco nì cachi-nè xì-nsí:

—Màsà cuácú gá-nsiá, vèchi yàha ga cuí sentir ñà-quidá-nsiá ducán, vèchi dispuestu ié màcùnuni ñuu Jerusalén, mate dècuèndè nì cùí stnáí yucán sàhà Stoño-ndà Jesús —nì cachi-nè.

¹⁴ Pues sàhà-ñá mànicùí cadi-nsi nùù-né, còò ni-ìñàha ni cachí gà-nsi, cuisì nì cachi-nsi:

—Dios cachi-yà.

¹⁵ Daaní, nì nsidayucun-nsi carga xi-nsi cuàhàn-nsi ñuu Jerusalén. ¹⁶ Te nì cutnahá stná-nsi xì iin ùi nècuàchì xiníndísà ndoó ñuu Cesarea mà cuàhàn-nsi, te (nì sàà-nsi ñuu Jerusalén) ndè vehe iin nècuàchì nì quixi ñuu Chipre nani Mnasón. Mii-né, sàcàni quivì nchicùn stná-nè ichì Jesús, te divi vehe-ne nduú ndé cundoo-nsi.

Nansa nì sàhàn Pablo nì ndatnuhu-né xì Jacobo

¹⁷ Daaní, na ní sàà-nsi ñuu mà, dandu nì casahú-nsi xì nècuàchì hermanu ndoó yucán, te nì cudii ini-nè ñà-sàni sàà-nsi. ¹⁸ Daaní, inga quivì cuàhàn-nsi xì Pablo dècuèndè ndé iá Jacobo. Te yucán sàni nataca stná nsidaa nècuàchì sahnú inùù xì nèhivì xí Dios. ¹⁹ Dandu nì casahú Pablo xì nècuàchìmà, te nì nacani nsihì-ne nansa nì cuu na ní sàhàn-nè ñuu xica, te (nì quida-ne chuun ìi xí Dios), te ndiaha gá nì chindee-yánè yucán. ²⁰ Daaní, na ní nsihì nì inini nècuàchìmà, dandu nì naquimani-néyà, te nì cachi-nè xì Pablo:

—Ñàni, sàxiní-ní ndoó cuàhà mil nècuàchì raza-ndà xiníndísà ichì-yá. Te nsidaa-né, nchicùn vii-né ley xi Moisés. ²¹ Doco cachí cuentu sàhà mii-ní ñà-chinàhá-ní nècuàchì raza-ndà ndoó inga ñuu ñà-màsà quihìn casu gà-nè sàhà ley mà, nì có-xiñùhù gá màcùtuu seña xi Dios icà dèhe-ne, nì có-ndiá icà stná-nè chivàha ga-nè estilu xi raza-ndà. ²² Ñàyucànduá çndiá quida-nda? vèchi icúmi nèhivì nataca-nè nú sàni xinitnùhu-ne iá-ní yohó. ²³⁻²⁴ Chicá vaha dohó quida-ní. Cundaca-ní cùmi tiàa ndoó yohó sàni saquin xì iin compromisu nùù Dios, te cùhùn-nsià nduhii-nsiá (nacula cachí ley xi-nda), te quida-ní chii gastu sàhà-né. Dandu después daté tehe dìni-né. Vèchi nú ducán

ni quida-ní, dandu vátuni cundaà ini nèhivì cuentu uun nduá ndatnúhú-né sàhà-ní, vàchi (cuninùù-né) quidá víi-ní, te chívàha víi-ní ley xi-nda.

²⁵ Doco nsidaa nècuàchì inga raza yucán, cóo; sàni dásàà-ndà iin carta nùù-né ndé cachí-ndà ñà-còò necesidad chívàha-ne ley mà, cuisì ñà-màsà cáxi-né ñà-nì sàcùndoo nùù yùù yócò, te màsà cúxí stná-nè nìi, nì màsà cáxi-né cuñu quisì nì sàhná uun, nì màsà cóo-né xì nècuàchì cóni nándàhà xi-né —nì cachi Jacobo.

Nansa ni catnii-tè Pablo na ía-nè veheñùhu cahnú

²⁶ Daaní, nì saca Pablo nsì-cúmì tiàa ma, te nì quee-ne inga quivì nì casahàn-nè ñà-nsidandoo nsidaa-né mii-né nacua cachí ley xi-ne. Dandu nì quihvi-ne veheñùhu cahnú, nì cachitnúhu-ne nadaa ga quivì cunihii-né, dandu después cuàha iin iin-ne quisì cunduu promesa xi-ne. ²⁷ Ûsà quivì nduú tiempu (cunihii-né). Te sàdaani xínu quivì mà, dandu dava tè-raza Judea nì caquixi ladu Asia, nì xini-te Pablo na ía-nè veheñùhu ma. Ñàyùcàndüá nì quesaha-té nì nsida tontó-te nèhivì cuàhà yucán. Nì catnii-tè Pablo, ²⁸ te nì càna ndee-té, cachí-te:

—Mii-nsiá tè-raza-ndà Israel, chindee-nsiá nsihùhù, vàchi divi tàyòhó nduú tiàa càhàn guá dìqui-ndà ñà-có-ndiàá raza-ndà, cachí-te, nì có-ndiàá stná ley xi-nda, te nì có-ndiàá gà stná veheñùhu yohó, cachí-te. Te ducán chináhà-te nèhivì inicutu. Te màdì sàhà cuisì ñà-jaàn nduá; cóo, vàchi nì saca stná-te iin tè-raza siquini nì quihvi-tè xì témà veheñùhu yohó. Ñàyùcàndüá, sàni cuchicuehe ñà-ì icúmì vehe ì yohó.

²⁹ Ducán nì cachi témà, vàchi antes nì caxinì-te xicánúú Pablo ñuu mà cutnáhà-né xì iin nècuàchì ñuu Éfeso nani Tróximo, (iin nècuàchì inga raza). Te nì çatuxi inì-te ndacá stná Pablo tiàa ma nì sàhàn ini veheñùhu cahnú-ma.

³⁰ Ñàyùcàndüá nì nacuidà nsidaa nèhivì inicutu ñuu mà, nì dàyàà-nè vaxi-ne nì nachitu-né. Te ñuhù nihni-ne Pablo nì tava-né nècuàchimà fuera veheñùhu cahnú-ma, te vichi duha nì nacadi nsihì-ne yehè patiu mà. ³¹ Meru nandúcú-né modo nansa cahnì-né Pablo, dandu nì sàà razón nùù comandante coronel ñà-sàni nacuidà sàstnùhù nsidaa nèhivì ñuu Jerusalén mà.

³² Dandu nì nacuaaca comandante mà cuàhà soldadu xì stná capitán xi-ne, te nì dàyàà-nè xì-té cuàhàn-nè ndé quidá cuàhà guá nèhivì. Te na ní xini nèhivì mà vaxi comandante xì soldadu mà, dandu nì cucuita ì-né, cóni càni gà-né Pablo. ³³ Dandu nì tnàtuu comandante nì dandàcú-né nùù soldadu xi-ne ñà-nì tnií-te Pablo, te màcùnuhni-nè xì ùi cadena. Dandu nì ndàcàtnùhù-né nùù nèhivì cuàhà mà:

—¿Ana nduú tiàa yohó, te ndiá nì quida-tè?

³⁴ Doco nèhivì cuàhà yucán, càna ndee-né; tucu tucu cachí iin iin-ne, mànicú cundaà ini comandante nansa ndisa ía chuun ma ñà-càna guá nècuàchimà. Ñàyùcàndüá, nì dandàcú-né nùù soldadu xi-ne ñà-nì cundácá-te Pablo nùhù ini vehe cahnú-te. ³⁵ Sàhámà, ndacá témàné nì nasaa vehe-tè, cuàhàn-te nana-tè cuai. Doco ñà-dana guá ndoo nèhivì cuàhà mà, ñàyùcàndüá fuerza nì sàcùnsida-tè Pablo nì nana, ³⁶ vàchi nchícùn chitu nsidaa-né, càna-ne, cachí-né:

—Cahnì-ndà tè-jaàn chicà vaha.

Nansa ni càhàn Pablo sàhà mii-né nùù nèhivì cuàhà

³⁷ Daaní, na meru cuàhàn soldadu mà dayàha-tè Pablo ini vehe cahnú-te, dandu nì cachi-nè xì comandante coronel yucán:

—¿A ía permisú càhàn tií xì-ní?

Dandu nì cachi-nè xì Pablo:

—¿A túha stná-ní cãhàn-ní dãhàn griegu? ³⁸ ¿A có-nduù-ní tè-ñuu Egipto nì quida revolucìon daa, te nì idònùù-ní nùù cùmi mil tè-tèhìl nì saca-níte cuahàn-nsia yucù?

³⁹ —Còó —cachi Pablo—, yùhù, tè-raza Judea nduí. Meru ñui nduú ñuu Tarso iá ladu Cilicia. Tiàa iá derechu-xi nduí; te ñui mà, có-nduù stná iin ñuu tii. Ñàyùcàndüá sacúndáhvì nùù-ní áma táxí-nì permisú cãhìn xì nèhivì cuahá yohó —nì cachi-nè.

⁴⁰ Dandu nì sãha comandante mà lugar cãhàn-nè. Ñàyùcàndüá, nì ndacuiin-nè nùù cuai mà, te nì dãnãhã ndahã-né ñã-nì cúdádí nsidaa nèhivì mà. Te na ní ndudadí nsihì nècuàchìmã, dandu nì cãhàn-nè. Doco puru dãhàn (nèhivì ñuu mà) nì cãhàn-nè, divi dãhàn hebreu, te dohó nì cachi-nè:

22

¹ —Mii-nsiá nècuàchì sahnú, xì nsidaa gá stná ñani dava ga, cunini-nsia cuahìn cãhìn sãhã míí —nì cachi Pablo.

² Dandu nèhivì cuahã yucan, na ní cundaà ini-nè ñã-divi dãhàn mii-né cãhàn stna nècuàchìmã, dandu chicá nì cudadí-né. Te nì cachi gã Pablo:

³ —Yùhù, iin nècuàchì raza Judea nduí. Ñuu Tarso iá ladu Cilicia nduú lugar ndé nì tũinuí ñuhiví, doco ñuu yohó nì sahnui. Te maestru Gamaliel nduú ana nisa dacuaha-xí. Ñàyùcàndüá, nì dacuahá vãhi nsidaa ñã-ndüá cachí ley xì xii-ndã, vãchi yãha ga nisa cunì chivãha víí ley xi Dios, divi nacua cuní stná mii-nsiá vichì.

⁴ Daanì, nì quesahí dandohó stnáì nècuàchì nchícùn ichì Jesús. Tiãa te ñahã nisa chicuhnì, te nisa chicadí-nè; dècuèndé cui stná-nè nisa cunì. ⁵ Ináhã dùtù cusãhnú ndoó vichì, xì stná nsidaa nècuàchì sahnú dandacú, vátũni cachi stná-nè nansa nisa guide nú nì cúcãhã-nè, vãchi ináhã-nè (vida xi). Te divi nùù mii-né nì ñihì tutu nduú orden ñã-cunihì cùhùn nùù nècuàchì raza-ndã ñuu Damasco. Ñàyùcàndüá, nì quihìn ichì ñuu mà cuahìn tñii nsihì nèhivì xí Jesús (ndoó yucán), te chicuhnì-nè cundaqui-nè ndixi ñuu-ndã yohó sãhã ñã-ndoho stná-nè nì cãhìn.

⁶ Ñàyùcàndüá, xiqué cuahìn (ichì mà). Te nahi cãxíhùì nì sandua na sã-ítúú sãì ñuu Damasco mà, dandu nanãã nì natnuú ñihni inicutu ndé cuahìn; dècuèndé diquì-xí ansivì nì quixi nduá luz mà. ⁷ Te hora mà nì nãcasín, te nì tiacui cãhàn iin ana cãhàn xí, cachí-yã: “¿Saulo, Saulo! ¿Índü chuun nchícùn-ní yùhù quida quini-ní xí?” ⁸ Dandu yùhù, nì cachi xí-yã: “¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?” Te nì cachi tu-ya: “Jesús de Nazaret nduí, divi ana dandoho-ní”, nì cachi-yã. ⁹ Doco compañerui, mate ní xini-nè ñã-tnúú luz mà, te nì cayühì cuahã-né, doco cóni tiacù-nè ñã-ndüá nì cachi-yã xí. ¹⁰ Dandu nì cachi xí-yã: “¿Ndíã nduá cuní-ní guide, Señor mío?” Dandu nì cachi-tu-ya xí: “Ndacuiin-ní, cuahã-ní ñuu Damasco, te yucán icúmi-ní ndacu nuù-ní ñã-ndüá sãni chitnùnì inì quida-ní”, nì cachi-yã. ¹¹ Doco cunaha-nsiá, ñã-fuerte guá nì tnùù ndiaha nì xini mà, ñàyùcàndüá nì ndañuhu vista xi. Te sãhã-ñã có-tũnúí, ñàyùcàndüá nì sãcũtnii ndahã tnahí xì compañerui, te nì saca-ne yùhù cuahàn-nsi ndé cachi nì sãã-nsi ñuu Damasco mà.

¹² Te divi ñuu mà iá iin tiãa nani Ananías. Iin nècuàchì cahvi xi Dios nduú-né, te chivãha vii-né ley xi-ya. Ñàyùcàndüá, nsidaa nècuàchì raza-ndã ndoó yucán, ndenihí vãha stná-nè nècuàchìmã. ¹³ Pues divi nècuàchìmã nì sãã nì sãcũlìn núí, te nì cachi-nè xí: “Ñãni Saulo, ndacoto-ní, natũinuù-ní vichì, cachí xí-ní”, nì cachi-nè. Dandu luegu nì natũinuú, te vátũni nì

xinì mii-né. ¹⁴ Dandu nì cachi-nè xì: “Mii-yá nìsa cahvi xì-ndà, dècuèndè sàhana nì chitnùnì ini-yà ñà-cundaà inì-ní sàhà-yá, te nihitáhvi stná-ní cun-inù-ní mii-yá único ana ndàcuisi inì-xì, divi Jesús, te cunini stná-ní cáhàn-yà.

¹⁵ Ñàyùcànduá, vichi icúmì-ní cáhàn-ní sàhà-yá xì cuàhà nèhivi, te nacani-ní xì-né ñà-nduá nì xinì-ní, te nì tiacù-ní. ¹⁶ Pues vichi, sà-íá, ndacuiin-ní, te cuahàn-ní cuhii-ní, ndacùcahan-ní quivì Stoho-ndà Señor, dandu ndoo cuàchi anima-ní”, nì cachi Ananías mà xí.

¹⁷ Daaní, después nì nsiai ñuu Jerusalén yohó, te nì sàhìn veheñuhu cahnú. Te na ié yucán xicàn tàhvi nùu Dios, dandu nì dàcùnì-yà yùhù iin seña xì-ya.

¹⁸ Nì xinì mii-yá, te cachi-yà xì: “Dansíhi-ní, te quee yàchì-ní ñuu Jerusalén yohó, vachi nècuàchì ñuu-ní yohó, mà cúnindísá-né ñà-nduá cachi-ní xì-né sàhì”. ¹⁹ Dandu nì naxiconihí nùu-yá, cachi: “Señor mío, nsidaa nèhivi, sà-ínahá-né nansa nìsa quide antes, nìsa nacàhìn veheñuhu tniì nècuàchì xiníndísá-xì-ní, te sadí-né vehecàa, te nì sahnì cuí stnáì-nè. ²⁰ Stná nèhivi xì-ní nani Esteban, testigu nì sanduu stnáì na ní sahnì nèhivi-né, te nì xitià nù-né. Nì cuí-nè, nì cachi stnáì. Dècuèndè nì sandiaì sìcoto xì nèhivi nì sahnì xì-né mà”. ²¹ Dandu mii-yá, nì cachi-yà xì: “Quee-ní yohó, vachi icúmì techuìn mii-ní cùhùn xicà-ní dècuèndè ndé ndoó nèhivi inga raza”, nì cachi-yà.

—(Ducán nì cachi Pablo, cáhàn-nè xì nèhivi cuàhà mà.)

²² Doco jaàn-ní nduú nùu-xì nì inini nècuàchìmà, vachi nì quesaha tú-né nì càna ndee-né, cachi-nè:

—¡Ni cuí dahuun tējaàn! ¡Cò-xiñhù coo gà-te ñuhivì!

²³ Ducán nì cachi-nè, càna-ne, dandiachi-né dùhnù-né, te quidá canúu-né yàcà. ²⁴ Ñàyùcànduá, nì dándàcù comandante coronel mà nùu soldadu xi-ne ñà-daquíhvi-tè Pablo ini vehe cahnú-te, te dandohó-tené xì chirrión sàhà-ñá nàhmà-né, te cundaà inì-xì ndià disáhà-xì càna guá nèhivi sàhà-né ducán.

²⁵ Doco na ní nsihì nì chicuhni vaha soldadu-nè, dandu nì cachi-nè xì iin capitán iin yucán:

—¿A sàha ley xì gobiernu quida-ní xì dohó, ñà-cahnì cuí-ní yùhù? vachi nècuàchì romanu nduú, (iá derechu xì), te tañáha ga coo justicia sàhì —nì cachi-nè.

²⁶ Ñàyùcànduá, na ní cundaà ini capitán mà ñà-jaàn, dandu nì sàhàn-te nì cachtñuhu-tè xì comandante mà:

—Cuidadu coo-ní xì nècuàchì jaàn, vachi nècuàchì romanu nduú-né —nì cachi-te.

²⁷ Dandu nì quixi comandante mà ndé iá Pablo, te nì cachi-nè xì nècuàchìmà:

—Cachi-ní xí, ¿a ndísá nècuàchì romanu nduu-ní, á cóo?

—Jaan —nì cachi-nè.

²⁸ Dandu cachi tu comandante mà:

—Yùhù, yáha ga cuàhà dihùn nì dàquíhvi, te nì nihì stnáì nì sàcùndui nècuàchì romanu.

Dandu nì cachi Pablo:

—Doco yùhù, cóo, vachi dècuèndè nì quesai ñuhivì nduú nècuàchì libre.

²⁹ Dandu tiàa cuàhàn cahnì cuí xì-né nì cuí, luegu nì nacoo-tèné cuàhàn-te. Dècuèndè stná comandante coronel mà, nì yùhì-nè sàhà ñà-nì dándàcù-né nì sàcùnhni nècuàchìmà, te nduú-né iin nècuàchì romanu, iin nècuàchì libre.

Ñà-nduá nì cachi Pablo xì nècuàchì Junta

³⁰ Daaní, nì tùinuù inga quivì, dandu cunì comandante-mà cundaà ndisa ini-nè ndià disáhà-xì cáhàn tñhù guá tè-raza Judea mà diqui Pablo.

Ñàyùcàndùá, nì ndaxin-né cadena nuhní nècuàchìmà, te nì dàndàcù-né nat-aca dùtù xícusahnù, xì nsidaa stná nècuàchì sahnù idónuu. Dandu nì tavà-né Pablo cuàhàn-nè xì nècuàchìmà vehe ndé natácá nècuàchì sàhnùmà, te nì chicani-ñané mahì nsidaa nècuàchìmà.

23

¹ Dandu nì indehè váha Pablo nùù nsidaa nècuàchì Junta mà, te nì cachi-nè: —Ñàní, ndahà Dios ié ñuhiví yohó, te quiví vichi, còò ni-íñàha dandohó gá xì animè.

² Doco dùtù cusáhnù yucán nani Ananías, nì dàndàcù-né nùù tiàa itá yatni ndé iín Pablo ñà-nì càní-te yuhù-né. ³ Dandu nì cachi Pablo xì dùtù mà:

—Cunaha-ní, icúmí stná Dios cani-ya mii-ní iin castigu, ñà-dànaní uun-ní nduu-ní nèhiví váha. ¿Amadí iá-ní jaàn ñà-cuàhàn-ní nsidandaà-ní chuun-xi sàhà ley xi-nda? Pues nú ducán, dandu ¿índù chuun nì dàndàcù-ní nùù-té ñà-nì càní-te yuhù? vàchi có-sàha ley xi-nda (cani stnaha-nda) —nì cachi Pablo.

⁴ Dandu nècuàchì xí-ita yatni yucán, nì cachi-nè xì Pablo:

—¿Índù chuun cánahá-ní xì ndómà, vàchi dùtù cusáhnù iá nùù Dios ndùù-ndá?

⁵ Dandu nì cachi Pablo:

—Ñàní, cóní cundáa ini nduú ndómà dùtù cusáhnù. Vàchi cachi libro ì: “Màsà cánahá-ndà dìquì nècuàchì nihí chuun ñuu-ndà” —nì cachi-nè.

⁶ Dandu nì indehè Pablo nùù nècuàchì Junta mà, te nì xini-nè, dava-ne, nècuàchì saduceu nduú-né, te dava ga-nè, nècuàchì fariseu nduú-né. Ñàyùcàndùá, ndee ní càhàn Pablo, nì cachi-nè xì nsidaa nècuàchìmà:

—Ñàní, nècuàchì fariseu nduú stná yuhù; vàchi yué, divi fariseu nì sanduu stná-nè. Te divi sàhà-ñà xiníndísè iá tñundé ini natiacu-ndà nú nì xihì-ndà, ñàyùcàndùá sanícuàchì nèhiví sàhí vichi.

⁷ Na ní nsihì nì cachi-nè ducán, dandu nì quesaha nècuàchì fariseu mà nì nàá stnahá-né xì nècuàchì saduceu mà. Dècuèndè nì tàhndè dava-ne, vàchi tucu tucu xinacani ini-nè. ⁸ Vàchi nsidaa nècuàchì saduceu mà, có-xiníndísá-né ñà-icúmí-ndá natiacu-ndà, nì còò ángel, nì còò stná anima-ndà, cachí-nè. Doco nècuàchì fariseu, ndisa, xiníndísá-né nsidaámà. ⁹ Ñàyùcàndùá, yáha ga nì cucuahà sàhámà, te fuerte nì càna nsidaa-né. Dava maestru nduú fariseu, nì ndacuíta stná-nè, càhàn fuerte-nè, cachí-nè:

—Còò, nuá nùù nsiùhù, còò falta xì nècuàchì yohó. Vihini ñà-ndáa nduá iin ángel nì cachi xì-né iñàha, te ò iin espíritu xì Dios nì càhàn xì-né. Ñàyùcàndùá (cuídadu nì cundóó-ndá) còtò Dios nàá stnahá xì-ndà —nì cachi-nè.

¹⁰ Dandu yáha ga nì cucuahà gá nàá stnahá nèhiví mà, ndé yúhí comandante mà vihini cuàhàn-nè danácuèhè dahuun-ne Pablo. Ñàyùcàndùá, nì dàndàcù-né nì tnatuu soldadu, te fuerza nì tavà-té Pablo nùù nècuàchì yucán, nì nacua-tènè mànuhù-té xì-nè ndé vehe cahnù-te.

¹¹ Daaní, nì cuñaà quiví yucán. Dandu nì dàcúní Stoho-ndà Señor Pablo mii-yá. Yatni iín-yá, càhàn-yà xì-né, cachí-yà:

—Màsà cúhúún ini-ní, Pablo, vàchi nacua sàni càhàn-ní sàhí ñuu Jerusalén yohó, ducán icúmí-ní càhàn stná-ní sàhí ndé ñuu Roma.

Nansa nì candatnuhu tè-có-xiníndísá ñà-cahni-té Pablo

¹² Na ní tùinuù inga quiví, dandu dava tè-raza Judea mà, nì candatnuhu-té nì chinaha-té Dios, cachí-te:

—Mà cúxí-ndá, ni mà cóhó-ndá tècuí ndè cachi cahni-ndà Pablo, te nú coó, ni sàa Dios cahni-yándó.

¹³ Cunaha-ní, tiàa ni candatnuhu ducán, yáha ùi dico ni sanduu-tè.

¹⁴ Ñàyùcàndúá, ni caquee-tè cuàhàn-te nùu dùtù xícusahnú ndoó cutnáhá xi nècuàchì sahnú xídandacú, te ni cacachì-te xi-né:

—Nsiùhù, sàni chinaha-nsí Dios ñà-mà cúxí gá-nsí ndè cachi cahni-nsí Pablo, te nú coó, ni cui-nsi quida-ya. ¹⁵ Ñàyùcàndúá, mii-nsiá xi nsidaa dava ga nècuàchì dandacú, càcàn-nsiá favor nùu comandante coronel, cachi-nsiá xi-né ñà-cuní-nsiá ndacàtnùhù gá-nsiá nùu Pablo, te sàhájàn nduá cuní-nsiá quixi-ne tnaa, cundaca-ne Pablo quixi nùu-nsiá. Dandu nsiùhù, cuàhàn-nsi cuita tùha-nsi ichi cahni-nsínè —ni cachi tè-raza Judea mà.

¹⁶ Doco yucán nisa ia iin sobrinu xi Pablo, iin dèhe cùha-ne, te ni xinitnùhu stná-te nansa cuàhàn tiàa cuahà mà quida-tè, cundiatu dèhé-tené. Ñàyùcàndúá, ni sàhàn tèchii ma vehe cahnú soldadu, te ni quihvi-tè ni cachtinùhu-tè xi Pablo. ¹⁷ Dandu nècuàchì mà, ni cana-ne iin capitán, cachì-né xi témà:

—Cundaca-ní tèchii yohó cùhùn nùu comandante coronel, vàchi nihí-te iin razón cuní cundaa ini-nè.

¹⁸ Ñàyùcàndúá, ni saca capitán mà tèchii ma cuàhàn-te nùu comandante coronel, te ni cachi-te xi nècuàchì mà:

—Nècuàchì ndiadí nani Pablo, ni cana-ne yùhù ni xicàn-nè favor cundaqui tèchii yohó quixi nùu-ní, vàchi nihí-te iin razón vaxi.

¹⁹ Dandu ni tnií comandante mà ndahà tèchii ma ni tavà cuàán-nète ni xicàn tnùhù-né nùu-té:

—¿Índù ñàha cuní-ní cachì-ní xì?

²⁰ Te ni cachi tèchii ma:

—Cunaha-ní, iin-ni sàni ndatnuhu váha dava tè-raza Judea ñà-cuàhàn-te càcàn-te favor nùu-ní ñà-cundaca-ní tiu xi Pablo cùhùn nùu nsidaa nècuàchì xídandacú, vàchi cuàhàn-nè quida-ne na ian cuní-nè ndacàtnùhù gá-nè nùu tiu-xi. ²¹ Doco, mii-ní, màsà cúníndísá-ní quida-ne, vàchi cuahà tiàa cuàhàn cundiatu dèhé, màs ùi dico xínduu-tè, te sàni chinaha-té Dios ñà-cuàhàn-te cahni-té tiu xi. Ni mà cúxí gá-te, ni mà cóhó gá-te tècuí ndè cachi cui-nè, xícachì-te. Te vichi, sà-ità tùha-tè ndiatú-te dandáá-ní —ni cachi tèchii ma.

²² Dandu ni chinaha comandante témà, cachì-né:

—Sà-lá nùhù-ní vitni, doco màsà cáchì-ní xì ni-iin nèhivi ñà-ndúá ni cachtinùhu-ní xì.

Nansa ni dásàa comandante Pablo nùu gobernador Félix

²³ Dandu ni cana comandante mà ùi capitán, te ni cachi-nè xi-té:

—Quidayucun-nsiá ñà-caquihin-nsia ichi cundaca-nsia ùi cientu soldadu cùhùn ñuu Cesarea, te ni cácuñùn stná ùni dico ùxin (70) soldadu xi idu, xi stná ùi cientu tè-nihí lanza. Nsidaa-nsiá cundoo tùha-nsia caquee-nsia cà-ñin sàña —ni cachi-nè.

²⁴ Dandu ni cachi stná-nè ni cuitá iin ùi idu cunúu stná Pablo, te ni cundáca víi-téné sàa nùu gobernador Félix. ²⁵ Daaní, ni tíaa stná comandante mà iin tutu cùhùn, te dohó cachá: ²⁶ “Yùhù nani Claudio Lisias, te cásàhú tnùñuhí xi mii-ní nècuàchì gobernador Félix. ²⁷ Tiàa nani Pablo, ni catnií tè-raza Judea-nè, cuàhàn-te cahni-téné ni cùí, dandu ni sàa yùhù ndacá stnahí xi soldadu, te ni nacuidahín-nè nùu témà, vàchi sàni cundaa ini nduá-né iin nècuàchì romanu. ²⁸ Daaní, cuní cundaa ini ndiá díshà-xí dacuidá cuàchi guá-tené, ñàyùcàndúá ni saquin-nè nùu nsidaa tè-xídandacú nùu raza-nè.

²⁹ Te yucán nì xini, còò ni-iin cuàchi icúmí-nê ñà-cui-nè, ni ñà-cundiadi stná-nè, cuisì-ní sàhà dàñhùhù xi mii-té cáhàn tñhù-té sàhà-nè. ³⁰ Daaní, después nì xinitñhù stná nansa ndatñhùhù dava-tè, cuní-te dandáñhùhù-tênê. Ñàyùcándüá, vichi duha nì dandàcuí sàà-nè nùu mii-ní; te nì dandàcuí stná nùu tiàa xicáhàn tñhùhù mà ñà-ní sàà stná-te nùu-ní. Ni cúcuéé ni-ní”. (Ñà-jaàn ndüá nì tiàa comandante mà.)

³¹ Daaní, soldadu mà, ducán ni caquida-tè cumplir, divi ñuu mà nì saca-tè Pablo nì sàà-te xi-né ndé ñuu Antípatris. ³²⁻³³ Dandu inga quivì nì naxicocufin tè-xicásahà mà mànuhù-té ndé ndoó-te, doco tè-xinihi xi idu, nì ndòo-tè xi Pablo. Dandu nì quihin tu-tè ichi cuàhàn-te xi-né nì sàà ñuu Cesarea. Yucán nì nacoo-tè carta nihí-te nùu gobernador, te nì nacoo stná-te Pablo ndahà témà. ³⁴⁻³⁵ Dandu nì nsihi nì cahvi témà tutu mà, dandu nì xicàn tñhù-té nùu Pablo índü ladu nduu ñuu-nè. Te na nì cundaà inì-te divi ladu Cilicia nduu ñuu-nè, dandu nì cachì-te:

—Na quésáá stná nècuàchi cáhàn tñhùhù sàhà-ní, dandísá ndundaà dahuun chuun xi-ní —nì cachì-te.

Dandu nì dandàcuí-te cundiadi Pablo vehechuún cahnú nì quidavàha nsi-Herodes.

24

Ñà-ndüá nì cachi Pablo xi Félix na ní cáhàn-nè sàhà mii-né

¹ Tixi ùhùn quivì nì quesaa dùtù cusáhnú nani Ananías xi stná dava nècuàchi sahnú dandacú. Te nì quesaa stná iin tiàa nduú abogadu nani Tértulo, ñà-cunduu-ne yuhù nècuàchimà. Te nì tñatuu nsidaa-né nùu gobernador ñà-canicuàchi-ne sàhà Pablo. ² Dandú nì càà stná Pablo quixi-ne. Te na ní quesaa-nè, dandu nì quesaha Tértulo mà nì cáhàn tñhùhù-né sàhà nècuàchimà, cachì-nè:

—Señor gobernador, sàhà mii-ní ndoó dádi nsidaa-nsí caní tiempo ñuu-nsi yohó, te cuàhà iñaha sàni nacani inì-ní nì quida-ní sàhà ñà-vàha xi ñuu-nsi.

³ Ñàyùcándüá, nicanicuahàn naquímànì-nsí mii-ní ndéni nì cui nì cundóó-nsí ñà-nì quida-ní xi-nsí cuàhà favor. ⁴ Doco vichi sàhà-ñà màsà cuàha chuún gá-nsi mii-ní, ñàyùcándüá sacúndáhvi-nsí ñà-quida-ní favor cunini chii-ní cáhàn-nsi.

⁵ Cunaha-ní, iin tè-chicuéhè nduú Pablo jaàn, vachi yáha ga datáhné dava-tè nèhivi raza-nsi inicutu ñuhiví. Idónuu-té nùu nècuàchi nchicùn ley tucu xi iin nècuàchi ñuu Nazaret. ⁶ Te nì cuni stná-te quidachicuéhè-tè ñà-ì icúmí veheñhùhù xi-nsi. Ñàyùcándüá, nì tñii-nsite, te mii-nsí cuàhàn-nsi nsidandaà-nsi sàhà chuun ma modo xi-nsi nì cúí, ⁷ doco yucán ní sàà comandante coronel nani Lisias, te nì candiaa-nè tiàa jaàn fuerza nùu-nsí.

⁸ Dandu nì dandàcuí-né nùu-nsí ñà-quixi-nsi yohó nùu mii-ní nú cuní-nsi canicuàchi-nsi sàhà-té, nì cachì-nè. Te vichi vátuni cundaà ndisa inì-ní ndià dí-sàhà-xí sanícuàchi-nsi sàhà-té, cuisì-ní ndàcátñhùhù-ní nùu mii-té —nì cachì Tértulo mà.

⁹ Dandu nì cáhàn stná nsidaa gá tè-raza Judea itá yucán, divi ñà-ndàcuisi nduú nsidaájàn, nì cacachì-te.

¹⁰ Dandu nì quida gobernador mà seña nùu Pablo ñà-vátuni cáhàn stná-nè vichi. Ñàyùcándüá, nì cáhàn-nè, cachì-nè:

—Yuhù ináhí cuàhà cuàà iá-ní icúmí-ní chuun nsidandaà-ní ñuu-nsi yohó. Ñàyùcándüá, cudí inì ñà-vátuni cáhàn sàhí nùu-ní. ¹¹ Cunaha-ní, mà úhi

ndàcàtnùhù-ní, te cundaà vâha inì-ní ñà-làcà ùxin ùì quìvì cuàhàn-ndà nì nasai ñuua Jerusalén cuàhìn cahví Dios. ¹² Doco ni-iin xichi cóni nái xì ni-iin nèhivì veheñùhu yucán, te ni-iin xichi cóni dánâcuidè-nè, nì nèhivì sàhàn veheñùhu, nì stná nèhivì xicánúú calle. ¹³ Mate sanícuàchi nècuàchì yohó sàhì, doco còò ni-iñàha cui quida-ne comprobar.

¹⁴ 'Doco yùhù cachí ndài xì-ní, iin ichì ndiaha nduá nchícuìn, te ducán cahví Dios, divi mii-yá nìsa cahví stná xii-nsí, mate cachí nècuàchì yohó iin ichì tñhù nduá. Doco yùhù xiníndísé nsidaa ñà-itúú nùu tutu nduú ley xi-nsi, te xiníndísâ stnáì nsidaa ñà-nduá nì tiaa profeta nìsa cahàn cuenta xi-ya. ¹⁵ Nacua nì cachi mii-né, ducán cachí stná yùhù, ñà-íá ndisa tñundé iní ndiatu-nda nùu-yá, vâchi icúmí nsidaa-nda natiacu-ndà, nèhivì vâha te nèhivì malu. ¹⁶ Ñâyùcàndùá, yùhù, nicanicuahàn quidé lucha ñà-màsà cóó ni-iin cuàchì dandoho-xi anímè, vâchi ni-iin cuàchì có-cùnî quide nùu Dios, te ni nùu nèhivì.

¹⁷ 'Cunaha-ní, caní cuàà có-ìé' ñuì, dandu nì nasai yucán, nihí cuàhà ñà-nduá cutahví nèhivì ndahví ndoó yucán, te nihí stnáì promesa xì. ¹⁸ Pues chuun jaàn nduá disáhà-xì nì nasai yucán, te nì nsidandoo stnáì míí (nacua cachí ley xi raza-nsi). Te xicánúú sahnúí patiu veheñùhu cahnú yucán, cóni dánâcuidè nèhivì, nì cóni quidá stnáì ni-iin escándalo. Doco dava nècuàchì raza-nsi nì quixi ladu Asia, nì xini-nè yùhù yucán. ¹⁹ Te nú ndisa cuní nècuàchì mà càhàn tñhù-né sàhì, dandu ndiá lcà-né màcuìta stná-nè nùu-ní yohó, te canicuàchì mii-né sàhì. ²⁰ Te ò nècuàchì itá yohó, nú nì xini-nè íá iin falta nì quide na ní le nùu nsidaa tè-xidandacú, dandu nì cachí-nèà vichì duha, cuní. ²¹ Cuisì vihini tuxí ini-nè iin falta nduá na ní càhàn fuertí xì nsidaa nècuàchì mà nì cachì ñà-xiníndísé icúmí-ndá natiacu-ndà —nì cachi Pablo.

²² Daaní, na ní inini Félix ñà-jaàn, nì cucani-tè chuun xi Pablo, cachí-te xi nsidaa-né:

—Nì quésáá gà comandante coronel Lisias, dandu ndàcàtnùhù gué' sàhà-ñá cundaà vâha inì nansa íá chuun xi-nsia.

Ducán nì cachi Félix, vâchi algu ináhà stná-te sàhà ichì Jesús. ²³ Dandu nì dândacú-te nùu iin capítan ñà-nì cúndiáa-te Pablo, doco màsà cúndiadí dahuun-ne, te nì màsà cádí stná-te nùu ni-iin ana íá vâha xi-né nú cuní nècuàchì mà quixi-ne dacútiácú-ñàné, te ò nácótò stnahá-né.

²⁴ (Daaní, mànuhù Félix mà.) Te nì yàha itnii quivì, dandu nì quixi tu-tè xì ñahàdihí-te nani Drusila; iin nècuàchì ñahà raza Judea nduú-né. Dandu nì cana-tè Pablo ñà-tñatuu-ne, vâchi cuní-te cunini-tè nansa íá ichì cunihnu vâha ini-ndá Jesucristu. ²⁵ Ñâyùcàndùá, nì càhàn Pablo xì ndúì-nè, dansítñùu ini-nè nècuàchì mà nansa cuní Dios quida viì-ndà sàhà-ñá màsà quidá ndevàha-nda nansa nì nì cui, vâchi icúmí coo iin quivì juiciu. Dandu Félix mà, cuàhà gá nì yùhí-te, cachí-te xi Pablo:

—Còó, xuhun-ní (cuartu xi-ní) vichì. Te después, nú cusáí, dandu cana-tui mii-ní.

²⁶ Ducán nì cachí-te, vâchi tuxí stná ini-te vihini daquíhvi Pablo dihùn sàhà-ñá daña-ténè. Ñâyùcàndùá, cuàhà xichi nì cana-ténè nì ndatnuhu-té xí-nè. ²⁷ Doco na ní yàha ù cuàà, dandu nì quee-tè nùu mesa, te nì quíhvi inga tiaa nani Porcio Festo lugar xi-tè. Doco cóni tàvâ-te Pablo libre, vâchi cuní-te ndòò vâha-tè xì nèhivì raza Judea.

25

Nansa ni càhàn Pablo sàhà mii-né nùù gobernador saa nani Festo

¹ Daaní, ni quesaa Festo mà ladu yucán. Doco tixi ùni quìvi ni quee-tè ñuu Cesarea cuàhàn-te ñuu Jerusalén. ²⁻³ Te yucán ni tnàtuu dùtù cusáhnù, xì stná nècuàchì chicá idónuu, ni càhàn-nè xì Festo sàhà Pablo, càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà. Te ni xicàn-nè cana-tè nècuàchìmà quixi-ne ndé Jerusalén, vachi cuàhà tiàa cuàhàn cundiatu dèhè ñà-cahni-téné ichi mà. ⁴ Doco ni naxiconihí Festo nùù nècuàchìmà, cachì-te:

—Còó, ñuu Cesarea mà icúmí Pablo ndòo-ne. Yucán ndiaá soldadu-nè. Te yùhù, tixi iin ùi quìvi icúmí stnài naxicocuñin yucán. ⁵ Ñàyùcàndüá, yucán ni cùhùn stná nsidaa mii-nsiá nècuàchì idónuu, cutnáhâ-nsiá xì cùhùn-ndà. Dandisá, nú iá cuàchi nècuàchìmà, dandu vátuni canicuàchi-nsia —ni cachì-te.

⁶ Daaní, ni cuee gà-te ùnà ò úxin gà quìvi ñuu yucán, dandu mànuhù-té ñuu Cesarea, (te cuàhàn stná tè-xidandacu-ma). Dandu inga quìvi ni yàha Festo ndé ndundaà sàhà nèhivi, te ni sàcòo-tè. Dandu ni dandacú-te ni queé Pablo. ⁷ Te na ní quesaa nècuàchìmà, dandu ni sàcuíta stná nècuàchì raza Judea ni quixi Jerusalén mà, ni càhàn tnùhù-né sàhà nècuàchìmà. Cuàhà gá chuun pesadu ni cachì-nè diquì nècuàchìmà. Doco puru ñà-mànicuí ñihindèè-né ni sandua.

⁸ Daaní Pablo, ni naxiconihí-né nùù nècuàchìmà, cachì-né:

—Yùhù, còò ni-iin falta ni quidé diquì ley xi nècuàchì raza xi, ni còò stná falta ni quidé diquì veheñuhu xi-nsi, ni diquì stná rey cahnú César.

⁹ Doco Festo, cuni-te ndòò vaha-tè xi nècuàchì raza Judea mà, ñàyùcàndüá, ni cachì-te xi Pablo:

—¿A cándisá-ní cùhùn-ní ñuu Jerusalén, te yucán nsidandai sàhà ñà-ndüá cachì nècuàchì yohó?

¹⁰ Dandu ni cachì Pablo xi-tè:

—(Còó.) Divi lugar yohó nduú ndé cachì rey César xiñuhu ndundaà sàhà nèhivi. Ñàyùcàndüá yohó ié'. Te mii-ní, sàvaha ináhâ-ní còò falta ni quidé diquì nècuàchì raza xi. ¹¹ Doco cunaha-ní, nú ndisa iá pesadu cuàchi, te ò nú ndisa cuàhà gá iníhiquè, te xiñuhu cuì, pues vátuni; cahni-nsiá yùhù, mà cachì á coó. Doco nú coó, nú tnùhu nduá cachì nècuàchì yohó, dandu còò permisú danáyaha ni-iin juez yùhù ndahà-né. Pues vichi xíquèn ñà-dayáha-ní yùhù ndahà rey cahnú César —ni cachì Pablo.

¹² Daaní, Festo, ni ndatnuhu-té xí nècuàchì sàha razón xi-té nansa quida-tè, dandu ni cachì-te xi Pablo:

—Mii-ní, sàni xicàn-ní ndundaà chuun xi-ní nùù César. Pues vátuni iá; divi nùù César icúmí-ní cùhùn-ní.

Nansa ni xicàn rey Agripa càhàn Pablo nùù-né

¹³ Na ní yàha itnii quìvi, dandu ni sàa stná rey Agripa xi Berenice ñuu Cesarea mà ñà-casáhù-nè xi Festo. ¹⁴ Te como caní quìvi ni ndòo-ne yucán, ñàyùcàndüá ni càhàn Festo xi rey mà sàhà Pablo, cachì-te:

—Na ní quee Félix nùù mesa, ni ndòò iin nècuàchì ndiadí yohó (nani Pablo).

¹⁵ Ñàyùcàndüá na ní sàhìn ñuu Jerusalén, dandu ni catnàtuu dùtù xicusahnú xi stná nècuàchì dandacú nùù ñuu mà, ni xicàn-nè dandacuí ñà-cui nècuàchì ndiadí mà. ¹⁶ Doco ni naxiconihí nùù-né: “Nsiùhù tè-nduú nècuàchì romanu, còò estilu icúmí-nsí cahni-nsí ni-iin nèhivi nansa ni ni cuì. Còó, vachi dihna icúmí-té cuita-tè nùù nècuàchì sanícuàchì sàhà-ñá ducàn vátuni cucumi-té lugar càhàn stná-te sàhà mii-té nansa iá ñà-ndüá càhàn tnùhù-né sàhà-té”.

¹⁷ Ñàyùcàndüá, nì caquixi nècuàchì ñuu Jerusalén mà dècuèndè yohó, te vichi duha inga quivì nì sàhìn vehechuún, nì sàcòì silla xi, te nì dándacuí nì tavá-te Pablo mà. ¹⁸ Dandu nì sàcùita stná nècuàchì càhàn tñhù, te nì sanicuàchi-ne sàhà nècuàchìmà. Chuun pesadu cundua nì cahìn. Doco còó, cóni sándüá ducán. ¹⁹ Cuisi sàhà creencia xi-ne nì càhàn-nè, xì sàhà stná iin ana nì xihì nani Jesús. Doco Pablo, tucu cachi-nè: itiácú Jesús, cachi-nè. ²⁰ Doco yùhù, cóni cúndáá vaha inì nansa chicá vaha quide xì chuun jaèn. Ñàyùcàndüá, nì càhìn xì Pablo, áma cándísá-né cùhùn-nè ñuu Jerusalén, te yucán ndundaà sàhà chuun xi-ne. ²¹ Doco còó, lugar yohó nì xicàn-nè cundiadi-nè ndè cachi (cùhùn-nè) ndundaà sàhà-né nùù rey cahnú César. Ñàyùcàndüá, nì dándacuí coo vaha-ne ndè cachi techuín-nè cùhùn-nè nùù rey mà —nì cachi Festo.

²² Dandu nì cachi rey Agripa mà xì Festo:

—Yùhù, cudû stná inì cunini ñà-ndüá cachí nècuàchìmà.

—Vàtùni, tnaa cunini-ní —nì cachi Festo.

²³ Daaní, inga quivì vaxi tu Agripa xì Berenice ndè salón cahnú ndè ndundáà sàhà nsidaa chuun. Nì quihvi-ne yucán, vico sàstnùhù ndáa-ne. Te yucán sàni caquesaa stná comandante coronel xì cuàhà stná nècuàchì chicá idónuu ñuu yucán. Dandu nì dándacuí Festo ñà-nì tavá-te Pablo. (Te na ní quesaa-nè), ²⁴ dandu nì cachi Festo mà:

—Mii-ní rey Agripa, xì nsidaa stná mii-nsiá nècuàchì nì quesaa, yohó indéhe-nsiá nècuàchì (cachí xì-nsiá). Cunaha-nsiá, na ní sàhìn ñuu Jerusalén, cuàhà gá nècuàchì raza Judea nì xicàn favor nùù, dècuèndè nì càna fuerte-nè, cuní-nè cui nècuàchì yohó. Stná ñuu Cesarea yohó, divi nì ducán xicàn stná-ne. ²⁵ Doco nùù yùhù, còò ni-iin falta xi-ne nì túi. Dandu mii-né, nì xicàn stná-nè ndundaà sàhà-né nùù rey cahnú, ñàyùcàndüá, sàni nacani inì, te icúmí techuín-nè cùhùn-nè yucán. ²⁶ Doco cuisì ñà-còò ni-iñàha cui cachi ndise na tiai nùù señor rey cahnú sàhà-né. Ñàyùcàndüá sàni tavá cànúi-nè nùù mii-ní rey Agripa, xì nùù stná nsidaa mii-nsiá nècuàchì dava ga, vachi cuní nanducu-nsiá índü iñàha cui tiai nùù tutu cùhùn xì-né. ²⁷ Vachi có-ndüá ñà-techuun-nda iin nècuàchì presu cùhùn nùù rey mà nú còò ni-iñàha cachitnùhu ñà-ndüú falta xi-ne —nì cachi Festo.

26

Ñà-ndüá nì cachi Pablo na ní càhàn-nè sàhà mii-né nùù rey Agripa

¹ Daaní, Agripa mà, nì cachi-nè xì Pablo:

—Vàtùni càhàn-ní sàhà-ní vichi.

Dandu nì cuu ndahà Pablo, te nì quesaha-né nì càhàn-nè, cachí-nè:

² —Nansicáhìn vichi, vachi nùù mii-ní cuàhìn càhìn. Pues cuàhà gá ñà-ndüá nì càhàn tñhù nècuàchì raza-ndà sàhí, rey Agripa. ³ Doco cudû inì vichi, vachi ináhá-ní nansa ndisa iá nsidaa estilu xì raza-ndà, te cundáá stná inì-ní sàhà nsidaa chuun ndatnúhú cuàhà-ndà. Ñàyùcàndüá, sacúndáhvî nùù-ní ñà-nì còò calma xi-ní cunini-ní ñà-ndüá cuàhìn càhìn.

⁴ 'Nsidaa nècuàchì ñuu Judea, ináhá-nè nansa nìsa quide na ní sandui tèchii. Dihna nìsa ìe ñui, dandu nì sàhìn nìsa ìe ñuu Jerusalén. ⁵ Te nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, dècuèndè sàhana ináhá-né yùhù. Te nú cuní-nè cachitnùhu ndaa-nè, vátùni cachi-nè nansa nìsa quide na ní sanchicuìn ley xi nècuàchì fariseu. Nsidaa nècuàchì ley mà, chicá fuerte chívàha-ne religiòn xì raza-ndà. ⁶ Doco vichi yohó ié', sanicuàchi-ne sàhí. Te ¿índü

falta xi iá? Cuisi ñà-xiníndísé palabra nì quida Dios comprometer xì xii-ndà, divi ñà-cuàhàn-yà danátíacú-yà nsii. ⁷ Pues sàhà ñà-nì cachi-yà ducán, ñàyùcàndúá, nsidaa nèhivi nduú nsi-úxin ùi descendencia xi raza-ndà, xinúcuáchí vîi-né nùù Dios ndui te ñuú, xiníndísá-né, te ndiatú-né cuu ndisa ñà-ndúá nì quida-ya comprometer mà. Cunaha-ní rey Agripa, yùhù xiníndísá stnái, te ñà-jaàn nduá disáhà-xí sanícuàchi nèhivi raza-ndà sàhí.

⁸ Mii-nsiá, ¿a ndísá có-xiníndísá stná-nsiá ñà-vàtùni danátíacú Dios nsií? (Pues ináhà-ndà, vátùni.)

⁹ Yùhù, ndisa, nisa tuxi inì ñà-ndiá lqué quida quini xì nèhivi ndácùcahan xi Jesús de Nazaret. ¹⁰ Te divi ñà-jaàn nduá nisa quide ñuu Jerusalén, vachi ndé nùù dùtù cusáhnù nì taví permisú, te cuàhà nèhivi xí Jesús nisa sadi veheca. Dandu quivì cuàhàn-te cacahní-té nècuàchímà, stná yùhù nì sadandáá stnái. ¹¹ Te nisa nacàhin stnái nsidaa veheñùhu cuachi nisa nanduquí nèhivi xí Jesús ñà-dandohí-né áma níhíndéi nacuaà-né mii-yá. Te ñà-cuàhà guá nisa xidà inì sàhà-né, dècuèndé nisa sàhàn stnái ñuu xicà nì sanchicuín-né.

¹² Pues sàhà chuun jaàn nduá cuàhàn ichi ñuu Damasco, níhí orden nì quee nùù dùtù xícusahnù. Ñàyùcàndúá, iá permisú-xi cuàhàn sàhà chuun ma. ¹³ Te nahi caxíhú nì sandua, señor rey, dandu ichi cuàhàn mà nì xini yáha ga fuerte nì natnuù níhni iin luz ndé xiqué cuàhàn xì compañerui, ndé diquì-xi ansivi vaxa, te chicá ndiaha nì natnuà nùù orá. ¹⁴ Ñàyùcàndúá, nì nacasàn nsidaa-nsí ñuhù, te nì tiacuí nì càhàn iin ana càhàn dàhàn hebreu, cachí-yà xí: “¡Saulo, Saulo! ¿Índù chuun nchícùn-ní yùhù quidá quíni-ní xí? Cuisi mii-ní quidá quíni-ní xí mii-ní, vachi na quidá quisi caní sàhà nùù garrocha, ducán quidá stná-ní”.

¹⁵ Dandu yùhù, nì cachi: “¿Ana nduú mii-ní, Señor mío?” Dandu nì cachi-yà xí: “Yùhù nduí Jesús, divi ana dandoho-ní. ¹⁶ Doco vichi ndacuiín-ní, vachi sàhà-ñá nì xini-ní yùhù, ñàyùcàndúá icúmí-ní cunduu-ní ana cunucuachi nùù, cunduu-ní testigu sàhà ñà-ndúá nì xini-ní vichi, xì sàhà ñà-ndúá cuni gà-ní na dacuní guè mii-ní mií quivì vaxi xi-nda. ¹⁷ Te vichi cunaha-ní, cuàhàn techuín mii-ní ñà-cùhùn-ní càhàn-ní xì nècuàchi nsidaa inga raza. Te nú cuní-né quida quini-ne xì-ní, dandu cuidahín mii-ní nùù-né, nùù mii-né xì nùù stná nècuàchi raza-ní Judea. ¹⁸ Doco icúmí-ní càhàn-ní xì-né sàhà-ñá datnúù Dios sàxiníntùnì-né, te quee-ne ichi ñáa, quihin-ne ichi ndiaha-yá. Vachi nú nì càhàn-ní xì-né, dandu vátùni dàhà-né nùù ndahá ñà-malu, te candòo-ne ndahà Dios. Nduu stná cuàchi-ne, te cunduu-ne nèhivi ìi xí, dandu cutnahá-né xì nsidaa gá ana xiníndísá-xí, te níhítàhvi stná-né cuàhà ñà-ndiaha”, nì cachi Jesús xí.

¹⁹ Ñàyùcàndúá, nì quida ndise cumplir nsidaa ñà-ndúá nì cachi-yà xí na ní xini mii-yá ansivi, señor rey. ²⁰ Vachi primeru nì càhàn xì nècuàchi ñuu Damasco, dandu nì ndixi stnái ñuu Jerusalén, te nì càhàn xì nèhivi yucán xì stná inicutu ladu Judea, xì cuàhà stná ñuu inga raza. Te nsidaa lugar mà nì cachi xì-né ñà-xiñùhù cuu-ne arrepentir, te yáha-ne ladu xi Dios, dandu quida vîi-né nacua ndiá icà-né nú ndisa sàni naxicocufín ini-né sàhà cuàchi-ne, nì cachi xì-né.

²¹ Pues cunaha-ní, nsidaajàn nduá disáhà-xí nì tnii nècuàchi raza-ndà yùhù patiu veheñùhu cahnú, cuàhàn-né cahni-né yùhù nì cúí. ²² Doco Dios nduú ana chindéé xí, ñàyùcàndúá, iin-ni nchícùn ndài (ichi váha-ya) dècuèndé quivì vichi, iin-ni càhàn xì nèhivi sàhà-yá, a xínduu-ne nècuàchi ndahví, te ò nècuàchi chicá idónuu, nsidaa-né càhàn xí, cachí xì-né ñà-ndúá nì cachitnùhu Moisés,

xì ñà-nduá nì cachi stná nècuàchì profeta, ²³ ñà-ìcúmí Cristu ndoho-ya, (te cui-yà), dandu cunduu-ya ana primeru natiacu, te después danátnùu-yà ichì ndiaha-yá nùu nèhivì, na nèhivì ñuu-ndà, te ducán stná nèhivì inga ñuu —nì cachi Pablo.

²⁴ Cáhàn va Pablo ducán, dandu nì ndàhì Festo, cachí-te:

—Pablo, sàni culocó sàxinítnùni-ñi ñà-cuàhà guá dacuaha-ní.

²⁵ Doco nì cachi Pablo xì-né:

—Señor gobernador Festo, cuicahnú inì-ní, doco màdià nì culoquì nduá, vàchi ñà-ndàcuisì nduá cachí xì-ní. Cáhàn sahnúí. ²⁶ Te cunaha-ní, yohó iá stná rey Agripa, te có-cùcáhan núí cáhàn nùu mii-né, vàchi ináhá-nê sàhà chuun yohó. Seguru icúmí ñà-sàni cundaà vaha ini-nè, vàchi chuun yohó, cóni sándúá iin chuun iá dehé. ²⁷ Mii-ní rey Agripa, ádi xiníndísá stná-ní ñà-nduá nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Pues yùhù ináhi, ducán xiníndísá-ní.

²⁸ Dandu nì cachi Agripa xì-né:

—Cuisì iyuhu gá palabra cachì-ní, te vihini yàha stnáì cunchicuìn Jesu-cristu.

²⁹ Dandu nì cachi Pablo xì-né:

—A sea iyuhu-ní, te ò cuàhà gá cumáni, doco cahnú gá Dios iin-ni nì quidá stná-ní nacua nì quida yùhù, (nì xiníndísé mii-yá. A sácú vaha nì cúníndísá stná-ní), mii-ní xì nsidaa gá stná nècuàchì iníni yohó. Cuisì-ní có-cùnì cunuhni stná-nsià cadena nahi mii ³⁰ —nì cachi Pablo.

Dandu nì ndacuita nsidaa nècuàchì ndoó yucán, divi rey Agripa xì gobernador, xì Berenice, xì nècuàchì dava ga ndoó stná xì-né yucán. ³¹ Te nì cuxio-ne iladu, ndatnúhú-né, cachí-né:

—Ní cóo falta xì nècuàchì jaàn òsàhá-xí cui-nè, ni ñà-cundiadi-nè.

³² Te nì cachi rey mà xì Festo:

—Nú màsà cacán-nè yàha-ne nùu rey cahnú César, dandu mà úhì dàñà-né vichì duha nì cùí.

27

Nansa nì dáyáha-tè Pablo cùhùn-nè ñuu Roma

¹ Daaní, Pablo xì itnii gá tè-ndiadí, nì yàha-ne ndahà iin capitán nani Julio, iin soldadu siempre cutnáhá xí soldadu xi meru rey César Augusto, vàchi sàni cachi tè-xidandacu-ma ñà-ìcúmí-nsì quihin-nsi barcu cùhùn-nsi ladu Italia.

² Te nisa ia stná iin tiaa nani Aristarco cutnahá stná xì-nsi cùhùn. Iin nècuàchì ladu Macedonia nduú-né, te meru ñuu-nè nduú ñuu Tesalónica. Nàyúcànduá, nì nana nsidaa-nsí iin barcu nì quixi ñuu Adramitio, vàchi sàdaaní cuàhàn-nu quihin-nù ichì nùhù-nu, te icúmí-nú yàha-nù ladu Asia. Dandu nì ditá-nu nì quihin-nù ichì cuàhàn-nu xì-nsí.

³ Dandu nì yàha iin quivì, te nì sàà-nsi ñuu Sidón. Te yucán nì quidamani capitán mà nì sàha-ne permisú (ñà-nuu Pablo barcu), nàyúcànduá nì sàhàn nècuàchì mà ini ñuu yucán ndé ndoó amigo xì-ne, te nì nihì-né ñà-nduá xiñuhu.

⁴ Dandu nì ditá tu barcu mà ichì cuàhàn-nu, te nì yàha-nsi iin ñuu cahnú nani Chipre indúhu mahi mar. Ladu ndé có-dúcùn guá tàchì nì yàha-nsi, vàchi ladu nùu-xí caná tàchì mà. ⁵ Daaní, nì yàha-nsi chicá nùu-xí mahi mar iá frente ladu Cilicia xi ladu Panfilia, te nì sàà-nsi ñuu nani Mira iá ladu Licia.

⁶ Yucán nì xini capitán mà inga barcu nì quixi ñuu Alejandría, te icúmí-nù cùhùn stná-nu ladu Italia. Nàyúcànduá, divi barcu mà nì dandàcú-né nana-nsi, te cuàhàn-nsi. ⁷⁻⁸ Daaní, cuàhà quivì nì xica cueé-nu, vàchi ùhì xicá-nu, làcà ní cuyatni-nù nùu ñuu Gnido, te cóni sàha ga tàchì caca gà-nu.

Ñàyùcàndüá, nì sàha-nù vuelta nì yàha-nsi yatni iin esquina ñuu Creta ndé nani Salmón. Dandu yuhù mar diin ñuu Creta mà nì yàha-nsi, doco ùhi stná caca barcu yucán. Dandu nì sàà-nsì nùù ñuhù íchí iin xaan nani Buenos Puertos, yatni ndé iá ñuu Lasea.

⁹ Doco vichi sàni cuee sàstnùhù-nsí, dècuèndè sàni yàha vicò inihî-ndà, te vihini quida quini mar xi barcu (nú ni cùhùn-nu). Ñàyùcàndüá, nì càhàn Pablo (xì nèhivì ndoó barcu mà), ¹⁰ cachí-nè:

—Señores, sàni sài nì cundaà inì cuàhàn coo cuàhà tnùndoho xi-nda nú ni cùhùn gà-ndà nùù-xí. Mà ùhi ndañuhu carga, xi mii stná barcu, ndè stná mii-nda vihini ndañuhu-nda.

¹¹ Doco capitán mà, chicá nì xinindisá-né ñà-ndüá cachí tiàa dacaca-xi barcu mà, xi ñà-ndüá cachí stná stohò-nu, te màdi ñà-ndüá cachí Pablo. ¹² Ñàyùcàndüá, cuàhà nècuàchì yucán, chicá nì cuni-nè caquee-ne lugar mà, vàchi có-ndüá iin lugar vàha yàha-nda tiempu vixin. Ñàyùcàndüá, nì cachí-nè chicá vàha cùhùn-nè nùù-xí ndè ñuu Fenice, dandu vätùni cundoo-ne yucán tiempu vixin. Ñuu Fenice mà ndüú iin ñuu inga orilla ñuu Creta, te cuisì dúcùn tàchì iin iin dián ndé quècahu hora.

Nansa nì dàña fuerte dàvitàchí mar

¹³ Daaní, nì quesaha caná yadi tàchì ladu, te nì tuxi ini nècuàchì barcu ñà-vätùni cùhùn-nsi. Ñàyùcàndüá, nì quihin tu-nsi ichì cuàhàn-nsi orilla mar iladu ñuu Creta mà. ¹⁴ Doco tixi inga iin ratu nì quesaha nì cana iin tàchì dàná, ladu ñuu mà vaxan, tàchì yódo ladu nìnu cachí-nè xán. ¹⁵ Te nì cacùhan barcu xi-nsi, mànicuí gá nihìndèè-nsí caca ndaa-nu ladu vaxan, ñàyùcàndüá nì sahnde ini-nsi, vàchi ndè ndiàchì úun-nu cuàhàn-nu.

¹⁶ Dandu nì yàha-nsi iladu ñuu tii nani Claudia indúhu mahì mar. Te yucán có-caná cuàhà guá tàchì. Cunaha-ní, barcu cahnú xí-nsí mà, íditá stná-nu iin lancha tii. Te ndee ní quidachuún-nsí, dandu nì nihì-nsí nì tavà-nsínu. ¹⁷ Dandu nì dàcùnúndüù-te iin cable ndee icà barcu cahnú sàhà-ñá màsà ndüá-nu. Te nì yùhí stná-te sàà-nu ndé yadi iá ñusi, te cacùhun-nù. Ñàyùcàndüá, nì dånùù-te sicoto ndee dítá tàchì-nú, te ndiachi úun-nu cuàhàn-nu quidá tàchì mà.

¹⁸ Daaní, inga quivì, yàha ga caná ñi tàchì dàná mà. Ñàyùcàndüá nì quesaha-té nì dändiàchì-té carga xi-nù ini mar. ¹⁹ Te quivì ùni nì dändiàchì ndahà stná-nsi nsidaa gá ñà-ndüá nihí-nu. ²⁰ Dandu nì yàha cuàhà gá quivì, te có-tùí orá, có-tùí sitnùù, te yàha ga dúcùn dàvitàchí daná mà nsihùh. Ñàyùcàndüá, còò gá tnùndé ini càcu-nsi nì cahan-nsí.

²¹ Daaní, na sáni yàha cuàhà quivì ndoó dòcò-nsì có-xixi-nsí, dandu nì sàcuìn Pablo mahì nsidaa-nsí, te nì cachí-nè xi-nsí:

—Compañeros, chica vàha nú ni inini-nsia yuhù nì cùí ñà-màsà quéé-ndá ñuu Creta quixi-nda, dandísá mà cacùhun-nda tnùndoho yohó. ²² Doco vichi, cachí xi-nsiá, màsà cùhúun ini-nsia, vàchi ni-iin-nda mà cùí-ndà, cuisì barcu xi-nda cuàhàn ndañuhu. ²³⁻²⁴ Doco cunaha-nsiá, ñuú ndùvehè nì xini yatni ndé (indúhí) nì sàcuìn iin ángel xi Dios nùí. Vàchi mii-yá nduú-yá Stohí, divi ana xinúcuàchì nùù-xí. Pues divi ángel mà nì cachí-nè xí: “Màsà yúhí-ní, Pablo, vàchi icúmí-ní sàà-ní nàcuìn-ní nùù rey cahnú César. Te cunaha-ní, sàni indehè ndàhví Dios mii-nsiá, vàchi dohó cachí-yà xi-ní: mà sàà ni-iin nèhivì cutnáhà xí-ní cui-nè, ni-iin nèhivì barcu yohó”, nì cachí ángel mà.

²⁵ Ñàyùcàndüá contentu nì nácundoo-nsia, compañeros, vàchi nacua sàni

cachi Dios xî, divi ducán icúmí coo, te seguru icúmíà. ²⁶ Doco antes icúmí-nda ndiachi-nda orilla iin ñuu tii mahi mar —ni cachi Pablo.

²⁷ Daaní, ni yaha ùxin cùmi gá quivi, te vichi xicá barcu iladu mar ndé cachí-nè nduú mar Adria. Nahí dava ñuu nduá, te ndiachi ndiachi barcu xi-nsi quidá tàchi. Dandu peón xíquidachuún barcu mà, ni tuxi inì-te ádi sáni cuyatni-nù nùù ñuhù íchí càhàn-té. ²⁸ Ñàyùcàndùá, ni chitacùhà-te nadaa tantu cunú ñuhú tècuí yucán, te ni cundaà inì-te òcò sàhùn iin (36) metro cunú-te. Dandu iyuhu gá nùù-xí, tucu tu ni chitacùhà-te, te òcò ùsà (27) metro cunú-te chicá yucán. ²⁹ Ñàyùcàndùá, ni yùhí-te dùcùn barcu cavà nahnú ñuhú inì mar. Sàhámà ni dànùù-te cùmi càa nahnú xí barcu ndè cahà mar sàhà-ñá màsà cáca gá-nu. Dandu ndiatú cuisi-té tùinuù.

³⁰ Daaní, peón xi barcu, ni cunì-te cunu-tè. Ñàyùcàndùá, ni sàcuíta-tè nùù barcu mà, quidá-te na ian cuahàn-te danuú gá-te inga càa nahnú ndè cahà mar, doco dandáhvì-te, vàchi lancha tii ma nduá ni dànùù-te. ³¹ Dandu ni cachi Pablo xi capitán xi stná soldadu ndoó yucán:

—Nú màsà ndóo peón jaàn barcu yohó, mà cácu-nsia.

³² Ñàyùcàndùá, ni sàhàn soldadu mà ni sahdè-te cable itácaá lancha mà, te ni ndiachi-nú mahi mar.

³³⁻³⁴ Daaní, na sàcuahàn tùinuù, dandu ni càhàn Pablo xi nsidaa compañeru-nè, cachí-nè:

—Chicá vaha cuxi-nsia iñaha, vàchi sàcuahàn-nda ùxin cùmi quivi có-xixí-nsiá, nchitò-nsiá, nacání ini-nsiá. Ñàyùcàndùá sacúndáhvì nùù-nsiá ñà-cuxi-nsia, vàchi ducán xiñuhu quida-nda, dandu càcu vaha-nda, vàchi cunaha-nsiá, còò ni-iñaha cuu xi ni-iin-nda. ³⁵ —ni cachi Pablo.

Dandu ni tniì-ne iin pan, te ni naquimani-né Dios ni indehè nsidaa-né. Dandu ni dàcuàchí-néa, te ni quesaha-né xixí-né. ³⁶⁻³⁷ Ñàyùcàndùá, nsidaa gá nèhivi yucán, contentu ni ndòo-ne, te ni xixi stná-nè. Te nsidaa nsidaa nsiduu nècuàchi ñuhú barcu ma, ùi cientu ùni dico sàhùn iin (276) nèhivi ni sanduu-nsi.

Nansa ni cuu xi barcu, ni tuxi-nú ní sachi-nù nùù mar

³⁸⁻³⁹ Daaní, na ní nsihì ni xixi nèhivi mà ni ndenuu ini-nè, dandu ni sate nsihì-ne trigu (nduú carga xi-nù) ñà-cùní-nè nduñama chii gá-nu. Dandu na ní tùinuù claru, (ni xini xicà-té yucán iá) iin ñuu mahi mar. Doco cóni nácùnì-te índù ñuu nduá. Doco ni xini stná-te yucán iá iin ndahà mar ndé iá ndàà ñusi orilla-ñà, te vaha lugar mà daxínu-tè barcu cahan-té.

⁴⁰ Ñàyùcàndùá, ni sahdè-te cable xi càa itnúí xí-nù mahi mar, te ni ndòa. Dandu ni dàña stná cable nuhní yutnú chipála dacaca-xi-nú. Te ni nana stná sicoto ndee itáníní ladu nùù-nù (ñà-dítá tàchi-nú). Ñàyùcàndùá ni quesaha-nú ni nacaca-nù, te cueéni cueéni ni cuyatni-nù ndé iá ñuhù íchí mà.

⁴¹ Doco ni sàà-nu iin xaan ndé vaxi ùi ichì tècuí, te yucán ni cacùhun-nù cahà mar. Ni ndùxin tnuu nùù-nú, doco cahà-nú, ni quesaha ni sachi ì-ñá ni quida tècuí dùcùn ndee guá icà-nú. ⁴² Dandu soldadu yucán, ni cacuni-te cahni nshí-te nècuàchi ndiadí ndiaá-te, vàchi vihini dutè-né mar mà, te cunu-ne cahan-té. ⁴³ Doco capitán yucán, cóni cùnì-nè cui Pablo. Ñàyùcàndùá, cóni sàha-nè cahni soldadu mà nècuàchi ndiadí. Dandu ni dándàcù stná-nè nùù nècuàchi túha dutè ñà-dihna mii-né ni quécoyo-ne mahi tècuí dècuèndè ni xínu-ne ñuhù íchí. ⁴⁴ Dandu nècuàchi mà túha, cunchicùn-nè cùhùn-nè cundóo candee-né diquì yutnú nduú tabla, ò inga yutnú xí barcu

nì sachi. Ñàyùcàndùá, ducán nì nìhì nsìhì-nsí nì quee-nsi ndè ñuhù íchí, te nì càcu-nsi.

28

Ñà-ndùá nì quida Pablo na ní ìa-ne ñuu tii Malta mahi mar

¹ Na ní nsìhì nì càcu-nsi nùù mar mà, dandu nì xinitnùhu-nsi Malta nani ñuu yucán. ² Te nèhivì ndoó yucán, nì quida manì-né xì-nsí nì chiñuhu-nè iin ñuhu, te nì cachi-nè xì-nsí ñà-nì tnátuu-nsi nadaa-nsí, vèchi cuún dàvi, te vixin ga. ³ Ñàyùcàndùá nì nducu stná Pablo chíi tutnù íchí. Doco na meru daquee-nènu mahi ñuhu mà, dandu nì quecunu iin còò dána xínu-sì nùù ñuhu, te nì tninùhu tnuu-sì ndahà-né. ⁴ Ñàyùcàndùá, na ní caxini nècuàchì ñuu mà itácaa còò mà ndahà Pablo, nì cachi-nè iin-ne xì inga-nè:

—Ádi té-nì sahnì nduú tè-jaàn, ñàyùcàndùá vichi icúmí-tè danáa-te sàhà-té. Mate sání càcu-tè nùù mar, doco mà níhì-té cutiacu gà-te —nì cachi-nè.

⁵⁻⁶ Doco nì quidi Pablo ndahà-né, te nì ndiachì còò mà mahi ñuhu. Ñàyùcàndùá, nsidaa nèhivì yucán, ndé ndiatù úún-né, vèchi tuxí ini-nè cuàhàn xiun ndahà Pablo, ò nú cóó, nanàa nàcasàn-né cui-nè. Doco caní tiempu ndiatù-né indéhe-né, te còò ni-íñàha nì cuu-xì nècuàchìmà. Iin-nì iá-nè. Ñàyùcàndùá, tucu nì nacani ini nèhivì mà, cachí-nè:

—Ádi iin dios nduú nècuàchì jaàn.

Nansa nì dàndúvaha Pablo yua nècuàchì dandacú nani Publio

⁷ Yatni yucán nduú ñuhù xì nècuàchì dandacú nùù ñuu mà; Publio nani-né. Te nècuàchìmà, nì dàyáha-ne nsiùhù vehe-ne. Ùni quivì nì sandoo-nsi yucán. Te cuàhà gá nì cunsihi ini-nè nsiùhù. ⁸ Te yucan iá stná yua-né, indúhu-né, sáhayocá-nè, vèchi cuhí-nè cuèhè daxìn. Dandu nì quihvi Pablo ndé indúhu nècuàchìmà, te nì xicàn tàhvi-né nùù Dios, nì chitandòó-né ndahà-né diquì nècuàchìmà, te ducán nì nduvàha-ne. ⁹⁻¹¹ Dandu después dava ga nècuàchì cuhí ndoó ñuu mà, nì caquixi stná-nè, te nì nduvàha stná-nè. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì cañúhu nècuàchì ñuu mà nsiùhù. Te na ní xínu ùni yòò ndoó-nsí yucan, dandu nì nana-nsi iin barcu cuàhàn-nsi quihin tu-nsi ichi nacaca-nù xì-nsí. Te nèhivì ñuu mà, nì sàhatahvi stná-nè nsiùhù nsidaa ñà-ndùá xiñuhu nùù-nsí. Te barcu mà, iin yutnù nì ìa yucán inii tiempu vixin nduú-nu. Ñuu Alejandría nduú meru ñuu-nu; te nùù-nú itá muñecu nani Cástor xì Pólux. Pues divi barcu mà nduú yutnù nì nana-nsi, te cuàhàn-nsi.

¹²⁻¹³ Daaní, primeru nì sàà-nsí ñuu Siracusa, te ùni quivì nì sandoo-nsi yucán. Dandu nì caquee tu-nsi, te duha duha nì cava barcu xicá-nu cuàhàn-nu, te ducán nì sàà-nu xì-nsí ndè ñuu Regio. Dandu inga quivì, te nì quesaha tú tàchì ladu. Ñàyùcàndùá, nì caquee tu-nsi cuàhàn-nsi. Te tixi ùi quivì nì sàà-nsí iin ñuu nani Poteolos. ¹⁴ Ñuu yucán nì ndacùhun tnahá-nsí xì nècuàchì iin-ni nchícùn stná xì Jesús, te nì xicàn-nè ñà-ndòò-nsi xì-né iin usà quivì. Dandu después nì quihin tu-nsi ichi cuàhàn-nsi carretera cuàhàn ñuu Roma.

¹⁵ Daaní, ñuu Roma mà nì quee ga stná nèhivì xì Jesús vaxi-ne, vèchi sání xinitnùhu stná-nè sàvaxi-nsi. Dava-ne, decuèndè ñuu nani Yàhvi xì Apío nì quesaa-nè, te dava ga-nè cuisì ndé ñuu tii nani ùni Changaru nì quesaa-nè (ñà-ndacùhun tnahá-né xì-nsí.) Te na ní xini Pablo nècuàchìmà, nì naquimanì-né Dios, te nì ndòò-ne contentu.

¹⁶ Daaní, nì sàà nsidaa-nsí ñuu Roma. Te capitán cutnáhâ xí-nsí, nì quida-ne entregar tiãa ndiaá-nè, nì ndòo nècuàchimà ndahà iin comandante. Doco Pablo, nì nihì-né permisú coo cuaán-né, mii-né xì stná iin soldadu cundiaa xì-né.

Nansa nì càhàn Pablo xì nècuàchì raza-nè ndoó ñuu Roma

¹⁷ Daaní, nì yàha ùnì quivì, te nì nacana Pablo nècuàchì raza-nè chicá idónuu nì sàà vehe-ne. Te na sàni nataca nsidaa-né, dandu nì cachi Pablo xì-né:

—Ñáni, còò ni-ĩhà nì quidé ñuu nècuàchì ñuu-ndà, te ni-iin xichi cóni càhìchì stná inì estilu xì xii-ndà. Doco nì tñii nècuàchì raza-ndà yùhù na ié ñuu Jerusalén, te nì dáyáha-ne yùhù ndahà tè-romanu. ¹⁸⁻¹⁹ Te tè-yúcán, nì xicàn tnùhù váha-tè nùí, dandu cuàhàn-te dañá-té yùhù nì cuí, vèchi còò ni-ĩhà disáhà-xí cui. Doco nècuàchì raza-ndà ndoó yucán, cóni cuní-nè dàñí. Ñàyúcàndüá, fuerza nì xiquèn dayáha-tè yùhù nùù rey cahnú César ñà-nsidanandaà temà sáhí. Doco ni-iyuhu có-ndüamà ñà-cuní daquéé cuàchì diqui nèhivì raza-ndà; còò.

²⁰ 'Pues cunaha-nsiá, iá ñà-disáhà-xí nì quide mii-nsiá invitar cundehí-nsiá, te càhìn xì-nsiá yohó, vèchi vichi ndisa sà-ia iin tnùndé ini ndiaha xì nècuàchì raza-ndà Israel. Doco divi sàhà-ñá (xiníndisè tnùndé ini ndiaha ma), ñàyúcàndüá nì sàì nì sàcùnuhni cadena yohó —nì cachi Pablo.

²¹ Dandu nì cacachi nècuàchimà xì Pablo:

—Còó; còò ni-iin carta nì quixí ladu Judea càhàn sàhà-ní, nì còò ni-iin stná nècuàchì raza-ndà nì quésáá daquéé cuàchì-xi diqui-ní. ²² Doco cachí-ní xì-nsí nansa iá ichì sàà, tuxí inì-ní. Vèchi nsiùhù cuní-nsí cundaà ini-nsí, vèchi nsidanicuú lugar càhàn ùhí nèhivì diqui ichì mà —nì cachi-nè.

²³ Daaní, nì saquin Pablo iin quivì quixi tu nsidaa-né. Te na ní sàà quivì mà, cuàhà gá nèhivì nì casaà vehe Pablo. Ñàyúcàndüá, ndè dàtnàà, xì ndè nì cuaà dahuun nì ndòo-ne yucán, càhàn Pablo xì-né, datúi-ne nansa iá ichì ndè dandacú Dios, te dansíuu ini-nè nècuàchimà nansa cachí ley xi Dios nì tiaa Moisés, xì nansa cuní cachi stná palabra nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Ducán nì quida-ne, vèchi cuní-nè dacúníndisâ-né nècuàchimà, te cahvi-ne xì Jesús. ²⁴ Daaní, na ní nsihamà, dandu dava nècuàchì iníni má, nì xiníndisâ-né, te dava-ne, còò. ²⁵ Màdì iin-ni nì xiníndisâ nsidaa-né. Daaní después cuní-nè nùhù-nè. Doco na táñàha ga caquee-ne, nì cachi Pablo xì-né:

—Ndisa, ñà-ndàà nduá nì cachi Espíritu Ìi xí Dios xì xii-ndà sàhana na nì dácàhàn-yà profeta nani Isaías, vèchi dohó nì cachi-yà xì nècuàchimà:

²⁶ Cuahán-ní, càhàn-ní xì nècuàchì raza-ní yohó, te dohó cachí-ní xì-né: “Mii-nsiá, cuàhà gá icúmí-nsiá cunini-nsia, doco mà sàà-nsiá màñhì inì-nsiá. Te cuàhà gá icúmí-nsiá cundehè-nsiá, doco mà cundáà ndisa inì-nsiá”. (Ducán cachí-ní xì nècuàchì raza-ní.) ²⁷ Vèchi nsidaa nèhivì mà, quidámáxiní-nè, na ian ùhí tiacu-nè. Te quidá-né na ian dānācuāni-nè nùù-né, vèchi có-cuní-nè cundehè-né (ichì váha), nì có-cuní stná-nè cunini-ne, nì có-cuní stná-nè màñhì inì-nè, nì có-cuní stná-nè natnahnù-nè ichì yùhù, te ducán nsida víí anima-nè, nì cachi Dios.

²⁸ Pues vichi cunaha-nsiá, sàni nihítàhvì nèhivì nsidaa gá raza cunini stná-nè razón ndiaha nansa càcu-ne nùù-yá. Te mii-né, ndisa, icúmí-nè cunsihi ini-ne cunini-ne ²⁹ —nì cachi Pablo.

Dandu nècuàchì raza Judea mà, nì caquee nsihi-ne, te nì quesaha-né ndatnúhú fuerte-nè sàhà palabra mà.

Nansa ni quida Pablo na ndiadí-nè vehe-ne ñuu Roma

³⁰ Daaní, inii ùi cuià nisa ia Pablo iin vehe renta (ñuu mà), te dayáha-ne nsidaa nèhivì sáà nùù-né, ³¹ cachítñùhu-ne xì nècuàchìmà sàhà ichì ñuhivì ì xí Dios, vàchi libre íá-nè càhàn-nè xì nsidaa nèhivì mà. Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nì dàcuàhá-né nècuàchìmà sàhà Stoho-ndà Jesucristu, còò iin ni sadí xì nùù-né.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Roma

1 Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì xinúcuáchì nùù Jesucristu. Divi mii-yá nì cachi-yá xí ñà-cùhìn chuun xi-ya; mii-yá nì nacàxin-ya yùhù ñà-cachitnùhi razón ndiaha xí Dios inicutu. ² Te divi razón mà nduú stná palabra nì cachitnùhu-ya sàhana na ní dàtnúù-yá ini nècuàchì nì sacahàn cuenta xi-ya, te nì tiaa-ne ñà-yúcán nùù tutu ìi. ³⁻⁴ Cunaha-nsiá, cáhàn palabra mà sàhà Dèhemanì-yá, te cachá' ñà-ndúù-yá iin descendencia xi rey David, vèchi iin nècuàchì ñuhivì yohó nì sanduu xii-yá, cachá'. Doco (diín lugar nì quixi) anima ìi-yá, vèchi Dèhemanì Dios nduú-yá, te icúmí-yá poder, ináhà vâha-nda ñà-jaàn, vèchi mate ní xihì-yá, doco nì natiacu-yá. ⁵ Te divi nùù mii-yá sàni nihitáhvi nsiùhù cacanu-nsi chuun xi-ya ñà-càhàn-nsi xì nèhivì nsidanicuú ñuu, áma sáa stná-nè cunini-ne ley xi-ya, te cunindisá-néyá, dandu más gá tnùñuhu xí-yá quee. ⁶ Te mii-nsiá, ducán nì xinindisá stná-nsiá, vèchi nì cana stná Jesucristu mii-nsiá (ñà-cunchicùn-nsiáyà). ⁷ Te vichi tiaí tutu yohó nùù nsidaa mii-nsiá nècuàchì ndoó ñuu Roma. Cunaha-nsiá, ñà-màni guá-nsiá nùù Yua-nda Dios, ñàyúcàndüá nì cana-yansiá sàhà-ñá cunduu stná-nsiá nèhivì ìi xí-yá.

Te vichi xicàn tàhvi sàhà-nsiá nùù mii-yá xì nùù Stoho-nda Jesucristu ñà-nì cuàha-yansiá gracia, te contentu nì cùndóó-nsiá quida-ya.

Nansa nì cachi Pablo ñà-cùnì-nè cùhìn-nè ñuu Roma nàcòtò-nè nèhivì xí Dios ndoó yucán

⁸ Primeru cuàhìn cachi ñà-yòhó: yùhù ndácùcahìn Jesucristu, te naquimán' (Yua-nda) Dios sàhà nsidaa-nsiá ñà-ndiaha guá xiníndisá-nsiá mii-yá. Te vichi dècuèndè inicutu ñuhivì sàni xinitnùhu-ne sàhàjàn. ⁹ Yùhù, xì nsidaa animè xinúcuáchì nùù-yá, cachitnùhi razón ndiaha sàhà Dèhemanì-yá. Te mii-yá, ináhà-yá ñà-ndàà nduá nsinúú cuàhà inì mii-nsiá, te xicàn tàhvi sàhà-nsiá nùù-yá. ¹⁰ Te xicàn tàhvi stnái áma cóo iin quivì nihí tiempu sàì nàcòti mii-nsiá, nú ducán cunì stná mii-yá. ¹¹ Vèchi cuàhà gá cunì sàì sàhà-ñá nihitáhvi gá-nsiá más ñà-ndüá cui chindee xì anima-nsiá, dandu chicá nacuaàhandee inì-nsia. ¹² Te ò ni cachí-nda, ñà-cùnì-nda chindee stnaha-nda ñà-chicá cunindisá vñi-ndayá, vèchi nsidaa-nda, iin-nì xiníndisá-ndáyá.

¹³ Ñáni, cuní cundaa inì-nsiá ñà-cuàhà gá xichi nacáni inì sàì ndé ndoó-nsiá, doco siempre íá ñà-sadí núi. Doco vichi ndisa, (vihini sàì), vèchi stná ndé ndoó-nsiá cunì quida stnái chuun ìi xí Dios, nacua sàni quide dava ga ñuu, sàhà-ñá ducán quee stná cuàhà ñà-vàha xi mii-nsiá. ¹⁴ Vèchi ndiá íquè (cachitnùhi razón ndiaha xí-yá) xì nsidanicuú nèhivì, a xinduu-ne nècuàchì ñuu ndé cáhàn-nè dàhàn griegu, te ò ndéni ñuu nì cui, doco icúmí càhìn xì nsidaa-né, a nchichí-nè, te ò mà nchichí-nè. ¹⁵ Ñàyúcàndüá, nùù yùhù, dispuestu ié' sàì cachitnùhu stnái xì mii-nsiá nècuàchì Roma ñà-ndúù razón ndiaha.

Cahnú poder xi razón ndiaha xí Dios

¹⁶ Yùhù, có-cùcàhàn núi cachitnùhi razón ndiaha xí Cristu, vèchi cunaha-nsiá, sàhà palabra jaàn vätùni càcu anima-nda quida poder xi-ya, nú sàni xinindisa-ndayá, mate nècuàchì ndéni ñuu nì cui nì cùndúú-nda. Doco

dihna xiñuhu (cunitnùhu) nècuàchi raza Judea, dandu stná nèhivì dava ga ñuu ñuhivì. ¹⁷ Vàchi divi sàhà razón ndiaha ma datúi Dios nansa cui ndee vaha-nda nùu-yá nú ni cúnindísá vaha-ndayá, vachi cuisì-ni ñà-jaàn nduá ndiaá, nacua cachí stná tutu iì: “Nú sàni ndee vaha-nda nùu-yá ñà-xiníndísá-ndáyâ, dandu vida ndiaha nihitáhvi stná-ndâ”.

Nsidaa nèhivì, ià cuàchi-ne, cachí Pablo

¹⁸ Sàni cundaà ini-ndà fuerte icúmí quixi castigu xi Dios diquì nsidaa nèhivì có-quidá víi, vachi quini quidá-né, te cuehè gà-nè, có-sàha-ne cuitià palabra ndàcuisì xí-yá, ¹⁹ mate sá-ináhà vaha-ne sàhà ñà-nduá cui cundaà ini-ndà sàhà-yá, vachi sàni datúi-yañà nùu-ndà. ²⁰ Vachi dècuèndè nì sàcòo ñuhivì nàhà claru ñà-nduá cui cundaà ini-ndà sàhà-yá; mà úhì cundehè-ndà nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ya, te cundaà ini-ndà. Nàhà xicà icúmí-yá poder ndisa nicanicuahàn, te claru cundaà stná ini-ndà ñà-mii-yá nduú-yá Dios. Ñàyùcànduá, còo ni-iin ñà-disáhà-xí (nacuaà nèhivì-yá). ²¹ Vachi na nisa inaha-nèyà antes, cóni cãhvi ndisa-nèyà nacua ndiá icà-né, ni cóni náquímánì stná-nèyà. Cuisi ini-ni mii-nè nì chitnùnì ndevàha ini-nè nansa quida-ne, mànicúí gá mànihì tnúnì ini-nè nansa quida vii-né. ²² Ñà-nchichí guá-nè càhàn-né, ñà-yùcán nì tùi-ne nduú-né nècuàchi neciu. ²³ (Te ñà-neciu guá-nè), nì nandòdó-né ñà-ndiaha guá iá-yà, te cahan-né iin figura iá nahi nèhivì nduú Dios, mate nèhivì, xihì-nè, doco mii-yá, itiácú-yá nicanicuahàn. Te nì quidavàha stná-nè figura laa, xì stná quisi nahnú, xì quisi cuàti, (te nì cahvi-nèhà).

²⁴ Ñàyùcànduá, nì cuhuun ini Dios sàhà-né, te nì cachi-yà nì cùhùn-nè ichì siquini nì nchihò ini-nè. Te ducán ndisa nì quida-ne, (yáha ga quini) nì quida-ne xì iquicúñù-nè, cóni chívàha ga-nè tnùñuhu xí-né. ²⁵ Nì nacuaà dahuun-ne palabra ndàcuisì xí-yá, te ñà-nduú tnùhu nì candisá-né. Màdì mii-yá ana nì quidavàha xi ñuhivì nì cãhvi-né; còo, cuisì-ni ñà-nduá nì quidavàha-ya ñuhivì yohó nì cahvi-né; cuisì ñà-jaàn nduá nì xinucuachi-né nùu-xí, màdì nùu mii-yá ndiaha itiácú nicanicuahàn, amén.

²⁶ Ñàyùcànduá, nì nacoo dahuun-yanè. Dandu chicá quini nì quida ndevàha-ne xì mii-né. Dècuèndè stná nècuàchi ñahà, cóni nándàhà gá-ña xì nècuàchi tiàa nacua quidá nècuàchi ñahà. Còo, entre mii-ñá nisa quida-ñà cuàchi. ²⁷ Te ducánì stná tiàa, dava ga stná-te, cóni nándàhà gá stná-te xi ñahà. (Ndahví-te), vachi entre mii-té nì naxihò stnahá-te, te nì quida-tè cuàchi. Doco sàhà ñà-yùcán nì nihì stná icà-té (cuehè), vachi ñà-yùcán nduú castigu xi-tè nacua xiñuhu coo xi-té ñà-nì quee-tè ichì vaha.

²⁸ Te-ñà cóni cudúí gá ini-nè cunihnu ini-nè mii-yá, ñàyùcànduá, nì nacoo dahuun stná-yanè, te sàhámà nì cuchicuehe dahuun sàxinítùnì-nè. Cuisì ñà-có-ndiá icà-né quida-ne nduá nchícùn-nè vichi. ²⁹ Vachi chitu anima-nè nsidanuu ñà-chicuehè. Ñàyùcànduá quidá ndevàha-ne cuàchi xi nècuàchi ñahà. Yáha ga có-quidá víi-né. Xího-né cuàhà iñàha, te cúmbidia stná ini-nè. Te túha stná-nè cahnì stnahá-né, vachi nàá stnahá-né ñà-malu guá-nè, te dana ga stná-nè; dandahví stnahá stná-nè, te càhàn ndiaa stnahá-né, ³⁰ vachi quini ga càhàn-nè diquì ñanitnaha-ne. Có-xiñùhù-nè Dios, vachi cuadú gà-nè, mii-nè nduú-nè mii-nè cahan-né. Ndiaha gá-nè cahan-né, doco maña gà-nè. Có-inínì-né ñà-nduá cachí yuadíhì-né. ³¹ Nì có-sàhà-nè cundaà vaha ini-nè, te có-quidá stná-nè cumplir nú sàni cachi-nè iñàha. Mà túha-ne cuhi stnahá ini-nè. Nicanicuahàn chuhún ini-ne sàhà iin ñanitnaha-ne, te mà

túha-ne cundehè ndahví stnahá-né. ³² Te mate ináhá vâha-ne ñâ-ìcúmí Dios nsidandaà-yà sàhà cuàchi quidá-némà, doco có-ndúlócò-nè, mate ináhá-nè ñâ-xiñùhù cui-nè sàhà falta mà, doco iin-ni quidá-nèà, ndè cudfí gá stná ini-nè nú quidá stná nèhivì dava ga ducán.

2

Palabra xiñuhu cachi-ndà xi ana tuxí inì-xi chicá vâha-ne nùù ñañitnaha-ne

¹ Ñâyùcàndüá, (nú iá iin nèhivì), ndéni nèhivì ni cündüú-né, te xítñuhu-ne ñañitnaha-ne, dandu vátüni cachi stná-ndà dohó xi-né: “Mii-ní, iá stná cuàchi-ní; ñâyùcàndüá có-xiñùhù cuitñuhu-ní ducán; iá-ní xítñuhu-ní ñañitnaha-ní, doco cunaha-ní, xidá cuàchi stná mii-ní quida-ní, vâchi nacua quidá mii-nè, ducán quidá stná mii-ní. ² Te sà-ìnahá-ndà, palabra ndàcuisì cundua na nsidandaà Dios sàhà cuàchi nèhivì có-quidá ví. ³ Ñâyùcàndüá, ¿a tuxí inì-ní cui càcu-ní nùù castigu mà? (Mà cúí), vâchi mate xítñuhu-ní nècuàchì quidá xi cuàchi ma, doco ducán quidá stná mii-ní. ⁴ Cunaha-ní, màni gá quidá Dios xi-ndà, vâchi ndee cahnú ini-yà sàhà-ndà. Te ¿a cahíchi inì-ní ñâ-quidá-yá ducán? ¿A có-cündàà inì-ní ñâ-ndüá disàhà-xí quidá ndiaha guá-yà ducán? Pues divi sàhà-ñâ ni sàà-ndà naxicocuñin ini-ndà sàhà cuàchi-nda nduá. ⁵ Doco (mii-ní, còò), ndee gá inì-ní, có-cùù-ní arrepentir, ñâyùcàndüá cáya, te cáya castigu ñihì-ní quivì juiciu, dandu quivì mà icúmí nèhivì cundaà ini-nè cuisì nsidándàà Dios nacua ndiá icà-yá quida-ya, ⁶ te cuàha-yàndó (castigu, ò cuàha-yàndó iin ñâ-vâha), según nansa ni quida iin iin-nda. ⁷ Dandu nèhivì iin-ni quida-xi chuun vil, ñihì-né vida ndiaha nicanicuahàn, vâchi sàhà ñâ-ndüá quidá-némà nandúcú-nè nansa quee tñùñuhu ndiaha xí-né (nùù-yá), vâchi cuní-nè ndee vâha-ne nùù-yá, te cundoo stná-nè nùù-yá nicanicuahàn. ⁸ Doco nèhivì có-nchícùn palabra ndàcuisì, iin castigu fuerte ñihì-né ñâ-cùdúchí guá ini-yà sàhà-né, vâchi cuisì-ní ni nacani ini-nè quida-ne ñâ-ndüú gustu xi mii-né. ⁹ Cuàhà tñùndoho fuerte cucumi nsidaa nècuàchì có-quidá ví ma, te yâha ga nacani cuaá ini-nè sàhájàn. Dihna nècuàchì raza Judea ndundaà sàhà-xí, dandu después nsidaa gá nèhivì inga raza. ¹⁰ Doco nèhivì quidá ví ma, ñihì-né cundoo ndiaha-né, vâchi ñihì-né natüi-ne nùù Dios, dandu màni gá cundoo-ne. Dihna nècuàchì raza Judea ñihitáhvi ducán, dandu después nèhivì raza dava ga”.

¹¹ Pues ducán nduá, vâchi cunaha-nsiá, iin-ni indéhe Dios nsidanicuú nèhivì ñuhivì. ¹² Nèhivì tàcüní ley xi-ya, nú quida-ne cuàchi, dandu icúmí-nè ndañuhu-né, te quivì cuu xi-né ducán, mà chindéé ley mà-né. Daaní stná nèhivì ináhá vâha ley xi-ya, divi nacua cachí ley mà, ducán icúmí cuu xi-né quivì ndundaà sàhà-né. ¹³ Vâchi nú ni quidá ndisa nèhivì cumplir ley xi-ya, dandu vátüni ndee vâha-ne nùù-yá. Doco nú cuisì ininí uun-neà, dandu mà cündiáàmà. ¹⁴ Vâchi dava nèhivì, tàcüní-né ley xi-ya, doco túha-ne quida-ne cumplir ñâ-ndüá cachá, vâchi inì-ni mii-né nacani ini-nè quida-ne ducán. Ñâyùcàndüá, divi ñâ-jaàn cunduu na iin ley xi-ne. ¹⁵ Vâchi cuisì ñâ-cundehè-ndané nansa quidá-né, te cundaà ini-ndà ñâ-ini anima-nè sáníhi inì-nè nansa iá ley xi-ya. Ináhá vâha-ne iá iin ley chivâha-nda. Te stná sàxinítñuní-nè, ducáni cachí stná`xi-né. Vâchi dava xichi dandohó sàxinítñuní-ndà ndohó, te dava xichí cachá`xi-ndà ñâ-còò cuàchi-nda.

¹⁶ (Pues cunaha-nsiá, nsidaa ñâ-jaàn, claru icúmíá tûia) quivì nsidandaà Yua-nda Dios sàhà nsidaa ñâ-íá dèhé ini anima nèhivì. Te divi ndahá

Jesucristu icúmí-yâ nacooyâ juiciu mà, nacua cachí razón ndiaha cachítnùhi xì nèhivi.

Nansa ni quida nècuàchi raza Judea, cóni chívàha stná-nè ley xi-ya

¹⁷ (Vichi cuàhin càhin sàhà) nèhivi raza-nsi. Nècuàchi raza Judea nduanan nèhivi raza-nsi. Te cuàhà nèhivi raza mà, yàha ga nihnú ndéé ini-nè ñà-icúmí-nè ley ì xì Dios; ñàyùcàndúá chicá ndiaá-nè cahan-né, vàchi mii-yá càhvì-né, ¹⁸ te ináhà-nè ñà-ndúá dandacú-yá quida-nda. Te sàhà-ñà dàcuahá cuahà-né ley ì mà, ñàyùcàndúá cundáà ini-nè ìndù iñàha nduú chuun vii, te ìndù ñà-còó. ¹⁹ Sàhámà quidá-né cuenta ñà-mii-né icúmí nacani xì nsidaa nèhivi nansa iá ichì vàha cahan-né; xiñuhu danátnùú ini-nè nsidaa nècuàchi xicá ichì ñáa, tuxí ini-nè. ²⁰ Cuisi mii-né cui dacúndéhe xì tè-neciu iin ichì víi, vàchi maestru nduú-né cahan-né. Nahi mée có-ináhá xínduu nècuàchi dava ga, cahan-né, te ñàyùcàndúá, cuní-nè chinaha-nè nècuàchimà, vàchi tuxí ini-nè ñà-sàhà ley dacuahá-né mà vátùni mànhì ini-nè nsidanicuú iñàha, te cundáà stná ini-nè sàhà nsidaa ñà-ndúú ñà-ndáa. ²¹ Pues vichi, nú ducán cudí guá ini-nè dacuahá-né nèhivi dava ga, ¿a có-xiñùhù dacuahá stná-nè mii-né? Vàchi cachí-nè xì nèhivi ñà-màsà quidá cuíhná-né, doco ¿a ndísá có-xidá cuíhná stná mii-né? ²² Te cachí stná-nè xì nèhivi ñà-màsà càhàn-nè xì inga nèhivi cóni nándahà xì-né, doco ¿a ndísá có-quidá stná-nè ducán? Cahíchi ini-nè ñà-ndúú yùù yócò, doco ¿a có-xidá cuíhná stná-nè ñà-cuicà iá veheñùhu? ²³ Ndee càhàn-nè sàhà-ñà sà-icúmí-nè ley ì xì Dios, doco có-chívàha ndisa-neà, te cuní cachàmà na ian cahíchi ini-nè mii-yá nduá. ²⁴ Pues, divi ducán cachí stná tutu ì ndé cachá: “Sàhà modo ndahví xì nècuàchi raza-ndà, ñàyùcàndúá sácúndiaa quini tè-inga raza Dios xi-nda”.

²⁵ Cunaha-nsiá, ñà-ítúú seña xi-ya ìcà-ndà, vátùni cundiaa mà nú chívàha ndisa-nda ley xi-ya; doco nú còó, dandu davani queámà na ian còò ni-iin seña mà ìcà-ndà. ²⁶ Ñàyùcàndúá, nècuàchi (inga raza) còò seña ìcà-xí, nú ni chívàha-ne ley xi-ya, dandu vátùni quida stná-ndà cuenta na ian itúú ndisa seña mà ìcà-né. ²⁷ Cunaha-nsiá, mate còò seña mà ìcà-né, te chívàha stná-nè ley mà, ñà-jaàn datúì claru ñà-có-quidá víi nècuàchi raza-nsi Judea, vàchi có-chívàha-ne ley mà, mate icúmí-nè tutu lì, te itúú stná seña mà ìcà-né. ²⁸ Ñàyùcàndúá, ¿ana cachi-ndà nduú ndisa nècuàchi raza Judea? ¿A sàhà descendencia xi-ne nduá? Còó. Te ñà-ítúú seña xì Dios, ¿a cuisì sàhà ìcà-ndà nduájàn? Còó. ²⁹ Chuun xì anima-ndà nduá, te ini anima-ndà nduú ndisa-nda nècuàchi raza Judea. Te ducání stná ñà-dúcùn-ndà seña xi-ya, cuisì ini anima-ndà nduú ñà-ndiaá. Iin ñà-nihnú vàha ini-ndà nduá, màdi iin ley ni tiaa nùu tutu. Te nú iá (víi ndisa) anima-ndà ducán, dandu icúmí-ndà ndee vàha-nda, doco nùu Dios, màdi nùu nèhivi.

3

¹ Nú ducán nduá, dandu ¿ìndù chuun cachí-ndà ndiaha gá iá ñà-ndúú-ndà nèhivi raza Judea, te itúú seña xì Dios ìcà-ndà? ² Pues cuàhà gá ventaja nduá, te cuàhà modo chindéa. Primeru, cuàhà gá nduá ñà-nì nihítàhvì nèhivi raza mà cucumi-né tutu ì cachítnùhu palabra xi-ya. ³ Vàchi mate có-xiníndisá dava-ne, doco có-cuní cachàmà ñà-nacuaá Dios ñà-nduá ni cachi-yà. ⁴ Còó, vàchi mate nsidaa nèhivi, tnuhu-né, doco mii-yá, icúmí-yá quida ndisa-ya cumplir ñà-ndúá ni cachi-yà. Te ducán cachí stná nùu tutu ì (ndé càhàn nèhivi xì-yá, cachí-nè): “Clarú icúmí tui ñà-cuisì mii-ní cachí xì ñà-ndúú

ñà-ndàà, te nú daquéé cuàchi nèhivì dìquì-ní, dandu divi mii-ní icúmí-ní cundee-ní nùu-né”.

⁵⁻⁶ Mate chicá nàhà claru ndiaha gá iá Dios (na xiní-ndà ñà-quini guá quidá nèhivì cuàchi), doco ¿a sáhámà cui cachi stná-ndà ñà-có-quidá víi-yá na sàha-yándó castigu sàhà cuàchi-nda? Còò, màsà nunca cachi-ndà ducán. Cuisi nì cachi palabra jaàn sàhà-ñá divi ducán (tuxí ini dava) nèhivì. Doco còò, mà cúí cachi ndisa-nda ducán, vàchi nú ducán nì cundúá, mà cúí nihì Dios nansa nsidandaà-yà sàhà cuàchi-nda ni cui. ⁷ Doco cachí dava nèhivì ñà-chicá quee tnũñuhu xí Dios nú nì cachí-nè iin tnũhu, vàchi tuxí ini-nè ñà-sàhájàn chicá nsinuu ini-ndà ndàà cuisì ini Dios. Doco nú ducan nì cundúá ñà-quee tnũñuhu xí-yá sàhà cuàchi-nda, dandu có-ndiá icà-yá nsidandaà-yà sàhà cuàchi-nda nì cui. ⁸ Te nú ducán nduú stná, ¿amádi chicá ndiaha ñà-quida cuahà-ndà ñà-có-ndiáà, dandu chicá quee vía ní cui? (Doco còò, màsà cáchí-ndà ducán, mate) cachí dava nèhivì ñà-divi ducán chináhá nsiùhù, daquéé cuàchi-ne dìquì-nsí. Doco nècuàchimà, icúmí-nè ndoho-ne sàhà (ñà-dàquéé cuàchi-ne ducán), vàchi divi nduá xiñuhu coo xi-né.

Nsidanicuú nèhivì, iá cuàchi-ne

⁹ Pues, ¿indú ñà-cachí-ndà vichi? ¿A ndísá chicá ndiaha nècuàchì (raza Judea)? Còò, vàchi sàni cundaà vaha ini-ndà, nèhivì cuàchi nduú nsidan-icuu-nda, nahi nèhivì inga raza, te ducán stná nècuàchì raza-nsì Judea. ¹⁰ Vàchi ducán cachí stná nùu tutu ì:

Còò ni-iin ana nihnú ndàcuisì inì-xi; ¹¹ còò ni-iin ana sàà cundaà inì-xi, còò ni-iin nandúcu ndisa nansa iá ichì Dios. ¹² Nsidaa nèhivì, sàni tùcùn-nè ichì malu; nsidaa-né sàni cuchicuehe anima-nè. Ni-iin-ne có-quidá víi-né. ¹³ Te (ñà-quini guá) cáhàn-nè, ducán nduá nahi dico ndé nì nuna yavi xi nsì. Te túha ga stná-nè dandahví stnahá-né. Ducán iá palabra xi-ne nahi venenu xi iin còò dānā. ¹⁴ Cuahà gá xicān tàhvi chihān-nè dìquì ñanìtnaha-ne, te cáhàn ndiaa stná-nè dìquì nècuàchimà. ¹⁵ Yàchi gā nacánì ini-nè cahni stnahá-né. ¹⁶ Te ndéni nì cui nì yáha-ne, yucán xiní nèhivì tnũndoho. ¹⁷ Vàchi mà túha-ne cunchicùn-nè ichì ndé cundoo manì-ndà. ¹⁸ Te có-yúhí stná-nè Dios, vàchi có-nìhnú ini-nèyā.

¹⁹ Pues ináhá-ndá, nsidaa ñà-nduá cachí ley sàhana ma, sàhà-ñá cunini nèhivì ndoó tixi ley mà nduá, te ducán (nducahan-ne), te cadì-nè yuhù-né, vàchi iá stná cuàchi-ne, nacua iá cuàchi nsidanicuú nèhivì ñuhivì. ²⁰ Ñàyùcānduá, ni-iin-nda mà sàà-ndà ndee vaha-nda nùu Dios sàhà cui sà ñà-chivàha-nda ley sàhana ma, vàchi chuun quidá ley mà, cuisì nduá ñà-cundaà ini-ndà iá ndisa cuàchi-nda.

Nú xiníndísá-ndá mii-yá, icúmí càcu anima-ndà

²¹ Doco vichi cunaha-nsiá, iá ndisa nansa ndee vaha-nda nùu-yá, te còò ni-iin ley chivàha-nda sáhámà. Mà úhì cundaà stná ini-ndà ñà-jaàn nú nì cahvi-nda tutu nduú ley xi-ya, xì stná tutu nì tiaa nècuàchì profeta. ²²⁻²³ Vàchi nú sàni xinindisa-nda Jesucristu, dandu icúmí-ndá ndee vaha-nda nùu-yá, nsidanicuú ndohó nècuàchì nchícùn xi-yá. Vàchi iin-nì indéhe Dios nsidaa nèhivì sàhà ñà-iin-ni iá cuàchi nsidaa-né, te iin-ni có-sàà stná-nè tavà-né tnũñuhu xí-yá. ²⁴ Doco sàhà-ñá nì dānāá Jesucristu sàhà-ndà, ñàyùcānduá uun-nì sáhatahvi-yándó gracia xi-ya, te sàhájàn vātūni ndee vaha-nda nùu-yá, te càcu dahuun anima-ndà. ²⁵ Vàchi nì chitnùnì ini Yua-nda Dios ñà-cunduu Jesucristu ana icúmí cui, te cuitià nìi-yá, dandu nsidaa ana cahvi xi ñà-nduá

nì quida-ya, mà nsínúú gá ini (Yua-nda) Dios sàhà cuàchi-ne. Te sàhàjàn cundaà stná ini nèhivi ñà-vàtùni ñi quida-ya xì nèhivi sàna na ní dàyáha uun-ya cuàchi-ne, te ñi quidandee gá ini-yà sàhà-né. ²⁶ Daaní, inga ñà-disàhà-xí ñi xìhì-yà nduú stná ñà-cundaà ini nèhivi ñà-ndiaha gá quidá stná-yà tiempu vichi. Te mate ñà-ndáa cuisì cundua na nsidandaà-yà sàhà-ndà, doco nú cahvi-nda xì Jesús, dandu vátùni ndenihi-yàndó na ian nduu-nda nèhivi cò falta xi.

²⁷ Daaní, nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà sàhà nèhivi ndeníhí vaha guá xì mii-xí? Pues, có-nduá ñà-cachi gà-nè ducán. ¿Índù chuun? ¿A sàhà-ñà cóni chivàha vii-né ley ii? Còó, divi sàhà-ñà mà cundiáá gà ñi-ñàha nùu-yá, cuisì ñà-cunihnu vaha ini-ndáyá. ²⁸ Ñàyùcànduá, vichi sàni cundaà ini-ndà nansa quida-nda, te ndee vaha-nda nùu-yá. Divi ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá nduá xiñuhu, màdi ñà-chivàha-nda ley (sàna ma).

²⁹ ¿A cuisì Dios xì nèhivi raza Judea nduú-yá? (Còó.) ¿A có-nduú stná-yà Dios xi nsidaa gá nèhivi ñuhiví? Jaan, vachi Dios xi stná mii-né nduú-yá. ³⁰ Vachi imindaa Dios iá, te vátùni ndee vaha nsidaa nèhivi nùu-yá nú ñi cúnindisâ-néyà, có-quidá a nduú-né nècuàchi raza Judea, te ò nèhivi inga raza. ³¹ Doco nú cachí-ndà cuisì cundiaa ñà-cunihnu vaha ini-ndáyá, dandu ¿a ducán queá na ian có-ndiáá gà ley ñi sàha-ya? Còó, màdi ducán nduá. Dècuèndè chicá más icúmí cundiaa ley mà, nú ducán.

4

Nansa ñi quida Abraham sàna

¹ Doco ¿nansa cachi-ndà sàhà xii-ndà Abraham sàna? ¿Nansa iá ñà-nduá ñi ñihitáhvi-né? ² Pues nú sàhà obra xi mii-né ñi ñihì-né ndee vaha-ne nùu Dios ñi cùí, dandu vihini ndenihi ndiaha-né mii-né sàhàjàn, doco nùu mii-yá, còó, mà cùí. ³ Doco ¿nansa cachí tutu ñi sàhà-né? Dohó cachá: “Ñà-ñi xinindisá Abraham Dios, ñàyùcànduá ñi ñihì-né ñi ndee vaha-ne nùu-yá”, cachá.

⁴ Pues, ñi cachí-ndà iá iin ana quidáchúûn nùu-ndà. ¿A cutáhvi-né ñà-nduú raya xi-ne? Còó, vachi ñà-ínhíicá-ndá nùu-né nduá. ⁵ Doco (tucu iá xì ichì Díos), vachi mate còó obra ñi quida-nda, doco nú xiníndisá-ndá mii-yá, dandu vátùni quida-ya cuenta vaha ndisa-nda. Vachi nùu mii-yá iá nansa ndenihi vaha-yàndó, mate nèhivi cuàchi nduu-nda. ⁶ Daaní, ducán stná David sàna, ñi cachi-né ñà-ndiaha guá iá xì nèhivi ñihitáhvi ndee vaha nùu-yá mate còó obra xi-ne. ⁷ Ñà-yòhó nduá ñi cachi David mà:

Nansicáhán nèhivi nú sàni xicahnú ini Stoho-ndà Dios sàhà falta xi-ne, te sàni cuxio cuàchi-ne. ⁸ Nansicáhán-nè nú cò-ítníí gá-yà cuenta sàhà cuàchi-ne.

⁹ Pues vichi, nú ducán nduá, ¿a vátùni ñihitáhvi stná nècuàchi nsidanicuú raza, te ò cuisì nèhivi iá seña xi-ya icà-xí? Pues iin casu mà nduú stná Abraham yucán. Sàni cachi-ndà ñi ndee vaha-ne nùu-yá sàhà cuisì-ñá ñi xinindisá-né mii-yá. ¹⁰ Doco ¿índù ñà-disàhà-xí ñi ndee vaha-ne nùu-yá? ¿A sàhà ñà-ítúú seña mà icà-né? Còó, vachi tàyóo ñà-jaàn (na ní ndee vaha-ne nùu-yá). ¹¹ Dècuèndè después, dandu ñi sàcùnaha-né ñà-màcùtuu seña mà, te cundua mà iin ñà-cundaà ini-ndà sàni ndee vaha ndisa-ne nùu-yá sàhà-ñá ñi xinindisá-né mii-yá. Vachi tãñáha ga màcùtuu seña mà icà-né, te sàxiníndisâ-néyà. Te sàhà-ñá ñi quida-ne ducán, ñàyùcànduá ndohó, quidá stná-ndà cuenta na ian nduú stná-nè yua nsidaa nècuàchi xiníndisá-xí-yá, mate còó ñi-iin seña mà icà-né, doco xiníndisâ-né, te ducán ndeé vaha stná-nè

nùù-yá. ¹² Daaní, stná nècuàchì íá seña mà ìcà-xí, yua stná mii-né nduú stná nècuàchìmà. Doco màdì cuisì sàhà seña mà nduú nècuàchìmà yua-né. Còò; sàhà-ñá nì xinindisá stná-nè mii-yá nduú stná mà, vâchi davani nì quida stná-nè nacua nì quida nècuàchìmà na táyô seña mà ìcà-né.

Cuàhà ñà-ndiaha ì nì quida Dios comprometer; doco cuisì-nì nèhivì xiníndisá ñhítáhvi xán

¹³ Sàhana nì quida stná Dios comprometer xì Abraham mà ñà-nìhítáhvi-né cucumi-né ñuhivì yohó, mii-né xì descendencia xi-ne. Doco ñà-yúcán nì sanduu sàhà-ñá nì xinindisá-né mii-yá, te ducán nì ndee vâha-ne nùù-yá, màdì sàhà iin estilu nì chivâha-ne. ¹⁴ Vâchi nú cuisì ana chivâha xi estilu sàhana ñhítáhvi, dandu mà cundiáá gà ñà-xiníndisá-ndáyâ, nì mà ñhítáhvi gà stná-ndà ñà-ndiaha ì nì quida-ya comprometer. ¹⁵ Vâchi nú sàhà ley sàhana nì cundúá, dandu cuisì ñà-ndoho-nda cunduu stná. Doco nú còò nì-iin ley, dandu còò stná necesidad cutnii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda.

¹⁶ Sàhà ñà-jaàn cuisì ñà-cunihnu vâha ini-ndà mii-yá nduú ñà-ndiáá, vâchi modo jaàn vâtùni dacútáhvi stná-yàndó gracia xi-ya, te ducán ñhítáhvi stná nsidanicuú ana nduú descendencia xi Abraham, nahì nèhivì nchícùn ley sàhana, te ducán stná ndohó ana xiníndisá nahì Abraham mà. Vâchi ducán cui quida stná-ndà cuenta ñà-nduú stná nècuàchìmà xì nsidanicuú-nda. ¹⁷ Pues ducán nì cachi stná Dios nú tutu ì (na ní càhàn-yà xi-né), cachí-yà: “Cuàhà gà descendencia xi-ní cundoo; cuàhà ñuu cunduu-ne”. Ñâyùcàndúá, xì-ndà nduú stná Abraham mà nùù Dios. Vâchi nì xinindisá vâha-ne mii-yá, divi mii-yá tùha danátíacú xì nsi, te cuisì càhàn-yà, te màcòò ndéni ìñàha nì cui, mate antes táyóo nì-ian.

¹⁸ Te Abraham mà, mate còò tñundé ini xi-ne (cahan-nda), doco iin-nì nì xinindisá-né mii-yá, ñihnú ini-nè íá ndisa tñundé ini coo iin dèhe-ne, te nducuahà descendencia xi-ne, te sàà-nè cunduu-ne cuàhà raza, nacua nì cachi Dios xi-né. ¹⁹ Iin-nì nì xinindisá-né ducán, mate ináhá-né yáha ga sàsàhnú-né. Vâchi sà-ítúú xinu-ne 100 cuà, te ináhá stná-nè ñà-mà cúí gà coo dèhe (ñàhàdihí-nè) Sara. ²⁰ Doco nì xinindisá vâha-ne ñà-ndúá nì cachi Dios xi-né, cóni ía-ne xì duda, vâchi iin-nì ñihnú ndàcuisì ini-nè mii-yá; te nì naquimanì stná-nèyà, ²¹ vâchi nì xinindisá-né ñà-vâtùni quida ndisa-ya cumplir ñà-ndúá nì cachi-yà xi-né. ²²⁻²³ Te sàhà ñà-ñihnú ini-nè ducán, ñâyùcàndúá nì ndee vâha-ne nùù-yá.

Divi ñà-jaàn nduá cachí stná tutu ì, doco màdì cuisì sàhà Abraham càhàn palabra mà. ²⁴ Còò, sàhà stná ndohó càhàn, vâchi stná ndohó, vâtùni ndee vâha stná-ndà nùù-yá nú nì cúnihnú vâha stná ini-ndà mii-yá ana nì danátíacú xì Stoho-ndà Jesús, (divi Yua-nda Dios). ²⁵ Vâchi mii-yá nduú ana nì chitnùnì inì-xi ñà-cui Jesús sàhà cuàchi-nda, te después natiacu-yà sàhà-ñá ñhì-ndà nanduu-nda nèhivì vâha nùù-yá.

5

Nansa íá ñà-ndiaha ì ñhítáhvi-ndà nú sàni ndee vâha-nda nùù Dios

¹ Vichi ndisa sàni ndee vâha-nda nùù-yá ñà-sàni xinindisa-ndayá. Ñâyùcàndúá, ndiaha gà sàndòò-ndà nùù-yá nì quida Stoho-ndà Jesucristu.

² Te sàhà ñà-ñihnú ini-ndà mii-yá ducán, ñà-jaàn nì cundiátú cuàhà anima-ndà, vâchi (nslquívi) ñhì-ndà gracia xi-ya, te cudíí gà stná ini-ndà ndiatu-nda sàà quivì cundoo-nda xi-yá gloria xi-ya. ³ Doco màdì sàhà cuisì ñà-jaàn cudíí ini-ndà. Còò, vâchi cudíí stná ini-ndà nú icúmí-ndà yâha-nda

tnùndoho, vâchi sâhâjân cutùha-nda quidandee ini-ndâ. ⁴ Daaní, nú sàvâtùni quidandee ini-ndâ, dandu ñà-cudiì ini Dios sâhâ-ndâ queamâ; daaní, nú ducán, dandu chicá sâhâ-ndâ cunaha-nda iá ndisa consuelu xi-nda nù-yá. ⁵ Te nú ducán nihnú ndisa ini-ndâ, dandu seguru nihi-ndâ consuelu mà, mà dándâhvi-yândó. Vâchi sâni sâhatahvi-yândó Espiritu Ìi xí-yá, te divi Espiritu Ìi nduú ana chináhâ xi-ndâ ñà-cuàhâ guá cuú ini Dios sâhâ-ndâ.

⁶ Vâchi ndohó, na táñâha ga cucumi-nda ni-iñâha chindee xi-nda, dandu meru hora vâha ma ni xihì Cristu sâhâ-ndâ, mate nècuàchì có-quidá víi nduu-nda. ⁷ Vâchi iin nèhivi ñuhiví, ùhi candisá-né cui-nè sâhâ iin ñanitnaha-ne, mate nèhivi vâha ni cúndúú nècuàchimâ. Doco vihini coo iin tiâa cuàhandee ini-xi cui sâhâ inga nèhivi nú vâha ndisa ini nècuàchimâ. ⁸ Doco Cristu, mate iá va cuàhâ cuàchi-nda, ni sâha-ya ni xihì-yâ cuenta xi-nda. Sâhâ ñà-jaàn vâtùni cundaâ ini-ndâ cuú ndisa ini Dios sâhâ-ndâ. ⁹ Te vichi sâni ndee vâha-nda nù-yá ñà-ni xihì-yâ ducán, te ni xitiâ nì-yá. Ñâyúcandúá, vichi, chicá más icúmí-yâ dacácu-ya anima-ndâ nùu castigu xi-nda, vâchi ñà-sâni ndòo vâha-nda nù-yá nduá. ¹⁰ Vâchi antes, na ian xiní ùhi-ndâyá ni sandua, doco sâhâ ñà-ni xihì Dèhemani-yá sâhâ-ndâ, ñâyúcandúá ni nâcúndoo vâha-nda nù-yá. Te nú ducán nduá vichi, dandu chicá mà ùhi càcu dahuun-nda nù-yá, vâchi sâni natiacu Dèhemani-yá, te itiacú-yâ. ¹¹ Te yâha ga cudíi stná ini-ndâ sâhâ-yá vichi, vâchi sacahvi-ndayá ñà-ni chindee Stoho-ndâ Jesucristu ndohó, te ni nihi anima-ndâ ni nâcúndoo vâha xi-yá.

Nansa ni quida Adán, xi nansa ni quida Cristu

¹² Cunaha-nsiá, sâhâ ñà-ni quida imindaa tiâa Adán, ñà-jaàn nduá ni sâcòo cuàchi ñuhiví. Daaní, sâhâ stná cuàchi ni quida-ne mà, ñâyúcandúá ni xihì-nè, te ni quesaha xihì stná nsidaa gá nèhivi nchícùn gà, vâchi ni quida stná-nè falta. ¹³ Vâchi (tiempu yucán), mate táyôo ley xi Dios nùu nèhivi ñuhiví, doco divi cuàchi nduá nisa quida-ne. Ñà-ndââ nduá, có-itníf Dios cuenta sâhâ cuàchi-nda nú còo ni-iin ley. ¹⁴ Doco dècuèndè tiempu xi Adán xi dècuèndè tiempu xi Moisés, iin-ni ni xihì stná nsidaa nèhivi, mate có-ndùdávâ cuàchi ni quidâ-xé xi cuàchi ni quida Adán mà.

Te Adán mà, mate iyuhu ndudávâ chuun ni quida-ne xi chuun ni quida Jesús na ní quesaa-yâ ñuhiví, ¹⁵ doco có-ndùdávâ cuàhâ-ñâ. Vâchi tnùmani nihi-ndâ nùu mi-yá, tucu iá nùu ñâ-ndúá ni quida Adán, vâchi sâhâ cuàchi ni quida imindaa nècuàchimâ, cuàhâ sâstnùhù nèhivi ni quesaha xihì. Doco iá stná imindaa ana ni nandu tiâa ni quida chicá ndiaha, divi nduú Jesucristu, vâchi sâhâ gracia xi-ya ni sâhatahvi-yâ cuàhâ nèhivi tnùmani ndiaha xí-yá, te càyâ càyâ gracia mà nùu-ndâ.

¹⁶ Te ñà-ndúá ni cuu na ní quida mindaa tiâa ma cuàchi, có-ndùdávâ stná xi ñà-ndúá ni cuu na ní sâhatahvi Dios ndohó, vâchi cuiisì imindaa cuàchi ni sandua, doco icúmí nèhivi ndoho-ne. Te vichi, mate cuàhâ cuàchi-nda iá, doco ndiaha gá sâni nihitâhvi-ndâ nùu-yá, te ndeé vâha-nda nùu-yá. ¹⁷ Doco (tiempu xi Adán mà) ni quesaha xihì nèhivi; fuerza nisa xihì-nè sâhâ ñà-ndúá ni quida mindaa nècuàchimâ. Doco nú sâhâ imindaa-né ni cuu xi nèhivi ducán, dandu náhâ xicâ chicá ndiaâ ñà-ndúá ni quida imindaa Jesucristu, vâchi sâhâ mi-yâ vâtùni nihi-ndâ vihi gracia; nihi-ndâ tnùmani xi-ndâ ñà-ndee vâha-nda nùu-yá, te ducán seguru cundee-nda (nùu ñà-có-ndiââ), te cutiacu ndiaha-nda quida-ya.

18 Ñâyùcàndüá, nacua ni ìa imindaa ana ni quida xi iin falta sàna, te ducán ni quixi tnùndoho nùù nsidaa nèhivi, pues ducán iá stná xi obra vaha ni quida imindaa mii-yá; sàhà obra mà vätùni nihì nsidaa nèhivi ndee vaha-ne nùù-yá, dandu cutiacu ndiaha-né. 19 Imindaa nèhivi sàna cóni ínini xí-yâ, ñâyùcàndüá, ni nanduu nsidaa descendencia xi-ne nèhivi cuáchi. Te ducáni stná (Jesús), imindaa mii-yá ni sanini vii xi (ñà-ndüá cachì Dios), te ducán ni nihì cuàhà stná-ndà nanduu-nda nèhivi nihnú ndàcuisi ini-xi.

20 Ni sàha Dios ley xi-ya sàhà (ñà-cunahà claru) cuàhà cuàchi quidá nèhivi. Te ndisa, cuàhà gá ni cucuahà cuàchi-ne, doco cunaha-nsiá, divi sàhámà chicá más sàni sàhatahvi Dios vihi gá gracia xi-ya. 21 Ducán quidá-yá sàhà-ñá cui cundee gracia mà, vàchi antes na ian ni cundee cuàchi nùù nèhivi, te ni xihì-nè. Doco vichi icúmì cundee stná gracia xi-ya, dandu nanduu-nda nèhivi nihnú ndàcuisi ini-xi, te cutiacu-ndà nicanicuahàn. Te Stoho-ndà Jesucristu nduú ana quidà-xi nsidaájàn.

6

Nansa cundee-nda nùù cuàchi-nda, te nihì-ndà quida vii-ndà nacua cuni Jesucristu

1 Nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà? ¿A chicá vaha quida ga-ndà más cuàchi sàhà-ñá nihì gá-ndà más gracia? 2 Còó, mà vaha, vàchi ¿nansa cui quida ga-ndà ducán, nú na ian sàni xihì-ndà nùájàn nduá? Còò ni-iin ñà-dìsàhà-xì quida ga-ndà ducán. 3 Amádi sá-ínahá-nsiá nansa ni cuu na ní cuhii-ndà, ni sacatnahá anima-ndà xi anima Cristu. Pues nú ducan, dandu sàhà ñà-jaàn xiñuhu quida stná-ndà cuenta na ian ni xihì stná-ndà na ní xihì mii-yá, 4 te na ian ni cutnahá stná-ndà xì-yá na ní ndùxin-ya. Ñâyùcàndüá, ducán queá na ian ni xihì stná-ndà. Daaní, ñà-ni natiacu-yà ni quida poder ndiaha xí Yuamáni-yá, divi ducáni stná ndohó, sàni nihì stná-ndà iin vida saa nùù-yá.

5 Cunaha-nsiá, nú (ducán quida-nda cuenta) na ian iin-ni ni xihì stná-ndà xì mii-yá, dandu seguru icúmì sàà stná-ndà natiacu-ndà nahi mii-yá. 6 Te ináhá stná-ndà, nú nihnú ini-ndà ni xihì-ndà xì-yá nchica cruz, dandu sàni cuxio stná sàxinítnùni ni sa-icumi-nda antes. Ducán quida-nda sàhà-ñá màsà nihì gá cuàchi-nda cundee nùù-ndà, ni màsà dándacù gá stná-mà nùù-ndà. 7 Vàchi nú na ian sàni xihì-ndà nduá, dandu mà cúí dandacù gá cuàchi-nda nùù-ndà ñà-quida-ndañá. 8 Ñâyùcàndüá, nú (quida-nda cuenta) sàni xihì stná-ndà xì mii-yá, dandu xiníndísá stná-ndà icúmì-ndá cutiacu-nda cundoo-nda xi-yá. 9 Ináhá-ndá ni xihì-yá, doco vichi sàni natiacu-yà. Te mà nunca sàà gá-yá cui-yá. Còò gá nansa cui-yá. 10 Te na ní xihì-yá, iin xichi-ni ni xihì-yá sàhà cuàchi-nda. Doco vichi ñà-sàni natiacu-yá nduá, te itiacú (ndiaha-yá), iá-yá nùù Yua-nda Dios nicanicuahàn. 11 Te ducán stná ndohó, xiñuhu cuniñhu ini-ndà na ian sàni xihì stná-ndà sàhà-ñá màsà quidá gá-ndà cuàchi. Te ni cúnihnú stná ini-ndà itiacú ndisa-nda nùù Dios quidá Stoho-ndà Jesucristu.

12 Ñâyùcàndüá, mientras itiacú-ndà xì iquicúñù-ndà ñuhivi yohó, màsà cuàha-nda cundee cuàchi-nda nùù-ndà ñà-quida-nda ndéni cuàchi quini ni cui. 13 Màsà cuàha-nda quida-nda ni-iin cuàchi, ni ndahà-ndà, ni sàhà-ndà, ni-iin xaan xi-nda. Còò, vàchi có-queé víamà. Xiñuhu quida-nda cuenta na ian sàni natiacu-nda, te vichi ni dáyàha-nda mii-nda ndahà Dios. Cuisi mii-ní-yá ni cuàha-nda cuichuun-xi-nda, dandu cuisì ñà-vaha cunduu ñà-quida-nda.

¹⁴ Vàchi mà dándacû gá cuàchi-nda nùu-ndà, vâchi màdi ley sàhana nduá nchicùn-ndà vichi, cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-ndà.

In ejemplu nacání nansa nisa ia xi-nda na táñaha ga cunucuachi-nda nùu Dios

¹⁵ Doco nú cuisì gracia xi-ya nduá nihnú ini-ndà, ¿a libre iá-ndà quida ndevàha-nda cuàchi sàhà-ñá còò gá ley sàhana ma nùu-ndà? Còò, mà nunca. ¹⁶ Vâchi sà-ínahá-nsiâ nansa iá na sâa-ndà ndahà iin lamú, pues divi peón xi temà icúmí-ndá cunduu-nda, te cunucuachi-nda nùu-té. Te ducání iá stná xi animà-ndà, vâchi nú nì quida-nda cuàchi, dandu ndahà ñà-jaàn iá-ndà, te ducán icúmí-ndá sâa-ndà cui-ndà. Doco nú Dios xinúcuáchí-ndá nùu-xí, dandu sâa-ndà cunihnu ndàcuisi ini-ndà. ¹⁷ Antes lamú xi-nsia nì sanduu cuàchi-nsia, doco ansivéhé Dios, xi nsidaa voluntad xi-nsia nì xinindisá-nsiâ dāñùhù nì sàcunaha-nsiâ. ¹⁸ Te vichi sàni quee-nsia libre nùu cuàchi-nsia; cuisì ñà-íá vii xinúcuáchí-nsiâ nùu-xí. ¹⁹ Pues ejemplu mà nacání xi-nsiâ sàhà (peón quidáchúûn) ñuhiví yohó, vâchi cuàhà xichi ùhì cundaà ini-ndà. Ñâyùcandùá, dohó cachí xi-nsiâ: nacua nisa cudì guá inì-nsia cunchicùn-nsiâ ñà-íá siquini, te yáha ga nisa quida ndevàha-nsia, pues vichi xiñuhu cudì stná inì-nsia cunchicùn-nsiâ cuisì chuun iá vii, dandu nihì-nsiâ cunduu-nsia nehivì ì xi-yá. ²⁰ Vâchi cunaha-nsiâ, na nisa ndoo-nsia nùu ndahà cuàchi-nsia, cóni sá-íní-nsiâ ley xi ichì vii. ²¹ Doco còò ni-ínàha nì níhi-nsiâ nùu inga ichì mà, vâchi cuisì-nì ñà-dandañùhú-xí-ndá nduámà. Te dècuèndè vichi nducáhàn vá-nsiâ sàhà ñà-nduá nisa quida-nsia antes mà. ²² Ndahà cuàchi-nsia nì sandoo-nsia, doco vichi sàni cuxio-nsia nuájàn, te xinúcuáchí-nsiâ nùu Dios; sàni dàhì stná-yá sàxiníftùnì-nsiâ, te fin xi-nsia cunduu ñà-cutiacu-nsiâ nicanicuahàn. ²³ Vâchi nù cuàchi-nda nduá xinúcuáchí-ndá nùu-xí, dandu cuisì ñà-ndañuhu-nda cundua nihì-nda. Doco ñà-nduá cutáhvi uun-nda nùu Dios nduú ñà-cutiacu ndiaha-nda nicanicuahàn quida Stoho-ndà Jesucristu.

7

Inga ejemplu ñà-cundaà ini-nda nansa nisa ia xi-nda na táñaha ga cunucuachi-nda nùu Dios

¹ Ñàni, dava-nsia sà-ínahá-nsiâ nansa cachí ley xi Dios. Pues nú ducán, dandu mà úhì cundaà stná ini-nsiâ palabra cuàhìn cachì yohó. Sà-ínahá-nsiâ (ñà-cuisì-nì) dècuèndè quivì cui-ndà dandacú ley mà nùu-ndà. ² Vâchi nú sàni nandàhà iin nècuàchì ñahà, dandu iin-ni icúmí-nè coo-ne xi ì-nè mientras itiácù-va nècuàchì-mà, cachí ley mà; doco nú sàni xihì nècuàchì-mà, dandu mà cundíá gá ley xi-ne. ³ Doco mientras itiácù-va-ne, còò permisú coo nècuàchì ñahà mà xi inga tiàa, vâchi nú ducán, dandu cuàchi nduá. Doco nú sàni xihì ì-nè-mà, dandu libre iá-nè nandàhà-nè xi inga nècuàchì tiàa, te mà cundúá cuàchi, cachí ley mà.

⁴ (Pues ejemplu nduú stná nsidaájàn), ñàni, vâchi sàhà ñà-quidà-ndà cuenta nì xihì stná-ndà xi Cristu, ñâyùcandùá, (ínahá-ndá) có-dandacú gá ley sàhana ma nùu-ndà. Libre iá-ndà vichi, vâtùni cundoo-nda xi inga stoho-ndà, divi Stoho-ndà Señor nì natiacu, te ducán chindee-yándò quida-nda cuàhà ñà-vàha, te cudì ini-ya.

⁵ Antes puru ñà-cudì ini mui-nda nisa xihò-ndà quida-nda; doco na ní cundaà stná ini-nda nansa cachí ley (xi Dios ñà-màsà quidá-ndá ducán), dandu chicá más nì cuni-nda quida ndevàha-nda cuàchi, te sàhàjàn cuàhàn-ndà

cui-ndà nì cuí, (te ndañuhu-nda). ⁶ Doco vichi sàni cuxio-nda nùu ley sàhana ma, vàchi quida-nda cuenta na ian sàni xihì-ndà, te có-dàndacú gá ley mà nùu-ndà, vátùni cunucuachi-nda (nùu Dios) vichi, vátùni cunihnu ini-ndà iin-ni ichi sàà ndé (cahvi-nda mii-yá) ini anima-ndà, màdiá cunchicùn cuisì gá-ndà nacua cachí tutu (nduú ley sàhana ma).

Nansa iá cuàchi ñuhú ini anima-ndà, te quidá quinia xi-ndà

⁷ Pues, nú ducán nduá, dandu ¿a cuàchi nduú ñà-càchí ley mà? Còó, màsà nunca cachi-ndà ducán. Vàchi còò nansa cundaà ini-ndà índu ñàha có-íá vii nú màsà cáchitñuhu ley mà. Por ejemplu, nú màsà cáchí ley mà ñà-mà vaha xihò-ndà (ñà-icúmí ñanitnaha-nda), dandu yùhù mà cundáa ini (cuàchi nduá) ñà-xihò-ndà ni cuí. ⁸ Doco na ní inini nansa cachí ley mà, dandu cuàchi (iá ini anímè), màs gá nì dàxihoá yùhù, te sàhà ley mà vihi gá nì cucuahà deseux xi ñà-xihoé. Vàchi nú có-cundáa ini-ndà sàhà ley mà, dandu (chicá dadí iá) cuàchi-nda na ian sàni xihà. ⁹ Antes nì ìa iin tiempu ñisa cudíi gá ini ié ñuhiví, te còò ni-ñàha nì sándúú ley mà nùí. Doco nì sàà iin quiví nì cundaà ini sàhà-ñá, dandu na ian nì natiacu cuàchi iá ini anímè. Te (nì cuhuun ini) na ian nì xihì. ¹⁰ Te (nì cundaà ini) sàhà ley mà ñà-mate ní sàcòa sàhà-ñá chindeá-ndó cutiacu ndiaha-nda ni cuí, doco vichi divi sàhàjàn cuàhin ndañuhí ni cuí. ¹¹ Vàchi cuàchi (iá ini anímè), sàhà-ñá ináhi nansa cachí ley mà, ñàyùcànduá nì dándàhvía yùhù, te (nì cundeá nùí), na ian nì sahníá yùhù.

¹² Ñàyùcànduá, (ináhá-ndá), ì ndisa ley xi-ya, te ì ndisa stná ñà-nduá dandacuá, vàchi ndiaha gá cachá; vaha ndisa-ña. ¹³ Pues nú ducán nduá, dandu ¿a tuxí ini-ndà ñà-sàhà ley vaha ma (nì cuchicuehe) anímè, na ian nì xihà? Còó, màsà cáchí-ndà ducán. Divi cuàchi nduá nì quida quini xi anímè, (màdi ley mà). Te ducán nì cuu sàhà-ñá cunahà claru divi cuàchi nduá quidá quini, vàchi mate ley vaha ndisa nduú ley xi-ya, doco sàhà divi ley mà nì ndudana cuàchi (ini anímè), te vihi gá nì nàcùnihnu quini ini. Ñàyùcànduá, sàhà ñà-nì ndudana cuàchi ducán sàhà iin ley vaha, chicá sàni nàcùnahà claru ñà-yáha ga quini iá ñà-quida-nda cuàchi.

¹⁴ Ináhá-ndá, ndudu ì nì cachi Espíritu Ì xí Dios nduú ley xi-ya; doco yùhù, còó; ducání nduí iin tiàa chicuéhè, màdi libre ié quide ñà-íá vii, cutu cuàchi nduá quidé. ¹⁵ Vàchi nì có-cundáa vaha ini nansa iá ñà-nduá quidé, vàchi ñà-cudíi ini sàhà-xí, có-quidéa. Te ñà-có-cuní quide, ñà-yúcán nduá quidé. ¹⁶ Te nú ducán nduá quidé, dandu náhà xicá, ley vaha ndisa nduú ley mà. ¹⁷ Ñàyùcànduá, màdi ndisa yùhù quidà xi cuàchi ma, còó. Ñà-nduú ñà-chicuéhè ñuhú ini anímè, divi nduá quidà xi ñà-jaàn. ¹⁸ Yùhù ináhi, inii mif nacua nduí nèhiví, còò ni-iin ñà-vàha. Mate cudíi ini quide ñà-íá vii, doco có-nànihí nansa quida ndiseà. ¹⁹ Vàchi chuun vii cuní quide, có-quidéa; te chuun quini có-cuní quide, ñà-yúcán nduá quidé. ²⁰ Ñàyùcànduá, nú có-cuní quidé ñà-nduá quide, dandu màdi yùhù ndisa nduú ana quidà xi (ñà-có-ndiàámà). Divi cuàchi iá ini anímè quidà xán. ²¹ Ñàyùcànduá, sàni cundaà ini, ducán iá xí; na quiví cuní quide iin chuun vii, dandu sadí ñà-chicuéhè iá ini anímè nùg. ²² Ñà-ndáa nduá, ini anímè cudíi ini sàhà ley xi Dios. ²³ Doco ñà-íá stná inga ley (chicuéhè) ini ndahásáhi, ñà-yúcán nduá sadí xi nùu ñà-vàha nacání ini quide, te cundéâmà nùí ñà-quide cuàchi cuní cuerpu xi quide.

²⁴ ¡Ndahví ndise! ¿Ana dacácu xí nùù iquicúñú malu icúmí? Vàchi sàhà ñà-yòhó cuàhàn ndañuhu dahuin nì cùí. ²⁵ Doco jansivéhé Dios, vachi sàhà Stoho-ndà Jesucristu (vátuni càcui) Ñàyùcàndùá, ini animè xinúcuáchi nùù mii-yá nacua cachí ley xi-ya, doco iquicúñú, còó, cutu ñà-nduú cuáchi (cuniá) quide.

8

Nansa cutiacu-ndà vida ndiaha quida Espíritu Ìi xí Dios

¹ Vachi sàhà nsidaa ñà-jaàn, mà còó gá ni-iin castigu xi-nda nú nduú ndisa-nda nêhiví xí Jesucristu. Te có-ndulócò gá-nda sàhà ñà-nduá xího-nda, cuisì-nì nihnú ini-ndà sàhà ñà-nduá cachí Espíritu Ìi xí Dios. ² Vachi ñà-íá-nda ndahà Yà-ìi mà, ñàyùcàndùá sàhà Jesucristu nihítáhvi-nda vida ndiaha. Te ducán sàni quee dahuun stná-nda libre nùù ndahà cuáchi-nda; mà cúí gá cahniándô. ³ Doco ley sánaha ma, mànicùí (chindeándô), vachi mà sáá nêhiví chivàha vii-néá, ñàyùcàndùá, mii Dios (ni chindee-yándô), nì dàquixí-yá Dêhemaní-yá, nì nanduu-ya iin tiàa nahi nsidaa ndohó nêhiví cuáchi, (dandu nì dãnáá-yá) sàhà cuáchi-nda sàhà-ñá màsà dándácú gá` mà nùù-nda ñuhiví yohó. ⁴ Ducán, dandu vátuni quida ndisa-nda nsidaa ñà-vàha cachí ley xi-ya, vachi có-ndulócò gá-nda sàhà ñà-siquini xího nêhiví ñuhiví, cuisì-ní ñà-nduá cachí Espíritu Ìi xí Dios nduá nihnú ini-ndà.

⁵ Vachi nêhiví tùha cunchicùn ñà-nduá cudí ini mii-né, cuisì-ní ñà-jaàn nduá nihnú ini sàxinítnùnì-nè. Doco nêhiví nchícùn xi ñà-cudí ini Espíritu Ìi xí Dios, cuisì-ní chuun xi Yà-ìi mà nduá nihnú ini-nè. ⁶ Vachi nú cuisì-ní ñà-xího-nda nduá nihnú ini-ndà, dandu icúmí-ndá sàà-nda cui dahuun-nda. Doco nú ndudu Ìi xí Espíritu xí Dios nduá nihnú ini-ndà, dandu cutiacu ndiaha ndisa-nda, te contentu cundoo-nda quida-ya. ⁷ Cunaha-nsiá, nú cuisì ñà-cudí ini mii-ni-nda nduá nihnú ini-ndà, dandu na ian xiní ùhì-nda Dios nduá, vachi nú ducán, dandu có-íá gá-nda sujetu nùù ley xi-ya, te nì mà cúí cunchicùn vii-ndà ley mà. ⁸ Ñàyùcàndùá, nêhiví nihnú ini-xi cuisì ñà-nduú gustu xi mii-né, mà cúí natùì-ne nùù Dios.

⁹ Doco mii-nsiá, có-nìhnú gá inì-nsia ñà-nduú gustu xi mii-nsiá, nú ndisa inácaa Espíritu Ìi xí Dios anima-nsiá; còó. Ñà-nduá cachí Espíritu Ìi nduá nihnú ini-nsiá. Doco cunaha-nsiá, nú íá iin nêhiví còò Espíritu Ìi xí Cristu anima-xí, có-nduú ndisa-ne iin nêhiví xí mii-yá. ¹⁰ Doco nú íá Cristu ini anima-nda, dandu ñà-sàni ndee vaha-nda nùù-yá nduá, te ducán itiácú ndisa anima-nda nùù-yá, mate quida-nda cuenta na ian sàni xihì iquicúñú-nda sàhà cuáchi nì quida-nda. ¹¹ Cunaha-nsiá, Yua-nda Dios nduú ana nì dãnátíacú xí Jesucristu, te ñà-íá Espíritu Ìi xí-yá ini-ndà, ñàyùcàndùá mate nì cúí-nda, doco icúmí stná-nda natiacu-nda quida-ya, vachi inácaa Yà-ìi mà ini-nda.

¹² Ñà-jaàn nduá disáhà-xí có-xiñùhù quida gá-nda nansa ni nì cui nacua cudí ini mii-nda quida-nda. Còó, ñánì. Màsà cundóó-ndá quida-nda ducán. ¹³ Vachi nú nì quida-nda cuisì ñà-nduá cudí ini mii-nda, dandu icúmí-ndá ndañuhu-nda. Ñàyùcàndùá, nì cuáha-nda chindee Espíritu Ìi ndohó, dandu nihi-nda dandáñuhù dahuun-nda chuun (siquini) cuní-nda quida-nda, te nú nì níhi-nda ducán, dandu vida ndiaha nihítáhvi-nda. ¹⁴ Vachi nsidaa ana nihnú ini xí Espíritu Ìi xí Dios ñà-dacúndéhe-yánè ichì cunchicùn-nè, divi xínduu dèhe ndisa-ya.

¹⁵ Nùu mii-yá sàni nìhì-ndà Espíritu Ì xí-yá, doco Yà-ì mà, có-nduú-yá iin ana dandacú ndéé nùu-ndà, te ò dayúhí xì-ndà. Còo, siempre chindéé-yándò ñà-cunihnu ini-ndà nduú ndisa-nda dèhe Dios, te ducán cui cachi-ndà xì-yá: “¡Yuamánì!” vèchi yua-nda nduú-yá. ¹⁶ Te divi ducán cachí stná Yà-ì mà xì-ndà ini anima-ndà, ñà-nduú ndisa-nda dèhe-ya; te stná anima-ndà, ducán cachí stná xì-ndà. ¹⁷ Te nú dèhe-ya xínduu-nda, dandu icúmí stná-ndà ndutahví-ndà ñà-cuicà-yá nùu-yá, vèchi icúmí-ndà cutnaha-nda xì Cristu nihítahví stná-ndà nahi mii-yá, nú ni ndohó stná-ndà sàhà-yá. Vèchi nú ni ndoho-nda sàhà-yá, dandu icúmí stná-ndà sàà-ndà cundoo ndiaha-nda nùu-yá. ¹⁸ Vèchi iyuhu nduá icúmí-ndà ndoho-nda tiempu vichi, cachí yùhù, daaní, después, yáha ga chicá ndiaha cunduu ñà-nduá nihítahví-ndà. ¹⁹ Te nsidanicuú ñà-nduá ni quidavàha Dios, ducán iá na ian ndiatú stná, vèchi cuàhà gá cuniá sàà tiempu cunahà claru ana xínduu ndisa dèhe-ya. ²⁰ Vèchi nsidaa ñà-nduá ni quidavàha-ya ñuhiví yohó, ni sàà ni cuchicueha. Doco màdi sàhà ñà-cuní miá ni cuú ducán, còo; sàhà-ñá ducán ni chitnùnì ini mii-yá. Te vichi (sàni sàha-yándò iin) tnùndé ini, ²¹ divi ñà-quee libre stná ñuhiví yohó, mà cùndúú gá iin lugar ni cuchicuehe; vèchi icúmí cununa ndisa ñuhiví, dandu cundoo ndiaha nsidaa ana nduú dèhe-ya. ²² Te ináhà-ndà, ndè vichi ndohó ñuhiví yohó na ian ndohá sàhà ñà-vàxi ñga ñuhiví saa. ²³ Te màdi cuísi ñuhiví nduá quidá ducán; còo, ndè mii stná-ndà, na ian nsíhi ini-ndà ndiatu-nda cuu ducán. Doco vichi iá iin ñà-ndiaha sàni nihítahví-ndà, divi ñà-cucumi-nda Espíritu Ì xí-yá, vèchi divi-ya nduú tnùmanì primeru xì-nda nùu-yá. Ñayùcànduá ndiatú cuísi-nda ndè cachi sàà tiempu cachi vate-yá xì nsidaa nèhiví ñà-divi dèhe-ya xínduu-nda, dandu quee ndisa-nda libre, (mà quidá gá-ndà cuàchi). ²⁴⁻²⁵ Vèchi na ní càcu anima-ndà, divi tnùndé ini jaàn nduá ni nìhì-ndà. Ñayùcànduá, cuéyàà-ni ni cùndiátú-ndà dècuèndé cachi cuni-ndàñá, vèchi nú tnùndé ini ndisa nduá, dandu ñà-tàñáha ga nìhì-ndà nduá, vèchi nú sàni nìhì-ndà iñàha, dandu mà cáchi gá-ndà xán nduá tnùndé ini.

²⁶ (Ináhà-ndà), mà fuerte anima-ndà, doco Espíritu Ì xí Dios, chindéé-yá ndohó, vèchi có-cundáà ini-ndà nansa càcàn tàhvi-ndà nùu Yuandiaha-nda modo ndiá icà-ndà, doco Yà-ì mà, càhàn nihni-ya sàhà-ndà nùu Yua-nda Dios, mate ndohó, cuisì-nì sácàn ini-ndà quidá-yá, te ni có-sàà-ndà cachi claru-ndà ni-iin palabra. ²⁷ Doco mii-yá, indéhe váha-ya nansa iá anima iin iin nèhiví, te ináhà stná-yá nansa nihnú ini Espíritu Ì xí-yá, vèchi Yà-ì mà, cuisì ñà-nduá cuní Yuandiaha-nda nduá xicàn tàhvi-yá sàhà-ndà.

Na xínu tiempu icúmí-ndà cundee-nda nùu nsidaa tnùndohò

²⁸ Ináhà stná-ndà ñà-yòhò: nsidanicuú iñàha cuú xì-nda, ñà-chindee xì-nda sàhà ñà-vàha xì-nda nduá, nú cuú ini-ndà sàhà Dios, te nduu-nda ana ni chitnùnì ini-yá cana-ya ladu xì-ya. ²⁹ Vèchi nsidaa nèhiví sà-ináhà-yá dècuèndé antes, divi ni chitnùnì ini-yá sàà-nè cunduu-ne nahi Dèhemani-yá (Jesús), te ducán cundoo cuàhà gá dèhe-ya, te Jesús cunduu dèhe-ya primeru. ³⁰ Daaní, nsidaa ana ni chitnùnì ini-yá cunduu nèhiví xí-yá ducán, divi nduú ana ni cana-ya. Te nèhiví ni cana-ya, divi ni nìhì stná ni ndee vàha nùu-yá. Te nsidaa ana ni ndee vàha nùu-yá ducán, divi ni nihítahví stná tnùñuhu ndiaha xí-yá.

³¹ Pues nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà vichi? (Dohó cachi-ndà): nú Dios iá sàhà-nda, dandu còo ni-iñàha cundee nùu-ndà. ³² Vèchi cunaha-nsiá, ni Dèhemani-yá cóni cùhí ini-yá; ni sàhatahvi-yándò ni xihì-yàmà

sàhà nsidaa-nda. Ñàyùcànduá seguru icúmí-yâ cuàha stná-yándó nsidaa ñà-nduá xiñuhu gá-nda. ³³ Te vichi, ¿a ía ana cui dacuidá cuàchi diquì-nda nú sàni nacàxin-yándó? (Còó, mà cúí), vâchi sàndènhí vâha-yandó. ³⁴ Te ¿a ía stná ana cui dacúnsidá cuàchi xi-nda? Còó, vâchi divi Cristu nì xihì cuenta xi-nda, te nì natiacu-yâ, dandu nì sàcòo-ya ladu cuàhà Yuamáni-yá Dios, te ndé cáhàn nihni stná-yâ sàhà-nda. ³⁵ Daani, ¿a ía stná ana cui dacúxió xi-nda nùu Cristu ñà-màsà cúú gá ini-yâ sàhà-nda? Còó, mà níhìndèè-né ducán, mate cuàhà tñùndoho ni coó, te ò cuàhà vida ni yáha-nda, te ò ni quidá quíni nêhivi xi-nda. Doco còó, mà níhì-né ducán, mate ni coó tnama, ò ni yáha ndahví-nda, ò núu cuàhà peligrú ía-nda, te cuní nêhivi cahni-néndô, doco iin-ni cuú ini Dios sàhà-nda. ³⁶ Vâchi, ducán cachí stná tutu ìì (ndé cáhàn nêhivi xi-yâ, cachí-nè): Sàhà ñà-nduú-nsí nêhivi xí mii-ní, ñàyùcànduá ndui te ñuú nchícùn nêhivi nsiùhù ñà-cahni-né nsiùhù, quidá-né cuenta na ian riì nduú-nsí cundaca-ne nsiùhù cùhùn ndé cui-nsí.

Ducán cachá. ³⁷ Doco cunaha-nsiá, nsidaa tñùndoho ma, sàni cundee dahuun-nda núá, vâchi cuú ini-yâ sàhà-nda, te chindéé-yándó. ³⁸⁻³⁹ Te yùhù, ináhá vâhi iin-ni icúmí-yâ cuu ini-yâ sàhà-nda mate ni cuní-nda cuàhà vida, te ò ni sàá-nda cui-nda, te ò ndéni ñàhà nì cui ni quidá iin ángel, ò iin ana dandacú, ò iin ñà-malu, doco iin-ni icúmí-nda cundoo-nda nùu-yâ; mate ni coó cuàhà tñùndoho quìvi vichi, ò tnaa idá, doco cunaha-nsiá, còó ni-iin ana ndoó ansivi, ò andea, ò ndéni nì cui, mà cúí dacúxióándó nùu ndahà-yâ, vâchi cuú ini-yâ sàhà-nda, te sàhà Stoho-nda Jesucristu (sàni indehè ndahví-yándó).

9

Icúmí Dios chindee-yâ nêhivi raza Israel

¹ Nêhivi xí Cristu ndui, te ináhá-yâ ñà-ndáa nduá (cuàhìn cachí xi-nsiá); te icúmí cachí ndàì xi-nsiá, vâchi inacáá stná Espíritu ìì xí Dios ini, ñàyùcànduá, ináhí ini anímè ñà-ndáa nduá cuàhìn cachí yohó. ² Cunaha-nsiá, cuàhà gá tñùnsí ini ié, te nicanicuahàn ía ñà-nduá dandoho-xí, ³ vâchi (nacání ini) sàhà ñànitnahi, divi nêhivi raza xi. Dispuestu ié nihichihén, te ndañuhí nùu Cristu nì cúí (sàhà-ñá ni sàá tnahi càcu-ne nùu-yâ). ⁴ Vâchi divi descendencia xi xii-nsí Israel nduú stná-nè, te quidá stná-yâ cuenta na ian dèhe-ya nduú stná-nè; mahi mii-né nisa itnuú ndiaha-yá. Dècuèndè nì ndatnuhu sahnú stná-yâ xi-né, te nì saquin-yâ iin tratu, nì sàha-yanè ley ìì xí-yâ. Te nì cachitnùhu stná-yâ nansa cunucuachi-né nùu-yâ na cahvi-néyà. Te cuàhà gá ñà-ndiaha ìì nì quida-ya comprometer xi-né. ⁵ Te yohòtéhè primeru-nè, divi yohòtéhè xii-nsí, (cuàhà gá fama-nè) nì sàcòo; te iin nêhivi ñuu-nsí nì sanduu stná dihi Cristu. Te Cristu, nicanicuahàn naquimanì-nda mii-yâ, vâchi Dios nduú-yâ, te dandacú-yâ nùu nsidanicuú ñàhà, amén.

⁶ Doco nsidaa ñà-nduá nì cachí Dios (sàhà raza-nsi mà), màsà cúníhnú ini-nda sàni yàha uan. Vâchi màdi nsidaa descendencia xi xii-nsí Israel nduú ndisa nêhivi ìì xí raza mà. ⁷ Mate descendencia xi Abraham nduú-né, doco có-cùnì cachàmà ñà-nduú ndisa stná-nè cuenta xi Abraham, vâchi nì cachí Dios xi nêcuàchi sahnù-mà ñà-cuisì descendencia xi dèhe-ne Isaac cunduu nêcuàchi nihitáhvì. ⁸ Te palabra jaàn cuní cachí ñà-còò ni-iin nêhivi cunduu dèhe ndisa Dios sàhà cuisì raza-nè. Còó, dèhe-ya nduú nsidaa ana nì saquin-yâ iin compromisu sàhà-xí. ⁹ Vâchi (ducán nduú modó nì quesaa dèhe Abraham); vâchi nì ìa iin palabra nì cachí sahnú-yâ xi nêcuàchimà, divi

ñà-yòhó: “Iin quìvì señaladu icúmî quixi, te daa sá-lá dèhe (ñahàdihí-ní nani) Sara”.

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, màdi cuísi ñà-jaàn nduá iá, vâchi iá stná ñà-nduá ni cuu xi Rebecca, ñahàdihí xii-nsí Isaac. Na ñuhú dèhe-ne nduú cuatí, ¹¹⁻¹² ni cachi Dios xi-né: “Dèhe-ní cacu primeru icúmî cunucuachi nùu luchí nchícùn gá”. Doco (na ní cachi-yá ducán), tàñáha ga tũnuù méé mà, tàñáha ga quida-tè ni-ñáha, ni-iin ñà-vâha, te ni-iin stná ñà-có-lá vâha. Doco ñà-jaàn ni cachi-yá sàhà-ñá cunahà claru có-nâcâxin-ya ni-iin nèhivì sàhà obra quidá-né, cuísi sàhà-ñá ducán chítñuní ini-yá quida-ya. ¹³ Te ducán ni cachi stná-yá nùu tutu ì: “Jacob cuú ini sàhà-xí, doco Esaú, còo, có-xiñùhí-te”, ni cachi-yá.

¹⁴ Doco nú ducán nduá, ¿a ñá-cô-quidá víi Dios nduámà? Còo, ¿màsà nunca cachi-ndà ducán! ¹⁵ Vâchi dohó ni cachi stná-yá xi Moisés: “Cuisi yùhù icúmî cachi ana cundehè ndahví, te ana cuàhìn cuhi ini”. ¹⁶ Ñâyùcânduá, màdi ñà-nduá cuní nèhivì quida-ne nduú ñà-cundiaa, ni màdi stná ñà-nduá sáhandee íní-nè quida-ne; còo, cuisì cundiaa ñà-cundehè ndahví-yànè. ¹⁷ Vâchi nùu tutu ì itándiaa palabra yohó ni cachi Dios xi rey ñuu Egipto nani Faraón: “Yùhù, sàni chitñuní ini cunduu-ní iin rey, doco ¿índù chuun? Cuisi sàhà-ñá cundeí nùu-ní xi poder cahnú xí, dandu cundaà ini nèhivì inicutu ñuhivì sàhí, nansa iá poder xi”, ni cachi-yá. ¹⁸ Ñâyùcânduá, nú ducán cuní-yá, vâtùni cundehè ndahví-yá iin nèhivì, te inga-nè nsidacaxin-yá anima-xi.

¹⁹ Doco (sàhà ñà-jaàn) vihini cachi stná iin nèhivì: “Nú ducán quidá Yua-nda Dios, dandu có-ndiá icà-yá cutnii-ya cuenta sàhà cuàchi-nda, vâchi mii-yá nduú-yá mii-yá, te ¿ndiá quida ndohó?” ²⁰ Doco còo, màsà cachí-ndà ducán, vâchi có-ndudává-ndá xí mii-yá, te ¿índù chuun cachí-ndà ducán xi-yá? Vâchi ni cachí-ndà iá iin quidi ni quidavàha iin nèhivì. ¿A vâtùni nú ni cachá` xi-né: “¿Índù chuun dohó ni quidavàha-ní yùhù?” Còo, ²¹ vâchi icúmî tíaa ma derechu quidavàha-neà nansa ni cúdí ini-nè. Vâtùni tni-ne chii barru, te tavà-né iin quidi finu, dandu quihin stná-nè inga iyuhá, te quidayucun stná-nè inga quidi chicá corriente.

²² Pues ducán stná xi mii-yá, mate cuní-yá dacuní-yá nèhivì (xicá ichì malu) ñà-fuerte guá castigu xi-ya, te ñà-càhnù-guá poder xi-ya, doco caní tiempu ni quidandee ini-yá sàhà-né mate ndiá icà-né ñhì-né castigu, te xínduu-ne cuisì ana icúmî ndañuhu yàchì quida-ya, (nahi quidi corriente mà). ²³ Doco ndohó, còo, (tucu iá), vâchi na iin quidi finu nduu-nda nùu-yá, te cuní-yá cundaà stná ini nèhivì ñà-ndiaha guá quidá-yá xi ana indéhe ndahví-yá. Te divi nècuàchì cundiátù mà nduú ndohó nècuàchì ni chitñuní ini-yá ñihítàhvi xi tñùñuhu ndiaha xí-yá. ²⁴ Ñâyùcânduá, ni cana-ya nsidanicuú ndohó, màdi cuísi nèhivì raza Judea. ²⁵ Vâchi dohó cachí stná tutu ni tíaa Oseas sàhana ndé cachí Dios palabra yohó:

Nèhivì yucán, mate sàni cachi xi-né có-nduú-né nèhivì xí, doco después icúmî cachi xi-né ñà-nduú-né nèhivì xí. Cóni sácúú ini sàhà-né antes, doco icúmî sàì cachi ñà-mànì gá-nè nùí. ²⁶ Vâchi nèhivì ñuu ndé ni cachi ñà-có-nduú-né nèhivì xí, pues divi-ne cunduu-ne dèhe ndisa yùhù ana nduú Dios vivu.

²⁷ Doco nècuàchì Israel, dohó ni tíaa Isaías sàhà-né: “Mate cuàhà gá nècuàchì Israel ndoó nahi ñusi cuatí ndoó yuhù mar, doco sacu-nè icúmî cacu. ²⁸ vâchi ñà-nduá sàni cachi Stoho-ndà Señor quida-ya ñuhivì yohó, yàchì icúmî-yá daxínu dahuun-yañà”. ²⁹ Daaní, ñà-yòhó ni cachi stná Isaías mà:

Ansivéhé Stoho-ndà Señor, vâchi dandacú-yá nùù nsidanicuú ìñàha; te nú mà dácâcu-ya iin ùi-ndà nì cùí, dandu (nsihi dahuun-nda) na ian nì cuu xi nêhivi ñuu Sodoma xì nêhivi ñuu Gomorra.

³⁰ Nú ducán nduá, dandu ÷nansa cachi-ndà sàhà nècuàchi có-nduú raza Israel? (Pues dohó cachi-ndà): mate cóni sánándúcú-nê nansa cui ndee vâha-ne nùù-yá, doco vichi vâtùni nìhitàhvì-né ducán nú nì cúníndísá-néyà.

³¹ Doco nècuàchi Israel, mate nchícùn-nè iin ley tuxí ini-nè ñà-ndee vâha-ne nùù-yá, doco còó, cóni nìhì-né natùì-ne nùù-yá ducán. ³² Te ÷índu chuun? Pues divi sàhà-ñá cuní-nè nìhitàhvì-né sàhà cuisì obra quidá-né, te màdì sàhà ñà-nìhnú ini-néyà. Vâchi (na ní cuduchi ini-nè sàhà Jesús), dandu nì cuu xi-né na iin nêhivi nì saquihì sàhà-xí iin yùù, te nì sàcàsàn-né. ³³ Vâchi divi ducán nì cachi Dios nùù tutu ùì, (ndé cachi-yà):

Cuàhìn techuín iin ana sàà ñuu Sión, (divi nduú Jerusalén), te cunduu-ya na iin yùù cahnú caquihì sàhà nêhivi, te ndua-nè, vâchi nêhivi ñuu mà, icúmí-nè cuduchi ini-nè sàhà-yá. Doco nêhivi cunindisa-xi-yá, mà sàà-nè naxicocuñin ini-nè.

10

Ndéni nêhivi ní cui, nú nì cúníndísá-né Jesús, vâtùni càcu-ne

¹ Ñáni, xì nsidaa animé cuní càcu nêhivi raza xi Israel nùù Dios, te ñà-jaàn nduá siempre xicàn tàhvì nùù-yá. ² Pues ñà-ndáà nduá, sáhandee ini-nè cahvi-néyà, doco tà cundáà vâha ini-nè nansa ndiá icà-né quida-ne. ³ Cuní-nè ndee vâha-ne nùù-yá, doco sàni nacuaà-né modo nì cachi-yá quida-ne ducán, te modo xi mii-né cuní-nè quida-neàmà. Ñâyùcànduá, ducán queá na ian sàni cahfichi ini-nè ichì mii-yá. ⁴ Vâchi cunaha-nsiá, nú ichì Cristu xiníndísá-ndá, te ducán sàni ndee vâha-nda nùù-yá, dandu còò cá necesidad cunchicùn gà-ndà ley sàhana.

⁵ Daaní, Moisés, nì tiaa stná-nè iin palabra sàhà nêhivi nchícùn ley mà, te sàhámà cuní-nè ndee vâha-ne nùù-yá nì cùí. Dohó nì cachi Moisés: “(Cuisi) nú quida ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-nduá cachí ley mà, dandu nìhì-ndà cuti-acu ndiaha-nda”. ⁶ Doco nú sàhà fe xi-nda cuní-ndà ndee vâha-nda nùù-yá, (dandu nì cúníní-nda palabra yohó) cachí stná ley mà: “Màsà cútúxí ini-ndà mii-nda icúmí-ndá nana-nda ndè gloria —na ian cuàhàn-ndà cundaca-nda Cristu nuu ndè ñuhivì yohó— còó; ⁷ nì màsà cútúxí stná ini-ndà ñà-icúmí-ndá nuu cunú-ndà ndè tixi ñuhivì”, na ian cuàhàn-ndà danátíacú-ndà Cristu, te cundaca-ndayá naxinu yohó. Còó. ⁸ Pues ÷nansa ndisa cachí palabra mà (quida-nda)? Divi dohó cachá: “Yatni uun iá palabra xi-ya, mà úhì càhàn-ñá, mà úhì cunihnu vâha inì-ñiá ini anima-ní”. Te divi palabra mà nduá cachítñuhu-nsi xì nêhivi na cachí-nsì xì-né xiñuhu cunindísá-né mii-yá. ⁹ Vâchi nú cachí vate-nda ñà-mii Jesús nduú Stoho-ndà Señor, te ini anima-ndà xiníndísá-ndá ñà-nì natiacu-yá nì quida Dios, dandísá, càcu anima-ndà nùù-yá. ¹⁰ Vâchi ini anima-ndà nduú lugar ndé xiníndísá-ndáyá, te ndee vâha-nda nùù-yá; te xì yuhù-ndà cachí vate-nda (ñà-nchícùn-ndà mii-yá), dandu xì ñà-jaàn nìhì-ndà salvación xi-nda. Palabra yohó nduá cachítñuhu-nsi xì nêhivi.

¹¹ Vâchi dohó cachí tutu ùì: “Nì-iin nêhivi, mà sàà-nè naxicocuñin ini-nè ñà-nì xiníndísá-né mii-yá”. ¹² Vâchi iin-nì ndiaá nsidaa-nda nùù-yá, nahi nècuàchi raza Judea, te ducán stná nêhivi inga ñuu. Vâchi imindaa Stoho-ndà Señor iá-yá nùù nsidaa-nda, te ndiaha gà sáhatahvì-yándô gracia

xi-ya na ndácùcahan-ndayá. ¹³ Vàchi nsidaa ana ndacùcahan xi quivì-yá, icúmí-nè càcu-ne. ¹⁴ Doco (nàhà xicà), nú tãñáha ga cunindisá nèhivì-yá, mà ndácùcahan-néyà. Te-ni còò stná nansa cunindisá-néyà nú tãñáha ga cunitnùhu-ne sàhà-yá. Te-ni còò stná nansa cunitnùhu-ne sàhà-yá nú còò ana cachitnùhu xi-né. ¹⁵ Te ni mà cacánúú stná ana cachitnùhu sàhà-yá nú còò ana techuun-xi-né. Nàyùcàndüá, dohó cachí stná tutu ì: “Na ndiaha màni iá nú sàni quesaa ana cachitnùhu xi-nda razón ndiaha xí mii-yá”.

¹⁶ Doco màdi nsidaa nèhivì raza Israel ni càhvì xì razón ndiaha ma. Vàchi (dohó) ni cachí stná Isaías (xì Dios): “Sacu nèhivì ni xinindisa-xi ñà-ndüá ni cachí-nsì xi-né (sàhà mii-ní), Stoho-nsì Señor”. ¹⁷ Nàyùcàndüá, sàni cundaà ini-ndà, dihna icúmí-ndá cunini-nda (palabra), dandu nihì-nda cunindisa-nda. Te ñà-ndüá cunini-nda, divi razón xi Cristu ndüá.

¹⁸ Doco amádi sàni inini nèhivì raza Israel. Jaan. Ñà-ndáa ndüá sàni inini-ne palabra mà, vachi (cachí tutu ì): Inicutu sàni tiacutnùhu-ne palabra (sàhà-yá). Dècuèndè ndè chicá xica sàni xinitnùhu-ne.

¹⁹ Doco ¿a sàhà ñà-cóni cundáa ini nèhivì Israel, ñàyùcàndüá (cóni xiníndisá-né)? (Pues cunini-nsia palabra) ni tiaa Moisés, (ndé cáhàn Dios xì nèhivì Israel, cachí-yà):

Mii-nsiá, có-nàcúnì-nsiá nèhivì inga ñuu ñà-ndüú-né ñuu ndisa, doco (ñà-cuàhà guá gracia) cuàhin quide sàhà-né, icúmí-nsiá cumbidia ini-nsia sàhà-né. Te mate ni có-sàà nèhivì ñuu mà cundaà vaha ini-né vichì, (doco icúmí chindeí-nè), dandu cuidà ini mii-nsiá sàhà-né, ni cachí Dios.

²⁰ Daaní, después ni tiaa stná Isaías inga palabra xi-ya. Ndee ní cáhàn-yà, te dohó ni cachí-yà:

Nèhivì cóni nándúcú xì antes, sàni nihitáhvi-né cahvi ví-né yùhù vichì. Mate antes cóni sándúlócò-nè sàhì, doco vichì sàni dàtnüi sàxinítnünì-nè.

²¹ Doco sàhà nècuàchi raza Israel, dohó cachí-yà: “(¡Ndahví-nè!) vachi ndui te ñuu ìin cáhàn xi-né, te caná stnáì-nè, doco có-ìniní-né, cutu cáhàn-nè dìqui palabra xi”.

11

¹ Pues nú ducán ndüá, dandu ¿nansa cachí-ndà? ¿A ñà-sàni nacoo nihni Dios nèhivì xí-yá (Israel) ndüá vichì? Còò, màsà cachí-ndà ducán. Vachi canaha-nsiá, yùhù nduú stnáì iin nèhivì Israel. Yohòtéhè stnáì nduú Abraham, te descendencia xi xì-nsì Benjamín nduú stnáì. ² Vachi nèhivì raza-nsì Israel, dècuèndè chicá sàhana sàni cachí Dios ñà-nèhivì xí mii-yá nduú-né. Nàyùcàndüá, màdi-ñà sàni nacoo nihni-ya nèhivì xí-yá ndüá.

Mà nunca sàà ndañuhu nèhivì raza Israel

Amádi sá-ináhá-nsiá nansa cachí tutu ì ndé cáhàn Elías, xicàn tàhvi-né nùù Dios, nacání-né xi-yá ñà-cuàhà guá cuàchi nèhivì Israel iá. Pues divi palabra yohó ni cachí-nè xi-yá: ³ “Nsiùhù nècuàchi cáhàn cuenta xi-ní, sà-cuàhà-nsì sàni sahni nèhivì, te sàni dándütù stná-nè nsidaa lugar ndé cahvi-nsì mii-ní, Stoho-nsì Señor: làcà mindai ndói, te nchícùn stná-nè ñà-cahni-né yùhù”.

⁴ Doco ¿ndá ndüá ni cachí Dios xì Elías mà? Dohó ni cachí-yà: “Còò, vachi sàni chitnùnì inì ñà-cundoo usà gà mil nèhivì-xì mà cáhvi xí yùù yócò nani Baal, ni mà sàà stná-nè cuitasisi-né nùá”, ni cachí-yà. ⁵ Te ducání iá stná tiempu vichì. Sàhà gracia xi-ya ndoó stná dava nèhivì Israel xiníndisá xí-yá vichì, mate

sacu xínduu-ne, doco sàni nacàxin-yanè. ⁶ Te nú cuisì sàhà gracia xi-ya nduá, dandu mà cúí cunduu stná sàhà obra nì quidá-né. Vachi nú ni cúndiáá obra xi-ne nùù-yá nì cúí, dandu mà cúndiáá gà stná gracia xi-ya. ⁷ Te nú ducán nduá, dandu ¿nansa cachi-ndà vichi? Pues dohó cachi-ndà: cuàhà gá nèhivì Israel cóni nihì-né (ñà-ndiaha ì) nìsa nanducu guá-nè; cuisì nèhivì nì nacàxin Dios nì nihitáhvì xán. Dandu cuàhà gá dava nècuàchì Israel mà, nì yàha nì nducaxin anima-nè. ⁸ Te dohó cachì stná nùù tutu ì: “Sàni chitnùnì ìni Dios cucumi nèhivì mà iin anima mà ndúlócò gà, na ian quídì-nè, quidámáxìní-nè, na ian cuaá-nè, te ò doho stná-nè, tè decuèndè quivì vichi, ducán iá xi-né”, cachì tutu mà. ⁹ Daaní stná David sàhana, dohó nì cachi stná-nè:

Nì sàá nèhivì (malu mà) yàha-ne tnùndoho na meru ndoo-né quidá-né vicò xí-né, te yàchi nì cúndiáamá; te nì sàá stná-nè yàha-ne cuàhà vida, dandu nacuitacùhà sàhà cuàchi-ne. ¹⁰ Te màsà sàá stná-nè cundaà vàha ini-nè; còó. Nì sàá-nè cunsida-ne (castigu xi-ne) nicanicuahàn, nì cachi David.

¹¹ Ñàyücànduá, vichi ndisa iá falta xi nècuàchì Israel. Doco, ¿a sàni ndañuhu dahuun-ne ñà-nì quida-ne ducán? Còó, vàchi cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì quida-ne falta mà, ñà-jaàn nduá disàhà-xì sàni nihì stná nsidaa nèhivì inga raza nansa càcu anima-nè. Daaní, después vihini naxicocuñ stná ini nècuàchì Israel na indéhe-né ñà-sàni càcu nèhivì inga raza mà. ¹² Cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì quida nècuàchì Israel mà falta, ñàyücànduá cuàhà gá ñà-ndiaha ì sàni ndoo nùù dava ga nèhivì ñuhivì. Doco nú sàhà falta xi nècuàchì mà sàni nihitáhvì nèhivì dava ga, dandu chicá más ndiaha nàcòo na sàá quivì nàcúndoo vàha nècuàchì mà xi Dios.

Nansa nì nihitáhvì nèhivì nsidanicuú raza coo nansa càcu-ne

¹³ Vichi cuàhìn càhìn xì mii-nsiá nècuàchì có-nduú nèhivì Israel. Yùhù, nùù Dios sàni nhì chuun cacanuì cachitnùhi palabra xi-ya xì mii-nsiá. Te ndisa iin chuun ndiaha nduá, cachì. ¹⁴ Te cunì quida viì chuun yohó sàhà-ñá cundehe stná nèhivì raza xì, àma ndúdì stná ìni dava-ne (cunindisá stná-nè), te càcu-ne. ¹⁵ Vàchi nú (sàhà cuàchi-ne) nì cuxio-ne nùù Dios, te sàhámà nì nihì dava ga nèhivì ñuhivì nì nàcúndoo vàha-ne nùù-yá, dandu (chicá más ndiaha) icúmi nàcòo nú sàni nandudì tu ìni Dios sàhà-né. (Ndiaha gá ndisa) queamà na ian nì xihì iin nèhivì, te nì natiacu-nè.

¹⁶ Cunaha-nsiá, cachì estilu sàhana sàhà pan primeru ñà-nduá pan ì dócò-ndà nùù Dios. Te nú ducán nduá, dandu nàhà xicà ì stná dava ga yusàn nì cuàha pan mà. Te nahi seña jaàn nduú palabra yohó (sàhà nèhivì Israel, vàchi nú ì yohòtèhè-né sàhana, dandu ì stná nsidaa gá descendencia xi nècuàchì mà vichi). Te ducán iá stná nahi yohó iin yutnù; nú iá vàha yohò-nú, dandu nsidaa stná rama-nu iá vàha.

Nahi chiò yutnù nì natnì tnahá nduú nèhivì có-nduú raza Israel, cachì Pablo, vàchi sàni nihitáhvì stná-nè ñà-ndiaha ì nìsa icumi cuisì nècuàchì Israel antes

¹⁷ Vàchi nècuàchì raza-nsì Israel, na iin yutnù tàtá olivo, ducán nduú stná-nè, te nsidaa nèhivì inga raza, nahi chiò inga yutnù yùcù, ducán nduú-né. Daaní, nì cachì-ndà nì tahnè ìin ùi rama yutnù tàtá, te nì natnì tnahá xì iin ùi ndahà yutnù yùcù. Pues divì ducán nduá sàni quida Dios xì mii-nsiá nècuàchì inga raza; vàchi rama yutnù yùcù nì natnì tnahama, sà-itàcùà sàhà ñà-vàha dananá yohó yutnù tàtá mà; dítá fuertèa tècuì

nùu yohò-núma. (Te divi ducán iá stná xì mii-nsiá, sàni nihítàhvi stná-nsià ñà-ndiaha ì xí nècuàchì Israel.)

¹⁸ Doco màsà cútúxí ini-nsià chicá ndiaá-nsià nùu nèhivi Israel mà, vàchi divi sàhà nècuàchìmà sàni nihítàhvi-nsiá ñà-ndiaha ì mà, nacua iá xì chiò cuàti yutnù nì natnli tnahama, divi sàhà yohò yutnù mà itiácùà, màdi-ñá sàhà chiò cuàtimà itiácù yohò-nù.

¹⁹⁻²⁰ Doco vihini cachi-nsià palabra yohò: “(Chicá ndiaá nsiùhù) nùu nècuàchì Israel, vàchi (nì quindiaa Dios-nè nùu lugar xi-ne sàhà-ñá quihvi nsiùhù), na ian nì tãhndè chiò yutnù finu mà sàhà-ñá coo lugar quihvi chiò yutnù yùcù”. Pues ñà-ndáa nduá nì cuxio dava nècuàchì (Israel nùu Dios). Doco ¿índù chuun? Cuisi sàhà-ñá cóni sáníhnú gá ini-nè mii-yá. Ñàyùcándüà, mate nùu mii-yá ndoó-nsiá vichi, doco cuisì sàhà-ñá iin-ni nihnú vaha ini-nsiâyà nduá. Màsà cútúxí ini-nsià chicá ndiaá-nsià. Còó, chicá xiñuhu ñà-caquin-nsià cuidadu. ²¹ Vàchi (nècuàchì Israel mà, cóni quidá víi-né, te sàhájàn) nì cuxio-ne nùu-yá nacua nì cuu xi chiò yutnù tàtá nì tãhndè mà; ñàyùcándüà, ducán stná mii-nsiá ana nì quihvi después, cuidadu cundoo-nsià còtò dacúxíó stná Dios mii-nsiá.

²² Sàhà nsidaa ñà-jaàn, vátùni cundaà vaha ini-ndà nansa iá modo xi Dios; iá ndisa gracia xi-ya, doco iá stná nansa sàha-ya castigu. Vàchi nècuàchì raza nì tùcù inga ichì mà, cóni dácàcu-yanè, doco mii-nsiá, còó; màni gá nì quida-ya xi-nsiá. Doco iin-ni xiñuhu quida-nsià seguir cunchicùn-nsià gracia xi-ya, vàchi nú coó, dacúxíó stná-yá mii-nsiá nùu-yá. ²³ Daaní, nècuàchì nì cuxio antes mà, nú nì nácúníndisá-né mii-yá, vátùni (nàcúndoo vaha stná-nè xi-yá), te ducán queamá na ian nì natnli tnahá tù chiò yutnù nì tãhndè mà, vàchi Dios, icúmi-yá poder quida-ya ducán. ²⁴ Vàchi mii-nsiá, mate nècuàchì inga raza nduú-nsiá, doco sàni nihítàhvi-nsiá cuàhà ñà-vaha xi nècuàchì Israel mà. Te ducán queamá na ian nì tãhndè chiò yutnù yùcù olivo, te nì natnli tnahá-nu xi iin yutnù tàtá. Pues nú sàni nihítàhvi mii-nsiá ducán, dandu chicá mà ùhi nansihvi tu nèhivi raza Israel mà lugar primeru xi-ne, vàchi queamá na ian danátni tnahá tu-nda chiò yutnù finu ìcà mismo mii yutnù ndé nì tãhndèà.

²⁵ Ñàni, cunf cundaà ini-nsià sàhà iin chuun nisa ìa dèhé antes còtò cachi-nsiá ñà-chicá nchichí-nsià. Vàchi cunaha-nsiá, cuàhà nècuàchì Israel, quidámáxiní-nè vichi, te ducán icúmi coo ndè cachi sàa cuacatnahá nadaa ga nèhivi inga raza quihvi ichì mii-yá. ²⁶ Daaní, icúmi càcu stná nsidaa nècuàchì raza Israel, nacua cachí Dios nùu tutu ì:

Mahì nèhivi ñuu Sión descendencia xi Jacob, yucán icúmi quee mii-yá ana dacàcu xi-né, dandu dandáñuhú-yá nsidaa ñà-có-ndiaá nì quida-ne.

²⁷ Te nú sàni cuxio nsidaa cuàchi-nemà, dandu cundaà ini-nè sàni quida ndise cumplir palabra nì càhàn sàhnú xi-né antes.

²⁸ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá (cahichí ini) nèhivi Israel razón ndiaha xí Dios vichi, ñàyùcándüà na ian xiní ùhi-nèyà nduá, doco ñà-vaha xi mii-nsiá sàni queamá. Doco nècuàchìmà, màni cuàhà vá-né nùu-yá sàhà xii-né, vàchi nì cachi-ya xi xii-né icúmi-yá nacàxin-ya descendencia xi-ne. ²⁹ Te mà túha Dios naquihin-ya ñà-ndüà sàni sàhatahvi-yándò; nì mà túha stná-yá naxicocuiín ini-yá nù sàni chitnùni ini-yá cana-yándó. ³⁰ Antes cónisá íníní-nsiá mii-yá, doco vichi sàhà-ñá cóni íníní nècuàchì Israel, ñàyùcándüà mii-nsiá nì indehè ndàhvi-yá vichi. ³¹ Te ducání iá stná xì mii-né, mate có-íníní-nèyà vichi, doco ¿índù fin cucumiámà? Divi sàhà-ñá nacundehe ndàhvi-yànè nacua nì indehè ndàhvi stná-yá mii-nsiá. ³² Ñàyùcándüà, nùu mii-yá iin-ni xínduu

nsidanicuu-nda nêhivî cuâchi có-îníní xí-yâ. Te divi sâhâjàn vâtùni iin-ni cundehê ndâhví stná-yâ nsidanicuu-nda.

Nchichí gà nì quida Dios nsidaa obra xi-ya

³³ ¡Na cuahà guá obra ndiaha sàni quida Dios! Te nchichí sàstnùhù stná-yâ, ináhá-yâ nsidanicuu îñâha. Te ináhá-yâ ñâ-nduá cachí-yâ, xî ñâ-nduá quidá-yâ, mate nêhivî, có-sânihi ini-nê. ³⁴ Vâchi cóò ni-iin ana cundáa ndisa inî-xî nansa nihnú ini Stoho-ndâ Señor. Te ni cóò stná ana chicá nchichí, te ducán sâha-xi-yâ conseju. ³⁵ Ni cóò stná ana xícàn too-yâ îñâha nùu-xî, te cunihica-yâ nùu-nê; cóò. ³⁶ Vâchi mii-yâ nì quidavâha xî nsidanicuu îñâha, te sâhâ poder xi-ya iá ì nsidaa ñâ-jaàn ñuhivî yohó. Te cuisî sâhâ (ñâ-nî quèé gà más tnũñuhu) xí-yâ, ñâyùcânduá nì sâcòò nsidaamá, ansivéhé cahnú-yâ nicanicuahàn. Amén.

12

Nansa cuní Dios quida-nda xi vida xi-nda

¹ Pues vichi, sâhâ-ñâ cuahà guá sàni cuhi ini-yâ ndohó, ñâyùcânduá, sacúndâhví nùu-nsiá ñâ-dayâha dahuun-nsia mii-nsiá ndahâ-yâ, ñâni. Vâchi nú ducán, dandu queamâ na ian mii-nda nduu-nda promesa sâhatahvi-ndâyâ, doco iin ñâ-itiácú. Te ñâ-jaàn nduú stná meru promesa ìi cudí ini-yâ sâhâ-xí, vâchi divi nacua ndiá icâ-ndâ cahvi vii-ndâyâ ini anima-ndâ nduájàn. ² Doco modo chicuéhê nihnú ini nêhivî ñuhivî yohó, mãsâ cúnchícùn gà-ndâñâ. Xiñuhu ndusaa dahuun sâxinítñunî-ndâ sâhâ-ñâ dâma modo xi-nda, vâchi nú ni nâcúniñmu ndiaha ini-ndâ, dandu sââ-ndâ cundâà vâha ini-ndâ nansa cuní-yâ quida-nda, vâchi cuahâ obra vâha cudí ini-yâ quida-nda, xî cuahâ ñâ-íá vii.

³ Yùhù sàni nihitâhví gracia nùu-yâ (ñâ-quide chuun ndiaha xí-yâ). Ñâyùcânduá, cachí xî nsidaa-nsiá ñâ-mâ vâha ndanihi vâha-nda mii-nda mãs gà nùu ñâ-nduá ndiá icâ-ndâ. Xiñuhu nacani sahnú ini-ndâ sâhâ mii-nda segùn nansa ni sâhatahvi-yâ iin iin-nda cunindisa-ndâyâ, (te ducán cunucuachi-nda nùu-yâ). ⁴ Na ian indêhe-nda iquicúñú-ndâ, cuahâ ñâ-nduá icúmíá, doco iin ian xî chuun quidá. ⁵ Pues ducání iá stná ndohó. Sâhâ-ñâ nchícùn-ndâ Cristu, iin-ni iquicúñú xínduu nsidaa-nda, mate cuahâ-ndâ, vâchi iin-ni chindéé stnaha-nda iin-nda xi inga-ndâ nahi cuerpu-ndâ.

⁶ Ñâyùcânduá, iin iin-nda sàni nihitâhvi-ndâ iin ñâ-vâha cui quida-nda segùn nansa ni sâhatahvi-yândô gracia xi-ya. Ñâyùcânduá, nú sàni nihitâhvi-ndâ câhàn-ndâ iin razón ndiaha quixí nùu-yâ, dandu divi ñâ-jaàn nduá ni cúnsihi ini-ndâ quida-nda nacua sââ-ndâ xiníndísá-ndâ. ⁷ Te ò nú sàni nihitâhvi-ndâ cunucuachi-nda nùu ñânitnaha-nda, dandu divi ñâ-jaàn ni quidá stná-ndâ. Daaní, nú ñâ-chinaha-ndâ ñânitnaha-nda nduá ni nihitâhvi-ndâ, dandu divi ducan ni quida-nda. ⁸ Daaní, nú ni nihitâhvi-ndâ danâcúahandee stnahá ini-ndâ, dandu divi ducan ni quidá ndisa stná-ndâ. Te ò nú chuun ni nihitâhvi-ndâ nduú ñâ-dacútâhvi-ndâ ñânitnaha-nda îñâha, dandu divi ñâ-jaàn ni quidá stná-ndâ, doco mãdi sâhâ-ñâ ndanihi vâha nêhivî-ndó. Cóò. Te ò nú ni nihitâhvi-ndâ ñâ-cunuú-ndâ (chuun xi Dios), dandu ñâ-jaàn ni quidá stná-ndâ, doco viví-ni ni quida-ndañâ. Daaní, nú chuun ni nihitâhvi-ndâ nduú ñâ-cundehê ndâhví stnaha-nda, dandu ni cudí ini-ndâ quida-nda ducán.

Nansa ndiá icâ-ndâ quida-nda nú sàni quihin-nda ichi Jesús

⁹ Nsidaa-nda, icúmi-ndá cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, doco màsà dánání uun-nda. Te ni loho màsà cúú ini-ndà sàhà ñà-có-íá vàha. Còó; cuisì ñà-íá vìi ni cúnchícùn-ndà. ¹⁰ Te xiñuhu stná ñà-cuni màni stnàhà-ndà, vàchi iin-ni ñaní xínduu-nda; te siempre xiñuhu quidañuhu stnaha-nda, te ni nácóó stná-ndà ñanìtnaha-nda ni queé tnùñuhu xí mi-né, (màdi ndohó).

¹¹ Màsà cúdúsán-ndá; còó. Ni cuáhandee ini-ndà quida-nda ñà-nduá quida-nda. Xi nsidaa anima-nda ni cúnúcuáchí-ndá nù Stoho-nda Señor. ¹² Te iin-ni ni cúdí stná ini-ndà sàhà tnùndé ini ndiatu-nda nù-yá. Te nú yàha-nda tnùndoho, dandu iin-ni ni quidándéé stná ini-ndà, te nicanicuahàn ni càcàn tàhvi-nda nù-yá. ¹³ Te nú íá ñà-nduá xiñuhu iin nèhivi xí Dios, dandu ni chindéé-ndáné. Te siempre ni quidañhú-nda nècuàchì sàá visita vehe-nda.

¹⁴ Daaní, nèhivi quidá quíni xí-ndá, ni càcàn tàhvi-nda sàhà-né, màdi-ñà càcàn chihán-nda diquì-né.

¹⁵ Ni cúndóó díi-nda xi nècuàchì cudí ini-xi, te ò nú tnùnsí ini ndoó-né, dandu stná ndohó ni cúndóó stná-nda tnùnsí ini.

¹⁶ Iin-ni ni cúndóó màni nsidaa-nda. Màsà cútúxí ini-nda mii-nda nduu-nda mii-nda; còó. Xiñuhu ñà-cunihnu ndahvi ini-nda. Màsà cúnihnú ini-nda nchichí gà-nda. ¹⁷ Te nú sàni quida quini nèhivi xí-nda, màsà nácáni ini-nda naxicocufin-nda quida stná-nda xí-né nacua ni quida mii-né xí-nda. Siempre ni cuáhandee stná ini-nda quida vìi-nda xí nsidaa nèhivi. ¹⁸ Dècuèndè ñà-nduá sàa-nda quida-nda, ducán xiñuhu cundoo màni-nda xí nsidanicuú-né. ¹⁹ Ñani màni, màsà náchítacùhá-nda ñà-nduá quidá nèhivi xí-nda. Nù Dios ni ndóo nsidaájàn, vàchi dohó cachí-yà nù tutu ì: “Cuisì yùhù icúmi nachitacùhá xí sàhà nsidaa iñaha. Nsidaa ana inihíca, icúmi-né danáa-né quide, cachí Stoho-nda Señor”. ²⁰ Daaní, dohó cachí stná tutu ì: “Nú íá iin ana xiní ùhì xí-nda, te xihì-nè doco, ò xihì-nè tècuí, dandu ni dácúxí-ndáné, te ni cuáha stná-ndáné tècuí coho-ne. Vàchi nú ducan ni quida-nda, dandu icúmi-né nducahan-ne”.

²¹ Màsà cuáha-nda quida stná-nda nacua quidá nèhivi malu xí-nda; còó. Ni quidá vìi-nda xi-né, vàchi sàhàjàn ñà-sàni cundee-nda nù-né nduá.

13

¹ Nsidaa-nda ni cúníni-nda nècuàchì xidandacú, vàchi Dios nduú ana ni chitnùni ini-xi cundoo ana dandacú nsidanicuú lugar. Nècuàchì icúmi cargu vichi, nù mii-yá ni nihì-né chuun ma. ² Ñàyùcànduá, iin nècuàchì cahíchi ini xí autoridad, divi ley xi mii-yá nduá cahíchi stná ini-né. Te nsidaa ana có-ndúlócó (sàhà ley mà), tnùndoho nduá icúmi-nè nihì-né. ³ Vàchi chuun xi nècuàchì dandacú, có-nduá ñà-dayúhì xí-nda te nú quidá vìi-nda. Còó. Cuisì nècuàchì có-quidá vìi icúmi-nè dayúhì-nè. Te nú có-cùni-nda dayúhì-nèndó, dandu cuisì ñà-íá vìi ni quida-nda, dandu icúmi nècuàchì mà cudí ini-né sàhà-nda. ⁴ Vàchi ducán queá na iin chuun xi Dios nduá quidá-né sàhà ñà-vàha xi-nda. Doco nú có-quidá vìi-nda, chicá vàha ni yúhì-nda, vàchi autoridad mà, icúmi-nè derechu dandohó-nèndó, te vátuni quida-neá. Vàchi na ian nù Dios xinúcuáchí-nè na dandohó-né ana có-quidá vìi. ⁵ Ñàyùcànduá, xiñuhu cunini-ndáné, doco màdi cuisì sàhà-ñà yúhì-nda nihì-nda castigu, còó; sàhà stná ñà-màsà cúnisídá cuàchi-nda (nù Dios). ⁶ Ñà-jaàn nduá disàhà-xí chíyàhvi stná-nda renta nù ñuu-nda. Vàchi autoridad xi-nda, na ian nù Dios xinúcuáchí-nè, te ñà-jaàn nduú chuun xi-ne.

⁷ Ñâyùcàndùá, xiñuhu danáà-ndà ñà-ndùá iníhíca-ndá nùù iin iin nèhivì. Nècuàchì xícàn dihùn sàhà ñuu-ndà, ni cuáha-ndané, xì stná nècuàchì xícàn renta. Te nsidaa ana xiñuhu quidañuhu-nda, ni coó tnùñuhu xì-nda nùù-né. ⁸ Ni-íñàhà màsà cúníhíca-ndá nùù nèhivì. Doco ñà-ndùá iníhíca ndisa-nda nduú ñà-cuu ini-ndà sàhà-né. Te nú ni quida-nda ñà-jaàn, dandu ñà-sàni quida-nda cumplir nsidaa ñà-ndùá cachí ley ì nduá. ⁹ Vàchi dohó cachí ley mà: màsà càhàn-ndà xì inga ana có-ndùù nècuàchì vehe-nda, te màsà càhni stnaha-nda, ni màsà quídácuihná-ndá; ni màsà càhàn-ndà iin tnùhu sàhà ñànitnaha-nda; ni màsà xího stná-ndà ñà-ndùá icúmí nècuàchímà. Te íá gà màs ñà-ndùá cachá, doco nsidaa palabra jaàn, iin cuiisì palabra-ni nduá, vachi ñà-ndùá cuní cachàmà nduú ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua cuú ini-ndà sàhà mii-nda. ¹⁰ Te nú ducán quida-nda xì ñànitnaha-nda, dandísá (ñà-quidá víi-nda xì-né nduá), vachi còò dañu quidà-ndà xì-né. Ñâyùcàndùá, nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandísá ñà-sàni quida vii-ndà cumplir ley ì nduú stná.

¹¹ Nsidaamà xiñuhu quida-nda, vachi ináhá-ndá nansa vaxi tiempu vichi, meru tiempu (ñà-quida vii-ndà) nduá; ñâyùcàndùá màsà cúndóo-ndá quídámáxini-ndà, vachi vichi chícá sàcùyátní quivì càcu dahuun-nda, mà cuéé cuàhà gá' na ian (nìsa nihnu ini-ndà) na quivì nì xinindisa-nda mii-yá. ¹² Te vichi sà-ítúú tiempu danátnùù (Dios ini anima cuàhà nèhivì) inicutu, vachi tiempu vichi (na xicá-né ichì) ñáa, yàchì icúmíá yàha. Ñâyùcàndùá, ni nácóo dahuun-nda nsidaa ñà-ndùù chuun xì ichì ñáa ma, te nì cútùha-nda quida-nda chuun vaha ñà-cui chindee xi-nda caca-nda ichì ndé dat-nùù-yándó. ¹³ Xiñuhu cacanu vii-ndà nacua datnúù-yá ini-ndà. Te nacoo dahuun stná-ndà ñà-xíni-nda, xì-ñá quidà-ndà escándalo, te màsà càhàn stná-ndà xì nèhivì cóni nándàhà xì-ndà. Ni màsà quídá ndevàha stná-ndà ñà-íá quini; ni màsà náá stnahá stná-ndà, te màsà cúmbidia stnahá ini-ndà sàhà-ndà. ¹⁴ Cuiisì nacua nihnú ini Stoho-ndà Jesucristu, ducan ni cúníhnú stná ini-ndà, te ñà-jaàn nduá icúmí chindee xi-nda. Ni-iyuhu màsà cúníhnú ini-ndà ñà-ndùù ñà-chicuèhé nihnú ini nèhivì ñuhiví, còtó sàà-ndà quida stná-ndà ñà-jaàn.

14

Màsà cuítnùhu-nda ñànitnaha-nda

¹ Dava nèhivì, mate xinindísá stná-né mii-yá, doco có-sàà-né cundaà ini-ne (nansa íá nsidaa ley xi-ya). Doco ndohó, xiñuhu quidañuhu-ndané, te càhàn-ndà xì-né, doco màsà náá-ndà xì-né sàhà ñà-có-quidá-né nacua quidá ndohó. ² Vachi dava-nda, nsidanicuú comida xixi-nda; íá viá, cachí-ndà. Doco dava nèhivì, có-sàà-né cundaà ini-né, ñâyùcàndùá có-sàxí-né ni-iin cuñu, cuiisì inga íñàha. ³ Pues nècuàchì xixí nsidanicuú íñàha, mà vaha cahíchi ini-né iin ñànitnaha-ne có-sàxí cuñu. Te nècuàchì có-sàxí cuñu mà, màsà cuítnùhu-ne ñànitnaha-ne saxí xì cuñu, vachi iin-ni sàni ndee vaha stná nècuàchímà nùù Dios. ⁴ Vachi nú xítnùhu tnaha-nda ducán, dandu queámà na ian quida-nda na xítnùhu-nda ana quídáchúùn nùù inga nèhivì, te (ináhá-ndá) có-quidé víámá. Cuiisì lamú xì nècuàchímà icúmí cachí a quidá víi peón xi-ne, á coó. (Ñâyùcàndùá, màsà cuítnùhu-nda inga ana xinúcuáchì nùù Dios), vachi ádi vátuni sàà-né quida vii-né, vachi icúmí-yá chindee-yànè. ⁵ Dava nèhivì, quivì señaladu nduá nsidácáhnù-né, doco dava ga-né, iin-ni nihnú ini-né nsidaa quivì ndiaá. Pues cada iin iin-nda ni cúnáhá-ndá nansa

cuní-ndà quida-nda. ⁶ Nècuàchì chívàha xi iin quivì señaladu, sàhà-ñá niñnú vaha ini-nè Stoho-ndà Señor nduá. Te ducání stná nècuàchì có-chívàha iin quivì señaladu, nicanicuahàn niñnú vaha stná ini-nè mií-yá. Te nècuàchì xixí nsidanicuú stná comida, nù Stoho-ndà Señor xixí-nèa, te naquímání stná-nèyà sàhà-ñá. Daaní, nèhivì có-xixí ndéni comida nì cui, divi nù stná mií-yá có-xixí-nèa, doco naquímání stná-nèyà (sàhà ñà-nduá xixí-nè).

⁷ Vàchi màdi micuúsi-nda ndoo-nda ñuhivì yohó, te màdi inì-ni mií-nda cachí-nda cui-nda. ⁸ Vàchi nú itiácú-nda ñuhivì yohó, divi nù Stoho-ndà Señor ndoo-nda; te na sàa quivì cui-nda, mií-yá dandacú-yá sàhà stná mà. Ñàyùcànduá, a ducán itiácú-nda te ò ní xihì-nda, iin-ni nduu-nda nèhivì xí Stoho-ndà Señor. ⁹ Vàchi Cristu, divi sàhà ñà-ni sàa-yà cusahnú-yá nù nsidaa nsii, xì stná nècuàchì itiácú, sàhà ñà-jaàn nduá nì xihì-yà, te nì natiacu-yà nì ndanchito-ya.

¹⁰ Ñàyùcànduá, mà váha cuitnúhu-nda ñanitnaha-nda; mà váha cahíchi stnahá stná ini-nda. Vàchi nsidanicuú-nda, icúmí-ndá màcuíta stná-nda nù-yá, dandu cachí-yá xì-nda a ní quida vii-nda, á coó. ¹¹ Vàchi ducán cachí stná tutu ì ndé cáhàn Stoho-ndà Señor, cachí-yá:

Nicanicuahàn itiácú, ñàyùcànduá seguru nduá yohó cachí vichi: icúmí nsidanicuú nèhivì màcultasisi-né nùí, te cachi-nè (divi Dios nduí).

¹² Ñàyùcànduá, vátùni cundaà ini-nda, iin iin-nda icúmí-ndá nacuaàha-nda cuenta nù-yá.

Cuidadu ni cundóo-ndá sàhà ñà-nduá quida-nda, còtó sàhà ndohó sàa iin ñanitnaha-nda cuida cuàchi-ne

¹³ Ñàyùcànduá, màsà cuítnúhu ga-nda ñanitnaha-nda. Doco iá ndisa ñà-nduá xiñuhu quida-nda: xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñà-madí sàhà ndohó cuida cuàchi iin ñanitnaha-nda. ¹⁴ Vàchi yùhù ináhí, còtó ni-íñàha iá ñuhivì yohó nsidá cuàchi-xi inì-ni miá. Te ducán cachí stná palabra nì cachi Stoho-ndá Jesús xì-nda. Doco nú mií-nda dacuidá cuàchi-nda iñàha, dandu na ian iá ndisa cuàcha nù-nda. ¹⁵ Ñàyùcànduá, nú cudúchì ini iin ñanitnaha-nda sàhà iin ñà-nduá xixi-nda (ñà-tuxí ini-nè cuàchi nduá), dandu màsà cúxí gá-nda ñà-jaàn, vachi nú ducán, dandu có-quidá víi-nda, na ian có-cúú gá ini-nda sàhà nècuàchì mà nduá. Ñàyùcànduá, cuidadu ni cundóo-ndá ñà-màsà sàa ndañuhu anima iin ñanitnaha-nda sàhà ñà-cudíí guá ini-nda cuxi-nda, vachi sàhà stná nècuàchì mà nì xihì Cristu.

¹⁶ Vátùni iá nsidaa ñà-nduá quida-nda cahan-nda, doco cuidadu ni cundóo-ndá còtó cachi iin ñanitnaha-nda quini iá ñà-nduá quida-nda. ¹⁷ Vàchi ley xi rey xi-nda Dios, có-nduá iin ley sàhà ñà-xixi-nda ò ñà-xihì-nda. Còó, vachi nù mií-yá ñà-ndiáà ndisa nduú ñà-quida vii-nda, xì ñà-cundoo manì-nda, xì ñà-cudíí stná ini-nda quida Espíritu Ì xí-yá. ¹⁸ Vàchi nú ñà-jaàn quida-nda, dandu divi ñà-xinúcuàchí-nda nù Cristu nduá, te cudíí stná ini Yua-nda Dios sàhà-nda, dècuèndè nù stná nèhivì icúmí-ndá ndee vaha stná-nda.

¹⁹ Ñàyùcànduá, xiñuhu nacani cuàhà ini-nda nansa cundoo manì-nda xì ñanitnaha-nda, te nanducu stná-nda nansa nacuaàhandee ini-ndané. ²⁰ Te (cuidadu ni cundóo stná-nda) sàhà ñà-nduá xixi-nda, còtó sàhájàn dandañuhú-nda obra xi Dios (ini anima inga nèhivi). Ináhí, iá permisú caxi-nda, ò cuxi-nda ndéni iñàha nì cui. Doco mà váha caxi-ndañá nú tuxí ini inga-nè nduá cuàchi, màdí sàhà ndohó cuàhandee ini-nè caxi stná-nèa.

²¹ Chicá váha màsà cáxi-nda iin cuñu, ò coho-nda iin vinu, ò ndéni iñàha nì

cui nú tuxí ini iin ñanitnaha-nda cuàchi nduá, te vihini quida stná-nè ducán ñà-mà fuerte anima-nè. ²² Mate ináhá-ndá iá vaha caxi-ndà ndéni iñàha ni cui, doco ini-ni mii-ní-ndá ni chívaha-nda ñà-jaàn, chicá vaha, dandu cuisí mii-nda xi Dios cunaha-nda sàhà-ñá.

Nú còò ni-iin duda, te ináhá-ndá màdì cuàchi nduá quida-nda, dandu nansicáhán-ndá. ²³ Doco nú iá-ndà xì duda, te có-ináhá ndisa-nda a cuàchi nduá ñà-caxi-ndà iñàha, ò á coó, dandu iin falta cundua nú ni caxi-ndañá, vàchi có-xinindísá ndisa-nda iin ñà-vaha nduá. Vàchi cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá quida-nda, te có-xinindísá-ndá nduá iin chuun vii, dandu cuàchi cundua.

15

Màsà quidá-ndá cuisí ñà-cùdî inì-ni mii-nda, sino que ñà-cunduu ñà-vaha xi ñanitnaha-nda

¹ Ñàyùcànduá, ndohó tè-sà-xinindísá fuerte, ndiá icà-ndà quidandee ini-ndá sàhà ñanitnaha-nda nú tàñáha ga cunindísá vaha-ne. Te xiñuhu ñà-chindee stná-ndané, màdì-ñá quida-nda cuisí ñà-cùdî inì-ni mii-nda.

² Viví-ni ni quida-nda xi ñanitnaha-nda sàhà-ñá cundua ñà-vaha xi-ne, te cundoo-ne contentu, vàchi nú ducán, dandu chicá icúmí-nê nacuahandee ini-nè. ³ Vàchi ni stná Cristu, cóni quidá-yá cuisí ñà-nduá ni cùdî inì-ni mii-yá. Vàchi dohó cachí stná nù tutu ìì, (ndé cáhàn Cristu xi Yuamáni-yá), cachí-yà: “Ñà-nduá ni canàhá nèhivì dîquì mii-ní, yùhù ni nacuida xi nsidaajàn”.

⁴ Cunaha-nsiá, nsidaa palabra ni tiaa nècuàchì sàhana nùù tutu ìì, sàhà-ñá dacuahá stná ndohó nduá, te ducán dandu chicá cutùha-nda cucumi-nda paciencia, te nacuahandee stná ini-ndá, vàchi nú ducán, dandu chicá nsinuu ini-ndá ñà-íá ndisa tñundé ini ndiaha xi-nda. ⁵ Pues divi Dios nduú ana chindéé xí-ndá quidandee ini-ndá ducán, te nàcuahandee stná ini-yàndó. Ñàyùcànduá, nùù mii-yá xícàn tàhvì ñà-ni cùndóó màni nsidaa-nsiá nacua cuní Jesucristu quida-nda. ⁶ Te xícàn tàhvì stnáì ñà-iin-ni ni cúníhnú vaha ini nsidaa-nsiá, te iin-ni ni náquímànì stná-nsià mii-yá ana càhvì Stoho-ndá Jesucristu, divi Yuamáni-yá. ⁷ Te (ináhá stná-ndà) cóni cáhíchi ini-yà ni-iin-nda. Ñàyùcànduá, xiñuhu-ñá cahví stnaha-nda iin-nda xi inga-ndá, dandu chicá quee tñùñuhu xí-yá.

Nansa ni chitnùnì ini Dios ñà-cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu razón ndiaha xí-yá

⁸ Nsidaa palabra jaàn, ñà-yòhó nduá cuní cachà: ni quixi Cristu (ñuhivì yohó) ñà-quida-ya chuun ndiaha xí-yá sàhà raza-nsi Israel sàhà-ñá cuu ndisa ñà-nduá ni cachi Dios xi xii-nsí sàhana, te sàhà ñà-cundaà stná ini nèhivì ñà-mà túha-ya dandahví-yàndó. ⁹ Daaní, nsidaa stná nèhivì inga raza, ni indehè ndàhvì stná-yà mii-né, te vichi vètùni naquimanì stná-néyá sàhámà. Vàchi dohó cachí tutu ìì:

Icúmí naquimanì mii-ní (Dios), te cunini stná nèhivì nsidanicuú ñuu; cuàhìn nacuatui alabanza xi-ní, te taví tñùñuhu xí-ní.

¹⁰ Daaní, nùù inga xaan xí tutu ìì mà dohó cachí stná:

Vètùni cudìì stná ini mii-nsiá nèhivì nsidanicuú ñuu, nacua cudìì ini nèhivì meru ñuu ni nacàxin-ya.

¹¹ Daaní, inga xaan dohó cachí stná:

Nsidaa mii-nsiá nècuàchì inga ñuu, te inga raza, ni náquímànì-nsiá Dios, te ndanihi cahnú stná-nsiàyà.

¹² Daaní, stná Isaías, ni tiaa stná-nè iin palabra, te dohó cachá:

Icúmí quesaa iin descendencia xi Isaí, te chuun xi-ya cunduu ñà-cusahnú-yá nùù nèhivì nsidaa ñuu, te icúmí-nè cahvi-ne xi-yá, nì cachi Isaías.

13 Pues Dios nduú ana sáha xi-nda tnundé ini ndiaha xi-nda; ñâyùcàndùá xicàn tàhvi sàhà nsidaa mii-nsiá nècuàchì xiníndisá-xi-yá ñà-nì cùndóó-nsiá contentu, te ni yáha vâha stná-nsiá quida-ya, dandu chicá más icúmí coo tnundé ini xi-nsia quida ndudu ì xi Espíritu ì xi-yá.

14 Ñání, có-ìé' xi duda sàhà-nsiá; ináhí, vâha ndisa ini-nsiá, te cundáa vâha stná ini-nsia (sàhà ichì-yá), vâtùni dacuahá tnahá stná-nsiá ichì vâha.

15 Doco nùù tutu yohó tiaí iin palabra nùù-nsiá, te mate ní càhàn ndeí xi-nsiá iyuhu, doco cuisì ñà-nì dànsínúú ini mii-nsiá (sàhà ichì-yá) nduájàn. Vâchi (chuun quide ducán) nduá nì nihítàhví nùù-yá na ní quida-ya gracia sàhí

16 ñà-cundui iin ana cunucuachi nùù-yá, te cacanuì mahì nèhivì nsidaa ñuu cachitnùhi xi-né ñà-ndúú razón ndiaha xi Jesucristu. Vâchi cuní sàà cuàhà-né nùù-yá na ian ni cùndúú-né promesa dóqui' nùù-yá, dandu cudii stná ini-yá sàhà-né ñà-sàni nduhù stná anima-nè ni quida Espíritu ì.

17 Vichi sàhà-ñà nì chindee Jesucristu yùhù, ñâyùcàndùá vâtùni cudii ini sàhà chuun xi-ya sàni quide. 18 Doco iin chuun nì quida inga nèhivì, cóò, mà càhìn sàhámà, cuisì sàhà chuun nì chindee-yá yùhù, te nì cachitnùhi xi nèhivì sàhà-yá. Te cuàhà stná ñà-ndùá nì quide, te ducán nì xiníndisá cuàhà nèhivì inga ñuu. 19 Cuàhà milagru ndiaha nì quide, xi cuàhà seña fuerte, te cuàhà gá nì chindee stná ndudu ì xi Espíritu xi-ya. Ñâyùcàndùá, inicutu sàni cachitnùhi razón ndiaha xi Cristu ndé ñuu Jerusalén xi dècuèndé ladu Ilirico.

20 Vâchi ñà-ndúá siempre cuní nduá cùhìn ñuu ndé tàcùnì nèhivì palabra xi Cristu, te cachitnùhi xi-né ñà-ndúú razón ndiaha. Có-cùní cùhìn ndé sà-ìá ana quidá xi chuun ì mà. 21 Cóò, vâchi cuní coo nacua cachí tutu ì: Nècuàchì ñuu ndé tàñáha ga sàà razón sàhà-yá, icúmí-nè cunitnùhu-ne. Mate vichi tàñáha ga cunini-ne palabra mà, doco icúmí-nè sàà-nè cundaa ini-nè.

22 Cunaha-nsiá, divi sàhà chuun jaàn tàñáha ga sàì ndé ndoó-nsiá, mate ní cunì sàì cuàhà xichi ni cuí. 23 Doco vichi, cóò cá chuun icúmí ladu yohó, te sàcànì cuià cuàhà gá cuní sàì nàcòti mii-nsiá. 24 Ñâyùcàndùá, quivì quide disponer cùhìn ladu España, dandu yàhi. Daaní, nú sàni sandoo chiì-nda contentu, dandu iin ñà-vâha cundua nú ni chíndéé-nsiá yùhù ñà-naquihin tui ichì cùhìn ladu España. 25 Doco vichi cùhìn ñuu Jerusalén cunihì iyuhu ñà-chindee xi nèhivì xi Dios ndoó yucán. 26 Vâchi nèhivì ladu Macedonia xi ladu Acaya, ni nacani ini-nè nì dàcuátnáhà-né iin ñà-chindee xi nècuàchìmà, vâchi dava nècuàchìmà, ndahví yáha-ne. 27 Ñâyùcàndùá, nì cudii ini nècuàchì xicà mà nì dàcútàhvi tnahá-né, vâchi ducán ndiá icà-né quida-ne, vâchi divi nùù nèhivì ñuu Jerusalén mà nì quixi palabra vâha xiníndisá-né, nacua mii-né, (te ducán stná nsíuhù xi nsidaa stná mii-nsiá hermanu) ndoó inga ñuu. Ñâyùcàndùá, ndiá icà-ndà chindee-nda sàhà necesidad icúmí nècuàchì ñuu Jerusalén mà.

28 Daaní, nú sàni dàxínui chuun nacoì ñà-ndùá nì cutahví nècuàchìmà, dandu quihin tui ichì cùhìn ladu España, te ichì mà icúmí yáha stnáì ndé ndoó-nsiá. 29 Te nú sàni sàì, ináhí ñà-ìcúmí Cristu dachitu-yá anima nsidaa-nda ñà-ndiaha ì icúmí palabra xi-ya.

30 Ñání, yùhù ináhí, iin-ni nchícùn nsidaa-nda Stoho-ndà Jesucristu, te cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà quidá Espíritu ì. Ñâyùcàndùá, sacúndàhví

nùu-nsiá ñà-iin-ni ni cacán tàhvi-nsiá sàhí nùu Dios, nacua quidá yùhù, xícàn tàhvi stnái nùu-yá. ³¹ Cacán tàhvi-nsiá sàhí ñà-ni cácuì nùu ndahà nèhivì có-xinindísà ndoó ñuu Judea. Daaní, sàhà chuun cùhin ñuu Jerusalén ñà-nacoi ñà-chindee xi nèhivì xí Dios yucán, cacán tàhvi stná-nsiá nùu-yá sàhà ñà-ni cùdíni ini nècuàchimà sàhà ñà-ndúá cunihi cùhùn. ³² Dandísá vátùni cudii stná ini na sài ndé ndoó-nsiá, nù cuní-yá sài, te después coo chíi xi-nsiá quetatui. ³³ Pues vichi ni cúndóó-nsiá xi Dios, te ni yáha vaha-nsia quida-ya. Amén.

16

Ñà-ndúá ni cachi Pablo na ní casàhú-nè xi nsidaa nèhivì ináhá-nè ñuu Roma

¹ Yùhù quidè recomendar doña Febe, vachi vaha ndisa-ne, na iin cùha-nda nduú-né, te nduú stná-nè iin ana xinúcuáchí nùu nèhivì xí Dios natácá ñuu-nè Cencrea. ² Ñàyücàndúá, nacuna-nsia yehè-nsiá nùu-nè nacua ndiá icà-ndá quida-nda xi nèhivì xí-yá, vachi iin-ni nchicùn stná-nè Stoho-ndà Señor. Te nú iá necesidad icúmí-nè sàhà iin chuun xi-ne, dandu chindee-nsiánè, vachi cuahà gá sàni chindee stná-nè nèhivì dava ga, xi stná yùhù.

³ Cásàhú xi Priscila xi Aquila; nècuàchì nisa cutnahá stná xí quidá-nsi chuun xi Jesucristu nduú-né. ⁴ Dècuèndè cuahàn-nè cui stná-nè sàhí ni cùí, ñàyücàndúá yùhù naquímaní mii-né; te màdi cuísi yùhù, ndé stná nsidaa nèhivì cahvi xi Dios cuahà gá ñuu, naquímaní stná-nè nècuàchimà. ⁵ Te cásàhú stnái xi nsidaa gá nèhivì natácá vehe nècuàchimà cahvi xi-yá.

Daaní, cásàhú stnái xi Epeneto, vachi màni gá-nè nùí; nècuàchì primeru ni xinindisa-xi Cristu ladu Acaya nduú-né. ⁶ Te cásàhú stnái xi María. Ináhí, cuahà gá quidá nècuàchimà chuun (xi Dios) jaàn ndé ndoó-nsiá. ⁷ Te cásàhú stnái xi nècuàchì ñui nani Andrónico xi Junias. Ndúí-nè iá fama-nè nùu nsidaa gá nècuàchì apóstol. Te cunaha-nsiá, tañáha ga sài tenchicuín ichi Cristu, doco sà-xinindísà-nè mii-yá. Daaní, después iin-ni ni sandiadi stná-nsi vehecàa.

⁸ Daaní, cásàhú stnái xi Amplias, vachi iin-ni iá stná-nè nùu Stoho-ndà Señor, te cuú ndisa ini sàhà-nè. ⁹ Te cásàhú stnái xi Urbano, vachi iin-ni nisa cutnahá-nsi quidá-nsi chuun xi Cristu. Daaní, cásàhú stnái xi Estaquis, vachi màni stná nècuàchimà nùí. ¹⁰ Te cásàhú stnái xi Apelles. Iin nèhivì seguru xi Cristu nduú stná-nè. Te cásàhú stnái xi nsidaa nèhivì vehe Aristóbulo. ¹¹ Daaní, cásàhú stnái xi nècuàchì ñui nani Herodión. Te cásàhú stnái xi nsidaa nèhivì vehe Narciso xinindísà stná xi Stoho-ndà Señor. ¹² Daaní, cásàhú stnái xi Trifena xi Trifosa. Divi chuun xi Stoho-ndà Señor xíquida stná nècuàchimà. Te Pérsida, cuahà gá obra xi mii-yá quidá stná-nè, te màni cuahà stná-nè nùu nsidaa-nda, ñàyücàndúá cásàhú stnái xi-né. ¹³ Daaní, cásàhú stnái xi Rufo. Iin nèhivì vaha ndisa xi Stoho-ndà Señor nduú stná-nè. Stná dihi Rufo, cásàhú stnái xi-né, vachi na iin dihi mii nduú stná nècuàchimà, cunaha-nsiá. ¹⁴ Daaní, cásàhú stnái xi Asíncrito, xi Flegonte, xi Hermas, xi Patrobas, xi Hermes, xi nsidaa stná ñani-nda ndoó vehe-ne. ¹⁵ Daaní, stná Filólogo, xi Julia, xi Nereo, xi cùha-ne, cásàhú stnái xi nsidaa-né, xi stná Olimpas xi nsidaa gá nèhivì xi Dios cutnahá xi-né. ¹⁶ Te nsidaa-nsiá, nacasàhú tnahá víi-nsiá ñà-xínduu-nsia nèhivì ì xi mii-yá. Daaní, nsidaa nèhivì natácá cahvi xi Cristu (cuahà ñuu ladu yohó), cásàhú stná-nè xi-nsiá.

¹⁷ Yùhù sacúndàhvi nùu-nsiá, ñani: cuidadu ni cúndóó-nsiá sàhà nècuàchì cuní datáhdé dava xi-nsiá, te datúcù-nènsiá iin ichi cóni dàcuahá-nsiá. Nacoo dahuun-nsia nsidaa nècuàchimà. ¹⁸ Vachi nèhivì quidá ducán, màdi nùu Stoho-ndà Jesucristu xinúcuáchí-nè, cui-si-ní gustu sìqimi xi mii-né nduá

quidá-né. Vii gá cáhàn-nè, te palabra vico xichúûn-né, ñàyùcàndùà mà úhì dandahví-nè nèhivì mà-fuerte inì-xi.

¹⁹ Doco mii-nsiá, sà-quidá ví-nsiá, te cuàhà gá xaan sàni xitià stná cuentu nansa tùha-nsia cunini vii-nsiá (palabra xi Dios). Te yùhù, yáha ga cudî inì sàhàjàn, doco cunî ñà-más gá ni cúndáà vâha inì-nsia nansa quida vii-nsiá. Doco iin chuun malu, cóó; ni-iyuhu có-cunî mànihî tñunî inì-nsià sàhàjàn.

²⁰ Te Dios, yàchì icúmí-yâ (cundee-yá nùù) ñà-malu na ian cuànihni-ya dìni-sí, te ndòo-sì tixi-xi cundehè-nsiá, vâchi mii-yá, tùha-ya cuàha-yàndó paz.

Vichi ni cúcúmí-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu.

²¹ Yohó iá stná Timoteo, iin nècuàchì cutnáhâ xî quidá-nsí chuun ìi xí-yá, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te cásàhú stná (ùni) nècuàchì ñui nani Lucio, xì Jasón, xì Sosípater.

²² Yùhù nani Tercio, te nduí ana nì tiaa xi (palabra xi Pablo) nùù carta yohó, te cásàhú stnáì xì nsidaa-nsiá, vâchi iin-ni xiníndisá stná-nsià Stoho-ndà Señor. (Pues vichi tucutu cachi Pablo iin palabra.)

²³ Daaní, cásàhú stná Gayo xì-nsiá, nècuàchì divéhé-xí ndé ié'. Te divi yohó nduú stná lugar ndé natácá nèhivì cahvi xi Dios. Daaní, cásàhú stná Erasto, nècuàchì nduú tesoreru ñuu yohó; te cásàhú stná inga ñani-ndà nani Cuarto.

²⁴ Vichi ni cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Señor. Amén.

Ultimo palabra xi carta yohó ndé naquímáni Pablo mii-yá

²⁵ Vichi ni-ndánihí cahnu-nda mii-yá. Vâtùni nacuahandee ini-yàndó nacua cachí razón ndiaha cachítñuhi xì nèhivì, divi palabra nì xinitñuhu-nsia sàhà Jesucristu; te divi nduú stná palabra nisa ia dèhé caní cuià dècuèndé sàhana. ²⁶ Doco vichi sàni tui vateá, vâchi mii-yá ana itiácú nicanicuahàn, sàni dàtnúù-yâ ini-ndà sàhà razón xi-ya nì tiaa nècuàchì profeta sàhana. Te vichi dandacú-yá ñà-ni cuítia palabra mà inicutu sàhà-ñá cunitñuhu nèhivì nsidanicuu ñuu, dandu cunindisá stná-nèyà, te cunini-neyà.

²⁷ Mindaa-ní mí-yâ nduú Dios, te mindaa-ní mí-yâ nduú stná ana nchichì ndisa. Te vichi sàhà Jesucristu ni náquímáni-ndâyá nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Nuu Corinto

¹ Yùhù nduí Pablo, te nduú stnái iin ana nì càrà ñà-cucumí chuun ndiaha nù Jesucristu, vâchi ñà-jaàn nduá nì chitnùni inì Dios quide. Te yohó cutnâhâ stnâi xì ñani-ndà Sóstenes, ² tiaá-nsí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá cahvi xi Dios ñuu Corinto jaàn. Nèhivì ì xí-yá xínduu stná-nsiá ñà-sàni yàha-nsia ladu xi Stoho-ndà Jesucristu, te nì càrà stná-nsiá cunduu-nsia nèhivì cunihnu ì inì-xi, nahi nsidaa gá nèhivì ndácùcahan xi quivì-yá, vâchi Stoho nsidaa-nda nduú-yá, nahi ndohó, te ducán stná mii-né.

³ Vichi nì cùcúmí cuàhâ-nsiá gracia nù Yua-nda Dios xi nù Stoho-ndà Jesucristu, te contenu nì cùndóo-nsiá quida-ya.

⁴ Yùhù, nicanicuahàn naquímánì Dios sàhâ-nsiá, vâchi cuàhâ gá sàni sàhatahvi-yá mii-nsiá sàhâ-ñà xínduu-nsia nèhivì xí Jesucristu. ⁵ Nsidanicuú modo sàni nihitâhvi-nsiá nù-yá; tûha-nsia càhàn ndiaha-nsiá, te cundâà vâha stná ini-nsia (sàhâ ichi-yá). ⁶ Ñâyùcànduá, na xini nèhivì (ñà-ndiaha guá) quidá-nsiá vâtùni cundâà ini-né ñà-ndâà nduá sàni cachì-nsi sàhâ Cristu. ⁷ Vâchi có-cùmánì gá ni-inga modo nihitâhvi gá-nsiá tâhvi ndiaha nù-yá, te vichi ndiatú cuéyâà stná-nsiá naxiocuñ Stoho-ndà Jesucristu, te cuni-ndâyá. ⁸⁻⁹ Te iin-ni icúmí Yua-nda Dios nacuahandee ini-yá anima-nsiá, dandu mà cóó gá ni-iin falta xi-nsia nù-yá quivì naxiocuñ Dèhemani-yá Stoho-ndà Jesucristu. Vâchi vâtùni cahvi-nda xi-yá, te mii-yá nduú ana sàni cana-yàndó ñà-cundoo-nda nù Dèhemani-yá.

Màsà táhndè dava-nda

¹⁰ Sacúndâhvi nù-nsiá ñà-nì nsímúú ini-nsia Stoho-ndà Jesucristu, te màsà nâá stnahâ-nsiá, ñani. Iin-ni iñâha nì cúnihnú vâha ini nsidaa-nsiá. Màsà táhndè dava-nsia. Iin-ni nì cùndóó mánì-nsiá, te iin-ni iñâha nì nácánì ini-nsia. ¹¹ Vâchi nacánì nèhivì vehe Cloé xì, cachì-né ñà-sàni táhndè dava-nsia, ñani. ¹² Ñà-sàni táhndè dava-nsia nduá cachì, vâchi diín diín iñâha cachì iin iin-nsia. Vâchi dava-nsia, cachì-nsiá nèhivì xí Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachì-nsiá nèhivì xí Apolos ò Pedro nduú-nsiá, te dava ga-nsiá, nèhivì xí Cristu nduú-nsiá, cachì-nsiá. ¹³ Doco, ¿a ndísá ndoó cuàhâ partidu xi Cristu? Còó. Té ¿a ndísá nì xihì yùhù Pablo cuenta xi-nsia? Còó. Té ¿a ndísá nì ndacùcahan nèhivì quivì yùhù na ní cuhì-nsiá? Còó. ¹⁴⁻¹⁵ Yùhù, nì cóni quidá ì' cuàhâ-nsiá, cuiisì Crispo xì Gayo. Ansivéhé Dios, cuiisì mii-né nì quida ì', còtó cachì nèhivì nì ndacùcahn mii na ní quida ì' nècuàchì mà. ¹⁶ Pues, ndisa, stná nèhivì vehe Estéfanos nì quida ì' stnái, doco có-ináhâ guê a ní quida ì' guê más gá nèhivì, á cóó. ¹⁷ Vâchi màdi-ñá quida ì' nèhivì nduá nì dândacù Jesucristu nù, còó; cuiisì ñà-nacani xi-né ñà-nduú razón ndiaha xi-yá, doco màdi ñà-càhàn nchichì uin xi-né cunduañ, còó, còtó mà nâtù tñũhuu xí Cristu nansa nì xihì-yà nchìca cruz.

Cuiisì ndiaá Jesucristu, màdià càhàn nchichì-ndà

¹⁸ Nèhivì nchìcùn ichi ndé ndañuhu-nda, sácúndiaa uun-ne na càhàn-ndà xi-né sàhâ obra nì quida Jesús (na ní xihì-yà) nchìca cruz; doco ndohó nècuàchì dàcàcu-ya, còó, vâchi nù ndohó, cahnú poder icúmí palabra mà. ¹⁹ Cunaha-nsiá, dohó (cachì-yà) nù tutu ì:

Cuàhìn dandáñúhí nsidaa palabra xícahàn tè-nchichí, xì stná palabra xi nècuàchì tuxí ini-xi ináhá guâ, icúmí dandutí palabra mà, cachí-yà.

²⁰ Ñâyùcàndùá, mà cúndiáá gà ñà-ndúá cachí guâ tè-nchichí ñuhiví yohó, mate xínduu-tè maestru xi ley sánaha, te ò yáha ga tùha-tè càhàn-te sàhù. Vàchi sàhà obra xi Dios sàni cundaà ini-ndà có-ndiáá palabra tuxí ini nèhiví ñuhiví nduú palabra nchichí guâ. ²¹ Cuàhà gá nandúcú-né nansa cunchichí-nè, doco Dios, ni chitnùnì ini-yà ñà-màdi sàhà ñà-jaàn nihì-nè cundaà ini-nè sàhà-yà. Ducán nì quida-ya disponer, vàchi nchichí ndisa-ya. Dandu nì chitnùnì stná ini-yà ñà-cuitià palabra ì xí-yá inicutu, te na xiníndisá nèhiví, dandu vátùnì càcu anima-nè, mate (cachí nèhiví) palabra loco nduá.

²² Nècuàchì raza Judea, xícàn-nè cuu iin milagru, (dandu cunindisá-né). Te nècuàchì raza Grecia, cui si cuní-nè cunini-ne iin palabra chicá nchichí. ²³ Doco nsiùhù, palabra sàhà nansa ni xihì Cristu nchìca cruz nduá cachitnùhu-nsi, mate cudúchì ini nècuàchì raza Judea sàhájàn, te tuxí stná ini nècuàchì inga ñuu palabra diquí nduá. ²⁴ Doco ndohó nèhiví nì nacàxin-ya, sàni cundaà ini-ndà sàhà-yá, ináhà-ndá cahnú cuàhà poder xi-ya, te nchichí ndisa stná-yà. Ducán xiníndisá-ndá, a ducán nduu-nda nèhiví raza Judea, te ò nèhiví inga raza. ²⁵ Vàchi mate ni tuxí ini nèhiví nì càhàn Dios iin palabra diquí, doco cunaha-nsiá, chicá nchichí palabra mà nùu nsidaa ñà-ndúá cui cachí nèhiví ñuhiví. Daanì, stná poder xi-ya, mate iyuhu ñà-ndúá quidá-yá tuxí ini-nè, doco chicá fuertéamà nùu nsidanicuú poder xi mii-né.

²⁶ Te xiñuhu nsinuu stná ini-nsiá nansa nì quida Dios na ní nacàxin-yàndó ñà-cunduu-nda nèhiví xí-yá, ñáni. Sacu-ndá nduu-nda nècuàchì nchichí cachí nèhiví ñuhiví, te sacu stná-ndá nduu-nda nècuàchì dandacú, te ò nècuàchì cuicá. ²⁷ Doco Dios, nì nacàxin-yàndó, mate mà nchichí-ndá. Te ¿indú chuun? Divi sàhà-ñá dandúcáhán-yá nèhiví cachí xínduu ana nchichí guâ. Stná nèhiví còò poder-xi sàni nacàxin-ya sàhà-ñá nducahan nèhiví tuxí ini-xi chicá icúmí xí poder. ²⁸ Stná nèhiví chicá ndahví nì nacàxin stná-yà, xì stná nèhiví cahichí ini nècuàchì dava ga, xì stná nèhiví chicá có-ndiáá, pues divi nduú ana sàni nacàxin-ya, te ducán cundee-yá nùu nècuàchì tuxí ini-xi ndiáá guâ. ²⁹ Daanì, quivi icúmí nsidaa nèhiví tnatuu-ne nùu-yá, mà cúnìhnú gá ini nì-ìin-ne ñà-mii-né nduú-né mii-né.

³⁰ Doco ndohó, nùu mii-yá sàni nihitáhvi-ndá ñà-cundoo-nda nùu Jesucristu, te datnúu-yá sàxínitnùnì-ndá, dandu nihì-ndá càhàn nchichí ndisa-nda. Te sàhà stná Dèhemanì-yámà sàni ndee vàha-nda nùu-yá, te nì ndoo stná cuàchì anima-nda nì quida-ya, vàchi Dèhemanì-yá nduú ana nì dānāá xì sàhà-ndá, te nì càcu-nda. ³¹ Ñâyùcàndùá, ducán iá nacua cachí nùu tutu ì: “Nú cuní-ndá tava-nda tñùñuhu xí mii-nda, dandu ni cúnáhà-ndá ñà-cuisi Stoho-nda Señor nduú tñùñuhu xì-nda”.

2

Cuisi sàhà Jesús càhàn Pablo xi nèhiví

¹ Yùhù, na ní sàì ñuu-nsiá, màdi palabra nchichí nduá nì càhìn xì-nsiá; còó. Nì màdi palabra finu guâ nì nácánì xì-nsiá na ní cachitnùhì xì-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí Dios. ² Còó, vàchi nì nacani ini ñà-màsà càhìn sàhà inga iin chuun, cui si-nì sàhà Jesucristu, xì sàhà nansa ni xihì-yà nchìca cruz. ³ Te nì xini-nsiá ndè nì cuité, te ndè nì quidi stnáì ñà-nácánì guâ ini ⁴ na ní càhìn xì-nsiá ñà-nduú palabra ì xí-yá. Màdi palabra vico uun xi maestru nchichí nduá nì càchí xì-nsiá daa; còó. Espíritu Ì xí Dios nduú ana nì chindee

xí, mii-yá xí milagru xi-ya. ⁵ Vàchi nì nacani inì mà váha cunchicùn-nsia ñà-ndúú iin palabra nchichí xi nêhivì ùún. Còò, micuísì ndudu ìì xí Dios nduá cuní cahví xi-nsiá.

⁶ Doco cunaha-nsiá, palabra nchichí ndisa nduá xichúûn stná-nsì na cáhàn-nsì xí nêhivì sàxiníndísá vâha xi-yá. Doco tucu íá palabra mà nùù ñà-ndúú cáhàn nècuàchì nchichí ñuhiví yohó, te ò iin palabra cáhàn tè-xíandacú ñuhiví yohó. Vâchi mate ndee cáhàn-te, doco yàchì icúmí-tê ndañuhu-té ñuhiví. ⁷ Doco nsiùhù, palabra nchichí xi Dios nduá cáhàn-nsì.

Datnúù Espíritu Ìì sàxinítnùni-ndà sàhà palabra nchichí xi Yua-nda Dios

Antes nîsa ìa dèhé palabra mà, cónisá cúndaà ini nêhivì. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè na táyôo ñuhiví, dandu nì chitnùni ini-yà ñà-ndohó sàà-ndà cundaà ini-ndà sàhà palabra mà, te ducán nihitáhvi-ndà sàà-ndà gloria xi-ya. ⁸ Doco tè-xíandacú ñuhiví yohó, cóni sàà-te cundaà ini-te palabra nchichí ìì mà, vâchi nú nì cúndaà ini-te nì cui, mà cáhni-té Stoho ndiaha-nda nchica cruz. ⁹ Doco cunaha-nsiá, dohó cachí nùù tutu ìì:

Cuàhà ñà-vâha sàni nsidayucun Dios ñà-nihitáhvi nècuàchì cuú ini-xi sàhà-yá. Doco ni-iin nêhivì, tàñáha ga cuninùù-né nansa íá mà; tàñáha ga cunitnùhu-ne sàhà ñà-nsiaha guá mà; ni-iin xichi cóni ñhñú ini-nè nansa coa.

¹⁰ (Pues mate ducán ndisa nduá), doco ndohó, sàni cundaà ini-ndà sàhà-ñá, sà-ínahá-ndá nansa íá, vâchi ducán sàni quida Espíritu Ìì xí-yá. Vâchi Espíritu Ìì, ináhá-yá nsidanicuú iñaha; ndè ináhá stná-yà nsidanicuú ñà-ndúú nacání ini Yua-nda Dios.

¹¹ Nì cachí-ndà íá iin nêhivì nacání ini-xi sàhà iñaha; pues còò inga nêhivì cundaà ini-xi sàhà ñà-ndúú nihnú ini nècuàchì mà, cui-sì miini-né ináhá-nè. Te ducán íá stná Dios, còò inga ana ináhá ñà-ndúú nacání ini-yà, cui-sì ní Espíritu Ìì xí-yá. ¹² Te ndohó, màdì iin espíritu xi ñuhiví yohó nduá nì nihì-ndà; còò. Divi Espíritu Ìì xí mii-yá nì nihitáhvi-ndà, te sàhà yùcàn nduá vâtùni mànihì ini-ndà ñà-ndiaha guá sàni nihitáhvi-ndà nùù-yá. ¹³ Te divi ñà-jaàn nduá datú-nsi nùù nêhivì nihnú vâha ini xí Espíritu Ìì xí-yá. Doco màdì palabra nchichí xi nêhivì ñuhiví nduá cáhàn-nsì na datú-nsi ñà-jaàn; còò, cui-sì palabra chináhá Espíritu Ìì nduá cáhàn-nsì.

¹⁴ Doco nêhivì nihnú ini xí cui-sì ñà-ndúú cachí sàxinítnùni mii-né, mà cui sàà-nè cundaà ini-nè sàhà chuun xi Espíritu Ìì xí Dios, vâchi nahì palabra loco nduá nùù-né. Ñâyùcàndúá, mà cùl mànihì ini-nè, vâchi cui-sì nú nì chíndéé Espíritu Ìì nêhivì, dandu vâtùni sàà-nè mànihì ini-nè. ¹⁵ Doco iin nêhivì datnúù Espíritu Ìì anima-xi, mà úhi sàà-nè cundaà vâha ini-nè sàhà nsidaa iñaha. Doco nêhivì dava ga, mà cùl sàà-nè cundaà ini-nè nansa ndisa nihnú ini nêhiví xí Dios mà. ¹⁶ (Vâchi ducán cachí nùù tutu ìì): “Còò ni-iin ana cúndaà ndisa ini-xi nansa nihnú ini Stoho-ndà Señor. Te ni còò stná ana chícá nchichí, te ducán cuàha-xi-yá conseju”, cachá. Doco cunaha-nsiá, divi nacua nihnú ini Cristu, ducán sàni nihitáhvi-ndà cunihnu stná ini-ndà vichi.

3

¹ Ducán íá, ñánì; doco (na ní sa-le xi-nsiá daa), mànicúì dacuahá vâhi mii-nsiá, vâchi tàñáha ga cunihnu vâha ini-nsia nacua cuní Espíritu Ìì xí Dios. Na nihnú ini ndéni nêhivì ní cui, ducán nihnú ini-nsia, na ian nihnú iquin ini-nsiá, có-sànihì víi ini-nsiá ichì Cristu. ² Na iin mée sáha-nda cui-sì-ní

tëndodo, te màdiá comida chicá fuerte, ducán nì quida stnáì xì-nsiá, (puru palabra mà úhi cundaà ini-ndà nduá nì dācuahí mii-nsiá, màdiá palabra chicá nchichí), vāchi cōnì sāa-nsiá cundaà ini-nsia, te dēcuēndē stná vichi, tãñáha ga sãa-nsiã màñihì váha ini-nsia. ³ Vāchi nihnú ì ini-nsia nahi nsidaa nēhivì dava ga ñuhivì. Vāchi ñã-cũmbidia ini-nsia, te nãa stnahá-nsiá, te tãhndē dava-nsia, pues, çamádi divi ñã-jaàn nduú modo xiquida nēhivì ñuhivì? Te divi sãhã ñã-jaàn nãhã claru nihnú ì ini-nsia nahi mii-né. ⁴ Vāchi dava-nsia, cachí-nsiã nēhivì xí Pablo nduú-nsiá, te dava-nsia, cachí-nsiã nēhivì xí Apolo nduú-nsiá. Doco çamádi divi ñã-jaàn nduá quidá stná nēhivì ñuhivì yohó?

Nsidaa-nda cutnáhá-ndá xinúcuáchí-ndá nùu Dios

⁵ Doco cunaha-nsiá, màdi nēhivì chicá ndiaá nduú Apolo, te nì màdi nēhivì chicá ndiaá nduú stná yùhù Pablo. Cuisi nēhivì xinúcuáchí nùu Dios nduú-nsí, te sãhã nsiuhù sãni xinindisá stná-nsiã palabra ì xí-yá. Ñàyucandúá, cada iin iin-nda xi chuun ni nihitáhvi-ndã nùu-yá. ⁶ Vāchi (ducán iá nahi chuun itu-ndã), iin-nda chihí, te inga-ndã cùhñù, doco Dios nduú ana dacuahnu-xi viu. Te ducani iá stná xì nsiuhù, primeru yùhù (nì cachitnùhi xì-nsiã palabra ì). Daaní, después nì chindee stná Apolo. Doco cuisì sãhã Dios nì quee vii (obra mà). ⁷ Màdiá chicá ndiaá ana nì cãhàn xì palabra primeru, te nì màdiá chicá ndiaá stná ana nì chindee después, cuisì mii Dios nduú ana chicá ndiaá, te cuisì sãhã mii-yá nducuáhã palabra xi-ya. ⁸ Nēcuàchì quidáchúùn primeru, xì stná nēcuàchì nchícùn gã, iin-ni xíndiaa-nsi nùu-yá. Doco segùn chuun quidá iin iin-nda, ducán icúmí-ndã ñihì-ndã tnùmanì xì-ndã nùu-yá.

⁹ Te vichi iin-ni xinúcuáchí nsidaa-nsí nùu-yá. Te mii-nsiá, na iin itu Dios (ndé quidáchúùn-nsí) nduú-nsiá. Te nahi stná iin vehe nì dāndacú-yá cuãha, ducán nduú stná-nsiã. ¹⁰ Te yùhù, na iin albañil tũha vãha, ducán nduí, te nì quidachuñi (chuun xi Dios ndé ndoó-nsiã). Na iin cimientu nduú (chuun primeru) nì quide jaàn sãhã gracia xi-ya. Te vichi sã-iã inga ana quida-xi chuun ma, na ian dacuahnú-né nama. Doco cuidadu nì cündóo nsidaa nēhivì quidá seguir xì chuun nì dàquésáhí mà. ¹¹ Mãsã cachí-né iã inga (palabra chicá ndiaá); cōo. Cuisi ndiaá palabra sãhã Jesucristu (nì cachitnùhi xì-nsiã) primeru, vāchi nahi cimientu nduá. ¹² Te nú cuní iin nēhivì (quida-ne seguir xì obra mà), dandu queámã na ian cuãhàn-né dacuahnú-né nama ñiquì cimientu mà. Te nú cuãhàn-né quida vii-né obra mà, dandu ducán queá na ian xichúùn-né oro, ò plata, ò yùu yéhè. Doco nú có-quidá vii-né obra mà, dandu ducán queá na ian xichúùn-né yutnù, ò mihì, ò ñùu. ¹³ Dandu después icúmí sãã iin quivì cundaà ini-xi nansa iã obra nì quida iin iin-nda. Vāchi na sãã quivì mà icúmí coo nahi ñuhu xixìn, te sãhã ñuhu mà cundaà ini-xi a natùì obra xi-nda nùu Dios, á coó. ¹⁴ Nú màsã cócò obra xi-nda, dandu icúmí-ndã ñihì-ndã ñã-vãha xi-nda nùu-yá. ¹⁵ Doco nú ni cocá, dandu mà ñihì-ndã ñã-vãha cuãhàn-ndã ñihì-ndã nì cúì, doco anima-ndã, vātùni càcu viá, mate cunduamã na ian (nì chindee-nda mii-nda nùu) ñuhu xixìn.

¹⁶ Mii-nsiá, çã có-nsinúú ini-nsia ñã-nduù-ndã na iin vehe ì ndé iã Dios? Vāchi iã Espiritu ì xí-yá ini anima-ndã. ¹⁷ Ñàyucandúá, nú ni dāndãñúhú iin nēhivì ñã-ì icúmí lugar xi-ya, dandu icúmí nēcuàchimã ndañuhu dahuun stná-ñè quida-ya. Vāchi ndé iã-yã, yãha ga ì lugar mà, te cunaha-nsiá, divi nahi vehe ì-yá nduu-nda.

¹⁸ Màdi dandahví-nsiã mii-nsiá, vāchi nú iã ana tuxí ini-xi nduú nēcuàchì nchichí nùu nēhivì ñuhivì yohó, dandu xiñuhu ñãma-ne, mate (cachí nēhivì)

sàni culocó-nè, vâchi nú ducán, dandu ñà-sàni ndunchichí ndisa-ne cundua. ¹⁹ Vâchi ñà-nduá tuxí ini nèhivi nduú ñà-chicá nchichí, pues nuú Dios ñà-loco nduá. Te dohó cachí stná nuú tutu ì: “Ícúmí Dios cundee-yá nuú tènchichí na meru xíquida cuahá-té maña dandáhvì-te”. ²⁰ Daaní, inga xaan cachí stná tutu mà: “Ináhá Dios, ñà-chicuehè uun nduá chítuní guá ini nècuàchì nchichí”. ²¹ Ñâyücánduá, màsà cútúxí ini ni-iin-nsia chicá ndiaá-nsià ñà-nchícùn-nsià iin tal nèhivi. Vâchi nsidanicuú nèhivi, xì nsidanicuú iñàha, divi cuenta xi mii-nsiá nduá. ²² A ducán yùhù Pablo, te ò Apolo, te ò Pedro, có-quidá, cuenta xi mii-nsiá nduú nsidaa-nsí. Dècuèndè stná ñuhivi yohó, cuenta xi stná-ndà nduájàn, te mate ni cútíacú-ndà, te ò ni sàa-ndà cui-ndà, có-quidá, vâchi nsidaa ñà-nduá cùu xi-ndà quivì vichi, ò quivì vâxi xi-nda, sàhà bien xi-nda nduá. ²³ Te Cristu nduú Stoho-ndà. Te Stoho mii-yá nduú (Yua-nda) Dios.

4

Nansa iá vida ni yàha nècuàchì apóstol ni nihì chuun nuú Jesús

¹ Sàhà ñà-nduá sàni cachí jaàn xiñuhu ndanihi nèhivi nsiùhù ñà-nduú-nsí ana xinúcuáchì nuú Cristu; xiñuhu cundaà ini-nè ñà-ndàà nduá ni nihì ndisa-nsi chuun ñà-dacuahá-nsí nèhivi palabra ì nisa ìa dèhé sàhana. ² Te nú ducán nduá, dandu ndiá ìcà-nsí quida vii-nsí chuun ma, vâchi divi ducán nduá xiñuhu quida nsidaa ana dandacú nuú chuun xi inga nèhivi. ³ Doco yùhù, có-ndúlóquì nú cachí-nsià ñà-quidá vííí, ò á coó. Ni có-nàcání stná ini nú cachí dava ga nèhivi ñà-có-quidá vííí, te caná-né yùhù nuú iin juez. Ni yùhù, có-cáchì stnáì sàhà míí, a quidá vííí, á coó. ⁴ Te mate có-dàndòhó sàxinítuní míí, doco có-cùnì cachàmà ñà-còò falta xi, vâchi mii Stoho-ndà Señor icúmí cachi a ní quida viii, á coó. ⁵ Ñâyücánduá, màsà cuítñuhu-nda ñanitnaha-nda, vâchi tásàà quivì cundaà ndisa ini-ndà. Dècuèndè naxic-ocuin-yà, dandu natui claru nansa ndisa iá nsidaa chuun iá dèhé vichi. Dandu mii-yá datuí-ya nansa nihnú ini cada iin iin-nda, te cachi-yà xi-ndà ndé tantu sàni quida vii iin iin-nda.

⁶ Cunaha-nsiá, sàhà ñà-vàha xi-nsia sàni cachí xi-nsiá nsidaájàn sàhà Apolo xì yùhù, ñàni, áma mánihì ini-nsià ñà-mà váha dayàha-nda ñà-nduá cachí tutu ì, vâchi mà váha ndenihi cahnu-nda iin (ana nchícùn-ndà), mientras inga-nè cahíhì ini-ndà; còò. ⁷ Vâchi iin-ni xínduu-nsia xi nsidanicuú gá nèhivi. Nsidaa ñà-nduá sàni nihítáhvì-nsiá, ñà-nduá ni dàcútáhvì Dios mii-nsiá nduá. Te nú sàni cutahví uun-nda iñàha, dandu mà váha cutuxi ini-ndà chicá ndiaá-ndà sàhámà, vâchi ñà-nì cutahví uun-nda nduá.

⁸ Doco vichi nihnú ini-nsia na ian sàni nducuica-nsiá. Sàni ndanchito ducún-nsià na iin rey cahan-nsiá, te menos ni ndoo nsiùhù nuú-nsiá. A sácú vâha nú ni cundúú ndisa-nsia ana chicá dandacú, dandu nsiùhù, sàà stná-nsí cutnahá-nsí xi-nsiá dandacu-nda. ⁹ Doco nsiùhù nècuàchì apóstol, sàni sàha Dios nsiùhù iin lugar chicá cahà-xí tuxí ini, na ian ni cundúú-nsí nèhivi fuerza icúmí cui sàhà-ñá cundehe nèhivi (nansa ndohó-nsí. Doco cunaha-nsiá), indéhe stná ángel mozo xi Dios. ¹⁰ Vâchi sàhà-ñá nchícùn-nsi Cristu, ndeníhì nèhivi nsiùhù nahi nècuàchì loco. Doco mii-nsiá, (mà loco-nsià); nchichí gá-nsià cahan-nsiá ñà-ndòò-nsiá ladu xi-ya. Nsiùhù, còò ni-iñàha níhíndèè-nsí cahan nèhivi; doco mii-nsiá, cuahà gá poder xi-nsia iá (cahan-nsiá). Cahíhì stná ini nèhivi nsiùhù; doco mii-nsiá, iá tñùuhu xí-nsiá nuú-né. ¹¹ Nsiùhù, dècuèndè vichi xíhì-nsí doco, xíhì-nsí tècuíí, còò ñà-cundixi vii-nsí. Sahní cuíí stná-nè nsiùhù, te xicánúú stná-nsí yoho yucán, vâchi còò ni-iin xaan ndé cundoo saín-nsí. ¹² Ndee quidáchúün-nsí, te nú canáhà-nè

xì-nsí, dandu viví-ni naxícónihî-nsí nù-né. Te nú quidá quíní-né xì-nsí, dandu quidándéé ini-nsí. ¹³ Te nú cáhàn quini-ne xì-nsí, dandu calma-ni sáha-nsinè ichi váha. Doco mii-né, ndeníhí-né nsiùhù nahi mihi chicuéhè, te ò ana chicá còò chuun-xi.

¹⁴ Pues, ¿índù chuun cachí xì-nsiá ducán? ¿A sáhà-ñá cuní cucahan núu-nsiá nduá? Còò, cuiis sáhà ñà-ni sàà-nsiá cundaà vaha ini-nsiá, vâchi nahi dèhi nduú-nsiá, te màni-nsiá nùí. ¹⁵ Pues mate ni cúndóó ùxin mìl ana dacuahá nchichí xì-nsiá ichi Cristu, doco imindaa ana nduú ndisa nahi yua-nsiá, divi yùhù. Vâchi yùhù ni cachtinùhi xì-nsiá razón ndiaha sáhà Jesucristu, ñâyùcànduá divi nahi dèhi xínduu-nsia. ¹⁶ Sáhà ñà-jaàn sacúndáhvi nùu-nsiá ñà-iin-ni quida-nsia nacua quidá yùhù.

¹⁷ Ñà-jaàn nduá disáhà-xí sàni techuín Timoteo sàà-nè ndé ndoó-nsiá, vâchi mii-né, nchicùn vii-né Stoho-ndà Señor. Na iin dèhi nduú stná-nè, te màni gá-nè nùí. Pues divi icúmí cáhàn xì-nsiá, te dansínúú ini-nè mii-nsiá nansa ía modo-xi nchicuin Cristu nacua nduá chináhi nèhivi nsidanicuú lugar ndé natácá-nè cahvi-néyà. ¹⁸ Doco vichi, ináhí, ndee xicahàn dava-nsia, vâchi tuxí inì-nsia mà sái ndé ndoó-nsiá. ¹⁹ Doco vâchi icúmí sài, nú cuní mii-yá, dandu cundaà inì sáhà nècuàchì cáhàn ndee guá mà, a ndísá icúmí-nè ndudu ì, á coó. ²⁰ Vâchi ley xi ñuhiví ì xí Dios, màdi palabra uun nduá. Còò, poder xi mii-yá nduá icúmí stná. ²¹ Pues vichi cachi-nsiá xí nansa cuní-nsiá quide. ¿A cuní-nsiá sài, te cáhàn ndeí xì-nsiá, te ò cuní-nsiá sài cáhàn màní xì-nsiá, te cundoo vii-ndà?

5

Nansa ni cachi Pablo xiñuhu quida nèhivi ñuu Corinto xi iin tiàa cóni quidá víi xi iin nècuàchì ñahà

¹ Cachi nèhivi nacaní-né xí ñà-íá iin-nsia ni ìa xi dihi (quín-xi). Cuna-nsiá, cahnú cuàchi ndujàn; dècuèndè nèhivi có-ináhà sáhà Dios, ni có-quidá-né ducán. ² Doco mii-nsiá, (ndahví-nsiá), vâchi tuxí vá ini-nsiá ndiaha gá-nsiá. Doco ndiá icà-nsiá màcúndoo-nsia tnúnsí ini, te tavà cuàán-nsiá tiàa ni quida ducán ñà-màsà cóó gá-nè nùu-nsiá. ³ Te yùhù, mate xica ié, doco na ian jaàn ía anímè cutnáhi xì-nsiá, ducán nduá; te sàni nacani inì sáhà chuun jaàn, ñâyùcànduá, cuàhìn cachi xì-nsiá nansa quida-nsia xi nècuàchì ni quida xi cuàchi ma. ⁴⁻⁵ Xiñuhu nataca nsidaa-nsiá, te coo stná ndudu ì xí Stoho-ndà Jesucristu, te na ian coo stná anímè xì-nsiá cundua. Dandu ndacùcahan-nsiá quiví-yá, te cachi-nsiá xi nècuàchimà ñà-icúmí-ndá nacoò-ndané nùu ndahà ñà-malu, te ducán nihi iquicúñú-nè iin castigu sáhà-ñá después càcu anima-nè quiví (màcuíta-nda nùu) Stoho-ndà Jesús.

Ejemplu ni sanduu vicò pascua sàhana na nisa cuxio nsihi pan nihi levadura nsidátáchi xán

⁶ Mii-nsiá, tuxí ini-nsiá ñà-vii gá xíquida-nsia vichi, doco còò, có-íá vii ñà-nduá quidá-nsiá. ¿A có-ináhà-nsiá dichu cachí: “Mate iyuhu-ní tàtnà nsidátáchi xí pan queé, doco cuàhà gá ndutáchâ”? (Te ducán ía stná xi falta, mate iyuhu-ní-ñá ni coó, doco xítià inicutu.) ⁷ Ñâyùcànduá, (xiñuhu cuxio nsidaa ñà-quini nisa ía antes, dandu nanduu-nda nèhivi sàà xí Dios, cunduu-nda nahi) yusàn pan cóni queé ni iyuhu ñà-nsidátáchi xán. Vâchi mii-yá, sàndènhí-yándó nduu-nda nèhivi sàà còò falta-xi ñà-sàni xihí Cristu cuenta xi-nda. Te ducán queámà na ian quidá-né vicò pascua (na xihí lelù nduú promesa), vâchi Cristu nduú nahi promesa xi-nda. ⁸ Te vicò pascua

mà, puru pan có-ndùtáchí xixí-né. (Te ejemplu nduámà.) Ñàyùcàndùá ndohó, puru ñà-ndùú ñà-ndáa cuisí ni cúnchícùn-ndà. Màsà dátíiáá uun-nda quida-nda ñà-íá vaha, vachi queámà na ian có-chívaha vii-ndà vicò mà; te màsà cúnfhnú chicuèhè stná ini-ndà, te ni màsà quidá-ndá ni-iin ñà-íá quini, vachi nó ducán, dandu queámà na ian có-chívaha vii-ndà vicò, te na ian cóni cúxió nsihi tàtnà nsidátáchí xí pan mà.

⁹ Nùù inga tutu ni tiai antes ni cachí xì-nsiá ñà-màsà cùtnáhá-ndá xí nèhivi túha càhàn xì ana cóni nándàhà xì-né. ¹⁰ Ducán ni tiai nùù-nsiá, doco có-cùni cachàmà ñà-nacoo-nsiá nsidanicuú nèhivi xíquida ducán ñuhiví yohó, vachi cuisí inga ñuhiví cunduu lugar ndé mà cùtnáhá gá-ndà xì nècuàchimà, vachi ñuhiví yohó ndoó cuàhà ana có-quidá víi: xihò-né cucumi-né cuahà ñà-cuicà, o xidáculhná-né, te ò xicàn tàhvi-né nùù ñà-cò-ndùú Dios. ¹¹ Doco ñà-ndùú ni cachí nùù carta mà nduá yohó: nú nècuàchì có-quidá víi ma nduú iin ñani-ndà (iin-ni cahvi xi mii-yá), dandu màsà cùtnáhá gá-ndà xì-né nú íá cuàchi-ne sàhà nècuàchì ñahà, te ò túha-ne xihò-né ñà-icúmí ñanitnaha-ne, te ò cahvi-né iin ñà-cò-ndùú Dios, te ò túha-ne canáhá-né, te ò túha-ne xini-ne, te ò xidáculhná-né, dandu màsà cùtnáhá gá-ndà xì-né. Ni nácóó dahuun-ndané; ni màsà cuáhandee ini-ndà cuxi-nda xì-né. ¹²⁻¹³ Cunaha-nsiá, có-quidá tocar yùhù nsidandaì sàhà cuàchi nèhivi có-nchícùn ichì mii-yá. Mii-yá quida xi ñà-jaàn. Doco mii-nsiá, fuerza icúmí-nsiá cachí-nsiá nansa cuu xì nèhivi cutnàhà xì-nsiá nú ni sàà-né quida-ne cuàchi. Ñàyùcàndùá, dohó cachí xì-nsiá: ni cúxió dahuun tiàa íá falta-xi ma nùù-nsiá.

6

Màsà cùhùn-ndà nùù juez, te canicuàchi stnaha-nda sàhà-ndà, cachí Pablo

¹ Có-ndiá icà-nsiá canicuàchi stnahá-nsiá sàhà-nsiá nùù iin juez có-xiníndisá-xí ichì Dios. Chicá vaha nùù nèhivi xí mii-yá ni ndúndáa sàhà chuun xi-nsiá. ² Amádi sà-ínahá-nsiá ñà-divi ndohó nèhivi xí-yá cunduu ana (chindee) nsidandaà-xì sàhà nèhivi ñuhiví yohó quiví juiciu. Pues nú ducán nduá, dandu ádi vátùni sàà-ndà nsidandaà-ndà sàhà chuun cuatiluha cuú ofrecer tiempu vichì. ³ Cunaha-nsiá, dècuèndè stná àngel icúmí-ndà nsidandaà-ndà sàhà-xí. Pues nú ducán, dandu ádi mà úhi nsidandaà stná-ndà sàhà chuun sencillu íá ñuhiví yohó-ní. ⁴ Ñàyùcàndùá, nú íá iin pleitu xi-nsiá, dandu xiñuhu nacàxin-nsiá nèhivi tuxí ini-nsiá chicá mà nchichì, te mii-né nsidandaà sàhájàn. ⁵ Pues, ñà-jaàn cachí uin xì-nsiá áma cúcáhàn nùù-nsiá sàhájàn. ¿A ndísá cóò ni-iin ñani-ndà nchichì mahi-nsiá? ¿A ndísá cóò iin cui nsidandaà sàhà chuun xi iin-nsiá inga-nsiá? ⁶ Doco (ndahví-nsiá), vachi sàhàn-nsiá sanicuàchi stnahá-nsiá sàhà-nsiá, mate iin-ni ñani xínduu-nda. Dècuèndè nùù iin juez có-xiníndisá (xí Jesús) sàhàn-nsiá.

⁷ Ñàyùcàndùá, iin falta cahnú xì-nsiá nduájàn, vachi có-ndiá icà-ndà canicuàchi stnaha-nda sàhà-ndà. Chicá vaha ni cuàha-nda quidaquini-ne xì-ndà, te quidandee ini-ndà. Chicá vaha nacoo-ndané cahníndàhvi-nèndó.

⁸ Doco mii-nsiá, có-quidándéé stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá. Cóò. Dècuèndè quidáquini-nsiá xi ñanitnaha-nsiá, te xidándiáá-nsiá ñà-ndùú icúmí-né, mate iin-ni ñani xínduu nsidaa-nda.

⁹ Sà-ínahá-nsiá ñà-mà níhi nèhivi malu sàà-né ñuhiví iì xí Dios. Ñàyùcàndùá, màsà dándàhvi ni-iin nèhivi mii-nsiá, vachi mà cùndiátù anima ni-iin nèhivi nchícùn xì ñahà, ni-iin stná nèhivi cahvi xi yùù ò figura, ni-iin stná nèhivi íá xì inga ana có-ndùú nècuàchì vehe-ne, ni-iin stná nèhivi nduú ùi nèhivi,

¹⁰ ni-iin tècùlhnà, ni-iin stná ana tùha xího xi ñà-ìcúmí inga nèhivì, ni-iin stná tè-xíni, ni-iin stná tè-tùha canàhá, ni-iin stná tè-sàhníndáhvì xì ñanítaha xi. Ni-iin nècuàchi jaan mà nihítáhvì xì ñuhivì ìi xì Dios. ¹¹ Te miì-nsiá, divi ducán nisa quida dava-nsia antes. Doco sàni ndoo cuàchi-nsiamà, te sàni ndu-ìi stná anima-nsiá. Ñàyùcàndüá, nèhivì vâha sanduú-nsiá nùù mii-yá vichi. Ducán ni cuu xi-nsiá na ní (xinindisá-nsiá palabra ìi, te nì) ndacùcahan-nsiá quivì Stoho-ndà Jesucristu, vâchi nì chindee stná Espíritu Ìi xì Yua-nda Dios.

Nsidaa-nda xiñuhu quidañuhu-nda cuerpu xi-nda; màsà quidá ndevàha-nda xi miì-nda

¹² (Cachí nèhivì): “Vàtùni quida-nda ñà-ndüá cudî ini-nda”. PUES vihini, doco màdi nsidaa iñàha ndüá iin ñà-chìndéé xí-ndá. Mate vihini quida-nda ñà-ndüá cuní-ndá, doco màsà cuàha-nda cundee ni-iin ñà-có-íá vâha nùù sàxíníntùnì-ndá. ¹³ Vachi dohó cachí stná iin dichu: “Tixi-nda nduú fin xi ñà-ndüá xixi-nda, te chuun quidá tixi-nda nduú stná ñà-cuñuhamá”. Doco cunaha-nsiá, iin-ni fin icúmí ndüàjàn, vâchi vâxi iin quivì icúmí Dios dandáñuhú-yá nsidaajàn. Te cuerpu xi-nda, ¿índü chuun icúmiá? PUES màdi-ñá coo-nda xi ndéni ñahà ní cui; còó. Divi ñà-cunucuachi víi-nda nùù Stoho-ndà Señor nduú chuun xan. Te cunaha-nsiá, íá stná-yá sàhà-ndá. ¹⁴ Ñàyùcàndüá, nacua nì natiacu-yá nì quida Yuamáni-yá Dios, divi ducán stná ndohó, icúmí-ndá natiacu stná-nda quida nduú ìi xí-yá.

¹⁵ ¿A có-nsinúú inì-nsia ñà-ndahàsáhá Cristu nduu-nda? Te nú ducán, ¿a íá vâha coo stná-nda xì iin ñahà ndevàha, nú nahi ndahàsáhá-yá sàndüù-nda? Còó, màsà nunca quida-nda ducán. ¹⁶ ¿A có-nsinuu stná inì-nsia nansa íá xì iin tiàa nì quida iin cuàchi xì iin ñahà ndevàha, ñà-ìin-ni nèhivì sàni nanduu-ne? Vâchi ducán cachí tutu ìi: “Ìin-ni nèhivì cunduu ndüù-nè, (nècuàchi tiàa xi nècuàchi ñahà)”. ¹⁷ Doco nú sàni yâha-nda ndahà Stoho-ndà Señor, dandu iin-ni anima sàni nanduu-nda xi miì-yá. ¹⁸ Ñàyùcàndüá, nacoo dahuun-nsia cuàchi ñà-càhàn-nda xì inga ana cóni nándàhà xì-nda. Nsidaa cuàchi dava ga, có-quidá quíni guâ xì iquicúñú-nda. Doco nú ni quida-nda iin falta xì iin nècuàchi ñahà, dandu ñà-sàni quida-nda cuàchi nùù cuerpu xi miì-nda nduajàn. ¹⁹ ¿A có-ínahá-nsiá ñà-vehe Espíritu Ìi xí-yá nduú cuerpu xi-nda, vâchi sàni nihítáhvì-nda Yà-ìi mà nùù-yá? Ñàyùcàndüá, màdiá miì-nda nduu-nda stoho-nda; ²⁰ còó. Mii-yá, sàni xiin-yàndó na ní dànàá-yá sàhà-nda, te sàhámà nsidaa ñà-ndüá quidá-nda na itiacú-nda xì cuerpu xi-nda, divi sàhà tññuhu xì miì-yá nì cündüá.

7

Nansa xiñuhu quida-nda xi nècuàchi vehe-nda

¹ Vichi cuàhin càhin xi-nsiá sàhà ñà-ndüá nì tiàa-nsia nùù. Cunaha-nsiá, cuaha-ni íá nú íá miì iin tiàa, te có-íá-nè xì ni-iin nècuàchi ñahà. ² Doco còtó quida nècuàchìmà iin cuàchi, chicá vâha ni nándàhà-nè; te ducání stná nècuàchi ñahà, chicá vâha ni cúcúmí-nè ìi-nè. ³ Te cada iin iin tiàa sàni nandàhà, ndiá ìcà-nè quida ndisa-ne cumplir chuun nì nihì-nè ñà-coo-ne xì ñahàdihì-nè. Stná nècuàchi ñahà, ndiá ìcà stná-nè quida vii-nè cumplir nacua nduú chuun xi-ne ñà-coo stná-nè xì ìi-nè. ⁴ Màdi micuísì nècuàchi ñahà nduú ana cachi nansa quida-ne, a coo-ne xì ìi-nè, a cóó. Icúmí cachí stná nècuàchi tiàa. Te ducání stná nècuàchi tiàa ma, màdi cuiisì mii-nè cachi stná-nè nansa quida-ne xì ñahàdihì-nè, vâchi icúmí cachí stná nècuàchi ñahà. ⁵ Màsà cáhì-nsiá “còó” nùù nècuàchi vehe-nsia. Cuisì nú

vihini cuní-nsiá cunihii-nsiá iin ùì quivì sàhà-ñá càcàn tàhvi-nsiá nùù Dios. Dandu después nacuaastnahá-nsiá, vâchi nú coó, vihini dacá ñà-malu Satanás sàxinítnùní-nsiá ñà-có-cúndéé gâ ini-nsiá cunihii-nsiá.

⁶ Nsidaa ñà-jaàn cachí xì-nsiá, doco màdì ñà-dàndacuí nùù-nsiá nduá; còò. Cuisi cachí xì-nsiá ducán sàhà-ñá cundaa ini-nsiá nansa iá iin ñà-vâha cui quida-nsia. ⁷ Vâchi yuhù, cudii inì nú nì quidá nsidaa nèhivì nacua quidè, (ñà-có-ìé xì nì-iin nècuàchì ñahà). Doco cada iin iin-nda según nansa nì nihitâhvi-ndâ nùù Dios, vâchi tucu tucu sâhatahvi-yâ iin iin-nda.

⁸ Ñâyücânduá, yuhù cachí xì nsidaa nècuàchì ñahà cuaán, xì nsidaa stná nècuàchì tañâha ga nandâhà, ndiaha gâ coo xì-né nú nì quidá-né nahi yuhù (ñà-cóni nândâhì). ⁹ Doco nú mà cúndéé ini-nè cunihii-né ducán, dandu nì nândâhà-né chicá vâha, te màsà càcánúú-né xihò stnahá uun-ne.

¹⁰ Doco nèhivì sâni nandâhà, iá ndisa ñà-nduá dandacuí nùù-né. Te màdì cuisì yuhù cachí xì-né palabra yohó; vâchi ducán dandacuí stná Stoho-ndâ Señor. Te dohó cachí-yâ: nì-iin nècuàchì ñahà màsà nácóó-né ì-né. ¹¹ Doco nú sâni nacoo-ne nècuàchimâ, dandu (màsà nândâhà gâ-nè xì inga tiâa). Iin-nì nì coó mii-né, te nú coó, nì nâxícócuñ-nè nacuaastnahá-né xì ì-né. Daaní, divi ducání xì stná nècuàchì tiâa, màsà càtéstnahá stná-né xì ñahâdhí-nè.

¹² Daaní, mii-nsiá nècuàchì dava ga tu, cuisì cuâhìn cachí xì-nsiá ñà-nduá nacání uun inì, vâchi có-nduá iin ley dandacuí Dios. Nú iá iin ñani-ndâ có-xiníndisâ ñahâdhí-xì, màsà càté-nè nècuàchimâ nú cudí inì nècuàchimâ coo ndisa-ne xì ì-némâ. ¹³ Te ducání stná xì nècuàchì ñahà: mate có-xiníndisâ ì-né, doco chicá vâha màsà càté stná-né ì-né, nú cudí inì nècuàchimâ coo ndisa-ne xì ñahâdhí-némâ. ¹⁴ Vâchi mate cuisì nècuàchì ñahà xiníndisâ, doco sâhâjân chicá mà ùhì cundiatú stná ì-né nùù Dios; te ducání stná nècuàchì ñahà có-xiníndisâ, nú nècuàchì xiníndisâ nduú ì-né. Doco nú nduú-nè có-xiníndisâ-né, dandu ùhì iá cundiatú mée xì-ne. Doco nú xiníndisâ-né, (mate imíndaa-né), dandu mée ì ndisa cunduu-ve. ¹⁵ Doco cunaha-nsiá, nú cuní nècuàchì có-xiníndisâ-mâ quecuaán-né, dandu mà cútñúú-nì, pues nì cùhùn-nè. Te nú sâcuâhân-nè, dandu libre iá nècuàchì xiníndisâ nì ndóò, ò sea nècuàchì tiâa ò nècuàchì ñahà nì cúndúú-né. Doco ¿indú ñà-chicá cuní Dios quida-nda? Divi ñà-cundoo mani-ndâ. ¹⁶ Vâchi iin nècuàchì ñahà, có-ínâhá-né ñà-vihini sâhà mii-né sâà nècuàchì vehe-ne càcu stná anima-nè. Te có-ínâhá stná iin nècuàchì tiâa, pues vihini sâhà mii-né sâà stná ñahâdhí-nè càcu-ne.

Màsà nácání ini-ndâ nansa ndenihì nèhivì ñuhivì yohó ndohó

¹⁷ Nacua nduú modo nì chitnùní ini Dios cundoo-nda ñuhivì, ducán xiñuhu cundoo cuéyâà-ndâ. Nacua iá-ndâ na ní quihì-nda ichì-yâ, ducán xiñuhu quida-nda seguir. Divi palabra jaàn nduá cachí xì nsidaa nèhivì cahvi xì-yâ.

¹⁸ Vâchi nú sâ-itúú seña xì Dios icâ-ndâ na ní quihì-nda ichì-yâ, dandu màsà nândúcú-ndâ nansa ndutu ñà-jaàn. Te ducání stná, nú còò seña mà icâ-ndâ na ní quihì-nda ichì-yâ, dandu màsà nândúcú-ndâ nansa màcùtua icâ-ndâ.

¹⁹ Vâchi seña mà, nú itúá, ò nú có-itúá, còò nì-íñâha cuní cachâmâ. Doco ñà-chivâha-nda ñà-nduá dandacuí-yâ, ñà-jaàn ndisa nduú ñà-ndiââ. ²⁰ Doco nacua nì sandoo iin iin-nda na ní quihì-nda ichì-yâ, divi ducán nì cúndóò ñ-ndâ.

²¹ Dava-nsia, có-ndóó-nsiá libre, fuerza quidáchúún-nsiá nùù lamú xì-nsia, te ducán nisa la stná quivì nì quihì-nsia ichì-yâ. Doco màsà nácání ini-nsiá sâhâjân; còò. Doco nú iá nansa cui caquee-nsia libre, dandu chicá vâha nì quidá stná-nsiá aprovechar. ²² Cunaha-nsiá, mate fuerza quidáchúún-ndâ quidá inga nèhivì, doco nú ichì Stoho-ndâ Cristu nduá

nchícùn-ndà, dandu libre iá-ndà nùu mii-yá. Te divi ducán stná, nú nêhivì xicánúu libre nduu-nda vichi, dandu iá stná ana xinúcuáchí-ndá nùu-xí, divi mii-yá. ²³ Te sàni dānāà-yá sàhà-ndá. Nāyùcāndùá, màsà cuáha-nda quida-nda chuun nì dāndācú ana nduú nêhivì úun.

²⁴ (Pues sàhà nsidaājān yùhù cachî xî-nsiá) ñā-nacua ndoo-nda antes na tãñāha ga quihî-nda ichi-yā, divi ducán ni cūndóó ìi stná-ndá vichi, ñāni.

²⁵ Vichi cuàhìn cāhìn sàhà ñāhà nēcuāchì tãñāha ga nandāhà. Còò ni-ñāhā ni cachí Stoho-ndá Señor xí sàhà nēcuāchīmà, doco sàhà gracia xi-ya, vātùni cahvi-nsia xì conseju sáhi mii-nsiá. Pues sàhámà cuàhìn cachì ñā-ndúá nihnú uun inì: ²⁶ chicá vāha iin-ni ni cūndóó-ndá nacua ndoo-nda vichi cahan yùhù, vāchi tiempu ùhi nduá vichi. ²⁷ Nāyùcāndùá, nú iá ñāhādihî-ndá, dandu màsà cātēstnāhā-ndá. Te nú còò ñāhādihî-ndá, dandu chicá vāha màsà nāndúcú-ndá nansa nandāhā-ndá. ²⁸ Doco nú ni nāndāhā iin tiāa, màdi cuāchi nduá. Te ò nú ni nāndāhā iin ñāhā chùì, màdi cuāchi nduú stná. Cuisiá mà mání tñundohō yāha-ne, te yùhù, có-cūnî ndohō guá-nsiá.

²⁹ Cunaha-nsiá, mà vāxi ga cuāhā tiempu, ñāni. Nāyùcāndùá, nú iá ñāhādihî-ndá, màsà cūnîhnú inì-ndá nduámà iin chuun chicá cahnú. ³⁰ Te nú sacu-nda (sàhā iin tñundohō), màsà ndúlócō gā-ndá sàhājān. Te nú cudî inì-ndá sàhā ñāhā, màsà cútúxí inì-ndá chuun chicá ndiāá nduá. Te nú sàni xiin-nda iin traste, màsà cūnîhnú inì-ndá yāha ga xiñuhá nùu-ndá. ³¹ Te nú icúmí-ndá cuāhā chuun ñuhivì yohó, màsà ndúlócō cuāhā-ndá sàhājān, vāchi ñuhivì yohó, icúmíā ndañuhā.

³² Yùhù, có-cūnî nacani cuahā inì-nsia sàhā ni-ñāhā. Iin nêhivì còò nēcuāchì vehe-xi, (mà ùhi) nihnú inì-nē sàhā chuun xì Stoho-ndá Señor nansa quida-ne, te cudî inì-yā. ³³ Doco iin nēcuāchì iá ñāhādihî-xi, chicá nacáni inì-nē sàhā chuun xi ñuhivì yohó, vāchi nandúcú-nē nansa cudî inì ñāhādihî-nē. ³⁴ Daaní, iin nēcuāchì ñāhā sàni nandāhā, tucu quidá stná-nē nùu iin nēcuāchì còò íi-xí. Nēcuāchì còò íi-xí, (mà ùhi) nihnú inì-nē chuun xì Stoho-ndá Señor, vāchi cunî-nē cundiaa-nē mii-nē, te coo ndoo anima-nē, dandu cunduu-ne iin nêhivì ìi xî-yá. Doco iin nēcuāchì iá ìi-xi, chicá nihnú inì-nē chuun xi ñuhivì yohó, vāchi nacáni inì-nē sàhā nēcuāchì vehe-ne. ³⁵ Pues, nsidaa ñā-jaān cachí xî-nsiá sàhā ñā-cunduu ñā-vāha xi-nsia, màdi sàhā-ñā cadì nùu-nsiá iin modo có-ndiá iqué. Cuisi cunî quida-nsia ñā-íá viì, te nihi-nsiá cunucuachi víi-nsiá nùu Stoho-ndá Señor, màdiá coo iin ñā-mà cùì chivāha-nsia.

³⁶ Pues ni cachí-ndá iá iin tiāa yāha ga cunî nandāhā xì ana cudî inì-te, te có-quidá víi-té ñā-íá miá cahan-té. Pues nú ducán nduá xiñuhu coo, dandu vātùni quida-tè nacua nihnú inì-te, divi ñā-nandāhā-té xî-ñā, màdi cuāchi cundua. ³⁷ Doco nú iin-ni sàni nacani vāha inì-te, te còò necesidad nandāhā-té, vātùni quidandee inì-te, cachí-te, dandu ñā-jaān quidá víi-té. Iin-ni sàni nacani inì-te ñā-mà nāndāhā-té, te amiga xi-te mà, señorita quida ìi-ñā seguir cunduu-ñā. ³⁸ Nāyùcāndùá, (ndúljān, vātùni iá): nú ni nāndāhā-té xî-ñā, vātùni iá ñā-ndúá quidá-te; te nú ni cachí-te mà nāndāhā-té, vātùni quidá stná-te, doco chicá nsiha nduājān nùu ingā mà.

³⁹ Iin nēcuāchì ñāhā sàni nandāhā, iin-ni icúmí-nē coo-ne xì ìi-nē ndē cachì sàa cui nēcuāchīmà. Doco nú sàni xihì nēcuāchīmà, dandu libre iá-nē nandāhā-né xì inga tiāa cudî inì-nē, cuisì-ní ni cūndúu stná inga tiāa mà iin nêhivì xì Stoho-ndá Señor. ⁴⁰ Doco nú ni cachí-nē mà nāndāhā gā-nē, dandu chicá ndiāha quea, tuxí inì yùhù. Te yùhù quidē cuenta chindéé stná Espiritu ìi xí Dios sàxinîtnūnî.

8

Màsà caxi-nda ò cuxi-nda ñà-ndúá chindóó nêhivì nùù ñà-ndúá cahvi-né

¹ Vichi cuàhìn càhìn sàhà nansa quida-nda xi ñà-ndúú ofrenda chindóó nêhivì nùù ñà-càhvi-né. Pues vihini cachi-nda: “Nsidaa-nda ináhá vâha-nda (sàhà chuun jaàn)”. Doco nú ducán cachi-nda ñà-ináhá cuàhà-nda iñàha, dandu queamá na ian ndiaá gà-ndà tuxí ini-nda. Doco nú cuú ndisa ini-nda sàhà ñanitnaha-nda, dandísá sàà-ndà cunduu-nda nêhivì ndiaá ndisa. ² Te nú tuxí ini-nda ináhá cuàhà-ndà, dandu cumáni gà ñà-cundaà vâha ini-nda nacua ndiá icà-ndà. ³ Doco nú cuú ini-nda sàhà Dios, dandu mii-yá, ináhá ndisa stná-yà ndohó.

⁴ Ñâyùcàndúá, ñà-yòhó nduá cachí sàhà ofrenda chindóó nêhivì nùù ñà-càhvi-né. Ináhá-ndá ñà-imindaa Dios iá, te còò ni-iñàha ndiaá figura iá ñuhiví yohó, ⁵ mate cuàhà gà ñà-ndúá cachí nêhivì nduú ana cahvi-né ansivi ò ñuhiví, vâchi cuàhà iñàha cachi-né nduú dios xi-ne ò stoho-ne. ⁶ Doco nùù ndohó, imindaa Yua-nda Dios iá. Cuisì mii-yá nì quidavâha xi nsidaa iñàha, te xinúcuáchí-ndá nùù-yá. Te imindaa stná Stoho-ndà Jesucristu cahvi-nda, vâchi sàhà ndudu ìì xí-yá nì sàcòò nsidaa ñà-iá, dècuèndè stná ndohó.

⁷ Doco màdi nsidaa nêhivì sáníhì vâha ini-nè sàhájàn. Vâchi dava nècuàchì xiníndísá, quidá ìì-né cuenta ñà-dàcútiácú ndisa xi figura mà nduú ofrenda chindóó nêhivì nùá, vâchi antes ducán nisa quida stná-nè. Ñâyùcàndúá, na xixí-né ofrenda mà vichi, nihnú ini-nè ñà-sàni cumanchá anima-nè nduá, vâchi tàñàha ga cutùha vâha-ne nacuni-nè sàhámà. ⁸ Pues, nàhà claru màdi xì ñà-itiácú-ndá icúmí-ndá ndee vâha-nda nùù Dios, vâchi nú sàni saxi-ndá iñàha, màdiá chicá ndiaá-ndá, te ò nú có-cuní-ndá caxi-ndá iñàha, iin-ni iá stná-ndá, (cóni xidá cuàchi-nda.) ⁹ Doco cuidadu nì cundóo-ndá, vâchi mate iá derechu xi-nda (caxi-ndá ñà-yúcán), doco vihini coo iin nêhivì có-cundáá ini-xi sàhámà, te vihini sàhà ndohó cuida cuàchi-ne. ¹⁰ ¿Índù modo? Pues, nì cachi-ndá sàni xini iin nêhivì mii-nsiá nècuàchì ináhá guá, te nì quihvi-nsia vehe ndé itá ñà-ndúá cahvi nêhivì, te ndoó-nsiá vehe ma, xixí-nsiá ofrenda xi-ñamà. Te nêhivì nì xini xi-nsiá mà, nú nì cundúú-né iin nècuàchì có-cundáá vâha ini-xi, vihini cuàhandee stná ini-nè caxi stná-nè ñà-jaàn. ¹¹ Ñâyùcàndúá, sàhà-ñá tuxí mii-nsiá ináhá guá-nsiá (nansa quidá-nsiá), vihini dandáñuhú-nsiá anima ñanitnaha-nsia, mate sàhà stná mii-né nì xihì Cristu. ¹² Ñâyùcàndúá, có-queè víamà, vâchi nú nì quida-nda cuàchi nùù ñanitnaha-nda ducán, dandu nùù stná Cristu nì quida stná-ndá cuàchi queamá, vâchi sàni dàtúcù-ndá sàxinítnùnì nècuàchì mà ñà-có-sàà-nè cundaà vâha ini-nè. ¹³ Ñâyùcàndúá, yùhù, nú cuàhàn iin ñanitnahi quida-ne iin cuàchi sàhà ñà-ndúá cuní caxi nì cùí, dandu chicá vâha màsà nunca caxi gué nì-iin cuñu mà, còtò cuida cuàchi iin ñanitnahi.

9

Nansa nì cachi Pablo xì nêhivì xítñùhu xi-né ñà-quidáchúùn-né nahi dava ga nêhivì

¹ Yùhù, ¿amádi libre ié? ¿Amádi iin nècuàchì apóstol nduú stnáí? Dècuèndè mii Stoho-ndá Jesús sàni xinínúù stnáí. Te mii-nsiá, ináhá stná-nsiá nì quide chuun ndiaha xí-yá ndé ndoó-nsiá, te nì xiníndísá-nsiá mii-yá. ² Vihini có-nàcúnì dava nêhivì yùhù ñà-ndúú ndise iin apóstol, doco mii-nsiá, ináhá vâha-nsia, vâchi ñà-sàhà yùhù sà-xiníndísá-nsiá ichì-yá, divi sàhámà cundáá vâha ini-nda ñà-nùù mii-yá sàni nihitáhví chuun quidè.

³ Vichi cuàhìn cachí ìñàha xi-nsiá, vàchi ndoó dava nèhivì xítñùhu xí. ⁴ Pues, ¿amádi iá stná derechu xi-nsi (cahvi-nsi xi-nsiá) ñà-dacuxí-nsiá nsiùhù? ⁵ Te amádi iá stná derechu xi-nsi nandàhà-nsí, te cundaca-nsi iin ñahàdihí-nsi nacua quidá stná ñani Stoho-ndà Señor, xì stná Pedro, xì stná dava ga nècuàchì apóstol. ⁶ Vihini tuxí ini-nsiá ñà-cuisì Bernabé xì yùhù xínduu nèhivì còò derechu-xi; doco iá stná derechu xi-nsi nacoo-nsi chuun xi ñuhiví yohó, te quida-nsi cuisì chuun ì. ⁷ Vàchi ducán iá xi-nsí na ian quidá soldadu, màdi cuenta xi mii-té sàhàn-te guerra. (Còò.) Daaní, nacua quidá stná tè-ndiáá xi yutnú cuisì vídì, saxí stná-te iin ùi-si; te ò nú cuisì ndacá-te, iá stná derechu xi-tè cuhni-tè tëndodo-sí coho-tè. ⁸ Te màsà cútúxí stná ini-nsiá ñà-sàhà-ñá có-ndiú mii-yá, ñàyùcàndiá, có-ndiáá palabra cachí jaàn. Còò, vàchi divi ducán cachí stná ley ì ndé nì tiaa Moisés ⁹ nùù tutu ì, te nì cachi Dios: “Màsà cúñhúhù ñunù yuhù buey na sáníhni-sì trigu cóya”. Pues, nàhà claru, màdi sàhà-ñá màni guá cuisì mà nùù-yá nduá disàhà-xí nì cachi-yà ducán. ¹⁰ Còò, sàhà ndohó nì cachi-yà ducán, (vàchi ejemplu) nduá, te cuní cachàmà ñà-ndiá icà coo tnùndé ini xi nècuàchì (chináhá palabra ì) ñà-nìhì-né iin algu, divi nacua iá stná xi iin nècuàchì xitú, te ò iin peón dacóyo nùnì, nihnú ini-nè nìhì stná-nè iyuhá. ¹¹ Te nsiùhù, nú sàni cachitñùhu-nsi xi-nsiá meru palabra cutiacu ndiaha anima-nsiá, dandu amádi iyuhu nduá nú nì cuàha-nsiá nsiùhù iyuhu ñà-cutiacu-nsi ñuhiví yohó. ¹² Te nú ndoó nèhivì dava ga iá derechu-xi càcàn-nè ñà-jaàn nùù-nsiá, dandu ¿amádi chicá iá stná derechu xi nsiùhù sàhà ñà-jaàn?

Doco còò; có-xicàn-nùù ni-ìñàha nùù-nsiá, mate iá ndisa derechu xi-nsi. Cuisi quidándé ini-nsi, còò nú nì càcàn-nsi ìñàha cadiàmà nùù nèhivì, te mà cúnindisá gá-nè razón ndiaha xí Cristu.

¹³ Ádi sà-ìnáhá stná-nsiá nansa xíquida dùtù quida-xi chuun ì veheñùhu (xi nècuàchì raza Judea), xixí-né promesa sáa yucán. Vachi dùtù xinúcuáchì nùù mesa ì ndé xixìn cuisì nduú promesa, nìhì-né iyuhu cuñu mà. ¹⁴ Ñàyùcàndiá, nàhà claru sàni chitnùnì ini Stoho-ndà Señor ñà-ducán quida stná nèhivì cachitñùhu razón ndiaha, divi sàhà chuun quidá-némà icúmí-nè nìhì stná-nè ñà-cutiacu-nè. ¹⁵ Doco yùhù, cóni xíquèn ñà-jaàn nùù-nsiá, mate iá derechu xi. Nì màsà cútúxí stná ini-nsiá a tiaí carta yohó ñà-quidé reclamu ñà-ndiú derechu xi. Còò, chicá vaha dihna ni cuí, te (màdiá quidejàn), vàchi nú ducán, dandu mà cuí gá cachì xi nèhivì ñà-ndiá cudí guá ini cachì xi-né, (divi ñà-có-xíquèn ni-ìñàha).

¹⁶ Ñà-ndáa nduá, razón ndiaha xí Dios nduá cachitñùhì; doco có-nìhnú ini camáni nèhivì yùhù sàhámà, vàchi nihnú ini ñà-fuerza cachitñùhì palabra mà, te ndahví (gà cuí ini) nú màsà cächitñùhì razón ndiaha ma. ¹⁷ Ñàyùcàndiá, nú cuisì yùhù nì chitnùnì ini cacanuì xi palabra mà nì cuí, dandu vihini coo ñà-cunduu nahi raya xí. Doco nú nihnú ini ñà-fuerza quide chuun ma, dandu sàhàjàn cundaà ini-ndà iin chuun ì nì nìhì nùù mii-yá nduá. ¹⁸ Doco te nú ducán nì nìhì chuun ma, dandu ¿índù ìñàha cunduu tnùmanì nìhítahví? Pues, divi ñà-uun-nì cachitñùhì xi nèhivì razón ndiaha xí Cristu, te có-quiyáhvi, mate iá derechu xi càquiàn, doco có-xíquèn nùù-né.

¹⁹ Yùhù, libre ié; còò ni-iin ana cachì xí nansa quide. Doco nihnú ini ñà-ìé' sujetu nùù nsidaa nèhivì áma vihini sàa stná-nè cunchicùn-nè ichì mii-yá. ²⁰ Yùhù, voluntad xi chívaha stnáì estilu xi nècuàchì raza-xi Judea na hora cutnáhì xi-né, áma sàa dava-ne cunindisá stná-nè. Ñà-jaàn nduá quidé mate nùù yùhù có-ndiáá gá ley sàhana xí-némà, doco voluntad xi mií nchícuàn

áma sáà stná dava-ne cunindisá stná-nè. ²¹ Daaní, nú ié' cutnáhi xì nèhivì có-nchícùn estilu xì ley mà, dandu có-nchícùn stnáì-ñà, áma (chíndéé stná mà) ñà-cunindisá stná dava-ne ichì-yá. Doco màsà cúníhnú inì-nsia ñà-ndúú iin nèhivì còò ni-iin ley xì Dios nùù-xì; còò, vâchi nchícùn ndisa stnáì ley xì Cristu. ²² Daaní, na ié' cutnáhi xì nèhivì mà-fuerte anima-xì, dandu quidá stnáì na quidá mii-né, áma níhí' dacuní stnáì dava-ne ichì váha. Vâchi ducání quidé xì nsidaa nèhivì: nacua quidá mii-né, ducán quidá stnáì, áma sáà stná-nè càcu anima-nè. ²³ Nsidaa ñà-jaàn quidé sàhà-ñà chicá quee tnùñuhu xì razón ndiaha xì-yá, dandu nihitáhvì stnáì iin ñà-ndiaha sàhà palabra mà.

²⁴ Sà-ináhá-nsiá, na xinú tècuachi carrera, cuisì imindaa-té níhi xì premiù, mate cuahà-té nì dàdávà stnahá-te. Pues ducání iá stná xì ndohó, xiñuhu cuàhandee ini-nda, dandu nihitáhvì stná-ndà nùù-yá. ²⁵ Daaní, nú cuàhàn tècuachi ma dadavá stnahá-te ducán, xíndiaa stná-te mii-té, có-quidá ndevàha-tè xì mii-té (áma níhi-té cóó fuerte-te). Te ¿indú chuun? Divi sàhà-ñà cunì-te níhi-té (iin premiù tii) mà cúnáhá ni-iin ratu, iin sicáté ndahà cuíi yutnú cuñuhu òò-té. Doco ndohó, iin corona ndiaha mà nunca cutuhú nduá níhi-ndà nú ni cuàhandee ini-ndà (cunchicùn-ndà mii-yá). ²⁶ Ñâyùcàndúá, yùhù sàhandee cahnú inì, nahi tè-xinú carrera, doco ináhí indú nùù-xì cuàhìn. Te na quidá stná tècuachi ídiquí box, ducán sàhandee stná inì, doco có-ídiquí uin; ináhí ñà-nduá quidé. ²⁷ Sadí nùù ñà-xíhoé quidé. Có-sáhi ñà-quida ndevàhi xì míí, còtó mà nátùì guè nùù mii-yá mate cuahá gá sàni càhìn xì nèhivì dava ga sàhà ichì-yá.

10

Màsà càhvì-ndá figura nahi nisa quida nèhivì Israel sàhana na ní caquee-ne ñuu Egipto

¹ Ñáni, cuní cundaà inì-nsia nansa nì cuu xì nèhivì sàhana, nsidanicuú-né (nì chindee Dios-nè), nisa xica-ne tixi còndàhvì iin vícò xì-yá, te nsidaa-né nì yàha uun stná-nè mahì mar yucán. ² Ñâyùcàndúá, na ian cùù-xì-ndà na cuhù-ndà, ducan quida-nda cuenta sàhà mii-né na ian nì cuhì stná-nè tixi vícò mà xì ini mar mà, te ducán nì nanduu-ne nèhivì xì Moisés. ³ Daaní, iin-ni nisa itiacu stná nsidaa-né ñà-nduá nì sàhatahvì Dios-nè, ⁴ te iin-ni nisa xihì stná-nè tècuíi ndiaha, divi tècuíi nì cana nùù iin cavà. Te cavà mà, seña nì sandua nahi Cristu, vâchi nì cutnahá stná-yá xì-né ichì cuàhàn-nè. ⁵ Pues mate ducán nì cuu xi-né, doco cóni ndóo ini Dios xì modo xi-ne, te ñâyùcàndúá cuahà sàstnùhù-né nì xihì nùù yucú yucán.

⁶ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá nì cuu xì nèhivì sàhana ma, divi sàhà-ñà cundaà ini ndohó vichi nduá, màdí nchihò stná ini-ndà quida chicuèhè-ndà na ian nì quida mii-né. ⁷ Ni màsà càhvì stná-ndà figura na ian nì quida dava-ne, vâchi ducán nacání tutu ì: "Nì sàcùndoo-ne nì xixi-ne, te nì xihì-ne, dandu después nì ndacuítà-ne nì itasaha-né (nùù figura xi-ne)", cachá'. ⁸ Ni màsà càhàn-ndà xì ana cóni nándàhà xì-ndà nacua nisa quida dava nècuàchì yucán, vâchi después nì xihì òcò ùnì mil-nè iin quivì-ní. ⁹ Ni màsà quidá canúú-ndà ñà-có-cuní Stoho-ndà Señor, vâchi ducán nì quida dava-ne, te sàhájàn nì ndecoyo cuahà còò, nì tnii-sinè, te nì xihì-nè. ¹⁰ Ni màsà càhàn ndiaa-ndà (díqui-yá) nacua nì quida dava-ne, te nì ndañuhu cuahà-né nì quida ángel xi-ya.

¹¹ Cunaha-nsiá, nsidaàjàn nì cuu xì nècuàchì sàhana ma sàhà ñà-nì cundáà ini-ndà (màsà quidá stná-ndà ducán). Vâchi divi sàhà ndohó nì tiaa nsidaámà

nùu tutu ìi sàhà-ñá cundaà ini-ndà nansa quida-nda quivì vichi na xínu tiempu. ¹² Ñàyücàndüá, nú nihnú ini-ndà sà-íá vaha-nda núu Dios, dandu ni caquín-ndà cuidadu còtó sàà-ndà quida stná-ndà iin cuàchi có-nihnú ini-ndà. ¹³ Nsidaa ñà-ndüá yáha-nda vichi, cuisì ñà-ndòhó stná nsidanicuú nèhivì ñuhivì ndüá. Te vätùni cahvi viì-ndà xi-yá ñà-mà cuáha-ya cuu xi-nda ñà-ndüá mà cündéé ini-ndà sàhà-xí. Còo, vàchi (nú cuàhàn-nda quida-nda iin cuàchi ni cuí), dandu siempre datúí Dios nansa càcu-nda nùájàn sàhà-ñá vätùni quidandee ini-ndà. ¹⁴ Ñàyücàndüá, cuidadu ni cündóó-nsiá, ñani màní; màsà nunca cahvi-nsiá ni-iin figura.

Cuisì núu Dios ni cuáha-nda promesa xi-nda; te màsà cáxi-nda ò cúxi-nda ñà-ndüá ni chindoo nèhivì núu figura

¹⁵ Cuàhìn cachì xi-nsiá iñàha, te mii-nsiá cachi-nsiá xí, amádi ndisa á coó, vàchi quidé cuenta xínduu-nsiá nèhivì cundaà ini-xí. ¹⁶ Na (nacuítáhvi-nda, xihì-nda) ñà-ñùhú copa ndiaha ma, te naquímàni-nda mii-yá. Pues ducan quida-nda, te nihnú ini nsidaa-nda ñà-sàhà ndohó ni xitìá nù-yá. Te na xixí stná-nda pan ìi, dandu iin-ni nihnú stná ini nsidaa-nda nansa ni sàha-ya iquicúñü-yá (sàhà-nda). Sà-ìnhá-nsiá nsidaájàn. ¹⁷ Ñàyücàndüá nahi iminda nèhivì sàni nanduu nsidaa-nda, mate cuáhà-nda ndoó, vàchi iin-ni pan (ìi) xixí nsidaa-nda.

¹⁸ Cundehe-nsiá nansa xíquida nècuàchi raza Israel nú sàni sàha-ne iin quisi ndüú promesa, te ni xihì-si núu mesa ìi, dandu después saxì-né cuñü-si. Pues sàhà ñà-sàxi-né promesa mà, nàhà xicà xínduu stná-nè ana (nihnú ini xi religiòn mà). ¹⁹⁻²⁰ Pues cachì nsidaájàn xi-nsiá, doco có-cùnì cachàmà ñà-ìtiácú ndisa figura cahvi nèhivì có-ìnhá xí Dios, ni có-cùnì cachi stná ñà-ndiáá ndisa promesa sàha-neñà. Còo, doco cunaha-nsiá, iá ndisa ana ñinù-xí sàha-ne promesa xi-ne. Divi núu ñà-malu sàha-neà, màdi núu Dios. Te yùhù, có-cùnì dahuin cunihnu ini-nsiá quisi mà. ²¹ Vàchi còò permisù cuitahvi-nda coho-nda copa ìi xí Dios, te después coho stná-nda ñà-ndüá sàha-ne ñà-malu; còó. Vàchi còò permisù cuxi-nda pan ìi xí Dios, te después cuxi stná-nda ñà-dàcùxi-nèsi. ²² Mii-nsiá, ¿a ndísá cunì-nsiá dacuìdà ini-nsiá Stoho-nda Dios ducán? ¿A tuxí ini-nsiá chicá fuerte-nsiá nùu-yá? (Doco mà ndisá.)

²³ (Ñà-ndàà ndüá), libre iá-nda quida-nda nacua cudí ini-nda, doco (xiñuhu nsinuu ini-nda) màdi nsidaa iñàha ndüú iin ñà-vàha. Libre iá-nda, cachì-nda, doco màdi nsidaa iñàha ndüú iin ñà-cuàhàn chindee xi-nda.

²⁴ Ñàyücàndüá, màsà nándúcú-nda ñà-ndüá cudí ini-ni mii-nda; chicá ndi-aha nanducu-nda nansa chicá yàha vàha ñanitnaha-nda.

²⁵ Nsidaa cuñü dicó tè-dicó yàhvi, vätùni caxì-ndañá. Còò necesidad nacani ini-nda ndàcàtnùhù-nda sàhámà, ²⁶ vàchi Stoho-nda Señor ndüú stoho nsidanicuú iñàha iá ñuhivì yohó.

²⁷ Daaní, na cánà-nda cùhùn-nda iin vicò iá vehe iin tiàa có-xìníndisá-xí-yà, te cudí ini-nda cùhùn-nda, dandu vätùni caxì stná-nda nsidaa ñà-ndüá taxì nècuàchìmà; ni màsà ndàcàtnùhù-nda sàhà comida mà; màsà nácàni ini-nda sàhà. ²⁸ Doco vihini cachi iin nèhivì xi-nda: “Cuñü yohó, promesa ni sandoo núu figura cahvi-né ndüá”. Pues nú ducàn, dandu sàhà nècuàchìmà màsà cáxi-nda cuñü mà, còtó cuduchi ini-nè, vàchi vihini quida-ne cuenta ndüájàn iin cuàchi. ²⁹ Mate có-quidá mii-nda cuenta ducàn, vihini nihnú ini mii-né ducàn.

Doco ndohó, vihini cachi-ndà ñà-libre iá-ndà, te màdiá fuerza icúmí-ndá quida-nda ñà-ndúá cuní inga nêhivi cachí ì gá ini-xi. ³⁰ Vâchi naquímáni-ndà Dios sâhà ñà-ndúá saxí-nda, ñâyùcândúá còò ñà-dîsâhà-xí cundoo nêhivi cuitnùhu-nêndó sâhà ñà-ndúá saxí-nda. ³¹ (Vihini cachi-ndà ducán, doco de todos modos), nsidanicuú ñà-ndúá quida-nda, sâhà ñà-ni queé gá tñũhu ndiaha xí Dios ni cúndúá, a ducán saxí-nda ò xihî-nda iñâha, te ò ndéni iñâha ni quida-nda. ³² Mâsà dâcûdúchî ini-ndà ni-iin nêhivi, a ducán nduú-né iin nêcuâchî raza Judea, ò iin nêhivi inga raza (cò-xîndîsâ), te ò iin nêhivi cahvi víi xi-yá. ³³ Iin-ni ni quidá stná-nsiá nacua quidá yùhù, cò-nândúqui ñà-cudiî ini míi, cui-sî-ní quidé lucha ñà-mâsà cûdúchî ini nêhivi sâhî, dandu vihini sâà stná-nê càcu anima-nê.

11

¹ Ñâyùcândúá, nacua quidá yùhù, ducání quida stná mii-nsiá, vâchi divi Cristu nduú ana nchîcuin.

Nansa xiñuhu quida nêcuâchî ñahà na natácá-ndà

² Cuaha-ni quidá-nsiá, ñáni, vâchi iin-ni nsinúú inî-nsia yùhù, te nsinúú stná inî-nsia palabra ni cachî xî-nsiá ñà-chivâha-nsia. ³ Te vichî cuní cundaâ inî-nsia ñà-divi Cristu nduú ana dandacú nùù nsidaa nêcuâchî tiâa, te nêcuâchî tiâa nduú ana dandacú nùù nêcuâchî ñahà, ducání nacua dandacú stná Yua-nda Dios nùù Cristu. ⁴ Cunaha-nsiá, cò-ndúá ducán càcàn tàhvi iin tiâa nùù Dios nú ñuhú-né mbelu, ni mà váha cachitnùhu stná-nê razón xi-ya nú ñuhú-néamâ, vâchi cò-ndúamâ tñũhu xi dîni-né. ⁵ Doco nêcuâchî ñahà, nú xîcân tàhvi-né, ò cachitnùhu-ne razón xi-ya, te cò-îdâhvi dîni-né ni-iñâha, dandu xiñuhu cucahan nùù-né sâhà dîni-né, vâchi davani queámâ na ian sâni daté tehe-né. ⁶ Vâchi nú cò-îdâhvi dîni-né ni-iñâha, dandu chicá váha ni daté cuati dîni-né. Te nú ni cúcâhán nùù-né daté cuati-né, ò daté tehe-né, dandu xiñuhu ni cûdâhvi dîni-né. ⁷ Iin nêcuâchî tiâa, cò-xiñùhù cudâhvi dîni-né, (na xîcân tàhvi-né), vâchi nacua iá mii-yá ducán ni quidayucun-yànê, ñâyùcândúá, xiñuhu tava-né tñũhu xi-yá; doco nêcuâchî ñahà, tñũhu xi nêcuâchî tiâa tava-né, ñâyùcândúá (xiñuhu ni cûdâhvi dîni-né). ⁸ Vâchi màdî (iin iqui) nêcuâchî ñahà ni cûyúcún nêcuâchî tiâa. Còó. Iqui tiâa ni cuyucun nêcuâchî ñahà. ⁹ Te divi sâhà-ñâ chindee-né ìi-né, ñâyùcândúá ni sâcòo-ne, màdiá ni sâcòo tiâa ñà-chindee-né nêcuâchî ñahà. ¹⁰ Ñâyùcândúá, xiñuhu cudâhvi dîni nêcuâchî ñahà, te cundumâ seña ñà-íá ana dândâcû-xi nùù-né. Te sâhà stná (indéhe) ângel xi Dios, ñâyùcândúá xiñuhu quida stná-nê ducán. ¹¹ Doco cò-câchî ñà-cuisi nêcuâchî tiâa nduú ana ndiââ, ni cò-câchî stnâí ñà-cuisi nêcuâchî ñahà ndiââ stná; còó, vâchi nú ndoo-nda nùù Stoho-ndâ Señor, dandu iin-ni xiñuhu stnahâ nsidaa-nda. ¹² Ñâyùcândúá, mate iin (iqui) nêcuâchî tiâa ni sâcòo nêcuâchî ñahà, doco vichî nêcuâchî ñahà nduú ana datúinuú xî nêcuâchî tiâa. Doco cunaha-nsiá, mii Dios nduú ana chîtnùni ini-xî sâhà nsidanicuú iñâha.

¹³ Mii-nsiá cachi-nsiá xî nansa tuxî inî-nsia: ¿a vátuni iá cahan-nsiá nú ni càcàn tàhvi iin nêcuâchî ñahà nú uun-ni iá dîni-né? ¹⁴ Pues, nsidaa-nda, ducání ináhâ-ndâ cucâhán nùù iin nêcuâchî tiâa nú ni ndunaní ididîni-né. ¹⁵ Doco nêcuâchî ñahà, còó, cuahâ gá cudîi ini-né nú naní ididîni-né, vâchi na iñâha îdâhvi dîni-né nduá, te ducán ni ñihitâhvi-né coo-ne. ¹⁶ (Pues ñà-jaân nduá cachî xî-nsiá), doco nú cò-ndòo ini iin nêhivi xî palabra yohó, dandu ni cúnahâ-nê cuisî ñà-jaân nduú estilu xi-nda, te divi ñà-jaân nduú stná estilu xi nsidaa gá nêhivi cahvi xi Dios.

Nansa nì cachi Pablo xì nècuàchì ñuu Corinto ñà-có-quidá ví-né na nacuitáhvi-né Cena ìi xí Stoho-ndà Señor

¹⁷ Vichi cuàhìn cachi xì-nsiá iñàha, doco màdiá ndeníhí vahi mii-nsiá nduá; còo, vachi cunaha-nsiá, có-queé víi na natácá-nsiá; mal queá. ¹⁸ Primeru cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà-ñá tucu tucu nihnú ini iin iin grupu-nsiá, vachi ducán cachi nèhivì xí, te tuxí ini vihini ñà-ndáa ndua. ¹⁹ Vachi vihini cachi stná-ndà ñà-ìcúmí coo itnii grupu nuù-nsiá sàhà-ñá cundaà vaha ini-ndà ana xínduu nècuàchì chicá ndiaá, (doco màdi ñà-càhàn sàhnù-ndà cunduajàn). ²⁰ Ñàyùcànduá, yùhù cachi, màdiá nacuitáhvi ndisa-nsiá Cena ìi xí Stoho-ndà Señor nduá na natácá-nsiá jaàn. ²¹ Vachi cada iin iin-nsiá, yàchì quesáhá-nsiá xixi-nsiá ñà-nduá nihí iin iin-nsiá, te dava ga nèhivì, ni có-sàa comida xi-ne, te dava ga-nè, dècuèndè xihí-né. ²² Cunaha-nsiá, vehe-nda nduú lugar ndé ndiá icà-ndà cuxi-nda ducán. Màsà quidá-ndá relaju na natácá-ndà, vachi nèhivì xí Dios xínduu-nda. Ni màsà dándúcàhàn-ndá ñanitnaha-nda nduú nècuàchì ndahví. Pues, ¿nansa tuxí ini-nsiá? ¿A cuàhìn ndenihì vahi-nsiá sàhà ñà-nduá quidá-nsiá? Còo, mà quidéa.

Nansa nì quida Jesús Cena ìi primeru

²³ Nuù meru mii Stoho-ndà Jesús nì nihí palabra nacaní nansa nì quida-ya na ní sanduu ñuu quivì nì càhìn-teyá. Te divi palabra yucán nduá sàni nacani xì-nsiá, nansa nì tni-ya pan, ²⁴ te nì naquimani-yá (Yua-yá) sàhà-ñá, dandu nì dàcuàchí-yáñà, te nì cachi-yà: “Nahi iquicúñú mií nduá yohó, te divi iquicúñú nduá sáhatahvì sàhà mii-nsiá. Te nacua quidé vichi, divi ducán icúmí-nsiá quida stná-nsiá sàhà-ñá nsinuu ini-nsiá yùhù”, nì cachi-yà. ²⁵ Daaní, na ní nsihì nì xixi nsidaa-né, dandu nì tni-ya pocillu, te nì cachi-yà: “Ñà-ñùhú pocillu yohó nduú seña xi ichì saa nacóí cunchicùn nèhivì, vachi nahi nì nduá. Te cada coho-nda nsia ndutè yohó, dandu nsinuu ini-nsiá yùhù”, (nì cachi Stoho-ndà Señor). ²⁶ Te ndisa, cada xixi-nda pan mà, te xihì-nda ndutè ìi mà, ñà-jaàn nsinúu ini-ndà ñà-nì xihì-yà (sàhà-ndà), te iin-ni icúmí-ndá quida-nda ducán dècuèndè cachi sàa quivì naxicocuñ-ya.

²⁷ Ñàyùcànduá, nú cuní-ndà nacuitahvi-ndà cuxi-nda pan xi Stoho-ndà Señor, ò coho-nda yà-ìi xí-yá, dandu màdiá nansa ni nì cui nì quida-ndañá, vachi nú ducán, dandu cuàchi cundua, vachi ñà-cóni chívàha-nda tñùñuhu xí iquicúñú-yà xi nìi-yá nduá. ²⁸ Ñàyùcànduá, xiñuhu nacani vaha ini-ndà, te ndundoo anima-ndà, dandu vátuni nacuitahvi víi-nda pan mà, te coho-nda yà-ìi mà. ²⁹ Vachi nú có-nìhnú ini-ndà pan mà nduú nahi cuerpu xi-ya xixi-ndà, te xihí stná-ndà yà-ìi mà, dandu dacuidá cuàchi-nda mii-nda na quida-nda ducán. ³⁰ Pues, divi ñà-jaàn nduú meru ñà-disáhà-xí cuhí cuàhà-nsiá, te ndohó-nsiá quidá cuèhè; dècuèndè sàni xihì stná dava-nsiá. ³¹ Chicá vaha nacani vaha ini-ndà, te ndundoo víi anima-ndà antes, dandu mà nihì-ndà castigu. ³² Doco te nú nihì-ndà iin castigu nuù-yá, divi ñà-sàha-yàndó conseju nduájàn sàhà-ñá màsà ndáñhú dahuun-nda nahi dava ga nèhivì ñuhivì.

³³ Ñàyùcànduá, na natácá-nsiá, cundiatu-nsiá cundoo nsihì-nsiá, ñáni, dandu vátuni cuxi-nsiá. ³⁴ Doco nú xihì ndisa iin nèhivì doco, dandu chicá vaha ndè vehe-ne nì cuxí-né, te màdiá nihì-nsiá castigu na natácá-nsiá cundua. (Ñà-jaàn nduá cachi xì-nsiá vichi) ndè cachi nasai yucán, dandu ndatnuhu gué xì-nsiá sàhà chuun iá gà.

12

Nansa iá ñà-nduá níhitáhvi ndiaha-nda cutáhvi-ndà nuù Espíritu Ì

¹ Yùhù cuní cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá níhitáhvi ndiaha-nda nuù Espíritu Ì, ñáni. ² Sà-ínahá-nsiá nansa ni saquida-nsia antes na táñaha ga cunindisá-nsiá mii-yá, cui si nacua nisa cachi nêhivi xi-nsiá, ducán nisa quida-nsia, nisa cahvi-nsiá cuàhà figura xi yùù, mate có-càhàn mà. ³ Ñàyùcànduá, cuní cundaà ini-nsia palabra yohó: nú ndisa Espíritu Ì xí Dios nduú ana chindéé xí-ndá càhàn-ndà, dandu mà nunca cachi-ndà sàhà Jesús ñà-có-ndiáá-yà. Te davaní stná, nú màsà chindéé Espíritu Ì ndohó, dandu mà cúí cachi-ndà: ñà-cuisi Jesús nduú Stoho-ndà Señor (dandacú inicutu).

⁴ Cunaha-nsiá, nsidanuu clase ñà-ndiaha sàni níhitáhvi-ndà nuù-yá, doco imindaa Espíritu Ì xí-yá nduú ana ni dàcútáhvi xi-ndàñá. ⁵ Te cuàhà gá stná modo xinúcuáchí iin iin-nda nuù-yá, doco imindaa-ní Stoho-ndà Señor nduú ana xinúcuáchí-ndá nuù-xí. ⁶ Te cuàhà gá stná chuun ndiaha quidá Dios ini anima iin iin-nda, doco imindaa-yá nduú ana quidà-xi nsidaájàn. ⁷ Te iin iin-nda sàni níhitáhvi nansa chindee ndiaha Espíritu Ì ndohó sàhà ñà-vàha xi nsidaa-nda. ⁸ Dava-nda, sàni níhitáhvi-ndà ñà-càhàn nchichí-ndà. Te dava-nda, sàni níhitáhvi-ndà ñà-cundaà túú ini-ndà, doco mismo mii Espíritu Ì nduú ana chindéé xí-ndá ducán. ⁹ Daaní, dava tu-nda, nuù mismo Espíritu Ì sàni níhitáhvi ndiaha-nda cucumi váha-nda fe; te dava tu-nda, ni níhitáhvi-ndà dandúvaha-nda nêhivi, doco mismo Espíritu Ì nduú ana ni sàhatahvi xi-ndà ducán. ¹⁰ Te ò vihini ni níhitáhvi-ndà quida-nda milagru ndiaha, te ò cachitnùhu-nda ñà-nduú razón ndiaha xí-yá. Te dava ga tu-nda, vátuni cundaà ini-ndà a dívi Espíritu Ì, ò iin ñà-malu nduú ana quida-xi iñaha. Daaní, dava tu-nda, tùha-nda càhàn-ndà inga dàhàn sàà, te dava ga tu-nda cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dàhàn sàà mà. ¹¹ Doco nsidanicuu ñà-nduá ni níhitáhvi-ndà mà, divi Espíritu Ì nduú ana chindéé xí-ndá quida-nda ducán, te iin iin-nda níhitáhvi-ndà según nansa chítùnì ini-yà cuàhatahvi-yándò.

Nahi iquicúñú mii-yá xínduu nsidaa-nda

¹² Ndohó, iá ndahà-ndà, te iá sàhà-ndà; cuàhà iñaha sàni nihì iquicúñú-ndà cucumiá, doco mindaa cuerpu xi-nda nduá. Mate cuàhà iñaha quidá, doco imindaa-ní cuerpu nduá. Pues, ducán iá stná Cristu xi ndohó na ian ndohó xi iquicúñú-ndà. ¹³ Váchi nsidanicuu-nda, nahi iin-ni cuerpu xi mii-yá sàni nanduu-nda na ní nduhii anima-ndà ni quida Espíritu Ì xí-yá. Váchi iin-ni Espíritu Ì sàni níhitáhvi ndiaha nsidaa-nda, ò xínduu-nda nècuàchi raza Judea, te ò nècuàchi inga raza, có-quidámà, ò xínduu-nda nècuàchi libre, te ò nècuàchi ndoó ana dándàcù-xi nuù-xí.

¹⁴ Sà-ínahá-ndá, iá ndahà-ndà, iá sàhà-ndà; màdi uun-ni iá iquicúñú-ndà. ¹⁵ Pues (nú ni cúí càhàn) iin sàhà-ndà, vihini cachà: “Còò; yùhù, có-nduú iin ndahà, ñàyùcànduá, có-nduú cuerpu yohó”. Pues mate ducán ni cachá, doco iin-ni nduá sàhà-ndà. ¹⁶ Te nú ni cachí stná tùtnù-ndà: “Còò, yùhù, có-nduú iin nduchinùù, ñàyùcànduá có-nduú cuerpu yohó”. Pues, mate ducán ni cachá, doco divi iin-ni nduá tùtnù-ndà. ¹⁷ Váchi nú cui si nduchinùù-ndà ni cundúú inicutu-nda, dandu ¿nansa cui tiacu-ndà? Te nú cui si tùtnù-ndà ni cundúú-ndá, dandu ¿nansa cui sahan iñaha dìtni-ndà? Mà cúí. ¹⁸ Ñàyùcànduá, sàni quidavàha Dios iquicúñú-ndà xi nsidaa ñà-nduá xichuân, te nsidaámà

íá chuun quidá según nansa ni chitnùní ini-yà. ¹⁹ Vàchi nú cuisì iin-ni chuun ni cuí quida cuerpu xi-nda, dandu mà cúndúú ndisa-nda nèhivi. ²⁰ Doco còò, mate iin-ni cuerpu xi-nda nduá, doco nsidanuu clase chuun quidá. ²¹ Ñàyùcándúá, có-íá vâha cachi nduchinúù-ndà xì ndahà-ndà: “Có-xiñùhí mii-ní”. Ni mà váha cachi stná dìni-ndà xì sàhà-ndà: “Có-xiñùhí mii-ní”. ²² Còò, vâchi mate íá dava xaan xi-nda tuxí ini-ndà có-xiñùhù guá, doco nahnú chuun quidá. ²³ Te nú íá ndé tuxí ini-ndà mà vícò íá, divi jaàn chicá ndiaá-ndà, te saquín-ndà cuidadu sàhà-ñá màsà cúcáhán núù-ndà. ²⁴ Vâchi ndé vico-ni íá, có-xiñùhù (cundiaa guá-ndañá). Pues ducán ni chitnùní ini Dios coo cuerpu xi-nda sàhà-ñá chicá cundiaa-ndà ndé xi-nda có-ndiaá cachí-ndà mà. ²⁵ Dandu nsidaa ndahásàhà-ndà, icúmíá chindee tnahá, te iin-ni coo vii iquicúñù-ndà. ²⁶ Vâchi mate imindaa lugar xi cuerpu-nda ndohó, doco inii iquicúñù-ndà cuú stná sentir. Te nú cudí ini iin xaan xi-nda nahi ndahà-ndà, dandu inii cuerpu xi-nda cudí stná inia.

²⁷⁻²⁸ Pues vichi cachí xì-nsiá ñà-nahi iquicúñù Cristu xínduu nsidaa ndohó nècuàchì cahvi xi-yá, te iin iin-nda sàni sàhatahvì-yá chuun quida-nda núù-yá nacua quidá sàhà-ndà, ò ndahà-ndà. Dihna nsiuhù nècuàchì apóstol sàni nihitáhvi-nsí ñà-cacanu-u-nsi quida-nsi chuun xi-ya. Daaní, nchícùn gà ana xínduu nècuàchì cachítñuhu razón ndiaha xí-yá. Daaní, nchícùn gà nècuàchì chináhá palabra ì. Daaní, ndoó stná nècuàchì quidá-xi milagru, xì stná nècuàchì dandúvâha xi-nda. Te ndoó stná nècuàchì xicánúú chindéé xí ñanitnaha-xi, xì stná nècuàchì dandacú, xì stná nècuàchì cáhán inga dàhàn sàà. ²⁹ Pues, náhà xìcà màdi nsidaa-nda ni níhi-ndà chuun cunduu-nda apóstol; ni màdi nsidaa-nda túha-nda cachitñuhu-nda razón ndiaha xí-yá, te màdi nsidaa stná-ndà túha-nda chinaha-ndà nèhivi; còò. Ni màdi nsidaa-nda quida-nda milagru, ³⁰ ò dandúvâha-nda nèhivi. Ni màdi nsidaa stná-ndà cáhán-ndà inga dàhàn sàà, ni mà túha nsidaa-nda cachitñuhu-nda nansa cuní cachi dàhàn sàà mà. Còò. ³¹ Doco de todos modos, iin iin-nda xiñuhu cudí cuáhà ini-ndà nihitáhvi-ndà más gà ñà-chicá ndiaha sàni cachi mà. Doco cunaha-nsiá, íá inga ichì chicá nsiha cunchicùn-ndà, te vichi cuàhìn càhin xì-nsiá sàhámà.

13

Divi ñà-cuu stnahá ini-nda sàhà-nda nduú ichì chicá nsiha

¹ Ni cachí-ndà sàni nihitáhvi-ndà càhàn-nda nsidanicuú dàhàn ñuhiví xì ndé stná dàhàn àngel, doco nú có-cúú stnahá stná ini-nda sàhà-nda, ni mà cúndiaá nsidaámà, vâchi ducán queé ñà-cáhàn-ndàmà (nahi ruidu-ni), na ian cadí úún iin càà, ò iin platillu. ² Te ò vihini sàni nihitáhvi-ndà cachitñuhu-nda razón ndiaha, te sànihi stná ini-nda sàhà nsidaa chuun nsiha chicá dèhè, te ináhá stná-ndà nsidanicuú iñàha, te iin-ni icúmí vâha-nda fe, dècuèndè vâtùni dandacu-nda, te cuxio iin yucù. Doco te nú có-cúú stnahá ini-nda sàhà-nda, dandísá uun-ni nduú nsidaa ñà-ndúá túha-nda quida-ndama. ³ Te nú ni dasán nsihí-ndà ñà-cuicà-ndà, te ò ni cuàha-nda coco-nda (sàhà iin chuun vâha), doco te nú có-cúú stnahá ini-nda sàhà-nda, ni-iyuhu mà cúndiaá nsidaámà.

⁴ Cunaha-nsiá, nú cuú stnahá ini-nda sàhà-nda, dandu mà úhi coo calma-nda xì nèhivi, te cuhi ini-ndané. Te mà cúmbìdia stnahá stná ini-nda sàhà-nda, nú ducán. Ni mà cútúxí stná ini-nda mii-nda nduu-nda mii-nda, ni mà cúndaa cuadú stná-nda. ⁵ Vâchi nú cuú ndisa ini-nda sàhà iin nèhivi, dandu mà quidá-ndá ni-iin ñà-quini xi-né. Ni mà cóó interesadu stná-nda,

ni mà cuída yàchì stná ini-ndà sàhà-né, te mà chùhún stná ini-ndà sàhà-né. ⁶ Vàchi cunaha-nsiá, nú cuú ndisa ini-ndà sàhà iin ñanitnaha-nda, dandu mà cúdii ini-ndà nú ni quidá-né iin ñà-có-ndiaá. Còó, ñà-cunchicùn vii-né ichi ndáa nduá cuní-ndá quida-ne, nú cuú ini-ndà sàhà-né. ⁷ Te nú màni-né nù-ndà ducán, dandu mà ùhi quidandee stná ini-ndà sàhà-né; ni mà ùhi cahvi stná-ndà xi-né ñà-chicá quida vii-né después, vachi siempre ía tnundé ini, cachi-ndà, te vátùni cucumi-nda paciencia.

⁸ Cunaha-nsiá, vaxi iin quìvi, te mà cóó gá necesidad cachitnùhu nèhivi xi-ndà iin razón xi Dios, ni mà cáhàn gà-ndà dàhàn sàà, ni mà cóó cá stná necesidad cachitnùhu-ya xi-ndà iin ñà-có-ínahá-ndá. Doco ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, mà nunca ndutámà nù-úyá. ⁹ Quìvi vichi, có-ínahá nsihi-nda nsidaa iñaha; còó. Stná iin palabra cacáhàn-yà nèhivi, có-nduámà iin palabra cachitnùhu nsihi xi-nda nsidanicuú iñaha; còó. ¹⁰ Doco na sàà quìvi cununa ndisa ñuhiví, dandu mà cáhàn gà-ndà nsidaa ñà-có-íá nsihi ma.

¹¹ Na tíí, nahi mée nisa cahìn, vachi nacua nacání ini nsidaa-vé, ducán nisa nacani stná ini; ducán nisa nihnu ini. Doco vichi sàni sahnui, te ñàyúcandúá, có-quidá gué` nahi mée. ¹² Te ducán icúmí coo stná xi-ndà después. Vàchi quìvi vichi indéhe-nda (nansa yáha-nda, doco có-cundáa vaha ini-ndà), vachi na ian indéhe-nda nù-ú iin yùtátà có-tùí víí, ducán nduá. Doco vaxi iin quìvi, dandu mà cóó gá ducán, vachi viví-ni icúmí-ndá cundehè claru-ndà mii-yá. Quìvi vichi cuisì iyuhu-ní cundáa ini-ndà, doco quìvi yucán icúmí-ndá cundaa vaha ndisa ini-ndà nacua cundáa ini mii-yá sàhà ndohó. ¹³ Ñàyúcandúá, ùni iñaha xiñuhu quida-nda vichi. Ni cúcúmí vaha-nda fe, te ni cúnihnú vaha ini-ndà ñà-siempre chindee-yándó; daaní, ni cúcúú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà. Doco nù-ú nsi-úni ñà-jaàn, chicá ndiaá ñà-cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

14

Nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda na cáhàn-ndà inga dàhàn sàà quidá Espiritu ñi

¹ (Ñà-ndáa ndua), xiñuhu cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. Daaní, cuní stnáí nanducu-nsiá nansa nihitáhvi gá-nsià más tãhvi ndiaha xí-yá. Te ñà-chicá cuní nihitáhvi-nsiá nduú ñà-cachitnùhu-nsià razón ndiaha xí-yá. ² Vàchi na cáhàn-ndà dàhàn sàà, màdi nèhivi ñuhiví cáhàn xi-ndà. Còó. Dios cáhàn xi-ndà, doco nèhivi ñuhiví, có-cundáa ini-nè nansa cachí-ndà. Divi Espiritu ñi chindee xí-ndá cáhàn-ndà ducán, doco iin chuun íá dhéhe nduá cachí-ndà. ³ Doco na cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandísá nèhivi ñuhiví cáhàn xi-ndà, vátùni chindee-ndané ñà-chicá cunihnu vii ini-nèyà, te chicá nacuañandee ini-nè. ⁴ Doco nú dàhàn sàà nduá cáhàn-ndà na natácá-ndà, dandu ñà-chindee xi anima mii-ni-nda nduámà. Doco na cachitnùhu-nda razón ndiaha xí-yá, dandu nsidanicuú nèhivi nácuahandee ini-xi.

⁵ Mate cúdii inì nú ni cuáhatahvi Dios nsidaa-nsiá ñà-cáhàn-nsià dàhàn sàà, doco chicá cudii inì nú ni nihitáhvi-nsiá cachitnùhu-nsià razón ndiaha xí-yá, vachi chicá ndiaha ñà-jaàn. Doco nú ni cáhàn-ndà dàhàn sàà, te después cachitnùhu stná-ndà nansa cuní cachi palabra mà, dandu vátùni, vachi (sàhà-ñá claru ía palabra mà) vátùni nihì stná nsidaa compañeru-ndà iin ñà-vaha xi mii stná-nè.

⁶ Ni cachí-ndà ni sài ndé ndoó-nsiá, te cuisì-ní inga dàhàn sàà ni cáhàn xi-nsiá. ¿A vátùni chindeámà mii-nsiá, ñání? Còó, vachi xiñuhu ñà-nacani

claru stnái xi-nsiá iin palabra sàni dàtnúu ini Dios yùhù, te ò iin palabra ni cundaà tui ini nì quida-ya, te ò nú cóo, iin razón ndiaha ni quixi nùu-yá, te ò iin ñà-vàha cui chinahì mii-nsiá. ⁷ Vàchi òcùèndè stnà ñà-quidándáá-ndá, ni cundúá iin pitu, ò iin yutnú cuerda, nú nansa-ni nì cui ni quidándáá-ndáñà, dandu mà cundáá ini nèhivì indù yaa tavá-nda. ⁸ Stnà corneta sivi soldadu, nú có-sivì vù-terè, mà cundáá ini compañeru-te ñà-sá-íà hora quidayucùn-te cùhùn-te guerra. ⁹ Te ducání stnà ndohó na càhàn-ndá, nú có-càhàn claru-ndá (dàhàn mii-nda), mà cúí cundaà ini nèhivì nansa cachí-ndá. Uun-ni queamà. ¹⁰ Pues cuàhà gá dàhàn íá ñuhivì, te iin ian vátùni càhàn nèhivì, te cundaà stnahá ini-nè. ¹¹ Doco nú có-ináhá-ndá nansa cuní cachi dàhàn càhàn iin nèhivì, dandu có-cundáá ini-ndá nansa cachí-nè; nahi nèhivì inga ñuu xicà nducú-né, te ni mii-né, có-cundáá stnà ini-nè ñà-ndúá cachí ndohó. ¹² Pues ducání stnà mii-nsiá (xi dàhàn sàà càhàn-nsiá). Yùhù ináhí, yáha ga cuní-nsiá nihitáhvi-nsiá cuàhà iñàha nùu-yá. Doco ñà-chicá xiñuhu nduá nihitáhvi-ndá iin ñà-chindee xi ñanitnaha-nda natácá xi-ndá. Pues divi tàhvi clase jaàn nduá cuní nanducu-nsiá.

¹³ Ñàyùcàndúá, nú sàtùha-nda càhàn-ndá inga dàhàn sàà, dandu xiñuhu stnà ñà-càcàn tàhvi-ndá cuàhatahvi Dios-ndó ñà-cachitnùhu-nda nansa cuní cachi dàhàn mà na càhàn-ndáñá, ¹⁴ vàchi na càhàn-ndá ducán, inì-ni anima-nda càhàn stnà-ndá, xicàn tàhvi-ndá nùu-yá, doco ini sàxinítùnì-ndá, có-cundáá ini-ndá nansa cachí-ndá. ¹⁵ Pues, nú ducán nduá, dandu nansa chicá vaha quida-nda? Pues, cuàhàn-ndá càcàn tàhvi-ndá nùu-yá (xi dàhàn) ináhá espíritu xi-nda, doco màdì cuisì ñà-jaàn, Icúmí-ndá càcàn tàhvi stnà-ndá nùu-yá xi iin palabra ñà-cundáá ini-ndá. Stnà ñà-coto-nda; cuàhàn-ndá coto-nda (xi dàhàn) ináhá espíritu xi-nda, dandu después coto stnà-ndá iin alabanza cundáá ini-ndá nansa cachá. ¹⁶ Vàchi nú naquímáni-ndá mii-yá xi cuisì-ní dàhàn ináhá espíritu xi mii-nda, dandu ùhì cachi nècuàchì mà-túha “amén” (na ní nsihì nì càhàn-ndá), vàchi nì có-cundáá ini-nè nansa cachí-ndá. ¹⁷ Pues, ñà-naquimani-ndá Dios, divi naquímáni vaha-ndayá, vátùni íá mà, doco có-nìhì ñanitnaha-nda cunduamà iin ñà-vàha xi stnà anima mii-nè. ¹⁸ Yùhù cachí, ansivéhé Dios, cuàhà gá càhàn dàhàn sàà; chicá càhàn ducán nùu nsidaa mii-nsiá. ¹⁹ Doco nú sàni nataca-ndá ñà-cahvi-nda mii-yá, dandu chicá nsiaha càhàn siquiera ùhùn-ni palabra ñà-cundaà ndisa ini-nsiá, te màdiá ùxin mil palabra inga dàhàn mà-cundáá ini-nsia, vàchi cuisì nú cundáá vaha ini-nsiá, dandu vátùni chinahì mii-nsiá iñàha.

²⁰ Màsà cúníhnú ini-nsiá nahi mée, ñáni. Vátùni íá nú nihnú iquin ini-ndá sàhà chuun chicuèhé íá ñuhivì; doco (nú chuun sahnú nduá), dandu xiñuhu nacani ini-ndá nahi nècuàchì sahnú, màdì gá nahi mée.

²¹ Nùu tutu ìì dohó cachí mii-yá: “Icúmí càhàn xi nècuàchì raza yohó, vàchi icúmí quixi nècuàchì inga ñuu càhàn inga dàhàn, te cuenta-xi icúmí-né càhàn-nè xi nècuàchì yohó, doco ni sàhà ñà-yúcán mà quíhìn casú-nè, cachí Stoho-ndá Señor”. ²² Ñàyùcàndúá, ñà-jaàn cundáá ini-ndá seña nduá càhàn-ndá dàhàn sàà, àma cundáá ini nècuàchì có-xiníndisá. Doco ñà-cachitnùhu-nda razón ndiaha, quidámà chuun sàhà nèhivì sàxiníndisá, màdì sàhà nèhivì có-xiníndisá.

²³ Ni cachí-ndá nú sàni nataca-nsiá, te càhàn iin iin-nsia dàhàn sàà, te yucán sàà stnà nèhivì có-cundáá ini-xi, ò nèhivì có-xiníndisá. Pues ádi icúmí-né cachí-nè sàni culocó-nsiá. ²⁴ Doco nú cachitnùhu iin iin-nsia iin razón ndiaha xí Dios (dàhàn cundáá ini-xi), dandu dansínúú iniàmànè cuàchi quidá-né, te cundaà ini-nè nansa íá ndisa anima-nè, ²⁵ òcùèndè natùì vate stnà ñà-ndúá

ia dehè nè quida-ne antes. Dandu màcùtasasi-né ñà-cahvi-né Dios, te cachi-nè ia ndisa Dios nùu-nsiá.

²⁶ ¿Ndiá nduá cuní cachi nsidaa ñà-jaàn? Pues dohó ia, ñáni: na natácá-ndà, iin iin-nda ia iin alabanza coto-nda, ò iin palabra vaha chihaha-ndà, te ò iin ñà-ndiaha sàni dàcùni Dios ndohó, ò iin palabra xi iin dàhàn sàà, te ò cachtitnùhu iin-nda ñà-nduá cuní cachi dàhàn sàà mà. Doco nsidaa ñà-jaàn, sàhà ñà-vàha xi nsidaa ana ni nataca ni cùnduá.

Nsidaa ñà-nduá quida-nda na natácá-ndà, xiñuhu quida vii-ndañá, màdià nansa ni ni cui

²⁷ Nú ndoó nèhivi cuní càhàn dàhàn sàà, dandu vátuni càhàn ùi-nè, ò ùni-nè, doco màsà yàha ùni-nè, te ni nsihi iin-ne, dandu quesaha inga-nè. Iin iin-ne ni cúcùmí-nè tiempu xi-ne càhàn-nè. Te xiñuhu coo stná iin ana cachtitnùhu nansa cuní cachi palabra mà. ²⁸ Doco nú còò ni-iin-nsiá tùha cachtitnùhu sàhà ñà-jaàn, dandu màsà càhàn nèhivi dàhàn sàà na natácá-nsiá, cui-si-ní dècuèndè ia mii-né, dandu mii-né xi Dios cunini.

²⁹ Daaní, nècuàchì cachtitnùhu razón ndiaha xi-yá, vátuni càhàn ùi ò ùni-nè, te ni cúnini nèhivi dava ga, te cachi-nè a vátuni ia ñà-nduá ni cachi nècuàchì mà, á coó. ³⁰ Doco nú yucán ia inga nècuàchì datnúu Dios sàxinítnùni-xi iin palabra ndiaha, dandu xiñuhu cudadí nècuàchì primeru. ³¹ Vàchi nsidaa ana datnúu Dios iin razón ndiaha, vátuni cachtitnùhu iin iin-ne razón mà na hora quidá-né tocar, dandu vátuni sàà nsidaa-nda cundaà ini-ndà, te nacuahandee stná ini-ndà. ³² Te nsidaa ana sàni nihitáhvi cachtitnùhu razón ndiaha, icúmi-nè dandacú-né nùu anima mii-né, (a càhàn-nè, á coó). ³³ Cunaha-nsiá, màdi nansa-ni ni cui quidá ndevàha Dios ñà-nduá quidá-yá, còò; vivi-ni, te cuéyàà-ni nduú modo quidá mii-yá.

Nacua quidá nsidaa nèhivi xí Dios nsidaa lugar ndé natácá-nè cahvi-néyà, (ducán cuní quida stná mii-nsiá), ³⁴ màsà càhàn nècuàchì ñahà na natácá nsidaa-nsiá ducán, vachi còò permisú. Icúmi-nè cunini-ne nacua cachí stná tutu nduú ley xi-ya. ³⁵ Nú cuní-nè ndàcàtnùhù-né, dandu ni càcàn tnùhù-né nùu nècuàchì vehe-ne nú sàni nasaa-nè vehe. Vachi có-nduá ducán càhàn iin nècuàchì ñahà na natácá-nsiá.

³⁶ Cuní nsinuu ini-nsiá ñà-màdi mii-nsiá dinùu-xi ni quésáhà palabra xi Dios. Ni màdi cui-si mii-nsiá ni xiníndisá stná xi palabra mà. ³⁷ Te nú jaàn ndoó nèhivi tuxí ini-xi datnúu Dios sàxinítnùni-xi, te ò ní nihitáhvi ndiaha-né cahan-né, dandu xiñuhu cundaà stná ini-nè ñà-divi palabra yohó nduú palabra ni dàndacú Stoho-ndà Señor. ³⁸ Doco nú có-cùni-nè nacuni-nè ñà-palabra ì xi mii-yá nduá yohó, dandu ni mii stná-nsiá, màsà nácúni stná-nsià-nè ñà-nduú-né ana ni nihitáhvi ndisa.

³⁹ Ducán ia, ñáni. Yùhù cuní nanducu-nsiá más gà nansa nihitáhvi-nsiá cachtitnùhu-nsiá razón ndiaha xi-yá. Te nèhivi càhàn dàhàn sàà, màsà cadi-nsiá nùu-né; còò. ⁴⁰ Doco nsidaa ñà-nduá quidá-nsiá (na natácá-nsiá), vivi-ni ni quidá-nsiáñà, te iin iin-nsiá (ni càhàn-nsiá) nacua nchícùn stnahá-nsiá.

15

Sàni natiacu ndisa Jesucristu

¹ Ñàni, cuní cundaà vaha ini-nsiá sàhà palabra ndiaha ni cachtitnùhi xi-nsiá daa. Vachi ni xiníndisá-nsiá palabra mà, te iin-ni dècuèndè vichi quidá stná-nsiá seguir ducán. ² Te sàhà stná palabra mà icúmi-nsiá càcu-nsiá nú iin-ni ni cúníhmu vaha ini-nsiáñà. Vátuni càcu-nsiá, cachí, doco ¿a víhíni

uun-ni quee ñà-ni xinindisá-nsiá ducán? (Còò), ³ vâchi cunaha-nsiá, palabra ndiaá ndisa nduá nì cachitnùhi xì-nsiá daa, vâchi divi nduú stná palabra nì nihí (nùù) Cristu, te nacáníamà nansa nì xihì-yà nì nacuida-ya cuàchi-nda nacua cachí nùù tutu ìì. ⁴ Dandu nì ndùxin-ya, doco tixi ùnì quivì nì natiacu-yà nacua cachí stná tutu mà. ⁵ Dandu nì ndecunu-ya nùù Pedro xi nùù stná dava ga nècuàchi dacuahá-yá; ùxin ùì nì sanduu-ne. ⁶ Daaní, después nì ndecunu stná-yà iin xichi na ní nataca más ùhùn cientu ñani-ndá. Te cunaha-nsiá, dècuèndè vichi xí-itiacu ìì cuàhà vá nècuàchìmà, doco dava-ne sàni ndàhvà-nè ñuhiví yohó. ⁷ Daaní después, nì ndecunu stná-yà nùù Jacobo, xì nùù stná nsidanicuú nècuàchi xínduu apóstol. ⁸⁻⁹ Daaní, último nì ndecunu-ya nùù yùhù. Díin tiempu nì sandua, màdi iin-ni xì nècuàchi dava ga mà. Vâchi nùù nsidaa gá ana nì nihì chuun nùù-yá, yùhù nduí ana chicá có-ndiaá. Ndisa nì nihí chuun ndiaha nùù-yá, doco màdi sàhà-ñá vaha güé' nì sándúá; còò, vâchi yùhù, cuàhà gá nèhivì xí Dios nisa quida quini xí. ¹⁰ Doco sàhà gracia xi-ya nì nihítáhví cucumí chuun ìì nùù-yá. Te màdi uun-ni sàni quee gracia nì quida-ya mà, vâchi cuàhà gá chuun ndiaha sàni quide, dècuèndè chicá más sàni quide nùù nècuàchi dava ga. Doco màdi ndisa yùhù nì quidá-xi nsidaa ñà-ndiaha ma; còò. Divi gracia xi-ya nì chindee xí. ¹¹ Doco có-quidámà, a sea yùhù, ò dava ga apóstol, doco iin-ni xícachì nsidaa-nsí sàhà Jesús ñà-ni natiacu ndisa-ya, te divi palabra jaàn nduá nì xinindisá stná mii-nsiá.

Nansa icúmí-ndá natiacu-ndá

¹² Pues, nú ducán cachí-nsí sàhà Cristu ñà-ni natiacu ndisa-ya, dandu ¿índù chuun cachí dava-nsia ñà-mà cúí natiacu ni-iin nsii? ¹³ Vâchi nú mà cúí natiacu nsii nì cúí, dandu nì cóni nátiácú stná mii-yá. ¹⁴ Te nú cóni nátiácú-yà nì cúí, dandu uun-ni queé ñà-cáhàn-nsí xì nèhivì. Stná mii-nsiá, sàni xinindisá stná-nsiáyà, doco uun-ni quee stná mà nì cúí. ¹⁵ Te nsiùhù tu, na ian tnuhu-nsí cuní cachámà, vâchi sàni cachì-nsí sàhà Dios nì dñatíácú-yà Cristu. Doco nú mà cúí natiacu ni-iin nsii (nacua cachí dava-nsia), dandu ñà-cóni nátiácú stná Cristu nduú stná mà. ¹⁶⁻¹⁷ Vâchi nú mà cúí natiacu nsii, dandu cóni nátiácú stná mii-yá, te iin-ni íá ìì-ndá xì cuàchi-nda, cuquidá-xí nì xinindisa-nda, nú ducán. ¹⁸ Te divi ducán stná xì nèhivì xí-yá sàni caxihì, ñà-sàni ndañuhu dahuun stná-nè nduá, nú ducán. ¹⁹ Cunaha-nsiá, nèhivì chicá còò tnùndé inì-xi nduu-nda nú cuisì ñuhiví yohó-ní chindéé Cristu ndohó.

²⁰ Doco (còò, ñà-ndáà cuisì nduá) sàni natiacu-yà; dihna mii-yá nì natiacu-yà, dandu después icúmí natiacu stná cuàhà gá ana nì xihì. ²¹ Sàhà cuàchi nì quida iin tiàa sàhana nì quesaha nèhivì xihì-nè. Doco vichi sàhà (mii-yá) ana nì nanduu na iin tiàa, ñàyucándúá vátùni nihítáhvì stná cuàhà-nè natiacu-nè. ²² Vâchi sàhà-ñá nduu-nda descendencia xi Adán, ñàyucándúá xihì nsidaa nèhivì tiempu vichi. Doco nsidaa ana ndoó ladu xi Cristu, icúmí-nè sàà-nè natiacu-nè quida-ya. ²³ Doco díin nduú quivì nì natiacu Cristu, te díin cunduu quivì quida tocar dava ga nèhivì. Dihna mii-yá nì natiacu-yà, te mii-yá nduú primeru nì cuu xi ducán; daaní, después natiacu stná ndohó nèhivì xí-yá quivì (naxicocuñi-yà, te) cuní-ndáyá. ²⁴ Daa cunduu quivì icúmí-yá cundee-yá nùù nsidaa ñà-malu cusáhnú, xì nùù stná nsidaa ana itá fuerte, xì nùù nsidaa gá stná ñà-fuerte íá ñuhivì. Daaní icúmí sàà quivì xìnu tiempu, te dayáha Cristu chuun dandacú-yá ndè ndahà Yuamáni-yá. ²⁵ Doco antes ñà-jaàn, iin-ni icúmí-yá cusáhnú-yá dècuèndè cundee-yá nùù nsidaa ana xini

ùhì xì-yá. ²⁶ Pues sàhà ñà-yáha ga có-cùdñì ini-yà xìhì nèhìvì, ñàyùcàndùá por último icúmí-yá cundee-yá nùù ñà-xìhì-ndà, te mà nunca cui gà-ndà. ²⁷ Vàchi cachí tutu ì ñà-icúmí sàà nsidanicuú ìñàha coa sujetu nùù-yá. Doco nàhà xicà màdì Yuamáni-yá coo stná sujetu nùù-yá, vàchi divi Yuamáni-yá nduú ana disàhà-xì nì cundee-yá nùù nsidaa ana xiní ùhì xì-yá. ²⁸ Daaní, nú sàni cundee-yá nùù nsidaa contra xì-yá mà, dandu stná mii-yá, coo stná-yá sujetu nùù Yuamáni-yá, vàchi divi sàhà poder xì yà-yùcán nì cundee-yá ducán. Dandu quìvì mà, mii Yua-nda Dios cunduu ana cusáhnù inicutu.

²⁹ Inga casu: dava stná nèhìvì, sàhàn-nè cuhù-né cuenta xì nèhìvì sàni xìhì. Pues, ¿ìndù chuun quidá-né ducán, cuhù-né sàhà nsii mà nú ndisa mà cú natiacu ni-iin nsii nì cúí?

³⁰ Daaní, nsiùhù tu, tixi cuàhà peligru ndoó-nsí nsidanicuú tiempu. (Doco uun-nì queamà nù mà sàà-ndà natiacu-ndà después.) ³¹ Quìvì quìvì yáha-nsi peligru cui-nsi, ñáni. Ñà-ndáà cuisì nduájàn divi nacua nduú stná ñà-ndácuisì cùdñì gá ìnì sàhà-nsiá ñà-iin-ni nchícùn stná-nsiá Stoho-ndà Jesucristu. ³² Yùhù, cuàhà vida nì xinì ñuu Éfeso nùù (nèhìvì dana guá nahi) nsicaha. Doco nì mà cùndiáá stná mà (nùù) nú mà nunca sàà-ndà natiacu-ndà. Vàchi te nú ducán, dandu chicá vaha quida-nda nacua cachí dichu: “Ni cuxí vaha-nda, te coho vaha-nda, vàchi tnaa cui-ndà”.

³³ Màsà cuàha-nsia dandahví nì-iin nèhìvì-nsiá (ducán, vàchi cachí stná dichu): “Nú chicutéhè nècuàchi nduú compañeru-ndà, dandu cuchicuehe stná modo xi-nda”. ³⁴ Xiñuhu nàcùnìhnu vù ìnì-nsia, (ñáni). Màsà quidá gá-nsiá cuàchi, vàchi sàni cundaà ìnì, dava-nsia nì có-ináhà-nsiá Dios. Ducán cachí xì-nsiá áma ndúcáhán-nsiá (nacua ndiá icà-nsiá).

Nansa coo iquicúñù-ndà na natiacu-ndà

³⁵ Doco vihini cachi iin nèhìvì: “¿Índù modo cui natiacu iin nsii nú sàni xìhì-nè? ¿Nansa cuàhàn coo iquicúñù-nè?” ³⁶ Pues neciu-ndà nú nì cachí-ndà ducán. Vàchi dècuèndè stná tata chihì-ndà, icúmíá ndùxan, dandu cuitiá. ³⁷ Te tata chihì-ndàmà, có-ndùdává xì ñà-nduá cuàhàn nacuitiá; cóò, cutu ìn tata uun nduá chihì-ndà, sea nì cùndúá nùnì trigu, ò inga nùnì. ³⁸ Dandu dacuahnú Dios-ñà, te sàà coa nacua nì chitnùnì ini-yá coa. Te nú sàni sahnua, dandu díin díin nùnì cundua según iin iin clase nduá. ³⁹ Pues ducáni iá stná xì cuerpu xi iin iin ñà-lá ñuhívì. Vàchi tucu tucu ndáa nèhìvì, quisì, laa, siaca.

⁴⁰ Stná ñà-nchii itándiaa ansivi, tucu iá nùù ñà-lá ñuhívì yohó. Cuaha-ni iá ñà-lá ansivi, te cuaha-ni iá stná ñà-lá ñuhívì, doco tucu tucu xíndàa vico iin ìan. ⁴¹ Ndiaha gá nchii orá, te viconi iá nchii yoo, doco tucu nchii-si. Cuaha-ni iá nchii stná sitnùù, doco tucu tucu xíndàa vico iin ìan-si. ⁴² Pues ducán icúmí coo stná xì ndohó quìvì natiacu-ndà, tucu nàcòo stná cuerpu xi-nda. Nú sàni ndùxin iin nsii, sívì iquicúñù-nè, doco na sàà quìvì natiacu-nè, iin-ni mà cúí gà-nè. ⁴³ Te mate mà cuàhá-ní nisá ìa-ne na ní ndùxin-ne, doco ndiaha gá nàcòo-ne quìvì natiacu-nè. Te cóò gá nì-iin fuerza iin nsii na ndúxin-ne. Doco nú sàni natiacu-nè, yáha ga fuerte ndiaha nàcòo-ne. ⁴⁴ Iin iquicúñù ñuhívì yohó icúmí-ndá na ndúxin-nda. Doco nú sàni natiacu-ndà, dandu cuerpu ndiaha cundua, vàtùnì cundoo-nda gloria. Cuerpu xi-nda icúmí-ndá vichi, iin ñà-cundoo-nda ñuhívì yohó nduá, doco cunaha-nsiá, icúmí coo stná iin ñà-cundoo-nda inga ñuhívì.

⁴⁵ Te dohó cachí stná nùù tutu ì: “Tiàa nì cuyucun primeru, nì sàcùnduu-ne iin nèhìvì itiácu, divi nduú Adán”. Doco iá stná inga ana nduú nahi Adán, divi mii-yá nì quixi nchícùn gà, te nùù anima mii-yá nìhitàhvì nèhìvì vida

ndiaha. ⁴⁶ Doco ¿nansa nisa la iquicúñú nècuàchì nì quixi primeru mà? Pues divi primeru nì sàcòo iquicúñú cui coo ñuhiví yohó-ní, te màdì ñà-nduá itiacú ndiaha na iin Espíritu Ìi. Còó, siempre nchícùn gà vaxamá. ⁴⁷ Ñàyùcànduá, nècuàchì primeru yucán, ñuhù ñuhiví yohó nì cuyucun-nè; doco ana nchícùn gà nì quixi ma, ansivi ní quixi-ya, te divi Stoho-ndà Señor nduú-yá. ⁴⁸ Nèhivì ñuhiví, nacua nisa la xii-nè nì cuyucun ñuhù, ducán xindáa stná-nè vichi. Doco nsidaa nèhivì nduú nèhivì cuenta xi gloria, divi nacua iá mii-yá iá gloria, ducan xindáa stná-nè. ⁴⁹ Ñàyùcànduá, tiempu vichi ndáa-nda nahi xii-ndà nì cuyucun ñuhù, doco después icúmí-ndá nàcùnduu-nda nacua iá mii-yá iá gloria.

⁵⁰ Doco cunaha-nsiá, na xinduu ì-ndà nèhivì ñuhiví yohó xì iquicúñú-ndà, tañáha ga cui sàà-ndà cundoo-nda ñuhiví ì xí-yá, ñánì. Te ducánì stná, nú tañáha ga dâma iquicúñú-ndà, mà cúí sàà stná-ndà cundoo-nda ndé mà sívì gà iquicúñú-ndà; vâchi tiempu vichi sívì-ndà na xihì-ndà. ⁵¹ Ñàyùcànduá, cuàhìn cachi xii-nsiá iin palabra nisa la dèhè antes; cunaha-nsiá, mà sàà nsidaa-nda cui-ndà; doco nsidaa-nda icúmí-ndánadâma iquicúñú-ndà. ⁵² Na tiacú sivi corneta último, dandu yâha ga yâchì, na íin câchì nadâma dahuun-nda. Vâchi icúmí sivi corneta, dandu natiacu nsi ñà-mâ cúí gà-nè. ⁵³⁻⁵⁴ Tiempu vichi xihì nèhivì ñuhiví, te sívì-nè; doco ndohó, vâxi iin quivì dandu nadâma-nda, dandu nicanicuahàn cunaha iquicúñú-ndà. (Ñà-ndáa nduá), xihì-ndà vichi, doco nú sàni nadâma iquicúñú-ndà, dandu mà nunca cui gà-ndà. Daaní, (na tiempu sàni ñihitâhvi-ndà ducán), dandu ñà-sàni cuu ndisa palabra cachí tutu ì cundua, vâchi dohó cachá: “Vichi ndisa sàni cundee dahuun Dios; mà cúndúú gá-ndà nsii. ⁵⁵ Na ní xihì-ndà, cuàhàn-ndà ndoho fuerte-ndà nì cúí, doco vichi còó. Mate ní xihì-ndà, doco mà nunca cundee gá tñundoho ma nù-ndà”, cachá. ⁵⁶ Pues sàhà ñà-íá cuàchi nèhivì, ñà-yucán nduá dayúhì xì-nè na xihì-nè. Vâchi nacua fuerte iá castigu cachí ley ì, ducán fuerte icúmí coo stná tñundoho ñihì-nè sàhà cuàchi nì quida-ne. ⁵⁷ Doco nùù ndohó, còó, vâchi ansivéhé Dios, vâtùni cundee-nda nùù nsi-daâjàn quida Stoho-ndà Jesucristu.

⁵⁸ Ñàyùcànduá, iin-ni xiñuhu-ñá nacuahandee ini-nsiá, ñani màní. Iin-ni nì cúniñnú vâha ini-nsia Stoho-ndà Señor, te quida stná-nsiá cuàhà obra ndiaha xí-yá, vâchi ináhá-ndá, màdì úun-ní quee ñà-xinúcuâchí-ndá nùù-yá.

16

Nansa nì xicàn Pablo nùù nècuàchì ñuu Corinto ñà-datacá-nè cooperación sàhà nècuàchì ndahví

¹ Vichi cuàhìn câhìn xii-nsiá sàhà nansa quida tnaha-nda cooperar ñà-chindee-nda dava ga nèhivì xí Dios. Cunaha-nsiá, nacua nì cachi xì nèhivì xí-yá ndoó ladu Galacia, ducán cuní quida stná mii-nsiá. ² Cada quivì domingu xiñuhu tavà cuàán iin iin-nsia iyuhu ñà-nduá sàni quida-nsia ganar, dandu quivì sàì ndé ndoó-nsiá, có-nduú gá ñà-càcàn gà-nsiá dihùn. ³ Te nú sàni sàì, dandu icúmí stná-nsiá nacâxin-nsia iin ùù nèhivì techuín cùhùn ñuu Jerusalén ñà-cunihi-ne tñumanì xí-nsiá cùhùn. Te icúmí tiaa stnáì iin carta cunihi-ne cùhùn ñà-nduá iin chuun vâha. ⁴ Te nú tuxí inì vâtùni cùhùn stnáì, dandu cutnáhì xì nècuàchì mà cùhùn-nsi.

Nansa niñnú ini Pablo cacanuú ga-nè ñuu te ñuu

⁵ Yùhù nihnú inì quihin ichì cùhìn ladu Macedonia. Te nú sàni yàhi ladu yucán, dandu icúmí sàa stnàì ndé ndoó mii-nsiá ñuu Corinto jaàn. ⁶ Te vihini coo chíi xì-nsiá jaàn cahín, dècuèndè vihini coi inii tiempu vixin, dandu después chindee-nsiá yùhù cùhìn chicá nùu-xí ndé icúmí cùhìn. ⁷ Vàchi có-cùnî yàha uin ndé ndoó-nsiá; có-cùnî casàhú uin xì-nsiá. Cahnú gà Dios siquiera iyuhu tiempu cunî coi cutnahí xì-nsiá. ⁸ Doco vichi cuàhìn coi ñuu Éfeso yohó dècuèndè nacava vicó Pentecostés; ⁹ vachi ñuu yohó, ndiaha gá-sàni nuna ñuhiví nduá, vachi sà-lá cuàhà chuun xi mii-yá quida-nsi, mate ndoó cuàhà stná ana xidà inì-xi.

¹⁰ Nú ni sàa Timoteo ndé ndoó-nsiá, quidañuhu-nsiánè sàhà ñà-nì còò-né contentu na iá-nè jaàn, vachi iin-ni quidá stná-nè chuun xi Stoho-ndà Señor, nahi yùhù. ¹¹ Ñàyucànduá, màsà cahíchi inì-nsianè. Te chindee-nsiánè na naquihin-ne ichi ndixi-ne ndé ié, vachi ndiatuí-nè nsiaa-nè xì compañeru-nè. ¹² Daani, ñani-ndà Apolos, cuàhà gá ni sacundahví nùu-né áma cútnáhâ-nè xì compañeru-nsi sàa-nè ndé ndoó-nsiá. Doco có-lá-nè dispuestu cùhùn-nè vichi-nì. Ndé iin quivì chicá cusaa-ne, dandu sàa-nè.

Nansa ni cachi Pablo ni casàhú-nè xì nsidaa nèhivì xì Dios ndoó ñuu Corinto

¹³ Cundoo tùha-nsia (ñà-màsà dándáhvì nèhivì-nsiá). Iin-ni cunindisá vaha-nsia, te cunihnu fuerte ini-nsiá, te nacuahandee stná ini-nsiá. ¹⁴ Nsidanicuú chuun icúmí-nsiá xì ñanìtnaha-nsia, màsà nándodó-nsiá cuu manì stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá.

¹⁵ Ináhâ-nsiá sàhà Estéfanos xì nsidaa nèhivì vehe-ne, ñà-xínduu-ne nèhivì primeru ni xinindisa-xi mii-yá jaàn ladu Acaya. Te ináhâ stná-nsiá ñà-cuàhà guá voluntad icúmí-nè chindee-né nsidaa nèhivì xì Dios, ñáni. ¹⁶ Ñàyucànduá, cunî quidañuhu stná-nsiánè xì nsidaa stná ana nihnú inì-xi nahi mii-né, xì nsidaa gá stná nècuàchi xinúcuáchi nùu-yá, te chindéé sàhà chuun nsiha, cunî quidañuhu ví-nsiánè.

¹⁷ Nì cudìi gá inì na ní quesaa Estéfanos xì Fortunato xì Acaico, vachi mate màncùí quixi mii-nsiá, doco siquiera mii-né nì quesaa-nè, te sàhájàn sà-lé` contentu. ¹⁸ Sàni nacuahandee ini-nè anímè, te divi ducaní tùha stná-nè quida-ne xì mii-nsiá, ináhî. Ñàyucànduá, xiñuhu quidañuhu ví-nsiánè, mii-né xì nsidaa gá stná nèhivì nahi mii-né.

¹⁹ Nsidaa nèhivì natácá càhvì xì Dios ladu Asia yohó, casàhú-nè xì-nsiá. Te casàhú stná Aquila, xì Priscila, xì nsidaa gá stná nèhivì natácá vehe-ne; cuàhà gá (cudìi ini-nè) ñà-ndóò-nsiá ladu xi mii-yá. ²⁰ Nsidanicuú nèhivì xì-yá (ladu yohó), casàhú-nè xì-nsiá. Te mii-nsiá, nacasàhú stnahá ví stná-nsiá ñà-nduú-nsiá nèhivì lì xì-yá.

²¹ Ndahá yùhù Pablo tiaí palabra yohó, te casàhú stnàì xì nsidaa-nsiá. ²² Nú iá ana có-cùu inì-xi sàhà Stoho-ndà Jesucristu, dandu ni sàa-nè ndañuhu-né nùu-yá. Te vichi cachí-ndà xì-yá: “Naxicocuñ-ní cunî-nsi, Stoho-nsi Señor”.

²³ Nì cúcúmi víhí-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. ²⁴ Te cunî nsinuu inì-nsia nansa cuú inì sàhà-nsiá ñà-iin-ni xínduu-nda nèhivì xì Jesucristu. Sà-lá.

Tutu Ùì Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Corinto

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nihì chuun ì nù Jesucristu, vâchi ducán nì chitnùnì ini Dios quide. Te yohó cutnâhá stnáì xì ñani-ndà Timoteo, te cásâhú-nsì xì mii-nsiá nècuàchì natácá cahví xì Dios ñuu Corinto jaàn, te cásâhú stná-nsì xì nsidaa gá nèhivì xì mii-yá ndoó inicutu ladu Acaya yucán. ² Nùu Yua-nda Dios xì nù Stoho-ndà Jesucristu nì quixí cuáhà gracia sàhà-nsiá, te nì yáha vâha-nsia nicanicuahàn quida-ya.

Nansa nì ndoho Pablo sàhà ñà-nchícùn-nè Jesús

³ ¡Ansivéhé cahnú Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamáni-yá! Te Yua ndohó nduú stná-yà, te cuáhà gá cuhí ini-yàndó, te nácuàhandee stná ini-yàndó, vâchi cahví-ndayá. ⁴ Te nácuàha-yàndó valor na hora yáha-nda tnùndoho. Ducán dandu vâtùni nacuaàhandee stná ini-ndà compañeru-ndà quivì yáha stná-nè tnùndoho, vâchi sàhà-ñá sàni chindee-yà ndohó, ñâyùcàndüá vâtùni chindee stná-ndà ñanitnaha-nda. ⁵ Ñà-ndáà nduá, ndohó cuáhà-ndà na yáha-nda tnùndoho na ian nì yáha stná Cristu, doco cunaha-nsiá, ndiaha gá nácuàha stná-yàndó valor sàhámà. ⁶ Ñâyùcàndüá, nú ndohó nsiùhù, dandu sàhà-ñá nihì stná mii-nsiá ndufuerté anima-nsiá, te càcu-nsia nduájàn. Daaní, divi ducání stná, nù sàni nacuaàhandee ini Dios anima nsiùhù, divini nduú stná mà sàhà-ñá nacuaàhandee stná ini-nsi mii-nsiá. Dandu vâtùni nihì stná-nsiá quidandee ví inì-nsia na hora ndohó-nsiá nahi nsiùhù. ⁷ Ñâyùcàndüá, ináhá vâha-nsi, nú icúmí-nsiá ndoho-nsia nahi nsiùhù, dandu icúmí quee viámà sàhà-nsiá, vâchi ndiaha gá icúmí-yà nacuaàhandee stná ini-yà mii-nsiá nacua quidá-yá xì nsiùhù.

⁸ Ñàni, cuní-nsì cundaà ini-nsiá nansa nì yáha-nsi ladu Asia, cuáhà tnùndoho nì xini-nsì yucán. Mà cùndéé ini-nsì nì cahan-nsì, cuàhàn-nsì cui dahuun-nsì nì tuxi-nsì, ⁹ te sàni sahnde ini-nsì sàhà vida xi-nsì. Doco ducán nì cuu xi-nsì sàhà ñà-nì cùndáà ini-nsì màsà cáhvi-nsì xì mii-nsì; cui sù Dios nì cahví xi-nda, vâchi mii-yá, mà ùhì danátíacú stná-yàndó mate sàni xihì-ndà. ¹⁰ Te ñà-ndáà nduá, divi mii-yá nì dàcàcu-ya nsiùhù nùu peligru cahnu-ma na cuàhàn-nsì cui-nsì nì cù, te (ansivéhé gâ-yà), vâchi dècuèndè quivì vichi dacácu ìl-yá nsiùhù. Te xinindísâ-nsì ñà-dècuèndè stná tnaa idá icúmí-yá quida-ya ducán, ¹¹ nú iin-nì chindéé stná mii-nsiá xicàn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhà-nsì. Daaní, nú ducán xicàn tàhvi cuáhà nèhivì sàhà-nsì, dandu cuáhà gá stná nèhivì icúmí naquimanì xì-yá sàhà-ñá ndiaha guá quidá-yá sàhà-ndà.

Nansa nì cachi Pablo ñà-ndüú-nè nècuàchì seguru, có-dàndàhvì-nè nèhivì

¹² Cunaha-nsiá, cuáhà gá cudü ini-nsì ñà-ináhá-nsì víi gá quidá-nsì ñuhivì yohó. Có-dàndàhvì-nsì nì-iin nèhivì, vâchi cui sù ichì mii-yá indèhe-nsì. Te na nì sandoo-nsì ñuu-nsiá yucán, chicá más nì sàhandee ini-nsì quida víi-nsì ducán. Cóni dátíiáà uun-nsì nduú-nsì nècuàchì nchichí guá, na quidá dava nèhivì ñuhivì. Còo, cui sù gracia xi Dios nì chindee xi-nsì. ¹³ Te carta tiaá-nsì nùu-nsiá, (còo nì-iin palabra ndóo dèhé nùá), vâtùni cahvi-nsiañà, te mà ùhì cundaà ini-nsiá ñà-ndüá cachá. Vâchi cunaha-nsiá, yùhù cuní nì sàà-nsiá mànihì vâha inì-nsia. ¹⁴ (Ináhì), algu sàcuàhàn-nsiá cundaà ini-nsiá vichi, doco cumáni vá. (Te nú sàni sàà-nsiá nì cundaà vâha ndisa ini-nsiá), dandu

quìvì naxicocuñ Stoho-ndà Jesucristu, icúmí-nsià cudii ini-nsià sàhà-nsí, te cudii stná ini nsiùhù sàhà mii-nsiá.

¹⁵⁻¹⁶ Pues sàhà-ñá ináhá vâhi nsidaájàn, ñàyùcànduá nì nacani inì sàì ndé ndoó-nsiá nì cuí. Te sàhà-ñá cui ñihitáhvi váha-nsia, ñàyùcànduá ù xichi nàcòti mii-nsiá nì cahín. Primeru yâhi ndé ndoó-nsiá na cùhìn ladu Macedonia; dandu nayâha tui na ndixi nì cahín. Te después, nú sàni chindee-nsiá yùhù, dandu naquihin ichì cùhìn ladu Judea nì cuí. ¹⁷ Doco (ñà-cóni sái), màdì ñà-cóni nácánì sahnú inì nduá. Còó, vâchi màdìá nansa nì nì cui nacánì inì; nì có-nácánì inì na iin nêhivi còò Dios inì anima-xì. Vâchi nú ducán nì cundúí, dandu “jaan” cachí vichi, te después “còó”. ¹⁸ Doco ináhá Dios (cóni dâmá-nsí palabra nì cachi-nsí xì-nsiá daa) na ian dajuùn-nsí vichi, te después “còó” cachí-nsí. Còó. ¹⁹ Yùhù xì Silvano xì Timoteo, palabra sàhà Dêhemani Dios Jesucristu nduá nì càhàn-nsí xì-nsiá daa. Te mii-yá, mà nunca (dandahví-yà nêhivi), te cachi-yà: “Jaan, (iá consuelu”, dandu después), còó. Vâchi nú “jaan” cachí-yà, dandu divi ñà-ndácuisi nduá. ²⁰ Vâchi nsidaa ñà-nduá sàni quida Dios comprometer, seguru icúmíá cuu ndisa quida Cristu. Ñà-jaàn nduá disàhà-xí ndácùcahan-nda quìvì Jesucristu na naquímáni-ndà Dios, te cachí-ndà xì-yá amén. ²¹ Te divi Dios nduú ana nácuàhandee inì xì-ndà ñà-cunchicùn vii-ndà Cristu, te sàni dàhú stná-yà sàxínitnùní-ndà. ²² Te ducán iá stná na ian nì dùcùn seña xì-ya anima-ndà; te nì sàhatahvi stná-yàndó Espíritu ìì xì-yá ñà-coo Yà-ìì mà inì anima-ndà, te cunaha-nsiá, cuiis tnumáni primeru nduú yà-jaàn, vâchi chicá más icúmí-ndà ñihitáhvi-ndà después.

Ñà-nduá disàhà-xí cóni sàà Pablo ñuu Corinto

²³ Cunaha-nsiá, cuiis sàhà-ñá có-cuní càhàn ndeí xì-nsiá, ñàyùcànduá disàhà-xí tãñáha ga sàà tui ñuu-nsiá jaàn. Ináhá Dios ñà-ndàà nduá cachí xì-nsiá, te nú dandahví, dandu nì cuí chicá vâha. ²⁴ Doco màsà cúníhnú inì-nsiá ñà-cuní-nsí dandacú-nsí nù-nsiá sàhà ñà-nduá xiníndísá-nsiá. Còó, vâchi sàni xiníndísá vii-nsiá. Cuiis cuní-nsí chindee-nsí mii-nsiá ñà-chicá contentu nì cundóó-nsiá.

2

¹ Ñàyùcànduá, yùhù nì cachí ini anímè, mà cùhìn visita ndé ndoó-nsiá nú puru tñúnsí ini cundua. ² Vâchi nú nì nácùndoo-nsia tñúnsí ini quide, dandu mà sái cudii gá inì, vâchi divi mii-nsiá nduú ana cuní cudii inì sàhà-xí. ³ Ñàyùcànduá, nì tiai iin carta nù-nsiá còtò sàì ndé ndoó-nsiá, te cuiis cuhuun inì sàhà-nsiá mate ñà-cudii inì sàhà-nsiá nduá cuní. Ducán cachí, vâchi tuxí inì ñà-nduá cudii inì yùhù sàhà-xí, divi nduú ñà-cudii stná ini mii-nsiá sàhà-xí.

⁴ Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì nacani inì na ní tiai carta mà; cuàhà gá nì dándòhí mií, ndé nì sacuí. Doco màdì sàhà-ñá cuní dacúhúún inì mii-nsiá nduá nì tiaiámà; còó, cuiis sàhà-ñá nì cundàà ini-nsiá ñà-cuàhà gá cuú ini sàhà-nsiá.

Xiñuhu cuicahnú ini-ndà sàhà iin nêcuàchi nì quida xi cuàchi nú sàni cuu-ne arreptir

⁵ Nú iá iin-nsia nì cuhuun ini dava-nda sàhà-xí, pues màdì yùhù nduú ana nisa icumí guá tñúnsí ini jaàn. Còó, mii stná-nsiá nisa icumí xì ñà-jaàn, siquieru iyuhá. “Iyuhá”, cachí, sàhá màsà quídá cuàhà güé-ñà. ⁶ Doco vichi, sà-íá; còó gá necesidad càhàn duchí gá ini-nsiá xì nêcuàchi nì quida falta mà nacua nì càhàn-nsiá xì-né na ní nataca-nsiá daa. ⁷ Vichi xiñuhu

cuicahnú inì-nsia sàhà-né, te nacuahandee ini-nsiànè sàhá màsà cóo-né cuahà tnùnsí ini, te cundeámà nùu-né. ⁸ Ñàyücàndüá, sacúndáhvi nùu-nsiá ñà-càhàn vii-nsiá xì-né vichi, te cachi-nsiá xì-né ñà-cùù ndisa ini-nsia sàhà-né. ⁹ Cunaha-nsiá, na ní tiai carta mà nùu-nsiá daa, divi sàhà-ñá cundaà ini a cúnini-nsiá, á cóo nì sandua. ¹⁰ Ñàyücàndüá, nú xicahnú ini mii-nsiá sàhà falta xì iin nèhivi, dandu ducánì quidá stná yùhù. Te nú iá ndisa ñà-ndüá xiñuhu cuicahnú inì sàhà-xí, dandu quideà. Vàchi sàhà ñà-vàha xì mii-nsiá nduá. Te indéhe Cristu; ináhá-yâ (nansa quida-nda). Pues xiñuhu cuicahnú tnahá ini-ndà sàhà-ndà sàhà-ñá ¹¹ màsà níhindèè ñà-malu dacà-síndô, vachi ináhá-ndá, maña cuahà ndisa-sì.

Sàhà Jesucristu icúmi-ndá cundee-nda nùu nsidaa tnùndoho, xì sàhà nsidaa cuàchi

¹² Na ní quesà ñuu Troas ñà-cachitnùhi palabra ì xì Cristu, dandu nì cundaà ini iá ndisa nansa quide cuahà chuun xì Stoho-ndà Señor (ñuu yucán) nì cùí. ¹³ Doco cónì cùí coi contentu yucán, vachi cóò ñani-ndà Tito nì ndácùhin. Ñàyücàndüá, nì ndaquindéi xì nècuàchi ñuu mà, te nì quihin tui ichì vaxì ladu Macedonia yohó. ¹⁴ Doco ansivéhé Dios, vachi nicanicuahàn chindéé Jesucristu ndohó, vätùni cundee-nda nùu nsidanicuú tnùndoho. Te chindéé stná-yàndò na cachitnùhu-nda palabra ì xì-yá inicutu sàhà-ñá cundaà ini nèhivi nansa iá ichì-yá, dandu na ian inicutu xítia iin dico tnami nduá. ¹⁵ Vàchi nsiùhù, (na cachitnùhu-nsi palabra) sàhà Cristu, dandu na ian xítia iin dico ndiaha nduá, te na ian sahán tnamiá nùu Dios, (vachi cudüi ini-yà sàhà-ñá). Te nèhivi ñuhiví, na ian sahán stná dico palabra mà nùu-né, nì cùndüú-né nècuàchi càcu anima-xì, te ò nècuàchi ndañùhù anima-xì. ¹⁶ Nèhivi ndañùhù anima-xì, có-cudüi ini-nè palabra mà, vachi nahi dico nsi nduá nùu-né, te yúhi-nè cui-nè quida. Doco nècuàchi icúmi càcu anima-xì, cóò, na ian tnami gá palabra mà nùu-né, vachi sàhámà vätùni nìhi-né vida ndiaha. Pues sàhà nsidaájàn, cuisì nèhivi vaha ndisa xiñuhu (cachitnùhu xì palabra mà). ¹⁷ Ñàyücàndüá nsiùhù, có-quidá-nsí na quidá cuahà nèhivi, quidá ndevàha-ne xì palabra ì mà. Cóò; có-dàndáhvi-nsi nì-iin nèhivi. Mii-yá ináhá-yâ nansa quidá-nsí, cachí ndàà-nsi xì-né nacua nì cachi-yà xì nsiùhù, càhàn vii-nsi xì-né, vachi nèhivi xì Cristu nduú-nsí.

3

Nansa iá tratu saa nì saquin Dios xì nèhivi

¹ Ñà-jaàn cachí-nsi xì-nsiá, doco màdi-ñá ndanihí-nsí tnùñuhu xì mii-nsí nduú túá. Nì cóò stná necesidad cunihi-nsi iin tutu nduú recomendación na sàa-nsi ndé ndòò-nsiá, nì cóò stná necesidad càcàn-nsi iin tutu nùu-nsiá (ñà-cunihi-nsi cùhùn inga ñuu), mate ducán quidá dava nèhivi. ² Vachi divi mii-nsiá nduú-nsiá nahi tutu (quidà-xì nsiùhù recomendar), vachi mà úhi cundehè nèhivi (ñà-quidá víi-nsiá), te cundaà ini-nè (ñà-ndàà nduá cachí-nsi). Na iin carta xínduu-nsia, cachí, te na ian itándiaa palabra xan ini anima-nsi, ducán nduá. ³ Na iin carta nì tiaa mii Cristu nduú-nsiá, vachi (na ní cachitnùhu-nsi palabra ì xì-nsiá), dandu na ian nì dásàà-nsi carta mà nì sandua. Doco màdi tinta nì tiaa Cristu carta mà. Cóò, sàhà Espíritu ì xì mii-yá iá nicanicuahàn, ducán nì tiaa-yá ini anima-nsiá, màdi icà iin yùù chipála.

⁴ Ináhá-nsí ñà-ndàà nduá cachí-nsi yohó, vachi cundéé ini-nsi Dios sàhà-ñá xiníndisá-nsí Cristu. ⁵ Doco có-tùxí ini-nsi vätùni sàà mii-ní nsiùhù ñà-quida vii-nsi chuun yohó. Cóò, cuisì nú chindee Dios nsiùhù, dandu vätùni sàà-nsi

quida-nsi chuun (xi-ya). ⁶ Ñâyùcàndúá, sàhà mii-yá vátùni cachitnùhu vìi-nsi xì nêhivì nansa íá ley saa xí-yá. Te ley mà, có-ndúá palabra nì tiaa uun-ni; cóo, palabra nì taxi Espíritu Ìi xí-yá nduá. Vâchi nú letra uun ni cùndúá, dandu cuisì cuàhàn cachàmà xì-ndà ñà-cui-ndà; doco tucu quidá Espíritu Ìi; puru vida ndiaha sàha-ya.

⁷⁻⁸ Ñà-ndáa nduá, ndiaha gá nisa ìa ley sàhana mate ìcà yùù chipála nì sàcùtandiaà. Vâchi (na ní nihì Moisés ley mà), nì nanchiì ndiaha nùù-né, te sàhà ñà-yùcàn mànicùì gá cundehè nêhivì Israel nùù-né. Doco inga iin ratu gá, dandu có-nchií gá mà. Ñâyùcàndúá, nú ni cachí-ndà ndiaha gá nisa ìa ley primeru mà, te cutu ñà-sàà-ndà cui-ndà cachá, dandu chicá nàhà xicà ndiaha gá íá (palabra cachí) Espíritu Ìi. ⁹ Cunaha-nsiá, sàhà ley sàhana ma vátùni nì cundaà ini-ndà ía castigu sàhà cuàchi-nda. Doco nú ni cachí-ndà ndiaha gá nì ìa na ní quesaa ley mà, dandu chicá más ndiaha palabra saa cachitnùhu xì-nda nansa ndee vâha-nda nùù-yá. ¹⁰ Te vichi, sàhà-ñá yáha ga nsiha palabra saa ma, ñâyùcàndúá có-quidá gá-ndà cuenta nsiha gá ley primeru mà. ¹¹ Doco nú ni cachí-ndà ley ndiaha nduú ley sàhana ma, te cóni ìa naha cuáhà, dandu vihi gá ndiaha ndisa ía palabra saa, vâchi nicanicuahàn ìcùmfâ coa.

¹² Te vichi, sàhà-ñá ináhà-ndá ía tnùndé ini ndiaha xì-nda ma, ñâyùcàndúá có-yùhí-nsi càhàn vate-nsí xì nêhivì. ¹³ Có-quidá-nsí na ian nì quida Moisés, nì chidàhvi-ne nùù-né xì iin sìcoto sàhá màsà cúnì nêcuàchì (raza-nè) Israel na cueé-nì cueé-nì ndàhvà ñà-tnùù ndiaha nùù-né. ¹⁴ (Te seña nduámà) ñà-cónì cùndáa vâha ini nêcuàchì Israel yucàn. Te dècuèndè stná tiempu vichi, ducán ía na ian ídàhvi sàxìnítñunì-nè iin sìcoto, ñâyùcàndúá có-sàà-nè cundaà ini-nè na iníni-né cahvi nêhivì tutu xi ley sàhana. Cuisì-ní nú ni quíhvi-ne ichì Cristu, dandísá, vátùni sàà-nè cundaà ini-nè. ¹⁵ Te dècuèndè stná vichi, na cahví-né (tutu nì tiaa) Moisés mà, ducán ía na ian ídàhvi ìi sàxìnítñunì-nè, (có-cùndáa ini-nè). ¹⁶ Doco nú ni quíhvi-ne ichì Stoho-ndà Señor, dandísá cuxio ñà-dàdàhvi xi sàxìnítñunì-nè, te claru mànihì ini-nè. ¹⁷ Vâchi Stoho-ndà Señor, divi Espíritu Ìi nduú-yá, te ndéni nì cui nì cóo Espíritu Ìi xí-yá, yucán ndisa nuná ñuhivì ìi xí-yá nùù-ndà. ¹⁸ Ñâyùcàndúá, ndohó, sàni cundaà ini-ndà, có-ídàhvi ga nùù-ndà (nahi Moisés), cóo. Te ñà-ndiaha guá sàni nàcòo anima-ndà nì quida-ya, ñâyùcàndúá, queámà na ian nduu-nda iin yùtátà nchií ndiaha quidá iin luz. Te cueé-nì cueé-nì dáma stná-ndà dècuèndè sàà-ndà coo ndiaha-nda nahi mii-yá. Pues divi ñà-jaàn nduá quidá-yá xì-ndà, vâchi Espíritu Ìi nduú-yá.

4

¹ Sàhà gracia xi Dios nì nihítàhvi-nsí chuun ndiaha quidá-nsí; ñâyùcàndúá, có-cùhúún ini-nsi. ² Mà túha-nsi quida dèhé-nsi nì-iin chuun chicuèhè, nì mà túha-nsi dandahví-nsi nêhivì; te mà túha stná-nsi dama-nsi palabra ìi xí-yá. Cóo, puru ñà-ndàcuisì nduá cachitnùhu vate-nsí xì-né. Mà úhi cundehè-néndo, te cachi-nè a quidá víi-nsí á cóo. Te mii-yá, indéhe stná-yá nansa quidá-nsí. ³ Te nú cachitnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, te có-sàà nêhivì cundaà vâha ini-nè, pues ¿ndíà dísàhà-xí nduámà? Divi sàhà-ñá nchícùn-nè ichì ndé cuàhàn-nè ndañuhu-né. ⁴ Vâchi quisì cahvi guá nêhivì ñuhivì yohó, sàni dàcuáà-si anima nêhivì có-xiníndisá sàhà ñà-màsà dátñùù ndiaha Dios

sàxínítnùní-nè; ñàyùcàndùá mà cùl cundaà ini-nè razón vaha sàhà Cristu, mate ndiaha gá-yà, te mimíí nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yà.

⁵ Cunaha-nsiá, na cachítnùhu-nsi palabra ì, màdì sàhà mii-nsi cáhàn-nsi. Còò, sàhà Stoho-ndà Jesucristu cáhàn-nsi, te cuiis cachí-nsi sàhà nsiùhù ñà-nduú-nsi nèhivi xinúcuáchí nùù mii-nsiá, vàchi ináhá-nsi (màni cuáhà-nsiá) nùù-yà.

⁶ (Vichi cuní nsinuu ini-nsià nansa nì cuu sànahà) na nisa iin tnuu inicutu ñuhiví, te nì cachi Dios: “Ni cóo luz”, te nì sàcòà. Pues ducán nì quida stná-yà xi ndohó, nì dàtnúu-yà ini anima-ndà, dandu nì cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá-yà, te divi sàhájàn na ian nchií ndiaha stná nùù Jesucristu.

Iin-ni nì cúníhñú vaha ini-ndà Jesucristu nicanicuahàn

⁷ Ndisa ndudu ì xí mii-yà nduá sàni ñihitáhvi-ndà vichi, te nahi ñà-cuicà-ndà nduú stná mà. Doco có-cùnì cachà-mà ñà-càhnú gá poder icúmí ndohó, còò. Vàchi cuiis na iin quidì ñuhù ndé ñuhù ndudu ì mà nduu-nda. Ñàyùcàndùá náhà xicà poder ndiaha xí mii-yà nduájàn. ⁸ Sahájàn, nsiùhù, có-cùhúún ini-nsi, mate yáha-nsi cuáhà tnùndoho, te nacáni cuáhà ini-nsi dava xichi, doco siempre iá nansa càcu-nsi. ⁹ Quini quidá nèhivi xi-nsi, doco có-nàcòó nihni Dios nsiùhù. Sahní cuií-nè nsiùhù, doco mà cùl sàà-nè dandáñhú dahuun-ne nsiùhù. ¹⁰ Na xicánúu-nsi ñuhiví yohó, siempre nihnú ini-nsi vihini cui-nsi nahi nì xihì stná Stoho-ndà Jesús. Doco nú ducán nihnú ini-nsi, dandu sàhàmà vátuni cundaà stná ini nèhivi ñà-itiácú stná-yà, te chindéé-yândó. ¹¹ Doco na ndoó ñi-nsi ñuhiví, nicanicuahàn ndoó-nsi tixi peligrú cui-nsi sàhà-yà sàhà-ñá cundaà ini nèhivi ñà-divi vida ndiaha xí-yà nduá icúmí-ndá, mate siempre iá peligrú cui-nsi. ¹² Ñàyùcàndùá, nicanicuahàn ducán iá xi nsiùhù na ian cuáhàn-nsi cui-nsi, doco sàhà ñà-jaàn vátuni nihì mii-nsiá nansa cutiacu-nsiá vida ndiaha xí-yà.

¹³ Nùù tutu ì dohó nì tiaa iin nèhivi: “Yùhù xiníndísé mii-yà, ñàyùcàndùá, nì cachì ñà-nduá nì cachì”. Pues nsiùhù, divi ducán nihnú stná ini-nsi mii-yà nahi nècuàchì yucán, te sàhájàn cáhàn vate stná-nsi palabra xi-ya. ¹⁴ Te nsinúú ini-nsi nansa nì quida Yua-nda Dios, nì dànátíácú-yà Stoho-ndà Jesús. Ñàyùcàndùá, divi ducán icúmí-yà quida stná-yà xi ndohó, danátíácú stná-yàndó, dandu sàà nsidaa-nda nùù-yà. ¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidanicuú ñà-nduá yáha-nsi, sàhà ñà-vàha xi mii-nsiá nduá. Te nú sàhàmà chicá cuáhà nèhivi nihì xi gracia xi-ya, dandu chicá cuáhà stná-nè naquimani xi-yà sàhà-ñá nì queé-gá más tnùñuhu xí-yà. ¹⁶ Ñàyùcàndùá, có-cùhúún ini-nsi, vàchi mate cueé-nì cueé-ni chicá cuítà-nsi, doco anima-nsi, còò, vàchi nsiquívi (chicá nácuàhandee ini-nsi) na ian ndusáá-nsi. ¹⁷ Ñà-ndàà nduá, ndoho-nda vichi, doco quida-nda cuenta na ian, sacù-ni nduá, te yàchi icúmíá nsiha. Doco sàhà-ñá ndoho-nda vichi, cuáhà sàstnùhù ñà-ndiaha ñi xí-yà icúmí-ndá ñihitáhvi-ndà después, te nicanicuahàn cundua. ¹⁸ Ñàyùcàndùá, có-ndulócò gà-ndà sàhà ñà-nduá indéhe-nda ñuhivi yohó, cuiis (nihnú ini-ndà) sàhà ñà-tàñáha ga sàà-ndà cuni-ndà. Vàchi ñà-nduá tú indéhe-nda, ñà-yáha-ni nduá, doco (ñà-ndiaha ñi xí mii-yà), mate có-túú cundehé-ndà, doco nicanicuahàn cunaha-ñá.

5

¹ Có-quidá nú nì sàà ndañuhu iquicúñú-ndà ñuhiví yohó, vàchi nahi vehe ndé ndoó toó-ní-ndá nduá. Doco ináhà-ndá nú sàni nsiha, dandu cumi-nda inga iquicúñú-ndà iá ansivi, te na iin vehe saín-ndà cundua, vàchi

Dios icúmí quidavàha xán, màdì nèhivì, te nicanicuahàn icúmíá cunahá. ² Doco tiempu vichi na ian sácàn ini-ndà, vàchi yáha ga cuní-ndà nihì-ndà iquicúñú saa iá ndè gloria mà. Vàchi nahì vehe saa-nda cundua, te cunduu stná na ian màcùndixi-nda inga sicoto saa. ³ Te ináhá-ndá, nú sàni nihì-ndà iquicúñú saa ma, màdì uun-ni coo anima-ndà na ian chaá; còo. ⁴ Doco mientras ndoó ì-ndà xì iquicúñú-ndà ñuhivì yohó, sácàn ini-ndà, có-cùú vaha ini-ndà; doco màdì sàhà-ñá cuní-ndà cuxio iquicúñú-ndà icúmí-ndá vichi nduájàn, còo; ñà-cùnì-ndà naquihin-nda iquicúñú saa-nda nduá, dandu mà sàà gá-ndà cui-ndà, vàchi vida ndiaha icúmí-ndá nihì-ndà, te icúmíamà cundee dahuan nù ñà-cui-ndà. ⁵ Pues divi Dios nduú aña chindéé xí-ndá ñà-nihitáhvi-ndà ducán, vàchi sàni sàhatahvi-yándó Espíritu Ì xí-yá, doco cuisì ñumani primeru nduú Yà-ì mà.

⁶ Ñàyùcànduá nihnú ndéé guá ini-ndà vichi. Te ináhá stná-ndà ñà-mientras ndoó ì-ndà cuerpu xi-nda, dandu tàñáha ga cui cuni-ndà nùù-yá. ⁷ Vàchi na ndoo-nda ñuhivì yohó, cuisì nihnú vaha ini-ndáyá, màdiá xinínùù-ndáyá. ⁸ Pues vichi nihnú ndee ndisa ini-ndà, cachí. Doco chicá cudii ini-ndà nú ni nácóo-ndá iquicúñú-ndà yohó, te cùhùn-ndà cundoo-nda nùù-yá. ⁹ Ñàyùcànduá disàhà-xí sàhandee ini-ndà, áma cùdì ini-yà sàhà ñà-nduá quidá-ndà, á sea sàndòò-ndà nùù-yá, te ò tàñáha ga sàà-ndà nùù-yá. ¹⁰ Vàchi nsidanicuu-nda icúmí-ndá màcuíta-nda nùù Stoho-ndá Cristu, te cachì-yà xi-ndà nansa ndisa iá, a sàni quida vì-ndà ñuhivì yohó, ò á coó. Dandu cuàha-yàndó ñà-nduá ndiá icà iin iin-nda nihì-ndà. ¹¹ Ñàyùcànduá, nsiùhù, yúhì-nsì còtò mà ndóo ini-yà sàhà-nsí, te sàhámà càhàn-nsì xì nsidaa nèhivì áma (cúníndísá stná-nèyà).

Vàha ndisa ni coó anima-ndà, màdiá datiaá uun-nda quida vì-ndà

Ináhá vaha Dios nansa iá anima-nsì, te cahnú gá Dios ni cùndáà vaha stná ini mii-nsiá nansa nihnú ini-nsì. ¹² Tucutu cachì-nsì xì-nsiá ducán, doco màdì ñà-cùnì-nsì càhàn vì-nsì sàhà mii-nsì nduá, còo. Cuisì nandúcú-nsì nansa cui cudii ini-nsiá sàhà-nsì, te ducán nihì-nsiá nansa naxiconihì-nsiá nùù nècuàchì (xìtnùhu xi-nsì), vàchi nècuàchimà, có-ndùlòcò-nè nú iá vaha anima-ndà, á coó. Doco nú datiaá uun-nda quida vì-ndà, xì ñà-jaàn cudfi ini-nè.

¹³ Te nú tuxí ini-nè loco-nsì, pues sàhà mii-yá nduá. Te nú ndisa nècuàchì nihnú vì ini-xi nduú-nsì, dandu divi sàhà-ñá vaha xi mii-nsiá nduú stná mà.

Nansa cui nàcùndoo vaha nèhivì nùù Dios

¹⁴ Cunaha-nsiá, yáha ga cuú ini Cristu sàhà nsidaa-nda, ñàyùcànduá icúmí-nsì quida-nsì ñà-nduá quidá-nsì. Vàchi nì xihì-yà sàhà-ndà, te mate imindaa ana nì xihì, doco cuenta xi nsidaa-nda nduámà. Ñàyùcànduá quidá stná-ndà cuenta na ian sàni xihì stná nsidaa-nda. ¹⁵ Te nú sàni xihì-yà sàhà nsidaa ndohó nècuàchì itiácú, dandu có-xìñùhù gá-ndà cundoo uun-nda ñuhivì, te quida-nda cuisì ñà-cùdì ini mii-nda; còo. Cuisì mii-yá xiñuhu cunihnu ini-ndà, vàchi mii-yá nì xihì sàhà-ndà, te nì natiacu-yà. ¹⁶ Ñàyùcànduá, vichi có-ndènihì gá-nsì nì-iin nèhivì na ian ndenihì stnahá nèhivì ñuhivì yohó. Còo. Mate antes dècùndè stná Cristu nì sandenihì-nsì na quidá nèhivì ñuhivì yohó, doco vichi còo cá. ¹⁷ Sàhámà (cundáà ini-ndà), nú ndoó ndisa-nda ladu xi Cristu, dandu nèhivì saa nduu-nda. Sàni yàha nsidaa ñà-nduá nisa la antes, te vichi sàni ndusaa nsidanicuu ìñàha nùù-ndà.

¹⁸ Pues nsidaamá, cuisì ñà-nduá nì quida (Yua-nda) Dios sàhà-ndà nduá. Ñàyùcànduá, vátùni nì nàcùndoo vaha-nda xì-yá sàhà obra nì quida Jesu-cristu. Te nsiùhù, sàni nihitáhvi stná-nsì chuun ñà-càhàn-nsì xì nèhivì sàhà-ñá nàcùndoo vaha stná-nè xì-yá. ¹⁹ Ñàyùcànduá, dohó cachí-nsì xì-né, ñà-íá Yua-nda Dios anima Cristu (na ní xihì-yà nchìca cruz), te ducàn nì nihì-yá nansa nàcùndoo vaha nsidaa nèhivì ñuhivì nùu-yá, mà cùtníí gá-yà cuenta sàhà cuàchi-ne. Daaní, nì sàha-ya nsiùhù chuun ñà-cachitnùhu-nsì xì nèhivì nansa vátùni nàcùndoo vaha-ne xì-yá. ²⁰ Sàhà ñà-jaàn cuenta xi Cristu xicánúú-nsí càhàn-nsì xì nsidaa nèhivì. Doco (màdì ndisa nsiùhù càhàn), Dios nduú ana càhàn xì-né, na ian sacúndáhvi-yà nùu-né sàhà palabra xi-nsì. Ñàyùcànduá, càhàn-nsì cuenta xi Cristu, sacúndáhvi-nsì nùu-né, á ma nàcùndoo vaha-ne xì (Yua-nda) Dios. ²¹ Vàchi Dèhemani-yá, còò ni-iin cuàchi nì quidá-yá, doco sàhà ndohó nì chitnùni ini Yuamàni-yá ñà-nacuída-ya castigu xi-nda, na ian mii-yá nì quida-ya nsidaa falta xi-nda. Te divi sàhà mà nù nchìcùn-ndàyá, dandu ñà-sàni ndee vaha dahuun-nda nùu-yá nduá.

6

Quivì vichi nduú meru quivì nàcùndoo vaha-nda xi Dios

¹ Chuun ìì xì mii-yá nduá quidá-nsí, te cutnàhà stná-yà xì-nsì nùá; ñàyùcànduá, sacúndáhvi-nsì nùu-nsiá ñà-màsà cùnduá uun-ni nì nihitáhvi-nsiá gracia xi-ya. ² Vàchi dohó cachí-yà nùu tutu ìì: Meru tiempu vaha nì sandua na (ní sacundahví-nì) nùì, ñàyùcànduá nì inini, te nì indehè ndahví mii-ní. Nì chindeí mii-ní, vachi meru quivì dacácuì nèhivì nì sandua.

Pues cunaha-nsiá, vichi vichi nduú meru quivì nihì-ndà gracia xi-ya; divi quivì vichi nduú meru quivì (cuni-yà) dacácu-yàndó.

Nansa íá modo vè nì quida Pablo chuun ìì xì Jesús

³ Nsiùhù, quidá-nsí lucha ñà-màsà quidá-nsí ni-iñàha ñà-cuitnùhu nèhivì nsiùhù, vachi có-cuní-nsì daquéè cuàchi-ne diquì chuun ìì quidá-nsí. ⁴ Mate cuàhà iñàha yáha-nsì, doco cuní-nsì quida vè-nsì chuun, áma cùndàà ini nèhivì ñà-divi nùu Dios xinúcuáchi-nsí. Doco dava xichi cuàhà gá icúmi-nsí quidandee ini-nsì, te ndoho cuahà-nsí. Cuàhà vida yáha-nsì, xì cuàhà tnùndoho. ⁵ Dècuèndè sahnì cuií-nè nsiùhù, te chicadí-nè nsiùhù; te dava xichi nacuídà stná-nè sàhà-nsí. Ùhì gá íá chuun quidá-nsí. Xicánúú-nsí desveladu, te xihì stná-nsì doco. ⁶ Doco quidá-nsí lucha ñà-màsà cóo ni-iin falta xi-nsì. Cuisì ñà-nduá ináhà-nsí (nùu Dios) nduá cachí-nsì xì nèhivì. Te quidandéè stná ini-nsì sàhà-né, vivì-ni quidá-nsí xì-né. Te chindéè stná Espíritu ìì xì-yá nsiùhù sàhà ñà-nì cùu ndisa ini-nsì sàhà-né. ⁷ Puru ñà-nduú ñà-ndacuisì xì Dios càhàn-nsì xì-né, te chindéè stná ndudu ìì xì-yá nsiùhù. Te ¿indù arma nihì-nsí? Cuisì ñà-quidá ví-nsì nacua cunì mii-yá, divi ñà-jaàn nduá chindéè-nsì mii-nsí, te quidá-nsí mii-nsí defender. ⁸ ò sea cañùhu-né nsiùhù, te ò cahíchì ini-nè nsiùhù, iin-ni quidá-nsí seguir chuun xi-nsì. Mate daquéè cuàchi-ne diquì-nsí, te ò tavá-né tnùñuhu xì-nsí, có-quidá mà. Tnuhu-nsì cahan-né, doco có-quidá, vachi micuísì ñà-nduú ñà-ndàà càhàn-nsì xì-né. ⁹ Te mate dava-ne nacuáa-né nsiùhù, doco cuàhà gá stná-nè ináhà vaha-ne nsiùhù. Cuàhà xichi cuàhàn-nsì cui-nsì nì cùì, doco itiacú ìì-nsì. Dandohó stná-nè nsiùhù, doco tãñáha ga nihì-né cahni-né nsiùhù. ¹⁰ Mate íá nansa ndoó-nsí tnùnsì ini, doco nicanicuahàn ndoó stná-nsì contentu. Ndahví yáha

stná-nsi, doco divi sàhà nsiùhù níhì cuàhà nèhivì ñà-cuècà (ndiaha xí Dios). Còò ni-ìñàha icúmi-nsí ñuhivì yohó, doco nsidanicuú ìñàha sàni nihitáhvi-nsí cucumi-nsí.

¹¹ Mii-nsiá nècuàchì ñuu Corinto, claru sàni dàtúi nùu-nsiá nsidaa ñà-nduá nihnú inì. Sàni cachì xì-nsiá nsidaa ñà-nduá ñuhú ini animè. ¹² Ñàyùcànduá, nùu yùhù, còò desconfianza, vàchi màni cuàhà-nsiá nù. Mii-nsiá nduú ana cuú desconfiar. Cuenta xi mii-nsiá nduájàn, màdì yùhù. ¹³ Na iin yua-nsiá, ducán cáhìn xì-nsiá vichi, te cachì xì-nsiá ñà-cuú ndisa inì sàhà-nsiá. Ñàyùcànduá sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-dùcání ni quidá stná-nsiá xì yùhù.

Na iin vehe Dios nduu-nda

¹⁴ Màsà nàcuátnáhà-ndá xì nèhivì có-xiníndísá-xí mii-yá, vàchi nahi yunta có-ndùdává queámà. ¿A ndísá vátùnì nacuastrnahá ñà-íá vii xì ñà-íá quini? Còò, ni mà cúí nacuastrnahá stná ñà-nchìí orá xì ñà-íin tnuú. ¹⁵ Ni mà cúí nacuatnahá stná Cristu xì ñà-malu Satanás. Stná iin nècuàchì xiníndísá, mà váha nacuatnahá-né xì iin nèhivì có-xiníndísá. ¹⁶ Te ò iin veheñuhu ì xì Dios, ¿a váha cuita stná yùu yòcò yucán? Còò. Pues cunaha-nsiá, nahi veheñuhu ì ndé íá Dios vivu, ducán xínduu stná ndohó, vàchi dohó cachì-yà nùu tutu ì: Yùhù cuàhìn coi ndé ndoó-né, te cacanuú stnáì mahì-né, vàchi ana cahvi-né cundui, te mii-né, nèhivì xì cunduu-ne.

¹⁷ Ñàyùcànduá, dohó cachì stná-yà:

Quee cuaán-nsiá nùu nsidaa nèhivì (malu mà), màsà cúndóó gá-nsiá mahì-né. Ni màsà tnií-nsiá ni-iin ñà-siquini, dandu cudii inì sàhà-nsiá, ¹⁸ te cundui na iin yua-nsiá, te mii-nsiá cunduu-nsiá nahi òhì, cachì Stoho-ndà Señor, divi mii-yá ana icúmi xì nsidanicuú poder.

7

¹ Pues ducán sàni cachi-yà quida-ya xì-ndà, ñani màní. Ñàyùcànduá, xiñuhu-ñà nacoò dahuun-nda nsidanicuú ñà-íá quini, a ducán nduá cuàchi quida-nda xi ndahásáhà-ndà, te ò ñà-nduá quida-nda cuisì ini anima-ndà. Nsiquívì chicá más xiñuhu cunihnu ì ndisa inì-ndà, te yùhì stná-ndà (cótó mà cúdí) ini-yà sàhà-ndà.

Nansa ni naxicocuñin ini nècuàchì ñuu Corinto sàhà falta xi-ne

² Sacúndáhvì-nsì nùu-nsiá ñà-nì nácúnihnú váha ndisa ini-nsiá nsiùhù, vàchi cónì quidá quíni-nsì xì ni-iin-nsia; ni cónì dàtúcú-nsì ni-iin-nsia; ni cónì dándàhvì stná-nsì ni-iin-nsia. ³ Doco màdìá daquéé cuàchi diquì-nsiá nduá cachì xì-nsiá ducán. Còò, vàchi sàni cachi xì-nsiá ñà-màni cuàhà-nsiá nù, te nicanicuahàn nihnú inì mii-nsiá ini animè, a ducán itiácú-ndà ñuhivì, te ò ni sàà-ndà cui-ndà. ⁴ Cuàhà gá confianza sà-icúmi xì-nsiá vichi, te cudí gá inì sàhà modo nihnú ini-nsia, ñàyùcànduá, mate ni sái yàhi cuàhà tnùndoho, doco cudí inì, vàchi sàni ndòo váha inì sàhà-nsiá, te contenido ié vichi.

⁵ Doco cunaha-nsiá, na ní quesaa-nsì ladu Macedonia yohó, mànicùí cundoo dadí-nsí. Cuàhà ìñàha sadí xì nùu-nsí, te cuàhà nèhivì xiní ùhì xì-nsí, dècuèndè inì stná anima-nsì ni nacani cuahà ini-nsi. ⁶ Doco íá ana chindéé xì nècuàchì cuhúin ini-xi, divi mii-yá; ñàyùcànduá na ní ndacúhun tnahá-nsí xì Tito, cuàhà gá ni nacuaàhandee ini-nsì na ní xini-nsinè. ⁷ Te màdì cuisì sàhà-ñà ní quesaa nècuàchì mà ní cudii ini-nsì; còò, vàchi sàhà stná ñà-nì cudii guá ini mii-né sàhà-nsiá, ñàyùcànduá ndiaha gá ní ndòo ini-nsì. Vàchi ní nacani-ne xì-nsí ñà-cudí ini-nsià cuni-nsià nsiùhù inga tu, te cuú cuàhà stná-nsiá sentir

(sàhà ñà-nduà nì quida-nsia). Sànihnú vaha inì-nsia nsiùhù, cachì-nè. Pues sàhà nsidaájàn chicá nì nihì yùhù nì ndudiì inì.

⁸ Cunaha-nsiá, mate ní sandoo-nsia tnùnsí ini nì quida tutu nì tiai daa, doco có-ìé arrependidu sàhámà vichì, mate antes ndisa, nì nacani inì nanduu gué nì tiaiámà cahín, vèchi (nì xini) nì sàcùndoo-nsia tnùnsí ini, mate iyuhu-ní quivi. ⁹ Doco vichì sàni ndudiì tú inì. Doco màdi sàhà-ñà nì cuhuun inì-nsia nduájàn. Còó, divi sàhà-ñà nì nihì-nsiá nì cuu-nsia arrependir na ní nsihì nì cuhuun guá inì-nsia mà. Vèchi ñà-nì sàcùndoo-nsia tnùnsí ini mà, iin obra ndiaha xí Dios nì sandua, màdiá iin dañu nì quidá-nsí xì-nsiá. ¹⁰ Vèchi nú Dios nduú ana quidà-xì tnùnsí ini xi-nda, dandu vátùni sàà-ndà naxicocuñ inì-ndà, te nihì-ndà càcu-nda. Te nú sàni càcu-nda, dandu mà nunca naxicocuñ gà inì-ndà sàhájàn. Doco nú ndoo-nda tnùnsí ini nahi dava ga nèhivì ñuhivì, mà úhi cahniámándó. ¹¹ Doco mii-nsiá, sàhà-ñà Dios nì sàha xi-nsiá tnùnsí ini mà, (cuàhà gá ñà-vaha sàni quea nùù-nsiá). Vèchi nì quesaha-nsiá nacáni sahnú inì-nsia sàhà ñà-nduà nì cuu, te nì cunsihi inì-nsiá cuxio dahuun falta mà nùù-nsiá. Cóni ndóo ga inì-nsia sàhà chuun quini ma, dècuèndè nì yùhì stná-nsiá. Dispuestu nì ndòo-nsia naquida vii tú-nsiá, te ndundaà vaha sàhà chuun ma. Dandu nì nsinuu stná inì-nsia yùhù. Pues vichì sàni cundaà inì nì quida-nsia, sà-ìá vii anima-nsiá. ¹² Na ní tiai carta mà, màdi cuisì sàhà nèhivì nì quida xi falta mà nì tiaiá. Nì màdi cuisì sàhà stná nèhivì nì ndoho sàhà falta mà; còó. Nì tiai sàhà ñà-nì sàà-nsiá mànhì vaha inì-nsia ñà-cuú ndisa inì-nsi sàhà-nsiá, nacua ináhá mii-yá. ¹³ Te vichì sàhà-ñà sàni cundaà vaha inì-nsia ñà-dúcán nduá, ñàyùcànduá sàni ndòo vaha inì. Te chicá más nì cudii stná inì na ní xini ñà-contentu guá nì ndóo stná Tito sàhà-nsiá, vèchi yáha ga nì cudii inì-nè nì quida-nsia. ¹⁴ Te divi nacua nì cachì xì-né antes ñà-ináhì, icúmí-nsiá quida vii-nsiá, (pues ducán nì cuu ndisa). Ñàyùcànduá, có-cùcáhán núi nì cachì ducán. Vèchi nacua nì cachì xì-né, ducán nì xini-nè ñà-ndàà nduá nacua iá ndàà nsidaa palabra (ì) nì cachì xì-nsiá antes. ¹⁵ Te mii-nsiá, chicá màni stná-nsiá nùù-né vichì, vèchi cudii ini-nè na nsinúú ini-nè nansa nì quida-nsia, vèchi nì quidañuhu-nsiánè na ní sàà-nè yucán, te nì inini vii-nsiánè dècuèndè nì quidi stná-nsiá nì yùhì guá-nsiá. ¹⁶ Ñàyùcànduá, yùhù cudii inì vichì, vèchi ináhá vahi vátùni cahvi xì-nsiá (ñà-quida vii-nsiá).

8

Xiñuhu chindee tnaha-nda quivi iá necesidad xi ñanitnaha-nda

¹ Ñàni, cuàhin nacani xì-nsiá ñà-cuàhà guá gracia sàni quida Dios xì nèhivì xì-yá ndóo ladu Macedonia. ² Vèchi mate cuàhà gá tnùndoho yáha-ne, doco contentu ndoo-né. Te mate ndahví gà-nè, doco nì cudii ini-nè, (nì quida stná-nè cooperar), ñàyùcànduá, cuàhà gá ñà-nduà nì taca. ³ Vaha ga voluntad icúmí-nè, ináhì, vèchi nì sàha-ne ñà-nduá sàà-nè quida-ne; còó, dècuèndè más ñà-nduá sàà-nè quida-ne nì sàha-ne, mate ndahví dahuun-ne. ⁴ Doco nì sacundahví-nè nùù-nsi, áma cuáha-nsi quida stná-nè cooperar chindee stná-nè nècuàchì (ndahví) nchícùn stná xì Yua-nda Dios. ⁵ Te divi ducán nì quida-ne. Te más gà nì quida-ne nùù ñà-nduà nì tuxi ini-nsi cuàhàn-nè quida-ne, vèchi primeru nì dàyáha-ne mii-né ndahà Stoho-ndà Señor, dandu después nì ndòo stná-nè cunini-ne ñà-nduá cachi nsiùhù según nansa cuni stná mii-yá.

⁶ Pues sàhà nsidaámà sàni cachi stná-nsi xì Tito ñà-nì càhàn-nè xì mii-nsiá, áma quidá máni stná-nsiá, te cuacatnahá nsihi cooperación xi-nsia, vâchi divi nècuàchimà nduú ana (nì càhàn xi-nsiá) primeru sàhàjàn.

⁷ Mii-nsiá, cuàhà gá sàni ñihitáhvi-nsiá (nùu Yua-nda Dios). Xiníndísâ fuerte-nsiá, te càhàn ndiaha stná-nsiá palabra xi-ya. Sàcùndáà vâha stná ini-nsia sàhà ichi-yá, te dii gá stná ini-nsia chuchicùn-nsiá ichi mà. Daaní, cuú cuàhà stná ini-nsia sàhà-nsi. Ñâyùcàndùá, ndiaha gá coo nú ni cútùha stná-nsiá quida-nsia cuàhà obra ñà-chindee stnaha-nda.

⁸ Màdi-ñá dandacuí nùu-nsiá nduá yohó, còó. Cuisi cuní cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá sàni cunsihi stná ini nèhivi dava ga (nì quida-ne cooperar), te cuní stná cunahà claru ñà-cuàhà guá cuú ini-nsiá sàhà ñanitnaha-nsia.

⁹ Vâchi ináhà stná-nsiá ñà-ndiaha guá nì quida Stoho-ndà Jesucristu; cuica sàstnùhù iá-yà (gloria xi-ya), doco sàhà ndohó nì quixi ndahví-yà, te ñâyùcàndùá, vátuni nì ñihì-ndà ñà-cuicà ndiaha ndisa.

¹⁰⁻¹¹ Vichi cuàhìn cachi xi-nsiá ñà-nduá tuxi ini yùhù sàhà chuun yohó. Cunaha-nsiá, ndiaha gá nì quida-nsia agua na ní cunsihi inì-nsia, te nì que-saha-nsiá (datacá-nsiá algu). Ñâyùcàndùá, chicá vâha ni dáxínu dahuun-nsia obra mà vichi. Te nacua nisa cudíi guá ini-nsia daa, ducani xífuhu quida stná-nsiá seguir vichi, te cuàha-nsia cooperación xi-nsia según nansa sàà iin iin-nsia cuàha-nsia. ¹² Vâchi nú iá vâha voluntad xi-nda cuàha-nda, dandu cudíi ini Dios sàhà-ndà, (a cuàhâ, ò iyuhá), vâchi según ñà-icúmí-ndá nduá; có-xícàn-yà ñà-có-icúmí-ndá.

¹³ Màdiá cuní ndundahví mii-nsiá, te nducuica nècuàchimà. Còó. ¹⁴ Cuisi cuní ñà-dava dava ni coá. Vâchi vichi icúmí mii-nsiá algu, te vátuni chin-deámà nèhivi iá guá necesidad xi. Daaní, na quívi coo stná necesidad xi mii-nsiá, vátuni chindee stná nècuàchimà mii-nsiá. Ducán dandu sàà ndudava ñà-nduá icúmí nsidaa-nda. ¹⁵ Cunaha-nsiá, divi ducán cachi stná nùu tutu ì ndé cachá: “Nècuàchi nì dàtácá cuàhà (ñà-cuxi-ne), cóni cùyódoá nùu-né; te nècuàchi nì dàtácá xi iyuhu-ñiá, ni cóni quidá mániá nùu-né”.

Nansa nì quida Pablo recomendar Tito nùu nècuàchi ñuu Corinto

¹⁶ Ansivéhé Dios sàhà gracia nì quida-ya xì Tito, vâchi iin-ni nihnú stná ini-nè nahi yùhù, iin-ni cuní stná-nè chindee-né mii-nsiá. ¹⁷ Ñâyùcàndùá, na ní càhìn xi-né (ñà-nì cùhùn-nè ndé ndoó-nsiá) nì dàndáà-nè. Te voluntad xi-ne nì sanduu stná, vâchi cudíi gá stná ini-nè sàhà-nsiá.

¹⁸ Daaní, iá stná inga ñani-ndà icúmí cutnahá stná xì Tito sàà. Cuàhà tñùuhu icúmí-nè nùu nsidaa nèhivi xí Dios ndoó cuàhà ñuu, vâchi cuàhà gá chindéé-nè xítia razón ndiaha xi-yá. ¹⁹ Te divi stná-nè nì quee-ne nombradu ñà-cutnahá-né xi-nsí chindee stná-nè xì obra quidá-nsí (sàhà nècuàchi ndahví). Te ¿indù chuun quidá-nsí obra mà? Divi sàhà-ñá ni queé más tñùuhu xí Dios, te cundaà stná ini nèhivi ñà-cuàhà guá cudíi ini-nsiá quida-nsia obra. ²⁰ Ñâyùcàndùá, (cutnahá stná nècuàchimà xi-nsí) sàhà-ñá màsà ñihìndèè nèhivi cuítñùhu-ne nsiùhù sàhà ñihùn mà, vâchi cuàhà gá nduá sàni taca. ²¹ Cuní-nsi quida vii-nsí nùu nsidaniciú chuun xi-nsi, vâchi indéhe Dios. Doco nùu stná nèhivi cuní-nsí quee vii stná mà.

²² Daaní, iá stná inga ñani-ndà techuún-nsí cutnahá stná-nè sàà jaàn. Cunaha-nsiá, cuàhà gá chuun sàni sàha-nsinè, ñâyùcàndùá sàni cundaà ini-nsi cunsihi ndisa ini-nè quidá-né chuun xi mii-yá. Te vichi chicá más cudíi ini-nè, vâchi ináhà-nè cuàhàn-nsiá quida stná-nsiá cumplir vichi. ²³ Ñâyùcàndùá,

nú ndàcàtnùhù nèhivì ana nduú Tito, pues cachi-nsiá xì-né ñà-divi compañeru yùhù nduú-né; ndúì-nsi iin-ni quidá-nsí chuun ìì xí-yá ñà-chindee-nsí mii-nsiá. Te nú ni ndàcàtnùhù stná-nè sàhà dava ga ñani-ndà (icúmí sàà), dandu cachì-nsia ñà-nduú-né nècuàchì nì quida nèhivì xí Dios nombrar, te quidá víi stná-nè nacua cuní Cristu. ²⁴ Ñâyùcàndüá, quidañuhu-nsiá nsidaa nècuàchì mà sàhà-ñá cundaà ini-nè màni ndisa-ne nùù-nsiá, te ducán cundaà stná ini nèhivì xí-yá ndoó cuàhà inga ñuu. Te nú ducán màni guá quida-nsia xì-né, dandu cunahà claru stná divi ñà-ndáa nduú nsidaa ñà-vàha sàni cachì xì nèhivì sàhà-nsiá.

9

Ñà-ndüá disàhà-xí nì techuún Pablo nèhivì cùhùn ñuu Corinto quihìn xí cooperación sàhà nècuàchì ndahví

¹ Vichi còò necesidad cachi guè xì-nsiá sàhà ñà-ndüá datacá-nsiá sàhà nèhivì xí Dios, ² vèchi ináhi íá cuàhà voluntad xi-nsia, te ducán sàni cachì stnáì xì nècuàchì ladu Macedonia yohó. Vèchi cudü inì nacani xì-né nansa quidá-nsiá ladu Acaya jaàn, dècuèndè agua sàndòò-nsiá dispuestu chindee-nsiá, cachì xì-né. Ñâyùcàndüá, cuàhà gá stná nècuàchì ladu yohó sàni ndudii stná ini-nè (cuàha-ne). ³ Docu de todos modos, cuàhìn techuún iin ù ñani-ndà sàà ndé ndoó-nsiá (ñà-chindee-né) mii-nsiá datacá nsihi-nsia ñà-ndüá cuàhàn-nsiá cuàha-nsia. Dandu cunahà claru ñà-ndácuìsì ndüá nì cachì (xì nècuàchì ladu yohó), màdi tnùhu, vèchi icúmí coo ndisa cooperación xi-nsia. ⁴ Vèchi cahví xì-nsiá ñà-coo listu nsidaámà, vèchi nú sàni sàà-nsi después, te tãñaha ga cuacatnahá, dandu cucahan nùù-nsí, yùhù xì stná nècuàchì Macedonia cutnãhã xí. Te mii stná-nsiá, vihini cucahan nùù-nsiá, nú coá. ⁵ Ñâyùcàndüá, nì nacani inì, chicá vaha càhìn xì iin ù ñani-ndà yohó ñà-codònuè-né sàà-nè chindee-né mii-nsiá cuacatnahá ñà-ndüá nì cachì-nsiá antes mà. Dandísá, coo listuá, te cundua na iin tnùmanì ndiaha nì sàhatahvi-nsiá, màdiá nahi dìhùn nì tavà-nsi nùù-nsiá.

⁶ Cuní nsinuu inì-nsia palabra yohó: nú iyuhu chihi-nda, dandu iyuhu cosecha nachivàha-nda; docu nú chihi cuahà-ndà, dandu cahnú coo stná cosecha xi-nda. ⁷ Cada iin iin-nda según cudü ini-ndà, ducan xiñuhu cuàhatahvi-nda; nú có-cùnì ndisa-nda quida-nda cooperar, dandu còò necesidad cuàha-nda; màdi fuerza ndüá. Vèchi Dios, cuàhà gá cudü ini-yá nú íá vaha voluntad xi-nda cuàhatahvi-ndà iñàha. ⁸ Te vátuni quida stná-yá cuàhà gracia sàhà-ndà, te nihì-ndà nsidaa ñà-ndüá xiñuhu nùù-ndà. Ni-ñàha mà-quidá falta nùù-ndà, dandu vátuni quida stná-ndà nsidanicuú clase obra vaha. ⁹ Vèchi dohó cachì stná nùù tutu ìì:

Nì dàcütãhvi nècuàchì mà cuàhà nèhivì ndahví; cóni cùhí ini-nè biene xi-ne, ñâyùcàndüá nicanicuahàn íá obra xi-nemà (nùù Dios).

¹⁰ Divi Dios nduú ana sàha xi-nda ñà-ndüá chihi-nda, xì ñà-ndüá xixí stná-ndà. Ñâyùcàndüá, icúmí-yá cuàha stná-yàndó nsidaa ñà-ndüá xiñuhu sàhà-ñá (quida-nda obra), dandu quee cuahà stná (ñà-vàha nùù-ndà). Vèchi nahi tata chihi-nda, ducán nduú biene xi-nda, te nahi cosecha nduú stná obra quida-ndama. ¹¹ Ñâyùcàndüá, nú sàni nducuahà ñà-ndüá icúmí-ndá, dandu chicá más cui dàcütãhvi stnahá stná-ndà. Te divi sàhà tnùmanì cuàhàn-nsi dasàn-nsímá icúmí cuàhà nèhivì naquimanì-né Dios. ¹² Vèchi na chindéé-ndá ñanìtnaha-nda ducán, (cuàhà gá quidá), màdi sàhà cuiisì necesidad xi-ne chindéá; còó, vèchi cuàhà gá stná nèhivì icúmí naquimanì ndiaha xi-yá sàhà obra mà. ¹³ Vèchi nú sàni xini-nè nansa nì chindee-nsiáné,

dandu icúmí-nê ndenihi cahnú-néyá sàhà-nsiá ñà-sàni xini-nè ñà-ndáá ndúá, nchícùn vii-nsiá razón ndiaha xí Cristu nacua cachí-nsiá. Te icúmí stná-nè naquimani-néyá sàhà ayuda ni sàha-nsianè, xi sàhà stná nsidaa ayuda sàha-nsia ndéni nêhiví ní cui. ¹⁴ Ñâyúcàndúá, màni gá icúmí-nè cunihnu ini-nè sàhà-nsiá, te càcàn tàhvi stná-nè sàhà-nsiá nuu-yá ñà-ni xini-nè cuàhà gá gracia quidá-yá sàhà-nsiá. ¹⁵ Te vichi, jansivéhé cahnú-yá sàhà tñumani ndiaha xí-yá ni sàhatahvi-yándô, (divi Dêhemaní-yá)! Ni mà cúí sàà-ndà naquimani-ndáyá nacua ndiá ìcà-ndà.

10

Nansa ni dànsínúú ini Pablo nècuàchì ñuu Corinto ñà-íá derechu xi-ne, vâchi Jesús nduú ana ni sàha xi-né chuun ìi quidá-né

¹⁻² Sà-ínáhá-nsiá màni ini Cristu; mà dáná-yá. Ñâyúcàndúá, yùhù Pablo, sacúndáhvi nùu-nsiá ñà-màsà cóo ni-iin necesidad càhàn ndei xi-nsiá na sái. Vâchi cachí dava nêhivi sàhí ñà-ndúú iin nêhivi cúchitnu na ié' cutnáhi xi-nsiá, doco na iá xiqué, (te tiaí carta xi), dandu mà úhi càhàn ndei, cachí-nè. Pues ñà-ndáá nduá, vihini nihnú ini càhàn fuertí xi dava-nsia. Vâchi tuxí ini dava-nsia sàhà-nsí ñà-quidá ndevàha-nsi na quidá ndéni nêhivi ní cui ñuhiví yohó. ³ Pues, ñà-ndáá nduá, nêhivi ñuhiví yohó nduú-nsí, doco na cuní-nsi cundee-nsí (nùu ñà-có-ndiáá), có-quidá-nsí guerra na quidá nêhivi ñuhiví yohó. ⁴ Iá ndisa nahi arma xi-nsi, doco có-ndúá arma xi ñuhiví yohó. Còo, arma ndiaha xí Dios nduá xichúûn-nsí, te nihá ndudu ìi xí-yá, ñâyúcàndúá vâtùni cundee-nsí nùu nsidaa ñà-có-ndiáá iá ñuhiví yohó mate fuerte gà-ñà. ⁵ Vâtùni cundee-nsí nùu nsidaa palabra nchichí chítmuni ini nêhivi tuxí ini-xi mii-né nduú-né mii-né, te sadí-nè nùu (palabra cachítnùhu) nansa cunitnàhà-ndà xi Dios. Vâtùni cundee stná-nsi nùu-né ñà-ni sàà-nè cunini stná-nè Cristu, te cunihnu vâha stná ini-nè cuisí nacua cuní mii-yá. ⁶ Te mii-nsiá tu, nú sàà-nsiá cunini vâha ndisa-nsiayà, dandu ndiaha gá coo. Doco nècuàchì iin-ni có-cuní cunini (xi-yá), icúmí-nsí cuàha-nsinè iin conseju fuerte.

⁷ Yùhù cuní cundehè-nsiá nansa ndisa iá chuun yohó. Nú iá iin-nsia tuxí ini-xi nduú nêhivi xí Cristu, pues ni cúnáhá-nsiá ñà-stná nsiùhù nduú stná-nsi nêhivi xí-yá nahi mii-nsiá. ⁸ Mate ní càhàn ndei iyuhu xi-nsiá na ní cachí ñà-íá ndisa derechu xi, doco có-cùcáhàn núú sàhámà. Vâchi derechu mà, sàhà-ñà nacuahandee ini-nsi mii-nsiá nduá disàhà-xí ni nihí-nsiá nùu Stoho-ndà Señor, màdiá sàhà-ñà quida quini-nsi xi-nsiá. ⁹ Te màdi sàhà-ñà dayúhi stná-nsi mii-nsiá tiaá-nsí carta yohó. Còo. ¹⁰ Yùhù (ínáhi) cachí dava nêhivi sàhí ñà-ndee càhàn nùu carta xi, te fuerte palabra tiaí, doco nú sà-íé' nùu-né, te indéhe-né núí, dandu mà finu guè, te ni mà túha guè càhàn vií', cachí-nè. ¹¹ Doco ni cúnáhá-nè ñà-divi nacua cachí-nsi nùu carta xi-nsi na ndoó xicá-nsí, divi ducán icúmí-nsí quida stná-nsi na sàà-nsi ndé ndoó-nsiá.

¹² Nsiùhù, ni-iyuhu có-cuní-nsi dadavá stnahá-nsi xi nêhivi ndenihí vâha guá xi mii-xí, còo; vâchi tucu dahuun xíquida-ne. Tuxí ini-nè ñà-cuisí modo xi mii-né nduú ley chicá ndiáá, te ndenihí vâha tnahá iin-ne inga-nè. Ñâyúcàndúá (náhà xicá), nècuàchì có-cùndáá ini-xi nduú-né. ¹³ Doco nsiùhù, có-nàndúcú-nsí ñà-quee tñùhuhu xi-nsí, ni có-dàquihvi-nsi mii-nsí nùu iin chuun cóni sàha Dios nsiùhù. Cuisí chuun ni nihí-nsí nùu mii-yá nduá càhàn-nsi sàhà-xí. Te dècuèndè ndé ndoó-nsiá jaàn ni sàha stná-yá nsiùhù chuun quida-nsi. ¹⁴ Ñâyúcàndúá, màdiá yáha-nsi nùu-xí ndé ni cachí-yá

xì-nsí nduá. Tucu cundua nú màsà sàà-nsí ndé ndoó-nsiá nì cùí. Doco còò, nècuàchì primeru nì càhàn xì-nsiá razón ndiaha xí Cristu nduú-nsí. ¹⁵ Doco iin chuun cóni sáha-ya nsiùhù, còò, mà càhàn-nsí sàhámà na ian nduá chuun xi-nsi; còò. Doco nihnú ini-nsi quida ga-nsí más gá chuun xi-ya ndé ndoó-nsiá jaàn nú sàni nihì-nsiá nì xinindisá-nsiá chicá fuerte, doco siempre mà yáha-nsi ndé nduú nùu-xí nì cachi Dios xì-nsí. ¹⁶ Dandu después dècuèndè stná ñuu ndoó chicá nùu-xí cuní stná-nsí cùhùn-nsí cachitnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, doco ni xi ñà-jaàn, mà nándúcú-nsí quee tñùñuhu xì-nsí sàhà iin chuun nì quida inga nèhivì. ¹⁷ Vàchi nú cuní-ndà tavà-ndà tñùñuhu xí mii-nda, dandu nì cúnáhà-ndá ñà-cuisi Stoho-ndà Señor nduú tñùñuhu xì-nda. ¹⁸ Vàchi ¿índù clase nèhivì icúmí ndee vaha nùu-yá? ¿A nèhivì tavà tñùñuhu xí mii-xí? Còò, cuisì ana cudú ini mii-yá sàhà-xí icúmí ndee vaha.

11

Ñà-nduá nì cachi Pablo sàhà nèhivì dananí uun nduú apóstol nì nihì chuun nùu Jesús

¹ Vichi cuàhìn càhìn iin ratu na iin tè-cùmání; ñàyùcànduá, sacúndáhvì nùu-nsiá ñà-quadandee inì-nsia sàhí, por favor. ² Vàchi yùhù, cuàhà gá nacání inì sàhà-nsiá na ian nacání stná ini Yua-nda Dios sàhà ndohó. Cunaha-nsiá, ducan íá stná na ian nì ndiadi tñùhu xi iin novia cuàhàn nandàhà. Vàchi mii-nsiá, na iin novia nduú-nsiá, te cuní sàà-nsiá ndé íá Cristu te cundoo-nsia nùu-yá nicanicuahàn. Doco na sàà-nsiá yucán cuní cunduu-nsia (nèhivì vìi ndisa) na iin novia siempre sàni quida vìi. ³ Doco yúhí xì-nsiá, còtò dàcà dìni-nsiá, te mà cúnihnú vaha ga ndisa inì-nsiayà. Vàchi ducán nì cuu xi Eva sàhana, (nì tñàtuu) còò (nduú ñà-malu), te ñà-tñùhù guá-si nì nihì-sí nì dándàhvì-siné. ⁴ Ñàyùcànduá, mii-nsiá, (caquin-nsiá cuidadu), vachi nú nì sàà iin nèhivì nùu-nsiá, te càhàn-nè sàhà inga Jesús, mà úhì candisá-nsiánè, mate díin nduú Jesús xi nècuàchimà, te díin nduú Jesús nì cachi nsiùhù xì-nsiá; te (xiní-nsi) mà úhì candisá stná-nsiá yàha-nsia ndahà inga espíritu (quida-ne), mate díin espíritu nduá, màdi Espíritu Ì nì nihì-nsiá daa. Te (xiní-nsi), mà úhì stná cunindisá-nsiá inga palabra saa có-ndùdává xí palabra ì nì xinindisá-nsiá daa. ⁵ Doco siquiera, yùhù, davani ndiaá stnáxi xì nècuàchì tuxí inì-xi xínduu guá apóstol ndiaha. ⁶ Mate vihini mà túha güé càhàn víí, doco ináhà vahi ñà-nduá cachí. Te mii-nsiá ináhà vaha stná-nsiá ñà-divi ñà-ndáa nduájàn, vachi sàni xininùu-nsiá nsidaa ñà-nduá sàni quida-nsi.

⁷ Doco ¿a tuxí inì-nsia cuàchi nduá ñà-uun-ni nì cachitnùhì xì-nsiá razón ndiaha xí mii-yá? Dècuèndè menos nì ndòì sàhà-ñá cuní nì ndóò mii-nsiá xì chicá más tñùñuhu. ⁸ Vàchi na ní sa-ìe jaàn chindéí mii-nsiá, ¿índù nì quixi ñà-nisa itiacuí? Pues divi nùu nèhivì xí-yá ndoó inga ñuu. Ñàyùcànduá, yùhù quidé cuenta na ian nì sahnìndàhvì nècuàchimà, te có-nduá ducán. ⁹ Daaní, después na ní quida manì dihùn nùí, ni-iin centavu cóni xíquèn nùu-nsiá. Còò; divi ñani-ndà nì quixi ladu Macedonia nì taxi xì ñà-nduá xíñuhí mà. Te cuàhà cuidadu nì saquin vahi ñà-màsà quidá-nsiá ni-iin gastu sàhí, te nicanicuahàn ducan icúmí quide. ¹⁰ Te yùhù cachí xì-nsiá nacua chindéé Cristu yùhù càhàn ndài, mà nácóí cachí xì nèhivì icicutu ladu Acaya xì-nsia (ñà-có-tñí dihùn xì-nsiá). Còò, mà cuàhì cadi ni-iin nèhivì nùí cachí ñà-jaàn. ¹¹ Te, ¿índù chuun cachí ducán? ¿A sàhà-ñá có-cùú inì sàhà-nsiá? Còò, vachi ináhà Dios ñà-cùú ndisa inì sàhà-nsiá. ¹² Doco iin-ni icúmí quidé ñà-nduá quide sàhà màsà

nìhìndèè nèhivì-mà coo cuadú gà-nè, te cachi-nè davani iá stná chuun xi-ne xì chuun xi nsiùhù. ¹³ Vàchi cunaha-nsiá, trùhu nduá cachí-nè ñà-nùu mii-yá nì nìhì-né chuun xi-ne. Dandahví uun-ne, te dananí uun-ne nduú-né apóstol xì Cristu. ¹⁴ Te mà úhì quida-ne ducán, vâchi stná ñà-malu Satanás, tùha stná-sì dama-sì mii-sí nanduu-sì na iin ángel nchií ndiaha. ¹⁵ Ñâyùcànduá, nècuàchì nchícùn xì-sí, mà úhì stná dama-ne modo xi-ne na iin nèhivì quida-xì iin chuun vii. Doco cunaha-nsiá, icúmí-nè nìhì-né (iin castigu) xi-ne nacua ndiá icà-né.

Nansa ni ndoho Pablo sàhà-ñá quidá-né chuun ì xì Jesús

¹⁶ Vichi tucutu cachí xì-nsiá: màsà cútúxí inì-nsia iin tè-loco nduí. Doco nú ducán tuxí inì-nsia, dandu ni cuáha-nsia lugar cáhàn chíí na iin tè-loco; vâchi stná yùhù cudì stná inì cachì nansa ndiáá gùè (nacua quidá dava nèhivì ndé ndoó-nsiá). ¹⁷ Doco ñà-nduá cuàhìn cachì xì-nsiá vichi, có-nduá na iin palabra (sahnú) nì nìhì nùu Stoho-ndà Señor; cuisì na iin palabra loco nduá, vâchi ñà-cuàhìn ndenihi vâhi mii nduá. ¹⁸ Vâchi sàni xini, ñà-cuàhà guá nèhivì ndenihi vâha xi mii-xí sàhà ñà-nduá quidá-né, ñâyùcànduá yùhù stná cuàhìn quide ducán. ¹⁹ Vâchi mii-nsiá, ñà-cuàhà guá ináhá-nsiá, ñâyùcànduá mà úhì candisá-nsiá cáhàn iin tè-loco xì-nsiá. ²⁰ Dècuèndè candisá stná-nsiá nú xichúún nèhivì mii-nsiá, te ò tnií-né ñà-icúmí-nsiá, te ò dandacú ndee-né nùu-nsiá, te ò cachíchi inì-né mii-nsiá, te ò caní-né nùu-nsiá; pues nsidaámà candisá-nsiá. ²¹ Doco nsiùhù, cuicahnú gà inì-nsia sàhà-nsí, vâchi cóni quidá-nsí xì-nsiá ducán.

Doco nú (jaàn) ndoó guá nèhivì sáhandee inì-xi ndenihi vâha xi mii-xí, ádi vátuni stná yùhù cáhìn sàhà mii ducán. Cuisì cuní cundaà inì-nsia ñà-na ian cáhàn iin tè-loco nduá yohó. ²² Pues cachí nèhivì mà ñà-divi raza hebreu xínduu-ne. Doco yùhù, divi raza mà nduú stnáì. Daaní, nècuàchì ñuu Israel nduú stná-né cachí-né; pues divi ducání stná yùhù. Daaní, cachí stná-né ñà-Abraham nì sanduu yohòtéhè-né. Pues nì cúnáhá-né yohòtéhè stnáì nì sanduu nècuàchimà. ²³ Daaní, cachí-né ñà-divi Cristu xinúcuáchí-né nùu-xí. Pues divi ducání stná yùhù. Doco chicá más chuun xi mii-yá sàni quide nùu mii-né. Mate na cáhàn tè-loco cáhìn, doco ducán cachí, más gà nì quide nùu mii-né. Chicá cuàhà nì ñàhni cuí. Te chicá cuàhà nì sandiadi nùu mii-né. Cuàhà gá xichi sà-lé ñà-cuì nì cuí. ²⁴ Uhùn xichi nì casahnú cuí tè-raza Judea yùhù xì chirrión, 39 golpe nì nìhì iin iin xichi. ²⁵ Te ùnì xichi nì ñàhni cuí stnáì xì vara, te iin xichi nì caniyuu-té yùhù sàhà-ñá cuí. Te ùnì xichi nì càhà stná barcu ndé cuàhìn, ñâyùcànduá iin nduí xì iin ñuu nì xique mahì tècuí mar. ²⁶ Cuàhà gá sàni xicanui. Dava yùte, ndé cùunáhí nì yàhi. Te dava xichi ndiatù tècuhnà yùhù yàhi. Dècuèndè stná nèhivì raza mii, cuní stná-né quida quini-ne xí, mii-né xì stná nècuàchì inga ñuu. Cuàhà gá peligru yáhi na xicánú ñuu nahnú, te ò yucú dáná, ò mar. Te peligru nduú stná na ié mahì nèhivì dananí uun nchícùn xì mii-yá. ²⁷ Cunaha-nsiá, yáha ga ùhì chuun quidé, vâchi cuàhà vida yáhi xicánú. Có-quidì, xíhì doco, xíhì tècuí; te nú cóamà, quidándéé inì, mate xíhì vixìn ñà-còò sícoto vâha xi.

²⁸ Pues, ñà-jaàn nduá yáhi, te iá gà más ñà-cóni cèchí xì-nsiá. Daaní, nsiquívì cuàhà gá nacaní stná inì sàhà nèhivì xí Dios ndoó iin iin ñuu. ²⁹ Vâchi nú débìl iá anima iin ñani-ndà, dandu stná yùhù, na iin débìl iá stnáì; te nú sàni tùcù iin-ne nì quida nèhivì, dandu stná yùhù ndohó stnáì.

³⁰ Ñâyùcànduá, nú ndisa iá necesidad ndenihi vâha mii, dandu chicá vâha nacani xì-nsiá ñà-cuàhà guá vida yáhi, te dandohámà yùhù. ³¹ Cunaha-nsiá,

ñà-ndácuisì nduú nsidaa ñà-nduà cachí xì-nsiá yohó, te ináhá stná mii-yá ana cahvi Stoho-ndà Jesucristu, divi Yuamáni-yá, ansivéhé-yá nicanicuahàn.

³² Na ní sa-je ñuu Damasco, iá stná iin gobernador xinúcuáchí nùu rey Aretas yucán, te divi-tè nì dándacú-te cundiaa soldadu yehè ñuu mà ñà-cuní-te tniì-tè yùhù. ³³ Doco (nì nani) nama ndiadí ñuu mà ndé iá iin ventana tii, te nì sàcùnacá iin icà sicátè, te nì dānùú nēhivì yùhù (inga ladu), te ducán nì nihì nì cācui nùu gobernador mà.

12

Nansa nì dācūnì Dios Pablo iñàha, te nì xini-nè cuàhà ñà-ndiaha

¹ Yùhù ináhí còò nì-iñàha nihindèè-ndà nú ndeníhí vāha-nda mii-nda, doco cuàhìn quide seguir. Vichi cuàhìn cāhìn xì-nsiá sàhà ñà-nduà dacunì Dios ndohó, vāchi cuàhà gá ñà-ndiaha xini nēhivì dava xichi. ² Yùhù ináhí iin tiàa xinindisá-xí Cristu, te sàcuahàn-ndà iin ùxin cūmì cuià nì ndiachi-né dēcuēndē ansivi ùnì (chicá diqui-xí). Cò-ináhí a ní sàhàn-nè yucán xì na iá iquicūñú-nè, te ò cuisì anima-nè, sólo Dios ináhá. ³⁻⁴ Doco yùhù, ináhí nēcuachimà, te nì ndiachi-né nì sàhàn-nè ndé (iin lugar ndiaha) nani paraíso, mate cò-ináhí a ní ndiachi stná iquicūñú-nè nì sàhàn, te ò mii-ní anima-nè, cuisì Dios ináhá. Te ndé lugar yucán nì inini-ne palabra yáha ga ndiaha. Doco còò stná permisù cachi-ndà palabra mà xì nēhivì. ⁵⁻⁶ Pues iin nēcuāchi nì xini ñà-jaàn, vihini tavì tñũñuhu xí-né sàhà ñà-jaàn, vāchi màdì tñũhu nduà, te nì màdì palabra cumānì cundua nú nì cachí ducán nì cui, (vāchi cunaha-nsiá, yùhù nduú nēcuachimà). Doco còò, mà cachí ñà-jaàn. Cuisì nacānì xì-nsiá ñà-nduú iin nēhivì ùn, te ndohó stnái, còtó cutuxi ini nēhivì cuàhà gá ndiaf, mate tāñáha ga cuni-nè nansa ndisa quide, te ò tāñáha ga cunitnũhu-ne nansa ndisa iá modo xì.

⁷ Cunaha-nsiá, ñà-ndiaha guá iá ñà-nduà nì xini ansivi daa, ñàyucānduà nì sàha Dios yùhù iin (ñà-dāndòhò-xí na ian) ihí iin iñù cahnú iquē. Ducán (sáha-ya permisù) quida ñà-malu xí sàhà-ñá màsà ndénihí vāha güē` mií. ⁸ Mate ùnì xichi nì xicān tǎhvì nùu-yá áma dācūxió-yáñà, ⁹ doco dohó nì cachi-yà xí: “Cunaha-ní, vātūni sàà gracia xi nùu-ní. Vāchi nú cuiñā-nì, dandu chicá ndiaha icūmì chindeí mii-ní”, nì cachi-yà. Ñàyucānduà, vichi cudí ini nú cuiñē, vāchi nú ducán, dandu chicá más icūmì nihitáhvi` ndudu ìi xí Cristu. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn, cudí ini nú còò fuerzì, te ò cāháhà nēhivì xí, te ò yáha ndahví, te ò taxi nēhivì yùhù, te ò yáhi cuàhà vida sàhà mii-yá, vāchi nú (cuàhà gá ndohí), te còò fuerzì, dandu chicá cuàhà icūmì nihitáhvi` ndudu ìi xí-yá.

Ndiá disàhà-xí nì nacani guá ini Pablo sàhà nēhivì xí Dios ñuu Corinto

¹¹ Cunaha-nsiá, na ní ndenihì vāha güē` mií xì palabra jaàn, na iin palabra cachí iin tè-cūmānì nì sandua. Doco fuerza nì cachí ducán sàhà ñà-nduà (cachí) mii-nsiá sàhí. Vāchi mii-nsiá nduú ana ndiá icà tavà xì tñũñuhu xí nì cui. Mate nì cachí-ndà còò nì-iñàha ndiaf, doco siquiera dava-ni ndiaf xì nēhivì cachí guá xì-nsiá nduú-né apóstol xì mii-yá. ¹² Vāchi na ní sa-je xì-nsiá, cuàhà gá milagru fuerte nisa quide. Cuàhà gá iñàha ñà-ndulocó nēhivì nì quide, te cuàhà gá nì quidandee stná ini (na ní xini cuàhà vida). Ñàyucānduà, sàhà nsidaámà vātūni cundaà ini-nsia divi ana nì techuán mii-yá nduí. ¹³ Nacua siempre quide xì nēhivì xí Dios inga ñuu, divi ducán nisa quida stnái xì mii-nsiá. Cuisì imindaa iñàha cóni ndúdává, divi ñà-cóni tnií dñun xí-nsiá. Te nú cuāchi nduájàn, dandu sacúndáhvi` nùu-nsiá ñà-cuicahnú ini-nsiá sàhí, por favor.

¹⁴ Vichi sà-ìé' ñà-sàì ndé ndoó-nsiá inga tu, te vichi cundua ùni xichi. Doco ni-ìñàha mà cáquin nùu-nsiá, vachi màdì ñà-ìcúmí-nsiá nduá cuú ini sàhà-xí, còò; mii-nsiá cuú ini sàhà-xí. Vachi (nahi dèhi xínduu-nsia, te) có-quidá tocar iin dèhe dacáyà biene ndutahví yuadíhà. Còò, yuadíhà quidá tocar dandútahví xí biene xi nùu miá. ¹⁵ Ñàyùcànduá, dispuestu ié' quide ndéni gastu ni cui sàhà ñà-vàha xi anima-nsiá, dècuèndè vida xi cuàha stnái nú iá necesidad. Doco ñà-nduá xiní, mate ducán chicá más cuú ini sàhà-nsiá, doco chicá menos cuú ini mii-nsiá sàhí.

¹⁶ Dava stnái nèhiví, cachí-nè sàhí ñà-ndàà nduá, cóni tníi dihùn xí-nsiá, doco ñà-cuàhà guá maña icúmí, ñàyùcànduá, inga modo nì sahnìndahví mii-nsiá, cachí-nè. ¹⁷ Doco ¿a ní sahnìndahví ndise mii-nsiá na ní techuín nèhiví nì sàà nùu-nsiá? (Còò.) Te ¿a ní candiaa-nè dihùn xí-nsiá? (Còò.) ¹⁸ Nì sacundahví nùu Tito (ñà-cùhùn-nè) ndé ndoó-nsiá, teayùcànduá cutnàhà-né xí inga ñani-ndà nì sàà. Doco ¿a ndísá nì sahnìndahví-nè mii-nsiá? (Còò.) Amádi iin-ni nì quida stnái-nè nahi yùhù, vachi iin-ni nihnú stnái ini-nè nahi yùhù.

¹⁹ Vihini tuxí ini-nsia cuisì cáhin ducán sàhà-ñà ndòo vaha tu-nsi xí-nsiá. Doco còò. Indéhe Dios, ináhá-yà nansa cachí, te ndácùcahan stnái Cristu. Cuisì sàhà ñà-nacuàhandee ini mii-nsiá, ñàyùcànduá tiaí nsidaa ñà-yòhò, ñani mání. ²⁰ Doco yúhí sàhà-nsiá còtò sàì yucán, te mà cùdú gá ini sàhà ñà-nduá quidá-nsiá, te ò mii-nsiá, mà ndòo stnái ini-nsia sàhí. Ndisa, yúhí sàhà-nsiá, còtò sàì, te ndoó-nsiá nàa tnahá-nsiá, cúmbidia ini-nsia, dacuidà stnahá ini-nsia, te ò ndeníhí ndiaha gá-nsiá mii-nsiá, te ò dandahví tnahá-nsiá, te xítñuhu tnahá-nsiá, te ò cucuádú-nsiá, có-xìcánúú víi gá-nsiá. ²¹ Ndisa, yúhí, còtò sàà tui, te ndòo cahin nùu Dios. Nacání gá ini ñà-vihini cundoo nècuàchì nì quida cuàchi sà-íá quívì, te tñáha ga naxicocufín ini-nè sàhà-ñà. Ndisa icúmí coi tnúnsí ini sàhà-né nú tñáha ga cuu-ne arrepentir sàhà cuàchi nì quida-ne, a sea nì càhàn-nè xí ana cóni nándahà xí-né, te ò iá viciu xi-ne, te ò nì quida-ne inga ñà-sìquini.

13

Nansa nì cachi Pablo na ní dàxímu-ne carta yohó, cuidadu nì cùndóo-ndá màsà quidá ndevàha-nda, cachí-nè

¹ Vichi cunduu ùni xichi sàì ndé ndoó-nsiá. Te nú sàni sàì, (te quesáhá-ndá ndatnúhú-ndá sàhà ana có-quidá víi), dandu fuerza nduá cundoo ùi ò ùni testigu, dandu cundaà ini-ndà índù ñà-nduú ñà-ndácuisì. ² Te vichi iá stnái ñà-nduá cuní cachí xí nsidaa nèhiví nì xida cuàchi antes, te nì cúníní stnái nsidaa gá-nsiá, vachi nacua nì cachí na ní sàhìn visita ùi mà, ducán cachí stnái vichi mate xica ié'; nú nì sàì, mà dácácuì ni-iin nèhiví (xíñuhu conseju).

³ Ducán icúmí quide, vachi xìcàn-nsiá iin seña cundaà ini-nsia, a ndísá divi Cristu nì sàha xí derechu ñà-càhìn xí-nsiá ducán, á coó. Cunaha-nsiá, màdì débíl iá mii-yá ana dándàcù-xí nùu-ndà, còò; quidá-yá poder xi-ya nùu-ndà.

⁴ Mate na ian débíl nì ìa-ya na ní chituu-tèyá nchìca cruz, doco vichi, còò. Itiácú-yà vichi sàhà poder xi ndudu ìi xí Dios. Ñàyùcànduá, stnái nsiùhù, mate còò stnái fuerza xi-nsi nahi Cristu daa, doco sàhà poder xi-ya icúmí-nsí cutiacu gá-nsí ñà-chindee-nsí mii-nsiá.

⁵ Nacani vaha ini-nsia, a xiníndísá ndisa-nsia mii-yá, á coó. Cundehe váha-nsia anima-nsiá. Xiñuhu cuàha-nsia cuenta ñà-ìnacáá Jesucristu ini anima-nsiá. Doco te nú còò-yá, dandísá, có-nduú-nsiá nèhiví sàni natúi nùu-yá.

⁶ Doco cahnú gà Dios vətùni cundaà inì-nsia sàhà nsiùhù ñà-ndùú-nsí nècuàchì sàni natùì nùù-yá. ⁷ Te vichi xícàn tàhvì-nsí nùù-yá sàhà-nsiá ñà-màsà quídá-nsiá ni-iin falta. Doco có-càchí-nsí ducán sàhà ñà-cutuxi inì-nsiá vàha ga nsiùhù. Cuisì cuní-nsí quida-nsia ñà-ìá viì, mate vihini mà sàà-nsiá cundaà vàha inì-nsia ñà-sàni natùì stná-nsí nùù-yá. ⁸ Doco nú ñà-ndácuisì nduú palabra chináhá-nsí, dandu mà cúí cadì nèhivì nùá, cuisíá cui quidañuhu-néá, te dacuítià-nèà. ⁹ Te nsiùhù, mate nduú-nsí nahì nèhivì còò ni-ìñàha-xì, doco cudíì inì-nsí sàhámà; cuisíá cuní-nsí ñà-cucumi-nsiá iin fe fuerte. Te iin-ni icúmí-nsí càcàn tàhvì gá-nsí nùù-yá sàhà-nsiá ndè cachi sàà-nsia nduhì dahuun inì-nsia.

¹⁰ Cunaha-nsiá, cuàhìn dasài carta yohó nùù-nsiá na tañáha ga sài nàcòti-nsiá, còtó sài, te icúmí dandacú ndeí nùù-nsiá. Vàchi ñà-ndáà nduá, iá derechu xi sàni ñihí nùù Stoho-ndà Señor, doco cuisì sàhà ñà-nacuàhandee inì mii-nsiá nduájàn, màdi sàhà-ñá quida quini xì-nsiá.

¹¹ Vichi, ni yáha vàha nsidaa-nsiá, ñánì. Quida-nsia lucha quida viì-nsiá nicanicuàhàn. Te màsà cùhúún inì-nsia. Iin-ni ni cúnìhnú stná inì nsi-daa-nsiá, te cundoo manì-nsiá, dandu icúmí Dios cutnahá ndisa-ya xì-nsiá. (Ansivéhé-yá), cuú inì-yá sàhà-ndà, te danácòò dadí ndiaha-yá inì-ndà.

¹² Nacasàhú stnahá víi-nsiá ñà-xínduu-nsia nèhivì ìì xí-yá. ¹³ Te nsidaa stná nèhivì xí-yá ndoó yohó, cásàhú stná-nè xì-nsiá.

¹⁴ Vichi ni cúcúmí-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Te ni sàà stná-nsiá cundaà inì-nsia ñà-cuàhà guá cuú inì Yua-nda Dios sàhà-ndà. Te nicanicuàhàn ni cútnáhà stná Espíritu ìì xí-yá xì nsidaa-nsiá. Amén.

Tutu Nî Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ladu Galacia

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nihì chuun ìi nùu Jesucristu xì nùu ana nì dànátíacú xì-yá, divi Yua-nda Dios. Màdi nùu nèhivì nì nihì chuun ma. Còo, màdi nèhivì ùun nduú ana nì sàha xì-ñà.

² Yùhù xì nsidaa nèhivì xì-yá cutnâhâ xì yohó, cásâhú-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ladu Galacia natácá cahvi xì-yá.

³ Nì cùcúmi cuàhâ-nsiá gracia nùu Yua-nda Dios xì stná Stoho-ndâ Jesucristu. Te nì cùndóo cueie-nsiá quida-ya. ⁴ Pues divi Jesucristu nduú ana nì sàha nì xihì sàhâ cuàchi-nda sàhâ-ñâ càcu-nda nùu nsidaa ñâ-có-íá vii íá ñuhivì yohó, vâchi ñâ-jaàn nduá nì chitnùní ini Yua-nda Dios coo, ⁵ ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn. Amén.

Còo cá inga palabra ìi cunchicùn-ndâ, te càcu-nda, cuisì-ní palabra ìi xí Jesús

⁶ Cunaha-nsiá, cuàhâ gá ndulóquî ñâ-yàchi guá sàni nacoo-nsia ichi víi mii-yá ana nì cana xì-nda sàhâ gracia xì-ya. Vâchi inga palabra sâchicùn-nsia vichi. Vâha palabra mà cahan-nsiá, ⁷ doco còo, mà sââ ndudava xì ñâ-nduú palabra vâha ndisa xì mii-yá. (Cunaha-nsiá, nâhâ xicâ) jaàn ndoó dava nèhivì cuní dacá xì-nsiá, cuní-nè dama-ne ñâ-nduú razón ndiaha xí Cristu. ⁸ Doco nú có-ndudávâ palabra xì-ne mà xì palabra nì cachitnùhu nsiùhù xì-nsiá daa, dandu nì sââ nècuàchimâ ndañuhu-né ndé andea chicá vâha, mate ángel nì quixi ansivi nduú-né; te ò stná nsiùhù, nú có-ndudávâ gá palabra cachì-nsi vichi xì ñâ-primeru, dandu nì sââ stná-nsi ndañuhu-nsí chicá vâha. ⁹ Tucutu cachí xì-nsiá nacua sâni cachì xì-nsiá antes, ndéni nèhivì ní cui nì câhàn xì-nsiá iin palabra tucu íá, te có-nduá palabra nì xinindisâ-nsiá daa, pues nì sââ-né ndañuhu-né andea chicá vâha. ¹⁰ Ducán cachí, doco màdi sàhâ-ñâ cuní ndòo vâhi xì nèhivì ñuhivì nduá. Còo. Dios nduú ana cuní cudii inì-xì sâhí, vâchi nùu nèhivì-ní, dandísá mà cúí cunduu gué iin nècuàchì xinúcuáchi nùu Cristu.

Nansa nì nihì Pablo chuun ìi nùu Jesucristu

¹¹ Cunaha-nsiá, màdi nèhivì ùun nì nâchúhùn tnahá xì palabra ndiaha nì cachitnùhi (xì-nsiá), ñâni. ¹² Màdi nèhivì ñuhivì yohó nì nâcâni xí palabra mà xí. Cóni dàcuâhíá nùu nèhivì ùun. Còo, divi Jesucristu nduú ana nì dàtnúu xì sâxinítnùnî sâhá mà.

¹³ Mii-nsiá, sâ-ínâhâ-nsiá nansa nîsa quide antes na ní sanchicuìn religión xì nècuàchì raza-nsi Judea, yâha ga nîsa quida quini xì nèhivì natácá cahvi xì Dios, vâchi nîsa cuní dandâñúhí nsidaa nècuàchimâ nì cùí. ¹⁴ Te yâchi nì quee stná cuàhâ fama xì nùu nèhivì religión xì-nsi, te menos nì ndòo nsidaa nècuàchì dava ga nùú, vâchi chicá ndee nì sanchicuìn estilu xì xii-nsí. ¹⁵ Doco Dios, sàhâ ñâ-sâni nacâxin-ya yùhù ndé na táñâha ga tûinuí ñuhivì, ñâyùcânduá nì quida-ya gracia sâhí, te nì cana-ya yùhù, vâchi ducán nì chitnùní ini-yâ ¹⁶⁻¹⁷ ñâ-cuninúî Dèhemanì-yá, dandu después (cùhin cacanuì) cachitnùhi xì nèhivì nsidaa ñuu (ñâ-ndiaha guá) Dèhemanì-yá. Daani, na ní nsihi nì xini mii-yá, dandu yâchi nì sâhin ladu Arabia. Cóni sâhin ndatnùhí xì nèhivì ñuhivì yohó, nì cóni sâhàn stnáî ñuu Jerusalén ndé ndoó nècuàchì apóstol mate dihna-ne nì nihì-né chuun ìi xì-yá, dandu yùhù. Còo, dihna ladu Arabia nì sâhin, dandu nì ndixi tui ñuu Damasco.

¹⁸ Daaní, nì yàha ùni cuìa, dandísá nì sàhìn ñuu Jerusalén, te nì xinitnàhí xì Pedro. Te yucán nì ìe sàhùn quìvì nì sacutnahí xì nècuàchìmà. ¹⁹ Doco nècuàchì xínduu apóstol d'ava ga, còó, cóni xínf-nè, cuisì-ní ñani Stoho-ndà Señor nani Jacobo nì xini. ²⁰ Te cunaha-nsiá, nsidaa ñà-nduá tiaí nù-nsiá yohó, ñà-ndàcuisì nduá, vàchi ináhá Dios.

²¹ Daaní, después, màndixi nì nsiaa tui ladu Siria, te después nì nsiaa stnái ladu Cilicia. ²² Doco nèhivì cahvi xì Cristu ndoó ladu Judea, cóni sàà-nè cunitnàhá-né xí, ²³ cuisì-ní nì xinitnùhu-ne ñà-có-quidá quini guè xì-né. Antes nìsa cuni dandáñúhí nècuàchìmà sàhà-ñá xíníndísá-né mii-yá, doco vichi xicánúú stnái cachítñùhì xì nèhivì nansa cunindisá stná-nyèa. Pues divi palabra jaàn nduá nì xinitnùhu nècuàchìmà sàhí, ²⁴ te cuahà gá nì naquimanì-né Dios sàhámà.

2

Ñà-nduá nì cacachi d'ava ga nècuàchì apóstol na ní nataca-nè xì Pablo ñuu Jerusalén, te nì ndatnuhu-né

¹ Daaní, nì yàha ùxìn cùmi cuìa, dandu nì sàhàn tui ñuu Jerusalén, cutnàhá stnái xì Bernabé, te ndacá stnái Tito. ² Vàchi nì dàtnùú Dios ini anímè ñà-ìcúmí cùhìn, ñàyùcànduá nì sàhìn ñuu mà. Te na ní sàì yucán, dandu nì nataca cuaán-nsí, yùhù xì nèhivì idónuu, te nì ndatnuhì xì-né nì dàtúì nù-nyè nansa ndisa iá palabra ìì cachítñùhì xì nèhivì inga ñuu. Ducán nì guide sàhá màsà ndóo uun nsidaa chuun cuàhìn guide, ni màsà ndóo uun stná nsidaa ñà-nduá sàni guide antes. ³ Doco còó, cóni càchì-nè (iá ñà-quidámàni gá). Ni cóni càchì stná-nè icúmí màcùtuu stná seña xì Dios ìcà compañerùì Tito, mate nècuàchì inga raza nduú-né. ⁴ Ñà-ndàà nduá, yucán nì sandoo stná d'ava nèhivì (cachí ñà-fuerza màcùtuu seña mà), doco nèhivì nì tnàtuu dehè uun ndé nataca-nsì nì sanduu-ne, có-nduú ndisa-ne nèhivì xí Yua-nda Dios, vàchi maña uun nì quida-ne, cuisì-ní cuní-nè cuitnùhu-ne nansa quida-nda ñà-có-nchìcùn gá-ndà ley xì mii-né sàhà-ñá libre ndoo-nda nì quida Jesucristu. Doco vichi cuní-nè natenchicùn tu-nda ley xi-ne. ⁵ Doco nsiùhù, còó, ni-iyuhu cóni cándísá-nsí palabra xi-ne, vàchi cuní-nsì ñà-iin-nì cucumi ñi-nsiá palabra ndàcuisì xí-yá nacua cachí razón ndiaha xí-yá.

⁶ (Nacua sàni cachì), yucán nì ndatnuhí xì nècuàchì cachí chicá idónuu. Doco nùu yùhù, có-quidámà a xínduu-ne nècuàchì iá fama xi, ò á coó, vàchi iin-ni indéhe Dios nsidanicuu-nda. Pues, cunaha-nsiá, cóni dándacù nècuàchìmà nùì ñà-dami ñà-nduá quidé. ⁷ Còó, vàchi nì cundaà ini-nè ñà-yùhù quidá tocar cacanuì mahì nèhivì cuahà raza (cachitnùhì palabra ìì); doco Pedro, còó, cuisì nèhivì raza-nsì Judea cachitnùhu xì-né palabra mà. ⁸ Te mate ducán nduá, doco imindaa mii-yá nduú ana chindéé xí nduú-nsì. Mahì nèhivì raza Judea xicánúú Pedro quidá-né chuun ìì xí-yá, te yùhù, mahì nèhivì inga raza xicánúú, doco iin-ni chindéé-yá nduú-nsì. ⁹ Ñàyùcànduá, nì sàà nècuàchì idónuu ma nì cundaà ini-nè nansa iá chuun ìì sàni ñìhitàhvì. Te sàhámà nì tniì ndahà tnàhá-né xí, xì stná Bernabé. Cunaha-nsiá, Jacobo xì Pedro xì Juan nì sanduu nècuàchì idónuu ma, te nì cachi-nè xì-nsì ñà-iin-ni chuun nduá quidá nsidaa-nsì, cuisìá nùu nèhivì inga raza nì cùhùn nsiùhù, te mii-né, nèhivì raza Judea càhàn xì-né, nì cachi-nè. ¹⁰ Cuisì-ní (inga palabra gá) nì cachi stná-né xì-nsì, divi ñà-màsà nándodó-nsì chindee-nsì nèhivì ndahví (ndoó ladu xi-ne). Ñàyùcànduá, yùhù siempre ñà-jaàn nduá nacání inì quide.

Nansa ni cachi Pablo xi Pedro na ní ìa-ne ñuu Antioquía, ni sàha-ne nècuàchimà iin conseju

¹¹ Doco después, na ní quesaa Pedro ñuu Antioquía, dandu ni càhin xi-né, ni indehè vâhi nùu-né, te ni chinahí-nè, vâchi cóni quidá víi-né yucán. ¹² Vâchi na táñaha ga quesaa nècuàchi ñuu-nsi vâxi cuenta xi Jacobo, dandu ni saxixi tàcá-nè xi nsidaa nècuàchi inga raza yucán. Doco na sáni caquesaa nècuàchi inga mà, dandu ni naxicocuín ini-nè, cóni xixí gá-nè xi nècuàchi inga raza mà, vâchi yúhî-nè cuitnùhu nècuàchi raza-nsi Judea. ¹³ Dandu después, nsidaa gá stná nècuàchi raza-nsi ndoó yucán, cóni quidá víi stná-nè, (vâchi ni quecuáan stná-nè), mate ináhá-nè nansa ndiá icà-né quida-ne; ndè stná Bernabé ni quida stná-nè ducán. ¹⁴ Doco yùhù, na ní xiní có-xíquida víi-né nacua cachí palabra ndàcuisi xí razón ndiaha, dandu ni cachí xi Pedro, te iníni nsidaa nèhivi yucán; ni cachí: “Mii-ní, iin nècuàchi raza-ndá Judea nduú stná-ní, doco vichi (sàquidà-ní nahi nèhivi inga ñuu), có-chívaha gá-ní estilu xi raza-ndà, vâchi vichi sàquidà-ndà na quidá nèhivi inga raza. Ñàyùcàndùá, ¿índu chuun sàni quida stná-ní na ian cuní-ní ñà-fuerza chivàha stná nècuàchi inga raza mà estilu xi raza-ndà?” (ni cachí xi-né).

Nansa icúmí nècuàchi raza Judea quida-ne sàhà-ñá càcu-ne, divi icúmí stná-nè cunindisá-né mii-yá

¹⁵ Nsiùhù nècuàchi raza Judea, có-nduú-nsi nècuàchi cuàchi nahi nècuàchi inga raza (cahan-nsi). ¹⁶ Doco ináhá vâha-nsi còò ni-iin ndee vâha nùu Dios sàhà-ñá chivàha uun-ne ley sàhana. Còò, cuisì-ní nú ni cúnihnú vâha ini-ndà mii Jesucristu, dandísá càcu-nda, ináhá-ndá. Ñàyùcàndùá, divi ñà-jaan nduá quidá-nsi, vâchi ináhá-nsi cuisì ñà-cunihnu vâha ini-ndà mii-yá ndiaá, te ducán ndee vâha-nda nùu-yá, màdiá chivàha-nda ley sàhana ma, vâchi sàhà ley mà, mà sàà ni-iin nèhivi ndee vâha-ne nùu-yá. ¹⁷ Doco nú micúisi sàhà Cristu cuní nsiùhù nècuàchi raza Judea ndee vâha-nsi nùu (Yua-nda) Dios, dandu ñà-yucán quea ñà-nduú stná-nsi nèhivi cuàchi (nahi nèhivi dava ga). Doco te nú ducán nèhivi cuàchi nduú stná-nsi, dandu ¿a sàhà ñà-nchícùn-nsi Cristu nduájàn? Còò, ni loho có-ndùá ducán. ¹⁸ Doco nú iladú sàni nacoo canúu-ndá iñaha (nahi ley sàhana ma), te tucutu cuní-ndà natenchicùn-ndáñá, dandísá nsidá cuàchi-nda, doco cuisì mii-nda quidá xi mii-nda ducán. ¹⁹ Yùhù, sàhà-ñá (fuerte guá castigu) xi ley mà, ni sàì ni quide cuenta na ian sàni xihì ni quidamà; doco vichi sàni natiacu stnáì, te sà-itiácúì nùu Dios. ²⁰ Vâchi quidè cuenta na ian ni cutnahí xi Dèhemani-yá Cristu na ní sàcütuu-ya nchica cruz. Doco vichi, sà-itiácúì, vâchi ini animè itiácú mii-yá, màdi ndisa yùhù. Mate ñuhiví yohó ié, te ía iquicúnú, doco cuisì sàhà ñà-nihnú vâha ini mii-yá, ñàyùcàndùá itiácúì vichi. Cahví xi-yá, vâchi cuú íní-yá sàhí, te ni sàha-ya ni xihì-yá sàhí. ²¹ Ñàyùcàndùá, yùhù cachí, mà vâha naco-nda gracia xi Dios iladu; (doco divi ducán quea) nú sàhà ley sàhana ma sàni ndee vâha-nda nùu-yá ni cùì, vâchi nú ducán, dandu uun-ni nduá ni xihì Cristu.

3

Cuisì sàhà fe xi-nda cui ndee vâha-nda nùu Dios, màdi sàhà-ñá chivàha-nda ley sàhana

¹ ¡Ndahví mii-nsiá nècuàchi Galacia! vâchi có-nihnú víi gá ini-nsia vichi. ¿Índu chuun ni sàha-nsia ni dándahví nèhivi mii-nsiá, te vichi có-nchícùn

gà-nsiá palabra ndàcuisi xí-yá, mate claru sàni cachitnùhi xì-nsiá sàhà Jesu-cristu, nansa nì xihì-yà nchìca cruz? ² Pues vichi cuní cachi-nsiá xì: ¿ndiá nduá nì quida-nsiá, te nì nihì-nsiá Espíritu ìi xì Dios? ¿A ní chivàha-nsiá iin ley sàhana? (Còó), cuiisì ñà-nì ininì-nsiá palabra ìi, te nì xinindisá-nsiá, ñàyùcànduá nì nihì-nsiá Espíritu ìi. ³ Ñàyùcànduá, ¿ìndù chuun có-sàa-nsiá cundaà inì-nsiá? (Sà-ináhá-nsiá) ñà-divi Espíritu ìi nduú ana nì chindee xì-nsiá na ní quesaha-nsiá xicá-nsiá ichì Dios. Te vichi ¿a tuxí inì-nsiá ñà-micuísì-nsiá cuàhàn-nsiá daxínu-nsiá (salvación xì-nsiá)? ⁴ Cuàhà gá sàni ndoho-nsiá (sàhà Jesús), te ¿a icúmí ndòo uun stná nsidaamá? Cahnú gá Dios ñà-màsà ndóo uan. ⁵ Daaní, jaàn iá stná iin ana danihítàhvì xì-nsiá ñà-chindee Espíritu ìi mii-nsiá, te quidá stná-nè milagru ndiaha. Doco ¿a sàhà ñà-nchìcùn-nè ley sàhana nduá quidá-néamà? Còó, cuiisì sàhà ñà-xinindisá-nè mii-yá.

⁶ Pues, divi ñà-jaàn nduá nì quida stná Abraham sàhana, nì xinindisá-nè Dios, te ñà-yùcàn nì ndee vàha-ne nùu-yá. ⁷ Sàhà ñà-jaàn vátùni cundaà inì-ndà sàhà nsidaa nècuàchì sà-icúmí xì fe ñà-nahi descendencia xì Abraham xínduu stná-nè. ⁸ Vàchi nùù tutu ìi nì tiaa sàhana nì cachitnùhu Dios nansa icúmí nèhivì vichi ndee vàha-ne nùu-yá sàhà cuiisì-ñá xinindisá-nè mii-yá, mate nèhivì ndéni raza nì cui nì cundúu-nè. Ñàyùcànduá, nì cachitnùhu-ya xì Abraham iin ñà-vàha, cachí-yà: “Sàhà mii-ní icúmí nèhivì nsidaa ñuu nihítàhvì-nè cuàhà gá ñà-ndiaha ìi”. ⁹ Ñàyùcànduá, vátùni cundaà inì-ndà, nù xinindisá stná-ndàyá, dandu cundiátú stná anima-ndà na ian nì cundiátú Abraham sàhana na ní xinindisá-nè mii-yá. ¹⁰ Doco nú cuiisì cuní-ndà cundoo-nda sujetu nùù ley sàhana, dandu iin-nì icúmí stná-ndà nihì-ndà castigu cachí ley mà, vàchi dohó cachá: “Nèhivì có-quidá ndisa nsidaa ñà-nduá cachí tutu yohó, tàhvì chíhán-nè”, cachá. ¹¹ Sàhámà nàhà claru, mà sàà iin nèhivì ndee vàha-ne nùù Dios sàhà-ñá nchìcùn-nè ley mà, vàchi cachí stná tutu ìi mà: “Nèhivì xinindisá-xí-yá, te ndeé vàha-ne nùu-yá, divi cucumi xì vida ndiaha”. ¹² Doco ley sàhana mà, màdi fe nduá xicàn cucumi-nda. Còó, vàchi cachá: “Cuiisì nú nì quidá ndisa-nda cumplir nsidaa ñà-nduá cachá”, dandu nihì-nda cutiacu ndiaha-nda”.

¹³ Doco ndohó, sàni xidahan Cristu-ndó nùù chihan cachí ley mà, vàchi mii-yá, cuenta xì-nda nì ndoho-ya castigu sàhà chihan ma nacua cachí nùù tutu ìi: “Tàhvì chíhán nsidaa ana itácaa nùù iin yutnù”, (cachí Dios). ¹⁴ Pues divi ducán nì cuu xì Jesucristu sàhà-ñá vátùni nihítàhvì stná nèhivì nsidanicuú ñuu ñà-ndiaha ìi nì cachi Dios xì Abraham. Ñàyùcànduá, vichi cuiisì xiñuhu cunindisa-ndayá, dandu nihítàhvì-ndà Espíritu ìi nì quida-ya comprometer antes.

Tucu iá ley sàhana, có-ndudává xì ñà-ndiaha ìi nì cachi Dios xì Abraham chicá antes

¹⁵ Vichi cuàhìn nacani xì-nsiá iin ejemplu tii, ñáni; cuàhìn nacani xì-nsiá nansa quidá nsidaa-nda ñuhivì yohó. Ináhá-ndá nú sàni cuyucun iin tutu ndé nì ndatnuhu sahnú-nda ñà-quida-nda iñàha, te sàni cua firmar, dandu iin-nì sàni ndòo, mà dáma, ni mà chíyòdo gá-ndà palabra nùá. Te ducán quida-nda mate tutu xì nèhivì úun nduá. ¹⁶ (Pues divi ducán sàni quida stná Dios), nì saquin-yà compromisu nùù Abraham ñà-nihítàhvì-nè ñà-ndiaha ìi xí-yá, mii-nè xì ana cunduu descendencia xì-ne. Doco (na ní cachi-yà xì-nè ducán), cóni càchì-yà icúmí nsidaa gá inga descendencia xì-ne nihítàhvì-nè,

na ian cuahà-né (cáhàn-yà sàhà-xì) nì cuí. Còo, sàhà imindaa descendencia xi-ne nì cànàn-yà sàhà-xí, divi nduú Cristu. ¹⁷ Ñàyùcànduá, yùhù cachí, nú ducán fuerte guá nì saquin Dios compromisu xì Abraham, te ùi xichi nì cachi-yà xi-né palabra mà, dandu mà cuí dàmà-ña quida iin ley nì cuyucun 430 cuìa después; còo, mà cuí ndòo uun ñà-nduá nì cachi-yà mate ní sàcòo inga ley mà. ¹⁸ Vàchi nú sàhà ley mà nihítàhvi-ndà nì cuí, dandu mà cùnduá iin compromisu icúmí-yá quida ndisa-ya cumplir. Còo. Doco ñà-ndiaha ñi nì cachi-yà xì Abraham mà, ñà-yùcán ndisa nduú compromisu.

¹⁹ Pues (sàhàmà ndàcàtnùhù-ndà), ¿ìndù chuun quidá ley sànahama vichi? Pues cuisì sàhà ñà-cundaà ini nèhivì Ìndù-ñá nduú cuàchi, ñàyùcànduá nì sàha-yanè ley mà, dandu cucumi-néa dècùèndè quesaa mii-yà ana nduú ndisa descendencia xi Abraham, vàchi divi mii-yà nduú ana cuahàn nihítàhvi xì ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios daa. Cunaha-nsiá, tìxi iin àngel mozo xi-ya nì sàha-ya ley mà, te Moisés nduú ana nì sàcùin dava cuenta xi nèhivì nùu Dios. ²⁰ Doco nú cachí-ndà nì sàcùin dava Moisés, pues cunì cachàmà ndoó ùi ana (ndatnúhú), màdiá imindaa (ana cáhàn). Doco (na ní saquin Dios compromisu xì Abraham), còo, cuisì-ní imindaa mii-yà (nì cànàn, te sàhàmà mà cuí ndòo uan).

Chuun quidá ley sànahama nduá chindéàndò sàà-ndà cunindisa-nda Jesucristu

²¹ (Pues, ¿nansa cachi-ndà vichi?) ¿A sadí ley sànahama ma nùu compromisu nì cachi Dios quida-ya? ¡Còo, mà cuí! Vàchi ni có-sàà ley mà taxa vida ndiaha. Doco nú vātùnì quida ducán ni cuí, dandísá divi sàhàjàn vātùnì ndee vaha-nda nùu-yá. ²² Doco còo, màdi ñà-jaàn nduú chuun quidá ley mà, cuisì nduá iin ñà-càchítàhvi uun xi-nda ñà-ndòò nsidaa-nda tìxi poder xi cuàchi-nda. Te ducán iá sàhà-ñá nì sàà-ndà cunindisa-nda Jesucristu, te nihì-ndà ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios antes.

²³ Doco na táñàha ga sàà tiempu ñà-cuisì cunindisa-ndayá, dandu ley sànahama ma nduá nì sanchicùn-ndà, còo inga iñàha, vàchi ducán nì chitnùnì ini Dios quida-nda, divi ñà-cundiati uun-nda ndè cachi sàà quivì datùí-ya nansa cui cunindisa-nda (Jesús). ²⁴ Vàchi ley sànahama, na ian quidá nècuàchì ndiaá xì ñà-cuati, ducán nì saquida, cuisì nisa chindeándò ndè cachi nì sàà tiempu nì quesaa Cristu, dandu cunindisa-nda mii-yá, te ducán ndee vaha-nda nùu-yá. ²⁵ Te vichi cuisì-ní fe mà nduá nchicùn-ndà, ñàyùcànduá có-xiñùhù gá cunindisa-nda ley sànahama na ian nduá ana ndiaá xi-ndà vichi. ²⁶ Còo, vàchi sàhà-ñá xinindísá-ndà Jesucristu, ñàyùcànduá, nahi dèhe sahnú-yá sànduú nsidaa-nda. ²⁷ Vàchi, na ní cuhii-ndà quivì nì tENCHICùn-ndà Cristu, dandu na ian nì dàmà anima-ndà nduá, te nì nàcùnihu ini-ndà nahi mii-yá. ²⁸ Sàhàmà mà cuí cachí gá-ndà diin nduú nècuàchì raza Judea, te diin nduú nècuàchì raza Grecia; còo. Stná nècuàchì nduú patrón, xì stná nècuàchì quidàchúun saín nùu-né, na ian iin-ni sàni nanduu nsidaa-né vichi. Ni màdi (chicá ndiaá) stná nècuàchì tiàa nùu nècuàchì ñahà; còo. Iin-ni xinduu nsidaa-nda ñà-nchicùn-ndà Jesucristu. ²⁹ Te nú nèhivì xì Cristu nduu-nda, dandu vātùnì quida stná-ndà cuenta ñà-nduú stná-ndà descendencia xi Abraham, te ducán vātùnì nihítàhvi stná-ndà ñà-ndiaha ñi nì cachi Dios daa.

4

¹ Vichi chicá claru cuahàn cachì xi-nsiá ñà-nduá cunì cachì nsidaa palabra jaàn. Nì cachí-ndà iá iin tètii icúmí ndutahvì xì ñà-cuicà nùu yua-té. Doco nú tii vá-te, dandu queámà na ian peón uun nduú-te, mate stoho nsidanicuú

ñà-cuicà mà icúmí-tê cunduu-tè. Doco tii vá-te, ² ñàyùcàndùá, iá-te ndahá ana ndiaá xì-té, te ndoó stná ana ndiaá xì ñà-cuicà témà ndè cachi sàà-te cuia-te nì cachi yua-té. ³ Pues divi ducán nisa ia stná xì ndohó na táñaha ga sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà; nahi ñà-cuati nì sanduu stná-ndà; iin ichi chicá sencillu xi ñuhiví yohó-ní nduá nì sanchicùn-ndà, te cuisì ñà-nduá cachamá nisa quida-nda. ⁴ Doco na ní sàà meru tiempu vaha, dandu nì techuún Dios Dèhemaní-yá quixi-ya ñuhiví yohó ñà-tùinuù-yá nùu dihi-yá. Te (na nisa ia-ya yohó) nisa ia stná-yá sujetu nùu ley sahnu-ma. ⁵ Doco ñà-disáhà-xì nì quixi-ya nduú ñà-danáà-yá sàhà nsidaa nèhivi ndoó stná sujetu nùu ley mà, dandu càcu-ne. Ñàyùcàndùá, (sàhà-ñà-nì quida-ya ducán), vātùni nì sàcùnduu-nda dèhe ndisa Yuamáni-yá. ⁶ Te Yuamáni-yá, sàhà stnámà sàni sàhatahvi stná-yándó Espiritu xi Dèhemaní-yá ñà-coo Yà-ìi mà ini anima-ndà; te vichi cachí fuerte-yámà “Yuamáni” (ini anima-ndà, cáhàn-yà cuenta xi-nda nùu Yua-nda Dios). ⁷ Ñàyùcàndùá có-nduú gá-ndà cuisì nahi peón xi-ya; cóo. Dèhe ndisa-ya sànduù-ndà, te nú ducán, dandu cuàhà gá icúmí-ndà nihitáhvi-ndà nùu-yá sàhà ñà-nchícùn-ndà Cristu.

Ñà-nduá nì cachi gá Pablo, ndulócò-nè sàhà-ñà nì tùcù nècuàchi Galacia inga ichi

⁸ Antes, na táñaha ga cunaha-nsiá Dios, dandu stoho-nsià nì sanduu ñà-có-nduú ndisa Dios, te ndee ní sacusahnúá nùu-nsiá. ⁹ Doco vichi, sà-ináhà-nsiá mii-yá, te ò chicá vaha nì cachí-ndà sà-ináhà-yá mii-nsiá. Ñàyùcàndùá, ¿índù chuun cuní tu-nsia nàcùndoo-nsia tixi iin ley mà cúí chindee xi-nsiá? Vàchi ley mà, cóo ni-íñaha nihì-nsiá núá. ¹⁰ Doco vichi cuàhà estilu chívaha-nsia; cuàhà quiví chívaha-nsia, xì cuàhà stná vicò, te nsidácáhnù stná-nsià na natiácú yoo. Dècuèndè stná cuia nsidácáhnù-nsiá. ¹¹ Ñàyùcàndùá, cuàhà gá nacání ini sàhà-nsiá, màdí ndòo uun nsidaa ñà-nduá sàni dàcuahí mii-nsiá.

¹² Yùhù sacúndáhvî nùu-nsiá ñà-iin-ni nì nácúníhnù inì-nsia nacua nihnú ini yùhù, ñàni; vachi (na ní sàì yucán) ndè modo xi mii-nsiá nì nadàma stnái.

Mii-nsia, cóo ni-íñaha nì quidá-nsiá xì yùhù. ¹³ A nsinúú inì-nsia ñà-sàhà iin cuèhè (nì ndòì ndé ndoó-nsiá), dandu nì càhìn xì-nsiá razón ndiaha xí mii-yá. ¹⁴ Te mii-nsiá, cóni cáhìchì inì-nsia yùhù, mate cuàhà vida nì xinì sàhà cuèhè mà, doco cóni nácóo-nsiá yùhù. Cóo; nì naquimani-nsiá yùhù na ian ángel xi Dios nduí, ò nahi mismo Jesucristu. ¹⁵ Pues vichi, ¿ndíá nduá nì cuu? Vachi yáha ga nì sacudiì inì-nsia antes nì cúì. Yùhù ináhí, dispuestu nì sandoo-nsia dècuèndè cuàha stná-nsiá yùhù nduchínùu-nsiá nú nì cáquàn nì cúì. ¹⁶ Dòcò vichi, ¿a sàni nacuni ùhì-nsiá yùhù ñà-nì cachi xì-nsiá cuisì ñà-nduú ñà-ndàà?

¹⁷ Nècuàchi sàni dándáhvì xì-nsiá, màni gá cáhàn-nè xì-nsiá, doco có-íá vaha, vachi cuisì cuní-nè danándodó-né mii-nsiá nsiùhù, te cunchicùn-nsiá mii-né. ¹⁸ Pues vātùni iá ñà-cáhàn màni-ndà xì nèhivì, cuisì-nì iin chuun vaha nì cundúá, dandu ñà-jaàn ndisa cudii inì, mate có-íé' xì-nsiá jaàn. ¹⁹ Vachi cunaha-nsiá, nahi dèhì xínduu-nsia; doco vichi cuàhà gá dandohí míi sàhà-nsiá inga xichi, te iin-ni icúmí ndohi ndè cachi sàà-nsiá (nàcùnihnu vaha tu inì-nsia) nahi Cristu. Vachi na ian ndohó dihi-nda na quesáà-ndà ñuhiví, ducán ndohó stnái sàhà mii-nsiá. ²⁰ A sácú vaha nì cóf ndé ndoó-nsiá vichi. Te a sácú vaha stná ñà-màsà cáhàn ndee gué' xì-nsiá nì cúì. De plano, có-cundáà ini nansa ga quide xì-nsiá.

Ejemplu sàhà ùi nècuàchì ñàhà sàna nani Agar xì Sara

²¹ Vichi cuàhìn cachì inga iin palabra xì mii-nsiá nècuàchì cuní cunchicùn xì ley sàna. Cuní ñà-nsinuu ini-nsiá nansa cachí mismo ley mà ndé ²² nacánía nansa nì quida Abraham sàna. Ùi dèhe-ne nì tùinuù-xí ñuhiví, cachá, te dihi dèhe sahnú-né nì sanduu (Agar). Nècuàchì, iin nècuàchì có-íá libre nì sanduu-ne, vachi ducán quidáchúùn saín-né. Doco dihi inga dèhe Abraham mà (nani Isaac, cóo; meru ñahádhí-nè) nì sanduu nècuàchì, te iin nècuàchì libre nì sanduu-ne. ²³ Te íá inga ñàhà sàhà dèhe criada mà, vachi na ian quesáá nsidanicuú gá mée ñuhiví, ducán nì quesà-te. Doco dèhe nècuàchì libre mà, cóo. Milagru nì sandua nì tùinuù-vé ñuhiví, te ducán nì cuu ndisa palabra nì cachì Dios xì Abraham antes. ²⁴ Te cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaájàn, vachi nahi ùi ley xínduu stná nècuàchì ñàhà mà. Agar yucán nduú ley nì ñihì nèhivì ndé yucù Sinaí, te nèhivì nchícùn xì ley mà vichi, có-ndòó-né libre. ²⁵ Ladu Arabia íá yucù mà, te ley nì ñihì nèhivì lugar yucán nduú nahi Agar mà. Te (ináhá-ndá) có-ndòó nèhivì nchícùn xì ley mà libre vichi, vachi ñuu-nè Jerusalén, có-nduá iin ñuu íá libre vichi. ²⁶ Doco ñuu ndohó Jerusalén íá ansiví, nahi dihi-nda nduá, te libre ndisa íá. ²⁷ Vachi dohó cachí tutu ìi:

Nècuàchì ñàhà cóò déhe-xi, nì cudí ini-nè mate ni-iin dèhe-ne cóò. Te xiñuhu ndàhì vico stná-nè, te cudí ini-nè mate táñàha ga tùinuù ni-iin mée xi-ne, vachi (cuàhà gá cundiatú-nè). Mate cóò gá nècuàchì vehe-ne, vátuni cudí ini-nè (na ian) ndoo cuàhà dèhe-ne.

²⁸ Pues cunaha-nsiá, nahi (dèhe Abraham nani) Isaac mà (xínduu nsidaa-nda), ñani, vachi dèhe ndisa mii-yá sàni nanduu-nda sàhà palabra ndiaha nì cachì-yà, na ian nì cuu xì stná Isaac mà. ²⁹ Doco ñani Isaac nì tùinuù-xí nahi nsidaa gá nèhivì ñuhiví, quini nì quida-tè xì ñani tii-té, divi tètii nì tùinuù ñuhiví nì quida Espíritu Ìi. Te iin-ni dècuèndé vichi ducán quidá stná nèhivì có-nchícùn xì Espíritu Ìi, quini quidá stná-nè (xi-ndà). ³⁰ Doco ¿índú gá ñà-cachí tutu ìi? Dohó cachá: “Tavà dahuun-ní criada mà xì dèhe-ne vehe-ní, vachi mà ndútáhvì dèhe-ne nù-ní, cuisì-ní dèhe nècuàchì libre ñihítáhvì”, ducán cachá. ³¹ Ñàyucándüá, (sàhà ejemplu mà sàni cundaà ini-ndà), divi nahi dèhe nècuàchì libre mà xínduu-nda, ñani, màdi nahi dèhe nècuàchì có-íá libre.

5

Iin-ni nì cúndoo-ndá libre nùu ley sàna

¹ Vichi sàni tavà Cristu ndohó libre nùu ley sàna, te sàhájàn cuní-yà cundoo dahuun-nda libre nicanicuahàn. Ñàyucándüá, iin-ni nì cúnáhá-nsiá ñà-jaàn, te màsà tucù-nsiá cunchicùn-nsiá ley sàna ma, vachi sadiámà nùu-ndà na iin yugu (xi buey).

² Cunini vaha-nsia; yuhù Pablo cáhìn xì-nsiá: mà cúí chindéé Cristu mii-nsiá te nú fuerza nì cácan-nsiá màcütuu seña xì Dios icà-nsiá (nacua cachí ley sàna). ³ Yuhù cachí xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuní màcütuu seña mà icà-xí, nú ducán nì cuu-xi-nsiá, dandu fuerza quida stná-nsiá cumplir nsidaa gá ñà-nduá cachí ley mà. ⁴ Vachi nú cuní-nsiá ndee vaha-nsia nùu-yá sàhà ley mà, dandu cóò ni-ñàhà nduú gá Cristu nùu-nsiá. Vachi ñà-sàni nacuaà-nsiá gracia xi-ya nduá. ⁵ Doco cunaha-nsiá, cuisì ñà-cunindisa-nda mii-yá nduá xiñuhu, te ducán chindéé stná Espíritu Ìi xí-yá ndohó quida-nda, vachi sàhà cuisì ñà-jaàn nduá niñnú ini-ndà ndee vaha-nda nùu-yá. ⁶ Vachi nùu ndohó

nèhivì xí Jesucristu, có-quidámà a itúú seña mà icà-ndà, ò á coó, cuisì ñà-ndiàà nduú ñà-cunihnu vaha ini-ndà mii-yá, te cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

⁷ Mii-nsiá, ndiaha gá nì saquida-nsia antes na nisa xinindisá víi-nsiá. Doco vichi, ¿nansa nì nihì nèhivì nì dátúcù-nè mii-nsiá ñà-có-nchícùn gà-nsiá ñà-nduú ñà-ndácuisi? ⁸ Pues (náhà xicà), màdi mii-yá ana cana-xi-nsiá gloria nduú ana datúcù xi-nsiá ducán. Còó. ⁹ Te (ináhà-nsiá) iyuhu-ní tàtnà nsidátáchí xí pan queé, te cuahà gá ndutáchà. (Te ducán stná xí chuun malu, iyuhu-ní ñà-có-ndiàà, te sàni xitià inicutu.) ¹⁰ Doco yùhù càhvì xí Stoho-ndà Señor ñà-màsà cúnchícùn gà-nsiá ichì mà. Te nècuàchì dacá xí dìni-nsiá, icúmí-nè cunsida-ne cuàchi-ne, ndéni nèhivì ní cui nì cùndúú-né.

¹¹ Ñáni, nú nì quésáhì cachì xí nèhivì ñà-xiñùhù màcùtuu seña mà icà-né, dandísá mà quidá quini ga nècuàchì (raza Judea) xí nì cùí, nì mà cúdúchì stná ini-nè sàhà palabra cachì sàhà (nansa nì xihì Jesús nchìca) cruz.

¹² Nècuàchì dacá xi-nsiá, chicá vaha nì sàà-nè quida quini-ne xí mii-né, (màdi mii-nsiá).

¹³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nihì-ndà quee-nda libre, ñàyùcàndúá nì cana Dios ndohó, ñáni. Doco màdi sàhàjàn icúmí-ndá permisù quida ndevàha-nda; còó, mà cùí. Vàchi vichi ñà-nduá xiñuhu nduú ñà-iin-nì cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te ducán nihì-ndà cunucuachi víi-nda nú ñanitnaha-nda. ¹⁴ Vàchi iá iin palabra tii cachì ley mà, te nú nì quida-ndañá cumplir, dandu queámà ñà-sàni chivàha stná-ndà nsidanicuú ley mà. Te divi palabra tii mà nduú ñà-xiñùhù cuu ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda nacua cuú stná ini-ndà sàhà mii-nda. ¹⁵ Doco nú nàá stnàhà-ndà na iin quisi dàná, dandu vihini sàá stná-ndà dandáñùhù stnaha-nda.

Nansa chindéé Espíritu Ìi ndohó, sadí-yà nú ñà-có-íá víi cuní-ndà quida-nda dava xichi

¹⁶ Yùhù cachì xi-nsiá, iin-nì nì cándisà-nda chindee Espíritu Ìi xí Dios anima-ndà, dandu mà quidá gá-ndà ñà-có-ndiàà xího nèhivì ñuhivì quida-ne.

¹⁷ Vàchi Espíritu Ìi, có-ndôo ini-yà sàhà ñà-chìcuéhè cuní ndahà sàhà-ndà quida, te nì có-cándisà stná-mà quida ñà-nduá cuní Espíritu Ìi, vachi có-xiñùhù tnàhá-yá xán, ñàyùcàndúá, ùhì iá quida-nda ñà-nduá cuní-ndà quida-nda. ¹⁸ Doco nú Espíritu Ìi nduú ana dachítùnùni ini-xi-ndà, dandu còo modo dandacú gá ley sàhana ma nú-ndà.

¹⁹ Náhà xicà índù iñàha nduá xího nèhivì ñuhivì quida-ne, vachi xiní-ndà càhàn-nè xí nèhivì cóni nándàhà xi-né. Quini quidá-né, doco có-cùcàhàn nú-ndè. ²⁰ Cahvi-né ñà-có-nduú Dios ndisa, te sàhàn stná-nè nú òtètàtnà xí nú òtètadí. Daaní, xiní ùhì stnahá stná-nè, te nàá stnahá stná-nè. Xího stná-nè ñà-icúmí ñanitnaha-ne. Te yàchì xidà stná ini-nè. Ventaja xí mii-né nduá siempre cuní-nè tavà-né. Te mà ùhì cudoo stná-nè, te quecuáán-né xí nècuàchì xínduú nèhivì xí mii-né. ²¹ Tùha stná-nè cumbidia ini-nè, te sahnì stnahá stná dava-ne. Xíni stná-nè, te quidá-nè escándalo. Te cuahà gá ñà-chìcuéhè nahi ñà-jaàn quidá stná-nè. Pues sàni cachì xi-nsiá sàhà nèhivì tùha ducán, te tucutu cachì guè xi-nsiá vichi sàhà-né ñà-mà nunca nihitáhvi-né sàà-nè cundoo-ne ñuhivì Ìi xí Dios.

²² Doco díin iñàha nduá quidá Espíritu Ìi ini anima-nda, vachi sàhà mii-yá vātùni cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te cudii ndiaha stná ini-ndà. Vātùni cunihnu dadí ndiaha stná ini-ndà quida-ya. Te mà ùhì quidandee stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, nú chindéé-yândó. Te ma ùhì stná càhàn màni stnaha-nda iin-nda inga-nda, te cunduu stná-ndà nèhivì vaha. Sàhà mii-yá

mà úhi quida ndisa-nda cumplir; ²³ te mà cóo dana stná-ndà. Te vátùni ñihì stná-ndà cadì-ndà nùù-ndà ñà-màsà quidá ndevàha-nda. Cunaha-nsiá, (inicutu ñuhiví) còò ni-iin ley cachí xì-ndà ñà-màsà quidá-ndá ñà-vàha yohó. ²⁴ Vàchi nsidaa ndohó nèhivì xí Jesucristu, quida-nda cuenta na ian ni xihì stná-ndà na ní xihì-yà nchìca cruz, te sàháyucàndúà mà xího gá-ndà quida quini-nda, ni mà cúnìhnú quíni gá stná ini-ndà. ²⁵ Vàchi nú sàhà Espíritu Ì ìtiácú-ndà vichì, dandu ni cuàha stná-ndà dacúndéhe-yándò ichì-yá.

²⁶ Màsà cúcáhán-ndá mii-nda nduu-nda mii-nda, te cundoo-nda datnahá stnaha-nda. Còó, màsà cúmbìdia stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

6

Ndiá icà-ndà chindee stnaha-nda

¹ Ñàni, nú ni cándiáá sàhà iin-nsia nùù cualquier iin cuàchi, dandu viví-ni càhàn-nsiá xì nècuàchì còni quidá víi ma sàhà ñà-ñihì-né nacunihnu vìi ini-nè, doco cuisì nèhivì chitu Espíritu Ì xí Dios ni cúndúú ana càhàn xì-né. Te xiñuhu coo stná nècuàchì mà cuidadu màdí quida stná mii-né iin falta. ² Te nú iá iin ñanìtnaha-nda có-cúndáá vàha ini-xì, dandu siempre ni nàcuàhandee ini-ndané, vachì ñà-chívàha vìi-ndà ley xí Cristu nduámà. ³ Te nú tuxí ini-ndà cuàhà gá ndiáá-ndà, dandu cuisìá mii-nda dandahví-ndà mii-nda nduámà, vachì còò ni-iñàha ndiáá-ndà, nú ducán. ⁴ Ñàyucàndúà, iin iin-nda xiñuhu nacani ini-ndà a vátùni iá ñà-ndúá quidá-ndà, á cóo, te nú ducán, dandísá vátùni cudìi ini-ndà sàhà mii-nda, màdíá cundehè-ndà ñà-ndúá quidá ñanìtnaha-nda, a ver, amádi chicá quidá víi ndohó. ⁵ Vachì iin iin-nda icúmí-ndá nacuàha-nda cuenta sàhà ñà-ndúá nì quida-nda.

⁶ Nsidaa nèhivì dacuahá palabra Ì nùù ana chináhá xì-né, ndiá icà stná-nè chindee-né nècuàchì mà xì ñà-ndúá icúmí-nè.

⁷ Màsà cuàha-nsia dandahví nèhivì mii-nsiá. Mà cúí nàcuìdiqui uun-nda mii-yá, vachì cachí dichu: “Ñà-ndúá nì chihi-nda, divi ñihì-ndà”. ⁸ Vachì nú nì quida-nda cuisì ñà-ndúá xího ini mii-nda, dandu icúmí-ndá sàà-ndà ndañuhu dahuun-nda. Doco nú nì quida-nda nacua cuní Espíritu Ì xí Dios, dandu sàhámà ñihítàhvì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. ⁹ Ñàyucàndúà, màsà cúñáñá-ndá quida-nda nsidaa ñà-íá vìi, vachì nú iin-ni nì quida-nda ducán, te có-cùhúún ini-ndà, dandu cundiátú ndiaha anima-ndà.

¹⁰ Sàhájàn, nú iá nansa quida-nda obra nùù ñanìtnaha-nda, dandu nì quida-ndañá. Te nú nèhivì iin-ni cahví stná xì Yua-nda Dios nduú stná-nè, dandu chicá más xiñuhu chindee-ndané.

Ultimo ñà-ndúá nì cachi Pablo xì nècuàchì ladu Galacia, te ndahà mii-né nì tiaa-neá

¹¹ Vichì mií tiaí letra nahnú yohó. ¹² (Cuàhìn càhàn guè xì-nsiá sàhà) nècuàchì cuní màcútuu seña xí Dios icà nèhivì. Cunaha-nsiá, cuisì sàhà-ñá cuní-nè ndòo vàha-ne xì nèhivì nduá, vachì yúhì-nè quida quini nèhivì xì-né (nú nchìcùn-nè cuisì ichì mii-yá ana nì xihì) nchìca cruz, divi Cristu. ¹³ Te cunaha-nsiá, ni có-chívàha vìi stná mii-né ley sàhana ma, mate cudí guá ini-nè itúú seña mà icà-né. Te cuní-nè màcútuu stná mà icà mii-nsiá sàhà-ñá cundee-nè nùù-nsiá, te ducán quee cuàhà tnùñuhu xì-né (cahan-né). ¹⁴ Doco yùhù, cuisì tnùñuhu xí ana nì xihì nchìca cruz nduá cuní quee, divi tnùñuhu xí Stoho-ndà Jesucristu. Te sàhà-ñá nì xihì-yà ducán, còò cá ni-iñàha iá ñuhiví yohó (ndiáá nùù), vachì quidé cuenta na ian sàni xihì stná nchìca cruz xì mii-yá, te có-ndùlócó guè sàhà ñà-íá ñuhiví yohó. ¹⁵ Vachì nú nèhivì xí

Jesucristu nduu-nda, dandu màdì ñà-cutuu seña ìcà-ndà nduá ndiaá. Te nú còò stná seña mà, ni mà ch́ndéé stná mà-ndó, cuisì ndiaá ñà-cucumi-nda iin anima saa. ¹⁶ Te nsidaa nèhivì nchícùn ndisa xì palabra yohó, ni sáa-nè cundiatú ndiaha anima-nè, te Dios ni cúndéhe ndahví xì-né, vàchi quidá-yá cuenta na ian x́nduu stná-nè nèhivì xì-yá Israel.

¹⁷ Vichi màsà cuáhachuún uun ga ni-iin nèhivì yùhù, vàchi cuàhà gá (sàni ndohi sàhà) Jesús, cuàhà gá seña itándiaa ìqué (ndé nì dùcùn).

¹⁸ Ni cùcúmí anima-nsià cuàhà gracia xì Stoho-ndà Jesucristu, ñàni. Sà-ìá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Éfeso

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana nì nihì chuun ì nùu Jesucristu, vàchi ducán nì chitnùní ini Dios quide. Te vichi tiaí carta yohó nùu nsidaa mii-nsiá nèhivì ì xí-yá ñuu Éfeso, nsidaa mii-nsiá nècuàchì iin-ni cahvi stná xì Jesucristu. ² Contentu nì cúndóo-nsiá quida Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya nì cúcúmí-nsiá.

Cuàhà gá cundiatú anima nsidaa nèhivì xí Jesús

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu, vàchi Yuamàni-yámà nduu-yá. Te sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Dèhemanì-yá, ñàyùcàndúá sàni sàhatahvi-yándó nsidanicuú ñà-ndiaha ì íá ansivi. ⁴ Te sàhà stná ñà-ndúá nì quida mii-yá, ñàyùcàndúá nì nacàxin Dios ndohó dècuèndè na táyoo ñuhivì sàhà-ñá cundoo-nda nùu-yá, te cunduu-nda nèhivì ì còò falta xi. ⁵ Te sàhà ñá-cùu guá ini-yà sàhà-ndà, ñàyùcàndúá nì chitnùní ini-yà sàà-ndà cunduu-nda dèhe ndisa-ya. Divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà, te sàhámà nì chitnùní ini-yà ñà-nihitáhvi-ndà ducán sàhà (obra nì quida) Jesucristu. ⁶ Te vichi tavá-nda tnùñuhu xí-yá ñà-ndiaha guá nì quida-ya nì sàhatahvi-yándó gracia, te sàhà gracia mà sàni nihì-ndà nì cundiatú vaha anima-ndà nì quida Dèhemanì-yá. ⁷ Vàchi sàhà-ñá nì xihì Dèhemanì-yá, te nì xitià nù-yá, ñàyùcàndúá vátuni nì nacuidahan-yándó nùu tnùndoho, vàchi nì ndutu cuàchì-nda ñà-nì quida guá-yà gracia sàhà-ndà; ⁸ te sàhà gracia nì quida-ya mà, fuerte gá sàni dàtnúu-yá ini anima-ndà; ndiaha gá sàni nduhì sàxinìtnùní-ndà nì quida-ya. ⁹ Tiempu antes nisa ìa dèhé ñà-ndúá nì nacani ini-yà quida-ya quivì vaxi xi-nda, doco vichi sàni cachitnùhu-ya xi-nda nansa iámà, nì cachi-yà nansa nì chitnùní ini-yà quida-ya, ¹⁰ ñà-cunduu Cristu ana cusahnú nùu nsidanicuú ìñàha, ñà-íá ansivi xì ñá-íá stná ñuhivì. Te seguru icúmí cuu ndisa nsidaámà na sàà meru quivì xán.

¹¹ Sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Cristu, ñàyùcàndúá sàni nihitáhvi guá-ndà nùu Dios, vàchi divi ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yà antes. Te mii-yá, nacua chitnùní ini-yà quida-ya, divi ducán siempre quidá ndisa stná-yá. ¹² Te nsiùhù nècuàchì primeru nì quihvi ichi Cristu, ducán nì chitnùní ini-yà nihitáhvi gá-nsi sàhà-ñá chicá más tnùñuhu xí-yá quee sàhà ñà-ndiaha guá nì quida-ya xì-nsí. ¹³ Daaní, después nì xinitnùhu stná mii-nsiá palabra ndàcuisi xí-yá, divi razón vaha nansa càcu-nda, te nì xinindisá stná-nsiá Cristu. Ñàyùcàndúá nì nihì stná-nsiá Espíritu ì xí-yá, nacua nì quida-ya comprometer. Te Espíritu ì mà nduú nahi seña ñà-sàni nanduu-nda nèhivì ì xí-yá. ¹⁴ Doco cuisì-ní tnùmàni primeru nduú Espíritu ì, vachi más gá icúmí-ndá nihitáhvi-ndà na sàà quivì nacuaca-yándó, vàchi nèhivì xí mii-yá nduu-nda ñà-sàni dànaá-yá sàhà-ndà. Te cuàhà gá stná tnùñuhu ndiaha xí-yá icúmí quee quivì (nihitáhvi guá-ndà ducán).

Nansa nì xicàn tàhvi Pablo nùu Dios ñà-nì cuáhatahvi-yá nèhivì xí-yá iin anima nchichì

¹⁵ Cunaha-nsiá, sàni xinitnùhi ñà-fuerte guá nihnú inì-nsia Stoho-ndà Jesús xì ñà-cuàhà guá cuú stná inì-nsia sàhà nsidaa nèhivi xí-yá. Ñàyùcàndüá, ¹⁶ siempre naquímání Dios sàhà-nsiá, te xícàn tàhvi nùu-yá ¹⁷ ñà-nì ndúnchichí ndiaha-nsiá quida Espíritu Ìi; te nì chíndéé stná-yà mii-nsiá mànhì inì-nsià sàhà Dios, dandu chicá cunaha váha-nsiayà. Divi ñà-jaàn nduá xícàn tàhvi nùu Yuandiaha-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndà Jesucristu. ¹⁸ Daaní, xícàn tàhvi stnáì nùu-yá ñà-nì dátñùu-yà sàxinítnùni-nsià sàhà-ñá cundaà váha inì-nsià nansa iá tnúndé ini ndiatu-nda nùu-yá, vâchi ñà-sàni cana-yàndó iá ndisa tnúndé ini xi-nda. Te xícàn tàhvi stnáì ñà-nì sàá-nsià mànhì inì-nsià ñà-ndiaha guá sàni nihitáhvi-ndà cuàhà ñà-vàha nùu-yá, nsidanicuú ndohó nèhivi ñi xí-yá. ¹⁹ Te xícàn tàhvi stnáì ñà-nì cúndáa inì-nsia ñà-cuàhà guá poder ndiaha icúmi-yá, te vátùni nacuañhandee ini-yá ndohó ñèuachì xiníndísá-xí-yá. Te divi sàhà poder ndiaha ma ²⁰ nì dãnátiácú-yá (Dèhemani-yá) Cristu, dandu nì nsihi nì natiacu-yà nì nana-ya ansivi dècuèndé gloria, te nì sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios. ²¹ Te vichi diqui-xí iá-yá, te cuàhà gá más ndiáa-yà nùu nsidaa ana cusáhnù, xì nùu nsidaa ana itá fuerte, xì nùu nsidaa ana icúmi xí poder; xì nùu nsidaa ana dândàcú, xì nùu nsidanicuú gá stná ana ndácùcahan nèhivi tiempu vichi, te ò tiempu vâxi xi-nda inga ñuhiví. ²² Nsidanicuú iñàha, sàni ndòa sujetu nùu Cristu nì quida Yua-nda Dios. Te nsidaa ndohó nèhivi iin-ni cahvi xí-yá, sàni chitnùni ini-yá dandacú Cristu nùu-ndà na ian dândàcú dìnì-ndà nùu-ndà. ²³ Te ndohó, nahi iquícúñú mii-yá nduú stná-ndà. Te sàhà ndohó na ian sàni sacatnahá nsihi cuerpu xi-ya, na ian iá nsihi-ya vichi. Te mii-yá nduú ana iá inicutu ñuhiví xì ansivi.

2

Nansa cuú ini Dios sàhà-ndà, te nì dàcàcu-yàndó

¹ Vichi sà-itiácú ndisa anima-nsià. Doco antes na ian còò vida xi anima-nsià nì sá-ia nùu-yá ñà-cuàhà guá cuàchi-nsia; ² vâchi nisa cudii inì-nsia quida-nsia falta nahi nsidaa gá nèhivi ñuhiví. Nisa inini-nsia tàchi malu cusáhnù nùu nsidaa gá ñà-malu xicá ansivi, te divi quisi jaàn dacáhàn xì nsidaa nèhivi có-ínini xí Dios. ³ Daaní, stná nsiùhù, nisa xicanuu stná-nsi cutnáhà-nsí xì nècuàchi có-quidá víi ma; vâchi nsidaa-nda, nacua nisa xicàn ini cuerpu xi-nda xì sàxinítnùni-ndà, ducàn nisa cudii ini-ndà quida-nda. Ñàyùcàndüá, cuàhà gá castigu xi Dios nì càyà sàhà cuàchi-nda, nacua càyà-ñà sàhà nsidaa gá stná nèhivi cachi.

⁴ Doco Dios, cuàhà sàstnùhù cuhí ini-yàndó; vâchi yáha ga cuú ini-yá sàhà-ndà; ⁵ ñàyùcàndüá, nì quida-ya gracia sàhà-ndà, te nì dàcàcu-yàndó. Mate còò vida ndiaha nùu anima-ndà sàhà cuàchi nì quida-nda, doco nì quida-ya cuenta na ian nì natiacu stná-ndà na ní natiacu Cristu. ⁶ Ñàyùcàndüá, ducàn iá na ian nì cutnaha-nda xi-yá na ní natiacu-yà nì quida Yua-nda Dios. Te quidá stná-yà cuenta na ian sàni nana stná-ndà ndè gloria, te vichi cutnaha-nda xi Jesucristu ndoo-nda yucán xi-yá nì quida Yua-nda Dios. ⁷ Pues ñà-jaàn sàni quida-ya sàhà-ñá nicanicuahàn nì queé cuàhà tnùñuhu xí-yá sàhà gracia nì quida-ya na ní indehè ndahví-yàndó sàhà Jesucristu; ⁸ vâchi micuísí gracia nduá sàni càcu-nda ñàni xinindisa-ndayá. Màdi iin chuun ni quidá ndohó nduá nì càcu-nda, còò. Ñà-ndüá nì cutahvi-ndà nùu Dios nduá. ⁹ Ni màdi obra váha ni quida-nda nduá nì dàcàcu xi-nda. Còò,

còtò sàà iin-nda cucahan-nda chicá ndiaá-ndà. ¹⁰ Còó, mii-yá nì quida-ya obra xì ndohó, te sàhájàn sàni ndusaa anima-ndà. Vàchi na ní sàcùndoo-nda nùù Jesucristu nì ndusaa íní-ndà sàhà-ñá cui quida stná-ndà cuàhà obra vaha nacua nì chitnùní ini-yà quida-nda.

Nsidaa nèhivì xí Jesús, iin-ni nèhivì xínduu-ne

¹¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nsinuu ini nsidaa mii-nsiá nècuàchì inga raza, vachi có-nduú-nsiá nèhivì raza Judea. Nèhivì còò seña xí Dios icà-xí cachí nsiùhù nècuàchì raza mà xì mii-nsiá; te nèhivì seña xí Dios cachí-nsi xì mii-nsí, vachi íá iin seña nì chituu nèhivì icà-nsí. Ñàyùcàndùá xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nisa ìa xi-nsiá antes, ¹² cónisá níhnú ini-nsia Cristu antes, màncúí (níhitáhvi-nsiá) nahi nèhivì ñuu-nsi Israel, te cónisá ínhá stná-nsiá ni-íñàhà sàhà tratu nì saquin-yà, te nì quida-ya comprometer cuàhà gá ñà-ndiaha. Còò ni-iin tnùndé ini nísá ícúmí-nsiá, nì còò stná Dios nísá ìa nùù-nsiá. ¹³ Xica nisa ìa-ya nùù-nsiá antes, doco vichi sàhà-ñá (nì xihì) Cristu, te nì xitiá nù-yá, ñàyùcàndùá vátùni sàni tnàtuu yatni-nsia nùù-yá nduá, vachi divi Jesucristu sàni xinindisá stná-nsiá. ¹⁴ ùi raza nì sanduu-nda antes, na ian nì tãhndé dava-nda; doco vichi sàni nacuatnaha-nda nì quida-ya; iin-ni nì nàcùnduu-nda quidá-yá cuenta vichi, te íá paz, có-xiní ùhì stnahá gá-ndà. ¹⁵ Cunaha-nsiá, sàhà-ñá nì nanduu-ya nèhivì, (te nì xihì-yà), ñàyùcàndùá nì nihì-yá nì nacadi-yà ichi ley sànahà. Cuàhà gá nisa dandacú ley mà nùù-ndà, cuàhà gá nisa xicàn-ñá quida-nda, doco nsidaamá, sàni cucixá nì quida-ya, te vichi iin-ni nèhivì saa sàni nanduu-nda, có-nduú gá-ndà ùi raza, ñàyùcàndùá, sà-ìá paz. ¹⁶ Vachi na ní xihì-yà nchica cruz, nì nihì-yá nì nàcùndoo vaha ndúù raza-ndà xí Dios, te nì nihì stná-yà nì nachindoo vaha-yàndó, có-xiní ùhì tnahá gá-ndà vichi. Vachi iin-ni nèhivì sàni nanduu nsidaa-nda nì quida-ya.

¹⁷ Na ní quixi Cristu, nihí-yá iin razón ndiaha nì quesaa, te nì cachitnùhu-ya nansa coo paz nùù nsidaa-nda. Mii-nsiá, mate xica nisa ìa Dios nùù-nsiá, doco nì sàà stná palabra mà nùù-nsiá. Daaní, nsiùhù, na ian yatni nùù ichi-yá nì sandoo-nsi, te nì sàà stná palabra mà nùù-nsí. ¹⁸ Vachi sàhà Jesucristu sàni nihìndèè ndúù raza-ndà tnàtuu-nda nùù Yua-nda Dios. Te íá stná imindaa Espíritu Ìì xí-yá, te chindee stná-yàmà ñà-tnàtuu-nda nùù-yá. ¹⁹ Mii-nsiá, có-nduú gá-nsiá nahi nèhivì xio, ò nèhivì fuera, còó. Meru nèhivì ìi xí ñuu Dios nduú stná-nsiá vichi nahi nsiùhù. Dècuèndè nduú stná-nsiá nahi nèhivì ndoó vehe-ya. ²⁰ Te ndisa, na iin vehe nduú stná-ndà. Te nahi cimientu xan nduú apóstol xì nsidaa stná profeta nisa cahàn cuenta xi-ya. Te nahi cavà cahnú indúhu esquina cimientu, ducán nduú Jesucristu. ²¹ Ñàyùcàndùá, base xi-nda nduú-yá, te na ian cueé-ni cueé-ni cudúcùn iin vehe na cuàhà-ñà, ducán stná ndohó, (cueé-ni cueé-ni nacuatnàhá-ndá) dècuèndè sàà-ndà cunduu ndisa-nda na iin veheñuhu ìi xí Stoho-nda Señor. ²² Te mii-nsiá, sàhà-ñá nchìcùn stná-nsiá mii-yá, vátùni sàni nacuatnàhá stná-nsiá (xì nsiùhù), te ducán sàà nsidaa-nda cunduu-nda na iin vehe-ya ndé coo-ya nicanicuahàn sàhà Espíritu Ìì xí-yá.

3

Nansa íá chuun xí Pablo ñà-cachitnùhu-ne palabra ìi xì nèhivì inga raza

¹ Yùhù Pablo, ndiadí vehecàa vichi sàhà-ñá (quidè chuun ìi xí) Jesucristu. Te chuun ìi mà, sàhà ñà-vàhà xi stná mii-nsiá nècuàchì inga raza nduú stná. ² Ádi sà-ínàhá-nsiá nansa nì quida Dios gracia sàhí, te nì nihitáhví quide

chuun (chinahi) mii-nsiá. ³ Vächì mii-yá, nì dàtnùù-yá sàxìnítnùni yùhù nansa ía palabra ndiaha nisa ía dehé antes. Te divi sàhámà nì tiai iin carta tii (nì sàà nùù-nsiá) daa. ⁴⁻⁵ Ñàyùcàndüá, nú sàni cahvi-nsia carta mà, dandu vátùni cundaà ini-nsià nansa nì nihitáhvi mànihi ini palabra sàhà Cristu nisa ía dehé antes. Cunaha-nsiá, cóni nihitáhvi nèhivi sàhana cunitnùhu-ne palabra mà; doco vichi sàni dàtnùù Espíritu Ìì sàxìnítnùni nsihùhù nècuàchi apóstol xi-ya, xì stná nècuàchi dava ga càhàn cuenta xi-ya. ⁶ Te divi ñà-yòhò nduú (palabra mà): ñà-vátùni nihitáhvi stná nèhivi inga ñuu nú nì cúnindisà-né palabra xi-ya, mate có-nduú-né nècuàchi raza-nsi Judea. Nahi iin-ni nèhivi cunduu ndúu raza mà. Ñàyùcàndüá, vátùni nihitáhvi nècuàchi inga raza ñà-ndiaha ì nì quida-ya comprometer, vächì nèhivi xí Cristu cunduu stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, nì quida Dios gracia sàhí nì sàhatahvi-yá yùhù chuun ñà-cachitnùhi palabra ì xí-yá; te sàhà poder ndiaha xí-yá (nì cana-ya yùhù), ⁸ mate nduú iin ana chicá có-ndiáà nùù nsidaa nèhivi xí-yá, doco nì nihí (chuun) ndiaha nùù-yá, divi ñà-cachitnùhi xi nèhivi nsidaa ñuu ñà-ndiaha guá ía ñà-ndüá sàhatahvi Cristu ndohó. ⁹ Te nì nihí stná chuun datúu nùù nsidaa nèhivi nansa nì chitnùni ini Dios quida-ya. Dècuèndè chicá sàhana nisa ía dehámà, cuisì Dios nisa inaha xán; iin-ni ndé antes nì quidavàha-ya ñuhiví ináhà-yàña. ¹⁰ Doco vichi sàni dàtúu-ya nsidaamá sàhà-ñá ndulocó nsidaa ángel xi-ya xì nsidaa stná espíritu xicá ansivi, na indéhe-né ñà-ndiaha guá quidá-yá xì nèhivi càhvi xì-yá, dandu cundaà vaha ini-nè nchichí cuahà-yá sàhà nsidaa chuun quidá-yá.

¹¹ Pues dècuèndè nicanicuhàn antes, ñà-jaàn nduá nì nacani ini-yá quida-ya, te divi ñà-jaàn nì nihí stná-yá nì dàxínu-ya na ní quida Stoho-ndà Jesucristu (obra xi-ya). ¹² Te vichi nuná ñuhiví nùù-ndà, vátùni tnàtuu-nda nùù Dios, mà yúhi gà-ndà, vächì xiníndisá-ndà Jesucristu. ¹³ Ñàyùcàndüá, yùhù sacúndáhvi nùù-nsiá nà-màsà cùhúún ini-nsià sàhà ñà-cuàhà guá ndohí sàhà mii-nsiá (nècuàchi inga ñuu); cóo, vächì xiñuhu quida-nsia cuenta na ian tnùñuhu xí-nsiá nduá.

Cuàhà sàstnùhù cuú ini Jesucristu sàhà-ndà

¹⁴⁻¹⁵ Cunaha-nsiá, nsidaa ñà-jaàn nduá disàhà-xí cuàhìn càcàn tàhvi nùù Yua-nda Dios vichi. Siempè sàcùlìn sisí nùù-yá, te cachí xí-yá Yua-nda Dios, vächì mii-yá nduú yua nsidaa ndohó nècuàchi ndoó nùù-yá, a sea ndoo-nda ñuhiví yohó, te ò ansivi ndoo-nda. ¹⁶ Pues vichi xicàn tàhvi nùù-yá ñà-nì nàcuàhandee ini Espíritu Ìì xí Dios mii-nsiá, vächì cuàhà gá poder ndiaha icúmí-yá. ¹⁷ Te xicàn tàhvi stná nùù-yá ñà-nicanicuhàn nì cúníhnú vaha ini-nsia Cristu, te ducán coo-ya contentu ini anima-nsià. Te xicàn tàhvi stná nùù-yá ñà-nì cuú fuerte ndisa ini-nsià sàhà-yá xì sàhà stná ñanitnaha-nsia na ian iin fuerte iin yutnú ducún, te ò indúhu fuerte iin vehe cahnú. ¹⁸⁻¹⁹ Te nú ducán, dandu vátùni mànihi vaha ini-nsià ñà-cuàhà guá cuú ini Cristu sàhà-ndà. Te divi ducán xicàn tàhvi stná sàhà nsidaa gá nèhivi xí-yá, ñà-nì sáà nsidaa-nda mànihi ini-ndà ñà-yáha guá cuàhà cuú ini-yá sàhà nsidaa-nda, ndéni ana nì cui nì cúndúú-ndà, te ndéni nì cui nì cúndóó-ndà. Doco cóo, nì mà cùl sàà-ndà cundaà nsihi ini-ndà sàhàjàn, doco siquiera xicàn tàhvi ñà-chicá más nì cúndáà ini-nsià sàhà-ñá, te ducán sàà anima-nsià nachitua mii Dios.

²⁰ Te vichi ansivéhé Dios, vátùni quida-ya nsidanicúu ñà-ndüá xicàn tàhvi-ndà nùù-yá, dècuèndè yáha ga más cui quida-ya nùájàn, mate iin chuun cahnú sàstnùhù nduá nì cúníhnú ini-ndà càcàn-ndà, doco (vátùni

nìhi-ndàñá), vâchi cahnú poder xi-ya, te divi poder mà quidáchúûn stná ini anima-ndà. ²¹ ¡Ansivéhé cahnú-yá! Nicanicuahàn xiñuhu naquimani-ndàyá sàhà ñà-ndiaha guá iá Jesucristu xì ñà-ndiaha guá quidá stná-yà xì nsidaa ndohó nèhivì cahvi xi-yá. Te dècuèndè nicanicuahàn ducanicoó. Amén.

4

Iin-ni nèhivì sàni nanduu-nda ni quida Espiritu Ìi xí Dios

¹ Sàhà-ñá nchícuìn Stoho-ndà Señor ié` vehecàa yohó. Ñàyùcàndüá sacúndáhvi nùù-nsiá ñà-nì cacánúú víi stná-nsiá nacua ndiá icà-ndà, vâchi sàni cana-yàndó (ñà-cunduu-nda nèhivì ìi xí-yá). ² Sàhà ñà-jaàn xiñuhu cunihnu ndahvi ini-ndà, te cunihnu manì stná ini-ndà. Iin-ni ni quidándéé cahnú ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda. Calma ni cúndóó-ndá. Iin-ni ni cùcúú ini-ndà sàhà-né. ³ Vâchi nahi iin-ni nèhivì xínduu-nda ni quida Espiritu Ìi xí-yá; ñàyùcàndüá, iin-ni ni cúndóó màni nsidaa-nda, vâchi chindéámà ñà-màsà táhndè dava-nda. ⁴ Vâchi nahi iin-ni cuerpu mii-ya (nduu nsidaa-nda), te imindaa Espiritu Ìi xí-yá iá stná, te iin-ni tnùndé ini ndiatú stná nsidaa-nda ñà-sàni cana-yàndó. ⁵ Te imindaa Stoho-ndà Señor iá stná, xì imindaa stná ñà-ndüá xiníndísá-ndá. Daaní, iin-ni sàni cuhìl stná nsidaa-nda. ⁶ Vâchi imindaa Dios iá, te Yua nsidanicuu-nda nduú-yá, vâchi cusáhnû-yá nùù nsidaa-nda, te chindéé-yá nsidaa-nda, te iá stná-yà ini anima nsidaa-nda.

⁷ Doco cada iin iin-nda sàni nihitáhvi-ndà nùù Cristu según nansa ni cudii ini mii-yá cuàhatahvi-yàndó. ⁸ Ñàyùcàndüá, dohó cachí nùù tutu ìi: Sàni nana-ya ndè gloria, ndacá stná-yá cuàhà gá ana ni cundee-yá nùù-xí, dandu ni sàhatahvi stná-yá nèhivì ñuhivì cuàhà ñà-vàha.

⁹ Pues cachí tutu mà ñà-nì nana-ya (ansivi), doco ¿ndiá nduá cuní cachàmà? Dohó cuní cachà, ñà-antes ni nuu-ya ndè tixi ñuhù ndé chicá cunú. ¹⁰ Daaní, después ni nana stná-yá ansivi ndé chicá ducún sàhà-ñá nachitu icuticu ñuhivì poder xi-ya. ¹¹ Te ni sàhatahvi stná-yá nèhivì cuàhà ñà-ndiaha. Dava-nsi ni nihitáhvi-nsí cunduu-nsi apóstol cacanu-nsi chuun xi-yá. Te dava-nda ni nihitáhvi-ndà cunduu-nda profeta cáhàn razón quixi nùù-yá. Te dava ga-ndà ni nihitáhvi-ndà cunduu-nda ana tùha víi cachitnùhu xì nèhivì nansa càcu anima-nè. Te dava stná-ndà ni nihitáhvi-ndà cunuù-ndà nèhivì xí mii-yá, te chinaha stná-ndané. ¹² (Ducán ni chitnùni ini-yá nihitáhvi iin ini-nda) sàhà-ñá cui chindee stnaha-nda, te sahájàn nihì stná-ndà cunucachi víi-nda nùù-yá, dandu nacuahandee stná ini nsidaa-nda na ian cuàhàn ndufuerté cuerpu xi mii Dèhemani-yá Cristu. ¹³ Ducán dandu vátùni sàa nsidaa-nda cunindísá víi-nda palabra xi-ya, te cunaha ndisa-nda Dèhemani-yá. (Te ndiaha gá ñà-jaàn), vâchi nú ducán, dandu nàcùnihu ini-ndà nahi iin nèhivì sahnú, te ini stná anima-ndà cuacatnahá stná nsidaa gracia xi Dèhemani-yá Cristu. ¹⁴ Mà cundúú gá-ndà nahi mée; (mà cúnindísá-ndá) nansa ni ni cui ñà-ndüá chináhá nèhivì. (Mà tucù nahá-ndà inga ichì) na ian dandiachi tàchi-ndó yohó te yucán. Ni mà nihì stná nèhivì maña dandahvi-nèndó, mate cuní-nè datúcù-nèndó iin ichì có-nduú ñà-ndáa. ¹⁵ Ñàyùcàndüá, sàhà-ñá màsà cúú xí-ndá ducán, xiñuhu ni cáhàn-ndà puru ñà-ndácuisì xì ñanitnaha-nda. Màni màni ni cáhàn-ndà xì-né, dandu sàa-ndà quida sahnú-nda nacua cuní Cristu, vâchi mii-yá, nahi ñini-ndà (dandacu-xì nùù-nda), ducán nduú-yá. ¹⁶ Te ndohó, nahi ndahàsàhà-yá nduu-nda, vâchi iin-ni sàni nacuatnahá nsidanicuu-nda ni quida-ya sàhà-ñá ni chindéé stnaha-nda, te cunduu-nda nahi iin-ni cuerpu xi-ya. Vâchi chuun xi mii-yá

nduá dandacú-yá, te chuun xi ndohó nduá ñà-quida-nda chuun ni quida tocar iin iin-nda. Ñàyùcànduá, ducán queé stná mà na ian sahnú cuerpu xi-ya, te ndufuértèà, dandu chicá (ndiaha gá) cucuu stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà.

*Nansa ndiá icà-ndà quida-nda ñà-sàni ñihitáhvì-ndà vida ndiaha nùu Jesu-
cristu*

¹⁷ Ñàyùcànduá, yùhù ndácùcahín Jesucristu, te chináhi mii-nsiá ñà-màsà quidá gá-nsiá na quidá ñèhivì có-ìnahá xí Dios, vèchi cuiisì ñà-chìcuèhè ñihnú ini-nè. ¹⁸ Có-dàtnùu Dios sàxínìtnùni-nè. Còò vida ndiaha xí mii-yá nùu-nè, vèchi có-cùndáà tñunì ini-nè sàhà-yá ñà-caxin guá anima-nè. ¹⁹ Mà túha-ne cucahan nùu-né, mate cuàhà gá viciu icúmí-nè, vèchi ñà-dii xí-né nduá quidá siquini-né. ²⁰ Doco mii-nsiá, còó. Tucu iá ichì Jesucristu ni dàcuàhá-nsiá. ²¹ Te (a sácú vàha) nú sàni sàà-nsiá ni cundaa vàha ndisa ini-nsia sàhà-yá, te (a sácú vàha) nú sàni chinaha-yà mii-nsiá nacua nduú ñà-ndàcuisì sàhà-yá. ²² Te dohó cachì palabra xi-ya, (ñà-có-ìá vàha) ñà-nduá ñisa quida-nda antes. Xiñuhu nacoo dahuun-nda modo ñisa niñu ini-ndà, vèchi ñà-yùcán cuàhàn dandáñuhú xí-ndá ni cuí. Cutu dandahviándó, te daxíhoándó cuàhà ñà-siquini. ²³ Ñàyùcànduá vichi xiñuhu nacani ini-ndà iin modo saa, ²⁴ te quida-nda cuenta na ian sàni ndusaa-nda, na ian làcà ni quidavàha Dios ndohó, vèchi vichi sàni sàhatahvì-yándó ñà-cunduu-nda nahì mii-yá, vátuni quida-nda nacua cachì palabra ndàcuisì ndé cachí-yà xì-ndà ñà-cunihnu ìi ini-ndà, te quida vii-ndà xì ñanìtnaha-nda.

²⁵ Ñàyùcànduá, ni-iin xichi màsà dándáhvì stnahá gá-ndà. Micuísì palabra ndàcuisì ni cáhàn-ndà xì ñanìtnaha-nda, vèchi iin-ni ñèhivì xinduú nsidaa-nda vichi. ²⁶ Te nú ni cuidà ini-ndà sàhà iñàha, cuidadu ni cùndóó-ndá ñà-màsà quidá-ndá iin cuàchi; màsà cuidà ini-ndà iniñi ndui yacá. ²⁷ Màsà cuàha-nda lugar dacá ñà-malu sàxínìtnùni-ndà.

²⁸ Nú ñisa xidacuihna-nda antes, màsà quidá gá-ndà ducán. Iin chuun vii ni quidáchúún-ndá vichi, dandu cucumi-nda iñàha xì mii-nda, te cui dacútáhvì-ndà ñèhivì iá necesidad-xi.

²⁹ Daaní, màsà cáhàn quini stná-ndà vichi. Còó, puru palabra vii ni cùnduá, cundaca xi anima-ndà, dandu ndiaha gá chindeá ñècuàchì iníni na cáhàn-ndà. ³⁰ Te màsà dácúhúún stná ini-ndà Espíritu Ìi xí Dios, vèchi mii-yá nduú seña ñà-nduú-ndà ñèhivì ìi xí-yá, te iin-ni cucumi-ndayá dècuèndè quivì càcu dahuun-nda.

³¹ Màsà chùhún gà ini-ndà sàhà iñàha. Te màsà cuidà gà stná ini-ndà. Ni màsà ndúdáná-ndá; còó. Ni màsà cànàhá stná-ndà, te màsà cáhàn quini ga stná-ndà. Ni màsà cùndéhe úhi stnahá stná-ndà. ³² Còó, màni ni cùndóó-ndá xí ñanìtnaha-nda, te cuhì stnahá stná ini-ndà. Te nsidaa-nda xiñuhu cuicahnú stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua ni quida Yua-nda Dios xì ndohó (ñà-ni xihì) Cristu sàhà-ndà.

5

¹ Ñàyùcànduá, na ian quidá Dios, ducan ni quidá stná-ndà, vèchi dèhe-ya nduu-nda, te màni cuàhà-ndà nùu-yá. ² Iin-ni ni cúcúu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua cuú stná ini Cristu sàhà ndohó, vèchi sàhámà ni sàha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda, te ducán ni ñihì-ndà ni cudii ini Yua-nda Dios sàhà-ndà.

³ Ñèhivì xí mii-yá nduu-nda vichi, ñàyùcànduá, màsà cáhàn-ndà xi ana cóni nándàhà xì-ndà; màsà quidá siquini-ndà, ni màsà xího-nda ñà-nduá icúmí

inga nêhivî. Còo. Ni màsà ndácùcahan ga stná-ndà ni-iin chuun sì-quini mà, vâchi nêhivî ìì xî mii-yá nduu-nda vichi. ⁴ Na cáhàn-ndà, màsà cáhàn-ndà palabra siquini, ò palabra chicuêhè, ni màsà cuácùndiaa stnaha-nda. Còo, mà váha cáhàn-ndà ducán. Lugar xi ñà-jaàn xiñuhu naquimani-ndà Dios. ⁵ Vâchi ináhà-ndà, mà cácu ni-iin nêhivî có-quidá sahnú xi nêcuàchî ñahà; mà cácu ni-iin nêhivî siquini, ni-iin stná ana xího cucumi cuahà ñàhà, vâchi nêhivî xího guá ducán, queámà na ian cahvi-né ñà-jaàn. Pues ni-iin nêhivî quidá ducán, mà ñihitáhvi-né ñuhivî ìì xî Cristu, divi nduú ñuhivî ìì xî Dios. ⁶ Nú dacáhàn nêhivî-nsiá ñà-quida-nsia ñà-có-ndiaá mà, màsà cuáha-nsia dandahví-nè mii-nsiá, vâchi icúmî Dios dandohó-yá nsidaa nêhivî có-íninî xî-yâ, te quidá-né ñà-chicuêhè (sàni cachî mà). ⁷ Ñâyùcàndüá, màsà quíhvi tnahá-nsiá xî nêhivî quidá ducán.

Nansa ndiá ìcà-ndà quida-nda ñà-sàni dàtnúú Dios sàxínitnùnî-ndà

⁸ Ichî ñàa nduá ni sanchicùn-ndà antes, doco vichi sàni dàtnúú Stoho-ndà Señor sàxínitnùnî-ndà, ñâyùcàndüá, xiñuhu cacanuú vii-ndà vichi. ⁹ Vâchi nú ndisa datnúú ndiaha-yá ini-ndà, dandu cunduu-nda nêhivî vâha inî-xi nihnú ndàcuisî inî-xi, te cunchicùn vii stná-ndà palabra ndàcuisî. ¹⁰ Nsidaa ñà-ndüá quidà-ndà, xiñuhu nacani ini-ndà a cudî ini Stoho-ndà Señor sàhà-ñà, á coó. ¹¹ Màsà quíhvi tnahà-nda xi nêhivî có-quidá ví, vâchi ichî ñàa xicá-né. Còo, vihi gá vâha dahíhî-ndané. ¹² Vâchi ndóo cahan stná-ndà nú ndatnúhú-né sàhà chuun siquini quidá dèhé-nè. ¹³ Doco nú ni dàhíhî-ndané dandu queámà na ian datnúú-ndà iin luz nùu chuun quidá-né sàhà-ñà cunahà xicá nansa iá chuun ma. Vâchi claru náhà nsidaa ñàhà nú tnúu nihni iin luz núa. ¹⁴ Ñâyùcàndüá, ducán cachî (dichu):
Ndacòo mii-ní nêcuàchî quidî jaàn, te nsiicuhnú inî-ní, na ian natiacù-ní, dandu datnúú ndiaha Cristu nùu-ní, cachá.

¹⁵ Ñâyùcàndüá, xiñuhu nacani vâha ini-ndà nansa quida-nda mientras ndoo-nda ñuhivî yohó. Màsà cacánúú-ndà nahi nêhivî có-cùndáa ini-xi; ni cúníhnú sahnú ini-ndà. ¹⁶ Te nú iá nansa quida-nda (iin chuun vii), yâchî ni nácánî ini-ndà quida-ndañà, vâchi ndoó cuahà gá nêhivî có-quidá ví tiempu vichi. ¹⁷ Ñâyùcàndüá, màsà quidá-ndà nahi nêhivî neciu; cuahà gá xiñuhu mànihî ini-ndà nansa divi cunî Stoho-ndà Señor quida-nda. ¹⁸ Ni màsà cóhó-ndà vinu, te xini-nda, vâchi escándalo nduámà. Còo, fuerte ni coó Espíritu ìì xî Dios ini anima-ndà, chicá vâha. ¹⁹ Te na cáhàn-ndà ndatnúhú-ndà iin-nda xi inga-ndà, dandu coto stná-ndà salmu nacuatnu-nda alabanza xi Stoho-ndà Señor xi alabanza datnúú Espíritu ìì xî-yá sàxínitnùnî-ndà. Nsidaa modo yohó coto-nda, te ndenihi vâha-nda mii-yá xî nsidaa anima-ndà. ²⁰ Nicanicuahàn xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndà Jesucristu, te naquimani-ndà Yua-nda Dios sàhà nsidanicuú ñàhà.

Nansa xiñuhu quida-nda xî nêhivî vehe-nda

²¹ Nsidaa-nda, xiñuhu cahvi stnaha-nda iin-nda xi inga-ndà, vâchi nsidaa-nda, iin-ni cahvi stná-ndà mii-yá.

²² Mii-nsiá nêcuàchî ñahà, xiñuhu cahvi-nsiá ìì-nsiá na ian quidà-ndà xî Stoho-ndà Cristu. ²³ Vâchi nacua dandacú mii-yá nùu nêhivî càhvi xî-yá, ducán dandacú stná iin nêcuàchî tiàa nùu ñàhàdihî-nè. Vâchi divi Cristu nduú ana ni dácácu xi ndohó nêhivî xî-yá, te nahi cuerpu xi-ya nduú stná-ndà.

²⁴ Ñâyùcàndüá, nacua inínî-ndà mii-yá, ducán xiñuhu cunini stná nêcuàchî ñahà nsidaa ñà-ndüá cachî ìì-né.

²⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa, icúmí-nsiâ cuu ini-nsià sàhà ñahàdihí-nsiâ nacua quidá Cristu xì nsidaa ndohó nèhivì càhvi xì-yá. Vàchi nì sàha-ya vida xi-ya cuenta xi-nda ²⁶ sàhà-ñá nduhù ini-ndà, te ndoo cuàchi iá anima-ndà quida palabra ì xì-yá, na ian nì ndoa xì tècuí. ²⁷ Daaní, quivì cana-yàndó, vātùni sàà-ndà nùu-yá, te ndiaha gá cundoo-nda. Mà cóó gá ni-iin mancha anima-ndà, nì iin xaan ndé iá chicuéhè; còò ni-ñàha, vāchi nèhivì ì xì-yá cunduu-nda. Mà cóó gá ni-iin falta xi-nda nùu-yá. ²⁸ Cunaha-nsiá, nacua cuú ini iin nècuàchì tiàa sàhà mii-né, ducán xiñuhu cuu stná ini-nè sàhà ñahàdihí-nè. Te nú ducán nì cuú ini-nè sàhà nècuàchimà, dandu queámà na ian cuú stná ini-nè sàhà mii-né. ²⁹ Te ináhá-ndá, còò ni-iin nèhivì cahíchi ini xì mii-xí. Còó, de por sí dacuxi-nda mii-nda, te ndiaá-ndà mii-nda. Te divi ducán quidá stná Stoho-ndà Señor xì nsidaa ndohó nècuàchì càhvi xì-yá. ³⁰ Vāchi nahi iquicúñú mii-yá nduu-nda. ³¹ Te divi ñà-jaàn nduú stná ñà-disáhà-xí nándàhà iin nècuàchì tiàa xì iin nècuàchì ñahà, te quecuáân-né nùu yuadíhí-nè. Ñâyùcànduà, mate diín diín nì sanduu-ne antes, doco vichi na iin-ni nèhivì sàni nanduu-ne. (Ducán cachí tutu ì.) ³² Te mate ùhì cundaà nsihì ini-ndà sàhà palabra ndiaha ma, doco cunaha-nsiá, sàhà stná Cristu càhàn, xì sàhà stná ndohó nèhivì càhvi xì-yá. ³³ Doco de todos modos, xiñuhu cuu ini nècuàchì tiàa sàhà ñahàdihí-nè nacua cuú ini-nè sàhà mii-né. Te nècuàchì ñahà, xiñuhu cahvi vù stná-nè ì-né.

6

Nansa ndiá icà quida nècuàchì cuàti xì stná nècuàchì cuàchi

¹ Daaní, nsiohó nècuàchì cuàti xì nècuàchì cuàchi, cunini-ndá yuadíhí-ndá, vāchi ñà-jaàn nduú ñà-íá vù nùu Stoho-ndà Señor. ²⁻³ Ni cóó tñùñuhu xì-ndá nùu yuadíhí-ndá, dandu yàha vāha-ndá; caní cuìà cundoo naha-ndá ñuhivì. Cunaha-ndá, ley jaàn nduú ñà-primeru nì cachi Dios ñà-cutahvi-ndá iin ñà-vàha (nú ni chívāha-ndañà).

⁴ Daaní, mii-nsiá nècuàchì tiàa xínduu yua, màsà dācuídà uun inì-nsia dēhe-nsia; xiñuhu dacuahnú ví-nsiáñà. Conseju vù ni cuàha-nsia, te chinaha vù-nsiáñà nacua cuní Stoho-ndà Señor.

Nansa xiñuhu quida peón ndoó saín nùu lamú xi

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì xínduu peón, cunini vù-nsiá ñà-nduà dandacú lamú xi-nsia ñuhivì yohó. Quidañuhu-nsiánè, te cahvi ví-nsiánè. Iin-ni cunihnu vāha inì-nsia na ian Cristu nduú ana xinúcuáchi-nsiá nùu-xí. ⁶ Doco màdi cui si na indéhe-né, dandu quidachuún vù-nsiá sàhà-ñá ndee vāha-nsia nùu-né; còó. Quidachuún-nsiá na ian Cristu nduú patrón quidáchuún saín-nsiá nùu-xí; iin-ni nì cúnihnú ini-nsiá ñà-quida vù-nsiá nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Na quidáchuún-nsiá, nì cóó vāha voluntad xi-nsia ñà-quida-nsia iin chuun vù, quida-nsia cuenta na ian Stoho-ndà Señor xinúcuáchi-nsiá nùu-xí, màdi nùu nèhivì úún. ⁸ Vāchi ináhá-ndá, nùu mii-yá icúmí-ndá nihì-ndá iin ñà-vāha xi-nda sàhà nsidanicuú chuun vù nì quida-nda, a ducán xínduu-nda nècuàchì libre, te ò nècuàchì ndoó saín nùu iin lamú.

⁹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì xínduu lamú, divi ducání quida stná-nsiá xì ana nduú peón xi-nsia. Màsà càhàn dana-nsia, vāchi ináhá-ndá iá stná ana nduú Stoho-ndà, divi mii-yá iá ansivì, te (xiñuhu nsinuu ini-nsiá) ñà-nùu mii-yá iin-ni ndiaá nsidanicuú nèhivì.

Ñà-nduà sáhatahvi Dios ndohó ñà-chindee xi-nda cundee-nda nùu ñà-malu

10 Imindaa iñaha ía gà cachì, ñáni: iin-ni ni cúníhnú fuerte ini-ndà Stoho-ndà Señor, te ducán nihì-ndà nacuaàhandee ini-ndà, vèchi yáha ga cahnú poder xi-ya. 11 Cunaha-nsiá, cuàhà ñà-nduá nì chitnùnì ini-yà cunduu nahi arma xi-nda ñà-chindee xi-nda sàhà-ñá màsà dáca ñà-malu-ndó, te dandahví-sindó. 12 Vèchi màdì nèhivì ñuhivì yohó nduú ana náá stnàhà xi-ndà. Còó. Divi ñà-malu náá stnàhà xi-ndà. Cuàhà-sí, te fuerte-sí, te ndoó stnà ana xícusahnú nùu-sí. Cunaha-nsiá, divi ñà-malu nduú ana dandacu-xi nùu nsidaa nèhivì nchícùn ichì ñáa. Divi quisi siquini xicánúú ansivì nduú-sí. 13 Ñàyucànduá, ni cuíchúún-ndá nsidaa ñà-nduú arma nì chitnùnì ini Dios chindee xi-nda na quivì cuní ñà-malu tnàtuu fuerte-si nùu-ndà. Daaní, nú sàni cundee-nda (nùu-sí), vètùnì cundoo fuerte ì-ndà. 14 Sàhà ñà-jaàn iin-ni ni cúníhnú fuerte ini-ndà. (Cuisì ñà-ndácuisì ni cúníhnú ini-ndà, te chindeámàndó) na ian chindéé cinturón ndee nuhní tixi soldadu (ñà-coo fuerza-te). Daaní, xiñuhu quida-nda puru ñà-íá vùl, te cunduamà na iin dùhnù cáa ndixí soldadu ñà-chindee xi nchìca-tè. 15 Daaní, na ian màcùnàì soldadu ndisàn-té (ñà-cacanu-u-tè), ducán stnà ndohó, ndiá icà-ndà cunihnu ini-ndà (cacanu-u-nda xi) razón ndiaha nansa nàcùndoo vaha-nda xi Dios. 16 Cunaha-nsiá (fuerte gà cuní ñà-malu dacà-sindó), na ian dandiachi-sí cuàhà flecha xíxìn icà-ndà; doco nú iin-ni nihnú vaha ini-ndà mii-yá, dandu chindéámàndó na ian ni cundúá iin ñà-sicátè caxin (ñà-màsà cuída flecha mà-ndó). 17 Daaní, nahi mbelú cáa soldadu, ducán nduú stnà ñà-nìhnú ini-ndà ñà-sà-íá salvación xi-nda; daaní, nahi espada xi-nda nduú stnà palabra ì nì cachi Dios, vèchi divi palabra mà nduá xichúún Espiritu Ìì xí-yá. 18 Daaní, nicanicuahàn xiñuhu càcàn tàhvi-ndà nùu-yá nacua datnúú Espiritu Ìì xí-yá ini-ndà. Càcàn-ndà nùu-yá nsidaa ñà-nduá xiñuhu, te iin-ni ni cundóó tùha stnà-ndà. Màsà cúdúsán-ndá càcàn tàhvi-ndà nùu-yá, còó. Xiñuhu càcàn tàhvi-ndà ñà-chindee-yá nsidanicuú ana nduú nèhivì xí-yá. 19 Daaní, sàhà stnà yùhù nì càcàn tàhvi-ndà stnà-nsiá sàhà-ñá chindee-yá yùhù na càhìn xi nèhivì, te màsà dáyúhìà yùhù càhìn sàhà razón ndiaha xí-yá, divi razón nisa Ìa dèhè sàhana. 20 Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá nì cuítià palabra mà, ñàyucànduá nì techuún Dios yùhù ñà-cacanuì, te divi sàhà stnà mà ìé' vehecàa yohó. Ñàyucànduá, càcàn tàhvi-nsiá sàhì sàhà-ñá màsà yùhì càhàn vatí palabra mà nacua ndiá iqué.

Nansa ni dàxínu Pablo carta xi-ne, cásàhù-nè xi nsidaa nèhivì ñuu Éfeso

21 Yùhù cuní cundaà ini-nsia nansa yáhi xì nansa quidé yohó; ñàyucànduá sàni càhìn xì ñani màni-ndà Tíquico yohó, áma nacani-ne xì-nsiá nsidaájàn. Te cunaha-nsiá, cuàhà gà sàni chindee stnà nècuàchimà yùhù. Iin-ni quidá víi stnà-nè nsidaa chuun xì Stoho-ndà Señor. 22 Pues vichi cuàhìn techuín-nè sàa-nè ndé ndoó-nsiá, dandu vètùnì cachitnùhu-ne nansa yáha-nsi yohó sàhà màsà cùhúún gà ini-nsiá.

23 Vichi ndácùcàhìn Stoho-ndà Jesucristu, te xicàn tàhvi nùu Yua-nda Dios sàhà-nsiá, ñáni. Xicàn tàhvi ñà-nì cundóó víi-nsiá, te nì cùcúú stnahá stnà ini-nsiá sàhà-nsiá; te nicanicuahàn ni cúníhnú vaha inì-nsia mii-yá. 24 Te vichi ni cùcúmi cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu, nú ndisa iin-ni cuú ini-nsiá sàhà-yá nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nù Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Filipos

¹ Yùhù nduí Pablo, te compañerù yohó nduú Timoteo. Nèhivì xinúcuáchi nù Jesucristu nduú-nsí. Te tiaá-nsí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nèhivì xí Jesucristu ndoó ñuu Filipos, xínduu-nsia ana idónuu, xí stná ana xinúcuáchi, xí nsidaa gá stná mii-nsiá nèhivì dava ga ndoó nù-yá. ² Contentu ni cúndóo-nsiá quida Yua-nda Dios xí Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gá gracia xi-ya ni cúcúmí-nsiá.

Ñà-nduá ni xicàn tàhvi Pablo nù Dios ñà-quida-ya sàhà nècuàchi xiníndiá

³ Yùhù, na cada nsinúú inì mii-nsiá, naquímáni Dios sàhà-nsiá. ⁴ Te cuàhà gá cudú stná inì na cada xicàn tàhvi sàhà-nsiá nù-yá, ⁵ vàchi nsinúú inì nansa quidá-nsiá chindéé stná-nsiá ñà-cuitià razón vaha xi-ya, nacua quidá yùhù. Te ináhí iin-ni sàni chindee stná-nsiá ducán ndè quivì nì xinitnàhí xi-nsiá xì ndè vichi. ⁶ (Ñàyùcànduá, nàhà xicà) iin obra ndiaha nduá sàni quesaha-yá quidá-yá inì anima-nsiá, te ináhí iin-ni icúmí-yá quida-ya ducán dècuèndè sàà quivì (naxicocufin) Jesucristu. ⁷ Te divi ducán ndiá iquè cunihnu inì sàhà-nsiá, vàchi màni cuàhà-nsiá nù, te iin-ni nìhítàhvi stná-nsiá gracia (xí Dios) nahi yùhù. Vàchi cunaha-nsiá, mate yohó ié ndiadi vèhecàa, doco sáhatahvi stná-yá yùhù gracia, te iin-ni icúmí nìhítàhvi gué ducán, mate (dacúhùn-te yùhù nù juez), doco siempre icúmí càhàn nìhni sàhà razón ndiaha xí-yá ñà-nduá palabra ndàcuisi. ⁸ Te mii-yá, ináhá-yá ñà-cuàhà guá nsinúú inì nsidaa-nsiá, nacua quidá stná Jesucristu xi-ndà, cuàhà gá cuú ini-yá sàhà-ndà. ⁹ Ñàyùcànduá, yùhù xicàn tàhvi nù-yá ñà-chicá más ni sàà-nsiá cucuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, te iin-ni ni sàà stná-nsiá cundaà inì-nsiá índu chuun nduú ñà-íá vii, te índu chuun có-íá vii. ¹⁰ Nú ducán, dandu mà úhi cudú inì-nsiá quida-nsia cuisì ñà-chicá ndiaha, te cunihnu ì inì-nsiá dècuèndè quivì naxicocufin-yá, mà cóó gá ni-iin falta xi-nsia. ¹¹ Te mii-yá, icúmí-yá chindee-yándó ñà-quida vii-ndà ducán, dandu chicá cuàhà ñà-vaha xi-nda quee, te chicá cuàhà naquimani stná-ndàyá, te quee ga más tnùñuhu xi-yá.

Cuàhà gá ñà-ndiaha xí Jesucristu nìhì-ndà nú ni cúncicùn vii-ndàyá vida xi-nda ñuhivì yohó

¹² Ñáni, cuní cundaà ini-nsiá sàhà ñà-nduá yáhi yohó, vàchi divi sàhà ñà-nduá sàni cuu xí, ñàyùcànduá chicá más sàni xitià razón ndiaha xí-yá inicutu. ¹³ Dècuèndè nsidaa nèhivì ndoó vehechuún cahnú, xí nsidaa stná soldadu, sàni cundaà ini-nè ñà-divi sàhà Cristu ndiadi. ¹⁴ Te cuàhà gá stná ñani-ndà nchicùn xí Stoho-ndà Señor, sà-sáha stná-nè valor vichi, vàchi sàni xini-nè (nansa quidé mate) ndiadi vèhecàa yohó, te sàháyùcànduá vichi có-yúhi gà-nè càhàn vate-nè palabra xi-ya.

¹⁵ Yùhù ináhí nansa quidá dava nèhivì càhàn sàhà Cristu, cuisì quidá-nè ducán ñà-cumbidia ini-nè, vàchi có-ndôo ini-nè xí (ñà-nduá cachí). Doco ducán-ne, cóó, quidá vii ndisa-ne, vàchi sàhà ñà-íá vaha voluntad xi-ne, ñàyùcànduá càhàn-nè sàhà Cristu. ¹⁶ Doco nècuàchi có-quidá víi ma, sàhà-ñà interesadu gà-nè, ñàyùcànduá càhàn-nè sàhà-yá, có-nduá sàhà ñà-quidá víi ndisa-ne, cóó; cuisì cuní-nè ñà-chicá màsà yáha vahi vèhecàa yohó.

17 Doco tucu quidá nèhivì quidá víi ndisa ma, cuú ndisa ini-nè (sàhí) na càhàn-nè sàhà-yá, vèchi ináhà-nè iin-ni nihnú stná inì càhìn razón ndiaha xí-yá nicanicuahàn. 18 Pues vichi ¿nansa cachi-ndà sàhà nsidaájàn? Pues yùhù cachí ñà-có-quidámà, a dananí uun-ne, te ò càhàn sahnú-né, ndéni modo nì cui, doco xitiá palabra sàhà Cristu, te ñà-jaàn nduá cudí inì sàhà-xí. Te chicá más icúmì cudí gá inì después. 19 Vèchi ináhí, icúmì cuuun jaàn quee viá sàhí, vèchi xicàn tàhvi-nsiá sàhí, te chindéé stná Espíritu Ìi xí Jesucristu.

20 Yùhù nicanicuahàn nacání inì còtó quide iin ñà-cui nducahin sàhà-xí. (Có-cuní quide ducán); iin-ni cuní quide nacua siempre quidé, divi ñà-càhàn vatí sàhà-yá. Iin-ni cuní quida vií áma queé más gá tñùñuhu xí Cristu a ducán nì cuí sàhà-yá, te ò cutiacu gué ñuhiví yohó. 21 Vèchi nú itiacù-ve, dandu puru (ñà-taví más gá tñùñuhu) xí mii-yá cundua. Te ò nú ni sái cui stnáì (sàhájàn), dandu chicá ndiaha quee stnámà. 22 Doco nú ni coó gué ñuhiví yohó, vihi-ni quida gué más gá obra xi-ya. Nàyùcànduá, có-ináhí indù-ñá chicá nsiahu cuu xí, 23 vèchi ndúu chuun jaàn ndiaha gá íá, te ùhì nacàxin-ñà. Ian nduá ñà-nú nì cui cùhìn coi nùu Cristu; te cuàhà gá nihnú stná inì ñà-jaàn, vèchi chicá ndiaha queamà cahín. 24 Daaní, ingà nduú ñà-nú ni nánihítàhvi gué ñuhiví. Ñà-jaàn ndisa chicá cunduu ñà-vàha xi mii-nsiá, 25 ináhí. Nàyùcànduá, sàni cundaà inì, icúmì coo chíi gué ñuhiví yohó sàhà-ñà cutnahí xi-nsiá, te chindee gué mii-nsiá ñà-chicá cunindisá víi-nsiáyà, te cudí gá inì-nsia sàhà-yá. 26 Te cuàhà gá icúmì stná-nsiá naquimaní-nsiáyà sàhí na sàà tui ndé ndoó-nsiá, te cutnahá túi xi-nsiá.

27 Mii-nsiá, sà-xínduu-nsia nècuàchì nchícùn xí palabra ndiaha xí Cristu. Nàyùcànduá, xiñuhu quida-nsia cuisì ñà-íá vii nacua cachí palabra mà, a ducán nì sái nacòti-nsiá, te ò màsà sái, có-quidá, ndéni modo nì cui, cuní cunitnùhi sàhà-nsiá iin razón vaha ñà-iin-ni nchícùn ì-nsiá ichì víi, te iin-ni anima icúmì stná-nsiá. Cuní cunitnùhi sàhà-nsiá ñà-iin-ni nihnú vaha inì-nsia, te sàhandee stná inì-nsia xiníndisá víi-nsiá razón ndiaha xí-yá. 28 Te nècuàchì xinì ùhì xi-nsiá, màsà cuàha-nsia dayúhí-nè mii-nsiá ni-iyuhu. Te ñà-có-yúhí-nsiá mà, divi cundua seña nùu-né ñà-mii-né icúmí-nè sàà-nè ndañuhu-né. Doco nùu ndohó, còó, seña cunduumà ñà-icúmì càcu anima-ndà nùu Dios. 29 Vèchi cunaha-nsiá, màdi cuisì ñà-cunindisa-nda Cristu nduá nì chitnùni ini-yà quida-nda. Còó, vèchi sàhà gracia xi-ya sàni chitnùni stná ini-yà ñà-ndoho stná-ndà sàhà-yá. 30 Te sàni xinì-nsiá, divi ducán nì cuu xi yùhù antes; cuàhà gá nì ndohi, te ndé vichi ndohó íí (sàhà-yá), ináhà-nsiá.

2

Nansa nì nacoo chíi Jesucristu gloria xi-ya, doco después nì nanihi-yá más gá tñùñuhu xí-yá nì quida Yua-nda Dios

1 Ináhà-ndà, sàhà Cristu cuní-ndà quida vii-ndà; te sàhà-ñà màni stná-ndà nùu-yá ducán, nàyùcànduá sàhandee ini-ndà nchícùn vii-ndáyà. Te (ináhà stná-ndà) cutnahá Espíritu Ìi xì-ndà ndoo-nda ñuhiví, te cuhí stnahá stná ini-ndà. 2 (Pues sàhà nsidaájàn, cuní cuacundahví nùu nsidaa-nsiá) ñà-nì quidá-nsiá iin ñà-dacúdí inì xí: cuní ñà-iin-ni cunihnu inì nsidaa-nsiá. Cuní ñà-iin-ni cucuu stnahá ini-nsiá sàhà-nsiá, na ian iin-ni anima xí iin-ni sàxínitnùni icúmí-nsiá. 3 Màsà quidá-nsiá ni-iñàha sàhà cuisì interés; còó. Nì màsà cútúxí ini ni-iin-nsia ñà-mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá, te quida-nsia iñàha. Còó. Chicá vaha cunihnu ndahvi ini-ndà; iin iin-nda nì cúníhnú ini-ndà ñà-chicá ndiaá ñanitnaha-nda nùu mii-nda. 4 Nì màdi gá cuisì chuun

xi mii-nda cunsihi ini-ndà quida-nda; còó. Xiñuhu nacani stná ini-ndà sàhà ñà-nduá cuní ñanitnaha-nda.

⁵ Ni cúcúmí-ndá iin sàxínitnùní nahi ñà-icúmí Jesucristu, ⁶ vâchi mate Dios nduú-yá, doco cóni nácání ini-yà ñà-chicá ndiaá nduá ñà-ndúdává-yá xì Yuandiahá-yá; còó. ⁷ Ñâyücánduá, ni nacoo-ya (nsidaa tñùñuhu ma), te ni nanduu-ya na iin (tiàa ñuhiví yohó; na iin) ana xinúcuáchi uun, ducán ni nanduu-ya. ⁸ Te sàhà ñà-jaàn ni nàcùnihu ndahvi stná ini-yà, ni inini-ya nsidaa ñà-nduá ni ndacu nuù-yá quida-ya, dandu ni xihì-yà, dècuèndè nchìca iin cruz ni sàcùtuu-ya. ⁹ Ñâyücánduá, vichi sàni nanihi-yá chicá cuàhà tñùñuhu ndiaha xí-yá ni quida Yua-nda Dios; te chicá ndiaá quivi-yá nùù quivi nsidanicuú gá nèhivì. ¹⁰ Sàhà ñà-jaàn (icúmí sàà iin quivi) ndacùcahan vate xi quivi-yá Jesús, dandu icúmí nsidanicuú nèhivì nàcùtasasi-né (nùù-yá), nsidaa nèhivì ñuhiví yohó, xì nsidaa stná ana ndoó ansivi xì tixi ñuhù, ¹¹ nsidaa-né icúmí-nè nacuni-nè mii-yá, te cachi vate-né ñà-divi Stoho-ndà Señor nduú-yá, dandu chicá más icúmí quee tñùñuhu xí Yuandiaha-yá Dios.

¹² Ñâyücánduá cuní cunini-nsia ñà-nduá cachí xì-nsiá mate xica ié' nùù-nsiá, ñani mànì. Na nisa ìe ndé ndoó-nsiá nisa inini vii-nsiá yùhù; doco vichi chicá más cuní cunini-nsia, te quida vii-nsiá lucha ñà-càcu-nsia (nùù chuun có-ìá vii yucán), vâchi nú iin-ni ni cúnihnú ndahvi ini-nsiá, te cahvi vii-nsiá mii-yá, dandu vâtùni càcu-nsia. ¹³ Vâchi Dios nduú ana datnúù xì ini-ndà ñà-quida-nda ñà-nduá cuní-yà, te chindéé stná-yàndó ñà-quida ndisa-nda cumplir nsidaámà.

Nicanicuahàn ni cùndóó mání-ndà

¹⁴ Màsà cùndóó-nsiá daquéé cuàchi tnahá-nsiá, te nàà stnahá-nsiá sàhà ñà-nduá quidá-nsiá. ¹⁵ Còó; iin-ni ni cùndóó mání-nsiá sàhà-ñá màsà cuidá cuàchi-nsia, vâchi ducán nduá ndiá ìcà quida ana nduú ndisa dèhe Dios; vâchi ndoó ì-ndà ñuhiví yohó, te cuàhà ñanitnaha-nda, malu-nè, có-nihnú víi ini-nè. Ñâyücánduá, màsà quidá-ndá ni-iin ñà-có-ìá vii, vâchi ndohó nduú ana datnúù Dios sàxínitnùní-xì sàhà-ñá cundehè nèhivì ñuhiví ichi váha. ¹⁶ Sàhà ñà-jaàn iin-ni ni cúnchícùn-nsiá palabra cáhàn sàhà vida ndiaha, vâchi nú ducán, dandu na quivi (naxicocuíñ) Jesucristu, vâtùni cudii cuáhà ìni ñà-màdì uun-ni ni queé nsidaa ñà-nduá ni ndoho güé' na ní quide chuun ìi xí-yá (ndé ndoó-nsiá). ¹⁷ Ináhì xiníndísà vii-nsiá vichi, te ñà-jaàn nduú na iin chuun ndiaha quidá-nsiá nùù-yá, na iin ofrenda dócò-nsiá nùù-yá. Te yùhù, nú ni sái cui stnáì (sàhà-yá), dandu nahi inga ofrenda sáhatahvi gá-nsiàya cunduu stná ñà-jaàn. Te cachí yùhù vâtùni iájàn, vâchi cudii stná ìni sàhà-ñá. Ndé stná mii-nsiá, vâtùni cudii stná ìni-nsia sàhà-ñá. ¹⁸ Te divi ducán cuní quida-nsia.

Timoteo xì Epafrodito

¹⁹ Nú ni cùndéhe ndahvi Stoho-ndà Jesús, yàchi icúmí techuín Timoteo sàà-nè ndé ndoó-nsiá, dandu (na nsiaa tu-ne), vâtùni nacunitnùhu stnáì nansa yáha-nsia jaàn, dandu ndòò vâha ìni sàhà-nsiá. ²⁰ Te divi Timoteo nduú ana cuàhin techuín sàà, vâchi ndé ié' yohó, còò cá ana nahi mii-né, còò cá inga ana cuú ndisa ìni-xì sàhà-nsiá nahi mii-né. ²¹ Vâchi nsidaa gá nèhivì, cuixi chuun xi mii-nè sísìhi ini-nè, có-nàndúcú-né (nansa nducuahà) chuun ìi xì Jesucristu. ²² Doco sà-ínáhà-nsiá Timoteo, ñà-vâha ndisa-ne; te ináhà stná-nsiá cutnáhâ-nsí ni xicanuu-nsi cachítñuhu-nsi razón ndiaha xí-yá, nacua chindéé iin dèhe ana nduú yua-né, ducán ni quida Timoteo.

²³ Ñàyùcàndüá, divi-ne cunî techuín sàà ndé ndoó-nsiá nú sàni cundaà inì nansa cuàhàn coo xí. ²⁴ Doco cahví xí Stoho-ndà Señor ñà-yàchi quee stnái libre yohó, te sàà stnái.

²⁵ Doco vichi tuxí inì chicá vaha techuín Epafrodito nasaa-nè. Cunaha-nsiá, na iin ñani mii nduú-né, vachi iin-ni quidá-nsí chuun ì xí Capitán ndiaha xi-nda. Te divi nduú ana nì techuín stná mii-nsiá ñà-cunihi-ne ñà-ndüá xiñuhu nù quixi. ²⁶ Te vichi cuàhà gá cuní-nè cuni tu-ne mii-nsiá. Te cuhúún gá stná ini-nè, vachi ináhá-nè sàni xinitnùhu-nsia ñà-nì quicuehè-nè. ²⁷ Te ndisa, cuèhè dana nì sandua, cuàhàn-nè cui-nè nì cùí, doco nì indehè ndahví Dios-nè, (cóni xíhi-nè). Te màdi cui si mii-né nì ñihitáhvi ducán; còò, vachi dècuèndè stná yùhù nì ñihitáhvi sàhà-ñá nì nduvàha-ne, te vichi mà cóó gué` tnùnsí ini. ²⁸ Ñàyùcàndüá, chicá cunî naquihina-ne ichi nasaa-nè sàhà-ñá cudii gá stná ini mii-nsiá. Te nú ducán, dandu yùhù stná, chicá mà cóó gué` tnùnsí ini. ²⁹ Daaní, nú sàni nasaa tu-ne, dandu xiñuhu cudii ini-nsiá sàhà-né, te quidañuhu-nsiánè nacua ndiá icà-ndà quida-nda xi nsidaa ñani-ndà iin-ni (xinúcuáchi ví) stná nù Stoho-ndà Señor. ³⁰ Vachi mii-né, sàhà chuun ì xí Cristu cuàhàn-nè cui-nè nì cùí; nì cóni ndúlócò-nè sàhámà, cui si-nì cuní-nè quida ndisa-ne cumplir chuun (nì ñihí-né) ñà-chindee-né yùhù, vachi mii-nsiá, mà cùí quida-nsia ñà-jaàn (ñà-xica ndoó-nsiá).

3

Ñà-ndiáá ndisa sàhà ñà-ndee vaha-nda nù Dios

¹ Iá inga iñaha cunî cachí xi-nsiá, ñáni: nicanicuahàn xiñuhu cudii ini-ndà ñà-ndòò-ndà nù Stoho-ndà Señor. Te nú divi palabra jaàn sàni tiai nù-nsiá antes, có-quidámà, vachi iin palabra chindee ndisa xi-nsiá nduá, te yùhù, có-cùñáñi natiaia.

² Cuidadu cundoo-nsia sàhà nèhivi malu chináhá xí ley chicuèhè, vachi nècuàchi quidá ducán, nihnú siquini ini-nè na iin quisi. Te caquin stná-nsiá cuidadu sàhà nèhivi (cuní màcütuu seña xi raza Judea icà nèhivi), vachi cutu ñà-dánacuèhè-nè nècuàchimà queájàn. ³ Vachi ndohó nduú nèhivi icúmí ndisa xi seña mà, doco ini anima-ndà iá, vachi anima-ndà nduú ndé cahvi-nda Dios. Cuisi Jesucristu cudii ini-ndà sàhà-xí, có-tùxí ini-ndà cui cundiaa inga iñaha quida-nda, ⁴ mate yùhù, vihini cunihnu inì ndiáá stnái, te chindeámà yùhù (nù Dios). Cunaha-nsiá, nú cui si descendencia xi-nda, te ò obra xi-nda nì cundiaá nù-yá nì cùí, dandu cui si yùhù chicá cundiaa. ⁵ Vachi na ní tünúí ñuhivi, nì sàcütuu stná seña mà iqué tixi unà quivi (nacua cachí ley). Iin nècuàchi raza Israel nduú stnái, vachi descendencia xi dèhe Israel nani Benjamín nduí, te cáhàn stnái dàhàn hebreu nahi yuadihi. Daaní, iin nècuàchi fariseu nduú stnái, te nacua (chívaha fuerte) nècuàchìmà ley sànhaha, ducán nisa quida stnái. ⁶ Yáha ga nisa xinindisé (ley mà), te ñàyùcàndüá nisa quida quini gué` xi nèhivi cahvi xi Jesús. Nsidaa ley sànhaha ma nisa chivahi; còò falta nì quidé diquì ley mà. ⁷ Ñàyùcàndüá, vätüni cundiaa nsidaámà (nù Dios) nì cahín. Doco còò, vachi na ní sàni nì cundaà inì sàhà Cristu, dandu nì sànihi stná inì ñà-ni-iyuhu có-ndiáá nsidaa ñà-ndüá nisa quide mà. ⁸ Te vichi nihnú inì vätüni ndañuhu nsidanicuú fama xi mà ñà-sà-ínáhi Stoho-ndà Jesucristu vichi, te yáha ga ndiaha ñà-jaàn. Doco nsidaa ñà-ndüá nisa cahvi xí antes, ndevàha iñaha nduá nù vichi, còò cá chuan nùí. Ducán nihnú inì sàhà-ñá nì ñihitáhvi cutnahí xi-yà nicanicuahàn, ⁹ te ndahà mii-yá coi. Doco màdi sàhà obra xi mií icúmí ndee vahi nù-yá, còò, vachi cui si nù ley sànhaha ndiáá obra mà. Te vichi único ñà-ndiáá ndisa nduú ñà-cunindisa-ndayá, dandísá

vàtùni ndee vâha-nda nùu Yuamáni-yá, vâchi xiníndísá-ndáyâ. ¹⁰ Ñà-jaàn nduá quidé vichi sâhâ-ñâ cui sâi cunaha vâha ndise mii-yá, te cucumi stnâi poder ndiaha xí-yá, vâchi divi sâhâ poder ndiaha ma nì nìhì-yá nì natiacu-yâ. Daaní, dispuestu íá stnâi ndohi nahi mii-yá, te cunihnu stná inì nì xìhì stnâi na ian nì xìhì-yâ, ¹¹ âma níhitâhví natiacu stnâi.

Xiñuhu cuàhandee ndisa ini-ndâ âma ñihîndèè-ndâ cunduu-nda nèhivì vâha ndisa

¹² Tãñáha ga sâi cunduu ndise iin nèhivì nacua cuní Jesucristu cundui. Tãñáha ga sâi cundui iin ana còo ndisa falta xi; còo. Cuisi iin-ni nchícùn mii-yá, âma ducán ñihîndèi cundui iin nèhivì vâha ndisa nacua nihnú ini-yâ cundui na ní cana-ya yùhù. ¹³ Ináhí tãñáha ga sâi cundui nacua icúmí cundui después; còo, ñáni. Doco íá ndisa iin ñâ-nduá quidé: quidé lucha nandòdò dahuin nsidaa ñâ-nduá sâni yâha, te sâhandee cahnú inì, âma níhí (chicá quida víi) quivì vâxi xi-nda. ¹⁴ Na ian quidá tēcuachi dadavástnâhâ carrera, ducán quidé, iin-ni nchícùn ichì cuâhìn, divi ichì mii-yá íá ansivi; dandu quivì nsihì (vida xi), nihnú inì nihì stnâi iin ñâ-vâha ndiaha nùu-yâ, vâchi divi sâhâjàn nduá nì cana Dios ndohó ñâ-cunchicùn-ndâ Jesucristu. ¹⁵ Ñâyücânduá, nsidaa ndohó ana xiníndísâ vâha, xiñuhu cunihnu ini-ndâ nacua sâni cachì jaàn. Te nú tucu nacání ini-nsiá sâhâ iñâha, dandu icúmí Dios datnúu-yâ sâxinítnùní-nsiá sâhámâ. ¹⁶ Doco nsidaa ñâ-nduá sâni sâa-nda nì cundaâ vâha ini-ndâ, divi ñâ-jaàn nduá xiñuhu cunchicùn ndisa-nda.

¹⁷ Ñáni, nacua quidá yùhù, ducán cuní quida stná mii-nsiá. Te sâ-ináhâ-nsiá nansa quidá-nsí, ñâyücânduá, cundehe-nsiá ana quidá víi stná nahi nsìhùhù, te ducání quida stná mii-nsiá. ¹⁸ Vâchi ndoó cuâhâ ana có-quidá víi. Cuâhâ xichi sâni câhìn xì-nsiá sâhâ nècuâchímâ, te vichi tucu tu dansínuu inì mii-nsiá sâhâ-né, dècuèndè sacú stnâi sâhámâ. Vâchi quidé cuenta na ian xiní ùhì nècuâchímâ (palabra nacání nansa nì xìhì) Cristu nchìca cruz (sâhâ-ndâ). ¹⁹ Doco fin icúmí-nê nduú ñâ-ndañuhu dahuun-ne, vâchi còo ndisa Dios nùu-né, cuisì ñâ-nduá xího mii-né nduá ndulócó-nè sâhâ-xí, te tuxí ini-nè ñâ-sâhâ chuun sìquini quidá guá-nemâ icúmí quee tnùñuhu xí-né, vâchi cuisì ñuhiví yohó-ní nduá nihnú ini-nè. ²⁰ Doco ndohó, còo. Ansivi nduú ñuu-ndâ, te dècuèndè yucán icúmí nuu ana dacácu xi-nda, divi nduú Stoho-ndâ Jesucristu. Ñâyücânduá, vichi ndiatú cuéyâa-ndâ sâa quivì naxicocuñ-yâ, ²¹ dandu nadama-ya iquicúñú icúmí-ndâ vichi, vâchi ñâ-débil nduá, doco na sâa quivì yucán, icumíâ dâma stná nahi cuerpu ndiaha mii-yâ. Te mà ùhì quida-ya ñâ-jaàn, vâchi cahnú poder xi-ya, vâtiñi cundee-yâ nùu nsidanicuú iñâha, te cusahnú-yâ.

4

¹ Pues sâhâ nsidaajàn iin-ni nì cúníhnú vâha ini-ndâ Stoho-ndâ Señor.

Xiñuhu nâcúndoo vâha-nda xì ñanitnaha-nda

Cunaha-nsiá, màni gá-nsiá nùí, ñáni; cuâhâ gá nsinúú inì mii-nsiá, te cudfí stná inì sâhâ-nsiá. Na iin ñâ-vâha-xì xínduu-nsia nùí, vâchi cuú ndisa inì sâhâ-nsiá. ² Te yùhù, sacúndâhví nùu Evodia xì nùu Síntique ñâ-nì nâcúndoo vâha-ne, vâchi iin-ni Stoho-ndâ Señor câhvi-ndâ. ³ Daaní, stná mii-nì nècuâchì nduú compañeru màni jaàn, sacúndâhví stnâi nùu-ní ñâ-chindee-ní nècuâchì ñahâ jaàn, vâchi cuâhâ gá nì chindee stná-nè yùhù; iin-ni nì xicanuu nsidaa-nda nì dâcuítia-ndâ razón ndiaha xí-yá, ndohó, xì

mii-né, xì stná Clemente, xì dava ga stná compañeruì ndoó jaàn. Nsidaa-nsiá, sàni nacáva stná quivì-nsiá nùu tutu xi vida ndiaha.

Màsà nácánì ini-ndà, vèchi icúmì Jesús naxicocuíñ-yà

⁴ Nicanicuahàn xiñuhu cudìi ini-ndà ñà-ndòò-ndà nùu Stoho-ndà Señor. Tucutu cachí xì-nsiá, ni cúdìi cuàhà ini-ndà sàhà-yá.

⁵ Màni gá ni quida-nda xi nsidanicuú nèhivì, te (nsinuu stná ini-ndà) ñà-sà-ítúu Stoho-ndà Señor naxicocuíñ-yà.

⁶ Màsà nácánì ini-ndà sàhà ni-ñàhà; còò. Nsidaa ñà-nduá yáha-nda, ni cáhàn-ndà xì Dios sàhà. Ni cácan tàhvi-ndà nùu-yá, te naquimanì stná-ndáyá.

⁷ Dandu seguru sàà-ndà cunihnu dadí ndiaha ini-ndà quida-ya, te mà yúhì gá-ndà, ni mà ndúlócò gá stná-ndà, vèchi ndiaha gá chindéé Jesucristu, mate có-sàà-ndà mànihi ini-ndà nansa quidá-yá, te ndañuhu ñà-yúhì-ndà.

Ndiá icà-ndà nacani ù ini-ndà

⁸ Ultimo ñà-nduá cachí xì-nsiá nduá yohó: cuidadu ni cúndóò-nsiá sàhà ñà-nduá nihnú ini-nsiá. Cuisi-ní ñà-nduú ñà-ndàcuisi ni cúnìhnú ini-ndà, ñàni; cuisì-ní ñà-íá tñùñuhu-xí, xì ñà-íá vù, xì ñà-nduú chuun sahnú ò chuun ndiaha, nsidaájàn vátùni nacani ini-ndà sàhà-xí. Vèchi nù íá tñùñuhu víi xán, te ò íá stná fama xan ñà-nduá iin chuun vèhà, dandu vátùni cunihnu vèhà ini-ndàñá.

⁹ Ni quidá ndisa-nsia cumplir nsidaa ñà-nduá ni chinahì mii-nsiá na ní dàcuàhì-nsiá, vèchi ni xini stná-nsiá nansa íá modo xi, te ni inini stná-nsiá ñà-nduá ni cachì xì-nsiá. Pues nsidaájàn xiñuhu quida ndisa-nsia cumplir; dandu vátùni cundoo vèhà-nsia xì Dios; te cunaha-nsiá, cuàhà gá cunì-yá cundoo manì-ndà.

Nansa ni cachi Pablo ni naquimanì-né nècuàchì ñuu Filipos sàhà ñà-nduá ni cutahvi-né nùu nècuàchimá

¹⁰ Cuàhà gá cudìi ini sàhà mii-nsiá quidá Stoho-ndà Señor, vèchi sàni nsinuu tu ini-nsiá yùhù. Sà-íá quivì có-chindéé gá-nsiá yùhù, doco cuisì sàhà-ñá mà cù, màdiá sàhà ñà-ni nándòò ndisa-nsia yùhù. ¹¹ Te màdi sàhà ñà-íá cuàhà necesidad xi nduá cachí ducán; còò, vèchi sàni cutùhe coi contentu a yáha vèhì, á coó. ¹² Sàni càin yáha ndahví, te sàni càan stnàì nú icúmì cuàhà ñàhà; vátùni íá nsidaájàn nù. Vèchi a ducán xihì doco, te ò có-xihì doco, davani queá nù, có-quidá, a ducán íá necesidad xi, te ò cuàhà ñàhà icúmì, ¹³ ndéni ñàhà ni cui yáhi, vátùni ié' ñà-quadandee ñni sàhà, vèchi divi Cristu nduú ana nàcuàhandee ñni xì.

¹⁴ Cunaha-nsiá, mate ducán cachí xì-nsiá, doco cuaha-ni íá ñà-nduá ni quida-nsia ni chindée-nsiá yùhù sàhà necesidad nisa icumí. ¹⁵ Te ináhà-nsiá nansa ni quida-nsia quivì primeru na ní xicanui xì razón ndiaha, te ni quei ndé ndoó-nsiá ladu Macedonia jaàn vèxi. Pues còò cá nèhivì xì mii-yá ni nàxícónhì iin ñà-vàha nù, cuisì mii-nsiá nècuàchì ñuu Filipos. ¹⁶ Te màdi cuisì ñà-jaàn, vèchi iin ù xichi ni techuún gá stná-nsiá iin cooperación xi-nsia na ní sa-ìe ñuu Tesalónica. ¹⁷ Doco cunaha-nsiá, màdi ñà-cùnì níhì cuàhà ñàhà nùu-nsiá nduá, còò. Cuisì cuní coo obra xi-nsia, te ducán nihì-nsiá cuàhà ñà-vàha nùu Dios. ¹⁸ Pues vichi sàni quesaa nsidaa ñà-nduá ni techuún-nsiá nù, vèchi sàni quida Epafrodito-ñà entregar nù; ñàyucànduá, ndiaha gá sàni cundiátù vichi, na ñan sàni nducuiqué nduá. Te tñumanì xì-nsiá mà, na iin promesa ni dòcò-nsiá nùu Dios nduú stná, na iin ñà-tñami ni sàhatahvi-nsiá mii-yá, te cudìi gá ini-yá sàhà-ñá, vèchi divi ducán cunì-yá quida-nda. ¹⁹ ñàyucànduá, nsidaa ñà-nduá xiñuhu nùu mii-nsiá, icúmì-yá

taxi-yañà, vèchi cuàhà gá ñà-cuicà ndiaha icúmí-yâ, te sáhatahvì-yáñà ndohó sàhà ñà-ndùù-ndà nèhivì xí Jesucristu. ²⁰ ¡Ansivéhé cahnú-yá! Nicanicuahàn ni tavá-nda tnũñuhu xí-yá, vèchi Yuandiáhá-ndá nduú-yá. Amén.

Nansa ni casàhú stnahá Pablo xí nsidaa gá nèhivì ñuu Filipos

²¹ Casàhú-nsià xí nsidaa gá ana nduú nèhivì xí Jesucristu ndoó jaàn. Te nsidaa stná compañerù yohó, cásàhú stná-nè xí mii-nsiá. ²² Stná nèhivì xí-yá quidáchúùn vehè rey cahnú César, cuàhà gá cásàhú stná-nè xí-nsiá. Te nsidaa ðava ga nèhivì xí-yá ndoó yatni yohó, cásàhú stná-nè.

²³ Ni cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xí Stoho-ndà Jesucristu. Sà-ìá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Colosas

¹ Yuhù nduí Pablo, iin ana nì nihì chuun nùu Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùni ini Dios. Te yohó iá stná ñani-ndà Timoteo, ² cutnáhà-nsí cásàhù-nsi xì nsidaa mii-nsiá nèhivì ì xí Cristu ndoó ñuu Colosas, vèchi mii-nsiá, iin-ni nchicùn vii stná-nsiá ichi-yá, te nahi iin-ni ñani xínduu stná nsidaa-nda. Pues, vichi nì cùcúmí cuáhà-nsiá gracia xi Yua-nda Dios. Contentu nì cùndóó-nsiá quida-ya.

Ñà-nduá nì xicàn Pablo nùu Dios na ní xicàn tàhvi-ne' sàhà nèhivì xiníndásá-xi-yá

³ Nsiùhù, cada xicàn tàhvi-nsí nùu Yuandiaha Stoho-ndà Jesucristu, naquimani-nsí mii-yá sàhà-nsiá. ⁴ Vèchi sàni xinitnùhu-nsi ñà-cuàhà guá nihnú vaha ini-nsiá Dèhemani-yá, xì ñà-cuàhà guá cuú stná ini-nsiá sàhà nsidaa nèhivì xí-yá. ⁵⁻⁶ Ansivéhé-yá, vèchi cuàhà gá tnùndé ini icúmí-ndà ñà-nihitáhvi-ndà ñà-ndiaha ì xí-yá iá ansivi. Te divi ñà-jaàn nduá nì xinitnùhu-nsia na ní sàà palabra ndàcuisi xí-yá nùu-nsiá, te nì inini-nsia razón vaha xi-ya. Pues divi palabra mà nduá sàni xitiá stná inicutu ñuhivì, te ndiaha gá chindeá nèhivì. Te vichi cuàhà gá stná nèhivì sàni quihvi ichi mà nacua nì quida mii-nsiá quivì nì xinitnùhu-nsia palabra mà, te nì cundaà ini-nsia nansa iá ndisa gracia xi Dios. ⁷ Pues inii dècuèndé quivì yucán sàni chindeámà mii-nsiá. Te gracia xi-ya mà nduú stná ñà-nduá nì dàcuàhà stná Epafras mii-nsiá. Vèchi iin-ni xinúcuàchí stná nècuàchimà nùu Cristu nahi nsiùhù, te màni cuàhà stná-nè nùu-nsí. Vii gá quidá stná-nè nsidaa chuun ì xí-yá yucán ndé ndoó-nsiá. ⁸ Te divi nùu mii-né nì xinitnùhu-nsi nansa yáha-nsia xì nansa cuú stná ini-nsia sàhà-nsí quidá Espíritu ì xí Dios.

⁹ Ñàyucànduá, dècuèndé quivì nì cundaà ini-nsi ñà-jaàn, iin-ni xicàn tàhvi-nsí nùu-yá sàhà-nsiá, xicàn tàhvi-nsí ñà-nì sàà-nsiá mànihi ini-nsiá nansa cunì-yá quida-nda ñuhivì yohó. Te xicàn tàhvi stná-nsi ñà-nì sàà-nsiá cundaà nsihi ini-nsia sàhà ichi-yá, te cucumi-nsiá iin sàxinítnùnì ndiaha. ¹⁰ Ducán dandu nihíndèè-nsiá cacanu vii-nsiá ñuhivì yohó nacua ndiá icà-ndà quida-nda ñà-nduù-ndà nèhivì xí Stoho-ndà Señor. Te ducán cudii stná ini-yá sàhà-ndà, vèchi modo jaàn nihì stná-ndà quida-nda nsidanicuú clase obra vaha, te sàà stná-ndà cunaha vaha-ndayá chícá más.

¹¹ Te sàhà-ñà ndiaha gá poder xi-ya, ñàyucànduá xicàn tàhvi stná-nsi ñà-nì nàcuàhandee ini-yá mii-nsiá xì poder ndiaha ma, dandu vātùni quidandee cahnú ini-nsia, (mate ni yáha-nsia tnùndoho), doco vātùni cudii ini-nsia, ¹² te naquimani stná-nsiá Yua-nda Dios (sàhà gracia xi-ya). Vèchi sàni dama-ya anima-ndà, te vichi vātùni nihitáhvi stná-ndà cuàhà ñà-ndiaha ì xí-yá nacua nihitáhvi nsidaa gá nèhivì ì xí-yá, vèchi sàni dàtnúu-yá sàxinítnùnì-ndà. ¹³ Te vichi sàni tavà-yàndò nùu ndahà (ñà-malu, vèchi) cuiisì ichi ñàa nì sanduamà, te nì dáyáha-yàndó ndé ndahà Dèhemani-yá Jesús. ¹⁴ Sàni quee-nda libre (nùu ndahà-sí), vèchi sàhà nì Jesús nì xitiá, ñàyucànduá vātùni nì xicahnú ini-yá sàhà cuàchi-nda.

Nansa nì nihì-ndà nì nàcùndoo vaha-nda xi Dios sàhà-ñà nì xihì Jesucristu sàhà-ndà

¹⁵ Có-tùí Yua-nda Dios cundehè-ndàyá, doco mimíí nacua iá-yà, divi ducán iá stná Dèhemani-yá (Jesús). Te divi Dèhemani-yá nduú ana chicá ndiaá nùú nsidanicuú ìñàha iá ñuhiví. ¹⁶ Vàchi sàhà ndahà Dèhemani-yá nì quidavàha-ya nsidaa ñà-ìá ñuhiví xì ansivi, nsidaa ñà-nduá indèhe-nda, xì nsidaa stná ñà-có-tùí cundehè-ndà, divi sàhà ndahà Jesús nì cuyucun nsidaájàn. Vàchi nì quida vaha-ya àngel dandacú, xì stná àngel chicá xinúcuáchí, xì nsidaa gá stná ana fuerte xicánúú ansivi, nsidaa-némà, sàhà ndahà-yá nì cuyucàn sàhà-ñá nì queé gá más tnùñuhu xí-yá. ¹⁷ Tàyóo ni-ìñàha ñuhiví, te sà-ìá mii-yá. Te sàhà stná poder xi-ya itníí tnahá nsidanicuú ìñàha. ¹⁸ Te ndohó nècuàchì iin-nì cahví xi-yá, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, te mii-yá, dandacú-yá nùú-ndà na ian dandacú dìni-ndà nùú-ndà. Nùú mii-yá sàni ñihì-ndà vida xi-nda. Dihna-ya nì natiacu-yá nùú nsidaa nèhivì, ñàyùcànduá nduú-yá ana chicá cusáhnù inicutu ñuhiví. ¹⁹ Vàchi sàni chitnùni ini Yua-nda Dios cuñuhu chitu (vida saín xí-yá) ini anima Dèhemani-yá. ²⁰ Te cunaha-nsiá, ñà-nì xihì-yá nchica cruz, te nì xitià nì-yá, sàhà ñà-jaàn nduá vátùni nàcùndoo vaha-nda nùú-yá, vátùni ñihítàhvi nsidaa nèhivì nàcùndoo viì-né xì-yá, a ducán nduú-né ana ndoó ñuhiví yohó, te ò ana ndoó ansivi.

²¹ Antes cónisà ñíhnú ini-nsiá mii-yá. Ndè nisa xini ùhì stná-nsiàyá sàhà chuun malu nisa quida guá-nsiá, doco vichì sàni nàcùndoo vaha-nsiá xì-yá. ²² Vàchi sàhà ñà-nì nanduu-ya nahi nèhivì ñuhiví, te nì xihì-yá, ñàyùcànduá vátùni nì ñihítàhvi-ndà nàcùnihnu ì ini-ndà, te cuxio dahuun cuàchi-nda, ndutu nsihá. Ducán dandu vátùni sàa-ndà nùú (Yua-nda Dios) quida-ya. ²³ Doco xiñuhu ñà-iin-nì cunihnu vaha ini-ndàyá; màsà nácóo-ndá fe xi-nda. Màsà nándodó-nda ichì-yá, nì màsà cuáha-nda datúcú nèhivì-ndó nùú razón ndiaha, vachi sàhà palabra mà iá tnùndé ini xi-nda. Te (ansivéhe Dios), sàni inini stná-nsiá palabra mà; daanì, dècuèndè stná inicutu ñuhiví sàni xitià stná. Te yùhù stná Pablo, xinúcuáchí stnáì (nùú chuun ma), cachítñuhi palabra mà xì nèhivì.

Ñà-nduú chuun nì ñihì Pablo ñà-cunucuachi-né nùú nsidaa nèhivì iin-nì cahví xi Jesús

²⁴ Mate cuáhà gá ndohí sàhà-nsiá, doco cudí ini, vachi nú ni ndohí ducán, dandu chicá yàchì cuacatnahá nsidaa ñà-ìcúmí ndoho gá Cristu sàhà nèhivì cahví xi-yá, vachi nahi cuerpu-yá nduu-nda. ²⁵ Te sàhà ñà-vaha xi mii-nsiá sàni chitnùni ini-yá cunucuachì nùú nsidaa nèhivì cahví xi-yá. Te chuun sàni ñihí nduú ñà-cachitnùhu nsihì palabra xi-ya. ²⁶ Palabra nisa ìa dèhé antes nduá cachítñuhi. Caní cuià cóni cùndáà ini xii-ndà sàhámà. Doco vichì sàni datú-yañà nùú nèhivì xí-yá. ²⁷ Vàchi nì chitnùni ini-yá cundaà ini-ndà ñà-ndiaha guá iá palabra mà, te cuní stná-yá cunitnùhu nèhivì nsidanicuú ñuu. Pues dohó cachí palabra mà: vátùni coo Cristu meru ini anima-ndà, te sàhámà vichì iá iin tnùndé ini ndiaha xi-nda ñà-sàa-ndà ndè gloria. ²⁸ Ñàyùcànduá, divi mii-yá dísàhà-xì cáhàn-nsì xì nsidaa nèhivì, chináhà-nsinè, te sàha-nsinè ichì vaha, áma sàa-nè cunihnu vaha ndisa ini-nè mii-yá nacua ndiá ìcà-né. ²⁹ Pues ñà-jaàn nduú chuun sáhandee ini quide nacua chindéé-yá yùhù, vachi sàha fuerte-yá yùhù poder ndiaha xí-yá quideàmà.

2

¹ Yùhù cuní cundaà ini-nsiá ñà-cuàhà guá (xìcàn tàhvi nùú Dios) sàhà-nsiá xì sàhà stná nècuàchì ñuu Laodicea, te có-nándodó stnáì nsidaa nèhivì ndoó

jaàn tàñáha ga cuni nùù xí. ² Xícàn tàhví ñà-nì nácuaàhandee inì-nsia, te iin-ni ni cuú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá. Te ni sáa stná-nsiá cundaà vaha inì-nsia sàhà ichi-yá, dandu mà cúndóó gá-nsiá xi duda. Te ndiaha gá cunduajàn, vachi después icúmí-nsiá sàa-nsiá mànihì ndisá inì-nsia palabra sàhà-yá ñisa ia dehè antes, divi palabra sàhà Jesucristu. ³ Vachi cuiisi ichi mii-yá nduú ichi nchichí ndiaha ndisa; cuiisi ichi-yá nduú ichi ndé cundaà ndisa ini-nda. ⁴ Ducán cachí xì-nsiá sàhà màsà chíyúhu ni-iin nêhivì mii-nsiá, te dandahví-nènsiá. ⁵⁻⁶ Vachi mate có-ìé` cutnáhí xì-nsiá yucán, doco nihnú inì mii-nsiá, te cudíi gá inì na xinítñuhi quidá víi-nsiá, te xiníndísá fuerte stná-nsiá Stoho-nda Jesucristu. Ñàyucànduá, nacua ni quida-nsia na ní quihvi-nsia ichi-yá, divi ducán quida-nsia seguir vichi, iin-ni ni cúnchícùn víi-nsiá ichi-yá. ⁷ Iin-ni màsà tucù-nsiá quida inga palabra, te nsiquívì chicá más ni sáa-nsiá cunihnu fuerte inì-nsia mii-yá sàhà-ñá màsà nunca nacoò-nsia ñà-nduá ni chinaha-nsi mii-nsiá. Iin-ni ni quidá-nsiá nsidaámà, te nicanicuaàn ni náquímanì stná-nsiàyà.

Nansa iá vida saa sà-icúmí-nda ñà-nchícùn-nda Jesucristu

⁸ Cuidadu ni cúndóó-nsiá màdí datúcù inga nêhivì mii-nsiá. Nchichí cáhàn-nè, doco dandahví uun-ne. Cutu estilu ni nacoò nêhivì nduá cachí-nè. Dànùhù xi nêhivì uún ñuhiví yohó nduá, có-nduá ley xi Cristu. ⁹ Doco mii-yá, meru Dios nduú-yá; mimíi nacua iá Yua-nda Dios, ducán iá stná-yá, te iá stná iquícúñu-yá. ¹⁰ Te sàhà ñà-sàni ndèe anima-nda ini anima mii-yá, ñàyucànduá chitu stná anima-nda mii-yá vichi. Te chicá fuerte-yá nùù nsidanicuú ángel, xi nùù stná nsidanicuú ñà-malu.

¹¹ Daaní, sàhà stná ñà-nchícùn-ndàyá, sàni sàcùtuu stná seña xi Dios, (ini anima-nda); màdí icà-nda ni sàcùtua. Te ¿ndù ñà-cuní cachí seña mà? Divi ñà-sàni cuxio cuàchi anima-nda, nsidanicuú cuàchi ñisa xicàn guá cuerpu xi-nda quida-nda. ¹² Te na ní cuhii-nda, seña ni sanduamà na ian cutnaha-nda xi mii-yá ni ndùxin stná-nda, te ni natiacu stná-nda nahi mii-yá. Pues ducan quida-nda cuenta ni cuu xi-nda ñà-sàni xinindisa-nda cahnú gá poder icúmí (Yua-nda) Dios, te sàhámà ni dãnátíacú-yá Jesús. ¹³ Te mii-nsiá, sàhà falta xi-nsia, xi sàhà stná ñà-có-nduú-nsiá raza itúú seña xi-ya icà-xí, ñàyucànduá cóò vida ndiaha xí anima-nsiá ñisá ia. Doco tucu iá vichi, sàni natiacu-nsiá quidá-yá cuenta, (nacua mii-nsiá, te ducán stná nsiùhù). Vachi ñà-nì dãnátíacú-yá Jesús, divi ndiaá stná sàhà nsidaa ndohó. Te sàhà-ñá ducán nduá, sàni xicahnú stná ini-yá sàhà nsidaa cuàchi-nda. ¹⁴ Ni dandùtù-yá nsidaa ñà-nduá inihicá-nda nùù-yá. Ni ndutu dahuun cuenta itnífí-yá sàhà-nda. Iá ndisa falta xi-nda ñisa cachí cuenta ma, doco vichi sàni cuxio nsidaámà ni quida Jesucristu, vachi ni sàcùtuu-ya nchica cruz, te sàhà ñà-jaàn nduá ni ndutu cuenta mà. ¹⁵ Te nsidaa ñà-malu, mate yáha ga fuerte-si, te ò dana guá-si, doco ni cundee dahuun-ya nùù-sí. Yáha ga ni nducahan-si ni quida-ya, vachi ndiaha gá ni cundee-yá (na ní xihì-yà) nchica cruz.

Xiñuhu nandóó dahuun-nda nsidaa estilu cáhàn sàhà cuiisi modo xi ñuhiví yohó

¹⁶ Sàhà nsidaa ñà-jaàn, màsà ndúlócò-nsiá nêhivì xitñuhu xi-nsiá sàhà ñà-nduá xixí-nsiá, ò ñà-nduá xihí-nsiá, te ò iin vicò (cuní-nè) chivàha-nsia, mate ni cúnduá iin vicò cahnú, ò vicò natiácú yoo, te ò iin quívì ndoó ndahà-nsiá. ¹⁷ Vachi nsidaa estilu sàhana ma, seña uun ni sandua, vachi divi Cristu nduú ana ni cachitñuhàmà sàhà-xí. ¹⁸ Ñàyucànduá, màsà cuàha-nsia

(dandahví nèhivì-nsiá, vâchi nú ducán), dandu ndañuhu premiu xi-nsia. Cachí nèhivì dandahví mà ñà-xiñùhù cahíchi ini-ndà mii-nda, te cahvi stná-ndà ángel, cachí-nè, (vâchi) iá ñà-ndúá nì dácùnì Dios-nè, cachí-nè. Mii-né nduú-né mii-né càhàn-né, doco cuisì ñà-íá ñuhivì yohó-ní nduá niñnú ini-nè. ¹⁹ Ducán quidá-né, doco ñà-có-nchícùn ndisa ga-nè Cristu nduá. Doco cunaha-nsiá, nahi ñni-ndà nduú mii-yá; te ndohó, nahi cuerpu xi-ya nduu-nda, ñâyùcándúá iin-ni cahnú sàni nanduu nsidaa-nda nì quida-ya, nacua ñuhú tnáhà ndahàsáhà iquicúñú-ndà. Ñâyùcándúá, sàhà mii-yá siempre nácuahandee ini-ndà, te ndufuértè anima-ndà nacua chítnùnì ini Yua-nda Dios cuu xi-nda.

²⁰ Vichi, xiñuhu quida-nda cuenta na ian nì cutnaha-nda xi Cristu na ní xihì-yà, te ñâyùcándúá có-xiñùhù gá ñà-cunihnu ini-ndà ni-iin ley càhàn sàhà cuisì ñà-íá ñuhivì yohó-ní. Mate ndoo-nda ñuhivì, doco có-ndúá ñà-chivàha-nda ²¹ cuahà ley cachí ñà-màsà tníí-ndá iin ñà-jaàn, ò màsà cúxí-ndá inga iñàha, te ò màsà dúcùn ndahà stná-ndà ñà-yúcán. ²² Còò, vâchi ñà-icúmì nsihì-ni nduú nsidaájàn, te cuisì nèhivì ñuhivì nduú ana nì quidavàha xi ley jaàn. ²³ Vihini tuxí ini-ndà iin palabra nchichí nduá cachí-nè, vâchi cachí-nè ñà-fuerte ni cuahandee ini-ndà sàhà religión mà, te nì càhichì stná ini-ndà mii-nda, te nì dándóhò stná-ndà mii-nda, cachí-nè. Doco cunaha-nsiá, ni-iyuhu mà cúí chindee ley mà ndohó ñà-cadi-ndà nùù (cuahà ñà-chìcuéhè) xiho-nda quida-nda dava xichi.

3

¹ Bueno, sàhà-ñá quidà-ndà cuenta cutnàhà stná-ndà xi Cristu na ní natiacu-yà, ñâyùcándúá xiñuhu nanducu-nda nansa quida vii-ndà nacua nduú ley xi ansivì, vâchi ndè ansivi yucán iá-yà ladu cuahá Yua-nda Dios. ² Te vichi xiñuhu cunihnu ini-ndà chuun xi (mii-yá iá) ndè gloria mà, màdì chuun xi ñuhivì yohó. ³ Vâchi ducán nduá na ian nì xihì stná-ndà (na ní xihì mii-yá), doco vichi itiácú-ndà sàhà poder xi-ya, te cutnàhà stná-ndà xi-yá ñuhu-nda (ndahà Yua-nda) Dios. ⁴ Daaní, na sáa quivì naxicocuíñ-yà, dandu cutnahá stná-ndà xi-yà cundoo-nda ndé yáha ga nchií ndiaha.

Nacoo dahuun-nda ñà-ndúá nisa quida-nda antes, te quida-nda ñà-vàha cachí Jesús

⁵ Ñâyùcándúá, xiñuhu dandáñúhú dahuun-nda nsidaa (chuun sìquini cudíi guá ini nèhivì) ñuhivì quida-ne. Màsà náxicocuíñ gá-ndà càhàn-ndà xi ana cónì nándàhà xi-ndà, te màsà cúníñnú sìquini ini-ndà; màsà cúñúhú ini-ndà ñà-coo-nda xi inga nècuàchi ñahà. Ni màsà xiho stná-ndà cucumi-nda cuahà iñàha, vâchi na ian cahvi-nda ñà-jaàn queá. ⁶ Cunaha-nsiá, sàhà nsidaa cuàchi jaàn icúmì quixi castigu fuerte xi Dios diquì nsidaa nèhivì có-íninì xi-yá. ⁷ Te divi nsidaa cuàchi jaàn nisa quida stná-nsiá antes na nisa cudíi gá inì-nsia sàhà. ⁸ Doco vichi xiñuhu nacoo stná-ndà más gá falta xi-nda. Màsà cuidá gá ini-ndà; màsà ndúdáná gá-ndà. Te màsà cundéhe úhì stnàhà stná-ndà. Ni màsà dáquèe cuàchi-nda diquì ñanitnaha-nda; te màsà càhàn quini-nda. ⁹ Ni màsà dándáhvi stnahá gá stná-ndà, vâchi sàni nacoo dahuun-nda modo nisa niñnu ini-ndà antes; có-quidá gá-ndà nahi antes. ¹⁰ Nahi nèhivì sàà sàni nanduu-nda, te cueé-ni cueé-ni cuahàn ndusaa stná sàxinítnùnì-ndà, dandu sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà, te cunihnu stná ini-ndà nacua niñnú ini mii-yá ana nì dándúsáá xí-ndá.

Có-quidá, ndéni nêhivì ní cui ni cundúú-ndá, cuisì ndiaá ñà-nchícùn-ndá Jesús, màdi raza-ndá

¹¹ Nêhivì sàà xínduu-nda, có-quidá a nduu-nda nêhivì raza Grecia, te ò nêhivì raza Judea. Te ni có-quidá stná a itúú marca xi Dios icà-ndà, ò á coó. Ni có-cùni cachi stná nú nduu-nda nêcuàchì inga ñuu, mate nêcuàchì siùmí ní sanduu-ne. Còò. Ni có-quidá stná a nduu-nda nêhivì libre, te ò nêhivì quidáchúûn saín núú iin lamú. Còò, vâchi cuisì ñà-nchícùn-ndá Cristu nduú ñà-ndiaá; te divi-ya iá stná ini anima nsidaa-nda.

Calma ni cundóó-ndá xí ñanitnaha-nda, te nacuahandee stnahá ini-ndá

¹² Sàni nacàxin Dios ndohó. Nêhivì ìì xí-yá sànduù-ndá vichi, te màni-ndá núú-yá. Ñâyücàndúá, xiñuhu cutùha-nda cuhi stnahá ini-ndá. Iin-ni ni cúnihnú màni ini-ndá, te cunihnu ndahvi stná ini-ndá. Màsà cóó dana-nda. Còò; iin-ni ni quidándéé ini-ndá. ¹³ Te nú iá iin ñanitnaha-nda ni quida xi iin falta, dandu ni quidándéé cahnú ini-ndá sàhà-né, te cuicahnú ini-ndá sàhà-né nacua ni xicahnú stná ini Cristu sàhà ndohó. ¹⁴ Daaní, ñà-chicá más xiñuhu nduú ñà-cuu stnahá ini-ndá sàhà-ndá, vâchi nú ducani quida-nda, dandu ñà-sàni nacuatnahá nsidaa ñà-vàha xiñuhu quida-nda nduájàn. ¹⁵ Te ni caquín stná-ndá cuidadu ñà-màsà quidá-ndá ni-ñàha dandáñúhú xí ñà-nìhnú dadí ndiaha ini-ndá nacua cuní Dios cunihnu dadí ini-ndá. Vâchi cunaha-nsiá, divi sàhà-ñà cundoo ndiaha-nda, te cunduu-nda nahì iin-ni nêhivì, ñâyücàndúá ni cana-yàndó (ladu xi-ya). Te xiñuhu ñà-naquimani stná-ndâyá.

¹⁶ Nicanicuahàn ni coó chitu anima-ndá palabra ìì xí Cristu. Te xiñuhu càhàn stná-ndá iin-nda xi inga-ndá, te chinaha stnahá vii-nda palabra nchichí ndiaha xí-yá sàhà-ñà chicá ni cúnsihì ini-ndá (quida vii-ndá). Te coto stná-ndá nsidaa clase alabanza xi-ya, nacuatuu-nda, te coto stná-ndá alabanza nacua datnúú Espiritu ìì xí-yá ini-ndá. Te siempre naquimani-ndâyá ini anima-ndá. ¹⁷ Nsidanicuú ñà-nduá quidà-ndá, xí ñà-nduá cachí-ndá, xiñuhu ndacùcahan-nda Stoho-ndá Jesús, te ducán naquimani stná-ndá Yua-nda Dios.

Nansa quida-nda, te cundoo manì-ndá xì nsidaa nêhivì, a nduú-né tnahà-nda, ò lamú xi-nda, ò peón xi-nda

¹⁸ Mii-nsiá nêcuàchì ñàhà, xiñuhu cahvi-nsiá ìì-nsiá nacua ndiá icà nêhivì xí Stoho-ndá Señor quida-ne. ¹⁹ Daaní, mii-nsiá nêcuàchì tiàa, xiñuhu cuu ini-nsiá sàhà ñàhàdihí-nsiá. Màsà dándácù ndee-nsiá núú-né. ²⁰ Te nsiohó nêcuàchì cuàti xí nêcuàchì cuàchì, ni cúniní stná-ndá nsidaa ñà-nduá cachi yuadihí-ndá, vâchi ducán dandu cudii ini Stoho-ndá Señor sàhà-ndá. ²¹ Daaní, mii-nsiá nêcuàchì tiàa xínduu yua, màsà dâcuídà canúú ini-nsiá dèhe-nsiá sàhà màsà cùhúún iniá. ²² Daaní, mii-nsiá nêcuàchì ndoó saín núú iin lamú, ni cúniní víi-nsiánè. Màdiá cuisì na indéhe-né, dandu quidachuún víi-nsiá sàhà-ñà ndee vâha-nsiá núú-né. Còò. Chicá vâha nsinuu ini-nsiá Dios, te iin-ni ni cúnihnú víi ini-nsiá quidachuún víi-nsiá. ²³ Nsidanicuú chuun ndacú núú-nsiá, contentu ni quidá-nsiáñà. Quida-nsiá cuenta na ian Stoho-ndá Señor nduú patrón xi-nsiá, te màdiá nêhivì uún. ²⁴ Vâchi núú Stoho-ndá Cristu icúmí-nsiá ñhìtâhvi-nsiá, te cundiatú stná anima-nsiá, vâchi divi mii-yá nduú ana xinúcuáchì ndísá-ndá núú-xí. ²⁵ Doco nêhivì có-quidá víi, icúmí nacuitacuhá-nè nacua quidá-né, te mà quíhín casu Dios ana nduú-né.

4

¹ Daaní, mii-nsiá nècuàchì nduú patrón, quida vii-nsiá xì peón xi-nsia nacua ndiá icà-ndà quida-nda, vàchi ináhà-ndá dècuèndè gloria iá stná ana dandacu-xi nù-ndà.

² Daaní, nsidaa-nsiá, iin-ni ni cãcàn tàhvi-nsiá nùu Dios. Màsà nácóo-nsiá ñà-jaàn. Te naquimanì stná-nsiá mii-yá. ³ Te quida-nsia favor, sàhà stná nsiùhù ni cãcàn tàhvi-nsiá sàhà-ñá ni cúnúná ichì cachitnùhu cuahà-nsí palabra xi Cristu, divi palabra nisa ia dèhè sàhana. Pues divi sàhà stná palabra (ndiaha ma ié` yohó) ndiadí` vehecàa. ⁴ Ñàyùcàndúá, cãcàn tàhvi-nsiá sàhí nù-ndà, áma níhí` nansa cãhàn vatí` palabra mà xì nèhivi nacua ndiá iqué guide.

⁵ Siempre xiñuhu quida vii-ndà xì nèhivi có-nchícùn xì ichi-yá. Te nù iá nansa cui quida-nda iin obra, dandu yàchì nì quidà-ndañá. ⁶ Te na cãhàn-ndà xì nèhivi, viví-ni ni cãhàn-ndà xì-né. Meru palabra xiñuhu ni cúndúá cachi-ndà xì-né. Chicá vaha nacani vaha ini-ndà nansa naxiconihí vii-nda nùu iin ana cãhàn xi-ndà.

Ultimo palabra cachí Pablo, cásàhú-nè xì nsidaa nèhivi ñuu Colosas

⁷ Ñani-ndà Tíquico, màni cuáhà-né nùu; cuáhà gá sàni chindee-né yùhù, te iin-ni xinúcuáchí víi stná-nè nùu Stoho-ndà Señor. Pues mii-né icúmí-né nacani-ne xì-nsiá sàhí, nansa yáhi. ⁸ Ñà-jaàn nduá sàni sácùnaha-né quida-ne na sàà-nè ndé ndoó-nsiá, cachitnùhu-ne xì-nsiá nansa iá chuun xi-nsi yohó sàhà ñà-ndòo vaha stná inì-nsia. ⁹ Daaní, icúmí cutnahá stná inga ñani-ndà (sàà-nè xì Tíquico), divi compañeru-nsiá nani Onesimo. Iin-ni nihnú stná inì-nè ichi Yua-nda Dios, te cuáhà gá cuú stná inì sàhà-né. Pues ndúu nècuàchimà, icúmí-né nacani-ne xì-nsiá sàhà nsidaa ñà-ia yohó.

¹⁰ Cunaha-nsiá, iá stná inga compañeruì vehecàa yohó nani Aristarco, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te (ñuu) yohó iá stná primu xi Bernabé nani Marcos, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Te Marcos mà, sàni cachi xì-nsiá sàhà-né ñà-nì quidãñùhù-nsiãné nù ni sàà-nè ndé ndoó-nsiá. ¹¹ Daaní, yohó iá stná Jesús Justo, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Cunaha-nsiá, còò cá más nècuàchì raza Judea yohó chindéé xì nùu chuun xi ñuhiví` ì xí Dios, cuisì nècuàchì yohó, ñàyùcàndúá cuáhà gá cudíi inì sàhà-né. ¹² Daaní, cásàhú stná Epafra, divi nècuàchì ñuu-nsiá (iá yohó). Nècuàchimà, xinúcuáchí vii-né nùu Cristu, te cuáhà gá xicàn tàhvi-né nùu Dios sàhà-nsiá, sacúndáhvi-nè nùu-yá ñà-iin-ni ni cúníhnú vaha inì-nsia ichi-yá, te iin-ni ni quidá stná-nsiá ñà-ndúá cuní-yá. ¹³ Yùhù nduí testigu ñà-cuáhà guá nacání inì-nè sàhà-nsiá xì sàhà stná nècuàchì ñuu Laodicea xi ñuu Hierápolis. ¹⁴ Daaní, cásàhú stná doctor Lucas. Màni cuáhà nècuàchimà nù-ndà. Daaní, cásàhú stná Demas. ¹⁵ Te mii-nsiá, casàhú stná-nsiá xì ñani-ndà ndoó ñuu Laodicea yucán. Te casàhú stná-nsiá xì Ninfas xì nsidaa gá nèhivi natácá vehe-ne.

¹⁶ Nú sàni cahvi-nsia carta yohó, dandu dacùhùn-nsiãñà nùu nèhivi xí Dios ndoó ñuu Laodicea mà sàhà-ñá cahvi stná nècuàchimãñá. Te carta (nì tiaa stná) nùu mii-né, cahvi stná-nsiãñà.

¹⁷ Daaní, cãhàn stná-nsiá xì Arquipo cachi-nsiá xì-né ñà-màsà nándodó-né quida ndisa-ne chuun ndiaha sàni nihì-né nùu Stoho-ndà Señor.

¹⁸ Yùhù nduí Pablo, te ndahà mií tiaí saludu yohó nùu nsidaa-nsiá. Te sacúndáhvi` nùu-nsiá ñà-nì nsínuu inì-nsia ñà-yohó ié` ndiadí` vehecàa.

Nì cúcúmí-nsiá cuáhà gracia xi-ya. Sà-ia.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó N̄uu Tesalónica

¹ Yùhù Pablo, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásahù-nsi xì nsidaa mii-nsiá nècuàchi ñuu Tesalónica cahvi stná xì Jesús. Mii-nsiá, sàni natùi-nsia nùu Yua-nda Dios, xì nùu Stoho-ndà Jesucristu. Te vichi ni cuní màni-yá mii-nsiá; contentu ni cundóo-nsiá quida-ya.

²⁻³ Nsiùhù, nicanicuahàn naquímàni-nsí Dios sàhà nsidaa-nsiá, te cáhàn-nsi xì-yá xicàn tãhvi-nsí sàhà-nsiá nsiquívì. Nsinúú ini-nsi nansa ni quida-nsia na ní xinindisá-nsiá mii-yá, te sàhámà nì quesaha-nsiá quidá ví-nsiá cumplir. Ináhá-nsí cuú stnahá stná ini-nsiá sàhà-nsiá, te chindéé stnahá stná-nsiá. Daaní, ináhá stná-nsí ñà-iin-ni cundéé ini-nsia Stoho-ndà Jesucristu nsiquívì (nahi nsiùhù). Te sàhà-ñá indéhe stná Yua-nda Dios ndohó, ináhá stná-yá nsidaájàn. ⁴ Te cunaha-nsiá, cuú cuáhà ini-yá sàhà-nsiá, ñàni. Te ináhá váha stná-nsí ñà-sàni nacàxin stná-yá mii-nsiá ñà-cunduu-nsia nèhivi xí-yá. ⁵ Vàchi na ní sàà-nsi yucán, te nì cáhàn-nsi xì-nsiá ñà-ndúú razón ndiaha xí-yá, màdi palabra uun ni sándúamà. Còo, vachi Espíritu Ì xí-yá nduú ana ni chindee stná xì-nsí, te nì quida stná-yá milagru xí-ya. Te ndee ní cáhàn-nsi xì-nsiá, vachi ináhá-nsí ñà-ndàà nduá. Te ináhá-nsiá nansa nìsa quida-nsi na ní sandoo-nsi yucán, ñà-cuisi sàhà ñà-cunduu bien xi-nsia nìsa quida-nsi nsidanicuú iñaha.

⁶ Daaní, mii-nsiá, nì quesaha stná-nsiá nì tenchicùn-nsiá ñà-ndúú ichi nsiùhù, vachi divi ichi Stoho-ndà Señor nduú stnamà. Te divi palabra xi mii-yá nduú ní xinindisá-nsiá daa, ñàyucàndùà nì cudii cuáhà ini-nsia nì quida Espíritu Ì xí-yá, mate cuáhà gá nì dándòhó nèhivi-nsiá. ⁷ Dècuèndè stná nècuàchi xinindisá ndoó ladu Macedonia xì ladu Acaya, nsidaa-né sàni cundaà stná ini-nè nansa ndiá icà-né quida stná-nè ñà-nì xinitnùhu-ne nansa quidá víi mii-nsiá. ⁸ Vàchi sàhà mii-nsiá nì xitià palabra xi Stoho-ndà Señor ñicutu ladu yucán. Doco màdi cuisì ladu yucán, còo, vachi cuáhà gá stná ñuu nì xinitnùhu nansa nì quida-nsia na ní xinindisá-nsiá Dios. Cunaha-nsiá, nì còo gá necesidad cáhàn-nsi sàhà-nsiá xì nèhivi (inga ñuu mà), vachi dècuèndè stná mii-né, ⁹ nacáni-né xì-nsi nansa nì quida-nsia na ní sàà-nsi ndé ndoó-nsiá, nì nacoò-nsia ñà-ndúú yùu yócò, te nì tenchicùn-nsiá ichi mii-yá, vachi nì cudii ini-nsiá cahvi-nsiá ana nduú ndisa Dios itiácú nicanicuahàn. ¹⁰ Te vichi ndiatú cuéyàà stná-nsiá naxicocuñ Dèhemani-yá Jesús iá ndè gloria, vachi divi Yà-yucán nduú ana nì dånatiácú Yuamàni-yá, te divi stná-yá icúmí-yá dacácu-yàndó ñà-màsà níhi-ndà castigu icúmí quixi.

2

¹ Ináhá-nsiá nansa nì ia na ní sàà-nsi ndé ndoó-nsiá, màdiá uun-ni nì sanduamà, ñàni. ² Còo, vachi nì chindee Dios nsiùhù, te cóni yúhi-nsi cáhàn ndee-nsí, nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá razón ndiaha xí-yá, mate xiní ùhi nèhivi nsiùhù, te mate antes nì ndoho guá-nsi ñuu Filipos na ní quida quini-tè xì-nsi yucán. Sà-ináhá-nsiá nsidaájàn. ³ Te palabra nì cachitnùhu-nsi xì-nsiá, palabra ndàcuisi xí mii-yá nduá. Nì-iin ñà-siquini cóni càchí-nsi xì-nsiá, te nì-iyuhu cóni dándàhvi stná-nsi mii-nsiá. ⁴ Còo, vachi Dios nduú ana nì natùi-nsi nùu-xí ñà-nìhi-nsí chuun dacuñtiá-nsi razón ndiaha xí-yá.

Ñàyùcànduá, divi ñà-jaàn nduá cachitnùhu-nsi xì nèhivì; te cunaha-nsiá, ñà-ndee vaha-nsi nùu mii-yá nduá nandúcú-nsí, màdiá nùu nèhivì, vàchi cuisì mii-yá nduú ana indéhe ini anima-ndà. ⁵ Sà-ináhá-nsiá ñà-ni-iin xichi cóni cáhàn vico uun-nsi xì-nsiá. Te ináhá stná-yá, mà nunca nì dándáhvi-nsi mii-nsiá sàhà-ñá tavà-nsí dihùn nùu-nsiá. ⁶ Ni cóni xicàn-nsi quidañuhu-nsiá nsiùhù, nì mii-nsiá, te nì nèhivì dava ga, mate iá derechu xì-nsi càcàn-nsi ñà-quidañuhu nèhivì nsiùhù, vàchi divi Cristu nì sàha xì-nsí chuun quidá-nsí. ⁷ Doco còó, cóni xicàn-nsi ñà-jaàn. Viví-ni nì cáhàn-nsi xì-nsiá na ní sandoo-nsi yucán. Na ian quidá iin dihi ndiaá xì mée xì, ducán nisa quida stná-nsi. ⁸ Nì cachitnùhu-nsi razón ndiaha xí-yá, doco màdi cuisì ñà-jaàn, vàchi ñà-cuàhà guá cuú ini-nsi sàhà-nsiá, ñàyùcànduá dispuestu nì sandoo stná-nsi cui-nsi sàhà-nsiá, ñà-màni guá-nsiá nùu-nsí. ⁹ Te ádi nsinúú stná ini-nsiá nansa nisa quida-nsi, ñàni, ndui te ñuú nisa quidachuún-nsí, dècuèndè nisa xàví sàstnùhù stná-nsi, vàchi có-cuní-nsi quida-nsia cuàhà gastu sàhà-nsí, ñàyùcànduá màdi cuisì-ní razón ndiaha xí Dios nì cáhàn-nsi xì-nsiá, còó; nisa quidachuún stná-nsi.

¹⁰ Mii-nsiá, sàni xininùu-nsiá nansa nisa quida-nsi na ní sandoo-nsi mahì-nsiá na ní quesaha-nsiá xiníndísá-nsiá; stná Dios, ináhá-yá nansa nisa quida-nsi, modo cudí ini mii-yá nisa quida-nsi, iin modo vaha; còó ni-iin falta nì quidá-nsí. ¹¹ Ináhá-nsiá nansa nì cáhàn-nsi xì-nsiá ñà-xiñùhù quida vii-nsiá, te nì nacuahandee stná ini-nsi iin iin-nsia na ian cáhàn iin yua xì dèhe-ne. ¹² Nì chinaha-nsí mii-nsiá ñà-cacanuu vii-nsiá ñuhivì, vàchi ducán ndiá icà-ndà quida-nda ñà-sàni cana-yàndó sàà-ndà ñuhivì ìl xí-yá ndé ndiaha guá iá.

¹³ Ñàyùcànduá nicanicuahàn naquímánì-nsí Dios, vàchi na ní cáhàn-nsi xì-nsiá palabra xi-ya, nì xinindísá-nsiá, te nì cundaà inì-nsia palabra ndisa xì mii-yá nduá, màdi palabra xì nèhivì uún. Te divi ñà-ndaá nduá, palabra xì mii-yá nduá, te ndiaha gá quidachuán ini anima nsidaa ndohó nècuàchi xiníndísá-xí-yá. ¹⁴ Daaní, después, ducán nì cuu stná xì-nsiá nacua nì cuu xì nèhivì xí Jesucristu ndoó ladu Judea, vàchi cuàhà nèhivì xí-yá ladu yucán, nì ndoho stná-nè nì caquida tè-raza Judea. Te divi ducán nì ndoho stná mii-nsiá nì caquida nècuàchi ñuu-nsiá, ñàni. ¹⁵ (Doco ndahví) nècuàchi raza Judea mà, vàchi nì casahni-né Stoho-ndà Jesús, te nì casahni stná-nè nècuàchi raza-nè nì cáhàn xì-né razón ndiaha xí-yá. Daaní, dècuèndè nsiùhù nì taxi stná-nè. De por sí, mà túha-ne quida vii-né nùu Dios; te xiní ùhì stná-nè nsidaa nèhivì. ¹⁶ Vàchi sadí-nè nùu-nsí na cuní-nsi cáhàn-nsi xì nèhivì inga raza sàhà-ñá nihì-né càcu anima-nè. Doco nècuàchi razí mà, có-sàha-ne quida-nsi ducán; ñàyùcànduá, cuàhà gá sàni yàha-ne nì xida cuàchi-ne. Doco vichi sàni sàà hora nihì-né castigu xi-ne ñà-ndoho-ne.

Nansa nì cachi Pablo ñà-cuú cuàhà ini-nè sàhà nècuàchi xiníndísá ndoó ñuu Tesalónica

¹⁷ Nsiùhù, yàha ga cuní-nsi sàà-nsi nàcòtò-nsi mii-nsiá, ñàni. Ndahví-nsi, vàchi xica ndoó-nsiá, doco siempre nsinúú ini-nsi mii-nsiá, mate có-xiní stnaha-nda iin ùi quivì. ¹⁸ Ñàyùcànduá, nì quida-nsi lucha sàà-nsi yucán. Yùhù, Pablo, itnii xichi nì cuní sài, doco nì sadi ñà-malu nùu-nsí. ¹⁹ (Doco màni cuàhà-nsiá nùu-nsi), vàchi ¿ana disàhà-xí cundua icúmì coo consuelu xì-nsi, te cudii cuàhà ini-nsi? Pues, divi mii-nsiá nduú ana disàhà-xí, vàchi sàhà mii-nsiá icúmì-nsí nihì-nsí iin ñà-vàha nùu Stoho-ndà Jesús, te cudii

gá ini-nsi quívi naxicocuñi-yà, te màcuìta-nda nùu-yá. ²⁰ Vàchi ndisa, sàhà mii-nsiá ndiaha sàstnùhù nihnú ini-nsi, te yáha ga cudú ini-nsi.

3

¹⁻² Daaní, después ni cachi-nsi chicá vaha sàa Timoteo ndé ndoó-nsiá, vachi có-cundéé gá ini-nsi ñà-ñacání ini-nsi nansa nihí-nsiá cuahàn, te cahan-nsi vátuni ndòo mii-nsi ñuu Atenas. Te Timoteo, ñani ndisa-nda nduú stná-nè, te xinúcuáchí stná-nè nùu Dios, cutnáhâ-né xi-nsi quidá stná-nè chuun ìi (dacuítia-ndà) razón ndiaha xí Cristu. Ñàyucànduá, (chicá vaha technuñ-nsi mii-né sàa-nè cahan-nsi), dandu chindee-né mii-nsiá, nacuahandee ini-nènsiá ñà-chicá fuerte ni cúnindisá vaha-nsia, ³ te màdi ndulocó-nsiá na quidá quini nèhivi xi-nsiá; vachi seguru icúmi-ndá yáha-nda ducán, inahá-nsiá. ⁴ Vachi na ndoó vá-nsi ndé ndoó-nsiá, ni cachi-nsi xi-nsiá ñà-icúmi-ndá yáha-nda vida quida nèhivi. Te divi ducán ni cuu xi-nsiá sàni xini-nsiá. ⁵ Ñàyucànduá, yùhù, ñà-ñacání guâ ini sàhâ-nsiá, ni technuñ Timoteo nùhù-nè (nàcòtò-nè mii-nsiá, dandu) nacachitnùhu-ne xí nansa yáha-nsia, a ìin-ni nihnú vaha ini-nsia mii-yá, á cóo, vachi yúhí-nsi dacà ñà-malu dìni-nsiá, te uun-ni ndòo chuun ni quida-nsi xi-nsiá. ⁶ Doco cóo, vichi sàni nsiaa tu-ne ñà-ni nùhù-nè ni nàcòtò-nènsiá, te iin razón vaha nduá sàni nacachitnùhu-ne xi-nsi, vachi iin-ni nihnú vaha ndisa ini-nsiâyà, te cuú stnahá ini-nsia sàhâ-nsiá. Te nsinúú stná ini-nsia nsiùhù, cachí-nè, vachi nacua yáha ga cuní nsiùhù sàa-nsi nàcòtò-nsi mii-nsiá, divi ducán ndohó stná mii-nsiá sàhâ nsiùhù. ⁷ Ñàyucànduá, mate ndohó-nsi yohó, te yáha-nsi cuahà vida, doco ndiaha gá sàni ndòo vaha ini-nsi, ñani, vachi sàni cundaà ini-nsi iin-ni nihnú vaha ini-nsiá mii-yá. ⁸ Cunaha-nsiá, dohó nduámà na ian natiácú-nsi (na nacúnitnùhu-nsi) iin-ni nchícùn vii-nsiá ichi Stoho-ndà Señor. ⁹ Te vichi ña cuahà guá naquimáni-nsi Dios sàhâ-nsiá! Te inahá-yá yáha ga cudú ini-nsi sàhâ-nsiá. ¹⁰ Ndui te ñuu xicàn tàhvi cuahà-nsi nùu-yá áma nihitáhvi-nsi nàcòtò gâ-nsi mii-nsiá, te ducán cui chindee gâ-nsi mii-nsiá ñà-cunindisá vaha ga-nsiá.

¹¹ Te vichi, xicàn tàhvi stná-nsi nùu Yua-nda Dios xi nùu Stoho-ndà Jesucristu ñà-ni dácundéhe-yá nsiùhù ichi sàa tu-nsi visita ndé ndoó-nsiá. ¹² Daaní, xicàn tàhvi stná-nsi nùu-yá ñà-chicá ni cúcuú stnahá ini-nsiá sàhâ-nsiá xi sàhâ nsidaa gá stná nèhivi nacua cuú stná ini nsiùhù sàhâ mii-nsiá. ¹³ Vachi nú ducán, dandu ñà-sàni nàcùnihu ìi ndisa ini-nsia cundua, te mà cóo gá falta xi-nsia nùu Yua-nda Dios na quívi naxicocuñi Stoho-ndà Jesucristu, te cutnáhâ-yá xi nsidaa nèhivi xí-yá.

4

Màsà nacání ini-ndà quida-nda iin falta xi iin nècuàchi ñahà

¹ Cuisi mindaa iñaha cachi gâ-nsi xi-nsiá, ñani. Sàni dacuahá-nsi mii-nsiá nansa ndiá icà-nsiá cundoo vii-nsiá ñuhivi, dandu cudú ini Dios sàhâ-nsiá. Pues vichi chinaha-nsi mii-nsiá, te sacúndáhvi-nsi nùu-nsiá ñà-chicá más quida-nsia ñà-jaàn cumplir. ² Vachi inahá vaha-nsia ñà-nduá ni dandácú-nsi nùu-nsiá na ní sandoo-nsi xi-nsiá, te ni cahan-nsi xi-nsiá cuenta xi Stoho-ndà Jesús. ³ Pues divi ñà-yohò nduá cuní-yá quida-nda sàhâ-ñà cunduu-nda nèhivi ìi xí-yá: divi ñà-màsà cahan-nda xi ni-iin nèhivi coní nándahà xi-ndà. ⁴ Cuní-yá cundaà ini-ndà nansa càcàn vii-ndà iin ana cundoo ñahàdihí-ndà, dandu iin-ni coo sahnu-nda xi-né. Te nsidaa nècuàchi ñaha dava ga, ni cóo stná tñùhù xi-nda nùu-né. ⁵ Màsà xího-nda coo-nda xi inga nècuàchi

ñahà. Màsà quidá ndevàha-nda xi mii-nda nansa ni nì cui, vâchi ñà-jaàn nduá quidá nèhivi còò Dios nùù-xí. ⁶ Te màsà quidá-ndá iin falta dan-dahví-ndà ñanìtnaha-nda, te quìhvi tñaha-nda xi nècuàchì vehe-ne, vâchi icúmí Stoho-ndà Señor nachitacuhá-yà sàhà nsidaámà. Ñà-jaàn sàni cachì-nsi xi-nsiá antes na ní chinaha váha-nsi mii-nsiá sàhájàn. ⁷ Ñâyùcàndüá, nacani ini-nsiá, ¿índü chuun sàni cana Yua-nda Dios ndohó? Pues divi sàhà-ñá coo ndoo anima-ndà, màdi sàhà-ñá quida ndevàha-nda xi iin nècuàchì ñahà. ⁸ Ñâyùcàndüá, nú ndoo ana cahíchi ini xi palabra yohó, pues màdi nèhivi úun nduú ana cahíchi ini-nè; còò, mii Dios cahíchi ini-nè, divi ana sàni sàhatahvi xi-ndà Espíritu Ìì-xí.

Cuàhà gá cuú stnahá ini nècuàchì ñuu Tesalónica sàhà-né

⁹ Vichi (sàni cundaà ini), divi Dios nduú ana nì chindee xi-nsiá ñà-cùù stnahá guá ini-nsiá sàhà-nsiá. Ñâyùcàndüá, còò necesidad tiai ni-iin palabra nùù-nsiá sàhájàn. ¹⁰ Vâchi ináhi cuú ini-nsiá sàhà nsidaa nèhivi xí Yua-nda Dios ndoo inicutu ladu xi-nsiá Macedonia. Doco cuní-nsi chicá más quida-nsia ducán.

¹¹ Nacua sàà-nsiá, cundoo manì-nsiá xi nèhivi. Cuisi chuun xi mii-nsiá cunsihi ini-nsiá, te quidachuún cuéyàà-nsiá oficiu xi-nsiá, vâchi divi ducán nì dándacú-nsi nùù-nsiá daa. ¹² Vâchi nú ducán ni quida-nda, dandu stná nècuàchì có-xiníndisá, quidañuhu stná-nèndó, te mà cóó stná ni-íñaha quidamanì nùù-ndà.

Nansa icúmí coo na naxicocuñ Jesús

¹³ Ñáni, cuní cundaà ini-nsiá sàhà compañeru-ndà sàni caxihì, nansa cuàhàn cuu xi-né, dandu mà cùhúun gá ini-nsiá sàhà-né. Vâchi nècuàchì có-xiníndisá, yáha ga cuhúun ini-nè sàhà nsii xi-ne, vâchi còò gá tñundé ini icúmí-né. ¹⁴ Doco ndohó, xiníndisá-ndá ñà-ndáa nduá ni xihì Jesús, te nì natiacu-yà, ñâyùcàndüá, divi ducán icúmí cuu stná xi ndohó nú xiníndisá-ndáyà na xihì-ndà, icúmí-ndá natiacu stná-ndà quida (Yua-nda) Dios. ¹⁵ Pues vichi cachítnùhu-nsi xi-nsiá iin razón nì quixi nùù Stoho-ndà Señor. Cunaha-nsiá, mate itiácu Ìì-ndà na sàà quìvi naxicocuñ-yà, doco mà códonuu-nda nùù nècuàchì sàni ndàhvà ñuhiví. Còò, ¹⁶ vâchi icúmí-yà nuu-ya ansivi quixi-ya, dandu tiacu-ndà ndàhì-yà dandacú-yà. Te tiacu stná-ndà tàchì iin àngel cusáhnù, te ndee sivi stná corneta xi Dios. Dandu nèhivi xí Cristu xínduu nsii, icúmí-né natiacu-nè primeru, (canacoyo-ne yavi xi-ne). ¹⁷ Daaní, nsidaa ndohó nèhivi (xí-yá) ndoo cutiacu daa, ndiachi stná-ndà nana-nda mahì vicò nacuatnaha-nda xi nsidaa nècuàchì nsii ma nàchicùn ichi-ndà mií-yá mahì ansivi. Ducán cundoo-nda cutnaha-nda xi-yá nicanicuahàn. ¹⁸ Jaàn ni inini-nsiá iin razón xi-ya. Ñâyùcàndüá, dansínúú tnahá ini-nsiá palabra yohó sàhà-ñá màsà cùhúun gá ini-nsiá (sàhà nècuàchì ni xihì).

5

¹ Doco còò necesidad tiaa guè nùù-nsiá sàhà ñà-ndüá icúmí coo quìvi vâxi xi-nda, ñáni, ² vâchi sà-ináha váha-nsiá nansa sàà quìvi xi Stoho-ndà Señor, ñà-cundua iin tiempo có-nìhnù ini-ndà, na ian quixi tècuìhnà (vehe-nda) ñuú, te có-nìhnù ini-ndà. ³ Vâchi meru quìvi cachì nèhivi dadí uun iá, còò ni-íñaha cuu xi-né, dandu nanáá quixi tñundoho cahnu-ma, na ian quesáhá dolor xi nècuàchì ñahà cuàhàn tùinuù mèé-xi, dandu (nèhivi có-ndóò tùha), mà cácu-ne. ⁴ Doco ndohó, màdi ichi ñáa nduá nchícùn-ndà, ñáni; ñâyùcàndüá

mà cúndúú quívi mà iin tiempu có-nìhnú ini-ndà. ⁵ Vàchi sàni dàtnúú Dios sàxínítnùní-ndà, te ducán nduá na ian xicánúú-ndá ndui, màdiá ñuú; cóo, vachi có-ndùú-ndà nèhivi xí ichi ñáa. ⁶ Ñàyúcàndúá, màsà quidá-ndá na quidá nèhivi xicá ichi malu mà, vachi mii-né, (có-ndùlócò-nè), na ian quidi-nè nduá. Doco ndohó, ni cúndóo túha-nda, te nacani sahnú ini-ndà. ⁷ Vachi nècuàchi quidi, ñuú xiquidi-nè, te necuachi xini, ñuú xihí-né (cuàhà xichi). ⁸ Doco ndohó, nècuàchi nchícùn ichi datnúú-yà sàxínítnùní-xi nduu-nda, te na ian ndui (nduú ñuú) nùú-ndà. Ñàyúcàndúá, xiñuhu nacani sahnú ini-ndà, te cunindisá vaha-nda mii-yá. Te ni cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, (dandu chindeámà anima-ndà, na ian quidá soldadu), ndixi-te dùhnú cáa (chindee xi anima-te). Daani, ñuhú stná-te iin mbelú cáa (chindee xi òni-té). Pues ducáni stná ndohó, íá iin tnùndé ini xi-nda (chindee xí sàxínítnùní-ndà), divi nduú tnùndé ini ñà-càcu-nda nùú Dios. ⁹ Vachi màdi ñà-nìhì-ndà castigu nduá sàni chitnùní ini-yà cuu xi-nda. Cóo, divi ñà-càcu-nda quida Stoho-ndà Jesucristu nduá sàni chitnùní ini-yà. ¹⁰ Vachi mii-yá, ni sàha-ya ni xihì-yà cuenta xi-nda sàhà-ñá nìhì-ndà cundoo-nda nùú-yá nicanicuahàn, a ducán nduu-nda nècuàchi itíacú, te ò nècuàchi sàni xihì, doco nsidaa-nda icúmí-ndá cundoo-nda nùú-yá. ¹¹ Ñàyúcàndúá, càhàn-nsià nacuahandee stnahá ini-nsià nacua quidá-nsià vichi.

Ultimo ñà-ndúú ley xi Jesús ni cachi Pablo xi nècuàchi ñuu Tesalónica nùú tutu yohó

¹² Sacúndáhví-nsi nùú-nsiá ñà-quidañuhu-nsiá nèhivi quidáchúún chuun ì xí mii-yá ndé ndoó-nsiá, ñáni, vachi nècuàchi xí-idònnù nduú-né, te sàha-ne mii-nsiá ichi váha. ¹³ Sàhà chuun ndiaha quidá-né xiñuhu coo cuàhà tnùñuhu xí-nsiá nùú-né, te cuu stná ini-nsiá sàhà-né. Te nsidaa-nsiá, ni cúndóo mání stná-nsiá.

¹⁴ Vichi chináhi mii-nsiá iin ùi gá iñàha icúmí-nsiá quida-nsiá, ñáni: xiñuhu cuàha-nsiá nècuàchi xicánúú xixín iin conseju víi: te nècuàchi cuhúún ini-xi, nacuahandee ini-nsiànè. Daani, nècuàchi tàñáha ga cunindisá víi, chindee-nsiànè. Cuàhà gá calma cundoo-nsiá xi nsidanicuú nèhivi. ¹⁵ Te nú quidá quíni-né xi-ndà, màsà náchítácùhà-ndà ñà-ndúá ni quida-ne. Cóo, cuisí-ni ni cúníhnú ini-ndà quida-nda ñà-ndúú iin ñà-vaha xi ñánitnaha-nda, a ducán nduú-né iin nècuàchi xiníndisá stná, te ò nècuàchi cóo. ¹⁶⁻¹⁷ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda contentu, te nsidanicuú tiempu ni cácan tàhvì-ndà nùú Dios, ¹⁸ te naquimaní stná-ndáyá sàhà nsidaa ñà-ndúá yáha-nda, vachi ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda nú nduu-nda ana nchícùn xi Jesucristu. ¹⁹ Màsà cádi-ndà nùú ñà-ndúá cuní Espíritu ì quida-ya (ini anima-ndà), ²⁰ te màsà cáhichi stná ini-ndà ñà-ndúá cachi nèhivi na dacáhàn Dios-né iin razón xi-ya. ²¹ Nsidanicuú chuun, xiñuhu ndàcàtnùhú váha-nda, a chúnú váha nduá, á cóo; te nú (sàni cundaá ini-ndà) chuun víi nduá, dandu divi ñà-jaàn ni cúnchícùn ndisa-nda. ²² Doco nsidanicuú chuun malu, cóo; nacoo dahuun-ndañá.

²³ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhiví quidá Yua-nda Dios. Te vichi xícàn tàhvì-nsi nùú-yá ñà-sàhà poder xi-ya ni sàá-nsiá cunihnu ì ndisa ini-nsiá. Cahnú gá Dios màsà cóo ni-iin falta nùú-nsiá ndé cachi sàà quívi naxicofuín Stoho-ndà Jesucristu. Màsà quidá-nsiá ni-iin falta ini anima-nsiá, ni ini stná sàxínítnùní-nsiá, ni sàhà stná ndahàsáhà-nsiá; iin-ni ni cóo víi nsidaájàn.

²⁴ Divi mii-yá sàni cana-yándó, ñàyúcàndúá vátùni cucumi-nda seguru ñà-quida ndisa-ya cumplir (nsidaa ñà-ndúá sàni cachi-yà xi-ndà).

²⁵ Ñáni, cuàhà gá xíquèn càcàn tàhvì-nsiá nùù Dios sàhà-nsí.

²⁶ Nacasàhú-nsiá xì nsidaa hermanu. Cuàha-nsianè iin saludu vaha.

²⁷ Yùhù, nùù Stoho-ndà Señor chináhí mii-nsiá ñà-nì càhvì-nsiá carta yohó cunini nsidaa nèhivì iin-ni cahvi stná xì-yá.

²⁸ Ni cúcúmí cuàhà-nsiá gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ûi Nî Tiaa Saŋ Pablo nùu Nèhivì xí Dios Ndoó Ñuu Tesalónica

¹⁻² Yùhù Pablo, xì Silvano, xì stná Timoteo, cásàhù-nsì xì nsidaa mii-nsiá nècuàchì ñuu Tesalónica nchícùn xì Yua-nda Dios xì Jesucristu, vâchi cahvi-nsiáyâ. Pues vichi nî cunimàni-yâ mii-nsiá; contentu nî cúndóo-nsiá quida-ya.

³ Nsiùhù, nicanicuahàn icúmí-nsì naquimanì-nsì mii-yâ sàhà-nsiá, ñàni. Te ñà-jaàn ndiá icà-nsì quida-nsi, vâchi nsiquívì chicá más xiníndisâ ví-nsiá, te chicá cuú stnahá stná ini nsidaa-nsiá sàhà-nsiá. ⁴ Ñâyùcàndüá, na xicánúú-nsì sàhàn-nsì visita ndé natácá nèhivì xí Dios, cudü ini-nsì nacaní-nsì xì-né nansa quidá-nsiá, iin-ni xiníndisâ vâha-nsia, te quidándéé stná ini-nsia, mate quidá quíni nèhivì xì-nsiá, te yâha-nsia tnùndoho quidá-né.

Nèhivì dandoho-xi-nda vichi, icúmí-nè ndoho stná-nè quívì naxicocuñ Jesú

⁵ Cunaha-nsiá, sàhà-ñâ quidándéé víi ini-nsia na ndohó-nsiá, seña nduájàn ñà-después icúmí Dios nsidandaà-yâ sàhà-nsiá iin modo ndiaha, dandu natüi-nsia nùu-yâ, te yâha-nsia ñuhivì ìì xí-yâ. Vâchi (ináhî) divi sàhà-ñâ nchícùn-nsiá ñuhivì ìì mà, ñâyùcàndüá dandohó nèhivì-nsiá vichi. ⁶ Sàhámâ cuiñi ñà-ndiá icà coo cundua na dandohó-yâ nèhivì dandoho-xi-nsiá. ⁷ Mate quini quidá-né xì-nsiá vichi, doco icúmí-yâ cuàhatahvì-yànsiá ñà-vâha ndiá icà-nsiá ñihì-nsiá, vâchi icúmí-nsiá cutnahá-nsiá xì nsiùhù nàcúndoo ndi-aha-nda paz quívì naxicocuñ Stoho-ndâ Jesús. Icúmí-ndâ cuni-ndâ mii-yâ na nuu-ya ansivi, cutnahá-yâ xì ángel fuerte xi-ya. ⁸ Mahì ñuhu xíxìn icúmí-yâ nuu-ya, dandu ñihì nèhivì có-nàcúnì xì Dios castigu xiñuhu ñihì-né, vâchi có-ndùlócô-nè sàhà razón ndiaha xí Stoho-ndâ Jesucristu. ⁹ Ñâyùcàndüá, icúmí-nè danàà-né; nicanicuahàn icúmí-nè ndoho-ne; vâchi icúmí-nè cuxica dahuun-ne nùu-yâ; mà cúndóo-né cuni-nè cusahnú ndiaha-yâ. ¹⁰ Doco ndohó nèhivì ìì xiníndisâ-xí-yâ, cuàhà gá icúmí-ndâ tavà-ndâ tnùñuhu xí-yâ, te naquimanì stná-ndáyâ quívì naxicocuñ-yâ. Pues ducán icúmí-ndâ quida-nda, nsiùhù te mii-nsiá, vâchi stná mii-nsiá nî xiníndisâ-nsiá na ní sàà-nsi nî cachitñuhu-nsi xì-nsiá sàhà-yâ.

¹¹ Ñâyùcàndüá, nicanicuahàn xicàn tàhvì-nsì nùu-yâ sàhà-ñâ vâtùnì ndee vâha-nsia nùu-yâ, vâchi sàni cana-yàndó (sàà-ndâ nùu-yâ). Te xicàn tàhvì stná-nsì ñà-chindee-yâ mii-nsiá xì poder xi-ya, te ducán ñihì-nsiá quida ndisa-nsia nsidaa ñà-vâha ñihnú ini-nsia quida-nsia xì nsidaa stná obra cuni-nsiá quida-nsia ñà-xiníndisâ-nsiáyâ. ¹² Vâchi nú nî quidá-nsiá ducán, dandu chicá más quee tnùñuhu xí Stoho-ndâ Jesucristu. Daaní, stná mii-nsiá, sàhà gracia xì Yua-nda Dios xì Stoho-ndâ Jesucristu, icúmí-nsiá quee stná tnùñuhu xí-nsiá.

2

Nansa icúmí ndecunu contra xi Cristu, te dandahví-te nèhivì có-nchícùn xi ley xi-ya

¹ Vichi cuàhìn càhìn xì-nsiá sàhà quívì naxicocuñ Stoho-ndâ Jesús, te nacuatnaha-nda nùu-yâ, ñàni. Pues sacúndahví-nsì nùu-nsiá ² ñà-màsâ yúhî-nsiá nú cachí nèhivì ñà-vichi sàni sàà quívì xí Stoho-ndâ Señor. Còo,

màsà nácání ini-nsiá, (vàchi có-nduá ducán). Mate cachí-nè divi Espíritu ìlì xí Dios nì cachitnùhu xi-né, te ò ducán cachí stná-nè na cáhàn-nè sàhù, te ò cachí-nè iá carta nùù-nsí cachí ducán, (doco cóò, màsà cúnindisá-nsiánè).³ Màsà cuàha-nsia dandahví ni-iin nèhivì mii-nsiá ni-yuhu; vachi mà cú quixi quivì mà dècuèndè cachí sàà iin tiempu quesaha cáhàn cuàhà nèhivì ñiquì Dios, dandu ndecunu iin tiàa nihnú inì-xì micuísì cuàchi. Doco tèmà, mà cú nìhì-té càcu-tè nùù andea.⁴ Vachi icúmí-té cuni ùhì-te nsidaa ñà-nduá cahví nèhivì nduú dios xi-ne, te ducán stná nsidaa inga iñaha cahví-né, vachi chicá ndiaá mii-té cachí-te. Te icúmí stná-te màcòò-tè veheñùhu cahnú xí Dios, te cachí-te xi nèhivì ñà-cuisi mii-té ndiá icà-né cahví-né.

⁵ ¿A sàni nandòdó-nsiá ñà-jaàn? Vachi divi chuun jaàn ní chinahì mii-nsiá na nisa ìe ndé ndoó-nsiá.⁶ Te vichi ináhá stná-nsiá ndiá nduá sadí nùù tèmà ñà-mà cùù ndecunu-tè vichi. Doco na sàà meru quivì xí-te, dandu ndecunu-tè.⁷ Doco dècuèndè vichi, sà-íá ley malu xi-tè ñuhivì yohó, mate quidáchuún dèhá. Te divi ducán icúmí coo dèhá` dècuèndè cachí cuxio ana (sadí xì nùù-té).⁸ Dandisá ndecunu vate-té, divi tè-nihnú-guá inì-xì micuísì cuàchi. Doco icúmí-té cui-te quida tàchì Stoho-ndà Señor, vachi icúmí stná-yà natùì-ya, te yáha ga ndiaha cunchii-yá na quivì naxicocuñin-yà, te divi sàhájàn icúmí-té ndañuhu-té.⁹ Cunaha-nsiá, divi ñà-malu Satanás nduú ana icúmí chindee xi-té ñà-ndecunu-tè ñuhivì yohó. Te divi sàhà poder xi quisi mà icúmí-té quida-tè nsidanuu clase milagru xi-té ñà-ndulocó nèhivì, te cunindisá-nète. Doco nsidaámà, ñà-tnùhù cundua.¹⁰ Te sàhà-ñá malu guá-te, icúmí-té dandahví dahuun-tè nsidaa nèhivì icúmí sàà ndañuhu anima-xì. Divi sàhà-ñá cahíchi ini-nè palabra ndàcuisi xí Dios cunduamà, vachi cóni cùù ini-nè sàhà palabra cuàhàn dacácu xi-né nì cúì.¹¹ Ñàyùcànduá, icúmí-yà nacoò dahuun-yanè sàhà-ñá dàcà sàxiníftnùnì-nè, te cunindisá-né palabra tnùhù xí tèmà.¹² Doco ducán icúmí coo sàhà-ñá nìhì nsidaa nèhivì mà castigu nacua ndiá icà coo xi-né, vachi có-xinindisá-né palabra ndàcuisi; cóò, cuisì ñà-có-ndiáá cudfì ini-nè cunchicùn-nè.

¹³ Doco mii-nsiá, cúù ini Dios sàhà-nsiá, ñàni. Ñàyùcànduá ndiá icà stná-nsi naquimanì-nsí mii-yá sàhà-nsiá, vachi dècuèndè tiempu chicá antes sàni chitnùnì ini-yà càcu-nsia nùù-yá. Te icúmí-nsià càcu ndisa-nsia, vachi sàni nduhì anima-nsiá nì quida Espíritu ìlì xí-yá na ní xinindisá-nsiá ñà-nduú palabra ndàcuisì.¹⁴ Te divi sàhà ñà-nì sàà-nsiá càcu-nsia mà, ñàyùcànduá nì cana-ya mii-nsiá na ní cachitnùhu-nsi xì-nsiá ñà-nduú razón ndiaha xí-yá, vachi cunì-yá cutnahá stná-nsiá xì Stoho-ndà Jesucristu cundoo-nda xi-yá ndé ndiaha guá iá nsidaa iñaha.

¹⁵ Ñàyùcànduá, iin-ni cunihnu vaha inì-nsia mii-yá, ñàni. Te iin-ni quida stná-nsiá cumplir ñà-nduú ley nì chinaha-nsi mii-nsiá, a ducán nduá ñà-nì inini-nsia nùù-nsí, te ò ñà-nduá nì cahví-nsia nùù carta nì tiaa-nsi.¹⁶⁻¹⁷ Te vichi xicàn tàhvi-nsí nùù Stoho-ndà Jesucristu xì nùù Yua-nda Dios, vachi divi-ya nduú ana nì quida iin obra ndiaha sàhà-ndà ñà-mànì guá-ndà nùù-yá, vachi nì sàhatahvi-yándó gracia xi-ya, te ducán vátùnì nacuañandee ini-ndà nicanicuahan, te ndiaha gá stná iá tnùndé ini (icúmí-ndá vichi. Pues) divi nùù mii-yá xicàn tàhvi-nsí ñà-nì nàcuàhandee ini-yànsià càhàn-nsiá micuísì ñà-íá viì, te cuisì ñà-nduú chuun viì nì quidá stná-nsiá, xicàn tàhvi-nsí.

Nansa ni xicàn Pablo ñà-ni càn tàhvi nècuàchì ñuu Tesalónica sàhà-né

¹ Ñà-yohó cachí guè xì-nsiá, ñáni. Sacúndáhvî nùu-nsiá ñà-ni càn tàhvi-nsiá nùu Dios sàhà-nsí ñà-vàtùni ñhì-nsí dacuítì-nsí palabra ì xì Stoho-ndà Señor nsidanicuú xaan. Te càn tàhvi stná-nsiá sàhà-ñá ni cóo tñùñuhu xí nèhivì sàhà palabra mà nacua ni quida mii-nsiá. ² Daaní, càn tàhvi stná-nsiá sàhà-ñá vátùni càcu-nsi nùu nèhivì malu, vachi màdì nsidaa nèhivì nduú nèhivì xiníndísá. ³ Te vátùni cahvi-nda xi-yá, vachi icúmí-yá nacuahandee ini-yá anima-nda, te nacuidahan-yándô nùu ñà-malu. ⁴ Ñàyúcàndúá, cahví-nsí xi-yá sàhà-nsiá; ináhá-nsí ñà-iin-ni icúmí-nsiá quida-nsia cumplir ñà-ndúá ni chinaha-nsí mii-nsiá, divi nacua sàquidá-nsiá vichi. ⁵ Doco xicàn tàhvi-nsí nùu Stoho-ndà Jesucristu ñà-chicá ni nsínúú iní-nsia ñà-cuàhà guá cuú ini-yá sàhà-nda, te chicá ni sàa-nsiá quidandee stná ini-nsiá nacua ni quida mii-yá.

Màsà cundóo xixín-nda ñuhivì

⁶ Nú iá iin compañeru-nsiá tùha cacanuú xixín, te có-cùnì-nè cunchicùn-nè ñà-ndúá ni chinaha-nsí mii-nsiá, dandu màsà cútnáhâ gá-nsiá xì-né. Nsiuhù ndácùcahan-nsí quivì Stoho-ndà Jesucristu, te cachí-nsí xì-nsiá ñà-nacoo-nsianè, ñáni. ⁷ Vachi ináhá-nsiá nansa ndiá icà-nsiá quida-nsia, divi nacua nisa quida stná nsiuhù na ní sandoo-nsí xì-nsiá, cóni sácúduásán-nsí. ⁸ Màdì uun-ni ni ñhì-nsí ñà-ndúá ni saxixi-nsi; cóo. Ndui te ñuu nisa quidachuún-nsí, ndè nisa xàví tehe-nsí sàhà-ñá màsà cuáhachuún-nsí mii-nsiá, ⁹ mate icúmí-nsí derechu càn-nsí ñà-chindee-nsiá nsiuhù, doco cóo. Ni quidachuún-nsí sàhà-ñá cundaà ini-nsiá ducán xiñuhu quida stná mii-nsiá. ¹⁰ Vachi ñà-yohó nduú ley ni sàha-nsi mii-nsiá na ní sandoo-nsí xì-nsiá: nú có-cùnì nèhivì quidachuún-né, cóo derechu icúmí-né (càn-nsí) ñà-cuxi-ne. ¹¹ Vachi sàni xinitnùhu-nsi ndoó dava compañeru-nsiá xicánúú xixín, có-quidáchúùn-né, cuisì daquíhi yuhù-né nùu chuun xi dava ga nèhivì. ¹² Ñàyúcàndúá, nsidaa mii-nsiá nècuàchì quidá ducán, ni cúníní-nsiá, vachi cuenta xi Stoho-ndà Jesucristu cáhìn, te cachí xiñuhu quidachuún-nsiá, te cundehè-nsiá chuun xi mii-nsiá, dandu cuenta xi mii-nsiá cutiacu-nsiá. Ñà-jaan nduá dandacuú nùu-nsiá.

¹³ (Vichì cáhìn xì nsidaa-nsiá), ñáni: iin-ni ni cunchicùn-nsiá quida-nsia nsidanicuú chuun vii, te màsà cúñáhâ-nsiá quida-nsia ducán. ¹⁴ Doco nú iá iin compañeru-nsiá có-ndùlócô sàhà ñà-ndúá cachí-nsi nùu tutu yohó, dandu cundehè-nsiá ana nduú-né, te màsà cútnáhâ gá-nsiá xì-né. Nacoo-nsianè áma sàa-nè cucahan nùu-né. ¹⁵ Doco màsà cundéhe ùhì-nsianè; cóo. Cuàha-nsianè ichi váha na ian cáhàn-nda xì iin ñani-nda.

Ultimo ñà-ndúá ni cachì Pablo xì nècuàchì ñuu Tesalónica na ní xicàn tàhvi-né nùu Dios sàhà nècuàchimâ

¹⁶ Pues vichi xicàn tàhvi-nsí nùu Stoho-ndà Señor ñà-iin-ni ni cundóo-nsiá contentu nsidanicuú quivì, ndéni ni cui ni cundóo-nsiá, vachi mii-yá, (cudí iní-yà) chindee-yándô cundoo-nda contentu ducán. Pues vichi ní ndóo nsidaa-nsiá xì-yá nicanicuahàn, (ñáni). ¹⁷ Yuhù nduí Pablo, te casàhúì xì nsidaa-nsiá. Ndahá mií tiaí saludu yohó, vachi divi nduú seña tiaí nùu nsidaa carta xi; ducán nduú modo tiaí (firma xi).

¹⁸ Ni cúcúmí nsidaa-nsiá cuàhà gracia xi Stoho-ndà Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pablo nùu Timoteo

¹ Yùhù nduí Pablo, te casáhùì xì mii-ní Timoteo. Yùhù nduí iin apóstol xicánúu chuun xì Stoho-ndà Jesucristu, vàchi ducán nì chitnùní ini mii-yá xì Yuamàni-yá, divi ana nì dácácu xi-nda, te vichi iá ndisa tnùndé ini xi-nda nùu-yá. ² Te vichi tiaí tutu yohó nùu mii-ní Timoteo, vàchi sàni xinindisá stná-ní (ichì-yá), te quidá ndisè cuenta nahì dèhi nduu-ní. Pues vichi xicàn tàhví nùu Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cùnì màni-yá mii-ní. Nì cùndéhe ndahví-yà mii-ní, te iin-ni nì coo-ní contentu xicàn tàhví.

Ñà-nduá nì cachi Pablo xì Timoteo sàhà nèhivì chináhá iin ichì có-nduú ndisa ichì Jesús

³ Na ní quihin ichì cuàhìn ladu Macedonia, nì xiquèn ñà-ndòo chii gá-ní ñuu Éfeso sàhà ñà-cachì-ní xì dava tiaa yucán ñà-màsà chináhá gá-nè ñà-có-nduú ñà-ndáa. (Pues nacua nì cachì xi-ní daa, divi ducán quida-ní vichi.) ⁴ Cachì-ní xi-nè ñà-màsà ndúlócò-nè sàhà cuentu nacáni nèhivì, nì sàhà stná lista xi cuàhà xii-nda, vàchi còò fin xi ñà-jaàn, te còò stná nì-iin chuun vaha quidá stná, cuisì ñà-dacuáa xì nèhivì nduá. Nì có-chindéamandó cunucuachi víi-nda nùu Dios, vàchi cuisì fe xi-nda nduá chindéé xí-ndá quida-nda ducán.

⁵ Doco ¿indú-ñá disáhà-xí sàni sàcùnaha-nda chivàha-nda palabra ìì xí-yá? Pues divi sàhà ñà-ndundoo cuàchi anima-ndá, dandu cunihu vii ini sàxinítñùni-ndá, te cunihu vaha ndisa ini-ndáyá, vàchi nú ducán, dandu sàa stná-ndà cucuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. ⁶ Doco dava nèhivì, có-quidá-nè cumplir ducán, ñàyúcànduá, sàni tùcù-nè inga ichì, te vichi ndoó-nè cáhàn cáhàn-nè chináhá-nè nèhivì, doco còò ni-ñàhà níhi ndèè-nè. ⁷ Maestro chináhá vii xi ley ìì nduú-né cahan-nè, doco ni mii-né có-cùndáa ini-nè ñà-nduá dacuahá-nè, mate ndee gá cáhàn-nè (xì nèhivì).

⁸ Ináhá-ndá, vaha ndisa ley xi mii-yá, doco nú cuàhàn-ndà chinaha-ndáñá, dandu xiñuhu chinaha-ndà nacua ndiá icà-ndà. ⁹ Te ináhá stná-ndà cóni cùyúcùn ley mà sàhà-ñá cadià nùu nècuàchi nihnú ndàcuisì ini-xi; còò. Sàhà-ñá cadiè nùu nèhivì cuàchi, ñàyúcànduá nì cuyucán. Vàchi ndoó nèhivì nihnú chicúehè ini-xi, có-iníni-né ley xi-ya, vàchi cahíchi ini-nè ley mà, te quidá ndevàha-ne cuàchi. Malu-nè, vàchi có-ndúlócò-nè sàhà ichì-yá. Dava-ne, dècuèndè caní stná-nè ana sahnú xí-né, te ò sahní stnahá-né. ¹⁰ Tùha-ne cundoo ñahá xí-né. Te ò dava-ne nduú tiaa nihnú ini-xi na ian nihnú ini nècuàchi ñahà, te dava-ne, xidàcuihná stnahá-né; tnuhu gá stná dava-ne; có-cáhàn sahnú-né. Sàhà nsidaa nècuàchimà nì cuyucun ley ìì xí Dios, sàhà-ñá màsà quidá gá-nè ñà-nduá sàni cachì jaàn, te ò ndéni ñàhà có-lá nacua cachì palabra ìì.

¹¹ Te palabra mà, divi nduú razón ndiaha cáhàn yùhù; vàchi nùu Dios ndiaha xi-nda sàni nihítàhví ñà-càhìn razón mà xì nèhivì. ¹² Te vátùni nì nihíndéi quide chuun jaàn, vàchi nì nacuañandee ini-yà yùhù. Ñàyúcànduá, naquimání mii-yá, divi Stoho-ndà Jesucristu. Ansvéhé-yà, nì ndenihi-ya yùhù ñà-nduú iin nècuàchi seguro, te ñàyúcànduá nì sàha-ya yùhù chuun ndiaha jaàn. ¹³ Yùhù, ndisa, antes ni sacahàn ndevàhi diquì-yá, te nisa quida quini xi nèhivì xí-yá; yáha ga dana nisa ìe. Doco nì indehè ndahví-yà yùhù, vàchi sàhà-ñá cóni-cùndáa ini, ñàyúcànduá nisa quide ducán, vàchi tañáha ga sàni cunindisè.

¹⁴ Dandu cuàhà gá nì sàhatahvi Stoho-ndà Jesucristu gracia xi-ya, te nì nihí

nì xinindisé mii-yá; nì quesahí cuú inì sàhà-yá. ¹⁵⁻¹⁶ Vàchi nì nuu-ya ndé ñuhiví yohó sàhà-ñá dacácu-ya ndohó nècuàchì iá cuàchi-xi. Palabra ndàcuisì nduájàn, te nsidaa-nda xiñuhu cunindisa-ndañá. Te yùhù, mate nècuàchì chicá malu nì sandui, doco nì indehè ndahví-yá yùhù. Te ¿ìndù chuun? Divi sàhà-ñá cundaà ini nèhivì ñà-cuàhà guá quidándéé ini-yá sàhà iin ana chicá (có-quidá víi). Dandu nèhivì vaxi después, cunindisá stná-nè mii-yá nacua nì quida yùhù, te cucumi stná-nè vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁷ Sàhà nsidaájàn, nicanicuahàn xiñuhu tavà-ndà tnùñuhu xí-yá, te naquimanì stná-ndáyá, vachi único ana cusáhnù nicanicuahàn nduú-yá; mate có-tùí-yá cundehe-ndà, doco iin-ni iá-yá nicanicuahàn. Mindalini Dios nduú-yá, te ncchichí sàstnùhù-yá.

¹⁸ Nahi dèhi nduu-ní, Timoteo, te chináhí mii-ní ñà-quida-ní nacua sàni cachi xi-ní. Te divi ducán nì cacachi stná razón ndiaha nì quixi nùu Dios daa, te nì cachtnúha sàhà-ní. Ñàyùcàndúá, nsinuu vaha inì-ní ñà-nduá nì cachi palabra mà, vachi sàhámà vátùni nìhì-ní cuahàndee gá inì-ní (sàhà chuun ìi xí-yá), na ian sàhandee fuerte ini iin soldadu quidá víi chuun-xi, ducán quida-ní. ¹⁹ Màsà nácóó-ní ñà-xinindísá víi-ní. Cunsihì inì-ní sàhà anima-ní ñà-nì cóò víiá, vachi dava nèhivì, sàhà-ñá có-ndùlócò-nè sàhà anima-nè, ñàyùcàndúá có-xinindísá víi gá-nè. Te ñà-jaàn ndisa nduá tnùndoho. ²⁰ Òi tiàa sàni quida ducán nduú Himeneo xi Alejandro. Ñàyùcàndúá, sàni nacoo dahuin-nè ñà-coo-ne ndahà ñà-malu áma sàà-nè cundaà ini-nè ñà-mà vaha càhàn ndevàha-nda sàhà ichì Dios.

2

Ñà-nduá nì cachi Pablo sàhà nansa càcàn tàhvi-ndà nùu Dios

¹⁻² Primeru cachí xi-ní ñà-xiñùhù càcàn tàhvi-ndà nùu Dios sàhà nsidaa nèhivì. Cuàhà gá càcàn tàhvi-ndà sàhà nècuàchì cusáhnù nùu ñuu-ndà xi sàhà stná nsidaa ana nihí chuun. Càcàn tàhvi-ndà sàhà nsidaa-né áma chindee Dios-nè. Te naquimanì stná-ndà mii-yá sàhà-né áma nihì-ndà cundoo cuéyàà-ndà ñuhiví, cóò ni-ìñàha màsà yáha-nda, te iin-ni cahví víi-ndáyá, dandu quida vii-ndà nacua ndiá icà-ndà. ³ Vachi nsidaámà, chuun vaha nduá nùu Dios, te divi nduhá cudí ini-yá sàhà-xí. Mii-yá nduú ana nì dacácu xi-nda, ⁴ te cunì stná-yá càcu anima nsidaa stná nèhivì; cuní-yá sàà stná-nè cundaà vaha ini-nè ñà-nduú palabra ndàcuisì xí-yá. ⁵⁻⁶ Vachi imindaa Dios iá, te imindaa ana càhàn nihni sàhà-ndà nùu-yá, divi nduú Jesucristu, vachi mii-yá, nì nanduu-ya iin nèhivì, te nì sàha-ya vida xi-ya nì xihì-yá cuenta xi nsidaa-nda sàhà-ñá dàñà-ndà nùu cuàchi-nda. Ndoó testigu, te sàhámà meru tiempo vaha nì datúí-ne palabra mà nùu nèhivì. ⁷ Ñàyùcàndúá, nì ndacu nùu stná yùhù ñà-cacanui cachitnúhì xi nèhivì palabra mà. Ñà-ndàá nduá cachí, có-nduá tnùhu, ináhá Cristu, divi nùu mii-yá nì nihí chuun ma ñà-chinahì nèhivì nsidaa ñuu nansa iá palabra ndàcuisì ndiá icà-né cunindisá-né.

⁸ Nsidanicuú lugar (ndé natácá-nsià), yùhù cuní càcàn tàhvi nècuàchì tiàa nùu Dios. Doco nú cuahàn-nè càcàn tàhvi-né nùu-yá, te chitanini-ne ndahà-né (nùu-yá), dandu nì cundúú-né nèhivì iá ndoo anima-xi, nèhivì có-xidá inì-xi; nì màsà cundúú stná-nè nèhivì iin ùhì stnahá. ⁹ Te nècuàchì ñàhà, cuiisì estilu iá vii nì cóò sicoto ndixi-né, iin estilu có-ndàa quini, iin modo mà cuítnúhu nèhivì-né. Te màsà (dáyàha-ne) natnii vico-né òinì-né, nì màsà ndúcútú cuàhà-né xi oro, ò yùu mina, ò vestidu (yáha ga ndiaá). ¹⁰ Cóò, anima-nè nì cóò víi chicá vaha sàhá ducán quida-ne cuàhà obra, vachi ducán

xiñuhu quida nsidaa ñahà cachí cahvi ndisa xi Dios. ¹¹ Te na ndoó-né iníní-né chináhá nêhiví (palabra xi-ya), dandu ni cúndóo dadí-né, te ni quidá-né cumplir ñà-ndúá cachí palabra mà. ¹² Te có-sâhi chinaha nêcuàchì ñahà, ni có-sâhi dandacú stná-né iin chuun nùù nêcuàchì tiàa; còó. Icúmí-né cundoo dadí-né. ¹³ Vâchi dihna nêcuàchì tiàa Adán ni quidavâha-ya, màdi nêcuàchì ñahà Eva. ¹⁴ Te màdi Adán nduú ana ni dândâhví (ñà-malu), còó; nêcuàchì ñahà nduú ana ni xinindísá tnùhu xi-sì, te ducán ni xida cuàchi-ne. ¹⁵ Doco iin nêcuàchì ñahà quiví vichí, nú iin-ni xiníndísá víi-né, te cuú ini-né sàhà (nêcuàchì vehe-ne), dandu vâtùni càcu-ne na túnuu mée xi-ne ñuhiví. Doco iin-ni ni coó sahnú ini-né, te coo ì stná ini-né, dandu càcu-ne na quesaa mée xi-ne.

3

Índù clase nêhiví xiñuhu cunduu iin tiàa cunuù nùù nêhiví xí Dios

¹ Nú cuní iin tiàa ñihí-né chuun cunuù-né nùù nêhiví xí Dios, dandu vâtùni, vâchi ñà-ndáa nduá, iin chuun ndiaha nduá. ² Ñâyúcândúá, nêcuàchì cuàhàn ñihí chuun cunuù mà, icúmí-né cunduu-ne iin nêhiví còó falta xi, iin nêhiví imíndaa nêcuàchì vehe-xi. Xiñuhu cunduu-ne nêcuàchì sahnú ini-xi, iin nêcuàchì iá tnùñuhu-xí; màsà cúndúú-né nêcuàchì quidá escándalo. Te xiñuhu stná ñà-cunduu-ne iin tiàa cudú ini-xi dayáha visita vehe-ne. Te xiñuhu stná cunduu-ne ana tûha chinaha vâha xi nêhiví. ³ Màsà cúndúú-né nêcuàchì tûha xini, ò iin nêcuàchì tûha caní stnahá, còó; nêcuàchì vâha ini-xi ni cúndúú-né, nêcuàchì màni ini-xi. Te màsà cúndúú-né iin ana tûha nàá stnahá, ò iin ana tòó xi dihùn. ⁴ Iin tiàa dandacú víi nùù nêhiví vehe-xi ni cúndúú-né; xiñuhu cunini vil dêhe-ne, te ni coó stná tnùñuhu xán nùù-né. ⁵ Vâchi nú mà tûha iin tiàa dandacú víi-né nùù nêhiví vehe-ne, dandu mà cúí cunuù víi stná-né nùù nêhiví xí Dios. ⁶ Te cuidadu ni coó stná-ní ñà-màsà cúndúú-né iin ana làcà saa-ní ni quihin ichi-yá, còtó cutuxi ini-né cuàhà gá ndiaá-nè, vâchi nú ducán, ñà-sàni xidacuàchi-ne cundua nacua ni cuu xi ñà-malu. ⁷ Daaní, ni cúndúú stná-né iin ana icúmí tnùñuhu nùù dava ga nêhiví ñuu-né; vâchi nú có-quidá víi-né nùù nêcuàchì ñuu-nemà, dandu mà úhi daquée cuàchi nêcuàchimà dìquì-né, te ducán ñà-sàni quida ñà-malu ganar cundua.

Índù clase nêhiví cunduu nêcuàchì ñihí chuun xinúcuáchí nani diácono

⁸ Daaní, stná nêcuàchì xinúcuáchí dasán obra, ni cécúndúú stná-né nêcuàchì tnùñuhu, nêcuàchì cumplidu ndisa. Màsà cúndúú-né nêcuàchì xihí cuàhà vinu; ni màsà cúndúú stná-né nêcuàchì cuú ini-xi sàhà dihùn; còó. ⁹ Xiñuhu cunduu-ne nêcuàchì cunsihí ini-xi sàhà anima-xi ñà-ni còó víiá. Te iin-ni ni cunchícun stná-né ndudu ì ni dátú Dios nùù-ndà ñà-cunindisa-nda. ¹⁰ Te nú cuàhàn-né cunucuachi-né ducán, dihna xiñuhu quidachuín chii-né chuun ma, dandu nú còó ni-iin falta xi-ne, dandu vâtùni ndòo ndisa-ne xi cargu mà. ¹¹ Stná nêcuàchì ñahà (cunucuachi ducán), xiñuhu cunduu stná-né nêcuàchì tnùñuhu, màdi nêcuàchì tûha cuitnùhu, còó; nêcuàchì sahnú ini-xi ni cúndúú-né, nêcuàchì mà tûha dandahví ni-iyuhu. ¹² Nêcuàchì tiàa xinúcuáchí, míndaa ñahádhí-né ni cécúmí-né, te ni cúndúú stná-né ana dandacú víi nùù dêhe-xi, xi nùù nsidaa gá nêhiví vehe-ne. ¹³ Vâchi nú ni cúnúcuáchí víi-nda chuun xi mii-yá, dandu ñihí-ndà iin gradu ndiaha (nùù-yá), te ñihí stná-ndà ñà-mà yúhí gá-ndà càhàn-ndà sàhà Jesucristu, nansa xiníndísá-ndâyá.

Nansa ni cachi Pablo ndià disàhà-xí ni tìaa-ne carta yohó

¹⁴⁻¹⁵ Yâchì sài jaàn ndé iá-ní cahín, doco nú ni cueé cuàhí coi yohó, dandu siquiera sàni tiai iin ùi ñàhà ñà-cundaà vâha ini-ní nansa cacanuú vâha-ní.

Vàchi ndohó, iin-ni nêhivi nihnú vâha ini xî Dios xînduu-nda; te mii-yá, mindaa ana itíacú nicanicuahàn nduú-yá. Te sàni cana-ya nsidaa-nda ñà-cunduu-nda nêhivi xî-yá. Te icúmí stná-ndà palabra ndàcuisi xî-yá, ñâyùcàndùá inùù-ndañá, te ndiaá-ndañá. ¹⁶ Ndisa, ñà-ndàá nduá, ndiaha gá palabra sàni dàtúi-ya nùù-ndà, vâchi nacáníá nansa ni nanduu-ya nêhivi, te ni xini nêhivi ñuhiví-yá. Te sàhà Espíritu ìi ni cundaá ini-nê, còò falta xi-ya. Daaní, stná àngel xi-ya, ni xini stná-nèyá, dandu ni dàcútià nêhivi razón sàhà-yá mahì nêhivi ndoó cuàhà ñuu ñuhiví yohó, te cuàhà gá-nè ni xinindisá stná xî-yá. Daaní, mànuhù-yá ansivi ndè gloria xi-ya.

4

Nansa coo palabra tnùhu cùitià na sàà quivì xinu tiempu yohó

¹ Claru cachìtnùhu Espíritu ìi xî Dios nansa icúmí coo quivì xinu tiempu yohó. Dava nêhivi, dècuèndè sàà-nè nacuaà-né ñà-nduá xiníndisá-né, cachì-yá, dandu cunchicùn-nè ñà-tnùhù cacachi ñà-malu, vâchi cunindisá-né nacua cuníà cunindisá-né. ² Te tiàa icúmí dacuaaha-xi-né ducán, vâha gâ-te datiaá-te, doco tnùhu cundua cachì-te. Mà cúí gá mànihì ìni-te indù chuun nduú iin chuun vâha, vâchi mà cúú gá sàxinítnùni-te sentir, na ian (xíhi) iin quisi ndé dúcùn tnuni. ³ Te cuàhàn-te cachì-te xi nêhivi ñà-cuàchi nduá cucumi-nda ñahàdihí-ndà, te cuàchi nduú stná ñà-caxi-ndà dava ñà-nduá saxí-nda, cachì-te. Doco nsidaa ñà-itiácú-ndà, ñà-nduá ni quidavâha Dios nduá; nùù mii-yá vâxan, ñâyùcàndùá vâtùni cutiacu-ndañá nú naquímání-ndàyá sàhà-ñá, vâchi xiníndisá-ndá (ichi-yá), te ináhá-ndá ñà-nduú palabra ndàcuisi. ⁴ Vâchi nsidaa ñà-nduá ni quidavâha-ya, iá viiá. Te màsà cáhìchì ini-ndà ni-ñàhà ni quidavâha-ya, vâtùni iá nsidaá nú ni náquímání-ndàyá sàhà-ñá. ⁵ Vâchi sàhà palabra ni cachì-yá xî sàhà stná ñà-ñaquímání-ndàyá, ducan sàà ñà-cutiacu-ndà ndee vâha-ña nùù-yá.

Ñà-nduá ni cachi Pablo xiñuhu quida iin ana dacuaaha-xi nêhivi nchícùn ichi-yá

⁶ Palabra ni cachì xî-ní jaàn cachì stná-ní xî nsidaa nêhivi iin-ni xícahvi xi Yua-nda Dios ducán. Dandisá cunduu-ní iin ana xinúcuáchi víi nùù Jesucristu, te chicá ndufuertè anima-ní ñà-xiníndisá vâha-ní, te nchícùn-ní dàñùhù iá vii mà. ⁷ Doco màsà ndúlócò-ní sàhà cuentu có-ndiaá, ò sàhà creencia-ni. Còò, ñà-nduá xiñuhu nduú ñà-fuerte cuàhandee ìni-ní cunihnu ìni-ní cuisì ichì mii-yá. ⁸ Cunaha-ní, nú fuerte ni quida-nda iin ejerciciu, dandu chindeámà iquicúñú-ndà iyuhu. Doco nú fuerte nihnú ini-ndà ichi-yá, ñà-jaàn ndisa, nsidanicuú modo chindeámàndó, vâchi ducán nihi-ndà iin vida ndiaha na ndoo-va-nda ñuhiví yohó, xî stná na cundoo-nda inga ñuhiví. ⁹ Palabra ndàcuisi nduá yohó, te nsidaa-nda ndiá icà-ndà cunindisa-ndañá. ¹⁰ (Pues sàhà-ñá nduámà ñà-ndàcuisi), ñâyùcàndùá sàhandee ìni-ndà quida vii-ndà (chuun ìi xî-yá) mate quidá quini nêhivi xî-ndà, vâchi mii-yá, nicanicuahàn itíacú-yá, te sàhámà iá tnùndé ini xi-nda nùù-yá, vâchi tùha-ya dacácu-ya nsidaa clase nêhivi, ñâyùcàndùá nú nduu-nda nêhivi xiníndisá-xi-yá, dandu ináhá-ndá vâtùni càcu vii-ndà nùù-yá.

¹¹ Divi palabra jaàn icúmí-ní dacuaaha-ní nêhivi, te chinaha-nínè quida-neà. ¹² Te mii-ní tu, xiñuhu (quida vii stná-ní), màdí cachìchì ini nêhivi mii-ní ñà-nduú-ní iin nècuàchì chii. Ñâyùcàndùá, càhàn vii-ní xî-né; te cacanuu

nùu lista xi nèhivì (chindee-nsiá). ¹¹ Doco nècuàchì chicá cuachi, còo, vâchi (sàhà-ñá cuachi vá-né), mà úhì sàà-ne nacani tucu ini-né, te nandódó-né (chuun) cuní Cristu quida-ne, te nandàhà tú-né. ¹² Doco iin falta xi-ne cunduumà, vâchi ñà-ndúá nì cachi-né, sàni nacoo-neà. ¹³ Nècuàchì chicá cuachi ma, mà úhì cunì dùsàn-né, te cacanuú xixín-né vehe vehe. Te màdi cuisì ñà-jaàn, vâchi cutùha stná-né cuitnùhu-ne, daquihiyuhù-né nùu chuun xi nècuàchì dava ga, te cachi-né ñà-có-ndiá icà-né cachi-né. ¹⁴ Ñâyùcàndúá, yùhù cachí, chicá vâha nì nándàhà ñahàcuàán nú cuachi-né, te nì cúnslhi ini-né dèhe-ne, xì chuun vehe-ne, dandu mà níhìndèè nècuàchì có-íá ladu xi-nda daquéé cuàchi-ne (diquì-ndà sàhà nècuàchimà). ¹⁵ Vâchi cunaha-ní, vichì sandoó dava nècuàchimà sàni tucù ichì ñà-malu. ¹⁶ Ñâyùcàndúá, nú iá iin nècuàchì tiàa xiníndísá, ò iin nècuàchì ñahà xiníndísá, te ndoó tnaha-ne nì xihì ì-xí, dandu mii-né ndiá icà-né chindee-né nècuàchimà sàhà-ñá màsà cóo necesidad cundehè nècuàchimà nùu tãá mii-nsiá. Vâchi nú chindee-nsiá tnaha-nsiá ducán, dandu vâtùni sàà-nsiá chindee-nsiá nècuàchì cuaán iá ndisa necesidad xi.

Nansa xiñuhu quidañuhu-nda nècuàchì sahnú inúu nùu nèhivì xí Dios

¹⁷ Nècuàchì sahnú inúu víi nùu nèhivì xí Dios, ndiá icà-ndà quidañuhu-ndané. Te nú nduú-né iin nècuàchì cáhàn xi-ndà sàhù, te dacuahá-nèndó palabra ì xí-yá, dandu chicá màs xiñuhu quidañuhu-ndané. ¹⁸ Vâchi cachí nùu tutu ì (iin ejemplu tii) ndé cachá: “Màsà cúñuhú ñunù yuhù buey na sánihni-sì sicâyòcò trigu cóyo nùniá”. Daaní, cachí stná tutu mà: “Nú sàni quidachuun-nda, iá stná derechu xi-nda nihì-ndà raya xi-nda”, cachá’.

Nansa quida-nda nú daquéé cuàchi nèhivì diquì iin nècuàchì sahnú inúu xi-ndà

¹⁹ Nú daquéé cuàchi iin nèhivì diquì iin nècuàchì sàhnù-mà, doco imindaa ana daquéé cuàchi, dandu màsà cándisá-ní, vâchi xiñuhu siquiera ù ò ùni-né, (dandu vâtùni cunini vâha-ní ñà-ndúá cachí-né). ²⁰ Te nú ndisa iá falta xi nècuàchì xidá cuàchi ma, te có-ndulócò-né, dandu chinaha-nínè nùu nsidaa compañeru-nsiá sàhà-ñá (nì nacáni ini-né, te) yuhí-né. ²¹ Yùhù cachí xi-ní, (Timoteo), iin-ni nacua nduú nsidaa ley yohó, ducán icúmí-ní quida-ní (xi nècuàchì sahnú dandacú); iin-ni icúmí-ní ndenihi-ní nsidanicuú-né, màdí chicá víi quida-ní xì ana iá vâha xi-ní. Ducán chináhí mii-ní quida-ní, te ináhá stná (Yua-nda) Dios xì Jesucristu, xì nsidaa stná ángel ì xí-yá.

Màs gà conseju nì sàha Pablo Timoteo

²² Na cuáhàn-ní cuàha-ní iin nèhivì chuun ñà-dandacú-né, màdí nansa-ni nì cui quida-niá. Dihna nacani vâha ini-ní. Te màsà (cuàha-nínè chuun nú nduú-né) nècuàchì có-quidá víi, vâchi nacuida stná-ní cuàchi quida-ne. Cundiaà-ní anima-ní.

²³ (Ináhí) tutoo ndecuèhè-ní cuhí tixi-ní, ñâyùcàndúá coho stná-ní chíi vinu sì-uva, màdi cuisì tècuíi uun.

²⁴ Dava nèhivì, mate tãñáha ga sàà hora coo juicio xi-ne, doco nàhà xicá iá cuàchi-ne. Te dava ga-né, cuisì ndè después natù cuàchi-ne. ²⁵ Te divi ducání stná xi nècuàchì quidá víi; vâchi nú sàni quida-nda obra, claru tũia nùu nèhivì; te mate dèhé nì quida-ndañá, doco mà cúí coo dèhá` nicanicuahàn.

6

Nansa xiñuhu quida nècuàchì ndoó saín nùu iin lamú

¹ Nècuàchì ndoó saín nùù iin lamú, ni coó trũñuhu xí-né nùù lamú xi-ne, vâchi nú ducán, mà níhíndèè nèhivì càhàn-nè dìquì mii-yá ana cahvi-nda, ni dìquì stná ñà-nduá xiníndísá-ndá. ² Te nú iin nècuàchì xiníndísá nduú lamú xi-ne, dandu màdí chicá menos quidañuhu-né lamú xi-nemá sàhà-ñá dava-ni nduú-né nùù Yua-nda Dios. Còó; chicá más ni coó voluntad xi peón mà quidachuún víi-né, vâchi iin-ni xí-xiníndísá-né, te cuú stnahá stná ini-nè sàhà-né, ñâyùcànduá chicá ndiá ìcà peón mà cunucuachi víi-né nùù nècuàchìmà.

Cunaha-ní nsidaa palabra yohó icúmí-ní cachitnùhu-ní xì nèhivì yucán, te dacuahá víi-nínè.

Contentu ni cundóo-ndá xí ñà-nduá icúmí-ndá, màsà xího-nda cuàhà iñàha, vâchi sà-íá mii-yá ini anima-ndá

³⁻⁴ Nú ndoó nèhivì chináhi stnahá xì tucu palabra có-càchí nacua cachí palabra vii xí Stoho-ndá Jesucristu, dandu (màdi ichì mii-yá nduá), cutu tuxí ini nècuàchìmà ndiáá cuàhà-né. Te nú có-càndísá-né palabra nacua nduú ichì ì mii-yá, dandu còò ni-iñàha ináhá ndisa-ne. Còó, cuisì-ní ñà-cùdì ini-nè cuàà-nè sàhà chuun cuatiluha nduá. Doco después mà úhi quesaha-né cumbídiá stnahá ini-nè sàhà-né, te nàá stnahá stná-né; dandu vihi gá pesadu càhàn-nè dìquì ñanìtnaha-ne, te chicá indéhe diín stnahá stná-né. ⁵ Dandu quesahá-né daquee cuàchi stnahá stná-né, vâchi sàni dàcà sàxinítnùni-né, te có-nìhnú gá ini-nè ñà-nduú ñà-ndácuisì. Cutu ñá-nìhì-ndà dìhùn nduá disáhà-xí cunchicùn-ndà ichì Dios cahan-né. Pues nsidaa nècuàchì nihnú ini-xi ducán, nacoó dahuun-nínè. ⁶ Pues ñà-ndáà nduá, cuàhà gá ñà-cuicà nduá nùù-ndà nú nchícùn vii-ndà ichì-yá, te ndoo-nda contentu xì ñà-nduá sà-icúmí-ndá. ⁷ Vâchi còò ni-iñàha nihi-nda ni qesáá ñuhivì yohó, te còò ni-iñàha cunihì stná-ndà cùhùn na quee-nda yohó. ⁸ Ñâyùcànduá, nú iá ñà-cutiacu-ndà xì ñà-cundixi-nda, xì ñà-jaàn-ní ni cundóo-ndá contentu. ⁹ Dava nèhivì, yáha ga cuní-nè nducuica-né, doco cunaha-ní, cuàhà peligru ndacá mà, vâchi nú nihnú ini-nè ducán, mà úhi sàà-nè dacuidá cuàchi-ne mii-né, te mà úhi dandahví ñà-malu-né, te dacà-sí dìni-né sàhà-ñá xího cuàhà-né iñàha. Doco mii-né quidáquími-né xì mii-né, vâchi sàhà ñà-jaàn icúmí cuchicuehe anima-né, te mà nátùì ga-nè nùù Dios. ¹⁰ Vâchi nú cuú ini-ndà sàhà dìhùn, mà úhi quida-nda nsidanuu clase cuàchi, vâchi nahi yohò cuàchi nduá. Doco divì ducán sàni quida dava nèhivì, ni cuu cuahá ini-nè sàhà dìhùn, te sàhájàn ni tucù-nè inga ichì ndé có-xiníndísá víi gá-né, te cunaha-nsiá, dècuèndè vichi cuàhà gá dandohó-né anima-né.

¹¹ Doco mii-ní, iin nèhivì xí Dios nduu-ní. Ñâyùcànduá ni-iin xichi màsà nácánì ini-ní quida-ní nacua quidá nècuàchì yucán. Iin-ni cuàhàndee ini-ní quida-ní ñà-nduú ichì vâha, te nanducu-ní nansa cahvi víi-ní mii-yá. Iin-ni ni cúníhnú ini-níyá, te iin-ni cuu stná ini-ní (sàhà-yá xì sàhà stná ñanìtnaha-ní). Quidandee ini-ní sàhà nsidaa iñàha, te siempre coo màni ini-ní. ¹² Cuàhàndee gá ini-ní ñà-màsà dáca xi dìni-ní, te nacoó-ní fe vâha xi-ní; iin-ni cunsihi ini-ní ñà-seguru cucumi-ní vida ndiaha nicanicuahàn, vâchi sàhà-ñá nihi-niámà, ñâyùcànduá ní cana Dios mii-ní, te ndee ní cachi stná-ní iin palabra vâha ñà-cuàhàn-ní cunchicùn vii-ní ichì-yá; te cuàhà stná nèhivì ni inini na ní cachi-ní ducán. ¹³⁻¹⁴ Ñâyùcànduá, vichi chináhi mii-ní ñà-chivàha-ní palabra ndiaha ni cachi Dios. Ducán cachí xì-ní, te inínì stná mii-yá, divì mii-yá ana dipoder-xi itiácu nsidanicuú iñàha iá ñuhivì; te inínì stná Jesucristu, divì mii-yá, ana ni cachi vate stná ñà-nduú palabra ndiaha na ní dàtnátuu-tèyá

nùu Poncio Pilato. Ñàyùcàndùá, iin-ni chivàha-ní ñà-ndùá nì ndacu nuù-ní nuù-yá. Màsà cùmánchâ anima-ní, te ni-iyuhu palabra mà màsà nándòdó-ní ndè cachì sàà quìvi naxicocuñ Stoho-ndà Jesucristu. ¹⁵ Vâchi meru quìvi xí-yá icúmí-yâ tùi-ya nuù-ndà quida Yua-nda Dios, (ansivéhé-yâ), vâchi ndiaha gá-yâ. Mindalini mii-yâ dandacú-yâ ñuhiví, cuisì mii-yâ cusáhnû-yâ nuù nsidaa rey, xi nuù nsidaa gá ana icúmí chuun ñuhiví yohó. ¹⁶ Cuisì mii-yâ nduu ana de por sí icúmí xí vida ndiaha nicanicuahàn. Fuerte tnúu nihni ndiaha ndé íá-yâ, te mà cùì nihì nèhivì cuyatni-ne. Còò ni-iin ana nì xínínùù xì-yá, ni mà nunca sàà-nè cuni-nèyâ. Te vichi nicanicuahàn ni queé tnùñuhu xí-yá, te nicanicuahàn ni cusáhnû fuerte-yâ (inicutu), amén.

Nansa xiñuhu cunihnu ini nècuàchì cuicà

¹⁷ Cáhàn-ní xì nèhivì icúmí xí ñà-cuicà ñuhiví yohó, te chinaha-nínè ñà-màsà cóo cuadú-nè, ni màsà cáhví-né xì dihùn xí-némâ, vâchi còò seguru xan. Còò. Dios ni cahvi xi-nda, vâchi mii-yâ, nicanicuahàn itiácú-yâ, te cuisì mii-yâ vâha ndisa inì-xi, te sâha-yàndó nsidanicuú ñà-ndùá xiñuhu nuù-ndà sàhâ ñà-cundoo-nda contentu ñuhiví yohó. ¹⁸ Cachì-ní xì nècuàchì cuicà mà ñà-ndiá icà-né quida-ne obra; dispuestu ni cúndóó-né dasàn-né ñà-ndùá icúmí-nè, te cundehè ndahví-nè ñanitnaha-ne, dandu obra ndiaha-ma cunduu ñà-cuicà-né. ¹⁹ Te na cáya cuàhâ ñà-jaàn, dandu cunduamà iñàha chindee xi-né dècuèndè stná inga (vida) vâxi xi-nda, te ducán nihì stná-nè cutiacu ndisa-ne vida ndiaha.

²⁰⁻²¹ Yùhù cachì xì-ní Timoteo, cundiaa vâha-ní (palabra ìì) nì ndacu nuù-ní cundiaà-ní. Màsà quíhitnaha-ní xì nèhivì cáhàn ndevàha palabra loco mate cachì-nè chicá ndiaá ñà-ndùá ináhá mii-né. Ináhá-nè, cachì-nè, doco cachì va-ne, vâchi có-ndùá ducán. Dava nèhivì, ducán nì tuxi ini-nè, doco divi sàhámâ nì tucù-nè nì quee-ne nuù ichì xiníndisâ víi-nda mii-yâ.

Nì cúcúmí cuàhâ-ní gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Òi Nì Tiaa San Pablo nùu Timoteo

¹ Yùhù nduí Pablo, iin nècuàchì nì nìhì chuun ndiaha nùu Jesucristu, vèchi ducán nì chitnùní inì Dios sàhí nacua nì chitnùní stná ini-yà ñà-nìhì-ndà vida ndiaha nùu Jesucristu, vèchi ducán sàni cachi-yà xi-ndà. ² Te vichi cásàhùì xi mii-ní Timoteo, vèchi nahi dèhemaní nduu-ní. Te xicàn tàhví nùu Yua-nda Dios xi Stoho-ndà Jesucristu ñà-nì cuàha-ya mii-ní vihi gracia, te nì cundéhe ndahví stná-yà mii-ní. Contentu nì coo-ní quida-ya.

Nansa nì cachi Pablo xi Timoteo ñà-nsinúú ini-nè nècuàchìmà

³ Nacua nìsa quida xi nìsa xinucuachi ví-né nùu Dios, ducán quidá stná yùhù vichi, còò nì-iin falta dandoho-xi sàxinítnùnf. Pues divi nùu mii-yà xicàn tàhví sàhà-ní: ndui te ñuu naquimání mii-yà sàhà-ní. Nicanicuahàn nsinúú inì mii-ní. ⁴ Mà cùì nándodí nansa nì sacu-ní daa. Yáha ga cuní cundehí mii-ní, dandu ndòò vaha inì animè. ⁵ Yùhù nsinúú stná inì nansa quida-ní ñà-siempre nihnú vaha inì-ní mii-yà, màdiá danani úun-ní nduá. Primeru nitá xi-ní Loida, nìsa xinindisá-né mii-yà, dandu después dihi-ní Eunice, te vichi stná mii-ní, ducán nihnú vaha stná ini-niyá ináhí.

⁶ Ñàyùcàndùá, xiñuhu nsinuu ini-ní nansa nì nìhítàhví-ní na ní chitàndóí ndahí òiní-ní daa, te vichi cuní nandudí inì-ní quida-ní nacua nduú tàhví-ní. ⁷ Vèchi ¿índù iñàha quidá Espíritu xi Dios inì anima-ndà? ¿A chicá yúhí-ndà quidá-yá? Còò, ñà-chicá ndufuerté anima-ndà nduá quidá-yá; te sàhà mii-yà chicá cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, te chicá nacani sahnú ini-ndà quidá-yá. ⁸ Ñàyùcàndùá, màsà cùcáhàn nùu-ní càhàn-ní xi nèhivì sàhà Stoho-ndà Señor, nì màsà cùcáhàn nùu stná-ní sàhà yùhù ñà-ìé' vehècà sàhà-yà. Còò. Dispuestu nì coo-ní ndoho stná-ní sàhà razón ndiaha xi-yà, vèchi icúmí-yà chindee-yándò. ⁹ Nì dàcàcu-ya anima-ndà, te nì cana-yándò ñà-cunchicùn-ndà ichì ì-yà. Doco màdi sàhà obra vaha nì quida-nda nduámà; còò; cuisì sàhà-ñá ducán nì chitnùní inì mii-yà, te sàhà-ñá màni gá stná ini-yà. Dècuèndè na tàyò ñuhiví, dandu nì chitnùní ini-yà ñà-cuàha-yàndò gracia xi-ya nú sàni tenchicùn-ndà Jesucristu. ¹⁰ Te vichi sàni tui vate gracia mà nì quida-ya, vèchi nì quixi Jesucristu ñuhivì yohó ñà-dacàcu-yándò, te sàhà-ñá nì cundee-yà nì càcu-nda, mà sàà-ndà cui ndisa-nda. Còò. Te vichi xitiá razón ndiaha xi-yà, te ducán datnúu-yà anima nèhivì ñuhivì nansa nìhì-né vida ndiaha nicanicuahàn ñà-mà nunca cui ndisa-ne.

¹¹ Pues divi razón mà nì nìhì chuun cachitnùhì xi nèhivì, vèchi mii-yà, nì techuún-yà yùhù cùhìn chinahì nèhivì nsidanicuú ñuu. ¹² Te divi sàhà ñà-jaàn ié' ndohí (quidá nèhivì). Doco có-cùcáhàn nùu, vèchi ináhí ana xinindisè; ndahà mii-yà sàni dàyáhi mií, te ináhí iin-ni icúmí-yà cundiaa-yà vida xi dècuèndè quivì nasai nùu-yà.

¹³ Dàñùhù nì dàcuahí mii-ní, ñà-jaàn nsinuu vaha inì-ní, te màsà dàmá-nià, vèchi vètuni chindeá mii-ní, cuisì xiñuhu ñà-iin-ni cunihuu vaha stná inì-ní mii-yà, te cuu stná inì-ní sàhà nsidaa nèhivì, vèchi ducán ndiá icà-ndà quida-nda nú nchicùn-ndà Jesucristu. ¹⁴ Sàhà poder xi Espíritu Ìi cundiaa vaha-ní palabra ndàcuisì nì nacoi nùu-ní, vèchi iá-yà ini anima-ndà.

¹⁵ Nacua ináhà-ní tucu sàncánì inì nsidaa compañeru-ndà ndoó ladu Asia, có-cuú gá ini-nè sàhí. Iin nècuàchìmà nduú Figelo, te inga-nèmà nduú

Hermógenes. ¹⁶ Doco Onesíforo, còo; có-cùcáhàn nùu-né ñà-ìé` vehecàa yohó. Nì cúndéhe ndahví Dios-nè xì stná nèhivì vehe-ne, vèchi cuàhà xichi nì quixi-ne visita, te ndiaha gá nì ndòo vaha inì nì quida-ne. ¹⁷ Vèchi na nì quixi-ne ñuu Roma yohó, cuàhà nì xìcanuu-ne nì nanducu-né yùhù, dandu nì ndacùhun-ne yùhù. ¹⁸ Ñàyùcàndüá, nì cúndéhe ndahví Stoho-ndà Señor-nè na sàà quivì (nacuàha-nda cuenta nùu-yá). Vèchi mii-ní, ináhà vaha-nì ñà-cuàhà guá ñà-vaha nì quida stná-nè (xì-ndà) na nì sandoo-nda ñuu Éfeso.

2

Xiñuhu cuàhandee ini-ndà cunchicùn vii-ndà Jesucristu

¹ Nahi dèhe mii nduu-ní, te cachí xì-ní ñà-nì nsínúú vaha inì-ní nansa nì quida Jesucristu gracia sàhà-ndà, te nì ndèe anima-ndà inì anima mii-yá. Pues vichi divi sàhà gracia mà nì cúníhnú fuerte inì-ní. ² Cuàhà gá iñàhà sàni dàcuàhì mii-ní, te nì inini stná cuàhà gá más nèhivì. Pues vichi xiñuhu nacàxin-ní itnii nècuàchì seguro, te chinaha stná-nínè ñà-ndüü palabra nì dàcuàhì mii-ní, dandu vètuni chinaha stná-nè más gá nèhivì.

³⁻⁴ Quidandee inì-ní sàhà nsidaa vida yàha-ní, nacua quidándéé ini iin soldadu vaha, vèchi soldadu xi Jesucristu nduú stná-ndà. Te cunaha-ní, nsidaa ana nduú soldadu, nacóo níhni-te nsidaa chuun xi mii-té sàhà-ñá cunì-te cunchicùn vii-té ana dandacú nùu-té. ⁵ (Inga ejemplu): nú nduu-nda tècuachi dadavástnàhà juegu, dandu fuerza icúmí-ndà cunchicùn-ndà ley xi juegu mà, vèchi nú cóo, mà nunca quida-nda ganar. ⁶ Daaní, nú nduu-nda nècuàchì xitú, te quidáchúún víi-nda itu-ndà, dandu primeru mii-nda cunduu nècuàchì níhì xì ñà-ndüá caná vii mà. ⁷ Pues nacani vaha inì-ní sàhà ñà-ndüá cachí xì-ní yohó, te icúmí Dios chindee-yá mii-ní ñà-cundaà vaha inì-ní sàhà nsidaájàn. ⁸ Nsinuu inì-ní sàhà Jesucristu ñà-nì natiacu-yà, te nduú stná-yà descendencia xi rey David. Divi ñà-jaàn nduá cachí xì nèhivì na (xicánú) cachítnùhì xì-né razón ndiaha xì-yá. ⁹ Te sàhà-ñá quidé ducán, ñàyùcàndüá ndohí vichi, sà-ináhà-nì; dècuèndè ndiadí stnài vehecàa vichi, vèchi quidá nèhivì cuenta ñà-ndüü iin tè-tùha quini. Doco palabra xi Dios, còo, có-ndiadiá, (xitià iia). ¹⁰ Ñàyùcàndüá, quidándéé ini sàhà nsidaa ñà-ndüá yáhi, vèchi nú ducán, dandu nihitáhvi nècuàchì nì nacàxin Dios sàà-nè càcu ndisa-ne quida Jesucristu, te nicanicuahàn cundoo ndiaha stná-nè nùu-yá (nahi ndohó).

¹¹ Ñà-ndàá nduú palabra yohó: nú icúmí-ndà cui-ndà sàhà-ñá nchicùn-ndà mii-yá, dandu icúmí stná-ndà natiacu-ndà, te cundoo-nda nùu-yá. ¹² Te nú dandohó nèhivì-ndó (sàhà-yá), dandu quivì sàà-yá cusahnú-yá, cutnahá stná-ndà xì-yá cusahnu-nda. Doco nú nì nacuaá-ndayá, dandu icúmí stná-yá nacuaá-yá ndohó. ¹³ Mate ndohó, có-xiníndísá-ndà, doco mii-yá, iin-ni icúmí-yá quida vii-yá cumplir. Mà cúí nacuaá-yá (ñà-ndüá sàni cachi-yà), vèchi mii-yá nduú-yá mii-yá.

Nansa xiñuhu quida nèhivì chináhà xì palabra xi Dios

¹⁴ Cáhàn-ní xì nècuàchì (chináhà xì nèhivì xì Dios), te dansínúú inì-nínè sàhà palabra yohó. Cachì-ní xì-né ñà-Stoho-ndà Señor nduú ana ndacùcahan-nda, te sàhàyùcàndüá màsà cúndóo-ndà nàá stnahá uun-nda sàhà chuun cutatìlaha, vèchi nú ducán, mà níhíndèè-ndà nì-iyuhu ñà-vaha, cuisì danacáni gá ini-ndà nèhivì iníni má. ¹⁵ Cuàhandee inì-ní (quida vii-ní) sàhà-ñá ndee vaha-ní nùu Dios, màdí cucahan nùu-ní (nùu-yá) na iin peón có-quidá víi. Quida vii-ní chuun xi-ní; chinaha vii-nínè palabra ndacuisì divi nacua iá

ndisa palabra mà. ¹⁶ Doco iin palabra chicuèhè, ni loho màsà quihín casu-ní ñà-jaàn. Vàchi jíndù ìñàha ñihì-ndà nùu palabra mà? Cuisi ñà-chicá más tùcù-ndà inga ichi có-ndùu ichi mii-yá. ¹⁷ Vàchi nahì cuèhè xitià ñihni iquicúñù-ndà, te saxá-ndó, ducán quidá stná dàñùhù (có-ndiàà mà). Te divi ñà-jaàn nduá quidá stná dàñùhù chináhá Himeneo xi Fileto. ¹⁸ Vàchi sàni tùcù nècuàchìmà iin ichi tñùhù, te cachí-nè (màdià quivi nùu-xí natiacu-ndà); còò, ñà-sàni natiacu-ndà nduá, cachí-nè, te sàhà palabra jaàn sàni dacà-né òni dawa nèhivi, te có-xiníndísá gá nècuàchìmà. ¹⁹ Doco tucu íá iin obra xi Dios; mà nunca ndañuhá; na iin cimientu fuerte nduá; te na ian itúú stná iin seña xi-ya ìcà-ñá (ndé cachá): “Ináhá Stoho-ndà Señor índù nèhivi nduú nèhivi xí-yá”. Te cachí stná palabra mà: “Nsidaa ana ndácùcahan xi quivi Cristu, ni nácóò dahuun-ne ichi malu”.

Ejemplu sàhà traste vehe nècuàchi cuicà

²⁰ Cuàhà traste yuhùnùhù ndoó vehe iin nècuàchì cuicà, te dawa traste mà, oro ò plata ni cuyucàn, te cuisì ñà-vii quée inià. Doco dawa traste mà, yutnù ò ñuhù ni cuyucàn, ñàyùcànduá xichùun-ndáñá ndéni chuun ni cui. ²¹ (Pues ducán íá stná xi mii-nda.) Ñàyùcànduá, nú ni cúxíó nsidaa ñà-íá quini ini anima-ndà, dandu nahì traste vico-ma cunduu-nda, vàchi sà-íá ndoo anima-ndà, te vátùni quida-nda chuun nùu Stoho-ndà Dios; vátùni quida-nda nsidanicuú obra vaha.

²² Ñàyùcànduá, mii-ní, nandòó dahuun-ní nsidaa ñà-nduá xího guá tècuachi dawa ga, te cuisì ichi ndáa Dios cunchicùn-ní, divi ichi ndé ñihnú vaha ini-ndà mii-yá, te cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vàchi ichi mà ñihì-ndà cundoo màni nsidaa-nda. Divi ducán xiñuhu quida nsidaa ndohó nècuàchì íá ndoo anima-xi, te ndácùcahan-nda Stoho-ndà Señor. ²³ Doco nú ndoó nèhivi ndatnúhù cuáhà gá sàhà chuun cuatiluha có-ndiàà ndisa, dandu màsà quíhvítñaha-ní xì-né, vàchi mà ùhì quesaha-nsiá nàá stnahá-nsiá sàhà chuun nahì ñà-jaàn. ²⁴ Doco có-íá vaha nàá-ndà xì nèhivi, vàchi ana xinúcuáchì nùu Stoho-ndà Señor nduu-nda. Còò, viví xiñuhu càhàn-ndà xì-né, te dacuahá víi-ndané; ni cóò calma-ndà xì-né. ²⁵ Mate càhàn-nè diquì ley xí-nda, doco viví-ni dansítñùu ini-ndàné, vàchi vihini cundehè ndahví Dios-nè, te naxicocufín ini-nè nacuni-nè índù palabra nduú palabra ndàcuisì, ²⁶ dandu ñihì-né nacuniñhu víi ini-nè, te càcu-ne nùu ndahà ñà-malu, vàchi quisi mà, ni dacà-sí òni-né sàhà-ñá dandacú-si nùu-né nacua cudíi ini-si.

3

¹ Yùhù cuní cundaà ini-ní nansa icúmí coo quivi xinu tiempu yohó, vàchi tiempu ùhì cundua. ² Cuàhà gá nèhivi tiempu yucán chicá icúmí-nè coo ini-nè sàhà mii-né, xì sàhà dihùn stná; chicá ndiàá mii-né cucahan-né, te coo cuadú stná-nè, mà ùhì càhàn-nè diquì Dios. Ni mà ndúlócò gá-nè sàhà ñà-nduá cachí yuadíhí-nè; mà náquímáni stnahá gá stná-nè; te icúmí-nè cahíhì stná ini-nè nsidaa ñà-nduú chuun ìi. ³ Te mà cúhì stnahá gá stná ini-nè. Mà cúcáhàn gá-nè nàcùndoo vaha-ne; nècuàchì xicánúu uun xì ñà-tñùhù cunduu-ne, ni mà cá-chítñùnì gá ini-nè. Cuàhà gá icúmí-nè ndu-tehii stná-nè, te cahíhì stná ini-nè nsidaa ñà-nduú chuun vaha. ⁴ Mà ùhì cahin stnahá-né, te mà cóò ìi gá stná ndahá-né; mii-né nduú-né mii-né cucahan-nè. Chicá cuu ini-nè sàhà ñà-cudíi ini-nè quida-ne, te màdi sàhà Dios. ⁵ Mate quidá-né na ian cahvi-néyà, doco mà cándísá-né ndudu ìi xí-yá. Doco mii-ní, màsà quíhvi tñaha-ní xì nècuàchì quidá ducán. ⁶ Vàchi nacua icúmí quida nèhivi

tiempu mà, ducán sàquidá stná dava tiàa vichi, tùha-tè cacanu-u-tè vehe vehe, te na có-sáha nêhivì cuenta, dandu dacúnindísâ-te nêcuàchì ñàhà palabra xi-tè, vâchi mà fuerte ini nêcuàchìmà sàhà-ñâ dandoho guá cuàhà falta xi-ne mii-né; mà úhi quida ndevàha-ne cuàhà iñàha. ⁷ Ñâyùcândüà, cuàhà ley dacuahá-né, doco ni có-sâà-nè cundaà ini-nè ñà-ndüù palabra ndàcuisì. ⁸ Te tiàa (chináhà chicuêhé xi-né) ducán, xíquida-tè nacua ni caquida têtàtnà nani Janes xì Jambres sàhana na ní cunì-te cadì-te nùò Moisés; te divi ducán quidá stná (tètnùhù) chináhà vichi, cuní stná-te cadì-te nùò (nêhivì chináhà vii) xì palabra ndàcuisì, vâchi yáha ga ndahví sàxinítnùnì-te, ñâyùcândüà có-cuní Dios cunindisa-nda palabra chináhà-te. ⁹ Doco cunaha-ní, divi jaàn-ní nùò-xì sàà-te, vâchi claru icúmí nsidaa nêhivì cundaà ini-nè sàhà temà ñà-loco-te, diví nacua ni xini stná nêhivì sàhana sàhà têtàtnà yucán. ¹⁰ Doco mii-ní, sàni xini-ní nsidaa ñà-ndüà chináhì nêhivì; ináhà-ní xicánúú sahnúú, te nihnú vâha ini mii-yá. Ináhà stná-ní ñà-ndüà nihnú ini quide vida xi. Te in áhà stná-ní ndee cahnú ini, te cuú ndisa ini sàhà ñanítnahi; quidá ndéé ini sàhà-né. ¹¹ Te sàni xini stná-ní ñà-cuàhà guá vida ni yâhi ni quida nêhivì, te ni ndoho cuahí, vâchi ni xini-ní nansa ni cuu xí na ní ie ñuu Antioquía, xì ñuu Iconio, xì ñuu Lистра. Ináhà-ní nansa ni quida quini nêhivì xí yucán. Doco (ansivêhé) Stoho-ndà Señor, ni xidahan-yá yùhù nùò nsidaa tnùndoho ma. ¹² (Pues ducán ni ndohì), vâchi nsidaa ana cuní cunchicùn vii ichì Jesucristu, icúmí stná-nè cuni-nè cuàhà vida quida nêhivì.

¹³ Doco nêcuàchì malu, xì nêcuàchì tnùhù, chicá más icúmí dàcà sàxinítnùnì-nè ñà-dàndàhvì stnahá-né. ¹⁴ Doco mii-ní, iin-ni cunihnu vâha ini-ní ñà-ndüà sàni dàcuàhà-ní, te ni xinindisa-ní, vâchi ináhà-ní ana ndüù nêcuàchì ni chinaha xi-ní, ñà-ndüù-né nêcuàchì seguru. ¹⁵ Te ináhà stná-ní ñà-dêcuèndè tii-ní sàni cundaà ini-ní nansa cachí tutu ì; te cunaha-ní, nú sàni cundaà ndisa ini-ndà nansa cachí tutu mà, te xiníndísâ stná-ndà Jesucristu, vâtùni càcu anima-ndà. ¹⁶ Vâchi nsidaa ñà-ndüà cachí tutu tutu ì, ñà-ni dàtnúù Dios sàxinítnùnì nêhivì nduá. Ñâyùcândüà, sàhà tutu mà vâtùni chinaha-ndà nêhivì ichì-yá. Vâtùni càhàn stná-ndà xi-né nú sàni tùcù-nè inga ichì, dandu chindee-ndané natenchicùn-nè ichì vâha, te dacuahá gá-ndànè nansa cunduu-ne nêhivì ndàcuisì ini-xì. Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn vâtùni quida tutu ì mà chuun ¹⁷ nùò ndohó nêhivì xí Dios, te ducán chindeá cuacatnahá nsidaa ñà-ndüà xiñuhu nùò anima-ndà, mà quidá falta gá ni-iñàha nùò-ndà, te ducán mà úhi quida-nda ndéni chuun vâha ni cui.

4

¹ Vichi indêhe Yua-nda Dios xì Stoho-ndà Jesucristu, divi ana icúmí naxi-cocuín cusahnú-yá, te nsidandaà-yà sàhà nsidaa nêhivì, nêcuàchì itiácú xì nêcuàchì ni xihì; pues mii-yá nduú ana indêhe, (te inínì-yá) ñà-chináhì mii-ni palabra cuàhin cachí xi-ní yohó, (Timoteo): ² dacutiá-ní palabra ì xi-yá; coo tùha-ní (càhàn-ní xì nêhivì) nsidanicuú tiempu, ndéni hora ni cui. Nú iá falta xi-ne, càhàn vii-ní xi-né; dansítnùù ini-nínè sàhà falta xi-nemà, te nacuahandee ini-nínè áma naquida vii-né. Iin-ni quidandee ini-ní sàhà-né, te iin-ni dacuahá-nínè. ³ Vâchi vâxi iin quivi mà cándísâ gá nêhivì cunini-ne palabra ndàcuisì. Còó, cuàhàn-nè nanducu-né cuàhà ana chinaha xi-né cuisì ñà-ndüà cudí ini mii-né cunini-ne, vâchi ducán nchihò ini-nè quida-ne. ⁴ Cuàhàn-nè quidamaxini-nè. Mà cúnini gá-nè palabra ndàcuisì xí-yá, puru ñà-ndüù cuentu uun cuàhàn-nè cunini-ne. ⁵ Doco mii-ní, nicanicuahàn nacani sahnú ini-ní. Quidandee ini-ní sàhà nsidaa tnùndoho

icúmí-ní cuni-ní; (inicutu) cachitnúhu-ní razón ndiaha xí mii-yá, te daxínu vii-ní nsidaa chuun ìi xí-yá sàni sàha-ya mii-ní. ⁶ Vàchi yùhù, sà-ìé' ñà-nùhì (nùù Dios). Nahì promesa sàha-nda mii-yá nduí, vachi sàni sàà hora caqui. ⁷ (Doco cunaha-ní, inii vida xi) sàni sàhandee gá inì quide ñà-ndúá sái quide; sàni xínu nùù-xí ñà-ndúá nì sàcùnahí quide, te iin-ni nihnú vaha inì Stoho-ndà Señor. ⁸ Sàháyùcàndúá, icúmí-yá dacútàhvì-yá yùhù iin ñà-vàha na sàà quivì ndiaha vaxi xi-nda, vachi iin juez ndàcuisì inì-xi nduú-yá. Doco màdi cuisì yùhù nihitàhvì na sàà quivì mà. Còó, vachi cundiatú stná nsidanicuú ana cudí inì-xi cuninùù xi-yá na quivì naxicocufin-yá.

Ñà-ndúá nì cachi Pablo na ní xicàn-nè favor nùù Timoteo, te nì ndaquindèè stná-nè xì nècuàchìmà

⁹ Sacúndàhvì nùù-ní yàchì quixi-ní yohó. ¹⁰ Vachi sàni nacoo nihni Demas yùhù, vachi chicá nì cudí inì-nè ñà-ndúá iá ñuhivì yohó, te ñàyùcàndúá sàcuàhàn-nè ñuu Tesalónica. Daaní, Crescente, ladu Galacia cuàhàn-nè; te Tito, ndèladu Dalmacia cuàhàn nècuàchìmà. ¹¹ Làcà mindaa Lucas iá xì vichi. Ñàyùcàndúá, cachí' xì-ní ñà-nacuaca-ní Marcos cutnahá-nsiá quixi, vachi (ináhì), vátùni chindee stná-nè yùhù ñà-quide chuun ìi xí mii-yá. ¹² Daaní, Tíquico, sàni techuín-nè cuàhàn-nè ñuu Éfeso.

¹³ Cunaha-ní, iá iin dòi nì ndòo vehe Carpo ñuu Troas. Diviajàn naqui-hin-ní, te cunihi-ní quixi na quivì quixi-ní. Te cuní stnáì quixi tutu xi, xì stnáì libru xi; doco tutu mà ndúa chicá xiñuhu (nùí).

¹⁴⁻¹⁵ Cuidadu coo-ní xì herreru nani Alejandro, vachi cuàhà gá dañu nì quida-ne nì càhàn quini-ne diquí, xì diquí stná ñà-ndúá nì cachi-nsi. Doco icúmí Stoho-ndà Señor cuàha-yanè según ñà-ndúá nì quida-ne.

¹⁶ Cunaha-ní, primeru xichi nì càhìn sàhà mí nùù juez, còò ni-iin tiàa nì chindéé xí. Cahnú gá Dios màsà cúníí-yá cuenta sàhà ñà-ndúá nì quida-nemà, vachi nsidaa-né nì nacoo nihni-ne yùhù. ¹⁷ Doco mii-yá, còó; iin stná-yà cutnàhâ-yá xí' na ní sàhìn yucán, te nì nacuàhandee inì-yà yùhù, vátùni nì dàxínui chuun icúmí ñà-càhìn xì nèhivì palabra xi-ya, te cunini nsidanicuú raza nèhivì. Daaní, (na ní nsihì nì càhìn), dandu nì càcui, mate cuàhàn-te dandáñhú dahuun-tè yùhù nì cufí. ¹⁸ Te cunaha-ní, icúmí Stoho-ndà Señor nacuidahan-yá yùhù nùù nsidaa ñà-ndúá quida nèhivì malu, vachi iin-ni icúmí-yá cundiaa-yá yùhù ndè cachi sài ñuhivì ìi xí-yá iá ansivi. Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn, amén.

¹⁹ Casàhú-ní xì Prisca xì Aquila, xì stná Onesíforo xì nèhivì vehe-ne.

²⁰ (Cachitnúhu stnáì xì-ní) ñà-ni ndòo Erasto ñuu Corinto. Te Trófimo, ñuu Mileto nì ndòo-ne, vachi cuhí-nè.

²¹ Yùhù sacúndàhvì nùù-ní ñà-ni quixí yáchi-ní antes tiempu vixin. Casàhú Eubulu xì-ní, te casàhú stná Pudente, xì Lino xì Claudia, xì nsidaa gá nèhivì nduú hermanu.

²² Ni cúnàhâ anima-ní xì Stoho-ndà Jesucristu, te cuàhà gracia xi-ya ni cúcúmí-ní. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Tito

¹ Yùhù nduí Pablo, iin ana xinúcuáchí nùu Dios. Ñàyùcàndùá xicánú cáhìn xì nèhivì sàhà-ñá vátùnì sàà nècuàchì sàni nacàxin-ya cunindisá-néyà. Vàchi ñà-jaàn nduú chuun nì nihí nùu Jesucristu quide, dandu cundaà ini nèhivì indù-ñá nduú palabra ndàcuisì sàhà nansa cahvi vù-ndàyá, ² xì sàhà stná tnundé ini ndiatu-nda ñà-nihì-nda vida ndiaha nicanicuahan, vachi ndè na táyoo ñuhivì, sàni quida-ya comprometer nihitáhvi-nda ducán, te mii-yá, mà nunga dandahví-yàndó. ³ Te vichi sàni dàtúi-ya palabra mà, vachi sàni sàà meru tiempu tùia, te cunitnùhu-ndañá. Ñàyùcàndùá, xicánú cachítnùhi palabra mà nacua nì dandàcú-yá nùu quide, vachi mii-yá, cuní-yà dacácu-ya (nsidaa) nèhivì.

⁴ Pues, vichi tiaí tutu yohó nùu mii-ní, Tito, vachi nahi dèhe ndise nduu-ní, ñà-iin-ni sàni xinindisá stná-ní ichì váha. Ñàyùcàndùá, xicàn tàhví nùu Yua-nda Dios xì Stoho-nda Jesucristu, divi ana nì dàcácu xi-nda, te xiquèn ñà-ni cuàha-ya mii-ní cuàhà gracia xi-ya, te nì cùndèhe ndahví stná-yà mii-ní; contentu ni coo-ní quida-ya.

Ñà-ndiúu chuun nì ndacu nuu Tito quida-ne ñuu Creta

⁵ Na ní quei ndé iá-ní jaàn ñuu Creta, nì cachì xì-ní ñà-ní ndóo-ní daxínu-ní chuun cumánì vá. Te iin chuun ma nduú ñà-nacàxin-nda nècuàchì cunuù xì nèhivì xí Dios iin iin ñuu. Ñàyùcàndùá, nacua nì cachì xì-ní, divi ducán quida-ní. ⁶ Doco cuisì tiàa còo falta-xi nì cécúndúu ana nacàxin ma. Vachi xiñuhu cunduu-ne tiàa iá xì imindaa nècuàchì vehe-xi, te nì cùndúu stná-nè iin ana iníni víi dèhe-xi, vachi nú cachì nèhivì escandaloso dèhe-ne, te ò có-íá sahnú inià, dandu màsà queé nècuàchimà nombradu. ⁷ Vachi iin tiàa inùu xì nèhivì cahvi xi Dios, icúmí-nè cunduu-ne iin nècuàchì còo falta-xi, vachi divi mii-yá nduú ana xinúcuáchí-nè nùu-xí. Ñàyùcàndùá, màsà cùndúu-nè nècuàchì cuadú, ò iin nècuàchì xidà yàchì inì-xi; còo. Ni màsà cùndúu stná-nè ana tùha coho, ò iin nècuàchì cáhàn tèhì. Ni màsà cùndúu stná-nè iin ana cuú inì-xi sàhà dihùn. ⁸ Te xiñuhu cunduu stná-nè iin tiàa cudú inì-xi dayáha visita vehe-xi; iin nèhivì cudú inì-xi sàhà nsidanicuú chuun vaha nì cùndúu-nè. Doco màsà cùndúu-nè nècuàchì quidá nansa ni nì cui xi mii-xí; còo. Nècuàchì sahnú inì-xi nì cùndúu-nè, nècuàchì ìi ndisa inì-xi, vachi nsidaa nècuàchì inùu mà, xiñuhu cunduu-ne nècuàchì ndàcuisì inì-xi. ⁹ Iin-ni xiñuhu cunchicùn vù-nè palabra ndàcuisì xí-yá nacua nì dàcuàhà nèhivì-nè, dandu vátùnì nacuañandee stnahá ini-nè, te nihì stná-nè naxiconihì víi-nè nùu nècuàchì xitnùhu, vachi divi dàñùhù ndàcuisì nduá nì dàcuàhà-nè.

¹⁰ Vachi cunaha-ní, ndóo cuàhà nèhivì chináhá ndevaha iin palabra loco, te dandahví uun-ne nèhivì. Nècuàchì chicá quidá ducán xínduu nècuàchì raza Judea. ¹¹ Ñàyùcàndùá, xiñuhu cadi xì nùu-nè. Vachi dava xaan sàni dacá-nè ònì nsidanicuú nèhivì ndóo iin vehe. Te dècuèndè quiyàhvi stná-nè na chináhá-nè palabra chicuèhè mà; ñàyùcàndùá, dihùn chicuèhè nduú stná ñà-nduá nihì-nè mà.

Ñà-nduá nì sanduu modo xì nèhivì ñuu Creta sànahà

¹²⁻¹³ Ñà-ndaà nduá nì cachì iin tiàa ñuu jaàn na ní cáhàn-te sàhù xì nècuàchì ñuu-te. Te dohó nì cachì-te: “Ndohó nècuàchì ñuu Creta yohó, de por sí truhu-nda; nahi quisi dàná nduú stná-nda, vachi ndadi sástnùhù-nda,

te dusan gá stná-ndà”, nì cachi-te. Ñàyùcàndùá, icúmí-ní chinaha víi-ní nècuàchì ndoó jaàn sàhà-ñá cunihnu vii ndisa ini-nè nsidaa ñà-ndùá xiñuhu cunindisá-né. ¹⁴ Màsà quíhín casu gà-nè ñà-ndùú cuentu uun nacaní tè-raza Judea xi-né; nì màsà cúníní gá stná-nè ñà-ndùá dandacú ni-iin nèhivì sàni tùcù ichì ndàcuisi.

¹⁵ Nú iá ndoo ndisa anima-ndà, dandu ndiaha gá iá nsidaa ñà-íá ñuhivì nùù-ndà. Doco nèhivì nihnú sìquini inì-xi, te có-xiníndisá-né, còò ni-íñàha nduú ñà-vii nùù-né, vachi dècuèndè stná sàxinítnùnì-nè có-íá vii gá. Nì có-cùcáhán gá nùù-né ñà-quini guá nihnú ini-nè. ¹⁶ Vachi ndahví gá modo xi-ne, mà túha-ne cunini-ne, ñàyùcàndùá mà cúí quida-ne ni-iin chuun vii. Mate cachí-nè ináhá-nè Dios, doco còò, vachi sàhà modo quidá-né, ñà-jaàn cundáa ini-ndà sàni nacuaà-néyá.

2

¹ Doco mii-ní, cuisì ñà-íá vii ni cundúú ñà-ndùá chinahà-ní nèhivì.

² Nècuàchì tiàa sahnú, màsà cóhó-né, te xíni-ne. Xiñuhu nacani sahnú stná ini-nè, te quida vii-né sàhà ñà-nì-còò tñùñuhu xí nèhivì nùù-né. Fuerte nì cúníndisá stná-nè mii-yá. Te ni cuú stná ini-nè sàhà ñanìtnaha-ne nacua ndiá icá-né. Te iin-nì ni cóo calma stná-nè.

³⁻⁴ Daaní, stná nècuàchì ñahà sahnú, divi ducán ni quidá stná-nè. Nì cacánúú víi-né nacua xiñuhu quida nsidaa ndohó nèhivì xí mii-yá. Màsà cuítñuhu-ne ñanìtnaha-ne, te màsà tñí stná viciu-nè. Cuisì ichì váha ni cuáha-ne nècuàchì ñahà chicá cuachi sàhà-ñá ducán cutùha stná nècuàchímà nansa cuu ndisa stná ini-nè sàhà ì-né xí sàhà dèhe-ne. ⁵ Te ni cútùha stná-nè nacani sahnú ini-nè, te cunihnu ì stná ini-nè. Nì cúnisi stná ini-nè chuun vehe-ne, te ni cúníhnu máni stná ini-nè. Daaní, icúmí stná-nè cunini vii-né ì-né sàhà-ñá màsà sàa-nè dandáñuhú-nè tñùñuhu xí palabra xi Dios.

⁶ Daaní, nècuàchì tiàa chicá cuachi, cachí-ní xi-né ñà-nì cundóo sahnú-né. ⁷ Te mii-ní tu, cuisì ichì váha ni cúnchícùn-ní sàhà-ñá màsà tucú nècuàchì dava ga. Te na chináhà-nínè, càhàn ndàa-nì xi-né, càhàn tñùñuhu-ní. ⁸ Cuisì ñà-íá vii ni càhàn-ní xi-né sàhà-ñá màsà níhì ni-iin nèhivì cachi-nè iá falta xi-ní, vachi nú ni càhàn vii-ndà, dandu cucahan núù nècuàchì xini ùhì xi-ndà ñà-có-níhì-né nansa daquéé cuàchi-ne diquì-ndà.

⁹ Cachí-ní xi peón ndoo saín nùù lamú-xi ñà-nì cúníní-né ñà-ndùá cachí nècuàchímà. Icúmí-ní quida-ne cumprir ñà-ndùá dandacú lamú xi-ne; màsà náná táchì-né xí nècuàchímà. ¹⁰ Nì màsà quidá cuíhna stná-nè ñà-ndùú biene xí nècuàchímà; còò; nècuàchì ndàcuisì ini-xi ni cundúú-né sàhà-ñá ducán nì cundáa ini nèhivì ñà-ndiaha guá iá ley xi mii-yá ana dacácu xi-nda. ¹¹ Vachi vichì sàni sàa tiempu nì xinimàni Dios nèhivì ñuhivì; sà-íá nansa càcu anima nsidaa-né. ¹² Te divi sàhà ñà-yùcàn cundáa ini-ndà xiñuhu nacoo dahuun-nda ichì malu; màsà xího gà-ndà ñà-ndùá xího guá nèhivì dava ga ndoó ñuhivì yohó. Còò, vachi sàhà gracia xi-ya sàni cundáa ini-ndà nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-va-nda ñuhivì yohó, ñà-cundoo sahnú-nda, te cunihnu ndàcuisì ini-ndà nacua cuní Dios quida-nda. ¹³ Te ndiatú stná-ndà sàa quivì ndiaha nduú tñundé ini xi-nda, divi quivì nanchii ndiaha (ansivi), te cuninù-ndà naxicócuñi Jesucristu, divi ana nì dácácu xi-nda. Te mii-yá, nahnú gá obra xi-ya, vachi Dios nduú-yá. ¹⁴ Te ni sàha-ya vida xi-ya nì danáa-yá sàhà-ndà sàhà-ñá càcu-nda nùù ichì malu, te ndoo stná anima-ndà, dandu sàa-ndà cunduu ndisa-nda nèhivì xí-yá, te cudii ini-ndà quida stná-ndà cuàhà ñà-vàha.

¹ Cunaha-ní, ñà-jaàn nduá icúmí-ní cachì-ní xì nèhivì yucán. Cànhàn-ní xì-né sàhà-ñá quida-neà cumplir. Te nú iá falta xi-ne, dandu cànhàn stná-ní xì-né, vèchi icúmí-ní derechu. Màdí cahíchi ini ni-iin nèhivì mií-ní.

3

Nansa xiñuhu quida-nda na ndoo-nda ñuhivì yohó

¹ Dansínúú inì-ní (nèhivì xí-ní) ñà-icúmí coo tnùñuhu xi-nda nùù nèhivì xì gobiernu xì nùù nsidaa stná tè-nihí chuun. Ni cúníní-ndá ñà-nduá cachí-te, te ni coó stná voluntad xi-nda chindee-nda nsidanicuú chuun vaha. ² Te màsà cànhàn quini-nda dìquì ni-iin nèhivì. Ni cúndóó màní nsidaa-nda. Màsà nàá stnaha-nda. Còó. Ni cànhàn tnùñuhu-nda xi nsidaa nèhivì.

³ Vèchi ndohó stná, nahi quisi nì sandoo-nda ñuhivì antes. Cónisá íníní-ndá Dios. Iin ichì tnùhù nduá nì sanchicùn-ndà. Nsidanuu clase viciu nì tnií xi-nda, te cuàhà diversión chicuèhè nìsa nanducu-nda. De por sí, mà váha-nda dihna, vèchi nìsa cumbidia stnahá ini-ndà, te nìsa cahíchi stnahá stná ini-ndà. Cuàhà gá nìsa xini ùhì stnaha-nda sàhà-ndà. ⁴ Doco nì sàà iin quivì nì xinitnùhu-nda sàhà Dios, ñà-vàtùni dacácu-yàndó, ñàyùcànduá nì cundaà ini-ndà, vaha ga ini-yà, te màní gá stná ini-yà. ⁵ Dandu nì dacácu-ya anima-ndà, doco màdí sàhà ñà-ní iá obra vaha nì quidá ndohó. Còó. Cuisi sàhà ñà-ní indehè ndahví-yàndó, ñàyùcànduá nì càcu-nda, vèchi nì nsidandoo-ya cuàchi iá nùù anima-ndà ñà-ní nacacu saa-nda (ñuhivì ìì xí-yá), te nì ndusaa stná anima-ndà nì quida Espíritu Ìì xí-yá. ⁶ Vèchi ñà-ní dacácu Jesucristu ndohó, ñàyùcànduá cuàhà gá nì dàquixí stná Yua-nda Dios Espíritu xi-ya anima-ndà. ⁷ Ñàyùcànduá, sàhà gracia xi-ya sàni ndee váha-nda nùù-yá, te sà-íá ndisa tnùndé ini xi-nda ñà-nihítàhvi-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

⁸ Nsidaa ñà-sàni cachì xì-ní yohó, vətùni cahvi-ní xán. Doco xiñuhu stná cànhàn fuerte-ní palabra yohó xì dava ga nèhivì cahvi stná xì-yá, áma cúnsihi inì-nè quida-ne nsidanicuú chuun vii. Vèchi palabra ndiaha nduá, te nú nì quida-ndañá, dandísá, cuàhà gá ñà-ndiaha nìhì-ndà.

⁹ Doco nú xiní-ndà nàá stnahá nèhivì sàhà iin chuun có-nduú ñà-ndiàá ndisa, dandu màsà quíhvi-ní sàhámà. Ni màsà ndúlócó stná-ní sàhà cuentu uun sàhà xii-ndà. Stná ley sànaha, màsà nàá-ní xì nèhivì sàhámà, vèchi còò ni-iñàha tavà-ndà quida-nda ducán.

¹⁰ Nú iá iin nècuàchì grupu xi-nsia tùha cahnde dava xi-nsiá, dandu cànhàn-ní xì-né iin ò úi xichi. Te nú có-quihín casu-nè, dandu nacoo dahuun-nsianè. ¹¹ Vèchi ináhá-ndá sàni tucù-nè inga ichì. Iá ndisa cuàchi-ne, te mismo cuàchi-ne icúmí dayúhì xì-né.

Nansa nihnú ini Pablo quida-ne quivì nùù-xí

¹² Yùhù nihnú inì techuín Artemas ò Tíquico sàà-nè ndé iá-ní. Te nú sàni sàà-nè jaàn, dandu quida-ní lucha quixi-ní ñuu Nicópolis, vèchi divi ñuu mà nihnú inì coi inii tiempu vixin. ¹³ Te na sàá stná Apolos xì abogadu nani Zenas ndé iá-ní, dandu cúnsihi inì-ní chindee-ní nècuàchimà. Quida-ní arreglar nansa cùhùn-nè chicá nùù-xí, te màsà cùmání ni-iñàha nùù-né cùhùn-nè.

¹⁴ Cunaha-ní, nsidaa nèhivì xì-ndà, xiñuhu cutùha-ne quidachuún-né iin chuun vaha sàhà-ñá màsà cúndóó uun-ne ñuhivì, vèchi nú ducán nì quida-nda, dandu vətùni chindee stná-ndà quivì iá necesidad nùù iin ñanitnaha-nda.

¹⁵ Nsidaa nècuàchì ndoó yohó, casàhú-nè xì-ní. Te mii-ní, casàhú stná-ní xì nsidaa nècuàchì cuú inì-xi sàhà-nsí ñà-iin-ni xiníndísâ stná-nsì mii-yá. Ni cúcúmí cuáhà nsidaa-nsiá gracia xi-ya. Sà-iá.

Tutu Nì Tiaa San Pablo nùu Filemón

¹ Yùhù nduí Pablo. Te vichi ndiadí vehecà sàhà-ñá nchícuin Jesucristu. Te ñani-ndà Timoteo, yohó íá stná-nè xí. Te cásàhú-nsí xí mii-ní Filemón, vèchi iin-ni quidá stná-ní chuun xi Jesús (nahi nsiùhù). Te màni cuàhà-ní nùu-nsí. ² Te cásàhú stná-nsí xí doña Apia, vèchi màni stná-nè nùu-nsí na iin cùha-nda. Daaní, cásàhú stná-nsí xí Arquipo, vèchi iin-ni nchícuin stná-te capitán ndiaha xí-nda. Stná nsidaa ana natácá cahvi xi Dios vehe-nsia, cásàhú stná-nsí xí-né. ³ (Pues vichi xícàn tàhvi-nsí nùu) Yua-nda Dios xi Stoho-ndà Jesucristu ñà-ni cùnì màni-yá nsidaa-nsiá, te contenu ni cùndóo-nsiá quida-ya.

Ñà-nduá nì xicàn Pablo nùu Filemón

⁴ Yùhù naquímání mii-yá sàhà mii-ní na cada xícàn tàhvi nùu-yá sàhà-ní, ⁵ vèchi sàni xinitnùhi ñà-cuàhà guá cuú inì-ní sàhà nsidaa nèhivì xi Dios, te xinindisá vaha stná-ní Stoho-ndà Jesús. ⁶ Ñàyùcànduá, xícàn tàhvi nùu Dios ñà-ni sàa-ní mànihi inì-ní ñà-cuàhà guá ñà-vaha ndiaha sàni nihitáhvi-ndà nùu Jesucristu, vèchi nú ducán cundaà vaha inì-ndà, dandu vátùni quida stná-ndà cuàhà obra, te ñà-jaàn nduá ndiá icà-ndà quida-nda nú sàni xinidisa-nda mii-yá. ⁷ Cunaha-ní, cuàhà gá cudí inì ñà-cùu guá inì-ní sàhà nèhivì xí Dios. Ndiaha gá sàni ndòo inì vichi, vèchi tùha-ní nacuaàhandee inì-ní nèhivì xí-yá. ⁸ Ñàyùcànduá, sàhà-ñá nchícuin stná-ní Cristu, mà úhi dandacuí nùu-ní quida-ní favor sàhà iin chuun cuú ofrecer. ⁹ Doco cóo, mà quidé ducán; chicá vaha cuacundahví nùu-ní, vèchi ináhi cuàhà gá cuú stnahá inì-ndà sàhà-ndà. Te cunf nsinuu stná inì-ní ñà-nduú iin nècuàchi chicá sàni sahnu cuahà, te ndiadí stnáì ñà-íé ladu xi Jesucristu. ¹⁰ Ñàyùcànduá sacúndáhvì nùu-ní ñà-nacuaca-ní Onésimo, vèchi na iin dèhi nduú-né. Ndiadí vahi yohó, doco sàhà yùhù sàni nihì stná-nè nì xinindisá-né mii-yá. ¹¹ Cunaha-ní, mate antes cóni quidá víi-né na ní sa-ìa-ne nùu-ní, doco vichi vátùni quida víi-né chuun vaha nùu-ní, xí stná nùu yùhù. ¹² Te vichi cuàhìn techuín-nè nasaa-nè ndé íá-ní. Ñàyùcànduá, quidamanì-ní nacuaca-níné, vèchi màni cuàhà-né nùu. ¹³ Cachi-ní, vèchi nisa nihnu inì ndòo-ne xí yohó ñà-coo-ne cuenta xi mii-ní, te cunucuachi-né nùu na íé` vehecà yohó sàhà-ñá chicá cuitài razón ndiaha xí-yá. ¹⁴ Doco cóo, chicá vaha màsà ndòo-ne yohó nú tãñaha ga cachi mii-ní, vèchi có-cunf cundua fuerza quida-ní favor mà. Cóo, ñà-nduá cudí inì mii-ní nì cùndúá, cunf. ¹⁵ Mate iin ù quivì nì quee-ne nùu-ní, doco quida-ní cuenta na ian ducán (nì quida Dios) sàhà ñà-vátùni nàcòo tu-ne xí-ní nicanicuahàn. ¹⁶ Doco vichi, mà cùndúú gá-nè peón nì xiin-ní, cóo. Nahi ñani-ní cunduu-ne, te chicá ndiaá iin ñani-ndà nùu iin peón. Màni cuàhà-né nùu, doco chicá más icúmi-né coo manì-né nùu mii-ní, vèchi cuàhàn-nè coo-ne xí-ní vehe-ní, cutnahá stná-nè xí-ní cahvi-nsiá Stoho-ndà Señor.

¹⁷ Ñàyùcànduá, nú nihnú stná inì-ní ñà-iin-ni xinduu-nda compañeru (nùu Dios), dandu quida stná-ní xi nècuàchi jaàn na ian quidá-ní xí yùhù. ¹⁸ Te nú íá iin cuàchi nì quida-ne nùu-ní, ò nú íá ñà-nduá inihíca-né, dandu nùu yùhù quida-ñà cobrar. ¹⁹ Yùhù nduí Pablo, te icúmi danáí-ñà. Cunaha-ní, ndahá yùhù tiaí palabra yohó. Doco sà-ináhà-ní, cuàhà gá inihíca stná mii-ní nùu yùhù, te có-xiñhù dansínúú inì mii-ní ñà-sàhà yùhù nì nanihitáhvi-ní vida xí-ní. ²⁰ Ñani, sacúndáhvì nùu-ní, quidamanì-ní xi ñà-jaàn, vèchi iin-ni

nchícùn-ndà Stoho-ndà Señor. Quida-ní favor sàhà-ñá ni coí contentu, vàchi (ináhá-ní) iin-ni xiníndísá-ndá mii-yá.

²¹ Pues yùhù, cundéé inì mii-ní ñà-cunini-ní yùhù; te ináhí icúmí-ní quida-ní ñà-nduá cachí; ndè más gà icúmí-ní quida-ní, ñàyùcànduá, tiaí carta yohó nùù-ní.

²² Daaní, cuní stnái ni coó tùha iin vehe tii ñà-coi ndé iá-ní, vàchi icúmí esperanza ñà-chindee Dios yùhù, vàchi divi ñà-jaàn nduá xícàn tãhvi-nsiá nùù-yá sàhí. Ñàyùcànduá, nihnú inì sàì ndé ndoó-nsiá.

²³ Yohó iá stná Epafra, ndiadí stná-nè sàhà-ñá nchícùn-nè Jesucristu. Te cásàhú stná-nè xì mii-ní, ²⁴ te cásàhú gà stná dava ga compañerúì xì-ní, divi Marcos, xì Aristarco, xì Demas, xì Lucas; vàchi xínduu stná-ne ana chindéé xì sàhà chuun (xì Dios). ²⁵ Pues vichi ni níhítãhvi cuáhà-nsiá gracia xì Stoho-ndà Jesucristu ini anima-nsiá. Sà-ia.

Tutu Nì Tiaa Iin Nèhivì xí Dios nùù Nècuàchì Hebreu

Nì quixi Dèhemanì Dios, nì cachitnùhu-ya xì nèhivì ñuhivì ñà-nduú palabra xi Yua-yá

¹ Sàhana na cuní Dios càhàn-yà xì xì-ndà, nìsa techuún-yá iin nèhivì ñà-cachitnùhu-ne xì nècuàchimà palabra xi-ya. Cuàhà gá xichi nì quida-ya ducán, te cuàhà gá ejemplu nìsa xichuún-yá na nì cachitnùhu-ya palabra mà. ² Doco quivì vichi na cuàhàn xinu tiempu, Dèhemanì-yá nduú ana nì techuún-yá càhàn xì-ndà. Vàchi sàhà ndahà fuerte Dèhemanì-yá nì quidavàha-ya nsidanicuú ñuhivì iá, te nì chitnùní stná ini-yà ñà-divi Yà-mà cunduu ana nìhitàhvi dandacú sàhà nsidaámà.

³ Cunaha-nsiá, nacua ndiaha gá mii-yá, ducán ndiaha stná Dèhemanì-yá, na ian nduà-yá nduú Yà-mà, vachi iin-ni nacua iá-yà, divi ducán iá stná Yà-mà. Te Yà-mà, sàha-ñà fuerte dandacú ndiaha-yá, ñàyucànduá quidáchuún víi nsidanicuú ñà-lá ñuhivì. Te na nì nsihi nì nsidandoo-ya cuàchi-nda, dandu mànuhù-yá ansivi, te nì sàcòo-ya ladu cuàhá Yuandiáhá-yá.

⁴ Ñàyucànduá, chicá más ndiaá-yà nùù nsidaa ángel, vachi nì chitnùní ini Yuamáni-yá ñà-cachi-ndà xì Jesús Dèhemanì-yá, te ñà-yohó nduú ñà-chicá ndiaá nùù nsidaa ñà-nduá cachì-ndà xì iin ángel. ⁵ Vachi còò ni-iin ángel nì nìhitàhvi cachi Dios xì-né dohó:

Dèhemanì' nduu-ní: vichi sà-itiaçù-ní nì quide.
(Còò, có-càchí-yà ducán xì ni-iin ángel.)

Daaní, inga xichi dohó nì cachi stná-yà (sàhà Jesús):
Na quidá iin yua, ducán icúmí quide xì mii-yá; te mii-yá, na iin dèhi cunduu stná-yà nùù.
(Nì cóni cachí Dios ducán xì ni-iin ángel.)

⁶ Daaní, nì chitnùní stná ini-yà quesaa Dèhemanì-yá ñuhivì yohó, te quivì nì cuu ducán, dandu nì cachi-yà (xì nsidaa ángel xi-ya):
Nsidaa nsiohó ana nduú ángel xi, icúmí-ndá cahvi-ndá Dèhemanì' yohó.

⁷ Doco na nì càhàn-yà sàhà ángel mà, dohó nì cachi-yà:
Nì quidavàha-ya ángel xi-ya (ñà-cacanuu yàchi-nè) nahi tàchì; vachi nahi mozo xinúcuáchí nùù-yá nduú-né (sàha-ne castigu xi-ya) nahi ñuhu xixìn.

⁸ Doco na nì càhàn-yà sàhà Dèhemanì-yá, dohó nì cachi-yà:
Dios nduu-ní, te nicanicuahàn icúmí-ní cusahnu-ní; te micuísì modo vii icúmí-ní dandacu-ní nùù nèhivì. ⁹ Cuú ndisa inì-ní sàhà nsidaa ñà-lá vii, doco có-cuú dahuun inì-ní ni-iyuhu sàhà cuàchi. Ñàyucànduá, nùù mii-yá ana cahvi-ní sàni nìhitàhvi-ní ñà-cudii cuàhà inì-ní; cunaha-ní, chicá icúmí-ní cudii inì-ní nùù nsidaa gá ana cutnàhá xí-ní.

¹⁰ Daaní, (inga xaan nacání nansa nì cachi stná nèhivì na càhàn-nè xì-yá):
Stoho-nsì Señor, sàhana nì quidavàha-ní ñuhivì. Ndahà mii-ní nì cuàha stná nsidaa sitnúù itándiaa ansivi. ¹¹ Te mate nsidaájàn icúmíá nsiha, doco mii-ní, cóò; nicanicuahàn icúmí-ní coo-ní. Nsidaa ñà-lá ñuhivì, icúmíá ndutuhá, na ian sìcoto. ¹² Te na ian nacàhnù vii nèhivì iin òhùnù-né, ducán icúmí-ní quida-ní xì ansivi, vachi icúmíá nadàma, na

ian nadama-nda ñà-ndìxi-ndà. Doco mii-ní, còó. Iin-ni icúmí-ní coo-ní; mà nunca sàà quìvi ndañuhu-ní, nì cachi-nè.

¹³ Doco Dios, cóni cächí-yà xì ni-iin ángel palabra yohó; (cuisi mii Dèhemani-yà nì cachi xì-yà dohó):

Yohó coo-ní ladu cuahí ndè cachi sàà cundeí nùu nsidaa ana xiní ùhì xì-ní; dandu cusahnú fuerte-ní nùu-né, nì cachi-yà.

¹⁴ Vächì ángel, ináhá-ndá ñà-cuisi espíritu vùu xinúcuáchì nùu Dios nduú-né; ndacú-ní nùu-né ñà-cacanu-u-ne cunucuachi-né nùu-yá, te chindee-né nsidaa ndohó nèhivì icúmí càcu anima-xì.

2

Màsà nunca nandòdó-nda gracia xi-ya ñà-cùnì-yà dacácu-ya anima-ndá

¹ Sàhà nsidaájàn, cuàhà gá xiñuhu cunihnu vaha ini-ndá razón ndiaha sàni xinitnùhu-nda, còtó cueé-ni cueé-ni tucù-ndá inga ichì. ² Vächì ley sàhana, mate cuisì ángel nduú ana nì cachitnùhu xi-nda sàhà-ñá, doco fuerte nì sandiaa stná, te nècuàchì cóni ndúlócò sàhà-ñá, iin castigu cahnú nì nihì-né nacua ndiá icà cuu xi nsidaa nèhivì có-inínì. ³ Ñàyùcàndúá, ndohó nècuàchì (tiempu vichi), ¿nansa cui càcu stná-ndá nú màsà quihín casu-nda sàhà palabra ndiaha cachì nansa càcu-nda? Vächì divi Stoho-ndá Señor nduú ana primeru nì cachitnùhu palabra mà, dandu después nì xinitnùhu stná ndohó nì quida nèhivì nì ininì nì càhàn mii-yá. ⁴ Te nì chindee stná Yua-nda Dios sàhà-ñá cundaà ini-ndá divi ñà-ndáà nduámà, vächì nì quida-ya nsidanuu clase milagru ndiaha, te nì sàhatahvì stná-yàndó Espíritu Ìì xí-yá; (te vichi) cuàhà gá ñà-ndiaha ìì quidá Espíritu Ìì sàhà-ndá según nansa cunì Yua-nda Dios.

Nansa nì nanduu Jesús nahi nèhivì, te ducán nì nihì-yá nansa dacácu-yàndó

⁵ Cunaha-nsiá, sàni cachi xì-nsiá sàhà inga ñuhivì vaxi xi-nda. Doco màdi ángel cunduu ana cusahnú nùá, vächì cóni chitnùnì ini Dios ducán. ⁶ Nùu tutu ìì iá ndé nì càhàn iin nèhivì (xì-yá), te dohó nì cachi-nè:

Nèhivì ñuhivì, có-ndiáa guâ-nè, doco nihnú inì-nínè. Còò necesidad icúmí-ní ñà-nsinuu inì-ní nèhivì ñuhivì, doco divi nduá quida-ní. ⁷ Te sàni chitnùnì stná inì-ní ñà-sàhà sacu quìvi mà-sàà nèhivì ñuhivì ndu-dava-ne xì ángel xi-ní. Te nì nihitáhvì stná-nè cuàhà gá tñùñuhu ndiaha nì quida-ní. Te nì chitnùnì stná inì-ní ñà-cusahnú-né nùu nsidaa ñà-nduá nì quidavàha-ní. ⁸ Nsidanicuú iñàha, vètùnì dandacú-né nùá nì quida-ní. Ducán cachá.

Pues nò ducán sàni nihitáhvì nèhivì quida-ne, dandu nsidanicuú iñàha, mà cúí ndòo uan iladu, fuerza icúmí-né dandacú-né nùu nsidanicuú iñàha. Doco quìvi vichi nàhà xicà, tàñàha ga sàà quìvi dandacú ndisa-ne nùu nsidaa ñà-jaàn. ⁹ Doco Jesús, ndisa, sàni cundaà vaha ini-ndá sàhà mii-yá, cuàhà gá tñùñuhu ndiaha sàni nanihì-yá. Vächì sacù-ni quìvi cóni ndúdává-yá xì ángel, doco sàhà gracia xi Dios nì ndoho-ya, te nì xihì-yá sàhà nsidaa-nda, te sàháyucàndúá nì nanihì silhì-yá tñùñuhu ndiaha xí-yá.

¹⁰ Dios nduú ana nì quidavàha xi nsidanicuú ñà-iá. Te sàhà ñà-nì còò más tñùñuhu xí-yá, ñàyùcàndúá nì sàcòò nsidaámà. Doco cunì stná-yà cundoo cuahà dèhe-ya gloria xi-ya. Ñàyùcàndúá, nì chitnùnì ini-yá ñà-ndoho Jesús, vächì ducán nduá xiñuhu cuu xi-yá sàhà-ñá nì cuácátnáhà nsidaa ñà-nduá icúmí cuu xi-yá. Ñàyùcàndúá, sàhà-ñá nì ndoho-ya ducán, ñà-jaàn nì nihì-yá

salvación xi-nda. ¹¹ Te cunaha-nsiá, mate divi-ya nduú ana ndiaha dandúhî xî anima-ndà, doco iin-ni Yuamáni-yá icúmí-yâ nahi ndohó. Sàháyücàndüá có-cùcáhàn nùù-yá cachi-yà xi-ndà ñà-ndùù-ndà nahi tnaha-ya. ¹² Vâchi (nùù tutu ì) dohó cachí-yà (xî Yuamáni-yá):

Na natácá tnahi, dandu icúmî nacani xi-né (ñà-ndiaha guá) iá-nî, te coto stnáì alabanza nùù-ní, cachí-yà.

¹³ Daaní, inga xaan cachí stná:

Yùhù icúmî cahvi xî mii-yá.

Te inga xaan cachí stná:

Cundehè-nsiá, yohó iá stnáì xî nèhivì nì chitnùnì ini Dios cunduu (nahi) dèhi.

¹⁴ Pues sàhà-ñá nduu-nda dèhe-ya, te iá iquícúñü-ndà, ñâyücàndüá stná mii-yá, nì ñihì stná-yà iin iquícúñü (nahi ndohó), te ducán nì ñihì-yá nansa cui-yá. Ñâyücàndüá, sàhà-ñá nì xihì-yá, vätùni nì cundee-yá nùù ñà-malu, vâchi quisi jaàn nisa dandacú sàhà-ñá cui nèhivì ñuhiví. ¹⁵ Te nèhivì, yúhì sàstnùhù-né cui-nè, ñâyücàndüá, mà úhì dandacú-sì nùù-né inii vida xi-ne. Doco vichi (sàhà-ñá nì cundee-yá nùù-sì), vätùni cuidahan-yándó nùù ndahà-sí. ¹⁶ Vâchi màdi ángel nì cùhí ini-yà na ní quixi-ya ñuhiví yohó; cóó. Divi ndohó nècuàchì descendencia xi Abraham nì quixi-ya nì chindee-yá. ¹⁷ Ñâyücàndüá nì xiñuhu nanduu-ya iin tiàa; meru nacua ndáa nèhivì ñuhiví yohó, ducán nì nanduu-ya, na iin tnaha-ne. Te sàhà ñà-jaàn vätùni nì sàcùnduu stná-yà nahi dùtù xi-nda nùù Dios, vätùni cahvi-nda xi-yá ñà-cundehè ndàhví-yándó. Te sàhà stná nì nanduu-ya iin tiàa, vätùni nì dānāá-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán mà ñihì gá-ndà castigu sàhà cuàchi-nda. ¹⁸ Te sàhà-ñá nì yàha stná-yà cuàhà vida na ní ndoho guá-yá, ñâyücàndüá vätùni chindee stná-yándó na quiví yáha stná-ndà trùndoho.

3

Chicá ndiaá Jesús nùù Moisés mate ndahà nècuàchì mà nì quixi ley sàhana

¹ Cunaha-nsiá, iin-ni xínduu-nda nèhivì ì xí Dios, te iin-ni sàni cana stná-yándó ñà-sàà-ndà gloria xi-ya, ñànì. Ñâyücàndüá, sàhà nsidaájàn nicanicuahàn xiñuhu cunihnu vâha ini-ndà Jesús, vâchi mii-yá nduú ana cahvi-nda, te divi stná-yà nduú ana nì techuún Dios ñà-quixi nùù-ndà, te nì sàcùnduu-ya dùtù xi-nda. ² Te na ní techuún Dios-yá quixi-ya, dandu nì quida ndisa-ya cumplir nsidaa ñà-ndüá nì sàcùnaha-yá, nacua nì quida stná Moisés sàhana na ní sandiaa-nè nèhivì xí-yá. ³ Doco chicá más trùñuhu icúmí Jesús nùù Moisés mà. Vâchi ducán nduá na ian cuàha iin vehe, cuisì trùñuhu xí ana nì quidavàha xán nduá queé, màdi trùñuhu xí miá. ⁴ Te iin iin vehe, iá ana nì quidavàha xán, doco nsidanicuú ñà-íá ñuhiví, cuisì Dios nduú ana nì quidavàha xán. ⁵ Ñâyücàndüá, ducán nisa quida vil Moisés sàhana, nì sandiaa-nè nèhivì xí Dios na iin nècuàchì xinúcuáchì (nùù-yá); te chuun xi-ne nì sanduu stná ñà-cáhàn-nè sàhà palabra icúmí Dios datúi-ya después. ⁶ Doco Cristu, (tucu iá xî mii-yá, vâchi) Dèhemani Dios nduú-yá. Te quidá víi stná-yà (nahi Moisés), doco chuun xi-ya nduá ñà-dāndacú-yá nùù nsidaa nèhivì xí Yuamáni-yá. Te divi nèhivì xí-yá sàndúù stná ndohó nú màsà yúhî-ndà, te iin-ni nì cùdî ini-ndà cahvi-nda xi-yá dècuèndè na sàá xînu tiempu.

Nansa sàà nèhivì xí Jesús ndé iá descansu ndiaha xí-yá

⁷ Ñâyùcàndüá, xiñuhu quida-nda nacua cachí Espiritu ìi xì-ndà nùu tutu ìi ndé cachí-yà:

Vichi sacúndáhvi nùu-nsiá ñà-nì cúníní-nsiá ñà-ndüá dandacú Dios. ⁸ Màsà quídámáxiní-nsiá na ian nisa quida xì-nsiá sàhana na ní xica-ne yucú dāná. Cuàhà gá nì dàcuídà ini-nè yùhù, ndé nì nanduu-ne nahi contra xi. ⁹ Te ùi dico cuà nì xini nècuàchì mà milagru ndiaha nì quide xì-né; doco còó, iin-ni nì quida canúú-né (ñà-ndüá dàcuídà ini xì).

¹⁰ Ñâyùcàndüá, yáha ga nì cuduchi inì sàhà nsidaa-né, te nì cachi: “Cutu cuní nècuàchì mà tucù-nè inga ichì; mà túha-ne cunchicùn vii-né ichí”.

¹¹ Ñâyùcàndüá, nì xidà ini; ndee ní cachi xì-né palabra yohó, te mà dāmíá: “Mà nunca cuàhi yáha-ne (lugar ndiaha xí) ndé cundoo-ne descansu nì cùí”. Ducán nì cachi Dios.

¹² Ñâyùcàndüá, cuidadu ni cúndóó-nsiá ñani, còtó coo iin-nsia nacání chicuèhè inì-xi, te nandóó-nsiáyà, có-xiníndisá gá-nsiáyà, mate Dios ía nicanicuahàn nduú-yá. ¹³ Sàhájàn nsiquívì xiñuhu nacuahandee stnahá ini-ndà, mientras ía va tiempu vichi, còtó sàà-ndà cunduu-nda nècuàchì quídámáxiní, vachi mà úhì dandahví cuàchi-nda ndohó, te cuu xì-nda ducán. ¹⁴ Vachi cunaha-nsiá, cui sù nù iin-ni nì cúnchícùn vii-ndáyà ndé xinu tiempu, te cunihnu vaha ini-ndáyà nacua nì quesaha-nda, dandísá sàà-ndà nihítáhvi-nda cundoo-nda nùu Cristu.

¹⁵ Ñâyùcàndüá, dohó cachí-yà (nùu tutu ìi):

Vichi sacúndáhvi nùu-nsiá ñà-nì cúníní-nsiá ñà-ndüá dandacú Dios. Màsà quídámáxiní-nsiá na ian nisa quida nècuàchì sàhana, te cuàhà gá nì dàcuídà ini-nè yùhù, cachí-yà.

¹⁶ Te ¿índü nèhivì nduú nècuàchì nì inini xì (palabra xi-ya), te después nì cahíhì ini-nèhà? Pues divi nsidaa nècuàchì nì tavà Moisés ñuu Egipto yucán.

¹⁷ Te ¿ana divi nduú nèhivì nì cuduchi guá ini Dios sàhà-xí inii ùi dico cuà mà? Pues, divi nècuàchì cuàchi ma, te ñâyùcàndüá disàhà-xí nì xihì-nè yucú dāná mà. ¹⁸ Te ¿amádi divi-ni stnà-nè xínduu ana nì càhàn ndee guá-yà sàhà-xí ñà-mà yáha-ne lugar xì-ya ndé nihì-né descansu nì cùí? Pues jaan, vachi nècuàchì mà, cóni cuní-nè cunini-neyà. ¹⁹ Ñâyùcàndüá, vātùni cundaà ini-ndà, divi sàhà-ñà cóni cuní-nè cunindisá-né, ñâyùcàndüá màni cùí yáha-ne (lugar ndiaha ma).

4

¹ Doco cunaha-nsiá, vichi ía va nansa cui sàà-ndà lugar ndiaha xí-yá nacua nì cachi-yà xì-ndà. Ñâyùcàndüá, cuidadu ni cúndóó-nsiá còtó ndañuhu-nsiá ichì sàni tnii-nsia cuàhàn-nsiá cundoo-nsia nùu-yá ducán. ² Vachi nùu ndohó sàni cachitnùhu-ne ñà-ndüú razón ndiaha xí-yá davani nacua nì cachitnùhu stnà-nè xì nèhivì sàhana ma. Doco mií-né, cóni nihì-né nì-iin provechu nùu palabra mà, vachi mate ní xinitnùhu-ne, doco cóni xiníndisá-né. ³ Doco ndohó nècuàchì xiníndisá, vātùni sàà-ndà ndé ía descansu ndiaha ma, vachi (mà nihítáhvi gá nècuàchì sàhana ma, vachi) dohó nì cachi-yà:

Yùhù, nì xidà ini; ndee ní cachi xì-né iin palabra, te mà dāmíá: mà nunca cuàhi yáha-ne (lugar ndiaha xí) ndé cundoo-ne descansu nì cùí.

Ducán nì cachi Dios, vachi dècuèndè tiempu nì quidavàha-ya ñuhivì sàni xinu chuun xi-ya. ⁴ Vachi nùu tutu ìi ía ndé cachí nansa (nì quida-ya) quivì ùsà; te dohó cachá:

Quivì ùsà nì quetatu Dios, vachi sàni xinu nsidaa chuun nì quida-ya.

⁵ Daaní, iá stná ndé cachí stná-yà inga palabra yohó nùu tutu mà: Mà nunca cuàhi sàà nècuàchìmà lugar ndiaha xí ndé cundoo-ne descansu ni cùí.

⁶ Pues (náhà xicà) fuerza icúmí cundoo dava nèhiví lugar ndiaha ma, doco nèhiví ni inini xí razón ndiaha primeru mà, cóni níhi-né sàà-nè cundoo-ne yucán, vâchi cóni xiníndisâ-né. ⁷ Sàhà ñà-jaàn ni cachí stná-yà inga palabra después: vâtùni iá inga tiempu vâha, cachí-yà, divi nduú quiví vichi. Vâchi ni yâha inga caní tiempu, dandu ni tiaa stná Davíd inga palabra xi Dios. Divi nduú palabra lâcà (ni tiaa nùu tutu yohó) ndé cachí-yà:

Vichi sacúndáhvî nùu-nsiá ñà-ni cúníní-nsiá ñà-nduá dandacú Dios. Màsà quídámáxiní-nsiá, cachí-yà.

⁸ Daaní, después ni sàà stná Josué (cusahnú-né nùu nèhiví sánaha ma, doco) ni sàhà mii-né cóni níhi nècuàchìma descansu ndiaha ma. Vâchi nú jaan, dandu mà cachí Dios coo inga quiví (cui níhi-ndà descansu mà) después.

⁹ Doco divi sàhà ñà-jaàn vâtùni cundaà ini ndohó ana nduú nèhiví xí Dios ñà-íá va iin lugar ndé cundoo-nda quetatu ndiaha-nda. ¹⁰ Vâchi cunaha-nsiá, nú sàni níhi-ndà descansu mà, dandu ñà-sàni nsihí chuun xi-nda (ñuhiví yohó) cundua, divi nacua ni ìa stná xí mii-yá na ní xinu chuun ni quida-ya, ni quetatu-yà. ¹¹ Ñâyücànduá, xiñuhu ñà-cuàhandee ini-ndà sàà-ndà lugar ndiaha ma ndé níhi ndisa-nda descansu, còto quida-nda nacua ni quida nèhiví sánaha ma, cóni xiníndisâ-né. ¹² Vâchi cunaha-nsiá, cahnú poder xi palabra ìi xí Dios. Na ian itiáciuà, teayücànduá (vâtùni sàà yàchà ndè chicá ini anima-ndà) na ian nduá iin espada diin nduú ladu-xi, doco palabra mà, chicá fuerteà nùu iin espada, vâchi dècuèndè meru espíritu xi-nda sàà stná, xí dècuèndè stná chicá ini sàxinítnùn-ndà. Te divi sàhà palabra mà vâtùni cunahà claru nansa nacání ndisa ini-ndà, xí nansa nihnú stná ini-ndà quida-nda. ¹³ Cunaha-nsiá, còo ni-íñàha cui coo dhéhe nùu Dios; vâchi nùu mii-yá túi claru nsidanicuú íñàha, te indéhe stná-yà nsidaa ñà-nduá quida-nda, dandu después divi nùu mii-yá icúmí-ndà nacua-nda cuenta.

Jesús nduú dùtù ndiaha xi-nda

¹⁴ Dèhemani Dios nduú Jesús, te vichi sàni nasaa-yà nùu Yuamáni-yá iá ansivi; dùtù ndiaha xi-nda nduú-yá vichi, ñâyücànduá iin-ni ni cúnchícùn vii-ndà ichì-yá nacua sàquidà-ndà vichi. ¹⁵ Vâchi mii-yá, vâtùni cuhi ndisa ini-yàndó na yâha-nda tnùndoho, vâchi cuàhà gá íñàha sàni yâha stná mii-yá, doco cóni quidá-yá ni-iin cuàchi. ¹⁶ Ñâyücànduá, màsà yúhî-ndà càcàn tàhvi-ndà nùu-yá, vâchi yucán iá-yà nùu silla ndiaha xí-yá ndé sáhatahvi-yá gracia xi-ya. Vâchi icúmí-yá cundehè ndàhvi-yàndó, te quida-ya gracia mà sàhà-ndà na meru xiñuhá.

5

¹ Nsidaa dùtù ñuhiví yohó, chuun ni níhi-né nduá ñà-cáhàn-nè sàhà nèhiví nùu Dios, te dócò stná-nè promesa xi nèhiví nùu-yá. Stná promesa icúmí coco nùu-yá, icúmí-né cahmi stná-nè nsidaamá sàhà cuàchi nèhiví. ² Te sàhà-ñá nduú stná-nè iin ana iin-ni ndohó nahi ñanìtnaha-xi, vâtùni cuhi ini-nè nèhiví dava ga nú có-sàà nècuàchìma cundaà vâha ini-nè, te ò nú sàni quee-nè ichì vâha. ³ Doco sàhà-ñá nduú stná dùtù mà nèhiví túin, ñâyücànduá icúmí-nè cuàha stná-nè promesa sàhà cuàchi mii-né nacua quidá-né sàhà nèhiví dava ga.

⁴ Te màdi mii dùtù nácàxin-ne mii-né ñà-nìhì-né chuun ndiaha ma; còó, Cuisi Dios nácàxin xi-né, na ian nì quida-ya xì Aarón sàna. ⁵ Pues, ducání stná Cristu, màdi mii-yà nì càchì-yà cunduu-ya dùtù sàhà-ñá chiigá tavà-yà tñùñuhu xì mii-yá; còó. Divi Yuamáni-yà nì sàha xi-yà chuun ma, vàchi dohó nì cachi yàmà xi-yà:

Mii-ní nduu-ní Dèhemani'; vichi sà-itiácù-ní nì quide.

⁶ Te divi ducán nì cachi stná-yà inga xaan xì tutu ì mà:

Nicanicuahàn cucumi-ní chuun cunduu-ní nahi dùtù, nacua iá chuun xi (dùtù sàna nani) Melquisedec, nì cachi Dios.

⁷ Vachi (iin xichi) na iá va Jesús (ñuhiví yohó) nahi tiàa, dandu nì xicàn tàhvi fuerte-yà nùu Yuandiaha-yà Dios, vàchi sàhà-yàmà vátùni càcu-ya ñà-màsà cùí dahuun-ya. Cuàhà gá nì sacundahví-yà, dècuèndè nì sacu stná-yà; te sàhà-ñá nihnú ndiaha guá ini-yà, ñàyücàndüá nì cuhi ini Yuandiaha-yà mii-yá. ⁸ Cunaha-nsiá, mate meru Dèhemani Dios nduú-yá, doco nì quida stná-yà tocar ndoho stná-yà sàhà-ñá cundaà vaha ini-yà nansa iá ñà-nchícùn-ndà nsidaa ñà-ndüá nì ndacu nuú-yá. ⁹ Daaní, na ní nsihi nì ndoho-ya, dandu sà-íá, nicanicuahàn vátùni dacácu-ya nsidaa nèhivi iníni xí-yá. ¹⁰ Vàchi sàni cachi Yuamáni-yà ñà-mii-yà cunduu-ya dùtù chicá ndiáa, te quida-ya chuun xi dùtù na ian nisa quida Melquisedec mà (sàna).

Ndahví nsidaa nèhivi nacóó xì ichi Jesús

¹¹ Cunaha-nsiá, iá cuàhà gá ñà-cùn' cachi xì-nsiá sàhà chuun yohó, doco ùhì chinahì mii-nsiá sàhà-ñá vichi, vàchi ùhì sàa-nsiá cundaà vaha inì-nsia, ¹² mate vichi sàni sàa tiempu ñà-chinaha mii-nsiá dava ga nèhivi nì cùí, doco còó, xiñuhu ì ñà-danácúáhà gá nèhivi mii-nsiá ndè palabra chicá mà ùhì xi-ya. Vàchi nahi ñà-cuati nduú-nsiá, nahi ana tà cútùha cuxi comida fuerte, nahi mée chichi ì nduú-nsiá. ¹³ Vàchi nèhivi tà cútùha vii nansa cuní cachi palabra xi ichi vaha-ya, nahi mée xínduu-ne, na ian tëndodo itiácù-va-ne. ¹⁴ Doco nèhivi sàni cutùha nacuni índu ichi nduú ichi vaha, pues nahi nècuàchi sahnú xixí xi comida fuerte xínduu-ne, vàchi sàni sàhandee iní-nè cutùha vaha-ne índu-ñá iá vaha, te índu-ñá có-íá vaha.

6

¹ Ñàyücàndüá, xiñuhu cunduu-nda nahi nècuàchì sahnú, te cutùha-nda palabra chicá nchichí xi Cristu, màdiá cuisì dàñùhù chicá sencillu cuni-hnu ini-ndà nicanicuahàn; còó. Màsà ndésáhà tú-ndá xì palabra primeru, vàchi sàni cundaà vaha ini-ndà sàhà palabra mà, ináhá-ndá nacáníá nansa naxicocuñini ini-ndà sàhà cuàchi-nda ñà-còò chuan. Te sà-ínáhà stná-ndá nansa icúmí-ndá cunihnu vaha ini-ndà Dios, ² xì nansa cuhii-ndá, xì nansa chitándòò-ndá ndahà-ndá dìni nèhivi (na xicàn tàhvi-ndá sàhà-né). Te sà-ínáhà stná-ndá nansa icúmí nsii natiacu-nè, xì nansa icúmí coo stná juiciu final. ³ (Doco cumáni gá ñà-ndüá xiñuhu cundaà ini-ndà sàhà-xí.) Ñàyücàndüá, cahnú gá Dios icúmí-ndá quida-nda seguir (ndè cachi ndu-fuerte fe xi-nda).

⁴⁻⁶ Vàchi nú sàni dàtnúu Dios sàxinítnùnì inì nèhivi, te después sàa-nè nacoo-ne (ichi ndiaha ma), dandu mà cùí gá sàa-nè naxicocuñini ini-nè inga xichi sàhámà. Vàchi sà-ínáhà-nè nansa iá ñà-nihitáhvi ndiaha-nda nùu Dios, te sàni xini stná-nè nansa iá ñà-cucumi-nda Espiritu ì xí-yá. Ndè ináhà stná-nè ñà-ndiaha guá iá palabra ì xí-yá, te ini anima-nè sàni xini stná-nè milagru xi-ya nahi milagru xi inga ñuhiví vaxi xi-nda. Doco

(ndahví-nè) nú sàni nacoo-ne ichì mà, vâchi cuní cachàmà na ian nì nachituu-ne Dèhemani-yá nchìca cruz inga xichi tu, te nduú stná na ian sácundiaa vate-néyá. ⁷ Ñâyùcànduá, (ducán icúmí cuu xi nècuàchìmà nahi ejemplu sàhà) ñuhù xi-nda, vâchi nú sàni cuun ndiaha dàvi, te nì ndèe cunú ndèhì, dandu (tuxí ini-ndà) cuàhàn cundiatú-ndà, ádi cuàha vii itu-ndà. Te divi ducání stná xi nèhivi. (Nú iin-nì nchìcùn vii-nè mii-yá), dandu vâtùni cundiatú anima-nè. ⁸ Doco nú (nacoo-ne ichì-yá), dandu cunduu-ne nahi ñuhù ndé cuisì sahnú yùcù ññu, ò yùcù chicuéhè, vâchi mà ndéé vâha-ne nuù-yá, te vichi sà-itúú ñhì-né iin castigu cahnú, te fin xi-ne cunduu ñà-coco-ne.

⁹ Doco tucu icúmí cuu xi mii-nsiá, ñani mànì, ináhi, mate sàni cachi xi-nsiá ñà-nduá nì cachi. Vâchi seguru icúmí mii-nsiá ñà-cundiatú anima-nsiá, te càcu-nsia. ¹⁰ Vâchi vâha Dios, te mà nándodó-yá obra sàni quida-nsia; nì mà nándodó stná-yá nansa cuú guá ini-nsia sàhà-yá, te sàhámà nì chindee-nsiá dava ga nèhivi xí-yá; te dècuèndè vichi chindéé ñi-nsiánè. ¹¹ Te nsiuhù, cuní-nsì iin-nì nì cùnsihì ini-nsia quida-nsia ducán ndè quivì último sàhà-ñá cucumi-nsiá seguru cuàhàn-nsiá ñihitáhvi ndisa-nsia ñà-ndiaha ñi ndiatu-nda. ¹² Màsà cúdúsán-ndá; còó. Iin-nì nì cúníndísá-ndá, te quida ndee ini-ndà nacua nisa quida nèhivi sàni ñihitáhvi ñà-ndiaha ñi nì cachi-yá xi-ndà.

Iin tnùndé ini ndiaha icúmí nsidaa nèhivi xí Dios

¹³ Na nì saquin Dios compromisu xì Abraham sàna, nì cachi-yá xi-né: “Yùhù chináhi mii”. Ducán nì cachi-yá, vâchi còó cá inga ana chicá ndiaa nuù mii-yá. ¹⁴ Te nì cachi stná-yá xì (Abraham) yucán: “Seguru icúmí cundiatú anima-ní quide; te cuàhà gá descendencia xi-ní icúmí cundoo”. ¹⁵ Ñâyùcànduá, ducán nì sandiatu cuéyàà nècuàchìmà dècuèndè nì sàà quivì nì ñhì-né ñà-nduá nì cachi Dios xi-né.

¹⁶ Nèhivi ñuhivì yohó, nú cuní-nè caquin fuerte-nè iin compromisu, dandu ndácùcahan-né quivì iin ana chicá ndiaa nuù mii-né, (nahi Dios), te nú sàni chinaha-né mii-yá, dandu sà-íá, icúmí-nè nacahan-né Dios.

¹⁷ Ñâyùcànduá, na ní quida Yua-nda Dios comprometer ñà-icúmí-ndá ñihitáhvi-ndà ñà-ndiaha ñi xí-yá, dandu nì ndacùcahan-yá mii-yá, vâchi cuní-yá cundaà vâha ini-ndà iin palabra mà-dáma nduá nì cachi-yá. ¹⁸ Ducán dandu ùi palabra nduámà, (dihna cuisì-ní nì cachi-yá, dandu después nì chinaha-yá mii-yá), ñâyùcànduá, nicanicuahàn icúmí cundiaa palabra nì cachi sahnú-yá mà; mà nunca dandahví-yándó, seguru icúmí coo tnùndé ini fuerte xi nsidaa ndohó nècuàchì cundéé ini-xi ñà-dacácu-yándó, te sàni cahvi stná-ndà xì consuelu ndiaha sáhatahvi-yá. ¹⁹⁻²⁰ Te consuelu mà, vâtùni chindeá anima-ndà, vâchi có-nduá tnùhu; ñà-seguru nduá. Vâchi dècuèndè lugar ndé (chicá ini-xi vehe ñi Dios ansivi), yucán sàni nansihvi Jesús, nì yàha-ya nuù ñà-sádí ñihni nuù-ndà yucán, te dècuèndè lugar mà sáhatahvi-yándó tnùndé ini mà, vâchi dihana-ya nì sàà-yá yucán ñà-càhàn-yá sàhà-ndà. Vâchi vichi sàni ñhì-yá chuun cunduu-ya dùtù xi-nda, te nicanicuahàn icúmí-yá quida-ya chuun mà, divi nacua nisa quida Melquisedec sàna.

7

Nahi chuun xi dùtù nani Melquisedec, ducán nduú chuun quidá Jesús vichi

¹ Nècuàchì dandacú nuù ñuu Salem nì sanduu Melquisedec mà. Te nì sanduu stná-nè dùtù xi Stoho-ndà Dios, divi ana dandacú ndé chicá ansivi. Te divi-ne nì quee nì nanchìcùn ìchì xì Abraham na mándixi nècuàchìmà nì sàhàn-nè guerra nì cundee-né nuù cuàhà rey, dandu nì quee Melquisedec

mà nì dàhî-ñánê. ² Te nì sàha nècuàchìmà-né diezmu sàhà nsidaa ñà-ndùá nìhí-né. Te quivì Melquisedec mà, cuní cachà “rey ndàcuisi inì-xi”. Te ñà-ndùú stná-nè rey xi ñuu Salem yucán, ñàyùcàndùá cuní cachi stná quivì mà “rey xi ndé iá paz”, vâchi quivì Salem mà, cuní cachà “iá paz”. ³ Te cunaha-nsiá, còò (ndé nacání sàhà) yuadihí-nê, nì (sàhà) yohòtèhè-né, nì nansa nì tùinuù-né, nì nansa nì xihì-nè; ñàyùcàndùá, ducán queamá na ian nicanicuahàn quidá-né chuun xi dùtù nacua quidá Dèhemani Dios.

⁴ Pues na cahnu-guá iá chuun nì nihì Melquisedec sàhana ma, vâchi dècuèndè stná yua raza-nda Abraham nì sàha xi nècuàchìmà diezmu, divi diezmu nì tavà-né nùù ñà-cuicà nì nihì-né na ní sàhàn-nè guerra. ⁵ Daaní, después nì sàà iin tiàa nani Leví nì nihì-né chuun ñà-cunduu stná-nè dùtù, mii-né xi descendencia xi-ne. Te nì sàcùnaha nsidaa-né tavà-né diezmu nùù ñanìtnaha-ne raza-ndá nacua cachí ley ì. (Ñàyùcàndùá, ducán nì quida-ne) mate iin-ni descendencia xi Abraham nì sanduu stná nsidaa ñanìtnaha-nemà. ⁶ Doco dùtù Melquisedec yucán, mate có-ndùú-né descendencia xi Leví, doco dècuèndè nùù stná Abraham nì cutahvì-né diezmu mà, dandu nì dàhî stná-nè nècuàchìmà, mate (iin ana ì gá nduú nècuàchìmà) ñà-nì saquin Dios iin compromisu xi-né. ⁷ Ñàyùcàndùá, (chicá ì Melquisedec), vâchí ináhá vâha-nda, cuisì iin ana chicá ì cui dahî xi inga nèhivì. ⁸ Te dùtù xínduu descendencia xi Leví, nèhivì úun nduú-né, mà cùtiácú-nè nicanicuahàn, doco tavà-né diezmu vichì. Doco tucu iá ñà-ndùá cachí (tutu ì) sàhà Melquisedec, vâchi ducán cáhàn mà sàhà-né (na ian) itíácú ì-né. ⁹⁻¹⁰ Te mate vichì tavà descendencia xi Leví mà diezmu nùù nèhivì, doco tucu nduá nìsa quida-ne antes, vâchi como yohòtèhè Leví nduú Abraham, te nì dòcò-nè diezmu nùù Melquisedec mà, ñàyùcàndùá dècuèndè cui quida stná-nda cuenta na ian stná Leví nì dòcò xì diezmu mà nùù nècuàchìmà na ní quee-ne nì sanchìcùn ìchì-nè Abraham.

¹¹ (Ináhá-ndá), nì nihì nècuàchì raza-ndá ley ì xí Dios sàhà ndahà dùtù descendencia xi Leví. Te tnaha Aarón nì sanduu stná nsidaa dùtù mà. Doco siempre cumànì gá quee vùu chuun nìsa quida-ne, ñàyùcàndùá nì ndecunu inga dùtù, (divi nduú mii-yá). Doco có-quidá-yá na ian nìsa quida Aarón sàhana; còò. Na ian nìsa quida Melquisedec, ducán quidá-ya. ¹² Te ñà-sàni dama (Dios) modo quidá dùtù, ñàyùcàndùá icúmí stná-yá dama-ya ley (nchìcùn nèhivì). ¹³ Vâchi Jesús nduú (dùtù saa) cáhàn-ndá sàhà-xí, te díin descendencia icúmí mii-yá; còò nì-iin yohòtèhè-yá nìsá quidáchúun nahi dùtù nùù mesa ì xí Dios. ¹⁴ Vâchi ináhá-ndá, divi tiàa nani Judá nduú yohòtèhè Stoho-ndá Señor, doco còò nì-iin palabra nì câchí Moisés sàhà nècuàchì yucán ñà-cunduu-ne iin dùtù, nì stná descendencia xi-ne.

¹⁵ Ñàyùcàndùá, náhà chicá claru (ñà-ndáà nduá cachí xì-nsiá), vâchi vichì sàni ndecunu inga dùtù, te (nicanicuahàn) quidá-yá chuun ì mà nùù Dios nacua nìsa quida dùtù Melquisedec sàhana. ¹⁶ Vâchi divi sàhà-ñá itíácú-yá nicanicuahàn, te iá cuahà poder xi-ya, ñàyùcàndùá nì nihì-yá chuun xi dùtù mà, màdì sàhà-ñá nduú-yá descendencia (xi inga dùtù) nacua cachí iin ley. ¹⁷ Vâchi ducán nì cachi Yua-nda Dios xì Jesús:

Nicanicuahàn cucumi-ní chuun xi dùtù nacua nduú chuun nìsa quida Melquisedec.

¹⁸ Ñàyùcàndùá, nì ndañuhu ley sàhana ma, vâchi cónì quèé víiá. Mànicùú chindee cuahà-ñá nèhivì, ¹⁹ mànicúú nacuahandee iniànè ñà-sàà-nè quida

vii-né nacua ndiá icà-né. Ñàyùcàndùá nì sàha-yàndó inga tnùndé ini chicá ndiaha, te divi sàhàjàn vátùni thàtuu-nda nùù-yá vichi.

²⁰ Cunaha-nsiá, na ní sàha Yua-nda Dios Jesús chuun xi dùtù, nì chinaha-yá mii-yá (ñà-nicanicuahàn cunduu-yamà dùtù). ²¹ Doco dùtù (descendencia xi Leví mà), còò, cóni cáhàn-yà ducán na ní sàha-yané chuun yucán. Cuisi Jesús nduú ana nì nihitáhvi nì cáhàn xi Dios ducán, te dohò nì cachi-yá:

Yùhù nduú Stohò-ní Señor, te chináhi míí, (seguru cundua), mà dáma inì: nicanicuahàn cucumi-ní chuun xi dùtù nahi chuun nìsa quida Melquisedec.

²² Pues ducán nì cachi-yá xi Jesús, te sàhà-ñá fuerte guá palabra xi-ya, ñàyùcàndùá chicá ndiaá tratu saa (nì saquin-yà).

²³ Daaní, dùtù úùn-ní, màdi nicanicuahàn icúmí-né chuun xi-ne, vàchi xíhi-né; ñàyùcàndùá, cuàhà-né sàni quida xi chuun xi dùtù mà. ²⁴ Doco Jesús, còò; mà nunca sàà inga nèhivì cunduu-ne dùtù lugar xi-ya, vàchi nicanicuahàn itiácú-yà. ²⁵ Ñàyùcàndùá, nú xícàn tàhvi-ndà nùù Dios, te ndácùcahan-nda quivì Jesús, vátùni dacácu dahuun-yàndó nicanicuahàn, vàchi nicanicuahàn itiácú-yà cáhàn-yà sàhà-ndà.

²⁶ Cunaha-nsiá, meru dùtù xiñuhu-nda nduú Jesús, vàchi ìì ndisa-ya, mà dáná-yá, còò cuáchi-ya, tucu dahuun iá-yà nùù nècuàchi cuáchi, te vichi dècùndè (gloria) chicá nùù-xí ansivi sàni sàà-yà. ²⁷ Còò necesidad icúmí-yà dòcò-yá promesa nsiquívì sàhà-ñá nàà sàhà cuáchi nèhivì. Ducán quidá dava ga dùtù, dihna dócò-né promesa sàhà mii-né, dandu después sàhà nècuàchi dava ga. Doco Jesús, còò, iin xichi-nì nì sàha-ya vida xi-ya nì sanduu-ya promesa nì dánàà dahuun-ya sàhà-ndà, te nicanicuahàn ndiaá ñà-jaàn.

²⁸ Daaní, cachì stná ley sàhana mà ñà-vátùni cunduu nèhivì iin dùtù mate iá cuáchi-ne. Doco vichi, còò, sàni yàha ley mà, te sàni cachì fuerte Dios ñà-divi Dèhemanì-yá cunduu dùtù xi-nda; te nicanicuahàn cundiaa chuun ìì quidá mii-yá.

8

Nansa cáhàn Jesús sàhà-ndà nacua cachì ley saa sàni sàha Dios chuncicùn-nda

¹ Nsidaa ñà-jaàn sàni cachì sàhà-ñá cundaà inì-nsia ñà-divi mii-yá nduú dùtù xi-nda, vàchi chuun jaàn quidá-yá vichi ndé iá-yà ansivi ladu cuahá silla ndiaha ndé iá Yua-nda Dios. ² Xinúcuáchi-yá ini vehe ìì-yá, vàchi vehe ma nduú veheñuhu ndisa xi-ya, te Stoho-ndà Señor nduú ana nì quidavàha xán, màdi nèhivì.

³ Daaní, nsidaa dùtù (ñuhivì yohó), chuun xi-ne nduá chindoó-né promesa xi nèhivì nùù Dios, te sahmí stná-né ñà-nduá dócò-né nùù-yá. Ñàyùcàndùá nì xiñuhu cucumi stná Jesús ñà-cui chindòò stná-yà nahi promesa. ⁴ Vàchi nú nì coó ìì-yá ñuhivì yohó nì cùí, dandu mà cùí cunduu-ya dùtù, vàchi sàndòò cuàhà dùtù xi ley xi Moisés, te (nsiquívì) chindoó-né promesa xi nèhivì nùù Dios. ⁵ Doco cunaha-nsiá, seña uun nduú veheñuhu xi nèhivì, xi stná nsidaa ñà-nduá xichúún-né nùù chuun xi dùtù mà, có-nduá ñà-ndiaha ndisa iá ansivi. Vàchi na cuàhàn Moisés quidavàha-ne veheñuhu sicutò sàhana, nì cachì Dios xi-né: “Caquin-ní cuidadu ñà-quadavàha-ní nsidaájàn nacua iá veheñuhu nì dàcùní mii-ní (na ní nana-ní) yucú yucán”. ⁶ Doco vichi icúmí Jesús iin chuun chicá ndiaha (nùù dùtù ndoó ñuhivì yohó), vàchi ley saa sàni sàha-ya vichi nduú iin ley chicá vaha, vàchi chicá ndiaha nì cachi-yá quida-ya

xì-ndà vichi. ⁷ Vàchi ley primeru mà, nú còò ni-ĩñàha cumání gá nuá, dandu mà cáquin gá Dios inga ley saa ma ni cuí. ⁸ Doco cóni ndóo ini-yà xì nèhivi (nchicùn ley primeru mà), ñàyücàndüá, dohó nì cachi-yà (nùù tutu ìì):

(Yùhù nduí) Stoho-nsià Señor, te cachi', vaxi iin quivì, dandu icúmì cuàhi iin ley saa cunchicùn nècuàchi ñuu Israel, xì stná nècuàchi ñuu Judea. ⁹ Te ley saa ma, tucu coa nùù ley nì sàhi xì-né quivì nì tavi-né nùù ñuu Egipto, te nì dácúndéhi-né ichi ndé nì caquee-ne; vachi ley mà, cóni chivàha vii-néa. Ñàyücàndüá nì nacoì-né. ¹⁰ Còò, tucu coo ley saa icúmì cuàhi nsidanicuú nècuàchìmà quivì nùù-xí, cachí'. Vachi meru ini sàxinítnùnì-né icúmì chihì ley xì; dècuèndè meru ini anima-né icúmì stná ndóo dahuan. Dandu mindaa yùhù cunduu ana cahvi-né, te mii-né cunduu ndisa-ne nèhivi xí. ¹¹ Te quivì yucán, mà cóo gá necesidad chinaha tnàhá-né sàhi sàhà-ñá cunaha tnàhá-né xì; cóo, vachi nsidanicuú-né, icúmì-né cunaha-né yùhù, nècuàchi ndahví te nècuàchi cuicà. ¹² Te yùhù icúmì cuicahnú stná inì sàhà nsidaa ñà-có-ndiáá nì quida-ne; te mà nunca nsinuu ga inì sàhà cuàchi-ne mà, nì cachi Dios.

¹³ Pues sàhà palabra jaàn (vátùni cundaà ini-ndà) ley tuhú sàni nanduu ley primeru mà, vachi ley saa nduá cachí-yà (xì inga ley nì sàha-ya). Ñàyücàndüá, nú ñà-tùhú nduú ley sànaaha ma, dandu sà-ìtùú ndañuhu dahuan.

9

Veheñuhu iá ñuhiví yohó xì veheñuhu iá ansivi

¹ Ley primeru mà, nì cachà xì nèhivi nansa xiñuhu cunucuachi dùtù nùù Dios, xì nansa cuyucun stná iin vehe ìì ñuhiví yohó. ²⁻³ Ñàyücàndüá, nì cuyucun iin veheñuhu sìcoto ndiadí nihni xì iin sìcoto caní, dandu nì nandua ùì cuarto. Te ini cuarto primeru mà iin iin candelero, xì stná iin mesa ndé itándoó pan ìì nùù Dios. Daaní, inga ladu mà nduú vehe ndé cachí-né nduú vehe chicá ìì. ⁴ Te icúmì lugar mà mesa oro ndé sahmí-né inciensu, te yucán iá stná caja ìì xí ley mà, idáducán iin chididà oro. Te ini caja mà inácaá iin quidi oro ndé ñuhu comida nani maná, te inácaá stná vara xi Aarón nì cana ita. Daaní, ñuhú stná ndúì tabla yùù ndé itándiaa palabra xi ley mà. ⁵ Te dìquì caja ìì mà xí-itasisi ángel ndiaha nani querubín, itanínì ndixìn-né dìquì-nú, te tixi ndixìn-némà nì sanduu lugar ndé nisa xicahnú ini Dios sàhà cuàchi nèhivi. Doco vichi có-cúsái càhàn cuàhà gué' xì-nsiá sàhà nsidaámà.

⁶ Pues nì nsihì nì cuyucun nsidaa iñàha ini veheñuhu sìcoto mà, dandu nsiquívì nisa sàhàn dùtù ini cuarto primeru mà ñà-quida-ne chuuu icúmì-né quida-ne. ⁷ Doco cuarto ùì iá chicá ini-xima, cóo; cuisì dùtù chicá cusáhnú nduú ana quíhvi inì-xima, doco cutu iin quivì cada cuà quíhvi-ne, nihí-né nì (quisi) sàha-ne sàhà cuàchi mii-né xì sàhà stná cuàchi nèhivi dava ga, divi cuàchi nì quida-ne cóni sàha-ne cuenta. ⁸ Pues sàhà-ñá ducán nì ndacu nuù nèhivi sànaaha ma, seña nduá nì cachitnùhu Espíritu Ìì ñà-tàyóo permisú yàha nèhivi ndé lugar chicá ìì xí-yá na quivì xichùùn vá-né vehe ìì primeru mà.

⁹ Pues cunaha-nsiá, iin ejemplu nduú nsidaa ley xì veheñuhu yucán sàhà-ñá cundaà ini ndohó nècuàchi tiempu vichi. Vachi cachí ley mà ñà-xiñùhù dòcò-ndà cuàhà iñàha (veheñuhu), te cahmi stná-ndà quisi nduú promesa xi-nda. Doco mate ducan nì cahvi-ndayá, mà cúí dacúxióámà cuàchi-nda nùù sàxinítnùnì-ndà. ¹⁰ Vachi cuisì càhàn ley mà sàhà índù comida xiñuhu cuxi-nda, te ò índù ñà-coho-nda, ò nansa icúmì ndoo traste xi-nda,

xì nansa icúmí-ndá cuchi-nda; cuisì sàhà ñà-íá ñuhiví yohó-ní cáhàn ley mà. Vàchi nì chitnùnì ini Dios ñà-cuisì cundiaàmà nùù-ndà dècuèndè quivì quee inga ley saa xí-yá.

¹¹ Doco vichì sà-íá Cristu, te mii-yá nduú-yá dùtù xi-nda sàhà-ñá cui ñihitáhvi-ndà ñà-ndiaha ñì xí-yá. Te xinúcuáchí-yá ini iin veheñuhu có-íá ñuhiví yohó, vachi màdì ndahà nèhivì nì cùyúcàn, ñâyùcàndúá chicá ñì-ñá, te chicá ndiaha stná. ¹² Te mii-yá, iin xichi-nì nì quihvi-ya ini lugar chicá ñì yucán, doco màdì nì chelù, ò nì litú nduá ñihí-yá nì quihvi. Còó; divi nì mii-yá nduá nì sàha-ya, te sàhámà vátùnì nì ñihí-yá nansa càcu dahuun-nda nicanicuahàn. ¹³ Vachi nèhivì (antes), nú sàni quida-ne iin falta nùù ley xi-ne, te có-íá ndoo ga-nè (nacua cachí ley mà), dandu xihì buey, o xihì litú, te xixin stná iin chelù dìhì, te nandúú-si nahi mii yàà. Dandu sòdò nsiquin dùtù nì quisi mà, xì stná yàà mà dìquì nèhivì mà, dandu ñà-sàni ndañuhu falta xi-ne cundua. Sàni ndundoo-ne iyuhu, mate cuisì cuerpu xi-ne, (màdì anima-nè). ¹⁴ Te nú ducán nisa (quida nèhivì xì nì quisi), dandu na cuahà gá más ndiaá nì Jesús sàhà-ñá ndoo cuàchi anima-ndà, nsidanicuú cuàchi cuahàn dandáñuhú dahuun xi-nda ni cuí. Vachi sàhà-ñá itiacú anima-yá nicanicuahàn, ñâyùcàndúá nì sàha-ya meru vida xi-ya ña-cundua na iin promesa; te promesa ndiaha ndisa nduá, vachi còò nì-iin cuàchi nì quidá-yá. Pues sàhà nsidaájàn, sàvátùnì cunucuachi víi-nda nùù mii-yá íá nicanicuahàn. ¹⁵ Vachi sàhà ñà-nduá nì quida (Dèhemani-yá) Jesús, nì sàha-ya inga ley saa xí-yá sàhà ñà-vàha xi-nda. Mate ní quida nèhivì falta ñà-cónì chivàha vù-né ley primeru mà, doco nì xihì Jesús nì dānāā-yá sàhà nsidaa falta mà, te vichi vátùnì cundiatu anima nsidaa ana caná-yá; vátùnì ñihitáhvi-né ñà-vàha xi-ya dècuèndè nicanicuahàn.

¹⁶ Cunaha-nsiá, nú cuní-ndà ndutahvi dèhe-nda biene xi-nda, dandu tiaa-nda iin tutu cachí nansa ndutahvi-né. Doco fuerza cundiatu-ne dècuèndè nú sàni xihì-ndà, ¹⁷ vachi mate sàni tiaa-nda tutu mà, mà cundiáá` dècuèndè cachi sàà cui-ndà; có-ndiaá` na itiacú ñì-ndà. ¹⁸ Ñâyùcàndúá, na ní sàha Dios ley sàhana ma, nì chitnùnì stná ini-ya ñà-cui quisi, te cuitiá ñì-sí. ¹⁹ Vachi (ducán cachí nùù tutu ñì), nì nsihì nì chachitnùhu Moisés xì nèhivì nsidaa palabra nduú ley mà, dandu nì tñii-ne idi cuahá, xì yucù nani hisopo, te nì dāndāxín-néa xì nì chelù xi nì simbee, te nì dācā stnahá nsidaámà xì tècuí, dandu nì sòdò nsiquin-nè ndutè mà dìquì libru ñì xí-yá, xì dìquì nsidaa stná nèhivì itá yucán. ²⁰ Te nì cachi-nè: “Sàhà nì yohó sàni saquin Dios iin ley ñà-chivàha-nsia vichi”. ²¹ Daaní, davani nì sòdò nsiquin stná-nè nì mà inicutu ini veheñuhu sicoto mà xì nùù stná nsidaa còhò xichúún dùtù nùù chuun xi-ne. ²² Vachi cachí ley mà ñà-casi nsidaa ñàha icúmì còdò nì mà ñcà-xí, te ducán ndundoo nùù Dios. Vachi cunaha-nsiá, mà sàà-yá cuicahnú ini-yá sàhà nì-iin cuàchi-nda nú còò nì nì xítìà.

Nansa nì sàha Jesucristu vida xi-ya sàhà-ñá cuxio cuàchi-nda

²³ Ñâyùcàndúá, na sàcuahàn Moisés dahí-né veheñuhu sàhana ma, vátùnì nì xichuún-né nì quisi, vachi veheñuhu ñuhiví yohó-ní nì sandua, te cuisì ejemplu uun nì sanduu stná, cónì sándúá veheñuhu ndisa xi-ya íá ansivi. Doco meru vehe ñì-yá íá yucán, promesa chicá ndiaha xiñuhá, màdì cuisì nì quisi. ²⁴ Ñâyùcàndúá, vichi sàni nasaa Jesús ndè meru ansivi ñà-màculin-ya nùù Dios sàhà-ndà. Màdì veheñuhu ñuhiví yohó nduú lugar ndé nì nasaa-yá, còó; vachi cuisì ejemplu uun nduú veheñuhu ñuhiví yohó, có-nduú ndisa-ña vehe ñì nì quidavàha mii-yá ansivi. ²⁵ Dùtù cusáhnú raza-ndà Judea, na

quíhvi-ne ini quartu chicá ì xí veheñùhu, nìi (quisi) nihí-né sáhàn, màdì nìi mii-né. Te cuià cuià quidá-né ducán. Doco Jesús, cóo; có-xiñùhù cuàha-ya vida xi-ya cuàhà xichi, cóo. ²⁶Vàchi nú ducan ni cùndúá, dandu cuàhà gá xichi icúmí-yá ndoho-ya dècuèndè na ní sàcòo ñuhiví xì ndè vichi ni cui. Doco cóo, vachi na ní xinu tiempu antes, dandu ni quixi-ya ñuhiví yohó, te ni sàha-ya vida xi-ya, doco cui si iin xichi-ni ni xihí-yá, vachi ni dānāá nsihí-yá sàhà-ndà, te ni ñhì-yá nansa cuxio dahuun cuàchi-nda. ²⁷Vàchi divi nacua icúmí nsidaa ñèhivì sàà-nè cui-nè iin xichi, te después nsidandaà Dios sàhà-né, ²⁸ divi ducánì stnà Cristu, iin xichi-ni ni sàha-ya vida xi-ya ni nacuida-ya cuàchi cuàhà gá ñèhivì. Dandu después icúmí-yá naxicocuñin-yá ñuhiví yohó, doco màdì gá sàhà-ñá (ndoho-ya sàhà) cuàchi-nda; cóo. Cunaha-nsiá, divi sàhà ñà-càcu nsidaa ndohó ñèhivì ndiatú naxicocuñin-yá cunduaamá.

10

¹ Ley sàhana ma, màdì meru ñà-chicá ndiaha ì xí Dios nì sándúú ndisa; cui si nì cachitnùhu uan ñà-después icúmí quixi ñà-ndiaha ì ndisa xi-ya. Ñàyùcàndúá, mate nicanicuahàn dócò ñ-né promesa cachí ley mà, te cuià cuià quidá dùtù ducán, doco mà cúí ndoo cuàchi ñèhivì sáhàn nuù (veheñùhu) sàhámà. ²Vàchi nú jaan, dandu mà cuàha ga xì promesa mà, vachi mà dándóhò gá cuàchi ñèhivì sàxinífnùnì-nè nì cui. ³Doco vichi, sàhà-ñá cuià cuià sàha ì-né promesa (cachí ley) mà, ñàyùcàndúá nsinúú ini-nè íá ì cuàchi-ne. ⁴Vàchi sàhà nìi buey, ò nìi simbee, mà nunca cui cuxio cuàchi ni-iin ñèhivì. ⁵ Ñàyùcàndúá, na ní quesaa Jesucristu ñuhiví yohó, dohó nì cachi-yá xì Yuamáni-yá:

Mii-ní, màdì promesa nduá cuní gà-ní cuàha ñèhivì mii-ní. Màdiá cui quisi coco gà-si nuù-ní nduá cuní-ní. Cóo. Ñàyùcàndúá vichi sàni quidayucùn-ní iin iquicúñù cucumí. ⁶Vàchi màdì quisi nì xixin, ni màdì inga clase promesa sàhà cuàchi nduá cudú ìni-ní sàhà-xí; cóo. ⁷Dandu yùhù, nì cachi: “Yohó vaxi ñà-quida ndise cumplir ñà-nduá cuní-ní, nacua cachí tutu ì sàhí, Dios mío”.

⁸Cunaha-nsiá, jaàn nì cachi Dios ñà-có-cudú gá ini-yá sàhà promesa sàhatahvì ñèhivì, nì có-cudú gá stnà ini-yá sàhà quisi sahmí-né; cóo, có-cudú ini-yá sàhà ni-iin ñà-jaàn nì sàha-ne sàhà cuàchi-ne, mate divi nduá cachí ley (primeru-mà) cuàha-ne. ⁹Daaní, después nì cachi Jesucristu: “Yohó vaxi ñà-quida ndise cumplir ñà-nduá cuní-ní, Dios mío”. Pues ñà-jaàn cuní cachi cuàhàn-yá dandáñuhú-yá ley primeru mà, te caquin-yá inga ley saa xí-yá. ¹⁰Te sàhà-ñà nì quida ndisa-ya nsidaa ñà-nduá nì ndacu nuù-yá, ñàyùcàndúá vátùnì nduhù dahuun anima-ndà, vachi nì sàha-ya iquicúñù-yá nahi promesa ñà-danàá-yá sàhà-ndà. Iin xichi-ni nì quida-ya ducán, doco nicanicuahàn cundiaà.

¹¹Quivì vichi itá dùtù raza-ndà, quidá-né chuun xi veheñùhu xi-ne; te nsiquivì sàha-ne cuàhà xichi promesa xi ley mà, mate mà nunca dacúxióá cuàchi-nda. ¹²Doco Jesús, cóo, iin xichi-ni nì dānāá-yá sàhà cuàchi-nda, te nicanicuahàn cundiaamà, dandu nì sàcòo-ya ladu cuahá Yuamáni-yá, ¹³te ndiatú-ní-yá dècuèndè cundee dahuun-yamà nuù nsidaa ana xiní ùhì xì-yá, te cusahnú-yá nuù-né. ¹⁴Vàchi iin xichi-ni nì dānāá-yá (sàhà cuàchi-nda), dandu nicanicuahàn icúmí ndee vaha nsidaa ana sàni ndoo cuàchi anima-xi. ¹⁵Te divi ducán cachí stnà Espíritu ì xí-yá. Vachi primeru nì cachi Stoho-ndà Señor palabra yohó:

¹⁶ Tucu coo ley saa icúmí cuàhi nècuàchìmà quìvi nùù-xí, cachí, vâchi meru ini anima-nè icúmí nacoo dahuin ley mà; meru ini sàxinítnùní-nè icúmí chihà.

¹⁷ Dandu después cachí-yà:

Ndè nicanicuahàn mà nunca nsinuu ga ini sàhà cuàchi-nè.

¹⁸ Ñàyùcàndüá, cunaha-nsiá, nú sàni ndutu dahuun cuàchi-nda, còò gá necesidad cuàha-nda ni-iin ga promesa ñà-danáà xì sàhà-ñá.

¹⁹ Sàhà ñà-jaàn, có-yúhí gà-ndà datnátuu-nda anima-ndà nùù Dios, mate iá-yà lugar xi-ya ndé chicá ìi, vâchi sàhà nùù Jesús sà-nuná ichi, ñáni. ²⁰ Na iin ichi saa nduá, te divi mii-yá nì quidayucun xán, vâchi sàhà-ñá itiácú ndiaha-yá, ñàyùcàndüá iá ichi mà. (Antes iin sicoto nisa sadi nihni ndé nduú lugar chicá ìi xí Dios, doco) sicoto mà, ejemplu sàhà cuerpu xi Jesús nì sandua, (vâchi na ní xihí-yà), divi sàhà ñà-jaàn nì nihí-nda nansa yàha-nda nùù Dios. ²¹ Te vichi sà-icúmí-ndá iin dùtù ndiaha chindéé xì nsidaa ndohó ana nduú dèhe ndisa-ya. ²² Ñàyùcàndüá, màsà yúhí-ndà datnátuu-nda anima-ndà nùù-yá. Iin-ni ni cúnihnú ndisa ini-ndà mii-yá; ni cúníndisá víi-ndayá, màsà cúcáhán-ndá a jaan á coó. Vâchi sàhà-ñá nì xitià nùù-yá, ñàyùcàndüá sàni ndundoo sàxinítnùní-ndà, te có-dàndòhó gá-ndó; te ducán queámà na ian sàni xichi-nda tècuíi limpiu.

Màsà nándodó-nda ichi-yá

²³ Pues sàhà nsidaa ñà-jaàn xiñuhu cunchicùn vii-ndà ñà-ndüá xiníndisá-ndá; iin-ni ni cúnihnú vâha ini-ndà ñà-jaàn. Màsà dáma sàxinítnùní-ndà, vâchi sàni sàha-ya palabra xi-ya, te mà dándáhví-yándó. ²⁴ Te xiñuhu stná nanducu-nda nansa nacuahandee stnahá ini-ndà sàhà-ñá chicá más nì cúcúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, te quida vii-ndà xì ñanitnaha-nda.

²⁵ Ni màsà nácóó-ndá ñà-nataca-ndà na ian quidá dava nèhiví. Còò; vichi chicá xiñuhu cunuú stnahá-ndà, te nacuahandee stnahá ini-ndà, vâchi sà-índéhe-nda chicá sà-cüyátní quìvi (naxicocuíñ-yà). ²⁶ Vâchi cunaha-nsiá, nú sàni cundaà vâha ini-ndà nansa iá ichi ndàcuisi-yá, doco quidá canúú ìi-ndà cuàchi-nda, dandu còò cá ni-iin promesa cui danáà xì sàhà-ndà. ²⁷ Ndé cuisí-ní ndóo ga ñà-yúhí cuaá-ndà, vâchi vâxi castigu cahnú, vâxi ñuhu níhi coco nsidaa ana có-ndòò ladu xi-ya. ²⁸ Nèhiví sàhana, nú nì cahíchi ini-nè ley xi Moisés, dandu fuerza cui-nè nú ndoó ùi ò ùni testigu cachí nansa nì cuu, te nú ducán, dandu còò iin ni cuhí ini xì-né na ní xihí-nè. ²⁹ Doco nú meru Dèhemani Dios nduú ana cahíchi ini iin nèhiví, dandu ¿nansa tuxí ini-nsia cuu?

¿Amádi cuàhà gá más castigu icúmí-nè nihí-né? Vâchi nú có-quidáñhúhú-nè ñà-nì xitià nùù ndiaha-yá, dandu cahnú sàstnùhù coo castigu xi-ne, vâchi sàhà nùù mà nì ndoo anima-nè, te sàhà stná mà nì saquin Dios iin tratu xì-né. Daaní, stná Espíritu ìi xí Dios, gracia nì quida stná-yà xì nècuàchìmà, doco nú vichi cutu nì cahíchi ini-nè nsidaámà, dandu ndahví-nè. ³⁰ Ináhá-ndá ñà-divi Dios nduú ana nì cachi xì-ndà dohó: “Míi quidá tocar nachitacuhá sàhà falta xi nèhiví; còò cá ana icúmí nacuahà xi-né castigu”. Te cachí stná (tutu ìi) ñà-divi mii-yá icúmí-yá nsidandaà-yà sàhà cuàchi nèhiví xí-yá.

³¹ Cunaha-nsiá, tnùndoho cahnú cundua nú nì níhi nèhiví castigu nùù ndahà Dios iá nicanicuahàn.

³²⁻³³ Doco mii-nsiá, xiñuhu nsinuu ini-nsiá nansa nì cuu xi-nsiá quìvi primeru na lácà nì dàtnúú-yà sàxinítnùní-nsiá, cuàhà tnùndoho nì yàha-nsia. Dava xichi nì canàhá nèhiví xì-nsiá, te dava xichi nì dàndòhó stná-nè mii-nsiá nùù tàcá nèhiví. Te dava xichi cuisí-ní nì quida-nsia acompañar nècuàchi

nì ndoho ducán, doco calma nì quidandee inì-nsia sàhà nsidaámà. ³⁴ Te na ní sàcùndiadi stná compañeru-nsià, dandu nì indehè ndahví-nsiànè; te na ní candiaa nèhivi biene xi-nsia, (cóni cùhúún inì-nsia), còò, duha nì cudì inì-nsia, vàchi ináhá-nsià, ndè gloria xi Dios chicá cuahà ìñàha icúmí-ndá, te chicá ndiaá mà, vàchi nicanicuahàn cunaha-ñá. ³⁵ Ñàyùcàndüá, iin-ni nì cùnìhnú vàha ini-ndà (ichì-yà), màsà nácóò-ndáñá, vàchi iin ñà-vàha cahnú icúmí-ndá ñhì-ndà nùù-yá. ³⁶ Iin-ni nì cùnchícùn cuéyàà-ndà ichì mà, vàchi nú sàni nsihi nì quida-nda nsidaa ñà-ndüá cuní Dios quida-nda, dandu ñhì-ndà ñà-ndiaha ì sàni cachi sahnú-yá xi-ndà. ³⁷ Vàchi dohó cachí tutu ìi:

Cunaha-nsiá, icúmí-yá naxicocuíñ-yà: làcà sacu tiempu cumáni gá; mà cuéé gá-yá. ³⁸ Te (cachí stná-yà): “Nèhivi vàha xi, nú xiníndisá vàha-ne yùhù, dandu ñhì-né vida ndiaha. Doco nú nì ndédúmá ini-nè, dandu ni-iyuhu mà ndóo inì sàhà-né”, cachí-yá.

³⁹ Doco ndohó, có-ndüù-ndà nèhivi ndedúmá ini-xi, vàchi nú jaan, ndañuhu anima-ndà. Còò, nèhivi xiníndisá nduu-nda, ñàyùcàndüá icúmí-ndá càcu-nda nùù-yá.

11

Xiñuhu cunindisá ví-nda

¹ Nú ndisa xiníndisá vàha-nda Dios, dandu cuní cachàmà ñà-ñhíhnú cuisì ini-ndà icúmí cuu ndisa ñà-ndüá ndiatu-nda. Te nú xiníndisá-ndá ducán, dandu quidá stná-ndà cuenta na ian sà-íá ndisa ñà-tàñáha ga cuninù-ndà.

² Te divi ñà-jaàn nduú stná ñà-ndüá nisa quida xi-ndà sànaaha, nì xinindisá-né mii-yá, te nì ndee vàha-ne nùù-yá.

³ Ndohó, xiníndisá-ndáyá, te sàhájàn vátùni cundaà ini-ndà nansa nì quidavàha-ya ñuhiví, cuisì nì càhàn-yá, te nì sàcò; ñàyùcàndüá, indéhe-nda íá ñuhiví vichì, doco màdi ñà-tùì cundehè-ndà ndüá nì cuyucàn; còò.

⁴ Daaní, Abel, na ní sàha-ne Dios promesa xi-ne, chicá nì sandiaámà nùù promesa nì sàha Caín. Te ¿índü chuun chicá ndiaámà? Divi sàhà-ñá nì xinindisá nècuàchì mà mii-yá. Ñàyùcàndüá, nì cachi-yá: “Sàni ndee vàha Abel nù; cudí inì sàhà promesa xi-ne”. Ñàyùcàndüá, mate còò cá Abel mà, doco dècuèndè vichì íá ì fama-nè ñà-nì xinindisá-néyá.

⁵ Daaní, Enoc tu, nì xinindisá stná-nè mii-yá, te vivu nì sàà-nè nùù-yá, cóni xihì-nè, nì ndañuhu uun-ne (nùù nèhivi), vàchi sàhà poder ndiaha xí Dios nì ndiachi-né dècuèndè ndé íá-yá. Te cachí tutu ìi, ducán nì cuu xi-né ñà-nì cudì guá ini-yá sàhà-né. ⁶ Doco nú có-xiníndisá-ndá, dandu mà nunca cudì ini-yá sàhà-ndà. Vàchi nú cuní-ndà sàà-nè nùù-yá, dandu fuerza cunindisa-nda íá ndisa-yá, te seguru datnúù-yá sàxinítnùnì nsidaa ana nandúcú ndisa-xi-yá.

⁷ Daaní, stná Noé, nì xinindisá stná-nè mii-yá na ní cachitnúhu-ya xi-né ñà-ndüá icúmí cuu quivì nùù-xí; ñàyùcàndüá, nì quida-ne ñà-ndüá nì cachi-yá, nì quidavàha-ne iin barcu cahnú sàhà-ñá càcu-ne, mii-né xi stná nèhivi vehe-ne. Ducán nì quida-ne, te ñà-jaàn claru nì tùì ñà-cóni quidá víi dava ga nèhivi ñuhiví. Doco mii-né, nì ndee vàha-ne nùù-yá ñà-nì xinindisá-néyá.

⁸ Daaní, stná Abraham; nì xinindisá stná-nèyá, te ñàyùcàndüá nì quee-ne cuahàn-nè na ní cana-yanè ñà-cùhùn xicà-né inga ñuu ndé icúmí-nè sàà-nè cunduu-ne stoho nsidaa ñà-íá yucán. Ñàyùcàndüá, nì inini-ne ñà-ndüá nì ndacu nuù-né, mate có-cùndáà ini-nè índü cùhùn-nè. ⁹ (Dandu nì sàà-nè)

ñuu ndé nì cachi Dios xì-né mà. Yohó te yucán nì là chii-né ñuu mà, nihnú ini-nè nduú-né nècuàchì inga ñuu, doco siempre iin-nì xiníndísá víi-néyá. Cuisì vehe sicoto nì sanduu vehe-ne, te divi clase vehe yucán nìsa xichuún stná (dèhe-ne) Isaac, xì stná (dèheñani-né) Jacob. Cunaha-nsiá, stná nècuàchì yucán, iin-nì nì sandiatu stná-né cuu xi-né ñà-nduá nì cachi Dios xì Abraham antes. ¹⁰ Vàchi nècuàchì mà, (na ní quee-ne ñuu-nè), nandú-cú-nè iin ñuu sàni quidavàha-ya; vàchi nihnú ini-nè íá iin ñuu nì chitnùnì ini mii-yá coo, te fuerte ndisa cimientu xan.

¹¹ Daaní, stná (ñahàdìhì-nè) Sara, nì xiníndísá stná-nè mii-yá. Mate sáyàha ga sahnú-né, doco nì nihitáhvi-né valor ñà-coo iin mée xi-ne, vàchi antes sàni cachi sahnú Dios xì-né, te ñàyùcànduá nì tùinuú iin dèhe-ne, vàchi xiníndísá-né mà nunca dandahví-yànè. ¹² Ñàyùcànduá, mate sàsahnú cuàha Abraham, doco nì là iin dèhe-ne, te sàhà imindaa dèhe-nemà nì sàà-nè nì sàcunduu-ne yohótéhè cuàhà gá mil nèhivi; cuàhà sàstnùhù nèhivi nì nanduu-ne nahi cuàhà sitnúú ansivi, ò ñusi ndiquin yuhù mar, vàchi mà cùì nandiahvia.

¹³ Cunaha-nsiá, nsidaa nècuàchì sàni nacani xì-nsiá sàhà-ximà, iin-nì nì xiníndísá víi-nè mii-yá dècuèndè nì xihì-nè. Te mate cóni sàà-nè cuninùú-né cuu ndisa ñà-nduá nì cachi Dios xì-né, doco iin-nì nì xiníndísá-né, mate tàyóá, te nì cudii ini-nè sàhà-ñá, vàchi (nì cundaà ini-nè) màdì ñuu ndisa-ne nduú ñuu-nè ñuhivì yohó, ñàyùcànduá nì cachi-nè xì nèhivi ñà-cuisì-ní yáha uun-ne ñuhivì yohó. ¹⁴ Te nú ducán cachí nèhivi, dandu náhà claru inga ñuu nduá nandú-cú-nè, iin ñuu ndé cunduu ñuu ndisa-ne. ¹⁵ Te nú cuàhàn-nè nsinuu ini-nè ñuu-nè primeru nì cùì, dandu vihini naxicocuíñ-nè yucán. ¹⁶ Doco còò, cóni nùhù-nè, vàchi nì cuni-nè cundoo-ne iin ñuu chicá ndiaha, divi ñuu mii-yá íá ansivi. Te sàhà-ñá (nì xiníndísá-né ducán), ñàyùcànduá có-ndùcáhàn-yá cachí-yá ñà-nduú-yá ana cahvi-né, vàchi sàni quidayucun-yá iin ñuu (ndiaha) ndé cundoo-ne (xì-yá).

¹⁷ Daaní, después, nì cachi Dios xì Abraham ñà-nì cuàha-ne dèhe-ne Isaac cunduu-tè iin promesa. Ducán nì quida-ya sàhà-ñá cundaà ini-yá a cunini víi-néyá, á coó. Te (nì quida-ne cumplir), nì xiníndísá-né mii-yá, dispuestu nì là-ne ñà-cunduu dèhe-ne promesa, mate mindaa-té nùú-né, te mate antes sàni cachi sahnú Dios xì-né ¹⁸ ñà-divi nùú tèchii Isaac mà icúmí quee cuàhà descendencia xi-ne. ¹⁹ Doco nì cundee ini-nè ñà-vàtùni danátíacú-yàte nú nì cuí-te. (Te ñà-nì càcu-tè) nì ndòò-tè vivu nùú-né, ñàyùcànduá vátùni quida-nda cuenta na ian ndisa, sàni natiacù-te.

²⁰ Daaní, después (nì cundaà ndisa ini-xi) ñà-xiníndísá stná Isaac mà mii-yá, vàchi cuàhà gá ñà-ndiaha ñi nì cachitnùhu-ne xì (ùì dèhe-ne) Jacob xì Esaú sàhà nansa icúmí cuu xi-né quivì nùú-xí. ²¹ Daaní, Jacob mà, nì xiníndísá stná-nè mii-yá, (ináhá-ndá), vàchi na sá-itúú cuàhàn-nè cui-nè, dandu nì càhàn-nè xì iin iin dèhe José, nì cachitnùhu-ne xì dèheñani-né mà ñà-icúmí-tè nihì-té cuàhà ñà-vàha ndiaha nùú Dios. Ducán nì cachi-nè, naquímànì-né Dios, te itúú-né nùú bastón xi-ne. ²² Daaní, José mà, nì xiníndísá stná-nè mii-yá, (ináhá-ndá), vàchi na sá-itúú cuàhàn-nè cui stná-nè, nì cachi-nè ñà-seguru icúmí caquee libre nsidaa nècuàchì raza-nè Israel nùú ñuu Egipto. Te nì nacoò stná-nè órden nansa quida nèhivi xì iquicúñú-nè nú sàni xihì-nè.

²³ Daaní, stná yuadìhì Moisés, nì xiníndísá stná-nè mii-yá na ní tùinuú dèhe-ne mà. Te nì caxini-nè cuahani íá-vè, ñàyùcànduá mate sàni dàndacù

rey cui-ve, doco cóni yúhí-nè; ùni yòò ni ìa dèhè-ve ni quida-ne.

²⁴ Daaní, stná Moisés mà, ni xinindisá stná-nè mii-yá, te sàhámà na sání sahnú-ne, cóni cùnì-nè cachi gà nèhivì ñà-dihi-né nduú dèheyoco rey. ²⁵ Còò, chicá ni cudii ini-nè cùhùn-nè cutnahá-né xi nèhivì xí Dios, mate cuàhà gà ni ndòhó-né, te màdiá ndòo-ne (ndé iá-nè), te quida-ne ñà-vico sìquini iá ñuhivì yohó, vachi cuisì sacù-ni tiempu coo ñà-vico ma. ²⁶ Chicá nsiha ichi Cristu ni cúnchicùn-nè nihnú ini-nè, mate ni cáhichi ini nèhivì-né; te cóni xího stná-nè ñà-cuicá ñuu Egipto yucán, vachi iin-ni nihnú ini-nè ñà-cuisì nùu Dios icúmì-nè nihitáhvi-né cuàhà ñà-ndiaha ìi.

²⁷ Daaní, na ní quee-ne ñuu Egipto mà cuàhàn-nè, divi sàhà-ñá xinindisá-né mii-yá ni sandua. Ni cóni yúhí-nè ñà-ni xidà guá ini rey dandacú yucán, vachi iin-ni nchicùn vii-néya na ian xinínùu-néya, mate có-tùì-yá indéhe-nda. ²⁸ Daaní, ñà-sàni xinindisá-né mii-yá nduú stná na ní quida-ne vicò pascua primeru, mii-né xi nèhivì raza-nè, te ni dàcáa-ne nùì (lèlù icà yehè-né) sàhà màsà cúì dèhe sahnú-né quida ángel yàha yucán. ²⁹ Daaní, na ní yàha-ne Mar Cuahá, te ni nduhichí cahà mar mà nahi ñuhù íchí, divi sàhà-ñá ni xinindisá-né Dios ni sanduu stná` mà. Doco tè-ñuu Egipto, na ní cuni stná-te yàha-tè yucán, dandu ni càhà nsihi-tè.

³⁰ Daaní, sàhà-ñá ni xinindisá stná nèhivì raza-ndà mii-yá, ñàyùcàndùá ni nacununduu-nè ñuu Jericó usà quivì, te ni caà nama ndiadí nùu ñuu mà. ³¹ Daaní, stná nècuàchi ñahà nani Rahab, mate cuàhà tiàa ni xicanuu xi-né (antes), doco ni sàà-nè ni xinindisá stná-nè mii-yá, vachi na ní techuún Moisés iin ùi tiàa ñà-nacuni-te nansa iá ñuu nècuàchì mà, dandu ni chindee-néte. Ñàyùcàndùá, cóni xihì-nè nahi nèhivì dava ga có-xinindisá.

³² Pues vichi có-xiñhù cachi guè (sàhà nèhivì sàhana ma), ni mà sàá stnáì nacani nsihi xi-nsiá sàhà nsidaa-né, divi sàhà Gedeón, xi sàhà Barac, xi Sansón, xi Jeffé, xi David, xi Samuel, xi sàhà stná dava ga nècuàchi nisa cahàn cuenta xi Dios. ³³ Cunaha-nsiá, divi sàhà-ñá ni xinindisá nsidaa nècuàchì mà mii-yá, (ñàyùcàndùá ni quida-ne cuàhà obra ndiaha). Dava-ne ni cundee-né nùu nsidaa nèhivì ndoó inga ñuu. Dandu ni cusahnú víi-né, te ni nihi-né ñà-vàha ni cachi sahnú Dios xi-né. Te dava-ne ni càcu-ne nùu nsicaha, cóni sàxì-siné. ³⁴ Te dava stná-nè, ni cundee-né nùu ñuhu xixìn, cóni quidá dañá xi-né. Te dava-ne ni càcu-ne nùu nèhivì cuàhàn cahnì xi-né xi espada ni cúì. Stná nècuàchi còò fuerza xi, ni xinindisá stná-nè mii-yá, te ni ndufuertè-nè, vátùni ni nacuañandee ini-nè, te na ní caquixi soldadu inga ñuu, vátùni ni chindee-né mii-né, te ni taxi-né nsidaa tèmà. ³⁵ Stná nècuàchi ñahà, ni xinindisá stná-néya, te ñàyùcàndùá ni nihitáhvi dava-ne ni natiacu iin nèhivì vehe-ne. Doco dava stná nècuàchì mà, ni dándòhó nèhivì-né, te ni xihì-né; vihini dacácu-téné ni cúì (nú ni nácóo-né ichì-yá); doco còò, cóni quidá nè ducán, vachi cunì-nè nihitáhvi-né iin ñà-vàha chicá ndiaha, divi ñà-natiacu-nè. ³⁶ Daaní, dava stná nècuàchi sàhana ma, cuàhà gà ni sàcündiaa nèhivì-né, te ni ñàhni cuì stná-né. Te dava stná-nè, ni sàcùnuhni stná-né cadena, te ni sàcündiadi-nè. ³⁷ Te dava stná-nè, ni sahnì nèhivì-né xi yùu, ò machete. Te dava-ne, serruchu ni quedava-ne. Cuàhà gà ni candoho-ne ni quida nèhivì. Ñàyùcàndùá, yohó te yucán ni xicanuu ndahví-nè, nisa idàhvi-ne xi cuisì iin rii ò sìmbee, vachi ndahví dahuun-ne, cuàhà ñtùndoho ni xini-nè; quini ni dándòhó nèhivì-né. ³⁸ Ni xicanuu ndahví-né yucú dánà, ò inga xaan ndé còò nèhivì, te yucán ni caquidi-nè ini cueva, ò ini iin chicòhò cahnú. Ducán ni cuu xi-né mate chicá ndiaá-nè nùu nsidaa gà nèhivì ñuhivì. ³⁹ Doco nsidaa nècuàchi sàhana ma, mate ní nihi-né ni ndee vàha-ne nùu Dios ñà-ni

xinindisá-néyà, doco cóni níhítáhvì-né ñà-ndiaha ìi nì cachi-yà (xì xii-ndà) antes. ⁴⁰ Còo, vâchi sâhà-ñá nihnú stná ini-yà ndohó, ñâyùcândüá nì chitnùnì ini-yà ñà-dècuèndé quivì vichi coo iin ñà-chicá ndiaha nihítáhvì-ndà, dandü iin-ni nacuatnaha-nda xi nècuàchì yucán cundiatú anima nsidaa-nda.

12

Cuisi Jesús ni cündéhe-nda nùu-xí

¹ Vichi cuahà sàstnùhù nèhivì (sàhana) sàni nacani xi-nda ñà-ndiaha guá iá (nú xinindisá-ndá mii-yá). Ñâyùcândüá, xiñuhu nacoo dahuun-nda nsidaa ñàha sadí xì nùu-ndà. Ni nácóo-ndá nsidanicuú cuàchi quida-nda, vâchi ñà-yúcán nduá dacá xi dìni-ndà. Iin-ni ni cunchícùn vii-ndà mii-yá inii vida xi-nda; nacua quidá nècuàchì dadavá stnahá xinú carrera, ducán xiñuhu nacuahandee ini-nda. ² Iin-ni ni cündéhe-nda nùu Jesús, vâchi sâhà mii-yá nì quesaha-nda xinindisá-ndá ichì-yá, te divi-ya icúmì chindee stná xii-ndà ndé cachi xinü vida xi-nda. Te mate nchica cruz nì ndoho-ya, doco cóni ndúlócô-yà na ní cahìchì ini nèhivì-yá ñà-nì xihì-yà ducán, vâchi ináhá-yá, después icúmì-yá sàà-yà coo-ya contentu. Daaní, (mànühù-yá gloria), te yucán nì sàcòo-ya ladu cuahá Yua-nda Dios.

³ Pues vichi xiñuhu nsinuu inì-nsia nansa nì cuu xi-yá, cuahà gá nì quida quini nèhivì cuàchi xi-yá, doco nì quidandee ini-yà. Ñâyùcândüá, nsinuu inì-nsia ñà-jaàn, còtó cucahan-nsiá mà cündéé gâ inì-nsia, te cuhuun inì-nsia. ⁴ Vâchi ñà-ndáà nduá, cuahà lucha fuerte sàni quida-nsia ñà-màsà cündéé nèhivì cuàchi ma nùu-nsiá, doco ni-iin-nsia tañáha ga cahni-né. ⁵ Doco nacua indéhí sàni nandòdó-nsiá nansa cachí Dios nùu tutu ìi ndé cáhàn-yà xii-ndà na iin yua-nda. Pues dohó cachí-yà:

Hijos míos, màsà cùñáñá-nsiá nú náni-nsia nùu yùhù ana nduú Stoho-nsiá Señor; còo, ni màsà cùhúún stná ini-nsia nú sàni sâhi-nsiá iin conseju tii. ⁶ Vâchi Stoho-nsiá nduí, te cuú inì sâhà nsidaa-nsiá, ñâyùcândüá fuerza nani-nsia, vâchi nsidaa ana sàni nacàxin ñà-cunduu-ne dèhi, icúmì-né ñàhni stná-né, cachí Dios.

⁷ Ñâyùcândüá, xiñuhu quidandee ini-nda na náni-nda nùu-yá, vâchi sâhà-ñá nduú ndisa-nda dèhe-ya nduájàn. Sà-ínáhá-ndá, na cuati-nda, nsidan-icuu-nda nì nihì-ndà conseju nùu yua-nda. ⁸ Doco quivì vichi, nú còo ni-iin conseju nihì-ndà nùu mii-yá, dandü cuní cachàmà ñà-có-ndüú ndisa-nda dèhe-ya, vâchi nsidaa ana nduú dèhe ndisa-ya, ducán quidá-yá xii-né. ⁹ Vâchi yua-nda ñuhivì yohó, nisa danáni stná-nèndó, te nisa cahvi-ndané. ¿Amádi chicá ndiá ìcà-ndà cundoo stná-ndà sujetu nùu Yua-nda iá ansivi, te ducán nihì-ndà cutiacu ndiaha-nda? ¹⁰ Vâchi sacu tiempu nì ndòo-nda nùu yua-nda ndoó ñuhivì yohó, te nacua cudí ini-nè, ducán nisa danáni-nèndó. Doco mii-yá, cuisì sâhà ñà-cunduu ñà-vâha xi-nda nduá danáni-yàndó, te ducán cunduu ndisa-nda nèhivì ìi nahi mii-yá. ¹¹ Pues ñà-ndáà nduá, có-cudí ini-nda na hora nihì-ndà conseju; tnündoho nduá cahan-nda; doco nú sàni yàha, te sàni sàà-ndà nì cundaà vâha ini-nda, dandü chicá ndiaha coo vida xi-nda, vâchi chicá vii sàni sàà-ndà nacani ini-nda.

Cuahà gá peligrü ndácàn nú cahìchì ini-nda palabra cachí Yua-nda Dios

¹² Ñâyùcândüá, màsà cündóo-nsiá cuhúún gá inì-nsia na ian nì còyo ndahàsâhà-nsiá; còo. Iin-ni ni nâcuàhandee ini-nsiá cuní, ¹³ micuísì ichì vâha-ya nanducu-nsiá sâhà-ñá màsà túcü iin nècuàchì tàcútüha vii cacanuü

nacua ndiá icà-né. Te nú sà-íá iin ana tàcúndáà vâha inì-xi ducán, dandu nanducu-nsiá nansa ndufuerté anima-nè.

¹⁴ Nì cúndóó mání-nsiá xì nsidaa ñanitnaha-nsia, te ni cuáhandee stná inì-nsia cunihnu ì inì-nsia nicanicuahàn, vâchi nú có-nìhnú ì ini-ndà, mà nunca sàà-ndà cuni-ndà nùù Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Te cuidadu nì cúndóó stná-nsiá còtó nandòdó-nsiá gracia xi-ya, te sàà-nsiá nanduu-nsia nèhivi malu ndedúmá inì-xi, vâchi nacua quidá iin yohò yucù dàná, ducán cui quida stná nècuàchì malu, mate imindaa-né, doco vihini cunduu-ne dañu xi cuàhà gá nèhivi. ¹⁶ Ñâyùcàndüá, cuidadu cundoo-nsia, còtó coo iin-nsia cùtòó xì ñahà, te ò iin ana có-ndùlócò-xì ichì ì-yá na ian nì quida Esau sàaha. Dèhe sahnú nì sanduu-ne, ñâyùcàndüá, icúmí-nè ndutahví-né cuàhà ñà-ndiaha ni cui, doco nì dama-ne derechu mà sàhà cuisì iyuhu ñà-ndüá nì xixi-ne. ¹⁷ Te ináhá-nsiá nansa nì cuu xi-né después, cóni nìhì-né ndutahví gá-nè ñà-ndiaha ma nùù yua-né, mate yáha ga nì cuni-nè nìhì-néà. Nì sacundahví-nè (nùù nècuàchì-mà), te nì sacu fuerte-nè, doco mànicùì gá, vâchi cóni nìhì-né nansa nadama-ne ñà-ndüá sàni quida-ne mà.

Tucu íá ñà-ndüá nì xini nèhivi sàhana na ní sàha Dios-nè ley primeru

¹⁸ Vâchi ndohó, cóni tnátuu-nda nùù iin yucù (ñuhivì yohó nacua nì quida nècuàchì Israel sàhana), vâchi yucù (Sinaí yucán), xixàn, te iín tnúú ndúchì, có-túinnú, te caná fuerte tàchì. ¹⁹ Te nì sivi stná corneta; dandu nì tiacu cáhàn fuerte mii-yá. Doco nèhivi mà, nì sacundahví-nè nùù-yá ñà-màsà cáhàn gá-yà xì-né ducán. ²⁰ Vâchi màni cúndéé gá ini-nè quida-ne cumplir palabra nì cachi-yà. Te dohó nì cachi stná-yà: “Màsà náná-nsiá icà yucù jaàn, te nì quisì xí-nsiá, vâchi nú ducán, dandu icúmí-nsiá cahni-nsiási xi yúù, ò xì lanza”. ²¹ Cunaha-nsiá, yáha ga nì cayuhí cuaá nèhivi mà na ní indehè-né nansa ni cuu. Dècuèndè stná Moisés nì cachi-nè: “Ndé quidí cuisì ñà-yúhì güè”.

²² Doco ndohó, cóo, vâchi ichì yucù nani Sión sàni quihin-nda vichi, vâchi yucù yacán nduú ñuu mii-yá íá nicanicuahàn. Te Jerusalén Nsiaha Íá Ansivi, ducán nani stná ñuu mà. Te sàni sàà stná-ndà ndé ndoó tàcá cuàhà mìl ángel xi-ya, ²³ ndenihí vâha-neyà. Te sàni nacuatnahá stná-ndà xì nsidaa gá nèhivi xínduu dèhe-ya, divi nsidaa ana itándiaa quivì-xì ndè gloria xi-ya. Te sàni dàtnátuu stná-ndà anima-ndà nùù mii-yá ana icúmí nsidandaà sàhà nsidaa nèhivi, divi nduú Dios; te vichi iin-nì sandúuu stná-ndà xì nèhivi nì ndee vâha nùù-yá sàhana, doco vichi sàni nìhì stná-nè nì cundiatú ndiaha stná anima-nè. ²⁴ Vâchi nùù Jesús sàni tnátuu anima nsidaa-nda, vâchi divi mii-yá nduú ana cáhàn nìhni sàhà-ndà, te nì saquin stná-yá iin tratu saa xi-nda, divi nduú ñà-nì xitià nùù-yá (sàhà-ndà); te cunaha-nsiá, chicá ndiaha quidá nùù-yá mà nùù nì Abel sàhana.

²⁵ Ñâyùcàndüá, cuidadu nì cúndóó-nsiá ñà-màsà nácuáa-nsiá mii-yá ana cáhàn xì-ndà vichi. Vâchi nú cóni cácu nèhivi sàhana na ní cahíchì ini-nèyà na ní cáhàn-yà xì-né ñuhivì yohó, dandu chicá mà cácu ndohó nú cahíchì ini-ndà palabra cachí-yà xì-ndà dècuèndè ansivi. ²⁶ Na ní cáhàn-yà antes, fuerte nì tnàa ñuhivì; doco vichi sàni cachitnùhu-ya xì-ndà inga palabra yohó, cachí-ya: “Inga xichi icúmí datnáì ñuhivì. Doco màdi cuisì ñuhivì yohó icúmí tnàa; cóo, dècuèndè stná ansivi icúmí tnàa”. ²⁷ Te na ní cachi-yá palabra mà ñà-inga xichi icúmí tnàa, pues cunì cachàmà ñà-icúmí cuxio nsihi nsidaa ñà-ndüá nì quidavâha-ya ñuhivì yohó. Doco nsidaa ñà-cuàhàn cunaha nicanicuahàn, icúmíá ndòa. ²⁸ Vâchi ñuhivì ì ndé icúmí-ndá cundoo-nda, mà nunca ndutá. Ñâyùcàndüá, iin-ni xiñuhu naquimani-ndáyá sàhámà

sàhà-ñá vətùni cunucuachi víi-nda nùù-yá nacua cuní-yá quida-nda, te cahvi víi-ndayá; màsà nácuidiqui uun-nda ichi-yá, ²⁹ vèchi nahi ñuhu níhi nduú-yá, te mà ùhi cahmi nsihi-ya (ana cahíchi ini).

13

Nansa quida-nda, te cudii ini Dios sàhà-ndà

¹ Iin-ni ni cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà na ian iin-ni ñaní xínduu-nda. ² Màsà nándodó-nda coo maní ini-ndà xì nèhivì cóyo vehe-nda, vèchi dava nèhivì, ndé stná ángel xì Dios nì dàyáha-ne vehe-ne, te cóni cúndáá ini-nè. ³ Te xiñuhu nsinuu stná ini-ndà compañeru-ndà xíndiadi vehecàa; te ducán quida-nda cuenta na ian cutnàhà stná-ndà xì-né ndiadi-ndà. Te nú quidá quini nèhivì xì dava ga compañeru-ndà, dandu cundehè ndahví stná-ndà nècuàchìmà, vèchi na nèhivì nduú stná-ndà, te vihini cuu stná xì-ndà ducán iin quivì.

⁴ Daaní, xiñuhu quida tñùñuhu stná-ndà xì nècuàchì vehe-nda. Màsà quidá-ndá ni-iin falta xì inga nèhivì. Vèchi iin castigu fuerte cuàha Dios ana nchicùn xì ñahà, te ò ana càhàn xì nècuàchì có-nduú nècuàchì vehe-xì.

⁵ Màsà xího-nda cucumi-nda ñà-cuicà ñuhivì yohó. Nacua sà-icúmí-ndá, xì ñà-jaàn-ní ni cúndóó-ndá contentu, vèchi sàni cachi-yà: “Yùhù, mà nunca nandodí mii-nsiá. Mà nunca nacoó nihni mii-nsiá”. ⁶ Ñàyücàndüá, vətùni càhàn ndee-nda, cachí-ndà:

Divi Stoho-ndà Señor nduú ana chindéé xí. Mà yúhí, vèchi còò ni-ìñàha cui quida nèhivì xí.

⁷ Daaní, xiñuhu nsinuu stná ini-nsià nècuàchì nisa idònùù nùù-nsiá antes, divi nècuàchì nisa dacuaha-xì-nsiá palabra ì xí Dios. Xiñuhu nsinuu ini-nsià nansa nisa quida víi-né vida xi-ne, te iin-ni ni cúndísà stná-nsià nahi mii-né.

⁸ Cunaha-nsiá, iin-ni iá Jesucristu, dècuèndè sàhana xi vichi, te nicanicuahàn.

⁹ Màsà cuàha-nsià chiyuhù nèhivì-nsiá ñà-cunchicùn-nsià inga ichì có-ìnhá-nsià, vèchi cuàhà ichì tùcù iá chináhà-nè; cuàhà gá ichì tàcùnì-ndà iá. Doco ndohó, chicá vaha cuisì gracia xi mii-yá ni cúnhnú ini-ndà, te ndufuertè anima-ndà, màdiá cunchicùn-ndà iin ley cachí sàhà cuisì índù comida cui cuxi-nda, vèchi nèhivì nacání guá ini-xì sàhámà, còò ni-iin ñà-vàha xi anima-nè tavá-né.

¹⁰ Dùtù xinúcuáchì veheñuhu (xi raza-ndà, itiácù-nè ñà-nduú promesa xi nèhivì). Doco ndohó, iá stná promesa xi-nda, (divi nduú Jesús); doco nècuàchì veheñuhu ma, còò derechu xi-ne nìhitáhvi-né ni-ìñàha nùù mii-yá.

¹¹ Vèchi quisì nduú promesa sàha-ne veheñuhu ma, xítia nì-sí, dandu nihì dùtù-ñà sàhàn ndé nduú lugar chicá ì, te quidá-nèamà presentar sàhà cuàchi nèhivì. Doco iquicúñú quisì mà, còò; ndé fuera ñuu icúmí coca. ¹² Pues divi ducán nì cuu stná xì Jesús sàhà-ñá nihì nèhivì ndoo ndisa cuàchi-ne sàhà nì-yá. Vèchi fuera ñuu nì ndoho stná-yà. ¹³ Ñàyücàndüá ndohó, iin-ni nì cúnchicùn stná-ndàyá, mate icúmí-ndá nacoó-nda ñuu-ndà, te cahíchi ini nèhivì-ndó nacua nì quida-ne xì mii-yá. ¹⁴ Vèchi ni-iin ñuu iá ñuhivì yohó, mà cúndüá ñuu-ndà nicanicuahàn. Còò, iin ñuu quesaa quivì vèxi xi-nda nduá ndiatu-nda. ¹⁵ Ñàyücàndüá, nicanicuahàn ndiá icà-ndà ndenihì vaha-nda Dios sàhà ñà-ndüá nì quida Jesús. Vèchi na iin ofrenda xi-nda nùù-yá nduájàn na ndácùcahan-nda quivì-yá, te naquímánì-ndàyá.

¹⁶ Daaní, màsà nándodó stná-ndà quida-nda obra xì ñanitnaha-nda, te chindee stnaha-nda, vèchi ñà-jaàn ndisa nduú promesa cudii ini-yá sàhà-xí.

¹⁷ Nsidaa ñà-ndùá cachí nècuàchì idónuu nùù-nsiá, cunini-nsia, te cundoo-nsia sujetu nùù-né; vèchi inúù-né nùù-nsiá sàhà ñà-cunduu ñà-vàha xi anima-nsiá; te icúmí stná-nè nacuàha-ne cuenta nùù Dios sàhà nsidaájàn. Ñàyùcàndùá, cunini-nsianè sàhà-ñá cudìi ini-nè quida-ne chuun ma, te màdiá dacúhúún ini-nsiànè; vèchi nú ni cùhúún ini-nè quida-nsia, mà cúí cunduamà iin ñà-vàha xi-nsia.

¹⁸ Cacán tàhvi-nsiá nùù Dios sàhà-nsí, vèchi ináhá-nsí còò ni-iin cuàchi dandoho-xi-nsí, te iin-ni cuní-nsí quida vii-nsí nsidanicuú tiempu.

¹⁹ Ñàyùcàndùá, sacúndáhvî nùù-nsiá ñà-ni cacán tàhvi cuáhà-nsiá sàhí sàhà-ñá chicá yàchì cui nasàì ndé ndoó-nsiá.

²⁰ Ndiaha gá ndoo-nda ñuhiví quidá Yua-nda Dios, vèchi sàhà-ñá ni xitià nì Stoho-ndá Jesucristu, ñàyùcàndùá ni saquin Yuandiaha-yá iin tratu saa xi nèhivì, te nduámà iin palabra mà nunca nsihi, vèchi mate ní xìhì Jesucristu, nì natiacu-yà nì quida Yuamáni-yá, te nì sàà-yà nì sàcùnduu-ya Pastor ndiaha xi-nda. ²¹ Te vichi cahnú gá Dios ni sàà-nsiá nihitáhvi-nsiá nsidanicuú ñà-vàha xi-ya sàhà-ñá cui quida-nsia cumplir ñà-ndùá cuní-yà quida-nda; vèchi nú ni nácuàhandee ini-yàndó (xi poder ndiaha) xí Jesucristu, dandu vètùni quida ndisa-nda ñà-ndùá cudîi ini-yà sàhà-xí. ¡Ansivéhé cahnú-yá nicanicuahàn! Amén.

²² Yùhù sacúndáhvî nùù-nsiá, ñàni, màsà cúdúchì inì-nsia sàhà conseju tii sàni tiai nùù-nsiá yohó, vèchi iin ùi-ni palabra nduá.

²³ Cunaha-nsiá, sàni quee ñani-ndá Timoteo vehecàa. Te nú ni quésáá yàchì-nè ndé ié' yohó, dandu cutnahá-nsí sàà-nsí ndé ndoó-nsiá.

²⁴ Cásàhúú xi nsidaa ana idónuu nùù-nsiá, cachi-nsiá xi-né. Te cásàhú stnái xi nsidaa gá nèhivì xí Dios. Daaní, nècuàchì ladu Italia cutnáhá-xì yohó, cásàhú stná-nè xi-nsiá.

²⁵ Te nsidaa-nsiá, ni cúcúmí cuáhà-nsiá gracia xi-ya. Sà-íá.

Tutu Nì Tiaa Santiago nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Santiago, iin ana xinúcuáchí nù Yua-nda Dios xì nù Stoho-ndà Jesucristu, (te tiaí tutu yohó) nù nsidaa mii-nsiá nècuàchi nduú descendencia xi nsi-úxin ùi dèhe yohòtéhè-ndà Israel, doco vichi inicutu ñuhivì sàni xitià-nsiá. Yùhù cásàhúi xì nsidaa-nsiá.

² Nàni, xiñuhu cudii ini-ndà na yàha-nda nsidanuu clase tnùndoho. ³ Vàchi iin tnùndoho, prueba nduá a ndisa xiníndisá víi-ndayá, á coó. Te cunaha-nsiá, divi sàhà tnùndoho ma vátùni cutùha stná-nda quidande ini-ndà.

⁴ Ñàyùcànduá, iin-ni ni quidándéé ini-ndà ducán dècuèndè nìhì-ndà vátùni cundee ini-ndà sàhà ndéni iñàha nì cui, dandu cunduu ndisa-nda nèhivì ìi ini-xi nacua cuní-yà cunduu-nda, te mà quidámáni gá ni-iin ñà-vàha nù anima-ndà.

Nansa nìhì-ndà cunchichí ndisa-nda quida Dios

⁵ Cunaha-nsiá, nú có-cùndàà ini-ndà nansa quida-nda, dandu ni cécàn tàhvi-ndà nù Dios, te ducán cundaà vaha ini-ndà sàhámà, vachi mii-yá, sàhatahvi-yàndò ñà-nduá xiñuhu, mà dìhndiá-yà, te mà cànàhà-yà xì-ndà.

⁶ Doco ni cúníndisá vaha-nda, te màsà nácáni ini-ndà a jáán, ò á coó, vachi nú ducán, dandu cunduumà na ian quidá tècui mar, yohó te yucán ndiachi-té quidá tàchi. ⁷ Te nú divi ducán quidá stná ndohó, dandu màsà cúníhnú ini-ndà nìhitàhvi-ndà ni-iñàha nù Stoho-ndà Señor. ⁸ Vàchi nèhivì mà-íin-ni nìhnú ini-xi, mà nunca sàà-nè cutùha-ne quida vii-né nacua ndiá icà-né.

⁹ Nàni, nú nècuàchi ndahví nduu-nda, dandu xiñuhu cudii ini-ndà, vachi cunaha-nsiá, nù mii-yá sàni nana ducún-ndà. ¹⁰ Doco nú nèhivì cuicà nduu-nda, te sàà-ndà yàha ndahví-ndà, dandu vátùni cudii stná ini-ndà sàhàjàn, vachi nècuàchi cuicà, mà úhì ndañuhu yàchi-nè na ian cuú xi ita caná yùcù iá campu. ¹¹ Vàchi nú sàni xìnu fuerte orá, te nì cuhihni, dandu íchi yùcù mà, te ndàhvà ita-ñà, mà vícò gá iá-yà. Pues ducán iá stná xì iin nècuàchi cuicà, icumí-nè ndañuhu yàchi stná-nè mahì chuun xi-ne.

Nansa xiñuhu quida-nda na yàha-nda tnùndoho

¹² Nansicáhàn-ndà nú ni quidándéé ini-ndà na yàha-nda tnùndoho, vachi nú ducán, dandu icumí-ndà ndee vaha-nda nù Dios, te nìhì stná-ndà iin ñà-vàha ndiaha xi-nda nù-yá, divi ñà-cutiacu-ndà nicanicuahàn, vachi ñà-jaàn nduá sàni quida-ya comprometer xì nsidaa nèhivì cuú ini-xi sàhà-yà.

¹³ Doco nú xího iin nèhivì quida-ne iin ñà-có-ndiàá, dandu màsà cáchi-nè Dios daxího xi-né. Còò, vachi Dios, mà cúí xihò-yá quida-ya ñà-có-ndiàá, nì có-dàxího stná-yà ni-iin nèhivì quida-ne ducán. ¹⁴ Cunaha-nsiá, cuiisí-ni ini anima mii-nda xího quini-nda ducán, te ñà-jaàn nduá ditá xì-ndà ñà-cùnì-ndà quida quini-nda. ¹⁵ Daaní, nú ducán xího-nda quida-nda, dandu después sàà stná-ndà quida ndisa-nda iin cuàchi ma. Doco ¿índù fin cucumi cuàchi ma? Cuisi ñà-cahni dahuàn-ndó. ¹⁶ Ñàyùcànduá, (cachí xì-nsiá), ñani màní, màsà nunca cuàha-nda datúcu ni-iin nèhivì-ndó.

¹⁷ (Cunaha-nsiá), nù Yua-nda Dios iá ansivi quixí nsidaa ñà-vàha nù-ndà, vachi nsidaa ñà-ndiaha nìhitàhvi-ndà, divi nù mii-yá quixá. Te chicá datnúu-yà (sàxínitnùní-ndà) nù nsidaa ñà-tnúú iá ansivi. Doco mii-yá ni-iyuhu có-dàma-ya (nahi orá), vachi orá, xicá-yá, te iá còndàhvi-yá, doco Dios, còò, mà dáma-ya. ¹⁸ Te nì chitnùní stná ini-yà ñà-cunini-nda palabra

ndàcuisì xí-yá sàhà-ñá ducán sàà-ndà cunduu-nda dèhe ndisa-ya; dandu nù nsidanicuú ñà-ndùà nì quidavàha-ya, ndohó cunduu-nda ana chicá cudí ini-yà sàhà-xí na iin primicia ndiaha.

¹⁹ Ñàyùcàndúá, siempre xiñuhu cundoo tùha-nda cunini vaha-nda sàhà iñàha, te màdiá càhàn yàchi-ndà, te menos màsà cuidà yàchi ini-ndà, ñani màní. ²⁰ Vàchi nú ni cuidà ini-ndà sàhà iñàha, mà chíndéamàndó quida vii-ndà nacua cuní Yua-nda Dios. ²¹ Ñàyùcàndúá, ni nácóó dahuun-nda nsidaa ñà-íá quini, xì nsidaa stná ñà-có-ndiàá íá guá ñuhiví yohó, te ni màsà ndúcuéhé stná-ndà; còó. Iin-ni ni cúniní-ndá palabra ndiaha xí-yá nì chiñuhu-ya ini anima-ndà, vachi sàhà palabra ì mà vátùni càcu-nda.

²² Doco màdí cunini uun-nda palabra mà. Xiñuhu ñà-quida ndisa stná-ndàñá cumplir; vachi nú coó, dandu cuisì-ní ñà-dàndàhví-ndà mii-nda nduá. ²³ (Uun-ni queá) nú ininí-ndá palabra ì mà, te có-quidà-ndà ñà-nduá cachá, vachi ducán queámá na ian indéhe-nda nù-ndà nù iin yùtátá, ²⁴ te xiní-ndà nansa íá-ndà, doco nú sàni quee-nda cuàhàn-ndà, dandu nándodó-nda nansa íá nù-ndà. ²⁵ Doco nú ininí víi-nda ñà-nduá cachí ley ndiaha xí-yá, te có-nándodó-ndañá, iin-ni nchícùn-ndañá, dandísá, icúmí-ndá nihítàhví-ndà gracia ñà-chindee xi-nda. Te diví ley mà nduá tavá xi-nda libre (nù cuàchi-nda).

Nansa xiñuhu quida-nda nú cahvi ndisa-nda mii-yá nacua ndiá icà-ndà

²⁶ Dava nèhiví, tuxí íní-nè nchícùn vii-né religión xi-ne, doco tùha stná-nè canàhà ndevàha-ne. Cunaha-nsiá, uun-ni queámá sàhà religión xi-ne, cuisì dandahví uun-ne mii-né. ²⁷ Vachi nú cuní-ndà cunucuachi ndisa-nda nù Dios, dandu xiñuhu chindee-nda penchì ndahví, xì nècuàchi cuaán ndahví, te cundiaa-ndà mii-nda sàhà-ñá màsà dásiví-ndà mii-nda xi chuun siquini íá ñuhiví yohó, dandu ñà-jaàn ndisa cunduu iin religión vaha nù Yua-nda Dios.

2

Màsà càhìchi ini-ndà ñanìtnaha-nda

¹ Nàni, màsà càhìchi ini-ndà ni-iin nèhiví, vachi nèhiví xiníndísá-xí Stoho-ndà Jesucristu nduu-nda, te ndiaha gá mii-yá. ² Ni cachí-ndà nì sàà iin nèhiví ndixí vico lugar ndé natácá-ndà cahvi-nda mii-yá, te ñuhú stná iin anillo oro dìnìndàhà-nè. Daaní, ni cachí-ndà nì sàà stná iin nècuàchi ndahví yucán, te ndahví gá ndixí-né. ³⁻⁴ Doco nú màdi iin-ni quidáñuhú-ndà ndú nècuàchimà, mà vàha. Màsà quidáñuhú-ndà (cuisì) nècuàchi ndixí víi, te cachi-ndà xì-né: “Yohó coo-ní iin lugar vii”, te nècuàchi ndahví mà, còó, cutu cachí-ndà xì-né: “Jaàn cuiin-ní”, te ò: “Yohó coo-ní ñuhù”, vachi ñà-jaàn nduá sàni càhìchi ini-ndà nècuàchimà.

⁵ Cunini vaha-nsia palabra yohó, ñani màní. Mate iyuhu icúmí nècuàchi ndahví ñuhiví yohó, doco ¿amádi mii-né nduú ana (chicá) sàni nacàxin Dios ñà-nihítàhví-né cunindísá-né mii-yá, te diví fe xi-ne nduú ñà-cuicà-né? Daaní, después sàà stná-nè cundoo-ne ñuhiví ì xí-yá, vachi ducán sàni quida-ya comprometer xì nsidaa ana cuú inì-xi sàhà-yá. ⁶ Doco mii-nsiá, (ndahví-nsiá), vachi càhìchi ini-nsia nècuàchi ndahví. ¿Amádi nècuàchi cuicà nduú nècuàchi sahníndàhví xì-nsiá, te sanícuàchi stná-nè sàhà-nsiá? ⁷ ¿Amádi diví stná-nè càhàn quini guá diqui quivi ndiaha-yá, diví quivi nì ndacùcahan-nda (na hora nì quìhví-nda ichì-yá)?

⁸ Pues nú cuní-ndà quida vii-ndà, dandu xiñuhu quida ndisa-nda cumplir nacua cachí ley ì nì sàha mii-yá ana cusáhnù nù-ndà. Dohó cachí tutu nduú

ley mà: “Nacua cuú inì-ní sàhà mii-ní, ducán xiñuhu cuu stná inì-ní sàhà ñanitnaha-ní”, cachá. ⁹ Doco nú chicá quidañúhú-ndá iin nêhivi nùù inga-nè, dandu cuàchi nduá, iá ndisa falta xi-nda, cachí ley mà. ¹⁰ Vâchi cunaha-nsiá, nú ni chívàha vii-ndà nsidanicuú ñà-nduá cachí ley ì mà, te iá iin xaan ndé cóni quida-nda cumplir, dandu queámà na ian cóni chívàha-nda ni-ñàha, ¹¹ vâchi imindaa mii-yá ni sàha xi nsidaa ley mà. Cunaha-nsiá, iin ley xi-ya nduú ñà-màsà cáhàn-ndá xi inga ana có-nduú nècuàchi vehe-nda. Daaní cachí stná-yà ñà-màsà cáhni stnaha-nda. Pues mate có-nchícùn-ndá inga nècuàchi ñahà, doco sahní stnaha-nda, dandu iá ndisa cuàchi-nda nùù ley mà (mate iá iyuhá sàni chívàha-nda). ¹² Ñâyùcànduá, ndiá icà-ndá cáhàn vii-ndá, te quida vii stná-nda. Vâchi divi nacua cachí ley ndiaha ni tavà xi-nda libre, divi sàhàjàn icúmí ndundaà sàhà cuàchi-nda. ¹³ Te nú có-índéhe ndahví-ndá ñanitnaha-nda vichi, dandu quivì ndundaà sàhà-nda, mà níhi-nda cundehe ndahví stná-yà ndohó. Doco nú sàni indehe ndahví stnaha-nda, dandu mà yúhí-nda quivì ndundaà sàhà-nda.

Màsà cachí uun-nda xiníndísá-ndá mii-yá

¹⁴ Ñànì, ¿a cundíáá ndisa ñà-càchí-ndá cahvi-nda mii-yá te nú có-quida-ndá obra? ¿A ndísá càcu anima-ndá nú ducán nduú modo cahvi-nda Dios? ¹⁵ Pues, ni cachí-ndá iá iin ñanitnaha-nda xíhi vixin, te còò sicutò vâha xi-ne; te xíhi stná-nè doco, vâchi còò ni-ñàha. ¹⁶ Daaní, ni cachí-ndá iá stná iin compañeru-ndá ni cachí xi nècuàchi ndahví mà: “Vâtùni cùhùn-ni; ni sàà-ní nadaà inì-ní, te ni sàà stná-ní chitu tixi-ní”, cachí-nè. Doco nú có-sàha-ne nècuàchimà ni-iin ñà-cutiacu-nè, amádi uun-ni queámà. ¹⁷ Ducán stná xi ñà-cahvi-nda mii-yá nú còò obra xi-nda. Vâchi nú ducán, dandu nàhà xicà có-càhvi ndisa-ndayá, vâchi cutu mindaa ñà-jaàn quida-ndá.

¹⁸ Vihini cachí iin nêhivi: “Dava-nda cuiisè fe xi-nda iá, te dava-nda, cuiisè obra xi-nda iá”, doco còò, vâchi ¿nansa cui cundaà inì-ndá cahvi ndisa iin nêhivi mii-yá nú còò obra xi-ne? Doco nú iá stná obra quida-né, dandu vâtùni cundaà inì-ndá ndisa iá stná fe xi-ne. ¹⁹ Ndohó, xiníndísá-ndá ñà-imindaa Dios iá, te ndiaha gá iá ñà-xiníndísá-ndá ducán. Doco cunaha-nsiá, dècuèndè stná ñà-malu, ináhá stná-si imindaa-yá iá, te quidí stná-si ñà-yúhí-siyá. ²⁰ Ndahví-ndá, te neciu-ndá nú tuxí inì-ndá cuiisè fe xi-nda nduá ndiaá, te còò obra xi-nda. ²¹ Amádi ináhá-nsiá sàhà xii-ndá Abraham nansa ni ndee vâha-ne nùù Dios sàhà ñà-nduá ni quida-ne, ñà-ni ìa-ne dispuestu cuàhatahvì-né mii-yá (dèhe manì-né) Isaac, (dècuèndè sàni chinduhù-néte) nùù mesa ì. ²² ¿A xiní-nsiá nansa ni quida nècuàchi yucán? Ni cahvi-né Dios, te ni quida stná-nè cumplir (ñà-nduá ni cachí-yà): ñâyùcànduá, ndújàjàn ni sacatnahá, te sàhà obra xi-ne mà ni sàà-nè ni cahvi vii ndisa-ne mii-yá. ²³ Dandu ni cuu ndisa ñà-nduá cachí tutu ì ndé cachí palabra yohó: “Ni xiníndísá Abraham Dios, te ducán ni ndee vâha-ne nùù-yá”. Dècuèndè ni cachí stná Dios amigo xi-ya nduú Abraham mà. ²⁴ Ñâyùcànduá, nàhà xicà, màdì cuiisè-ní ñà-cahvi-ndayá nduá cuní-yà sàhà-ñà ndee vâha-nda nùù-yá. Cuni stná-yà quida ndisa-nda cumplir nansa cachí-yà.

²⁵ Inga casu nduú stná nècuàchi sàhana nani Rahab. Iin nècuàchi ñahà cónisá ìa sahnú inì-xi ni sanduu-ne, doco na ni casaà nècuàchi (ñuu Israel) ñuu-nè, ni quidañuhu-nè nècuàchimà, dandu después ni dānùhù-nè nècuàchimà inga ichi. Pues sàhà-ñà ni quida-ne obra mà, ñâyùcànduá ni ndee vâha stná-nè nùù Dios. ²⁶ Vâchi nú cahvi-nda Dios, doco có-quida ndisa-nda

ñà-nduá cachí-yà, dandu (mà chindéé) fe mà-ndó. Na ian sàni xihà nduá, vâchi cóa quidá, na iin cuerpu nsii cóò cá anima-xi.

3

Cuidadu ni cúndóo-ndá sàhà ñà-nduá cachí-ndà

¹ Chicá vâha màsà cúndúu cuàhà-ndà nècuàchi chináhá (palabra ìi), ñáni, vâchi cunaha-nsiá, chicá icúmí-yâ nandacàn-yâ cuenta nùu nsiuhù nècuàchi chináhá. ² Nsidaa-nda, cuàhà falta quida-nda. Te nú mà túha-nda cachi-ndà ni-iin ñà-có-ndiáá, dandu iin nèhivi quidá víi ndisa sàndù-ndà, vâchi sàni cutùha-nda cadì-ndà nùu nsidaa ñà-chìcuéhè vihini sàà-ndà quida-nda. ³ Cundehe-ndà idu, chicáá-ndà frenu yuhù-sí sàhà-ñá cunini-sindó, dandu vâtùni cuitàndòò-ndàsì mate nahnú-si. ⁴ Stná barcu, mate nahnú cuàhà-nú, te ndee caná tàchi dandiàchi xi-nú, doco cui si iin yutnú chipalá tii nduá dacaca-xi-nú cùhùn-ndà ndéni nì cui cahan-nda. ⁵ Te divi ducán iá stná yuhù-ndà. Tiá, doco cuàhà gá chuun nahnú chiñùhà. (Ináhá-ndá), cui si iin ñuhu tii cui dacuícùn xì inicutu iin yucù cahnú, te coco nsidaamá. ⁶ Te nacua quidá ñuhu mà, ducán quidá stná yuhù-ndà: cuàhà sàstnùhù chuun quini cáhàn sàhà-xí. Iá nùu cuerpu xi-nda, doco mà úhi dacúnsidá cuàcha-ndó. Inii vida xi-nda, ducán quidá yuhù-ndà, cuàhà gá chuun daquífùhà, te ¿índú divi nihá' cachí quini guá? Pues divi nùu ñà-malu.

⁷ Nsidanicuú clase quisi, vâtùni ndumansú-si quida nèhivi, a ducán nduú-si quisi yucù, ò laa, ò quisi cuàti, o quisi mar, nsidanicuú clase-si sàni nsidamansú nèhivi-sí. ⁸ Doco yuhù-ndà, cóò; tàñhá ga cundee ni-iin nèhivi nùá. Iin mal nduá; mà cándisá dandacu-nda nùá. Na ian quidá iin tàtnà dáná, ducán quidá stná, vâchi chituá ñà-có-ndiáá. ⁹ Xi yuhù-ndà naquimáni-ndà Yua-nda Dios, te después divi-nia (vihini) canáhá-ndà xì ñanìtnaha-nda, mate nahi mii-yá iá stná-nè, vâchi nacua iá mii-yá, ducán nì quidayucun stná-yàndó. ¹⁰ Mismo yuhù-ndà sàni naquimáni-ndà mii-yá, te ni canáhá stná-ndà (xì ñanìtnaha-nda). Pues cunaha-nsiá, mà váha quida-nda ducán, ñáni. ¹¹ Vâchi iin tè-dòcò, iin-ni ndéa tècuí vâha, te ò iin-ni ndéa tècuí ùhà. ¹² Te ò iin yutnú, ¿a vâtùni cucàa quisi vídi-nu nú diín yutnú nduú-nu? Cóò. Ni mà cúí cuàha stná sìhigu nùu nducu yòhò sì-uva. Te lugar ndé caná tècuí ùhà, có-caná stná tècuí vâha.

Cuisi nèhivi datnúu Dios sàxínitnùni-xi nduú nèhivi nchichí ndisa

¹³ ¿A nchichí dava-nsia (cahan-nsiá), te ò sàni dàcuàhà stná dava-nsia? Nú jaan, dandu xiñuhu cunihnu ndahvi stná ini-nsiá, te quida-nsia puru ñà-íá víi, dandísá, sàà cunahà xicà nchichí ndisa-nsia. ¹⁴ Doco nú túha-nsia cumbidia cuàhà ini-nsiá, ò cui sàhà mii-nsiá nacání ini-nsiá, dandu màsà cáhí gá-nsiá nchichí-nsiá, vâchi có-nduá ñà-ndáá; tñuhu nduá. ¹⁵ Vâchi modo xi-nsia mà, có-nduá nahi palabra nchichí vâxi nùu mii-yá iá ansivi. Vâchi nú cutu cáhàn nchichí-ndà, te có-quidá víi-nda, dandu náhà xicà, cui si ñuhivi yohó vâxi palabra mà; ò ñi nèhivi úun nì quea, te divi ñà-malu nì chitnùni ini xán. ¹⁶ Vâchi nú cumbidiá ini nèhivi, te cuadú-nè, dandu seguru cundoo stná-nè náá stnahá-né, te quida stná-nè nsidanuu clase chuun có-ndiáá. ¹⁷ Doco nú nchichí ndisa-nda quidá mii-yá iá ansivi, dandu ñà-sàni ndu-ìi sàxínitnùni-ndà nduá, te túha-nda cundoo manì-ndà; mà dáná-ndá. Cáhàn víi stná-ndà xì nèhivi, te cundehe ndahvi stnahá stná-ndà, vâchi vâha ini-ndà, iin-ni cáhàn ndàà-ndà nacua iá iin chuun, mà dánáni uun-nda. ¹⁸ Cunaha-nsiá, nú cuní-ndà cunduu-nda nèhivi quidá víi ndisa, dandu

vivií-ni ni cáhàn-ndà xì ñanitnaha-nda sàhà-ñá cundoo manì nsidaa-nda, vâchi ducán queamà na ian chíhì-ndà iin tata vâha, dandu después ndanchito iin cosecha ndiaha.

4

Màsà cándisâ-nda cunchicùn-ndà modo xi ñuhiví yohó

¹ Dava-nsia indéhe úhì stnahá-nsiá, te náá stnahá stná-nsià. Pues, ¿ndiá dísáhà-xí iá ducán, tuxí ini-nsià? Amádi sáhà ñà-xiho guá-nsià iñàha, te dacá mà sàxínítnùní-nsià. ² Xího-nsiá iñàha, te nú mà cùì níhì-nsiáñà, dandu (cuní-nsià) ndañuhu nèhiví (icúmí xân). Te nú cumbidiá stnahá ini-nsià sàhà iñàha, te mà cùì níhì stná-nsiáñà, dandu náá stnahá-nsiá, te cáhàn ndiaa stnahá stná-nsià. Doco ¿índù chuun có-icúmí-nsià ñà-nduá xího-nsiámá? Diví sàhà-ñá có-xícàn tàhvi-nsiáñà nùù mii-yá. ³ Te mate ni cácan tàhvi-nsiá nùù-yá, doco mà níhì-nsiáñà, vâchi mal xícàn-nsià, cutu cuní-nsià iñàha sàhà-ñá quida ndevâha-nsia nacua cudí ini mii-nsiá. ⁴ ¿Ndahví-nsià! ¿Índù chuun nchicùn-nsià ñà-có-ndiá ìcà-nsiá? ¿A có-ináhá-nsià ñà-mà vâha candisâ-nda cunchicùn-ndà modo xi ñuhiví yohó, vâchi ducán queá na ian có-ndóò vâha ga-ndà xì Dios? ⁵ Te ducán cachí stná tutu ì: “Sàni ñihítàhvi-ndà nùù Dios ñà-coo Espíritu ìì xí-yá ini anima-ndà, te màni cuáhà-ndà nùù Yà-ìì mà; ñâyùcànduá, có-cuní dahuun-ya cunihnu ini-ndà inga iñàha cunchicùn-nda”. Te cunaha-nsiá, màdi úún-ní cachí tutu ìì mà ducán, (ñà-ndàà nduá). ⁶ Doco Dios, chicá cuáhà gracia sáhatahvi-yándò. Ñâyùcànduá, dohó cachí stná tutu ìì: “Dios, sadí-yà nùù nsidaa nèhiví nducuehé, doco nèhiví nihnú ndáhvi inì-xi, sáhatahvi-yàné gracia xi-ya”. ⁷ Ñâyùcànduá, ni cúníní-ndà nsidaa ñà-nduá dandacú-yá, doco ñà-nduá cuní ña-malu, cóò; iin-ni màsà cuáha-nda cundee-sí nùù-ndà, vâchi nú màsà cuáha-nda quida-sì ducán, dandu icúmí-sí cunu-sì nùù-ndà. ⁸ Xiñuhu tnàtuu-nda nùù Dios, dandu mii-yá, chicá cuyatni stná-yà nùù ndohó. Te nú iá cuàchi-nda, dandu xiñuhu nsidandoo-nda anima-ndà na ian ndàhà-ndà. Te nú ùì ichì nduá nchicùn-ndà, dandu xiñuhu ndoo stná anima-ndà. ⁹ (Vâchi nú iá falta xi-nda, dandu chicá vâha) ni dándóhó-ndà mii-nda, te cundoo-nda tnùnsí ini, te cuacu cuáhà-ndà (sàhà cuàchi-nda). Xiñuhu cuhuun ini-ndà sàhàjàn; màsà cudí gá ini-ndà, ni màsà cuácù gà-ndà; cóò. Xiñuhu cundoo-nda tnùnsí ini, ¹⁰ te cucahan nùù-ndà nùù Stoho-ndà Señor. Cuisì nú ducán, dandu níhì-ndà nduvíi tú anima-ndà quida-ya.

Màsà cuítnùhu stnaha-nda

¹¹ Ñàni, màsà cáhàn-ndà diquí ñanitnaha-nda, vâchi nú ni quida-nda ducán, te xítñùhu tnaha-nda, dandu ñà-sàni cáhàn-ndà diquí stná ley xi mii-yá nduá, te ducán queamà na ian xítñùhu stná-ndà ley mà. Te nú xítñùhu-nda ley mà, dandu có-nduú gá-ndà ana chívâha xán; cóò, ana xítñùhu xán nduu-nda. ¹² Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú ana ni sàha xi ley ìì, te imindaa-yá nduú stná ana icúmí nsidandaà xì sàhà falta xi iin iin-nda. Cóò ni-iin ana cachí a cácu-nda, á cóò, cuisì mii-yá. Ñâyùcànduá, ¿ana tuxí ini-ndà nduu-nda te xítñùhu stnaha-nda ducán?

Có-ináhá-ndà nansa cuàhàn cuu xi-nda tnaa idá

¹³ Cunini vâha mii-nsià nècuàchì cáhàn ndee guá. Vâchi cachí dava-nsia vichí ò tnaa cùhùn-nsià inga ñuu cundoo-nsia yucán iin cuà, te cuiin-nsia, te nadicò-nsiá, nsidacuáhà-nsiá dihùn xí-nsiá cahan-nsiá. ¹⁴ Doco ni có-ináhá-nsià nansa cuu xi-nsiá tnaa idá. Vâchi vida xi-nda, (yàchì nsiha)

nahi vìcònùhù. Iin ratu tii iá, dandu còò cá. ¹⁵ Ñàyùcàndúá, ndiá icà-ndà cachi-ndà: “Pues, nú ducán cuní Stoho-ndà Señor, dandísá cutiacu-ndà, te ò nú cudú ini-yà, dandu dohó te dohó quida-nda”. ¹⁶ Doco mii-nsiá, ¿nansa quidá-nsiá vichi? Ndee gá cáhàn-nsiá. Mii-nsiá nduú-nsiá mii-nsiá cahan-nsiá. Doco mà váha cáhàn-ndà ducán. ¹⁷ Ñàyùcàndúá, (nsinuu inì-nsia palabra yohó): nú ináhà-ndà nansa ndiá icà-ndà quida-nda, te có-quidà-ndàñá, dandu cuàchi nduá.

5

Ñà-ndúá nì cachi Santiago xì nècuàchì cuicà malu

¹ Cunini váha nsidaa mii-nsiá nècuàchì cuicà. Chicá váha cuacu-nsia, te cundo-nsia tnúnsí ini, vachi sà-itúú tnúndoho nahnú diquí-nsiá. ² Váchi nsidaa ñà-cuicà-nsiá, sàni cuchicueha; nsidaa sicoto vico xí-nsiá, sàni cusiquidiá. ³ Nsidaa oro xì plata xi-nsia, dihùn chicúehè sàni nandua; sàni nana ditnu-ña. Te divi ñà-jaàn cunduu testigu ñà-cundaà ini nèhivi (cóni quidá víi-nsiá), te ducán icúmí quea na ian sàni saxì stná ditnu dihùn mà icà-nsiá, na ian nì xixìn cuñu-nsiá nì quidamà (ñà-cuàhà guá tnúndoho cucumi-nsiá), vachi yáha ga sàni càyá ñà-ndúá icúmí-nsiá nihì-nsiá quivì xinu tiempu. ⁴ Te peón ndahví nì ndanihi xi cosecha xi-nsia, nì dándahví uun-nsianè, vachi cóni sáha-nsianè raya xi-ne nacua ndiá icà-nsiá, ñàyùcàndúá, raya xi-ne mà, na ian ndáhi stná-ña, te tiacú stná Stoho-ndà Señor, iníni-yá quidá peón mà reclamu nùu-yá. Te cunaha-nsiá, cuàhà gá mil soldadu dandacú-yá nùu-xí. ⁵ Vico gá sàni sandoo-nsia ñuhivì yohó; cuisì gustu xi mii-nsiá sàni quida-nsia. Doco nahi quisi sàni nei, te nì ndundatnú-sí, ducán nduú-nsiá-nsiá; te vichi sàni sàà meru quivì cui-nsiá. ⁶ Váchi tùha stná-nsiá nècuàchì-nsia sàhà nèhivi ndàcuisì inì-xi, te sàhà yuhù-nsiá xihì-nè; mientras mii-né, có-nàndúcú-nè nansa chindee-né mii-né.

Màsà cúhúún ini-ndà, vachi sà-itúú naxicocuíñ Jesús

⁷ Ñàni, iin-ni nì quidándéé ini-ndà dècuèndè sàà quivì naxicocuíñ Stoho-ndà Señor. Quida-nda na quidá iin nèhivi campu, ndiatú-né ndè cuun dàvi nùu, (dandu xitú-né); daani ndiatú cuéyàà-nè dècuèndè cuun dàvi dásihì sàhà-ñá ducán cuida ndiaha viu xi-ne. ⁸ Te divi ducán stná ndohó, xiñuhu cundiatu cuéyàà-ndà dècuèndè naxicocuíñ Stoho-ndà Señor. Ñàyùcàndúá, vichi xiñuhu nacuañandee ini-ndà, vachi sà-itúú-yá ndixi-ya. ⁹ Te màsà cáhàn cuàchi-nda sàhà compañeru-ndà, ñàni, vachi nú ducán, dandu icúmí-yá danáni-yándó, te cunaha-nsiá, sàni cuyatni ndisa quivì nsidan-daà-yá sàhà-ndà. ¹⁰ Xiñuhu nsinuu stná inì-nsia nansa nì cuu xi nècuàchì sàhaha nì sacahàn cuenta xi Stoho-ndà Señor, cuàhà gá nì dándohó nèhivi-né, doco iin-ni nì quidandee ini-nè. Ñàyùcàndúá, nacua nì quida nècuàchìmà, ducan nì quida stná ndohó vichi, ñàni, ¹¹ vachi ndiaha gá nì quida-ne nì quidandee gá ini-nè. Te ináhà stná-ndà nansa nì cuu xi nècuàchì sàhaha nani Job, iin-ni nì quidandee stná ini-nè, dandu después nì quee vii (ñà-ndúá nì cuu xi-né), vachi nì chindee Stoho-ndà Señor-nè. Ñàyùcàndúá, nàhà claru tùha ndisa Dios cuhi ini-yándó te cundehè ndahví stná-yándó.

¹² Màsà nunca chinaha-nda Dios, ñàni. Chuun cahnú nduá màsà quidá-ndà ducán. Ni màsà ndácùcahan stná-ndà ansivi, ò ñuhivì. Còò. Ni-iin xichi màsà chináhà-ndà ducán. Coó; vachi nú nì cachí-ndà “Jaan”, dandu divi nì cundúá,

te ò nú ni cachí-ndà “Còó”, divi ñà-jaàn ni cùndúú stná`. Ducan ni quida-nda sàhà` màsà níhì-ndà castigu nùù-yá.

¹³ Nú iá tnùndoho yáha-nda, dandu xiñuhu càcàn tàhvi-ndà nùù-yá. Te nú cudû ini-ndà, dandu coto-nda alabanza xi-ya. ¹⁴ Te nú cuhí-ndà, dandu cana-nda nècuàchì sahnú ndiaá xì nèhivì xí Dios quixi-ne caquin-nè seña aceite dìni-ndà, te càcàn tàhvi-né nùù-yá sàhà-ndà, ndacùcahan-né quivì Stoho-ndà Señor. ¹⁵ Te nú xinúndísá-ndà na xicàn tàhvi-né, dandu càcu-nda nùù cuèhè mà, vâchi icúmí-ndá nduvàha-nda quida-ya. Te nú iá stná cuàchi nì quida-nda, dandu cuicahnú stná ini-yà sàhà-ndà. ¹⁶ Ñâyùcàndúá, nì náhmà-ndà falta xì-nda nùù ñanitnaha-nda, te càcàn tàhvi stnàhà-ndà sàhà-ndà sàhà-ñá nduvàha-nda quida-ya. Vâchi iin nèhivì vâha, cuàhà gá ndiaá na xicàn tàhvi-né nùù Dios; cuàhà gá chindéâ. ¹⁷ Iin casu nduú Elías sàhana. Iin nèhivì ñuhivì nahi ndohó nì sanduu stná-nè, te nì xicàn tàhvi-né nùù Dios ñà-màsà cúún dàvì. Te ndisa, nì yàha ùnì cuià dava, te cónì cùún nì-iin dàvì. ¹⁸ Daaní, tucu tu nì xicàn tàhvi-né nùù-yá, te nì ndesaha tú dàvì, vâtùni nì cana tu itu.

¹⁹ Nú iá iin compañeru-ndà nì tùcù iin ichì có-ndúú ñà-ndáà, dandu ni cáhàn-ndà xì-né áma naxicocufín-nè ichì vâha, ñáni. ²⁰ Vâchi cunaha-nsiá, nú nì cáhàn-ndà xì iin nècuàchì nì tùcù ichì cuáchi, te nihì-ndà natnahnù-nè ichì vâha, dandu ndiaha gá queamà, vâchi sàhà ndohó sàni càcu anima-nè, mà sáà gá anima-nè cuià; mate cuàhà gá cuàchi-ne nì ìa, doco sàhà palabra xi-nda sàni ndutu nsidaámà.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Pedro nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Pedro, iin ana nì nihì chuun ndiaha nù Jesucristu, (te tiaí tutu yohó) nù mii-nsiá nècuàchi sàni xitià nihni inicutu ndé' ladu Ponto, ladu Galacia, ladu Capadocia, xì stná ladu Asia, xì ladu Bitinia. ² Mii-nsiá nduú stná-nsiá nèhivì nì nacàxin Yua-nda Dios, vàchi dècuèndè sàhana nì chitnùnì ini-yà ducan. Te sàhà-ñá sàni nduhì stná anima-nsiá nì quida Espíritu ì xí-yá, ñàyùcàndüá sà-ìniní ví-nsiáyà vichì, te nì cuxio stná cuàchi-nsia nì quida nù Jesucristu. Pues vichì nì cúcúmí cuàhà-nsiá gracia xi-ya, te contentu nì cúndóó stná nsidaa-nsiá.

In tnùndé ini ndiaha icúmí-ndá nù Dios

³ Ansivéhé cahnú Yua-nda Dios, divi mii-yá ana cahvi stná Stoho-ndá Jesucristu, vàchi Yuamáni-yámà nduú-yá. Pues vichì sàni indehè ndàhvi-yàndó ñà-nì xihì Jesucristu (sàhà-ndá), te nì natiacu-yá; ñàyùcàndüá, vátùni nì nacacu saa-nda ñuhivì ì xí-yá, te vichì iá ndisa tnùndé ini-xi-nda na ndoo-va-nda ñuhivì yohó. ⁴ Te ndiaha gá icúmí stná-ndá nihitáhvi-ndá nù-yá. Vàchi ndè gloria iá vaha nsidaa ñà-ndiaha ì xí-ndámà, te mà nunca sàà cusiquidiá, nì mà nunca sivi stná, dècuèndè nicanicuahàn icumíá cunahá. ⁵ Te sàhà-ñá nihnú vaha ini-ndáyá, te ndiaá-yàndó xì poder xi-ya, ñàyùcàndüá vátùni nihì-ndá salvación xi-nda; te vichì sà-íá listu salvación mà, doco ndè sàà xinu tiempu, dandu cundaà vaha ini-ndá (ñà-ndiaha guá) iámà.

⁶ Ñàyùcàndüá, cuàhà gá cudí ini-ndá vichì, mate vihini sàyáha-nda cuàhà clase tnùndoho sacu tiempu. ⁷ Vàchi ducàn quidá-yá sàhà-ñá cunahà claru, a xiníndísá ndisa-ndáyá, á coó, nacua quidá nèhivì xì oro, dadáá títi-néa nù ñuhu sàhà-ñá cundaà ini-nè (a oro vaha nduá, á coó). Doco nú nihnú vaha ini-ndá Jesucristu, dandu chicá ndiaámà nù oro, vàchi oro, mà ùhi ndañuhá, doco nú iin-nì nihnú vaha ini-ndá mii-yá mate yáha-nda tnùndoho, dandu sàhà ñà-yúcán sàà-ndá ndee vaha-nda nù-yá na quívi naxicocuñin-yá, te nihì stná-ndá cuàhà tnùñuhu ndiaha.

⁸ Mii-nsiá, tàñáha ga cuninù-nsiáyá, doco cuú ini-nsia sàhà-yá; te mate có-xiní-ndáyá vichì, doco xiníndísá-ndáyá, te cudí gá ini-ndá ñà-ndiaha guá (quidá-yá), te nì có-sàà-ndá cachi nsihì-nda ñà-cuàhà guá cudí ini-ndá. ⁹ Daaní, icúmí stná-ndá nihì-ndá càcu anima-nda, vàchi divi sàhájàn nduá nì xinindisa-ndáyá.

¹⁰ Sàhana nisa cahàn nècuàchi profeta ñà-nduú razón xi-ya, nì cachitnùhu-ne nansa cuàhàn cuu xi ndohó tiempu vichì, te nihì-ndá cuàhà gracia. Doco cuàhà gá nì nacani ini nècuàchi sàhnu-ma, vàchi cóni cúndáà ini-nè nansa iá salvación icúmí-ndá nihì-ndá tiempu vichì, ¹¹ te nì cuni stná-nè cundaà ini-nè ìndù tiempu divi cuu nsidaájàn. Vàchi inácaá Espíritu ì xí Cristu ini anima-nè, te nì cachitnùhu-ya xí-né ñà-ìcúmí Cristu ndoho-ya, dandu después naquihin-ya tnùñuhu ndiaha xí-yá. ¹² Doco después na ní dàtnùú gá Espíritu ì sàxinítnùnì-nè, dandu nì sàà-nè nì cundaà ndisa ini-nè ñà-màdi sàhà (tiempu xi) mii-né càn càn razón mà. Còó. Divi sàhà ndohó nì càn mà, te mii-né, cuisì-ní nì cachitnùhu uun-ne. Te vichì ndè ansivi sàni nuu Espíritu ì xí-yá, te chindéé-yá nèhivì (xí-yá) ñà-cachitnùhu stná-nè razón ndiaha ma; teayùcàndüá, vichì mii stná-nsiá sàni xinìtnùhu-nsia palabra mà.

Te cunaha-nsiá, dècuèndè stná ángel xi Dios, cuní stná-nè chicá cundaà ini-nè sàhà razón mà (ñà-ndiaha guá).

Ni cúnihnú ì ini-ndà na xicánúú-ndá ñuhiví yohó

¹³ Ñàyùcàndüá, ni nácuàhandee ini-ndá sàxínítnùnì-ndà, te nacani sahnú ini-ndá; iin-ni ni cúnihnú vaha ini-ndá ñà-nihitáhvi-ndá cuàhà gá gracia na quívi naxicocuñin Jesucristu, te cuninù-ndáyá. ¹⁴ Iin-ni ni quidá víi-nda na ian quidá iin dèhe-nda tùha cunini víi xi-ndá. Te màsà nácóó-ndá mii-nda xího ndevàha-nda na ian nisa quida-nda antes na táñña ga cundaà vaha ini-ndá. Còó. ¹⁵ Nacua ì mii-yá ana nì cana xi-nda, ducánì quida stná-ndá, nì cúnihnú ì stná ini-ndá sàhà nsidaa chuun quida-nda. ¹⁶ Váchì ducán cachí Dios nùu tutu xi-ya: “ì gá yùhù, ñàyùcàndüá, stná mii-nsiá ni cundúú stná-nsià nèhivì ì”.

¹⁷ (Cunaha-nsiá), iin-ni ndeníhí Yua-nda Dios nsidanicuú nèhivì; te nacua quidá iin iin-nda, ducán icúmí-yá nacuaaha-yándó. Ñàyùcàndüá, nsidaa ndohó nècuàchi ndácùcahan xi quívi-yá, cuàhà gá xiñuhu yùhì-ndá, còtó mà cudúì ini-yá sàhà ñà-ndüá quida-nda ñuhiví yohó. ¹⁸ Váchì ináhá-ndá, sàni dānāá-yá sàhà cuàchi-nda, te ducán sàni càcu-nda nùu estilu nì nacoo xii-ndá, vachi mànicúì chindeámándó. Doco màdì oro ò plata nì dānāá sàhà cuàchi-nda, vachi cuisì iñña ñuhiví yohó-ní nduámà. ¹⁹ Còó, cuisì nì ndiaha Cristu nì dānāá xì sàhà-ndá; na iin lelù còò ni-iñña iá nì dòcò nùu Dios, ducán nì sanduu-ya. ²⁰ Váchì dècuèndè na táyoo ñuhiví sàni chitnùnì ini Yua-nda Dios ñà-cuu xi Jesús ducán, doco cuisì dècuèndè tiempu vichi na xínu tiempu, dandu nì cuu ndisa xi-yá ducán sàhà-ñá (càcu-nda). ²¹ Te divi sàhà Jesús sàni nihì-ndá nì xinindisa-nda Yuamámì-yá. Te sàhà stná poder xi Yuandiaha-yá nì natiacu-yá, dandu nì naquihin-ya tnùñuhu ndiaha xí-yá. Pues divi sàhà ñà-jaàn nì nihì-ndá cunihnu vaha ini-ndá Yua-nda Dios, te nì sàcòo stná iin tnúndè ini ndiatu-nda nùu-yá.

²² Vichì sàni chindee Espíritu ì xí-yá, te xiníndísá-ndá palabra ndàcuisì xí-yá. Ñàyùcàndüá, sàni ndoo stná cuàchi anima-ndá, vātùnì cuu stnahá ndisa ini-ndá sàhà-ndá vichi, ñānì. Sàhāmà fuerte ndisa xiñuhu cuu stnahá ini-ndá sàhà-ndá, te màsà dátíiáá úún-ndá quida-nda ducán. ²³ Váchì sàni nacacu saa-nda ñuhiví ì xí-yá. Doco màdì nèhivì ñuhivì nì quidà-xi-ndá ducán, còó, divi palabra ì xí Dios nì quida xi-nda ducán. Váchì nsidaa nèhivì, xíhì-nè. Doco palabra mà, nicanicuahàn cunaha-ñá nùu-ndá na ian itiacúà nicanicuahàn. ²⁴ Váchì nsidaa nèhivì ñuhivì, (yàchì nsihì-ne) nahi yùcù pastu, te nsidaa ñà-vico xí-né, (yàchì nsihì stná) nahi ita yucù; vachi íchì yucù, te ndáhvà stná ita-ñá. ²⁵ Doco palabra sàni cachi Stoho-ndá Señor, còó, nicanicuahàn icúmíá coa. Te divi palabra mà nduú razón ndiaha sàni cachitnùhu nèhivì xi-nsiá.

2

¹ Ñàyùcàndüá, xiñuhu nacoo dahuun-nda nsidaa ñà-có-ndiàá. Màsà dándáhvì stnahá gá-ndá, ni màsà dānānì uun-nda nduu-nda nèhivì vaha. Te màsà cúmbidia stnahá stná ini-ndá, ni màsà cáhān quini go-ndá dīqu ñānitnaha-nda. ² Na quidá mée tíquìn, yáha ga cudúì ini-vè tēndodo, ducán xiñuhu quida stná-ndá; xiñuhu cudúì cuáhà ini-ndá sàhà palabra ì xí-yá, vachi vaha ndisa; dandu nihì-ndá ndufuerté fe xi-nda. ³ Te nú ndisa sàni cundaà vaha ini-ndá màni gá ini Stoho-ndá Señor, dandu (vātùnì nihitáhvi-ndá ducán).

Nahi cimientu fuerte nduú Jesús

⁴⁻⁵ Vichi xiñuhu tnàtuu-nda nù-yá, te quida-nda cuenta na ian nduu-nda yùu (cuàha vehe), te mii-yá nduú-yá nahi cavà xí cimientu, (doco màdi cimientu ndisa, vachi) itiácú-yà. Te mate ní cahíchi ini nèhivi-yá, doco nì cachi Dios ñà-nduú-yá ana chicá ndiaá. Ñàyùcànduá, ni cuàha-nda cuichuún-yàndó na ian quidáyúcún-yà iin vehe ndiaha-yá.

Daaní, nahi dùtù ì xí-yá nduú stná-ndà; vätùni cuàha-ndayá promesa xi-ya, divi ñà-vàha ñuhú ini anima-ndà, vächì sàhà (obra nì quida) Jesucristu icúmí Dios cudii ini-yà sàhà promesa mà.

⁶ Vächì ducán cachí (Dios) nù tutu ì:

Cunaha-nsiá, icúmí techuín iin ana sàà Ñuu Sión; cunduu-ya ana chicá ndiaá; te yáha ga cuàhà tnùñuhu cucumi-yá; cuàhà gá cundiaa-yà. Te chuun quida-ya cunduu nahi chuun xi cavà cahnú nduú cimientu xi vehe. Te mà nunca naxicocuín ini nèhivi ñà-nì xinindisá-né mii-yá.

⁷ Ñàyùcànduá, nù nsidaa ndohó nècuàchì xiníndisá, ndiaá ndisa-ya, doco nù nècuàchì có-xiníndisá, còó. Doco seguru icúmí cuu (nahi ejemplu nacání sàhà) cavà nì cahíchi ini albañil, vächì nì sàà cavà mà nì nandua yùu vico indúhu esquina vehe. (Pues ducán nì cuu stná xì mii-yá.) ⁸ Te vichi nduú stná-yà na iin yùu cahnú caquihì sàhà nèhivi (cahíchi ini xì-yá), te na ian nduá-nè, vächì cudúchì ini-nè sàhà-yá. Ñàyùcànduá icúmí-nè ñihì-né (tnùndoho) nì chitnùnì ini Dios cuu xi-né, na ian caquihì sàhà-né, te nàcasàn-né, vächì có-cùnì-nè cunini-ne.

⁹ Doco ndohó, còó, vächì sàni nacàxin-yàndó, te vichi nduu-nda dèhe (ndisa-ya). Te nahi dùtù xínduu stná-ndà, te xinúcuáchì-ndà nù rey xi-nda, divi mii-yá. Nèhivi ì xí-yá nduu-nda vichi. Còó cá ana nduú Stoho-ndà, cuiis mii-yá. Pues sàhà nsidaájàn vätùni dacútià-ndà palabra sàhà ñà-ndiaha guá-yà, vächì sàni tavà-yàndó nù ichì ñáa, te nì cana-yàndó cunchicùn-ndà ichì ndé datnú ndiaha-yá ini-ndà. ¹⁰ Te mii-nsiá, mate còó tnùñuhu ndiaha xí raza-nsiá antes, doco vichi sàni sàà stná-nsiá cunduu-nsia nèhivi xì-yá. Te mate còó stná ni-iin ana nì ìndèhe ndahví xì-nsiá antes, doco vichi (ndiaha gá) sàni indehè ndàhvì-yànsiá.

Iin-ni ni cunchicùn-nda Jesús mate xitnùhu nèhivi-ndó

¹¹ Cuàhà gá cuú ìni sàhà-nsiá, te sàhájàn cachí xì-nsiá ñà-màdi ñuhivì yohó nduú ñuu-nda vichi. Ñàyùcànduá sacúndáhvi nù-nsiá ñà-màsà xího gá-nsiá ñà-nduú gustu quini iá ñuhivì yohó, vächì sadiámà nù ñà-vàha xi anima-ndà. ¹² Ndoó-nsiá mahi nèhivi có-ínahá xí Dios, te ñàyùcànduá xiñuhu quida vii-nsiá. Ñà-ndàà nduá, xitnùhu-ne mii-nsiá vichi; quini quidá-nsiá, cachí-nè, doco nú sàni xini-nè obra vàha quidá-nsiá, dandu quivì quixi (Dios ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchì nèhivi), dandu icúmí-nè sàà-nè ndanihi vàha-neyà.

¹³⁻¹⁴ Sàhà ñà-nì cúdi ini Stoho-ndà Señor sàhà-ndà, ñàyùcànduá icúmí-ndà cunini-nda nsidaa nècuàchì nihí chuun vehechuún, a ducán nduú-né ana chicá cusáhnù, te ò nduú-né nècuàchì cucuáchì, vächì nècuàchimà, quidáchúùn-né cuenta xi nècuàchì chicá cusáhnúmá, te dandohó-né nsidaa ana có-quidá víi. Doco nù quidá víi-nda, dandu cudii ini-nè sàhà-ndà. ¹⁵ Te divi ducán cunì stná Dios, cunì-yà quida vii-nda, dandu mate xitnùhu nècuàchì có-cùndàà inì-xi ndohó, doco icúmí-nè sàà-nè (nducahan-ne), mà cáchì gà-nè ni-íñàha.

¹⁶ Libre iá-ndà, (ñà-ndáa nduá), ñàyùcànduá xiñuhu quida vii-ndà nacua ndiá icà quida nècuàchi libre. Doco mà váha cachi-ndà vátuni quida ndevàha-nda sàhà-ñá iá-ndà libre. Còo, vàchi iá stná iin Stoho-ndà dandacu-xi nù-ndà, divi Dios. ¹⁷ Te xiñuhu cahvi váha-ndayá, te quidañuhu stná-ndà nsidanicuú nèhivi. Ni cùcúú stná ini-ndà sàhà nsidaa ana nduú stná dèhe ndisa-ya. Te nècuàchi dandacu-xi nù-ndà, ni coó stná tñùñuhu xi-nda nù-ndé.

¹⁸ Mii-nsiá nècuàchi peón xíndoo saín nù-ndà iin lamú, cunini vii-nsiá ñà-nduá dandacú nècuàchimà, mate dana-ne. Màdiá cui si cahvi-nsiánè nú màni ini-nè.

Nú icúmí-ndá ndoho-nda, dandu xiñuhu nsinuu ini-ndà nansa ni ndoho Jesucristu sàhà-ndà

¹⁹ Vihini icúmí-ndá ndoho-nda sàhà-ñá nchícùn-ndà ñà-nduá cachí Dios, mate còo ni-íñàha iníhíca-ndá. Doco vátuni iámà, te xiñuhu quidandee ini-ndà sàhà. ²⁰ Vàchi nú cui si sàhà cuàchi-nda ndoho-nda, dandu mà níhi-ndà ni-iin ñà-vàha nú quidándéé ini-ndà sàhámà. Doco nú sàhà-ñá quidá víi-nda ni ndoho-nda, te quidá ndéé ini-ndà, dandísá, gracia xi Dios (icúmí-ndá níhi-ndà). ²¹ Pues, divi ñà-jaàn nduú vida icúmí-ndá yàha-nda nú sàni cana-yàndó, vàchi mii-yá, ni ndoho stná-yà, doco sàhà ndohó; te ducán vátuni ni cundaá ini-ndà nansa xiñuhu quidandee stná ini-ndà nacua ni quida mii-yá. ²² (Te ¿nansa ni quida-ya?) Pues còo ni-iin cuàchi ni quidá-yá, ni còo ni-iin xichi ni dandahví-yà nèhivi. ²³ Mate ní canàhá nèhivi xì-yá, doco mii-yá, cóni canàhá-yà xì-né. Na ní ndoho-ya, cóni cáhàn dana-ya. Còo, nù-ndahà Dios ni naco-ya chuun xi-ya, vàchi (ináhá-yà) tùha Dios nsidandaà-yà ñà-nduú ñà-ndacuisl. ²⁴ Te (na ní sàcùtuu-ya) nchìca cruz, ni nacuida-ya cuàchi-nda nù-ndà iquicúñú-yà. Ñàyùcànduá, vátuni níhi-ndà (naco- dahuun-nda cuàchi-nda), quida-nda cuenta na ian sàni xihì-ndà, (te có-ndulócò gà-ndà sàhà). Dandu sàhà obra xi-ya mà, vátuni níhi stná-ndà quida vii-ndà ñuhiví yohó. Vàchi na ní sahnì cui-teyá, dandu sàhàjàn nduá ni níhi-ndà ni nduvii anima-ndà. ²⁵ Vàchi antes, nahi rii ni quecuáan ni sanduu-nda, doco vichì sàni naxicocuñin-ndà ni nàcùndoo-nda nù-ndà Stoho-ndà inuú xi anima-ndà.

3

Nansa ndiá icà-ndà quida-nda xi nècuàchi vehe-nda

¹⁻² Mii-nsiá nècuàchi ñahà sàni nandàhà, icúmí-nsiá cahvi-nsiá ì-nsiá; dandu mate có-càhàn-né cunindisá-né palabra xi-ya, doco ñà-ìndèhe-né quidá víi-nsiá, vátuni sàa stná-né cunindisá-né mate có-càhàn-nsiá xì-né sàhámà. Ñàyùcànduá, xiñuhu quida sahnú-nsiá, te cahvi tnahá stná-nsiá. ³ Te nú cuní-nsiá cundàa vico-nsiá, màsà cùcàhàn-nsiá a cúsi xiñuhu ñà-natnii vico ò-ndisá-nsiá, te ò nduvico-nsiá xì oro, o sìcoto finu. ⁴ (Còo, vàchi ñà-cundàa vico ndisa-nsiá nduá yohó:) divi ñà-cunihnu màni ini-nsiá, xì ñà-coo calma-nsiá. Ñà-jaàn ndisa icúmí cunaha nicanicuahàn, vàchi ini anima-ni-nda iá dèhà. Te nù-ndà Dios cuàhà gá ndiáá ñà-cunihnu ini-ndà ducán. ⁵ Te divi ducán nisa quida stná nècuàchi ñahà ì nisa xinindisa-xi Dios tiempu sànahà, vàchi divi ini anima-nè ni sansida vico-né mii-né. Nisa cahvi-né ì-né. ⁶ Vàchi ducán nisa quida stná (ñahàdihí) Abraham nani Sara, ni inini-ne ì-né, te dècùèndè “Señor xi” nisa cachi stná-né xì nècuàchimà. Te

nú quidá víi-nsiá, te có-yùhî stná-nsiá ni-iin nêhivî, dandu vâtùni ndudava stná-nsiá xî-né.

⁷ Daaní, mii-nsiá nècuàchî tiàa íá ñahàdihî-xi, xiñuhu cundoo manî-nsiá xî nècuàchîmà nacua quidá iin nêhivî cundáa vâha ini-xi. Ináhá-nsiá, mà fuerte guá-né, ñâyùcàndùá xiñuhu cuhi ini-nsiànè, vâchi iin-ni sàni nihitáhvi ndûi-nsiá vida ndiaha xî Dios. Te nú ducan ni quidá-nsiá, dandu mà cóo ni-iñâha cadî xî nuù palabra xi-nsia na hora xícàn tâhvi-nsiá nuù-yá.

Nansa xiñuhu cunihnu ini-ndà nú ni sâa-ndà ndoho-nda sâhà iin chuun víi ni quida-nda

⁸ Cuisi inga palabra yohó cachi guè: iin-ni sàxínitnùni ni cúcúmi nsi-daa-nsiá. Te cundehè ndâhvi stnahá stná-nsiá. Te cucuu stnahá stná ini-nsiá sâhà-nsiá, vâchi iin-ni ñani xínduu-nda. Nsidaa-nda, iin-ni ni cuhî stnahá ini-ndà sâhà-ndà, te cunihnu ndahvi stná ini-ndà. ⁹ Te nú sàni quida quini nêhivî xî-ndà, màsà nâchítácùhá-ndà nacua ni quida-ne xî-ndà. Te ò nú ni cànâhá-nè xî-ndà, màsà cànâhá stná-ndà dîquî-né; cóo. Ni câcàn tâhvi-ndà nuù Dios sâhà-né, vâchi cuàhà gá ni nihitáhvi-ndà na ní cana-yândó. ¹⁰ Vâchi (dohó cachî tutu ì):

Nú cunî-ndà cucumi-nda vida ndiaha, te yâha vâha-nda, dandu xiñuhu cundoo-nda cuidadu ñâ-màsà câhàn quini-nda, ni màsà dándâhvi stnaha-nda. ¹¹ Te màsà tûcù-ndà inga ichî malu; cuisî-ní ñâ-íá víi ni quida-nda. Te ni nândúcú stná-ndà nansa cundoo manî-ndà ñuhivî; cuàhà gá xiñuhu nacani ini-ndà nansa quida-nda ducán. ¹² Vâchi Stoho-ndà Dios, inûù-yá nsidaa nècuàchî nihnú vâha ini-xi, te iníní-yá na xícàn tâhvi-né. Doco nècuàchî quidá siquini, na ian xíní ùhî-yâ nsidaa nècuàchîmà.

¹³ Nú puru chuun vâha quida-nda, dandu ¿a quidá quini nêhivî xî-ndà sâhámà? ¹⁴ (Ádi cóo); doco nú ni sâa-ndà ndoho-nda sâhà iin ñâ-íá víi ni quida-nda, dandu ndiaha gá queé stná mà. Ñâyùcàndùá, màsà yúhî-ndà na câhàn dana nêhivî xî-ndà, te ni màsà ndúlócô-ndà. ¹⁵ Iin-ni ni cúnîhnú víi ini-ndà Jesucristu ñâ-ndûù-yá Stoho ndiaha-nda. Te nú ndâcàn tnùhù-né nuù-ndà índù chuun nihnú vâha guá ini-ndà (mii-yá) ducán, dandu siempre cundoo tûha-nda naxiconihî víi-nda nuù-né. Doco vivî-ni ni câhàn tnùñuhu-nda xî-né. ¹⁶ Màsà quidá-ndá ni-iin ñâ-cui dan-doho-xi sàxínitnùni-ndà después. Daaní, mate ndoó nêhivî xitnúhu xî ñâ-vâha quida-nda ñâ-ndûù-ndà nêhivî xî Cristu, có-quidámà, vâchi icúmi-né sâa-né nducahan-ne.

¹⁷ Doco nú sâha-ya lugar ndoho-nda, dandu chicá vâha ndoho-nda sâhà iin ñâ-vîi ni quida-nda, te màdiá sâhà iin falta xi-nda. ¹⁸ Vâchi stná Cristu, ni ndoho stná-yà; iin xichi-ni ni ndoho-ya sâhà falta xi nsidaa ndohó nêhivî cuâchi ñuhivî, mate mii-yá, cóo ni-iin cuâchi ni quidá-yá. Te sâhâyùcàndùá, vâtùni ni nihî-ndà ni nâcundoo vâha-nda xî Dios. Ñâ-ndâà nduá ni xihî iquicúñû-yâ, doco espíritu xi-ya ni dânatíacú xi-yá. ¹⁹ Te divi espíritu xi-ya mà ni sâà ndé ndoó anima ni sandiadi, te ni cachitnúhu-ya xî-né iin razón. ²⁰ Anima yucán nduú anima nêhivî cóni sâxíníndísâ sâhana tiempo xi Noé na ní quidandee guá ini Dios sâhà nêhivî ñuhivî, te ni sandiatu-ya ni cuyucun barcu cahnú (xi Noé) mà. Te sacu nêhivî ni càcu nuù barcu mà, cuisî ùnâ-nè ni càcu ni quida tècuí mà. ²¹ Cunaha-nsiá, ejemplu nduú stná nsidaa ñâ-jaàn, vâchi nduámà nahi ñâ-cùhî-ndà tècuí quivî vichi, te càcu-nda sâhà-ñâ ni natiacu Jesucristu. Doco ñâ-cùhî-ndà mà, có-nduá ñâ-ndundoo uun ñuma

icà-ndà, còo; ñà-xicàn tàhvi-ndà nùu Dios nduá, divi ñà-xicàn tàhvi-ndà ndundoo sàxinítuní-ndà. ²² Te mii-yá, ndè gloria sàmànuhù-yá, iá-yà ladu cuahá Yua-nda Dios vichi, te nsidanicuú ángel, icúmí-nè cunini-neyà, mate ángel chicá cusáhnù nduú-né, te ò inga ana iín fuerte.

4

Nacoo dahuun-nda nsidaa ñà-có-íá vaha nisa quida-nda antes

¹ Vichi xiñuhu (nsinuu ini-nda) nansa ni ndoho Jesucristu ñuhivi yohó, te dispuestu ni cúndóo-ndá ñà-ndoho stná-ndà, vachi nú sàni ndoho stná-ndà ducán, dandu ñà-sàni nacoo-nda cuàchi-nda nduá. ² Vachi nú nihnú ini-ndà ducán, dandu mà xihò ndevàha ga-ndà ñà-chicuéhè iá ñuhivi yohó na ian quidá ñehivi dava ga; vachi puru ñà-vàha cudii ini Dios cunduu ñà-quida-nda. ³ Vachi mii-nsiá, tiempu ni yàha xi-nda nisa quida ndevàha-nsia nacua quidá ñehivi có-ináhá xí Dios, vachi cuahà viciu nisa icumi-nsiá; cuahà iñàha nisa xihò-nsiá, te nisa xini stná-nsiá; cuahà escándolo nisa quida-nsia, vachi nisa xihì cuahà-nsiá. Cuisi figura yùu nisa cahvi stná-nsiá antes, mate quini iá' quida-nda ducán. Doco vichi, mà quidá gá xì nsidaa ñà-jaàn. ⁴ Ñàyúcandúá, ndulócò nècuàchi dava ga vichi, xitñuhu-ne mii-nsiá, có-cúndáa ini-nè índu chuun có-cùtnáhâ gá-nsiá xì-né na quidá-né ñà-có-ndiáa mà. ⁵ Doco (vaxi iin quivi) dandu icúmí nècuàchimà nacuaña-ne cuenta (sàhà nsidaámà) nùu mii-yá. Te sà-itúú ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nsidaa-nemà, na nècuàchi itiacú, te ducán stná nècuàchi sàni xihì. ⁶ Ñàyúcandúá, ndè stná nècuàchi nsii ni nihì-né ni xinitñuhu stná-nè razón vaha xi-ya sàhà-ñà vätùni cutiacu stná anima-nè vida xi Dios, mate na nisa itiacu-nè ni nihì-né castigo, vachi ñehivi ñuhivi ni sanduu stná-nè.

⁷ Cunaha-nsiá, sà-itúú quivi nsihì nsidaa iñàha. Ñàyúcandúá, xiñuhu nacani vii ini-ndà, te cunihnu cuahà ini-ndà càcàn tàhvi-ndà nùu Dios. ⁸ Doco ñà-chicá xiñuhu nduú ñà-cuu cuahà ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda, vachi sàhà ñà-jaàn nduá mà úhi nandòdó-nda nsidaa falta ni quida nècuàchimà mate cuahà gá nduá.

⁹ Xiñuhu nacuna-nda yehè nùu ñanitnaha-nda (nú xicánúú ndahví-nè), te màsà cuñañá-ndá quida-nda ducán.

¹⁰ Según nansa ni ñihitáhvi iin iin-nda, ducán xiñuhu cunucuachi-nda nùu ñanitnaha-nda, vachi ducán ndiá icà-ndà quida-nda xi gracia ni ñihitáhvi-ndà nùu-yá, te cuahà clase gracia nduá yohó. ¹¹ Nú (sàni ñihitáhvi) iin ñehivi càhàn-nè (palabra ì), dandu ni cúndúámà nahi meru palabra ni cachi mii-yá. Te nú xicánúú-ndá indéhe ndahví tñaha-nda, dandu ni quida-nda chuun jaàn xì nsidaa valor níhì-ndà nùu Dios. Nsidanicuú ñà-ndúá quidà-ndà, xiñuhu quida vii-ndañá sàhà-ñá sàà ñehivi naquimani-né mii-yá sàhà Jesucristu. (Ansivéhé-yà), te nicanicuahàn ni cúsáhnù-yá, te ni quee stná cuahà tññuhu xí-yá (inicutu), amén.

Dispuestu ni cúndóo-ndá ñà-ndoho-nda sàhà Jesucristu

¹² Mii-nsiá nècuàchi màni guá nù, màsà ndulócò-nsiá nú ni yàha-nsia tñundoho fuerte (quida ñehivi); cóndúá ñà-ndulócò-nsiá na ian nduájàn iin ñà-cóni nihnú ini-nsiá cuu xi-nsiá; còo. ¹³ Xiñuhu cudii ini-ndà sàhámà vichi, vachi ñà-davani ndohó stná-ndà nahi Cristu nduá. Daaní, quivi cuni-ndà (naxicocuiñ-yà) te nchií ndiaha-yá, dandu yàha ga icúmí-ndá cudii ini-ndà. ¹⁴ Te nansicáhàn stná-ndà nú ni càhàn quini ñehivi diquì-ndà ñà-nchícùn-ndà

mii-yá, vâchi Espírítu ndiaha xí Dios icúmí chindee xi-nda na yáha-nda ducán. Ñà-ndáá nduá, quini cáhàn-nè (xì-ndà) sàhà-yá, doco ndohó, còò. Tnúñuhu xí-yá nduá tavá-nda. ¹⁵ Te nú icúmí-ndá ndoho-nda, màsà cúndúamá sàhà-ñá nì sàhnì staha-nda, te ò nì quidácuíhná-ndá iñàha, te ò nì quidà-ndá iin ñà-có-ndiáá, ò nì dáquíhvuyuhù-ndà nùu chuun xi inga nèhivì; còò. ¹⁶ Doco nú sàhà-ñá nduu-nda nèhivì xí Jesucristu ndoho-nda, dandu màsà nunca cucahan núu-ndà sàhájàn. Còò, ñà-naquimanì-ndà Dios nduámà.

¹⁷ Vâchi vichi sà-lá cuàhàn ndundaá sàhà ndohó nècuàchì nduú dèhe ndisa-ya. Te nú mii-nda nduú nècuàchì primeru, dandu ¿índú iñàha icúmí yàha nècuàchì có-ndùlócò sàhà razón ndiaha xí-yá? ¹⁸ Vâchi ndohó, nèhivì vâha xi-ya nduu-nda, te cuàhà gá ndoho-nda, dandu sàà-ndà nùu-yá. Te nú ducán nduá, dandu yáha ga ndahví cunduu castigu xi nèhivì malu quida guá xi cuàchi.

¹⁹ Doco de todos modos, icúmí dava-nda ndoho-nda tiempu vichi, vâchi ducán nì chitnùnì ini mii-yá. Ñâyùcàndüá, iin-ni xiñuhu ñà-quida vii-ndà ñuhivì yohó, te nsinuu ini-ndà ñà-ini ndahà-yá iá anima-ndà, vâchi mii-yá nduú ana nì chitnùnì ini-xi cundoo-nda ñuhivì yohó, te vâtùni cahvi-nda xi-yá (ñà-cundiaa-yàndó).

5

Nansa xiñuhu quida nèhivì sahnú idónuu, xì stná nècuàchì cucuàchì

¹ Vichì cuàhàn càhàn xì mii-nsiá nècuàchì cusáhnù jaàn. Yùhù nduú stnáì iin nècuàchì sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, yùhù nì xinínù nansa nì cuu na ní ndoho Cristu; te quivì natùì stná poder ndiaha xí-yá, dandu icúmí cuni stnáì ñà-jaàn, nahi mii-nsiá. ² (Ñâyùcàndüá, yùhù cachí xì-nsiá) ni cúnúu víi-nsiá nèhivì xí Dios ndoó jaàn, nacua quidá pastor xì rii xí-né. Doco nì cúndüá xì nsidaa voluntad xì-nsia, màdiá fuerza nì quidá nèhivì xì-nsiá. Nì màsà quidá-nsiá chuun jaàn sàhà dihùn, còò; ñà-cùdì ini-nsia nì cúndüá. ³ Nì màsà cúníhnù ini-nsiá nduú-nsiá lamú xì nècuàchì ndiáá-nsiá. Còò; chuun xì-nsia nduá quida vii-nsiá, dandu cundehè stná nèhivì ndiáá-nsiá, te quida stná-né nacua quidá mii-nsiá. ⁴ Daaní, después na quivì naxicocuñ mii-yá ana ndiáá xì nsidanicuu-nda, dandu nihì iin iin-nda iin ñà-vàha xi-nda cunduu iin corona ndiaha cuñuhu òni-ndà, te nicanicuahàn coo vicoá.

⁵ Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, xiñuhu cunini-nsia ñà-ndüá xicachi nècuàchì sahnú dandacú. Cunaha-nsiá, nsidanicuu-nsiá, nicanicuahàn nì cúníhnù ndahví ini-nsia, te cahvi tnahá stná-nsiá, vâchi Dios, sadí-yá nùu nsidaa nèhivì nducuéhé; doco nècuàchì nihnú ndáhví ini-xi, sáhatahvì-yánè gracia xi-ya. ⁶ Ñâyùcàndüá, xiñuhu cunihnu ini-ndà ducán, vâchi ndahà Dios ñuhù nsidaa-nda, te fuerte-yá. Dandu después sàà stná iin quivì quee ndisa tnúñuhu xi-nda nùu nsidaa nèhivì quida-ya. ⁷ (Doco vichi) nùu ndahà mii-yá nì ndóo nsidaa chuun nacánì ini-ndà sàhà-xí, vâchi nihnú vâha ini-yàndó.

⁸ Nicanicuahàn xiñuhu cundoo-nda cuidadu, te cundoo tùha-nda, vâchi iá ana xicánúu xiní ùhì xì-ndà, divi nduú ñà-malu, te quidá-si na quidá sì-león, vâchi xicánúu-si ndàhì-si nandúcú-sí ñà-caxi-sí. ⁹ Doco màsà cuàha-nda mii-nda ditá-indohó, iin-ni nì cúníndisá víi-nda mii-yá, te nsinuu ini-ndà ñà-divi ducán ndohó stná dava ga ñani-ndà ndoó inicitu ñuhivì. ¹⁰ Cunaha-nsiá, cuisì Dios nduú ana sáhatahvì xì-ndà gracia, te divi stná-yá sàni cana-yàndó ñà-cundoo ndiaha-nda nùu-yá nicanicuahàn quida Jesucristu. Ñâyùcàndüá, mate ndoho-nda vichi, doco ñà-yáha-ni nduá. Te

mii-yá, icúmí-yâ nsida vii-yá anima-ndà, te nacuaàha-yàndó valor. Icúmí-yâ nacuaàhandee stná ini-yàndó, te chindee-yàndó ñà-màsà queé-ndá nùù ichì váha. ¹¹ Te vichi ni queé gá más tnùñuhu xí-yá, te iin-ni ni cúsáhnû stná-yà dècuèndè nicanicuahàn. Amén.

Ñà-nduá ni cachi Pedro na ní ndaquìndèè-né xì nèhivì tiaá-né nùù-xì

¹² Iin ñani-ndà quidá víi ndisa nduú Silvano. Te divi mii-né nduú ana xichúin ñà-tiái tutu tii yohó ndé cáhìn xì-nsiá sàhà ñà-cundaà inì-nsia nansa xiñuhu quida-nda, te cundaà stná inì-nsia ñà-divi gracia ndiaha xi Yua-nda Dios nduá (sàni ñihì-ndà). Ñàyùcànduá, iin-ni ni cúníndísà víi-nsiá gracia mà.

¹³ Ñuu Babilonia yohó ndoó stná nèhivì ni nacàxin stná Yua-nda Dios nahi mii-nsiá, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. Daaní, yohó iá stná Marcos, iin nècuàchì nduú nahi dèhi, te cásàhú stná-nè xì-nsiá. ¹⁴ Te mii-nsiá, nacasàhú màni stnahá stná-nsià entre mii-nsiá.

Ni cùndóó cueé nsidaa mii-nsiá nècuàchì nduú nèhivì xí Jesucristu. Sà-íá.

Tutu Ùi Nì Tiaa San Pedro nù Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Simón Pedro, iin ana xinúcuáchí nù Stoho-ndà Jesucristu. Te divi nù mii-yá nì nìhì chuun ndiaha quidé. Te vichi tiaí tutu yohó nù nsidaa mii-nsiá nècuàchì iin-ni sàni nìhìtáhvì stná gracia ndiaha xí-yá ñà-cunindisá-nsiáyá. Vàchi ducán nì chitnùnì ini-yá quida-nda, divi mii-yá ana chiigá ndàcuisi ini-xi. Dios nduú-yá, te cahvi-ndayá, vachi mii-yá nduú ana nì dácácu xi-nda. ² Pues vichi nì cúcúmí-nsiá cuàhà gracia xi-ya, te contentu nì cúndóo-nsiá sàhà-ñà ináhá-nsiá mii-yá xí (Yuamáni-yá) Dios.

Nansa ndiá icà nèhivì xí Jesucristu quida-ne

³ Cunaha-nsiá, fuerte gá mii-yá, te ndiaha gá quidá-yá, ñàyùcànduá nì cana-yàndó ñà-cunaha-ndayá. Dandu nì chindee ndudu ì xí-yá ndohó, te nì nìhìtáhvì-ndà nsidanicuú ñà-nduá xiñuhu ñà-cundoo ndiaha-nda nù-yá, te cahvi-ndayá nacua ndiá icà-ndà. ⁴ Te sàhà-ñà fuerte guá-yá, te ndiaha guá-yá, ñàyùcànduá nì cundiatú-ndà cuàhà gá ñà-vàha ndiatu-nda cuu xi-nda, te dècuèndè ndulócò-ndà ñà-ndiaha guá palabra sàni cachi-yá. Vachi sàhà palabra mà vátùnì cucumi stná-ndà meru vida xi anima mii-yá, te ducán nìhì ndèe stná-ndà naco-nda modo siquini icúmí nècuàchì dava ga ñuhivì yohó, divi modo cudí guá ini-nè quida-ne. ⁵ Te divi sàhà-ñà nì cachi-yá xi-ndà palabra mà, ñàyùcànduá xiñuhu cuàhandee ini-ndà (cunchicùn-ndáyá) chicá vii. Pues vichi sà-xinindisá-ndáyá, doco xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu vii ini-ndà. Daaní, xiñuhu sàà stná-ndà mànihi vaha ini-ndà (sàhà ichi-yá). ⁶ Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cadi-ndà nù mii-nda. Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà quidandee ini-ndà; daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu vaha ini-ndà mii-yá nicanicuahàn. ⁷ Daaní, xiñuhu cutùha stná-ndà cunihnu manì ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda; daaní, xiñuhu sàà stná-ndà cuu stnahá ndisa ini-ndà sàhà-ndà. ⁸ Vachi cunaha-nsiá, nú nì cutùha vaha-nda nsidaa ñà-jaàn, te quida ndisa-ndañá cumplir, dandu màdì uun-ni cundoo-nda nù Stoho-ndà Jesucristu; nì màdì uun-ni quea ñà-ináhá-ndáyá. ⁹ Doco nèhivì còò ñà-vàha ma ini anima-xi, có-cùndáà vaha ini-nè, na ian quidámáxinì-nè, te có-nsinúú gá ini-nè nansa nì quida Dios na ní nsidan-doo-ya cuàchi-ne. ¹⁰ Ñàyùcànduá, chicá vaha cunsihi ini-ndà cundoo-nda seguru ñà-nduú-ndà nèhivì nì nacàxin-ya, te nì cana-ya. Vachi nú nì quida ndisa-nda ñà-vàha jaàn, dandu mà sàa-ndà tucù-ndà ichì cuàchi. ¹¹ Còó, ndiaha gá icúmí quixi cuàhà gracia xi mii-yá ana nì dácácu xi-nda, divi Stoho-ndà Jesucristu, te dayáha stná-yàndó ñuhivì ì xí-yá ndé dandacú-yá nicanicuahàn.

¹² Ñàyùcànduá, cuní dansínuu ga inì mii-nsiá nansa (quida-nsia), mate sà-ináhá-nsiá iyuhu sàhámà vichi, te nihnú vaha inì-nsia palabra ndàcuisi nì xinindisá-nsiá. ¹³ Doco yùhù tuxí inì, mientras itiácù-ve ñuhivì yohó, chicá vaha dansínuu inì mii-nsiá nansa xiñuhu cunihnu ini-nsiá. ¹⁴ Vachi ináhí sà-itúú quivì icúmí cui nacua nì cachi Stoho-ndà Jesucristu xí. ¹⁵ Doco icúmí nanduquí nansa cui nsinuu inì-nsia palabra yohó nú sàni xìhi.

Nansa nì xini Pedro nì natnuù ndiaha Jesús

¹⁶ Cunaha-nsiá, palabra ì nì cachtitnùhu-nsi xí-nsiá, màdì cuentu nì nachuhun tnahá uun nèhivì maña nduá. Còó, vachi sàni xininùù-nsí ñà-ndiaha guá iá Stoho-ndà Jesucristu, ñàyùcànduá, nì nacani-nsi xí-nsiá

sàhà poder xi-ya, xì nansa icúmí stná-yà naxicocuñin-yà. ¹⁷ Vàchi nsiùhù, nì xini-nsi na ní tavà Yua-nda Dios tnùñuhu ndiaha xí-yá, te nì natnuù fuerte-yà. Dandu ndiaha gá nì càhàn Yuamáni-yá sàhà-yá na ní cachi-yàmà: “Dèhemaní nduú ana yohó, te cudí inì sàhà-yá”. ¹⁸ Nsiùhù, nì inini-nsi ñà-jaàn na ní sàhàn-nsi xì-yá dìni yucù ìi yucán, te nì tiacu-nsi nì càhàn (Yuamáni-yá) ansivi.

¹⁹ Ñàyücandüá, sàhà ñà-jaàn chicá más nàhà claru ñà-ndácuisi nduá nì cacachi profeta nisa cahàn sàhà-yá sàhana; te vichi ndiá icà-ndà cuniñhu vaha ndisa ini-ndà palabra xi nècuàchì mà, vachi palabra mà, ndiaha gá datnúá sàxinítnùnì-ndà na iin ñuhu nchí fuerte ndé iin tnúú, te iin-ni icúmí chindee stná-màndó dècuèndè quivì danátnùu ndiaha-yá nùù (nèhivì ndoó inicitu ñuhivì). Daaní, quivì jaàn (icúmí-yá datnúu-yà ini anima-ndà na ian) quidá stnúù cahnú cachiñuhu ñà-sàcuàhàn tünnuù inga quivì.

²⁰ Cenaha-nsiá, chuun cahnú nduú ñà-sà-ndà cundaà vaha ini-ndà nansa iá palabra ìi nì cachiñuhu nèhivì sàhana ma, te nì tiaa-neà nùù tutu. Màdi sàhà cuisì sàxinítnùnì ndohó cui sàà-ndà cundaà vaha ini-ndà nansa cunì cachàmà. ²¹ Vachi nèhivì ìi sàhana ma, màdi inì-ni mii-né nì chítnùnì ini-nè ñà-ndüá nì cachi-nè sàhà mii-yá. Còó, divi Espiritu ìi xí-yá nduú ana nì dàtnúù xì sàxinítnùnì-nè, te nì cachi-nè ñà-ndüá nì cachi-nè.

2

Màsà nácuitnúhú-ndá ñà-tnùhù chináhà nèhivì

¹ Tiempu sàhana ma nì sandoo stná tètñuhù ñuu-nsi, datiaá uun-tè càhàn-te cuenta xì Dios. Doco vichi ndé ndoó stná mii-nsiá icúmí casaà stná tètñuhù nahi tè-sàhana ma. Te icúmí-tè daquìhvi dèhé-te iin dàñuhù chináhà-te. Ndé icúmí stná-te nacuaà-té Stoho-ndà Señor, mate sàni danàà-yá sàhà cuàchi-nda. Doco cuisì mii-tè quidá quini-tè xì mii-tè, ñàyücandüá yachi icúmí-tè ndañuhu dahuun-tè. ² Doco cuàhà gá nèhivì icúmí tenchicun xì ichì sìquini mà, dècuèndè sàà stná-nè cahíchi ini-nè ichì ndàcuisi-yá. ³ Te tètñuhù mà, ñà-cuàhà guá cuú inì-te sàhà dihùn, ñàyücandüá, vico uun icúmí-tè càhàn-te xi-nsiá ñà-dandahví-te mii-nsiá, te ducán nsidandahví stná-te mii-nsiá. Doco dècuèndè sàhana sàni cachi Dios ñà-icúmí-tè cunsida-tè cuàchi-tè, te sà-ítúú sàà stná quivì ndañuhu dahuun-tè.

⁴ Stná ángel nì sanduu mozo xi-ya, na ní caquida-ne cuàchi, cóni xicáhnù ini-yá sàhà-né, vachi nì sàcùnuhni-nè cadena, te nì ndiachi-né ndé cahà andea ndé iin tnúú, te yucán ndiatú-né dècuèndè sàà quivì ndundaà sàhà cuàchi-ne.

⁵ Stná nèhivì ñuhivì sàhana, cóni dácácu Dios-nè, vachi cuàhà gá cuàchi-ne nì-la, teayücandüá nì quixi diluviu diquì-né. Doco tiaa nani Noé, còó. Nì càcu-ne. Cunaha-nsiá, cuàhà gá nì càhàn stná nècuàchì mà xì nèhivì sàhana ma áma quidá ví stná-nè, doco (cuisi) Noé mà xì inga usà gá tñaha-ne nì càcu. ⁶ Daaní, stná ñuu Sodoma xì ñuu Gomorra, nì xixín nsiha, ndé cuisì yàà-ñá nì ndòo, vachi iin castigu xi mii-yá nì sanduu tnùndoho ma, áma yúhí stná nsidaa gá nèhivì malu icúmí cundoo ga ñuhivì quivì nùù-xí. ⁷⁻⁸ Doco ñuu mà nisa la stná iin nècuàchì vaha nani Lot. Te yáha ga nì cuduchi ini-nè sàhà modo sìquini xì nèhivì ñuu mà. Vachi yucán iá-nè mahì nècuàchì mà, te nsiquivì iníni-né, te indéhe-né ñà-quini guá quidá nècuàchì mà. Ñàyücandüá yáha ga nì ndòo cahan-ne sàhà nècuàchì mà. Daaní, na (ní ñihì ñuu mà tnùndoho), nì dácácu Dios-nè nùájàn. ⁹ Pues sàhà ñà-yucán nàhà claru, tùha ndisa Dios tavà-yá nèhivì vaha xi-ya nùù tnùndoho yáha-ne nì cuí. Te ináhà vaha stná-yá nansa

cuàhàn-yà quida-ya xì nèhivì malu vichi, itníf-yá cuenta sàhà-né ndé cachi sàà quìvì juiciu, dandu ndoho-ne. ¹⁰ Te nècuàchì chicá icúmí ndoho nduú nècuàchì quidá siquini guá xì mii-xí nacua nduú gustu xi-ne, te cahíchì stná ini-nè ñà-nduá dandacú mii-yá nùù-né.

Vàchi tètñùhù mà, atrevidu gà-te, mii-té xínduu-tè mii-té. Mà ía yuhù-té; quini ga cáhàn-te sàhà ana fuerte (xicánúú) ansivi. ¹¹ Doco cunaha-nsiá, ndé ángel xi Dios, có-cànàhá quini-ne na cáhàn-nè sàhà falta xi ana fuerte mà nùù Stoho-ndà Señor, mate chicá cuàhà poder xi-ne (nùù témà), te chicá dandacú stná-nè.

¹² Doco témà, mate có-sàa-te cundaà ini-te sàhà iin chuun, doco quini ga cáhàn-te sàhà-ñá. Nahi quisi có-cundáà ini-xi xínduu-tè, te quidá-te na ian còò anima-te. Ñàyùcànduá, divi icúmí cuu xi-té na ian cùù-xì quisi yùcù, cuisi ndoó-si ñuhivì sàhà-ñá tñii nèhivì-sí, te cahni-nési; pues divi ducán icúmí cuu stná xì tètñùhù mà, icúmí-tè ndañuhu dahuun-tè ñà-sàni cuchicuehe anima-te. ¹³ Iin castigu ùhì nduá nihì-té, divi nacua ni quida-tè xì ñanitnaha-tè. Doco vichi cudí ini-te quidá-te ndéni ñà-siquini ni cuí ndui (ò ñuú) ni cundúá. Ñàyùcànduá, ndohó, ndóo cahàn-nda sàhà escándalo xiquida guá-te. Mate sáhàn stná-te ndé ndoo-nda vicò xi-ndà, doco dandahví uun-tè, vachi cudíi gá ini-te dandahví-te.

¹⁴ Indéhe stná-te nsidaa nècuàchì ñahà, te cuní-te dàvá diquì-tené. Có-nacóó-te cuàchi quidá-te. Te nèhivì mà-fuerte anima-xi, mà ùhì dandahví-tené. De por sí, cuàhà iñàha xího stná-te cucumi-té. Doco icúmí-tè nihì chihán-te. ¹⁵ Vachi sàni nacoo-tè ichì váha mii-yá, te sàxínchicùn-te ichì malu nacua ni quida Balaam dèhe Beor sàhana; iin nècuàchì xinítúí ni sanduu nècuàchì mà, doco cuàhà gá nisa cuu ini-nè sàhà dihùn; mate iin chuun có-ndiáà nduá, doco quida-neà sàhà dihùn. ¹⁶ Doco ni nihì-né iin conseju váha nùù burru xi-ne, có-lá váha ñà-nduá quidá-né, ni cachi-si xi-né. Mate quisi nduú-si, doco ni cáhàn-si na iin nèhivì, te ni sadi-si nùù nècuàchì mà ñà-màsà quidá-né chuun loco cuàhàn-nè quida-ne ni cùì.

¹⁷ Cunaha-nsiá, na iin pozo ndé ni ndoco tècuí, ducán xínduu tètñùhù mà. (Còò ni-iñàha nihì-ndà) nùù-té, nahi vicò tàchí, còò ni-iñàha nihá. Ñàyùcànduá icúmí-tè sàa-te iin xaan ndé iin tñuú ndúchí, te nicanicuàhàn cundoo-tè yucán, cachí Dios. ¹⁸ Doco vichi, fuerte cáhàn-te na ian yáha ga ndiáá-te. Doco puru palabra chicuèhé nduá cachí-te, vachi chináhà-te ñà-vàtùni quida ndevàha-nda nansa ni ni cui; vátùni íá ñà-cuñuhu quini ini-ndà, cachí stná-te; te sàháyùcànduá, nádítá-te cuàhà nèhivì ladu xi-tè, dècuèndè stná nèhivì sà-itúú càcu nùù ichì malu mà ni cui. ¹⁹ Libre cundoo-nda, cachí-te xi nèhivì, doco mà cùí, vachi ndé stná mii-té, dandacú stná cuàchì-tè nùù-té. Te nù sàni cundee iñàha nùù-ndà, dandu có-ndóò gá ndisa-nda libre. ²⁰ Vachi ni cachí-ndà íá iin nèhivì, te nisa cundaà váha ini-nè sàhà Stoho-ndà Jesucristu, te ni càcu stná-nè nùù modo siquini xi ñuhivì yohó; doco nú tucu tu ni dácà òni-né, te cundee cuàchi ma nùù-né, dandu chicá quini queamà nùù ñà-primeru. ²¹ Vachi chicá váha màsà cúnitnùhu-ne sàhà ichì váha-ya ni cùí, te màdiá ni xinitnùhu-ne, dandu después ni naxicocuñ tu ini-nè, te ni nacoo-ne palabra ìi ni cachi-yá xi-né. ²² Doco cunaha-nsiá, ducán cuí stná xi-né nacua cachí dichu sàhà sihina: “Ni nsihi ni ndusan-si, dandu naxícócuñ tu-si saxi-si ñà-jaàn; te ò nacua quidá stná cochi, nú sàni xichi-si, dandu tucutu ndécahu-si mahì ndèhì tuí nihni-si”.

3

Ícúmi naxicocuíñ Stoho-ndá Jesús ñuhívi

¹ Ñà-ùì nduá tiaí nù-nsiá vichi, ñani màní. Te nù ndú carta xi sàni quide lucha nacuañhandee inì mii-nsiá sàhà-ñá ducán nsinuu ini-nsiá nacani viì ini-nsiá. ² Te cuní stnáí nsinuu ini-nsiá nansa iá palabra xi Dios nì cachitñuhu nēhivì ì sàhana, xì stná palabra nì sàcùnaha-nsiá nù nsiùhù nēcuàchì nì nìhì chuun nù Stoho-ndá Señor nì dácácu xi-nda, vāchi palabra xi mii-ya nduá.

³ Doco iá ñàha chicá cuní cundaà ini-nsiá. Cunaha-nsiá, na sáa quivì xínu tiempu, dandu icúmi ndecoyo nēhivì cuàcùndiaa (sàhà ichi-yá). Ícúmi-nē quida ndevàha-ne xì mii-nē nansa ni nì cui. ⁴ Te dohó icúmi-nē cachi stná-nē: “¿Índù ní xini-nsi naxicocuíñ-ya nacua nì cachi-yà? Vāchi dēcuèndē sàhana na ní xhì xii-ndà, còò ni-ñàha, vāchi iin-ni iá ñuhivì vichi nacua nì sàcò quivì primeru”, cachi-nē. ⁵ Doco na cachì nēhivì ducán, cuisì quidámáxinì-nē sàhà nansa ni cuu sàhana na ní sàcòo ansivi, te nì xínu stná ñuhù íchì mahì tècuìí, nsidanicuú ladu ñuhù-te. Pucs nsidaa ñà-jaàn nduá nì dāndácú Dios, te ducán nì cuu. ⁶ Doco sàhà divi tècuìí mà ní ndañuhu stná ñuhivì sàhana ma, vāchi nì dàhvia dàvi inicutu. ⁷ Doco ansivi xi ñuhivì iá vichi, sàhà divi palabra nì cachi-yà antes mà iá stná orden xi-ya ñà-icúmiá coco nsiha, cuisì ndiatú-yà ndē cachi sàa quivì ndundaà sàhà cuāchi nēhivì malu, dandu coco ñuhivì, te ndañuhu stná nsidaa nēcuāchì malu mà.

⁸ Doco iá iin palabra cuní nsinuu ini-nsiá, ñani màní. Cunaha-nsiá, mate imindaa quivì, te ò mil cuià nduá, doco iin-ni nduá nù Stoho-ndá Señor. ⁹ Ñàyùcānduá, mate cachì nēhivì ¿Índù chuun cucuèé-guá cuu ñà-nduá nì cachi-yà? doco còò; màdi ñà-cò-ndúlòcò-yà nduá; ñà-quidāndéé cahnú ini-yà sàhà-ndà nduá, vāchi có-cùnì-yà ndañuhu ni-iin-nda; còò; ñà-nì sáa nsidaa-nda naxicocuíñ ini-ndá sàhà cuāchi-nda nduá cuní-yà.

¹⁰ Doco cunaha-nsiá, (nanaá) icúmi sàa quivì quida ndisa Stoho-ndá Señor (nacua nì cachi-yà); na ian có-nìhnú ini nēhivì quixi tècuìhnà ñuu, ducán coo. Dandu yáha ga fuerte icúmi caha ndee, te ndañuhu dahuun ansivi; te nsidaa ñà-nduá nì cuyucun ñuhivì, icúmiá dàà títiá, te coca, te ndañuhá, vāchi ñuhivì yohó xi nsidaa ñà-íá nuá, icúmiá coco nsiha.

¹¹ Pucs vichi, sàhà-ñá sà-ínahá-ndá icúmi ndañuhu nsidaájàn, ñàyùcānduá xiñuhu ñà-cunsihi ini-ndá cacanu vii-ndá ñuhivì nacua cuní mii-yá, te cunihnu ì stná ini-ndá. ¹² Siempre ni nsínúvì ini-ndá ñà-icúmi sàa quivì xi Dios, te quida-nda nacua cui quida-nda ñà-nì sáa yàchà. Vāchi quivì yucán icúmi chiñuhu Dios ansivi, te coca, dandu ndañuhu dahuan; te nsidaa stná ñà-nì cuyucun ñuhivì, icúmiá ndutea, te coca. ¹³ Doco ináhá vāha stná-ndá ñà-después icúmi nàcòo stná inga ansivi saa xi ñuhivì saa nacua nì cachi-yà xi-ndá, te ñuhivì saa ma, puru ñà-íá viì icúmi coo ndá.

¹⁴ Pucs, ináhá vāha-nda ducán icúmi cuu, ñani màní, ñàyùcānduá, cuàhà gá xiñuhu cunsihi ini-ndá cundoo manì-ndá ñuhivì, màsà cóó ni-iin falta xi-nda, nì màsà cóó ni-iin mancha anima-ndá. Te iin-ni nì cóo ducán dēcuèndē quivì naxicocuíñ-ya.

¹⁵ Te nù dacuèé-yà, te quidandee gá ini-yà sàhà-ndá, dandu xiñuhu cunihnu ini-ndá ñà-cuisì sáha-yándó tiempu càcu-nda nduájàn. Te divi ñà-jaàn nduá sàni tiaa stná ñani màní-ndá Pablo na ní tiaa-ne iin carta nù-nsiá antes. Nchichì gá tiaá-né, vāchi ducán nì nihitáhvi-né. ¹⁶ Te nù nsidaa carta xi-nemà, cachitñuhu stná-nē sàhà chuun tiaí yohó. Ñà-ndáa nduá ùhì cundaà ini-ndá dāva ñà-nduá cachì-nē nù carta mà. Ñàyùcānduá, nēhivì

có-sâà cundaà inì-xi, dasívì uun-ne palabra mà, vâchi nèhivì có-xiníndísâ vâha nduú-né. Te divi ducani dasívì stná-nè dava ga tutu ìì xí Dios, doco (ndahví-nè), vâchi cuisì icúmí-nè sâà-nè ndañuhu-né sâhámâ.

¹⁷ Doco mii-nsiá, sâ-ínáhâ-nsiâ nansa íá nsidaa ñà-jaàn, ñani màní. Ñâyùcàndùá, cuidadu ni cúndóó-nsiá sâhà tètñùhù có-ndùlócô sâhà ley xi Dios, còtó naditá-te mii-nsiá ladu xi-tè, te sâà-nsiâ quee-nsia nùù ichì váha nchícùn viì-nsiá vichi. ¹⁸ Te sacúndáhvì stnâi nùù-nsiá ñà-nì cúnsìhi inì-nsia nansa cucumi gá-nsiâ más gracia xi Stoho-ndâ Jesucristu, xì nansa nihì stná-nsiâ cunaha váha-nsiayâ, vâchi mii-yá nduú ana nì dàcácu xi-nda.

Ansivéhé cahnú-yá ndè quívì vichi, te nicanicuahàn. Amén.

Tutu Nuu Nì Tiaa San Juan nù Nsidaa Nèhivì xí Dios

Nansa iá vida ndiaha xí mii-yá

¹⁻² Cuní-nsi cãhàn-nsi xi-nsiá sàhà mii-yá. Dècuèndè antes quesaha ñuhivì, sà-ia-yá. Te nsiùhù, sàni inini-nsi ni cãhàn-yá; sàni xininùù-nsiyà, dècuèndè sàni tnii ndahà stná-nsi icà-yá. Te mii-yá nduú ana ni quixi xi palabra ì cachitnùhu nansa cutiaac ndiaha anima-ndà. Te sàhà mii-yá itiácú-ndà. Ñàyùcàndùá, (ni quixi-ya) ndè ñuhivì yohó, te ni xini nèhivì-yá. Dècuèndè stná nsiùhù, ni xininùù stná-nsiyà, ñàyùcàndùá, vichi cachitnùhu-nsi, te dansitnùù ini-nsi mii-nsiá sàhà-yá, vachi mii-yá nduú ana sáhatahvi xi vida ndiaha nicanicuahàn. Nùu Yuamáni-yá nisa ia-ya, dandu ni quesaa-yá ñuhivì yohó, te ni xini-nsiyá. ³ Te ñà-nduá ni xini-nsi, te ni inini-nsi, divi nduá cachitnùhu-nsi xi-nsiá sàhà-ñá iin-ni ni cúnihnú vaha stná ini-nsiá nacua quidá nsiùhù. Te nacua nihnú ini-ndà Yua-nda Dios xi Dèhemani-yá Jesucristu, ducán nihnú stná ini-yá ndohó. ⁴ Te vichi, sàhà-ñá cuní-nsi ñà-chicá cudii ini-nsia, ñàyùcàndùá disàhà-xí tiaá-nsí ñà-yòhó nùu-nsiá.

Na ian nchií ndai luz, ducán iá anima Dios

⁵ Cunaha-nsiá, palabra yohó nduá ni inini-nsi ni cachi Dèhemani-yá (xi-ndà), te ñàyùcàndùá dohó cachitnùhu stná-nsi xi-nsiá ñà-nahi luz nchií ndai, ducán nduú stná (anima) Dios, (vachi micuísí ñà-vaha nduú-yá), te ni-iyuhu có-nihnú ini-yá ichi ñáa. ⁶ Ñàyùcàndùá, nú ni cachí-ndà iá vaha-nda xi-yá, doco xicá stná-ndà ichi ñáa, dandísá, tnuhu-nda, te có-nchicùn-ndà ichi ndàcuisi-yá. ⁷ Doco nú xicánúú ví-nda, datnúù-yá sàxinítùnì-ndà, te nihnú vaha ini-ndà nacua nihnú ini mii-yá, dandu mà úhi cundoo manì tàcá nsidaa-nda. Te nì Dèhemani-yá Jesucristu nsidándóó xí nsidanicuú cuàchi-nda.

⁸ Nú ni cachí-ndà có-nduù-ndà nèhivì cuàchi, dandu ñà-dàndàhvi-ndà mii-nda nduá, te ducán nàhà xicà có-nihnú ini-ndà palabra ndàcuisi. ⁹ Doco nú ni cuàha-nda cuàchi-nda, dandu icúmí-yá quida ndisa-ya cumplir, mà dándàhvi-yàndó, seguru cuicahnú ini-yá sàhà-ndà, te nsidandoo-ya nsidaa ñà-có-ndiáá ñuhú anima-ndà. ¹⁰ Doco nú ni cachí-ndà cóò cuàchi ni quida-nda, dandu ducán queá na ian ndenihí tñuhú-ndáyá. Te nú ducán, dandu nàhà xicà, tàñáha ga sàà-ndà cunihnu ini-ndà palabra xi-ya.

2

Jesucristu nduú ana cãhàn nihni sàhà-ndà nùu Dios

¹ Nahi dèhe míí xínduu-nsia, ñàyùcàndùá tiaí palabra yohó nùu-nsiá ñà-màsà quidá-nsiá cuàchi. Doco nú iá ana ni quida iin cuàchi, dandu (ni cúnáhá-nè) iá stná ana cãhàn nihni sàhà-ndà nùu Yuandiaha-nda. Te ¿ana quidá ducán? Divi Jesucristu, vachi mii-yá, ndàcuisi ini-yá. ² Te divi sàhà ñà-nduá ni quida-ya ni xihì-yá sàhà cuàchi-nda, ñàyùcàndùá, mà nsínúú gá ini Yua-nda Dios sàhà-ñá. Te màdi cuiísí sàhà cuàchi ndohó ni xihì-yá, cóò, vachi ni dànáà stná-yá sàhà cuàchi nsidanicuú nèhivì ñuhivì. ³ Te vichi nú ni chívaha-nda ñà-nduá cachí-yá, dandu vètuni cundaà ini-ndà ñà-sàni xini stnàhá ndisa-nda xi-yá nduá. ⁴ Doco nú cachí iin nèhivì ináhá-nèyá,

doco có-chívàha-ne ñà-nduà cachí-yà, dandu (cundàà ini-ndà), tnuhu-né, có-nihnú ndàà cuisí ini-nè palabra xi-ya. ⁵ Doco nú quidá-né cumplir ñà-nduà cachí-yà, dandisá sàni sàà-nè cuu ndisa ini-nè sàhà-yà, te ducán vātùni cundàà ini-ndà iin nèhivì xí-yá sànduú-né. ⁶ Vàchi nú ni cachí-nè nèhivì xí-yá nduú-né, dandu ndiá icà-né quida vù stná-nè nacua nì quida mii-yá.

Ñà-nduú palabra saa dandacú Dios chivàha-nda

⁷ Màsà cúcáhán-nsià iin ley saa nduá tiaí nùu-nsiá vichi, ñàni. Còo, ley yucán nduá, divi ley nì xinindisá-nsiá na ní quihvi-nsiá ichì-yá, vachi divi ley yucán nduú palabra nì xinitnùhu-nsiá daa. ⁸ Doco cunaha-nsiá, nahi ley saa nduú stná ñà-nduá tiaí nùu-nsiá yohó. Te nú nsinúu ini-nsiá nansa nì quida mii-yá (na ní ìa-ya yohó), xì nansa (quidá stná-yá) xì ndohó vichi, dandisá vātùni cundàà ini-nsiá, ley saa nduá, vachi cueé-nì cueé-nì làcà iyuhu iin tnúu ini-ndà, te vichi ndiaha gá sàdàtnúu-yá sàxìnìtnùnì-ndà sàhà-ñá cundàà ini-ndà nansa iá ñà-ndàcuisì.

⁹ Nú iá iin ana cachí sàdàtnúu Dios sàxìnìtnùnì-xì, doco có-xìñhù-né ñànìtnaha-ne, dandu ichì ñáa nduá nhicùn ìi-né dècuèndè vichi. ¹⁰ Doco nècuàchì cuú ini-xì sàhà ñànìtnaha-xì, mii-né ndisa, iin-nì datnúu Dios sàxìnìtnùnì-nè, te có-nàcání ini-nè sàhà inga iñàha cuida cuàchi-ne. ¹¹ Doco nècuàchì có-xìñhù xì ñànìtnaha-xì, tãñáha ga tnúu ndiaha sàxìnìtnùnì-nè. Xicá ñáa-né, nì có-sàha tnunì ini-nè índu cuàhàn-nè, vachi iin tnúu ini anima-nè ñà-sàni quihin-ne ichì ñáa.

¹² Hijos míos, tiaí tutu yohó nùu-nsiá sàhà-ñá sàni xicahnú ini-yá sàhà cuàchi-nsiá (na ní xinindisá-nsiáyà), te nì ndacùcahan-nsiá quivì-yá. ¹³ Stná mii-nsiá nècuàchì sahnú, tiaá stnáì palabra yohó nùu-nsiá ñà-sà-ìnáhá stnahá stná-nsiá xì mii-yá ana itiacú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, tiaá stnáì nùu-nsiá ñà-sàni cundee-nsiá nùu ñà-malu.

Hijos, ñà-yohó tiaí nùu-nsiá sàhà ñà-sàni sàa stná-nsiá nì xini stnahá-nsiá xì Yuandiaha-nda. ¹⁴ Te mii-nsiá nècuàchì sahnú jaàn, tiaá stnáì ñà-yohó nùu-nsiá ñà-sà-ìnáhá stnahá stná-nsiá xì mii-yá ana itiacú nicanicuahàn. Daaní, mii-nsiá nècuàchì chicá cuachi, tiaá stnáì ñà-yohó nùu-nsiá sàhà-ñá fuerte gá anima-nsiá, vachi nihnú ndisa ini-nsiá palabra ìi xí Dios, te sàni cundee stná-nsiá nùu ñà-malu.

¹⁵ Ni-iin-nsiá, màsà cuú ini-nsiá sàhà ñà-nduú modo xì ñuhivì yohó, nì màsà xìho stná-nsiá ñà-nduá iá nùu. Vachi nú ni cuú ini-ndà sàhà modo xì ñuhivì yohó, dandu (náhà xicà) ñà-có-cúu ini-ndà sàhà Yua-nda Dios nduá. ¹⁶ Vachi nèhivì nihnú ini-xì ñuhivì yohó, xìho cuàhà-né quida cahnú-né cuàchi-ne xì iquicúñhù-nè, te xìho stná-nè cundehè-né cuàhà iñàha có-ndiáa, te nducuehé stná-nè sàhà ñà-nduá icúmì-nè. Doco nsidaa ñà-jaàn, có-nduá ñà-cudù ini Yua-nda Dios sàhà-xì. Còo, ñà-cudù ini nèhivì ñuhivì yohó nduá. ¹⁷ Doco ñuhivì yohó, icúmíá nsiha, te mà níhì gá nèhivì ñà-nduá nisa xihó guá-nemà. Doco ana quidá-xì ñà-nduá cachí Dios, nicanicuahàn cundoo ndiaha-né.

Nansa cundàà ini-ndà índu ñà-nduú ñà-ndàa, te índu ñà-nduú ñà-tnùhù

¹⁸ Hijos míos, na ian vaxì xínu tiempu yohó nduá. Te sàni xinitnùhu-nsiá icúmì quixì iin ana nduú contra xì Jesucristu, divi nduú Anticristu. Doco dècuèndè stná tiempu vichi ndoo stná cuàhà contra xi-ya. Nàyùcàndù, vātùni cundàà ini-ndà ñà-vaxì xínu tiempu yohó nduá. ¹⁹ Tiàa xínuu contra xi-ya, antes nisa cutnahá stná-nè xì-ndà, doco vichi sàni quecuaán-né, vachi cóni ìa ndisa-ne ladu xi-nda, vachi nú nèhivì ladu xi-nda nduú-né nì cuí,

dandu dècuèndè vichi cutnahá ì-né xì-ndà. Doco, còó, sàni quecuaán-né sàhà-ñá cunahà xicà ñà-dìin ladu iá-nè.

²⁰⁻²¹ Te mii-nsiá, nùù mii-yá ana chicá ì sàni ñihítáhvì sàxínitnùnì-nsiá, te sà-ínahá nsidaa-nsiá ñà-nduú ñà-ndáá. Te ñà-sà-ínahá-nsiámà, ñàyùcànduá tiaí tutu yohó nùù-nsiá, màdi sáhà-ñá có-ínahá-nsiá, vàchi ndisa, ináhá-nsiá ñà-nduú ñà-ndáá. Te sàhà-ñá nduá palabra ndàcuisì, ñàyùcànduá ni-iyuhu mà cúnduá ñà-tnùhù.

²² Te ¿ana chicá nduú tètñhù ndisa? Divi tiàa cachí sàhà Jesús ñà-có-nduú-yá Cristu ndiaha nì quixi nùù Dios. Cunaha-nsiá, contra xì Jesucristu nduú ana cachí: “Còò ana nduú Yua-nda Dios, nì còò stná Dèhemani-yá”. ²³ Nú nì cachí-ndà: “Còò Dèhemani-yá”, dandu ducán queá ñà-sàni nacuaá stná-ndà Yua-nda Dios. Doco nú ndàcùcahan-nda Dèhemani-yá, dandu Yua-nda Dios iá vaha stná xì-ndà.

²⁴ Ñàyùcànduá, mii-nsiá, nicanicuahàn xiñuhu cunihnu inì-nsia palabra xi-yá, divi palabra nì xinitnùhu-nsia sànaaha. Nú iin-ni nì cúnihnú ini-ndà ñà-nduá nì xinitnùhu-nda daa, dandu iin-ni cunduu stná-ndà nèhivì xì Dèhemani-yá, nèhivì xì Yua-nda Dios. ²⁵ Te mii-yá, sàni quida-ya comprometer ñihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn.

²⁶ Cunaha-nsiá, tutu yohó tiaí nùù-nsiá sàhà-ñá cundaà vaha inì-nsia sàhà nèhivì tnùhù cuní dandahví xì-nsiá. ²⁷ Doco mii-nsiá, sàni nduhù sàxínitnùnì-nsiá nì quida-ya, te ducáni iá dècuèndè vichi; còò necesidad dacuahá inga nèhivì mii-nsiá, vàchi sàni nsida ì-yá sàxínitnùnì-nsiá, te dècuèndè vichi chindéámà mii-nsiá, vátùnì cundaà ini-nsiá sàhà nsidaa iñàha, vàchi palabra ndàcuisì nduá nì chinaha-yá, còò ni-iin ñà-tnùhù nduá. Te divi nacua nì chinaha-yá mii-nsiá antes, divi ducán xiñuhu quida stná-nsiá vichi, nicanicuahàn nì cúnihnú ini-nsiá cunduu ì-nsiá nèhivì xì-yá.

²⁸ Hijos míos, vichi cachí xì-nsiá: iin-ni nì cúnduú-ndà nèhivì xì-yá, dandu quivì naxicocufin-yá, mà yúhì-ndà, nì mà cúcáhàn nùù-ndà cundehè-yándò.

²⁹ Ináhá-ndá, ndàcuisì ini-yá. Ñàyùcànduá nú nihnú ndàcuisì stná ini ndohó, dandu vátùnì cundaà ini-ndà ñà-sàni sàà-ndà cunduu ndisa-nda dèhe-ya nduá.

3

Dèhe ndisa Dios nduu-nda, cachí San Juan

¹ Hijos míos, na cuahá guá cuú ini Yua-nda Dios sàhà-ndà, vàchi sàni ñihítáhvì-ndà cachi-yá xì-ndà ñà-nduú-ndà dèhe ndisa-ya. Te divi xínduu-nda. Ñàyùcànduá, nèhivì ñuhivì yohó, có-nàcúnì-nè ndohó, vàchi nì mii-yá, cóni nàcúnì-nèyà daa. ² (Cachí xì) mii-nsiá nècuàchì màni guá nùù ñà-vichi sànduú-ndà dèhe ndisa-ya. Te mate táñàha ga datúi-ya nùù-ndà índu forma nùù-xì sàà-ndà cunduu-nda, doco ináhá-ndá quivì naxicocufin-yá, dandu nahi mii-yá nanduu-nda, vàchi mimí nacua iá-yá, ducán icúmì-ndá cuni-ndà nùù-yá. ³ Ñàyùcànduá, nú ducán nihnú ini-ndà ñà-ìcúmì-ndá cuni-ndà nùù-yá, dandu cuahàn-nda nsidavii-ndà anima-ndà, ndoa nacua iá ndoo stná anima mii-yá.

⁴ Nú túha nèhivì quida-ne cuàchi, dandu ñà-càhíchì stná ini-nè ley xi-ya queámà, vàchi nsidanicuu cuàchi, ñà-có-sàha ley xi-ya nduá. ⁵ Sà-ináhá-nsiá ñà-disáhà-xì nì quixi-ya ñuhivì yohó; ináhá-nsiá nì quixi-ya ñà-dandutu-yá cuàchi-nda. Doco mii-yá, còò ni-iin cuàchi nì quidá-yá. ⁶ Nsidaa ndohó nècuàchì nduú ndisa nèhivì xì-yá, mà túha-nda quida ga-ndà cuàchi. Doco

ana túha quida ducán, tàcùnì-nè mii-yá, ni tàcùnì stná-nè nansa iá modo xi-ya. ⁷ Hijos míos, màsà cuáha-nsia dandahví ni-iin nêhivi mii-nsiá, vâchi (ináhá-ndá ñà-ndáa nduá yohó): nú quidáví-nda, dandu (vâtùni cachi-ndà) ndâcuisì ini-ndà nahi mii-yá. ⁸ Nècuàchi túha quida-xi cuàchi, iá-nè ladu xi ñà-malu, vâchi ñà-malu, dècuèndè yuté ñuhiví xì dècuèndè vichi, iin-ni quidá-si cuàchi. Te (ináhá-ndá) índù-ñá díshà-xí nì quixi Dèhemaní Dios ñuhiví yohó: divi sàhà-ñá dandutu-yá nsidaa ñà-nduá quidá quisi mà.

⁹ Nsidaa ana nduú dèhe ndisa Dios, mà túha-ne quida-ne cuàchi, vâchi mii vida saín xi Dios ñuhú ini-nè, te mà sáa-nè quida-ne ducán, vâchi dèhe ndisa-ya nduú-né. ¹⁰ Mà uhi cundaà ini-ndà ana nduú dèhe-ya, te ana nduú dèhe ñà-malu. Iin nècuàchi có-quidá víi, ò iin nècuàchi có-cuú inì-xi sàhà ñanitnaha-xi, có-nduú-né nêhivi xí Dios. ¹¹ Vâchi sàhana na ní xinitnùhu-nsia razón ndiaha sàhà-yá, te iin-ni dècuèndè vichi, ducán nì sàcunaha-nsiá ñà-nì cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà. ¹² Màsà quidá-ndá na nì quida Caín (sàhana). Iá-te ladu xi ñà-malu, ñâyùcànduá nì sahnì-té ñani-te. Te ¿índù chuun nì sahnì stnahá-te? Divi sàhà-ñá nì xini-te có-quidá víi mii-té, te ñani-te, quidá víi-né.

¹³ Ñani, màsà ndúlócò-ndà nú indéhe-nda có-xiñùhù nêhivi ñuhiví ndohó.

¹⁴ Divi sàhà-ñá cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, ñâyùcànduá cundaà ini-ndà sàni yàha-nda ladu xi Dios ndé cutiacu anima-nda nicanicuahàn; có-íá gá-ndà ladu ndé xíhi anima-nda.

Nú có-cuú ini iin nêhivi sàhà ñanitnaha-ne, dandu náhà xicà tàñáha ga yàha-ne ladu ndé itiacú anima-nda. ¹⁵ Vâchi nsidaa ana có-xiñùhù xì ñanitnaha-xi, ndudává-né xì iin tè-sahní. Te ináhá-ndá, ni-iyuhu vida ndiaha có-ñùhú anima iin tè-quidá ducán. ¹⁶ Te vichi sàni sàa-ndà nì cundaà vaha ini-ndà nansa ndiá icà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà, vâchi sàni xini-ndà ñà-nduá nì quida mii-yá, nì xihì-yà cuenta xi-nda. Ñâyùcànduá, ndiá icà stná-nda cundoo-nda dispuestu cui-ndà sàhà ñanitnaha-nda. ¹⁷ Vâchi nú indéhe iin nêhivi iá necesidad nùu iin ñanitnaha-ne, te có-indéhe ndahví-nè nècuàchì mà, mate algu icúmì-né, dandu ñà-jaàn cundaà ini-ndà có-cuú ini-nè sàhà Dios. ¹⁸ Hijos míos, màsà cachi uun-nda ñà-cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà; màsà càhàn uun-nda cachi-nda ducán. Xiñuhu ñà-quida ndisa-nda cumplir, te quida stná-nda obra nùu ñanitnaha-nda.

¹⁹ Nú ni quida-nda ducán, dandu vâtùni cundaà ndisa ini-ndà palabra ndâcuisì nduá sànhicùn-ndà, te mà yúhì gá-ndà sàhà anima-nda nùu Dios. ²⁰ Vâchi nú dayúhì cuàchi-nda mii-nda, dandu (xiñuhu nsinuu ini-ndà), cahnú Dios xi-nda, te ináhá-yà nansa iá nsidaa iñàha. ²¹ Doco te nú còò ni-iñàha dayúhì xì anima-nda, dandísá mà yúhì-ndáyá, (ñani) màní, ²² vâtùni càcàn tàhvi-nda nùu-yá, te nìhì-nda ñà-nduá xicàn-ndà, vâchi chivàha-nda ñà-nduá cachi-yà, te quida-nda ñà-nduá cudú ini-yà sàhà-xí. ²³ Te ¿ndiá nduá nì dândàcú-yà nùu-ndà? Divi ñà-cahvi-nda xi Dèhemaní-yá Jesucristu, te cuu stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà nacua nì cachi-yà xi-ndà. ²⁴ Te nú chivàha-nda ñà-nduá cachi-yà, dandu ñá-sàni ndèe anima-nda ini anima mii-yá nduá, te iá stná-yà ini anima ndohó. Te sàni sàhatahvi stná-yàndó Espiritu lì xí-yá, te ñâyùcànduá, vâtùni cundaà ini-ndà iá ndisa Dios ini anima-nda.

4

Nansa quidá Espiritu Ìi xí Dios, xì nansa quidá stná espíritu xi ana nduú contra xi Cristu

¹ Mii-nsiá nècuàchì màni guá nùì, màsà cúníndísá ndevàha-nsia ñà-nduá cachí nèhivì nú cachí-nè Espíritu ùì dacáhàn xì-né. Còò, vàchi xiñuhu-ñá quida-nsia prueba, a ndisa Dios dacáhàn xì-né, á coó. Vàchi cuàhà tètñuhù sàni quesaha xicánúú ñuhivì vichì, te cachí-te ñà-cuenta xi Dios cáhàn-te. ²⁻³ Doco nú ndisa Espíritu ùì xí Dios dacáhàn xì iin nèhivì, dandu cuàhàn-nè candisá-né cachi-né: “Ñà-ndáà nduá, nì sàcòo cuerpu Jesucristu, te nì tùinuù-yá ñuhivì yohó”. Ducán xiñuhu cachi-nè, dandu cundaà ini-ndà, divi Dios dacáhàn xì-né. Doco nú có-càchì-nè ducán, dandu cundaà ini-ndà màdi Dios dacáhàn xì-né; còò, iin espíritu iá ladu xi contra xi Cristu dacáhàn xì-né. Te sà-ínahá-nsiá icúmí quixi ana nduú contra xi Cristu. Doco cunaha-nsiá, vichì sà-íá espíritu xi tèmà ñuhivì yohó.

⁴ Hijos míos, nèhivì xí Dios xínduu-nda, te sàni cundee-nda nùù nèhivì (xínchicùn xì contra xi Cristu), vàchi chicá fuerte mii-yá iá nùù anima-ndà, te chicá mà fuerte mii-sí xicánúú guá ñuhivì yohó. ⁵ Nèhivì (nchícùn contra xi-ya) mà, cuisì modo xi ñuhivì yohó nihnú ini-nè, te ñàyùcànduá, modo xi ñuhivì yohó cáhàn-nè, te compañeru-nè, divi ducán nihnú stná ini-nè, te cudí ini-nè cunini-ne ñà-nduá cachí guá nècuàchì-mà. ⁶ Doco ndohó, nèhivì (nihnú ini xì) Dios nduu-nda. Te nsidaa ana ináhá xí-yá, cudí ini-nè cunini-ne palabra cáhàn-ndà. Doco nècuàchì có-nduú nèhivì xí-yá, có-cùnì-nè cunini-ne. Ñàyùcànduá, ducán nduú modo cundaà ini-nda a ndisa Espíritu ùì chindéé xí iin nèhivì, te ò iin espíritu malu dandahví xì-né.

Cuú ndisa ini Dios sàhà nsidaa nèhivì

⁷ Nicanicuahàn nì cucúú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, (ñani) màni, vàchi divi ñà-jaàn nduá cuní Dios quida-nda. Nsidaa ana cuú inì-xì sàhà ñanitnaha-xì, dèhe ndisa Dios nduú-né, te ináhá stnahá-né xì-yá. ⁸ Doco nsidaa ana có-cuú inì-xì sàhà ñanitnaha-xì, có-ínahá-nè Dios, vàchi mii-yá, de por sí ducaní cuú ini-yà sàhà nèhivì. ⁹ Divi ñà-jaàn nduá disàhà-xì nì techuún-yá mindaa Dèhemani-yá nì quixi ñuhivì yohó sàhà-ñá ñihì-ndà vida ndiaha nicanicuahàn. Sàhámà sàcùndáà vàha ini-ndà ñà-cuú ndisa ini Dios sàhà-ndà. ¹⁰ Vàchi màdi ñà-sàni cuu ini ndohó sàhà mii-yá nduá, còò; divi ñà-cuú ini mii-yá sàhà ndohó nduá, te sàháyùcànduá nì techuún-yá Dèhemani-yá nì quixi-ya nì xìhì-yà sàhà-ndà, dandu mà nsínúú gà ini-yà sàhà cuàchi-ndà.

¹¹ Pues cunaha-nsiá, nú ducán tantu guá cuú ini Dios sàhà-ndà, dandu ndiá icà stná-ndà cucuu stná ini-ndà sàhà ñanitnaha-nda, ñani màni. ¹² Ni-iin nèhivì, tãñáha ga cunì-nè meru nùù Dios. Doco nú cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà, dandu vátùni cundaà ini-ndà ñà-ini anima-ndà iá-yá, te chindéé-yàndó sàà-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà nacua ndiá icà-ndà. ¹³ Te sàni sàhatahví stná-yàndó Espíritu ùì xí-yá. Ñàyùcànduá cundáà ini-ndà ñà-sàni ndèe anima-ndà ini anima mii-yá nduá, te mii-yá, iá stná-yà ini anima ndohó. ¹⁴ Te nsìuhù, sàni xinìnùù-nsí ñà-nduá nì quida Yua-nda Dios nì techuún-yá Dèhemani-yá nì quixi-ya ñà-dacácu-ya nèhivì ñuhivì. Ñà-jaàn nduá cachitnùhu-nsí xì nèhivì. ¹⁵ Vàchi nú sàni cachi vate-nda ñà-divi Dèhemani Dios nduú Jesús, dandu iá Dios ini anima-ndà, te sàni ndèe stná anima-ndà ini anima mii-yá.

¹⁶ Sàni xini-ndà ñà-cuú ndisa ini-yà sàhà-ndà, te sàni xiníndísá stná-ndà ñà-jaàn. Vàchi mii-yá, de por sí ducaní cuú ini-yà sàhà nèhivì. Ñàyùcànduá, nú iin-ni cuú stnahá stná ini-ndà sàhà-ndà, dandu vátùni cundaà ini-ndà ñà-sà-íá anima-ndà ini anima mii-yá, te mii-yá, iá stná-yà ini anima ndohó.

¹⁷ Ducán iá sàhà ñà-nì sàà-ndà cuu ndisa ini-ndà sàhà-yá, dandu na sàà quèiv juiciu, vātùni cunihnu ini-ndà, mà yúhì-ndà, vāchi na ian nihnú ini mii-yá, ducán nihnú stná ini ndohó na ndoó gá-ndà ñuhiví yohó. ¹⁸ Te nú cuú ndisa ini-ndà sàhà-yá, dandu sadiámà nuù ñà-yúhì-ndà. Doco nú yúhì-ndà, dandu dandóhámándó. Te cunaha-nsiá, nsidaa ana yúhì, cumáni vá sàà-nè cuu ini-nè sàhà-yá modo ndiá icà-né.

¹⁹ Ndohó, cuú ini-ndà sàhà-yá, vāchi dihna mii-yá nì quesaha cuú ini-yá sàhà-ndà. ²⁰ Doco vihini cachi iin nēhiví ñà-cúu ini-nè sàhà-yá, mate iá iin ñanìtnaha-ne có-xiñùhù-né. Pues nú ducán, dandu (náhà claru) dandahví uun-ne. Vāchi nú có-cúu ini-ndà sàhà iin nēhiví sàni xininúu-ndà, dandu çnasa cui cuu ini-ndà sàhà iin ana tãñaha ga cuninúu-ndà nahi Dios? ²¹ Cunaha-nsiá, nsidaa ndohó nēcuāchi cuú ini-xi sàhà-yá, sàni dāndācú stná-yà nuù-ndà ñà-nì cúu stná ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda.

5

Nansa cundee-nda nuù nēhiví malu ñuhiví yohó

¹ Nú sàni xinindisa-nda ñà-divi Cristu nì quixi ansivi nduú Jesús, dandísá, dēhe Yua-nda Dios xínduu-nda; te nú cuú ini-ndà sàhà mii-yá ana nduú Yua-nda, dandu cuāhàn-nda cuu stná ini-ndà sàhà nsidaa dēhe-ya. ² Vāchi nú cuú ini-ndà sàhà-yá, te chivāha-nda ñà-nduá cachi-yá, dandu cundaà ini-ndà, cuú ndisa ini-ndà sàhà ñanìtnaha-nda xínduu stná dēhe-ya. ³ Vāchi ñà-chivāha-nda ñà-nduá nì cachi-yá, divi ñà-cúu ndisa ini-ndà sàhà-yá queé stná mà. Te ñà-nduá dāndācú-yá, mà cūñāñā-ndá chivāha-ndañá. ⁴ Vāchi cunaha-nsiá, nsidaa ana nduú dēhe ndisa-ya, nicanicuahàn icúmi-nè cundee-né nuù nēhiví malu ñuhiví yohó. Vāchi divi sàhà-ñá xiníndísá-ndá mii-yá, ñà-jaàn nduá disáhà-xí níhi-ndà cundee-nda nuù nēcuāchì-mà. ⁵ Vāchi çana gà cui cundee-xi núu nsidaa nēhiví malu ñuhiví yohó? Cuisi nēhiví xiníndísá-xí Jesús ñà-nduú-yá Dēhemani Dios cundee.

Ñà-nduá cachitnùhu xi-nda sàhà Dēhemani Dios

⁶ Nì quixi Jesús ñuhiví yoho, te nì cuhii-yá xì tècuí, te nì xitià stná nù-yá. Màdi cuísíà nì cuhii-yá xì tècuí nduá; cóó, divi sàhà-ñá ni cuítia stná nù-yá nduá nì quixi-ya. Te Espiritu Ìi xí-yá nduú ana datnúu xì anima-nda sàhà nsidaájàn, vāchi micuísí ñà-ndáà nduá cachí Espiritu Ìi.

⁷ Cunaha-nsiá, nuù gloria na ian ndoó ùni ana cachitnùhu xi-nda sàhà stná mà, divi Yua-nda Dios, xì (Dēhemani-yá nani) Palabra Ìi, xì stná Espiritu Ìi xí-yá. Doco imindaa mii-yá nduú-yá. ⁸ Te ñuhiví yohó, ùni stná modo iá cundaà ini-ndà sàhà Jesús, vāchi Espiritu Ìi xí-yá nduú iin ana cachitnùhu sàhà-yá; te iá stná tècuí nì cuhii-yá, xì stná nù-yá nì xitià. Sàhà nsi-ùni modo jaàn cundáà ini-ndà sàhà-yá, doco iin-nì razón ndiaha nduú nsidaámà.

⁹ Cunaha-nsiá, nú nēhiví úun cachitnùhu xi-nda iñaha, mà úhi xiníndísá-ndá palabra xi-ne. Te nú ducán, dandu chicá más ndiá icà-nda cunindisa-nda razón ndiaha sàni cachitnùhu Dios sàhà Dēhemani-yá, vāchi iá ñà-nduá sàni cachi-yá. ¹⁰ Te ndohó, ináhà-ndá palabra ndācuísí nduá, vāchi ñuhá anima-nda, te ducán ñuhú stná anima nsidaa ana xiníndísá-xí Dēhemani-yá. Doco nēcuāchi có-xiníndísá, (ndahví-nè), vāchi ducán queá na ian ndanihí tnúhú-nè Dios, vāchi có-xiníndísá-né ñà-nduá sàni cachi-yá sàhà Dēhemani-yá. ¹¹⁻¹² Te divi ñà-yohó nduá sàni cachi-yá: iá nansa nìhitáhvi-nda vida ndiaha nicanicuahàn quida-ya, te Dēhemani-yá nduú ana sàhatahvi xì vida mà. Ana

inacáá Dèhemanì-yá anima-xi, sà-ìcúmí-nê vida ndiaha ma, te ana còò-yá anima-xi, còò stná-mà nùù-né.

Ni càcàn tàhvi-ndà nùù Dios sàhà-ñá nìhì-ndà gracia

¹³ Palabra yohó tiaí nùù mii-nsiá nècuàchì cahvi xi Dèhemanì-yá, te ndácùcahan xi quivì-yá áma sàà-nsiá cundaà vaha ini-nsia ñà-sàni nìhì ndisa-nda vida ndiaha nicanicuahàn. ¹⁴ Te vichi có-yùhì-ndà càcàn tàhvi-ndà nùù-yá, vàchi nú iin chuun vaha nduá xicàn tàhvi-ndà, dandu iníni-yá, ináhá-ndá. ¹⁵ Te nú iníni-yá na xicàn tàhvi-ndà ducàn, dandu ináhá-ndá sà-ìcúmí-ndá ñà-nduá nì xicàn-ndà, ndéni iñàha nì cui ni cúndúá.

¹⁶ Nú xiní-ndà iin nècuàchì iin-ni cahvi stná xì-yá ñà-nì quida-ne iin cuàchi có-nduú cuàchi cui-ndà sàhà-xí, dandu xiñuhu càcàn tàhvi-ndà nùù-yá sàhà-ñá nì nìhì-né cutiacu va-ne, nú ndisa có-nduá iin cuàchi cui-ndà sàhà-xí. Vàchi iá cuàchi cui-ndà sàhà-xí, te nú sàni quida iin nèhivì-ñá, dandu mà càcàn tàhvi-ndà nùù-yá sàhà-né. ¹⁷ Nsidaa ñà-có-ndiàá, cuàchi nduá. Doco iá cuàchi mà cúí-ndà sàhà-xí.

¹⁸ Cunaha-nsiá, nú dèhe ndisa Dios nduu-nda, dandu có-quidá ndevàha ga-ndà cuàchi. Te ndiaá stná Dèhemanì-yándô sàhá màsà tñíí ñà-malu-ndó.

¹⁹ Divi Dios nduú Yuandiaha-nda, ináhá-ndá, doco nsidaa gá nèhivì ñuhiví, ndahà ñà-malu ndoó-né.

²⁰ Te ináhá-ndá nì quixi Dèhemanì-yá, te nì sàà-ndà nì cundaà ini-ndà nì quida-ya, vátùni nì xini stnaha-nda xì mii-yá ana nduú Dios ndisa; te nì ndèe stná anima-ndà ini anima mii-yá, ñàyùcàndúá, sà-iá anima-ndà ini anima Dèhemanì-yá Jesucristu. Te divi mii-yá nduú-yá Dios ndisa, te vida ndiaha nicanicuahàn sáhatahvi-yándô.

²¹ Hijos míos, cuidadu cundoo-nsia ñà-màsà cáhvi-nsiá ni-iñàha có-nduú ndisa Dios.

Tutu Ûi Nî Tiaa San Juan

¹ Yùhù nduí nècuàchì sahnú ináhá-nî, te tiaí tutu yohó nù mii-ní nècuàchì ñahà nî nacàxin Dios, xì nù stná dèhe-ní. Yùhù, cuú ndisa inì sàhà nsidaa-nsiá. Doco màdi cuisì yùhù, vâchi nsidaa gá ana cundàà inì-xì sàhà palabra ndàcuisì xí-yá, cuú stná ini-nè sàhà-nsiá. ² Vâchi iin-ni palabra ndàcuisì nchícùn-ndà, te nicanicuahàn icúmí coo palabra mà anima-ndà. ³ Pues vichi xícàn tàhví nù Yua-nda Dios xì Dèhemani-yá Stoho-ndà Jesucristu ñà-ni cuàha-ya mii-nsiá cuàhà gracia xi-ya. Ni cundéhe ndahví stná-yà mii-nsiá, te contentu ni cundóo-nsiá quida-ya. Te iin-ni, ni cunchícùn vii-nsiá palabra ndàcuisì mà, te ni cúcú stnahá stná inì-nsia sàhà-nsiá.

⁴ Cuàhà gá nî cudii inì na ní xinitnùhi ñà-iin-ni quidá ví dèhe-ní nacua cachí palabra ndàcuisì nî cachi Yua-nda Dios quida-nda. ⁵ Te vichi sacúndáhvî nù mii-ní, señora, ñà-ni cuú inì-ní sàhà nsidaa ñanitnaha-ní. Vâchi màdi lácá vichi-ni nî sàcòo palabra cachí ducán, còo, dècuèndè tiempu nî quesaha xitiá palabra xi-ya, ndè quiví yucán nî ndacu nuu-ndà cuu stnahá ini-ndà sàhà-ndà. Te vichi tiaí nù mii-nsiá ñà-iin-ni nî quidá stná-nsiá ducán. ⁶ Te ¿nansa divi íá ñà-cúu stnahá ini-ndà sàhà-ndà? Pues divi ñà-chivàha-nda ñà-nduá nî cachi-yà nduá. Te mii-yá, dècuèndè sàhana, ducán nî cachi-yà (xì-ndà) ñà-iin-ni nî cunchícùn-ndà ichì ndé cuú stnahá ini-ndà sàhà-ndà.

Cuidadu ni cundóo-ndà sàhà tètñhù cuní datúcù xì-ndà inga ichi

⁷ Vâchi vichi sàni ndecoyo cuàhà tètñhù; xicánúu-te ñuhiví, cachí-te ñà-cóni ía ndisa iquícúñú Jesucristu na ní quixi-ya ñuhiví, cachí-te. Cunaha-nsiá, divi-tè xínduu ndisa-tè tètñhù, te xínduu stná-te contra xì Cristu queámà. ⁸ Ñâyùcándúá, cuidadu ni cundóo-ndà sàhà-té, còtó ndañuhu chuun vâha sàni quida-nda; chicá vâha nî coó nsihi ñà-vâha icúmí-ndà ñihì-ndà. ⁹ Vâchi nú nî túcù iin nèhiví inga ichì, te nacoo nihni-ne ichì Cristu, dandu ñà-jaàn cundàà ini-ndà, còo ndisa Dios nù anima-nè. Doco nèhiví iin-ni nchícùn ñà-nduá cachí Cristu, íá ndisa Yua-nda Dios inì anima-nè, te inácaá stná Dèhemani-yá. ¹⁰⁻¹¹ Te nú nî sáa iin nèhiví vehe-nsia (ñà-chinaha-nè mii-nsiá) iin dañùhù có-nduú dañùhù sàni cachimà, màsà dáyâha-nsianè vehe, nî màsà cásàhú gá-nsiá xì-né. Vâchi nú ducán nî quida-nda, dandu icúmí stná-ndà nacuida cuàchi-nda nahi mii-né.

¹² Cuàhà gá stná ñà-cuní guè cachí xì-nsiá, doco vichi tuxí inì chicá vâha màsà tiáá guè nù tutu yohó, vâchi nacání inì sàì nàcòti mii-nsiá, dandu ndatnuhu váha-nda, te cudii gá ini-ndà. ¹³ Cunaha-ní, yohó ndoó stná dèhe cùhì-ní nî nacàxin stná Dios, te cásàhú stná-nè xì-ní. Sà-íá.

Tutu Ònì Nì Tiaa San Juan

Nansa nì tiaa Juan nùù iin nècuàchì nani Gayo, te cachí-nè chuun vaha nduá quidá nècuàchì mà

¹⁻² Yùhù nduì nècuàchì sahnú ináhá-ní, te cásàhùì xì mii-ní Gayo. Cuna-naha-ní, màni cuáhà-ní nùù; cuú ndisa inì sàhà-ní. Te xícàn tàhvi stnàì nùù Dios ñà-nì yáha vaha-ní nsidanicuú chuun, te màsà quícuéhè-ní; ni cóó vaha-ní nacua iá vii stnàì anima-ní. ³ Yùhù nì cudíì cuáhà inì na ní caquesaa ñani-ndà, te nì nacani-ne xì sàhà-ní ñà-iin-ni xiníndísà vii-ní palabra ndàcuisì xì Dios, cachí-nè, vachi iin-ni chívàha vii-ní ndudu ì xí-yá. ⁴ Cuna-naha-ní, nahi dèhi xínduu-nsia, te yáha ga cudíì inì na xiníntùhi quidá víi-nsiá nacua cachí palabra ndàcuisì. Ndisa, divi ñà-jaàn nduú ñà-yáha ga cudíì inì sàhà-xí.

⁵ Ñani màní, sàni xini ñà-tùha-ní quida vii-ní, vachi siempre chindéé-nì dava ga nèhivì xiníndísà, te nú xínduu-ne nècuàchì vaxi inga ñuu, dandu chicá más cúnsihi inì-ní chindée-ní nècuàchì mà. ⁶ Vachi sàni nacani-ne xì nsidaa nsiùhù na natácá-nsi cahvi-nsí Dios, cachí-nè xì-nsí nansa cuú cuáhà inì-ní sàhà-né. Ñàyùcànduá, quida-ní seguir chindée-ní nècuàchì (sáa vehe-ní ducán), te màndaca ichi-nínè nacua cuní Dios quida-nda. ⁷ Vachi mii-né, sàhà-ñà cuú stnàì ini-nè sàhà-yá, ñàyùcànduá nì caquihin-ne ichi ñà-cacanuu-ne chuun ì xí-yá. Nì có-xícàn stnà-nè ni-ìñàha nùù nèhivì có-xiníndísà ñuu ndé yáha-ne. ⁸ Ñàyùcànduá, ndohó, ndiá icà-ndà dayáha-nda nècuàchì mà vehe-nda, te ducán chindée stnà-ndà (xì chuun quidá-né dacuítà-nè) palabra ndàcuisì xì Dios.

Nansa quidá Diótrefes, có-quidá víi-né, cachí Juan

⁹ Nì tiai iin carta nùù nèhivì xì Dios natácá (ndé iá-ní), doco Diótrefes, có-cunì-nè nacuni-nè nsiùhù, vachi mii-né cudíì ini-nè cunduu-ne ana dandacú. ¹⁰ Ñàyùcànduá, na sáì jaàn, icúmí càhìn xì-né, vachi có-quidá víi-né, càhàn ùhì-nè diqui-nsí. Te màdi cuisì ñà-jaàn; chicá mal quidá stnà-nè. Vachi na xísàà ñani-ndà ñuù-nsia, dandu nacuaáa-né nècuàchì mà. Te nú iá iin-nsia cuní dayáha xì nècuàchì mà vehe-xì, dandu sadí Diótrefes mà nùù-nsiá; cóò gá permisú nataca gà-nsiá xì nèhivì xì Dios, cachí-nè.

¹¹ Doco mii-ní ñani màní, màsà cúnchícùn-ní ichi malu; cóò. Cuisì ñà-vaha ndisa nì cúnchícùn-ní. Vachi iin nèhivì quidá víi, nèhivì xì Dios nduú-né; doco iin nèhivì quidá quíni, nì có-sàha tñuní ini-nè nansa ndisa iá-yá.

Nansa quidá nècuàchì nani Demetrio

¹² Daani, jaàn iá stnà Demetrio. Vaha ga quidá-né, cachí nsidaa nèhivì. Te náha xicà palabra ndàcuisì nduá nchícùn-nè. Te stnà nsiùhù, cachí stnà-nsi vaha ndisa-ne, te ináhá-ní màdi tñuhu nduá cachí-nsi.

¹³ Cuáhà gá cuàhìn tiai nùù-ní nì cuí, doco vichí mà tiáá guè' nùù tutu yohó, ¹⁴ vachi nacání inì yàchì sàà mimíì nàcòtì mii-ní, dandu ndatnuhu-nda.

¹⁵ Nì cúcuéé ni-na. Cásàhù nsidaa amigó xì-ní. Te mii-ní, casàhù stnà-ní xì iin iin amigó xì-nda ndoó jaàn.

(Ducán nì nsihi carta ùnì nì tiaa San Juan.)

Tutu Nì Tiaa San Judas Tadeo nù Nsidaa Nèhivì xí Dios

¹ Yùhù nduí Judas, iin ana xinúcuáchí nù Stoho-ndà Jesucristu. Te nduú stnáí ñani Jacobo. Te tiaí carta yohó nù mii-nsiá nècuàchì sàni nacàxin stná Yua-nda Dios. Màni gá stná-nsiá nù-yá, te divi Jesucristu nduú ana ndiáá xí stná-nsiá. ² Ni cùndéhe ndahví cuàhà-yá mii-nsiá, te ni cúcuéé ni-nsiá quida-ya. Te mii-nsiá, ni cuú stnahá stná inì-nsiá sàhà-nsiá.

Cuidadu ni cùndóo-ndá ñà-màsà dándáhvì tètñhù ndohó

³ Ñani màni, cuàhà gá ni nacani inì tiaí iin tutu càhìn xì-nsiá sàhà salvación xì-nda ni cuí. Doco después ni cundaà inì chicá vaha tiaí, te cuacundahví nù-nsiá ñà-nì cuáhandee inì-nsiá (ñà-màsà dándáhvì nèhivì mii-nsiá) sàhà ñà-ndúá xiníndísá-ndá. Nèhivì ì xí Dios xínduu-nda, te ndahà ndohó ni nacoo-ya palabra ì xiníndísá-ndá. ⁴ Doco cunaha-nsiá, xicánúú dava nèhivì quidá maña, te sàni quìhvi stnahá stná-nè xì-ndá. Malu sàstñhù-né, doco dècuèndè sàhana sàni tiaa nèhivì xí Dios sàhà nècuàchì mà ñà-icúmí-nè nihi-né castigu xì-ne, vachi tucu niñnú inì-nè sàhà gracia xì Yua-nda Dios. Tuxí inì-ne vātùnì quida quini ndevàha-nda, vachi cuicahnú inì-yá sàhà-ndá, cachí-nè. Te ducán queámà na ian có-nàcúní-nè Stoho-ndá Jesucristu, divi mii-yá ana nduú mindaa Stoho-ndá Dios.

⁵ Ñàyùcàndúá, cuní dansínúú inì mii-nsiá nansa ni cuu xí nèhivì raza Israel sàhana. Mate sáni caquee-ne libre nù ñuu Egipto ni quida Stoho-ndá Señor, doco después ni dándáñhù-yá cuàhà-né sàhà-ñá cóni xiníndísá-néyá. Sà-ináhà-nsiá ñà-jaàn, doco cuní dansínúú inì mii-nsiá. ⁶ Daaní, stná ángel (sàhana), cóni ndóo-ne lugar ndé dandacú-nè; ni nacoo-ne lugar ndé ndiá icà-né cundoo-nemà. Ñàyùcàndúá, ni sàcùndiadi vaha-ne, ni sàcùnuhni-nè cadena, te yucán cundoo-ne nicanicuahàn ndé iín tnúú dècuèndè cachi sàa quivì cahnú xí Dios, dandu ndundaà sàhà cuàchi-ne.

⁷ Daaní, ducán ni quida stná nèhivì ni sandoo ñuu Sodoma xí ñuu Gomorra, xí ñuu yatni ga yucán, vachi nansa-ni ni cui nisa nacuidiquí uun tiàa ñuu mà nècuàchì ñahà, te ducán nisa quida stná-te xì tiàa. Ñàyùcàndúá, ni nihi-né iin castigu ñà-ndoho-ne mahì ñuhu xíxin nicanicuahàn, sàhà-ñá ducán cundaà inì nsiada nèhivì ñà-mà vaha quida-nda ducán.

⁸ Mate ñà-ndáà nduú nsidaa ñà-jaàn, doco tè-xídandahví mà, iin-ni có-quidáñhù-tè cuerpu xì-tè, có-ndùlócò-te sàhà ñà-ndúá cachí Stoho-ndá Señor; te tùha stná-te càhàn quini-tè sàhà ana fuerte ndoó ansivi. Ducán xíquida-tè, vachi ducán ni sàni-te, (cachí-te). ⁹ Doco cunaha-nsiá, dècuèndè ángel chicá dandacú nani Miguel, ni mii-né, cóni canáhà-nè xí ñà-malu quivì ni nàá tnahà-né xì-sí na ni cunì-si nihi-sí iquicúñú nsi-Moisés (sàhana). Vachi Miguel mà, cuisì ní cachí-nè xì-sí: “Dios ni cadí xí nùù-ní”. ¹⁰ Doco tè-xídandahví mà, mate có-sàà-te cundaà inì-te sàhà iin chuun, doco mà úhi càhàn quini-tè sàhà-ñá, vachi cutu niñnú inì-te na iin quisi, mà cùì cundaà vaha inì-te, doco ñà-ndúá de por sí niñnú inì-te, divi ñà-jaàn icúmí dándáñhù xì-tè.

¹¹ ñndahví nsidaa-té! Vachi ichì tè-ni sanani Caín nduú ichì xínchicùn-te. Sàni tucù stná-te na ian ni tucù Balaam (sàhana); vachi Balaam mà, puru sàhà dihùn nisa quidachuún-te chuun ì xì-te. Daaní, ndudává stná tètñhù ndoó vichi

xì (tiàa sàhaha nì sanani) Coré. Cuàhà gá nì càhàn quini stná tèmà dìquì ana dandacú. Ñàyùcàndùá, nì ndañuhu stná-te.

¹² Tètñùhù ndoó vichi, cudíì inì-te cutnahá-te xi-nsiá na natácá-nsiá ndoó mání-nsiá xixí-nsiá. Doco ndóo cahan-nda quidá-te, vächì có-chivàha-tè tñùñuhu nùù ni-ñàha. Cuisi sàhà mii-té ndulócò-te. Nahi vicò tàchí, ducán xínduu-tè (ñà-còò chuun vaha quidá-te). Ñàyùcàndùá, ducán xínduu stná-te nahi yutnú có-càà ñà-vidí-xi tiempu xan, te ò nahi yutnú nì nduu-nda, (te nì ìchì) yohò-nú, ducán xínduu stná-te, ñàyùcàndùá, ùl modo còò chuun vaha quidá-te. ¹³ Cunaha-nsiá, nahi mar ndé nacuahnú yucù tècuí, te vaxì chihìñù nùù-té, ducán xínduu stná tè-tñùhùmà ñà-quini guá xíquida-tè. Nahi stná sìtnùù xicá nihni ansivi, ducán quidá stná-te, (vächì sàni tucù-te inga ichì), ñàyùcàndùá lugar xi-tè cunduu iin xaan ndé iin tñúù nduchi nicanicuahàn.

¹⁴ Daaní, nì ìa stná Enoc sàhaha. Descendencia ùsà xi Adán nì sanduu nècuàchì yucán. Te nisa cahan stná-nè cuenta xi Dios, nì cachtñùhu-ne sàhà tètñùhù xicánúù vichi. Te dohó nì cachi-nè: “Cunaha-nsiá, icúmí Stoho-ndá Señor quixi-ya ñuhivì, cutnahá stná-yà xì cuàhà sàstñùhù àngel ìì xí-yá, ¹⁵ dandu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchì nì quida nèhivì, vächì icúmí-yà dacúndàà ini-yà nècuàchì malu mà ñà-có-íá vaha ñà-nì quida quini-ne ducán, te nì có-íá vaha stná ñà-nì nandòó-né ichì-yá, te nì càhàn ndevàha-ne dìquì-yá, vächì cuàchì cahnú nduámà”. (Ducán nì cachi Enoc sàhà tètñùhù ndoó vichi.) ¹⁶ Te cunaha-nsiá, có-ndóo stná inì-te sàhà ni-ñàha. Puru cudúchì inì-te sàhà nsidaá, te cuisì nandúcu-tè ñà-ndúá xího mii-té quida-tè. Có-yúhì yuhù-té càhàn-te na ian mii-té nduú-te mii-té. Vihini coo nansa cáhàn tñùñuhu-té xi nèhivì, doco cuisì sàhà interés xi mii-té nduájàn.

¹⁷ Doco mii-nsiá nècuàchì mání guá nú, xiñuhu sinuu ini-nsiá nansa nì cachi apóstol nì nihì chuun nùù Stoho-ndá Jesucristu, ¹⁸ vächì nì cachtñùhu nècuàchìmà ñà-seguru icúmí cundoo cuàhà tè-sácúndiaa, xì cuàhà stná tètùha quini. ¹⁹ (Te ñà-ndàà nduá), sàndòó-te vichi; divì xínduu tiàa siempre sahné dáva xi nèhivì. Cuisi quidá-te ñà-ndúá xího mii-té quida-tè, vächì còò Espiritu ìì xí Dios ini anima-te.

Nansa ndiá icà-ndá quida-nda

²⁰ Doco mii-nsiá nècuàchì cùù guá inì sàhà-xí, chicá xiñuhu cunindisá vii-nsiá palabra ìì, vächì ducán nacuahandee ini-ndá. Te na xicàn tàhvi-ndá nùù Dios, nì cuàha-nda chindee stná Espiritu ìì xí-yá ndohó. ²¹ Ni-iyuhu màsà tucù-ndá inga ichì còtó nandòó-nda ñà-cuàhà guá cuú ini-yà sàhà-ndá. Te cuéyàani cundiadu-nda ndé cachi sàà quivì cundehè ndàhvi-yàndó, te nihì-ndá vida ndiaha nicanicuahàn.

²² Dava nèhivì, iá-nè xì cuàhà duda; ñàyùcàndùá, càhàn vii-nsiá xi-né dècuèndè nì sàà-nè cundaà vaha ini-nè. ²³ Xiñuhu chindee-nda nècuàchìmà, vächì ducán queámà na ian meru cuàhàn-nè quíñuhu-nè, te nì ditá-ndàné, te nì càcu-ne. Te nsidaa stná nèhivì (sàni tucù dahuun), cundehè ndàhvi stná-ndàné, doco cuidadu nì cúndóó-ndá ñà-màsà cúmànchá stná anima-ndá, vächì dava-ne, quini iá stná modo xi-ne.

Nansa nì dàxímu San Judas carta yohó, cuàhà gá naquímànì-né Dios

²⁴⁻²⁵ Cunaha-nsiá, mindaa mii-yá nduú Dios; cuisì mii-yá nduú ana nchichì ndisa, te cuisì mii-yá nduú ana dacácu xi-nda; vátùni cundiaa-yàndó ñà-màsà tucù-ndá inga ichì có-ndiàà; vátùni cundiaa-yàndó te ducán nihì-ndá sàà-ndá nùù-yá, ni-iin cuàchì-nda mà túi, dandu cundehè-ndá ñà-ndiaha guá-yà,

te cudii cuáhà stná ini-ndà. Pues vichi ndácùcahín Stoho-ndà Jesucristu, te ducán naquímánì cuáhí mii-yá. Te xícàn tàhví ni queé cuáhà tnũñuhu ndiaha xí-yá, te ni sáa-yà cusahnú fuerte-yà inicutu, te ni cúndáà stná ini nèhivì ñà-ndahà mii-yá íá nsidanicuú ñàha ndè sàhana xì dècuèndè vichi, xì nicanicuahàn. Amén.

Ndudu Ìì Nì Dàcùnì Dios San Juan

Ñà-nduà cachínùhu nùù tutu yohó

¹ Tutu yohó nduú tutu ndé cachínùhu Jesucristu ñà-nduà sà-itúú vaxi cuu. Nùù Yua-nda Dios ni nihì Jesucristu palabra yohó ñà-dacúndéhe-yá nsidaa nèhivì xinúcuáchì nùù-yá. Iin ángel mozo xi-ya nduú ana ni cachitnùhu xi palabra yohó, te ni inini yùhù. Juan naní, te nduú stnái iin nèhivì xí mii-yá.

² Nùù tutu yohó cãhàn Yua-nda Dios; te itándiaa stná palabra xi Jesucristu, xì stná nsidaa ñà-nduà ni xini yùhù. Yùhù testigu nduí, te nsidaa palabra itándiaa yohó, ñà-ndáa nduá.

³ Ndiaha gá coo xi ana cahvi xi tutu yohó, xì stná nèhivì iníní xân, nú ni chívàha-ne ñà-nduà cachá; vächì palabra ni quixi nùù Dios nduá, te sà-itúú cuu ndisa ñà-nduà (cachitnùha).

Nansa ni casàhù Juan xì nèhivì xí Dios, ndoó nùù ùsà ñuu

⁴⁻⁵ Yùhù Juan, casàhù xi nsidaa mii-nsiá nèhivì natácá cãhvi xi-yá xíndoo ùsà ñuu ladu Asia. Ni cuní màni-yá mii-nsiá, te ni ndóo vaha inì-nsia quida-ya. Ducán cuní-yá cuu xi-nsiá, divi mii-yá ana itiácú nicanicuahàn. Dècuèndè nicanicuahàn iá-yá, te ndè nicanicuahàn quivì nùù-xí icúmí-yá coo-ya. Te ducán cuní stná ùsà espíritu ndiaha itá ladu nùù silla ndiaha xí-yá. Te ducán cuní stná Jesucristu, divi ana ni cachitnùhu xi-nda puru palabra ndàcuisì. Làcà mindaa mii-yá nduú ana ni natiacu primeru, làcà mindaa-yá cusáhnù nùù nsidanicuú ana dandacú ñuhivì yohó. Ansvéhé-yá, cuú ini-yá sàhà-ndà, te sàhà nùù-yá (ni xitìà), ñàyùcànduà ni ndoo cuàchi-nda ni quida-ya. ⁶ Sàhà mii-yá sàni nihítàhvi stná-ndà chuun ñà-dandacu-nda, xì stná chuun nahi chuun xi dùtù ñà-cunucuachi-nda nùù mii-yá ana cahvì-yá, divi Yuandiáhá-yá. Pues vichi nùù mii-yá ni coó tñùñuhu xí nsidanicuú nèhivì, te nicanicuahàn ni cúsáhnù-yá nùù-ndà, amén.

⁷ Cunaha-nsiá, icúmí-yá naxicocuñn-yá. Mahì vico icúmí-yá nuu-ya tui-ya nùù nsidanicuú nèhivì. Te icúmí cundehè stná nèhivì (ni xicàn) ni quìhvi lanza icà-yá. Dandu yáha ga tnana fuerte nsidaa nèhivì nsidanicuú ñuu iá ñuhivì na cuni-nèyá. Ducán icúmí coo, cachí.

⁸ Cachí mii-yá: “Nicanicuahàn ié’. Sàhà yùhù ni sàcòo nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chicá cunaha nùì. Ñàyùcànduà, ducán nduí nahi letra nuu nani A, te ducán nduú stnái nahi letra dansihí nani Z”.

Ducán cachí mii-yá ana nduú Dios vivu, vächì dècuèndè sàhaha iá-yá, te nicanicuahàn coo stná-yá quivì vaxi xi-nda, te nsidanicuú iñàha, vätùni quida-ya.

Nansa ni nihítàhvi Juan ni dàcùnì Dios-nè Jesucristu, te ndiaha gá-yá

⁹ Yùhù Juan, iin-ni nduú stnái dèhe Dios nahi mii-nsiá, iin-ni ndohó stnái sàhà-yá, te iin-ni ndiatù stnái sàà quivì cusáhnù Jesucristu, te quidándéé inì dècuèndè sàà quivì mà. Cunaha-nsiá, yucán nisa Ìe ñuu nani ñuu Patmos, iin ñuu indúhu mahì mar. Divi sàhà-ñá nchícuñ Palabra xi mii-yá, ñàyùcànduà ni sàì yucán (ni quida tè-xídandacú), vächì vate ni cachí ié’ ladu xi Jesucristu, ñàyùcànduà ni sàì yucán. ¹⁰ Te ni cuu iin quivì (domingu), divi quivì xí mii-yá,

te iè' ndahà Espíritu Ìì xí Dios, na ian sánf, dandu nì tiacu cáhàn-yà yàti, fuerte iá tàchì-yá, na ian sivi corneta. ¹¹ Te dohó nì cachi-yà:

—Nicanicuahàn ié'; sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chicá cunaha nùí, vàchi nahi letra A nduí, xì nahi letra Z. Vichi icúmí-yò tiau nùù tutu nsidaa ñà-ndúá nì xinù, te dasáa-ñà nùù nèhivi-xí ndoó usà ñuu ladu Asia. Dohó nani usà ñuu yucán: ñuu Éfeso, xì ñuu Esmirna, xì ñuu Pérgamo, xì ñuu Tiatira, xì ñuu Sardis, xì ñuu Filadelfia, xì ñuu Laodicea, ducán nani ñuu yucán —nì cachi-yà.

¹² Daaní, nì nacuicoé yàti ñà-cundehí ana cáhàn, te primeru nì xinì yucán itá usà candelero. Oro nì cuyucàn, te itá iin iin isì xixin. ¹³ Daaní, mahì usà isì mà nì xinì jaàn iín mii-yá, na indéhe nèhivi indéhe-yá, ndixi-yá iin dùhnù quihín sàà ndè dìquì sàhà-yá. Te nchìca-ya nuhní iin siuhma nì cuyucun oro. ¹⁴ Cuxín yaa ididini-yá nahi idi nì ndoo, ò nahi yùhà. Te nduchinùù-yá, tnúà nahi ñuhu. ¹⁵ Daaní, sàhà-yá, yéhe nina-ña na iin càa yahá nì dàà titi inì xitnù. Te fuerte cáhàn stná-yà na ian cahá tèñuhu cuàhà. ¹⁶ Te ndahà cuàhà-yà iníndahá-yá usà sitnúù, te iníyúhú-yá na iin espada diìn ndúù ladu-xi. Daaní, nùù-yá, nchiá na ian nchií fuerte orá.

¹⁷ Ducán nì xinì mii-yá, dandu nì nduè sàhà-yá na ian sàni xihì. Doco ndahà cuàhà-yà nì tniì-ya iqué, te nì cachi-yà:

—Còò, màsà yúhù. Cunahu, sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chicá cunaha nùí. ¹⁸ Te vichi itiácuì. Ñà-ndáa nduá nì xihì, doco sàni natiacuì, te nicanicuahàn icúmí cutiacuì. Yùhù nduú ana dandacú sàhà nsi, nansa cuu xi-né, te dandacú stnáì sàhà andea (ana cùhùn yucán). ¹⁹ Vichi tiaa-yò nsidaa ñà-ndúá nì xinù yohó, te tiaa stná nansa iá tiempu vichi, xì nansa icúmí cuu stná quivì nùù-xì. ²⁰ Cunahu, cuàhìn cachi xùn ndiá nduá cuní cachi usà sitnúù iníndahá ndahà cuàhí nì xinù. Te cuàhìn cachi xùn ndiá nduá cuní cachi usà candelero oro yohó. Pues, usà sitnúù yohó, xíndua usà grupu nècuàchì cachitnùhu palabra-xi. Te usà candelero oro yohó, xíndua usà grupu nèhivi natáca iníni xí palabra xi mà ndè usà ñuu yucán.

2

Razón nì dásáa Jesús nùù nèhivi xí-yá ñuu Éfeso

¹ Vichi, tiaa-yò iin tutu cùhùn nùù nècuàchì cachitnùhu palabra xi ñuu Éfeso, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivi-xí ndoó ñuu yucán. Dohó tiaa: Yùhù nduí mii-yá iníndahá usà sitnúù ndahà cuàhí, te xicánuí mahì usà candelero oro, te dohó cachí xi-ní: ² ináhí nansa quida-ní vida xi-ní. Ináhí nansa nì sàhandee inì-ní quida-ní (chuun xi), te nì quidandee inì-ní. Te nèhivi malu, có-cùdî inì-ní modo xi-ne. Te dava nèhivi, nì cachi-nè xínduu stna-ne ana nì nihì chuun nùí, doco còò, mà ndisá. Dandu mii-ní, nì nanducu vâha-ní sàhà ñà-ndúá nì cachi-nè, te nì cundaà inì-ní, tnuhu-né. ³ Cuàhà gá sàni quidandee inì-ní, mate cuàhà vida nì yâha-ní sàhà yùhù, doco iin-nì sàni quida-ní chuun xi, cóni nácóo-ñà. ⁴ Doco cunaha-ní, có-cùdî inì sàhà iyuhu ñà-ndúá quida-ní, vàchi có-cùú gá inì-ní sàhí nacua nìsa cuu inì-ní sàhí dihna. ⁵ Ñâyúcandúá, nsinuu inì-ní nansa nìsa ìa-ní nà táñàha ga quida-ní falta, te naxicocuìn inì-ní sàhà falta mà, te quida tu-ní nacua nì saquida-ní antes. Vàchi nù cóó, sàì ndé ìá-ní, te dacúxióe candelero xi-ní, nú màsà náxícocuìn inì-ní. ⁶ Doco iá iin ñà-vâha quida-ní, vàchi có-xiñùhù-ní modo xíquida tè-nicolaíta. Yùhù, ni-iyuhu có-xiñùhí ñà-ndúá quidá témá.

7 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníní vâha-nsia ñà-ndúá cachí Espíritu Ìì xí-yá, vâchi dohó cachí-yà: Nú ni cúndéé-nsiá nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu nùù yùhù nihitáhvi-nsiá caxi-nsiá quisi vídì caná nùù yutnù ndiaha iín ndé iá ñuu ndiaha Dios, vâchi fruta mà cutiacù-nsia nicanicuahàn.

Razón ni dásàà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Esmirna

8 'Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Esmirna, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Cunaha-ní, sàhà yùhù ni sàcòo nsidaa iñàha, te còò ni-iñàha chicá cunaha nùù. Ndisa, ni xihì, doco sàni natiacuì. 9 Yùhù ináhí ñà-ndúá quida-ní, ináhí nansa yáha-ní cuahà tnùndoho quidá nèhivì. Ináhí ndahví dahuun yáha-ní. Doco cunaha-ní, nùù yùhù cuica-ní. Te ináhá stnái nansa quidá dava nèhivì, quini ndatnúhú-né sàhà-ní, nècuàchì raza Judea xínduu-ne, cachí-né, doco còò, mà ndisá. Nèhivì natácá cuenta xi ñà-malu xínduu-ne. 10 Vichi icúmí-ní ndoho gà-ní quida nèhivì, doco màsà yúhí-ní ñà-ndúá icúmí-ní yàha-ní. Dècuèndè cundiadi stná dava-nsia quida ñà-malu. Doco cunaha-nsiá, sàhámà vátùnì cundaà inì-xì, a xiníndísà ndisa-nsia. Ùxin quivì coo tnùndoho ma. Doco mii-ní, iin-ni cunindisá vii-ní, mate ni cuí-ní quida-ne, dandu nihitáhvi-ní iin ñà-vàha nùù, divi ñà-cutiacù-ní vida (ndiaha nicanicuahàn).

11 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníní vâha-nsia ñà-ndúá cachí Espíritu Ìì xí-yá, vâchi dohó cachí-yà: Nú ni cúndéé-nsiá nùù ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu mà sáà-nsia cui-nsia ùì xichì (nahi nècuàchì dava ga).

Razón ni dásàà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Pérgamo

12 'Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Pérgamo dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana nihì-xi espada diin ndùù ladu xi. 13 Yùhù ináhí ñà-ndúá quida-ní; ináhí nansa iá ñuu ndé iá-ní, vâchi mero ñuu ndé dandacu-guá ñà-malu nduá yucán. Doco ináhí mii-ní ñà-iin-ni nchícùn-ní yùhù, te ndácùcahan-ní quivì, cóni nácúáa-ní yùhù, iin-ni xiníndísá-ní, mate yucán ni sahnì-té iin ana ni cachì vate iá-né ladu xi, cóni chidèhé-nèà. Divi nduú Antipas, te yucán ni xihì-né ñuu ndé iá fuerte guá ñà-malu. 14 Doco, cunaha-ní, có-cùdúì inì sàhà iyuhu ñà-ndúá quida-ní. Vâchi jaàn ndé iá-ní ndoó stná dava nècuàchì nchícùn ley xi Balaam. Divi Balaam mà nduú nècuàchì ni càhàn xì tè-Balac sàhana, ni cachí-né xì tèmà nansa chiyuhù-té nècuàchì Israel ñà-quida-ne ñà-có-ndiá ìcà-né, ni chiyuhù-téné caxi-né promesa ni sàcòo nùù figura cahvi nèhivì, te ni chiyuhù stná-tené ñà-càhàn-né xì nèhivì cóni nandàhà xì-né. 15 Daaní, jaàn ndé iá-ní ndoó stná dava nèhivì nchícùn ley xi tè-nicolaíta. Cunaha-ní, ni-iyuhu có-xiñùhí ley mà. 16 Ñàyùcàndúá, naxicocuñ inì-ní. Te nú cóó, yâchi sài ndé iá-ní, te cuàhi mii-né castigu xi-ne. Sàhà espada iá yuhí, ñà-jaàn nihì-né castigu.

17 'Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, ni cúníní vâha-nsia ñà-ndúá cachí Espíritu Ìì xí-yá, vâchi dohó cachí-yà: Nú ni cúndéé-nsiá nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-nsiá, dandu nihitáhvi-nsiá cuxi-nsia comida ndiaha iá dèhé (nùù Dios), divi nduú maná ndiaha. Te dacútáhvi stnái iin iin-nsia iin iin yùù siòcò ndé itúú quivì saa iin iin-nsia. Còò inga ana cunaha xi quivì yucan, cuisì ana cutahvi xì yùù mà.

Razón ni dásàà Jesús nùù nèhivì xí-yá ñuu Tiatira

18 'Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Tiatira dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí Dèhemani Dios, te nduchinuí, nchiá na ian tñùù ñuhu, te sàhí, yéhè-ñà nahi càa yahá. Te dohó cachí xì-ní, 19 ináhí nansa quida-ní, te ináhí cuú inì-ní sàhà ñanitnaha-ní. Daaní ináha stnái nihnú inì-ní yùhù, te ináha stnái nansa chinidé stnahá-nsiá xì nansa quidá ndee inì-nsia (nú iá tñùndoho), te ináhá stnái iá cuàhà obra xì-ní, te vichi más iá obra xì-ní nùù antes. 20 Doco cunaha-ní, iá iyuhu ñà-dìsàhà-xì có-cùdñì inì quida-ní, vàchi sàha-ní permisù chináhá nècuàchì ñahà nani Jezabel. Dios dacáhàn xì-né, cachí-né, (doco cóo). Dacuahá-né nèhivì-xí, te datúcù-né nècuàchìmà, vàchi cachí-né iá permisù càhàn nèhivì xì ana cóni nándahà xì-né, te vátuni caxì stná-né promesa nì sàcòo nùù figura cahvi nèhivì. (Ducán cachí ñahà mà.) 21 Pues, yùhù, nì sandiatui, áma naxicocuñì ini-nè sàhà cuàchi quidá-né xì nècuàchì tiàa, doco cóo, cóni nàxícócuñì ini-nè. 22 Ñàyùcànduá, icúmí-né quicuehè-né quide, te cunduhù-né. Stná tiàa ni caquida xì cuàchi ma, icúmí stná-né ndoho cuahà-né nú màsà cùú-né arrepentir sàhámà. 23 Stná dèhe nècuàchì ñahà mà, icúmí stná-né quicuehè-né, te cui-né. Dandu nsidaa nèhivì-xì ndoó nsidaa ñuu, sàhámà cundaà ini-nè ñà-yùhù ináhí nansa nihnú inì nsidaa nèhivì ini saxinítnùnì-né, te segùn nansa quidá iin iin-ne, ducán icúmí-né nihi stná-né nú. 24 Doco vichi cuàhàn cachì inga iñàha xì nsidaa mii-nsiá jaàn có-nchícùn xì ley (chicuéhè) mà, vàchi có-dacuahá-nsiá palabra siquini sàhà ñà-malu, palabra cachí-né palabra dèhé. Cunaha-nsiá, mà cáhí guè xì-nsiá ni inga iñàha chivàha-nsia, 25 cuisì ñà-nduá sàni nihi-nsiá chivàha-nsia ndè vichi, divi ñà-jaàn quida ndisa-nsia seguir dècuèndè quivì nasai ndé ndoó-nsiá. 26 'Iin nèhivì, nú ni cùndéè-né nùù nsidaa ana cuní datúcù xì-né, te iin-ni quida ndisa-ne ñà-nduá cachí dècuèndè quivì último, ndiaha gá coo xì-né. Vàchi icúmí-né nihitáhvi-né dandacú stná-né nùù cuàhà ñuu ñuhivì. 27 Nahi yùhù, nùù Yuamání nì nihitáhví cusahnú nùù ñuhivì, ducán icúmí stná mii-né cusahnú stná-né, cunindaha-né iin vara càa cunduu seña, te nèhivì (có-íniní, ndahví-ne), vàchi yáha ga fuerte icúmí-né nàni fuerte-né na ian cháhmà iin quidè cóo chuun-xi. 28 (Doco nèhivì nchícùn vù xì), icúmí-né nihitáhvi stná-né cucumi-né sìtnúù cahnú xínu dàtnàà. 29 Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvi xì Dios, nì cúniní vàha-nsia ñà-nduá cachí Espiritu lì xì-yá.

3

Razón ni dásáa Jesús nùù nèhivì xì-yá ñuu Sardis

1 'Daaní, nùù nècuàchì cachítnùhu palabra-xi ñuu Sardis, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nèhivì-xì ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana icúmí xì usà espíritu ndiaha xì Dios, te iníndáhá stnái usà sìtnúù. Te dohó cachí xì-ní, ináhí nansa quida-ní. Mate iá fama-ní quidá vii-ní, doco nùù Dios ndahví iá anima-ní na ian sàni xihì-ní. 2 Ñàyùcànduá, cuidadu coo-ní, te cundiaà-ní anima-ní ñà-màsà ndañúhú nì-iin ñà-vàha ñuhú anima-ní, vàchi iyuhá iá, te vihi-ni ndañuhá. Cunaha-ní, mà víi sàni quida-ní núi, sàni xini. 3 Sàhà ñà-jaàn, nsinuu inì-ní nansa iá palabra ndiaha nì cachì xì-ní antes, te nì inini-ní. Pues divi ñà-jaàn nduá cuní chivàha-ní vichí, te naxicocuñì inì-ní sàhà cuàchi-ní. Vàchi nú màsà nácúníhnú vù inì-ní, te coo tùha-ní, dandu yàchì màsàì ndé iá-ní. Nanàà sài yucán, te nì mà cùndàà inì-ní índù hora sài. 4 Doco ndoó itnii nèhivì (vàha) jaàn ndé iá-ní ñuu-ní Sardis, te mii-né, cóni chúchicuéhè

anima-nè. Ñàyùcànduà, icúmí-nê cutnahá-né xí na cacanui, te iin-ni cundixi stná-nè sicoto cuxín na ian mií, vâchi ducán nátui-ne nihitáhvi-né núí.

⁵ Cunaha-ní, nú ní cundéé iin nêhiví nuú nsidaa ana cuní datúcú xì-né, dandu nihitáhvi stná-nè cundixi cuxín-nè. Te mà nunca dandutí quiví-né nuú tutu xi vida ndiaha. Te claru icúmí cachí xi Yuandiáhi ñà-diví nêhiví-xí nduú nêcuàchì xiníndísámá; te diví ducán cachí stnáí xì ángel xi-ya. ⁶ Nsidaa mií-nsiá nêcuàchì natácá càhvi xì Dios, ní cúníní vâha-nsia ñà-nduá cachí Espiritu Ìi xí-yá.

Razón ni dásàà Jesús nuú nêhiví xí-yá ñuu Filadelfia

⁷ Daaní, nuú nêcuàchì cachítñuhu palabra-xí ñuu Filadelfia, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nêhiví-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana ìi, te puru ñà-ndácuisì cáhìn. Yùhù nihí ndaháca xi rey David, te nú sàni nacune iñàha, còò ni-iin ana cui nacadi xán, te nú sàni nacadi, mà cúí gá nuna. Ñàyùcànduà, ducán cachí xì-ní, ⁸ ináhi nansa quida-ní. Te cunaha-ní, nuná ñuhiví nuú-ní nahi yehè nuná, te còò ni-iin cui nacadi xán. Vâchi mate có-nduú-nsiá nêhiví chicá icúmí fuerza, doco vátuni, sàni chivâha-nsia palabra-xí, cóni nácuâa-nsiá yùhù. ⁹ Doco jaàn ndoó dava nêhiví cachí-nè xínduu-ne (nêhiví ndiaha), nêhiví raza Judea nduú-né, cachí-nè, doco tñuhu-né, vâchi xínduu nsíhi-ne ana nchícun xì ñà-malu. Pues, yùhù icúmí datnátui mii-né nuú-ní ñà-cuitasisi-né nuú-ní, te quidañuhu-né mii-ní, dandu cundaà ini-nè, màni-ní núí. ¹⁰ Cunaha-ní, vâxi iin tiempu ùhì inicutu ñuhiví na icúmí nêhiví ndoho-ne, te cundaà ini-xí nansa ndisa iá anima-nè. Doco mií-ní, mà cuáhi cuní-ní tiempu mà, vâchi iin-ni sàni quidandee ini-ní (ní xinindisa-ní) nacua sàni cachí xì-ní. ¹¹ Cunaha-ní, yâchì icúmí nasai ñuhiví. Ñàyùcànduà, nacua sàni sàà-ní quida vii-ní, iin-ní quida-ní seguir ducán, màdí nihí inga nêhiví ñà-nduá cuàhàn cunduu premiu xì-ní.

¹² Nsidaa nêhiví-xí, nú ní cundéé-nê nuú nsidaa ana cuní datúcú xì-né, dandu iin-ni icúmí-né cundoo-ne nuú Dios na ian nduú-né iin castillu vehe ndiaha-yá, vâchi mà queé gá-nè nuú-yá. Te icà-né icúmí chítuu stnáí quiví Dios-xí, xì quiví saí, xì stná quiví ñuu Dios-xí, diví Jerusalén Saa, vâchi ndé ansivi ndé iá-yá icúmí nuu ñuu mà quixa. ¹³ Ñàyùcànduà, nsidaa mií-nsiá nêcuàchì natácá càhvi xì Dios, ní cúníní vâha-nsia ñà-nduá cachí Espiritu Ìi xí-yá.

Razón ni dásàà Jesús nuú nêhiví xí-yá ñuu Laodicea

¹⁴ Daaní, nuú nêcuàchì cachítñuhu palabra-xí ñuu Laodicea, dohó tiaa-yó, dandu cahvi-neà cunini nsidaa nêhiví-xí ndoó ñuu yucán: Yùhù nduí ana chicá seguru. Micuísi ñà-ndácuisì cáhìn, mà dándáhvi, te diví ndahà yùhù ní cuyucun nsidaa iñàha iá ñuhiví xi Dios. Te ducán cachí xì-ní, ¹⁵⁻¹⁶ ináhi nansa quida-ní. ¡A sácú vâha coo dahuun-ní ladu xi, te ò claru cachí-ní mà cóó-ní ladu xi! Vâchi yùhù ndaníhi mii-ní nahi tècuí có-xihí vii, ñà-mà íhni-tè ni mà víxin-tè, te ñàyùcànduà, vihini dacúxióí mií-ní núí, na ian quidá nêhiví xì tècuí có-xihí ví, sasi-nète. ¹⁷ Vâchi dohó cachí-ní: Sà-iá ñà-cuìqué. Cuàhà biene xi, còò ni-iin necesidad icúmí, cachí-ní. Te ni có-cundáà ini-ní ñà-mii-ní nduú ana iá tñundoho xi, te mii-ní nduú ana chicá ndahví ini anima-xí, te quidámáxini stná-ní. Vâchi nuú yùhù, mii-ní nduú ana chicá ndixí ndahví, (vâchi ndahví iá anima-ní), te sàhàrà chicá vâha cuhi ini-ní mií-ní. ¹⁸ Ñàyùcànduà, iin palabra vii cachí xì-ní, chicá vâha (nàcùnihu vii ini-ní), dandu nihí-ní ñà-cuicà ndisa núí, diví ñà-nduú nahi oro nì dàà, te nì cundaà ini-xí, vâha-ña. Te xífuhu stná (ñà-naquida vii-ní) na ian cuàhàn-ní

cuiin-ní sìcoto cuxín nùí ñà-màsà cóó chaa gá-ní (nùí), te ducán màsà cùcáhán nùu-ní. Daaní, xiñuhu (ñà-cundehè-ní cuisì ichì váha. Vàchi nú ducán, dandu queamà na ian cuàhàn-ní) cuiin-ní iin tàtnà nùí, te cutatna nduchìnuú-ní, te natùinuú-ní. ¹⁹ Cunaha-ní, nsidaa ana cuú inì sàhà-xí, sáhi-nè conseju, te danáni stnái-nè dava xichi. Ñàyùcàndüá, nacani váha inì-ní, te naxicocuiin inì-ní sàhà falta xi-ní.

²⁰ Poes, ducán iá na ian cáhìn yehè nèhivì, áma cunini-ne, te nacuna-ne quihvi cutnahí xì-né, vàchi nahi vícò ndé cundoo-nda cuxi váha-nda, ducán queamà. Ñàyùcàndüá, cáhìn xì ndéni nèhivì nì cui áma cunini-ne, te quihvi.

²¹ Cunaha-ní, ndéni nèhivì-xí, nú nì cundéé-nè nùú nsidaa ana cuní datúcú xì-né, dandu icúmí-né cutnahá stná-nè xí ndé (gloria) ndé coo stná-nè nùú iin silla ndiaha dandacú-né nacua nì quida yùhù, nì cundeí, dandu nì sàcòí silla ndiaha xí, te vichi cutnahí xì Yuamáni dandacú stnái. ²² Nsidaa mii-nsiá nècuàchì natácá càhvì xì Dios, nì cúníní váha-nsia ñà-ndüá cachí Espíritu Ìí xí-yá, —nì cachi Jesús.

4

Nansa cahvi-né Yua-nda Dios ansivi

¹ Daaní, nì nsihì nì xìnì ñà-jaàn, dandu nì nuna iin yehè ansivi nì xìnì. Te nì tiacu tàchì-yá cáhàn-yá xí na ian nì càhàn-yá xí daa. Divì na ian sivi corneta, ducán tiacú, te nì cachi-yá xí:

—¡Nahà-ní dìquixí yohó! Cuní dacuní mii-ní nansa cuàhàn cuu quivì vaxì xi-nda.

² Dandu vichi vichi ducán nì sàcòí na ian sánî nì quida ndudu Ìí xí Espíritu xi Dios. Te nì xìnì yucán ndé gloria iin iin silla ndiaha ndé iá mii-yá. ³ Na iin yùú yehé jaspe, ò iin yùú yehé cuahá, ducán náhà-yà. Te dìquì stná silla mà iin iin sìcòyàhnhì, na iin yùú yehé cuií nani esmeralda, ducán náhàmà. ⁴ Te nsidanicuú ladu silla xi-ya itá stná silla cuachì. Cuahani ndáa-nù, òcò cùmí-nú, te nùú iin iin-nù ndoó iin iin nècuàchì sahnú. Sìcoto cuxín xíndixì iin iin-ne, te xiñuhu stná corona dìni iin iin-ne. ⁵ (Te nì xìnì), yucán silla cahnú xí-yá, yáha gá tása, te na ian cáhàn dàvì, ducán tiacú, te ndee níhi stná. Te frente silla mà itá ùsà ñà-xíxìn nduú ùsà espíritu ndiaha xí Dios. ⁶ Te frente stná silla mà iá stná nahi mar nì cuyucun vidriu, ducán náhà lugar mà, te yehá na iin yùú nchií ndai.

Daaní, nsidaa ladu mii-yá itá iin iin ana itá. Cùmí nduú-né, te iá stná cuàhà nduchìnuú-né ladu nùú-né xì ladu yàtà-né. ⁷ Iin-ne, na iin nsicaha iá-nè; te inga-nè, na iin buey iá-nè, te inga-nè, nùú nèhivì nihí-né; te nècuàchì cùmí, na iin águila ndavá ansivi, ducán iá-nè. ⁸ Te iin iin-ne, iá Ìíhù ndìxìn-né, te iá chitu stná nduchìnuú-né icà ndìxìn-né. Te tixì stná ndìxìn-né iá stná cuàhà nduchìnuú-né. Te nicanicuahàn ndui te ñuú ducán cána-ne cachí-nè dohó: Ìí gá mii-yá, divì mii-yá dandacú nùú nsidanicuú Ìíhà. Ìí gá-yá. Ndè sànahà iá-yá, te vichi iá-yá, te ndé nicanicuahàn icúmí-yá coo-ya. Ìí gá-yá.

⁹⁻¹⁰ Ducán cachí-nè, ndaníhí cahnú-né mii-yá, te tavá-né tñùñuhu xí-yá, naquímani-néyá, divì mii-yá iá nùú silla ndiaha, te itiacú-yá nicanicuahàn. Daaní, cada cachí-nè ducán, dandu cáhàn stná òcò cùmí nècuàchì sahnú yucán, tutúyúhú-nè nùú sàhà-yá, te cahvi-néyá, chítáníní-né corona ndiaha-né nùú-yá, cachí-nè xí-yá:

¹¹ Ndaníhí cahnú-nsí mii-ní, Stoho-nsì Dios, te nì coó tñùñuhu xí-ní nùú nsidaa ana itiacú, te nì cúsáhnú-ní nùú nsidaa ñuu. Ducán ndiá icà coo,

vàchi mii-ní nì quidavàha-ní nsidanicuú iñàha, nì chitnùnì inì-ní, te nì quidayucùn-ní nsidaa iñàha, te ñàyùcàndüá ndè vichi iá ì nsidaájàn.

5

Nansa nì quida Jesucristu xì tutu itúì

¹ Daaní, indéhi nùù silla ndiaha ndé iá mii-yá, te nì xini ndahàcuàhá-yà iníndáhá-yà iin tutu itúì. Te tutu mà, itándiaa letra ndúì laduà. Te nì xini, usà lugar xan nuhní, te iin iin ndé nuhní mà itúú iin sellu. ² Daaní, nì xini yucán iin iin ángel ndacuì, ndáhi fuerte-nè, ndácàtnùhù-né, cachí-nè:

—¿Ana nátùì cunduu ana cui nacani xì ñà-nùhní tutu yohó, te nuna-ña?

³ Doco, cunaha-nsiá, còò ni-iin nì túì nacani xì tutu mà, vachi còò iin nì nátùì cui quida ducán, te cundehè-né ñà-itándiaa yucán. Nì-iin ana iá ansivi, ni-iin ana iá ñuhiví yohó, ni-iin ana nduú nsi, ni-iin-ne màni cui quida-neà.

⁴ Ñàyùcàndüá, nì quesahí sacú fuertí, vachi còò iin nátùì nacuna xì tutu mà cahvi-neà, nì còò stná ana nátùì siquiera cundehè-neà. ⁵ Dandu nì càhàn iin nècuàchì sahnù-mà nì cachí-nè xì:

—Màsà cuácú-ní, vachi sàni tùi ana cui nacuna xì tutu jaàn, te nandaxin-xì usà ñà-nùhní. Divi nduú descendencia ndiaha xì David, vachi sàni cundee-yá (nùù contra xi-ya), ñàyùcàndüá vátùni nacuna-yañà. Te nani stná-yà Nsicaaha nduú descendencia xì Judá, ducan nani stná-yà.

⁶ Te nì ndacotì, te nì xini yucán iin mii-yá, na iin lelù náhà-yà, te ducán iá na ian nì sahnì nèhiví-yà, doco vichi iin-yà dava mahi-xí silla ndiaha, xì òcò cùmi nècuàchì sahnù, xì nsi-cùmi ana itá saín nùù-yà. Usà nsiquí-yà na iin nsiquí rii, te usà nduchinùù-yà. Cunaha-nsiá, nsi-úsà nduchinùù mà xínduu stná usà espíritu vaha xì Dios, te inicutu ñuhiví xicánúú espíritu mà quidá-yà. ⁷ Te divi mii-yà iin dava mahi-xí yucán, nì tnàtuu-ya nùù ana iá nùù silla ndiaha, te nì tnii-yà tutu iá ndahàcuàhá-yàmà. ⁸ Te nì nsihi nì tnii-yà tutu ma, dandu nsi-cùmi ana itá nùù-yà mà xì nsidaa stná òcò cùmi nècuàchì sahnù-ma, nì tutuyuhu-né nùù sàhà mii-yà nduú Lelù Ì xì Dios. Nihí stná-nè iin iin yutnù cuerda quidandaa-né, te nihí stná-nè còhò oro chitu inciensu. Te inciensu mà, palabra nì cachí nèhiví na xicàn tàhvi-né nùù Dios nduá. ⁹ Daaní, nsidaa ana tutúyúhù ñuhù yucán, nì xito-ne iin alabanza saa, te nì inini mii-yà; te dohó cachí alabanza mà:

Ícúmi-ní tnii-ní tutu itúì, te cahndè-ní ñà-nùhní. Te vátùni quida-ní ducán, vachi nì xihí-ní, nì xitià nì-ní, te ducán nì dànáá-ní sàhà nèhiví. Te divi sàhámà vátùni nì yaha-ne nì sàcùnduu-ne nèhiví xì Dios, xínduu-ne nèhiví nsidanicuú raza càhàn nsidanicuú dàhàn xì nsidanicuú ñuu inicutu ñuhiví. ¹⁰ Te nì chitnùnì inì-ní cunduu stná-nè nahi dùtù xinúcuàchí nùù Dios xi-nda. Te icúmi-nè dandacú-né nùù nèhiví dava ga ñuhiví. (Ducán cachí-nè xitó-né.)

¹¹ Daaní nì ndacotì inga xichi, te nì xini sàni nataca yaha ga cuàhà sàstnùhù mìl ángel mozo xì Dios, itá-né nsidanicuú ladu ndé iá Dios, xì ndé itá nsi-cùmi ana itá nùù-yà, xì stná ndé ndoó nècuàchì sahnù. Te nì tiacui ¹² càhàn ndee nsidanicuú-né, cachí-nè:

Ndiaha gá nì quida mii-yà ana nani Lelù Ì xì Dios, vachi nì xihí-yà (sàhà nèhiví). Ñàyùcàndüá, icúmi-yà sàà-yà cusahnù-yà, icúmi-yà naquihin-ya ñà-cuicà ndiaha-yà, te icúmi-yà cuiin fuerte-yà, te (dandacú) nchichí-yà nùù nèhiví; te mii-né, icúmi-nè ndenihi cahnù-néyà, te tavà-né tnùñuhu xì-yà, vachi naquímáni-néyà.

¹³ Daaní nì inini cáhàn ndee nsidanicuú ana xíndoò ansivi xì ñuhiví, xì nsidaa stná nsii, xì nsidaa iñàha nì quidavàha Dios, ñà-íá ñuhiví xì ñà-íá tēcui cuàhà, nsidanicuú ñà-jaàn, nì tiacuú xícachì-nè:

Naquímani-nsí mii-yá íá nùu silla ndiaha; te naquímani stná-nsì mii-yá nani

Lelù íí. Quidáñúhú-nsí mii-yá, te ducanicoó nicanicuahàn. Te nì sàà-yà cusahnú ndiaha-yá nicanicuahàn, nì cachì-nè.

¹⁴ Dandu nì cáhàn stná nsicúmi ana itá nùu-yá:

—Divi ducanicoó —nì cachì-nè.

Dandu nsì-ócò cùmi nècuàchì sahnú yucán, nì tutuyuhu-né nùu sàhà-yá, te nì cahvi-nyà.

6

Nansa icúmi cuu na cahnde Jesús iñu lugar ndé nuhní tutu itúu íá ansivi

¹ Daaní, nì xinì mii-yá nani Lelù íí, nì sahnde-yà iin ñà-nùhní tutu itúumà. Te nì tiacuú cáhàn iin ana iín saín nùu-yá; na cáhàn dàvi, ducán fuerte nì cáhàn-nè, cachí-nè:

—¡Naha!

² Te nì xinì nì quecunu iin idu cuxín. Te indánuú iin ana indánuú yàtà-sí, te nihí-né arcu. Te nì nihí stná-nè iin corona ñà-cuñuhu-ne. Ñàyúcandúá, nì quee-ne cuàhàn-nè, vachi icúmi-nè cundee-né nùu cuàhà ñuu.

³ Daaní, (nì xinì), nì sahnde-yà ñà-úu nuhní tutu itúumà, te nì tiacuú nì cáhàn inga ana iín nùu Dios, te nì cachì-nè:

—¡Naha!

⁴ Te nì quecunu inga idu, idu cuahá nduú-si, te yàtà-sí indánuú inga ana indánuú, te icúmi-té permisú dacà-té nèhiví ñà-nàá stnahá-né, te cahni stnahá-né. Te nì sàha xi-té iin espada cahnú.

⁵ Daaní, nì sahnde-yà ñà-úni nuhní tutu itúumà, te nì tiacuú nì cáhàn inga ana iín nùu-yá, cachí-nè:

—¡Naha!

Te nì xinì nì quecunu iin idu tnuu, te íá stná ana indánuú yàtà-sí, te iníndahá-té iin balanza. ⁶ Te tiacú cáhàn ana cáhàn mahì nsicúmi ana itá nùu Dios, te dohó cachí-nè:

—Vichí ndiaá gà nùni, quidáchúún-ndá iin quiví, te cutu iin litro-ñà nihí-ndá; te nú cebada, cuisí iin quartillu dava; doco aceite xì vinu, cóni nàná yàhvi guá —cachí-nè.

⁷ Daaní, nì sahnde-yà ñà-cúmi nuhní tutu itúumà, te nì tiacuú cáhàn inga ana iín nùu-yá, cachí-nè:

—¡Naha!

⁸ Dandu nì xinì nì quecunu inga idu, te idu cuaán nduú-si. Te íá ana indánuú yàtà-sí. Te muerte nduú quiviá, te jaàn nchícùn gà vaxi ingà, te diviamà nduú ana ndaca-xi nèhiví cùhùn ndé ñuhú vaha anima nsii. Sàhà ndúu ñà-jaàn icúmi cui cuàhà nèhiví; nùu cada cùmi nèhiví icúmi cui iin-ne quida, vachi icúmiá dandacúá nùu guerra, xì nùu tnama, xì nùu cuèhè, xì nùu quisí daná, te sàhà nsidaájàn icúmi cui cuàhà nèhiví.

⁹ Daaní, nì sahnde-yà ñà-úhùn nuhní tutu itúumà, te nì xinì tixi mesa ndé sàha-ne promesa xì Dios, yucán ndoó anima nèhiví. Xínduu-ne nèhiví xinindísá palabrá ì xí Dios, te sàhà ñà-jaàn nì sahnì nèhiví-né, vachi nì cachì vate-né ndoó-né ladu xi-ya. ¹⁰ Te vichí, cána fuerte-nè, cachí-nè xì Yua-nda Dios:

—Stoho-nsì Dios, ¿nadaa ga quivì, dandu nacuitacùhá sàhà-nsì? Vàchi nèhivì ñuhivì, nì sahnì-né nsiùhù, ñàyùcàndùà xiñuhu ndoho-ne, vachi mii-ní, ì ndisa inì-ní, siempre tùha-ní quida vù-ní —nì cachi-nè.

¹¹ Dandu nècuàchì nsi ma, nì cutahvi-né iin iin dùhnù quihín cuxín yaa, te nì sàcùnaha-né cundiata cuéyàà-nè quetatu chii gá-nè dècuèndè cui stná cuàhà compañeru-nè nchicùn ichì Dios, te cuacastnahá nsidaa ana icúmí cui stná nacua nì xihì mii-nè.

¹² Daaní, nì sahnde-yà ñà-íñù nuhní tutu itùlmà, te nì xini nì tnàa fuerte, te nì nàcutnùù orá nahi sicoto tnuu. Te yoo, nì nducuahá stná-si nahi nìi. ¹³ Te nì còyo chitu stná sitnúù ñuhivì yohó, na ian còyo ñà-vidì quidá tàchì, ducán nì còyo-sì. ¹⁴ Te nì ndañuhu ansivi nì natuíà na ian natúì iin tutu caní, te nsidaa yucù iá ñuhù íchì, xì nsidaa stná ñuu iá mahì mar, nì ndutá. ¹⁵ Dandu nsidancuù nèhivì ñuhivì, nì xinu dèhé-nè yucù, nì chidèhé-nè mii-nè ini cueva, te mahì cavà nahnú, xínduu-ne rey, xì gobiernu, xì nècuàchì cuicà, xì soldadu dandacú, xì nècuàchì idónuu, xì cuàhà stná-nè peón, xì nèhivì ùùn. ¹⁶ Te nì cacachi nsidaa-né xì yucù, xì stná cavà ducún:

—A sácú vaha nì còya diquì-nsí te dàhvi-nsì, ñà-màsà túi-nsì nùù mii-yá iá nùù silla ndiaha, te màsà ñhì-nsí castigu quida mii-yá nani Lelù Í. ¹⁷ Vachi vichì sàni sàà quivì ndoho-nsì quida-ya, te còò iin cui cundee inì-xi na xidà ini-yà.

7

Nansa icúmí màcùtuu seña xì Dios tnaa cuàhà mil nèhivì raza Israel

¹ Daaní, nì nsiamà, dandu nì xini cùmí àngel, itá-né nsicúmí ladu ñuhivì, te sadi-nè nùù tàchì caná nsidaa ladu sàhà-ñà màsà caná gá tàchimà nùù ni-iin ñuu, nì nùù mar, te nì nùù ni-iin yutnù. ² Te nì xini inga àngel nì nana-ne vaxì-ne dècuèndè ndé caná orá, nihí-né sellu dùcùn nèhivì xì Dios. Te nì ndàhì ndee àngel mà nì càhàn-nè xì nsicúmí tnaha-nemà, divì àngel nì sàha Dios poder ñà-quida-ne dañu xì ñuhivì xì mar. ³ Dandu dohó nì cachi àngel mà xì tnaha-ne:

—Màsà quidá-nsiá ni-iñàha xì ñuhivì, nì xì mar dècuèndè nú sàni dùcùn seña xì Dios tnaa nèhivì xinúcuáchì nùù-yá.

⁴ Dandu nì inini nì nacani-ne nadaa nèhivì icúmí nihì xì seña mà, te nsidaa nsidaa-né, 144,000 nèhivì xínduu-ne. Te nsidaa-né, nècuàchì descendencia xì Israel nduú stná-nè. ⁵ Te iin dèhe Israel mà nani Judá, te (nì xini) nì sàcùtuu seña mà nùù ùxin ùì mil nèhivì descendencia xì nècuàchimà. Daaní, nì sàcùtuu stná seña mà nùù ùxin ùì mil nèhivì descendencia xì (ñani Judá mà) nani Rubén. Te nì sàcùtuu stná seña mà nùù ùxin ùì mil nèhivì descendencia xì inga (ñani-nè) nani Gad. ⁶ Stná ùxin ùì mil nèhivì descendencia xì inga (ñani-nè) nani Aser, xì stná ùxin ùì mil nèhivì descendencia xì inga (ñani-nè) nani Neftalí, xì stná ùxin ùì mil nèhivì descendencia xì Manasés, nì dùcùn stná nsidaa-né seña mà. ⁷ Stná ùxin ùì mil nèhivì descendencia xì Simeón, xì inga ùxin ùì mil nèhivì descendencia xì Leví, xì stná ùxin ùì mil nèhivì descendencia xì Isacar, nì dùcùn nsidaa-né seña mà. ⁸ Stná ùxin ùì mil nèhivì descendencia xì Zabulón, xì stná inga ùxin ùì mil nèhivì descendencia xì José, xì stná inga ùxin ùì mil nèhivì descendencia xì Benjamín, nì dùcùn nsidaa-né seña mà.

Nansa nì xini Juan cuàhà mil nèhivì ndixì cuxín

⁹ Daaní, nì ndacoti, te nì xìnì yucán itá yáha ga cuàhà nèhivì, mà cùì nandiahvi nadaa xínduu-ne. Nèhivì nsidanicuú ñuu xínduu-ne, nèhivì nsidanicuú ladu xì nsidanicuú raza, te nsidanuu dàhàn xícahàn-nè. Te itá-né nùù mii-yá iá nùù silla ndiaha, xì nùù mii-yá nani Lelù Ì, ndixì-né dùhnu quihín cuxín yaa. Te iníndáhá-nè ndahà nù-ñùù. ¹⁰ Te cána fuerte-nè, cachì-nè:

Còò inga ana nahi Dios, divi mii-yá iá nùù silla ndiaha, vâchi sàni dàcâcu-yândó. Còò inga ana nahi mii-yá nani Lelù Ì, vâchi sàhà mii-yá sàni câcu-nda, nì cachì-nè.

¹¹ Daaní, nsidaa ángel mozo xì Dios, itá-né nsidaa ladu nècuàchi sahnú ndoo yucán xì stná nsicúmì ana itá nùù-yá, te nì tutuyuhu-né ñuhù nùù sàhà-yá ndé iá-yà nùù silla ndiaha xí-yá, te nì cahvi nsidaa-né mii-yá, ¹² xícachì-nè:

¡Amén! Mii-ní nduu-ní Dios, ñâyücàndùá, ndaníhí ndiaha-nsí mii-ní, (te cachì-nsí xì-ní) yáha ga nchichí-ní. Sàhà nsidaájàn naquímá-ní mii-ní, te nì coó tñùñuhu xì nsidaa nèhivì nùù-ní, te nì sàà-ní cusahnú ndiaha-ní, te nì sàà stná-ní dandacú fuerte-ní inicutu. ¡Ducanicóò nicanicuahàn!

¹³ Dandu nì càhàn iin nècuàchi sahnú yucán xì yúhù, cachì-nè:

—¿A ináhá-ní indù nècùachì xínduu nècuàchi ndixí cuxín yaa yohó? ¿A ináhá-ní indù nì quixi-ne?

¹⁴ Te nì cachì xì nècuàchìmà:

—Còó, có-ináhí, señor; doco mii-ní, ináhá-ní.

Dandu nì cachì-nè xì:

—Nècuàchi yohó, xínduu-ne nèhivì nì xìnì cuàhà vida tiempu nani tiempu xì tñundoho cahnú. Doco sàni ndoo cuàchi-ne ñà-nì xitià nì mii-yá nani Lelù Ì, ñâyücàndùá sàndixí cuxín yaa-ne vichi, ¹⁵ te xíndoo saín-né nùù silla ndiaha ndé iá Dios; ndui te ñuu xíxinucuachi-né nùù-yá, te ndoo-né ini vehe cahnú ndiaha-yá. Te mii-yá, nicanicuahàn cutnáhà-yá xì-né ndiaá-yànè.

¹⁶ Ñâyücàndùá mà nunca sàà-nè cui gà-nè doco, ni mà cúí gà-nè tècuií, ni mà nsíi gà-nè quida orá, ni mà cúni ihni gà-nè. ¹⁷ Vâchi mii-yá nani Lelù Ì, icúmí-yá cunuù-yánè. Iín-yá ladu nùù silla ndiaha yucán, te icúmí-yá cundaca-yànè sàà-yá xì-né ndé coho-ne tècuií ndiaha cutiacu-nè nicanicuahàn. Ni mà cuácú gà-nè, vâchi contentu cundoo-ne quida-ya.

8

Nansa cuàhàn cuu na tàhndè ñà-úsà ndé nuhní tutu itùì, te nachitu stná còhò oro inciensu

¹ Daaní, nì sahnde-yá ñà-úsà nuhní tutu itùimà, te nì nsihì nì quida-ya ducán, dandu nì nàcuìln dàdí inicutu ansivi nahi dava hora. ² Te nì xìnì yucán nùù Dios sà-itá tûha usà gà ángel, nihí-né iin iin corneta ñà-sivi-nè.

³⁻⁴ Dandu nì tñatuu inga ángel nì sàà-nè nùù iin mesa oro iá nùù silla ndiaha, divi mesa ndé sahmí-né inciensu nùù-yá. Te vichi nihí ángel mà iin còhò oro nì sàà, te nì sàha stná xì-né cuàhà inciensu ñà-cahmi-neà diqui mesa mà sàhà-ñá cana ñùhmà-ñà mànana nùù Dios. Te na hora mà nana ñùhmà mà, dandu cutnáhà stná palabra nì cachì nsidaa nèhivì xí Dios na ní xicàn tàhvi-nè nùù-yá. Ñâyücàndùá, divi ducán nì quida ángel mà, ndahá-né nì chitanini-ne nsidaámà nùù Dios. ⁵ Daaní, nì tavá-né chii ñuhu xíxin nùù mesa oro mà, te nì dàquée-neà ini còhò mà ndè nì chitua, dandu nì dàndiàchi ndee-nèà nùù ñuhivì. Dandu nì tiacu cuàhà gà ana càhàn fuerte, te nì càhàn ndee dàvi, te nì tàsa, te nì tñàa.

Nansa icúmi cuu na sivi ángel corneta xi-ne

⁶ Dandu usà ángel nihí corneta xi-ne, nì nsidayucun-nè cuàhàn-nè sivi-nè.

⁷ Te nì sivi ángel primeru corneta xi-ne. Te na ní tiacu nì sivi, dandu nì còyo iin nùù ñuhíví, doco dácá stnahá iin ma xí ñuhu xíxìn, xí stná nì. Ñâyùcàndúá, nùù cada ùnì yutnù (itá ñuhíví) nì xíxìn iin-nù, te nì xíxìn nsihí stná yùcù iá campu.

⁸ Daaní, ángel ùnì, nì sivi-nè corneta xi-ne, dandu nì xini iñàha cuú mànuu na ian iin yucù xíxìn, ducán náhà, te nì nacava ini mar. Te cuàhà tècuíí mar nì nanduu-tè nù (nì quidamà). Iyuhu cumáni gá, te cunduu davatahvi tècuíí mar nì cuchicuehe ducán. ⁹ Stná nsidaa quisi ndùtè ñuhú ini mar, iyuhu cumáni gá, te cunduu stná davatahvi-sí nì xihì. Stná barcu, iyuhu cumáni gá, te cunduu stná davatahvi-nú nì sachi.

¹⁰ Daaní, ángel ùnì, nì sivi-nè corneta xi-ne, te dècuèndè ñuhíví nì nacava iin sitnúù cahnú nìsa ituu ansivi, xíxìn fuerte-si, te tnúù nihni-si na iin ñuhu cahnú. Te nì nacava-si nùù ñuhíví nì còya nùù cuàhà yùtè xí cuàhà pozo, iyuhu cumáni gá cunduu davatahvi yùtè xí pozo nì còya nùù-xí. ¹¹ Te sitnúù mà, Ajenjo nani-sí, te yáha ga nì ndu-uà yùcù tècuíí ndé nì còyo-si. Te cuàhà gá stná ñehivi nì xihì ñà-nì xihì-ne tècuíí uà mà.

¹² Daaní, ángel cùmi, nì sivi stná-nè corneta xi-ne, te cuàhàn nsihí stná fuerza xi orá nì cùí, te cuàhàn nsihí fuerza xi yoo nì cùí xí stná sitnúù; iyuhuni cumáni gá, te nsihí dava fuerza xi-si. Ñâyùcàndúá, nì nanchii ndahvi orá ndui, te nì nanchii ndahvi yoo ñuú.

¹³ Te nì xini meru diquì-xí ansivi, yucán yáha ga ducún ndavá iin ángel, ndáhi ndee-né cachí-nè:

—Cunini nsidaa mii-nsiá ñehivi ñuhíví. Ndahví-nsià, vàchi ndahví cuàhà cuàhàn cuu xi-nsiá, vàchi cumáni gá ùnì gá xichi sivi ángel corneta xi-ne, te ndahví-nsià na hora sivi-nè.

9

¹ Daaní, ángel ùhùn, nì sivi-nè corneta xi-ne, te nì xini dècuèndè ansivi xi dècuèndè ñuhíví nì nacava iin ana nchii nahi sitnúù. Te nì nihí-né ndahàcáa ñà-nacuna-ne yavi cahnú cunú sàstnùhù. ² Te na ní nacuna-neà, dandu nì quecoyo cuàhà ñùhmà, na ian xíxìn ini xitnú cahnú, te nì nanchii ndahvi orá nì quida ñùhmà mà, te nì nàcùitnúù inicutu. ³ Daaní, mahi ñùhmà mà nì caquee cuàhà sica nì ndava-si ñuhíví. Sàni nihitáhvi-sí cucumi-sí iñù ñà-cunduu-si quisi daná nahi sìduhma. ⁴ Te nì sàcùnaha stná-si ñà-màsà cáxi-sí yùcù itá ñuhíví, ni-iin stná ndahà yutnù, cuisí-ñá dandohó-si ñehivi có-itúú seña xi Dios tnaà-xi. ⁵ Doco ñehivi tui-si mà, mà cúí cúí-nè, còo, cuisí ndoho cuàhà-nè, na ian ndoho-nda na tui sìduhma-ndó. Te ùhùn yòò icúmi cuu xi-né ducán. ⁶ Te mate nanducú-né modo cui dahuun-ne, doco mà nihí-né ñà-jaàn, mate yáha ga cucuni-nè ndañuhu-né ñuhíví, doco mà cúí.

⁷ Te nì xini sica ma, te ducán ndáa-si nahi idu fuerte sàhàn guerra. Dini-sí, sicatè oro ñuhá. Te nùù-sí, nahi nùù ñehivi nduá. ⁸ Te ididini-sí, na iá ididini nècuàchi ñahà, ducán iá; te nùhu-si, na iá nùhu nsicaha, ducán iá. ⁹ Te icà-sí, nahi càa nduá. Te na ndavá-si ansivi, yáha ga ndee cahá ndìxìn-sí, na ian cahá cuàhà gá carreta íditá idu, te cuàhàn-nu guerra. ¹⁰ Te ndohò-sí, nihá iñù nahi sìduhma, vátùnì tui-sindó. Te ùhùn yòò icúmi-sí dandohó-si ñehivi. ¹¹ Daaní, iá stná ana dandacú nùù-sí, divi nduú ñà-malu dandacú nùù yavi cunú mà; Abadón nani-sí nùù dàhàn hebreu, te nùù dàhàn griegu Apolión nani-sí.

¹² Pues, vichi sàni yàha iin tnùndoho chicá cahnú. Doco cumáni gá ù gá tnùndoho nahnú fuerte.

¹³ Daaní, ángel iñù, ni sivi-nè corneta xi-ne, dandu ni tiacui iá ana cáhàn yucán ndé iin mesa oro nuù Dios. Nsícúmi esquina mesa mà itúú iin iin ñà-íá nahi nsiqui quisi, te mahi ñà-jaàn tiacú cáhàn iin ana cáhàn ¹⁴ xi ángel làcà ni sivi xi corneta-xi, te dohó ni cachi-nè:

—Cuahán-ní ndaxi-ní cùmi ángel nuhní yuhù yùte cahnú nani Eufrates.

¹⁵ Ñàyùcànduá, ducán ni quida ángel mà, ni ndaxi-né cùmi ángel yucán, vachi yucán ndoo tùha-ne sàa meru cuà, meru yòò, meru quivi, meru hora ñà-cacahni-né cuahà nèhivi. Nuù cada ùni nèhivi ñuhivi, icúmi cui iin-ne.

¹⁶⁻¹⁷ Dandu ni xini na ian ni sàni, te ni xini cuahà sàstnùhù idu, te itádoó nèhivi yàtà-sí. Ùi cientu millón nèhivi xinduu-ne, ni tiacui, vachi iá ana ni cachitnùhu nadaa-ne. Te xíndixi-ne dùhnù càa, color cuahá nduú dùhnù dava-ne, te dava ga-ñà color ndiaa, te dava ga-ñà, cuaán-ñà. Te òni idu mà, na iá òni nsicaha, ducán xí-la-ñà. Te yuhù-sí caná fuerte ñuhu xi ñùhmà xi stná azufre (sahán aya).

¹⁸ Cunaha-nsiá, sàhà nsi-ùni ñà-dàná queé yuhù-sí, sàhàmà ni ca-xihì cuahà nèhivi, iyuhu cumáni, te cunduu davatahvi nèhivi ñuhivi ni caxihì ni quida ñuhu mà xi ñùhmà mà xi azufre dana ma. ¹⁹ Te iin iin idu, iá ñà-dàná nuù òni-sí xi nuù ndohò-sí, vachi ndohò-sí, na iá còò, ducán iá, te iá òni nahi còò, vātuni tui-sindó.

²⁰ Doco nèhivi ni càcu nuù nsidaa tnùndoho nahnu-ma, ni cóni cùu-né arrepentir sàhà cuàchi ni caquida-ne ni quidayucun-nè ñà-nduá cahvi-né. Còò, iin-ni ni quida-ne seguir sàha-ne promesa nuù ñà-malu, te cahvi-né cuahà figura, sea oro ni cuyucàn, ò sea plata, ò sea càa yahá, ò sea yùù, ò sea yutnù ni cuyucàn. Te nsidaa ñà-nduá cahvi-nemà, ni có-ìndéhá, ni có-itiácuà, ni có-xicá. ²¹ Te nèhivi ndoo ga ñuhivi, ni cóni náxicócuin ini-nè sàhà cuàchi-ne, iin-ni ni caquida-ne ñà-nduá xíquida-ne, sahní stnahá-né, sàhàn tàtnà-né, sàhàn tàdí-né, te iá-nè xi ñàhà xí-né, te xidacúhná stná-nè.

10

Angel iníndahá libru tii

¹ Daaní, ni xini vaxi inga ángel fuerte, mànuu-ne dècuèndè ansivi vaxi-ne. Íducún-né iin vicò, te ñuhù òni-né iin sicòyàhnchi. Nchií nuù-né na ian nchií orá, te tnúú sàhà-né nahi ñuhu. ² Te iníndahá-nè iin libru tii nuná. Te ni sàcuin-nè ñuhivi, sàhà cuahà-nè ián dìqui mar, te sàhà itní-nè, ián dìqui ñuhù íchí. ³ Te ni ndàhi ndee-né, na ian ndàhi nsicaha, ducan tiacú. Daaní, ni nsihì ni ndàhi-nè, dandu ni tiacú cáhàn iin ana cáhàn fuerte na ian cáhàn dàvi. Ùsà xichì ni càhàn ana càhàn mà. ⁴ Te yuhù, cuahàn chitui ñà-nduá ni cachi-nè ni cùí, doco momentu mà ni tiacui iá ana càhàn ansivi, cachí-yà xí:

—Màsà chítuú-ní ñà-nduá ni cachi ana ni càhàn ùsà xichì, te ni là na ian càhàn dàvi, vachi icúmi coo dèhé palabra mà —ni cachi-yà.

⁵ Daaní, ángel iin mahi mar xi dìqui ñuhù íchí, ni ndanihi-ne ndahàcuahá-nè ansivi, ⁶ te ni ndacùcahan-né mii-yá itiacú nicanicuahàn, divi mii-yá ni quidayucun xi ansivi, xi ñuhivi, xi mar, xi nsidaa iñàha iá lugar yucán. Te ni cachi-nè:

—Chináhí Dios, mà cuéé gá, ⁷ te sàa quivi cuu ndisa nsidaa ñà-nduá ni cachitnùhu nèhivi xí Dios sàhana, vachi na cuahàn sivi trompeta xi ángel ùsà, dandísá, icúmi xinu nsidaa ñà-nduá cuní Dios quida-ya, te iá dèhá vichi.

⁸ Daaní, inga tu nì tiacuí iá ana cáhàn ansivi, te dohó nì cachi-yà xì:

—Tnàtuu-ní nùù ángel iín mahì mar xì diquì ñuhù íchí, te tnii-ní libru tii nuná ini ndahà-né.

⁹ Nàyúcandüá, nì tnàtui nùù-né, te nì cachi xì-né:

—Taxi-ní libru tii nùí.

Te nì cachi-né:

—(Yoho iá'.) Tnii-niá, te caxi-niá. Icúmi nduvidì yuhù-ní nahi ndudi ñùñù, doco nú sàni coco-niá, dandu icúmiá ndu-uà-ñà tixi-ní.

¹⁰ Daaní, nì tnii libru iníndáhá-nêmá, te nì saxiá. Te (ñà-ndáà ndüá), saxi vídiá, nahi ndudi, doco nì nsihi nì coquíá, dandu nì nsihiñá uá ini. ¹¹ Dandu nì cachi tu ángel mà xì:

—Icúmi-ní cachitñuhu gà-ní ña-ndüü razón ndiaha xí Dios sàhà cuàhà nèhivì ndoó cuàhà ñuu cáhàn cuàhà dàhàn. Daaní, stná cuàhà rey dandacú nùù ñuu mà, icúmi-ní cachitñuhu stná-ní sàhà-té —nì cachi ángel.

11

Ûi nèhivì cáhàn cuenta xi Dios

¹ Daaní, nì sàha-ya yuhù iin vara caní nahi metro, te nì cachi-yà xì:

—Ndacuiín-ní, cuahán-ní, chitacühá-ní veheñuhu cahnú ndé cahvi nèhivì Dios, te chitacühá stná-ní mesa ndé sàha-ne promesa ù xì-né, te nacahvi stná-ní nadaa-ne sàhàn cahvi xi-yá yucán. ² Doco patiu yàtà veheñuhu màsà chitacühá-ní, vächì icúmi ndòamà ndahà tiàa inga raza. Tiàa ma, icúmi-té cundoo-tè nsidanicuú gá lugar ñuu ì, te quida quini-tè xì nèhivì yucán. Ûi dico ùi (42) yòò cunduu tiempu caquida-tè ducán. ³ Doco yucán cuàhàn cundoo stná ùi nèhivì-xì icúmi nihitáhvi cáhàn cuenta xi. Iin mil ùi cientu ùni dico quivì icúmi-né cáhàn-nè xì nèhivì ñà-ndüü razón xi. Te sicoto cundixi-ne, sicoto tnuu cundua —nì cachi-yà.

⁴ Cunaha-ní, mii-yá nduú-yá Stoho nsidaa ñuu iá ñuhivì. Te frente silla ndé iá-yà (ansivi) itá ùi nù-olivü, xì ùi candelero. Pues na quidá nsidaa ñà-jaàn nùù-yá gloria, ducán quidá stná ùi nèhivì cáhàn cuenta xi-ya (ñuu mà). ⁵ Te nú xiní ùhi iin tiàa xi-né, te cuní-te quida quini-tè xì-né, dandu cuàhàn cana ñuhu yuhù-né coco-tè. Te ducán icúmi cuu xi nsidaa ana cuní quida quini xi-né.

⁶ Te ndahà stná ùi nècuàchimá icúmi ndòo poder ñà-cadí xì dàvi ñà-màsà cuun ni-iin dàvi inii tiempu cáhàn-nè cuenta xi Dios. Te icúmi-né dandacú stná-nè nùù tècuì ñà-nanduu-tè nùí, te nú cuní-né, vätùnì dandohó stná-nè nèhivì nsidanuu clase tnündoho, según nadaa xichì cuní-nè. ⁷ Daaní, nú sàni nsihi tiempu cáhàn-nè xì nèhivì cuenta xi Dios, dandu icúmi-né cui-nè, vächì iá iin quisi dàná inácaa ini yavi cùnú sàstñuhù yucán, te icúmi quisi ma nana-sì quee-sì, nàa-si xi ndüü nèhivì cáhàn cuenta xi Dios mà, te icúmi-sì cundee-sì nùù-né, dandu cui-nè. ⁸ Te yucán mahì calle ñuu ndé nì xihì Stoho-ndá Señor nchìca cruz, yucán icúmi nsi ma cuitànduhù-né. Te divi ñuu mà, Sodoma cachí stná-nè xán, te Egipto cachí stná-nè xán, (vächì malu gà modo xi nèhivì ndoó yucán). ⁹ Pues, ñuu yucán cuitànduhù nsi ma, te cundehè cuàhà nèhivì-né, nèhivì cuàhà raza ndoó cuàhà ñuu, te cuàhà dàhàn cáhàn-nè. Ûni quivì dava cuitànduhù nècuàchimá yucán, ni mà cuàha nèhivì cundüxin-ne. ¹⁰ Al contrario, cuàhàn-nè cudüi ini-nè ñà-sàni xihì nsi ma. Cuàhàn-nè quida-ne vicó, te dacütáhvi stnahá-né iñàha, te cudüi ini-nè, vächì còò gá ndüü nècuàchì sàhnú nì sacahàn cuenta xi Dios, vächì antes cuàhà gá nì ndoho-ne nì quida nècuàchimá. ¹¹ Daaní, nú sàni yàha ùni quivì dava, dandu

icúmí nsii ma natiacu-nè quida Dios, te ndacuìta-ne. Ñâyùcàndùá, yáha ga icúmí yùhí nsidaa nèhivi cundehè xì-né. ¹² Dandu icúmí tiacu tàchì ana cáhàn ansivi, te dohó cachi-yà:

—Nahà-nsia dìquì-xí yohó.

Dandu canana nècuàchì sàhnùmà dìquì-xí ansivi. Mahì vìcò nana-ne cùhùn-nè, cundehè nsidaa nèhivi xiní ùhì xì-né. ¹³ Dandu divi hora mà, ndee gá icúmí tnàa ñuhiví. Nùu cada ùxìn vehe itánduhù ñuu mà, icúmí caà ian. Te icúmí cui ùsà mìl nèhivi sàhà-ñá icúmí tnàa guá ducán. Dandu nèhivi dava ga, cuàhà gá yùhí-nè, te nacuni-nè cahnú gá poder xi mii-yá iá ansivi.

¹⁴ Pues, ñà-jaàn nduú tnùndoho cahnú ñà-ùì. Doco cumáni gá ñà-ùì, te sà-itúú vàxa.

Nansa icúmí cuu na sivi ángel ùsà corneta xi-ne

¹⁵ Daaní, ángel ùsà, nì sivi-nè corneta xi-ne. Te nì inini ndee cána cuàhà-nè ansivi, cachi-nè:

Sàni sàà quivì cusahnú Stoho-ndà Señor nùu nsidaa ñuu ñuhiví, te nicanicuahàn icúmí-yá cusahnú-yá, mii-yá xì Dèhemaní-yá Cristu.

¹⁶ Dandu òcò cùmì nècuàchì sàhnú ndoó nùu Dios dìquì silla vico, nì tuyuhu-né nùu sàhà-yá, te nì cahví-néyà, ¹⁷ cachi-nè:

Naquímani-nsí mii-ní Stoho-nsi Dios, vàchi icúmí-nì nsidanicuú poder.

Dècuèndè sàhana iá-nì, te nicanicuahàn icúmí-nì coo-ní. Ansivéhé-nì, vàchi sàni quesaha-ní cuàhàn-ní cusahnú dahuun-ní nùu ñuhiví, cuàhàn-ní dandacu-ní nùu nsidaa nèhivi ñuhiví. ¹⁸ Mii-né, nì xidà ini-nè, doco sàni sàà quivì nachitacùhá-nìnè castigu xi-ne. Te sàni sàà stná tiempu nsidandaà-ní sàhà nècuàchì nduú nsii. Te vichi icúmí cundiatú stná anima nsidaa ana xinúcuáchì nùu-ní, nacua nècuàchì cáhàn cuenta xi-ní, te ducán stná nsidaa gá ana xínuu nèhivi xi-ní, divi ana cahví xi-ní, a ducán nduú-né nèhivi úun, ò nèhivi chicá nì nihì chuun nùu-ní. Doco nèhivi nì quida quini xi ñuhiví, cóo, vàchi icúmí-ní dandáñúhú-nìnè, nì cachi nècuàchì sàhnùmà.

¹⁹ Daaní, nì nuna veheñùhu ì xì Dios ansivi, te nì xinì ini veheñùhu ma iá caja ì ndé inácaa palabra nì cachi-yá na ní ndòo sahnú-yá xì nèhivi xí-yá sàhana. Dandu yáha ga nì tàsa, te nì tiacu cahá fuerte; te ndee gá nì càhàn stná dàvi, te nì tnàa. Te nì còyo stná iin.

12

Nansa nì xinì Juan seña sàhà nècuàchì ñahà nì xinudéhé na ní xidà ini quisi cuahá

¹ Daaní, nì xinì iin seña cahnú ansivi. Nì natùì iin nècuàchì ñahà. Tìxi sàhà-né iá luna, te tnúú nihni ñà-ndúá ndixí-né, vàchi orá nduá, te dìni-né, ñuhá iin corona ndé itándiaa ùxìn ùì sinsiví. ² Meru sà-itúú tùinuù mée xi-ne, ñâyùcàndùá, ndáhi-nè, vàchi nì quicuehè-nè, cuàhàn cacu dèhe-ne. ³ Te nì tui inga seña nùu ansivi. Nì quecunu iin quisi cahnú cuàhá, caní-si nahi còò nahnu-guá, te cuahá laà-si. Ùsà dìni-sí, te ùxìn nsiquì-sí itá. Cada iin iin dìni-sí ñuhú sicatè vico. ⁴ Te iá stná ndohò caní-si, te xi ndohò-símá nì caní-sì cuàhà sitnúú itándiaa ansivi, nì dàndiàchì-ñásì nùu ñuhiví. Iin tantu sitnúú mà nì ndiàchì nùu ñuhiví, te ùì tantu-si nì ndòo ansivi. Dandu nì sàcuìln quisi mà nùu nècuàchì ñahà mà, ndiatú-sì tùinuù mée xi-ne, vàchi cuní-si caxì-sívè na sání cacu-ve. ⁵ Dandu nì tùinuù-vé, tiàa nduú-vé, te nduú stná-vè mii-yá cuàhàn cusahnú nùu nsidanicuú ñuu, te mà cuàha-ya quida

ndevàha-ne. Dandu (nì xini) nì ndanchito-ya dècuèndè ndé iá Dios nùu silla ndiaha xí-yá.

⁶ Daaní, nècuàchì ñahà mà, nì xinudèhé-nè yucù dàná, vàchi yucán sàni nsi-dayucun Dios iin xaan ndé coo-ne, te yucán icúmí-nè nihì-né ñà-cutiacu-nè iin mil ùi cientu ùni dico quivì.

⁷ Doco nì quesaha iá guerra ansivi. Ángel nani Miguel xì compañeru-nè nduú iin ladu, te quisi cuahá mà xì compañeru-si nduú inga ladu, te nì canàa stnahá-si. ⁸⁻⁹ Doco cóni cúndéé-sí. Ñàyucànduá, nì taxi-nési ansivi, vàchi còò gà permisú cundoo gà-si yucán (ndé iá Dios). Nì dàndiachi-yási nùu ñuhiví yohó, mii-sí, xì nsidaa ana nchícùn xì-sí. Vàchi quisi (cusahnuma), divi còò iá ndè sàhana nduú-si; ñà-malu nduú-si, te Satanás nani stná-si, te divi-si nduú ana dandahví xì ñehiví inicutu ñuhiví.

¹⁰ Dandu nì tiacuí iá ana cáhàn fuerte ansivi, te dohó cachí-nè:

—Vichi sàni càcu nsidaa ñehiví xí Dios. Te sàni sàà quivì cusahnú fuerte-yà, te cusahnú stná Dèhemaní-yá Cristu. Vàchi sàni ndiachi ñà-malu fuera, vàchi divi-si nduú ana daqúee cuàchi xì diquì ñani-ndà (iin-ni cahvi stná xì Yua-nda Dios), vàchi ndui te ñuu dacuidá cuàchi-siné. ¹¹ Doco mii-né, nì cundee-né nùu-sí ñà-nì ndacùcahan-né mii-yá nani Lelù Íi, divi mii-yá nì xitià nì-xì sàhà-ndà. Nì cóni cáyühì-nè, nì cachi vate-né nchícùn-nèyà, vachi dispuestu nì sandoo-ne cui-nè, cóni cùhì ini-nè vida xi-ne.

¹² Pues vichi xiñuhu cudíi ini nsidaa ana ndoo ansivi, (vachi sàni cùxio ñà-malu). Doco ñehiví ndoo ñuhiví xì mar, ndahví-nè, vachi yucán sàni nasaà-si, xidà cuahà ini-si, vachi inahá-sí làcà iyuhu quivì ndoo nùu-sí (ñà-quida-si ñà-nduá cuní-si).

¹³ Daaní, na sàni cundaà ini-si ñà-sàni ndiachi-sí ñuhiví yohó nduá, dandu nì quesaha-sí nàá-si xì nècuàchì ñahà mà, divi nècuàchì nì tùinuù mée xì. ¹⁴ Dandu mii-né, nì nihitáhvi-né coo ndixin-né nahi ndixin yanuni nahnú, te nì ndava-ne cuahàn-nè yucù ndé coo dèhé-nè. Yucán icúmí-nè lugar (dèhé) xi-ne ndé nihì-né ñà-cutiacu-nè ùni cuià dava, te ducán càcu-ne nùu còò mà. ¹⁵ Doco yuhù còò mà nì cana cuahà tècuíi nahi yùte, vachi cuní-si tñani nècuàchì ñahà mà; ¹⁶ doco nì chindee ñuhiví nècuàchì mà, vachi nì nsicà ñuhù nì ndèe nsihì tècuíi nì cana yuhù-síma. ¹⁷ Ñàyucànduá, nì xidà gà ini-si sàhà nècuàchì mà, te nì quesaha-sí xicánú-si nandúcu-sí dava ga dèhe-ne, vachi, cuní-si quida quini stná-si xì nsidaa dèhe-ne chivàha xì ley xì Dios, te nchícùn vii xì ñà-nduá cachí Jesucristu.

13

Nansa nì ndecoyo ùi gà quisi daná

¹ Daaní, nì sàcuíin yuhù mar, te nì xini mahì tècuíi nì quecunu iin quisi daná, ùsà dìni-sí, xì ùxin nsiquì-sí. Te iin iin nsiquì-sí ñuhú iin sicàté vico. Te icà iin iin dìni-sí itándiaa quivì-sí, iin quivì iá quini, te cáhàn contra xì Dios. ² Nahi tigre, ducán nàhà quisi nì xini mà. Doco sàhà-sí, nahi sàhà sì-oso, ducán ndáa-ña. Te yuhù-sí, nahi yuhù nsicaha, ducán iá. Te quisi nì quecunu antes, te iá nahi còò, divi nùu quisi yucán nì nihì quisi yohó poder dandacú-si nùu ñuhiví. Ñàyucànduá, ndee ní cusahnú-si; vachi nùu inga quisi mà nì nihì-sí coo-si nùu silla cahnú dandacú-si. ³ Daaní, nì xini nì nacuehè-si, iin dìni-sí nì nacuehè, cuahàn cuià cahnú. Doco nì nduvàha ndé nì nacuehè xi-si. Ñàyucànduá, nì ndulocó nsidaa ñehiví ñuhiví ñà-nì

nduvàha-sì. ⁴ Sàháyùcàndùá, nì cahvi-né quisì nahi còò chindéé xì quisì ùì mà ñà-dàndàcù-sí. Stná quisì ùì mà, nì cahvi stná-nèsi, cachí-nè:

—Còò ana ndudává xí quisì jaàn. Còò iin cui cundee xi nùù-sí nú ni náà-nè xì-sí —xícachi-nè.

⁵ Te nì nihì stná-sì ñà-màsà yúhí yuhù-sí càhàn ndevàha-sì diquì Dios; ndee nì càhàn quini-sì diquì-yá. Te nì nihítàhvi stná-sì ñà-cusahnú-sì ùì dico ùì (42) yòò. ⁶ Te ndee nì canàhá-sì diquì Dios, quini gá nì càhàn-sì diquì-yá, xì diquì lugar ndé iá-yà, xì diquì nsidaa ana ndoó cutnàhá xí-yà ansivi. ⁷ Te nì nihì stná-sì ñà-quida quini-sì xì nèhivi xí-yá, te cuàhà-né nì sahnì-sí. Te nì nihítàhvi stná-sì ñà-dandacù-sì nùù nsidaa raza nèhivi ndoó nsidaa ñuu, ndéni dàhàn nì cui càhàn-nè. ⁸ Te nsidanicuú nèhivi ñuhiví, cuàhàn-nè cahvi-nési. Doco ni-iin nèhivi mà, có-itúú quivì-né nùù libru xi Lelù Ìì. Vàchi cunaha-nsiá, dècuèndè na táyoo ñuhiví, dandu sà-itándiaa quivì nsidaa ana icúmí cutiacu nùù-yá.

⁹ Ni cúniní vaha nsidaa nèhivi nansa cachí palabra yohó. ¹⁰ Nú ni chícadí nèhivi-ndó, dandu mii stná-nè icúmí-nè cundiadi stná-nè; te nú ni cahní nèhivi-ndó machete, divi machete icúmí-nè cui stná-nè. Sàhà ñà-jaàn, xiñuhu cundoo-nda calma, te cunihnu vaha ini-ndà mii-yá, vachi nèhivi xí-yá nduu-nda.

¹¹ Daaní, nì xini yucán nì quecunu inga quisì daná. Nùù ini ñuhu ñuhiví nì nana-sì. Itá ùì nsiquì-sí, nahi nsiquì lelù, doco nacua càhàn quisì cahnú nahi còò mà, ducán càhàn stná quisì yohó. ¹² Ladu nùù quisì nì quecunu nùù mar, jaàn iin quisì yohó, te sàhá chindéé quisimà-sí, ñàyùcàndùá quidá-sì cùahà iñaha ndulocó nèhivi. Te quidá stná-sì xì nèhivi ñuhiví ñà-fuerza cahvi-né quisì iá-sì nùù-xí, divi quisì nì nacuehè daná òni-xí, te nì nduvàha-sì. ¹³ Te quisì iin yucán, cuàhà gá iñaha quidá-sì ñà-quida tontó-te nèhivi, dècuèndè cóyo stná ñuhu ansivi cundehe-né, ducán quidá-sì, ¹⁴ dandàhvi-siné ñà-cuàhà guá quidá-sì, vachi nì nihì-sí ñà-quida-sì ducán nú iin-sì nùù inga quisì mà. Nàyùcàndùá, cachí-sì xì nèhivi ñà-quidayucun-nè figura cahnú cunduu quisì nì nacuehè, te nì nduvàha ma. ¹⁵ Te figura mà, ndé nì ditá tàchá, vachi ducán nì nihì inga quisì mà quida-sì xán. Dècuèndè càhàn stná nì quida quisì mà. Te nú có-candisá iin nèhivi cahvi xán, dandu dandacù-sì cui nècuàchimà. ¹⁶ Te icúmí stná-sì dandacù-sì màcùtuu iin tnuni xi-sì icà nsidanicuú nèhivi, ò sea màcùtua ini ndahàcuàhá-nè, te ò nùù tnaa-nè. Doco nsidanicuú-né, icúmí màcùtuu tnuni mà icà-né, a sea nì cundúú-né nèhivi nihí chuun, te ò nèhivi ùùn, ò nècuàchi ndahví, ò nècuàchi cuicà, ò iin peón-ni, ò iin lamú. ¹⁷ Vachi nú còò tnuni xi-sì, ò quivì-sí, te ò número xi quivì-sí icà-né, dandu còò permisú cuiin-ne ò dicò-né. ¹⁸ Cunaha-nsiá, palabra nchichí nduá cuàhàn cachí xì-nsiá yohó. Iin nècuàchi nchichí, vátuni cahvi-ne nadaa nduá sàà número xi quivì quisì mà, vachi número xi quivì iin tiàa nduá. Te divi 666 nduú número mà.

14

Alanbanza icúmí coto 144,000 nèhivi xí Jesús

¹ Daaní, nì xini dècuèndè yucù Sión, te yucán iin mii-yá nani Lelù Ìì, te cutnàhá-yá xì iin cientu ùì dico cùmí mìl (144,000) nèhivi, te icà tnaa iin iin-ne itúú quivì Yuandíahá-yá. ² Dandu nì inini ndé ansivi tiacú na ian cundáa nùù yutnú cuerda nani arpa. Te fuerte tiacú nahi tēñuhu cuàhà, na ian càhàn ndee dàvì. ³ Te nì caxito nèhivi cuàhà mà iin alabanza saa, itá-né frente silla ndiaha xí-yá ndé itá stná cùmí ana itá saín nùù-yá, te ndé ndoó stná òcò cùmí

nècuàchì sàhnú. Doco ni-iin nècuàchì dava ga, mànicùì cutùha stná-nè coto-ne alabanza mà, cuisì nèhivì cuáhà itá yucán, divì nèhivì xínduu iin cientu ùi dico cùmi mìl tìaa ma. Te nsidaa-né nduú nèhivì nì càcu nùù ñuhivì yohó nì quida (Jesucristu). ⁴ Te nì còò ni-iin cuàchì nì quidá-né xì nècuàchì ñahà, vàchì cónì cáhàn-nè xì nècuàchì ñahà ni-iin xichi. Te vichi, nchícùn-nè mii-yá nani Lelù ñì ndéni nì cui nì cùhùn-yá. Antes mahì nèhivì ñuhivì nì sandoo-ne, doco vichi sàni càcu-ne ñà-nì dānāá-yá sàhà-né, te sàhájàn nì càcu-ne ñà-cunduu-ne na iin promesa chica ndiaha nùù Yua-nda Dios xì nùù Lelù ñì, ⁵ vàchì de por sí, mà túha-ne dandahví-nè; te nicanicuahàn ndoó-né nùù silla ndiaha ndé iá-ya, vàchì còò ni-iin falta xi-ne nùù-yá.

Ùni razón nì cachitnùhu ùni ángel ndavá ansivi

⁶ Daaní, nì xini ndavá inga ángel dìquì-xí ansivi, nihí-né razón vaha xi Dios, iin razón icúmi cunaha nicanicuahàn. Te cuáhàn ángel mà cachitnùhu-neà xì nsidaa nèhivì nsidanicuú ñuu iá ñuhivì, nsidanicuú raza-nè ndéni dàhàn nì cui cáhàn-nè. ⁷ Te dohó nì cachì ángel xì nèhivì mà:

—Cahví-nsiá Dios, te tava-nsiá tñùñuhu xí-yá, vàchì sàni sàà quivì nsidan-daa-yá sàhà cuàchì nèhivì ñuhivì. Ñàyùcànduá, cahví-nsiáyá, vàchì divì mii-yá nduú ana nì quidayucun xì ansivi, ñuhivì, mar, xì nsidaa stná ndé caná tècuíi.

⁸ Daaní, (nì xini) nchícùn gà vaxi inga ángel, te dohó nì cachì-nè:

—Sàni ndañuhu ñuu Babilonia, sàni chàhmà dahuan nì quida Dios, vàchì nì sàha nèhivì ñuu mà ñà-coho stná nèhivì inga ñuu, tè ñàyùcànduá, nì xini stná nècuàchimà, te quini nihnú stná ini-nè vichi. Ñàyùcànduá, icúmi nècuàchì Babilonia mà ñhì-né iin castigu fuerte —nì cachì ángel mà.

⁹ Daaní, nchícùn gà vaxi inga ángel, te vichi nduú ùni ángel sàni quecoyo. Te nì ndàhi ndee-né, cachì-nè:

—¡Ndahví nsidaa ana cahví xi quisì daná mà ò figura-si! ¡Te ndahví stná ana sà-itúú tnuni xi-sì nùù tnaà-xi, ò ini ndahà-xí! ¹⁰ Vàchì yáha ga icúmi-nè ndoho-ne mahì ñuhu cahnú ndé xixìn azufre sahán quini, te indéhe stná ángel ùi xí Dios, xì stná Lelù ñì. Te castigu mà, ducán quea na ian cuáhàn dacohó Dios-nè iin ndutè quini, te micuísì ndutè fuerte cunduu-tè, doco fuerza coho-nète, vàchì xidá ini-yá sàhà-né. ¹¹ Ñàyùcànduá icúmi-nè cundoo-ne ndoho-ne nicanicuahàn ndé (xixìn ñuhu, te) caná ducún ñùhmà, nì mà nunca ñhì gá-nè cundoo dadì-né, ndui te ñuú icúmi-nè ndoho-ne, vàchì nì cahví-né quisì mà xi figura-si, te nì sàcùtuu stná quivì-sì icà-né. ¹² Ñàyùcànduá, cuáhà paciencia xiñuhu cucumi nsidaa nèhivì xí Dios, divì nsidaa ana chívaha xi ley xi-ya, te nihnú vaha ini xì (Dèhemanì-yá) Jesús.

¹³ Daaní, nì tiacu tu iá ana cáhàn ansivi, cachì-nè xì:

—Vichi tìaa-yó palabra yohó cachì xùn: “Dècuèndè vichi xì quivì nùù-xí, ndiaha gá coo xi nèhivì cui, te nú nduú-né ana nchícùn xì Stoho-ndà Señor”. Ñà-ndá nduá, cachì Espíritu ùi xí Dios, icúmi nècuàchimà quetatu vaha-ne, mà ndóhó gá-nè nùù chuun quidá-né, te dècuèndè gloria nacuni stná mii-yá nsidaa obra nì quida-ne.

Nansa cuáhàn cuu quivì último

¹⁴ Daaní, nì xini iin vícò cuxín yaa, te nùù vícò mà iá ana indéhe nahi mii-yá ana nduú Tnaha Nèhivì Ñuhivì. Te dìni-yá, ñuhá iin corona oro, te iníndahá-yá iin hoz diin. ¹⁵ Dandu nì quee inga ángel nùù veheñuhu ùi xí-yá, te nì ndàhi-nè nì cáhàn-nè xì mii-yá iá nùù vícò, cachì-nè:

—Cahndè-ní viu ndanihi-ní cosecha, vâchi sàni xida viu ñuhiví, te vichi sà-íá ndanchitoa.

¹⁶ Daaní, nì sahnde-yà viu íá ñuhiví, te ducán nì ndanchito cosecha mà.

¹⁷ Dandu nì quee inga ángel nùu veheñuhu ì íá gloria mà, te iníndáhá stná-nè iin hoz diin. ¹⁸ Dandu nì quee inga ángel nùu ndé íin mesa ì ndé cahvi-né Dios, te nduú-né ángel dandacú nùu ñuhu xíxin. Te nì ndàhi ndee-né, cachi-nè xì ángel iníndáhá hoz mà:

—Xi hoz diin jaàn cahndè-ní nsidaa si-uva caá nducuyòhò ñuhiví, vâchi sàni xichi-sì —nì cachi-nè.

¹⁹ Ñàyùcàndúá, nì sahnde ángel mà si-uva ñuhiví xì hoz xi-ne, te nì dàtácá-nè nsidaa-sí nì dàquéé-nèsi ini lugar ndé chàhmà-sí quee tècuíi-si. Te seña ñà-ìcúmí-sí chàhmà-símà nduú ñà-ìcúmí Dios cuàha-ya nèhiví malu iin castigu fuerte. ²⁰ Vâchi cunaha-nsiá, fuera ñuu nì chàhmà-né, te nì xitìa nùu-né, ducán cuàhà nùu mà nahi yùte ndé queé cuàhà tèñuhu, te cunú nì xica (nahi ùi metro), na ian ducún íá frenu xi idu. Te ùni cientu kilómetro nduú ñà-càni yùte nùu mà.

15

Ùsà ángel dandacú nùu ùsà tnùndoho chicá nahnú

¹ Daaní, nì xinì cuú inga seña ansivi, iin seña ndiaha. Te nì nduloquí, vâchi nì xinì ndoó ùsà ángel dandacú nùu ùsà tnùndoho chicá nahnú, te ñà-último nduájàn, vâchi sà-íá, xì ñà-jaàn-ní mà cuídà gà ini Dios nú sàni yàha.

² Dandu nì xinì mar íá (ansivi) yucán, nahi vidriu nduá, te dácà stnahá stná vidriu mà xì ñuhu xíxin, ducán náhà. Te nùu mar mà itá cuàhà nèhiví, xínduu-ne ana nì cundee nùu quisi daná mà, xì nùu figura-sí, xì nùu número xì quívì-sí, nùu nsidaa ñà-jaàn nì cundee-né, te vichi itá-né yucán, nihí-né yutnú cuerda cundaa. ³ Te nacuatú stná-nè, xitò-né alabanza xi Moisés nì xinucuachi nùu Dios (sàhana), te xitò stná-nè alabanza xi Lelù Ì, cachi-nè palabra yohó:

¡Ndiaha gá nsidaa obra quida-ní, Stoho-nsi Dios; ndulócò-nsi ñà-cuàhà guá quida-ní! Nsidanicuú poder ícúmí-ní. Doco micuísí ñà-íá vùu nduá quida-ní, cuisí ñà-íá vâha nacua ndiá ícà. Ansivéhé-ní, vâchi rey nduu-ní, te cusáhnú-ní nùu nsidaa ñuu. ⁴ Te vichi xiñuhu cahvi nsidaa nèhiví mii-ní, Stoho-nsi Señor; xiñuhu nsidaa-nsí ndanihi cahnú-nsí mii-ní, vâchi cuisí mii-ní ì ndisa-ní. Te ícúmí nèhiví nsidaa ñuu tnàtuu-ne cuitasisi-né nùu-ní, vâchi nùu nsidaa-né náhà claru íá vùu nsidaa ñà-nduá nì quida-ní xì nèhiví ñuhiví.

Ducán nì cachi-nè.

⁵ Daaní, nì nsihamá, dandu nì xinì nì nuna cuarto chicá ì íá ini veheñuhu xi-ya ndé íá vâha ley ì xí-yá. ⁶ Te nì caquee ùsà ángel mà vâxi-ne, diví ángel dandacú nùu ùsà tnùndoho nahnú ícúmí ndoho nèhiví. Te ndixí-né sìcoto yéhe cuxín yaa, te nuhní nchica-ne iin siuhma oro. ⁷ Dandu nì tnàtuu iin ana iin saín nùu-yá, te nì sàha-ne iin iin ángel mà iin yaxìn oro, chitu iin iin-sì castigu xi Dios, diví mii-yá itíacú nicanicuahàn, vâchi sàhà cuàchi nèhiví, ñàyùcàndúá, xidà ini-yá. ⁸ Daaní ñà-ndiaha fuerte guá-yá, te ñà-ndee guá dandacú-yá, ñàyùcàndúá nì cana ñùhmà, te nì xitìa inícutu veheñuhu ì mà. Te sàhà ñùhmà mà mànicú nansihvi ga ni-iin nèhiví ini lugar mà dècuèndè sàni nsihí ùsà tnùndoho nahnú dandacú ángel mà nùu-xí.

16

Nansa icúmí dacóyo ángel ñà-ñùhú ini ùsà yaxìn oro, divi ñà-ndúú tnùndoho nahnú

¹ Daaní, ñi tiacuì iá ana cáhàn fuerte ini veheñùhu ìì mà, cachí-yà xì ùsà ángel mà:

—Cuahán-ndâ dacóyo-ndá ñà-ñùhú ini iin iin yaxìn mà diquì ñuhiví ñà-cundua castigu fuerte sàhà-ñá xidà ini Dios sàhà cuàchi ñèhiví —ñi cachi-nè.

² Dandu ñi quee ángel primeru ñi dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né diquì ñuhiví. Ñâyùcàndúá, nsidaa ñèhiví itúú tnuni xì quisi daná mà, ñi cana iin nsìhi ùhì icà-né, quini iá, te yáha ga cuhíá; nùù nsidanicuú ana cahvi xì figura quisi mà, ñi cana nsìhi ùhì mà icà-né.

³ Daaní, ángel ùì, ñi dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né mahì mar. Te ñi nanduu nsìhi tècuìí mà ñìì, nahi ñìì ñèhiví ñi xihì. Ñâyùcàndúá, ñi xihì nsidanicuú quisi itiácu ñuhú mar.

⁴ Daaní, ángel ùnì, ñi dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né, ñi còya nùù nsidaa yùte xì nùù nsidaa lugar ndé caná tècuìí, te ñi nanduu stná tècuìí mà ñìì.

⁵ Dandu ñi tiacuì cáhàn iin ángel dandacú nùù nsidaa tècuìí, te ñi cachi-nè xì Yua-nda Dios:

—Stoho-nsì Señor, mii-ñi nduú ana iá ndè nicanicuahàn sàna. Te ìì gá stná-ní, ñâyùcàndúá, iá vii ñà-ndúá sàni quida-ní xì ñèhiví sàhà cuàchi-ne.

⁶ Vàchi mii-né, ñi casahni-né ñèhiví vaha xi-ní; cuàhà tiàa ñi cáhàn cuenta xi-ní ñi casahni-né, te ñi xitiá ñìì-né, ñâyùcàndúá, divi ñìì nduá icúmí nècuachimà coho-ne quida-ní. Ducán icúmí coo xi-né, vachi malu-nè.

⁷ Dandu ñi ñini iá inga ángel yatni nùù mesa ìì ndé cahvi-né Dios, te ñi cachi-nè:

—Ñà-ndáá nduá, Stoho-nsì Dios. Nsidanicuú poder icúmí-ní, te micuìsi ñà-íá vii nduá sàni quida-ní xì ñèhiví sàhà cuàchi-ne, cuisì ñà-ndiá icà nduá sàni quida-ní xì-né.

⁸ Daaní, ángel cùmi, ñi dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né nùù orá, te ñâyùcàndúá ñi ñihitáhvi orá dansìi fuertea ñèhiví. Nahi ñuhu xíxìn ñi nandua, ⁹ te yáha ga cuàhà ñi nsìì-né sàhà ñà-ihni gá. Ñâyùcàndúá, quini guá ñi canàhá-nè diquì Dios, vachi divi-ya nduú ana ñi dandacú coo tnùndohoma; doco cóni náxícócuìn ini-nè sàhà cuàchi-ne, ñi cóni nácúni-nè ñà-vii nduá quidá-yá.

¹⁰ Daaní, ángel ùhùn, ñi dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né nùù silla ndé iá quisi daná mà, te ñi nàcuìn tnùù inicutu ñuu ndé dandacú-sì. Te ñèhiví ndoó yucán, mà cúndéé gá ini-nè dolor ndohó-né, ñâyùcàndúá ñi tnii ñuhu-ne yáá-nè. ¹¹ Te ñi canàhá quini-ne diquì mii-yá iá ansivi ñà-cuàhà guá tnùndoho yáha-ne, te ndohó stná-nè sàhà nsìhi ùhì ñi cana icà-né. Docu ñi sàhà ñà-jaàn cóni cùú-né arrepentir sàhà ñà-có-ndiáá quidá-né.

¹² Daaní, ángel ìñù, ñi dácóyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né diquì yùte cahnú nani Eufrates. Dandu ñi ndoco tècuìíá, te ducán mà cádí yùte ma nùù soldadu cuàhàn cundaca rey inga ñuu caquixi ladu ndé caná orá. ¹³ Daaní, ñi xini ñi quee iin si-dicui yuhù iin iin quisi yucán. Ñà-malu nduú si-dicui ma. Iin-sì ñi quee yuhù quisi cuahá nahi còò, te ingà-sì ñi quee yuhù quisi ñi quecunu mahì mar, te ingà-sì ñi quee yuhù quisi cáhàn cuenta xì quisi ùì mà. ¹⁴ Te espíritu xì ñà-malu nduú si-dicui ma, te ñi quee-sì cuàhàn-sì ñà-chiyuhù-sì nsidaa rey dandacú ñuhiví yohó. Cuàhà gá icúmí quisi mà

quida-sì ñà-ndulocó rey mà, te candisá-te quixi-tè nataca nsihi-tè, cundoo tûha-tè sàa quivi coo guerra, te cundua quivi cahnú xí Dios, divi mii-yá icúmí xí nsidanicuú poder.

¹⁵ Te vichi cachí-yà xì-ndà: “Cunaha-ndá, naànaá icúmí sàì ndé ndoo-ndá. Ñàyücàndüá, cundoo tûha-ndá, te cunihnu vâha inì-ndá sâhá màsà cúcâhân-nûù-ndá na ian cucahan-nûù iin nèhivì nú còò sicoto xi-ne”.

¹⁶ Daaní, nì nataca nsihi soldadu, xì stná tè-dàndàcú nùù-té, nì casaà-te iin xaan nani Armagedón, vâchi ducán nani lugar mà dàhân hebreu.

¹⁷ Dandu ángel usà, nì dàcòyo-ne ñà-ñùhú ini yaxìn xí-né mahi ansivi. Te nì tiacu fuerte càhân ndee ana càhân ini veheñùhu ù xì Dios ansivi. Divi mii-yá iá nùù silla ndiaha nduú ana nì càhân, te nì cachí-yà:

—jSà-íá!

¹⁸ Dandu nì tàsa cuahà, te nì ñihi fuerte, te yâha ga nì càhân dàvì, te nì tnàa fuerte sàstnùhù. Chicá fuerte nì tnàa nùù nsidaa xichi inii tiempu ndoo nèhivì ñuhivì. ¹⁹ Te ñà-ndee guá nì tnàa, ñàyücàndüá nì tàhndé ñuu cahnú yucán, ùnì ñuu nì nandua. Te nsidaa gá stná ñuu ñuhivì, nì caà nsihi vehe yucán. Dandu nì nsinuu ini Dios sâhá ñuu Babilonia, ñà-cuâha-ya ñuu mà iin castigu cahnú, vâchi xidá ini-yà sâhá nsidaa cuâchi nècuâchi ñuu mà, ñàyücàndüá cuâhân-yà quida-ya xì-né na ian dacohó-yâné iin nduté có-cùnì-né. ²⁰ Dandu nsidaa yucú iá ñuhivì, nì ndèa ini ñuhù, te nì ndèe stná ñuu iá mahi mar. ²¹ Daaní, ndé ansivi nì còyo iin nùù ñuhivì, nahnú sàstnùhù iin ní cacòyo ma, ù dico kilo vèe iin ian, cunaha-nsiá. Te nèhivì ñuhivì, quini ga nì dàquée cuâchi-ne diquì Dios, vâchi yâha ga nì ndoho-ne ñà-nì còyo guá iin nahnuma.

17

Nansa icúmí ndoho ñahà malu

¹ Daaní, iin ángel nùù nsi-úsà nècuâchi xí-inindaha yaxìn, nì tnàtuu-ne nùù nì càhân-nè xì nì cachí-nè:

—Cùhùn-ndá dacuní mii-ní nansa icúmí ndoho ñahà malu iá guá fama xi, te iá-ña ndé ñuhú cuahà tècuí. ² Divi ñahà mà nduú ana iá guá xì cuahà tè-cùsâhnù ñuhivì yohó. Te divi nùù mii-ñá sàni cutûha stná dava ga nèhivì ñuhivì quida quini stná-nè nahi miá. Te queámâ na ian iin-ni vinu xihí nsidaa-né xì-ñá, te ducán xíni stná-nè —nì cachí ángel.

³ Ñàyücàndüá, ndacá ángel mà yùhù cuâhân xìcà-nsí dècuèndè ndé nduú yucù. Na ian sánî quidá Espíritu ù xì Dios, ducán nduá cuâhân-nsi. Te na ní sàa-nsi yucù mà nì xini iá iin ñahà indánuú-ña iin quisi daná cuahá, usà ñini-sí xì ùxin nsiqui-sí, te itándiaa cuahà quivì siquini càhân contra xi Dios.

⁴ Te ndixí-ña sicoto moradu vico, xì sicoto cuahá laa, te nì nducutá oro xì yùù yèhé, xì stná sidiqui cuxìn vico. Te iníndáhá-ñá iin copa oro chitu nsidaa ñà-cò-ndiáá xì nsidaa ñà-siquini, vâchi cuâchi ñahà mà nduú ñà-ñùhùmâ.

⁵ Daaní, icà tnaà-ña itúú iin quivì ùhì màñihì ini-ndá. Dohó cachá: Ñuu cahnú Babilonia, divi ñahà nì dàcuahà-xi dèhe yoco-xí ñà-quida quini stná-ña, te nsidaa ana quidá quini ñuhivì, xínduu stná-nè dèhe ñahà yohó, ducán cachá.

⁶ Te nì xini ñahà mà, na ian xíni-ña, vâchi ñà-nì cudii guá inia sâhá ñà-nì xitia nì nèhivì xí Dios, ñàyücàndüá, ducán queá na ian xíni-ña nì quida nì mà, vâchi nì cudii guá inia nì xihì nèhivì váha càhân vate sâhá Jesús. Te yùhù, cuahà gá nì nduloquí indéhí ñahà mà. ⁷ Dandu nì cachí tu ángel mà xí:

—Màsà ndúlócó-ní, vâchi cuâhìn dacuní mii-ní iñàha ñà-cundaà vâha inì-ní sâhá ñahà mà xì sâhá stná quisi indánuú-ña, divi quisi iá usà ñini-xí, xì

stná ùxìn nsiqui-sí. ⁸ Cunaha-ní, antes nìsa ìa quisì mà ñuhiví, te vichi còò cá-si, doco icúmí-sí naquecunu-si quee-si yavi cunú cuahà, dandu después sàa-si ndañuhu dahuun-si. Te cuahà gá nēhiví ñuhiví, icúmí-nē ndulocó-nē na cuni-nē quisì mà ñà-nì ìa-sì ñuhiví, te còò cá-si, doco icúmí-sí nandecunu tu-si. Doco nēhiví mà, ni-iin-ne có-itándiaa quiví-né nùù tutu xi Dios. Vāchi tutu mà, dēcuēndē na táyōo ñuhiví, dandu sà-itándiaa quiví nsidaa nēhiví cutiacu nicanicuahàn.

⁹ Pues vichi, yohó íá iin palabra nchichí cundaà ini nēcuāchi nchichí. Cunaha-ní, nsì-úsà dìni quisì mà, ùsà yucù nduá, te diquì yucù mà íá ñahà mà. ¹⁰ ùsà stná rey ndoó. Ùhùn-te sàni yàha, te iin-tè, dandacú-te vichi, te íá stná ingà-te, doco cumánì gá quesaa-te. Daaní, nú sàni quesaa-te, dandu iin ratu tii icúmí-tè dandacú-te. ¹¹ Te quisì daná nìsa ìa, te vichi còò cá-si, pues divi quisì mà nduú stná-si iin rey dandacuma, divi rey ùnà cunduu-si, doco nùù ùsà rey primeru, iin-tè nduú stná-si. Dandu después icúmí-sí sàa stná-si ndañuhu dahuun-si.

¹² Daaní, ùxìn nsiqui quisì mà, ùxìn rey xíndua, doco tãñáha ga nihì-té ñuu ndé cusahnú-te. Cuisi imindaa hora nihítahví-té cutnahá-te xì quisì daná ñà-cusahnú-te. ¹³ Vāchi nsì-ùxìn rey mà, iin-ni sàni candatnuhu váha-tè ñà-dayáha-tè ñuu-te ndahà quisì mà ñà-dandacú-si lugar xi-tè. ¹⁴ Te icúmí stná-te quida-té guerra nàa-te xi Lelù Íi, doco mi-yá, icúmí-yá cundee-yá nùù-té, vāchi Stoho-ndà Señor nduú-yá, te rey ndiaha nduú stná-yá, vāchi chicá fuerte-yá nùù nsidaa gá ana dandacú, xì nsidaa gá stná ana itá fuerte; te nsidaa ana nchícùn xì-yá, nēhiví nì cana-ya xínduu-ne, divi nēhiví nì nacaxìn-ya, te iin-ni nchícùn-nè palabra xi-ya nicanicuahàn.

¹⁵ Dandu nì cāhàn tu ángel cutnáhá xí, cachí-nè:

—Cunaha-ní, nsidaa tēcuí cuahà ndé íá ñahà malu mà, nēhiví nduú-te, divi nēhiví ndoó cuahà ñuu inícutu ñuhiví, vāchi cuahà raza nduú-né, te cuahà dāhàn cāhàn-nè. ¹⁶ Doco ùxìn rey nduú ùxìn nsiqui itá dìni quisì daná mà, icúmí-tè cuidà inì-te sàhà ñahà mà. Nāyücānduá, cuahàn-te dacuxíó-te nsidaa ñà-icúmí-ñà. Còò ni-ñāha cucumiá. Dandu cahnì-tēñā, te cahmì-tēñā. ¹⁷ Iin-ni icúmí nsidaa-tè nacani inì-te quida-tè ducán, vāchi icúmí Dios danacánì inì-yāte quida-tè ñà-nduá nì chitnùnì inì-yá cuu, te sàhāmà icúmí-tè cuahà stná-te quisì mà dandacú-si lugar xi-tè dēcuēndē cuu ndisa ñà-nduá sàni cachitnùhu-ya antes. ¹⁸ Te cunaha-ní, ñahà nì xinì-ní mà, divi ñuu cahnú dandacú nùù nsidaa rey ñuhiví nduú-ñà.

18

Nansa icúmí ndañuhu ñuu Babilonia

¹ Daaní, nì nsihì ñà-jaàn, dandu nì xinì mànuu iin ángel ansivi vāxi-ne. Iin ángel dandacú nduú-né, te nanchí fuerte ñuhiví ñà-yéhè guá-nè. ² Te nì ndàhì ndee-né, cachí-nè:

—Sàni ndañuhu dahuun ñuu cahnú Babilonia. Te vichi cuisì ñà-malu xíndoo yucán, cuisì espíritu ía quini, vāchi sàni nanduu lugar yucán nahi nchihò nsidanuu laa sìquini. ³ Vāchi ndè nùù ñuu mà (nì quesaha cuahà estilu sìquini nì cutùha nēhiví nsidaa gá ñuu, te nì quida-ne nahi ñahà malu mà), na ìan iin-ni sàni xihì-ne xì-ñā, te xini stná-nè. Daaní, cuahà stná rey cundoo ñuhiví, nìsa xi-ì stná-nè xì ñahà mà. Te nēhiví nacuíñ, te nadíco, sàni cucuica cuahà stná-nè sàhà ñà-siquini vico nì xiin nēcuāchi ñuu mà.

⁴ Dandu nì tiacuì íá ana cāhàn ansivi inga xichi, te dohó cachí-yà:

—Nsidaa nsiohó nèhivì-xí, caquee-ndá nùù ñuu siquni jaàn sàhà-ñá màsà quidá stná-ndá cuàchi na ian quidá vecinu xi-ndá jaàn, dandu mà níhi stná-ndá castigu nahì mii-né. ⁵ Vàchi ndè ansivi iin òni cuàchi-ne, te vichi sàni sàà stná quivì mà-cúndéé gâ inì sàhà nsidaa ñà-có-ndiàà xíquida-ne. ⁶ Ñàyùcàndüá, vichi, nacua sàni quida quini-ne, divi ducán icúmí stná-né níhi-né tñundoho, òcùèndè ùù tantu icúmí-né níhi-né sàhà cuàchi ni quida-ne, vâchi yâha ga tùha-ne quida quini-ne xi nècuàchi dava ga, ñàyùcàndüá, iin doble icúmí nacuitacùhá-né. ⁷ Yâha ga cuadú-né ndoó-né ñuhiví, cutu ndoó vico-né quidá ndevâha-ne nicanicuahàn. Ñàyùcàndüá, dava ni tantu icúmí-né ndoho-ne, te cundoo-ne tñúnsí ini, mate vichi nihnú ini-né, cachí-né: “Ndiàha màni iá vida xi. Yùhù nduí ana dandacú, còò ni-ìñàha cuu xí, ni mà nunca sàì coi tñúnsí ini”. ⁸ Doco sàhà-ñá nihnú ini-né ducán, ñàyùcàndüá icúmí-né yâha-ne cuàhà tñundoho, cuàhà gâ icúmí-né ndoho-ne, te tnana-ne, te coo stná tnama ñuu-né, te cui cuàhà-né, dandu coco stná ñuu-né. Te nsidaa tñundoho ma, iin quivì-ni icúmí quixa diquì-né, vâchi fuerte gâ mii-yá ana cuàha xi castigu mà, vâchi divi Stoho-ndà Dios nduú-yá.

⁹ Daaní, nsidaa stná rey ñuhiví, icúmí-té cuacu-tè, te cuhuun cuahà inì-te na cundehè-té xixìn ñuu mà, te caná ñùhmà-ñá, vâchi mii-té, iin-ni nisa cutnahá stná-te ni caquida-té cuàchi nahì nèhivì ñuu mà, iin-ni ni sacutnahá stná-te xi-né cundoo vico-né ñuhiví. ¹⁰ Ñàyùcàndüá, xica itá-te ñà-yúhì-te níhi stná-te castigu, te cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchi ñuu cahnú Babilonia yucán! ¡Ndahví-nè! Vâchi mate ñuu fuerte ni sandua, doco tixi imindaa hora ni ndañuhu dahuan ni quida Dios.

¹¹ Daaní, stná tè-nacuíin te nadíco ndoó inicutu ñuhiví, icúmí-té cuacu stná-te sàhà ñuu mà, te cuhuun cuàhà inì-te, vâchi còò cá nècuàchi ñuu ma cuín xi ñà-nduá nihì-te dicò-té. ¹² Vâchi nihì-te oro, xi plata, xi yùù yéhè, xi sìdiqui cuxín vico, xi sìcoto cuxín finu, xi sìcoto moradu, xi sìcoto seda, xi sìcoto cuahá, xi yutnú sahán vii, xi stná cuàhà ñàha ni cuyucun nùhu elefante, xi cuàhà ñàha ni cuyucun yutnú finu, ò càa yahá, ò càa uun, ò yùù finu mármol. ¹³ Te níhi stná-te canela, xi cuàhà ñà-ni nchico sahán tnamì, xi iciensu, xi vinu, xi tàtnà mirra, xi cutù, xi aceite, xi harina, xi trigu, xi idunsiquì, xi riì, xi idu, xi carreta, ndè stná nèhivì dicó stná-te. (Nsidaájàn nduá nisa xiin nècuàchi ñuu mà.) ¹⁴ Ñàyùcàndüá, dohò icúmí cachi nèhivì xi nècuàchi ñuu mà:

—¡Ndahví-nsià! vâchi nsidaa ñà-vico xího guá-nsià, sàni ndañuhá. Nì saxixi vâha-nsià puru ñà-chicá vii, te vico gâ ni sandixi stná-nsià, doco vichi còò cá ni ian mà, ni mà nunca tùi ga nùù-nsià.

¹⁵ Cunaha-nsià, cuàhà gâ ni cucuica nsidaa tè-dicó ma sàhà ñà-ndüá ni sadicò-té nùù nècuàchi ñuu mà. Ñàyùcàndüá, itá xica-té, (indéhe-té), yúhì-te ñà-càhnù-guá tñundoho iá ñuu mà, te sacú-te, tnaná-te, ¹⁶ cachí-te:

—¡Ndahví nècuàchi ñuu cahnú yucán! Vâchi sìcoto cuxín finu ni sandixi-ne, xi sìcoto moradu, xi sìcoto cuahá, na iin nècuàchi ñàhà ndixì vico ní nducutu xi oro, xi yùù yéhè, xi stná sìdiqui cuxín vico. ¹⁷ Doco cunaha-nsià, tixi iin hora-ni sàni ndañuhu nsidaa ñà-cuicà mà —ni cachí-te.

Daaní, nsidaa gâ stná tiàa dacaca-xi barcu nahnú, itá xica stná-te, cutnàhà-te xi peón quidáchuun nùù-té, xi stná cuàhà tiàa sahàn viaji inì-nu, ¹⁸ itá nsidaa-té indéhe-té ndé caná ñùhmà xixìn ñuu mà, te cachí-te:

—¡(Na cuaha guá) nisa ìa ñuu yucán! Còò cá ni-iin ñuu ndudává xân —cachí-te, ¹⁹ sacú-te, tnaná-te, sódò-te ñuhù òni-té, cachí-te— ¡Ndahví ñuu cahnú yucán! Vâchi sàhà nèhivì ndoó yucán ni cucuica nsidaa tè-icúmí xí

barcu xicá mar, ñà-cuica guá ñuu-nè. Doco, ndahví-nè, vèchi tixi iin hora-ni sàni ndutu nsihá —ni cachi-te.

²⁰ Pues vichi xiñuhu cudii gá ini nsidaa ana ndoo ansivi, xi nsidaa stná nèhivi (ñuhívi) ni ñihí chuun nuù Dios, xi nsidaa stná profeta cáhàn cuenta xi-ya, xi nsidanicuú gá stná nèhivi xí-yá, vèchi vichi sàni nachitacùhà-yà sàhà ñà-quini guá ni quida nèhivi ñuu mà xi-né.

²¹ Daaní, ni (ndecunu) iin ángel fuerte, ni ndanihi-ne iin yùu cahnú nahi yùu yódò xí molinu, te ni dàndiàchì-néa mahí mar, te ni cachi-nè:

—Cunaha-nsiá, ducán icúmí cuu stná xi ñuu cahnú Babilonia mà, icumíá ndañuhu dahuan, te mà nunca gá sàà ndecunua. ²² Mà nunca tiacu gá cundáá yutnú cuerda ñuu mà, ni stná pitu, ni mà síví gá stná ni-iñàha cundáá, vèchi mà cóó gá ni-iin músico yucán, ni mà cóó gá ni-iin tiàa quida-xi oficiu xi-tè, ni mà tiácú gá stná nchicó ni-iin nècuàchì (ñahà). ²³ Ni mà cútnúú gá ñuhu ni-iin vehe, ni mà cóó gá vicò nandàhà novia xi noviu. Vèchi nsidanicuú ñà-jaàn, mà cóó gá, mate yáha ga cuica ni sandoo nsidaa tè-dicò ñuu mà antes, chicá cuica ni sandàa-tè nuù nsidaa tè-dava ga ñuhívi. Te ndè ñuu mà ni sandoo cuahà stná tètàtnà xi tètadí, te nìsa dandahví-te nsidaa gá ñuu.

²⁴ Te ini ñuu mà ni casahní nèhivi cuahà tiàa cáhàn cuenta xi Dios, xi cuahà gá stná nèhivi vaha xi-ya. Ñàyùcànduá, icúmí ñuu mà cunsida cuàcha sàhà nsidaa nsì ma, xi sàhà nsidaa gá stná ana ni xihí ñuhívi ni quida nèhivi.

19

¹ Daaní, ni nsihì ñà-jaàn, dandu ni tiacu cáhàn ndee cuahà gá nèhivi ansivi, te dohó xícachi-nè:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! ¡Ansivéhé-yâ! vèchi sàni càcu dahuun nèhivi xí-yá.

Yáha ga ndiaha ni quida-ya, ñàyùcànduá, tavá-nda trùñuhu xí-yá. Fuerte cusáhnû-yá vichi, vèchi Stoho-ndà Dios nduú-yá. ² Te cuisì ñà-íá vii sàni quida-ya, cuisì ñà-ndiá icà cuu nduá ni quida-ya na ní sàha-ya castigu ñahà malu iá guá fama xi, vèchi sàhà mii-ñá ni cuchicuehe anima nèhivi ñuhívi ñà-ni sanchicùn-nè modo siquini xi-ñà. Ñàyùcànduá, vichi sàni nachitacùhà-yà cuàchi-ñà ni sahni-ñá nèhivi xinúcuáchì nuù-yá.

³ Daaní, ñà-úí ni cacachi nsidaa nèhivi mà:

—¡Ansivéhé cahnú mii-yá! —ni cachi-nè—. (Te yucán tuí xica) caná ñùhmà ndé xixín ñuu mà nicanicuahàn.

⁴ Dandu òcò cùmi nècuàchì sàhnú, xi nsicúmì ana itá saín nuù-yá, ni tuyuhu-né nuù sàhà-yà ndé íá-yà nuù silla ndiaha, te ni cahvi-néyà, cachí-nè:

—¡Ansivéhé cahnú-ní, amén!

⁵ Daaní, nuù yatni silla ndiaha xí-yá ni inini cáhàn iin ana cáhàn, cachí-nè: Xiñuhu ndanihi cahnu-nda Yua-nda Dios, nsidaa ndohó ana xinúcuáchì nuù-yá, te xícahvi xi-yá, a ducán nduu-nda ana nihí chuun cahnú nuù-yá, te ò nduu-nda nèhivi úún.

Nansa cuàhàn coo vicò nandàhà gloria

⁶ Dandu ni inini cáhàn yáha ga cuahà nèhivi, te ducán tiacú na ian cahá fuerte tèñuhu cuahà, na ian yáha ga ndee cáhàn dàvi, te dohó cachí nèhivi cuahà mà:

¡Ansivéhé cahnú mii-yá! Vèchi vichi sàcùsáhnû-yá, te nduú-yá Stoho-ndà Señor, divi mii-yá ana cui quida nsidanicuú iñàha.

⁷ Ñàyùcànduá, cuàhàn-ndà cudii cuahà ini-ndà sàhà-yá, cuàhàn-ndà

naquimani-ndâyá, vâchi sâni sàà quìvi nandàhà mii-yá nani Lelù Ì.

⁸ Te vichi sâni nducutu ndiaha ana cuàhàn nandàhà xi-yá, vâchi sâni nihitâhvi-né cundixi-ne sicoto cuxín yaa finu còò ni-iin mancha-xi, te na ian nchiá.

Ducán nì cachi-nè, vâchi nsidaa nèhivi xí-yá, icúmí-nè (cutnahá xi-yá cundoo ndiaha-né na ian) nì nandàhà-né xi-yá. Te sicoto cuxín ndixí-né, obra vâha nà caquida-ne nduá.

⁹ Dandu nì cachi tu ángel mà xì:

—Dohó tiaa-ní: “Nansicáhán nsidaa ana càna cundoo vicò nandàhà xí mii-yá nani Lelù Ì”.

Te nì cachi stná-nè xì:

—Palabra ndâcuisi xí Yua-nda Dios nduá yohó.

¹⁰ Dandu nì tutuyuhí ñuhù nùù sàhà ana nì càhàn xì, cuàhìn cahví-nè nì cùí. Doco nì cachi-nè xì:

—Màsà quidá-nì ducán, vâchi cutu nduú stnáì iin ana xinúcuáchí nùù Dios, nacua quidá mii-ní, xì dava ga compañeru-ní càhàn stná sàhà Jesús. Iin-nì nduú stnáì ñani-ní nahi mii-né. Còò; cuisì Dios nduú ana ndiá icà-ndà cahvi-nda. Te nú càhàn vate-nda sàhà ichi Jesús, dandu queámà ñâ-iin-nì quidá stná-ndà nacua nì saquida nècuàchi sàhana nì sacahàn cuenta xi-ya —nì cachi ángel mà.

Nansa icúmí cuu na nuu Jesús ansivi, cuindànùú-yá idu cuxín

¹¹ Daaní, nì xinì nì nuna ansivi, te nì quecunu iin idu cuxín yaa, te indánuú mii-yá, divi mii-yá nani Quidá ndise cumplir, te nani stná-yà Ma túhe dandahví. Mii-yá, de por sí, quidá víi-yá na nsidándàa-yà sàhà cuàchi, te quidá víi stná-yà na sàhàn-yà guerra nàa-yà xì ana xiní ùhì xi-yá. ¹² Te nduchinùú-yà, nahi ñuhu xixin, ducán iá, te òni-yá, cuàhà corona vico ñuhá, te icà corona mà itúú iin quìvi-yá, doco ni-iin nèhivi có-ínahá xí quìvi mà, cuisì mii-yá inahá-yà. ¹³ Te ndixí-yá sicoto nì nducuahá nì quida nì. Te nani stná-yà Palabra ì xí Dios. ¹⁴ Daaní, dècuèndè ansivi nchícùn gà vâxi ana xinduu soldadu xi-ya. Cuàhà sàstnùhù-né, te itándoó stná-nè idu cuxín yaa, te xindixi stná-nè sicoto finu cuxín yaa. ¹⁵ Te yuhù mii-yá queé iin espada òni, vâchi divi ñâ-jaàn nâa-yà xì nèhivi nsidaa ñuu ñuhiví yohó, te ducán cundéé-yà nùù-né, dandu dandacú ndee-yà nùù-né. Pues divi-ya nduú ana icúmí dacháhmà xì nèhivi xidà gà ini Dios sàhà-xí, vâchi mii-yá nduú-yá mii-yá. ¹⁶ Te itúú stná inga quìvi-yà nùù capa-yà xì icà òhìn stná-yà, te ducán cachá: Rey dandacú nùù nsidaa rey nduí, te nduu stnáì Stoho nsidanicú ñâ-íá, ducán cachá.

¹⁷ Daaní, nì xinì nùù orá, yucán iin iin ángel, ndàhì ndee-né, cachí-nè xì nsidaa laa ndavá ansivi:

—Nahà-ndá —nì cachi-nè—. Natacà-ndá ndé iá cuàhà inàha caxi-ndá quida Stoho-ndà Dios. ¹⁸ Vâchi cuàhàn cui cuàhà rey, xì cuàhà gà stná tè-dàndacú nùù soldadu, xì stná cuàhà soldadu fuerte, xì stná idu, xì stná tè-itàndòó yàtà-sí, xì stná peón, xì stná lamú xi-tè, xì stná nècuàchi chicá idónuu, xì stná nècuàchi nchícùn cahà-xí.

¹⁹ Dandu nì xinì sâni nataca nsidaa rey ndoó ñuhiví, xì nsidaa soldadu xi-tè, itá-te xì quisì daná mà, vâchi cuní-si quida-si guerra xì mii-yá indánuú òquì idu (cuxín) xì nsidaa stná ana nchícùn xi-yá. ²⁰ Doco (còni cundéé-sì), vâchi nì tniì-sí, mii-sí xì stná inga quisì nì sacahàn cuenta xi-sì, te nduú stná quisì mà ana nì saquida guá cuàhà inàha na iin-si nùù quisì primeru mà, vâchi ducán

nì nìhì-sí nì dándàhvì-si nèhìvì ñuhìvì, te nì sàcùtuu tnuni xi quisi mà nùu-né, te nì cahvi-né figura-si. Pues ndùu quisi mà, vivu nì dàndiàchi xi-sí ndé xìxìn ñuhu cahnú sahán quini nahi azufre. ²¹ Te soldadu dava ga xi-si, nì xihì-te nì quida mii-yá indánuú nùu idu. Divi xi espada queé yuhù-yá, ñà-jaàn nì sahnì-yáte. Dandu nì nataca nsidaa laa (nì càna mà), te nì saxì-sité nì chitu tixi-si.

20

Nansa icúmi Jesús dandacú-yá mil cuà

¹ Daaní, nì xìnì nì nuu inga ángel ansivi, nihí-né ndaháca xi yavi cunú cuahà, te iníndáhá stná-nè iin cadena caní. ²⁻³ Te nì tnii-ne quisi cuahá nahi còò cahnú, nì chicuhni-nèsi nì chinacaa-nèsi ini yavi cunú mà, te nì sàcùndiadi vaha-si ñà-màsà queé gà-si dècuèndè nsihi iin mil cuà ñà-màsà dándàhvì gà-si nèhìvì ñuhìvì. Vàchi còò mà nduú quisi xicánú ñuhìvì ndè sàhana, divi ñà-malu nduú-si, te Satanás nani stná-si. Pues yucán nì sàcùndiadi-si, doco nú sàni nsihi mil cuà mà, dandu icúmi-sí dàña-sí iin ratu tii.

⁴ Daaní, nì xìnì, yucán itá cuahà silla ndiaha, te diquì-nú ndoó stná ana sàni nihitáhvi nsidandaà sàhà nèhìvì. Te nì xìnì anima nèhìvì nì quendodò dìni-xí ñà-nì càhàn vate-né ndoó-né ladu xi Jesús, te ñàyùcàndùà nì xihì-nè, vachi iin-ni nì xinindisá-né palabra xi Dios, te sàhàmà cóni càndisá-né cahvi-né quisi daná mà, ni cóni càhvi-né figura-si, ni cóni dúcùn-nè tnuni xi-si ni icà tnaa-nè, ni ini ndahà-né. Ñàyùcàndùà, nì natiacu-nè, te dava ni nì cusahnú stná-nè xi Cristu iin mil cuà, (nì xìnì).

⁵ Cunaha-nsiá, ñà-jaàn cunduu primeru nátiacú nèhìvì xínduu nsii. Doco dava ga nsii, còò, mà nátiacú-nè dècuèndè nsihi mil cuà mà. ⁶ Te nèhìvì natiacu primeru mà, nansicáhàn-nè, vachi cunduu-ne nèhìvì ndiaha xi Dios. Mà sàà-nè cui-nè ñà-ù. Còò, vachi icúmi-né cundoo-ne cucumi-né chuun nùu Dios nahi dùtù, te cunucuachi-né nùu mii-yá xi nùu Cristu, te iin-ni cutnahá stná-nè xi Cristu cusahnú-né iin mil cuà.

⁷ Daaní, nì nsihi mil cuà mà, dandu icúmi Satanás dàña-sí quee-si ndé ndiadí-si, ⁸⁻⁹ cacanu-si chiyuhù-sí nsidanicuú nèhìvì ndoó inicutu ñuhìvì. Stná (tè-dàndàcú nani) Gog, icúmi-sí dandahví stná-sité, mii-té xi nsidaa stná tè-ndòò ñuu-te Magog, dandu nataca nsihi-tè, nàà-te guerra xi ñuu ndé ndoó nèhìvì xí Dios. Cunaha-nsiá, yáha ga cuahà-té, nahi ñusi cuahà ndoó yuhù mar, ducán cuahà-té. Te nì quecoyo-tè ni nana-tè nì sàcùita-tè nsidaa ladu ñuu ndé ndoó nèhìvì xí mii-yá, mero ñuu cùu-guá ini-yà sàhà-xí. Doco nì còyo ñuhu ansivi nì quida-ya, te nì sahnì nsiha tè-malu mà. ¹⁰ Te ñà-malu nì dándàhvì xi-té, nì dándiàchi xi-sí ini ñuhu cahnú ndé xìxìn azufre sahán quini ma. Te cunaha-nsiá, mahì ñuhu jaàn, ndoó ñi stná quisi daná xi stná quisi nìsa càhàn cuenta xi-si. Te nsi-únì quisi mà, icúmi-sí ndoho-si ndui te ñuu nicanicuahàn.

Juiciu final na mácòò Dios nùu silla cahnú cuxín, dandu ndàcàn-yà cuenta sàhà cuàchi nèhìvì

¹¹ Daaní, nì xìnì iin silla cahnú. Ndiaha gá-nu, te cuxín yaa-nù, te yucán iá-yà nùu-nú. Te (nì xìnì) nì ndañuhu ansivi xi ñuhìvì, còò gá ñà-jaàn nùu-yá, nì còò cá stná ni-iin lugar ndé coa. ¹² Dandu nì xìnì stná yucán nùu Dios nì sàcùita nsidanicuú nsii, nècuàchi cuicà xi nècuàchi ndahví. Te nì ìa stná ana nì nacuna xi tutu ndoó yucán nùu-yá. Te nì nacuna stná-nè inga tutu màs gà, divi tutu xi vida ndiaha nicanicuahàn. Dandu nì ndundaà sàhà cuàchi nì quida nsidaa nsii ma, según nansa cachá nùu nsidaa tutu primeru mà,

según nansa nì quida iin iin-ne (ñuhíví yohó). ¹³ Te nì natiacu nèhivì nì càhà ini mar, xì nsidaa stná nsi ndoó tixi ñuhù, nsidaa anima ndoó vaha, nsidaa-né nì casaà-nè nùù-yá, te nì nsidandaà-yà sàhà cuàchi-ne según nansa nì quida iin iin-ne (na nì sandoo-ne ñuhíví). ¹⁴ Daaní cunduu quivì nsihi tiempu xíhi nèhivì nahi vichi, nì mà cóó vaha ga anima-nè, cutu ñà-cundoo dahuun-ne mahi ñuhu cahnu ma. Divi ñà-jaàn nduá icúmí cuu xi nèhivì nú sàni xihì-nè ñà-úi cundua, icúmí-nè cundoo-ne mahi ñuhu cahnuma. ¹⁵ (Vàchi nì xini), nú cóni-nátù quivì iin nèhivì nùù tutu xi vida nicanicuahàn, dandu nì dándiàchi xì-né mahi ñuhu cahnuma.

21

Ansivi saa xì ñuhíví saa

¹⁻² Daaní, yùhù Juan, nì xini nì sàcòo ansivi saa xì ñuhíví saa, vachi ansivi nuu xì ñuhíví nuu, sàni yàha, te vichi còò gá ni-iin mar. Te nì xini stnáì ñuu ìi nani Jerusalén Saa, ndè nùù Dios ansivi nì quea mànuu. Ndiaha gá iá, vachi sàni nducutá na iin novia cuàhàn nandàhà xì noviu. ³ Daaní, nì tiacui cáhàn ndè iin ana cáhàn ansivi, cachí-nè:

—Cunaha-nsiá, sàni sàa tiempu coo saín Dios xì nèhivì ñuhíví, vachi icúmí-yà cutnahá-yá xì-né ndé cundoo-ne. Te mii-né, nèhivì xí-yá cunduu-ne, te mii-yá, (cutnahá-yá xì-né) cunduu-ya Dios xi-ne. ⁴ Ñàyucànduá, nsidaa ndutènùù-né, icúmíá ndèa quida-ya, mà cuácú gá-nè. Ni mà sàà gá-nè cui-nè, nì mà cóó gá-nè tnùnsí ini, nì mà tnáná gá-nè, nì mà cúhí gá-nè, vachi mà cóó gá nahi antes.

⁵ Dandu mii-yá iá diquì silla ndiaha cahnú, nì cachí-yà:

—Cunaha-nsiá, cuàhìn quidayucun saí nsidanicuu ñàha.

Te nì cachí stná-yà xì:

—Tiaa-ní palabra yohó, vachi palabra ndisa nduá, mà dándáhvìà ndohó.

⁶ Dandu nì cachí-yà:

—Sà-íá. Nahi letra nuu nani A, ducán nduí, vachi sàhà yùhù nì sàcòo nsidaa ñà-íá. Te nahi letra dansihì nani Z, ducán nduú stnáì, vachi nsidaa ñàha, sàhà yùhù nduú cumuá fin xan. Cunaha-nsiá, nú iá ana xíhi tècuíi ndiaha, yùhù icúmí cuàhi-nè cuàhà tècuíi mà, vachi iá ndé ndéa-tè caná ducún-te, coho nèhivì cutiacu-nè nicanicuahàn. ⁷ Te nsidaa ana cundee xi nùù ana cuní datúcú xì-né, icúmí-nè ndutahví-né nsidaa ñàha. Te yùhù cunduí Dios xi-ne, te mii-né cunduu-ne dèhi. ⁸ Doco nsidaa nècuàchi ìa, xì nècuàchi có-xiníndisá, xì nècuàchi quidá quini, xì nècuàchi sahní, xì nècuàchi taha cundoo ñàhà-xí, xì nècuàchi sàhàn xì promesa nùù yucù, xì nècuàchi cahví xi yùù yócó ò figura, xì nsidaa stná nècuàchi tnùhù, (ndahví-nè), vachi ñuhu cahnú nduú lugar ndiatù xì-né, divi ñuhu xixìn xì azufre sahán quini. Ducán icúmí cuu xi-né na cui-nè ñà-úi.

Ñuu Jerusalén Saa icúmí nuu ndè gloria

⁹ (Inaha-nsiá), ndoó usà ángel nì sa-icumi xi yaxìn ñuhú usà castigu mà. Pues iin-ne nì quixi nì càhàn-nè xì, cachí-nè:

—Nahà-ní dacuní Melí-ní ana nduú nahi novia, vachi iá ana cunduu nahi ñàhàdihí mii-yá nani Lelù ìi.

¹⁰ Dandu Espírítu Ìi xì Dios, nihí-yá yùhù nì tuxi cuàhàn xiqué ndè iin yucù cahnú ducún, te nì dàcuní-yá yùhù ñuu ìi nani Jerusalén, dècuèndè nùù Dios mànuu ansivi vaxan. ¹¹ Nchíí yèhè ndiahá quidá-yá, na ian yèhè guá iin yùù ndiaha yáha ga ndiaá, vachi nahi yùù yèhè nina nani jaspe, ducán nchíí

ndai-ña. ¹² Te ndiadí ñuu mà iin nama cahnú sàstnùhù, te ducún-ña, te ùxin ùi yehè icúmíá. Iin iin yehè mà itá iin iin ángel. Te icà yehè mà itándiaa quivi descendencia ùxin ùi dèhe Israel. ¹³ Te iin iin ladu ñuu mà iá ùni yehè. Ladu ndé caná orá iá ùnià. Te ladu norte iá ùni stná, xì stná ladu sur xì ladu quécahnú orá, iin iin ladu mà iá stná inga ùni yehè. ¹⁴ Te sàhà nama ñuu mà itánduhù ùxin ùi yùu nahnú xínduu cimientu xan. Te nùu cimientu mà itándiaa quivi ùxin ùi nècuàchì nì nihì chuun nùu mii-yá nani Lelù Ì.

¹⁵ Daaní, (nì xini) iníndáhá ángel nì càhàn xí iin nù-iin oro ñà-chitacùhá-nè ñuu mà xì yehá xì stná nama xan. ¹⁶ Cunaha-nsiá, cùmì laduá, vàchì iin-nì itácùhá nsicùmì laduá. Te na ní chitacùhá ángel ñuu mà xì nù-iin xì-ne mà, dandu iin mil ùi cientu (1,200) kilómetro itácùhá-ña. Te ñà-nduá caniá, divi ducún-ña, te divi xica stná-ña. ¹⁷ Dandu nì chitacùhá stná-nè nama yucán, te ùni dico cùmì (64) metro nì quee ñà-ducún-ña. Na chitacùhá nèhivì ñuhivì, ducán nì chitacùhá ángel mà ñuu mà.

¹⁸ Cunaha-nsiá, yùu jaspe nì cuyucun nama mà, te ñuu mà, micuísì oro finu nduá. Te na nchií ndai vidriu, ducán nchií oro mà. ¹⁹ Te cimientu nama mà, ndiaha gá iá, vàchì puru yùu yehè xínduu cavà mà, nsidanuu clase yùu yehè. Cavà primeru xì cimientu xan nduú iin cavà cahnú puru yùu yehè nani jaspe. Daaní, nhicùn gá indúhu cavà nduú puru yùu zafiro; te parte ùni nduú puru yùu ágata; daaní, ñà-cùmì, puru yùu esmeralda nduá; ²⁰ te ñà-ùhùn, puru yùu ónice nduá; te ñà-íñù, puru yùu cornalina nduá; te ñà-úsà, puru yùu crisólito nduá; te ñà-únà, puru yùu berilo nduá; te ñà-ín, puru yùu topacio nduá; te ñà-úxin, puru yùu crisoprasa nduá; te ñà-úxin iin, puru yùu jacinto nduá; te ñà-úxin ùi, puru yùu amatista nduá. ²¹ Te ùxin ùi yehè nama mà, ùxin ùi ñà-vico sibóla cuxín nani perla nì cuyucán, iin mindaa perla cahnú nì cuyucun iin iin yehè. Te calle chicá ndé xicá nèhivì ñuu mà, mii oro finu nì cuyucán, nahi vidriu nchií nihnú.

²² Cunaha-nsiá, còò veheñùhu nì xínf ñuu yucán, vàchì inicutu ñuu mà cahvi-né mii-yá icúmí-xì nsidanicuú poder, divi Stoho-ndà Dios xì mii-yá nani Lelù Ì. ²³ Te có-xiñùhù nècuàchì ñuu mà ni-iin orá, ni-iin yoo cunchiì yucán, vàchì mii Dios nchií ndiaha inicutu; mii-yá nani Lelù Ì itnúu-yà yucán. ²⁴ Ñàyucánduá tnúu ñuu mà, vàtùni tuí nùu nèhivì xicanúu yucán. Te icúmì casaà nèhivì nsidaa ñuu, xínduu-ne nèhivì nì càcu anima-xì. Te rey ndoó ñuhivì yohó, nihí-te ñà-cuicà-té quécoyo-tè ñuu mà, te dócò-téá. ²⁵ Te mà nunca cundiadi yehá, vàchì nicanicuahàn cundua ndui, te mà nunca sàà cuñaà. ²⁶ Te yucán xínu stná ñà-vico iá cuahà ñuu ñuhivì yohó, te cóyo stná nsidaa nècuàchì idónuu, nihí-né ñà-cuicà-né sàà. ²⁷ Doco mà nunca quihvi ni-iin ñà-siquini yucán, ni-iin tè-nihnú quini inì-xi, mà quihvi-tè yucan, ni-iin stná tètñùhù. Cuisi quihvi nèhivì itándiaa quivi-xì nùu libru icúmì mii-yá nani Lelù Ì, divi nduú libru xì vida ndiaha nicanicuahàn.

22

¹ Daaní, nì dàcùnì ángel mà yùhù iin yùte caná dècuèndè ndé iin silla ndiaha xì Yua-nda Dios, xì Lelù Ì. Ndai gá tècuí ñuhú, na ian nchií-te. Te tècuí coho-nda, te cutiacu ndiaha-nda nduú-te. ² Te (nì xini stná) mahì ichì cahnú ñuu mà itá fila cuahà yutnú, yutnú xì vida ndiaha nicanicuahàn nduú-nu. Te itá stná-nu ndúu ladu yùte ma. Te ùxin ùi clase quisi vídì sáha-nù. Iin iin yòò sáha-nù diín diín quisi vídì. Daaní, ndahà cuí-nu, ñà-jaàn cutátná nèhivì ñuhivì ñà-nduvàha-ne. ³ Te inicutu ñuhivì mà cóó gá ni-íñàhà nì tàhvi chíhàn,

cuisi icúmí coo Yua-nda Dios xi Lelù Ìi dandacú-yá, te cundoo stná nêhiví xí-yá cunucuachi-né nùù-yá. ⁴Icúmí-nê cundehè-né nùù-yá, te màcùtuu stná quivi-yá tnaa-nè. ⁵Te mà nunca cuñaà yucán. Ñâyùcàndùá, còò gá necesidad cucumi-né ñuhu cutnuù nùù-né, ni còò stná necesidad cucumi-né iin orá cunchii nùù-né, vâchi mii Stoho-ndâ Dios icúmí cunchii nùù-né ñâ-cutùì nuù-né. Te nicanicuahàn icúmí-né cundoo-ne cusahnú stná-né.

Sâ-itàúú naxicocuûin Jesucristu ñuhiví, cachí-yâ

⁶Daaní, ni cachi tu ángel mà xí:

—Palabra ndâcuisi xí Stoho-ndâ Dios nduá sàni cachí xí-ní, vâtùni cahvi nêhiví xán. Vâchi iin ángel xi mii-yá nduú ana ni quixi ni cachitnùhu xi nsidaa ana xinúcuáchi nùù-yá sâhâ-ñâ cundaà ini-nè nansa icúmí cuu yâchi. Vâchi ducán ni saquida stná-yâ sâhana, ni techuún-yâ nêhiví ìì xí-yá quixi-ne cachitnùhu-ne palabra xi-ya.

⁷(Dohó cachí Jesucristu:)

—Cunaha-nsiá, yâchi mäsàì ndé ndoo-nsiá. Te ndiaha gá icúmí cundiatú nsidaa ana chivâha xi ñâ-nduá cachitnùhu nùù tutu yohó (—ni cachi-yâ).

⁸Yùhù Juan, ni xinì nsidaa ñâ-jaàn, te ni inini nsidaa ñâ-nduá ni cuu. Daaní, ni nsihí ni xinì, te ni inini, dandu ni tutuyuhí ñuhù nùù sâhâ ángel ni dàcùnì xí nsidaamâ, cuâhìn cahví-nè ni cùì. ⁹Doco ni cachi-nè xí:

—Màsà quidá-ní ducán. Vâchi yùhù, iin-ni nduú stnái iin ana xinúcuáchi nùù Dios, iin-ni (nchícùn stnái mii-yá) nahi mii-ní xi ñanitnaha-ní cáhàn cuenta xi-ya, te iin-ni chivâha stnái nacua cachí nùù tutu yohó. Còó, micuúsi Dios cahví-ní.

¹⁰Te ni cachi stná-nè xí:

—Màsà chidéhé-ní ni-ñâha cachitnùhu nùù tutu yohó, vâchi sâ-itàúú cua.

¹¹Ñâyùcàndùá, vâchi ni cúnahá tèmalu ni quidá-te seguir quida quini-tè; stná tètùha quini, ni quidá-te seguir quida-tè ducán, (mâ cùtúnì). Doco nècuâchì nihnú ndàà cuisì inì-xi, iin-ni ni quidá-né seguir quida vîì-né ducán, te iin-ni ni coó ndoo anima-nè.

¹²(Te dohó cachí stná Jesús:)

—Cunaha-ní, yâchì naxicocuûin ndé ndoo-nsiá, te cunihi iin ñâ-vâha xi-nsia sàì dacútâhví iin iin-nsia, segùn nansa ni quida vîì iin iin-nsia. ¹³Ndè sâhana iá yùhù, te ndè nicanicuahàn coi. Ñâyùcàndùá, ducán ié' nahi letra nuu nani A, xi stná letra dansihí nani Z, vâchi sâhâ yùhù ni sâcòò nsidanicuú ñâha, te còò ni-ñâha, chicá cunaha nùì.

¹⁴Ndiaha gá coo xi nsidaa ana nsida ndoo xi anima-xi; vâchi ducán queamâ na ian sàni ndoo vâha sicoto xi-ne (te sândxí vîì-né). Nsidaa ana quida ducán, nihtáhvi-né caxí-né quisi vídâ yutnú tâtâ cutiacu-nè nicanicuahàn, te nihtáhvi stná-nè quihvi-ne yehè nahnú ñuu-yâ (cundoo-ne yucán). ¹⁵Doco nsidaa nêhiví tùha quini, mà sââ-nè quihvi-ne, ni mà quihvi stná tètàtnâ, ni-iin stná tètâdí, ni-iin stná tètòò cundoo ñahâ-xí, ni-iin stná tèt-sâhní canúú, ni-iin stná tèt-câhvi xi yùù yócò ò figura, te ni-iin stná tètùha dandahví.

¹⁶Yùhù nduí Jesús, te ni techuún ángel-xi sââ-nè càhàn-nè xi nsidaa mii-nsiá nêhiví natácá ndâcùcahan xí, te ni cachitnùhu-ne xi-nsiá nsidaa palabra yohó. Pues yùhù nduí descendencia xi rey David. Te na ian quidá stná sitnúú cahnú xínu dàtnàà (cachitnùhu-sì túinuú quivì sâà), divi ducán quidá stná yùhù —ni cachi Jesús.

¹⁷Te dohó cachí stná Espíritu Ìì (xi iin iin ana tàyóo vida ndiaha xí):

—¡Nahà-ní! (cunindisa-ní Jesús), —cachí-yà xì-né, te ducán cachí stná nèhivì xínduu nahi novia cuàhàn nandàhà (xì-yá).

Te nsidaa stná mii-nsiá ana sà-iníní xí palabra yohó, divi ducán xiñuhu cachi stná-nsià, ñà-nì tnátuu nèhivì nùù-yá. Daaní, stná yùhù, cáhàn stnáì xì nsidaa ana cuní (cucumi xì vida ndiaha), cachí xì-né:

—Nahà-nsiá (cunindisá-nsiá mii-yá), te nihítáhvi-nsiá coho-nsiá tècuí cu-tiacu-nsià nicanicuahàn, ni mà chíyàhvi-nsiá.

¹⁸ Cunaha-nsiá, dohó cachí xì nsidaa ana iníní xí ñà-ndùá cachí Dios nùù tutu yohó: màsà chiyódo gá-nsià más nùù ñà-ndùá cachá, vèchi nú jaan, dandu cuàhà castigu nihì stná-nsià nùù-yá, divi castigu cachítñuhu libru yohó sàhà-xí. ¹⁹ Te nú ni cándiáá iin nèhivì iyuhu ñà-ndùá cachí-yà nùù tutu yohó, dandu dandutu stná-yà quivì-né nùù libru xì vida ndiaha nicanicuahàn, te mà nunca nihítáhvi-né cundoo-ne ñuu ì xí-yá nacua cachí tutu yohó.

²⁰ (Dohó cachí Jesús vichi:)

—Yùhù nduí ana nì cachi xì-nsiá nsidaa ñà-jaàn, te cachítñuhu stnáì xì-nsiá ñà-yàchì icúmí naxicocuñin ndé ndoó-nsiá —cachí-yà.

Pues ducanicoó, Señor Jesús. Yàchì cuní-nsi naxicocuñin-ní.

²¹ Ni cúcúmí nsidaa-nsiá gracia xì Stoho-ndà Jesucristu. Amén.